1496

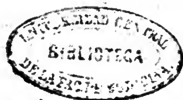
DIN. FLOR.

In 3. et 4 f

Canonis

Avicennæ

1

Expositio Dini Florentini super ter-
tia ⁊ quarta ⁊ parte quite fen quar-
ti canonis Auicēne cum textu.
Gētilis de fulgieo super tractatu de lepra
Gentilis de florentia super tractatibꝰ
de dislocationibus ⁊ fracturis.
Tractatꝰ Dini de pōderibꝰ ⁊ mensuris.
Eiusdem de emplastris ⁊ vnguentis.

¶ Clarissimi artiũ ꝛ medicine doctoris magistri Dini de Florentia expositio sup 3ª ꝛ 4ª Fen quarti canonis Auicenne ꝛ sup parte quinte feliciter incipit.

Am locuti fuimus in libro primo de apostematibus ꝛ speciebus eorum: ꝛ curis ipsorũ sermone vniuersali ad queꝫ redire oportet illum qui vult audire quod nunc loquemur.

Circa istam partem quarti libri Auicen. quã itendimus exponere gratia opis cyrugie: oportet nos aliqua pmittere anteq̃ꝫ ad lraꝫ accedamus. ¶ Sũt aũt tria breuiter pintelligenda. ¶ Primum est quid sit cyrugia. ¶ Secundũ est vtrũ ista pars cyrugie Auicẽne possit cõuenienter dici cyrugia. ¶ Tertium est quot sufficiant ad hoc vt aliquis sit perfectus cyrugicus.

De primo dico ꝙ ad intelligenduꝫ quid sit cyrugia oportet pmo diuidere totã sciẽtiã medicine. Medicina aũt diuidiť in theoricã ꝛ practicaꝫ. Fm Auice. pmo canone primi libri. caplo. Dico ꝙ medicina. Cyrugia aũt nõ spectat ad theoricã: sed spectat ad practicã. Et hoc ideo est: qa cyrugia imediate circa operationẽ versať vt ipsa ppie accipiť. theorica aũt nõ imediate est circa opus. Modo fm ꝙ appet p Auicen. in pmo canone Fen 3ª. practica diuidiť in duas ptes: qa vna est scientia regendi corpora sana. Et ista vocatur scientia: custodiendi corpora sana. alia est scientia regendi corpa egra. ꝛ ista vocať scia medicãdi. Modo cyrugia nõ pncipaliter spectat ad pmam partẽ practice saltẽ fm plurimã pteꝫ eius. q̃re cyrugia nõ est necessaria in tali practica nisi forte rõne corpis neutri vbi cõpetit euacuatio cũ flobotomia in qua est cyrugia rõne incisiõis vene: sed illa pars practice vtiť solũ administratione sex rez non nãlium. vñ vtiť solum instrumento qđ appellať ab Auicẽ. Fen quarta. regimen ꝛ nutrientia. ꝛ hoc dico maxime respectu corpis simpliciter sani: sed plus ptinet ꝛ respicit secũdã ptem practice q̃ est scia regendi corpa egra: qa ista ps practice vtiť triplici instrõ maxime. s. dieta. ꝛ illud vocať ab Aui. Fen. 4ª regimẽ ꝛ nutriẽtia. ꝛ p regimẽ intelligit administratiõem sex rez nõ nãlium. Et vtiť secũdo instrõ. s. regimie p medicinas. ꝛ vtiť et tertio. s. cyrugia. Et iõ dic̃ Aui. in Fen. 4ª in pn° pmi libri. Dicemus ꝙ res medicatõis ex vna triuꝫ rez ɔplet. vna eaꝫ est regimẽ ꝛ nutriẽtia. altera est medicinaꝫ exhibitio. ꝛ tertia ẽ opatio manualis. ¶ Causa aũt q̃re scia regendi corpa egra vtiť plurib° instris q̃ꝫ scia medicine regẽdi corpa sana est: qa in egris id qđ attendiť est remotio ꝛ ɔseruatio: sꝫ in sanis fm ꝙ sana id qđ attendiť est ɔseruatio: ꝛ ppterea: qa plura attenduntᷣ in egris. ideo plurib° instris opꝫ in eis vti q̃ꝫ in sanis. Sic ḡ tũc p istã diuisionẽ habeť ꝙ cyrugia spectat maxime ad partẽ practice q̃ vocať scia medicãdi ꝛ curãdi egritudines. ¶ Tunc vlterius est itelligendũ ꝙ cyrugia põt dupl'r accipi. vno° put est instrm. alio° put est scia. Si accipiať fm ꝙ est instrm scie practice q̃ docet modũ curãdi egritudines sꝫ ꝙ nos dicimus ꝙ tria sũt instrã. s. potio dieta ꝛ cyrugia. ꝛ sic cyrugia nõ est aliud nisi opatio manualis in corpe aialis ad sanitatẽ tendẽs. ꝛ hoc mõ distinguiť fm diuersitatem mẽbroꝫ: qꝛ q̃dã est in carne quedã in osse ꝛc̃. fm ꝙ ponit Iohãnitius. ꝛ sic accepta cyrugia nõ est scia neq̃ꝫ ps sciẽtie medicine: qa medicia nec quo ad theoricã nec quo ad practicã est opatio sꝫ ꝙ Aui. in pmo improbat Alyabatẽ in dispõne regali. Nam Alyabas diffiniebat practicã sic. Practica ẽ subiecta theorice demõstrantium in pparulo sensuũ ꝛ opatõe manuũ fm pceuntis theorice itellectũ: sꝫ est qđdaꝫ instrm practice quo vtiť medicus qñ egritudo nõ põt pfecte curari cũ duob° alijs instris. sic ḡ cyrugia accepta sic diffiniť. Cyrugia est opatio manualis in corpore aialis ad sanitatẽ tendẽs. Uel vt apti° declareť. Cyrugia est postremũ instrm medicie. ¶ Si aũt accipiať put est scia: tũc põt accipi dupl'r. vno° ppie. alio° cõiter ꝛ large. Si ppie accipiť sic diffiniť. Cyrugia ẽ scia docẽs moduꝫ ꝛ q̃litatẽ opandi cũ opatõe manuali solũ in corpe aialis. Accipiť aũt cõiter ꝛ large p scia curatiõis egritudinuꝫ in q̃bus final'r accidit opatio manualis. Uñ isto mõ nõ solũ accipiť p scia q̃ docet modũ opandi cũ manu in egritudinib°: sꝫ accipiť p scia q̃ docet modũ curãdi egritudines p dietã ꝛ medicinas: ꝛ p cyrugiã: sꝫ p tanto dr̃ cyrugia: qa finaliter cadit ibi opatio manualis. Et isto mõ appellať cyrugia cõiter ꝛ large a medicis: qñ dicunt: in isto libro tractať scia cyrugie. sicut vbi gr̃a. hic in isto nr̃o tractatu tractať pars medicie in qua doceť curatio apatum ꝛ solonis ɔtinuitatis ꝛ dislocatõis ꝛc̃. ꝛ dr̃ tota cyrugia cõiter accepta ꝛ nõ ppie: qa ibi nõ solũ doceť modus opandi cũ manu immo et ibi doceť scia modi opandi cuꝫ dieta ꝛ regimie p medicinas q̃ cõpetũt illis egritudinib°. Sed dr̃ tota cyrugia p tãto: qa in illis egritudinibus cadit final'r opatio manualis. s. incidere vel coquere vel suere vel remouere malã carneꝫ. Sꝫ si accipiať ppie cyrugia: tũc nõ diceretᷣ illa scia cyrugia nisi vbi doceretᷣ modus opandi cuꝫ manu. Sic ergo cyrugia accepta largo modo diffinitur. Cyrugia est sciẽtia docẽs modũ curandi egritudines in quibus cadit operatio manualis. ꝛ hec sufficiãt de primo ad ostendendum quid sit cyrugia.

Ex predictis põt appere qđ sit dõꝫ ad 2m. s. vtꝝ ista ps Aui. quã intendimus exponere possit cõueniẽter dici vel appellari cyrugia: qa vt cyrugia dr̃ instrm talis sciẽtie. ꝛ sic manifestũ est ꝙ nõ dr̃ cyrugia. qa vt dctm̃ est supius cyrugia isto mõ nõ est scia: vel cyrugia noiat sciẽtiã talẽ. ꝛ sic dico ꝙ tota illa ps posset dici scia largo mõ accepta put est scia docẽs modũ opandi circa egritudines: in q̃b° cadit opatio manualis. Et iõ ista ps quantũ ad sui totũ nõ dr̃ scia ppe accepta: qa pmo ista sciẽtia q̃ hic determinať nõ solũ est practica: sed etiaꝫ theorica: qa Aui. determinat hic de egritudib° pmo theorice. secũdo practice. Iteꝝ etiaꝫ quo ad practicã nõ docet hic solũ modũ opandi cũ manu: qa in qualibꝫ egritudine ponit regimẽ p dietã: p medicinas: ꝛ p cyrugiã. s. vbi expedit. ꝛ iõ ista ps nõ dr̃ cyrugia ppie nisi vbi docet moduꝫ opandi cũ manu sicut icidere vl' suere vel coq̃re ꝛc̃. Sꝫ ppie tota cyrugia dr̃ scientia quã tradidit Albucasis: qa ibi solũmõ doceť modus opandi cũ manu ꝛ nõ cum medicinis nisi acutis valde. Sic ergo tunc apparet ꝙ largo modo accipiẽdo cyrugiã ista pars Auic. põt conueniẽter appellari cyrugia: sed nõ ppie.

De tertio dico ꝙ ad hoc vt cyrugicus sit in se pfectus etiã ad opanduꝫ pmo regriť vt sit istructus in principijs medicine. 2° regriť vt cũ expto ꝛ pito medico steterit: ꝛ cũ viderit opari: ꝛ apud cũ ipse idẽ fuerit opat°. ¶ Postea de his dicit Almãsor. Si aũt duo. s. experimẽtuꝫ ꝛ rõnẽ hr̃e inuẽtus fuerit sapiẽs erit ꝛ pferri alijs dꝫ. ꝛ addit iferi° ꝙ si ɔtingat alicui vnũ istoꝝ deficere ɔueniẽti° est vt opandi magisteriũ ei desit: qđ est: qa ille ḡ qđ est in libris nouit atq̃ꝫ imaginať cũ

pauca operatōis notitia puenitet ad illud ad qđ multi eorum q ea q̄ ptinent̄ in libris nō nouerunt nullo mō poterunt puenire. Et pp̄ter hoc dicit etiā Albucasis. Nos vo lam diximus in introitu hui⁹ libri: q̄m qui nō est sufficiēs videre anathomiā nō euadet qn cadat in errorē q̄ interficiunt̄ hoies. ¶ 3⁹ reqritur vt nō sit timidus in operando: sed audax z securus: sed hec vba bn̄t respectū: qz debēt itelligi sub discretōe: qz in locis veritis z timorosis dz eē sapiens z remissus in operando sicut eēt in icidēdo apa scropulosuz: qđ esset submersuz in venis z arterijs. sicut recitat Albucasis de quodā q secuit apa scropulosuz in collo mulieris z mortua ē mulier in manu ei⁹. Et idē intelligēduz est in sīlib⁹ casibus timorosis: sed dz esse audax z nō timidus vbi pueniēt operari sicut in locis z corpibus nō timorosis. Et ideo bn̄ dicit de hoc Albucasis. Et ego iā expratam in omni loco h⁹ libri in quo venit opatio in q̄ est error z timor. Q̄re nec̄e est vobis vt caueatis illud z dimittatis ipz vt nō inueniāt stolidi viā ad loq̄ndū z dehonestādū vos. Q̄ accipite aīas vestras cū sollicitudine z ptectōe z infirmos cū facilitate z fortitudine z firmitudine. z vtimini via meliori pducēte gr̄a dei ad salutē z susceptōez laudabilem. Et pp̄terea dicebat ille aureolus vnū pulchrum vbū. Opz medicū esse imisericordē ne infirmi motus clamorib⁹ minus q̄̄ oporteat secet: sed oīa audacter z sollicite faciat ac si nullis vagitib⁹ moueret̄. ¶ 4⁹ reqrit̄ vt habeāt manus leues z expeditas: qz tūc opatio z tactus fit cū minori clamore vel dolore: qz dolor maxime est vitandus. vt dicit Hal. de igenio sanitatis. Caue dolorē inq̄ntū potes: q̄m nihil est cā apatis sicut dolor. Et pp hoc bn̄ dic̄ Aui. in 3⁹ canōe. Fen 3ᵃ. de egritudibus oculoꝝ. caplo de curatōe oīuz specierū obtalmie. Et si tactus fuerit necessarius opz vt fiat cū facilitate. ¶ 5⁹ reqrit̄ vt apud eū apta sint istr̄a z hoc est nec̄iuz: qz sine aptis instr̄is nō pōt fieri opatio manualis sicut cū rasorio z scalpellis male incidentib⁹ nō possumus pueniēter radere os zc̄. Expedita sunt q̄ illa q̄ erāt pmittēda vt in pn⁹ h⁹ libri.

His ergo visis ad lr̄as accedamus. Ut aūt melius appeat diuisio z diuisio h⁹ ptis. Intēdēdus est q̄ tot⁹ liber q̄rti canōis Auic. Et diuidit̄ tot⁹ iste liber in quo Aui. agit de egritudib⁹ q̄ nō sunt alicui mēbro pprie: z accidūt cōiter toti corpori i 7ᵉ. Fen. In pma agit Auic. de feb. i gnāli z in spāli z theorice z practice. z in scda determiat de crisi. z dieb⁹ creticis. z in ista 3ᵃ agit de apatib⁹. z in 4ᵃ d solone ptinuitatis. z i 5ᵃ de dislocatiōe. z in 6ᵃ de venenis z remedijs venenoꝝ. in 7ᵃ de decoratōe turpitudis corpis. ¶ Omissis aūt alijs fen q̄ nō spectāt ad op⁹ cyrurgici pn̄s intentio ē exponere tertiā Fen q̄ est de apatib⁹. z q̄rtā q̄ est de solone ptinuitat̄. z aliqd exponemus de q̄nta q̄tū ad aliq̄ capitla in q̄bus est difficultas. ¶ Cōtinuemus q̄ sic. Postq̄ Auic. determinauit sufficiēter de febrib⁹ z de cura apati. z h in pma fen. z de crisi z de dieb⁹ creticis: z h in 2ᵃ fen. hic in ista 3ᵃ fen. determiat de apatib⁹ z curis ipoꝝ. Hz aūt ista 3ᵃ fen tres tractat⁹. in p̄ determiat de apatib⁹ calis z curis ipsoꝝ. z in 2⁹ determiat de apatib⁹ frigidis z curis ipoꝝ. i tertio de lepra z cura ipsius. Causa aūt q̄re fecit tractatū de lepra diuersuz ē: qz lepra lz cōueet cū apatib⁹ in hoc q lepra ponit̄ cācer vlis toti corpori: qz lepra hz aliū modū vlitatis q̄̄ habeant alia apata: eo q totū corp⁹ cōprehēdit: pro tāto distinctū tractatū fecit. Diuidit̄ .n. ps p̄sens in duas: qz pmo ptinuat ea que dicunt̄ ad ea q̄ dicta sunt de apatibus in libro pmo. 2⁹ psequit̄ de apostematib⁹ fm q spectat ad hūc librū. secūda ibi. (Dico q omne apa) pma in duas. naz pmo ostēdit qūo fuit locutus de apatibus in libro pmo. secūdo ostēdit qūo loquit̄ in hoc libro. secunda ibi. (In hoc autem loco).

Sed antequā ad lr̄am accedamus. 4. breuiter sūt itelligēda ex lr̄az q̄ sūt nec̄ia. vnū ē de ptinuatiōe. 2ᵐ est de diffōne apatis. s. qd sit apa. 3ᵐ ē de causis apatis. 4ᵐ de mō gn̄atōis apat.

De primo sic pcedo. vr̄ q Aui. male pcesserit cū imediate post deteriatōez de feb. determinauerit de apatib⁹. postea vo de solone cōtinuitatis: qz nāliter z artificialr simplicia pcedūt cōposita: sz solo cōtinuitatis ē morb⁹ simplex: apa ē morb⁹ cōposit⁹. vt dicit Auic. in pmo canone. Fen 2ᵃ. 2⁹ q̄ tractatus de solutiōe ptinuitatis dz pcedere tractatū de apatib⁹. ¶ P. H. i lib. de igē. sani. pmisit curatōez de solone ptinuitatis curatōi de apatib⁹. z alij silr sic Brunus. q̄ vr̄ hic male pcessisse. ¶ Dōm q ē loq de apatib⁹ z de solone ptinuitatis dupliciter. vno⁹ theorice. alio⁹ via curatōis z practice. Si loq̄mur p̄ mō dico sine dubio q deteriatio solonis cōtinuitatis pcedit deteriatōez apatū: qz nāle simplex pcedit cōpositū z ps totū. nūc solo ptinui est ps simplex vel morb⁹ z apa ē morb⁹ cōposit⁹. iō q̄tū ad h solo cōtinui pcedit apa. Et iō qz Aui. in scda Fen loq̄t de istis p viā speculatōis z theorice. iō Aui. in scda Fen pmisit caplm de solone cōtinuitatis cap⁹ de apatib⁹. sz in via practice z curatōis nō est curandum nisi pcessus q est in via curationis melior. ¶ Nūc aūt pp tres cās pmisit tractatū curatōis apatuz tractatui curatōis solonis cōtinui. pmo. qz ipse imediate determinauit de febrib⁹. z ad febres multotiēs sequūtur apata p viā crisi. z etiā ad apata multotiēs sequuntur febres. iō imediate post febres determinauit de curatione apatuz. ¶ Alia cā pōt esse: qz lz solutio cōtinui sit cā vna integrans apa: qz apa cōponit̄ ex trib⁹ morbis: tn̄ apa est quodāmō cā sol. ptinuitatis. iō erit ps apatis z cā integralis ipsi⁹ put est occulta immanifesta. sz apa est cā solutionis cōtinuitatis manifeste q̄ appet ad sensum. s. vlceris. z iō dicit Auic. pmo can. Fen scda. q cause vlceꝝ aut apa qđ rumpit̄ aut bothor qđ se comedit. z ista etiā est de genere apatis aut plaga q̄ facit pus. z iō qz ad apa vtplurimū sequit̄ solutio ptinui manifesta de qua ponunt auctores curatōez talē solutio cōtinui que est vlcus. iō ponūt tractatū de solone ptinui post tractatū de apatib⁹ in via curatōis. ¶ Tertia causa est. z sequit̄ ex pdictis: qz Aui. z alij auctores loquēdo de cura apatum ponit curatōez ipsoꝝ vsq ad aptionē. postmodū qn̄ apata sunt apta dependet curatio eoꝝ ex curatione vlceꝝ. z ideo Auic. nō docet curā apatū qn̄ sunt apta in tractatu apatum: sed in tractatu solonis cōtinuitatis z vlceꝝ. z iō qz ad apata sequunt̄ in fine vtplurimū curatio vlceꝝ z solonis ptinuitatis. z p pn̄s curatio apatū q̄ ad hoc pcedit curā solonis ptinuitatis z illa seq̄t. Ideo in via curatōis Auic. pmisit tractatū apatuz tractatui solonis ptinui. Et pp̄ter hoc ēt Auic. in p̄ canone. Fen 4ᵃ. qz ibi loq̄t practice pus determinat de curis apatū q̄̄ solonis cōtinuitatis.

Tunc respōdeo ad argumēta. ¶ Ad p̄ᵐ z tertiū pz solo p ea q̄ dicta sūt: qz arguūt in via theorice z speculatōis. z h pcessuz ē. ¶ Ad 2ᵐ argumētū: qz dicis Hali. p̄ posuit curā solonis ptinuitatis. Dōm q Halic. respexit ad rōnē simplicis z cōpositi. z qz solo ptinuitatis ē simplex z apa est morb⁹ cōpositus. iō pus determiauit Aui. de solone ptinui q̄̄ de apate. z non solū determiauit pus de solone ptinui q̄̄ de apate: sz ēt pus q̄̄ de cura male cōplonis. Et rō h⁹ potuit eē ista: qz solo cōtinui est morb⁹ cōior q̄̄ mala cōplo. cōe aūt pcedit minus cōe. ¶ Uel pōt dici q Ha. p tāto determiauit pus de solone ptinui q̄̄ de apate: qz in 2⁹ lib. Halic. pcesserat disputādo cōtra illos q dicebāt sufficere i curatōe cōsideratiōez cōmunē. vt cū morb⁹ sit qd p̄ter nāz dz abijci corpe. z nō debēt reqri cōsideratōes spāles. z iō icipit in 3ᵃ pticula ab

illo morbo q indiget in sui curatõe magis pprijs õsiderationib⁹ sicut a solone õtinui:qa indiget multis õsiderationib⁹ ꝛ spālibus tam rõne sui q̃ cõpositõis rõne cum aliis morbis.tum ratione diuersitatis morboꝝ. tũ rõne diuersitatis totius corporis ꝛ mẽbroꝝ.

De secundo dico.s.de diuisiõe apatis ꝙ de apate põt dari multiplex dẽscriptio. vna est q̃ solet dari cõiter. Apa est tumor vel inflatio mẽbri pter naturã. ¶ Sed ꝯtra illã diuisionẽ potest obijci: qa in apate est triplex peccatũ fm Aui.pmo canõe fen 2ª.s.peccatũ in ꝯplone ꝯpõne ꝛ vnitate:sed tumor est peccatuꝫ in ꝯpõne:qꝛ est peccatũ in q̃titate.peccatũ aũt in q̃titate ẽ peccatũ in ꝯpõne.g̃ tũc cũ in apate sit triplex morbus nõ soluꝫ apa erit tumor pter naturã:sed ẽt mala ꝯplo ꝛ solutio ꝯtinui non est.g̃ erit ista vera descriptio. ¶ Pꝫ.si caro addatᷣ carni sicut fit multotiẽs in vulneribus qñ supercrescit.vel sicut fit a nã ꝛ a pncipio gnatiõis qñ.s.fetui supadditᷣ aliqd ppter supabundãtiã materiei:tũc est ibi tumor nõ fm nãꝫ:ꝛ tñ non ibi est apa. Dõm ꝙ ista descriptio est bona data cõiter ꝛ põt sustineri. ¶ Ubi est intelligẽdum ꝙ lꝫ in apate sit triplex peccatũ.s.in ꝯplone ꝯpõne ꝛ vnitate.nihilominus dico ꝙ pncipali⁹ peccatuꝫ qd est ibi est peccatũ in ꝯpõne:qd appet pmo p auctoritateꝫ. scdo p ratione:qꝛ Aui.in 4.º libro.caplo de flegmone distigunt apa fm pncipiũ ꝛ augmẽtũ penes peccatũ in q̃titate.nã peccatũ in q̃titate est spãliter in ꝯpõne.g̃ tunc pncipali⁹ peccatũ est peccatũ in ꝯpõne. Uerũ ẽt hoc apparet rõne:qa si hũores fluũt vel colligunᷣ in aliquo loco ꝛ faciant soluꝫ malã ꝯplonẽ:nõ dr adhuc apa. Jtẽ si sua mala q̃litate soluũt ꝯtinuũ nisi fiat ibi tumor nonduꝫ est ibi apa:sed si hũores fluũt ad locũ aliũ ꝛ faciũt tumorẽ dato ꝙ sint i se boni statim faciũt apa:qa qñ faciũt tumorẽ:tũc statiꝫ fit extẽsio ꝛ ꝯculcatio.ad extensionẽ sequitur solo ꝯtinui.ꝛ ad ꝯculcatõeꝫ humoꝝ sequiᷣ mala ꝯplo. tunc g̃ formalius i apate ꝯsiderãdo apa fm se est tumor. Dico qꝛ si cõsideremus q̃tũ ad effectũ suũ qd ẽ ledere aliqñ apa ledit plus mala ꝯplone:vel consideramus ipm quãtũ ad cãm eiꝰ: qꝛ aliqñ causa eius est mala ꝯplo pmo: sed ꝯsiderãdo ipꝫ fm se pncipale peccatũ est.n.ibi peccatuꝫ in q̃titate magis: quãuis sint ibi alia duo peccata.ꝛ ideo qꝛ tumor ẽ ibi peccatũ in q̃titate. ideo apostema denominatᷣ pncipaliter a tumore sicut a formaliori.ꝛ iõ ꝯuenienter põt dici ꝙ apa sit tumor pter nãm. ¶ Et hec diffinitio põt ꝯfirmari per Aui.pmo canõe.fen.2ª.q dicit.ꝛ eminẽtia in cute ẽ ex genere apatis.Eminẽtie.n.sunt apata parua sicut apata sũt eminentie magne.Et ppter hoc videtᷣ velle Auic.ꝙ apa sit eminẽtia absolutõis.cũ g̃ tumor sit eminẽtia.ergo apa tũc dr ꝯuenienter tumor pter nãm:qa non ois tumor facit apa:qꝛ tumor mẽbri alicuius qd esset extra naturam. sicut si pes alicuius esset tumidus plus q̃ alia mẽbra.ꝛ h est vel ex abundantia materiei vel ex agẽte fm ꝙ nã potest impediri in suis opatiõib⁹:talis tumor non esset apa: ꝛ qꝛ nõ est ex intentõe nature:sed ex natura que est ex pncipijs generatiõis nãlibus:sicut etiã alia mõstra dicũtur nãlia.Et intellige ibi qñ dicit apa est tumor:q est ex hũorum vicio:nõ ꝙ sit tumor ex carne addita sicut fit in supexcrescẽtia carnis vulneꝝ vel vlceꝝ:ꝛ qa apa est tumor q causatᷣ ex hoc ꝙ aliqs hũor colligitᷣ in mẽbro de nouo vel p se paulatiꝫ:vel qñ fluit ad ipꝫ ex alio mẽbro. ꝛ talis hũor adducit tumorẽ ꝛ malã ꝯplonẽ ꝛ solonẽ ꝯtinuitatis. Sic g̃ bñ dr apa est tumor pter nãꝫ membri. Et p ea q̃ dicta sunt pꝫ solutio ad argumenta. ¶ Datᷣ etiã alia descriptio apatis a Gal.13.de ingẽ.sani. Dicit.n.ꝙ apa ẽ morb⁹ mutãs mẽbrũ de nãli q̃litate ad id qd est pter naturam. ¶ Sed aliqs.d.Jꝫ qa ois mala ꝯplo esset apa vt arguebatur:cũ mutet mẽbrũ a sua nãli q̃litate. ¶ Ad hoc põt respondeti ꝙ Gal.p qualitatẽ membri nõ intelligit ꝯplonẽ solũ:qa isto mõ mala ꝯplo esset apa vt arguebatᷣ:sed intellexit p qualitatẽ triplicẽ formã.s.ꝯpõneꝫ ꝯplonẽ ꝛ vnitatem.ꝛ appellat hic qualitateꝫ cõem quo ad ista tria.ꝛ isto mõ nullus morbus mutat mẽbrũ a sua naturali qualitate nisi apa:qa mala ꝯplo mutat mẽbrũ solũ a sua naturali ꝯplone:ꝫ nõ a naturali ꝯpõne ꝛ nõ a sua naturali vnitate.ꝫ solo ꝯtinui mutat mẽbrũ a sua nãli vnitate:sed nõ a sua naturali ꝯpõne ꝛ ꝯplone:sed apa est mutãs membrũ a sua totali qualitate in eã que est pter naturã:qa mutat mẽbrũ a sua nãli ꝯpõne ꝯplone ꝛ vnitate. ꝛ sic intelligendo descriptio Galieni vera est. ¶ Et põt ẽt dari alia notificatio apatis que põt eligi ex dictis Auicẽne pmo canõe fen 2ª. Apostema est egritudo composita ex tribus morbis ex qbus oibus ꝯiunctis puenit ex eis res q̃ est egritudo vna. ꝛ ista notificatio est vere ꝯpleta notificatio et distinctio apatis:qa ista explicat totã essentiã ipsius. in hoc .n.icluduᷣ tria gnã egritudinũ simplicium.s.gen⁹ egritudinũ ꝯplonis: ꝛ gen⁹ egritudinũ ꝯpõnis:ꝛ gen⁹ egritudinũ solonis ꝯtinuitatis:ꝛ ppter hoc qd dicit Aui.ex qbus omnib⁹ ꝯiũgitᷣ:excluditᷣ ois ꝯpõ egritudinũ pluriuꝫ q̃ ꝯpõ nõ facit egritudineꝫ vnã.nam sola illa ꝯpõ morboꝝ facit apa: qñq̃.n.componunᷣ plures egritudines sicut multotiens componitᷣ egritudo ꝯsimilis ꝛ nõ officialis: ꝛ aliqñ ẽ officialis.i.cõis. ꝛ aliqñ etiã componitᷣ officialis cuꝫ cõi:ꝛ tũc non est apostema.ideo qa nõ ꝯponitᷣ sic ꝙ ex eis proueniat egritudo vna:qa dicimus tũc ꝙ iste egritudines sint plures:sed qñ iste egritudines cõponunᷣ sic ꝙ ex eis puenit egritudo vna tũc causant apa. ¶ Ubi nota ꝙ triplex est cõpositio morboꝝ.quedã est cõpositio iordinata: qꝛ nõ ẽ ordo itra illos morbos sicut ẽ in febrib⁹ erraticis: qꝛ mõ fit vna mõ fit alia.mõ nõ est ibi aliqd. ꝛ talis cõpositio vt manifestũ est nõ facit egritudinẽ vnaꝫ. ¶ Alia est ꝯpositio morboꝝ ordinata.ꝛ hec ẽ duplex:qa q̃dã est ꝯpõ morboꝝ aliquoꝝ ordinata:vt qa aliquẽ ordinẽ hñt intra seꝫ nõ integrant ppter hoc egritudinẽ vnaꝫ sicut est triplex modus ꝯpõnis feb.ordinatus fm ꝙ habetᷣ per Auicẽ. in 4º huius.s.vnus subintrans alter est coalternãs.alter dicitᷣ cõcomitens.ꝛ talis compositio nõ facit egritudinem vnã:sed plures:qa nõ dicimus de tali q hꝫ in se plures febres cõpositas ꝙ habeat vnaꝫ febrẽ:imo dicimus ꝙ habeat plures. ¶ Sed alia est compositio morboꝝ ordinata sic ꝙ illi morbi hñt ordinẽ intra se ꝛ integrãt vnũ morbũ. ꝛ talis ꝯpõ facit morbũ vnũ sic est i apate:qa in apate sunt tres morbi.ꝛ sunt ordinati.s.quãtũ ad generatiõem ipsius:ꝛ quãtum ad pncipalitatẽ est ibi ordo quãtum ad generatõeꝫ sicut apparet in generatione apostematis: qa apostema generatᷣ ex hoc ꝙ humores colligunᷣ in spongiositatib⁹ membroꝝ vel p se:vel qꝛ fluunt ab alio membro.mõ qñ isti faciunt apa est ibi ordo:qꝛ illi humores in via generatõis apostematis cõsiderando apostema quãtum ad sui essentiam.pmo faciunt morbum quantitatis augmẽtando locũ.postea per extensionẽ que fit ibi generatur solucio ꝯtinui.postea si illi humores sunt bone qualitatis:quia aliquãdo apostema generatᷣ ex humorib⁹ bone qualitatis.tamẽ ppter cõculcationẽ ꝛ morationẽ que fit ibi inducitᷣ mala qualitas in eis siue complexio. Et est etiã ibi ordo quãtũ ad pncipalitatẽ: qꝛ pncipalior morb⁹ est peccatũ in ꝯpõne vt dctm fuit pus ꝛ declaratũ est.sic g̃ tunc ordo est inter dictos morbos:ꝛ cum isto ordine integrant essentiã vnius morbi: qui dr apostema. sic g̃ tũc apparet ꝙ dctm est bene ꝙ apostema est egritudo cõposita ex pluribus morbis ex qbus oibus cũ ꝯiũgunᷣ adinuicem puenit ex eis res que est egritudo vna.

De tertio dico .s.de causis apatis ꝙ causaruꝫ apatis q̃dã sunt pmitiue q̃dã

sunt antecedẽtes quedã ꝯiuncte. ⁊ oẽs iste cause possunt colligi ex dictis Aui. ꝑmo canone. fen 2ª. caplo de causis apatum. ¶ Cause primitiue sunt cause extrinsece sicut casus aut ꝑcussio ⁊c̃. ¶ Cause aũt antecedẽtes quedã sunt cause humorales vel q̃ ptinẽt ad humores. ⁊ iste vocantur cause materiales apatuꝫ sicut q̃ttuor sunt hũores ⁊ aquositas ⁊ vẽtositas. vñ qñ iste materie supfluũt in corpore: tũc sunt cause antecedẽtes apatis. vocanť aũt cause mãles nõ qꝛ sint materia apatis ex qua nulla egritudo cum sit accñs hꝫ mãm ex qua fiat. ẽt sunt materia in qua: quia materia in q̃ apatis est mẽbꝛũ: imo sunt cause efficientes apatis: ꝫ vocanť ꝑ tãto cause mãles: qꝛ hũores sunt in ie materie mẽbꝛoꝝ ⁊ spũumq̃ꝫ: ex subtilioꝛ pte humoꝝ fiũt spũs ⁊ ex grossioꝛ fiũt mẽbꝛa. vñ medicus nõ vocat ista causas mãles egritudis ⁊ sanitatis: qꝛ sunt valde remote: nec ẽt vocat ea mẽbꝛa ⁊ spũs causas materiales: qꝛ lꝫ ista habeãt rõnẽ materie respcũ toti⁹ corpis. tñ nõ hñt rõnẽ materie adinuicẽ: qꝛ spũs nõ est materia mẽbꝛi nec econũerso: ꝫ hũores vltra hoc ꝙ sunt de ꝯstructiõe corpis hñt ẽt rõnẽ mãe respectu membroꝝ ⁊ spirituũ. ⁊ iõ medici vocãt morbos mãles a ꝓprietate: qꝛ sunt in humorib⁹ quãq̃ꝫ humores nõ sint ꝓprie materia ipsoꝝ. ⁊ ideo ponũtur ꝙ materie apatis sunt q̃ttuor humores ⁊ aquositas ⁊ vẽtositas. ¶ Quedaꝫ võ sunt cause antecedentes apatis ꝯplonales. nam mala ꝯplo est causa attrahẽdi apa ad mẽbꝛũ. Quedã n. cause antecedẽtes sunt ꝯpõnales. nam aliq̃ mẽbꝛa sunt q̃ ex natura facta sunt talis ꝯpõnis vt recipiãt supfluitates alioꝝ mẽbꝛoꝝ sicut cutis. Quedaꝫ n. sunt que recipiũt supfluitates ꝑ vtilitateꝫ coꝝ sicut est caro laxa in locis emũctorijs. Quedã aũt accipiunt supfluitates ꝓpter sitũ: vt qꝛ infeři⁹ est positũ ⁊ eodẽ mõ intelligit de similib⁹. ¶ Et si q̃ramus q̃ cause sũt fortitudo mẽbꝛi recipientis vel impellentis ⁊ debilitas mẽbꝛi recipientis. Dĩm ꝙ reducunť in cõplonales efficientes ⁊ ꝯpõnales. ex hoc. n. ꝙ membꝛũ est talis ꝯplonis ⁊ ꝯpõnis vel ex egritudine vel ex natura est natũ recipe superfluitates. ⁊ ex hoc ꝙ est talis ꝯplonis ⁊ talis ꝯpõnis est forte potens expellere humores. humor aũt expelliť: aut qꝛ multus: aut qꝛ est maius sicut dicit Gale. 13. de ingenio sanitatis. ¶ Causa aũt ꝯiuncta apatis est humor collect⁹ in apate qui actu facit apa. Et non est intelligendũ vt quidã dicũt qui dicũt ꝙ causa ꝯiuncta apatis est fluxus hũoris. si eni ita esset tũc statim qñ flueret humor fieret apa: qꝛ posita causa coniuncta ponitur effectus: quod est falsum: sed coniuncta causa apostematis est id quod dictum est: quia ad illam cãm statim sequiť apostema.

Quarto dicamus

de mõ generatõis apatis ꝙ apa generať duob⁹ modis. vno mõ ꝑ viã deriuationis. alio mõ ꝑ viam cõgestionis. ⁊ vtriusq̃ꝫ idem est modus generationis apostematis. Naꝫ apa ꝓpter hoc generať ꝙ humor siue supfluitas aggregať in mẽbꝛo aliquo: qꝛ siue humores aggregentur in membꝛo aliquo ꝑ se vel paulatim vel aggregentur ibi ex fluxu aliquo ex alio mẽbꝛo faciũt ibi apa ex hoc ꝙ ꝑmo replent venas magnas mẽbꝛoꝝ. postea võ replent venas paruas: deinde trãseunt in spongiositates membꝛoꝝ ⁊ faciunt tumorẽ ⁊ extẽsionẽ in membꝛo. ⁊ ꝑ ꝯñs faciunt peccatũ in q̃titate. post võ extensionẽ causatur solutio continui ibi. ⁊ postea ex cõcalcatione humoꝝ. ⁊ si hũores eẽnt ꝑmo bone complexionis inducũt ibi mala ꝯplo. ⁊ ex istis tribus modis inducũt ibi apa. ¶ Sed qꝛ auctores faciũt ibi mẽtionẽ de dolore ꝙ est maxime cã apatis. Ideo dõꝫ est q̃ causa est dolor ipsi⁹ apatis. Et videre q̃ñ ꝑ dolor est cã apatis. Nã dicit Aui. ꝑ can. fen 2ª. ꝙ dolor est cã apatis ꝓpter calorẽ inaturalẽ quẽ dolor facit euenire in mẽbꝛo: ꝫ illud magis explicat Gal. 13. de inge. sani. Naꝫ dicit ipse ꝙ oñsum est de virtutibus nãlib⁹ ꝙ virtus expulsiua nõ facit suã opatõeꝫ ⁊ actõeꝫ nisi cũ senserit aliq̃ꝫ lesionẽ ⁊ aliqõ nocumentũ. Nũc aũt de numero illoꝝ nocumẽtoꝝ manifeste est illud qõ facit doloreꝫ. vñ mẽbꝛa supius existẽs exprimit vt illud nocumẽtũ expellať. ex hac aũt expressiõe sanguis ⁊ spũs deponunť ad locũ doloris q̃ sunt causa apatis. sic g̃ ꝑ istũ modũ dolor causat apa. ¶ Ulterius cũ illud qõ facit dolorẽ nõ sit nisi mala ꝯplo vel solo continui. ⁊ iste sunt cause corpales appet ꝙ dolor est cã antecedẽs apatis: ⁊ cã ꝯiuncta est humor attractus ad locum ꝓpter dolorẽ: verꝫ ẽ ꝙ cã ꝑma doloris põt esse causa primitiua sicut ꝑcussio ⁊ hõ. sed causa hõ imediata est mala ꝯplo vel solo ꝯtinui. vñ q̃tũ ad eius cãm ꝑmitiuã dolor esset cã apatis: sed quãtũ ad cãm eius imediatã est causa añs. ⁊ humor attractus ad locum est coniuncta. Et si fiat ex fluxu hu. ab alio membꝛo: tũc generať apa per viã deriuatiõis. si aũt fiat ꝑ adunationẽ supfluitatũ in membꝛo paulatiꝫ tũc fiat per viã cõgestionis.

His ergo visis

ex litam dicit Aui. Iã locuti sumus de apatib⁹. i. qꝛ morb⁹ sit. ⁊ q̃ñ ad apata ꝯcurrũt tria genera morboꝝ cum spẽbus eoꝝ. i. q̃ñ diuersificať ꝫ diuersitatẽ quattuor humoꝝ. ⁊ aquositas ⁊ vẽtositas distinguẽdo ea quo ad alias diuersitates oñdendo ẽt que sunt cause ipsoꝝ apatuꝫ. ⁊ hoc totuꝫ supra dcm̃ ẽ in scda fen. ꝑmi canõis. ¶ Et ipoꝝ curis. i. in 4ª fen de curatõe apatum. sermõe vniuersali. i. quo ad ꝑmũ quãtum ad id qõ dcm̃ est in quarta fen ad quem redire opꝫ illum. ratio huius est: qꝛ sermo est specialis respectu illius. Nunc aũt ꝫm Galienũ in libro de igenio sanitatis. Uniuersalia non oblausicans vt ꝑ ea valeas particularia opari. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In hoc autem loco loquemur de eis sermonem particularem.

¶ Hic ostendit quomõ loquiť in hoc libro de apostematibus: qꝛ loquiť particulr respcũ illi⁹. ⁊ ꝑꝫ qõ dicit.

¶ Dico ꝙ omne apostema ⁊ pustula aut est calidum aut non calidum.

Superius

Auicẽna ꝯtinuãdo doctrinã h⁹ libri de apatib⁹ ꝓposuit q̃ñ hic logť de apatibus. hic exequiť ꝑncipalẽ intentioneꝫ de apatibus. Et diuidiť ista ps in duas. Primo ꝑmittit quãdã diuisionẽ generalẽ ipsoꝝ apatũ. Scdo ꝓsequitur de mẽbris ipsi⁹. 2ª ibi. (Et apa calm aut est) De ꝑmo dicit ꝙ omne apa ⁊ pustula aut est calm aut nõ calm. i. ꝙ omne apa aut est ex hũore calido aut frigido. Uel dicať ꝙ dicit nõ calm ⁊ nõ dixit frigidũ ad oñdẽdũ ꝙ hic sub apatib⁹ nõ calidis ꝯprehendũt apata q̃ nõ sunt cala ꝑ eẽntiã nec sunt frigida oino: qꝛ fiũt ex hũorib⁹ putrefacti⁹ frigidis q̃ ꝑꝫ putrefactiõeꝫ nõ dñr frigida oio. ⁊ ꝓpterea vt ꝯprehẽderet sub hꝫ apata q̃ sunt frigida ꝑ eẽntiã: ꝫ sunt cala ꝑ accñs vt ꝓpter putrefactõeꝫ dicit nõ calm: ⁊ nõ dixit frigidũ.

¶ Et apa calꝫ aut ẽ a sanguine ⁊ qõ currit cursu ei⁹: aut a colera ⁊ qõ currit cursu ipsi⁹.

¶ Hic ꝓsequiť mẽbꝛa diuisiõis. ⁊ duo facit. ꝑmo determinat de apatibus calidis. 2º de frigidis. 2ª ibi. (Du. frigi.) Prima in duas. ꝑ determiat de apatib⁹ calidis ꝫm sermonẽ vleꝫ diuidẽdo ⁊ distinguẽdo ipꝫ in suas spẽs. 2º ꝓsequiť de eis specificãdo ⁊ declarãdo in spãli de quolꝫ apate calido. scda ibi. (Iã sciuisti de flegmone) Prima in duas. ꝑ facit hoc. 2º qꝛ apatũ calidoꝝ q̃dã sunt intrinseca ⁊ q̃dam extrinseca oñdit de qb⁹ hic logť. scda ibi. (De intrisecis võ) ꝑma in duas. ꝑmo ponit quãdã distinctõeꝫ apatũ calidorũ ⁊ manifestat ea. 2º ponit quosdã canões cões omnibus apatib⁹ calidis. scda ibi. (Et qñ multiplicať materia apo-

stematis) Prima in duas. pmo ponit quādā distinctionē generalē omniū apatum calidoꝝ. 2° psequit de mēbris illi° diuisionis. scda ibi (Et qd ē a sanguine) Dicit pmo q omne apa calm aut est ex sanguie ⁊ qd currit cursu ei° ⁊c. ¶ Ubi nota q Aui. dicit qd currit cursu ei° istud pōt itelligi dupl'r. vno mō q . apa cal3 aut fit a sanguie. s. laudabili ⁊ naturali ⁊ q currit cursu eius. i. ab oībus spēb° sanguinis. Alio mō pōt exponi apa calm aut fit a sanguine puro ⁊ qd currit cursu eius. i. aut fit ex sanguie mixto ⁊ alijs humorib°: s3 sanguis hic pdominat: ⁊ q2 hic pdñat sanguis alij hūores currūt cursu eius. ⁊ iō dato q ibi sint alij hūores ēt vocat tñ apa sanguineū: q2 alij hūores currunt cursu sanguinis ppter dominiū sanguis. Silr illud qd dicit aut fit a colera: ⁊ qd currit cursu ei° pōt duob° modis exponi. p mō aut fit a colera. s. bona ⁊ nāli. Et qd currit cursu ei°. i. aut fit ab alijs spēbus colere. Alio mō pōt exponi aut fit a colera. s. pura ⁊ qd currit cursu ei°. i. aut fit ex humorib° g currūt cursu ei°. ⁊ hoc pōt exponi duob° modis. vno°: q pñt currere humo. cursu colere: qa hūores in apate sūt mixti: s3 dñatur ibi colera. ⁊ iō denoiat apa totū colericū. Alio mō dr currere cursu ei° nō ppter admixtionē: sed qa redundant in nām suā p alteratōem sicut sanguis supcalefit ⁊ subtiliat ⁊ puertit ad naturā colere. ⁊ iō apostema quod fieret ex tali humore diceret colericū cū fieret ex hūore g currit cursu colere.

Sed hic est dubitatio de hoc qd dicit Aui. q apa calm aut fit ex sanguie aut ex colera: q2 videt q Aui. fit hic diminutus: qa vt ipse dicit in p canone. Et nō est estimādū q apa calm sit illud solū qd generat ex sanguine ⁊ colera: sed ex quacunq3 alia mā: siue sit calida p essentiā siue accidat ei supcaliditas p putrefactionē. g tūc apa calm nō fiet solū a sanguine ⁊ colera: sed ēt ex flegmate ⁊ melancolia: cū illis possit accidere caliditas ex putrefactōe. Nos possumus dicere dupl'r. vno mō q l3 Aui. dicat q apa calm aut fit a sanguine: aut ex cola: non pp hoc excludit qn possit ab alio fieri. Uel alr possumus dicere. s. q apa calm dr dupl'r. vno mō cōiter qd fit ex materia calida siue sit calida p se siue p accidens. Alio mō dr apa calm pprie ⁊ stricte qd fit ex materia calida p se ⁊ essentialr. Primo mō intelligit Aui. in textu pallegato. Scdo mō itelligit hic: cuius signū est: qa cancer s3 primum moduz esset apa calm: qa fit ex materia cala p accidens: ⁊ tñ determinauit de ipo inter apata frigida. Et idē dixit statī post illū textū. nō cala vō ⁊c. vbi connumerat apata frigida quoꝝ plurima sunt acuta. i. calida. pmo enī cōnumerat cancrū inter apata frigida. Et idem dixit statim post illum textū. Nō calida vero ⁊c. Ubi cōnumerat apata frigida: quoꝝ plurima sunt acuta. i. calida. pmo. n. cōnumerat cancrū inter apostemata frigida: postea dixit ipm esse calm. Sed qn dixit ipsuz esse frigiduz intellexit hoc p se: qn dixit qd erat calm intellexit p accñs. vñ pmo qn cōnumerat cancrū inter apata non calida accipit apostema calm stricte. Postea vō qn dixit ipsuz acutum accipit large. Uel possumus dicere isto mō q p h q dic. apa calm aut fit ex sanguine aut ex colera: q itellexit apa qd fit ex calida materia essentialr. Et p hoc qd dicit q currit cursu eius intelligit apostema calm qd fit quocunq3 mō fit cala. ¶ Et isto mō docet 3° expō istius vbi. ⁊ qd currit cursu ei° a predictis duabus.

Alterius est hic aliud dubiū ad maiorē declarationē dictoꝝ Aui. vtꝝ apa fit a colera. ⁊ videt q nō. p Gal. in comēto secūdi pnosticoꝝ. dicit enim. Et iam diximus in eis q pmissa sunt q ex cola non accidūt exiture qd est: q2 nec̄ciu3 est i euētu exiture vt hu. sint indigesti crudi ⁊ grossi. ¶ p. apa fit qn hūor figit in parte tumorē faciēs: sed colera de se nō ē frigibilis vel faciēs tumorē: cū sit humor subtilis ⁊ fluxibilis. g ⁊c. Dico ad hoc q apa fit a colera: ⁊ hoc p3 ex sensu. ⁊ ē manifestuz ex rōne: q2 ad hoc vt fiat apostema o3 q hūor figat in pte replēs spōgiositates mēbri ⁊ tumorē faciens. hec. n. ē causa ꝯiuncta ei° vt apparet ex dictis. Nunc aūt cola pōt figi in aliq mēbro. ⁊ hoc p3 pp tres cās. ⁊ ēt nō est semp nec̄e cōcurrere istas tres cās: imo aliqn sufficit vna vel due. vna est virtus. scda est dispō humoꝝ. tertia dispō mēbri. Uirtus. n. est cā. vt si virtus mēbri sit debilis nō potēs expellere ad cutim vel ad exteriora māz expulsaz ad ipsuz. Dispositio hūoris ē cā: vt si cū3 cola admisceat hūor grossus ⁊ viscosus g ē cā fixiōis ⁊ retentionis cole. Et ppterea ponit Ga. I li° de iterioribus q flegma salsu3 vehemēti° vicerat q3 colera: pp maiorē fixionē3 ipsi° in mēbro. Dispō mēbri est cā vt si mēbru3 ad qd fluit materia nāliter fuerit spissuz sicut cutis vel accñtalr opilatū nec̄e est q ibi figat materia ⁊ pmaneat diu. etiā hoc innuit Gal. in lib. de crisi in fine. ppter g istas tres cās pōt cola figi i mēbro et facere apostema. ¶ Ad id g qd tu. d. q Gal. in comento secūdi pnosticoꝝ. dōm q ibi loqt de exituris p moduz crisis. ⁊ vtplurimū ⁊ frequēter crisis in egritudib° colericis fit p euacuationē rōne colere q ē humor subtilis. exitura aūt fit vtplurimu3 in egritudib° flegmaticis rōne hūoris grossi ⁊ viscosi. nihilomin°: vt ipe dicit in 3° eiusdē: pōt fieri exitura in egritudib° colericis: qa si virtus fit debilis ⁊ hūores sint calī fit exitura: q2 nā nō pōt pfecte dñari hūorib°. hec aūt vba ibi pleni° declarabunt. ¶ Ad rōnē quā adducebas p3 solō p iā dicta: nihilomin° itelligēdū ē q sine dubio credo q rari° fit apa de colera para nō maligna q3 de alijs hūorib° p viā radicis hoc est q p hūor peccās fuerit cola: ⁊ h ē pp subtilitatē ipsi°. vñ nō pōt ita colligi in mēbro sicut ali° hūor: s3 bñ pōt alius hu. colligi in mēbro sic sanguis g supcalefact° ibi pp aliq cā3 pportiōatā ad colerā fiūt accñtia herisipile: ⁊ h freqnter accidit. vt ponit Aui. in pña lectiōe. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et quod est a sanguine: aut a sanguine laudabili: aut sanguine malo.

¶ Hic psegt de mēbris diuisiōis pdicte: ⁊ duo facit. p psequit de apate sanguieo. 2° de apate colico. 2° ibi (Colericū) pma i duas. p pmittit q̄dā diuisionē apatis calidi qd fit a sanguine. 2° psegt de membris diuisiōis. 2° ibi. (Et sanguis laudabilis) qd dicit p3.

Sed dubitabit aliqs de hoc qd dicit Auicē. q2 dicit q pōt fieri apa ex sanguine laudabili. illud nō vr veꝝ: q2 ipse dicit p canōe. fen 2°. q nullū apa accidit sine malitia ꝯplonis cu3 mā: s3 in malitia ꝯplonis cū mā ē hūor malus ⁊ nō laudabilis. ¶ Dicunt gdā q iste sanguis dr laudabilis p ꝯpatiōem ad sanguinē adustū malignū ⁊ venenosum. ¶ Ego aūt alr dico q apa pōt dupl'r ꝯsiderari. vno° quo ad fieri ⁊ sui initiū. alio° q ad factū eē ⁊ cōplemētū. Si itelligat p mō dico q apa pōt fieri ex sanguie laudabili sic si accidat pcussio in corpe tpato qd nō est repletū malis hūorib°: tūc pp pcussionē pōt fieri apa ex sanguie ꝯcurrēte ad locum: ⁊ tñ sanguis ille pus erat laudabil. Et dico q nō solu3 illo mō fit apa ex sanguie laudabili i q̄litate: s3 pt fieri i q̄ntitate ⁊ q̄litate. ¶ Et h dico: q2 gdā dicūt q Aui. itellexit d sanguine laudabili i q̄litate: s3 nō i q̄ntitate. Uñ dicūt ipsi q ille sanguis iducit malā ꝯplonē ⁊ supcalefactōe3 mēbroꝝ rōne q̄ntitatis: sed nō rōne q̄litatis. Et adducūt sile ⁊ dicūt. Nā sicut ipe ignis in pua q̄ntitate moderate calefacit ⁊ in multa adurit. S3 illud nō est veꝝ: vl'r qa pōt fieri apa ex sanguie laudabili i q̄ntitate ⁊ q̄litate. Et hoc dico q ad sui initiū: q2 poīe ē q corpe existe tēpato in q̄ntitate ⁊ q̄litate hūoꝝ si accidat pcussio ⁊ ex illa pcussiōe ibi fit apa: tñ ibi

sanguis est laudabilis in quantitate et qualitate. Et ideo sanguis quo ad minus anteque colligatur in apostemate potest esse laudabilis in quantitate et qualitate: sed vtplurimum peccat in quantitate. Et isto modo intelligit hic Auic. quod apostema fit a sanguine laudabili ad minus saltem in qualitate. licet peccet in quantitate. et quoddam fit a sanguine illaudabili: quia potest esse anteque sanguis sit calefactus in apostemate vel collectus peccet in quantitate et qualitate. Si autem intelligatur apostema quo ad sui esse et complementum sic dico quod omne apostema fit a sanguine illaudabili. Quia tunc in apostemate sanguis conculcatur ex illa conculcatione dato quod prius in se esset bone qualitatis fit qualitatis male. Isto modo intelligit Auicenna in primo cum dicit: quod nullum apostema accidit sine malitia cum materia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis: et factum quidem a sanguine laudabili grosso est flegmon quod accipit carnem et cutem simul et est cum pulsatione. et a subtili flegmon quod accipit cutem solam et est spina et non est cum pulsatione.

¶ Hic prosequitur membra predicte diuisionis. et duo facit. primo prosequitur de apostemate quod fit a sanguine laudabili. secundo de apostemate quod fit ex sanguine illaudabili. secunda ibi. (At vero factum a sanguine grosso). Dicit ergo. Et sanguis laudabilis aut est grossus.

Sed statim m.o. videtur quod dicat falsum: quia sanguis laudabilis non est grossus neque subtilis: immo est equalis in complexione et in substantia: quia sanguis non naturalis est ille vel qui est grossus vel subtilis sicut apparet per Aui. primo canonis fen prima cap. de humoribus. ¶ Dicendum quod sanguis laudabilis potest dupliciter exponi siue considerari. vno modo stricte et proprie. et isto modo sanguis laudabilis non est grossus neque subtilis: sed equalis. Alio modo potest accipi large vt dicatur sanguis laudabilis qui non egreditur a sua naturali qualitate: sed aliquantulum egreditur a sua substantia et grossitudine vel subtilitate. modo licet apostema possit fieri ex sanguine laudabili primo modo: et hoc quantum ad initium fieri et initium apostematis vt dictum fuit prius. tamen vtplurimum peccat in apostemate sanguis vel quo ad grossitudinem vel quo ad subtilitatem maxime quantum ad esse et complementum apostematis. et hoc propter tensionem humorum aliorum cum ipso vel propter alterationes que accidit sibi: quia ita contingit vtplurimum. ideo dixit quod sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis: et intelligit de sanguine laudabili largo modo vt dictum est. Et factum. scilicet apostema a sanguine est flegmon. scilicet vere et proprie. scilicet flegmon accipit carnem et cutis simul. hoc est ratione grossitiei materie. et ideo plus profundatur materia in flegmone cum apostemate sanguinis quam in apostemate colerico. Et ideo dicit Gal. de inge. sani. sed sicut flegmon fit in carne partem cutis amplectendo. ita herisipila in cute fit et partem carnis amplectitur. Sed intelligit hic Aui. quod loquitur de apostematibus que fiunt in exterioribus partibus corporis: quia de interioribus partibus locutus est in 3°. Et ideo dicit Aui. quod accipit carnem et cutis simul hoc est verum de apostematibus exterioribus de quibus loquitur: quia in interioribus membris non est proprie cutis. Et est cum pulsatione: quia ratione caliditatis cogit arteriam eleuari et euentari. ratione autem compressionis quam inducit in membro ratione profunditatis humorum coartat arteriam et resistit ei in eleuatione. et ideo ratione illius coartationis et ratione illius caliditatis vt eueniet virtus mouet arterias et fortiter pulsat et sentitur pulsatio in membro manifesta. Et a subtili. scilicet sanguine supple fit flegmon: quia accipit cutem solam. i. magis depellitur ad superficiem et profundatur in carne minus propter subtilitatem materie. vnde non intelligas quod accipiat cutem solam. ita quod non partem carnis: sed dicitur accipere cutem solam. scilicet primo. et consequenter amplectitur partem carnis. Et est spina. i. herisipila. et dicitur herisipila spina: quia est in compunctio ad modum punctionis spine. Sed m.o. quomodo fecit hic

mentionem de herisipila cum sit apostema colericum. Dico quod Aui. intelligit quod illud flegmon sit herisipilatum: quia declinat ad naturam herisipile: sed non fit omnino et vere herisipila: quia talis fit a colera pura: vel ex sanguine qui iam transiuit in naturam colere propter adustionem: quia cum sanguis aduritur eius subtile conuertitur in coleram: et spissum in melancoliam: sed talis flegmon dicitur herisipilatum: quia assimilatur herisipile in accidentibus: et hoc ratione sanguinis qui proportionatur colere in subtilitate. et propter hoc Aui. fecit mentionem hic de herisipila. ¶ Primo intelligendum quod talis herisipila non maligna vtplurimum fit ex tali sanguine: et parum fit ex colera pura bona: quia vt fuit superius dictum raro fit apostema ex colera pura per viam radicis: sed vtplurimum herisipila non maligna fit ex sanguine laudabili proportionato ad coleram. et ideo quando Auic. loquitur de apostemate colerico non facit ibi mentionem de tali apostemate. scilicet herisipila non maligna: quia parum talis oritur ex colera pura. verum est quod quando fit ex ea tunc est vere herisipila: sed vtplurimum fit ex tali sanguine. et ideo fecit hic Aui. mentionem: et non quando loquitur de apostemate colerico per causam dictam. Et non est cum pulsatione intellige sicut prius: quia materia non est hic ita profunda. et ideo non coartat ita arteriam sicut in predicto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vero a sanguine grosso malo fiunt species exiturarum malarum. Nam si eius malitia vehemens fiat et ipsius adustio proueniet herisipila et veniet combustio et crusta: et deterior ea est ignis persicus. et a subtili malo accidet flegmon quod declinat ad herisipilam cum malitia et fraudulentia. Si autem fuerit subtilior erit herisipila flegmonides. et quando fuerit eius malitia maior erit herisipila habens inflationes et vesicas et combustionem et crustam.

¶ Hic prosequitur de apostemate quod fit a sanguine illaudabili. Dicit igitur etc. Species fiunt exiturarum malarum hoc est ratione materie male corrodentis et adurentis vt statim patebit. ¶ Ubi nota quod exitura accidit duobus modis. vno modo large pro omni apostemate. alio modo pro apostemate calido quod peruenit ad collectionem saniei. primo modo accipitur hic. Unde expone exiturarum malarum. i. apostematum malorum. Que differentia sit inter apostema et exituram et dubelet dicetur infra capitulo de exituris. Nam si eius scilicet sanguinis grossi mali fiat vehementior malitia prouenient herisipila supple mala. et intelligitur non herisipila sicut prius: quia ex tali sanguine grosso malo fiet flegmon quod assimilatur herisipile in accidentibus. scilicet in adustione et calefactione. licet non assimiletur ex parte subtilitatis materiei et eueniet combustio et crusta. scilicet quando materia fuerit calidior et adustior. Unde sicut ab igne fit combustio primo: deinde relinquitur escara vel crusta nigra. ita contingit ex hoc humore propter malitiam eius. Et deterior ea. scilicet herisipila est ignis persicus: quia hoc accidit ex maiori adustione et caliditate. vnde sicut variatur caliditas et adustio in humore. ita variantur accidentia et denominationes. et dicitur ignis persicus ad similitudinem ignis inflammantis et facientis bulire. et hoc dicit propter maiorem malitiam sanguinis. et intelligit de igne persico eodem modo sicut dictum est de herisipila: quia ignis persicus est apostema colericum sicut herisipila: sed sanguis potest inducere accidentia igni persico similia propter malitiam eius. vnde facit flegmon quod assimilatur igni persico in accidentibus. Et a subtili sanguine malo accidit flegmon quod declinat ad herisipilam. i. quod assimilatur herisipile et tendit ad naturam herisipile male cum malitia et fraudulentia. scilicet complexionis sanguinis: quia ille sanguis propter adustionem conuertitur ad coleram. Et intelligitur quod illud flegmon magis assimilatur herisipile quam predictum: quia sanguis ille magis tendit ad naturam colere eo quod assimilatur ei in subtilitate substantie et complexione. Si autem fuerit subtilior. scilicet sanguis erit herisipila flegmoni-

des dicit hoc ppter magnaȝ pportioné quã hȝ sanguis ad colerã cũ subtilitate ꝛ calitate fiet denominatio plus ab herisipila sicut a pdomiatõe: q2 tũc hébunt plura accñna apatis colerici q̃ sanguinei. ꝛ ideo fiet dnoiatio ab aposte mate colerico. ꝛ quõ fuerit eius malitia maior hui⁹ sanguinis subtilis: q2 quasi iã trãsiuit in viã colere vel nãȝ. Malitia maior. i. maior adustio erit herisipila hñs inflãmatioñeȝ. i. vesicã ꝛ adustioné ꝛ crustã: ꝛ hoc ppterea q2 sanguis est ita calidus ꝛ adurẽs q̃ facit vesicã ꝛ crustã sicut ignis. Et intellige que dñia est iter istã vesicationé ꝛ crustã supe noré: q2 fiũt a sanguine grosso malo. q2 ille magis declinat ad citrinitaté eo q̃ materia istius magis assimilaĩ colere: vt dictũ est pus. ille vo magis declinat ad nigredinẽ cũ rubore. q2 materia nõ ita assimilaĩ colere. ¶ Ulteri⁹ autem nota q̃ oĩa apata que dicta sunt: sunt sanguinea: q2 mã radicalis fuit sanguis: lȝ in qbusdã hẽat pportioné ꝛ trãseat q̃si in nãm colere vt dictum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Colericum autem aut est a colera subtili valde que non cõtineĩ in eo quod fit magis itus q̃ illud quod appet de cute ꝛ est acuta ꝛ fit ex ea formica aut ãbulatiua sola: ꝛ ẽ subtilior aut ambulatiua corrosiua: ꝛ est mala: aut ex cola grossiori illa ꝛ est minoris caliditatis ꝛ cõtineĩ magis itus q̃ prima in cute ꝛ est quasi sit in ea flegma ꝛ fit ex ea formica miliaris ꝛ est minoris inflationis ꝛ tardioris resolutionis: ꝛ si fuerit materia grossior ꝛ deterior accidet formica corrosiua: ꝛ si pertransierit in grossitie sua vsq̃ ad substãtiam sanguinis ꝛ fuerit mala accidet herisipila mala.

¶ Hic psequitur Avi. de apatib⁹ colericis ponẽdo diuisioné ipsoꝝ fm maioré ꝛ mioré subtilitaté mãe: ꝛ diuidiĩ pars hec in duas. ꝛ p̃ facit hoc. 2⁹ remouet quoddã dubiũ. 2⁹ ibi. (Et in oibus illis mã est subtilis). pma hȝ plꝭs pticulas sed non est vis.

Sed hic est dubitatio q̃re Avi. hic non posuit apata fieri a cola laudabili ꝛ a colera mala sicĩ fecit supius de sanguine. ¶ Dõȝ q̃ cã est. q2 vt plurimũ imo q̃si semp apa colericũ fit a colera innãli: q2 colera stati cũ abũdat i corpe est inñlis eo q̃ nõ est humor benignus ꝛ dilect⁹ a nãsicĩ sanguis. ꝛ iõ paꝝ est de ipo i corpe respcũ flegmatis ꝛ sanguis: ꝛ iõ sanguis põt peccare i q̃titate: ꝛ tñ erit bonus in q̃litate. cola aũt que peccat in q̃titate: peccat ẽt in q̃litate. ꝛ ideo est mala. q̃re nõ põt colera laudabilis abũdare in corpe: sicĩ sanguis. ꝛ iõ non fit ex ea apa: sicĩ ex sanguine laudabili. q2 ppter sui horribilitatem stati quũ egrediĩ metas nãe fit illaudabil: lȝ sanguis dato q̃ egrediaĩ metas nãe põt ide aliq̃rulũ remanere laudabilis. q2 est humor benignus ꝛ dilectus. Ueruȝ est aũt q̃ q̃dã colera inñlis est maligna: ꝛ quedã nõ maligna mixtũ: tñ est posẽ q̃ fieret apa ex colera laudabili ꝛ natie cũ pmixtione sanguis: sicut si accideret apa in corpe colerico ex percussione abundãte colera nãli. sed q2 hoc est raro. s. q̃ fiat ex colera nãli. ideo Avi. nõ fecit in apate colerico istã diuisioné quã fecit in apate sanguineo. Et iõ dictũ est supi⁹ q̃ herisipila nõ maligna vt plurimũ accidit ex sanguie laudabili qñ pportõaĩ colere. ꝛ iõ Avi. in apate colico solũ fecit mẽtioné de herisipila mala. ¶ Dicit ḡ Avi. q̃ apa colericũ aut est a colera subtili valde ꝛ fit ex ea. i. ex illa colera subtili valde. s. aut formica ambulatiua ꝛ est subtilior. i. ẽ colera subtilior: aut. s. fit ex ipsa cola formica ambulatiua corrosiua ꝛ est mala. Aut fit formica ex cola grossiori: ꝛ hȝ est qñ illa subtil adurit ꝛ est peior. ꝛ iõ vlcerat carnẽ ista. s.

pdicta. s. ista cola minoris caliditatis. Et hȝ est qñ cola misceĩ melle aut cũ flegmate. vñ reddũt eã min⁹ calidã ꝛ grossioré ꝛ ptineĩ magis it⁹ q̃ i pma cute: hȝ est rõne grossioris materie pp admixtioné flegmatis vel melle. Et est q̃si in ea sit flegma. hoc est rõne calitatis colere que admisceĩ cum flegmate: ꝛ fit ex ea formica miliaris ad silitudineȝ milij. Et est minoris iflãmatõis ꝛ mioris ꝛ tardioris resolõnis. q2 rõne flegmatis minus inflammaĩ q̃ pdicta: sed tardi⁹ resoluiĩ. Et si fuerit materia grossior ꝛ deterior. i. adustior accidet formica corrosiua seu peior. Hoc est dicere quãdo in formica est mã grossa ꝛ adusta: ita q̃ vlcerat: tunc accidet inde mala formica corrosiua peior q̃ qñ mã est subtilis. q2 rõne grossiciei mãe plus figiĩ ꝛ plus vlcerat q̃ colera pura: q2 plus figiĩ rõne grossiciei mãe. ¶ Ubi nota q̃ per istum textũ habeĩ triplex formica. q2 quedã est ambulatiua pura que ambulat solũ ꝛ non vlcerat ꝛ illa fit a colera subtili. Alia est miliaris que fit a colera grossa ppter adustioné flegmatis. alia est corrosiua ꝛ ista põt fieri ex colera subtili: vt. s. ptingat q̃ formica ambulatiua trãseat in corrosiuaȝ. Et potest fieri ex colera grossa si sit mala. vt si cõtingat q̃ miliaris transeat in corrosiuã. ꝛ ista est deterior q̃ pma. q2 plus vlcerat rõne maioris fixionis: ꝛ cũ hoc tardioris resolõnis. Et hoc est quod dicit Avic. cũ dicit. Et si fuerit mã grossior ꝛ deterior. ꝛ si ptrãsierit. s. colera i grossicie eius supple ꝛ in sua adustione vsq̃ ad subam sanguis erit herisipila mala. Qr vt dicit. Ga. 4.° de igenio sanit. si colera sit grossissima ꝛ calidissima cuté excoriabit vsq̃ ad sui iteriora. sed si est subtilis: tũc non excoriat. ꝛ iõ nõ est tũc herisipila ita mala. Et ideo dicit Gal. hic q̃ herisipila q̃dã est cũ vulnere ꝛ quedã sine vulnere. ¶ Deide cum dicit.

¶ Et in omnib⁹ illis materia est subtilis quãuis diuersificeĩ post illõ: ꝛ fit ppter subtilitaté suã q̃ expellit eã natura ppria ꝛ non retineĩ in aliquo nisi in cute ꝛ qõ approximat ei.

¶ Hic remouet quoddã dubiũ. dictũ est. n. q̃ apa colericũ accidere põt: aut ex colera subtili aut ex grossiori. ¶ Diceret aliqs quõ accidit apa ex colera grossiori cũ cola sit humor subtilis ꝛ non grossus. remouet illud dubium. ꝛ patȝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quãdo multiplicaĩ materia apostematis calidi ꝛ magnificaĩ apostema: tũc est de summa apostematũ caumatum ꝛ mortificãtium: ꝛ de summa predictorũ est que dĩ barachien. ꝛ iste species male ꝛ que eis similãtur multiplicantur in anno pestilentie.

¶ Hic ponit quosdam canones in omnibus apostematib⁹ calidis. ꝛ diuidiĩ ista pars in quattuor fȝ q̃ quattuor ponit canones de apostematibus calidis. scda ibi. (Et de apostematib⁹). tertia ibi. (Et scias). quarta ibi (Et scias q̃ oẽ). Quid dicat pmo pȝ. Tũc ẽ de summa. i. hȝ silitudiné apatum. Dicit ergo q̃ sicut mortificatur membrũ a materia venenosa ꝛ pestilẽtiali: ita etiam mortificatur membrũ a mã multa caumatum. i. autumnaliũ mortificantiuȝ: ꝛ de summa predictoꝝ. s. apostematũ mortificãtiũ ꝛ corrũpentiũ est apostema qõ dĩ baurachine. ꝛ per hȝ itelligit oẽ apa adustiuũ a sua caliditate corrumpẽs membrũ ꝛ adurens: ꝛ tale apostema potest eẽ ex flegmate salso adusto. ꝛ tale apostema dĩ pprie baurachine. ¶ Ubi nota q̃ membrũ corrumpitur a triplici materia. A calida materia multa q̃ propter multitudiné suã vinci non põt. ꝛ hoc tãgit cuȝ dicit. Et qñ multiplicaĩ materia apostematis cali. Corrũpiĩ etiam a materia venenosa: sicut est in antrace: ꝛ hanc tangit cum dicit. Pestilentialiuȝ caumatũ mortificantium.

Corrūpit etiā mēbꝛū a mā rōne sue qualitatis:vt qꝛ fit corrodens ⁊ adurēs:⁊ hāc tangit cum dicit baurachine:⁊ iste spēs male.i.apatū calidoꝝ:⁊ que eis similant.s.sicut i corrumpēdo mēbꝛū:⁊ sic non solū corrūpit mēbꝛū a mā cala sed a mā nimis frida ⁊ humida ⁊ nimis sicca. ¶ Et multiplicant in anno pestilētie.qꝛ tūc grauant humores corrupti qui corrūpūt cōplexionē corporis propter corruptionem aeris vniuersalis.

¶ Et de apatib⁹ calidis illa sunt mala que nō exeunt vel non pueniūt ad declinationē quā sequunt leuitas ⁊ decumitio neq₃ ad aggregationē mā̄e:imo ad corruptionē mēbri:⁊ nō semper fit a magnitudīe apatis ⁊ multitudine materie:imo fit q̄n₃ a malignitate materie.

¶ Hic ponit aliū canonē de apatib⁹ malis.⁊ pꝫ qd̄ dicit.qꝛ qn̄ apa non resoluūt neq₃ aggregat saniē:tunc signū est q mā vincit nām.⁊ hoc est propter causas dictas:qn̄ ita est tūc mēbꝛū tendit ad corruptionē.qꝛ materia mala ibi retēta corrumpit complexionem membri.

¶ Et scias q apata paꝝ sūt singularia pura:ſ₃ plura coꝝ sunt composita.

¶ Hic ponit tertiū canonē.⁊ patet.pura.i.ab humore vno puro. Et plura coꝝ sūt cōposita.s.ex plurib⁹ humorib⁹.tn̄ intellige q inter illos magis abundat humor a quo denominatur apa sicut a sanguine flegmon:a colera herisipila.

¶ Et scias q omne apa in exterioꝛib⁹ cum quo non est pulsatio non facit saniem.

¶ Hic ponit 4.ᵐ canonē.⁊ patet. ¶ Et huius ratio quod hic dicit Auicenna est q sanies causat ex ebulitione materie incense ⁊ carminatione. Et ita ad generationem saniei de necessitate sequitur pulsatio per euētationem caliditatis augmentate ibi ratione ebulitionis. ¶ Etiam sanies gñatur de sanguine sicut ignis de incēsione lignoꝝ:sicut dicit Galen cōmento illius affoꝛismi.circa generationē saniei. Et dico ad generationē saniei de necessitate sequitur pulsatio:⁊ omne apostema cum non est pulsatio nō facit saniē.

¶ Et intellige vlterius q lic₃ omne apostema in quo nō est pulsatio non facit saniem non est intelligēdum ꝓpter hoc q omne apa in quo est pulsatio facit sanie₃.qꝛ pulsatio pōt esse sine sanie:sicut in flegmone est pulsatio.vnde aliquā̄do non facit saniē.sed ad hoc vt fiat sanies bene requirit pulsatio de necessitate.non tamen sequitur.vbicū₃ pulsatio ibi sanies:quia sunt ibi plura signa vt apparebit postea.

¶ De intrinsecis vo iā locuti fuimus.

¶ Hic quia apostematū quedam sunt intrinseca:quedam extrinseca ostēdit de quibus est sermo hic:quia de intrinsecis iam locuti sumus scilicet in tertio.de extrinsecis vero loquitur hic.

¶ De flegmone. CAPITVLVM II.

Iam scivisti flegmonē ⁊ signa eius ex caliditate ⁊ inflāmatione ⁊ additiōe quātitatis ⁊ tensione ⁊ impulsione ⁊ pulsatione si est submersa:vl' qꝛ est ꝓpinqua arterijs:⁊ membꝛū in quo est tale ē cui adueniūt nerui qbus sentit non plus q̄₃ sensibilitas sicut scivisti dispōnē eius. Et quātoplus fuerit arterie maiores ⁊ magis grādes erit pulsatio eius ⁊ ipsius dolor vehemētior ⁊ eius resolutio aut ipsius collectio velocior. Et cū flegmon est in mēbro sensibili sequit ipsa₃ dolor vehemēs qualiscū₃ sit:⁊ comitat ipsam vt appareant vene illi⁹ mēbri puc que erāt occulte.

¶ In pte pcedēti Aui.determinauit de apatib⁹ calidis vlr ponēdo generalē diuisionē apostematum calidoꝝ. ¶ In parte ista ꝓsequit de eis specialr determinādo de qualibet specie apostematis calidi ⁊ theorice ⁊ practice in ꝓsequendo de eis specialr. Et primo determinat de flegmone qd̄ est apostema calidū sanguineū theorice.s.quātum ad sui causas ⁊ quantū ad signa.secundo determinat de ipso practice ponēdo curam ipsius.secūda ibi.(Et oportet vt i poꝛa tribuat). ¶ Circa pmā partē Auicē.plura facit.na₃ pmo ponit signa flegmonis.secūdo distinguit nomē flegmonis:qd̄ erat equocu₃ vt appareat in qua significatione intendit de ipso.tertio ostēdit cum qbus maxime componitur flegmon.quarto ingrit causas eius.qnto ingrit tempora flegmonis.sexto ponit signa sue terminationis:⁊ processus.secūda ibi.(Et scias q non flegmonis).tertia ibi.(Et parum qdē conuenit).quarta ibi.(Et habet causas) quinta ibi.(Augmentū qdem).sexta ibi(Et tu qdē scis) ¶ Dicit pmo iam scivisti de flegmone supple quantū ad eius essentiā ⁊ q̄tū₃ ad eius causas humorales ex qb⁹ humoribus generat.quia generat ex sanguine:⁊ hoc in pmo canone.fen.2ᵃ.capitulo de egritudinib⁹ compositis.etia₃ hec scivisti in precedēti capitulo:vbi satis apparuit:⁊ scivisti quodāmodo signa eius ex predictis locis:⁊ etiam scivisti in pcedēti capitulo:vt ibi satis apparuit. Sed hic ponūtur perfecte ⁊ complete ipsius signa:⁊ ideo lege signa supple sumunt ex caliditate ⁊ inflāmatione. ¶ Sed tu.d.ista videntur esse idē.dic ne Auicēna videatur ide₃ repetere.quia caliditas sumitur quantum ad tactum medici:flammatio aūt quantum ad sensum egri. Uel potest exponi ex caliditate.s.loci.vbi est apostema ⁊ ex inflāmatione.s.totius corporis:scilicet propter distemperantiam febrilem.nam raro contingit q ad flegmonē non sequtur febris maxime si sit magnus ⁊ in loco artarioso propter supcalefactionem cordis ab artarijs iunctis cum membro apostemato. Et additione quātitatis.idest tumoris:quia fit ibi tumor propter multitudinē materie ⁊ grossitie₃ materie ipsius. Et hec differt ab herisipila:quia materia herisipile expanditur in superficie propter subtilitatem ipsius.sed materia flegmonis plus colligitur in membro ⁊ inducit maiorem tumorem et extēsionem.hoc est ꝓpter retētionem ⁊ grossitiem materie.vnde est ibi tensio cum quadā duritie:⁊ hec etiam differt ab herisipila. Et impulsione ⁊ pulsatione.impulsionē tangit quantū ad tactū:qꝛ ipellit tangentē:quia non cedit tactui ꝓpter repletionē ⁊ extensionem que est ibi.pulsatione aūt intellige quantū ad artarias:quia pulsant ꝓpter necessitatē euentationis ⁊ coartationis materie:vt dictum fuit supra. Et maxime est ibi pulsatio cum est ꝓpinqua artarijs. Et est in membro cui aduenīūt nerui qbus ⁊c̄.hoc est in membro neruoso ⁊ artarioso:quia quanto membrū est magis neruosum ⁊ artariosum tanto est maior dolor ratione neruoꝝ:⁊ maior calefactio ratione artariaꝝ:⁊ ideo maior fit pulsatio:tum rōne caliditatis:vt euentetur:tum ratione materie nociue que facit dolorem vt expellatur.hoc est quod subdit. Et nō plus q̄₃ sensibilitas.s.est pulsatio.quasi velit dicere q pulsatio ⁊ dolor sunt fm̄ sensibilitate₃ membri:idest in mēbro magis neruoso ⁊ artarioso est maior pulsatio q̄₃ in alio ratione loci. Sicut scivisti de dispositione eius scilicet in libro primo de causis cuiuscun₃ doloris. Et quanto plus fuerint arterie maiores erit pulsatio eius ⁊ ipsius dolor vehementior:quia propter magnitudinem artariarum est ibi multitudo spirituum qui cito:et valde

inflammatur propter calidum apostema: et ideo maior fit ibi pulsatio propter maiorem calefactionem. et dolor etiam est vehementior ratione maioris nocumenti quod inducitur ibi. similiter resolutio ipsius et collectio ipsius fit ibi velocior ratione maioris caliditatis. quia quanto materia est magis calida tanto movetur citius ad resolutionem vel ad collectionem. sed fortiora accidentia inducit quam quando est minus calida. ¶ Et cum in membro sensibili fuerit flegmon quodcumque sit. i. sive sit magnum apostema sive parvum: et hoc ratione sensibilitatis. quia dolor contingit ex sensibilitate rei nocive: unde dicitur quod dolor est mi llus sensus. quia est sensatio rei nocive: et ideo quanto apostema est in membro magis sensibili tanto est ibi maior dolor: quia magis sentitur: immo multotiens contingit: quia pauca materia maiorem infert dolorem quam multa: hoc est ratione sensibilitatis membri vel loci. Et comitatur ipsam. s. flegmonem vt appareant vene illius membri prius que erant occulte hoc est propter repletionem illius partis et extensionem. quia materia in ipso profundatur et replet venas ratione multitudinis et ratione grossiciei materie. et in hoc et in predictis differt flegmon ab herisipila. quia in herisipila est minor pulsatio quam in flegmone quia materia ipsius minus replet venas et minus coartat licet sit plus calida. et propter hoc in flegmone est maior dolor ratione maioris extensionis que est ibi. sed in herisipila est maior punctio ratione acutioris materie.

Sed circa istam partem dubitatur. videtur quod Avi. sit superfluus in ponendo illa signa. quia cum hic loquatur de apostematibus exterioribus. vt dictum est supra in precedenti capitulo. et cum apostemata extrinseca per se pateant sensui. vt dicit Avi. in prima fen. 2° capitulo de signis apostematum. videtur quod non fuerint necessaria signa illa ponere. Dico quod Avic. non fuit superfluus in ponendo ista signa. immo fuit necessarium ipsa ponere. ¶ Et tu. d. quod Avi. dicit quod apostemata extrinseca patent per se sensui. ¶ Dicendum quod verum est quod apostemata exteriora patent per se sensui in quantum sunt apostemata: et sic non sunt necessaria alia signa nisi sensus. Sed utrum tale apostema sit ex sanguine vel ex colera hoc non patet sensui per se: immo discernitur per propria signa. et hoc est quod hic dicit Avic. quia docet distinguere flegmonem ab herisipila per propria signa. unde patet sensui quod flegmon sit apostema. sed quod sit flegmon non patet sensui: quia apostema est flegmon vel herisipila: in quantum dependet ex tali causa quam oportet cognoscere per propria signa. Et cum dicit Averro. unum pulchrum verbum in sua medicina. Egritudines interiores indigent signis significantibus se ipsas et suas causas. egritudines vero exteriores non indigent signis significantibus seipsas: sed suas causas.

¶ **Et scias quod nomen flegmonis in lingua grecorum est absolutum super omne quod est inflammatum: deinde dicitur de omni apostemate calido: postea dicitur de eo quod est ex apostemate calido cum proprietate predicta et non caret inflammatione propter coartationem sanguinis et opilationem meatuum.**

¶ Hic distinguit nomen flegmonis quod erat equivocum vt appareat quod non loquitur de ipso in omni sua significatione. dicit ergo etc. Et non caret inflammatione. Hic ostendit quod maxime apostemati sanguineo competit hoc nomen flegmon. quia flegmon dicitur quasi flamma. modo maxime apparet in flegmone flamma propter completionem sanguinis et coartationem meatuum. Unde in flegmone est inflammatio ratione materie calide: licet quantum est ex hoc sit maior inflammatio in herisipila. est etiam ibi inflammatio ratione congestionis et coartationis sanguinis. et propter hoc est maior pulsatio in flegmone quam in herisipila: quia sanguis coartatur in arteria plus. unde non potest ita eventari sicut in herisipila. et ideo augetur et fortificatur pulsatio: et ideo id nomen flegmon competit apostemati sanguineo.

¶ **Et parum quidem contingit vt flegmon sit simplex sed secundum plurimum ei associatur herisipila: aut duricies aut nervositas.**

¶ Hic ostendit cum quibus maxime componitur et associatur. et dicit quod raro contingit quod flegmon sit simplex: sed secundum plurimum associatur ei herisipila: hoc est quod cum sanguine miscetur colera. vel est ibi aliquid pars subtilis que proportionatur ad coleram. Et duricies hoc potest esse: vel quia admiscetur humor melancolicus grossus cum sanguine. unde apparet ibi duricies ad modum sclirosis. vel quia sunt in eo humores sanguinei grossi. vt quia sit sanguis grossus in se. unde apparet ibi duricies ad modum sclirosis. vel potest ibi duricies apparere ex repletione et extensione: que fit in parte ratione multitudinis materie coartate in loco. Aut furiositas. i. ignis persicus hoc est quando cum sanguine admiscentur ibi aliqui humores subtiles adurentes. unde flegmon tunc proportionatur ad ignem persicum vesicantem. unde quia vt plurimum cum sanguine associatur aliquid unum predictorum: ideo raro contingit quod flegmon sit simplex: sed vt plurimum associatur ei.

¶ **Et hec causas de quibus sunt antecedentes corporee ex repletione aut malitia humorum cum debilitate membri recipientis licet non sit repletio neque malitia humorum.**

¶ Hic ingreditur causas flegmonis. et duo facit. primo enumerat causas quasdam que sunt antecedentes ratione quarum vt plurimum fit apostema. 2° ponit quasdam causas que sunt primitive. 2° ibi. (Et de eis sunt primitive) Causas autem coniunctas non ponit. quia biris causis antecedentibus habentur coniuncte. quia cause antecedentes humorales sunt cause coniuncte quando actu faciunt apostema. Quedam sunt antecedentes corporee. dicit corporee ad differentiam causarum primitivarum. quia cause primitive non dicuntur corporee a medicis secundum quod apparet primo canone. fen. 2ª. vbi describit omnes causas. cause autem antecedentes sunt cause corporales. s. humorales aut complexionales ex quibus advenit dispositio non primo advenientes: sed aliquo mediante vel mediantibus causis coniunctis. cause autem coniuncte sunt cause corporales ex quibus adveniunt dispositiones advenientes primo. ¶ Cause primitive non sunt corporales ex quibus provenit dispositio aliquando advenientes primo et aliquando non. per hoc intellige quod non dicuntur primitive cause non corporales: quia sint omnino incorporee: quia hoc non est verum. quia manifeste videtur quod cibus et potus et cetera sunt corporalia: sed dicuntur incorporee a medicis. quia non tenent se ex parte corporis. unde sive sint totaliter extrinsece a corpore nostro: sicut cibus et potus etc. sive non teneant se primo ex parte corporis: sed ex parte anime: sicut accidentia anime que dicuntur cause primitive. quia se tenent primo ex parte anime. ¶ Cause autem antecedentes et coniuncte dicuntur corporales: quia tenent se ex parte corporis nostri. s. et sunt humoralia complexionales et corporales. Dubitationes autem que cadunt circa istas causas absolute non spectant ad istum locum: sed ad primum librum ex repletione. Repletio enim corporis est causa antecedens apostematis secundum quod potest apparere ex dictis: aut malitia humorum cum debilitate membri recipientis supple et fortitudine membri expellentis. Humor autem expellitur a membris: aut quia multus: aut quia malus a membris fortibus ad membra debilia. et ibi figitur propter debilitatem membri non potentis expellere: et fit apostema. Et addit Avi. et dicit dato quod non sit repletio neque humorum malitia in corpore debilitas membri potest esse causa apostematis.

Sed tu. d. quomodo potest hoc esse si ibi non sit repletio humorum neque malitia cum cause materiales apostematis sint quattuor humores aquositas ventositas. non igitur videtur posse fieri apostema nisi superfluat aliquis humor. Nos possumus dicere duobus modis. vno quando dicit Avicen. licet non sit in corpore repletio neque malitia humorum: quod Avicen. intelligit non quod non sit in corpore aliqua plenitudo. sed quod sit ibi parva plenitudo. ¶ Vel potest aliter dici et melius quod dato quod non sit aliqua repletio neque malitia humorum in corpore potest esse membrum debile causa apostematis propter duo. primo quod si sit aliquod corpus quod habeat aliquod membrum debile vel a principio generationis vel ex alia egritudine et alia membra

habeat fortia:tūc illud mēbrū debile ꝓpter sui debilitatē nō pōt nutrimētū sibi ꝓpriū digerere ⁊ sibi assimilare:nec pōt ei⁹ supfluū expellere q̄re multiplicat̄ ibi supfluitas ex īdigestione.quia nō pōt supfluitates q̄ ad eū trāsmittun/tur expellere:iō pōt esse cā apatis. ¶ Itez ēt si aliqḋ mē/brū sit debile q̄ntūcūq3 corp⁹ sit mūdū gn̄ant̄ supfluitates in eo rōne cibi ⁊ pot⁹:ēt expellūt mēbra alia supfluitates ad illud mēbꝝ debile:que supfluitates figunt̄ in eo rōne debilitatis ipsi⁹:que ēt pōt ēē cā apatis fm ꝙ appet ī mul/tis:q3 hn̄t aliq̄ mēbra debilia valde nālr vel accn̄talr:in q̄/bus q̄si toto tpe figit̄ mā ⁊ adunat̄ ⁊ īducit tumorē in mē/bro q̄ntūcūq3 illud corp⁹ videat̄ ēē īanitū.i.nō repletū. Et ītellige vlterius ꝙ Auicē.nō ponit oēs cās an̄tes:s3 ponit maxie illas fm q̄s vt plurimū ɔtingit. ¶ Sed tu potes eas colligere in summa:q2 cause an̄tes q̄dā sunt ex pte mãe:q̄/dā ex dispōne membri. Ex pte mãe est repletio ex q̄tuor humorib⁹:⁊ aquositas ⁊ vētositas:⁊ hec siue sit ibi pctn̄ in q̄ntitate siue in q̄litate:ex pte dispōnis mēbri q̄dā sunt rō/ne debilitatis ⁊ fortitudis:q̄dā rōne subē q̄dā rōne viarū q̄dā rōne situs. Rōne debilitatis duob⁹ modis:q2 aut de/bilitas est in mēbro nālr rōne spēi.q2 debile ita creatū est de ītētōe agētis vt cutis vt sit receptiua supfluitatū:vt in/nuit. G.in de accītī ⁊ morbo. Etiā3 debilitas est in mēbro pticulari.s.rōne īdiuidui vt in vno hoīe est debilitas ocu/loꝝ:⁊ in alio epatis:⁊ in alio stōi. Et hec debilitas pōt esse duob⁹ modis.s.ex pncipijs gn̄atōis vel ex cā tpalis:sicut ex egritudie rōne sbē mēbri est cā an̄s:vt qn̄ mēbꝝ ex inten/tione nãe creat̄ rare subē vt facile recipiat superfluitates mēbroꝝ pncipaliū:sicut est caro lesa in trib⁹ reflexionib⁹: rōne viaꝝ:vt qn̄ vie vn̄ expellunt̄ supfluitates sunt nālr stricte vel opilate:vl accn̄talr.tūc.n.ꝓpe supfluitates mē/bri vel alie aliūde sibi misse non pn̄t expelli:q̄re retinent̄ ibi:⁊ sic pn̄t facere apa. ¶ Rōne sit⁹:vt q2 mēbrū3 sit posi/tū in īferiorib⁹:vn̄ citius currūt ad ipm supfluitates:sicut est anus ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de cis sūt primitiue sicut ɔtusio aut īcisio aut fractura aut dislocatio aut vlcera que multipli/cant̄ in mēbro quare declinat ad ipsum mā ꝓp dolorē debilitatē:⁊ fortasse declināt ad ip3 ma/terie ⁊ retinent̄ in vijs que sūt debiliores sicut acci/dūt cū vlcerib⁹ ⁊ scabie apata in locis vacuis.

¶ Hic ponit cās pmitiuas flegmōis:⁊ dic̄.⁊ de cis.s.causis flegmonis sunt pmitiue sic ɔtusio ⁊c.s.q̄ fit a pcussione.q2 ɔtusio ɔculcat hūores ī loco. Itē q2 ɔtusio dolorē īducit. Vr⁹ aūt regitiua corꝑ sentiēs nocumētū currit illuc cū posse suo ad ɔ̄fēdēdū.s.cū calore ⁊ sanguie ⁊ spū.postea sūt cā ma/ioris apatis.vn̄ si nā hr̄et pcussionē nō curreret illuc cū spū ⁊ sanguie:īmo diuerteret pot⁹ ab illo loco:sed q2 pcussiōe caret:⁊ illa nō vrit̄:currit illuc vt defēdat.s3 ex tali cursu segr̄ pot⁹ nocumētū q̄ iuuamētū. Aut vlcera q̄ multipli/cant̄ in mēbro:q̄re declinant ad ipm mãe ꝓpter dolorē ⁊ debilitatē ⁊ dolorē supple quē inducit in mēbro:⁊ tūc ꝓp dolorē ⁊ debilitate3 attrahit̄ hūor ad illud mēbꝝ q est cā apatis ⁊ maxie flegmonis.q2 hūor q currit ad locū debilē ⁊ dolentē est maxime sanguis ⁊ spūs.

Sed hic est dubitatio.ꝓ q2 ponit debilitatē mēbri īter cās pmitiuas:in pcedēti pte ponit īter cās an̄tes. ¶ Itez ēt ponit dolorē īter cās pmitiuas. ⁊ supius dcm̄ est ꝙ est cā an̄s:cum mala cōplo sit illud qḋ facit dolorē:vel solo continui. ¶ Dōm ad pmū ꝙ debili/tas mēbri hn̄ est in se cā an̄s:q2 cā corpalis:sed rōne cau/se illi⁹ quā hic ponit.q2 cā ei⁹ sunt talia vlcera ponit causa3 Aui.cā pmitiuā:q2 cā ei⁹ pmitiua est.vn̄ ꝓ Aui.ponit eam cā3 an̄tē ɔsiderādo eā fm se:vel ēt ꝑ respectū ad cā3 suā q̄ eēt cā an̄s.hic aūt dicit cām pmitiuā ꝑ respectū ad cām ꝓ/mitiuā. Sic etiā dicas de dolore qui est cā an̄s rōne cause sue imediate ꝓpe:s3 rōne cause pme dicit hic Aui.ipa3 eē cām pmitiua3. Quō aūt dolor est cā apatis appuit supra. Et fortasse declinat ad ipm.i.locu3.vbi sunt vlcera mãe:⁊ iste retinent̄ in vijs:que sunt debiliores eis:sic accn̄t cum vlcerib⁹ ⁊ scabie sint in pede:tūc attrahunt̄ mãe ⁊ trāscu/do per loca vacua ibi retinent̄.q2 ille vie ⁊ mēbra sunt na/ta recipe supfluitates ⁊ faciūt apa in locis vacuis:sicut in inguine:⁊ si sit in brachio attrahunt̄ mãe sub assellis:⁊ ibi faciūt apa:qḋ qdem est a cā pmitiua referēdo hoc ad cā3 pmo mouentē. ¶ Et nota hic ēt circa ptē pcedētē ꝙ cau/sa pmitiua nō pōt esse causa apatis sine an̄cedēti:que.s.est humoralis:q2 bene pōt esse causa apatis sine cā antecedē/ti que est debilitas vel repletio mēbri.s3 non pōt esse cau/sa apatis sine humore.q2 oportet de necessitate ꝙ cā apa/tis imediata sit humor:siue ille humor sit laudabilis siue illaudabilis.sed causa an̄s bene pōt esse cā apatis sine pri/mitiua que obuiat imediate mēbro:sic īcisio ⁊ cōtusio ⁊c. sicut si ɔcurrāt repletio humoralis fortitudo mēbri expel/lentis ⁊ debilitas mēbri recipiēns:que oēs sunt cause an̄/cedētes possunt ēē cā apatis sine omni cā pmitiua obuiā/te corpi pleno in generatōe talis apatis.

Sed tu. d. Aui.i sequnt cā:diuersificat curā flegmo/nis qn̄ est a causa an̄cedēti ⁊ quādo est a causa pmitiua. Si ergo tu dicis nō pōt fieri apostema sine cā an̄cedēte:tūc ergo nō diuersificat̄ cura. Rn̄deo ꝙ Aui/cēna intelligit de causa an̄cedēte que est humoꝝ repletio in corpe siue bonoꝝ siue maloꝝ:vel de cā an̄cedēte que est cā cōplexionalis que est in mēbro rōne cuius attrahū/tur humores ad locū ⁊ faciunt apa:⁊ sine ista hn̄ pōt fieri apa.q2 pōt fieri a causa pmitiua que facit apostema nō so/lum ꝑ attractionē humoꝝ:sed quia cōculcāt humore exi/stentē in loco siue mēbro. Sed est intelligēdū ꝙ causa hō est hūor siue sit supfluus siue non:⁊ sine ista nō pōt fieri:⁊ penes istā cām Aui.non diuersificat curā inferius:sed pe/nes illā que est ex repletione corpis.q2 aliter curat̄ quan/do apostema est ex causa antecedēti.⁊ aliter quādo est ex causa pmitiua. ¶ Iterum etiam alr curat̄ qn̄ pmitiua ob/uiat corpi mūdo:⁊ aliter quādo corpi repleto:in quo est cā antecedēs que est repletio:sicut apparebit infra. ¶ Itez caderēt alie dubitationes:sed non spectant ad hūc locu3. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et augmētū qdē ei⁹ declarat̄ additiōe magni/tudis ⁊ tēsionis:⁊ stat⁹ ipi⁹ ꝑ finē ei⁹:⁊ illic ag/gregat̄ mā si d3 aggregari:⁊ declinatio incipit tēdere ad lenitatē ⁊ debilitate3.

¶ Hic distinguit ⁊ declarat tēpora flegmonis.secūdo cir/ca hoc ostendit ꝙ flegmon est malum.secūda ibi. (Et ma/la est). Quid.d.pmo patet.

Queritur quare Aui.non declarat hic princi/piu3 flegmonis. Dico ꝙ hic non fecit mentionē de ipso.quia pncipiū in apatibus:⁊ in flegmone fm istū modū est manifestū de se.q2 tūc est pn/cipium qn̄ incipit tumor. ¶ Ulterius est notandu3 ꝙ di/stinguunt̄ tpa in flegmone in quolibet apostemate tripli/citer. vno modo ex parte essentie apostematis.s.a parte tu/moris ⁊ quantitatis.⁊ isto modo distinguunt̄:sicut distin/guit Auicē. Alio modo distinguuntur penes digestionem ⁊ indigestionē:⁊ tūc est pncipiū quādo materia est indige/sta:⁊ augmentū quādo apparet materia manifeste digeri sed non cōplete:⁊ status est quādo perfecta est digestio:⁊ fm hoc illud apostema quod erat in statu fm pmū modū est in pncipio fm istum modum:postq3 completus est tu/mor:tunc aggregatur materia:⁊ incipit aggregari. vt dicit

Auicenna in littera. ¶ Tertio modo distinguunt rõne accidentiũ: vt tũc est pncipiũ quãdo sunt leuia accidẽtia: in augmento quando fortiora: in statu quando vltimantur. In declinatiõe qñ declinãt: et fm hoc illõ apa quod est i pnº vel augmẽto fm 2ᵐ modũ esset in statu. q2 in gñatione sanici accidũt dolores et feb. magis q̃ facta sanie. vt dic Hypo. Modo pma distictio est gñalior 2ª. q2 ista nõ cõpetit nisi apatibꝰ q̃ aggregãt saniẽ. Iterũ est tertia distictio gñalior scda: q2 cõpetit plibꝰ. sed pma distictio est magis ẽẽnalis q̃ scda. q2 illa accipit ab accñtibꝰ. ista aũt ab ẽẽ apatis. et ideo Auicẽ. loqt hic de omni flegmone cõi: et nõ solũ de eo qd facit saniem. Et etiã pma distictio est ẽẽntalior scda. ideo Aui. ponit distinctionẽ tẽpoꝝ flegmonis penes tumorẽ: et nõ ponit scdã neqꝫ tertiã. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et mala ẽ q̃ nõ tẽdit ad declinationẽ: neqꝫ aggregat saniẽ: et huiusmodi qdẽ pducit ad mortem mẽbri et putrefacit ipꝫ. Et multotiẽs qdẽ fit illud ppter magnitudinem apostematis et multitudinem materiei ipsius: et multotiens fit illud causa malignitatis materiei si apostema fuerit paruum.

¶ Hic ostẽdit qd flegmõ ẽ malũ: q2 illõ flegmõ ẽ malũ qd nõ tẽdit ad decliationẽ. i. ad resolõnẽ: neqꝫ aggregat saniẽ. s. bonã. et illõ qd pduc̃ ad mortẽ mẽbris aggregat saniẽ. s. malã q̃ dr virus sicut est in fistulis et vlceribꝰ malis. reliq̃ que dic̃ Aui. patẽt: qd etiã dixit in pcedẽti caplo.

¶ Et tu qdẽ scis illud qd rarificat: qñ pulsatio icipit i itensionẽ et inflãmatio icipit i sedationẽ.

¶ Hic ponit signa terminatõis pcessus apatis. et diuidit in duas. q2 pmo facit hoc. scdo ponit quoddã signũ pnosticũ flegmonis maligni. scda ibi. (Et scias qꝫ que vicinãtur) Prima in tres. ¶ Primo ponit signũ resolõnis. ¶ 2º ponit signũ aggregatõis. ¶ 3º ponit signũ quõ ɔuertit ad putrefactionẽ et corruptionẽ mẽbri. scda ibi. (Et scias illõ qd aggregat) tertia ibi. (Et scias qꝫ putrefit). ¶ Dic̃ p°. et tu qdẽ scis illud qd rarificat. i. resoluit qñ pulsatio incipit in itẽsione. hoc est itẽdit vel auget inflãmatio incipit in sedatione. i. minuit. ¶ Sed ista dicta Auicẽ. vñr esse puersa. ¶ Primo q2 rasis ponit qꝫ signũ resolõnis est qñ miorattur apa cũ diminutiõe pulsatõis et doloris. ¶ Iteꝝ ẽt ista vba vñr esse ɔria. q2 si inflãmatio minuit de necessitate ẽt pulsatio minuit: q2 pulsatio est ppter desideriũ euẽtationis. desideriũ aũt euentationis est rõne maioris caliditatis. ergo si inflãmatio minuit et pulsatio: quõ ergo intẽdit: vt dicit Auic. ¶ Nos possumꝰ vno modo exponere dictũ Aui. qñ dicit. Qñ pulsatio incipit in itẽsione. s. q2 sentit in declinatione pulsatio ad modũ icctigatõis vel aggregatõis pruriginis: q2 qñ mã resoluit subtiliat et ad nãm vaporis pportionatur. qui qdẽ vapor est causa icctigationis et pruritus. vt dicit Gal. 5º de accidẽti et morbo. sic ergo tũc isto modo nõ itelligit Auic. per pulsationẽ pulsationẽ arteriaꝝ que fit rõne caliditatis. sed itelligit per pulsationẽ icctigationẽ pruriginis: et ista talis pulsatio itendit qñ materia rarificat: vt dictũ est. ¶ Uel possumus dicere alio modo et melius qꝫ in pulsatione arteriarum sunt duo motus. Nam pulsus est cõpositus ex duobꝰ motibꝰ. vnus motus est dyastoles qui est ad refrigerationẽ inflãmationis: et iste motꝰ fit ad dilatãdum arterias. Alter motꝰ est hic qui dr sistoles qui est ad expulsionẽ. et iste motus fit ad constringendũ arterias. modo in pncipio apostematis: et in augmento et statu q2 istis tpibus est magna caliditas auget pulsus rõne dyastolis. quia dyastoles est ad refrigerandũ. In fine autem apostematis minuit inflãmatio et resoluit et expellit aliqd materie. et ideo minuit pulsus rõne dyastolis. q2 nõ indiget tũc tãta euẽtatõe. sed auget rõne sistolis que est ad expellendũ supfluitates. q2 tũc resoluit mã flegmonis. sic ergo tũc Aui. itelligit qꝫ auget pulsatio. i. pulsus rõne motꝰ sistole. sed diminuit rõne motꝰ dyastolis. et isto mõ itelligit Rasis et alij auctores qꝫ diminutio pulsationis est signum declinationis. et p hoc pꝫ solõ ad rõnes. q2 dꝫ exponi: qñ pulsatio. i. expulsio materie icipit in itẽsione. i. auget: et est similis iste textꝰ cuidã quẽ ponit Aui. in 3º caº. de signis vlcerum oculoꝝ: et est iste. Et qñ sanies inuenit in eo qd supponit albo significat dolorẽ debilẽ et pulsationẽ fortẽ. itelligit eñi pulsationẽ fortẽ. i. expulsionẽ fortẽ. q2 qñ sanies est gñata dolor est debilis et expulsio materie fortis

¶ Et scias illud qd aggregat p additionẽ pulsationis et caliditatis: et fixionẽ vtriusqꝫ.

¶ Hic Aui. ostẽdit signa apostematis qñ tendũt ad saniẽ et pꝫ qd dicit: q2 in gñatione sanici accidũt dolores fortes et febres magis q̃ facta sanie. ¶ Quare autẽ in gñatione sanici auget pulsatio põt apparere ex dictis in pcedẽti capitulo: et videre qꝫ nõ solũ pulsatio est signũ pfecte saniei: vt dictum est. sed bene oportet qꝫ sit ibi pulsatio vt dictũ est. sed signa eius pfecta sunt: q2 tumor apatis est in eo augmentatus: qd est possibile: et non diminutus per ifrigidãtia. vt dic̃ Rasis: nec per resolutiua tumor nec dolor et pulsatio: imo sedat pulsatio et dolor: sedat dolor et pulsatio: et lenitur locus. vt dic̃ Rasis. i. mollificat et albescit. hec. n. sũt signa perfecte sanici.

¶ Et scis illud qd putrefit pp digestionis difficultatẽ et tenebrositatẽ et vehemẽtiã tẽsionis.

¶ Hic ponit signa apatis tẽdẽtis ad putrefactionẽ et corruptionẽ mẽbri: et diuidit in duas. nã p° facit h. 2º ostẽdit q̃re mẽbrũ putrefit et corrũpit. 2º ibi. (Et scias qꝫ dũ non submergit). pꝫ qd dicit. ¶ Primo p difficultatẽ digõnis: q2 qñ mã difficulter digerit: tũc est signũ qꝫ mã vincit nãꝫ potiꝰ q̃ ecõuerso. nã aũt vincit a mã: aut q2 est multa: aut quia mala vt dictũ fuit supra. Et tenebrositateꝫ. s. loci. quia tenebrositas loci seqt corruptionẽ et mortificationẽ mẽbri. Et vehemẽtia tẽsionis: q2 qñ est ibi vehemẽs tẽsio: tũc est signũ qꝫ mã nõ digerit: et p ɔñs ẽ signũ corruptõis mẽbri. quia quando materia digerit tũc est signum qꝫ locus linitur vt dictum est.

Sed circa istas ptes est dubitatio. q2 Aui. videtur esse diminutus et supfluus. Nam Aui. hic solũ tres terminationes apatis ponit. s. quia aut resoluit aut maturat: aut pducit ad mortẽ membri. ¶ Uidet pmo esse diminutus. q2 ipe pmo canone fen scda dicit. qꝫ apostema calidũ: aut resoluit aut maturat aut lapidat. Et hoc etiã ponit Rasis. vr ergo pmo qꝫ sit diminutus: q2 non ponit qꝫ cõuertat ad duriciẽ. hãc aũt determinationem non tangit. quare &c. Iterũ videt esse supfluus q2 ibi non ponit hanc terminationẽ ad mortem mẽbri. similiter nec Rasis. hic autem ponit. quare &c. ¶ Querit ergo que sit causa huiꝰ diuersitatis. Possumus dicere qꝫ Auicen. non fuit diminutus: eo qꝫ hoc quod conuertit ad duriciẽ comprehẽdit Auicẽ. sub resolutione. quia aut resoluit apostema totaliter: cuius signuꝫ est vt dicit Rasis qꝫ minoratur apostema cum diminutione doloris et pulsationis. aut resoluitur subtile et indurat grossum: et sic cõuertitur ad duriciem: cuius signum est. vt dicit Rasis: qꝫ minorat dolor et minoratur magnitudo apostematis et additur eius duricies. ¶ Nec etiaꝫ fuit supfluus. quia Aui. in pmo. et Rasis non posuerũt qꝫ apostema conuertat ad corruptionẽ membri: et hoc ideo: quia raro contingit hoc. s. qꝫ materia totaliter vincat naturam. ¶ Unde Auicen. in pmo et Rasis loquebat de fine apatis facto a nã saltẽ aliquo modo. hic vo loquitur de omni fine apatis. et ideo

Auicē. ponit illaꝫ finē quē nō ponit in ꝑncipio nec Rasis ¶ Unde nota ꝙ mã apatis aut vincit nãm ⁊ tunc mēbꝝ ↄuertiť ad mortē ⁊ putrefactionem: aut vinciť a nãa: ⁊ hoc dupl'r. s. cōplete: ⁊ tunc mã resoluiť totalr: aut incōplete: ⁊ tūc ꝓcedit via resolutōis: ⁊ tūc resoluiť subtile ⁊ grossum indurať: aut ꝓcedit via digōnis: ⁊ tūc ↄuertiť ad saniē.

¶ Et scias ꝙ dū non submersit naturā materia non puenit ex ea apostema: ⁊ respirat ꝑ ignem eius qđ apparet exterius.

¶ Hic Aui. reddit causam quare apa ↄuertiť ad mortē ⁊ corruptionē mēbri. Et dicit. ¶ Et scias ꝙ dū nō submergit. i. dū non vincit nã nãm. s. apatis nō puenit ex ea. s. mã apa. i. collectio saniei: supple nec respirat. i. nec ēt resoluiť per poros: ⁊ ꝑ ignē eius qđ appet exterius. i. per opationeꝫ medicine calde que apponiť exterius. vñ lege ꝑ ignē. i. ꝑ calorem eius. i. medicine que apponiť exterius: sꝫ supple talis mã pducit ad mortē mēbri ⁊ putrefactionem. q: si mã nō resoluiť nec pducit saniē ↄuertiť ad putrefactionem. ¶ Et notādū ꝙ hic iueniť duplex lrã. vna que dicit natura mãm: ⁊ tūc exponiť sicut dictuꝫ est. s. ꝙ ondit cām q̄re apa ↄuertiť ad putrefactionē: q: dū nã nō vincit mãꝫ: sed potius mã nãm nō fit inde sanies nec resoluiť: sꝫ putrefit ⁊ corrūpiť mēbꝝ. Alia lrã iueniť que dicit nãm mã: ⁊ tūc talis erit itellect⁹. Et scias ꝙ mã. i. ꝙ mã vincat naturam aliq̄ mō ⁊ nō totalr mã a nãa: ⁊ tūc nō facit inde apa. i. collectio saniei. quare in terminatione apatis ad sanieꝫ aliquo mō vinciť nã a mã totalr. Et pro sed. sꝫ talis materia respirat. i. resoluiť ꝑ ignē. Et sic exponēdo Aui. reddit cām resolutionis apatis: q: qñ mã non vincit nãm aliq̄ mō: sꝫ totalr vinciť mã: tūc nō facit saniē: sed resoluiť. credo pmaꝫ lrãꝫ eē meliorē. ¶ Ulteri⁹ notādū ꝙ hoc qđ dicit ꝑ igneꝫ eius qđ appet exteri⁹ pōt referri ad opationē medicine: vt q: mã resoluiť calore medicine quē calorē vocat ignem. ¶ Uel pōt exponi sic. ꝙ referať solū ad opationē nature sic exponēdo respirat. i. resoluiť per poros exteriores ad modū ignis. q: cum materia qñ resoluiť subtile eleuatur in vaporē ⁊ ↄuertiť in ignem.

¶ Et scias ꝙ qñ vicinanť pustule demenuliati indicāt demenul malignuꝫ.

¶ Hic vt dcm̄ est Aui. ponit quoddā signū apatis maligni. s. pnosticū flegmonis maligni ⁊ dicit. Et scias ꝙ qñ vicinanť. s. multe pustule: q: pmo oriť vna ⁊ iuxta illaꝫ alia: ⁊ sic multe in numero: idicāt. n. ⁊c. dumelati. i. ad modū carbunculi idicāt adumul malignū. i. carbūculū venenosum ⁊ malignū. Et ille ples pustule significāt sup multitudinē mãe ⁊ malignitatē ipsi⁹. ⁊ iō sꝫ sic dumul magne malitie.

¶ Et oꝫ vt i potu tribuať bñu apata iteriora aq̄ endiuie ⁊ aq̄ solani cum medulla cassiefistule.

¶ Hic determinat de flegmone practice: ⁊ diuidiť in duas quia primo ponit quādam curam incidentem ⁊ cōmuneꝫ in cura apostematum calidoꝝ interiorum. secūdo ꝓsequitur curā flegmonis exterioris de quo ꝑncipalr est hic intētio. z⁹ ibi (Cū accidit flegmō). ¶ Sꝫ tu dices quō ponit hic curā apatū iterioꝝ caloꝝ cū determiet diffuse de cura ipoꝝ i 3⁰ lib⁹. Dico ꝙ bñ ꝓpe ⁊ ꝑncipal'r itētio Aui. ē h̄ determiare de apatib⁹ exteriorib⁹. ⁊ diffuse dtermiat de iteriorib⁹ in tertia. ⁊ qđ hic dicit de apatib⁹ iteriorib⁹ icidētaliter dicit. ⁊ solū dicit h̄ hic nobis vt reducať nobis in memoria determiatio de ipsis facta in 3⁰: vt illuc pro cura recurramus: vt ēt ondat ꝙ illō qđ hic seqtur sit de cura flegmonis exterioris ⁊ nō iterioris. ⁊ ideo de eo qđ hic dicit. Auicē. hic de illis non expono. Et si qs vult curā ipsorum complete recurrat ad librum tertium: vbi sufficienter dictum est de ipsis.

¶ De cura flegmonis. CAP. III.

Cum accidit flegmō a causa primitiua non deest qn aut cā primitiua: ⁊ eius vestigium inueniat mundificationem corporis aut repletionem.

¶ In isto caplo Aui. ꝓseqtur de cura flegmonis accitis in exteriorib⁹ corpis. Et diuidiť in duas ſm ꝙ flegmon pōt accidere duplici cā. s. pmitiua ⁊ añti. Pmo ḡ ponit curā ipius qñ est a cā pmitiua. z⁹ qñ accidit a cā añte. z⁹ ibi (Cum aūt cā est añs). pma in duas. nã flegmon accñs a cā pmitiua ↄsiderať dupl'r. vno⁹ vt obuiet corpi mūdo. alio⁹ vt obuiet corpi pletorico. Pmo ḡ ponit Aui. illã diuersitatē flegmōis accitis a talib⁹ causis pmitiuis. z⁹ ponit curā ei⁹ ꝑꝫ illã diuersitatē. z⁹ ibi (Et si obuiet) Quid dicat ꝑ pꝫ.

Sed hic est dubitatio. videť enim ꝙ non debeat attendi in cura flegmōis diuersificatio penes causam primitiuam ⁊ penes causam antecedētem. ¶ Pmo. quia Almanior ⁊ Rasis ponit curaꝫ flegmonis: ⁊ tamē non docet diuersificare curaꝫ penes has cās. ¶ Iterū ēt Hal. i tegni. ñ docet diuersificare curā penes istas cās. ¶ Itē Hal. i. 1ꝫ. de ige. sani. vbi pōit curā apatis ñ docet diuersificare curā penes has cās. ¶ Preterea Hal. vr velle. 4⁰. de igenio sani. ꝙ a causis pmitiuis nō sit bñ sumere curatōis igeniū. vñ iste suus text⁹ est. Dico ḡ nihil pmitiuū significationē curatōis ostēdere. frustra ḡ vr ponere diuersitatē curatōis in flegmone penes cām pmitiuam ⁊ antecedentem.

In oppositū ē Alyabas in de dispōne regali. Et Aui. h̄. ⁊ i ꝑ canōe fen. 4ª caº. ꝺ cura apostematū. q ponūt diuersitatē in curatione flegmonis penes istas causas.

Ad hec possumus dicere breuiter vnica responsione ad obiecta ꝙ causa primitiua non diuersificat curā: nec ab ipsa sumitur curatōis igeniū ꝑꝑ se vt dicit Hal. ꝑallegato loco: sꝫ cā ꝑmitiua vt ibidē dicit: facit ad cognitionē aliqñ morbi. vt puta qñ morb⁹ non est in ꝑpatulo. ⁊ ex ↄñti facit ad curā. tūc nō est frustra de causis ꝑmitiuis ingrere in curatione imo est vtile: sicut appebit in vulnerib⁹ capitis cū fractura cranei. ubi. n. qñ nō apparet ad sensum fractura cranei: ⁊ dubitam⁹ de ipo: tūc ingrere de causis ꝑmitiuis est vtile. sed qñ apparet fractura ad sensum: tūc ingrere de causis ꝑmitiuis nihil ↄfert ad curā. ⁊ iō dicit Hal. i z⁰ cap⁰ ꝑdicto ꝙ oꝫ scire ꝑmitiuā: eo ꝙ aliqñ dat adiutoriū ad cognoscēdū morbū. Sed si loc⁹ morbi sit in ꝑpatulo vt possim⁹ sensualr cognoscere: tūc nō est necesse cāꝫ ꝑmitiuā cognoscere. vñ dico hic ad ꝓpositū ꝙ ingrere hic de cā ꝑmitiua est quoddā signū dispōnis corpis: q: cā ꝑmitiua obuiare pōt corpi mūdo ⁊ corpi repleto: sꝫ a cā añte fit solū apa in corpore nō mūdo. Uñ apa fiēs a cā añte necio fit in corpē hūorum in q̄to ⁊ q̄li. Sꝫ cā ꝑmitiua pōt accidere corpi mūdo vñ cā ꝑmitiua nō facit nisi ad dispōnis ⁊ corpis cognitionem. q: alr curam⁹ apa accñs corpi mundo: ⁊ alr corpi repleto. Uñ si possum⁹ scire qñ corp⁹ est mūdū vl' imūdum absq; ↄsideratōe cause ꝑmitiue: tūc de ea ingrere foret inutile: sꝫ hoc aliqñ sciri nō pōt nisi ꝑ ↄsiderationē cause primitiue. ⁊ iō inutile est de eis aliqñ ingrere. q: apa non pōt euenire corpi mūdo nisi a cā ꝑmitiua. vñ si apa non aduenit a cā ꝑmitiua iam statī scio ꝙ ibi peccāt hūores aliquo mō. Et iō Aui. ⁊ Alya. docēt ↄsiderare cām ꝑmitiuā. Et ꝓpter hoc eadē est cura quodāmō apatis: qđ fit a cā ꝑmitiua que iuenit corpus repletū ⁊ ei⁹ qđ accidit a cā añti ſm qđ appet ꝑ Aui. ꝑ cāone fen z⁰. ca⁰ de curatōe apatū: q: in vtroq; debem⁹ purgare: postea debem⁹ mãm repcutere. ¶ Uex est tñ ꝙ min⁹ idiget mã repcussiōe qñ ē a cā ꝑmi-

[illegible]

citiua cū corpis repletōe.qꝛ mā est ibi plus ꝯculcata:fm ꝙ appebit postea:⁊ ppter hoc dixi ꝙ quodāmō eadē ē cura. ¶ Itez etiā cā pmitiua facit ad cognitionez morbi.qꝛ si apa est a cā pmitiua:scio ꝙ mā in ipo plus ꝯculcata estq̄ si sit a cā añti. Et iō apa qō ē a cā pmitiua:⁊ dato ꝙ cā pmitiua adueniat corpi repleto idiget minori repcussione q̄ illud qō est a causa añcedēti fm ꝙ postea apparebit. Sic ergo appet ꝙ causa pmitiua nō facit nisi ad cognitionē dispositionis corpis.ex ꝯsequēti facit ad curationez:sed non per se. Et per hoc patet rñsio ad textū.G.qñ dicit: dico ꝙ nihilominus pmitiuaz. ¶ Ad alias auctes possumus rñdere duplr. vno modo ꝙ auctores non posuerūt ꝯsiderationem de causa pmitiua:qꝛ raro ꝯtingit ꝙ apa adueniat corp: mūdo.sed etiā si accidat a causa pmitiua vtplurimum accidit corpi repleto.⁊ tūc ꝙ eadē est cura ipsius siue accidat a causa pmitiua siue añcedēte:⁊ iō auctores illi nō fecerunt mentionē de causa pmitiua. Alio modo possumus dicere ꝙ comphendūt cām pmitiuā ⁊ ꝯsiderationē ipsius qñ inqrit vtrum corpus sit repletū aut nō. ¶ Auicē.aūt ⁊ Alrabas vltra hoc fecerūt mentionez de cā pmitiua vt p hoc declararent nobis meliꝰ dispōnes corpis ⁊ apatis fm ꝙ dictuz est.⁊ ideo isti sine dubio cōpletius ꝯsideraucrūt q̄ illi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qr si obuiet mūdicationi non est necessarius nisi curatio apostematis inquātum est apostema: ⁊ curatio apostematis inquātū apostema est extractio materiei extranee que facit accidere apostema: ⁊ illud fit per mollificatiua ⁊ resolutiua lenia sicut emplastrum de farina tritici cocta cum aqua ⁊ oleo.

¶ Hic pseqtur curaz flegmonis facti a causa pmitiua fm pdictā diuersitate.⁊ diuidit pars hec in duas.pmo ponit curam flegmonis facti a causa pmitiua qñ causa pmitiua obuiat corpori mūdo.2ᵒ ponit curā qñ accidit corpi repleto.2ᵒ ibi.(Cum aūt inuenit corpis repletionē). Prima in duas.pmo ponit modū curatōis per euacuationē isensibilem materie apatis.2ᵒ per euacuationē sensibilē.secūda ibi.(Et qñqz excusat). Dicit ergo ꝙ si obuiet ⁊c.⁊ curatio apatis inquantū est apa est extractio mãe extranee.i.resolutio ⁊ euacuatio mãe ex̄nce de loco apatis. ¶ Ubi nota ꝙ euācio totius corpis non est curatio apatis inquātū est apa:qꝛ non euacuat de mā que actu facit apa. vñ euacuatio totius corpis non directe respicit mām apatis.sed per ipsam pbibet̄ fluxus ad apa. ¶ Itez etiaz repcussio non debet apati inquātū est apa.sed debet̄ rōne materie fluētis que est parata facere apa vel apa factū augere:sz cura apatis inquantū est apa est euacuatio ⁊ extractio materie de loco apatis.qꝛ ita directe respiciūt mām facientē apostema actu. Cuz ergo in tali corpore mūdo non sit fluxus materie ad apostema cum sit corpus mūdum.ideo in tali apostemate nō est necessaria curatio apostematis nisi inquātū est apostema.s.extractio materiei extranee que fit per mollificatiua ⁊ resolutiua lenia. ¶ Iuxta quod nota ꝙ resolutiuū calidū apatis debet esse mollificatiuū.quia mollificatiua mitigāt dolorē ⁊ apiunt poros ⁊ habilitant mām per totū equalr ad resolutionē materie. Et non debent esse desiccatiua.quia desiccaret̄ pmo subtile ⁊ relinqueret̄ grossum. ¶ Iterū debet esse resolutiuū lene ⁊ nō forte.quia resolutiuū forte in tali casu nō competit tribus modis. Primo qꝛ resolutiuū forte cū sit velocis resolutionis resoluit̄ subtile ⁊ relinqtur grossuz ⁊ idurat̄. ¶ Secūdo nocet:qꝛ forte mordicat locū lesum ⁊ non mitigat dolorem.qꝛ fortia resolutiua sunt multū calida:quoꝝ ē mordere.in hoc aūt casu indigemus multum mitigatione doloris ne pptcr dolorē apostema augmētetur:sz corpus sit mūdū. ¶ Tertio nocet rōne supcalefactōis quā idncit in mēbro:que maxime cauēda est in apostemate calido:sic ꝙ in tali apate debēt poni resolutiua lenia ⁊ molliua:sicut emplastrū de farina tritici cocta cuz oleo cōmuni ⁊ aqua:qꝛ illō emplastrū rōne olei resoluit ⁊ mollificat eo ꝙ oleū est resolutiuū ⁊ mollitiuū fm ꝙ appet per Gal.in de simplicibꝰ medicinis. Rōne tritici.s.farine que aliquātulum calida est resoluit.rōne aque mollificat.

¶ Et quādoqz excusat scarificatio laborē et ppzie qñ apostema est multe mãei.

¶ Hic Aui.ponit aliū modū curādi per euacuationē materie ex loco apo̅so. Nā modus euacuādi pdictus fit isensibiliter per poros. Iste vō modus euacuādi est alius:quia sensibilr fm ꝙ inuit Gal.in tegni.caplo de cura apatum. Uñ dicit:qñqz excusat scarificatio laborez.s.in resoluēdo cū medicis solū. Dicit aūt laborem.qꝛ maior laborē ē euacuare mām apatis cum resolōne medicinaꝝ q̄ cū scarificatione.qꝛ resolō cum medicis non fit statī:sed in longiori tpe q̄ resolutio cū scarificatōe:qꝛ ibi mā resoluit̄ isensibiliter per poros qui sunt strecti:sed in scarificatione sūt vie large:vñ mā corpus egredit̄:modo ois cura dr̄ laboriosa.⁊ ideo dicit Aui.laborē:⁊ ppe qñ apa est multe materiei. supple debet curari scarificatōe.qꝛ cum euacuatio per resolutionē sit debilis:vez est ꝙ non competit in multa mã eo ꝙ non resolueret̄ nisi in valde lōgo tpe ⁊ nimis manēs in mēbro posꝫ esse causa corruptōis mēbri.⁊ ideo tūc maxime cōpetit scarificatio.qꝛ cauet̄ dcm̄ piculū potēs euenire in mēbro.⁊ ppter qñ eēt hic sanguis ex ꝯtusione contusus ⁊ ꝯculcatus ne pus talis sanguis q̄ resoluat̄ putrefiat ⁊ corruptionē in mēbro pariat ⁊ mortē. ¶ Ulteriꝰ ēt intellige ꝙ post scarificationē debes apponere emplastꝝ resolutiuū ⁊ mollificatiuū. Uñ nō itelligit Aui.qñ dicit: ꝙ scarificatio excusat laborē in resoluendo absqz adiutorio administrationis medicinaꝝ resolutiuaꝝ.sed itelligit ꝙ vltra medicinas dꝫ fieri scarificatio:vt mā citius egrediatur ⁊ resoluat̄ maxime in casu vbi competit.

Sed circa istā partē est dubitatio. Dicit.n.Aui. ꝙ qñ causa pmitiua obuiat mundificationi corporis non est necessaria nisi curatio apostematis inquantū est apostema. Sed videt̄ ꝙ quantūcūqz obuiet corpori mundo:tamē oportet corpus euacuare per textū Gal.i tertia particula de igenio sanitatis.dicētis. Et non solum in plenitudine corporis:vez etiaz in corpore paro existēte purgatio confert.ppter magnitudinē morbi.naz dolor ⁊ calor:sunt causa attrahendi materiā ad apostema lꝫ corporis supfluitas non abundet. ¶ Ad hoc est dicēdū sine dubio:ꝙ vt dicit Auicen.ꝙ si causa primitiua obuiet corpori mundo nō est necessaria curatio apostematis nisi inquantū est apostema.s.euātio materie ⁊ ipsius eradicatio de suo loco apostemoso.sed ista euacuatio materie aliquando fit per eandē partez:sicut fit per scarificationem super locum.vel per resolutionē cum medicinis.aliquando fit per deriuationem ad aliam partem. Modo quādo Gal.dicit. Et non solum in plenitudine corporis ⁊c. Dicendum ꝙ intelligit de purgatione non de illa que debetur toti corpori que competit quādo corpus est plenum. sed intelligit de ea purgatione que est quasi deriuatio ad modum purgationis.vnde nō dicitur talis purgatio euacuatio.quia non est euacuatio de qua sit curādum:sed potius dr̄ deriuatio. Et ppterea quādo purgamus vel flobotomamus rōne egritudinis magne ⁊ non rōne totius debemus paꝝ euacuare.qꝛ non euacuamus:tūc nisi vt deriuemus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum aūt inueneris corporis repletionē. tūc

ops vt nō tangas apostema cū mollificatiuis: quoniā attraheť ad ipsum supra qd̄ resolueť ab eo: imo ops vt euacueť materia per flebotomiā ⁊ fortassis indiget solutione vētris: et cū feceris illud admīstra mollificatiua.

℄ Hic ponit curā flegmonis facti a causa p̄mitiua quādo causa pmitiua obuiat corpori pleno. ⁊ diuidiť in duas: q̄a p̄mo facit hoc. secūdo comparat apostema hoc ad apa dictū in curatōe penes cōuenientiā ⁊ dr̄ntiam. secunda ibi. (Et eius qdē curatio) Dicit ḡ. Cū aūt a causa pmitiua inuenitur corpus repletū. tunc ops vt non tāgat apostema cū mollitiuis. i. nō ops te incipe a curatōe apatis inquātū est apa. s. extrahere ⁊ resoluere mām apatis: eo q̄ adueit illud nocumentū qd̄ Aui. ponit dicēs. Quoniā attraheretur ad ipsum ⁊c. imo ops vt euacueť materia per flobotomiā. s. ante administrationē resolutiuoꝝ ⁊ mollitiuorū. Et fortassis indiget solutione ventris. s. vt q̄ habeat ventrem constipatum vel abūdet cum sanguine aliquis humor alioꝝ. Et cum feceris illud nūc administra mollitiua. i. resolutiua lenia que dicta sunt.

Sed circa istam partem ⁊ p̄dictam est dubitatio. vtrū debeas repercutere flegmonē ex causa p̄mitiua qn̄ est in p̄ncipio post corporis. i. euacuationē. Et videť q̄ sic: q: Gal. in. 13°. partem 13 de inge. sani. dicit. q̄ in apate fiēte duo intēdimus vnū est vt p̄hibeamus futuꝝ fieri. Aliud est vt factum deleamus: sed qn̄ apa est in p̄ncipio: tūc est fiens: q: aliquid de materia est collectū in spongiositatibus mēbri. Et aliqd est futuꝝ fieri cū apostema sit augmentans ⁊ ad statū futuꝝ. ḡ tunc in tali apate duo attendenda sunt in p̄ncipio. vnū est p̄hibere futuꝝ fieri. aliud est factū delere. Sꝫ futuꝝ p̄hibemus qn̄ materiā que est in fluxu repcutimus. ḡ tunc in p̄ncipio talis apatis debemus repcutere. ℄ P̄. Auicē. infra in p̄mo caplo dicit. q̄ humectatio in p̄ncipio est timorosa. ḡ tunc in principio est timor vti mollitiuis. ℄ P̄. hoc videť velle Auic. in seq̄nti parte dicēs q̄ nō indiget curatōe cū repcussione plurima in p̄ncipio. p̄ istum textū videť Aui. velle q̄ in apate qd̄ est a causa pmitiua competit repercussio. ℄ In oppositū est hic Auic. ⁊ Alyrabas in dispone regali. ℄ Dōm est ad hāc q̄ōnem. ad cuiꝰ intellectū ops itelligere q̄ omne apa calīm in p̄ncipio oꝫ repcuti nisi aliqd impediat. ℄ Sed nota grā hꝰ q̄ multe sunt conditiōes quare in apate calido exteriori p̄hibenť repcussiua in corpore mūdo: q: qn̄ corpus nō est mundus nō debēt poni hic aliqua medicamīa localia nisi post corporis euacuatōeꝫ. Una cōditio est que se tꝫ ex pte membri sicut est in locis euacuatoꝛijs timendo ne materia redeat ad mēbra principalia. Alia conditio est ex parte materie. ⁊ hec ē multiplex: q: si mā sit grossa ⁊ viscosa ⁊ multa nō debemus repcutere ne ibi materia lapideť. Iterū ēt si materia fuerit furiosa ⁊ venēosa nō debemus repcutere ne redeat ad interiora sicut est in antrace ⁊ pustulis venenosis ⁊ malignis. Iteꝝ ēt si materia sit conculcata ⁊ cōtusa nō oꝫ repcuti. ⁊ hoc est ne materia conculceť ⁊ corrumpať. ⁊ p̄ ɔ̄ns corrūpat membrum. Iteꝫ si materia sit expulsa p̄ viā crisis sicut est in febribꝰ que terminanť per apata. talis. n. mā nō oꝫ repcuti sicut ponūt auctores: immo debemus ipaꝫ attrahere: ⁊ hoc est p̄pter maliciā eius ne redeat ad interiora ⁊ faciat recidiuā q̄ est peior sua radice sicut ponit Auic. in 4°. Et hec est causa quare Auicē. ⁊ Alyrabas ponūt q̄ in apate facto a cā p̄mitiua ponātur resolutiua ⁊ mollificatiua: q: mā in eis propter tales causas p̄mitiuas sicut p̄pter pcussionē ⁊ incisioneꝫ. ⁊ hō. quare de talibus causis pmitiuis intellexit Aui. In his. n. est magis cōculcata mā q̄ in apate facto a causa aūtiꝰ. ⁊ ideo minus malū est resoluere māmm in tali apate corpe existēte mūdo q̄ repercutere. ⁊ adhuc dato q̄ ibi attrahatur ⁊ fluat: q̄ p̄hibere fluxū mãe ⁊ cōculcare ibi materiā collectam cū repcussiuis: q: cū talis materia sit ibi ɔculcata ⁊ mortificata cito mouetur ad putrefactioneꝫ membri: q: talis materia si tangatur cū repercussiuis cōculcatur in parte ⁊ putrefit ⁊ putrefacit membrū ⁊ mortificat ipsū. ⁊ ideo quanto citius resolueť tanto ē melius. vnde lꝫ repcussio p̄hibeat fluxum materie. tamē ex nocumētis p̄dictis nocumentū p̄ualeret iuuamēto. vt visuꝫ est. Sed in apate qd̄ est a causa añtecipata ex repletōe mā nō est adeo ɔculcata. ⁊ ideo nō moueť ita cito ad corruptōeꝫ mēbri. ⁊ ideo possumus in ea citius repcussiua administrare vt cōforteť membrū ne recipiat ⁊ p̄hibeat fluxū materiei ad apostema. Iteꝝ etiā dato q̄ in apate facto a causa pmitiua aliqualiter competeret repercussio rōne confortandi membꝝ ne multū repleať vt Auicē. videť ponere in sequēti pte. hoc etiā videť ponere Aui. in p̄ncipio. qn̄ causa p̄mitiua obuiat repletōi corporis q̄ p̄mo corpus purgať: postea ponanť sup locum ea que repercutiunt ⁊ stipticāt nisi in locis emunctorijs: tamē adhuc debēt poni minus repcussiua in apostemate facto a causa p̄mitiua q̄ in apostemate facto a causa añti ⁊ pauciori tpe propter cām dictā. ℄ Tunc ad illud qd̄ opponis tu dicēs q̄ Gal. dicit q̄ in apate fiente duo itendimus. s. p̄hibere fluxum p̄mo. ⁊ illud fit cum repcussiuis ⁊ delere factū ⁊ illud fit cum resolutiuis. ℄ Dōm q̄ hoc est verū nisi aliud impediat. vt est dcm̄. Nunc aūt ex prohibitione ⁊ repulsiōe fluxus cū repcussiuis sequereť maius nocumentū q̄ iuuamentū. vt dcm̄ est. ℄ Iteꝫ etiā posset dicere q̄ hic p̄hiberemus fluxū materiei: sed nō cū repcussiuis sup locū: sed cū euacuatiuis sicut qn̄ corpus esset plenū: vel diuertēdo māmm cū fricatōibus ⁊ ventosatōibus ⁊ euacuatōe aliq̄ ad modū deriuatiōis sicut dcm̄ fuit sup̄. Uel ēt posset dicere q̄ nō totaliter p̄hibenť repcussiua: vt patebit in seq̄nti parte. ⁊ si ponanť debēt poni minus repcussiua in apostemate facto a cā p̄mitiua q̄ in apate facto a cā añti vt visum est. ℄ Et si dicis. Aui. ponit solū in ista parte resolutiua ⁊ mollitiua. ⁊ Alyrabas in dispositōe regali. dico q̄ p̄ tanto Aui. ponit hic solū mollitiua. ⁊ Alyrabas: q: dato q̄ ibi cōpetant repcussiua maxime cōpetūt in illo cuius causa primitiua obuiat repletōi corpis sꝫ q̄ appꝫ p̄ Aui. in p̄mo: sed in illo vbi causa p̄mitiua obuiat corpori mūdo solum competunt mollitiua. ⁊ causa huiꝰ apparebit in sequenti parte: nī Auicē. in ista pte ponit solū mollitiua. ⁊ Haly. in dispōne regali: vt ostēdant q̄ ⁊ si repcussiua cōpetant: debent poni parꝝ ⁊ pauco tpe. Et p̄pter hoc Aui. in sequenti parte vbi loqť magis distīcte innuit q̄ bene possunt apponi aliq̄ repcussiua s̄m q̄ ibi appebit. ℄ Ad illud qd̄ tu dicis. Auic. dicit q̄ humectatio etiā in p̄ncipio est timorosa dōm q̄ itellexit in illo qn̄ ē causa antecedēs. ℄ Ad aliud apparet respōsio p̄ ea que dicta sunt. ⁊ apparebit melius legēdo istā l̄ram. ℄ Deīde cum dicit.

℄ Et eius quidem curatio est p̄xima curationi eius cuius causa p̄mitiua inuenit mundificationem corporis.

℄ Hic comparat apostema factum a causa p̄mitiua obuiantis repletiōi corporis ei qd̄ a causa p̄mitiua q̄ obuiat corpori mundo penes conuenientiā ⁊ differentiā in curatione. Et duo facit. p̄mo cōparat illa adinuicē penes cōuenientiā. secūdo penes dr̄ntiam. scd̄a ibi. (Et differt). Lege sic l̄ram. Et eius quidem. s. apatis qd̄ fit a causa p̄mitiua que inuenit corpus repletū curatio est proxima. s. post mundificatōeꝫ corpis curatōi eius. s. apatis: cuius cā p̄mitiua inuenit mūdificatiōem corpis. sic ergo tunc cura

flegmonis a cā ꝑmitiua q̄ inenit corporis mūdificationez cōuenit cū cura flegmonis a cā ꝑmitiua q̄ inenit plenitudinē. ꝛ hoc post mūdificationē corporis. qꝛ sicut ibi ponimus mollificatiua ꝛ resolutiua sic in isto post mundificationē corporis. Sic ḡ cura flegmonis a cā ꝑmitiua q̄ inuenit mundificationē corporis ꝯuenit cū cura flegmonis cꝰ cā ꝑmitiua inenit plenitudinē. ꝛ hoc post mundificationē corporis. ¶ Tūc ponit dīam. ꝛ pōt vno mō legi.

¶ Et differt ab ea in hoc ꝙ nō idiget curatione cū repcussione pluria in pricipio sicͭ idiget illa imo minus illa.

¶ Scilicet curatio apatis facti a cā ꝑmitiua cū inenit corpus repletū ab ea. s. curatiōe apatis cuius cā ꝑmitiua inenit corporis mundificationē supple ante mūdificationez corporis. qꝛ in ista q̄ inenit corpus repletū debes icipere a mūdificatiōe totius corporis cū nō possimus alr repcutere: eo ꝙ nō recipit corpus plenū extrīs. sicut vult Gal. in tegni. sꝫ possumus qn̄ cā ꝑmitiua inenit corpus mūdū. Et h̄ itelligit Auic. cū dicit. ¶ Et hec qdez nō idiget curatiōe cū repcussione plurima sicͭ idiget illa: imo minꝰ illa. Hoc est dicere. ꝙ si in pn̄ apatis contingentis a cā ꝑmitiua obuiante reploni corporis nos repcutimus. minus tn̄ debemus repcutere q̄ȝ in illo cuius cā ꝑmitiua inuenit corpus mundū. Hec qdem. s. curatio vel cura apatis nō idiget repcussione plurima sicut idiget illa imo minus. ¶ Videt̄ ḡ dicere qȯ ista duo apata cōueniunt in curatiōe post pn̄cipium. ¶ Qꝛ in vtroq̄ ꝯpetunt mollitiua resolutiua. sꝫ differūt in pn̄ ante mundificationez corporis: qꝛ in apate qȯ est a causa ꝑmitiua q̄ inenit corpus mundū possumus ponere repcussiua in ꝑncipio magis q̄ȝ in isto. cuiꝰ cā ꝑmitiua inenit corpus repletū. eo ꝙ ꝑmo oꝫ corpus euacuare cū nō recipiāt plenū extrīs corpus. sicut dicit Gal. in tegni. ꝛ postea repcutere si ibi cōuenit repcutere.

Sed sic exponendo est dubitatio primo. ꝙ hic videtur concedere repercussiua in ꝑncipio apatis cuiꝰ cā ꝑmitiua inuenit corpus mūdū. supius aūt ponit solū mollitiua. ꝛ ēt in dispōne regali Haly ꝑcipit solū apponi resolutiua mollia. ꝛ etiā Auic. in ꝑ. fen q̄rta. ꝑcipit solū mollitiua ꝛ resolutiua apponi quādo cā ꝑmitiua inenit mundificationē corpis. ¶ 2ª est dubitatio de hoc qȯ dicit: imō minus illa. qꝛ videt̄ cōcedere aliqua repercussiua in pn̄ apostematis a cā ꝑmitiua cuius cā inenit corpus repletū. hoc enī nō videt̄ ēē verū ꝑ Gal. in tegni. vbi dicit: ꝙ nō recipit plenū extrīs corpꝰ: imo qȯ plus est auctores ꝓhibent poni repcussiua in apostemate quod est a cā añti nisi ꝑmo corpus purget̄. ḡ multo fortius h̄ nō debēt poni repcussiua ante mundificationē. ¶ Dōm ꝙ ista expō nō multū placet mihi. pōt tn̄ aliqualr aliter sustineri. ꝛ tunc rn̄demus ad ꝑmū quod tu dicis. qꝛ dicis tu ꝙ Aui. cōcedit h̄ repcussiua in apostemate a cā ꝑmitiua q̄ inenit mūdificationē corporis. Superius aūt posuit solū mollificatiua. Et cū dico ꝙ in apate a causa ꝑmitiua q̄ inenit corpus mundū in ꝑncipio pōt bene poni repcussiuū: ꝛ spāliter qn̄ esset magna egritudo vt ꝓhiberet̄ fluxus ad locū ne nimis augmentaret̄ apa. ꝛ in illo qȯ est a cā ꝑmitiua q̄ inenit corpus repletū oꝫ poni repercussiua qn̄ corpus est purgatū: sꝫ ibi cōpetunt ꝓpter predictā cām ne nimis augeat̄ apa. Sꝫ Aui. supius solū posuit mollificatiua vt nō ondideret ꝙ ꝛ si aliqn̄ ponant̄ repcussiua sicut in dicto canone debet poni parū repercussiuuz ꝛ pauco tēpore ꝓpter ꝯculcationē mā̃ci: vt dictū fuit supra. vnde in ꝑ Auic. fuit locutus magis distincte. qꝛ ibi vult ꝙ aliqn̄ pōt poni repercussiuū in pn̄: sꝫ oꝫ poni paruꝫ repercussiuū ꝛ pauco tēpore. ¶ Ad aliud dubiuꝫ possumus dicere. Vnoꝰ ꝙ illud cōparatiuuꝫ minus tenet̄ abusiue. qꝛ ibi nullo mō debēt poni repercussiua ante mundificationē corporis. Sꝫ debēt poni qn̄ corpus est mundificatum si ibi competūt. ¶ Vel si volumus dicere ꝙ teneat̄ ꝓpe tunc dicemus ꝙ itelligit de talibus repercussiuis que nō sunt vere repercussiua sed sunt cōfortatiua partis apostemate cū leui repercussione ꝛ aliquali resolōne sicut populeon ꝛ similia. talia eniꝫ bene possunt poni ante mūdificatiōez in quocūq̄ apostemate. qꝛ talia nō repercutiunt pure: sꝫ quodāmō cōfortāt membꝝ ne recipiat nimis. Alioꝰ pōt exponi ꝛ legi ista littera sicut intelligit ꝙ curatio apostematis facti a cā ꝑmitiua que inuenit corpus repletum differt a curatiōe apostematis facti a causa ꝑmitiua que inenit corpus mundū non solū ante purgationē corporis: vt dictū est in ꝑma expōne: sed differt etiā curatio quādo mundificatū est corpus. ꝛ tunc lege sic lr̄aꝫ. ꝛ differt. s. curatio apostematis facti a cā ꝑmitiua que inuenit corpus repletū supple post purgationē corporis ab ea. s. curatiōe apostematis facti a cā ꝑmitiua que inenit corpus mundū in hoc. qꝛ sine dubio illa flegmon q̄ est a cā ꝑmitiua que inenit corpus mūdū nō idiget curatione cūꝫ repcussione plurima. i. cū repercussione ista. sicut. i. qua idiget ista supple q̄ est a cā ꝑmitiua que inenit corpꝰ repletū. qꝛ sꝫ Aui. in ꝑmo. fen q̄rta. capꝰ de curatione apostematū. in apostemate quod est a cā ꝑmitiua que inenit corpus plenuꝫ: debemus ꝑmo euacuare ꝛ postea repcutere aliqualr: licꝫ nō tantū sicut quādo apostema est a causa antecedēti ꝓpter cōculcationē materiei sicut dictū fuit supius. Sed quando cā ꝑmitiua inenit corpus mundū tunc debemus stati apponere resolutiua mollitiua. vnde qn̄ postea dicit: imo minus illa illud minus ponitur abusiue. qꝛ quādo causa ꝑmitiua inenit corpus mundū nō idiget tunc apostema repcussione. Sed quādo inenit corpus plenuꝫ oꝫ corpus ꝑus purgari: ꝛ postea repcutere. ¶ Vel si vellemꝰ dr̄e ꝙ ibi istud comparatiuū ponatur ꝓprie. ita ꝙ itelligeret ēt quādo causa ꝑmitiua inuenit corpus mundū pōt apostema aliqualiter repcuti. tunc dicemus ꝙ intelligit de talibus repercussiuis que nō sunt ꝓprie repercussiua: sꝫ sunt quodāmodo cōfortantia partis apostematis ne nimis recipiat: sicut est oleuꝫ rosa. ꝛ similia. talia enim repcussiua bene possunt ibi poni: maxime quādo timemus ne nimis augmētetur apostema. ꝛ ista expō credo ꝙ vadat ad itentionē Auic. eo ꝙ ista expositio ē sm̄ itētionē Auic. in ꝑmo fen q̄rta. in caꝰ de curatiōe apatuꝫ sm̄ ꝙ ibi appet. ¶ Sꝫ sic exponēdo est dubiū quō tūc cōuenit curatio amboꝝ. ¶ Dōm est ꝙ sic exponendo ꝓprima ē curatio apatis que fit a cā ꝑmitiua q̄ inenit corpus plenū curatiōi apatis qn̄ cā ꝑmitia inenit corpus mūdū. qꝛ sicͭ ibi ponimꝰ mollitiua ꝛ resolutiua vel lenitiua: ita ēt post purgatōꝫ ponimꝰ resolutiua vel ponimus repcussiua ponemus parū repcussiua ꝛ pauco tp̄e. ꝛ iō ꝓprima ē curatio illiꝰ illi. Et cā q̄re h̄ ponimus magis repcussiua q̄ȝ ibi ē ꝑꝑ replonē corpis cui obuiat cā ꝑmitiua. vn̄ h̄ idigemus magis ꝓhibere fluxū q̄ȝ ibi. ¶ Sꝫ si ponamꝰ repcussiua debemꝰ parū repcussiua apponere ꝛ pauciori tp̄e q̄ȝ qn̄ est ex cā añti ꝑꝑ cōculcationē mā̃e. ꝛ ꝑꝑ h̄ Auic. ꝑus posuit solū mollitiua post purgatōēꝫ corpis vt inueniret ꝙ parū cōpetit etiā repcussiuū h̄. Et iō ꝓprima est curatio vtriusq̄. h̄ aūt inuit ꝛ magis distictē loquit̄ q̄ȝ in apostemate qȯ est a cā ꝑmitiua q̄ inenit corpus repletū possumꝰ aliq̄liter repcutere post purgationē corporis. ꝛ in hoc differt ab illo cuiꝰ cā ꝑmitiua inenit corpus mūdū: qꝛ ibi nō repcutimus. ꝛ si repcutimus non repcutimus ita sicut quādo causa ꝑmitiua inuenit corpus plenū vnde non repcutimus repercussione de qua fit curanduꝫ sm̄ ꝙ fuit expositū in ista lr̄a: imo minus illa.

¶ Cura flegmonis a causa antecedente.

¶ Cū autē causa est antecedēs nō primitiua tūc

op3 vt icipias cū eūone ꝛ comple ei qḋ meret̄ ex flobotomia ꝛ ex solutione ventris si indiget ea. Et necessitas qdē3 eius est aut qm̄ corpus est imundū aut qm̄ egritudo est magna: quare necessaria est euacuatio ꝛ minoratio materiei ꝛ attractio ad contrarium.

¶ Superius Auic. determinauit de cura flegmōis facte a cā ꝑmitiua. ħ determinat de cura apatis facti a cā añti. ꝛ diuidit̄ ps ista in ptes duas. qꝛ ꝑ ponit quō curet̄ flegmō a cā añti q̄tu3 ad oīa tpa ei⁹. 2° ondit cū qb⁹ medicis curat̄. 2° ibi (Medicie aūt repcussiue.) ꝑia ps diuidit̄ in duas. ꝑ ponit curā flegmōis a cā añti q̄tu3 ad vlīa. 2° q̄tu3 ad localia. 2° ibi (Et icipe cū repcussiuis.) ¶ Dic̄ ꝑ. Cū autē cā flegmonis est añs tūc op3 ꝛc. ꝛ cōple ei qḋ meret̄ ꝛc. i. eua cua fm̄ dispōnē corpis. ꝛ egritudinis. qꝛ si multa fit replō sbiubi ꝯpetit eūo. vel dato ꝙ nō fit ibi multa replō ꝛ egritudo fit magna: o3 etiā eūare vt diuertant̄ hūores ad ptē ꝯria. ꝛ ħ scḋo isert Auic. cū dicit. (Et necessitas qdē ei⁹.) .s. ex flōmia si abundet in sanguie. ꝛ solōne ventris si indiget ea. vtputa si cū sanguie abundat aliqs hūo: vel colera vel fla ꝛc. Et necessitas qdē ei⁹ ꝛc. mō ħ Auic. ponit necessitatē eūonis ꝛc. Et necessitas eius ꝛc. i. eūonis ē. qm̄ aut corpus ē imūdū. ꝛ su. vel sit imūdū: qꝛ humores peccēt in q̄titate. vel etia3 qꝛ peccent in qualitate ꝛ sint mali quoniam egritudo est magna.

¶ Et l3 corpus nō sit multarū superfluitatum: tamē in membro quādoq3 aduenit quod ipm debilitat quare attrahunt ad ipsu3 materie corporis: licet non sint materie superfluitatis. Et o3 vt obserues condiōes predictas in hoc ex etate ꝛ tempore ꝛ regione ꝛ alijs.

¶ Mō ħ ondit cā3 q̄re est nec̄ia eūo si egritudo ē magna. qꝛ l3 corp⁹ nō sit multarū supfluitatū: qn̄ tn̄ mēbro aduenit aliqd qḋ ip3 debilitat. ꝛ iō attrahunt̄ mā. i. humores corpis ad ip3 l3 n̄ sint mā supfluitatis. i. l3 nō sint hūores supflui in corpore. nec̄ia est ḡ supple eūo si egritudo ē magna: dato ꝙ corp⁹ sit mūdū: vt diuertant̄ hūores ad aliu3 locū. (Et o3 vt obserues cōditiones ꝑdictas) supple in li° ꝑmo. fen 4ª in hoc. i. qn̄ euacuas ex etate ꝛc. ille aūt cōditiōes querant̄ in lib° ꝑ. q̄ ibi sunt sufficiēter posite ꝛ determinate. ¶ Intellige nūc de flōmia ħ ex qua parte fiat. qꝛ Auic. de hoc nō facit mētionē: eo ꝙ istos canōes posuit in lib° ꝑ. fen 4ª. ca. 3°. ¶ Nota tn̄ breuiter: vt dic̄ Halyabbas in dispōne regali. si apa fit in supiorib⁹ ptib⁹ corpis o3 fieri flōmia ex cephalica. s. ex pte ꝯria. Et si sit in his que sub sunt. i. a ptibus medijs corpis o3 fieri de cōli. s. ex pte ꝯria. Et si fit apa in ptibus iferioribus o3 fieri de basilica. i. de vena epatis. s. ex pte ꝯria. ¶ Dico aūt ex pte ꝯria. qꝛ vt dicit Almāsor. si apa fuerit in pte dextra fiat in sinistra ꝛ eꝯ. Caue tn̄ ne cū hoc fit distātia p duos dyametros: vt dicit Auic. in ꝑ. s3 solū distans p vnā vt de sinistro in dextru3 ꝛ de dextro in sinistrū fm̄ ꝙ Auic. ibi ponit. Et cām hui⁹ diuersitatis quā pōit Alyabbas quere ab Auic. ca° de flōmia ¶ Propterea ꝑscire debemus ꝙ sanguis qui plurimum de cephalica euacuatur ꝛc.

Sed circa istam ptem est dubitatio ꝑ de ħ qḋ dicit ħ Auic. ꝙ aliquādo est nec̄ia eūo. ꝛ dato ꝙ corpus sit mundū illud nō videt̄ per illud qḋ dicit superius. qꝛ sicut in apostemate qḋ est a cā primitiua que obuiat mundificationi corporis corpori mundo nō est nec̄ia eūo: sed solū curatio localis. ita etia3 videt̄ hic ꝙ nō sit nec̄ia euacuatio s3 solū curatio localis ex quo corpus est mūdū. ¶ Et ē aliud dubiū de hoc qḋ dic̄ Aui. ꝙ l3 corpus sit mundū tn̄ aliquando aduenit membro ꝙ ipm debilitat. ꝛ ideo attrahunt̄ ad ipsum materie ꝛc. quid est illud qḋ aduenit membro quod ip3 debilitet: qꝛ corpore existente mundo nō videt̄ ꝙ possit aduenire membro aliqd quod ipm possit debilitare nisi illud sit cā ꝑmitiua: sicut casus ꝛ pcussio ꝛc. Nūc autē dictū est ꝙ hic loquitur de apate facto a causa añti. ḡ videt̄ ꝙ Auic. nō dicat verū vel nō loqtur ad ꝓpositū sed potius debuisset hoc dixisse in pte ꝑdicta. ¶ Et in hoc etiā inducit̄ dubitatio quomō egritudo sit magna in corpore mundo nisi fiat a cā ꝑmitiua. sed ħ loqtur de apostemate facto a cā añte: quare ꝛc.

¶ Est etiā 3ª dubitatio: quare dr̄ egritudo magna. ¶ Ad ꝑmū possumus dicere duob⁹ modis. Uno: ꝙ Auic. nō dic̄ simplr̄ in corpore mundo. sed dicit. ꝛ l3 nō sit corpus multarū supfluitatū. vn̄ si egritudo est magna ꝛ dato ꝙ in corpore nō sint multe supfluitates: s3 sint pauce cōpetit ꝑmo eūo totius corporis ante curā localē. Alio: possumus dicere sicut superius diximus ꝙ etiā si egritudo est magna. et dato ꝙ corpus sit mundū cōpetit euacuatio non ꝑncipalr̄ rōne eūonis: sed rōne deriuationis: vt dcm̄ fuit. vnde ista euacuatio non fit vt euacuet̄ sed vt deriuet̄. ꝛ ideo bn̄ dicit in littera: q̄re necessaria est eūo mā ei ꝛ minoratio. supple inq̄tum corpus est imundū. ꝛ attractio ad ꝯrium. supple inq̄tum corpus est mundū: ꝛ egritudo magna. ꝛ talis euacuatio etiā ꝯpetit aliquādo in apate qḋ fit a cā ꝑmitiua que inuenit corpus mundū: vt dcm̄ fuit ꝑus. ꝛ ideo non ꝯdicit hoc ei qḋ dcm̄ est supra. ¶ Et nota iuxta hoc ꝙ sic dcm̄ fuit supra ꝙ in apate quod fit a causa ꝑmitiua q̄ inuenit corpus mundū competūt minus repcussiua q̄3 in apostemate qḋ fit a causa ꝑmitiua q̄ inuenit corpus plenu3: ita etiā in apate qḋ fit a cā antecedenti qn̄ corpus est mundū vel paucarū supfluitatū competunt minus repercussiua q̄3 in apate. qḋ fit a causa añti qn̄ corp⁹ est plenū: eo ꝙ qn̄ corpus est mundū vel paucarū supfluitatū minus currūt supfluitates ꝛ humores ad apostema. ꝛ ideo minus idigemus repcutere q̄3 quādo corpus est plenū. s3 bn̄ debemus plus repcutere dato ꝙ corpus eēt mūdu3 qn̄ fit a cā añti q̄3 qn̄ fit a causa ꝑmitiua. qꝛ quādo fit a cā ꝑmitiua materia plus cōculcatur in loco. ¶ Ad scḋm dcm̄ est ꝙ Auic. nō dicit ꝙ egritudo magna nō fiat a causa añti vel adueniat aliquid membro quod ipm debilitet a causa antecedenti in corpore simplr̄ mundo. Sed dicit hic in corpore paucarum supfluitatum: sicut dictum fuit prius. ¶ Uel possumus dicere ꝙ in corpore mundo potest euenire aliquid alicui membro quod ipm debilitat: ꝛ tunc ex debilitate illa attrahuntur humores: ꝛ potest ibi fieri apostema magnū. ꝛ ista debilitas potest esse in membro vel ex natura. i. ex ꝑncipijs gn̄ationis. possibile enī3 est vt aliquis habeat vnū mēbrū debile ex natura: ꝛ totū aliud corpus habeat mundū sicut apparet manifeste in multis. Et potest esse ista debilitas accidentalr̄ in aliquo membro sine causa ꝑmitiua vt in egritudinibus male ꝯplonis vel compositionis vel solōnis continui quas passus fuit longo tempore membrū. possibile enim est vt aliqs habeat aliquod membrū debile ꝓpter egritudines que iā fuerūt ibi ꝑus ꝛ aliud corpus habeat mundū. Et talis debilitas pōt esse causa antecedēs apostematis fm̄ ꝙ apparuit in ꝑori cap° ꝛ dato ꝙ corpus sit mundū. ¶ Ad tertiū est dcm̄ ꝙ egritudo potest dici magna tribus modis fm̄ qḋ apparet per Gal. 4° de igenio sanitatis. quia aut dicit̄ magna rōne mēbri: vt qꝛ si sit nobilissimū ꝛ suspectū. Aut dicit̄ magna ratione substantie eius. Aut dicit̄ magna rōne malitie ei⁹ ꝛ hec dicta sunt pleni⁹ a Gal. Tūc seqtur illa pars.

¶ Et icipere cū repcussiuis nisi in locis que cōditionauimus in libro primo.

¶ In qua pte ponit curā flegmonis facte a causa añcedē

n q̄tum ad localia. et diuiditur ps ista in ptes duas. Primo ponit curā localē ostēdendo qd faciendū sit in pn°: et qd in augmēto et quid in statu et quid in fine. scdo ostendit nocumēta que possunt accidere ex repcussione. et docz ea curare. 2° ibi(Et qn̄ accidit ex refrenatiōe.) Prio ondit quid est faciēdum in pn°apatis. 2° ostēdit qd est faciendum in augmēto. et 3° ostendit qd est faciendū in statu. 4° quid est faciendū in declinatiōe. 2° ibi(Deide pone in augmēto.) 3° ibi(Et apud finē et statū.) 4° ibi(Et exiccantia sunt q̄ sanant in fine etc.) ¶ Dicit ꝑ. Incipe. s. in pncipio flegmonis cum repercussiuis nisi in locis que cōditionauimus. i. exceptauimus in libro pmo. s. fen 4a. ca° de curatiōe apostematum. et ppter hoc etiā itelligas omnes alias conditiones que pbibent in pncipio repercutere in apostemate que conditiones dicte fuerunt prius.

Sed hic est dubitatio vtrū debeamus flegmonē repcutere in pncipio fm q̄ ponit hic Auic. et alij auctores. Et videt̄ q̄ nullo mō debeat repercuti: q2 Auic. ponit in pmo. et omnes auctores q̄ qn̄ apostema est in membro ignobili nō dz repercuti ne mā̄ figatur in membro nobili. Nunc autē: vt dictum fuit pus. Auic. hic loqtur de apostematibus exterioribus. sz mēbra exteriora p cōparatiōnē ad interiora sunt magis ignobilia membra. qd̄ apparet. q2 videmus q̄ natura potius expellit materiā apostematis ad exteriora q̄ velit eā remanere in interioribus membris. g° tunc in nullo apate debemus repcutere. ¶ 2°. sanguis qui est egressus a venis in cōcauitate membrorum ad faciendū apostema iam egressus est a ppria nā et est corruptus. sz si est corruptus non est bonū q̄ repercutiat̄ ad venas. q2 tunc corrumperet aliū sanguinē existem in venis. g° tūc nō debemus repcutere in flegmone. ¶ Dōz ē ad hoc q̄ omne apostema calīm in pncipio a causa anti dz repercuti corpore purgato nisi conditiones predicte impediant fm q̄ dictū fuit pus. Et rō huius ē. q2 in apostemate due sunt gnāles itētiones. vna est pbibere quod est futurum. s. ne augmentet̄ apostema. et alia est destruere et resoluere factū. et pma itentio pcedit scdaz: eo q̄ fieri precedit factuz esse. nunc aūt pbibere ne augmentetur apostema fit p repcussiua. q2 repcussiua probibent fluxum hu. et cōfortant ne membruz recipiat. g° tunc in pncipio flegmonis sunt ponēda repcussiua nisi īpediant cōditiones predicte. ¶ Tunc ad pm argumētū. tu dicis Auicē. in pmo. et alij auctores dicūt q̄ quādo apostema est in mēbro ignobili non dz repercuti etc. ¶ Dōm q̄ mēbrū ignobile dicit̄ dupl̄r. vno° absolute. alio° respectiue. Membra ignobilia absolute sunt euacuatoria membrorum pncipaliū que sunt ad hoc ordinata a natura solū vt sint sicut mūdificatiua membra pncipalia a superfluitatibus suis. et ideo vocant̄ emunctoria. q2 sunt ordinata vt in eis emungant̄ supfluitates membrorum pncipaliū. Membra autez ignobilia respectiue dicunt̄ quecūq3 membra esse ignobilia respectu membrorum pncipaliū et maxime cordis. vn̄ nō dicūtur ignobilia absolute sicut illa: q2 nō sunt ordinata ad pprias opatiōes necessarias corpori. mō qn̄ auctores dicūt. et Auic. in pmo. q̄ apostema qd̄ est in membro ignobili nō dz repcuti: itelligit de mēbro ignobili absolute. ibi eniz nō debēt repercuti: vt dicit Auic. in pmo. timēdo ne materia figatur in membro nobilissimo aliqn̄ debemus attrahere māam ibi cū ventosis. sicut ibi ponit Auic. sz nō itelligunt de membro ignobili respectiue sic sunt membra exteriora. In talibus eniz bn̄ pōt materia repercuti ne augmentetur apostema et corrumpat id membrū et opationē illius ordinataz a natura. ¶ Et si tu dicis mēbra interiora sunt nobiliora p cōparationē ad exteriora. q2 videmus q̄ natura potius expellit māam ad exteriora q̄ velit q̄ remaneat in iterioribus. nō g° dz repercuti ne mā figat̄ in membris iterioribus. ¶ Dōm q̄ si semp cū repcuteret̄ materia in membris exteriorib° figeretur et rediret ad interiora. hoc esset veruz q̄ nunq̄ deberemus repcutere. sed hoc nō accidit purgato corpore. q2 illa materia que repercutitur cū sit pauca dispergitur per aliud corpus: et tunc cū sit pauca q2 iam euacuatum est corpus tunc vel reducitur ad bonā māam si potest. vel anhilatur et resoluitur a natura. et tunc non est dubium de reditu materie ad iteriora nisi quādo corpus esset plenū. vel si materia expellitur per viam crisis in exteriorib°. tunc eniz dato q̄ corp° sit purgatū non est bonū repcutere sicut dictū fuit pus. vel materia expellatur fm semitā expulsionis ad membra emunctoria. qn̄ eniz nō est aliquid istorum nō dubitam° de reditu materiei ad iteriora. Et hoc est quod dicit Auic. inferius. ¶ Et reditu vero materiei ad membra pncipalia ppter repercussionem securat a malo. s. vitio euacuatiōis nisi quādo id qd̄ peruenit ex eis est fm semitam expulsionis etc. ¶ Tunc ad argumentū aliud dōm q̄ repercussiua non ponunt̄ vt repercutiat̄ id qd̄ collectum est in spongiositate membri. sed ponuntur vt nō egrediat̄ id quod est in venis ad spongiositatem membri et multū augmentet tumorem: et maxime quando materia est in fluxu. Et etiam ponuntur vt confortent membruz ne recipiat id quod paratū est fluere. et hoc est qd̄ dicit Gal. in tegni. ¶ Et repellent vasa cōfortata stipticis medicinis vel farmacijs. vnde ppter fluxum repercutimus: sed postq̄ iā fluxerit resoluimus qd̄ collectum est. et ideo materiei collecte cōpetit resolutio: fluēti autē repercussio. Tunc sequitur illa pars.

¶ Deide oppone augmento cum itromissione mollificatiuorū et humectantiuz cum refrenatiuis. Et q̄tum pcedit in augmēto pcedas in additione mollificatiuorū paulatim.

¶ In qua parte ostēdit quomodo debemus procedere in augmēto. et dicit q̄ in augmēto apostematis debemus miscendo apponere mollitiua humectatiua cum repercussiuis. Et quādo plus pcedit versus augmētū tāto plus addantur mollificatiua repercussiuis paulatim.

Sed hic est dubiū: q2 tu dicis q̄ Auic. ponit q̄ in augmēto apostematis debemus miscere mollificatiua humectatiua repcussiuis. ¶ Alij autē auctores ponunt q̄ debemus miscere resolutiua. quare g° dicit Auicē. q̄ debemus miscere mollitiua et nō dicit resolutiua. ¶ Iteruz etiam videtur cōtrariari alijs auctoribus in hoc q̄ dicit humectatiua. q2 alij auctores: vt dictū est ponūt q̄ debēt misceri resolutiua. sz omne resolutiuū fm phm exiccat et nō humectat: vt Auic. ponit īfra. in cap° de curatiōe sclirosis. ergo etc. ¶ Responsio. q̄ in augmento sicut ponunt omnes alij auctores habemus duplicem intētionem. s. vna est pbibere materiam que adhuc fluit. et id fit cum repercussiuis. Alia est resoluere materiaz collectam: eo q̄ materia non tantuz fluit sicut in pncipio. Et ideo debemus tunc intendere ad resolutionem materie collecte. Iteruz si pure repercuteremus in augmēto posset ppter nimiam repercussionē membrorū corrumpi: et materia induraricita q̄ postea redderetur inepta ad resolutionē. et ideo in augmento debemus icipere miscere resolutiua cuz repercussiuis. ¶ Et nota hic icidenter q̄ nō est intelligendum q̄ ex talibus medicinis fiat quoddam medicamen tanq̄ materie temperate vt sint contrarie virtutes refracte sicut in tyriaca. sed quelibet stat ibi in ppria virtute: ita q̄ natura medicine repercussiue vtitur ad prohibendū fluxū. resolutiua aūt ad resoluendū māam collectam in apostemate. ¶ Et simile huius quod hic dixi apparet in multis locis ab Auic. in 3°. sicut in cap. de egritudinibus renum. sic ergo tunc verum dicunt auctores q̄ in

augmẽto debem⁹ miscere resolutiua repcussiuis. ¶ Sȝ Aui. vltra dictũ istoꝝ specificauit plꝰ. qꝛ ipse plus p̃ticularicauit q̃ alij auctores. ponit eñi ꝙ debent esse mollitiua. Et ratio huius est. qꝛ in augmento materia flegmonis est compacta ⁊ idurata quodãmodo a repcussiuis: ⁊ ideo debent poni talia que emolliant ⁊ tenerificẽt mãm ⁊ rarificent poros: ⁊ abilitent mãm ad resolõnes paulatim equaliter ⁊ non subito: qꝛ tunc resolueretur subtile ⁊ relinqueretur grossum. talia aũt sunt resolutiua mollitiua. Unde si ponerent̃ resolutiua exiccantia in augmento resolueretur subtile ⁊ relinq̃ret̃ grossũ. Iterũ talia etiã resolutiua mitigant dolorẽ: sicut dic̃ Auic. ꝓpterea: eo ꝙ sunt resolutiua temperata. talia autẽ sunt mitigatiua doloris. sic ꝙ tunc in augmento ⁊ statu competunt resolutiua mollitiua. in fine autẽ competunt resolutiua exiccantia sicut dicet postea. ¶ Et per ista que dicta sunt apparet responsio ad p̃mũ argumentũ. ¶ Ad scðm argumentũ dõm est ꝙ Auic. non dicit absolute ꝙ omne resolutiuum exiccet: sed fm plurimũ: ⁊ hoc sufficiat dicere hic. qꝛ iste textus exponetur melius quãdo exponemus id capl̃m.

¶ Et apud finem ⁊ statum ⁊ vltimitatem magnitudinis ⁊ additionẽ sue vltimitatis fac vincere mollificantia ⁊ fac ea pura.

¶ In parte ista Auic. ostendit quid sit faciendum in statu flegmonis dicẽs. ⁊ apud finẽ ⁊ statum. i. apud p̃ncipium status ⁊ vltimitatem sue magnitudinis. i. apud mediũ status ⁊ additionem sue vltimitatis. i. apud finem status cõiungitur quare in p̃ncipio declinationis fac vincere mollificatiua. s. supra repercussiua ⁊ hoc q̃tum ad p̃ncipium ⁊ mediũ status. ⁊ fac ea pura. s. in fine status. quia tunc materia totaliter fluxit. ⁊ ideo debẽt esse pura mollificatiua. ¶ Et nota hic propter hoc quod dixit exponendo ꝙ sicut quilibet morbus hȝ quattuor tempora. s. principium augmentum statum ⁊ declinationem. ita etiam quodlibet tẽpus potest diuidi in tres partes particulares. in p̃ncipiũ: mediũ: ⁊ finem. ⁊ in principio sui conuenit cũ tempore precedenti. in fine autem conuenit cum tempore sequenti. In medio autem habet suum verũ esse. ⁊ ideo hoc q̃ð Auicen. dicit ⁊ fac vincere mollificatiua: refertur ad principium istius status. quia in hoc conuenit cũ augmento. hoc autem quod dicit ⁊ fac ea pura: refert̃ ad vltimitatẽ status. s. ad medium ⁊ finẽ ipsius. qꝛ tunc materia totalr̃ fluxit ⁊ alterata est etiã mala cõplo. ⁊ ideo oꝫ soluꝫ resoluere ⁊ mollificare. ⁊ ideo tunc mollificatiua debẽt eẽ pura.

¶ Et exiccantia sunt que sanant in fine: verum humectãtia ⁊ mollificãtia sunt ad dilatandos poros ⁊ ad sedandũ dolorem. Et exiccatiuum est illud quod sanat ⁊ ꝓhibet remanere aliq̃d quod fiat sanies. Si autẽ non sanat itegre ⁊ dimittit aliquid non relinquit nisi rem modicam quaꝫ resoluit illud in quo est acuitas. Et quãdoqꝫ accidit ex refrenatione vehementia doloris propter suffocationem materiei ⁊ soliditatem membri.

¶ Hic Auicen. ostendit quid est faciendum in fine apostematis ⁊ que medicine sunt ponende. qꝛ medicine desiccatiue. ⁊ duo facit. Primo facit hoc. scðo comparat medicinas exiccatiuas ad mollitiuas. ⁊ in hoc ostenditur quare debẽt poni medicine exiccatiue in fine apostematis. ⁊ ante finem debent poni mollitiue. scða ibi (Uerum humectãtia.) ¶ Dicitur p̃mo. ꝙ exiccatiua sunt que sanant in fine. i. in declinatione apostematis. ¶ Intellige autem h̃ ꝙ ista exiccatiua etiam debent esse resolutiua ⁊ calida et non debent esse frigida exiccatiua: eo ꝙ impeditur exiccatio ratione frigiditatis que ĩspissat. vnde in fine flegmonis debent apponi resolutiua exiccantia: eo ꝙ in augmento ⁊ in statu p̃cesserunt resolutiua mollitiua que quidẽ resoluunt aliquid de materia: ⁊ abilitant residuũ equaliter ad resolutionem. ⁊ ideo in fine debet sequi medicina que resoluat residuum totaliter. Talis aũt est medicina exiccatiua sequens mollitiuaꝫ. ⁊ ideo medicina exiccatiua cõpetit in fine. ⁊ hoc subdit Auicẽ. comparando medicinas exiccatiuas ad mollificatiuas cum dicit. (Uerum humectantia sunt ad dilatandos poros ⁊ ad sedanduꝫ dolorẽ) quasi velit dicere ꝙ mollitiua dilatãt poros ⁊ emolliunt materiam ⁊ abilitant eaꝫ equaliter ad resolutionem ⁊ ẽt resoluunt de ipsa. Et ideo debẽt poni in augmento ⁊ in statu. (Exiccatiuum autem est id quod sanat) i. quod consumit materiam totaliter. ⁊ ideo ꝓhibet remanere aliquid quod fiat sanies. ⁊ ideo exiccatiuuꝫ debꝫ sequi in fine. Et addit Auic. dicens. (Et si exiccatiuum non sanat itegre.) hoc est ꝙ non totaliter exiccet ⁊ consumet materiam: sed dimittat aliquid. s. grossuꝫ quod non obedit debili resolutioni: tunc non relinquit nisi modicam rẽ quaꝫ resoluit in id in quo est acuitas: hoc est in quo est fortior calitas ⁊ magis forte resolutiuum vt possit resoluere grossum. qꝛ tunc non timemus ꝙ resoluat subtile ⁊ relinquat grossum: cuꝫ sit pauca materia illa que remãsit. Et tale medicamẽ posset esse sicut dyaquilon vel dyapalma vel empl̃m de melle ⁊ glutino cum farina ordei ⁊ similibus que sunt aliquãtulum magis fortia resolutiua. Tunc seq̃tur illa pars.

¶ Et quãdoqꝫ accidit ex ea reditus materiei ad membra principalia: ⁊ quandoqꝫ accidit vt induretur apostema. ⁊ accidit quandoqꝫ vt incipiat membrum tendere ad viriditatẽ ⁊ nigredinem propter quando medicatur cuꝫ eis in fine rei ⁊ prope statum.

¶ In parte ista Auic. ostendit que nocumenta possunt cõtingere ex repercussione. ¶ Ista pars diuiditur in duas. Primo connumerat nocumenta que possunt accidere ex repercussione si inconuenienter fiat. secundo docet euitare illa. scða ibi (Et scias ꝙ vehementia doloris ⁊c̃.) Dicit ꝙ ⁊c̃. ⁊ soliditatem membri ⁊c̃. i. ꝓpter constrictioneꝫ materie in membro. Et quãdoqꝫ accidit vt incipiat membrũ tendere ad viriditatem. hoc est ꝓpter mortificationeꝫ caloris naturalis membri ex nimia repercussione. Et ꝓpter quãdo medicatur flegmon in fine rei. i. in fine augmenti cum eis. i. cuꝫ repercussiuis. Et intelligas cum eis puris ⁊ valde repercussiuis. qꝛ vt dictum fuit superius in augmẽto bene ponuntur repercussiua: sed non pura: ꝫ mixta cũ resolutiuis propter cãm que dicta fuit supra. ¶ Et prope apud statũ. i. maxime accideret nigredo ⁊ liuiditas membri si medicaretur ex eis flegmon apud statũ. quia ibi nullo modo competunt repercussiua: vt dictum est supra. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et scias ꝙ vehementia doloris facit te idigere medicinis mollificantibus absqꝫ attractiõe ⁊ fortasse erit cum eis infrigidatio nõ ꝓhibẽs mollificationem.

¶ In qua parte docet euitare predicta nocumenta. Et primo docet euitare doloreꝫ qui potest accidere ex repercussione. secundo docet euitare reditum materiei ad principalia membra ex repercussione. tertio ponit remediũ duritiei facte a medicina repcussiua. scða ibi (Ex reditu vero materiei.) 3ᵒ ibi (Et cũ timetur ꝙ declinet ad duritiẽ)

nigredinē aūt ⁊ liuiditatem non docet hic remouere: qꝛ i sermus hoc docet remouere vt ibi apparebit. ¶ Dicē p̄mo. Et scias ꝙ vehementia doloris supple que accidit ex repercussiuis facit te indigere medicinis mollificantibus eo ꝙ per ista aperiuntur pori ⁊ exalat materia que faciebat cōstrictionem ⁊ conculcationem in membro ratione cuius accidebat dolor absqꝫ attractione vt non fiat maior attractio ꝙ̄ resolutio. ⁊ per ꝯsequēs augmentetur tumor ⁊ constrictio in membro. ⁊ ideo nō diminueretur dolor si talia medicamina essent cum attractione. sed dicunt esse mollitiua lenia temperata. ¶ Et fortasse erit cū eis infrigidatio non ꝓhibens mollificationem. quasi vult dicere: ꝙ si cum talibus mollitiuis fit infrigidatio vel parua caliditas tunc talia mollitiua maxime mitigabunt dolorem factuꝫ a medicina repercussiua. ⁊ hoc intellige quando flegmon esset in principio. qꝛ tunc talia mollitiua aperient poros ⁊ emollient membrum ⁊ materiam non attrahēt: sicut eēt emplastrum factum ex farina ordei ⁊ maluis coctis cum aqua ⁊ oleo rosa. apponendo ipm̄ tunc calm̄ actu. ¶ Istō enim emplastrum est mollitiuū cuꝫ pauca caliditate. Sꝫ si flegmon non esset in p̄ncipio: sed in augmento tunc deberet esse tale mollitiuuꝫ cum maiori caliditate. qꝛ in augmento non indigemus tantū ꝓhibere fluxum sicut in p̄ncipio. vnde tunc bonum esset admiscere predicto emplastro farinam fenugreci ⁊ semen lini ⁊ florum camomille. Tunc sequitur illa pars.

¶ Ex reditu vero materiei ad membra p̄ncipalia securat euacuatio nisi quando illud quod ꝓuenit ex eis est ſm semitam expulsionis ex eis: ⁊ sunt membra recipientia ab eis sicut euacuatoria illorum: illic enim non est via ad repellendum ⁊ expellendum penitus: ⁊ nos iam verificauimus ista in loco suo.

¶ In qua parte docet euitare reditū materiei ad interiora qui posset accidere ex repercussiōe. Et pꝫ satis quod dicit.

¶ Et cum timetur vt declinet ad duritiem administra mollificantia in quibus est calefactio ⁊ humectatio cum fortitudine.

¶ Hic docet remouere duritiē factā a medicina repercussiua. Et dicit ꝙ cū timetur ꝙ declinet flegmon ad duritiē tūc administra mollitiua in qͥbus est calefactio. supple tēperata: ⁊ humectatio cum fortitudine. i. ⁊ sint fortioris humectatiōis. Unde non intelligas ꝙ id quod dicit cuꝫ fortitudine referatur ad caliditateꝫ. qꝛ medicina duritiei nō oꝫ esse fortis caliditatis. qꝛ fortis caliditas ⁊ fortis frigiditas indurant sicut ponit Gal. in cōmento ꝓnosticorū. Nā fortis caliditas resoluit subtile ⁊ derelinqt grossuꝫ. fortis autem frigiditas congelat materiam ⁊ idurat eam. ⁊ ideo id quod dicit cū fortitudine oꝫ referri ad humectationeꝫ solum. qꝛ medicina talis duritiei debet esse calida temperate ⁊ fortis humectationis sicut esset emplastruꝫ ex malnauisco ⁊ farina fenugreci ⁊ ordei vel oxaquilon ⁊c̄.

¶ Medicie aūt repercussiue sunt que sunt medie sicut succi herbarum frigidaruꝫ quas multotiens diximus in locis alijs sicut succus portulace ⁊ cucurbite ⁊ endiuie ⁊ virge pastoris ⁊ aluarsi ⁊ succus solatri ꝓprie ⁊ corpora eoꝝ cōtrita preparata ad emplastrū ⁊ succus psilij etiam ⁊ ceratum cum aqua frigida. ⁊ fortasse excusat laborem in eo spongia īfusa in aceto ⁊ aqua frigida. ⁊ kekengi est fortis in principio: ⁊ similiter cortices granatorum ⁊ semperuiua ⁊ sanich decoctum valde ⁊ proprie cū aceto mixto aut sumach. ⁊ tilub est bonum iterū. ⁊ si indiget fortiore illo adde in eis sandaluꝫ ⁊ acatiam ⁊ memithe ⁊ sansel ⁊ iusquiamuꝫ album. Et herba que nominatur herba apostematum est in principio valde bona. et quādo ꝙ̄ iuuatur eius desiccatio et stipticitas cuꝫ croco. et humectatio in p̄ncipio est timorosa.

¶ Superius Auic. posuit modum curatiōis flegmonis ꝙ̄tum ad omnia tempora eius. In parte ista ponit medicinas particulariter cum quibus curatur. Et diuiditur hec pars in partes sex. ¶ Quia p̄mo cōnumerat quasdaꝫ medicinas repercussiuas que competunt in p̄ncipio flegmonis. Scd̄o ponit quasdaꝫ que competunt in augmento. Tertio intermiscet quendam canonē de curatione flegmōis qn̄ icedit in viam exiture. Quarto ponit ꝗsdā medicinas que competunt in statu. Quinto ponit medicias que competunt in declinatione. Sexto ponit quosdā canones qui attenduntur in curatione flegmonis ſm ꝙ cōuertitur ad saniem. scd̄a ibi (Si vero ista nō valent.) tertia ibi (Cum ꝗ̄ vides.) ꝗrta ibi (Cum autē apostema peruenit ad statū.) quinta ibi (Et emplastruꝫ de colcotar desiccat absqꝫ dolore.) sexta ibi (Et multotiens cadit necessitas.) ¶ Prima pars diuidiꝛ in partes quattuor. P̄io connumerat quasdam medicinas repercussiuas que competunt in p̄ncipio flegmonis. scd̄o docet remouere quoddam nocumentum quod potest accidere ex istis inconuenienter administratis. tertio ipse ponit quendam canonē generalem de repercussione nimia ⁊ resolōne nimia. quarto ipse ex dictis concludit quendam canoneꝫ de remotione doloris flegmonis. scd̄a ibi. (Et quando cadit.) tertia ibi (Et scias.) ꝗrta ibi (Si ꝗ̄ volueris regere ⁊c̄.)

Sed antequam littera exponaꝛ dubitabit aliquis cuius complexionis medicine repercussiue debēt esse in p̄ncipio flegmonis quātum ad ambas qualitates earum. s. verum debeant eē frigide ⁊ sicce vel frigide ⁊ humide. ¶ R̄ndeo ad hoc ⁊ vt id dubium melius declaretur duo sunt consideranda. Primum est cuius complexionis absolute sint medicine repercussiue. scd̄m est cuius complexionis debent esse in flegmōe. ¶ De p̄mo dico ꝙ medicine repercussiue absolute debent esse frigide ⁊ stiptice complexionis. ꝙ debeāt esse complexionis frigide apparet per Auic. in scd̄o libro. Dicit eniꝫ. repercussiua vero medicina est cōtraria attractiue. ⁊ est medicina cuius ꝓprietas est ꝓpter frigiditatē suam vt in membro faciat peruenire frigus ⁊ vt inspisset in eo ⁊ cōstringantur pori ipsius ⁊ frangatur caliditas eiꝰ attractiua ⁊ congelet id quod ad ipsum currit ⁊ inspisset ipsum ⁊ ꝓhibeat ipsum ne ad membrū currat ⁊ ꝓhibeat membrum a receptione ipsius sicut solatrū in apostematibus. ¶ Qd̄ etiaꝫ debeant esse stiptice apparet. qꝛ per stipticitatem maxime ꝓhibetur fluxus. Et ideo dicit Galie. in libro de ingenio sanitatis. Fluentia stipticis sedantur ⁊ qꝛ etiam cōfortant membrum debilitatuꝫ ne recipiat. Et ideo dicit Gal. in tegni de curatiōe apostematis. Et replet vasa stipticis confortata farmacijs. sic ꝗ̄ tunc apparet per ista ꝙ medicine absolute repercussiue debent esse frigide ⁊ stiptice. ¶ Sed nota vltra hoc ꝙ cum omnium apostematum tam calidorum ꝙ̄ frigidorum cura in principio sit repercussio ſꝫ ꝙ apparet per Auic. in p̄mo. fen quarta de curatione apostematū. ꝙ in apostemate frigido debent medicine repercussiue admisceri cum calidis stipticis. sed in

apostemate calido ponūtur pure q: in apostemate calido competūt ꝛ ratiōe ꝓhibitiōis fluxus ꝛ ratione qualitatis materie: cum materia ibi sit calida: ꝛ ideo administrant̄ pure. In frigidis autē non competūt rōne qualitatis materie: cum sit ibi materia frigida. sed competūt solum rōne ꝓhibitiōis fluxus. ꝛ iō debēt admisceri cū calidis stipticis. ꝛ hoc est quod dicit Auic. in pmo. fen 4ª. cap. de curatione apostematū. Oportet autem vt stiptica cōstrictiua repercussiua frigide complexiōis pure existant si apostemata fuerint acuta ꝙ si apostemata frigida fuerint oportet vt alicui sint admixta in quo vⁱrtus existat calida cū retentiōe. i. cum stipticitate sicut squinātū ꝛ blacte bisantie. De scdo dico ꝙ in flegmone debēt esse medicie repercussiue frigide ꝛ sicce cum stipticitate nō multa. Dico autem hoc ad drīaz herisipille. q: in herisipilla debēt esse medicine repercussiue frigide ꝛ humide cum forti stipticitate. In colerico autē debent esse frigide ꝛ humide cuz fortiori stipticitate q̄z in sanguineo. Et id quod dixi probatur q: oīs cura fit per cōtrariū. mō materia flegmonis est sanguis: sanguis aūt est calidus ꝛ humidus. ḡ medicina eius repercussiua debet esse frigida ꝛ sicca. Et ideo Aui. ponit medicinas repercussiuas cum siccitate. ꝛ ꝓpter hoc etiaz dixit in fine huius partis. Et quādoq3 iuuat̄ eius desiccatio ꝛ stipticitas cum croco. Ex hoc enim verbo apparet manifeste ꝙ medicina repercussiua flegmonis debet eē cuz siccitate. sed in herisipilla ꝛ in apostemate colerico dz esse medicina repercussiua humida. q: materia ipsius est colerica calā aut est calā ꝛ sicca. ꝛ ideo medicina eius dz esse frigida ꝛ humida. quare autem debeat esse cuz maiori stipticitate q̄z medicina flegmonis apparebit in caplo herisipille. ꝛ hoc est quod dicit etiā Rasis caplo de curatione apostematū calidoꝝ. Deinde cum dicit. Epithimatibus sup locum sed in sanguineo cum eis que ifrigidant ꝛ cōstipationem faciūt. i. siccitatem sicut sunt sandali ꝛ rose ꝛc. ꝛ in colerico quidē cum eis in quibus est ifrigidatio ꝛ humectatio sicut psiliū conquassatū cum aqua citrullorū. ꝛ sicut rasura cucurbite. ꝛ hoc vult Alyab. in libᵒ. oculorū quē fecit tractatu. ii. de curis morboꝝ generaliter. Dicit ergo in illo tractatu de cura apostematis sanguinei. in pncipio ḡ curationis corpus cum flōmia purgetur. deinde ponantur repugnantia desiccatiua ꝛc. Et de curatione apostematis colerici. i. herisipille dicit infra in illo eodem tractatu. Et si opportunuz est flobotometur. deinde medicina fiat que ifrigidet ꝛ humectet. Hoc ḡ premisso ꝛ viso dicit Aui. (Medicine vero repercussiue ꝛc.) virge pastoris. i. corrigyola. Et hoc ꝓprium est cardus siluester. ꝛ aquarum aliarum. i. succoꝝ aliarum herbarū repercussiuarū ꝛ corpora eoꝝ cōtrita preparata ad emplastra. hoc est dicere non solum succi predictarum herbarū sunt medicie repercussiue flegmonis: sed etiam ex eis possunt fieri emplastra: vt si coquantur in aqua iste herbe vel omnes vel alique ex eis ꝛ isimul conterantur ad modum emplastri. Et ceroni cum aqua frigida. qḋ sic fit. Rc. cere partez vnaz olei rosa. partes tres dissoluatur cera cū oleo ꝛ ponatur in mortario ꝛ ꝓiciatur desup ex aqua frida ꝛ moueat̄ semp q̄tum poteris recipere de aqua frida. Et fortasse excusat laborem spōgia. i. fortasse spōgia sufficit infusa ꝛc. Et kekēgi est fortis repercussionis in pncipio. kekengi est quedaz species solatri cū granis rubeis ꝛ grossis ꝛ frigida est ꝛ stiptica ꝛ sicca. ꝛ silr cortices granatoꝝ: q: sicci ꝛ stiptici sunt ꝛ ideo competūt in pncipio flegmōis spāliter admixti cuz aliis frigidis. ꝛ sanic decoctū valde ꝛ ꝓprie cū aceto commixto aut sumac sit. cōfert in pncipio flegmonis. Sanic ē puluis de farina ordei. que si coquat̄ cū aceto vel sumac ꝛ oleo rosa. est optimū emplastrū repercussiuum in pncipio flegmonis. tanlub iteꝝ est bonū sit. in pncipio flegmonis. tanlub est q̄daz herba minuta ad modū lentis que supernatat aque. ꝛ ideo vocat̄ talis herba lētigo aque q̄ frigida est ꝛ sicca cū stipticitate. ꝛ ideo optima est in pncipio flegmonis. Et si indiget fortiori illo. s. repcussiuo: vt q: apostema sit maioris caliditatis addit̄ in eis ꝛc. ꝛ fausel. fausel ē auellana inda que frigida est ꝛ stiptica ꝛ apud nos non inuenit̄: sed ꝓ ea ponimus sandalos. ꝛ herba que noīat̄ herba apostematū est in pncipio valde bona. herba apatum noīatur apud nos cimballaria vel faba grassa vel vmbilicus veneris ꝛ est cōplonis frigide ꝛ stiptice sicut sempuiua. ꝛ ideo optima est in pncipio flegmonis. Et qñq3 iuuat̄ coꝝ desiccatio ꝛ stipticitas. s. istius herbe cū croco. q: crocus est cōplexionis sicce ꝛ stiptice fm ꝙ apparet ꝑ Auicē. in 2º. vnde licz crocus sit calidus tn̄: q: est complonis sicce ꝛ stiptice admixtū cū medicinis repcussiuis ꝓdest in pncipio flegmonis. ¶ Et nota: vt dictū est pus ꝙ ꝑ id verbuz qḋ dicit apparet ꝙ medicina repercussiua flegmōis in pncipio debet esse complexionis sicce ꝛ stiptice. ꝛ id etiā maxime apparet cōsiderando complexiones medicinarū q̄s hic Aui. ponit. ꝛ ꝓ complonibᵘ istarū mediciarū recurras ad librū scḋz Auic. ꝛ ad alios libros qui tractant de simplicibus medicinis. ¶ Ulterius etiā nota ꝙ inter medicias repcussiuas quedā sunt magis frigide ꝛ quedaz minᵘ. ꝛ variatur fm ꝙ maior vel minor caliditas est in flegmone. q: vbi est maior caliditas competūt medicine magis repercussiue ꝛ magis frigide. ꝛ vbi minor minus. Et humectatio in pncipio est timorosa. Illud Aui. addit incidentaliter ꝛ potest exponi duobus modis. vno modo vt oñdat ꝙ in pncipio flegmonis debemus vti medicinis repercussiuis. q: humectatio. i. mollificatio ꝛ resolō est timorosa in pncipio. s. flegmonis sn. facti a causa añte. Et rō q̄re est timorosa est ꝓpter fluxū mãe ꝛ caliditatem ipsius. ꝛ ideo debemᵘ in pncipio ponere ea que [illegible] alterant ꝛ repellant. ꝛ hoc fit cū modis repercussiu[illegible]. Contrarium autez faciunt medicine mollitiue ꝛ resolutiue. ꝛ ideo humectatio in pncipio est timorosa. ¶ Uel pōt exponi vt per hoc itelligat̄ ꝙ in pncipio flegmonis non ꝯpetit medicina humida dato ꝙ sit frigida sicut est malua que est frigida ꝛ humida. q: medicina eius repercussiua debz esse frigida ꝛ sicca cū stipticitate: vt dictū fuit supra. ꝛ sic exponēdo cōtinuaret̄ ei qḋ dixit imediate. Et quādoq3 iuuat̄ eiᵘ desiccatio ꝛc. vt redderet cām huius ꝛc. s. qñ debemus admiscere crocum cuz predicta medicina vt adiuuet̄ eius desiccatio. q: humectatio in pnº. flegmōis ē timorosa eo ꝙ medicia eiᵘ dz eē frida ꝛ sicca vt ꝓbatū est supius. Tūc sequitur illa ps.

¶ Et quando cadit superfluitas in ifridatione fortasse perducit ad corruptionem membri et corruptionem humoris cōstricti in apostemate ꝛ tendit apostema ad viriditatez ꝛ nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc tūc emplastra locum cuz farina ordei ꝛ volubili ꝛ in quo est mollificatio.

¶ In ista parte docet remouere quoddā nocumētū quod potest accidere ex dictis repcussiuis icōuenienter administratis. Illud aūt nocumētū qḋ potest accidere ē nigredo ꝛ liuiditas ꝛ corruptio mēbri. Et diuidit̄ ps hec in duas. Primo docz euitare istud nocumētū qñ timet̄ ne veniat. 2º. docet ipm remouere qñ iā apparet. 2ª ibi (Si vō appareat aliqd de hoc.) Dicit ḡ p̊. (Et qñ cadit ꝛc.) Cā āt huiᵘ est ꝓpter mortificationē caloris nālis q̄ accidit ex nimia ifridatione ꝛ ꝓpter cōculcationē hūoris q̄ fit in mēbro ex nimia cōgelatiōe. vñ accidit corruptio mēbri ꝛ corruptio hūoris constricti in apate. (Si ḡ timueris.) sn. ne eueniat aliqd de hoc. i. de nigredie ꝛ corruptiōe mēbri ꝛ humoris

constricti in apostemate ex repercussiuis tunc empla locus cũ farina ordei ⁊ volubili eo ꝙ ista aperiũt poros ⁊ emolliunt ⁊ calefaciũt membrũ ĩfrigidatũ. ⁊ ideo remouẽt nocumentũ illud qđ posset accidere. Et in quo est mollificatio. i. vel qñ times ne accidat aliqđ pdictoꝝ nocumentoꝝ empla locũ cũ eo in quo est mollificatio. q: per mollitiua pori aperiunt̃. ⁊ ideo mã que erat constricta ex reparatione in apostemate exalat ⁊ remouet̃ mortificatio caloris. Et optimũ emplm ad hoc est ex farina ordei ⁊ volubili et farina fenugreci: ⁊ se. lini cocta in aq̃ ad modũ emplastri.

Si vero apparet aliqd de hoc tunc scarifica locum ⁊ excoria ipsum ⁊ non expectes collectionem neq; maturationez. ⁊ illud quãdo vides illud quod effusum est plurimum valde ⁊ fortasse moritur membrum.

In pte ista Auic. docet remouere pdicta nocumẽta ⁊ dicit. Si vo apparet aliqd. i. de his predictis nocumẽtis ⁊c. ⁊ nõ expectes collectionẽ nec maturationez supple in tali nigredine. q: nõ fiet maturatio: imo potius membrũz corrumpetur. Uñ statim qñ apparet hoc accñs oz fieri scarificatio vt egrediatur sanguis malus cõstrictus in apostemate. Et nõ expectetur collectio nec maturatio humoris. ⁊ illud qñ vides: hoc est maxime tunc non expectet̃ maturatio: imo stati fiat scarificatio qñ illud qđ est effusum est plm valde. i. qñ talis mã apostematis est plurima valde. q: tunc minus põt ei dominari nã ⁊ citius membrũ corrũpitur. Et fortasse membrũ morit̃ supple ex nimia ĩfrigidatione ⁊ tũc idiget abscisione vel cauterio cũ igne vt remoueatur tota caro corrupta vel idiget cauterio cũ medicia sicut est cũ calce ⁊ sapone pistata cum forti capitello posita super locum denigratuz vbi non est necessaria abscisio mẽbri totius ſ; remouere [illegible] i ptez corruptã.

Et scalpellationis [illegible] est magis apparẽs ⁊ alia magis profunda ⁊ illud est ſm locuz apostematis ⁊ dispositionem membri. ⁊ cum scalpellaueris tunc embroca cuz aqua maris ⁊ reliqs aquis salsis. ⁊ emplastra cum eo i quo est mollificatio. ⁊ si non idiges rarificatiõe et embrocatione sis contentus mollificatiuis.

Hic distinguit de scalpellatiõe: qñ scalpellatio oz fieri. ⁊ id est ſm locum apatis. q: si apostema sit in loco neruoso nõ debemus facere ita pfundã scalpellationẽ sicut quando est in loco carnoso vbi securius possumus scalpellare. Et dispositionẽ mẽbri. i. ſm maiorẽ vel minorẽ corruptionẽ in membro. q: ſm ꝙ maior vel minor est corruptio in membro. ⁊ ſm hoc scalpellatio oz eẽ magis pfunda ⁊ minus pfunda. Et cũ scalpellaueris tunc embroca locũ cum aqua maris ⁊ reliquis aquis salsis eo ꝙ iste aque desiccãt residuũ corruptũ. Et emplastra locũ supple post scarificationẽ ⁊ embrocationẽ cũ eo in quo est mollificatio. i. cum emplastris mollitiuis ⁊ resolutiuis sicut est emplastruz dictũ supra. ⁊ bonũ emplastrũ esset ex farina ordei ⁊ maluauisco ⁊ farina fenugreci ⁊ seminis lini. Et nota iuxta pdicta ꝙ quãdocũq; tu vides mẽbꝝ liuescere siue p se siue pter ineptam curam: supple tu scarificatio ⁊ lauatio est necessaria cũ aqua salsa ⁊ positio ventosarũ vel sanguisugarum ⁊ postea apponere emplastra mollitiua ⁊ resolutiua eo ꝙ id est optima cura. Et si non idiget scarificatione vt q: nõ sit ibi tanta magnitudo ⁊ corruptio membri siue in membro: sed tñz incipiat membrũ tendere ad hoc tunc sis cõtentus mollitiuis. q: qñ nõ est tantum nocumentuz potest remoueri per mollitiua resolutiua que dicta sunt pus sine scarificatione. Tunc sequitur illa pars.

Et scias ꝙ administratio eorum que fortiter repercutiunt in primis ⁊ eoruz que fortiter resoluunt in fine est mala. caue ergo quãtum potes. Infrigidatio enim vehemens perducit ad illud quod sciuisti. ⁊ aqua frigida similiter est de illis que opz cauere nisi in eis que sunt sicut herisipila. ⁊ i resolõne vehemẽti accit dolor.

In qua parte ponit quendã canonẽ generalez de nimia repcussione ⁊ nimia resolõne. ⁊ dicit. Et scias ꝙ administratio ⁊c. fortiter. i. nimis fortis in pmis. i. in pn° apostematis ⁊ eoꝝ que fortiter resoluũt in fine. i. in statu apostematis. ⁊ etiã possumus intelligere per finẽ. i. declinationẽ apostematis. q: vtrobiq; nocet nimia resolõ ad illud quod sciuisti. i. ad pdicta nocumenta que dicta sunt pus. ⁊ aqua frigida silr est de illis que oz cauere. s. in pncipio flegmonis. q: aqua frigida est nimis repercussiua. ⁊ intellige aqua frigida pura: q: admixta cũ aceto vl cetoro: vt dcm fuit supra bene potest administrari. sed pura nõ est bona in pncipio flegmonis. q: nocet in se ratione nimie frigiditatis: ⁊ rõne nimie humiditatis. q: oz medicinã repcussiuã flegmonis esse desiccatiuã stipticã: vt dictũ fuit supra. nisi in eis que sunt sicut herisipilla. i. nisi in flegmonibus herisipillaris. q: in herisipilla bene põt administrari aqua frigida sicut apparebit postea eo ꝙ in herisipilla q̃rit̃ maior alteratio q̃ i flegmone. in flegmone aũt querit̃ maior resolutio. quia in flegmone est mã magis cõstricta q̃ ibi. ⁊ ideo in herisipilla vel in flegmonibus que sunt quasi herisipilla bñ potest administrari aqua frida in pncipio ſm ꝙ melius apparebit in caplõ herisipille. ⁊ i resolõne forti accidit dolor. modo hic ostẽdit: q: cauenda est nimis fortis resolutio. q: nimis fortiter resoluentia inducunt dolorẽ. eo ꝙ talia sunt nimis calida. nimis autem calida mordent: et inducũt dolorem: vt hz videri in tegni. pter dolorẽ autẽ attrahuntur plus humores. q: oĩs dolor exacuit reuma. ⁊ ideo dic̃ Gal. de igenio sanita. Caue dolorẽ inq̃tuz potes: qñ nihil est cã apostematis sicut dolor. Item sunt cauenda fortia resolutiua nimis pter aliud q: resoluunt subtile ⁊ derelinquũt grossum: vt dictuz fuit supra. sic g̃ in apostematibus cauenda sunt nimis fortiter repcussiua ⁊ nimis fortiter resolutiua. tenẽdũ est g̃ medium in vtroq;.

Si ergo volueris regere in principio cuz sedatione doloris non approximes eis aquaz calidam ⁊ olea mollificantia ⁊ emplastra facta ex huiusmodi medicinis: ipsa enim vehemẽter sunt cõtraria ei quod est necessarium de phibitione effusionis. Et redeas ad bolũ armenum solutum in aqua frida aut cuz oleo rosa. ⁊ melius oleuz rosa. est illud qđ est ex rosis ⁊ oleo: in oleo qppe est resolutio q̃dã: aut lentes decoctas cũ rosis: aut merdasengi cum oleo rosato.

Supi° Aui. docuit q̃sdã medicias repcussiuas q̃ operãt in pn° flegmõis. ⁊ docuit ẽt remouere qđdã nocumẽtũ qđ põt accidere ex illis. ⁊ posuit quẽdã canonẽ de nimia repcussiõe ⁊ nimia resolõne. In pte ista ifert quẽdã canonẽ d remotiõe cuiusdã accñtis flegmonis. s. doloris dicẽs. Si g̃ volueris regere in pncipio ⁊c.

Scđ hic est dub°. p. q: dic̃ Auic. q: si volueris regere cũ sedatiõe doloris non approxies eis aquã calidã ⁊c. q: id vr̃ ɔ̃tra Ga. 6° d igẽ. sani. Dic̃. n. ibi. Aq̃. n. cal̃a mitigat dolorẽ ⁊ cãs apat. Propterea Aui. vr̃ ɔ̃trari sibipsi. q: dic̃ ꝙ nõ debẽt approximari olea mol

litiua ⁊ emplā facta ex seminib⁹ qū volumus sedare dolo
rē flōnis. sȝ dixit supius ꝙ mollitiua sunt ad dilatādos po-
ros ⁊ ad sedādū dolorē flōnis. ğ tūc si volueris regere apa
cū sedatiōe doloris debeo admiscere mollitiua ⁊ emplā fa
cta ex talib⁹ medicis mollitiuis. ¶ Dōs ē ꝙ dolor pōt cō-
tingere in apate duob⁹ modis. vno rōne male cōplonis ⁊
flux⁹ q ē ibi. ⁊ talis dolor ē maxie in pn̄ apatis. Ali⁹ est do
lor q otingit ex ɔstrictiōe hūoris in apate ⁊ ex cōculcatiōe
ipsi⁹. mō primus dolor sedaƚ cū repcussiuis ⁊ nō cū molliti-
uis. q: repcussiua alterāt malā ɔplonē ⁊ ꝓhibent cursum
māe. ⁊ pp̄ h̄ dixit supra Auic. Et hūectatio in pn̄ est timo-
rosa. ⁊ de tali sedatiōe doloris itelligit h̄ Aui. ⁊ iō bn̄ dixit
in pn̄ Auic. Sȝ scōs dolor sedatur cū mollitiuis ⁊ apienti
bus poros. ⁊ isto mō locut⁹ fuit Auic. supra cū dixit ꝙ mol
litiua sunt ad dilatandū poros ⁊ ad sedādū dolorē. i. q est
post pn̄ᵐ. q: ex h̄ ꝙ dilatāt poros rarificāt membrū ⁊ red-
dunt māȝ aptā resolōni ⁊ faciūt eā euaporare. ⁊ iō sedant
dolorē. vñ qñcūqȝ otingit dolor ex constrictiōe humoꝝ se
daƚ p mollitiua ⁊ resolutiua lenia. ⁊ h̄ est qō subdit Auic.
in sequēti pte. Si vō ista nō valēt: hoc est nō sufficiāt ad se
dandū dolorē vt q: dolor sit ibi ex cōstrictione humoꝝ ⁊
hoc est qñ apa iā trāsiuit pn̄ᵐ ⁊ est in augmēto tūc admini
stra volubilē ⁊c̄. Et isto mō ēt itelligit Ga. 6ᵒ d ige. sani. cū
dicit. Aq̄ vō calia que mitigat dolorez oīs apatis. Aui. aūt
h̄ dicit ꝙ nō admistres aquā caliā ⁊ mollitiua ad sedādū
dolorē in pn̄ q: ille dolor est ex mala cōplone ⁊ effusione
māe. ⁊ iō oȝ sedari p repcussiua ⁊ nō p mollitiua. q: molli-
tiua sunt vehemēter ɔtra ei qō necīūȝ est de ꝓhibitiōe ef-
fusionis: vt dicit Auic. in lrā. ⁊ ideo Auic. nō ɔtraƚ sibi ipsi
nec etiā dicto Gal. ⁊ ista verba extrahunƚ ex dictis Gal. in
lib⁹ de simplicib⁹ medicinis cap⁹ de mitigatiuis doloris.
¶ Sȝ redcas ad bolū armenū solutū in aq̄. q: id repercu
tit ⁊ alterat ɔplonē caliā ⁊ meli⁹ oleū rosa. est id qō est ex
oleo ⁊ rosis. Dicit h̄ Auic. q: vt dicit Gal. in lib⁹ de simpli.
medicis antiq miscebāt salē i oleo ꝓpe. s. ro. ē resolō q̄dā
dicit q̄dā q: pauca ē ibi resolō. sȝ est q̄si tēperatū. ⁊ iō dice-
bāt auctores ꝙ calefacit ⁊ ifridat: ⁊ iō dixit Auic. p tāto h̄
verbū: vt ꝙ est meli⁹ oleū ro. qō est solū ex oleo ⁊ rosis q̄
si admisceaƚ ibi sal: ⁊ tūc nō erit ita mitigatiuū doloris: eo
ꝙ est nimis resolutiuū rōne salis. ⁊ si non admisceƚ ibi sal
tunc in eo erit pauca resolō. Et iō optimuȝ erit cū bolo ar-
meno in pn̄ flegmōis ad sedādūȝ dolorē. aut lētes coctas
cū rosis mollificenƚ pus lentes in aq̄. ⁊ postea coquanƚ cū
rosis: postea teranƚ siƚ ad modū emplastri. illud enim erit
optimū emplȝ ꝓhibitiuū flux⁹ māe ⁊ alteratiuū ɔplonis.
aut ad merdasengi. i. ad litargiruȝ ductuȝ in mortario cū
oleo ro. in modū vnguenti. Tūc seqtur illa pars.

¶ Si vero ista nō valēt ⁊ q̄ eoꝝ cursu currunt
administra volubilē: qm̄ ipsa est vehemētis iu
uamēti in pricipio ⁊ statu ⁊ alfirēgi ⁊ albasce
⁊ apiuȝ ⁊ albedarungi silr. Et multotiēs qdē
sedat dolorē vinū dulce mixtū cū oleo ro. imo
cōgelatū vue ⁊ parū cere sup lanā aut lana ysso
pi ifridata i estate tepefacta in hyeme: aut spō-
gia ifusa in vino stiptico aut aceto aut aqua fri
da: ⁊ crocus igrediƚ in sedatiōe doloris: Cū ğ
vides inceptionez apostematis incedere itine-
re exiture tunc dimitte ifrigidationem ⁊ icede
i viam eius quod maturat ⁊ aperit.

¶ In ista pte Auic. postq̄ posuit quasdā medicias repcussi
uas q̄ ɔpetūt in pn̄ flegmōis ⁊ sedāt ei⁹ dolorē in pn̄. In
ista pte ponit medicias q̄sdā ɔpetētes magis in augmēto.
veꝝ ēt q: Aui. iter illa itermiscet q̄sdā medicias repcussi-
uas q̄ ɔpetūt pori⁹ in pn̄. dic̄ ğ. Si vō ista nō valēt. i. si pdi
cte medicie repcussiue nō sufficiūt ad sedandū dolorē: vt
q: dolor nō solū sit ibi ex mala ɔplone ⁊ fluxu māe: sed ēt
sit ibi ex ɔstrictiōe hūoris quē oȝ resoluere. ⁊ h̄ ē q: iā apa
trāsiuit pn̄ᵐ ⁊ puenit ad augmētū. q: aū id tps nō possum⁹
ponere mollitiua ⁊ resolutiua tūc administra volubilē. q:
volubilis est apitiua poroꝝ ⁊ mollitiua ⁊ iō sedāt dolorez
ex ɔstrictiōe hūoris in apate. ⁊ h̄ ē qō subdit Aui. qm̄ ē ve
hemētis iuuamēti i pn̄ ⁊ statu. Et itellige i pn̄ s. augmēti.
ē. n. iuuatiua i pn̄ augmēti q: ē mollitiua ⁊ apitiua poroꝝ
cū pua calitate. vl si itellr i pn̄ apatis tūc ē iuuatiua i pn̄
pmixta cū repcussiuis: ⁊ maxie cū in pn̄ otigeret dolor ex
ɔstrictiōe hūoꝝ fcā p nimiā repcussionē. ⁊ ēt ē iuuatiua in
statu apatis pmixta cū aliis mollitiuis ⁊ resolutis cū ipsa
sit apitiua ⁊ resolutiua sicē appet p Aui. i 2ᵒ li⁹ ⁊ alfirengi. i.
minū cū quo pingiƚ ⁊ alacbasech. i. sticados. ⁊ apium ⁊ al
bedorogi silr. i. basilicon amplū cū folijs latis. oia ista pñt
administrari in augmento admixta cū repcussiuis qm̄ re
solutiua sunt. Et mltotiēs sedat dolorē vinū dulce mixtū
cū oleo ro. q: id medicamē est prim repcussiuū ⁊ ptim re-
solutiuūȝ. vñ cōpetit in dolorē flegmonis existis i augmē
to. dicit autez vinū dulce. q: vinum dulce est minus sicca-
tiuum ⁊ plus humectatiuū q̄ aliud. exiccatio autez nō cō
petit in flegmone nisi in fine: sed ante finē competūt mol
litiua resolutiua ⁊ maxime in augmento. ⁊ ppter h̄ Auic.
subdit imo congelatū vue ⁊ paꝝ cere supple cū oleo rosa.
positū sup lanā. i. sup carpiaȝ. s. n. sedat dolorē. Et dic̄ Aui.
imo q: plus cōpetit congelatū vue ante finē flegmonis: si-
cut in augmēto q̄ vinū. q: nō est ita exiccatiuū. p congela
tū vue itellige fabam que fit ex vino mixto cocto vsqȝ ad
spissitudinē mellis. vñ faba nō est tantū exiccatiua sicē vi-
nū: imo est plus mollitiua ⁊ minus caliā: vt dicit Serapio
in suo antidotario. vñ si admisceaƚ cū cera distemperata
⁊ oleo ro. erit medicamē optimū in augmēto flegmonis ⁊
sedatiuū doloris. Et lana ysopi. i. lana succida piguis. ⁊ di-
citur lana ysopi q: ex tali lana fit ysopus humida s̄m ꝙ di
citur in 2ᵒ lib⁹ supple ⁊ talis lana sedat dolorē: q: est molli
tiua ⁊ resolutiua ifridata in estate. ⁊ itellige hoc pcipue in
neruis ⁊ in capite: ⁊ maxie istis discoopertis qñ est ibi apo
stema. q: ibi debet apponi oia calida actu aut spongia ifu
sa in vino stiptico aut aceto ⁊ aq̄ frida potius competit in
principio q̄ in augmento. ⁊ ideo superius posuit id medi-
camen Auicē. inter medicinas repercussiuas. ⁊ crocus in-
greditur in sedatione doloris. quia crocus est aperitiuus
⁊ resolutiuus ⁊ stipticus est. ⁊ ideo manifeste conuenit in
augmento admixtus cum medicinis repercussiuis ⁊ mol-
litiuis. quia resoluit ⁊ adiuuat stipticitatem ⁊ siccitatem
medicinarum repercussiuarum s̄m ꝙ dictum fuit supra.
⁊ ideo cum hoc ꝙ resoluit prohibet fluxuȝ materiei ad lo
cum. ⁊ ideo crocus maxime ingreditur in sedatione dolo
ris maxime quando apostema est in augmēto. Tunc seq-
tur illa pars. (Cū ergo videns inceptionez apostematis)
in qua intermiscet quendam canonem de curatione apo-
stematis quando incedit in viam exiture. i. in viam colle-
ctionis sani. ei. Et dicit ꝙ quando vides apostema incede-
re in viam exiture hoc est ꝙ colligat: tunc dimitte infrigi-
dationem. i. dimitte medicinas repercussiuas: ⁊ icedas so
lum cum eis que maturant. s. pmo ⁊ aperiunt. i. resoluūt.
vel expone cum eis que maturant. s. pmo. ⁊ postea cuȝ eis
que aperiunt apostema maturum. q: pmo debemus ma-
turare apostema. ⁊ postea aperire vel cū medicinis si pos-
sumus vel cū ferro. Et bonū maturatiuū est sicut est em-
plastrum ex farina tritici cum aqua ⁊ oleo ⁊ croco cocta.
illud enim ē optimū maturatiuū qō pducit flegmōes ad
maturationē in qbus est duritiēs q̄si ad modū sclirosis vt
multotiēs fuȝ expertus. Tunc seqtur illa pars.

¶ Cũ aũt apa puenit ad statũ: tũc necia sũt q̃lia sunt anetũ ⁊ camemilla ⁊ maluauiscus ⁊ semẽ lini ⁊ filia: imo empla q̃ noiantur basilicon ⁊ que nominantur diaquilon.

¶ In q̃ pte ponit medicias q̃sdã q̃ cõpetũt in statu flegmonis. ⁊ pz qd dicit. ⁊ itelligas hoc de diaglon qd diaglon valet in statu apatis. qz est resolutiuũ molliatiuũ. Itẽ valet ẽt maxie qñ exalauit subtile ⁊ remãsit grossuz. ⁊ valet precipue qñ ps subtilis puenit ad maturatiões rõne cui⁹ rũpitur apa ⁊ esset ibi qddã trumbuz saniei ⁊ derelicta est ps grossa in circuitu q̃ nõ puenit ad maturatões. in tali eniz maxie appropiat̃ diaquilon. Tunc seq̃t illa pars.

¶ Et emplastrũ de colcotar exiccat absq3 dolore: ⁊ pp illud est ei⁹ admistratio iconueniens cũ fit iflãmatio flonis. ⁊ est cõueniẽs qñ non timet̃ aggregatio: ⁊ meli⁹ ẽ vt ponas sup ipaz desup lanã ifusam in vino stiptico.

¶ In q̃ pte ponit q̃sdã medicinas q̃ cpetũt in declinatiõe flegmonis q̃ medicine debẽt eẽ desiccatiue: vt dictũ fuit supra. Dic̃. Et emplastra de colcotar .i. diapalma desiccat absq3 dolore. ⁊ iõ su. cpetũt in fine flegmõis. qz in fine cõpetit desiccatio ⁊ resolo. ⁊ pp id coz admistratio est iconueniẽs cũ fit iflãmatio flegmõis. qz tũc qñ ẽ iflammatio flegmõis cpetũt repcussiua alterãtia cplonẽ. ⁊ iõ nõ dbẽt admistrari talia empla in pncipio nec in augmẽto flonis nec in statu. qz ibi cpetũt resolutiua mollitiua lenia. vt dictũ est pus. Et est cueniẽs coz admistratio qñ nõ timet̃ aggregatio .i. collectio saniei. hoc ẽ qñ nõ timet̃ q apostema terminet̃ ad collectionez saniei. qz qñ timem⁹ q apa terminet̃ ad collectionẽ saniei debem⁹ ponere maturatiua ⁊ nõ desiccatiua. sz si timet̃ p resolõnẽ: tũc cueniũt ista exiccãtia. Et meli⁹ ẽ vt iponas lanã ifusaz in vio stiptico. qz tale vinuz desiccat. ⁊ iõ cõpetit in fine flegmonis.

¶ Et caro min⁹ idiget exiccatõe q̃z neruus: qm̃ neruus nõ redit ad suaz cõplonẽ cuz exiccatõe parua. ⁊ caro minoris necessitatis est que pauciores habet arterias.

¶ Modo hic qz in curatiõe nõ soluz admistrant̃ medicie hẽndo respectũ ad morbũ. sz ẽt ad cplonẽ mẽbri: vt dicit Gal. 3° de igenio p totũ. qz mẽbrũ cplonis sicce idiget medicina magis sicca rõne cplexiõis. iõ Auic. dicit q fm diuersitatẽ mẽbroz medicie debẽt eẽ magis desiccatiue ⁊ min⁹. Et iõ dicit. Et caro min⁹ idiget exiccatiõe q̃z neru⁹. Et subdit cãz h⁹ qm̃ neru⁹ ⁊c̃. Et caro q̃ minoris necẽitatis ẽ .s. i exiccatõe ẽ q̃ hz pauciores artarias supple ⁊ pauciores neruos. qz ista nõ sic ẽ cplonis sicce. Tũc seq̃t illa ps.

¶ Et multotiens qdem cadit necessitas scalpellandi ante maturationem.

¶ In q̃ pte ponit quosdã canões in curatiõe flegmõis pus flegmõ cuertit̃ ad saniẽ. ⁊ diuidit̃ in tres ptes fm q tres canones ponit. 2ª ibi (Et multotiẽs) 3ª ibi (Et de apatib⁹ calidis) Dicit q̃. Q multotiẽs est nece scalpellare añ maturationẽ .i. añq3 fiat maturatio. ⁊ hoc est qñ eẽt hũor cõstrictus valde i apate ⁊ mali⁹ vel ex frigido vel ex nimia repcussiõe. in tali. n. casu. vt dcm̃ fuit supra facim⁹ scalpellationẽ añ maturatões vt egrediat̃ sãguis mal⁹ cstrict⁹ i apate ne corrũpat̃. ⁊ p cñs corrũpat̃ mẽbz ⁊ mortificet̃.

¶ Et multotiens igeniatur in attrahẽdo apa ex membro nobili ad ignobile cum attractiuis: deide curatur ⁊ aperitur.

¶ Hic ponit 2m̃ canõ. Et dic̃. Et multotiẽs igeniat̃ in attrahendo ex mẽbro nobili ad ignobile. sic̃ ẽ in locis emũctoriys cũ attractiuis. s. cãlis vel ventosis vel sanguisugis: vt ponit Auic. in pmo. deide cura .i. matura cuz emplis. s. maturatiuis. ⁊ postea aperiat̃. Rõ aũt h⁹ dicti est supra posita ⁊c̃. qz melius ẽ q fiat apa in mẽbro ignobili ⁊ emũctorio q̃z remaneat in nobili ⁊ faciat apostema sz q ẽt ponit Auicen. in pmo. Sequitur illa pars.

¶ Et de apatib⁹ calidis q̃ idigẽt saniositate emplastret̃ caput ei⁹ cũ psilio ⁊ cũ extictiuis i circuitu ei⁹. ⁊ liniat̃ ex apatib⁹ ⁊ emplastris cum pẽna qm̃ digiti ledunt ipsum.

¶ In q̃ pte ponit tertiũ canonẽ. Et dic̃. Et de apatib⁹ calis que idigẽt saniositate hoc ẽ. qz debẽt puenire ad saniem. emplastretur caput eius cum psilio su. vel cum similis repercussiuo illi. Et cum extractiuis.

Sed hic est dubiũ de hoc qd dicit Auicẽ. dicit q apata cala valde q̃ idigẽt maturatõe debẽt emplastrari cũ psilio ⁊ silibus. ¶ Sed hoc est ctra qd superius dixit ibi. ¶ Cuz ergo vides iceptionẽ apatis incedere itinere extiture: tũc dimitte ifridationẽ ⁊c̃. ¶ Itẽ p. hoc est c illũ affoxismuz. ypo. qui dicit. Calidũ saniem faciẽs. ponit eni ypo. q medicina faciens saniẽ est cala ⁊ nõ frigida. ergo tũc videt̃ male dicere Auic. qui dicit q emplastretur caput taliuz apatũ cum psilio ⁊ cuz aliis extinctiuis in circuitu. ¶ Dicendũ est ad hoc q pncipaliter et per se ⁊ vt in pluribus medicina faciens saniez debet esse calida: vt posuit Auicen. ⁊ ratio hui⁹ apparebit postea in processu. sed per accidens ⁊ in casu: vt hic ponit Auicen. põt esse medicia maturatiua frigida. ⁊ hoc est sicut ponit Auicẽ. in apostematib⁹ valde calidis: ⁊ talia apostemata sunt sicut apostemata herisipillata. quia in talib⁹ apostematibus valde calidis naturalis calor valde inflãmatur intantuz q phibetur eius operatio que est digerere materiam ⁊ eam conuertere in saniem. sed si apponatur medicamen frigiduz: tunc prohibetur talis inflãmatio caloris naturalis. ⁊ ideo tũc calor naturalis confortat̃ ex appositione talium frigidoz: ⁊ tunc agit in materiaz apostematis: ⁊ eam cõuertit ad saniem. Iteruz etiam quia in talibus apostematib⁹ calidis fit exalatio spiritus ⁊ caloris magis per frigidum: aut prohibetur talis exalatio. ⁊ ideo adiuuat ad faciendaz saniem per accidens. Iteruz si non apponeretur medicina frigida pp intensaz eius caliditatem rumpet̃ tale apostema antecq̃3 digerat̃. ⁊ ideo in tali casu sunt apponenda frigida medicamina. etiaz quãdo volumus maturare. Qz ergo dicis qz Auicen. dicit. Cum ergo vides ⁊c̃. Dicendũ q ibi loquitur Auicẽ. vt in pluribus regulariter. Iterum quãdo Ypo. dicit. Calidũz saniez faciens intelligit hoc per se ⁊ vt in pluribus. sed per accidens ⁊ in casu nihil prohibetur q medicamen frigidum fit maturatiuuz sicut in apostematibus valde calidis: sed hic ponit Auicen. ⁊ liniatur ex epythimatibus ⁊c̃. quoniã digiti ledunt ipsum. qz pp caliditatem ibi intensaz est maximus dolor. ⁊ ideo quanto tactus potest fieri cuz maiori facilitate tanto est melius: quia tunc fiet tactus facilior. ⁊ ideo dicit Auicen. alibi. Et si tactus fuerit necessarius fiat cum facilitate. Et causam huius reddit Gal. illo verbo. Caue dolorem quantum potes: quoniaz nil est cã apostematis sicut dolor.

¶ Herisipilla ⁊ spẽs eius. CAP. IIII.

IAm scituisti causas herisipille ⁊ spẽs eius in libro primo.

¶ In isto caplo dtermiat Auicẽ. de q̃dã apate calo qd fit ex colera: qd vocat̃ herisipilla. ⁊ diuidit̃ ps ista in ptes duas. pmo determinat de ipso q̃tuz

ad cās ⁊ signa. 2° determiat de ipso quātū ad curā. 2ª ibi in 2° caplo (Dz vt euacues) Prima ps diuidit in ptes quatuor. p determiat de cāis ⁊ signis ipsi⁹ berisipille. 2° ostēdit vbi pl'm hz generari. 3° ponit qddā iudiciū sumptū ab ipsa in q̄bdā egritudie. s. in fractura ossis. 4° excusat se ad ponēdū diuersitatē iter berisipillā ⁊ flegmonē. q2 de h̄ ē dictuz ēt alibi. 2ª ibi. (Et vbi pl's accidit) 3ª ibi (Et qn̄q3 accidit) 4ª ibi (Et tu q̄dē iā cognouisti) Pria ps hz ptes duas. p excusat se a ponēdo cās berisipille. 2° ponit signa ipsi⁹ p q̄ distiguit berisipilla a flegmone. 2ª ibi (Et illa ex qb⁹) Dicit g̃. Iā sciuisti cās berisipille. q2 cā ei⁹ est colera vel pura vel admixta: ⁊ spēs ei⁹. q2 berisipilla est duplex. q̄dā est pura ⁊ q̄dā ē 2posita cū flegmone. ⁊ vocat berisipilla flegmōides si vincat ibi hūor coleric⁹. Si aūt vicat hūor sāguine⁹ vocat flegmō berisipillades. Et nō solum berisipilla pōt 2pōi cū flegmōe: s3 ēt cū apate molli: vt dicit Gal. de ige. sani. pticula 13ª. ⁊ in talib⁹ passiōib⁹ 2posit' debēt esse curatiōes cōposite. ⁊ fm q vicit ibi vna passio. sic ēt dz vincere cura illi⁹. s3 q2 ex curatōib⁹ simpliciū habent curatōes 2positoz. ⁊ iō Auic. ponit curā istoz s3 maiorē ptē pce sūt morbi simplices. ⁊ maxie quātū ad localia in li° p. fen 2ª ca° 5° de egritudib⁹ 2positis illo ca°. Et sāguineū q purū flegmōes ⁊c. ¶ Deide cum dicit.

¶ Et illa ex quibus discernit ex flegmone sunt: quoniā berisipilla magis apparentē3 habet rubedinem ⁊ puriorem.

¶ Dic Auic. ponit signa ipsi⁹ berisipille in qb⁹ distinguit ab ipso flegmōe. ⁊ diuidit ps hec in ptes plēs fm q plura sig⁹ ponit in qb⁹ berisipilla distiguit a flegmōe. Primo g̃ ponit vnū signū qd sumit a colore. Dicit g̃. Et illa. s. signa ex qb⁹ discernit a flegmōe sūt: qm berisipilla magis apparentē hz rubedinē. i. hz rubedinē3 magis in supficie. quia materia in berisipilla est in supficie. ⁊ puriorem. s. rubedinē. q2 color colere est rubeus ⁊ clarus.

¶ Et ex flegmone apparet rubedo ad nigredinē3 declinis aut viriditatē. ⁊ pl'm coloris ei⁹ est occultū in pfundo. ⁊ rubedo berisipille distruitur per tactū statim ⁊ albet ei⁹ locus cā subtilitatis materiei rubee aut sepatiōis ei⁹: deide redit velociter ⁊ nō sil'r est rubedo flegmonis ⁊ vides i rubedie berisipille colorē croci ⁊ citrinitatē ⁊ nō vides illd i rubedie flegmonis.

¶ Ad nigredinē declinis aut ad liuiditatē. i. ad quādā obfuscationē. q2 color sāguis existis in apate spāliter ē color rube⁹ turbidus ⁊ nō clar⁹. ⁊ pl'm coloris ei⁹ occultū est in pfundo ei⁹ pp grossitiē sanguis. ⁊ iō mā ē ibi magis pfunda q̄3 in berisipilla. ⁊ vides in rubedie berisipille colorē3 croci ⁊ citrinitatē ⁊ nō vides id in rubedie flegmōis. q2 color cole est rube⁹ citrin⁹. color sanguis ē color rube⁹ turbidus. ⁊ iō attinet cuidā obfuscationi ⁊ nigredini.

¶ Et apa berisipille nō fit nisi in eo qd apparet de cute ⁊ flegmon pfundat in carne ēt. ⁊ berisipilla est pura: ⁊ nō est ita flegmon.

¶ Dic Auic. ponit aliud signū p qd distinguit berisipilla a flegmone. ⁊ dicit apa berisipille. i. tumor berisipille nō fit nisi in eo qd appet de cute. ⁊ cā h⁹ est pp subtilitatē māei. ⁊ iō q2 cola subtilissimi liquoris ē penetrat cito carnē q̄ ē rara ⁊ nō retinet nisi in supficie ⁊ cute eo q cutis dura ē ⁊ spissa fm q dic Gal. 13ª. pticula de ige. sani. q̄ flegmō pfundat rōne grossioris māe. Et iō dic Gal. in pticula pallegata. s3 sic flegmon fit in carne ptez cutis amplectēs sic illud. s. berisipilla fit i cute ptē carnis amplectēs. ¶ Tūc Auic. ponit aliud signū distinguēs iter flegmonē ⁊ berisipillā dicēs q berisipilla ē pura. s. vt pl'm ⁊ nō ē ita flegmō. q2 vt dictū fuit supra: vt plurimu3 associat ei aut duricies aut berisipilla aut furnositas.

¶ Et pueniit qn̄q3 ex calitate berisipille ad hoc vt cōburat cutē ⁊ ei⁹ virulētia vesicat ⁊ minoratur illud in flegmone.

¶ Dic ponit signū distinctiuū berisipille a flegmōe q sumit ex quodā effectu quē facit calitas berisipille ⁊ dic. Et pueniit qn̄q3 ex calitate berisipille ad h̄ vt cōburat cutē. ⁊ h̄ est qn̄ mā ipsi⁹ est multū acuta adusta ⁊ ei⁹ virulētia vesicat. s. ad modū ignis ex qb⁹ vesicis egredit q̄dā virulentia. ⁊ minorat illud in flegmōe. q2 flegmō nō pueniit vt pl'm ad tantā calitatē ⁊ adustionē. q2 mā ei⁹ est magis hūor benign⁹ sic sanguis. vn̄ vt pl'm nō venit ad tantā malitia3 sicut berisipilla cuius mā est colera.

¶ Et pura nō ipellit penitus ⁊ flegmon ipellit. ⁊ quāto plus multiplicat additio sanguis sup colericum est ipulsio magis apparens ⁊ dolor ⁊ pulsatio vehementiores.

¶ Dic ponit aliud signu3 per qd distinguitur berisipilla a flegmone. ⁊ dicit pura. i. berisipilla non impellit penitus. i. non inflat nec facit tumore3 sicut facit flegmon. Et ratio huius est pp̄ter subtilitate3 materiei. vnde expanditur in superficie cutis ⁊ non retinet ⁊ coartat in vno loco: Et quāto plus multiplicatur additio sanguinis super colericum. i. si flegmon ⁊ berisipilla componant quāto pl's in tali commixtione vincit flegmon ⁊ humor sanguineus tanto est impulsio magis apparēs. idest inflatio ⁊ tumor propter ratione3 dicta3 ⁊ dolor ⁊ pulsatio vehemētiores. quia cum materia fit grossior ⁊ magis pfundata in carne ibi fit maior tensio ⁊ 2strictio humoris in membro. vnde sequit dolor maior ⁊ fit etia3 ibi maior coartatio artarie. vn̄ sequitur maior pulsatio artarie. ⁊ ratio istoru3 melius fuit posita in caplo pmo de apatibus supra.

¶ Et berisipilla attrahit febrem vehementius q̄3 flegmon.

¶ Dic ponit aliud signum distinguens dicens ⁊ berisipilla attrahit febrem intellige effimeram. quia talis febris pueniit ex apostematibus exterioribus ratione caliditatis eorum. ⁊ raro pueniit inde febris putrida vehemētius. i. citius q̄3 flegmon. ⁊ hoc est pp̄ter maiore3 caliditatem berisipille. vnde citius in ea inflāmat spiritus q̄3 in flegmone. ⁊ ideo citius prouenit ex ea febris effimera: licet febris putrida pueniret in flegmone ratiōe maioris repletionis que est ibi. vnde hic Auic. intelligit de febre effimera: que vt plurimū sequit apa rōne caliditatis ipsius.

¶ Et qn̄q3 cōsequit ex calitate berisipille vt cōburat cutis: q̄re alterat illud qd nominat berisipilla: ⁊ non est ita flegmon.

¶ In ista parte Auicen. repetit quoddam signum distinctiuum berisipille a flegmone adiungendo quodda3. Dicit ergo. Et quandoq3 consequitur ⁊c. quare alteratur id quod nominatur berisipilla. i. non videtur tunc q sit berisipilla. q2 propter illam adustionem ⁊ vesicatione3 quā facit videtur q sit pruna vel ignis persicus. quia assimilatur tunc in accidentibus eius ⁊ non est ita flegmon ratio aūt eius est dicta superius.

¶ Nō est ergo iflatio berisipille minor iflatiōe flegmonis: imo pl's: verū tensio flegmōis ⁊ dolor ei⁹ est pp tensionē. ⁊ qn̄q3 fit maior. quapp dolor berisipille est minor.

¶ In parte ista ex dictis ꝯcludit qͦdã correlariũ. Sequit̃ .n. ex dictis ꝙ inflãmatio berisipille .i. calitas berisipille non est minor iflãmatiõe flegmonis .i. caliditatis flegmonis: imo inflãmatio berisipille est maior iflãmatiõe flegmonis eo ꝙ mã ipsius est plus cal'a. ⁊ iõ ꝑducit ad vesicatioñe citi⁹ ꝗ̃ flegmon. ⁊ citi⁹ attrahit febrẽ: vt dcm̃ ẽ. verũtñ tensio flegmõis supple ẽ maior ꝗ̃ i berisipilla. qꝛ ibi mã est magis coartata ⁊ collecta in vno loco. i berisipilla aũt ẽ sparsa in supficie: vt dcm̃ ẽ supra. Et dolor ei⁹ .s. flegmonis ẽ ꝑꝑ tẽsionẽ. ⁊ qñqꝫ fit maior dolor in flegmõe ꝗ̃ i berisipilla. ¶ Et nota ꝙ rõ. q̃re dolor ẽ maior in flegmone ꝗ̃ in berisipilla ẽ. qꝛ dolor in apate ꝯtigit ex duob⁹ ex mala ꝯplone ⁊ ꝯstrictiõe ⁊ ꝯculcatõe hũoris in mẽbro sol uẽtis ꝯtinuũ. mõ in flegmõe ẽ vtraqꝫ cã. qꝛ ibi ẽ mala cõplexio ⁊ ꝯculcatio hũoris in mẽbro. in berisipilla aũt nõ est tal' ꝯculcatio ⁊ ꝯstrictio hũoris: sꝫ ibi sit mala cõplo. Et iõ cõcludit Auic. quapꝑ dolor berisipille ẽ minor: sꝫ supple pũctio i berisipilla ẽ pl's ꝗ̃ i flone. qꝛ ibi ẽ acutior mã. vñ est in ea pũctio ad modũ spine. Tũc seq̃t̃ illa ps.

¶ Et vbi plus accidit berisipilla accidit in facie ⁊ icipit a lepore nasi ⁊ augmentat̃ apostema ⁊ expanditur in facie tota.

¶ In ꝗ̃ pte oñdit i quo loco corpis pl's accidit berisipilla. Et dicit ꝗ̃. Et vbi plus accidit berisipilla accidit in facie. Et cã h⁹ põt esse rõne calitatis ⁊ subtilitatis mãei de rõne cui⁹ est petere ptes supiores. ⁊ ẽt qꝛ in ptib⁹ supioribus vigẽt maxĩe humores cali ⁊ subtiles. ⁊ iõ berisipilla: vt pl's accidit in facie ⁊ icipit a lepore nasi .i. a pte nasi q̃ ẽ iuxta supcilia. ⁊ postea augmẽtat̃ ⁊ expandit̃ ꝑ faciẽ totã.

¶ Et quãdo accidit berisipilla a fractura ossis sub cute: tũc illud est malum.

¶ In hac pte Aui. põit qͦdã indiciũ sũptũ ab berisipilla i qͦdã pte .s. in fractura ossis. ⁊ dicit ꝙ qñ accidit berisipilla a fractura ossis sub cute ẽ malũ itellige ẽ malũ ꝑ viã signi ⁊ ꝑ viã cãe. ꝑ viã cãe. qꝛ berisipilla ibi existẽs corrũpet os ⁊ pl's corrodet rõne mãe male ex q̃ fit. Iterũ ẽ malũ ꝑ viaꝫ signi. qꝛ ibi ẽ mai⁹ nocumẽtũ ꝑꝑ mẽbrũ vbi ẽ. ⁊ h ẽ qͦd dic̃ ypo. in 7ª pticula affo. in ossis dnudatõe berisipilla malũ.

¶ Et tu qdẽ iã cognouisti diuersitatẽ iter berisipillaꝫ ⁊ flegmonẽ in loco alio ab isto.

¶ Hic se excusat isufficiẽter ponẽdo diuersitatẽ iter flegmonẽ ⁊ berisipillã. Dicit ꝗ̃. Et tu qdẽ ⁊c. sciuisti i loco alio ab isto .s. in pmo canone de apatib⁹ calidis. ibi .n. apparuit diuersitas ⁊ distictio iter berisipillã ⁊ flegmonẽ. Uel põt hoc referri ad ea que dicta sunt in libro pmo. fen 2ª. caplo de egritudinibus compositis.

¶ Cura berisipille. CAP. V.

Oportet vt euacues corp⁹ ab ea cũ solutio cole: ⁊ si idigẽt flebotomia: flomã ẽt. Et flomia qdẽ nõ multũ ꝯfert nisi qñ mã est iter duas cutes. Si aũt ꝑfunda fuerit tũc ei⁹ iuuamẽtũ minorat̃ ⁊ fortasse attrahit. ⁊ si idigueris reiteratiõe solonis ventris post flebotomiã fac illud fm ꝙ calefit ex duabus materijs.

¶ Supen⁹ Auic. determinauit de berisipilla ꝗ̃tũ ad cãs ⁊ signa ipsi⁹. hic determiat de cura. ⁊ diuidit̃ in duo. pͦ ponit curã ei⁹ ꝗ̃tũ ad vl'ia. 2ͦ ꝗ̃tũ ad localia ⁊ pticularia. 2ª ibi. (Deide pruina te ad ifrigidandũ) Dicit pͦ opꝫ ꝙ euacues corp⁹ supple qͦd patit̃ ab ea .i. ab berisipilla cũ solutiuo colere cũ sirupo rosato laxatiuo ⁊ similib⁹ purgantib⁹ colerã. ⁊ si indiget flebotomia flebotoma. Et flebotomia quidem non multum cõfert ⁊c.

Sed circa istã ptẽ ẽ dubitatio de dcõ Aui. vr̃ .n. expresse ponere totũ ꝯriũ. dic̃ .n. ꝙ flomia ꝯfert qñ mã est iter duas cutes: sꝫ si mã ꝑfundat̃: tũc minorat̃ eius iuuamẽtũ. qꝛ qñ mã est iter duas cutes: tũc significat̃ ꝙ est mã colica pura. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ est berisipilla pura. Qñ aũt mã ꝑfundat̃: tũc mã colica est admixta cũ sanguine. ⁊ ꝑ ꝯñs berisipilla nõ est pura: sꝫ admixta cuꝫ flegmone. qꝛ vt supi⁹ dicebat̃ i h dr̃t apa berisipille a flegmone. qꝛ apa berisipille nõ fit nisi in eo qͦd appet de cute. flegmon aũt ꝑfundat̃ in carne. nũc aũt qñ berisipilla ẽ pura: tũc nõ cõfert flomia: qñ aũt est admixta cũ flegmone: tũc cõfert flomia. ꝗ̃ tunc nõ confert flomia berisipille qñ mã est iter duas cutes. ⁊ cõfert qñ mã ꝑfundat̃. ꝗ̃ tũc i vtraqꝫ pte videt̃ dicere falsũ Auic. ¶ Ad hoc rñdet̃ ꝑ exceptionẽ lr̃e. Et põt ista lr̃a exponi plib⁹ modis. vno mõ sic. Et flomia qdeꝫ nõ multũ cõfert nisi qñ mã est iter duas cutes .i. nisi qñ mã colica est pauca ⁊ est admixtio sanguinis multa supple q est apt⁹ fluere ⁊ ẽ in cursu. Si aũt ꝑfunda fuerit .i. si mã colica sit multa. ⁊ hoc qꝛ mã colica pura sit vel qꝛ parũ est ibi mã sanguinea admixta. vñ itelligit hic ꝙ mã colerica ꝑfundet̃ nõ ꝑpter multã admixtionẽ sanguinis sed ꝑfundat̃. qꝛ mã colerica ẽ multa. vñ est ita in magna ꝗ̃titate ꝙ est ibi in supficie ⁊ in ꝑfunditate: tunc eius iuuamẽtũ minorat̃ .i. tunc ita nõ cõfert flomia. ⁊ fortasse attrahit .i. fortasse augmentat̃ berisipilla .s. cũ fit flebotomia qñ mã colerica est multa vel pura. qꝛ cũ sanguis sit frenũ colere vt dicunt auctores si fiat flebotomia qñ mã est multa vel pura: tũc ex tali extractiõe sãguinis põt colera supcalefieri ⁊ ex tali supcalefactiõe ⁊ ebulitiõe colere attrahit̃ ibi plus de hũorib⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs augmentat̃ berisipilla. ⁊ iõ bñ dicit Aui. in pmo can. fen. 4ª. ca. de flebotomia. Et sũmope tibi caue ne egꝝ ad vnã duaꝝ reꝝ perducas .s. ad colericoꝝ hũoꝝ ebulitionẽ ⁊ frigidoꝝ cruditatẽ. ⁊ tũc poße est ꝙ aliqñ per flomiã augmẽtet̃. qꝛ attrahit sicut ẽ in dicto casu. ¶ Alio mõ põt exponi sic. Et flomia qdẽ nõ multũ ꝯfert nisi qñ mã est iter duas cutes .i. nisi qñ mã pl's ipellit ⁊ tumet apparenter. qꝛ qñ mã plus ipellit apparẽter ẽ signũ ꝙ ẽ secũ sanguis admixt⁹. qꝛ mã sanguinea plus ipellit: vt dcm̃ fuit supra i pmo capitulo. h. ⁊ pura nõ ipellit penit⁹ ⁊c. qñ aũt sanguis ẽ admixt⁹ cum colera: tũc flebotomia cõfert. Si auteꝫ ꝑfunda fuerit .i. si materia minus ipellit vel nullo mõ impellit apparẽter tunc minoratur eius iuuamentũ .i. flebotomie. qꝛ quãdo nõ impellit tunc significat̃ ꝙ est berisipilla pura vel pauca admixtio sanguinis. vnde tunc nõ ita confert flebotomia. ⁊ fortasse attrahit .i. fortasse augmentat̃ berisipilla .s. quando fit flebotomia quãdo materia nõ impellit. quia tunc cum colera sit pura vel multa in quãtitate per flebotomiam põt ibi fieri maior ebulitio colere: vt dictuꝫ fuit supra. vnde attrahuntur humores. ⁊ põt berisipilla augeri. Cuꝫ ista expositione cõcordat Aly. in dispositione regali. qui dicit ꝙ quãdo berisipilla est sine tumore: tũc competit solutio ventris si est cũ tumore: tunc debet fieri flebotomia ⁊ solutio ventris fm ꝙ apparet per verba eius in caplo de curatione berisipille. Tertio modo põt exponi istud verbum Auicen. sic. nam fm ꝙ apparet per Gal. 14ª particula. de inge. sani. berisipilla ẽ duplex. quia quedam est cum vulnere. ⁊ quedam sine vulnere. illa que est sine vulnere est illa que fit ex colera nõ adusta nec mala. vel fit ex sanguine tenui qui proportionatur colere. Illa autem que est cuꝫ vulnere fit ex colera adusta grossa mala. Et ideo dicit ibi Galie. nam si colera fit corrosiua ⁊ calidissima cutem excoriabit vsque ad sui interiora. ⁊ talis berisipilla est mala. Et ideo dicebat Auicenna in primo capitulo huius tractatus. Et si pertransierit colera

in grossitie sua vsq ad subaz sanguis ⁊ fuerit mala.i. fuerit mã adusta: vñ pp adustionẽ ingrossat ⁊ pfundat vsq ad subaz sanguis: accidet herisipilla mala. tunc g expone dictũ Aui. Et flebotomia qdẽ nõ multũ ɔfert nisi qñ mã est iter duas cutes.i. nisi qñ mã herisipille ẽ subtilis ⁊ nõ adusta: sicut est herisipilla q̃ est ex cola vel sãguie subtili ꝑportionato colere. Si vo pfundat.i. si mã cole sit grossa ⁊ calidissima ⁊ adusta: sic est in herisipilla mala q̃ vesicat cutez. qz colera pp adustionẽ suã pfundat se vsq ad substãtiã sanguis ⁊ penetrat cutẽ vsq ad sui iteriora: tũc minorat ei⁹ iuuamẽtũz. qz tũc qñ herisipilla est cũ vulnere mã ipsi⁹ est calidissima ⁊ adusta ⁊ ẽ colera valde acuta. ⁊ iõ dicebat Auic. supius. Et qñq pueniat ex caliditate herisipille ad hoc vt cõburat cutẽ. qz timem⁹ ne pp flomiã cuz sanguis sit frenũ cole plꝰ augmẽtaret cola. ⁊ p ɔñs augmentet malitia herisipilie. ⁊ h est qd subiũgit Aui. Et forsasse attrahit.i. forsasse augmẽtabit herisipilla p flomiã. ⁊ q̃cunq mõ exponat siue pmo mõ siue scdo mõ siue tertio. apparet nullo mõ ad tertiũ p expõnẽ dicti Auic. Et si idiguerit reiteratiõe solonis p flomiã fac illud fz q caleficit ex duab⁹ materijs.i. fm q supabũdat ibi sanguis vel cola. qz si supabũdat ibi plꝰ cola reitera solonẽ ventris. si aũt sanguis reitera flomiã. ¶ Et nota h q sicut herisipilla põt misceri cũ flegmone. ita et põt cõponi cũ apate molli. ⁊ ẽt cũ apate melico duro. ⁊ sic curatio ipsi⁹ qñ miscet cũ flegmõe ẽ ɔposita. ita ẽt curatio ipsi⁹ qñ miscet cũ apate molli ⁊ duro ẽ ɔposita. vñ sic idigem⁹ ibi farmacia ⁊ flomatica hic idigem⁹ euone colere ⁊ flacuɱi ɔpõit cũ apate molli. ⁊ si ɔponit cũ duro idiget euone colere ⁊ melic. Et eodẽ mõ itellige de cura q̃tũ ad localia. ⁊ h est qd dic Gal. 4. pticula de igenio. fz sic herisipilla miscet cũ flegmõe sic ⁊ cũ molli apate. vocaturq moll' herisipilla. ⁊ silr si ifrideت vel idurect vt si ɔponat cũ huore frigido duro.i. cũ huore melico herisipilla dura vocatur: ⁊ sicut ɔposite sũt passiões ɔpositus eget huorib⁹. sic ẽt in istis faciẽduz est. Auicen. tñ nõ fecit mentionez de his. qz raro cõtingit q cõponat herisipilla cum apate molli ⁊ duro. sepe autẽ cõtingit q cõponat cum flegmone.

Ulterius quereret aliqs q̃re nõ fecit illã distictiões de cã pmitiua ⁊ añte in herisipilla sicut fecit i flegmõe. Et videt q debuisset eaz facere. qz penes istas cãs diuersificat cura illi⁹. sic ẽt cura flegmõis. Et h pz p Aly. in libro oculoz quẽ fecit tractatu.ii. de curis morbozũ gñaĩr. qz si cã herisipille sit pmitiua: medicia ei⁹ dz esse dissolutiua ⁊ mollitiua: vt dic ibi Aly. Si autẽ eã añs dz eẽ refrigeratiua ⁊ huectatiua. ¶ Dõm ẽ ad h pmo: q qñ fecit mentionẽ de istis cãis. qz illud qd dic de eis i flegmõe dedit h itelligere de eis i herisipilla. ¶ Alio⁹ põt dici q nõ fecit mẽtionẽ. qz raro ɔtingit q herisipilla fiat a cã pmitiua sic fit flegmõ. qz vtplũs huores q ɔcurrũt ad faciẽdũ apa ex cã pmitiua sũt sãguinei pp maiorẽ ei⁹ abũdãtiã in corpe. ⁊ iõ Aui. h istã distinctiões nõ posuit sic posuit i flegmone. ¶ Et nõ. q vt dicit Aly. i illo lib. oculoz si herisipilla fiat a cã pmitiua dz curari in pn°. cũ resolutiuis sic in flegmõe. fz nõ dz eẽ ista resolutiua sic i flegmõe. qz i herisipilla q̃rit maior alteratio q̃ in flegmõe: vt dicet postea. Si aũt fit a cã añte: tunc dz curari: sic h ponit Aui. vñ bñ diuersificat ibi cura q̃dammõ in herisipilla penes istas cãs. fz Auic. nõ fecit mẽtõez de hoc pp pdictas causas. vñ solũ posuit curaz ipsius put fit a cã añte. Tunc sequitur illa pars.

¶ Deinde pmuta te ad ifrigidandũ eã cũ ifrigidatiuis fortib⁹ sctis in caplo flegmonis ⁊ cum effusiõe aq̃ frigide: ⁊ fac illud donec alteret color. Pura eni destruit eaz alteratiõe coloris ⁊ diminutiõe ipsius. Et ad vltimũ ifrigidatio in herisipilla ẽ magis necessaria: qm̃ flãma ⁊ dolor iflãmatiuus in ea est plus. ⁊ euo in flegmone est magis necessaria: quoniã mã in ea ẽ magis inobediens ⁊ grossior.

¶ In q̃ pte psequit curã herisipille q̃tũ ad localia. ⁊ circa hoc Auic. duo facit. Primo ponit curã ipsi⁹ q̃tũ ad pncipiũz. 2° q̃tũ ad statũ. 2° ibi (Sz circa statũ ipsi⁹) Prĩe pma in duas. Pmo ondit q̃ medicie ɔpetãt i herisipilla ɔparãdo ipam ad flegmonẽ. 2° ondit vtr q̃liter medicina dz eẽ in pncipio ipsi⁹. 2° ibi (Et dz vt sit ifridatio) Dicit p. Deinde.s. post euonẽ toti⁹ corporis cũ ifrigidatiuis fortib⁹ ⁊c. ⁊ cũ effusiõe aq̃ frigide. h habes q̃ño aq̃ frida ɔuenit in herisipilla: vt dcm̃ fuit supra: nõ aũt in flegmõe. Et cãz hui⁹ Aui. reddit cũ dic. Pura.n. destruit cũ alteratiõe caloris ⁊ diminutiõe ipsi⁹. ⁊ hoc ẽ qd dic Gal. i. 4.ª pticula de ingenio. silr pura herisipilla mox vt calorem emittet euadet. Dicit aũt Aui. pura. qz vt ibi dic Gal. pura si nõ sit: fz mixta cũ flegmõe dum fridate iposita cutis liuida efficiet ⁊c. Et cãm hui⁹ reddit Aui. cũ dicit. Et ad vltimũ ifrigidatio in herisipilla ẽ magis necia: qm̃ iflãmat.i. qm̃ herisipilla nocet plꝰ rõne calitatis q̃ rõne ɔstrictiõis huoris. qz mã ei⁹ est expãsa in supficie. ⁊ h est qd subdit. ⁊ iflãmat in ea.i. dolor in ea ẽ rõne calitatis ⁊ iflãmatiõis. fz in flegmõe: vt dcm̃ fuit supra est dolor rõne tẽsiõis. ⁊ iõ in herisipilla cũ sit maior calitas ⁊ nõ sit ibi mã coartata sic i flegmõe est necia magis ifridatio q̃ in flegmõe. ⁊ iõ ɔpetunt in ea fortiter repcussiua. ⁊ euo.i. resolo in flegmõe ẽ magis necessaria supple q̃ in herisipilla: qm̃ mã i ea.s. flegmõe est magis iobediẽs ⁊ grossior. ⁊ iõ qz mã i flegmõe ẽ grossior ⁊ plꝰ ɔstricta in mẽbro q̃ in herisipilla. ⁊ iõ nõ ɔpetit ifrigidatio in flegmõe sic in herisipilla. ⁊ iõ nõ ɔpetit in ipa aq̃ frida sic in herisipilla: vt dcm̃ fuit supra. ¶ Deide cũ dic.

¶ Et dz vt sit ifrigidatio eius in pricipio fortis stipticitatis ad hoc vt forsitan augmẽtet eius stipticitas super ipsius frigus.

¶ Uniuersalizat q̃lis ɔplonis dz eẽ medicina repcussiua in pn°. herisipille. ⁊ dicit. Ops q medicĩa ei⁹ in pn° sit frigida cũ forti stipticitate adeo vt augmẽtet ipsi⁹ stipticitas sup ipsi⁹ frigus. Et videre cãm q̃re in pn°. herisipille dz eẽ medicia frida fortis stipticitatis est. qz medicĩa repcussiua: vt dcm̃ fuit supra: ponit i pn°. aparis cali pp duo. Pmo ad phibẽdũ fluxũ huoz. 2° ad alterãdũ malã ɔplonẽ calidã. mõ qz in herisipilla ẽ valde huor subtil. ⁊ iõ rõne sue flexibilitatis ẽ magis fluxibil' plꝰ q̃ sit huor flegmõis. qz mã flegmõis ẽ magis grossa ⁊ fluẽtia stipticis sedant. vt ponit Gal. in li°. de igenio sani. iõ medicina repcussiua in pn°. herisipille dz eẽ frida ⁊ fortioris stipticitatis q̃ sit in flegmõe sic eẽt emplz factũ ex ros. ⁊ malais õcoctis i aq̃. ⁊ cũ õcocta sũt terant ⁊ admistret ibi pax aceti ⁊ olei rosacei ⁊ puluis corticũ granatoz ⁊ lentiũ. Uel fiat emplm ex lentibus ⁊ rosis ⁊ malais õcoctis in aqua cũ pauco aceto ⁊ oleo rosato ⁊ bolo armeno. ⁊ postq̃ decocte sunt terãtur ad modũ vnguenti ⁊ misceatur ibi puluis balaustiarum. ⁊ similiter etiam omnes succi ⁊ herbe infrigidantes cum stipticitate sunt boni in principio herisipille. Et addit Auicen. q ita debet esse medicina fortis stipticitatis vt forsitan sit magis stiptica q̃ frigida. Dicit autem hoc vt ostẽdat q medicina debet esse vehementis stipticitatis ratione materie subtilis vt non currat que est parata cito currere: vt dictum est. Sed nihilominus credo q ibi debet esse maioris frigiditatis in se q̃ stipticitatis. quia in herisipilla ratione magne caliditatis intenditur plus alteratio q̃ aliud, vt dictum est supra. quia plus

nocet rõne sue calitatis. ꝛ iõ dicit Auic. forsitan: ꝛ nõ dixit totalr asserẽdo ꝙ debeat eẽ vehemẽti⁹ stiptica ꝙ̃ frida. sꝫ soluꝫ dixit h̃ dictũ vt oñdat ꝙ dꝫ esse vehemẽtis stipticitatis medicina ipsi⁹ in pn̄ꝰ ꝙ̃ in fine.

Sed tu dices videt̃ ꝙ Rasis ponat ꝙ in pncipio flegmõis ꝯpetãt medicie magis stiptice ꝙ̃ in pn̄ꝰ herisipille. qꝛ ipse dicit ꝙ in sanguineo debem⁹ pcedere in pn̄ꝰ cũ eis q̃ infrigidãt ꝛ stipticitatem faciũt sic sunt sandali ꝛc̃. sed in colico cũ eis in qb⁹ sit ifrigidatio ꝛ hũectatio sic psiliũ cõquassatũ cũ aq̃ citruloꝝ. videt̃ .n. per hec vba ꝙ in sanguineo cõpetãt plꝰ stiptica in pn̄ꝰ ꝙ̃ in herisipilla. qꝛ in herisipilla dicit ꝙ ꝯpetũt in pn̄ꝰ frigida ꝛ hũida. ℭ Dico ꝙ: vt superi⁹ dixi: Rasis itelligit qñ dicit ꝙ in flegmone debem⁹ pcedere in pn̄ꝰ cũ eis q̃ ifrigidãt ꝛ stipticitatẽ faciunt .i. siccitateꝫ. qꝛ vt dictũ fuit supra medicina repcussiua flegmonis in pn̄ꝰ dꝫ esse frida ꝛ sicca. medicina aũt herisipille repcussiua dꝫ esse frida ꝛ humida. ꝛ cã hui⁹ dicta fuit supra. ꝛ in vtroqꝫ dꝫ eẽ medicina frigida cũ stipticitate pp̄ fluxũ mãe. sed in herisipilla dꝫ esse plꝰ stiptica ꝙ̃ in flegmone pp̄ cãm dictã. ℭ Sic g̃ tunc nota vt dcm̃ fuit pꝰus. qꝛ in herisipilla debẽt eẽ medicine frigide in pn̄ꝰ ꝛ hũide. sed cũ istis dꝫ esse vehemẽs stipticitas vel p se vel admixtiõe reꝝ stipticaꝝ cum eis. In flegmone aũt debẽt esse medicie frigide ꝛ sicce cũ stipticitate: sed nõ tãta quãta dꝫ eẽ in herisipilla. Et iõ p dictũ Rasis explicat̃ illud qd̃ Auic. itellexit iplicite. qꝛ Auicẽ. nõ expressit nisi de fritate ꝛ stipticitate medicie in pn̄ꝰ herisipille. ille vo addit ꝙ dꝫ esse h̃ in ea hũectatio. ꝛ p dictũ Auic. explicat̃ id qd̃ Rasis itellexit iplicite. qꝛ Rasis nõ fecit mentionẽ de stipticitate medicine in pn̄ꝰ herisipille. iste aũt expressit ꝙ dꝫ esse vehemẽtis stipticitatis. Et itelligit p id qd̃ dictũ est ꝙ medicie in pn̄ꝰ herisipille debẽt eẽ frigide ꝛ hũide ꝛc̃. qꝛ hoc est veꝝ nisi herisipilla fuerit vlcerata. qꝛ cõtingit qñqꝫ ꝙ vlceretur. qꝛ lꝫ rõne mãe ꝯpeterent frida ꝛ hũida: tñ rõne vlceris nõ debẽt tũc apponi: sicut ẽt dicet postea de formica vlcerata ꝛ corrosiua sicut ibi videt̃. sed debẽt eẽ tũc desiccatiua rõne vlceris. qꝛ vlcus putrefit ab humidis ꝛ sanat̃ ex siccis: vt postea declarabit̃ in suo caplo. Tunc sequit̃ illa pars.

ℭ Circa statum vero sit ipsius frigus vehemẽtius stipticitate eius.

ℭ In qua ponit curã herisipille q̃ntuꝫ ad statũ. ꝛ duo facit. primo oñdit q̃lis medicina ꝯpetat in statu ipsi⁹ put tp̃s status ꝯparat̃ ad tp̃us pncipij. 2ꝰ ponit q̃sdã medicinas q̃ sunt vtiles in statu. ꝛ cũ hoc oñdit absolute cur⁹ ꝯplexiõis dꝫ esse medicia ipsi⁹ in statu. 2ª ibi (Et si fuerit herisipilla sup cute) pꝛia in duas. pmo oñdit q̃lis medicina cõpetit in statu ꝯparãdo ad pncipiũ ipsi⁹. 2ꝰ docet vitare q̃dã nocumẽta q̃ possent accidere. 2ª ibi (Et caue cũ hoc ꝛc̃) Dic̃ ergo pmo. Circa statũ vo ipsi⁹ .i. herisipille sit frig⁹ .s. medicine vehemẽtius stipticitate. quasi velit dicere ꝙ in statu medicia dꝫ esse pauce stipticitatis cũ nõ idigeam⁹ prohibere fluxum sicut in principio.

Sed hic est dubitatio. qꝛ videt̃ p dictũ Auicẽ. ꝙ medicina herisipille d̃beat eẽ magis frigida in statu ꝙ̃ in pn̄ꝰ. qꝛ ipse dixit in pncipio ꝙ medicina dꝫ eẽ frida cũ vehemẽti stipticitate adeo vt stipticitas q̃si augmentet̃ sup ipsi⁹ frig⁹. hic aũt dic̃ ꝙ in statu sit vehemẽtius stipticitate frig⁹. videt̃ g̃ velle Auic. ꝙ medicina herisipille debeat esse in pncipio plꝰ stiptica ꝙ̃ in fine. in statu aũt dꝫ esse plus frigida ꝙ̃ stiptica. g̃ in statu debꝫ esse plus frigida ꝙ̃ i pn̄ꝰ. ℭ Sed h̃ est ꝯ oẽs auctores ꝛ ꝯ Auic. in pmo caꝰ de cura apatũ in gñali q̃ ponit ꝙ in statu apatis debẽt vincere resolutiua. g̃ ꝛc̃. ℭ Itẽ est dubitatio de dicto Auic. in se qñ ponit in statu solũ medicinã frigidam. cũ in statu cuiuslibꝫ apatis ꝯpetat resolõ. ℭ Dõm ẽ ad hoc per expositionẽ dicti Aui. qñ dicit ꝙ in statu dꝫ eẽ frigus vehemẽti⁹ stipticitate eius. vult .n. dicere Auic. ꝙ cũ medicia repcussiua: vt dictũ fuit supra: debeat duo hr̃e .s. frigiditatẽ ꝛ stipticitatẽ: in pn̄ꝰ dꝫ eẽ medicia repcussiua vehemẽtis stipticitatis adeo vt forsan augmẽtet ei⁹ stipticitas sup ipsi⁹ frigus fm̃ ꝙ dixit pꝰus Aui. cũ hoc dcm̃ fuit supra ꝛ expositũ. in statu aũt medicia repcussiua dꝫ misceri cũ resolutiuis. ꝛ dꝫ eẽ magis frida ꝙ̃ stiptica. qꝛ in statu mã iã fluxit. ꝛ iõ in statu magis idigem⁹ alteratiõe ꝛ resolutiõe ꝙ̃ phibitiõe flux⁹. ꝛ iõ in statu dꝫ eẽ maior friditas medicie repcussiue ꝙ̃ stipticitas. sꝫ nõ itelligas pp̄ h̃ ꝙ in statu medicia repcussiua d̃beat eẽ magis fra ꝙ̃ in pn̄ꝰ nec Auic. itendit h̃ dr̃e ꝙ in pn̄ꝰ medicia repcussiua d̃beat eẽ vehementis stipticitatis adeo q̃si vt sit magis stiptica ꝙ̃ frida. nihilomin⁹ tñ debẽt eẽ vehemẽtis stipticitatis. sꝫ i statu nõ dꝫ eẽ tãte fritatis. qꝛ mã nõ idiget pura repcussione: sic in pn̄ꝰ cũ h̃ illa friditas in statu dꝫ eẽ maior stipticitate. qꝛ vel pue vel nlle stipticitatis dꝫ eẽ medicia repcussiua in statu: cũ mã iã vel totalr vel sꝫ maiorẽ ptẽ sui fluxerit. ꝛ iõ dato ꝙ in pn̄ꝰ sui deberet eẽ medicia magis stiptica ꝙ̃ frida. ꝛ in statu sit magis frida ꝙ̃ stiptica: nõ seq̃t ex h̃ ꝙ in statu sit magis frida ꝙ̃ i pn̄ꝰ. qꝛ in pn̄ꝰ cũ h̃ ꝙ sit vehemẽtis stipticitatis dꝫ eẽ fortiter fra. i statu aũt nõ dꝫ eẽ multe fritatis ꝛ nulle vel pue stipticitatis. Et p h̃ patꝫ rñsio ad pmũ argumẽtũ. ℭ Iteꝝ ẽt nõ intelligas ꝙ p id dictũ Aui. velit ꝙ in statu debeat poni medicia fra pura. sꝫ vult dicere ꝙ talia medicamia fra repcussiua q̃ d̃bent admisceri cũ resolutiuis i statu d̃bẽt eẽ magis fra ꝙ̃ stiptica. qꝛ in statu cuiuslibꝫ apatis ꝯpetit resolutiuũ admixtũ cũ refrenatiuis. Sꝫ nihilomin⁹ itellige ꝙ i herisipilla debẽt eẽ mixta magis cũ ifridatiuis ꝙ̃ i flegmõe: eo ꝙ i flegmone ifridatiua nullo mõ vel parũ debẽt admisceri cũ resolutiuis i statu: vt dcm̃ fuit supra. in herisipilla ãt d̃bẽt plꝰ misceri ifridãtia cũ resolutiuis. ℭ Et cã h⁹ pꝫ ex dcis. qꝛ in herisipilla magis cõpetit alteratio ꝙ̃ in flegmõe i flegmone ãt maior resolõ. ꝛ iõ qꝛ i statu herisipille adhuc debẽt eẽ ifrigidãtia ꝛ alterãtia. ꝛ iõ dixit h̃ Aui. Circa statuꝫ vo ipsi⁹: vt oñderet ꝙ illa debẽt eẽ plꝰ ibi ifridãtia ꝙ̃ stiptica ꝯparãdo fritatẽ eoꝝ ad stipticitatẽ q̃ ꝯpetit i statu. ꝛ qꝛ in statu nõ ꝯpetit pura repcussio. iõ dic̃ stati post (Et caue iteꝝ ne denigret̃ ꝛc̃) Et ẽt magis post dicit Aui. ꝛ curet̃ cũ eo in q̃ est resolõ ꝛ exiccatio fortis cũ ifrigidatiõe. ꝛ iõ dixi in diuidẽdo ꝙ h̃ Auic. oñdebat q̃lis medicia ꝯpetit in statu ꝯparãdo ad tp̃s pncipij. ꝛ iõ h̃ solũ fac̃ mẽtionẽ de medicia fra. q̃ dꝫ eẽ mixta cũ resolutiuis oñdẽdo q̃lis dꝫ eẽ ibi. (Et si herisipilla fuerit) dixi ꝙ Aui. oñdit absolute q̃lis medicia ꝯpetit i statu. ꝛ iõ dic ibi ꝙ medicia ei⁹ dꝫ eẽ resolutiua ꝛ exiccatiua cũ ifrigidatiõe. Et p hec que dca sũt pꝫ rñsio ad 2ᵐ argumẽtũ. Deide cũ dic̃.

ℭ Et caue cũ hoc ne redire facias materiam ad mẽbrũ itrinsecũ aut ad mẽbrũ nobile. Et caue iteꝝ ne denigret̃ mẽbrũ ꝛ fuscũ fiat ꝛ icipiat ire i viã coꝛruptiõis. ꝛ cũ appet aliqd de hoc icede in ꝯriũ vie stipticitatis ꝛ ifrigidatiõis.

ℭ Docet h̃ euitare q̃dã nocumẽta q̃ possent accidere ex repcussiõe icõueniẽter fcã. dic̃ g̃. Et caue tibi cũ h̃ .i. cũ repcussiõe ne redire facias mãꝫ ad mẽbrũ itrisecuꝫ .i. ad mẽbrũ nobile. ꝛ h̃ eẽt qñ herisipilla eẽt i emũctorijs. ibi enĩ nullũ apa repcutit̃ pp̄ timorẽ redit⁹ mãe ad mẽbrũ pncipale: vt dcm̃ fuit pꝰus. ꝛ iõ ibi nõ d̃bem⁹ põere repcussiua. sꝫ resolutiua. qꝛ nõ curam⁹ si apa augmẽtet̃ vt dic̃ Auic. in pꝰ caꝰ aliqñ ipꝫ augem⁹ studiose: vt dcm̃ fuit supra. Tunc ponit aliud nocumẽtũ qd̃ posset accidere ex nimia repercussione. vñ pmũ nocumentum accidit ex repercussione

abſolute. ſ; illud pōt accidere ex nimia repercuſſiōe. Et dicit. Et caue iterū; ne ꝓpter nimiā repcuſſionē mēbꝛū; denigretᷣ ⁊ fuſcū fiat. ⁊ cū appet aliqd de hoc. i. de illo nocumēto icede in cōtrariū vie ſtipticitatis ⁊ ifrigidatōis. i. icede tūc cū ēplaſtris mollitiuis ⁊ reſolutiis. ⁊ hec emplaſtra dcā ſūt in ca° curatōis flegmōis. Tūc ſeqᷣ illa pa.

¶ Et ſi fuerit heriſipilla ſup cutē curetᷣ ex ſcoꝛia plumbi cum vino pontico bullito cum folijs ficle bulite cum vino.

¶ Hic ponit curā heriſipille vlcerate ꝑus vō nō vlcerate. vñ ſi ꝯſiderentᷣ medicamīa q̄ hic dnᷣr ipſa videntᷣ magis referri ad heriſipilā qñ cū ea eſt vlceratio cutis. ¶ Alia cōtinuatio. hic ponit q̄dā medicinas ſpāles q̄ cōpetūt in ſtatu oñdēdo abſolute q̄lis medicīa ꝯpetit in ſtatu. Et diuiditᷣ hec ps in ptes tres ſm q̄ ponit tria emplr̄a ſpālia q̄ ꝯpetūt in ſtatu. 2ª ibi (Et illud eſt ſic ſi ſumat) 3ª ibi (Et iteꝝ leui° illo) Dicit ꝑ. Et ſi fuerit heriſipilla ſup cutē; i. ſi fuerit heriſipilla pura. ⁊ ſupple ⁊ fuerit i ſtatu curetᷣ cū ex ſcoꝛia plūbi ⁊c̄. q2 tale medicamē eſt reſolutiuū ⁊ exiccatiuū cū aliquali infrigidatione.

¶ Et curetur cum eo in quo eſt reſolutio ⁊ exiccatio foꝛtis cū ifrigidatione.

¶ Hic vniuerſalizat q̄ſ medicīa ꝯpetit i ſtatu abſolute. Et dicit q̄ curetᷣ cū eo in q̄ eſt reſolutio ⁊ exiccatio foꝛtis cū ifrigidatiōe. ⁊ tale emplaſtrū poſſet eē ſic ſi fieret emplaſtrū de lentib° ⁊ arnagloſſa ⁊ roſis. q2 in lentib° ē aliq̄ reſolutio ⁊ exiccatio foꝛtis. in arnagloſſa aūt eſt aliq̄ reſolō cū aliq̄li ifrigidatiōe. q2 plantago vt dicᷣ Gal. de igenio ſanitatis. plātago eſt repcuſſiua partis ⁊ ptis reſolutiua. In roſis eſt ifrigidatio ⁊ exiccatio. ⁊ iō tale emplaſtrū; optimū eſt. ⁊ eſt loco illoꝝ q̄ hic Auic. ponit.

¶ Et illud eſt ſic: ſumatᷣ lane veteris aduſte nō lote pondus. ℥. iij. ⁊ ß. carbonis de coꝛtice arboꝛis pini tātūdem. cere. ℥. xx. ſcorie plumbi. ℥. xi. ſepi caprini veteris abluti cum aqua ℥. xv. olei myrtini. ℥. v.

¶ Nunc Aui. ponit aliud medicamē qd̄ ꝯpetit in ſtatu qd̄ eſt reſolutiuū ⁊ exiccatiuū cū aliquali ifrigidatione ſicut patet conſiderando materiā ſimplicium medicinaꝝ que intrant in hoc medicamine.

¶ Et iteꝝ leui° illo emplaſtrū fiat ex ſcoꝛia plūbi cum ſucco rute ⁊ oleo ro. ⁊ cera.

¶ Hic Auic. ponit tertiū medicamē qd̄ eſt vtile in ſtatu. Et iterū leui° illo. i. p̄dicto emplaſtro. ⁊ dᷣ eſſe leui°. q2 eſt pauciorū medicinaꝝ. ⁊ iō ē minoꝛis laboꝛis. Fiat emplm̄ ex ſcoꝛia plūbi cū ſucco rute ⁊ oleo ro. Illud emplm̄ ē reſolutiuū ⁊ exiccatiuū cū aliq̄li ifrigidatōe. q2 ſcoꝛia plūbi ifrigidat ⁊ deſiccat. ſucc° rute deſiccat ⁊ reſoluit. ⁊ oleū roſatū ē eq̄le. ⁊ iō ē ifrigidatiuū; in mā colica ⁊ deſiccat. Et nota q̄ ſi nō haberetᷣ ſcoꝛia plūbi loco h° poſſet poni plūbū vſtū; q2 vt° ſcorie plūbi ē ſilis vtuti plūbi vſti. niſi q2 aliquātulū plꝰ ſtiptica eſt. vt dicit Serap. in libro ſuo de ſimplicib° medicis. ¶ Uel ſi fieret id emplm̄ in moꝛtario de plūbo ⁊ duceretᷣ ēt cū piſtello plūbi: vt ſi malaxꝫ duceretᷣ ſucc° rute ⁊ oleū roſ. ⁊ cera in tali moꝛtario cū piſtello plūbi tūc poſſet h̄ poni loco ſcorie plūbi ⁊c̄.

Sed circa iſtā partē ē vna dubitatio. q2 dices tu. q2 Auic. nō ponit curam heriſipille niſi q̄tū ad duo tpa. ſ. q̄ ad p̄ncipiū ⁊ ſtatū. ⁊ nō ponit curaꝫ q̄ ad augmētū ⁊ declinatōeꝫ. Dōm q̄ Aui. nō poſuit vt oſtēderet q̄ eadē ē cura ipſi° q̄ ad p̄ncipiū ⁊ augmētū; ⁊ q̄ ad ſtatū ⁊ declinationeꝫ. q2 cū in heriſipilla itēdatᷣ maioꝛ alteratio q̄ꝫ in flegmone poſſum° in ipſa ponere repcuſſiua vſq3 ad ſtatū. ⁊ iō eadē ē cura ipſi° q̄ ad p̄ncipiū ⁊ augmētum vel paꝝ diuerſificatᷣ. Iteꝝ eadē ē cura ipſi° in ſtatu ⁊ in fine. q2 in ſtatu oꝫ reſoluere ⁊ exiccare ⁊ nō mollificare ſicᷣ erat neceſſe in flegmōe. q2 hec mā nō eſt ꝯculcata. ⁊ iō oꝫ ſolū reſoluere ⁊ exiccare cū aliq̄li ifrigidatōe ꝓpter cām q̄ dcā fuit ꝑus. ſilr ēt facim° in fine. q2 oꝫ ibi reſoluere ⁊ exiccare. ⁊ ſemp oꝫ eſſe cū aliq̄li infrigidatōe pp magnā alteratōeꝫ q̄ requiritᷣ in ea rōne magne caliditatis q̄ eſt ibi vt dictum fuit ſupra.

¶ De foꝛmica miliari. CAP. VI.

Foꝛmica ē puſtula aut puſtule q̄ egrediuntᷣ ⁊ faciūt accidere apa puꝝ: ⁊ ambulāt: ⁊ foꝛtaſſe vlcerāt: ⁊ foꝛtaſſe reſoluunt. ⁊ tu iā ſciuiſti cāꝫ cu iuſq3 illoꝝ.

¶ Poſtq̄ꝫ Auic. determinauit de apatib°: hic determinat de puſtulis ⁊ hothoꝝ q̄ dnᷣr eſſe ēt de gn̄e apatū. differunt tñ quodāmō vt poſtea dicetᷣ. Et in iſto ca° Auic. determinat de quodaꝫ apate ſiue puſtula coſica q̄ dᷣ foꝛmica. appellatᷣ aūt tale apoſtema foꝛmica pp triplicē ſilitudinē quā hꝫ cū illo aīali qd̄ dᷣ foꝛmica. ſ. in paruitate. q2 foꝛmica eſt puſtula valde pua: ⁊ ſimilatᷣ ei in ambulatōe. q2 ambulat ad modū illi° aīalis. ⁊ ſimilatᷣ ēt ei in pūctura. quia pūgit ad modū punctiōis foꝛmice. pp q̄ iſtas tres ſilitudines dᷣ illō apoſtema foꝛmica. Et diuiditᷣ ps iſta i duas. Pᵒ determinat de ipſa theoꝛice. 2ᵒ practice. 2ª ibi (Cuꝫ nō incipis in ea cū euōne ⁊c̄) Pꝛia in duas. Et pmo oꝫ ſcire qd ſit foꝛmica vlr ⁊ ponit ſigna eius. 2ᵒ ponit diuiſiōes ipſi° in ſuas ſpēs. 2ª ibi (Et ad ſūmū oē apa) Pꝛia i duas. pmo oñdit vlr qd eſt foꝛmica cū q̄buſdā ꝯſcriptiōib°. 2ᵒ ponit ſigna ipſi°. 2ª ibi (Et coloꝛ qdem foꝛmice) Dicit ꝑ. Foꝛmica ē puſtula. Et nota hic q̄ puſtula differt ab apate in h̄. q2 puſtula dicᷣ eminentiā puā. apa aūt dicit eminētiaꝫ magnā ꝯpcedēdo maioꝛē locū. ⁊ hoc eſt qd̄ dicᷣ Aui. pmo can. fen 2ª. Et eminētia i cute ē ex gn̄e apatis. ⁊ eminētie ſunt apata pua quēadmodum apata ſunt eminētie magne. vñ puſtula ē de gn̄e apatis. ſ; puſtula ſub h̄ noīe dicᷣ eminētiā puā. apa āt ſub h̄ noie appꝛopatᷣ magis eminētie magne. Iterū ēt videtᷣ differre puſtula ab apate in alio. q2 in puſtula vplm̄ egreditᷣ q̄dā hūiditas q̄ indiget exiccari. vñ puſtula vplm̄ eſt apa paruū cuꝫ q̄dā vlceratiōe ex q̄ egreditᷣ q̄dā hūiditas. apa aūt nō eſt ſicvt appet ſubtilr intuēti. Dicit puſtula aut puſtule. q2 in mēbꝛo vbi oritᷣ tale apa fiūt ſp puſtule multe pue. vñ q̄lib3 illaꝝ puſtulaꝝ pōt dici foꝛmica. ⁊ ēt totū illud vbi ſūt tales puſtule multe pōt appellari foꝛmica. Et iō dicit Auic. ē puſtula vel puſtule q̄ egrediuntᷣ. ſ. ex cutē ⁊ faciunt accidere apa puū. i. apa colericū. ⁊ hoc ē veꝝ maxie q̄tū ad vnā ſpēm eius. ſ. q̄tū ad ambulatiuā. illa n. ē maxie apa colericū; q2 fit ex colera pura ſubtili acuta valde: ſicut dictū fuit i pmo ca° hui° tractatus. ¶ S3 hic eſt vna alia lr̄a que eſt extra. ⁊ eſt alia q̄ dicit aliter. ⁊ faciant accidere apa puū. ⁊ credo q̄ ſit melioꝛ pma. q2 hꝫ verum maxie quātū ad oēs ſpēs eius. q2 foꝛmica vlr eſt apoſtema paruū: vt dcm̄ fuit ſupra. Et ambulant. ſ. tales puſtule. vnde oīs foꝛmica eſt ambulatiua quecūq3 ſit ratōe acute materie: ſed quedam ambulāt plus ⁊ citius ſicut illa que fit ex colera pura. quedaꝫ min° ⁊ tardius ſicut illa q̄ fit ex colera admixta cum flegmate que vocatᷣ miliaris. vt de hoc poſtea apparebit. Sic ergo nūc ex dictis apparet quid eſt foꝛmica abſolute. q2 foꝛmica eſt apoſtema colericū; paruū ambulatiuū; in cute. ⁊ foꝛtaſſe vlcerant. ſ. iſte puſtule ambulatiue. ⁊ foꝛtaſſe reſoluuntᷣ: hoc eſt dicere q̄ iſte puſtule ambulatiue q̄ dicuntᷣ foꝛmica aliquādo ꝯuertuntᷣ ad vlcerationē ſicut qñ mā eſt aduſta. ⁊ tunc ſunt foꝛmica coꝛroſiua. aliq̄ñ tñ reſoluuntᷣ. ſ. ſine ꝯuerſione ipſaꝝ ad foꝛ

micam corrosiuā sicut qñ mā nō esset ita mala. Et videte φ ex istis dictis Aui. pōt extrahi spēs formice ⁊ danē itelligi īplicite. q: oīs formica ē ambulatiua. s₃ qdā ē ambulatiua pure. ⁊ qdā ē cū h corrosiua. ⁊ has duas spēs Auicē. dat nobis itelligere p̄ istā lrāȝ. Et ābulatiua pura. Est.n. duplex. qdā ē ex cola pura. ⁊ ista vocaē ambulatiua absolute. ⁊ qdā ē ex cola mixta cū flate ⁊ ista vocaē miliaris. ⁊ hoc Auic. nō tāgit māifeste in ista lrā. s₃ de hoc faciet ifer⁹ mētōe₃. ⁊ iō tres sūt spēs formice fm φ dcm̄ fuit p̄us. ⁊ declarabiē ī isto ca°. s. ambulatiua miliaris ⁊ corrosiua.

¶ Et tu iā sciuisti cāȝ cuiuscȝ illaꝝ. s. ī ca°. p̄ apartū caloꝝ. ibi.n. dcm̄ fuit φ cā formice ābulatiue ē cola pura subtil. Cā aūt formice miliaris est fla mixtū cū cola. Cā aūt formice corrosiue vt ibi apparuit ē si cola fiat adustior ⁊ grossior pp adustionē. Uñ si mā formice ābulatiue fiat adustior ⁊ grossior tūc ambulatiua ꝯuertiē in corrosiuā. Itē₃ ēt si mā formice miliaris fiat adustior. tūc ēt miliaris cōuertiē in corrosiuā. Tunc seqtur illa pars.

¶ Et color quidem formice ad citrinitatem est declinis ⁊ est iflāmata cum substantia verrucali ⁊ rotunda.

¶ In qua pte ponit signa formice gnalr. ⁊ pōit tria signa. vnū signū ponit sūptū a colore. aliud signū ponit sūptū a púctura. Dicit g̊ p̄. Et color qdē formice est dclinis ad citrinitatē. ⁊ itellige φ plūs declinat ei⁹ color ad citrinitatē fm φ ē ibi plūs de cola pura vel admixta. q: color cole est rube⁹ clarus tēdēs ad citrinitatē ⁊ ad colorē citri vł croci vt dictū fuit p̄us. ⁊ in hoc nō dīt formica ab herisipilla. q: ēt color herisipille pure declinat ad istū colorē vt visū est p̄us. s₃ differt formica ab herisipilla in hoc qd̄ Aui. posuit postea. ⁊ est inflāmata cū subā verrucalie. idest cū verrucali substantia ⁊ rotunda.

¶ Et fm plurimum habet radicem latam nisi quedā₃ species eius acrubeurod. ⁊ est radicis parue quasi sit pendens.

¶ Hic ponit aliud signū formice qd̄ sumiē a figura ipsi⁹. Et dicit φ fm plūmū formica h₃ radicē latā: ⁊ supple caput acutū nisi qdā spēs eius q̄ vocaē achruarod. i. porralis q̄ est spēs formice. ⁊ radicis pue est. i. subtilis q̄si sit pēdēs. ⁊ iō vocaē ista spēs porralis. q: in sua figura pēdet ad mōȝ porri. Et itellige hoc pp id qd̄ dicit Aui. nisi qdā spēs ei⁹ ⁊c. φ ista formica q̄ dī formica porralis nō ē ꝓpe spēs formice. q: ve spēs formice ⁊ ꝓprie sūt ille tres q̄ dicte sūt. q: ille distinctionē accipiūt fm distictiōe₃ cāꝝ ipsi⁹ formice. ⁊ iō oīs formica reduciē ad vnā illaꝝ triū spēꝝ p̄dictaꝝ. ⁊ iō ista spēs quā vocat Auic. porralē nō ē ꝓprie spēs. q: nō sumiē ab accñtibus formice. ⁊ iō reduciē ad vnā triū p̄dictaꝝ q̄cunq₃ sit illa siue ambulatiua siue corrosiua siue miliaris. vñ illud nomē fuit iposītū solū a tali accñte. ⁊ iō nō est species distincta a p̄dictis spēbus.

¶ Et sentiē ī oī formica sic púctura formice.

¶ Hic ponit aliud signū formice qd̄ sumitur a punctura. ⁊ patet qd̄ dicit. Tunc sequiē illa pars.

¶ Et ad sūmū oē apā in cute ambulatiuū qd̄ latitudinē nō h₃ ē formica. veꝝ alia ē miliaris: ⁊ alia est corrosiua fm φ sciuisti.

¶ In qua pte Aui. ponit distinctionē formice in suas spēs Et dicit. Et ad summū. i. vłr oē apā. s. pustulosum in cute ambulatiuū qd̄ latitudinē non h₃ est formica. Et videtur quāꝗ Auic. hic ex ordine suoꝝ vboꝝ videaē ponere notificationē formice vłr. tñ ego intelligo φ hic ponit vnam spēm formice q̄ dī ambulatiua absolute q̄ fit ex cola pura. ⁊ ideo qñ dicit Auic. Et ad summū oē apostema ambulatiuū in cute intelligo φ velit dicere φ qdā₃ est formica q̄ diciē apostema ambulatiuum in cute. ⁊ est hec formica ambulatiua q̄ fit ex colera pura p̄ter istas alias duas spēs eius. s. formice miliaris. ⁊ alia. s. spēs est corrosiua s₃ φ sciuisti. s. in p̄ ca°. h⁹ tractat⁹. sic g̊ tūc sunt tres spēs formice. vna est q̄ diciē ambulatiua absolute. alia est q̄ dicitur miliaris: ⁊ alia est que diciē corrosiua.

Circa istam partē nota φ Aly. in dispōne regali nō videē ponere nisi duas spēs formice. s. ambulatiuā ⁊ corrosiuā. Aui. aūt vltra hoc magis specificat. q: distingunt ambulatiuā ī duas. s. in miliarē₃ ⁊ formicā: q̄ vocaē ambulatiua absolute. ⁊ iō cōsiderando pticulariter s₃ v̄itatē sunt tres spēs formice. ⁊ φ sunt tres spēs appāt supra ex itentiōe Aui. in p̄ ca°. h⁹ tractat⁹. Et pōt accipi distictio eaꝝ sic. q: oīs formica aut est ambulatiua pura. aut ē ambulatiua corrosiua. si aūt sit ambulatiua pura h pōt accipi duplr. q: aut pōt fieri a mā colica pura: ⁊ tūc ē vna spēs formice q̄ dī ambulatiua absolute. aut fit a mā mixta cū flate: ⁊ tunc ē alia spēs formice q̄ dī miliaris. vocaē aūt p̄ᵃ spēs ābulatiua absolute. nō q: ēt miliaris nō ambulet. q: ēt miliaris ē ambulatiua. s₃ vocaē ābulatiua absolute. q: illa magis ābulat ⁊ citi⁹ q̄ȝ miliaris eo φ fit ex cola pura q̄ citi⁹ ābulat q̄ȝ qñ ē mixta cū flate pp subtilitatē ei⁹. illa aūt vocaē miliaris. q: apā ei⁹ assilatur milio. ⁊ distiguiē ab alia in signis. q: color formice ambulatiue declinat plūs ad citrinitatē ⁊ botor ⁊ pustule appent citrine. ⁊ ēt ī circuitu carnis ē citrinitas. q: fit ex cola. Sȝ in miliari color pustule ⁊ botor dclināt ad q̄dā albedinē: vt dicē Ras. ⁊ qd̄ ē sup eas ⁊ in circuitu de carne eaꝝ ē rubeū. ⁊ h ē. q: fit ex cola mixta cū flate. ⁊ iō vocaē miliaris. q: botor ⁊ pustula ei⁹ assilaē milio in colore ⁊ q̄ntitate ipi⁹. Si aūt formica sit ambulatiua ⁊ corrosiua sic est 3ᵃ spēs formice ⁊ ista. vt dcm̄ fuit supra in p̄ ca°. h⁹ tractat⁹. vt plurimū fit ex formica ābulatiua qñ mā colica aduriē ⁊ igrossaē. q: tūc ābulatiua trāsit in corrosiuā. ⁊ qñ trāsit ad corrosiuā: tūc illa corrosiua ē peior. q: ē tardioris resolōnis: s₃ nō sit tāte iflāmatiōis: vt dcm̄ fuit supra in p̄ ca°. s₃ non ita facilr ⁊ cito trāsit miliaris in corrosiuā sic ambulatiua eo φ mā ambulatiue citius vlcerat ⁊ corrodit pp caliditate₃ ipsi⁹ ⁊ subtilitatē. ⁊ ēt citi⁹ aduriē mā ipsi⁹. ⁊ pp h Auic. q: formica corrosiua ⁊ formica ambulatiua plūs cōicāt q̄ȝ formica miliaris ⁊ corrosiua. fecē duo ca°. d̄ cura formice. in vno ca°. posuit curā formice ābulatiue ⁊ corrosiue: ī alio āt p se posuit curā miliaris. ⁊ iō ēt ititulauit Aui. illō cap. p̄mū tit°. de formica miliari ac si sub formica ꝯprehendat ambulatiuā ⁊ corrosiuā. q: cōicāt plūs adinuice₃. ⁊ miliaris distinguiē a corrosiua. q: non ita cōicant.

¶ Et quando fit vlcus ⁊ putrefit appropriatur nomine putridi.

¶ Hic Aui. addit q̄dā de formica corrosiua. ⁊ dicē φ qñ formica corrosiua facē vlc⁹ ⁊ putrefit appropaē noīe putridi. i. vocaē vlc⁹ putridū. ⁊ iō supra p cura ipsi⁹. tūc ē recurrēdū ad capl'ȝ de cura vlceꝝ putridoꝝ. ⁊ h terminaē expō isti⁹ capli. Et respicias bñ istō caplm. q: pauci ip₃ bñ itelligūt ⁊ multi circa ip₃ errāt: ⁊ spālr in spēbus formice.

¶ De cura formice ⁊ q̄ ei⁹ cursu currūt. CAP. VII.

Cum non icipis in ea cū eūone hūoris fm φ o₃ imo medicaris vlc⁹ cū eo qd̄ sanat redit ex alio loco cū nocumēto ⁊ ex loco ipso ⁊ nō cessat humor facere corrosionem post corrosionē. Et aqua quidē casei cum scamonea iuuatiua est in euacuatione materieri formice ⁊ ei similium.

¶ Superius Auic. determinauit de formica theorice ostē dendo quid esset ꝛ quot sint eius spēs. In pte ista determinat de cura eius practice .s. q̄tū ad curā ipsius. Diuidit̄ aūt ps ista in duas fm ꝙ duo facit capla ipsius. in pmo ca° determinat de cura formice ambulatiue ꝛ corrosiue. ꝛ in 2° ca° determinat de cura formice miliaris. 2° ibi (Miliaris similat̄ formice) Causa aūt q̄re magis determiat i isto ca° de cura formice ambulatiue ꝛ corrosiue q̄ȝ de cura formice miliaris dicta est pus. ꝛ iō eā nō dico. Prima in duas. pmo ponit curā formice ambulatiue ꝛ corrosiue absolute q̄tū ad vlia. 2° q̄tū ad localia. 2° ibi (Uia aūt fm quā curat̄) Dicit ḡ pmo. Cū nō icipis in ea .i. in formica. ꝛ itel ligit hic de formica q̄tū ad ambulationē ꝛ corrosiuaȝ: vt dictū est. cū euōne humoris fm ꝙ oȝ supple euacuare humorem. q: oȝ euāre humorē ex his q̄ colerā rubeā laxāt fm ꝙ dicit Alr. in dispōne regali: imo medicaris vlcus .s. formice. ¶ Et si tu dicas q̄re Auic. dixit. vlcus: cū formica sit apa ambulatiuū ꝛc̄. Rn̄dendū est vt dictū fuit supra ꝙ lȝ formica sit apa vel pustula: est tñ cuȝ quadā vlceratiōe ex qua egredit̄ hūiditas q̄daȝ ꝛ virulentia. ꝛ iō dixit Auic. vlcus. ꝛ hoc ēt melius declarabit̄ post scdaȝ itētōeȝ Alr. in dispōne regali cū eo ꝙ sanat .i. cū medicina locali sanatiua redit formica .s. in alio loco cū nocumēto ex loco ipso .i. formica augmentat̄ in alio loco: ꝛ in loco ēt vbi pus erat ꝛ nō cessat hūor facere corrosionē post corrosionem .s. si formica mediceē añ euonē corporis cū aliq̄ medicina locali. Rō aūt dicti Auic. plana est. q: in nullo apostemate vel pustula debēt apponi localia corpore exnte pleno nisi pus totū corpus purget̄. ꝛ iō bn̄ dicit Gal. in .13° pticula de ingenio sanitatis. vlēȝ aūt doctrinā nō obliuiscaris vt p eā valeas pticularia opari. q: si tu apponis frigida repcussiua corpore existente pleno nō recipit repercussionē plenū exnis corpus. ꝛ iō si apponis medicinas frigidas in pn° formice corrosiue corpore exnte pleno nō repercutit̄ mā: imo redit et alio loco cū maiori nocumēto ꝛ augmentat̄ ꝛ expandit̄ mā formice in maiori loco. Si āt apponant̄ medicie resolutiue corpe exnte pleno plus attrahit̄ q̄ȝ sit illud qd̄ resoluit̄. ꝛ ideo si nō incipis in formica cū euōne humoris quē oȝ euacuare si statī apponis talia localia auget̄ ꝛ plus pambulat. oȝ ḡ pmo totū corp° euacuare. Et aq̄ q̄deȝ casei cū scamōea inuatiua ē in euōne formice materiei ꝛ ei siliū. q: scamonea purgat mām calaȝ q̄ est mā formice. aq̄ casei purgat colerā cū facilitate vt dicit Ras. ꝛ ɔfert sicut ipse dicit pruritui sicco ꝛ malis vlceribus siccis sic asaphati ꝛ ipetigini ꝛ meñe ꝛ lepre ꝛ egritudinibus que illis sunt silēs. ipsa nāq3 educit coleram rubeā ꝛ adustā simul. ꝛ iō optima est in istis pustulis colericis. Tunc sequitur illa pars.

¶ Uia autē fm quā curat̄ formica est vt que ex ipsa est corrosiua alienet̄ ab humectatiōe quā iaȝ administrasti in herisipilla: humectatio .n. nō est conueniens vlceribus.

¶ In qua pte Auic. psequit̄ curaȝ formice ambulatiue ꝛ corrosiue q̄tū ad localia. ꝛ diuidit̄ ps hec in ptes q̄nq3. pmo Auic. facit qd̄ dictū est. ꝛ ponit quādaȝ curā phibitiuā in formica corrosiua. 2° ponit curaȝ formice ambulatiue q̄ nō transit in corrosiuā. 3° ponit curaȝ formice ambulatiue qñ timet̄ ꝙ transeat in corrosiuā. 4° ponit curā formice corrosiue. 5° ponit quādaȝ curā formice spālem fm ꝙ cōparat̄ ad corp° pueri. 2° ibi (Et administra in pncipijs eius) 3° ibi (Et si timet̄ sup eaȝ corrosio) 4° ibi (Cū ergo apparet corrosio) 5° ibi (Illoȝ aūt formice) Dicit ḡ Aui. pmo. Uia aūt fm quā curat̄ formica supple cū localib° ē vt q̄ ex ipsa est ꝛc̄. q̄ iam administrasti in herisipilla. ꝛ per istum textū positū hic habes manifeste ꝙ de intentione Auic. est ꝙ in herisipilla cōpetāt in pn° frigida ꝛ humida cū stipticitate ꝛ nō frigida ꝛ sicca: sic cōpetūt in flegmōe. Et rō huiꝰ dicta fuit superiꝰ. q: mā herisipille est colera q̄ est calida ꝛ sicca: ꝛ iō in ipsa cōpetūt frida ꝛ hūida. in formica aūt corrosiua: lȝ mā ipsius sit colera rōne ipsiꝰ ɔpetunt frida ꝛ hūida. tñ q: vlcus est in ea ꝛ corrosio q̄ noceē ab hūiditate. q: oīa vlcera ꝛ spālr corrosiua idigent exiccatiōe. ideo in formica corrosiua nō cōpetūt hūectātia q̄ administrant̄ in herisipilla: imo ɔpetūt exiccantia. ꝛ hoc est qd̄ subdit Auic. cū dicit. humectatio .n. nō est ɔueniēs vlceribꝰ. q: oīa vlcera idigent exiccatiōe q̄dā sic dicetur postea ab Aui. ꝛ cā hꝰ vsq3 ad illū locū reseruet̄ ibi. Sufficiēter id dicti declarabit̄. Tūc sequit̄ illa pars.

¶ Et admistra in pricipijs eius post sic lactucaȝ ꝛ nenufar ꝛ sempuiuā ꝛ volubilē ꝛ portulacā. Et si fuerit necessariū: tūc ꝙ sit sicut solatrum ꝛ ppsie siccum tritum. in ipso enim est exiccatio ꝛ sicut arnoglossa ꝛ rubus ꝛ lens ꝛ post ipsam sauich ordei ꝛ cortices granatorum ꝛ rami vitis.

¶ In qua pte ponit curā formice ambulatiue q̄ nōdū trāsiuit in corrosiuā ꝛ dicit. Et administra in pn° eiꝰ .s. formice. hoc est dicere añq̄ trāseat in corrosiuā: lȝ solū sit ambulatiua. vñ illud qd̄ dicit i pncipijs eiꝰ nō refert̄ ad tps pncipij corrosiue: de q̄ Auic. fuit locutꝰ. sed refert̄ ad formicā q̄ fit ex colera. ꝛ denotat formicā put nondū trāsiuit in corrosiuā: sed solū est ambulatiua. ꝛ ꝙ Auic. itelligit hic de formica ambulatiua appet per illā pte q̄ subsequit̄ qñ dicit (Et si timet̄ sup eā corrosio ꝛc̄.) Si eñi hic loqueret̄ de corrosiua nō diceret postea. Et si timet̄ sup eam corrosio. q: i formica corrosiua non timet̄ corrosio: cū sit ibi iam corrosio. sed in ambulatiua timet̄ corrosio. q: in ambulatiua p nō est ibi corrosio. sed pōt eē futura. ꝛ ideo in ea nō timet̄ corrosio. cū timor sit respectu absentis vel futuri ꝛ nō respectu pntis. Sic ergo tunc expone dictū Aui. hic. Et administret̄ in pncipijs eiꝰ. hoc ē administrat̄ in ipsa formica in pncipijs .i. añq̄ vlceret̄. lȝ solū vt est ambulatiua. ita ꝙ hic ponit curā formice put ē pura ambulatiua. Primo sicut lactucaȝ nenufar ꝛ sempuiuaȝ ꝛc̄. q: ista sunt ifrigidantia cū aliquali exiccatiōe licȝ parua. ꝛ iō emplastrū factū ex eis est ɔueniēs in formica ambulatiua. Et pōt fieri ex istis emplastrū vt si coquant̄ oēs iste herbe in aqua. ꝛ postea terant̄ cū cultello donec fiat inde emplastrū. vel ēt si administrent̄ soluȝ trite in modū salsamenti optime sunt. Et si fuerit necessariū tūc vt sit sic ꝛc̄. idest fuerit necessaria maior exiccatio q̄ȝ sit i pdictis misceas cū pdictis solatruȝ. ꝛ ppsie siccaȝ tritaȝ idest ppsie qñ est siccum ꝛ teratur ꝛ fit inde puluis. ꝛ iste puluis solatri admisceē cū pdictis. in ipso eñi .s. solatro ē exiccatio supple maior q̄ȝ in pdictis. Dicit aūt Auic. ꝛ ppsie siccū tritū. q: forte magis desiccat solatruȝ qñ siccat̄ ꝛ fit inde puluis q̄ȝ qñ est viride. q: qñ siccat̄ recedit oīs humiditas actualis quā hȝ ꝛ remanet frigiditas ꝛ siccitas ꝛ eiꝰ cōplexio nālis. ꝛ sicut arnoglossa rubus ꝛ lens .s. sunt bona quādo indigemꝰ maiori exiccatiōe. ꝛ pōt fieri emplastrum ex lentibꝰ coctis cum rubo ꝛ arnoglossa. ꝛ ē emplastrū optimū. q: infrigidat ꝛ desiccat. Et videte loco illius emplastri pōt fieri emplastrū ex lentibꝰ ꝛ rosis ꝛ arnoglossa coctis in aq̄ cū mica panis furfurei. id est optimum emplastrū in formica ambulatiua. ꝛ in oībus pustulis silibus sicut Gal. ponit .14° particula de inge. sani. ꝛ id emplastrum Auic. ponit in cura prune ꝛ ignis psici. q: oībus talibus pustulis valet. q: ifrigidatiuū est exiccatiuū parū repcussiuum sic ponit post ipaȝ Gal. sauich ordei ꝛc̄.

idest competit predictum emplastrum qd̓ fit ex arnaglossa. est bonū etiā empl'z qd̓ fit ex farina ordei cū corticib⁹ granatoꝝ ꝛ ramis vitis: sicut si coquanť rami vitis viridis ꝛ triciti cū farina ordei. ꝛ postea admisceať ibi puluis corticū granatoꝝ vel corticeꝝ granatoꝝ: si sunt recētes ita ꝙ possint teri ꝛ misceri cū farina ordei id emplm̄ est bonū cū sit infrigidatiuum ꝛ desiccatiuum.

Sed circa istam ptē est dubitatio: qꝛ vr̄ ꝙ ista exiccatiua q̄ Aui. hic ponit nō cōpetāt saltē in formica ambulatiua de q̄ h̓ est s̓mo. qꝛ cā formice ambulatiue est cola. ḡ medicīe ei⁹ debēt eē fride ꝛ hūide. qꝛ sic pp istā rōnē medicine herisipile in pn̄ debēt eē fride ꝛ hūide vt supi⁹ dicebať. ibi ēt p istā rōnē vr̄ ꝙ debeat eē i formica. ℭ Istā dubitationē optīe soluit Aly. in dispōne regali. ca° de curatōe formice. dicit. n. s̓m ꝙ ibi apparet ꝙ in formica rōne cause efficiētis hāc passionē cōpeteret medicia frida ꝛ hūida: eo ꝙ cola est calida ꝛ sicca. ꝛ iō dict ū est supi⁹ ꝙ in herisipila cōpetūt frida ꝛ hūida cū mā ipsi⁹ sit cola. sꝫ qꝛ formica ē vlcus qd̓ desiccatōe idiget pp hūiditatē q̄ ē ibi sꝫ ꝙ ibi dic̄ Aliab. iō applicam⁹ ppositū curatōis ad accn̄s. i. ad vlc⁹ qd̓ idiget desiccatōe: iō cōpetit in ea medicina exiccatiua. ℭ Et nota vlterius ꝙ ex dictis Aly. vbi hr̄ ꝙ ōis formica est ibi cū q̄dā vlceratōe cū q̄ est q̄dā hūiditas q̄ idiget desiccari. sꝫ q̄dā formica vltra h̓ ꝙ est cū q̄dā vlceratōe est corrosiua: ꝛ q̄dā nō est corrosiua: sic q̄dā est vlc⁹ cōpositū: ꝛ q̄dā nō. Et iō formica rōne vlceratōis idiget medicamib⁹ ifridātib⁹ ꝛ desiccātib⁹: s̓m ꝙ ibi dic̄ Aly. sꝫ illa q̄ est corrosiua idiget magis exiccātib⁹ ꝛ vehemēti⁹ noceť ab hūidis. Illa aūt q̄ nō est corrosiua nō idiget sic exiccātib⁹: nec ita noceť a fridis ꝛ hūidis: ꝛ h̓ est qd̓ dicit ibi Aly. iō ꝯvti cataplasmatib⁹ oꝫ desiccantib⁹ nisi ꝙ gb⁹ vtimur medicamib⁹ in formica q̄ in cute ē min⁹ desiccatiua sunt ꝛ sine mordicatiõe vt assiapbū meminit ꝛc̄. z⁹ āt spēs formice q̄ est formica comedēs curāda est medicamīnib⁹ magis desiccātib⁹ vt chimollea cū aceto ꝛc̄. Sic ḡ cūc ex itētōe Aly. appet ꝙ i formica oī cōpetūt medicie fride ꝛ desiccatiue. sꝫ magis cōpetūt in corrosiua. ꝛ iō Aui. dixit i pcedēti pte ꝙ formica corrosiua alienať ab hūectātib⁹. ꝛ magis dixit de formica corrosiua q̄ꝫ de ambulatiua: quia magis nocet in corrosiua q̄ꝫ in ambulatiua. vt dcm̄ fuit supra. nihilomin⁹ in ambulatiua non debēt admīstrari pure hūida. ꝛ iō Aui. in cura ambulatiue. p̊ dixit ꝙ p̊ admīstramus in ea sic lactucā ꝛ nenufar ꝛ sempuiuā ꝛ iusqamū ꝛc̄. qꝛ empl'z factū ex istis est ifridatiuū cū pauca exiccatiõe. qꝛ hic sūt aliq̄ frida ꝛ hūida: sic lactuca ꝛ nenufar ꝛ portulaca. ꝛ aliq̄ frida ꝛ sicca sic sempuiua ꝛ iusqamū ꝛ thanlub ꝛ addidit postea Aui. vt ostēderet. ꝙ ēt in formica ista ꝯpetit exiccatio dicēs. ꝛ si fuerit nec̄iuꝫ. i. ꝛ si fuerit nec̄ia maior exiccatio. l. q̄ꝫ sit in p̄dictis. vt qꝛ illa nō tm̄ exiccēt. tūc ꝙ sit sic solatru ꝛc̄. Ex h̓. n. appet ꝙ in formica ambulatiua ēt debēt admīstrari medicamina exiccātia: ꝛ nō hūmida. Sꝫ qꝛ magis cōpetūt exiccātia in corrosiua. iō Aui. dixit p̊us de corrosiua ꝙ alieneť ab hūectātib⁹: ꝛ in ambulatiua dixit ꝙ admīstreť in p̊ncipus ei⁹ sic lactuca ꝛc̄. ꝛ nō intelligas lactucā purā vel nenufar: sꝫ admixtū cū illis exiccatiuis. ꝛ i h̓ dicto. l. qn̄ dicit. ꝛ admīstra in p̊ncipus ei⁹ ꝛc̄. ostēdit Aui. ꝙ debem⁹ admīstrare i ambulatiua paꝝ exiccatiua. ꝛ qꝛ ēt nō debem⁹ in ea admīstrare pure hūida: sed ēt exiccātia: addit postea si fuerit nec̄iū. Et tūc seq̄ť illa ps.

ℭ Et cū timenť sup eā corrosio ꝛ vlcera admīnistra cū istis ifridatiuis aliqd mellis ꝛ silii: aut farinā thuris cū aceto: ꝛ aq̄ que currit ex ligno vitis humido cum aduriť ꝛ stercus ouiū cum aceto ꝛ stercus vaccinū cum aceto.

ℭ In q̄ pte ponit formice ambulatiue qn̄ timeť ne trāseat in corrosiuā. dic̄ ḡ. ꝛ si timeť sup eā. s. formicā ambulatiuā corrosio ꝛc̄. admīstra cū ifridātib⁹. s. p̄dictis aliqd mellis ꝛ silii. qꝛ vt dicit Aui. i z° li°. mel est abstersiuū ꝛ resolutiuū hūiditatū ꝛ p̄hibet putrefactionē ꝛ corrosionē carnis. ꝛ iō admixtū cū ifridātib⁹ p̄hibet corrosionē ꝛ putrefactionē carnis ipsi⁹. aut farina thuris. s. mixta cū aceto ꝛ aq̄ q̄ currit ex ligno vitis hūide cū aduriť. s. p̄hibet corrosionē. qꝛ olibanū. vt dic̄ Aui. in z°. ꝯsolidat valde vulnera ꝛ p̊ꝑe recentia ꝛ p̄hibet fraudulēta dilatari ꝛc̄. vt ibi Aui. dic̄. silr acetū cū tali farina thuris est bonū. qꝛ vt dicit Aui. i z°. acetū p̄hibet aduētū apatū ꝛ ambulationē cācrenaꝝ ꝛ sanat herisipilā comestū ꝛ bibitū ꝛ linitū. ꝛ p̄hibet ambulationē ōis apatis. ꝛ dic̄ ēt paꝝ post. ꝛ ꝯfert vlcerib⁹ ambulatiuis. silr ēt aq̄ ligni vitis hūide cū aduriť mixta cū p̄dictis ē bona: qꝛ desiccat. ꝛ iō iuuat ad p̄hibitionē corrosiōis ꝛ putrefactionis. Et sterc⁹ ouiū cū aceto. s. p̄hibet ēt corrosionē positū sup locū. ꝛ silr sterc⁹ vaccinū ēt cū aceto est i hoc bonū: qꝛ ista stercora desiccāt: ꝛ nō sunt multe caliditatis: sic appet p Aui. in z°: ꝛ iō bona sunt: ꝛ maxīe mixta cuꝫ aceto qd̓ maxīe p̄hibet corrosionē. ꝛ cū h̓ ēt sedat caliditatē apatū caloꝝ. ℭ Et nota hic ꝙ Aui. paꝝ ponit p̄hibitionē corrosionis formice. ꝛ h̓ qd̓ dicit q̄si icidētalr dicit. ꝛ medicamina ēt ext̄nea ponit. sꝫ p hoc recurras ad tractatū de vlceribus in quo tractatu spālr facit quoddam capl̄m de cura vlcerū corrodētiū sc. ibi. n. docet sufficiēter p̄hibere corrosionem vlceꝝ. ꝛ ideo pro cura huius ad id capl̄m recurratur. Tūc sequitur illa pars.

ℭ Cū ḡ corrosio ꝛ vlceratio appet: tūc administra trociscos andaracaron cum vino stiptico: aut aceto cōmixto: aut succo cucumeris asinini ꝛ sal ꝛ fel hyrci ꝛ rutā cum nitro ꝛ piper ꝛ nitrum cum vrina pueri.

ℭ In qua pte ponit curā formice q̄ iā est vlcerata. ꝛ diuidiť ps hec in duas. p̊ ponit curā isti⁹ cū medicis. z° cū cyrugia. i. cū opatōe manuali. z° ibi. (Et. G. qdē dixit) dicit: ꝛ ps: qꝛ ille medicie q̄ debēt admisceri i formica vlcerata ꝛ corrosiua debēt eē fortiter desiccatiue: sic dicit. G. i. 4. pticula de igenio. imo dic̄ ipe ibi. Medicia q̄ ceteris nō ꝯuenit vlceribus huic bona nō erit: qꝛ locū putrefaciet. ꝛ h̓ est: qꝛ nō ē tm̄ desiccatiua. ꝛ iō trocisci andaron: ꝛ cū illa medicia quā hic ponit boni sunt cū sint fortiter desiccatiui. quō aūt ꝛ ex gb⁹ fiāt trocisci andaron Aly. i dispōne regali ca° de formicis optime ponit. ꝛ Serapio in suo antidotario. ꝛ tu q̄ras in nr̄o tractatu quē fecim⁹ de vnguētis ꝛ trociscis ꝛ alijs q̄ cōpetūt in cyrugia: ꝛ s̓m etiam illam dispositionē componas ꝛ eis vtaris. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et Gal. qdē dixit eē ꝯueniēs vt sumať aliqd sic embuba ꝛ ex extremitate pēne: aut alterius rei: c⁹ extremitas sit acuta: quā pole sit deglutire formicā: deide penetret in circuitu eius vsqꝫ ad p̄fundū cum acuitate sua: deinde eradiceť cum ea formice cum radice sua.

ℭ Ponit curā formice corrosiue cū opatōe manuali. ꝛ hec curatio dꝫ fieri qn̄ curatio ipsi⁹ erit difficil' p medicinas. ꝛ dicit ḡ. Et. G. qdē ꝛc̄. sicut embuba. embuba dr̄ eē instrm̄ ꝯcauū ꝛ lōgū ad modū pēne cui⁹ extremitas sit acuta. s. icidēs: quā pole sit ꝛc̄. ꝛ s. tu qn̄ formica est sic euulsa ex sua radice: tūc cureť curatōe vlcerū: postea ꝯsolidādoꝝ ꝛ cicatrizandoꝝ cum medicinis que diceť in capitulo p̄pio. Tunc sequitur illa pars.

ℭ Illoꝝ aūt formice q̄ sunt sic pueri destruunť si intromittanť in balneū et nocet eis aer balnei deinde egrediantť velociter: et leniant cuꝫ oleo

ro. et aqua rosata.

¶ In qua pte icidētalr ponit quandā curā spālem formice sm ꝙ formica compat ad corp' pueri. ꝛ dico ꝙ istud qđ h ponit icidētalr ponit. q: formica put accidit in corpe pueri vel ifantis spectat cura ipsi' ad caplꝫ positū in p lib' fen 3ª. de egritudib' curādis ifantiū. ibi. n. ponit quō curēt bothor: que accidūt eis. ꝛ ēt Aly. in dispōne regali hoc ponit: vbi determiat de egritudib' ifantiū ꝛ curis ipso[...]it ꝗ Aui. Illoꝝ aūt formice q sunt sic pueri. i. sic ifan[...]rati tur si itromittanī in balneū: ꝛ intellige sm ꝙ dicit i illo ca' Aui. illo. ꝙ. Et est cū in corpe ei' accidit bothor: ꝛc. Et Aly. i dispōne regali: dic ꝙ tale balneū ꝺꝫ eē ex aqua in qua cocte sint res stiptice: sicut sunt rosa ꝛ mirtus ꝛ folia arboris masticis ꝛ tamaridi ꝛc. Intellige etiā ꝙ h est veꝝ qđ dicit Aui. maxie si tales formice non sunt vlcerate ꝛ corrosiue. q: si eēnt vlcerate ꝛ corrosiue: forte nō sufficeret balneū tale: sꝫ fiat eis cū vnguēto de cerusa vel sile vnguētū desiccatiuū: sm ꝙ dicit ibi Aui. ꝛ nocet eis. s. pueris aer balnei. q: aer balnei nō est cōueniēs cōplexioni eoꝝ: sic aq̄ balnei eo ꝙ aq̄ balnei magis ꝯuenit cōplexioni eoꝝ cū sint magis humida. q: vt dicit Aui. in p. fen 2ª. ca. de balnei [...]atio nālis balnei est hūectare sui aq̄ ꝛ calefacere sui a[...]. Et in h qđ dicit hic Aui. duo innuunī. vnuꝫ est ꝙ magis ꝯueniat eis balneū aq̄e ꝗ aeris: sicut stufa. q: ꝯuenit magis cōplexioni. Aliud est: q: cum ēt in balneo aq̄tico sint duo est ibi aq̄ ꝛ aer circūdās balneū: ꝛ pueris ꝯueniat balneū rōe sue aq̄: ꝛ rōne sui aeris noceat vel nō ita iuuet. q: nō est ita cōueniēs ꝯplexioni eoꝝ: sic aq̄ ppter cām dictā: q: nō debēt ibi multū morari: q: aer balnei nocet eis. Et h est qđ subdit Auic. dicēs. deīn egrediant velociter. supple q: aer balnei nocet eis: ꝛ liniant. i. post exitū a balneo cū oleo ro. ꝛ aq̄ rosata. eo ꝙ ista infrigidāt: ꝛ aliquantulū desiccāt: sꝫ non multum: sicut est ꝯueniēs ꝯplexioni pueroꝝ que humidissima est respectu aliarum etatum.

¶ Cura miliaris. CAP. VIII.

Miliaris similaī formice in curatōe: verū melius est in solone ei' vt fit in eius catbartico ꝗt' ei' qđ ē sic turbith cum eo qđ soluit coleraꝫ: ꝛ si est ibi ex epithimo est melius: qm̄ necesse est illic esse ex melācolia ꝛ flegmate que admiscenī colere.

¶ Supius Aui. determinauit de cura formice ambulatiue ꝛ corrosiue. In isto cap' determiat Aui. de formica miliari que fit ex colera mixta cū flate ꝛ melia. ꝛ diuidiī id caplm i duas ptes. p ponit curā eius quo ad vlia. 2º quo ad localia 2ª ibi. (Deīn sumanī galle). Dicit ꝗ p. miliaris silaī formice ambulatiue ꝛ corrosiue in curatōe ei'. ꝛ itellige ꝙ silaī eis: q̄tū ad curationē in duob'. p q: sicut debem' icipe i ilt ab euōne añ oēꝫ curā localē: sic ēt in ista facere debemus. 2º q: sicut pdicte idigēt euōne colerica ēt illa vltra h ꝙ indiget euōne colere: idiget ēt euōne flegmatis ꝛ melie. ꝛ in h differt a pdictis: q: mā istius est mixta. ꝛ hoc est quod subdit A. Verū melius est in solutione eius vt fit in eius chatartico. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Deīn sumanī galle ꝛ fruct' tamarisci ꝛ cortices granatoꝝ et bolū armenū et aggreganī oia illa in aceto et aq̄ ro. cū tali quātitate ne mordicēt et linianī desup cū pēna: et lac dulce ē vehemēter ꝯueniēs curatōi huius egritudinis.

¶ Ponit curā ipsius q̄tū ad localia. ꝛ duo facit. p ponit curam ipsi' q̄tū ad pn^m. 2º q̄tū ad alia tpa q̄ sunt post pn^m. 2ª ibi. (Et qn̄ ptrāsit pn^m) dicit p. deīde. i. post euōnē corpis sumanī galle ꝛ fruct' tamarisci ꝛ aggreganī oia illa i aceto ꝛ aq̄ rosata cū tali q̄titate. s. u. aceti ne mordicēt: q: mordicatio faceret humorē plus furere ꝛ ambulare ꝛ maxie i pn^o ppter calitatē ei'. Et itellige h ꝙ lꝫ ois formica indigeat in pn^o medicamib' ifridātib' ꝛ dsiccātib'. vt dcm̄ fuit supra. nihilomin' vt dcm̄ fuit supra magis idiget medicaminib' desiccātib' formica corrosiua ꝗ ambulatiua sꝫ ꝙ dicit Aly. ꝛ H. ¶ Et nota driaꝫ iter ambulatiuā miliareꝫ. quia miliaris magis desiccātib' idiget ꝗ formica vocata ambulatiua. ꝛ rō h' est. q: in miliari miscenī colera cū flegmate. in ambulatiua aūt est cola pura. ꝛ iō in miliari nō solū cōpetūt desiccatiua rōne vlceris: sꝫ ēt cōpetunt rōne cause ipsi' saltē ex pte flegmatis qđ miscenī cū cola. In ambulatiua cōpetūt solū exiccatiua ex pte vlceris ꝛ nō rōe cāe: cū cā ipsi' sit cola pura. ꝛ iō Aui. ponit hic medicias magis desiccatiuas ꝗ in pura ambulatiua. Et sm h ēt nota ꝙ si ꝯtingat ꝙ miliaris trāseat in corrosiuā forti' idiget desiccantib' talis corrosiua ꝗ si ꝯtigat ꝙ ambulatiua trāseat i corrosiuā: ꝛ h est rōne maioris hūiditatis q̄ est in miliari q: mā ipsi' nō est cola pura: sic in ambulatiua. ꝛ lac dulce ē vehemēter ꝯueniēs euacuationi huius egritudis. intelligo hoc maxime ipsum bibēdo plus ꝗ liniēdo ipsum sup locū. q: vt dicit Aui. in 2º de lacte. multotiēs sananī quib' accidūt apostemata mala ꝛ carbūculi ꝛ almesire ꝛ scabies ꝛ p[...]unt' bibitiōe lactis cū in cōplexiōib' eoꝝ nō fuerit qđ corrūpat ipsum ꝛ ꝯuertat ad colerā. ꝛ isto modo intellige: ꝙ non ꝯfert lac formice milliari solū. sed etiam omni speciei formice: ꝛ omnibus talibus pustulis silibus malis.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qn̄ ptrāsit pricipiū: oꝫ tūc vt curenī cū eis q̄ sunt sicut caput piscis salici adustū cum vino pōtico: ꝛ forti' illo: qm̄ necīa est exiccatio vltia est vt sumanī folia albedarungi ꝛ ponaī in eis calcadis ꝛ admistrenī: ꝛ fortius hoc est vt sumanī flos eris et sulfur citrinū adustuꝫ: et fiat ex eis linimētum cum vino: aut aqua ligni vitis que manat sm cōbustionē suam.

¶ Hic ponit curā formice miliaris q̄tū ad alia tpa que sunt post pncipiū. ꝛ ponit tres medicinas pticulares: q̄ruꝫ secūda est magis desiccatiua ꝗ pma ꝛ tertia est magis desiccatiua ꝗ secūda. Et intellige ꝙ oꝫ admistrari medicia magis desiccatiua vel minus sꝫ ꝙ est ibi maior vel mior hūiditas in vlcere. scōaꝫ medicinā ponit ibi cū dicit: ꝛ fortius illo. 3ª ibi. (Et fortius hoc) Et exponas fortius illo. s. i desiccando qn̄ necessaria est exiccatio vltima. i. magna. vt q: ibi sit multa humiditas. ꝛ postea cū dicit. Et forti' hoc expone. s. in desiccando etiam vt sumaī ꝛc.

¶ De pruna ꝛ igne psico. CAP. IX.

Hec duo noia forte absoluta sūt sup oēm pustulā corrosiuā vesicātē adurētem facientē accidere escarā qualē facit accidere combustio et cauterium.

¶ In isto caplo Aui. determinat de qbusdaꝫ pustulis: que dicunī pruna ꝛ ignis psicus ignis sacer. determinat Auic. de ambobus istis sub eodē caplo. q: non differunt nisi sm magis ꝛ minus. vt postea dicet Aui. Et diuidiī pars hec in duas. pmo determinat de ipsis theorice. scōo practice. 2ª ibi. (Necessaria est flōmia vt cūrenī ꝛc.) Prima pars diuiditur in qnq; ptes. pmo ostēdit qd pōt intelligi per nomē prune ꝛ ignis psici. secūdo ponit differētiam iter prunaꝫ ꝛ ignē psicū per signa ppria. 3º ponit causas ipsoꝝ. ꝛ cū hoc etiā ponit ibi differentiā iter illa ex pte causarum. quarto cōparat ista adinuicē penes noia. qnto ponit quedā indicia sumpta ab istis. 2ª ibi. (Et illud qđ appropriaī nomine

prune).3ᵘˢ ibi.(Et vnūquodq; amboꝝ).4ᵘˢ ibi.(Et tibi q̄dem iest).5ᵘˢ ibi.(Et quādo sunt cum spebus). Prima pͦ diuidit̄ in quatuor. pͦmo ponit vnum significatū prune ⁊ ignis p̄sici qd̄ est significatū cōmune ambobus. scdo ponit quoddā significatū qd̄ est ꝓpriū igni persico. 3ᵒ ponit aliud significatū qd̄ appropriat nomīe prune. 4ᵒ ponit quoddā significatū prune ⁊ ignis persici qd̄ est cōe ambobꝰ: sed est magis ꝓpriū significatū ipsoꝝ q̄ sit pͦmū: qd̄ etiā est cōmune ambobus. qꝛ ꝓprie vident̄ dici pruna ⁊ ignis persicus in isto quarto significato. secūda ibi.(Et qn̄q; absoluit̄). 3ᵃ ibi.(Et absoluit̄ nomen prune).4ᵃ ibi.(Amplius qn̄q; vesicat). Dic̄ ꝑ hec duo noīa. s. pruna ⁊ ignis p̄sicus fortasse absoluta sunt. i. fortasse possunt absolui ⁊ dici sup̄ omnē pustulā ⁊c̄. Sic ergo in isto significato oīs pustula vesicās ⁊ adurens faciēs accidere escarā pōt dici pruna ⁊ ignis p̄sicus. ¶ Et nota q̄ fm̄ istaꝫ acceptionē largā prune ⁊ ignis persici pōt reponi sub istis egritudibus: ⁊ sub curis eoꝝ: ⁊ sub istis capitulis: quasi oīs pustula cum quadā crusta. nā videmus in multis q̄ aliqn̄ in eis oriunt̄ pustule innumerabiles nigre quasi cuꝫ viru. ⁊ ad tales pustulas valet multum vnguentū ex bolo ⁊ aceto ⁊ oleo ro. similr̄ vnguentū ex gegi vsto ⁊ litargiro ⁊ aceto ⁊ oleo rosa. ⁊ specialr̄ quādo exierēt multū virus. Et ꝑ ceteris vnguētis in talibꝰ pustulis valet vnguentū de calce. ⁊ p̄e ceteris emplastris valet emplastrū qd̄ fit ex lentibus rosis cum pauca farina ordei ⁊ oleo rosa. id enim emplastrū est optimū in p̄ncipio taliū pustularū emittentiū virus cum quadaꝫ caliditate eo q̄ desiccat ⁊ alterat malam complexionē ⁊ mām constrictā euaporat: ⁊ non admistres in talibus vnguentū albū: sicut oēs cōmuniter faciunt. Uidi enim q̄ illud opilat poros ꝓpter viscositatē eius: ⁊ ꝓpter opilationē poroꝝ constringitur ibi humor ⁊ caliditas non potēs respirare. ⁊ ideo de cetero hoc vnguēto non consolidant̄: nec exiccant̄ tales pustule: imo aliquādo auget̄ malitia eaꝝ. sed debēt administrari in eis vnguenta ⁊ emplastra desiccatiua non opilantia poros sicut vnguentū de calce ⁊ emplastrum predictū de lentibus ⁊ emplastrum ex arnaglossa quod non sic ponit in cura istoꝝ. Et hoc qd̄ dixi de cura istoꝝ hic incidentaliter dixi. quia non dixi nisi ad quandā rememorationē eoꝝ q̄ expertus fui: quia curaꝫ istoꝝ Aui. sufficiēter ponet in sequēti capl̄o. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quādoq; absoluit̄ nomen ignis persici de illis sup̄ quod est illic pustula de genere formice comestiua adurēs vesicans in qua est aliqd̄ ambulans ⁊ humiditas est colerice materiei: pauce nigredinis pauce putrefactiōis. ⁊ est cū pustulꝭ plurimis alteratis quasi sit illic humor ⁊ fetor plūme ebulitōis ⁊ eleuationis.

¶ Auicēna ponit quoddam aliud significatū qd̄ potest significare nomen ignis persici solum. ⁊ dicit. Et quandoq; absoluit̄ idest pōt dici nomen ignis persici de illis. s. pustulis. supple existētibus in membro super qd̄ est illic pustula de genere formice ⁊c̄. hoc est qm̄ pōt dici nomen ignis p̄sici de formica ambulatiua corrosiua q̄ adurit ⁊ desiccat de qua dictum est supra in priori capitulo. Et humiditas colerice materiei. i. ipse humor colericus in tali pustula est pauce nigredinis: ⁊ pauce putrefactionis. i. est alicuius nigredinis ⁊ alicuius putrefactionis: idest adustionis. sed ē pauce. quia materia vel humor colericus non est ibi sic adustus: sicut est in pruna vt dicet̄ postea. Et est cum pustulis plurimis. i. ista formica que pōt appellari ignis p̄sicus. alteratis. i. inflamatis. quare sit illic humor calidus ⁊ fetor plurime ebulitionis ⁊ eleuationis. nam ꝓpter humorē colericum caliꝫ qui est ibi fit ibi magna ebulitio vel eleuatiōes in humoribus. ⁊ ꝓpter ebulitionem fiunt ibi multe eleuationes: ⁊ multe pustule inflāmate. ⁊ ideo est cuꝫ plurimis pustulis alteratis. vult ergo dicere Auicen. in ista parte q̄ ignis p̄sicus aliqn̄ pōt dici de formica comestiua adurēte vesiccante. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et absoluitur nomen prune sup̄ illud qd̄ denigrat locum: ⁊ facit membrum habens colorem carbonis absq; humiditate: ⁊ est plurime nigredinis submersa: ⁊ eminentia eius est parue quantitatis supinalis ⁊ fortasse non erit illic pustula omnino: immo incipit in primis pruna: ⁊ totū illd̄ icipit cū pruritu sic̄ scarificatōes.

¶ In ista parte Aui. ponit aliud significatū qd̄ pōt significare nomen prune. Et dicit: ⁊ absoluitur. i. pōt dici nomen prune sup̄ illud. i. super illam pustulā que denigrat locum. ⁊ facit mēbꝝ habens colorem carbonis. ⁊ hoc est. quia illa pustula est de materia colerica multū adusta. vel ab humore melico multū adusto: absq; hūiditate aliq̄. i. absq; aliqua alia virulētia. ⁊ hoc est ꝓpter multā adustionē humoris in tali pustula. vn̄ est ibi humor adustus terrestris exiccatus: ꝓpter qd̄ pustula talis est sicca sine aliqua humiditate. ⁊ ē plurime nigredinis. s. talis pustula. ⁊ hoc ē quia fit ab humore colerico ⁊ melācolico multū adusto submersa: hoc est rōne grossitiei humoris quam habet ex adustione. vnde submergit̄ in mēbro. ⁊ hoc est qd̄ subdit. Et eminentia eius ⁊c̄. Et fortasse non erit illic pustula idest aliqs tumor pustulosus. sed solum fit ibi quedā crusta non faciēs tumorē ad modū cruste que fieret a carbone. ⁊ hoc est qd̄ subdit Auicē. imo incipit in primis pruna. i. crusta. i. ad modum cruste quā facit carbo ignis. ⁊ totum id hoc est pustula predicta incipit cum pruritu sicut scabies. i. incipit cum pruritu: ⁊ intellige sicut scabies sicca que est cum pruritu. quia sicut illa scabies fit ex colericis humoribus intensis: ita predicta pustula. ⁊ ideo incipit cum pruritu: sicut talis scabies. Sic ergo ex dictis Auic. apparet q̄ pruna aliquando dr̄ oīs pustula sicca pruriginosa nigra adusta ⁊ submersa faciēs membruꝫ habere colorem carbonis. ¶ Et nota hic q̄ in tali pustula quam hic describit Auicē. mirabilr̄ vidi cōferre emplastrū factum ex farina tritici vel ordei cocta cum aqua ⁊ oleo in modum vnguenti: ⁊ hoc in p̄ncipio. Et postea emplastrum cum farina ordei aqua ⁊ melle. fecit enim cadere crustam ⁊ totum locuꝫ detumescere: ita q̄ postea non fuit nisi necessaria curatio vlceris inquātum vlcus. ⁊ hoc optime facit postea dyapalma. ⁊ hoc etiā quod hic dixi solum per experientiā quam vidi. qꝛ Auicē. in sequēti capitulo ponet sufficiēter curam prune ⁊ ignis persici. Tūc sequit̄ illa pars.

¶ Amplius quādoq; vesicat ignis persicus: aut pruna ⁊ currit ex ea aliquid: sicut currit a cauterizato cum combustione ⁊ est locus cineritij coloris niger: ⁊ quandoq; est plumbeus: ⁊ est inflatio vehemens qua circundat̄ absq; rubedine verificata: immo cum declinatione ad nigredinem.

¶ In qua parte Auicēna ponit quoddā significatū prune: ⁊ ignis persici qd̄ est magis cōmune ambobus ⁊ magis ꝓprium significatū q̄ predicta. qꝛ hoc videt̄ ꝓprie significare prunam ⁊ ignē persicū. q̄ hic ponit Aui. Dicit ergo Aui. amplius quādoq; vesicat ignis persicus: aut pruna. quasi velit dicere Aui. q̄ preter ꝑdicta significata dicunt̄ qn̄q; pruna ⁊ ignis persicus pustule vesicātes ex qbus egredit̄ humiditas sicut egredit̄ ex cauterizatione cum cōbustio-

ne ignis. ⁊ locus in quo est ē cineritij coloris nigri. Et qn̄q₃ est plūbeus: ⁊ hoc si non esset tanta adustio. ⁊ est in loco in flāmatio vehemēs que circūdat absq₃ rubedine verificata. ⁊ hoc est ꝙ circūdat rubedine non vera. imo illa rubedo declinat ad quandā rubedinē ꝓpter adustionē que est ibi. Sic ergo apparet ꝙ dr̄ esse pruna ⁊ ignis psicus in isto significato. q: dicunt̄ pustule vesicātes ⁊c̄. quō ignis psic⁹ spāliter differat a pruna dicet̄ statim. ¶ Et nota hic ꝙ id significatū: videt̄ ꝓprie prune ⁊ ignis psici. ⁊ id. n. videt̄ ꝓprie significare pruna ⁊ ignis persicus. alia aūt significata non sunt significata: sic ꝓpria ad ea que possunt extēdi nomen prune ⁊ ignis psici. Et ratio esse pōt. q: oīum quasi est eadē cura: ⁊ eodē modo curant̄. ⁊ ideo pruna ⁊ ignis psic⁹ possunt absolui ad significata pdicta que posuit Auic. sed ꝓprie nominat̄ pruna ⁊ ignis psicus: id qō Auicē. hic dicit. Tūc sequtur illa pars.

¶ Et illud qō appropriat̄ noie prune est nigre radicis ignee: ⁊ est eis splēdor prune.

¶ In qua pte ponit differentiā iter prunā ⁊ ignē psicū ostēdendo in quo differūt per signa eoꝝ. Et diuidit̄ hec pars ī duas. pmo facit hoc qō dictū est. secūdo cōparat prunam ⁊ ignem psicū ad mēbra in qbus fiūt. ⁊ ibi. (Et quod de eis accidit in carne) Dicit ergo pmo Aui. Et id qō appropriat̄ noie prune. i. id quod ꝓprie dr̄ pruna ē nigre radicis ignee. i. habet radicē nigram ⁊ inflāmatā iflāmatione ignis. Et est ei splendor prune. i. carbonis ignis. Sic ergo tūc fm dictum Auicēne illa pustula ꝓprie dr̄ pruna que est radicis nigre ignee siue inflammate. Sed tu supplicas illa pustula ꝓprie dr̄ ignis psici que hꝫ radicē inflāmatā tendentē ad quandā rubedinē. eo ꝙ ignis psicus vt postea dicet̄ est vehemētius colerica. pruna aūt est vehemētius melica. ⁊ ideo maior nigredo est in pruna q̄₃ in igne psico. Itē etiā materia est magis adusta in pruna q̄₃ sit in igne psico. ⁊ iō dicimus ꝙ pruna est magis ex humore melico. q: ē ex humore magis adusto. humor aūt adustus tēdit ad naturā melie. ⁊ ideo pustula prune tendit ad maiorē nigredinem q̄₃ pustula ignis psici. ¶ Et ꝓpter hoc nota vlterius ꝙ recte appellat̄ illa pustula que est maioris nigredinis ⁊ adustionis pruna. q: assimilat̄ colori ⁊ substātie prune ignis. illa aūt pustula que non est tante nigredinis: nec sic adusta recte dr̄ ignis psicus. q: assimilat̄ flāme ignis: ⁊ in colore: q: tendit ad quandā rubedinē sicut ignis. ⁊ in substātia: quia est ex materia acutiori ⁊ subtiliori q̄₃ pruna. ⁊ ideo humor ignis persici assimilat̄ magis flāme ignis. ⁊ ideo vocatur ignis psicus. humor aūt prune assimilat̄ prune siue carboni ignis. quia materia in pruna est magis nigra adusta terrestris ⁊ incinerata: sicut est carbo adustus ab igne. ⁊ ideo vocatur pruna siue carbo.

¶ Et ignis persicus de eis ambobus est velocioris apparitionis: ⁊ motus ⁊ pruna est tardior ⁊ pfundior: ⁊ quasi materia eius est materia pustule: ⁊ impetiginis: sed est acutior in igne persico.

¶ Hic ponit aliā differentiā iter illa ⁊ dicit. Et ignis psicus de eis ambobus est velocioris apparitiōis ⁊ motus. ⁊ hoc est: q: est materie magis subtilis. q: est māe magis colice ⁊ minus aduste: ⁊ pruna est tardior ⁊ pfundior. q: materia ē magis grossa. ꝓpterea q: magis melica: ⁊ plus adusta. ⁊ iō tardius mouet̄: ⁊ plus pfunda in mēbro: ⁊ quasi mā eius. i. prune est mā pustule ⁊ ipetiginis. i. asperitatis. sed ī igne psico est acutior: quasi velit dicere. hic Aui. ꝙ in hoc etiā differt pruna ab igne persico. q: mā prune est cum esse pustule ⁊ impetiginis. i. cum pustula non acuta nec eleuata. vñ in pustula prune non est ibi tumor quasi sensibilis. sed est ibi tumor quasi ad modū asperitatis alicuius. q: vna pars quodāmodo supeminet alteri: sicut est in re aspa: sed non est tumor sensibilis: quanq̄₃ vna pars supemineat alteri. sed in igne psico mā est magis acuta ⁊ magis eleuata ⁊ ideo est ibi pustula magis tumēs. Et ratio huius est. quia materia in igne psico est subtilior. eo ꝙ mā in ipso est magis colerica ⁊ minus adusta. ⁊ ideo cū māe subtilis sit petere sursū ⁊ eleuare se ad supiora: ideo pustula in igne psico est acuta ⁊ eleuata. In prune autē est mā magis grossa eo ꝙ mā ipsius est plus admixta melie ⁊ est magis adusta. De rōne aūt māe grosse est pfundari ⁊ infigi in membro. ⁊ ideo pustula in pruna nō est ita acuta nec eleuata. sed magis est pfunda ⁊ submersa q̄₃ sit in igne psico. et ideo bene dicit Auicē. de pruna. Et quasi mā eius est cum esse impetiginis ⁊ pustule. ⁊ expone impetiginis hoc est asperitatis. q: sicut in impetigine non est tumor: sed quedam est asperitas: ita etiam est in pruna. sed in igne psico est acutior. i. ē magis eleuata ⁊ tumens.

¶ Et qō ex eis accidit in carne est velocioris resolutiōis. Et qō ex eis accidit neruis est fixius ⁊ tardioris resolutionis.

¶ Hic Aui. cōparat ignē psicū ⁊ prunā ad seipsa p respectū ad mēbra in qb⁹ fiūt. ⁊ pꝫ qō dicit Auicē. Intētio aūt dicti Auic. est. q: in carne est caliditas ⁊ humiditas ⁊ amplitudo poroꝝ. in neruis aūt est friditas ⁊ siccitas ⁊ spissitudo poroꝝ. Et iō humor q est in carne collectus citius resoluit̄ p caliditatē que adiuuat. ⁊ ꝓpter vias. i. poros magis aptos. In neruis aūt ꝓpter friditatē ⁊ spissitudinē neruoꝝ plus humor ifigit̄ ⁊ tardius resoluit̄. Et ideo bñ dic̄ Auicen. Et qō ex eis accidit i carne. Et itellige ēt hic vltra illud qō dicit Aui. ꝙ ignis psicus de se ē vehemētis ⁊ citioris resolutionis q̄₃ pruna: eo ꝙ mā in ipa est subtilior ⁊ min⁹ ifixa q̄₃ in pruna vt dictū fuit supra. ⁊ hec est vna cōparatio que ē cōparatio prune ad igne psicū. Sed alia est cōpatio ipoꝝ ad seipa p respectū ad mēbra in qb⁹ accidūt. ⁊ istā hic Aui. ponit: sꝫ p̄mā cōparationē dedit itelligi per id qō dixit supra. Et ignis psicus est velocioris apparitionis ⁊ motus. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et vnumquodq₃ amboꝝ est de colera citrina adurente permixta melie. Et ꝓpter illō accidit ex eis ambobus ascara nigra: ⁊ ē quasi sit ignis persicus vehemētius colericus: ⁊ pruna vehementius me'ācolica.

¶ In qua pte ponit causas istoꝝ: ⁊ cū hoc ēt assignat dr̄iā iter ista a pte causaꝝ. ⁊ dic̄. ⁊ pꝫ. ¶ Et nota ad magis declarandū dictū Aui. ꝙ pruna ⁊ ignis psic⁹ fiūt ex eadē mā. q: vnūqdq₃ fit ex cola citrina adurēte pmixta melie. ⁊ iō bñ dicebat̄ supra ꝙ ignis psic⁹ ⁊ pruna sunt pustule vesicātes ⁊ adurētes ⁊c̄. Et iō dictū fuit ēt supra ꝙ Aui. ibi. (Amplius qn̄q₃ vesicat ⁊c̄) ponebat ꝓpriū significatū prune ⁊ ignis psici ⁊c̄. q: ꝓprie pruna ⁊ ignis psic⁹ sunt pustule vesicātes ⁊ adurētes ⁊c̄. bñ tñ pñt significare illa alia. q: q̄si oīum est eadē mā ⁊ eadē cura: vt dictū fuit supra. ⁊ iō quōcūq₃ accipiat̄ pruna ⁊ ignis psic⁹ fiūt q̄si ex eadē mā. ⁊ pp hoc ambo determinant̄ sub eodē capitulo tñ sꝫ magis ⁊ min⁹. q: ignis psic⁹ est vehemēti⁹ colic⁹. eo ꝙ mā ipsi⁹ ē min⁹ pmixta melācolie ⁊ min⁹ adusta. sꝫ pruna ē vehemēti⁹ melica. q: mā ei⁹ colica est magis pmixta melie. ⁊ est magis adusta. pp adustionē aūt humor rēdit in nāꝫ melie. Et ex his q̄ dicta sunt ēt appet quō iste pustule differāt a pdictis. s. a formicis. q: in istis ē mā colica magis aduste ⁊ magis melica q̄₃ sint in illis: sꝫ qn̄q₃ vt dictū fuit supra nomē ignis psici possit absolui: qn̄q₃ sup formicā comestiuā adurētem. q: tūc qn̄ formica trāsiuit in formicā corrosiuā malā eadem est

quasi mā ipsi⁹ ꝛ mā ignis psici ꝛ eadē est cura ipsi⁹. ꝛ iō nomen ignis psici pōt absolui sup illam. vt dictuʒ fuit supra. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et tibi qdem iest vt nomines vnūquodqꝫ amborum cum itentione que aggregat ambo pruna: deinde diuidas: et similiter inest tibi vt nomines ea ambo ignem persicum ꝑpter illā eandē itentioneʒ: deinde diuidas: ꝛ iest tibi vt des vnicuiqꝫ itentioni nomen: ꝛ iam fecerūt totuʒ illud: ꝛ nō est plurima differētia in eo.

¶ In qua pte compat prunā ad ignē psicū penes noīa. ꝛ dicit. Et tibi qdē iest. In qua pte itentio Aui. q̄ est obscura ē ista. vult. n. dicere ꝙ qn̄ ista duo aggregant̄ simul. s. pruna ꝛ ignis psic⁹. qꝛ vtplm̄ ista sil' aggregant̄ ꝛ marie pruna raro fit sine igne psico: ꝙ pnt tūc cū tali itētōe illa ambo appellari pruna: ꝛ ħ si ibi vicat pruna: ꝛ ħ itēdit Aui. cū dicit. Et tibi qdē iest ꝛc. deinde diuidas. i. distinguas ignē psicū. s. a pruna pp illā ꝛ eādē itētionē. i. in illa itētōe q̄ tu vocas ambo prunā tanqꝫ a denoiatione. qꝛ tu potes distiguere igneʒ psicū a pruna. vt dicēdo ħ est ignis psic⁹ ꝛ hec ē pruna. ꝛ dato ꝙ totū appellet̄ pruna tanqꝫ a denoiatione. Et silr iest tibi vt noies ambo ignē psicū ꝛc. ħ ē dicere ꝙ si ista ābo aggregant̄ sil' tu potes ista ābo appellare ignē psicū ꝛc. pp illā eādē itētione. i. in tali itētōe q̄ aggregat ābo sil'. in tali. n. itētōe tu potes appellare ea ambo ignē psicuʒ. ꝛ ħ itellige si ibi vicat ignis psic⁹. Deinde diuidas. i. distinguas: supple prunam ab igne psico: sic tu ꝑus fecisti qn̄ totuʒ vocabat̄ pruna. qꝛ dato ꝙ totū vocet̄ ignis psic⁹. tn̄ tu potes adhuc distinguere ibi prunā ab igne psico. Et iest tibi vt des vnicuiqꝫ itētōi. s. pdicte nomē. Et iam fecerūt. s. antiq totuʒ illud. i. qd̄ dcm̄ ē. Et nō est plurima dr̄ia in eo. s. in istis talib⁹ noiationib⁹. qꝛ de istis noib⁹ nō ē curandū dūmodo intētiones reꝝ habeant̄. Tūc seqtur illa pars.

¶ Et qn̄qꝫ sunt cum formice spēb⁹: ꝛ miliaris male febres vehemētis caliditatis pniciose. Et qn̄qꝫ accidūt ista causa pestilētie. Et multotiēs similant̄ flegmoni: ꝛ tēdūt ad nigredinē in principio rei: ꝛ ꝑprie in etate sua.

¶ In q̄ pte Aui. ponit qdā iudicia q̄ sumunt̄ ex istis. ꝛ sunt tria illa q̄ ponit. Dicit g̊. Et qn̄qꝫ sunt cū spēb⁹ formice ꝛ miliaris male ꝛc. ¶ Sꝫ tūc stati dices ħ qd ad rūbū: de ħ qd̄ dicit Aui. cum itentio sua in isto ca° sit de pruna ꝛ igne psico: ꝛ nō de formica. ¶ Tu potes dicere ꝑ tāto dic̄ ħ. qꝛ vt dcm̄ ē i ꝑn° hui⁹ capū ista duo. s. pruna ꝛ ignis psic⁹ pnt absolui sup ocm̄ pustulā vesicātē adurētē ꝛc. ꝛ iō pnt absolui sup formicā ambulatiuā ꝛ miliareʒ malā q̄ sunt vesicātes adurētes. ꝛ pp ħ appellauit hic ista duo spēs formice ꝛ miliaris male. Expone g̊ dcm̄ Aui. Et qn̄qꝫ sunt cuʒ spēb⁹ formice. i. cum g̊ pruna ꝛ ignis psic⁹ q̄ pnt absolui sup spēs formice miliaris male febres vehemētis cal'itatis pniciose. ꝛ tūc supple fiūt mortif. re. ꝛ cā h⁹ ē. qꝛ tūc sunt ex hūore pessimo venenoso. vñ tūc q̄si sunt de nā alhoym. tūc Aui. ponit aliud iudiciū istaꝝ pustulaꝝ. ꝛ dic̄. Et qn̄qꝫ accidūt ista cā pestilētie: ꝛ tūc supple sūt male: qꝛ egritudies q̄ accidūt cā pestilētie fiūt ex hūorib⁹ corruptis venenosis: tūc Auic. ponit aliud iudiciū: qd̄ sumit̄ et ab istis pustulis. ꝛ dic̄. multotiēs silant̄. s. iste pustule flegmōi ꝛ tēdūt ad nigredinē in pn° rei: ꝛ ꝑprie in etate sua. i. in augmēto: ꝛ tūc sic ēt male sunt. qꝛ qn̄ silant̄ flegmoni ꝛ sunt nigre. tūc significatur magis corruptio ꝛ malitudo humoꝝ maloꝝ corrūpentiū membrum: sic ergo Auicen. per hoc qd̄ dicit intendit ponere tria iudicia que sumunt̄ ab istis pustulis ratione quorundam accidentium ipsorum.

¶ Cura prune ꝛ ignis persici. CAP. X.

Necessaria ē flōmia vt euacuet̄ sanguis colericus: ꝛ qn̄ egritudo est timorosa tūc necessarium est ipsam approximare sincopi.

¶ Sup⁹ Aui. determinauit de pruna ꝛ igne psico theorice. hic determinat de ipsis practice ponēdo curā ipsoꝝ. ꝛ ponit curā ipsoꝝ q̄tū ad oīa ꝑdicta significata. qꝛ vt dcm̄ fuit supra oīuʒ ē q̄si eadē cura: ꝛ iō Aui. nō distiguit curā ipsoꝝ: sꝫ ponit gnālē oīb⁹. vt pꝫ subtilr itūēti. Diuidit̄ ps ista i ptes duas. ꝑrio ponit curaʒ prune ꝛ ignis psici rōne euōnis. z° ponit curā ipsoꝝ q̄tū ad medicias locales. z° ibi. (Cura āt localis ē necīa ꝛc.). ꝑria in duas. ꝑrio ponit curā prune ꝛ ignis psici rōne euōnis toti⁹ corpis q̄ fit per flōmiā. z° rōne euōnis que fit p locū p scalpellationē. z° ibi. (Et fortasse ē necīa). Dic̄ g̊ ꝙ necīa ē flōmia: supple in curatōe hui⁹ egritudis vt euet̄ sanguis colicus. Et qn̄ egritudo ē timorosa sicut qn̄ ē ex mā venenosa ꝛ adusta vehemēter cala necessariū est ipsam. s. flōmiā approximare sincopi. qꝛ in talib⁹ apatib⁹ acutissimis cōpetit flōmia vsqꝫ ad sincopim. vt ponit Gal. sup z°ᵐ illi⁹ affōrismi. Eoꝝ q̄ egerunt̄. Et itellige ħ ꝙ nō solū dꝫ fieri euō p flōmiā: sed ēt euō p solutionē ventris cū purgatiuis cole ꝛ melic est optia i hac egritudie cū mā isti⁹ sit colerica: sāguis colic⁹ adustus pmixt⁹ cū mella. Aui. nō forte fec̄ hic mētionē de solone vētris. qꝛ forte sufficit euō p flōmiā: ꝛ spālr qn̄ fit vsqꝫ ad sincopi. Deinde cum euasti vsqꝫ ad sincopum. vt dicit Rasis puenias ad ifirmū cū eis q̄ subtiliāt sanguinē absqꝫ acuitate. imo hūectāt ipꝫ ꝛ addūt in aquositatē ei⁹ sic aq̄ ordei ꝛ aq̄ melonis viridis ꝛ aq̄ cucurbite assate ꝛ mucillago psilij. Et addit Rasis ꝙ non deni̅ in hac egritudie ea q̄ igrossant sanguinē penit⁹. sanguis nāqꝫ cū ea est grossus in seipso.

¶ Et fortasse est necesse: ꝛ ꝑprie in pruna facere scalpellationē ꝑfundam vt egrediat̄ sanguis malus cōstrictus i ea q est in nā veneni: ꝛ non fiat illud qn̄ materia est declinis ad coleram.

¶ Dic Aui. ponit curā prune ꝛ ignis psici rōne euōnis sanguinis q̄ fit ex loco p scalpellationē. ꝛ dic̄. Et fortasse necesse ē. ꝛ ꝑprie in pruna facere scalpellationē ꝑfundam. ꝛ ħ ē qn̄ sanguis est venenosus ꝛ adustus. ꝛ tūc pruna approximat q̄si ad nām antracis. ꝛ ħ est qd̄ subdit Aui. vt egrediatur sanguis malus ɔstrict⁹ in ea q est in nā veneni. Ratio aūt q̄re Aui. dic̄. Et ꝑpe in pruna est. quia in pruna cōpetit plus scalpellatio q̄ꝫ in igne psico. qꝛ in pruna ē sanguis magis grossus q̄ꝫ in igne psico. eo ꝙ sanguis i ea ē vehemēti⁹ melic⁹. ꝛ iō ē in ea pl⁹ ɔstrict⁹ sanguis q̄ꝫ in igne psico. Iteꝝ i ea sanguis ē magis venenosus eo ꝙ sanguis ē i ea magis adustus ꝛ magis admixt⁹ hūori melico adusto q ē humor pniciosus: qꝛ g̊ i ea ē sanguis cōstrict⁹: ꝛ plus venenosus. iō cōpetit i ea scalpellatio vt egrediat̄ sanguis ɔstrict⁹ i ea q est in nā veneni. vt dic̄ Aui. In igne psico est mā plus colica ꝛ min⁹ venenosa ꝛ ē subtilior. ꝛ iō scalpellatio fac̄ mām plus ebulire ꝛ fluere: ꝛ pp qd̄ nō ita cōpetit scalpellatio in igne psico sic̄ in pruna. ꝛ ħ ē qd̄ subdit Aui. cuꝫ dic̄. Et non fiat illud. i. scalpellatio qn̄ mā ē declinis ad coleraʒ. ꝛ hoc est in igne psico. qꝛ ignis psicus est vehemēti⁹ coleric⁹. vt dictum fuit supra. Tūc seqtur illa pars.

¶ Cura autē localis necessaria ē vt sit sicut cura herisipille. Veꝝ non opꝫ vt sit linimentū vehementis ifridatōis sicut in herisipilla: qm̄ materia ad grossitiē est declinis: ꝛ qm̄ ipsa est taliter ꝙ non tolerat vt redeat partīcꝫ ea ad interiora

qm̃ materia est venenosa: et non licet vt admi-strent̃ ea que sunt vehemẽtis stipticitatis neq̃. nam illa materia est tarde resolõnis. Et nõ licʒ vt administrent̃ resolutiua neq̃ in pricipio rei cum apparet neq̃ apud quietem inflatõis: qm̃ addit̃ in qualitate materiei.

¶ In qua pte p̃seq̃t̃ curã prune et ignis p̃sici: q̃tũ ad medicinas locales. et diuidit̃ pს hec in duas. Prio ponit curam prune et ignis p̃sici nõ vlcerate. 2° ponit curã ipsoꝝ qñ sunt vlcerata. 2° ibi. (In illa vo q̃ð de eo nõ est vlceratũ) Pria in duo. p̃ ostẽdit q̃les medicĩe cõpetãt in hac egritudine et q̃les nõ cõpetant. 2° exẽplificat de medicis spãlib᷒ q̃ cõpetunt in hac egritudĩe. 2° ibi. (Sicut emplm̃ q̃ð fit de arnaglossa). Pria in duo. p̃ ostẽdit cui᷒ cõplonis nõ debẽt esse medicĩe in hac egritudĩe. 2° õñdit cui᷒ cõplonis debẽt eẽ. 2° ibi. (Immo oʒ) Dic̃ p̃. cura aũt localis est nec̃ia: sic̃ cura herisipille: q: sic̃ in herisipilla ĩ pn̄° est nec̃ia ĩfridatio et repcussio: sic̃ et̃ et in istis. et sic̃ in herisipilla in statu et in fine est nec̃ia resolõ et infridatio cũ exiccatõe et̃ in istis. Et iõ cura localis in ipsis quodãmodo est nec̃ia: sicut in herisipilla. Differũt tñ in hoc q̃ð Aui. subiũgit. Verũ oʒ vt non sit linimentũ vehemẽtis ĩfridatõis: supple ĩ istis sic̃ in herisipilla. Et reddit causas duas. vna est pp̃ter grossitiem mãe. vñ si poneret̃ nimiũ. et fortiter repcussiuũ: dculcaret̃ mã nimis in mẽbro: et fieret postea difficilis resolõnis. Alia est: q: cuʒ materia illarum pustularum sit quasi venenosa non toleratur vt redeat ex eis paꝝ ad interiora. et ideo non debẽt poni in eis fortiter et pura repcussiua: sic̃ facim᷒ in herisipilla: Et intellige hoc q̃ lʒ in istis nõ possumus admiñrare medicinas vehemẽtis ĩfridatõis: sic̃ ĩ herisipilla: nihilominus ĩter istas adhuc est cõpatio. q: in igne p̃sico p̃nt admiñrari plus ĩfridantia q̃ in pruna. q: in pruna est mã grossior et venenosior: in igne aũt p̃sico est mã subtilior et min᷒ venenosa: vt dcm̃ fuit supra. et iõ magis põt sustinere repcussiua ignis p̃sic᷒ q̃ pruna. sʒ minus et̃ q̃ herisipilla. Et nõ licʒ vt admiñrent̃ ea q̃ sunt vehemẽtis stipticitatis. itẽrũ supple sicut facimus in herisipilla. q: sic̃ dcm̃ fuit ĩ herisipilla admiñrant̃ vehemẽter in pn̄° stiptica. hic aũt nõ debemus admiñrare ea q̃ sũt vehemẽtis stipticitatis. nã mã est tarde resolõnis: supple pp̃ter grossitiẽ ipsi᷒. nũc aũt vehemẽs stipticitas ĩpedit resolõnẽ. cuʒ ğ mã istaꝝ sit tarde resolõnis: debẽt ğ medicĩe nõ esse vehemẽter stiptice. Et intellige et̃ hoc sic̃ dcm̃ fuit de medicis ĩfridãtibus. q: et̃ in igne p̃sico possunt poni plus stiptica q̃ in pruna. quia materia in ipo est subtilior et citioris resolutionis q̃ in pruna. vt dictum fuit supra. Et non licet vt admiñrentur resolutiua .s. in istis: et intellige resolutiua pura et fortia. nec in pncipio rei cũ apparet. .s. ista egritudo. nec apud quietẽ inflãmatiõis .i. neq̃ apud finẽ et declinationẽ apatis in qua icipit qescere inflãmatio. Et reddit cãm Aui. cũ dic̃: qm̃ addit̃ in q̃litate mãei. .i. in caliditate et ĩflãmatõe mãei. q̃si vult dicere Aui. q̃ iõ nõ licʒ vt admiñrent̃ resolutiua pura et fortia nec in pn̄° nec in fine et̃. q: de quo minus vr̃. q: mã est valde acuta et ĩflãmata ĩ hac egritudĩe cũ sit mã adusta. et iõ pp̃ acuitatẽ et inflãmationẽ mãei nõ solũ nõ possum᷒ admiñrare resolutiua pura in pn̄° sed nec et̃ in fine. imo et̃ in fine debemus ea admiscere cũ ĩfridatiuis .s. pp̃ter acuitateʒ mãei. Sic ğ appet q̃ in hac egritudĩe nõ debẽt admiñrari medicĩe vehemẽtis fridicatis: nec vehemẽtis stipticitatis: nec pure resolutiue: nec fortes resolutiue. Et idẽ ponit. G. 14°. pticula de igenio sanitatis. Tũc seqtur illa pars.

¶ Immo opʒ vt admiñstres medicinas exiccatiuas in qbus est infrigidatio et resolutio quedam cum expulsione.

¶ In qua pte dicit q̃lis oʒ esse medicĩa et cuius cõplonis in hac egritudĩe. et dic̃: immo oʒ vt admiñstres medicĩas exiccatiuas ĩ qb᷒ est ĩfridatio et resolõ: et quedã cuʒ expulsione. Expositio istius q̃ð Aui. dic̃ est. Oʒ. n. esse medicĩa aliq̃ntulũ desiccatiua rõne humiditatis et virulẽtie q̃ fit ĩ istis pustulis. qa vt plm̃ iste pustule sunt vesicãtes adurẽtes: ex qb᷒ egredit̃ humiditas et quedã virulẽtia. sʒ nõ oʒ esse nimis desiccatiua pp̃ mãei grossitiẽ: ne mã pl᷒ ĩgrossec̃ et ĩduret̃: et maxime hoc est veꝝ cũ nõdũ sunt vlcerate. q: qñ sunt vlcerate ĩdigẽt fortiter dsiccãtib᷒ vt postea dicet. Itẽꝝ oʒ eẽ in eis aliq̃ ĩfridatio et repcussio: pp̃ ĩflãmationẽ et caliditatẽ mãei. sed nõ oʒ eẽ in eis nimia ĩfridatio pp̃ter cãm dictã supius. Itẽꝝ debʒ esse in eis aliq̃ resolõ rõne mãe que est difficilis resolõnis pp̃ter grossitiẽ mãei. sed nõ oʒ esse vehemẽs et nimia resolõ pp̃ter cãm dictã. et supple pꝫter istõ q̃ð Aui. hic exp̃mit q̃ oʒ esse in eis aliq̃ stipticitas: et pp̃rie in pn̄° pp̃ter fluxũ mãe. sʒ oʒ esse in eis pauca stipticitas pp̃ter cãʒ dictã. ¶ Vlteri᷒ et̃ nota q̃ lʒ medicĩa in hac egritudĩe debeat eẽ ĩfridatiua cũ exiccatõe et aliq̃li resolõne. tñ oʒ distingui fm̃ tp̃a egritudĩs. q: ĩ pn̄° oʒ esse plus medicĩa ĩfrigidatiua q̃ in fine et in statu rõne maioris alteratõis q̃ debet̃ in pn̄° apostematũ. In statu aũt et ĩ fine debẽt esse plus resolutiua q̃ in pn̄°. eo q̃ ĩ fine apatis ĩdiget mã plus resolutione q̃ in pncipio: et minori infrigidatione et repcussiõe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sicut emplastrũ q̃ð fit de arnaglossa et gallis et lentibus et pane plurimi furfuris. nam huius modi panis subtilior est in sub̃a sua: et emplastra istis similia de illis que scripta sunt in antidotario: et iterum galle cum aceto vini: et alumen cum aceto vini.

¶ In ista pte p̃seq̃t̃ determinãdo medicĩas spãles q̃ cõpetunt ĩ ista egritudĩe fm̃ p̃dictã doctrinã. et duo fac̃. p̃ ponit quedã empl̃a que cõpetũt in pn̄°. 2° ponit q̃dã emplastra q̃ nõ solũ cõpetũt ĩ pn̄° sʒ et̃ in aliis tp̃ib᷒ cõueniũt. 2° ibi. (Et de medicis bonis ꝛc̃). Dic̃ p̃. hñ dcm̃ est q̃ ĩ hac egritudĩe oʒ vt admiñstres medicĩas exiccatiuas ꝛc̃. sicut emplastrũ q̃ð fit de arnaglossa gallis et lẽtib᷒ et panis plimi furfuris. et põt sic fieri id emplastrũ. mollificent̃ pus vna die lẽtes in aq̃. postea coquant̃ in illa aq̃. deiñ exp̃mant̃ ab illa aqua et bñ pistent̃. postea ĩ dcoctõe illaꝝ lẽtiũ coquat̃ arnaglossa. et cuʒ bñ cocta est exp̃mat̃ ab aq̃ et terat̃ bñ. et postea sil̃ aggregent̃ lẽtes cocte et trite et medulla panis furfurei et dissoluant̃ sil̃ et aggregent̃ cũ illa. et si vis pone oleũ rosatũ ĩ decoctione p̃dicta ad modũ pultis. et cũ sic confecta sunt ad modum pultis ponat̃ ibi de puluere gallaꝝ: et postea coquant̃ sil̃ vsq̃ ad spissitudinẽ donec liniat̃ sup penã. id. n. empl̃ʒ est optimũ ĩ pn̄° prune et ignis p̃sici. et spãlr̃ dũ vlcerata non sunt. imo vt dic̃ Gal. 14°. pticula de igenio. id empl̃ʒ est vtile prune et igni p̃sico et formice ambulatiue et miliari et ĩ oĩbus silib᷒ pustulis que vlcerate et corrosiue nõ sunt. q: vlcerate et corrosiue ĩdigẽt forti᷒ desiccãtib᷒. q: id empl̃ʒ est quodãmõ repcussiuũ cũ exiccatõe et resolõne. q: plãtago ẽ repcussiua et exiccatiua cũ q̃dã resolõne lʒ pauca. Et etiã ĩ ea est apitio pp̃ter abstersionẽ q̃ est ĩ ea. vt dicit Aui. et etiã Aui. ĩ 2° de ipa. q̃ ipa est bona ĩ vlcerib᷒ fraudulẽtis et igni p̃sico: et ambulatiuis vlcerib᷒ antiq̃s et vlcerib᷒ p̃fundis. et est sublimis vlr̃ ĩ his caplis. Lẽtes aũt sunt exiccatiue et̃ cũ aliq̃ resolõne. q: lẽtes q̃si tp̃ate sunt ĩ caliditate et siccitate: sicut Aui. ponit ĩ 2° p° dcm̃. G. Galle aũt sunt ĩfridatiue et exiccatiue. panis aũt plimi furfuris est resolutiuus et exiccatiuus rõne furfuris. et hoc est q̃ð vult dicere Aui. cũ dic̃. nã. n. h᷒ panis est subtilior ĩ sub̃a sua. vñ expone. nã. n. ĩ cõplexio et vir᷒ hui᷒ panis est subtilior ĩ sub̃a sua: supple q̃ sit

panis qui est minus furfureus ⁊ plus de faria. q2 panis furfureus est magis resolutiuus ⁊ magis penetratiuus: ⁊ sicco: q̄ȝ panis de farina rōne virtutis ⁊ ꝯplonis ipsi⁹ furfuris vñ plus cōpetit hic panis furfureus q̄ȝ panis de farina. sic ḡ apparet ꝯsiderādo ad nām simplicium ꝙ istud emplꝫ ē optimū in pruna ⁊ igne ꝑsico: ⁊ in oib⁹ pustulis similib⁹. Et iterum galle cum aceto vini sunt bone. s. in ꝑncipio maxime. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et de medicis bonis in hac hora ⁊ post ipsā est vt sumant granata acetosa ⁊ scidanť ⁊ decoquanť cū aceto donec liniantꝛ: deide terantꝛ ⁊ ponanť sup pānū ⁊ admistrētur. ipm. n. cōueniens est in oi hora ⁊ eradicat hāc egritudinē i pricipio ⁊ statu. Et qñqꝫ cadit i medicis hui⁹ ꝗ̄partis nux recēs ⁊ folia eius cuȝ salib⁹ ⁊ vua passa ⁊ ficus cū vino ⁊ oleo papaueris nigri ⁊ meli⁹ est vt ex oibus fiat emplm. Et de medicinis ꝯuenietib⁹ in plib⁹ horis sunt opiū ⁊ acatia ⁊ dragagāntuȝ sile ⁊ cortices granatoꝝ de vnoquoqꝫ quoꝝ sumat pōdus. ʒ. i. floris eius. ʒ. i. semē iusquiami albi. Et huiusmodi medicie nō ponunť nisi sup illud qȯ nō est vlceratum.

ℭ Hic Aui. cōnumerat alia empla que ꝯueniūt nō solū in prīcīpio: sed et in aliqs tpib⁹. Et ṗ ponit vnū emplm qȯ est ꝯueniens in oi hora. Deīn ponit quoddā aliud. ibi ⁊c. (Et qñqꝫ cadit) 3⁰ ponit quoddā aliud ibi. (Et de medicis ꝯuenientibus) Et si tu vis scire vtutē ⁊ cōplonē oiuȝ istoꝝ emploꝝ respicias vtutē ⁊ cōplonē medicinaꝝ simpliciū. eo ꝙ cōposita trahut vtutē a simplicib⁹: ꝑ cōplonib⁹ aūt ⁊ vtutiū medicinaꝝ simpliciū recurras ad libros pticulares qui tractāt de simplicib⁹. Et addit Aui. i fine istoꝝ emploꝝ ꝙ hȯ medicine nō ponunť nisi sup illud qȯ nō est vlceratū. Et rō h⁹ est: q2 qȯ vlcerat⁹ est idiget fortiorib⁹ desiccātibus. vñ ista non sufficiūt nisi in pruna ⁊ igne ꝑsico: cum nondū vlcerata sunt. Tūc sequit illa pars.

ℭ In illo vo qȯ de eo est vlceratū est necessariū illud qȯ fortiter exiccet: sicut medicamē andaron ⁊ farasion ⁊ trocisci randudros ⁊ medicamē de kerfin cū vino dulci ⁊ cum rob ⁊ reliq̄ q̄ dicta sunt in curatōe herisipille vlcerate ⁊ formice miliaris: ⁊ oȝ vt emplastrenť desup empla in die bis ⁊ in nocte semel ⁊ bis: ⁊ nō administres exiccatiua quātuȝ potes: qm̄ ipsa addūt i malitia egritudinis.

ℭ In qua pte Aui. ponit curā prune ⁊ ignis ꝑsici cū vlcerātur. ⁊ duo fac. ṗmo ponit curaȝ loci q̄ est vlcerat⁹. 2⁰ docet ꝓhibere vlcerationē ne ambulet in ptes circūstātes. 2⁰ ibi (Et oȝ vt subuenias) Dicit ṗ in illo vo qȯ de eo est vlceratū necīū est id qȯ fortiter desiccet sicut medicamē andaron .i. androni ⁊ medicamē de kerfim. i. de kerua cū vino dulci. s. distēpato. ⁊ cū rob. i. cū saba. oia. n. ista sūt fortiter dsiccatiua. ⁊ iō cōpetūt in his cū sunt vlcerata. ⁊ nō admistres exiccatiua q̄tū potes. qm̄ ipsa addūt i malitia egritudis. ℭ Sed tu stati dices hic vr̄ ꝙ ꝯtrict sibi ipsi. q2 dixit ꝙ de eo qȯ est vlceratū necīū est ꝙ fortiter exiccet. hic aūt dicē ꝙ nō admistres exiccātia q̄tū potes. ℭ Tu potes dicere vnomō ꝙ Aui. hic itelligit exiccātia. i. stiptica. q2 i ista egritudine nō debēt eē medicine fortis stipticitatis rōne mālie grosse q̄ difficilis est ad resolonē: vt supra dcm̄ fuit. ℭ Sȝ tu dices vr̄ ꝙ hec sint ꝯ Rasim. ca⁰ de pruna ⁊ igne ꝑsico. qui dicit. Et ponanť super locum vlceris medicine fortis stipticitatis. Tu potes dicere ꝙ Rasis itellexit fortis stipticitatis. i. fortis siccitatis: q2 medicie prune ⁊ ignis ꝑsici vlcerati debēt eē fortis siccitatis. vñ Rasis ibi itellexit ꝑ stipticitatē siccitatē. ⁊ Aui. qñ dicit hic nō ponanť exiccantia ⁊c. itellexit ꝑ exiccātia stiptica vehemēter. ℭ Uel potes rñdere ad dcm̄ Aui. alio mō sic qñ Aui. dixit hic. Et nō admistres exiccātia q̄tū potes itellexit ꝙ nō administres exiccātia in vltio. supi⁹ vo qñ dixit ꝙ necīuȝ est ꝙ fortiter exiccet itellexit respectu illius qȯ ponit in illis nō vlceratis. vñ in pruna ⁊ igne ꝑsico. vlceratis debēt administrari exiccātia fortiter: sȝ nō q̄tū potes. i. sȝ nō exiccātia in vltimo. q2 lȝ ꝯueniāt ex pte vlceris ⁊ virulētie quā eiciūt: nō ꝯueniūt ex pte māe q̄ grossa est. q2 in mā grossa nō debent admistrari exiccātia nimis fortia. q2 stati resoluūt subtile ⁊ relinquūt grossuȝ. ⁊ iō reddit mā nimis iobediēs resoloni. Uel potes dicere alr. ⁊ nō admistres exiccātia q̄tū potes: hoc ē ꝙ nō admistres exiccātia fortia. q2 de talib⁹ itellexit hic q̄tū potes. i. q̄tū tibi est posse. q2 q̄tū posse est nō debes admistrare exiccātia fortia: sed cum cogit vti eis. s. qñ vlceranť ⁊ eiciūt multū virus: tūc debem⁹ ea administrare sicut dixi ṗ. q2 lȝ noceāt ex pte māe: q2 grossa. tñ cōueniūt ex pte vlceris ⁊ humiditatis eius. vñ fortiter exiccatiua debēt retardari q̄tū posse est tibi: sȝ si est necessitas ea admistrandi admiistrenť: sicut qñ ista vlceranť ⁊ ex eis exit multa aquositas. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et oȝ vt tu subuenias ei qȯ ꝑtinet locū et loca adustionis cum bolo ar. et aceto et aq̄ et reliquis que ifridāt et repercutiunt: et id qȯ est ꝓpinquius illo est lana ysopi ifusa in vino. Cum ergo quiescit iflāmatio et remanēt vlcera curentur cum eis que sunt sicut emplastra de merdasengi et emplastra dyabuticiarion: et cū reliqs medicinis vlcerum corrodentiū predictis in antidotario. Et nux antiqua vnctuosa est ꝯueniēs igni persico in hac hora.

ℭ Hic Aui. docet ꝓhibere pambulationē istaꝝ qñ vlcerātur. ⁊ dicit. Et oȝ vt subuenias ei qȯ ꝑtinet locū. s. vlceratū .i. oȝ vt tu subuenias ptib⁹ circūstātib⁹ ne vlcerenť: ⁊ plus ambulēt vlcera ⁊ loca adustionis. i. ⁊ locis etiā circūstātibus iflāmatis. vñ oȝ duob⁹ subuenire. oȝ. n. ṗ subuenire ne illa vlceratio supambulet: ⁊ oȝ ēt remouere caliditatē ⁊ adustionē in locis circūstātib⁹. ⁊ id fit cū bolo armeno ⁊ aceto .s. ponēdo ea in circuitu vlceris. sed desup ponanť medicine vlceris ꝓpe. Cū ḡ quiescit. i. sedať inflāmatio ⁊ remanent vlcera. s. sine magna caliditate curenť cū eis ⁊c. Empla dyabuticiaron. i. empla de litargiro ⁊ aliis exiccatiuis mixtis cū saba. ⁊ nux antiq̄ vnctuosa ꝯueniēs est igni ꝑsico in hac hora. s. cū est ibi vlceratio sine caliditate. Dicit aūt vnctuosa q2 oleuȝ nucis antiq̄ abstergit ⁊ desiccat ⁊ ꝯfert vlceribus corrosiuis. vt dicit Serapio in suo libro de simplicib⁹ medicinis. ⁊ iō dicit Aui. vnctuosa. q2 illa tūc hȝ maxie vtutē olei qȯ ꝯfert istis vlcerib⁹ corrosiuis ambulatiuis.

ℭ De vesicis ⁊ inflatōib⁹. CAP. XL

Inflationes accidūt fm̄ duos modos quoꝝ vnus est ꝓpter aquositatē q̄ expellit ex ebulitione in humorib⁹ cuȝ q̄ eleuať mā subito ad illud qȯ est sub cute et inuenit cutē spissiorē q̄ȝ illud qȯ est sub ea: q̄re non penetrat in eā: imo remanet inflatio aquosa: et secūdus est vt fit loco aquositatis sanguis: qua

re sit pus de subtus.

¶ In isto ca° Aui. determinat de quibusdã pustulis q̃ dicunẽ vesice ⁊ inflatões. Et i isto p ca° Aui. distiguit modos inflatio nũ ⁊ vesicaꝝ ondẽdo quot modis pñt accidere inflatões ⁊ vesice. in 2° aũt ca° ponit curã ipsaꝝ. 2ª ibi. (Mũdificatio qdẽ corpis ⁊c̃). Et ps qd dicit. ¶ Et nota hic ꝙ pmus mo dus inflatõis accidit ex ebulitõe humoꝝ colicoꝝ subtiliũ ex qua ebulitõe eleuaẽ mã penetrãs carnẽq: est rara ⁊ re tinẽ in cute: qz est spissa. ⁊ fit inflatio aquosa in qua est aq̃ subtilis. ⁊ ista inflatio pprie appet eẽ vesica. ⁊ assimilaẽ ve sicas que accidũt ex adustione ignis: sicut dicit Rasis ca° de vesicis. ¶ Scds modus inflatõis ẽ ex humorib9 magis grossis. qz loco aquositatis est ibi quedã virulẽtia sanguis ad modũ aquositatis. ⁊ ideo ista inflatio magis pfundaẽ q̃ primacio ꝙ est ex humorib9 magis grossis. vñ pprie ista inflatio nõ est vesica sicut pma: sed magis dr̃ inflatio. ⁊ pri ma dr̃ pprie vesica. ⁊ ideo Aui. intitulauit istud caplm̃ de vesicis ⁊ inflatõibus. Et hoc est qd dicit Auic. in lra. ¶ Et secũdus modus inflationis est vt sit loco aquositatis san guis. i. loco aquositatis sit sanguis virulent9 subtilis quasi sit pus desubt9. expone quasi sit pus. i. ista virulẽtia sangui nis de subt9. i. magis it9 q̃ sit aquositas in vesicis pmis. qz in vesicis pmis est aquositas sub pma cute. qz est ex huori bus colericis subtilibus. in ista vero est magis intus. quia ista aquositas est grossior q̃ illa cum fiat ex humoribus grossioribus.

¶ De cura inflationum. CAP. XII.

Mundificatio qdẽ corporis cũ flõmia ⁊ similibus est fm ꝙ sciuisti: ⁊ admini stretur regimen ⁊ cibus fm modum qui est dictus.

¶ In isto caplo Aui. ponit curam pdictarũ vesicarũ. ⁊ diui ditur caplm̃ in duas ptes. Primo ponit curam ipsarũ per euacuationẽ corpis ⁊ regimen diete. 2° ponit curam ipsaꝝ cum medicinis localibus. secũda ibi. (Et ponaẽ sup eas in pmis) Dicit ergo pmo. Mũdificatio qdem ⁊c̃. ⁊ silibus. i. euacuationib9 per solutionẽ vẽtris est: sicut sciuisti in pre dictis capitulis: sicut i caplo formice. ⁊ in ca° prune ⁊ ignis psici. qz in omnib9 istis pustulis fit euacuatio eodẽ mõ cuꝫ quasi mã parũ diuersificeẽ. vel expone: sicut sciuisti. s. in p mo libro. sciuisti enim ibi qñ debet fieri flõmia: ⁊ qñ solu tio vẽtris. Et administreẽ regimen ⁊ cibus fm modũ qui iam dictus est. s. in apostematib9 ⁊ pustulis calidis. vel ex pone qui iam dictus est. s. in libro pmo. fen. 4ª. caplo de cu ra apatũ in generali. lꝫ ibi de cibis paꝝ tãgat. Uel expone qui dictus est. i. diceẽ in ca° de essere: ⁊ maxie in essere san guinea. qz talis essere ɔuenit cũ vesicis. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et ponaẽ sup eas in pmis cũ apparẽt qd sit sicut lẽtes cocte cum aqua ⁊ sicut cortices gra natoꝝ: aut cortices ramoꝝ eoꝝ ɔcocti cum aq̃. totũ illud ponaẽ fm ꝙ scis in loco suo post de coctionem ⁊ lenitatem tepidum.

¶ Auic. ponit curam istaꝝ vesicaꝝ q̃tũ ad medicinas lo cales. ⁊ diuidiẽ hec pars in partes tres. Primo ponit curaꝫ vesicarũ quãdo incipiũt. secũdo ponit curam quãdo iam cõplete sunt. tertio ponit curam quãdo sunt vlcerate. secũ da ibi. (Si aũt extiterint vesice) tertia ibi. (Et si vlceranẽ) Dicit ergo pmo. ⁊ ponaẽ sup eas ⁊c̃. totum illud. i. illud em plastrum ponaẽ fm ꝙ scis in suo loco post decoctionem ⁊ lenitatem tepidum idest ponatur tepidum quãdo est be ne decoctum ⁊ est lene: quia possit bene leniri super petiã. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt extiterint vesice ⁊ volueris ipsarum cu rationem: qm̃ ille que sunt in grossiore cute do lent: opꝫ vt aperianẽ cuꝫ acubus: ⁊ currat qd i eis est: ⁊ que de eis sunt subtiles aperiunẽ per se. Et non opꝫ vt tardeẽ: imo aperianẽ etiam ⁊ exprimaẽ quod est in eis cum facilitate paula tim. Deinde non euacuanẽ: aut vt sanẽtur: aut vt vlcerentur.

¶ Hic Auicẽ. ponit curam vesicaꝝ quando non possunt p hiberi: sed extiũt ⁊ complenẽ. Dicit ergo. Si autem ⁊c̃. ille que sunt in grossiori cute dolent vel dolorẽ faciũt. iste sunt ille que sunt sanguinee: vbi loco aquositatis est sanguis. nã iste sunt in grossiori cute idest magis profundanẽ in cute. quia sunt sub secũda cute: ⁊ iste faciũt maiorem dolorem q̃ alie ppter materiã: quia ibi plus profundaẽ sicut dictũ fuit supra ꝙ in flegmone est maior dolor q̃ in herisipilla: ppter maiorem profunditatem materie que est in eo. Et que de eis sunt subtiles idest que sunt sub cute. ⁊ iste sunt que fiũt ex ebulitione humoꝝ colericoꝝ subtiliuꝫ ex qua ebulitione vesice oriũtur in quibus est quedam aqua sub tilis: sicut est in vesicis que fiũt ab adustiõe ignis idest pa riuntur per se rõne subtilitatis humoꝝ: etiam quia pfun de non sunt. ⁊ ideo per se aperiunẽ. ⁊ nõ est necesse eas agi re cum ferro. Et non oportet vt tardetur: immo aperian tur ⁊c̃. hoc est dicere ꝙ si iste tardarenẽ ad aperiẽdum per seipsas non oportet tãtũ differre: sed oportet aperire cum ferro sicut in pmis. quia cum aqua que continẽ in vesicis sit calida ⁊ acuta si nimis staret ibi posset vlcerare. ⁊ ideo non oportet tardare ad aperiendũ eas ne vlcerentur. De inde non euacuãtur idest non euadunt. s. post apertionem ipsarum: aut vt sanentur. s. per apertionem illam: vt quan do non est ibi facta aliqua corrosio. qz tunc cum euacuata est illa aqua statim ɔsolidaẽ aut vlcerenẽ. i. sunt intus vlce rate: ⁊ tũc indiget ppter illud cura alia quã Auicen. ponit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si vlceranẽ curẽtur cum emplastris q̃ fiũt de cerusa: ⁊ que fiũt de merdasengi ⁊ silibus ⁊ pprie qñ cadit i eis: sicut ireos: ⁊ ẽplastris he risipille quãdo ambulat ⁊ corrodit ⁊ formice ⁊ reliqs q̃ diximus. Medicamẽ cõpositũ etiaꝫ . ℞. merdasengi librã. j. olei veteris lib. j. ⁊ ß. arsenici lib. i. decoquanẽ merdasengi cum oleo donec non adhereat: deiñ fundaẽ sup ipm arse nicum. Et iterũ medicamẽ ɔueniẽs ei quod de ipsis accidit sup testiculos ⁊ labia ⁊ eis silia ad vltimũ supra mẽbra q̃ vehemẽter idigẽt exicca tione. ℞. colcotar ⁊ calcadis. viij. ʒ vnoquoqꝫ folioꝝ rose. ij. teranẽ cum aq̃ administrẽtur: ⁊ silr fimus caprinus cum melle.

¶ Auicẽ. ponit curam vesicarum quando sunt vlcerate. ⁊ in isto. §. vt mihi videtur Auicẽ. duo facit. pmo ponit curã vesicarum vlceratarum in quibus non est caro corrupta ⁊ putrefacta. secũdo ponit curam vesicarum vlceratarũ in quibus est putrefactio ⁊ corruptio carnis. secunda ibi. (Et cum cadunt escare ⁊ carnes) Dicit ergo pmo. Et si vl cerantur ⁊c̃. decoquatur merdasengi cuꝫ oleo donec non adhereat idest donec non aduraẽ. quia quãdo merdasen gi aduriẽ: tunc adheret fundo vasis. ⁊ ideo est magna cau tela in coquendo merdasengi cum oleo. quia debet coqui cum lento igne ⁊ continue moueri ad ignem cum spatu la ne adhereat fundo vasis ⁊ aduratur. Deinde scilicet co

cto merdasengi cum oleo fundat̃ super ip̃m arsenicũ. vñ nõ dz poni arsenicũ nisi vltimo post decoctões merdasengi cũ oleo: q: si põeret̃ añ decoctões aduereret̃ ⁊ amitteret suã v̄tuté. ⁊ vltra oẽs pulueres q̃ ponũt in vnguẽtis i qb⁹ decoqtur merdasengi cũ oleo nõ debent poni nisi p̄us cocto litargiro ⁊ tepefacto: vt nõ adurat̃ ⁊ amittat suã virtutem. Et iterũ. Dic Aui. ponit qõdã vnguẽtũ qd est valde desiccatiuũ qd ɔpetit in vesicis vlcerans in qb⁹ ẽ magna hũiditas: ⁊ q̃ sũt sup̱ mẽbra q̃ idigẽt vehemẽti desiccatõe: q: i mẽbro magi siccõ dz admĩstrari magi sicca medicia. ⁊ dato ꝙ ibi vlcus nõ sit magis hũidũ q̃ in mẽbro humido: q: i q̃libȝ mẽbro debem⁹ admĩstrare medicias hũdo duas itẽtiões q̃ sũt p̄ncipales ⁊ gñales. s. ɔseruare subm cũ silib⁹ ⁊ curare morbũ cũ ɔ̃rijs. Debȝ g̃ admĩstrari talis medicina q̃ a p̄te sue similitudis ɔseruet ɔplõné mẽbri. ⁊ a p̄te sue ɔ̃rietatis curet morbũ. ⁊ iõ in membro sicco dz admĩstrari medicina magis sicca q̃ in hũido mẽbro rõne sue ɔplonis. ⁊ ideo illud medicamen qd ponit hic Aui. cũ sit valde desiccatiuũ ɔpetit in membris q̃ sunt sicut testiculus ⁊ virga ⁊ labia ⁊ similia: eo ꝙ ɔplo eorũ sicca est q̃ cõseruat̃ p̱ sicca ⁊ putrefit ab hũidis. ⁊ hec verba possunt extrahi ex dictis Gal. in libro de ingenio sanitatis in multis locis. colcotar est vitriolũ citrinũ. Calcbadis est vitriolum albũ. Tunc sequitur illa pars.

Et cum cadũt escare ⁊ carnes corrupte ⁊ apparet caro sana: tunc curetur cura vulnerum planorum.

In qua parte Auicẽ. ponit curã vesicarũ alteratarum in quibus est aliqua putrefactio ⁊ corruptio carnis. ⁊ habet ista duas partes. P̄rimo ostẽdit quomodo debeãt curari quãdo remota est ⁊ recedit caro mala ⁊ putrefacta. secũdo docet remouere carnẽ malã putrefactã cum medicinis. secũda ibi (Et cadere quidẽ faciũt ⁊c.) Dicit ergo primo. Et cum cadũt eschare ⁊ carnes corrupte ⁊ apparet sana ⁊c. quasi velit dicere Auicen. ꝙ in vesicis vlceratis in quib⁹ est caro vlcerata ⁊ mala corrupta debent admĩstrari medicie que faciunt cadere carnẽ corruptã ⁊ malam. ⁊ cum cadunt escare ⁊ carnes corrupte curent̃. s. iste vesice cura vlcerũ planorũ. i. cicatrizando eas: q: quãdo remota est mala caro ⁊ corrupta nõ restat nisi tunc cicatrizare sicut curãtur vulnera plana in quibus nõ est aliqua corruptio: q: in illis nõ habemus nisi intentionẽ cicatrizandi. Sic g̃ intellige ꝙ Auicen. qñ dicit. Et cũ cadunt escare ⁊ carnes corrupte. Dicit hic si iã dixisset de medicis que faciũt cadere escharã ⁊ carnẽ corruptã. vñ rectior ordo fuisset si pars sequẽs p̄cessisset: q: p̄us fecissemus cadere escharã ⁊ carnẽ malã. ⁊ postea cõsolidamus ⁊ cicatrizamus. Aui. tñ de hoc ordine nõ curauit sicut etiã in multis aliis suis locis facit. Deinde cum dicitur.

Et cadere quidem faciunt escaras ⁊ carnem malam medicine note. Et in alexandria faciũt eas cadere cuȝ herba nominata serenicis ⁊ iterum tarbeasis ⁊ oleum de albacuen est bonũ ad deijciẽdum eas.

Auicen. docet remouere carnẽ corruptã ⁊ malam cum medicis. Dicit ergo. Et cadere q̃dẽ. ⁊ cũ oleo de lacboen. oleũ de lacoen est sile corille fetide.

Et ad vltimuȝ administratio casus escare ⁊ curationis residui cum curatione vulneruȝ sanorum est conueniens valde.

Dic Auicen. repetit curam p̄dictam cũ curatione vlcerum sanorũ. i. curatõe vulnerum sanorũ in quibus compe tit consolidatio solũ ⁊ cicatrizatio: q: ista vulnera dicunt̃ sana per respectum ad alia mala putrida in quibus est putrefactio ⁊ corruptio carnis.

Medicamẽ bonũ expertum antiquorũ qd q̃dã modernorũ cõcesserunt. Re. sarcocolle ⁊ aloes ⁊ olibani ⁊ ceruse: ⁊ ziniar oium equaliter et quãtum est totũ de bolo armeno et fiant ex eis forme siles auellanis: sumant̃ et dissoluant̃ cũ aceto et aqua et liniat̃ cũ eis locus ponẽdo epithima sup̱ epithima donec accidat in eo cõtractio vehemẽs et fiat escara. et tunc aut cadet p̱ se si fuerit sub ea humiditas: aut est necessariũ vt radas eã et facias ipsam cadere et nõ cesses facere illud donec cadat totum.

Dic Auicẽna ponit quoddam medicamen antiquorũ quod est bonum ad remouendum carnem corruptam. ⁊ etiam esset bonum super vesicas vlceratas in membris sicce complexionis sicut super testiculos ⁊ super anum. ⁊ similia membra que dicta sunt prius que indigent vehementi desiccatõe ⁊ planum est.

De essere. CAP. XIII.

Essere est pustula parua lata sicut vesice et ad aliquãtulam tendẽs rubedinẽ et pruritũ faciẽs et angustiam eueniens subito s̃m plm. et accidit q̃nq3 vt currat ab ea humiditas. et fortasse est sanguinea. et s̃m plm fit vehemẽs in nocte et eius angustia fit in ea vehementior et ei⁹ tristitia.

In isto capitulo Auicen. determinat de quadam pustula que appellat̃ essere que est quasi quedã pustula ad modum puncture vespe vel vrtice. ⁊ determinat Auicen. primo de ipsa theorice. secũdo determinat practice. secunda ibi (Si sanguis quidẽ) P̄rima pars diuidit̃ in quattuor. p̄mo ponit diffinitionẽ essere cuȝ quibusdã circũscriptionibus 2° ponit causas ipsius. 3° ponit signa distinguentia inter sp̃es ipsius: q: essere est duplex. quedã est sanguinea que fit ex vapore sanguis colerici. ⁊ alia est flegmatica que fit a flegmate salso. 4° docet prohibere febrẽ que posset contingere in ipsa. secũda ibi (Et causa eius) tertia ibi (Et sanguinea quidem) quarta ibi (Et cum essere inuadit locum ampliũ) Dicit ergo. Essere est pustula parua sicut vesice. differt tamen a vesicis: q: a vesicis egreditur quedã humiditas ⁊ aqua subtilis. Ab ista vero pustula nihil egredit̃ vtplurimũ. vnde assimilatur sicut cuidã puncture vespe vel vrtice. Item etiam fiunt simul plures tales pustule in vno loco: immo aliquãdo comprehendunt magnam partẽ corporis. hoc aũt non contingit in vesicis faciens angustiã: q: materia illius est in interioribus corporis que egreditur ad exteriora. vnde angustiaȝ faciunt sicut faciunt variole. Et accidit quãdoq3 vt currat cuȝ ea humiditas. dicit quãdoq3: q: est raro. vt dictuȝ fuit prius. Aliquãdo ɔtingit ex maxime in illa que est flegmatica ⁊ fortasse est sanguinea. hoc est forte etiã potest esse ꝙ humiditas currat ab illa que est sanguinea: sed credo ꝙ vtplurimũ fit flegmatica. ⁊ secundũ plurimum fit essere vehemens in nocte. ⁊ eius angustia fit in ea vehementior. ⁊ eius tristitia. Et causa huius potest extrahi ex dictis Rasis. caplo de essere: quia dicit ipse ꝙ aer frigidus commouet eam cum ei associatur. ⁊ hoc est p̄pter clausionẽ pororum: ⁊ iuuat̃ ab introitu in aquã calidam. vt ibi dicit Rasis: q: aqua calida aperit poros. cum ergo aer in nocte sit magis frigidus q̃ in die. ideo cõmouetur eius angustia ⁊

tristitia magis in nocte q̄ in die. ⁊ maior etiã fit angustia flegmatice in nocte q̄ sanguinee. vt postea dicet: q: magis nocet ei frigiditas aeris et rõne flegmatis admixti cũ colera. vñ vtraq; essere fit magis vehemẽs in nocte q̄ in die: s; flatica fit vehemẽtior i nocte q̄ sanguinea.

¶ Et causa est ei⁹ vapor calidus eleuat⁹ in corpore subito aut a sanguine colerico aut a flegmate bautacbio.

¶ Hic Aui. ponit cãm essere. ⁊ planũ est a flegmate bautacbion. i. a flegmate salso qđ est admixtũ cũ colera.

¶ Et sanguinea qđe est vehemẽtioris rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ vehementioris ⁊ velocioris apparitiõis. ⁊ flegmatica est minor in oĩbus illis. ⁊ vehementia flegmatice est in nocte plus q̄ vehementia sanguinee.

¶ Hic ponit differentiam per signa inter species ipsius essere. vt patet.

¶ Et cũ essere inuadit locũ amplũ. tunc si nõ fiat flõmia timeẽ febris terriana. Et oꝫ vt fiat flõmia i spatio qđ ẽ inter illud ⁊ iter statũ.

¶ In parte ista Aui. docet vitare febrẽ q̄ posset ꝯtingere i essere. ⁊ dicit. Et cũ essere inuadit locuꝫ amplũ. i. occupat multũ de corpe. vt q: fit in magna q̄ntitate. tunc si nõ fiat flobotomia timeẽ febris terriana. q. d. fac q̄ flobotomiaꝫ ne eueniat feb. tertiana: q: qñ occupat essere multã quãtitatẽ de corpe significat multitudineꝫ mãei colice existẽtis in corpe q̄ posset facere feb. tertianã. Et oꝫ vt fiat flõmia in spatio qđ est iter illud ⁊ statũ. i. in spatio qđ est iter id. i. iter pncipiũ appãtiõis ⁊ vlceratiõis taliũ pustulaꝝ ⁊ statũ vt quasi fiat flobotomia in augmẽto talium pustulaꝝ: q: qñ augmentanẽ tales pustule in exterioribus. tũc ꝯuenit flõmia vt febris terriana euiteẽ: q: p flõmiã minuiẽ q̄ntitas illi⁹ materie q̄ est parata facere feb. tertianã. ⁊ iõ ꝯuenit flobotomia vt euiteẽ feb. terriana. ⁊ iõ ꝯuenit flobotomia qñ videmus tales pustulas augmentari. Sic ḡ exponẽ qñ dicit Auicẽ. Et oꝑꝫ q̄ fiat flobotomia in spatio qđ ẽ inter illud ⁊ statũ. i. in augmẽto: q: quãdo augeẽ. tũc timemus de febre tertiana ne eueniat.

¶ De cura essere. CAP. XIIII.

Si sanguis fuerit vicens. tunc oportebit vt in primis perueniat ad flobotomiã: deinde ꝯñter adhibeaẽ solutiuum colere si tolerauerit vtus q̄ fit sicẽ fit de duab⁹ ptib⁹ mirabolãoꝝ ⁊ pte vna hiere: cuius potio fit. ʒ. iij. in syrupo acetoso. ⁊ seda eã cũ eis que sunt sicut tamaridi ⁊ aqua duoꝝ granatoꝝ cũ corticib⁹ suis. Aut aqua granati acetosi cũ cortice suo ⁊ ĩfusione chrysomiloꝝ ⁊ aq̄ lactis acetosi ⁊ trocisci de spodio cãphorati cũ aq̄ granatoꝝ. ⁊ dare in potu aquã calidaꝫ in die multotiens est ex eis q̄ ꝯferũt ei ⁊ lenire naturã hñtis eã. ⁊ de eis q̄ sedãt eã est infusio sumach colata de qua sumanẽ. ʒ. iij. ⁊ ex cibis tabsil. ⁊ acetũ cũ oleo de amigdalis ⁊ sisamino ⁊ oleo cuꝫ aqua vue acerbe ⁊ lacte acetoso.

¶ In isto caplo ponit curaꝫ essere. ⁊ h; illud caplm partes duas. In pma parte ponit curã sanguinee q̄ fit ex vapore sanguinis colerici. In secũda parte ponit curã essere flegmatice que fit ex flegmate salso. 2ª ibi. (Et si humor fuerit) Dicit ḡ pmo. Si sanguis quidem ⁊c. planũ est. ⁊ aqua duoꝝ granatoꝝ cũ corticibus suis. s. dulcis ⁊ acris. Et expone cum corticib⁹ suis. i. cũ pulpis interioribus ⁊ fit sic illa aqua: q: debet accipi amboꝝ grana maloꝝ granatoꝝ. s. dulce ⁊ acre ⁊ piectis corticibus exterioribus debẽt pistari cũ suis pulpis interioribus ⁊ debẽt exprimi ⁊ accipere succũ. ⁊ qđã ꝯmiscent cum illo succo vinũ: ⁊ qdaꝫ aquã rosatã ⁊ qdam zucharꝫ. ⁊ debet poni in nocte ad serenum vt augmenteẽ coꝝ generositas laxandi. mane aũt deẽ infirmo. laxat eni ventrẽ sicut mirabol. ⁊ est valde delectabile. vñ rõne granati dulcis est lenitiuũ ⁊ ratione granati acetosi est apitiuũ ⁊ penetratiuũ. ⁊ rõne ipsoꝝ pulpe interioris est cõpressiuũ. cõprimit eniꝫ sicut mirabol. vñ est melius laxatiuum q̄ mirabol. ⁊ est magis delectabile. Ex cibis thassil est cib⁹ qui fit de lẽtibus coctis cuꝫ aqua. tales eniꝫ cibi cõpetunt in illo morbo fm q̄ dicit etiã Ras. dicit enim. cibeẽ cuꝫ tassil ⁊ cibis cõgelatis ⁊ frigidis ⁊ stipticis ⁊ aqua agreste ⁊ lacte acetoso ⁊c. vnde competunt hic cibi infrigidantes ⁊ congelantes sanguineꝫ cum sanguis sit subalis colericus.

¶ Si aũt hũor fuerit bautacbi⁹ euacueẽ corp⁹ cũ mirabolãis ⁊ cũ turbith de quo fit q̄ntũ est medietas mirabolãoꝝ: ⁊ fit potio ei⁹. ʒ. iij. Et deẽ ĩfirmo de nuce cupssi humida. ʒ. i. cũ aloes. ʒ. i. ⁊ sumaẽ crocus hortulan⁹. teraẽ ⁊ ꝯcutiaẽ cũ aceto et sumaẽ in potu. Aut deẽ in potu aq̄ magre aut aqua vrcei noui. et ad flegmaticam sumanẽ cubebe. ʒ. i. cũ trib⁹. ʒ. zuchari et pondere. ʒ. iij. seminis agnicasti i lacte dulci. et d' eo qđ est expti et cõuenit in omni spẽ est istud. calamẽti. ʒ. ij. spodij. ʒ. ij. ros. rubeaꝝ. ʒ. s. cãp; horekirat. i. deẽ in potu cũ aqua granati acetosi: aut sumaẽ i potu sauina cũ est ieiunus.

¶ Hic Aui. ponit curã essere facte ex flegmate salso. ⁊ planũ est qđ dicit. bautacbin⁹ i. flaticus salsus.

¶ De bestiomeno ⁊ differentia inter cancrenas ⁊ ascachillos. CAPITVLVM. XV.

Sermo de his rebus est ꝓportionalis quodãmodo sermoni de rebus quaꝝ rememoratio precessit.

¶ Quia inquit Aui. locutus est de quibusdã spẽb⁹ apatuꝫ calidoruꝫ: ⁊ q: ad pdicta apostemata aliqñ sequiẽ cancrena ⁊ ascachillos ⁊ bestiomen⁹ iõ hic de eis tractat. ⁊ pmo loquit de eis in via theorice. 2º practice. 2ª ibi (De cãcrenis qdem) Prima in duas. pmo pbat cõsecutiõeꝫ ⁊ ꝓportionẽ istoꝝ apatũ ad pdicta apata. 2º assignat differẽtiã inter cancrenã ascachillos ⁊ bestiomenũ. 2ª ibi (Et q̄ de hoc est in pncipio) Prima in duas. pmo ponit ꝓsecutiõeꝫ istoꝝ ad predicta apata. 2º pbat hoc. ibi 2ª (Dico ergo) Circa pmã partẽ est itelligendũ q̄ hoc qđ dicit. sermo de his rebus est ꝓportiõabilis quodãmõ. Uno mõ põt intelligi fm intellectũ fm quẽ pars est introducta. s. vt intelligaẽ q̄ p hoc qđ dicit Auicẽ. assignat cãm. quare de istis h' determinat: q: cancrena ascachillos ⁊ bestiomenus causanẽ maxime ex pdictis apatibus ⁊ pustulis: eo q̄ illa sũt maxime in via putrefactiõis ⁊ corruptiõis membri. iõ sermo istoꝝ est ꝓportiõabilis quodãmõ. i. h; similitudinem in hoc qđ dem est cũ sermone pdictoꝝ apatum. ⁊ iõ post pdicta apata determinat conuenienter de istis. Diciẽ quodãmodo: q: ista maxime cãnẽ ⁊ sequunẽ apata ⁊ pustulas malas ⁊ corrosiuas. ⁊ ꝓpter hoc dicit Aui. in fine hui⁹ capituli. Et qđ de hoc est in pncipio ⁊ nõ corrũpiẽ sensus ⁊c.

⁊ ꝓpīe ꝙ est flegmonides in pn° non minus ista pūr cārl ab alio fm ꝙ appet in isto cap. ꝫ q2 magis ab illis . iō dic̄ quodāmō. Rō āt ꝯfirmās hāc expōnē pōt esse: q2 cū cancrena ⁊ ascachillos ⁊ hestiomenus sint vlcera ꝓpie ⁊ nō apata.iō ꝯgruū est ex h videt determīatio ipsoꝝ spectare potius ad tractatū de vlcerib° ꝙ ad istū tractatū : ꝫ tñ q2 ista ꝓportionant̄ pdictis apatib° in h ꝙ dcm̄ est iā. vt. A. oñdat cāmqꝛe de istis determiat̄ in hoc tractatu ⁊ nō in tractatu vlceꝝ dixit. Sermo de his reb° ꝓportioāt̄ sermoni ⁊c. p hoc.n.dcm̄ oñdit.qꝛe ꝯtīr post pdicta determiet de istis. Alio° pōt exponi illō vbū.sermo de his reb° ē ꝓportionabili.est silis quodāmō sermoni de reb° q̄rū rememoratio pcessit.i.prune ⁊ ignis psici vt intelligat̄ ꝙ silis est iste sermo sermon. d igne psico ⁊ pruna in h : q2 sic pruna ⁊ ignis psicus ē vehementi° colericus ⁊ pruna ē min° colica ⁊ vehemēti° melica.⁊ iō sub eodē cap. determinauit. ita ēt ista nō dr̄ant nisi sm maiorē ⁊ minorē corruptōēꝫ. vt appebit īfra in h cap. ⁊ iō oīa ista sub eodē cap. determiant̄. ⁊ pp h sermo de istis ē ꝓportōabil' ⁊ silis sermoni de reb° q̄rū rememoratio pcessit.i.prune ⁊ ignis psici. ⁊ ista expō est aptior pma.ꝫ ēt pma sit bona. Tūc seq̄t̄ illa ps.

¶ Dico ergo ꝙ mēbro accidit corruptio ⁊ putrefactio pp cām corrūpentē ꝯplōnem eius et spm̄ aialem q est in ipso. Aut ꝓpter aliud prohibens eum puenire ad ipsuꝫ: aut ꝓpter aliqd congregās vtrasqꝫ itentōēs.

¶ In qua pte pbat ꝓportōēꝫ ⁊ dicentōēꝫ istoꝝ ad pdicta apata.⁊ pbādo h duo facit. Primo q2 illa accidūt ex putrefactōē ⁊ corruptōē ꝯnumerat cās corruptōis ⁊ putrefactōis. 2° mānifestat illas cās corruptōis. ⁊ ibi ostēdit ꝙ pdicta apata sunt in hac via in ista.ibi 2°(Sicut venena cal'a) Circa istā ptē est itelligēdū ꝙ mēbrū putrefit trib° modis. vt pōit Aui. vno° pp corruptōēꝫ ꝯplōnis membri pticularis. alio° rōne pbibitōis spūs aduētus ad mēbrū. 3° mō rōne vtriusqꝫ. ⁊ rō pmi pōt ē.q2 cū mēbrū opet̄ ⁊ uiuet rōne caloris ⁊ ꝯplonis ꝓpie ipsi° ⁊ rōne vtutū ⁊ caloris īfluentiū sibi p spm̄ a corde.iō si corrūpit̄ ꝯplo membri ꝓpria membrū tendit ad mortē. Itēꝝ q2 si corrumpit̄ ꝯplo mēbri.tūc mēbꝝ reddit̄ ineptū ad receptōēꝫ vtutū aie ⁊ spūum deferētiū tales vtutes. Itēꝝ ēt corrūpet spm̄ venientē ad eū.⁊ iō reddit eū ineptū ad receptōēꝫ virtutū aie.⁊ ideo tēdit membrū ad mortē ⁊ putrefactōēꝫ ipsius. ¶ Rō āt scdi.s.q̄re opilō ē cā putrefactōis mēbri est : q2 dato ꝙ ꝯplo ipi° ꝓpa nō sit cōrupta:tñ q2 pbibet̄ spūs deferēs vtutes aie veīre ad ipm sine qb° mēbꝝ nō pōt operari ⁊ viuere vt dcm̄ ē.iō p h mēbꝝ tēdit ad putrefactōēꝫ ⁊ mortē.Et ex istis duob° appet rō tertij: q2 si mēbꝝ putrefit pp alteꝝ istoꝝ multo forti° pp ābo. ¶ Ulteri° ē itelligēdū ꝙ p spm̄ aialē nō itelligit spm̄ q pcedit a cerebro q est instrm̄ vtutū aialiū.i.vtutū sensitiuaꝝ ⁊ motiuaꝝ: q2 pp pbibitōēꝫ spūs aialis tale mēbꝝ nō putrescit nec moritur: q2 mēbꝝ pōt viuere.ēt dato ꝙ mēbꝝ non sentiat nec moueat̄:sic appꝫ in mēbro stupido ⁊ paletico.sic dic̄ Aui. in p cap.de vtute vitaliꝫ itelligit h p spm̄ aialeꝫ.i.spm̄ vitalē q pcedit a corde:q2 iste spūs ē ferēs vitā oi mēbro . ⁊ est deferēs vtutē q cū fuerit in mēbro disponit̄ tūc ad recipiēdū oēs alias vtutes sicut appꝫ p Aui.in p: q2 sensus ⁊ mot° nō pnt in mēbro iesse nec vtus sensitiua ⁊ motiua nisi ꝑus vita ⁊ vtus vitalis sint in eo.Et iō si talis spūs pbibeat̄ venire ad mēbꝝ.tūc mēbꝝ morit̄ ⁊ putrefit.Et ꝙ p spm̄ aialē possit itelligi vitalis appꝫ p Aui.in p. vbi vocat in caplo vtutis vitalis vtutes vitales aiales.⁊ iō ēt ⁊ spūs q est instrm̄ aialis vtutis pōt dici vitalis ⁊ aialis . virtutes aūt sensitiuas ⁊ motiuas vocat virtutes aiales comprehēdētes sm ꝙ apparet in suo capitulo.

¶ Sicut venena cal'a ⁊ frida ⁊ ea que cuꝫ sua suba sunt ꝯria spūali aiali: et sicut apa et pustule et vlcera mala ambulatiua venenose sube. Et ea in qbus errat̄ sicut erratur in effundēdo oleuꝫ in vlceribus ꝓfundis: quare putrefit caro.et cum ifrigidatōe vehementi super apostemata calida.quare corrumpit̄ complexio que est in ipso. Prohibēs aūt eū puenire ad ipsum aut aggregās vtrāqꝫ intentionem.

¶ In ista pte Aui.manifestat in spāli pdictas cās putrefactiōis mēbri. ⁊ duo facit.p manifestat cās putrefactionis mēbri rōne corruptōis ꝯplonis ꝓpie ipsi° mēbri. 2° manifestat cās putrefactōis mēbri ipsi° rōne pbibitiōis aduētus spūs aialis ad mēbrū.⁊ ex istis duob° manifestat̄. 3ª cā putrefactiōis mēbri.2° ibi(Et pbibēs qdē ē opilō) Dicit g. sicut venena cal'a ⁊ frida supple putrefaciūt mēbrū ⁊ corrūpūt ꝯplonē ipsius. vñ reddūt ipm ineptuꝫ ad susceptōēꝫ spūs aialis: p venena cal'a ⁊ frida itelligit ea q corrūpūt ꝯplonē corpis rōne q̄litatis coꝝ vt rōne nimie caliditatis:vt euforbiū vel lepus marinus. ⁊ alia venena hꝫ. vel rōne nimie friditatis vt opiuꝫ.ista.n. corrumpunt ꝯplonē mēbri:q2 ꝯplo mēbri ꝯsistit in q̄dā armōia ⁊ ꝓportōe calidi ⁊ fridi huīdi ⁊ sicci. ⁊ ea q cū sua suba sunt ꝯria spūi aiali.i.ea q sūt ꝯria a forma specifica ipsi aiali : sic est napellus q ꝯriat̄ a forma specifica ipsi hoi ⁊ silia q corrūpunt ꝯplonē corpis nō rōne q̄litatis pncipalis:ꝫ q2 ꝯriat̄ corpi a tota suba. ¶ Uñ nota ꝙ triplicia sunt venena sm ꝙ apparet p Aui.4° cap. Sen.6ª.Quedā.n.sunt q corrumpunt ꝯplonē corporis rōne nimie caliditatis.⁊ ista dicuntur venena cal'a.Alia corrūpūt rōne frigiditatis. ⁊ ista dicunt̄ venena frida:alia aūt corrūpūt ꝯplonem corporis a forma specifica.⁊ sunt peiora. ⁊ dicunt venena absolute. Et sicut apata ⁊ pustule supple corrumpūt ꝯplonem . ⁊ p hoc intelligit apata ⁊ pustulas q corrumpūt ꝯplonē mēbri ratione materie nimis calide vel nimis fride sicut est in flegmone ⁊ igne psico.⁊ alijs ⁊c. Ista.n.corrumpūt cōplexionē sicut venena calida ⁊ frida.⁊ vlcera mala ⁊ ambulatiua venenose sube.p hoc intelligit pustulas ⁊ vlcera que corrumpūt ꝯplonem mēbri rōne materie venenose que est cōtraria corpi a forma specifica sicut dcm̄ fuit de venenis q sunt ꝯria a forma specifica. Et ea in qbus erratur sup.corrumpūt etiā ꝯploneꝫ mēbri ⁊c. ¶ Et nota hic ꝙ oleū nocet vlceribus rōne nimie huīditatis. cū aūt vlcera indigeat exiccatiōe maxime nocet vlcerib° ꝓfundis: q2 ista indigēt plus exiccari rōne pluriū humiditatū ⁊ superfluitatū q colligunt̄ in eis.⁊ ideo si nimis administrētur olea ⁊ nō sm ꝙ opꝫ corrūpit̄ ⁊ putrefit ꝯplo membri: q2 ꝯplo mēbri nō solū corrūpit̄ a nimis calidis ⁊ a nimis fridis:ꝫ etiā a nimis sicco ⁊ a nimis huīdo:q2 sicut membruꝫ ꝓportiōēꝫ hꝫ in calido ⁊ frigido.ita cū humido ⁊ sicco.Et sic in infrigidatōe vehemēti ⁊c.supple errat̄:q2 corrumpit̄ ꝯplo mēbri.Et reddit cām. pbibēs.s.infrigidatio eum.i.spm̄ aialem venire ad ipm.s.membruꝫ.aggregans .s.ifrigidatio vtrāqꝫ itentōēꝫ hoc est:q2 corrumpit ⁊ pbibet. ¶ Uñ nota ꝙ Auicē. vult dīc ꝙ nimia infrigidatio in apate calido pducit ad putrefactioneꝫ ꝓpter duo: ⁊ q2 opilat. vñ pbibet spm̄ aialeꝫ venire ad membrū: ⁊ q2 corrumpit ꝯploneꝫ membri:q2 ꝓpter nimiā infridatōēꝫ corrumpit calm̄ nāle ⁊ membrū tendit ad mortē.

¶ Prohibens qdeꝫ est opilatio. ⁊ illa opilatio aut est accn̄talis primitiua sicut ꝯstrictio quorundā mēbroꝝ in radice sua fortis. Ali illa q̄ ꝑcuerat corrūpit mēbrū ꝓpter retentōēꝫ spūs

aialis ab co: aut retentõem virtutis sparse sup spm̃ aialem q est in ipso q expandit̃ ex corde ꝛ aia: q̃re corrũpit̃ ꝯplo eius ꝛ morit̃. ꝛ q̃nq3 fit ꝑ opilatõe3 corporalẽ sicut apa calim malum fitũ magnũ grosse materie opilans meat⁹ ꝛ introitũ anhelit⁹ quo idiget spũs aialis: ꝛ hoc cũ hoc qd̃ retinet̃ et corrũpit ꝯplonẽ.

¶ Hic manifestat cãs putrefactiõis mẽbri rõne ꝓhibitionis a vẽtis spũs aialis ad mẽbrũ. ꝛ ponit duas cãs ꝓhibẽtes venire spm̃. vna ẽ ꝓmeuta sicut nimia ꝯstrictio in membro: sicut q̃nq3 faciũt restaurãtõẽs ossiũ: q2 fiat opilo spiritus ꝛc̃. Alia cã pot eẽ opilo corpalis sicut apa magnũ ꝛc̃. aut ꝑ retentõe3 vtutis vel remotõe3 ꝑ se sup spm̃ aialem q est in ipso. Dicit hic Aui. ꝑ istoq2 spũs est vehiculũ virtut' ad mẽbra. ꝛ ideo virt⁹ spargit̃ sup spiritũ quo mediãte supuenit ad membra. ꝛ si retinet̃ spũs ꝛ ꝓhibet̃ venire ad mẽbra tunc retinet̃ vtus ꝛ ꝓhibet̃ venire ad mẽbra q .s. spiritus expãdit̃ supple ad mẽbra ex corde ꝛ aia in aiali ex societate. i. cũ societate supple virtutũ aie: q2 spũs est instrm̃ aie mediãte quo differt virt⁹ aie ex corde ad membra. sic g̃ tũc si ꝓhibet̃ spiritus venire ad mẽbra ꝓhibetur etiã virtus aie venire ad ipsa. ꝛ iõ corrumpit̃ complexio mẽbri ꝛ morit̃. ꝛ introitus anhelit⁹. i. spũs quo. s. introitu indiget spũs aialis. ꝛ hoc. s. apa est opilans meatus cu3 hoc qd̃ retinet̃. i. rõne eius qd̃ retinet̃ in illo apate: q2 ratione materie opilant̃ ibi illi meatus.

¶ Et qd̃ de hoc est in pricipio ꝛ nõ corrũpit̃ cũ eo sensus ei⁹ cui est sensus noiat̃ cancrena ꝛ ꝓprie qd̃ est flegmonides in pricipio.

¶ In parte ista Aui. assignat dr̃ĩam inter cancrena3 ꝛ ascachillos ꝛ hestiomenũ. ꝛ ostendendo hoc ostendit quid est vnũquodq3 istoꝝ. Primo g̃ ondit qd est cancrena ꝛ dicit. Et ꝓprie q̇ est flegmõides in pn̄. Hic habes q̇ cancrena maxime causat̃ ex ꝑdictis apatibus s3 q̇ dcm̃ fuit supra. Et expone flegmonides. i. apa calim: q2 maxime causat̃ ex apate calo vel ex flegmone vl' herisipilla ꝛc̃. ꝛ hoc siue rõne malitie apatis siue rõne erroris medici in curãdo apostema. ¶ Et nota hic q̇ cancrena differt a cancro: q2 cancer est apa melãcolicu3 ꝛc̃. in quo est sensus ꝛ dolor ꝛ pulsatio. Cancrena v̄o est qñ apa vel aliquod vlcus tendit in corruptõe3 ꝛ putrefactionẽ membri.

¶ Et qd̃ ita ꝯfirmatũ est vt destruat̃ sensus ei⁹ cui est sensus. ꝛ illud est vt destruat̃ caro. ꝛ qd̃ ipsam sequit̃ ꝛ vsq3 ad os siue sit icipiens aut succedẽs apati noiat̃ ascachilos. Et q̃uis cãcrene fiunt ascachilos: imo sunt via ad ipsa et totum hoc accidit in carne et accidit in osse. et cũ eius corruptio incipit ꝑambulare in mẽbro et apat̃ qd̃ est in circuitu corrũpi et fortasse ꝑuenit ad corruptiõe3: tunc dicit̃ totum accñs hestiomenus. et dicit̃ dispõ partis mẽbri que ia3 putrefacta est et nisi esset ꝓpter grossitudinem materiei sue nõ adhereret: s3 expelleret̃.

¶ Hic ondit qd est ascachillos ꝛ planũ est. Et cu3 eius corruptio. In parte ista Aui. ostẽdit qd est hestiomenus ꝛ dicit. Et cu3 corruptio eius. s. membri incipit ꝑambulare in mẽbro. i. occupare totũ mẽbꝝ fortasse ꝑuẽit ad corruptionẽ. s. toti⁹ mẽbri. ita q̇ corrũpunt̃ mẽbra simplicia ꝛ cõposita. tũc dr̃ totu3 accñs. i. tota ista corruptio hestiomen⁹. ꝛ nisi eẽt ꝑꝑ grossitiẽ materie sue nõ adhereret. i. hestiomenus ꝛ ꝑs ista putrefcã in mẽbro: s3 expelleret̃. i. caderet ꝑ se. s. illa ꝑs putrefacta cũ ampli⁹ nõ recipiat vitã in mẽbro cũ sit totalr̃ putrefacta. ¶ Et est nõndũ h̄ circa ꝓcedẽtia q̇ cãcrena ascachillos ꝛ hestiomenus nõ drñt nisi s3 magis ꝛ min⁹ ꝛ s̄m diuersa tẽpora. nã cãcrena dr̃ qñ icipit caro corrũpi ꝛ putrefieri. vñ in cãcrena ẽ pn̄⁹ putrefactõis ꝛ corruptõis. ꝛ iõ nõ ẽ ibi adhuc sic caro corrupta q̇ ꝑdat sensum. ꝛ iõ dr̃ cãcrena q̃i corrodẽs: q2 i ca icipit corrosio ꝛ corruptio. S3 qñ sic ꝓcedit vlterius corruptio in carne vsq3 ad os. ꝛ itantu3 ẽ ibi corruptio q̇ destruit̃ sensus carnis. tũc dr̃ ascachillos. ꝛ tũc interptat̃ ascachillos. i. corrũpẽs. ꝛ qñ vlteri⁹ sic ꝓcedit corruptio q̇ ꝯphẽdit totu3 mẽbrũ: vl' icipit ꝑambulare ꝛ ꝯphẽdere totũ mẽbrũ ꝛ corrũpit̃ ibi caro ꝛ neruus ꝛ os. tũc dr̃ hestiomen⁹. Et iõ diffinit ip3 Albugasis dicẽs. corrodẽs nõ ẽ nisi corruptio ꝑambulans in mẽbro ꝛ corrodit ipm̃ sic ignis corrodit ligna sicca. ꝛ iõ interptat̃ hestiomenus. i. hostis hois. ꝛ ideo ex hoc apparet q̇ vnũ istoꝝ est via in aliud sicut cancrena ẽ via in ascachillos ꝛ ascachillos in hestiomenũ. ꝛ ideo oia ista sub vno capitulo determinauit.

¶ De cura. CAP. XVI.

De cancrenis qdẽ dũ in principio ꝑseuerat sperat̃ q̇ sanet̃. Cum aũt cõfirmatur corruptio in carne. tũc necessariũ est accipe totum ipsius.

¶ Supi⁹ Aui. determiauit de cãcrenis ꝛ ascachillos ꝛ hestiomeno i via theorice. h̄ logt̃ d̄ eis i via practice: q2 põit curã coꝝ. Circa h̄ duo facit. ꝑ põit curã coꝝ in gn̄ali. 2⁰ in spãli ibi 2⁰ (Cũ g̃ videris colorẽ). dic g̃ ꝛc̃. ꝑseuerãt. i. sũt. sperat̃ q̇ sanent̃ itellige h̄ sine icisiõe mẽbri vel alicuius ptis mẽbri ꝛ sine cauterizatõe cũ ferro igneo vel medicia caustica: q2 ẽt ascachillos ꝛ hestiomen⁹ sanant̃: s3 nõ sine icisiõe vel cauterizatõe. Cũ ãt ꝯfirmat̃ corruptio i carne. i. cũ cãcrena fit ascachillos vel hestiomen⁹. tũc necẽum ẽ accipe totũ ipsi⁹. i. totũ corruptũ. ꝛ h̄ itellige cũ igne cauterio ꝛ icisiõe vel medicina caustica. ꝛ itellige q̇ ponant̃ ita caustica q̇ accipiãt de carne sana i toto circuitu ita vt eradicet̃ malitia ꝑfecte. ꝛ tale causticã põt eẽ sicut illud qd̃ fit ex calce ꝛ sapõe ꝛ capitello fortissimo. Et itellige q̇ q̃nq3 in isto morbo caro mortificat̃ ꝛ denigratur subito vsq3 ad quẽdã terminũ ꝛ nõ incedit plus. ꝛ h̄ ego vidi sepe in virga ꝛ idiget solũ scarificatõe: eo q̇ facit cadere nigrũ sicut assongia loca ꝛ butirꝝ cũ medulla fermẽti ꝛ sale ꝛ vitellus oui cum sale: q2 hic mitigat dolorẽ ꝛ facit cadere nigru3 ꝛ desiccat: vel sicut est puluis de farina ordei ꝛ melle ꝛ aq̄ postea qñ cecidit escara indiget puluere ꝯsolidatiuo vel vnguento mundificatiuo.

¶ Cum ergo vides mẽbri colorẽ alterari: et est in via putrefactõis: tũc op3 vt succurras linĩẽdo ipm̃ cũ eo qd̃ ꝓhibeat putrefactiõe3 sicut ẽ bolũ armenũ et terra sigillata cũ aceto. Si aũt illud nõ valet nõ inuenis excusationẽ quin scalpellationẽ ꝓfundã facias diuersoꝝ modoꝝ in locis: et ponas sanguisugas et flebotomes venas proximas et paruas vt accipiatur sanguis malus cum cautela eius quod circundat locu3 sicut cũ epithimatibus ꝑdictis. ꝛ ponatur sup ipm̃ locũ scalpellatu3 qd̃ ꝓhibeat putredinẽ ꝛ sit ei ꝯtrariu3 de illis qb⁹ iest ꝓfundatio fortior sicut farina herbi cũ syrupo acetoso aut cũ farina fabaꝝ. ꝛ ꝓprie ꝑmixta cu3 sale. Et de illis q̃ de-

sup liniunť est assa ⁊ semen vrtice ēt ⁊ aristologia ro. ⁊ succus folioꝝ acori de vnoquoq; sumať ps. i. floris eris pars. s. terať cū aqua donec fiat fm spissitudinē mellis: ⁊ line cū eo vulnus ⁊ in circuitu eiꝰ. Et de medicis ꝓhibentibꝰ corrosionem est vt sumanť floris eris ⁊ mellis ⁊ aluminis equales partes ⁊ liniant cum eis: ꝓhibet enī ⁊ facit cadere illud qđ est putrefactum: ⁊ seruas illud qđ sequitur.

¶ In ista pte. A. ꝓsequiť de cura istaꝝ in spāli. ⁊ circa hoc tria facit. pmo ponit curā cācrene. 2ᵒ ponit curā ascachillos. 3ᵒ pōit curā besthomei. 2ᵃ ibi (Or si ps carnis icipit corrumpi) 3ᵃ ibi (Et cū incidiť membrū) pma in duas. pmo ponit curā initij cācrene. 2ᵒ ponit curā ipsiꝰ qñ videť tendere in viā putrefactiōis ⁊ ascachillos. 2ᵃ ibi (Si aūt ptransierit dispositio apatis) Pria posset diuidi in plures pticulas: sꝫ nō est vis. dicit ǵ ⁊c. alterari. i. denigrari ⁊ ē in via putrefactiōis. i. cācrenatōis. tūc oꝫ vt succurras liniendo supple in circuitu sic est bolū armenū ⁊ terra sigillata cū aceto. Intelligo hic ꝙ qñ poniť illud medicamen. s. de bolo armēo cū aceto ꝙ sepe remoueť licinium intinctū in hoc medicamie sup mēbrū. ⁊ hoc ē ne opileť ⁊ exiccet locus ob hoc ꝙ calefiat. Si aūt illud nō valꝫ. i. nō suffič ⁊c. nō iuenis excoriatōes ǵn scalpellatōes ꝓfundā facias diuersoꝝ modoꝝ in locis diuersoꝝ locoꝝ: qꝛ fm diuersa loca oꝫ fieri scalpellatio diuersi modi: qꝛ in mēbro carnoso pōt fieri profundior scalpellatio ꝙ̄ in neruoso vt sanguis malus accipiať cū cautela. i. cū ꝯseruatiōe a putrefactiōe eiꝰ qđ circūdat locū sicut cū epithimatibꝰ pdictis. s. de bolo ⁊ terra sigillata cū aceto. ¶ Et pōať sup locū. Hic pōit medicamia q̄ debēt poni sup locū scalpellatū: qꝛ aliud est medicamē qđ poniť in circuitu loci cācrenati: ⁊ aliud qđ poniť sup locū cancrenati: qꝛ in circuitu oꝫ poni medicamen repcussiuū vt ꝓhibeat putrefactōēs puenire ad partes sanas: sꝫ sup locū oꝫ poni medicamē resolutiuū ⁊ apertiuū cū forti abstersiōe ⁊ forti exiccatiōe sicut ista medicamia q̄ ponit ⁊ ppie pmixta cum sale. dicit hoc qñ volumus fortius desiccare vt qñ eēt maior putrefactio: qꝛ sal fortiter desiccat. Uel pōt fieri istud emplm ꝓbatū. ꝶ. farine fabaꝝ farine orobi ⁊ multū salis ⁊ ꝯfice cū succo absinthij vel vrtice ⁊ pone aliqđ mellis. Istud. n. emplm est optimū sup locū scalpellatū: qꝛ mūdificat ⁊ abstergit ⁊ desiccat. Et de medicis ꝓhibentibus besthomenū ⁊ corrosionē. i. ne cancrena fiat ascachillos ⁊ besthomenꝰ. Et itellige ꝙ medicamē qđ ħ ponit ē optimū ⁊ expꝉtū: qꝛ illud medicamē facit cadere illud qđ putrefactū est. ⁊ hoc ē rōne floris eris. ⁊ seruat a putrefactiōe carnē sanā. ⁊ hoc ē rōne aluminis: qđ ē ꝓhibitiuū ⁊ fortiter desiccatiuū. ⁊ rōne mellis abstergit ⁊ desiccat. tūc sequiť illa ps.

¶ Si aūt ptransit dispō dispōnē apatis ⁊ dispōnem corruptiōis coloris eiꝰ ⁊ icipit puenire in mollitiē ⁊ hūectať parūper: tūc hec est iceptio eiꝰ in putrefactiōe: quare oꝫ vt pulueriześ sup ipm aristologia rotū. ⁊ galle equali mēsura accepte donec desiccet. Et silr dragantum iteꝝ ⁊ colcotar sūt bona ppie cū aceto ⁊ folia nucis. ⁊ silr cucume. asi. aut succꝰ eiꝰ epithimādo.

¶ In qua pte ponit curā cancrene qñ vř tēdere in viā putrefactiōis ⁊ ascachillos. ⁊ planū est. Sꝫ itelligas ħ ꝙ iste medicie quas hic ponit Aui. debēt applicari fm diuersaꝫ dispōnē corpis ⁊ morbi: qꝛ in maiori corruptōe debent eē magis desiccatiue ⁊ acutiores ꝙ̄ in minori. ⁊ in cōplexione corporis sicca debēt apponi sicciores ꝙ̄ in ꝯplone hūida. ⁊ iō Aui. pōit ħ medicias magꝭ acutas ⁊ minꝰ acutas ⁊ desiccatiuas ꝯnūerādo diuersaꝫ dispōnē corpis ⁊ morbi.

¶ Or si pars carnis incipit corrūpi icide eā aut fac eā cadere cū eis q̄ sunt sicut trocisci andaracaron ⁊ fortiꝰ eis calcadicon. Cūq; feceris cadere ordinē vnū succurre cum butiro ponēdo desup: deide fac cadere secūdo donec pueniat ad cutē sanā. ⁊ dragātū rubeū est puluerizando bona sup mollitiē ⁊ putrefactōēs. Et cū apparet putrefactio nō expellas cū incisione ⁊ consumptōe: qm̄ magnificať malū.

¶ In ista pte pōit curā ascachillos. ⁊ tria facit. p̊ pōit curaꝫ ipsiꝰ. 2ᵒ docet vitare quēdā errorē. 3ᵒ remouet errorem quorūdā circa ħ. 2ᵃ ibi (Cū appet putrefactio) 3ᵃ ibi (Et qñ magis figať apa) de pma pte diĉ. ⁊ ē planū. de 2ᵃ dicit. Et cū appet putrefactio. s. in pnꝰ non expellas. i. nō remoueas illā cū incisione ⁊ ꝯsumptōe. i. causticatōe cū medicinis. ⁊ ħ itellige si talis putrefactio sit cum icisiōe ꝙ possit remoueri: qꝛ si sit pauca putrefactio ⁊ i pnꝰ si pōt remoueri cū medicis desiccatiuis pdictis nō oꝫ remoueri cū incisione ⁊ causticatiōe: qꝛ p illa magnificať malū: eo ꝙ p illa fit dolor: dolor aūt ē cā attractōis hūoꝝ ad locū apati. Et iō dicit Gal. lib. de inge. sa. Caue dolorē q̄tū potes: qm̄ nihil est cā apatis sič dolor. Alioꝰ exponiť: qꝛ iā dixit ꝙ si ps carnis icipit corrūpi icide eā aut fac eā cadere cū eis. vñ p ħ voluit ꝙ si caro putrefiat ⁊ corrūpať ꝙ icidať vel remoueať cū medicis caustica. Et iō expone alioꝰ. Et cū apparet putrefactio nō expellas cū icisiōe ⁊ ꝯsumptōe. i. cū icisiōe ⁊ causticatōe silr vt qꝛ icidas ⁊ caustices silr: sꝫ soluꝫ fac cū vno. qꝛ si tu facis cū ābobꝰ tūc magnificať malū: qꝛ fit magnꝰ dolor: qđ ē malū fm ꝙ declaratū ē. ¶ Uel expone aliter. Et cum apparet putrefactio non expellas cum incisione ⁊ cōsumptōe. i. non expectes cum incisione ⁊ ꝯsumptōe solū illiꝰ ptis quā oripit ā. sꝫ icide totū mēbꝛū sič dicit ifra (Et cū icidiť mēbrū) nā plus iportat ħ ꝙ diĉ appꝫ putrefactio ꝙ̄ ħ ꝙ dicit cū icipit corruptio: qm̄ magnificať malū. i. qꝛ ambulat sp malitia eiꝰ egritudis. ⁊ sic exponēdo dicimus ꝙ ħ icipit ponere curā besthomei.

¶ Et qñ magnificať apa in circuitu putrefacti. tunc laudatū est ei sanich cū succo hyusgami albi. Ueꝝ apud me nō est bonū ei: imo opꝫ vt huiusmodi administreť sup locū sanum vt ꝓhibeat ab ipso ⁊ repellat.

¶ Hic remouet errorē quorūdā q dicebāt ꝙ qñ magnificatur apa in circuitu putrefacti debet poni emplm de farina ordei cū succo iusqami albi. Aui enī dicit ꝙ istud nō est bonū: sed opꝫ vt tale emplm administreť sup locū sanum vt ꝓhibeať ab ipso ⁊ repellat. s. putredinē. Et est hic itelligendū ꝙ dcm̄ Aui. est sicut dictū fuit. ⁊ alie medicie competunt in isto morbo sup locū infirmum ⁊ alie sup sanum: qꝛ sup locū infirmuꝫ competūt medicie apertiue ⁊ desiccatiue sicut sunt empla q̄ posuit Aui. Sup locū non sanū ꝯpetūt medicie repcussiue vt ꝓhibeāt ⁊ ꝯseruent sicut bolū armenū cū aceto i modū vnguēti factū vt repellat putrefactiōēs. Iste aūt si ponerenť sup locū ifirmum ꝯculcarēt hūores ⁊ plus putrefierēt. ⁊ iō qꝛ istud emplꝫ ē repcussiuū rōne iusqami. iō ꝯpetit i circuitu loci putrefacti apatis. Iteꝝ ēt nō ꝯpetit: qꝛ est mollitiuū sup locū saltem ifirmū: eo ꝙ medicie ihꝰ morbi debēt eē fortiter desiccatiue. istud. n. emplm est mollitiuū rōne farie ordei: qꝛ est

patice desiccatiõis respcũ talis morbi. Et itellige hic ꝙ p apa itelligit tumorẽ q accidit in circuitu putrefacti. Modo iste tumor põt eẽ duobus modis. Uno° rõne materie morbi. ⁊ tũc sup talẽ tumorẽ nõ cõpetũt mollitiua nec repercussiua: sed exiccatiua emplastra sicut emplm ex farina fabarũ ⁊ aceto ⁊ melle. Alio modo potest esse ibi tumor rõne medicie caustice: quia quando ponitur medicamen causticũ, tũc post opatõez ei° accidũt dolores ⁊ tumores in locis circũstantib°. ⁊ in tali tumore post opatõez medicine bñ põt poni emplm mollitiuũ donec cadat escbara facta a medicina caustica. vñ emplm tale est ibi sicut emplm factũ ex farina ordei ⁊ maluis ⁊ maluauisco ⁊ faria fenugreci. ⁊ semis lini impĩguãtis cũ butiro: qꝛ tũc tale emplastrũ mitigat dolorẽ ⁊ detumescere facit locũ ⁊ facit cadere escbarã sicut butyꝝ. Tũc seqꝛ illa pars.

¶ Et cũ incidit mẽbrũ qđ putrefactũ est. tũc oꝫ vt cauterizeꝛ illud qđ ɔtinet ipm cũ igne: qm̃ illud est cũ cautela aut cũ medicis cauterizãtib° adurẽtib° ⁊ ꝓpꝛie in mẽbris facile suscipiẽtib° putrefactiõeꝫ pp caliditatẽ suã: ⁊ qꝛ supfluitates calide approximãt eis sicut sunt testiculi ⁊ anus. hec ẽ ergo quãtitas quã diximus hic. Et tu qdẽ inuenies in sermõe nostro q est de vlceribus putrefactis qđ oꝫ te addere huic caplo.

¶ In ꝗ pte ponit curã esthiomeni. ⁊ dicit cũ icidit mẽbrũ qđ putrefactũ est. q. d. qñ membrũ putrefactũ est totalr ⁊ herpesthiomẽatũ vel nõ est adhuc totũ corruptũ: ꝫ semp icedit. tũc icidaꝛ in iunctura si ibi ẽ putrefactio vel iuxꝫ sanũ. ⁊ post icisionẽ cauterizeꝛ illud qđ cõtinet ipm cũ igne aut cũ medicis cauterizantib°. ⁊ si ibi remãet os qđ indiget sectõe: tunc cũ serra serreꝛ: qꝛ nõ nasceret ibi caro nisi os adeqret cũ carne ⁊c. Intellige aũt sicut põit Albugasis. cap. de cãcrenis. ꝙ meli° est cauterizare post icisionẽ cuꝫ igne qꝫ cũ medicia: qꝛ cauteriũ cũ igne ẽ securi° ⁊ velocioris iuuamẽti. Et itellige ꝙ vlr vbicũqꝫ ɔpetit cauteriũ. s. cũ igne sic in putrefactõib° marie ꝙ meli° est qꝫ cauteriũ cũ medicia. sicut ponit idẽ Albucasis. cap. de cauterio cũ igne. dicit. n. ⁊ scitote filij ꝙ ex actõe curatõis p cauterium cũ igne ⁊ bonitate ei° sup cauteriũ cũ medicia ɔburẽte ẽ: qm̃ ignis ẽ simplex cui° actio nõ pũenit nisi ad mẽbrũ qđ cauterizaꝛ ⁊ nõ nocet mẽbro aliq ɔiuncto cũ eo nisi cũ nocumẽto modico ꝓuo. medicie ṽo cõburentis actio pũenit ad aliud qđ elõgaꝛ ex mẽbris. Et addit vlteri°. ⁊ fortasse facit accidere i mẽbro egritudinẽ difficilis sanatõis ⁊ fortasse iterficit. Ignis aũt pp subtilitatẽ suã ⁊ bonitateꝫ substãtie eius nõ facit istud nisi supfluat. hec sunt ṽba sua. Et si qs vult vtilitatẽ cauteriũ ⁊ dispõnes ipsi° qrat i illo caplo. Et tu qdẽ inuenies. Dic Aui. remittit nos p ɔplemẽto curationis hoꝝ ad caplm de vlcerib° putrefactis: qꝛ vt dcm̃ fuit supra ista sunt vlcera. ⁊ iõ curatio coꝝ depẽdet ex curatione illi° tractatus. Sꝫ Aui. hic determiat de ipsis pp cõueniẽtiã quã habebat cũ pdictis sm ꝙ fuit dclaratũ in presenti capitulo. ⁊ patet quod dicitur.

¶ De altohoin. CAP. XVII.

Antiquissimi antiquoꝝ noiauerunt cũ noie qđ trãslatũ est in arabico altohoin omne apa extis in membris glãdinose carnis aut alibi.

¶ In isto caplo Auic. determiat de quodã apate calo qđ ẽ ex mã cala venẽosa qđ vocaꝛ altoyꝫ noie arabico: ⁊ noie greco vocaꝛ carmata ⁊ tursios sm ꝙ ponit Aui. ⁊ noie latino vocaꝛ antrax: ⁊ noie vulgari vocaꝛ quebuoni a qbusdã: ⁊ a qbusdã vocaꝛ quemalladicti. posui tñ hec noia vt nõ erreꝛ in cognitõe ipsi°: qꝛ multi errãt circa hꝫ ⁊ in cura ⁊ i cognitõe: imo itantũ erraꝛ circa hoc ꝙ aliqñ attribuiꝛ cura h° ydiotis. ⁊ credit vulgus illos scire hoc apa curare: qꝛ vulg° peritũ ab impito nõ discernit. ⁊ iõ dicit Gal. in illo de igenio sani. Et nescio an a deo an a fortuna mihi ɔtingat: qm̃ vulg° sp odio hũi q pitum ab impito nõ discernit ⁊ vitatẽ dilexi. Interpretaꝛ aũt altoyꝫ a qbusdã. i. attrahẽs se itus: qꝛ id apa ẽ ex mã venenosa q̃ stati petit cor ⁊ attrahit se ad iteriora. ⁊ iõ dicit Auicen. in isto cap. ꝙ istud apa adducit q̃litatẽ malã iterficiẽteꝫ cor ex via arteriaꝝ. ⁊ iõ accidũt in hac egritudie pulsus cordis ⁊ sincopis ⁊ vomitus. a qbusdã aũt ethimologizaꝛ altoyꝫ a quodã vulgari francigenaꝝ altoym. i. altuy. Nã gallici cũ volunt dicere õ aliquo qđ est mortuus dicũt altuy. Et ideo qꝛ id apostema est mortale ⁊ iterficiẽs. ideo a qbusdã iterpretaꝛ altoym. i. occidẽs ab illo vulgari gallicoꝝ. Uel põt dici antrax ab itro: qꝛ in antro ponit basim suã. Diuidiꝛ aũt pars hec in duas. Primo Aui. determinat de hoc apate theorice. 2° practice. 2° ibi in 2° caplo (Euacuatio qdẽ cũ flobotomia) Circa pmũ Aui. duo facit. Nam qꝛ illud nomẽ altoym erat equocum apud antiquos. ideo ponit pmo tria significata huius noĩs altoym que nõ sunt ad ꝓpositũ ⁊ de qbus nõ intendit. 2° ponit quartũ significatũ ipsi° de quo itendiꝛ hic. ⁊ ponit accñtia ⁊ signa illius. 2° ibi (Deinde dictum est omni apate pnicioso) pma in tres sm ꝙ ponit tria significata de qbus nõ intendit hic. ⁊ patent ptes. Pma in duas. pmo ponit vnũ significatũ huius noĩs altoym. 2° qꝛ mentionẽ fecerat de glandosis carnib° distingit iter carnes glandosas ⁊ cõparat eas iter se. 2° ibi (Et sensibilia qdeꝫ sunt) dicit pmo. Antiqssimi. s. medici antiquoꝝ. s. medicoꝝ noiauerũt altoym noie qđ trãslatuꝫ est de greco in arabicũ. i. ꝙ nomẽ altoym est nomẽ arabicuꝫ trãslatũ de greco est s. omne apa extis ⁊c. aut alibi. alia lra. dicit alibi. si dicat alibi est tunc textus planus. s. ꝙ altoym est apa extis in mẽbris glandulose carnis: aut alibi . i. in alio loco corpis. sed tñ hoc nõ videꝛ bene pbabile ꝙ sic dicat: qꝛ tũc videꝛ ꝙ altoym esset nomen generale ad omne apa. ita ꝙ idẽ esset dicere altoym qđ apa nisi vellẽ exponere ꝙ p glãdinosas carnes intelligeret carnes emũctorias sicut caro inguinũ ⁊ assellaꝝ ⁊ caro que est post aures in collo. p hec aũt ꝙ diceret alibi vlꝫ at ad omnes carnes glãdulosas: qꝛ bene sunt alie carnes glãdose pter istas que nõ sunt emũctorie: sicut caro mãmille ⁊ testiculoꝝ ⁊ radicis lingue ⁊c. Sꝫ si dicat alibi a. tũc exponaꝛ vt inueni expositũ: aut. s. isti antiquissimi s. nominauerũt altoyꝫ alibi a. i. apa extis in locis emũctorijs ita vt p alibi itelligat apa extis in locis emũctorijs.

¶ Et sensibilia qdẽ sunt sicut caro glãdosa que est in maxilla ⁊ origie lingue: ⁊ illa q̃ sensuꝫ nõ hñt sunt sicut caro glãdosa q̃ est in mãmilla in subascellis ⁊ inguinibus ⁊ eis similibus. Deinde dictũ est post hoc ei qđ est cum hoc apostema calidum perdens.

¶ Quia fecit mẽtiõeꝫ de carnibus glãdosis distĩguit inter ipas ⁊ ɔpat eas adiuicẽ. ⁊ pꝫ qđ dicit.

Sed hic sunt duo dubia. ⁊ vnũ ẽ: qꝛ diciꝛ sensibiles carnes glãdose sunt sicut caro mãmille ⁊ testiculoꝝ. Siuꝫ dicit Aui. in 3° de anatho°. Dicit. n. in cap. de anatho° mãmille sic. Et ipa ẽ corp° ɔpositũ ex neruis ⁊ artarijs ⁊ venis iter q̃ existit vacuitas quã caro glãdosa iplet cui nõ ẽ sensus. hic aũt diciꝛ ꝙ iter carnes glãdosas sensibiles sunt sic caro mãmille ⁊ testiculoꝝ q̃ sunt glãdose. ¶ Aliud dubiũ ẽ: qꝛ A. diciꝛ ꝙ caro q̃ ẽ sub assellis ⁊

inguinibus ⁊ his filib⁹ sensum nō hʒ illud videt̄ eē falsū ad sensuȝ. videmus .n. ꝙ in istis carnib⁹ accidit dolor: imo aliq̄n accidit magi dolor. hoc aūt nō eēt nisi sentiret. ḡ falsū dicit Aui. ¶ Ad remotiōeȝ hoꝶ dubioꝶ est p̄mo itelligēdū ꝙ caro est q̄ncuplex. q̄dā est caro simplex: in q̄ sunt admixti solū vili neruosi q̄ nō discernāt̄ ad sensuȝ. ⁊ hec caro ē illa de qua loq̄t̄ Auic. in cap. de mēbris q̄ est ad implēdū loca vacua. Alia ē caro q̄ est caro musculosa vt est lacert⁹ ipse. Tertia ē caro q̄ dr̄ caro pura. ⁊ ista est illa q̄ est ps lacerti ſm ꝙ dicimus lacert⁹ componit̄ ex carne neruo ⁊ ligamēto. Alia ē caro q̄ dr̄ caro ↄfusa sicut ē caro viscerū ⁊ stomaci. Alia ē caro q̄ dr̄ caro glādosa. ⁊ de ista ē hic intētio. Modo est ēt vlteri⁹ itelligēdū ꝙ carniū glandosaꝶ q̄dā est q̄ est magis nobilis ⁊ magis sensibilis vt ē caro mammille glandosa ⁊ caro testiculi ⁊ radicis lingue. Alia ē caro glādosa q̄ nō ē ita nobil' nec ita sensibil' sic est caro locoꝶ emūctorioꝶ: q: iste carnes emūctorie sunt deputate vt in eis cūent̄ sup̄fluitates mēbroꝶ p̄ncipaliū. ille aūt alie nō. ⁊ iō iste sunt ignobiliores illis. sunt ēt min⁹ sensibiles: q: ibi nō sunt tot nerui ⁊ artarie sic sunt in carne māmille ⁊ radicis lingue. Vn̄ dic̄ Aui. de carne māmille in cap. de anatho⁹ ipsius. Et vene q̄dē ⁊ artarie ⁊ nerui positi in suba māmille cōicant in ea vsq; in ptes musculosas. ⁊ hʒ i ea reuolutōe et circuitōes plures. Itēꝶ ēt caro radicis lingue est sensibilissima rōne neruoꝶ ⁊ arteriarū q̄ veniūt ad linguā q̄ approximāt illi. s. carni. vn̄ dicit Auic. cap. de anathomia oris. Et in ipsa. s. lingua sunt nerui plures pcedētes et neruus q̄tuor veniētib⁹ ad ipaȝ quos iā diximus in anotho⁹. ⁊ i ipsa ē ex neruus ⁊ venis vltra q̄ȝ credatur eē in suo filī. Sic ḡ tunc appet ꝙ caro māmille ⁊ radicis lingue sūt sensibiliores ⁊ nobiliores q̄ȝ caro q̄ est in inguine ⁊ subasscellis. ⁊ his filibus. vt dicit Aui. ⁊ itellexit p̄ his filib⁹ carnē glādosaȝ q̄ ē in collo post aures. ¶ Tūc ad id qd̄ tu opponis p̄mo de carne māmille: q: dic̄ Aui. in 3° ꝙ replet̄ carne glādosa cui nō est sensus. ¶ Rn̄deo ꝙ caro māmille ē q̄si tota glādosa: q: suba tota carnis māmille ē mollis ⁊ alba. cū sit gn̄ātiua lactis: ſʒ tn̄ duplex ē ps carnis māmille q̄dā fundata sup̄ lacertos costaꝶ. ⁊ ista ē sensibilissima. ⁊ de illa loq̄t̄ hic Aui. Alia est pars eius q̄ respicit spōgiositatē ei⁹ sic illa q̄ magi pēdet. ⁊ ista ē magi filis carni glādose q̄ȝ illa: imo ē ita glādosa ꝙ multotiēs cirugici decipiunt̄ in curādo aliqd̄ vlcus qd̄ fit in illa carne: q: credunt ꝙ aliq̄n fit ibi caro mala: ⁊ tn̄ erit bona. ⁊ ponūt medicinā corrosiuā: cū tn̄ cōpetat ibi carnis gn̄ātiua. ⁊ ista caro ē illa q̄ nō est q̄si sensibilis. ⁊ de illa itelligit Auicē. in 3°. ¶ Ad illud qd̄ tu dicis 2° dico ꝙ Aui. nō itelligit ꝙ caro q̄ est in subasscellis ⁊ inguinib⁹ nō hēat sensuȝ absolute: sed intelligit ꝙ nō sunt ita nobiles nec ita sensibiles sic caro māmille ⁊ radicis lingue. ¶ Deīde dcm̄ ē. post hoc ⁊c̄. Hic ponit secundū significatū altoym. ⁊ itellige ꝙ id significatum ↄdit p̄miū: q: in p̄ significato altoym significat omne apa extris in mēbris glādinosis: ſʒ in 2° significato significat apa calīm extris in aliqs locis. Tūc ponit 3ᵐ significatū. ⁊ ps. id ēt 3ᵐ significatū ↄdit secundū: q: ibi significat apa calīm pdens. Tūc sequit̄ illa pars.

¶ Deinde dcm̄ est apano pniciosa pp̄ cōuersionē materiei ei⁹ ad subaȝ venenosaȝ qd̄ corrumpit mēbrū ⁊ alterat colorē ei⁹ qd̄ sequit̄ ipsam. ⁊ q̄nq; resudat sanguinē ⁊ virtus ⁊ similia illis ⁊ adducit qualitatē malā ad cor ex via arteriaruȝ: quare accidūt vomitus ⁊ pulsus cordis ⁊ sincopis: ⁊ quando eius accidentia fiunt vehementia interficit.

¶ In qua pte ponit 4.ᵐ significatū h⁹ nois altoym de quo intēdit hic Aui. ⁊ diuidit̄ ps hec in q̄nq;. p̄mo ponit significatū illud de quo itendit. ⁊ cuȝ hoc pōit signa altoym in 4° significato. 2° ondit quō noiabant p̄dicti antiq altoyȝ. 3° ↄpat vnuȝ altoym ad aliud in isto significato. 4.° ondit q̄n magis multiplicat̄. 5.° ondit quō appellat̄ noibus grecis. 2° ibi (Et videt̄ ꝙ p̄mi) 3° ibi (Et ē neq̄uȝ vt sit deterius) 4° ibi (Et altoym q̄dē multiplicat̄) 5° ibi (Et inueniunt̄ noia greca) Dicit p̄mo. Deīde dcm̄ est de omni apate pnicioso ⁊c̄. Sʒ tu dices. in quo differt id 4ᵐ significatuȝ a 3°. dico ꝙ differt id 4ᵐ a 3°. q: in 3° significato significat apa calīm pniciosuȝ pdens absolute. mō apa calȝ pōt esse pniciosuȝ rōne plurimū: q: rōne multitudis materie putrefacte vt in hesthiomeno. ⁊ pōt esse pdens: q: materia est venēosa. vn̄ ita iterficit sicut venenū exhibitū ab ex̄. ⁊ ita est in isto 4.° significato. sic ḡ q̄rtuȝ significatū ↄdit ēt tertiū. ⁊ iō addidit ēt Aui. pp̄ ↄuersionē materie ei⁹ ad subaȝ venenosaȝ. ¶ Et q̄nq; resudat. Hic pōit signa altoym in isto significato. signa sunt ista q̄ ponit hic Auicē. Et rō q̄re accidit sincopis ⁊ pulsus cordis in h̄ apate plana est: q: h̄ est pp̄ q̄litateȝ venenosam q̄ venit ad cor ab isto apate ex via arteriaꝶ. accidit ēt vomit⁹ ex compassiōe quā hʒ stomacus ad cor. vn̄ q: stomacus hʒ cōitatē cū cōde respirat ille fumus malus ad stōm. q̄re accidit vomit⁹. ⁊ signa ei⁹ sic ponit Rasis sunt dolor ⁊ apa cuȝ q̄bus egredit̄ inflatio ⁊ inflāmatio vehemēs ledens valde ptransiēs mēsuraȝ in hoc. s. in inflatōe: q: in circuitu ipsi⁹ fit maximus tumor ⁊ pustula in se pua ē. ⁊ fit qd̄ est in circuitu nigrū vel viride vesicās. Et q̄n ei⁹ accitia. i. vomit⁹ ⁊ pulsus cordis ⁊ sincopis fiūt vehemētia iterficiūt. ⁊ hoc ē qd̄ dicit Ras. Et cū sup̄fluūt iste intētiōes est mortifex vt plm̄ cito.

¶ Et videtur ꝙ primi nominabant hoc postremum carmata.

¶ In pte ista Auic. ondit quō p̄mi antiq noiabāt id altoyȝ in quarto significato carmata interp̄retat̄ carminatio: q: carminat totū corp⁹ cum sit id mortale.

¶ Et ē neq̄uȝ vt sit deteri⁹ eoꝶ illud qd̄ accidit ſm plurimū in subascellis et inguinibus et post aures ppter vicinitatē eius ad membra q̄ sunt vehemētius principalia. et saluius alhoboth mortaliuȝ est illud qd̄ est rubeum: deīde citrinum. Et ex eo qd̄ ad nigredinē est decliue non euadit aliquis.

¶ In ista parte Aui. comparat vnū altoyȝ ad aliud. Et p̄mo comparat vnū altoym ad aliud rōne loci vbi fit ostēdēdo qd̄ est peius: q: illud est pei⁹ qd̄ fit in locis emūctorijs ppter ppinq̄tatē quā habet ad mēbra p̄ncipalia: ⁊ imo ex talib⁹ nullus euadit vel rarissime (Et saluius altoyȝ) Hic cōpat vnū altoym ad aliud rōne materie: q: altoym pōt eē triplex. q̄dā est rubeū ⁊ hoc est id qd̄ fit a materia sanguinea adusta venenosa. aliud est citrinū vl' viride secundū ꝙ appellat ipm̄ Rasis. ⁊ illud fit magis ex colera adusta venenosa. Aliud est nigrū. ⁊ illud fit magis ex melācolia adusta venenosa. ⁊ vnusq̄sq; est malus ſm ꝙ dicit Ras. ſʒ tn̄ vt dicit Aui. minus est mortale rubeū: q: ē ex hūore mi⁹ malo: deīde citrinuȝ vel viride: q: ē ex hūore peiori: ſʒ pei⁹ iter oia ē nigrū: q: ē ex hūore peiori ⁊ magis adusto venēoso. Sʒ ex h̄ ꝙ dic̄ hic Auic. appet ꝙ dcm̄ dicentiū ꝙ aliud ē albū nō est nisi dcm̄ ydeotaꝶ: q: faciūt credere vulgus ꝙ ois pustula sit antrax vel altoyȝ.

Sed hic est dubitatio de h̄ ꝙ dic̄ Aui. ex eo ꝙ ad nigredinē ē decliue nō euadit aliqs: q: istud vr̄ falsum: q: ego iam vidi multos de h̄ euadere.

¶ Dico ꝙ sine dubitatōe non possumus h̄ negare q̄n ex isto aliqs euadat: q: ego iaȝ vidi ex isto multos euadere.

Sed Aui. forsan dixit pro tanto ꝙ non euadit aliquis: q2 forte illa regio in qua erat Aui. est calidissima. ⁊ iõ q2 iste morb9 est de materia calida adusta ⁊ ille q est niger est de materia magis adusta. iõ q̄n fit in regiõe calida augeť ei9 malicia ⁊ adustio: ⁊ q2 regio in qua erat Aui. forte erat calida multũ. iõ exaugeť eius malicia ⁊ adustio: ⁊ est ille qui est niger de materia venẽosa ⁊ multũ adusta: forte in sua regiõe nullus euadebat de illo q erat niger. iõ dixit forte. Et ex eo qd ad nigredinẽ est decline nõ euadit aliquis: q2 videbat oẽs mori in regiõe sua: sed in regiõe nostra nõ est tãtus calor. ideo nõ addiť eius malicia ex aere. ⁊ ideo põt aliquis inde euadere: imo multi in ista regione ⁊ spãliter quãdo apa nõ est multe materie: sed pauce licz venẽose. ℂ Uel põt aliter videri ⁊ meli9 ꝙ Auic. q̄n dicit ex eo ꝙ ad nigredinẽ est decline nõ euadit aliqs: itellexit quãdo altoym est in locis emũctorijs. tunc est mortale. ⁊ de istis mortalib9 saluius est rubeũ: deide citrinũ. ex nigro autẽ nullus euadit ꝓpter maliciã materie. ⁊ vt sic itelligat oꝫ: quia p9us ipse dixit. ⁊ est necessariũ vt sit deteri9 eoꝝ illud qd accidit ⁊c. ibi. i. itellexit ꝙ altoym qd fit in locis emũctorijs est mortale. postea statim post illũ textũ dicit. Et saluius altoym mortaliũ. i. illoꝝ altoym qui fiũt in predictis locis: q2 illi sunt mortales: salui9 est: hoc est min9 malum qd est rubeũ: deide citrinum ⁊c. q2 ex citrino ⁊ rubeo põt aliqs euadere dato ꝙ sint in locis emũctorijs: sꝫ ex illo qd est nigrũ in locis emũctorijs nõ euadit aliqs. ⁊ hoc ꝓpter maliciã materie. vñ ꝓpter ꝓpinqtatẽ ad membra principalia nullus euadit. Qd ḡ tu dicis: q2 dicis ꝙ multi euadũt verꝫ est q̄n nõ nasciť in locis emũctorijs: sꝫ certe q̄n nasciť in locis emũctorijs certe nũq̄ꝫ vidi aliquẽ euadere: sed q̄n non est niger possibile est vt euadat: q2 materia nõ est ita mala vt dcm̃ est p9us.

ℂ Et althoboin quidem multiplicanť in pestilentijs et in regione pestilentiali. et inueniũtur nomina greca reꝝ que assimilanť althoboin sicut cursios et carmata et carmakile et furios. Uerꝫ apud nos non est magna distinctio inter eorum nominationem.

ℂ Hic ostendit in quo tp̄e maxime multiplicať. ⁊ dicit ꝙ multiplicať maxime in pestilẽtia ⁊ in regiõe pestilẽtiali. ⁊ nõ est mirꝫ õ hoc: cũ iste morbus sit pestilẽtialis: eo ꝙ est ex materia putrida venenosa q̄ ꝯtrariať cordi a tota substantia. vnũquodqꝫ sile generat sibi suũ sile. ⁊ ideo dicit Rasis ꝙ si in aere fuerit pestilẽtia. tũc erit malũ: imo est quasi icurabile cũ adiungať tũc malitia aeris cũ malitia morbi. Iterꝫ etiã generať maxime vt dicit Rasis in principio autũni ⁊ in fine estatis. ⁊ hoc est ꝓpter sanguinẽ adustũ ⁊ melancolicũ q generať in istis tp̄ibus rõne caloris ⁊ siccitatis. ex tali aũt humore fit tale apa (Et inueniť) Hic ponit plura noĩa greca q̄ significãt quasi idẽ cũ althoym. vñ dicit Aui. ꝙ apud nos nõ est magna distictio iter eoꝝ noĩatõẽs: q2 vt dicit Gal. in libro de igenio sani. De noib9 nõ est curãdũ dũmõ itentõẽs eoꝝ habeamus.

Est autem vnum dubiũ circa totũ caplm̃. dicũ est. n. ꝙ antrax est apa qd iterficit: eo ꝙ adducit malã qualitatẽ ad coꝛ ex via arteriaꝝ. Illud nõ videť: q2 ista materia venenosa antracis est expulsa a natura ab iterioꝛib9 mẽbris ad exterioꝛa sicut ad cutem. ḡ si tũc ista materia exñs in interioꝛib9 corporis nõ potuit naturã vicere: imo expulsa est ad exterioꝛa multo minus poterit naturã vincere exñs in exterioꝛibus p expiratõẽs ad interioꝛa: q2 si exñs in iterioꝛib9 non potuit vincere: imo fuit expulsa. ḡ exñs in exterioꝛib9 nõ potuit fumus eius respirare ad interioꝛa ⁊ naturã vincere: imo multo fortius poterit expelli a natura. quomodo ergo interficit: ℂ Dõm est breuiter vt spectat ad ꝓpositũ ꝙ natura aliquando dñať materie morbi totaliter. aliq̄n partim dominať ei ⁊ non totalr. aliq̄n aũt nullo mõ ei dominať. mõ tunc ad ꝓpositũ q̄n natura expellit istã materiã de iterioꝛib9 ad exterioꝛa: natura p̄mo dñať isti materie non totaliter: q2 si dñaret ei totalr nõ generareť inde apa: sed resolueret ipsam vel sensibiliter vel isensibiliter p poros. dñatur ḡ sibi aliquo mõ in hoc ꝙ est potẽs ipsaꝫ expellere ad exterioꝛa: ⁊ q2 non dominať ei totaliter ista materia retineť in cute ⁊ fit inde apa: ⁊ q2 ista materia est venenosa: ⁊ de natura veneni est repere ad coꝛ. sicut videmus si aliqs mordereť a serpẽte: tũc venenum nisi succurrať statiꝫ petit coꝛ: ⁊ etiaꝫ interficit. sic ista materia: q2 venenosa est retẽta in cute statim repit ad coꝛ p viam arteriaꝝ: ⁊ nisi succurrať ei iterficit: imo aliq̄n cũ omni succursu interficit ꝓpter multitudinẽ materie ⁊ ei9 malignitatẽ. ℂ Et tu dices. natura fuit potẽs expellere de iterioribus ad exterioꝛa. ḡ multo fortius erit potẽs resistere ei existẽti exterius. istud nõ valet: q2 licz natura fuerit p9us potẽs in iterioꝛibus sup ipsaꝫ mãm quodãmõ: q2 fuit potens in expellẽdo ad exterioꝛa. tamen q2 materia illa teneť in cute ⁊ facit apa ⁊ est venenosa: ⁊ de natura veneni est petere coꝛ. iõ cum natura sit debilitata p̄mo ex illa expulsiõe nõ põt resistere ei sicut p̄mo: ⁊ p̄mo cũ materia ẽ venenosa ⁊ multa: ⁊ ẽt nisi ei succurrať sicut est de venẽis appositis exteri9. vt dcm̃ est de venẽis serpẽtũ. ℂ Ulterius intellige vnũ notabile circa istũ morbuꝫ ꝙ althoym si fiat in febre ita ꝙ ipsaꝫ sequať vel pcedat. tũc est signũ mortis ꝓxime: eo ꝙ materiã significat corruptã ⁊ venẽosam existẽꝫ in venis q̄ facit febrẽ. ⁊ hoc ẽ qd dicit Ypo. in ꝓnosticis. Si in egro corpore fuerit antrax vł carbũculus vel vlcus maluꝫ siue pcesserit siue supuenerit opus ẽ attẽdere ꝙ si exiccatio fuerit ⁊ colorẽ viridẽ vel citrinuꝫ vel liuidũ ꝓtulerit dicit mortẽ ꝓximaꝫ. Qz aũt Ypo. addidit. ꝙ exiccatũ fuerit. q̄ras in cõmẽto Gal. sufficienteꝫ expõnẽ. Et tu potes itelligere vno mõ breuiter ꝙ antrax exiccať aut ꝙ nõ emittit aliud q̄ꝫ virus: aut q2 nõ tument partes circũstantes sicut ꝯsueuit esse in ipso: q2 tũc significat debilitatẽ virtutis nõ potẽtis regere illas partes propter malitiã materie venẽose ⁊ multitudinẽ ipsius. ⁊ tũc est pnicïosuꝫ. Sꝫ si altoym non fiat in febre acuta: sꝫ fiat febris in ipso rõne caliditatis sicut vtplurimũ apata calia multũ rõne caliditatis eoꝝ sequunť febres non propter hoc dicit mortẽ ꝓximã. vñ Ypo. q̄n dicit. si in egro corpore. intellexit in egro ꝓ febrẽ acutam.

ℂ Cura althoym. CAP. XVIII.

Euacuatio qdeꝫ cũ flebotbomia et cũ eo qd tolerat hora aut fit necessarius ex eis que educunt humoreꝫ putrefactum est necessaria.

ℂ In isto caplo Aui. determinat de cura althoym in q̄rto significato de quo intẽdit. ⁊ circa hoc duo facit. p̄mo põit curam vlem ipsius: q̄ attẽdiť penes rectificationẽ totius corpis ⁊ cordis. 2° ponit curã localẽ. 2ª ibi. (Althoym vo ipsum) p̄ma diuidiť in plures pticulas: sꝫ nõ est vis. p̄mo. n. ponit curã vlem rectificãtẽ totũ corp9. ⁊ hoc ratiõe euionis. ⁊ dicit ꝙ euacuatio quidẽ cũ flobotomia est. i. cõuenit cũ eo ꝙ tolerat hora necessaria.

Sed statim est hic dubitatio: q2 nõ videť ꝙ cõpetat flõmia in ista egritudine p textũ Rasis dicẽtẽ sic. Et nõ oꝫ vt fiat flõmia cũ hac egritudie: sꝫ festinẽtur ⁊ deniť infirmo oĩa q̄ confortãt coꝛ ⁊c. ℂ Dõm est ad hoc ꝙ flõmia cõpetit in hac egritudie: cõpetit sibi p̄mo si corp9 est plectoricũ totũ: eo ꝙ p flõmiaꝫ

minuit plectoria corporis q̄ plectoria est cā maioris apa-tia. Iterū cōpetit ēt sibi rōne sui. τ h̄ duplr. p rōne mā̄e. eo φ fit ex sanguie adusto pmixto cū cola vel melia adusta. in tali aūt humore cōpetit flōmia et farmacia. Et hoc est qd̄ dicit Gal. lic.° de ige. sa. loquēs de carbūculis τ prunis τ oībus talib° q̄ fiūt ex sanguie adusto τ malo. qbus oīb° nil ē adeo iuuatiuū vt flōmia si recordaris q̄ dixi in flegmonibus. qm̄ si sanguis vsq; ad defectionē trahat̄ vtilissimum erit si p h̄ nō appeat ɔ̄triū. Iterū ēt cōpetit flōmia isti egritudini rōne q̄ est acutissima τ maxia τ nō solū cōpetit flōmia rōne hui°: imo ɔpetit ei vsq; ad sincopiz. τ h̄ est qd̄ dicit Gal. i ɔ̄°. illi° affo. Que egerunt̄ nō multitudinē τc̄. dic̄ eni. Cū eni flōmam° vsq; ad defectionē in pacutis egritudinib° sic̄ in acutissimo apate refrigerat̄ statim corp° τ febris extinguit̄. Addit āt Auic. Cū eo φ tolerat hora necīa vt ostēdat φ flōmia dz fieri in pn̄°. Et qm̄ vtus est fortis qz nō cōpetit qm̄ supuēit ei sincopis τ pulsus cordis: eo φ tūc ē timor de casu vtutis. τ iō bn̄ dixit in illo affoxismo. q̄ egerunt̄ τ h̄ facere si sufficiat egrotās. τ pp h̄ bn̄ addidit Ga. in textu pallegato si p h̄ nō appeat ɔ̄triū. qz si appeat ɔ̄triū vtputa debilitas vtutis nō dz fieri pp timorē de casu vtutis. Tūc g̃ ad istud qd̄ tu opponis p textū Raſ. dico φ qm̄ Rasis dic̄. Et nō fiat flōmia in hac egritudie nō intelligit h̄ absoluta h̄ ē nō fiat flō° cū istis accītib°. s. cuz sincopi τ vomitu τc̄. vt dcm̄ ē. qz cuz imediate fuerit locut° de istis accītib°. Dixerat eni. Et accidit qnq; cū eo vomit° τ pulsus cordis τ sincopis. Et cū supfluūt iste itentiōes τc̄. iō dixit. Et nō fiat flō° cū hac egritudine. s. qm̄ ē cū istis accītibus: imo dico vlteri° φ ex isto dicto pōt hr̄i φ itentio sua sit φ fiat flōmia cū hac egritudie: qz ipe in illo ca.° nō facit mentionē de solone ventris nec de aliq̄ eūone corpis nisi de flōmia cū g̃ in illa egritudie vt manifestū est competat eūociō qz dixit. τ nō fiat flōmia τc̄. itellexit φ in ista egritudine fiat flōmia: s; nō cū illis accītib°. [illegible] dcm̄ Aui. verū ē qm̄ dic̄. Eūo cū flōmia τc̄. aut. s. φ sit neciuz φ fiat supple eūo ex eis q̄ educūt hūorē corruptū. sic̄ sunt tamarindi τ cassiafistula. qz ista mūdificāt sanguinē τ educūt hūorē corruptū sine supcalefactione. vn̄ dz dari tale solutiuū φ nō sit supcalefaciēs: imo habeat secū admixtū siue admixtas res fridas τ acetosas. qz talia cōpetūt in ista egritudine sic̄ est id solutiuū. ℞. violarū. ʒ. v. prunoꝝ n°. x. tamarindi ʒ. v. vel. ʒ. vi. fiat decoctio in q̄ ponat̄ medulle cassiefistule ʒ. i. id eni ē optimū solutiuū i tali morbo. Et nota φ illud aut. pōt teneri copulatiue τ disiūctiue. Copulatiue ponit̄: qz qm̄ pmittit vtus etas τ ɔplo dz fieri vtrunq;. s. flōmia τ farmacia. tenet̄ disiūctiue. qz qm̄ nō pmittit etas vel aliud dz fieri saltem solo. s. vētris nisi sit ibi casus vtutis. qz ɔ̄trā ad h̄ idem est iudiciū de flōmia τ farmacia.

Sed aliquis opponeret vī φ nō competat in isto morbo aliq̄ eūo in pn̄°. sic̄ ponit Aui. nec flōmia nec solō vētris. qz in illo morbo mā̄ est venenosa vt positū est in p̄ ca.° τ est ista mā̄ venenosa in exterioribus corpis: s; qm̄ mā̄ venēosa ē in exteriorib° corpis nō dz facere ipsā; redire ad iteriora: imo debemus h̄ phibere: imo qz cura tota antracis ē phibere ne mā̄ illa vadat ad cor. S; eūo in pn̄°. isti° morbi faciet redire mā̄m ad iteriora. g̃ nō ɔpetit eūo isti° morbi in pn̄°. Qz aūt eūo faciat redire mā̄; ad iteriora pbat̄ hoc p textū Auic. cap.° de curatione morsus canis rabidi. Dic̄ eni. Et nō dz vt pperes in diebus pmis ad euacuādū: s; occupa te i trahēdo ad exteriora. nā eūo qn̄; adiuuat ad h̄ vt venenū penetret ad pfundū τ phibet attractionē ei° ad exteriora. τ qm̄ ipsa trahit hūores ad iteriora tūc trahit cū eis venenuz. sic g̃ vī h̄ de itentiōe Auic. expsse φ eūo trahit venenū ad iteriora. Cū g̃ venenū sit h̄ in pmis in exterioribus nō dz g̃ fieri eūo in pmis in apate isto. ℭ Dōm est ad h̄ φ eūo dz fieri in pncipio in isto apate cū flōmia τ cū farmacia sic̄ ponit Aui. infra tunc ad id qd̄ tu opponis tu dicis qm̄ mā̄ venenosa est in exteriorib° corpis nō debemus facere ipsam redire ad iteriora. cōcedo. s; tu dicis eūo in pn̄°. istius morbi facit redire mā̄; venenosa; istius morbi ad iteriora interimo. tu pbas p textū Aui. in cap.° de morsu canis rabidi. vbi pōit φ eūo qnq; adiuuat vt venenū penetret ad pfundū. Dico φ nō est sile in morbo vbi ē mā̄ venenosa expulsa ab iterioribus ad exteriora. τ in veneno qd̄ est in exteriorib° corporis ex morsu canis rabiosi. nā qm̄ aliquē; mordet canis rabiosus nō debemus stati eūare. qz cū de rōne veneni sit ire ad iteriora τ maxie ad cor si statiz fiat eūo cū eūo trahat hūores ad iteriora. iō erit cā penetratiōis veneni. hoc aūt est malū: τ ideo in tali casu nō dz statim euacuari corpus s; pus dz attrahi ex loco cū fortiter attrahentibus per duos dies vel p tres postea euacuare. qz nō trahit venenū tunc ad iteriora: imo potius euacuat qd̄ penetratuz est. sed qm̄ venenū vel mā̄ venenosa expellit̄ ab iteriorib° ad exteriora tunc debemus stati euacuare. qz illa mā̄ fuit pus in iterioribus. τ ideo hoc est signū humoꝝ corruptionis in iterioribus mēbris. τ ideo stati debemus euacuare timēdo ne remaneat ibi mā̄ corrupta in iterioribus membris cū illa expulsio nō pcedat nisi ex corruptione hūorū in mēbris iteriorib°. Vn̄ maius est iuuamētū qd̄ habetur ex eūone humoꝝ corruptoꝝ exñtiuz in mēbris iteriorib° q̄; sit nocumētū ex attractiōe mā̄e exterioris ad iteriora. τ iō nō est simile de venenis qd̄ accidit ex morsu canis rabiosi τ de veneno expulso ab interioribus ad exteriora in pncipio. Sed est simile qz sic̄ nos ibi postea post tres dies euacuamus pp̄ter illud qd̄ penetratū ē sicut ibi dic̄ Auic. post illū textuz allegatū. sic hic euacuamus statim in pn̄° timēdo de remansione humoꝝ corruptoꝝ in mēbris iteriorib°: imo dic̄ ibi Auic. φ si accidit ibi negligētia in eūone tunc eūo in ea hora est magis necīa. Et iste est textus fortis. Cuz g̃ trahis qd̄ tibi pole est post duos dies aut tres: tūc occupa te in euacuādo. φ si forsan iaz penetratū est. τ si nō fuerit facta attractio τ accidit negligentia tūc eūo in ea hora est magis necīa. ℭ Sic g̃ videtis φ tūc post eūonē qm̄ penetrat ad iteriora venenū. τ ita etiā h̄. qz ē corruptio in mēbris iterioribus qd̄ significat nobis mā̄; corruptā expulsa; statiz in pncipio euacuam° vt nō stet illa mā̄ corrupta in iteriorib°. vel dato ēt φ expelleret̄ a nā̄ ad exteriora fieret id malū si nō eūem° qz augeret̄ apa pmū.

ℭ Deinde dz vt reuertaris ad cor cū defensione ei° τ cōfortatione ipsius cū eis in qbus sint ifrigidatio τ odoramentū sicut acetositas citri τ mine τ rob pomoꝝ τ cydonioꝝ τ sic̄ granata acetosa valde τ olfatus sic̄ rosaruz τ cāphore τ sandali. Et cibus sit sicut lentes cū aceto τ sicut cibus cum aceto valde acetosus factus ex carnibus arabengi τ hedorū.

ℭ Dic Auic. postq̄; posuit curā vlē; q̄ attenditur penes rectificationē totius corporis rōne eūonis. ponit hic curam vlem que attendit̄ penes rectificationē cordis. τ hoc fac̄ cū cibo τ potu τ medicinis τ cū odoribus frigidis τ acetosis. τ hoc est quod dicit Rasis in ca.° pallegato. Et dentur ifirmo oīa que cōfortant cor cū ifrigidatione ex eis q̄ diximus in caplo calefactiōis cordis. τ cōferunt ad illud granata acetosa τ acetositas citri τ odoramētū redolētiū frigidoꝝ. Rō aūt q̄re in ista egritudie maxie dz confortari cor cuz fridis τ acetosis est vt qz dcm̄ est mā̄ istius mēbri est venenosa calida τ adusta. de nā̄ aūt veneni vt dictum est superius est petere τ respirare ad cor eo φ cōtrariatur ei a forma specifica. τ ideo maxime deb; respici cor in istis

egritudine. et oz confortari cū cibis et potibus fridis. qr illa mā est calīa venenosa et adusta. et ideo oz confortari cū frigidis. oz etiā cōfortari cū acetosis. qr acetosa resistūt corruptioni et putrefactiōi. et iō qr de nā istius morbi est corrumpere spūm et cōplonē cordis iō debent esse cibi acetosi et frigidi: sic sūnt cibi habentiū febrē pestilētialē. qr iste morbus est pestilētialis: vt dcm̄ est supra. et co qd sic in pestilētia corrumpit cōplo cordis et spūs. ita ēt in isto morbo ppter respirationē fumi putridi ad cor p vias arteriarū. et iō maxie generat in aere pestilētiali. et ideo idē est regimē istius morbi et habentiū aerē pestilētialē sic dicet ifra. Sic g hū dic Auic. post euōnez et flōmiā oz vt reuertaris ad cor cū defensione et cōfortatiōe ipsius. et hoc est qd dicit Rasis. Et sublenia plm itentiōis tue ad cōfortandū vtutē et ifrigidandū cor. loci vo ipsius curatio non possibilis est nisi post id. Et ex hoc qd dicit h Auic. et Rasis apparet qd pessime faciūt illi qui dant tyriacā in ista egritudine et huiꝰ res calias. ista aūt faciūt humorē plus furere et cor supcalefieri et totū corpus. et ideo istis citius iducūt mortem in egritudine

¶ His g pmissis dicit g Aui. etc. et mine i. sirupus de succo pomoꝝ acetosoꝝ. Rob pomoꝝ est succus pomoꝝ decoctus vsqꝫ ad spissitudinē. ¶ Et cibus fit sicut lentes i aceto. et fiat ita. excorient lentes et frangant et fiat ide sicut faba cū aceto exceta carū pma lixatura vel coquant cū aq et pauco aceto: qr nō possunt bn̄ decoqui cū aceto. Et fit cibus cū aceto valde acetosus sic sunt spinacia cū aceto vel agresta. s. lixata prius in aq: et ex carnibus altabeu. i. vituli lactētis. Et videtur in isto morbo debēt eē ea q ifrigidant sanguinē et igrossant. vn̄ dicit Rasis. Et cōfert ei qd fuerit ex cibis cū lētibus excorticatis et aceto et cibis cōgelātis et oē qd igrossat sanguinem et cōfortat cor et extinguit supfluitates corpis. ¶ Sꝫ aliqs diceret nō videt qd cibꝰ istius morbi oz eē infrigidans et igrossans sanguinez quia in isto morbo est sanguis grossus eo qd sanguis adustus tendit in nām melie aduste. Vn̄ Rasis in cap. de peima et igne persico pcipit dari subtiliātia sanguinē. qr in istis est sanguis grossus ppter adustionē. g sili mō debemus dare subtiliātia sanguinē cū hic sit sanguis adustus. ¶ Dico qd sine dubio sanguis in isto morbo et in se et in sui substātia est grossus cū sanguis est adustus. et iō qtū ex pte huius cōpeterēt cibi subtiliantes sanguinē sic cōpetit in peima et in igne psico: sicut dicit Rasis. sꝫ tn̄ qr iste sanguis vltra hoc hꝫ qd sit venenosus: vt dcm̄ est. et de nā veneni est statim petere et effumare cor. iō rōne huiꝰ dant cibi igrossantes sanguinē: vbi nō possit ita effumare et penetrare ad cor. Et quia multa caliditas est in reliquo sanguie ppter quā in ipso ē ebullitio. vn̄ dant cibi cōgelātes et igrossantes ipsuꝫ.

¶ Et oz vt rorēt māsio ifirmi cū aceto plurimo et folijs salicis et vio. et ro. et nenufare et similibus: et ponant sup cor epithimata ifrigidantia confortantia ex eis que cognoscuntur de medicinis habentium pulsum cordis calidum et habentium pestilentiam.

¶ In pte ista Aui. docet rectificare aerē in quo oz eē talis ifirmus. qr oz vt irrorēt et madidet māsio cū rebus frigidis et acetosis. et debēt balneari linteamina cū aceto et aq rosa. et ponere sup perticā circa lectuꝫ. et ponat sup cor epithima. Hic reuertit ad cōfortandū cor cū epithimatibus et pōt poni tale epithima sup cor. ℞. sandaloꝝ. s. rubeoꝝ et citrinoꝝ: et alboꝝ: boli armeni: rosarū rubeaꝝ: seminis psiliq oiuz añ. ℥. ij. seminis portulace lactuce añ. ℥. i. cāphore. ʒ. ℥. terant oia ifimul et cōficiant in modū vnguēti cū aqua rosa. et agresta. et cū eis ponat farina ordei qtum ad oia.

¶ Et ad vltimum regantur regimine habentiū aerem pestilentialem.

¶ Hic Aui. vlificat de regimie istoꝝ quo ad oīa dicta. s. quo ad regimē cibi et potus et medicinarū et ad rectificationez aeris. qr oz regi regimine habentiū aerē pestilētialē: et supple ēt habētiū morbos pestilētiales. qr sicut in febribꝰ pestilentialibꝰ oz regere cū fridis et acetosis. et oz ēt cōfortare vtutē coꝝ cū istis cibis. et parꝫ in vicesimo si nō appetūt debemus eos rogare ad comedenduꝫ sic ponūt auctores. Unde nō debemus ita dictare in istis sic in aliqs febribꝰ: qr cū in istis febribus spūs sint corrupti existētes circa cor ex aere pestilētiali oz sepe cibare vt renouent spūs isti circa cor. Et silr etiā in isto morbo debemꝰ regere eos cū talibus cibis et virtutē coꝝ cōfortare cū istis cibis dādo eos sepe vt renouent spūs isti infecti et corrupti a fumo putrido veniēte ab ipso apate ad cor p vias arteriarū: vt prius dictū est. ¶ Et itelligendū est qd Auic. tetigit curā vlēꝫ istiꝰ morbi qtuꝫ ad rectificationē corporis p euōnē et qtuꝫ ad rectificationē cordis p cibos et potus et odores et epithimata. et tetigit etiaꝫ rectificationē aeris. sꝫ de somno et vigilia nihil tetigit nec aliqs auctor. Et de hoc dico qd qdā dicunt qd in tali morbo nō oz eger pmitti dormire. et mouent forte ex hoc. qr mā huiꝰ morbi est venenosa. sꝫ in veneno exhibito corpori auctores phibent somnū. Dicit eniꝫ Auic. 4° libro cap° canon curationis eius qui in potu sumit venenū. Et oportet vt non dormiat omnino et non dimittat seipm taliter vt dormiat. imo opꝫ vt euigilare faciat ipsos et rideant et clament in circuitu eius. g similiter in morbo isto debet phiberi somnus cum sit ex materia venenosa.

¶ Nos vero dicimus qd non est totaliter simile de materia istius morbi et de veneno dato in potu. qr quādo venenum datur in potu per os: tunc statim venenū petit cor in interiori: et interficit calorem et spūm in interioribus. et ideo phibetur somnꝰ. qr somnus retrahit et reuocat humores ad interiora [illegible] ad cor. vnde cum tunc venenuꝫ petat interiora: tūc si fieret somnus posset esse causa citioris penetrationis veneni ad interiora. sed in ista egritudine est expulsa materia venenosa ab iterioribꝰ ad exteriora corporis. et ideo non est ita in iterioribus sicut quando datur venenuꝫ in potu. et etiam qr statim potest succurri scalpellando et extrahendo venenū. et ideo non facit tale iuuamētum hic vigilia sicut ibi. et ideo cū non faciat tale iuuamētuꝫ: et faciat alia nocumenta: quia dissoluit virtutem et supercalefacit corpus: et adurunt magis humores. et ideo nō est oino phibendū sicut ibi. sed est tenenda via media. qr nec est ei negandus somnus omnino: nec omnino est concedendus. opꝫ pmo multum vigilare et postea dormire.

¶ Nota tamē qd si in isto morbo accidat profunditas somni sicut iam vidi qd accidit in qbusdā et sit cum debilitate pulsus tunc est signum malum. qr significat debilitatē virtutis non potentis incitare sensus exteriores. et hoc est quod Auic. dicit in 4°. Et pfunditas somni cum debilitate pulsus est mala et est ppter debilitatem virtutis et non ppter debilitatem cerebri. Et quādo sic est pfunditas somni in hoc morbo tunc oz excitari et non pmitti dormire et vigilare ipsum. Tūc sequitur illa pars.

¶ Alroboin vero ipm et qd currit cursu eiꝰ de eis q noiata sunt curet in pricipio cū eis q constringūt et ifrigidāt cū spōgia ifusa in aq et aceto aut in oleo ros. aut oleo de pomis et arbore masticis: aut oleo d myrto. ista fiūt i pricipio.

¶ In qua parte ponit curaꝫ localem altboym. et duo facit. pmo ponit curam localeꝫ altboym. 2° ponit curā localem frm quosdam illoꝝ apostematū que altboym similant sicut carmata et sephyros. 2° ibi (Diperunt carmata.) Prius

in duas. pmo ponit curã althoym in pncipio qñ nõ tendit in viã maturatiõis ꝛ exiture. 2° ponit curã ipsius qñ tẽdit in viã exiture ꝛ maturatiõis. 2° ibi (Et in illo qd hꝫ subeꝫ exiture.) pma in duas. pmo ponit curã althoym in pn°. 2° in statu. scda ibi (In statu vo.) dicit. ꝛ pꝫ pmo.

Sed est dubiuꝫ ꝙ Aui. ponit ꝙ in isto morbo in pn° debemus curare cũ eis que ifridãt ꝛ repcutiũt. Sed istud videt̃ falsuꝫ p textum Rasis q dicit sic. Et nõ liniatur ex epithimatib⁹ fridis: imo cũ videris ꝙ iã accidit ab epithimate: vt qꝛ hoc sit factũ p errorẽ. vel dato ꝙ solũ sunt posita in circuitu ꝛ accidat .s. pulsus cordis ita itelligit Rasis. Et aqua frida pulsus cordis additus. tũc icipe ꝛ embroca ipꝫ cũ aq̃ cal'a ꝛ calefac ipm ꝛ pone sup locũ cũ ifirmus ẽ sedẽs in domo ꝛ in circuitu ei⁹ est nix qd phibeat frigus puenire ad locuꝫ.
¶ Rñdeo ꝙ sine dubio nõ debẽt poni repcussiua sup locũ vbi est althoym. qꝛ cũ mã est venenosa nõ oꝫ repcuti pp timorẽ reuersionis ad iteriora. ꝛ spãliter etiã qñ mã de se respirat ꝛ penetrat ad cor. ꝛ iõ nõ debẽt poni illa sup locũ q̃ phibeãt eam venire ad exteriora ꝛ cõstringant eã iterioribus sicut sunt frigida repercussiua. ꝛ in isto morbo intelligit Rasis ꝙ nõ liniatur epithimate frigido. Auicẽ. vero intelligit ꝙ althoym curetur in pncipio cũ eis q̃ ifrigidant ꝛ repcutiunt. .s. nõ ponendo sup locũ talia: sꝫ debẽt poni in circuitu: vt dictuꝫ est. ꝛ hoc ne illa mã pambulet ꝛ occupet loca sana ꝛ corrũpat ptes circũstãtes. sup locũ vo oꝫ poni maturatiuũ ꝛ apitiuũ vt dicet̃. Tũc seqt̃ illa ps.

¶ In statu vero curetur cũ scalpellatiõe si possibile est. ꝛ fiat vt currat qd est in ipso ꝛ non dimittat̃ vt beniũ fiat: qm addit̃ venenositas ei⁹ ꝛ si idiget ventosis sugẽtib⁹ cũ subtilitate fiat.
¶ In qua parte ponit curã althoym qñ est in statu. ꝛ hꝫ itelligendũ est ꝙ nõ solũ debem⁹ facere in statu scalpellatiõnẽ: sꝫ etiã qñ est in augmento vel circa pncipiũ. ꝛ hoc dico factis vlibus. qꝛ q̃to citius trahit̃ sanguis venenosus tanto est melius: ꝛ tãto plus securatur eger a morte ꝛ a malis accñtibus. ꝛ qñ facimus scarificationẽ debemus ablnere sanguinẽ cũ aqua calida q egredit̃. Et si post scarificationẽ idiget ventosis fiãt cũ lenitate vt sugant sanguinẽ qui egredit̃ malus p scarificationeꝫ. ꝛ hoc est qd dicit Rasis. Locũ aũt scalpella ꝛ ablue sanguinẽ cũ aq̃ cal'a ne cõgeletur ꝛ ne .s. currat ad cor per vias arteriaꝝ ꝛ sugat suctione leui vt egrediatur paulatim. Postea quãdo locus est scarificatus debemus ponere emplm quod maturet ꝛ attrahat ꝛ faciat cadere escaram sicut est emplm de fermẽto ꝛ butiro ꝛ sale vel de farina frumenti cũ aqua ꝛ oleo ꝛ parũ croci. vel emplm de radice euisci cũ fermẽto ꝛ butiro. ꝛ farina fenugreci ꝛ seminis lini. ¶ Et itellige ꝙ tantũ debeat scarificari plurib⁹ vicibus ꝙ recedat tota nigredo ꝛ totus sanguis malus venenosus. Et ideo dicit Auic. ꝛ nõ dimittatur vt beniũ fiat qm additur venenositas. hoc est itantum scarificare ꝙ tota nigredo recedat. qꝛ q̃diu ibi est nigredo tãdiu est ibi venenositas. Et tu supple vltra illõ qd dicit Auic. fm ꝙ specificat Rasis ꝙ si cũ scalpellatiõe nõ curetur: imo cũ hoc etiam semper ambulat ꝛ additur nigredo eius tunc cautericetur vel cum medicina caustica vel cuꝫ ferro ignito. ꝛ post causticationẽ apponat̃ emplm mollitiuũ vel maturatiuũ vel mitigatiuũ doloris ꝛ faciat cadere escharaꝫ. ꝛ detumescere faciat locuꝫ: sicut est emplastrum de farina ordei maluauisco maluis ꝛ seminis lini ꝛ fenugreci decoctis vsqꝫ ad spissitudinem ꝛ impinguatis cum butiro. postea quãdo cecidit escara curetur cũ vnguentis vlcerum donec sanetur. ¶ Ulterius intellige ꝙ semper ad euitandũ infamiam vulgi in tali morbo ponere causticum boniũ est lꝫ auctores vadant tantũ cũ scarificatione. qꝛ dicunt vulgares ipe interficit morbũ. sed si nõ poneret ꝛ accideret mors ex illo morbo pp malitiam ipsius dicerent vulgares male curauit medicus qꝛ non interficit morbum. Et ideo ad euitanduꝫ infamiã vulgi debemus ponere causticũ super locuꝫ. ꝛ hoc dico si morbus sit in loco vbi causticum nõ possit ledere illud membruꝫ. qꝛ si ille morbus esset in palpebra vel pp angulum oculi non oportet poni causticum. qꝛ tunc posset destrui ex hoc oculus ꝛ deturpari. ꝛ ideo ibi debemus semp ad scarificationem pcedere si possumus. tamẽ si nõ possumus aliud pp malitiã morbi: vt qꝛ nõ cessaret ambulare debem⁹ ponere causticum: qꝛ melius est vt destruatur illud membrum q̃ꝫ totum corpus.

¶ Et in illo qd hꝫ subam exiture oꝫ vt administret̃ apud statũ eius: aut circa statũ ei⁹ cũ apertione. Et qñ est illic fe. tardabis cũ ifrigidatiõe ne reducas cũ ea mãm retro. Et apertio qdeꝫ fit cũ eis que sunt sicut embroca cum aqua camomille ꝛ aneti ꝛ reliquoꝝ aperientiũ subtiliũ que dicemus in capitulo vulnerũ.
¶ Hic Aui. docet curã althoyꝫ quãdo tendit in viaꝫ exiture ꝛ maturationis pp malignitatẽ mãe. sed aliquando potest tendere in viam maturationis exiture. vt quando mã non esset ita maligna ꝛ natura esset fortis. Dicit ḡ ꝛc. cum apertione .i. cum medicinis maturantibus ꝛ aperientibus ipsum. Et quando illic est febris tardabis cum ifrigidatione. intellige non qꝛ velit ꝙ apponantur ibi infrigidantia sup locum aliquo tempore: vt dcm̃ est prius. Sed quando est febris tardabis cum infrigidatione. qꝛ non pones nec etiã in circuitu nec super locum pp reuersiõis timorẽ ad interiora: qꝛ augeretur feb. si reuerteret̃ ad interiora ꝛ alia accñtia mala. Et apertio illius .s. apatis: quia substãtia exiture fit ꝛc. que dicemus in cap° vulneꝝ: expone .i. in cap° apatum. qꝛ ipse facit vnum caplm de exituris erumpentibus exteriores exituras. dixit aũt vulnerũ vel vlcerũ. qꝛ qñ apata fiunt exiture sunt quasi vlcera cũ interius sint rupta vel vlcerata. ¶ Deide seqtur illa pars.

¶ Dixerunt Carmana aũt ꝛ Sefiros. Cõfert emplm de capillo veneris ꝛ atriplice ꝛ volubili ꝛ radice euisci cum pauca gummã pini ꝛ melle cũ vino aut gluten cũ gũma pini ꝛ cerasũ aut sordes aluearioꝝ apum ꝛ lupini ĩfusi in aceto aut radix cucumeris asinini cũ glutino albotum aut nitrũ cũ ficub⁹ aut cũ fermẽto.
¶ In qua parte ponit curam fm quosdam q̃tum ad localia quorundã apostematũ que similantur althoym ꝛ non hꝫ magnam distinctionẽ ab ipso sicut pus dixit Auicẽ. vt sunt carmata ꝛ sephyros. ꝛ pꝫ quod dicit. ¶ Et intellige ꝙ ista emplastra que ponit hic quedaꝫ sunt maturatiua ꝛ quedaꝫ attractiua ꝛ maturatiua ꝛ quedaꝫ sunt erumpentia. ꝛ omnia ista competunt maxime quãdo apostema aliquod tendit in viam exiture. qꝛ similatur q̃si tunc carbunculo. Uel si apa sit malignũ non debẽt poni nisi post curã pdcãꝫ .i. p⁹ scarificatõeꝫ ꝛ causticatõeꝫ. qꝛ alr̃ ñ sufficerẽt.

¶ De apatib⁹ extrib⁹ in glãdulis. CAP. XIX.

Apostemata glãdosa que nõ incedunt via atangarij q̃nqꝫ accidũt in loco aliquo casu in crisib⁹. ꝛ q̃nqꝫ cadũt casu expulsiõis a mẽbris radicalib⁹: ꝛ forsitan attrahunt ea vlcera ꝛ apata alia sup extrema ad q̃ currũt materie in vijs quarũ icedũt car

nes ille: quare inuoluunť cū eis sicut accidit igui ni ꝛ subascelle ex apostematione amboꝝ in eo q hꝫ scabiē aut vlcera super pedes ꝛ manus. ꝛ qñqꝫ sunt cū repletione corporis. et qñqꝫ nō ē in corpore plurima repletio.

¶ In isto capº Auic. determiat de apatibus fm q accidūt in locis emunctorijs: eo q cura apatū diuersificať put accidit in locis istis a cura ipsoꝝ put accidunt in aliqs locis corporis. ꝛ qꝛ apata que fiunt in istis locis vtplm fiunt ex mā calida saltē illa q accidūt in subascellis ꝛ inguinibus fm q apparet p Rasiꝫ caº de exituris. iō determinauit de apatibus illoꝝ locoꝝ in tractatu apatuꝫ caloꝝ nihilominus tñ bene possunt fieri apata frigida aliqñ. ſꝫ non pp h fuit necesse determinare de eis in tractatu apatū frigidorū. quare eadē est quasi cura ipsoꝝ put fiunt in istis locis. vtrobiqꝫ enim post euōneꝫ corporis opꝫ apponere resolutiua ꝛ attractiua ꝛ nō repercussiua. ſꝫ magis sustineāt resolutiua apata frida q̄ calā. vñ non fuit necesse repetere de eis iterum apata frigida q̄ illud quod hic fit dictum. vnde quāq̄ de istis determineť in tractatu apatuꝫ caloꝝ: tñ illud cōe caplm est de qbuscunqꝫ apatibus que accidunt in his locis siue sint calida siue frigida. ꝛ poterit etiaꝫ esse alia causa quare de ipsis determinauit potius inter apata calā q̄ inter apata frigida. qꝛ apata calida fm se indigent pura repercussiua in pn°. apata aūt frigida non. Immo opꝫ q etiā in pn° sint administrata cū resolutiuis ꝛ calidis vt postea diceť ꝛ dictū fuit. ꝛ ideo cura apatuꝫ caloꝝ in istis locis plus diuersificať a cura apatū calidoꝝ in locis alijs q̄ diuersificeť a cura apatū fridoꝝ. qꝛ quasi eadē est cura fridoꝝ in istis locis ꝛ caloꝝ: qꝛ vbicūqꝫ sint apata frigida non oꝫ ea pure repercutere. Et iō dicit Auic. de apatibꝰ istorū locoꝝ potius inter apata calā cuꝫ plus diuersificeť cura apatū calidoꝝ in istis locis q̄ in cura apatuꝫ frigidoꝝ. vt ostenderet q diuersa est cura apatū in istis locis ꝛ apostematum fm se. Diuidiť aūt ps ista in ptes duas. qꝛ p° determinat de apatibus q̄tum ad causas coꝝ ꝛ q̄tuꝫ ad curā. 2° ponit curā apatū que fiunt in carnibꝰ glādosis emūctorijs. 2ª ibi (Cura coꝝ est diuersa.) Dic p° apata glandosa. i. que fiunt in glādosis carnibus s. emūctorijs. qꝛ de talibus carnibus glandosis itelligit h eo q bñ sunt alie carnes glandose pter istas fm q apparuit capº de altboyrm. ꝛ apparebit in isto. One nō incedūt via altboyrm. i. apatū venenosoꝝ: de qbus dcm est in pdicto capº. Qñqꝫ aūt ꝛc. planū est. Et qñqꝫ sunt cuꝫ replone corpis. s. ista apata in illis locis. Et qñqꝫ nō est in corpore plurima replo. Pōt eni eē q in corpore nō sit plurima replo: ꝛ tñ erūt superfluitates aliq in mēbris pncipalibꝰ que expellēt ad illa loca ꝛ faciūt apa. ꝛ dato q in corpe nō sit multa replo. pōt ēt eē q apostemata ꝛ vlcera exitina sup extremitates pnt fieri apata in istis locis dato q nō sit plurima replo in toto corpe. Dicit Auic. plurima replo vt ondat q sit aliqua replo in corpore. ſꝫ pauca. qꝛ si corpꝰ oio esset mundū non expellerenť supfluitates a mēbris pncipalibꝰ ad ista loca cū in eis nō essent nec etiā ad ea traherenť māe dato q aliqua apata vel vlcera essent sup extremitates cū in corpore nō essent materie superfluitatum.

Sed est vnum dubiuꝫ circa istud caplm. qꝛ nō vř q spectet ad hūc libruꝫ. qꝛ in isto libro determiat de egritudinibus q possunt accidere cuilꝫ corpi. vel sunt cōes toti corpori sicut apparuit p Auicē. in p° li° ꝛ iō nō spectat in isto li° determinare de egritudinibus appropriatis alicui mēbro. ſꝫ ista apata sunt appropiata aliqbus mēbris sicut locis emūctorijs. g vř q nō spectet ad istū librū determinare de apatibꝰ in locis istis. ¶ Respondeo q ad istū librū spectat determinare de apatibus istoꝝ locoꝝ. qꝛ carnes glandose emunctorie sunt in pluribus locis corporis ꝛ non solū in vno. ꝛ iō Aui. nō determinauit de istis apatibus put determinate accidūt vni loco emunctorio. ſꝫ isto mō determinauit Aui. in 3° libº. qꝛ Aui. in 3° libº determinat de apostematibus que fiunt in loco emūctorio qui est in radice auris appropriatus. sed determinauit de ipsis h put idetermiate possunt accidere cuicunqꝫ loco emūctorio: eo q isto mō determiatio istoꝝ spectat ad q̄rtū librū: cū in isto libro determinetur de egritudinibus: q nō accidūt vni membro appropriate. ſꝫ possunt accidere toti corpori vel pluribus ptibus corporis sicut sunt ista apata. qꝛ ista apostemata possunt accidere pluribꝰ ptibꝰ corporis cū plures sint loci emūctoꝝ. ¶ Intellige tñ vlterius fm q dicit Rasis q exitura vel apostema quod accidit in subascellis est magis siccū ꝛ ledens. exitura aūt que accidit iguinibus est magis quieta parumper. s. respectu illius que fit in subascellis. Et rōne huius est qꝛ exitura q fit in subascellis fit a mā magis sicca ꝛ a materia magis calida: qꝛ illa materia est supfluitas cordis qd est magis membrū calm ꝛ siccum. ¶ Apa autē qd fit in inguine fit a mā magis quieta. qꝛ fit a mā minꝰ calida ꝛ magis humida: eo q fit ex mā que est supfluitas epatis qd est membrū minus calm corde ꝛ magis humidū ipso. Et addit vlterius Rasis q illa que est in inguine quādoqꝫ non facit collectionē saniei. illa aūt que est in subascellis forasse nō euacuať a collectiōe saniei. Ratio autē huius est qꝛ materia exiture que est in iguinibus ppe vias vrine ꝛ secessus. vnde quādoqꝫ purgať ꝛ deriuať ad illa loca. ꝛ ēt qꝛ in locis subascellarū pter caliditatē loci ꝛ pter etiaꝫ amplitudineꝫ que est in loco est apta colligi materia grossa que difficilis est pter pellis multitudinē ad resolonē. sed est apta ad hoc vt ex ea exitura cōtingat. talis autē vtplm ad saniem conuertitur vt apparebit infra in sequenti caplo de exituris. ¶ Et intellige vlterius q Rasis nō fecit mētioneꝫ de apostemate qd fit in carnibus glandosis q sunt in collo post aures. qꝛ apostema quod fit ibi est minus calidum ꝛ minus ledens q̄ apostema quod fit in subascellis ꝛ inguinibus. qꝛ fit ex materia que est supfluitas cerebri. Superfluitas aūt cerebri est magis frigida: eo q cerebrū est membrū frigidū respectu cordis ꝛ epatis. ꝛ ideo exitura que fit ibi est minus calida ꝛ minus ledens. sed est tardioris resolonis ꝛ tardioris maturationis: eo q materia est frigidior ꝛ grossior. materia autem frigida tardius resoluitur ꝛ tardius maturatur q̄ calida.

¶ Et coꝝ cura est diuersa a cura apatū alioꝝ in principio cū expulsione. Et nō administrať in eis illud: imo eio p flōmiam ꝛ soloneꝫ vētris est illud quod est necessarium.

¶ In isto caplo Auic. ponit curā apostematuꝫ pdictoꝝ. Et diuiditur pars ista in partes duas. Primo ponit cura apostematū. que fiunt in glādosis carnibus emūctorijs. scdo qꝛ carnes glandose sunt duplices fm q dictū fuit prius. qꝛ qdam sunt ignobiliores sicut sunt emūctorie. qdam autē sunt magis nobiles ponit conuenientē dñam in curatiōe apostematū accñtium in carnibus glandosis ignobilibus per respectum ad apostemata accñtia in carnibus glandosis nobilibus. 2ª ibi. (Veruꝫ qñ apostema est in q̄titate.) Prima pars diuidiť in ptes duas. Primo ponit curā apatum accñtiuꝫ in locis emūctorijs p viam crisis vel expulsionis ex pncipalibus membris. 2° ponit curā ipsoꝝ accñtiuꝫ pter multitudinē replonis in toto corpore. qꝛ curationes istoꝝ amborū quodāmō differunt vt postea videbitur. 2ª ibi (Si aūt affuerit.) Prima in duas. pmo ponit curā apatū accñtiuꝫ in locis emunctorijs per viam expulsionis ex membris pncipalibus q̄tum ad vsia. 2° q̄tum

ad localia. 2° ibi (Curatio vo alia.) Dicit pmo. curatio eorū 7c. imo eūo p flōmiā 7 solonē vētris est illud qd est necessariū. s. in pn°. s. istoꝝ ante oēm curā localē. 7 in hoc non differūt ista apata ab alijs. qꝫ ēt i alijs oꝫ pmittere eūonē fm ꝙ apparuit supra. sed differt cura istoꝝ a pdictis in localibus fm ꝙ Aui. ponet in pte sequēti. Sꝫ hic oꝫ itelligere de flōmia ex qua pte 7 quō oꝫ fieri. qꝫ Aui. de hoc nihil dicit hic. Et cā hui° fuit qꝫ satis Auicē. tractauit de hoc in pma fen qrti. oñdit. n. ibi in gnāli quō oꝫ fieri flōmia 7 ex qua pte ēt: 7 qꝫ de hoc dixit in lib°. vli in libris pticularib° nō repetit. Rasis tñ ca°. de exituris que fiūt in inguine 7 subassellis specificat hoc. solū aūt Rasis specificat de exituris q̄ fiūt in subassellis 7 iguinibus: nō aūt de illis q̄ fiūt in radice auris. ¶ Nota ḡ in vli fm ꝙ possum extrahere ex dictis Auic. in p. 7 Rasis in dicto ca°. ꝙ si apa sit in carnibus glādosis q̄ sunt in collo post aures cōfert ei flōmia cephalice manus alteri° aut flōmia saphene pedis eiusdē. Vbi gr̄a si apa sit in loco emunctoꝝ colli ex latere dextro oꝫ fieri flōmia cephalice ex manu sinistra. 7 si volum° facere de pede 7 nō de manu oꝫ fieri flōmia pedis dextri. si aūt apa sit in iguine tūc fꝫ ꝙ dicit Rasis ꝯfert ei flōmia basilice ex manu opposita. 7 tu suppl. aut ꝯfert ei flōmia saphene pedis oppositi aut basilice man° alterius aut ambarū si fuerit res supflua: 7 hec sunt vba Rasis. Ego autē ipm itelligo sic qñ dicit ꝙ exiture q̄ est in iguine ꝯfert flōmia basilice ex manu opposita itelligo hic illaꝫ manū esse oppositā q̄ est ꝯposita in recta linea vt si exitura sit in inguine dextro ꝯfert ei flōmia basilice ex manu dextra. silr qñ dicit ꝙ illi q̄ est in subassellis ꝯfert flōmia saphene pedis oppositi itelligo pedē oppositū q est ꝯpositus in recta linea vt si exitura sit in subassellis in parte dextra cōfert flō° saphene pedis ex pte dextra q̄ ē directe opposita. vñ dicim°. ista dom° ē opposita illi p vnā lineā. ¶ Et nota ꝙ ista dictio opposita in vli significat vnū. qꝫ illa dr̄ eē pars opposita qñ facimus flōmiā vt deriuem° a pte patiēte ad ptē lōginquā q̄ est pars distās a pte patiēte p vnā dyametrū tm̄. qꝫ fm ꝙ dicit Auic. in p canōe fen p°. deriuatio ad lōgiqua nō oꝫ fieri ad ptēꝫ q̄ distet p duas dyametros. qꝫ si fieret flōmia ex pte q̄ sit lōginq̄ nulla fieret deriuatio a pte patiētis. 7 iō oꝫ esse lōginquitas ad hoc vt fiat deriuatio a pte patiēte p vnā dyametruꝫ. 7 iō illa ps dr̄ esse directe opposita pti patienti q̄ est sic distans a pte patiente ꝙ ad ipsam pōt fieri diuersio humoꝝ a pte patiente. mō illa pars aliqñ pōt esse eiusdē lateris cū pte patiente. aliquando aūt est alterius lateris. sic vbi gr̄a. si apostema est in inguine dextro tunc manus opposita erit manus dextra. qꝫ distat ab ea p vnā dyametrū: sicut desursuꝫ 7 deorsum. sꝫ pes oppositus ei esset nō pes dexter. qꝫ parū distaret a parte patiēte: sed pes sinister. ¶ Sꝫ si tu oppones ꝙ ibi sint duo dyametri. qꝫ est ibi dyameter desursum 7 deorsum: 7 de dextra in sinistrā. Auic. aūt dicit ꝙ nō fiat p duas dyametros. ¶ Rñdeo ꝙ Aui. itelligit quādo dicit ꝙ nō fiat per duas dyametros completas. sicut si apostema esset in subassellis dextris non deberet fieri flōmia ex pede sinistro. qꝫ ibi sunt duo dyametri cōplete. ¶ Sꝫ si apostema esset in iguine tunc oꝫ facere ex altero pede. qꝫ nō sunt ibi due dyametri cōplete: sꝫ est ibi vna completa sicut est de dextro in sinistrū: 7 altera est icompleta vt de sursuꝫ in deorsum. 7 pter hoc. qꝫ nō est completa dyameter ab inguine ad pedem rōne sursum 7 deorsum. iō non oꝫ fieri flobotomia ex pede illius partis: sed ex pede alterius partis. Et eodem mō esset quādo apostema esset in collo. qꝫ non debet fieri ex manu illius partis. qꝫ nō esset pars sufficiēter longinqua: sꝫ oꝫ fieri ex altera manu. ¶ Et si tu opponas cōtra illa que dicta sunt. qꝫ dices tu videtur ꝙ sicut quando apostema est in inguine dextro non facimus flōmiam ex pede dextro: sed ex sinistro. sic non debemus facere ex manu dextra sꝫ ex sinistra. qꝫ non videt̄ esse maior distantia ab inguine ad manuꝫ q̄ ab inguine ad pedem. ¶ Respondeo ꝙ debet fieri: vt dcm̄ est si apostema sit in inguie ex manu eadeꝫ 7 non ex pede eodē: sed ex pede altero. qꝫ difficilius mouent̄ 7 attrahunt̄ humores sursum q̄ deorsum. qꝫ de natura sui humores sunt magis apti descendere deorsum q̄ sursum. 7 ideo qꝫ agilius est trahere humores deorsum q̄ sursum magis a longinquis desursum pōt attrahere flobotomia q̄ fit in pede q̄ possit attrahere deorsuꝫ flobotomia que fit in manu. 7 ideo qꝫ flobotomia q̄ fit in pede attrahit plus a ptibus superioribus q̄ fit inguini tunc si flobotomia fieret in pede ex parte eadeꝫ illi humores qui attraherentur per flōmieꝫ ad partes pedis retinerent̄ in carnibus inguinis. 7 p ꝯñs augerēt apa. Vñ sicut dictum fuit supra ꝙ vlcera existētia sup extremitates sunt causa apostematis: qꝫ attrahunt materias que retinētur in locis vacuis qui sunt in illa via recta. sic etiā flōmia si fieret in pede eodeꝫ posset augere apostema: qꝫ materie que attraherentur a partibus supioribus per flōmiam retinerētur in vijs medijs vacuis. sed flobotomia que fit in brachio non attrahit a tanta distantia hūores ab iferioribus locis sicut attrahit flōmia que fit in pede a ptibus superioribus. 7 iō attrahit solū a ptibus iguinū vel a ptibus circūstantibus. qꝫ difficilius est attrahere hūores sursum q̄ deorsum. 7 iō pōt fieri flōmia de brachio eodē: nō autē de pede eodē pter rōnem dictaꝫ que subtilis est homini imēti. ¶ Intellige tñ ꝙ si corpus esset multū plectoricū. 7 esset magnus fluxus humoꝝ ad apa tūc melius esset facere flōmiā pꝯ̄ apa esset in iguie dextro de manu sinistra q̄ de manu dextra. qꝫ in pn°. pter replonē corpis oꝫ primo totū corpus eūari: 7 h facceremus p flōmiā alteri° manus: postea aūt debem° deriuare 7 attrahere ab apate 7 facerem° p ptē manus eiusdē. ¶ Et iō nota vnā distinctōeꝫ vleꝫ 7 bonā circa flōmiā q̄ pōt extrahi ex dcis Auic. in p. 7 a Sa. li°. de ige. sani. ꝙ qñ facim° flōmiā pp aliqd apa extis in istis locis 7 in alijs ꝙ aut hūores sunt in fluxu aut nō. si hūores sunt in fluxu aut corp° ē multū plectoricū aut nō. si corp° ē mltū plectoricū: tūc dico ꝙ ibi ꝯpetit duplex flōmia. vna ē q̄ eūat plectoriā. 7 istā oꝫ fieri p ptē magis lōginquā a pte patientis siue ista distet p duas dyametros siue nō. Alia flōmia oꝫ fieri post pmā q̄ deriuet fluxuꝫ mãe ab apate ad ptē longinquā. Et hec ps oꝫ eē distās a pte patiēte p qntā dyametrū. 7 isto mō itelligit Aui. cū dic ꝙ tu nō debes facere plōgatiōeꝫ iter duos dyametros. itelligit. n. ibi de flōmia q̄ fit a cā deriuationis ad ptē lōginquā e pte patiēte. qꝫ nō oꝫ fieri deriuatio ad lōginquiorē ptē q̄ sit p vnā dyametrū. Si aūt corp° nō sit multū plectoricū tunc oꝫ fieri flōmia a pte q̄ distet p vnā dyametruꝫ tm̄. qꝫ cū h nō sit p nece eūare plectoriā sic erat in pma debem° facere flōmiā in pn°. p ptē q̄ deriuet a pte apatis 7 euacuet aliquā replonē q̄ ē in corpe. sꝫ hec ē ps q̄ distat p vnā dyametrū tm̄. 7 iō in tali corpe oꝫ fieri flōmia i pn°. p ptē lōgiquā p vnā dyametrū tm̄. Si aūt hūoꝝ nō sit in fluxu sꝫ iaꝫ fluxerit. 7 sit solū eūo mãe collecte tūc oꝫ scdario fieri flō° ex pte eadē vel ex pte ppinq̄. 7 hec flōmia nō oꝫ fieri in pn°. qꝫ nō oꝫ fieri nisi post pdcās flōmias vt ponunt auctores. mō tūc Rasis itelligit qñ dicit ꝙ si apa est in iguine ꝯfert ei flōmia basilice man° opposite exponēdo p manū oppositā manū eandeꝫ. vt dcm̄ ē de flōmia q̄ fit cā deriuatiōis fluxus hūoꝝ ad apa. qꝫ tūc flōmia oꝫ fieri ex manu eadē. sꝫ si corp° est multū plectoricū bñ facerem° ex alia manu: vt dcm̄ est pus. ¶ Appet ḡ ex dictis fꝫ mētē Rasis quō i apate iguinis ps opposita aliqñ est eadē pars: vt si flōmia fiat de manu: aliqñ autē altera vt si fiat de pede. Si autē apa sit in subassellis ex pte dextra tūc manus opposita ei

erit manus sinistra: q: distat ab ea p vnã dyametrũ sic de dextra in sinistrã. Sʒ pes opposit⁹ ei esset nõ pes sinister: q: distat minus ab eo. q: distat p duos dyametros: sʒ esset pes dexter. q: distat a pte patiẽte p vnã dyametrũ. 𝔱 iõ si apa sit in subetilicis si volumus facere flõmiam de pede cõfert ei flõmia de saphena pedis eiusdẽ lateris. sʒ si volumus facere flõmiam de brachio cõfert ei flõmia alterius manus. 𝔱 hoc itelligit Rasis cũ dicit. Illi võ q̃ est in subassellis cõfert flõmia saphene pedis oppositi aut basilice alterius manus. Et addit Rasis. aut amboꝝ si fuerit supflua. Et illud põt duob⁹ modis exponi. Uno⁹ vt itelligat aut. s. confert ei flõmia ambarũ. s. venarũ puta basilice 𝔱 saphene si fuerit res supflua. i. si corpus fuerit multũ plectoricũ 𝔱 fuerit multus fluxus humoꝝ ad locuʒ. q: qñ corpus esset multũ plectoricũ 𝔱 esset magnus fluxus huorum ad apostema tunc cõfert ei flõmia illarũ venaruʒ sic vt pmo fiat flõmia basilice 𝔱 postea de saphena. ¶ Uel potest exponi. alio mõ. aut. s. cõfert illi exiture q̃ est in subassellis flõmia basilice ambarũ. s. manuũ si fuerit res supflua. i. si fuerit magnũ apostema. q: qñ eẽt magnũ apostema in subetillicis cõfert ei flõmia basilice ambarum manuũ vt pmo fiat flõmia de manu altera ad deriuandũ ad ptem longinquã. postea fiat flõmia de manu eadẽ. Et qñ humor iam fluxit vt deriuet̃ ad ptem ppinquã. Et silr ẽt ſm hunc modũ si apostema sit in inguine 𝔱 sit magnũ confert ei flõmia manus eiusdẽ. Deinde facta ista flõmia ad ptem lõginquã confert ei flõmia pedis eiusdẽ vt deriuet̃ mã ad ppinquã. Et silr ſm istum modũ si apostema esset in collo confert ei flõmia cephalice ambarũ manuum vt pmo fieret flõmia ex mãu diuersa 𝔱 opposita. 𝔱 postea ex manu eadẽ q̃ est pte ppinq̃. 𝔱 istũ itellʒ credo q̃ Rasis habuerit in isto loco. ¶ Ulterius itellige q̃ qñ Rasis dicit q̃ exiture q̃ ẽ in subassellis ɔfert flõ⁹ basilice 𝔱c. q̃ credo q̃ ita bñ 𝔱 plꝰ cõfert flõmia vene cõis: q: Aui. dic in p. fen 4ª. c. de flõmia. q̃ sanguis q euat̃ p venã cephalicã ẽ ex collo 𝔱 ex ptibus q̃ sunt supra collũ vel sup ipm. Basilica aũt euat qd ẽ a pte suminis vẽtris ifери⁹. vñ euat a locis q̃ sub dyafragmate sunt. Judiciũ võ vene cõis est mediũ inter cephalicã 𝔱 basilicã: q: euat ex ptib⁹ medys corpis p. 𝔱 ex ptib⁹ supiorib⁹ 𝔱 iferiorib⁹. scdario inq̃tũ ɔponit̃ ex basilica 𝔱 cephalica. Et h ẽt dic Aly. in dispõne regali. c. de flõne. dicit eñi q̃ si apa sit in ptib⁹ supiorib⁹ cõfert ei flõmia cephalice. 𝔱 sic in his q̃ subsunt ptibus supiorib⁹. h. n. in ptib⁹ medys cõfert ei flõmia aqueale. i. cõis. 𝔱 si sint in ptibus iferiorib⁹ ɔfert ei flõmia basilice. Unñ si apa sit in iguine tũc directe ɔpetit ei flõmia vene cõis. Uerũ ẽ tñ q̃ Almãsor 𝔱 Albucasis videnẽ ponere in anatomia venaꝝ q̃ basilica euat sanguinẽ ex ptib⁹ q̃ sunt sub gutture 𝔱 collo 𝔱 ex eo qd sequitur pectus 𝔱 ventrẽ. 𝔱 sʒ h ɔpeteret ei flõmia basilice. ẽt sic ponit Rasis. vñ Almã. 𝔱 Albucasis videnẽ ponere q̃ basilica 𝔱 cephalica euet ex ptib⁹ determinatis corpis. sic cephalica a ptib⁹ q̃ sunt a furculis supra. basilica aũt euat ex ptibus aliqs. 𝔱 videnẽ ponere q̃ vena cõis nõ euat p se. 𝔱 p ab aliqb⁹ ptib⁹ corpis determinatis: imo ponũt q̃ euat totũ corp⁹ p. 𝔱 si euat ptes supiores vel ptes iferiores h ẽ inq̃tũ ɔponit̃ ex illis duabus. ¶ Auic. võ 𝔱 Aly. ponere videnẽ q̃ basilica cephalica 𝔱 cõis oẽs ille tres euant a ptib⁹ determinatis corpis sic cephalica euat a ptib⁹ supiorib⁹. basilica a ptibus iferiorib⁹. 𝔱 vena cõis euat. p a ptib⁹ medys. 2⁹. euat ex ɔñti ex ptib⁹ supioribus 𝔱 iferiorib⁹ iq̃tũ ɔponit̃ ex basilica 𝔱 cephalica. 𝔱 h ẽt mõ euat a toto corpe. sʒ ſm positionẽ oiũ illoꝝ auctoꝝ qñ flõmam⁹ rõne plectorie. tũc debem⁹ flõmare de vena cõi: q: ista euat ex toto corpe. sʒ qñ flõmam⁹ rõne deriuãdi flux⁹ ab apate tũc si apa sit in collo oẽs ɔcordãt q̃ oʒ p fieri ex cephalica si iuenitur. 𝔱 si nõ inenit̃ oʒ fieri ex cõi: q: euat a ptib⁹ supiorib⁹ inq̃tũ ɔponit̃ ex cephalica. Si aũt apa sit in inguie silr oẽs ɔcordãt q̃ oʒ fieri ex basilica p: 𝔱 si nõ inenit̃ tũc fiat ex cõi: q: euat a ptib⁹ iferiorib⁹ inq̃tũ ɔponit̃ ex basilica. Si aũt apa sit in subassellis tũc vr̃ sʒ positionẽ Almãsoris 𝔱 Albucasis q̃ p oʒ fieri flõmia ex basilica si inenit̃: sʒ ſm positionẽ Aly. 𝔱 Auicẽ. vr̃ q̃ debeat fieri 𝔱 pmo ɔpetat de cõi cũ p euacuet ex ptib⁹ medys corpis. Si aũt ea q̃ dicta sunt vis meli⁹ itelligere 𝔱 scire legas in libris pticularib⁹ q tractãt de anatomia venaꝝ. Nõ autẽ videat̃ tibi ſmo iste quẽ dixi pp lõgitudinẽ eius tediosus: q: iste ſmo ẽ de mã q̃ occurrit quotidie: vñ nõ posset fieri in tali mã inquisitio nimis longa: imo ea que dixi q̃bzeuius potui dixi. 𝔱 si hec que dicta sũt bñ respicias sunt via in multas difficultates sciendas in tali mã sic põt apparere hoi subtilr itueñti. Tũc sequitur illa pars.

¶ Curatio vero alia plonget̃ in eis si possibile est donec declaret̃ dispõ. Nã si fuerit ſm semitam crisis aut ſm semitã expulsionis ex membro principali: tunc nõ oʒ vt phibeat̃ oino: immo trahatur ad membꝛuʒ quacũqʒ attractione est possibile 𝔱 etiam cũ ventosis.

¶ In qua pte ponit curã apatum pdictoꝝ q̃tum ad localia. Dicit g. Curatio vero alia. s. q̃tum ad localia donec declaret̃ dispõ. s. apatis. s. verũ tale apa in locis emunctorys sit p viã crisis 𝔱 expulsionis a mẽbris pncipalibus. vel sit pp̃ter magnitudinẽ replõnis corporis. q: quodãmõ diuersificat̃ cura ſm ambas istas dispõnes vt postea videbit̃. Et hoc est quod subdit Auic. cum dicit. Nam si fuerit ſm viam crisis 𝔱c. Deinde cum dicit.

¶ Si aũt fuerit pp̃ter multitudineʒ replõnis: tũc euõ ẽ radix 𝔱 minoratio cibi 𝔱 subtiliatio.

¶ In qua pte ponit curã apatũ accñtiũ in istis locis pp̃ter multitudinẽ replõnis in corpe. Dic Auic. duo fac. p ponit curã q̃tũ ad vlia. 2⁹. q̃tũ ad localia. 2⁹ ibi ¶ Tũc nõ administres. Dicit g. Si aũt fuerit 𝔱c. tũc euõ est radix. i. ẽ pncipiũ isti⁹ cure. 𝔱 itellige euõni. s. p flõmiã 𝔱 solõnẽ vẽtris. ¶ Et itellige h ẽt vnũ vbũ qd põt hñi ex dcis supra q̃ qñ illa apata accidũt pp multitudinẽ replõnis toti⁹ tũc oʒ fieri flõmia q̃ euacuet plectoriã ex pte lõgiquori q̃ pole ẽ ex vena cõi. q: ista vena euat ex toto corpe. 𝔱 p⁹ istã flõmiã oʒ fieri flõ⁹ q̃ deriuet fluxũ huoꝝ ab apate q̃ sit lõgiq̃ p vnã dyametrũ. 𝔱 oʒ fieri talis flõmia ex vena ppria q̃ euat ex ptib⁹ determiatis sʒ qd dcm fuit pus: sʒ qñ illa apata accidũt p viã expulsiõis ex mẽbris pncipalibus: vt dcm est in pori pte. 𝔱 nõ est magna replõ in corpe tũc oʒ fieri flõmia in pn⁹. solũʒ q̃ deriuat ad ptẽ lõginquã 𝔱 oʒ fieri ex vena q̃ euat ex determiatis ptib⁹ p ptẽ q̃ distet p vnã dyametrũ solũ ſm modũ quẽ ponit Rasis 𝔱 ſm modũ q declarat⁹ ẽ in pori pte. 𝔱 minoratio cibi 𝔱 subtiliatio. Et addit Rasis huic dicto q̃ nõ oʒ vt approximet hñs exiturã in subassellis vinũ oio qñ timet̃ sup ipʒ ex eo accñtia mala. 𝔱 h ẽ pp pꝛopĩqtatẽ illi⁹ exiture ad cor. Unñ nõ oʒ exhiberi tũc vinũ timẽdo de nimia supcalefactione cordis. sʒ debẽt exhiberi infrigidantia que sunt confortatiua cordis in sua frigiditate. Deinde cum dicit.

¶ Et non administres expulsiua: imo mollificatiua. ita tamen vt non administres mollificatiua iterũ absqʒ euõne. forsan eñi eueniet illud super membꝛũ cũ attractione materiei plurime: imo qñ administras mollificatiua euacua cum hoc 𝔱 trahe materiã ad diuersum. timor enim in expulsiuis est reditus materiei ad visce

ra ⁊ ad membra principalia. ⁊ timor in mollificatiuis est attractio materiei plurime. ⁊ euacuatio ⁊ declinatio materiei securant ex nocumento mollificantium. ⁊ quando dolor fit vehemens: tunc necessariū est vt sedes ipm cum eis que sunt sicut lana īfusa in oleo calido: deinde adde ī eo sal in fine eius donec sedet̄ dolor stati ⁊ ī primis forrasse addit ī dolore.

℄ Auic. hic ponit curā apatū pdictor̄ q̄ fiūt ex multitudine replonis q̄tū ad localia. Et diuidit̄ ps ista ī ptes duas. pmo ponit q̄ localia ⁊ quō debēt admistrari. z° specificat de aliqb⁹ medicis localib⁹ spālib⁹. z° ibi. (Et qñ corp⁹ est mundū ⁊c.) Dicit p°. Si aūt fuerit pp multitudinē replonis. s. apata in istis locis tūc euo ⁊c. planū est qd dic̄. Et qñ fit dolor vehemēs ⁊c. Dic Aui. docet sedare dolorē q posset ɔtingere in istis locis rōne apatis. ⁊ marie ɔtingit dolor vehemēs qñ apa est in subaxillicis. q: vt dcm̄ fuit. ⁊ dicit Rasis. Excitura q̄ ē in subassellis ē magis sicca ⁊ magis ledēs. ⁊ hoc est rōne māe magis acute: vt dcm̄ fuit supra. Dicit ḡ Aui. Et qñ dolor fit vehemēs ⁊c. planū est qd dic̄.
℄ Deide adde in eo in fine eius. s. apatis salē. ⁊ hoc est vt desiccet residuū. vñ tūc bonū est admiscere salē cū illis in fine apatis. Et in pmis. i. in pncipio apatis forrasse addit ī dolorē. s. sal. q: in pncipio rōne sedandi dolorē cōpetunt mollitiua ⁊ resolutiua leuia. q: talia sunt q̄ sedant dolorē in pncipio. sal aūt est minus desiccatiuus ⁊ resolutiuus in pncipio. ⁊ iō si in pn° apatis admisceret̄ illis forrasse adderet in dolore. sz in fine competit vt exiccet ⁊ resoluat residuum. Deinde cum dicit.

℄ Et qñ corpus est mundū aut mūdificasti ipz tunc resolue ⁊ non cures. ⁊ qñqz valet in resoluendo illud qd est sic̄ farina tritici ⁊ salui⁹ illa ē faria ordei. ⁊ forrasse magnificat̄ p resolonē fortē apa: q̄re ñ admistret̄ nisi qñ ē necia repulsio ex mēbris pricipalibus ⁊ attractio māei ab eis ad apa timēdo sup illa principalia. Et multotiēs qdem sanat ea in principio oleum calefactum quod effunditur solum.

℄ In pte ista specificat Auic. de aliqb⁹ medicinis localib⁹ q̄ administrant̄ post mūdificationē corpis. Dicit ḡ. Et qñ corpus est mundū ⁊c. tunc resolue ⁊ nō cures. s. p resolonē si augeat̄ aliq̄tulū apa. Et qñqz valet in resoluendo illud qd est sic̄ farina tritici. s. cocta cū aq̄ ⁊ oleo. ⁊ saluius illa est farina ordei. s. cocta cū aq̄ ⁊ oleo. Cā aūt q̄re Aui. dicit saluius est q: nō est ita forte resolutiuū emplm̄ qd fit ex farina ordei sic̄ illud qd fit ex farina tritici. ⁊ iō emplm̄ qd fit ex farina ordei nō est cā sic augēdi apa sic̄ emplm̄ de farina tritici. q: emplm̄ de farina tritici ē resolutiuū forte magis. p resolonē āt nimis fortē magnificat̄ aliqñ nimis apa. Et iō saluius emplm̄ est illud qd fit ex faria ordei in apatibus locor̄ emūctoriorū q̄ fiūt pp̄ter multitudinē replectionis q̄ fit emplm̄ ex farina tritici. q: est minoris resolonis ⁊ attractionis. ⁊ hoc est qd subdit Auic. reddēdo cām pdicti dicti. Et forrasse magnificat̄ p resolonē fortē apa. ⁊ iō supple saluiora sunt illa empla q̄ nō sunt sic fortiter resolutiua vel q̄ nō sic fortiter resoluūt. ⁊ tūc Aui. ońdit vbi cōpetit fortis resolō. Et emplm̄ fortis resolonis. ⁊ dicit q̄re nō administret̄. s. fortis resolō ⁊ emplm̄ fortiter resolutiuū ⁊ attractiuū nisi qñ necia est expulsio a mēbris pncipalibus ⁊ attractio māe ab eis ⁊c. hoc est q nō dz administrari fortis resolō nisi qñ ista sunt p viā expulsiōis ex mēbris pncipalibus ⁊ volumus attrahere māм ab illis timē-

do ne remaneat in ipsis ⁊ faciat apa. ⁊ hoc itendit facere Aui. ℄ Nota ḡ q ex ista lr̄a appet q quodāmō diuersificat̄ cura apatū illor̄ locor̄ qñ fiūt p viā expulsiōis a mēbris pncipalib⁹. ⁊ qñ fiūt pp multitudinē replonis totius corpis. q: qñ fiūt p viā expulsiōis ex mēbris pncipalibus tūc ɔpetit fortis resolō ⁊ fortis attractio. q: tūc non curamus nisi q mā nō remaneat ī mēbris pncipalib⁹: imo aliqñ dz in tali casu attrahere cū vētosis sic̄ qñ esset grossa ⁊ tarde mobilis: ⁊ nā esset pigra in expellēdo ad exteriora. Sz qñ illa apata fiūt pp multitudinē replonis totius corporis. sic̄ qñ pp replonē toti⁹ corpis possz oriri apa in alijs locis ⁊ nō fit p viā mundificatiōis māe a mēbris principalibus tūc nō cōpetit resolō ⁊ attractio q: posset nimiū augmētari apa ⁊ nō idigem⁹ p fortē resolonē attrahere a mēbris pncipalib⁹ cū mēbra pncipalia nō expellāt illā māмa: nec ēt ɔpetit ibi repcussio pp timorē mēbror̄ pncipaliūm timēdo ne mā attrahat̄ ad ipa pp vicinitatē ⁊ ppīgtatē. ⁊ vicinitatē quā hñt ista loca ad ipa. Dz ḡ admistrari resolutiuū tepidū ⁊ lene. ⁊ h vult dicere Auic. in hac pte q̄ dicta est. ℄ Et forrasse magnificat̄ p resolonē fortē ⁊c. Et multotiēs qd sanat ea. s. apata istor̄ locor̄ q̄cūqz mō fiāt siue fiāt p viā expulsiōis a mēbris pncipalib⁹ siue p replonē toti⁹ corpis oleū calefactū qd effundit̄ solū. ⁊ h ē qd Gal. dic̄ li° de ige. sani. Si in molli carne tumor accidat oleū calidū sufficit. ⁊ itellige marie si apa est paruū ⁊ mā ēt nō est multa. Et iō Auic. dicit multotiens. q: aliqñ hoc conuenit ⁊ nō semp. Tunc seqt̄r illa pars.

℄ Verūz qñ apa est in q̄ntitate ⁊ substantia sua molle in membro nobili sic̄ māmilla ⁊ testiculo ⁊ nō timet̄ ex pbibitione eius nocumentūz tunc probibe ⁊ repelle.

℄ In qua pte sic̄ pus dicebat̄. q: carnes glādose sunt duplices. q̄dā sunt ignobiles sic̄ emūctorie. q̄dā aūt sunt magis nobiles sic̄ glādosa caro māmille ⁊ testicor̄ ⁊ siliū. ⁊ iō h Aui. q: nō ē eadē cura oliz apatū existiū ī qbuscūqz carnib⁹ glādosis ponit drīaz ⁊ ɔueniētiā ī curatiōe apatū accñtiū ī carnib⁹ glādosis nobilib⁹ ⁊ nō emūctorijs p respectū ad apata accñtia in carnib⁹ glādosis ignobilib⁹ ⁊ emūctorijs. ⁊ h fac̄ solū vt ońdat q ī isto ca° locut⁹ ē de cura apatū accñtiū in carnibus glādosis ⁊ emūctorijs. ⁊ in ista pte Aui. duo facit. p° pōit drīā. z° pōit ɔueniētiā z° ibi. (Sz qñ sentis declinatiōez ad duritiē.) Dic̄ ḡ p°. Verū qñ apa est ī q̄ntitate ⁊ sba sua molle. i. glādosūz. q: illō apa dr̄ eē molle apa qd accidit ī carne glādosa in mēbro nobili su. glādoso sic̄ māmilla ⁊ testicło su. ⁊ silib⁹ carnib⁹ glādosis. ⁊ nō timet̄ ex pbibitōe ei⁹. i. ex repcussiōe ei⁹ nocumētū. s. qd solet euenire rōne repcussiōis in alijs locis ēt eo q mlte sūt ɔditiōes pbibētes fieri repcussionē pterq̄ loca emūctoria sz q visū fuit p°. mō si nō timerent̄ illa nocumēta ex repcussiōe qñ apa ē ī māmilla vł testicło. ⁊c. pbibe ⁊ reppelle. i. tūc repcute. Vult ḡ dicere Aui. q nō ē vetāda repcussio in apate existe ī q̄cūqz carne glādosa: sz solū ē vitāda repcussio in apate existe in carne glādosa emūctoria: nō aūt ī apate existe ī carne nō emūctoria: imo illa apata q̄ sī ī carne glādosa nō emūctoria sūt curāda sic̄ ⁊ reliq̄ apata existētia in alijs locis. ⁊ iō sic̄ repcutim⁹ in alijs locis nisi adsint ɔditiōes dicte pus ita ēt repcutim⁹ h nisi adsint ɔditiōes q̄ pbibēt repcussionē in q̄cūqz loco. ⁊ h vult dicere Auic. cū dic̄. Nō timet̄ ex pbibitiōe ei⁹ nocumētū ⁊c. Rō āt q̄re nō possum⁹ repcutere ī carnib⁹ glādosis emunctorijs. possum⁹ āt repcutere ī alijs carnib⁹ glādosis ē in pmptu: q: carnes glādose emūctorie sūt deputate a nā ad hūc finē solū vt eis expurgent̄ supfluitates. s. mēbror̄ pncipaliū. Alie āt carnes glādose nō sūt deputate ad h a nā: imo sunt deputate ad opatiōes q̄ sunt necie corpi sic̄ māmilla

S. nō. quē emplz q̄ fit e farina tritici ē resolutiuū forte et illud q̄ fit e farina ordei ē resolutiuū debile respectu farine tritici.

deputatꝰ a nã ad gñandũ lac: ꝛ testiculi ad gñandũ spma. ꝛ iõ in carnibꝰ glãdosis emũctorijs nõ possumꝰ repcutere pp timorẽ mẽbrorũ pncipaliũ. vñ nõ curamꝰ si eis apa augeaꝰ. in alijs aũt repcutere debemꝰ vt nõ augeaꝰ apa qḋ destruat opatiõnẽ illiꝰ mẽbri. ꝛ cũ nõ sit ibi timor de mẽbris principalibus sicut non est timor in alijs emũctorijs locis. Deinde cum dicit.

¶ Sed quando sentis declinationez ad duritiẽ tunc lini vbicunq; sit.

¶ Ponit Auic. cõuenientiã pdcõrũ. ꝛ diẽ g. Qñ sentis declinationẽ. s. apatis ad duritiẽ tũc line. i. tũc mollias cũ emplis mollitiuis q̃ dicenꝰ i capꝰ sclirosis vbicũq; fit. i. in q̃cunq; carne sit glãdosa siue nõ glãdosa siue sit emunctoria siue nõ. ¶ Nota g̃ h̃ q̃ cura apatũ locorũ emũctoriorũ nõ dñt a cura apatũ aliorũ locorũ nisi in repcussiõe. differunt. n. in repcussiõe pp mẽbra pncipalia quorũ sunt emũctoria. In alijs ãt curis nõ ẽ timor de mẽbris pncipalibꝰ. ꝛ iõ nõ differũt in alijs curis. ꝛ iõ si ista cõuertanꝰ ad duritiez tũc eodẽ mõ curanꝰ vt alia. s. cũ mollitiuis ꝛ lenitiuis. Silr si cõuertanꝰ ad maturationẽ eodẽ mõ curanꝰ sicut alia exitia i alijs locis. Et iõ Aui. nõ posuit in pñti caꝰ curas istorũ apatũ q̃tũ ad alia. q: cure alie sũt eedẽ cũ curis aliorũ apatũ. ꝛ iõ hñtur cure ille ex seq̃ntibꝰ caplis vbi deteriat de exituris in qbꝰ docet curare apa cũ puenit ad maturationez: vt postea videbiꝰ. ꝛ in sequẽti tractatu determinat de sclirosi vbi docet curare apa scliroticũ siue fiat incipiendo siue fiat pmutando ex alio apostemate.

¶ De exituris calidis. CAP. XX.

Exitura ẽ de sũma dubeller q̃ collectionẽ faciũt ex apatibꝰ calis q̃si nomẽ aldubellati cadat sup oẽ apa vlceratũ in iteriore cuiꝰ locꝰ est ad quẽ effunditur mã aliq̃ ꝛ remanet in eo q̃cũq; materia sit. Et exitura quando est ex hac sua dispositione calida tunc aggregatur materia.

¶ Supius Aui. deteriauit de apatibꝰ ꝛ curis ipsorũ. In pte ista determiat de exituris ꝛ curis ipsorũ. Et diuidiꝰ ps ista in ptes tres. p̃ deteriat de ipis oñdẽdo qd sũt ꝛ q̃ sunt cãe eiꝰ ꝛ q̃ spẽs ipiꝰ. 2ꝰ deteriat de ipsis q̃tũ ad sigꝰ. 3ꝰ de ipsis q̃tũ ad curã. 2ª ibi (Cũ videris pulsationez plimã.) 3ª ibi (Curatiões qdẽ ꝛ ea cũ qbus curanꝰ.) P̃ia ps diuidiꝰ in ptes q̃ttuor. p̃ diẽ qd ẽ exitura. 2ꝰ dtermiat de exituris cõparatiue. 3ꝰ ponit cãs ipiꝰ. ꝛ 4ꝰ cõnũerat q̃sdã spẽs ipiꝰ qbꝰ sũt noia iposita. 2ª ibi (Et q̃to plꝰ ẽ mã.) 3ª ibi (Et cãe eiꝰ sũt.) 4ª ibi (Et de exituris qdẽ est spẽs.) P̃ª ps ẽt diuidiꝰ i q̃ttuor. q: p̃ oñdit qd ẽ exitura. 2ꝰ oñdit q̃ exitura pt fieri duobꝰ modis. 3ꝰ excusat se a determinãdo de dubeler fridis. ꝛ cũ h̃ ẽt põit ibi oppositionẽ quotidiã ꝛ suã itentionẽ. 4ꝰ q: exitura põt fieri duobꝰ modis ꝛ nõ declarauerat modũ gñatiõis exiture q̃ fit icipiẽdo declarat modũ gñatiõis illiꝰ ꝛ ponit ẽt modũ pcessus illiꝰ. 2ª ibi (Et qñq; incipit.) 3ª ibi (Et nos in posterioribꝰ.) 4ª ibi (Dec. n. si icipit.) ¶ Diẽ p̃. Sz añq; expõaꝰ lrã Auic. oz notare ad itelligẽdũ meliꝰ ea q̃ determiata sũt prius ꝛ q̃ h̃ determianꝰ q̃ dñia ẽ quodãmõ inter apa dubeler ꝛ exiturã. q: apa dꝛ de oi apate sz quẽcũq; modũ siue sit calz siue fridũ: siue magnũ siue paruũ. siue aggreget siue nõ aggreget. ¶ Dubeler ãt dꝛ de oi apate qḋ i se colligit vꝉ aggregat hũorẽ siue illḋ apa sit calz siue frz. vñ dubeler dꝛ apa qḋ hz ɔcauitatẽ ꝛ sinũ i pte sui iteriori ad sinũ ꝛ ɔcauitatẽ effundiꝰ mã ꝛ colligit hũores. Exitura ãt dꝛ apa calz qḋ colligit ꝛ aggregat hũorẽ q postea ɔuertiꝰ i saniẽ. ꝛ sic illa tria se hñt sz ordinẽ. q: apa dꝛ eẽ in plꝰ q̃ dubeller. ꝛ dubeller dꝛ eẽ in plꝰ q̃ exitura. q: dubeller nõ solũ põt eẽ in apatibꝰ calis: sz ẽt in fridis: vt postea diceꝰ. Itez dubeller nõ solũ dꝛ de apate qḋ aggregat saniẽ vel qḋ aggregat hũorẽ q ẽ ɔuersurus in saniẽ. sz ẽt de apate qḋ aggregat ꝛ colligit hũorẽ dato q̃ nõ cõuertaꝰ in saniẽ: sic nõdi dñr dubeller flegmatice: vt postea dicet Auic. raro tñ ɔuertunꝰ in saniez: q: apa qḋ cõuertiꝰ in saniem oz esse ex hũoribus calis vel ex toto vel sm ptem aliquã q̃ moueat ad maturationẽ humores fridos. vel oz q̃ si isti hũores fridi debeãt ɔuerti in saniez q̃ in eis idneꝰ calitas accñtalr. ꝛ iõ dicit Ypp. q̃ in gñatione saniei accidũt dolores ꝛ febres. Et cã huiꝰ est. q: sanies gñatur de sanguie sic cinis de lignorũ icẽsiõe. Un diẽ Gal. in ɔmẽto illiꝰ affo. h̃ testaꝰ sup ebulitionẽ ꝛ calefactionez hũoris qui oz cõuerti in saniez dato q̃ humor sit essentialiter ꝛ radicalr fridus. ꝛ iõ apata q̃to sũt fridiora tãto tardius ꝛ magis difficulter ɔuertunꝰ ad maturationẽ: vt postea dicet Auic. Et ppterea h̃ ẽt nõ determinauit Auic. in tractatu apatuz frigidorũ de ipsis put ɔuertunꝰ in saniẽ. nec posuit in illo tractatu caplz spãle de maturatiõe apatum sicut fecit in tractatu apatum calorũ de calidis. quia apata frida nõ ɔuertunꝰ in saniẽ ꝛ si aliqñ ɔuertanꝰ in saniẽ hoc nõ est inq̃tũ sunt ex hũoribꝰ fridis pure vt frigidi sunt. q: hũor fridus pure vt fridus nõ cõuertiꝰ ad saniez: vt dcm̃ est. sz si cõuertiꝰ ad saniẽ: tunc accidit ei supcalefactio ꝛ ebulitio. vñ ille hũor efficitur calꝰ accñtalr. ꝛ p ɔñs illud apa efficiꝰ quodãmõ calm. ꝛ iõ tunc reduciꝰ eius cura ad curã exiturarũ q̃ determinanꝰ h̃. ꝛ iõ nõ fecit Auic. caplz de fridis apatibus put cõuertunꝰ in saniẽ in tractatu apatũ fridorũ. ¶ Apparet g̃ ex dictis q̃ dubeller nõ solũ põt dici de apate qḋ colligit humorẽ qui nõ cõuertatur in saniẽ. sz ẽt põt dici de apate qḋ colligit hũorẽ. ꝛ dato q̃ nõ cõuertaꝰ in saniem sicut sunt apata frida q̃ dicunꝰ dubeller flatice. Sz exitura dꝛ apostema calm qḋ colligit et aggregat humores qui cõuersuri sunt in saniẽ. Illud autẽ põt fieri duplr. vnoꝰ sic icipiẽdo sicut icipiũt alia apata. sic qñ ab ipo pñꝰ collr mã mlta ꝛ ɔgregaꝰ i vno loco q̃ pp multitudinẽ sui sepat carnẽ i pte sui iteriori ꝛ faẽ cõcauitatẽ ꝛ sinũ i q̃ ɔcauitate mã collr q̃ postea ɔuertiꝰ i saniẽ. tũc talis mã ab ipso pñꝰ supple faẽ apa qḋ ẽ ex sic postea dclarat Aui. ꝛ tale apa qḋ ab ipso pñꝰ ẽ exitura vplꝛ accidit subassellis ꝛ iguinibꝰ eo q̃ i talibꝰ locis põt mã ɔgregari vel colligi pp vacuitatẽ carnis ipsorũ. Et pp h̃ qñ Rasis determinat de exituris determiat de eis ꝛ ponit curã ipsarũ sm q̃ accidit in subassellis ꝛ iguinibꝰ. q: exitura q̃ fit icipiendo vplꝛ accidit i illis locis. ꝛ apata q̃ ibi fiũt vplꝛ sunt exiture. Alio modo põt fieri non icipiendo: sz pmutãdo: sicut illo modo. omne apostema siue sit magnum ab ipso pncipio siue paruum qñ mã ipsius cõuertitur in saniem diciꝰ exitura. eo q̃ omne apostema qñ maturatur hz in sui parte iteriori collectionẽ ꝛ sinum. Auic. g̃ in hoc capꝰ ꝛ sequentibus determiat de exitura vtroq; modo. s. siue fiat icipiẽdo siue pmutando. q: eadẽ ẽ cura exiture siue fiat icipiendo siue pmutãdo q̃tũ ad maturationẽ ꝛ eruptiõez. ꝛ dico q̃tũ ad maturationẽ ꝛ eruptiõez. q: cura exiture q̃ fit icipiẽdo q̃tũ ad pñꝰ ipiꝰ. ꝛ sic cura reliquorũ apatũ calorũ in pñꝰ sic dicet Aui. postea. Sz qñ ptransiuit pncipiũ tunc cura ipsius est p̃ maturatio ꝛ postea eruptio. ꝛ q̃tuz ad talez curã eadẽ est cura ipsarũ siue fiat icipiendo siue pmutando. ꝛ iõ Auic. in illo caꝰ ꝛ i sequẽtibꝰ determiauit de vtroq; mõ. Ex his q̃ dicta sunt appet quõ illa ps in q̃ determinat de exituris dñt a pdcã i q̃ deteriat de apatibꝰ. q: i pdicẽtis caplis Aui. dteriat de apatibꝰ ꝛ de curis ipõrũ sz q̃ terminanꝰ ad resolonẽ. h̃ ãt pncipalr deteriat d̃ ipis sz q̃ icedũt apata via exiture. ꝛ h̃ ẽ qñ colligit hũorẽ q ɔuertiꝰ i saniẽ. vñ i hac pte Aui. dteriat d̃ apatibꝰ sz q̃ terminanꝰ p collectiõz saniei. ꝛ h̃ siue talia apata fiãt i icipiẽꝰ siue pmutãdo. ¶ His visis appet qd Aui. dicat in lrã. Diẽ g̃. Exitura

ra ē de sūma ad dubellet. ꝛ dubellet exponit̄: vt dcm̄ ē.i. apātū bānū sinū ꝛ ꝯcauitatē i q̄ aggregat̄ mā q̄ collectionē faciūt. planū est qđ dic̄ per ea q̄ dcā sūt q̄cūq; mā sit.i. siue sit calā siue sit frigida. ℭ Et exitura qñ ē ex hac sua dispōne calā mā q̄ cōgregat̄ cū pdicta dispōne q̄ dcā ē in dubellet ē calā. tūc dr̄ tale apā exitura. Et sic appet h̄ per id qđ dic̄ h̄ Aui. ꝙ dubellet ē sic̄ gen⁹ ad exiturā. nā exitura addit sup ꝯditōez dubellet ꝙ mā sit calā. dubellet aūt pōt eē siue mā sit calā siue fra. ꝛ iō q: dubellet ē sic̄ genus exitura sic̄ spēs. spēs āt diffinit̄ p suū gen⁹ cū drīa ppa cōstituēte spēz illā sub illo gñe. iō bñ diffinivit Aui. in pn̄ dicēs. Exitura ē de sūma dubellet que collectōez faciūt ex apātib⁹ calidis. vt p h̄ ꝙ dic̄ dubellet q̄ collectōez faciūt tangit gen⁹ exiture. p h̄ aūt ꝙ dicit ex apātib⁹ calīs tāgit drīaz ppriā ꝯhentē illud gen⁹ ad talez spēz. Deīn cū dic̄.

ℭ Et qñq; icipit apā calidū sicut est cū aggregatiōe ꝛ resolutiōe cōtinuitatis irinsece. ꝛ qñz nō icipit ita: imo icipit in iceptiōe apostematū calidoꝝ sanoꝝ: deinde conuertit̄ esse ei⁹ apud statū vt icipiat in aggregatione.

ℭ Aui. ōñdit ꝙ exitura pōt fieri duob⁹ modis. vl̄ pt dupl'r gñari. dic̄ g̃. ꝛ qñz icipit ꝛc̄. ꝛ qñq; nō icipit ita. s. exitura: vt dcm̄ ē. imo icipit iceptiōe apātū caloꝝ sanoꝝ ꝛc̄. h̄ ē imo p̄ icipit apā calm̄ sanū. deide postea apud statū ꝯuertit̄ eē ei⁹ ad maturatōez: ꝛ tūc icipit fieri exitura icipiēdo. s; isto mō fit pmutādo: vt dcm̄ ē pus. Dic̄ aūt Auic. Apātū calidoꝝ sanoꝝ nō ꝙ apāta simpl'r sint sana. sed dic̄ sanoꝝ pp respectū ad maligna q̄ nō ꝯuertunt̄ ad maturatōez: s; ad putrefactōez mēbri. vñ exitura fit ex illis q̄ ꝯuertunt̄ ad maturatōez. nō aūt ex illis q̄ ꝯuertunt̄ ad putrefactōem. Et iō dicit Auic. signāter sanoꝝ. Tūc seq̄t̄ illa ps.

ℭ Et nos in posterioꝛib⁹ differimus sermonez de dubellet frigidis que compꝛehendunt humoꝛes viscosos ꝛ gypseos ꝛ lapideos ꝛ arenosos ꝛ capillares ꝛ alios.

ℭ In q̄ pte Aui. excusat se a dtermiatiōe dubellet fridoꝝ. q: vt dcm̄ fuit supra. dubellet nō solū dr̄ de calīs: s; ēt de fridis. ℭ Et circa h̄ ponit ēt opiōnē q̄rūdā. deide suā itētionē. Dic̄ g̃. Et nos in posterioꝛib⁹. s. i tractatu apātū frigidoꝝ differem⁹ smonē de dubellet fridis q̄ ꝯphendūt ꝛc̄. Et itellige h̄ ꝙ ex hoc ꝙ dic̄ h̄ Auic. bñ appet ꝙ determinat̄ i tractatu apātū fridoꝝ de dubellet fridis. s; Aui. nō fac̄ aliqđ capl'm spāle de maturatione apātū frigidoꝝ pp cām q̄ dicta fuit pus. Et iō ex hoc appet ꝙ illud nomē dubellet nō solū pōt dici de eo qđ aggregat mām q̄ est ꝯuersura in saniē. sed ēt pōt dici de eo qđ aggregat mām dato ꝙ nō sit ꝯuersura in saniē. sicut illa apostemata frigida q̄ dicunt̄ dubellet flegmatice: sicut dictū est supra.

ℭ Licet sint qdā q appꝛopriāt noie aldubellet illud in quo sūt humoꝛes illi⁹ generis. Uez nos loq̄mur nūc de eo qđ aggregat mām.

ℭ Hic circa dicta ponit opiōnē quorūdā. q: qdā sunt q appꝛopriāt nomini dubellet talia apāta frida q̄ ꝯgregāt hu. viscosos vel arenosos ꝛc̄. vez nos loq̄mur de eo qđ aggregat mām hoc ē dicere licz illi appꝛopriēt nomē dubellet ad talia apāta frida: tñ nos loq̄mur tātū de eo. i. de dubellet qđ aggregat mām. i. fm̄ ꝙ aggregat mām absolute et gñaliter siue illa mā sit calā siue frida. vñ vlt dicere Aui. ꝙ hic nō accipit̄ dubellet qñ dixim⁹ pus. Exitura est de sūma dubellet ꝛc̄. appꝛopriate sic̄ illi dicūt. S; accipit̄ dubellet put dubellet dicit ꝙ noiat apā qđ aggregat mām siue illa sit calā siue frigida. q: h̄ mō dubellet est sic̄ gen⁹ ꝛ exitura ē sic̄ spēs: vt dictū fuit pus. S; si acciperet̄ dubellet fm̄ ꝙ illi dicebāt: tūc nō fuisset bñ dictū ꝙ exitura est de sūma dubellet ꝛc̄. imo dubellet ē sic̄ ex opposito distīcta ꝯ exiturā. ꝛ nō est sic̄ gen⁹. Intellige aūt h̄ ꝙ nō est de noib⁹ carādū dūmō itentiōes habitur. sic̄ dic̄ Aui. in pmo. ꝛ Gal. in libro de igenio sanitatis eo ꝙ noia sūt ad placitū significatiua sicut habent̄ ex pmis doctrinis. iō Auicē. nō appꝛobat nec ipꝛobat illos q sic appꝛopriant nomē dubellet illis apātib⁹ frigidis. sed dicit ꝙ illi sic dicunt. ipse aūt accipit dubellet magis generaliter q̄ illi. Deide cū dic̄.

ℭ Hoc. n. si icipit exitura pp mām quā expellit nā: ꝛ nō est pōe vt penetret cutē: neq; ēt supficiez carnis: imo separat ei⁹ cōtinuitatē p grossitiez suā separatiōe apparēte: tūc gescit in vacuitate eius qđ sepat̄ fm̄ plm̄: q̄re appet ei caput acutū ꝛ ppꝛie si fuerit materia acuta.

ℭ In pte illa. q: exitura pōt fieri vel generari duob⁹ modis. s. incipiēdo ꝛ pmutādo. ꝛ nō ꝯplete declarauerat q̄ō exitura fit incipiēdo. ideo in pte illa Auic. id cōplete declarat. ꝛ vltra hoc ēt ponit moduz pcessiōis eaꝝ. Dicit ergo Auicē. hoc enīz. s. apā qđ aggreget mām si incipit exitura .i. si fiat exitura icipiendo ppter mām quā expellit natura. s. ab iterioꝛibus ad exterioꝛa. Et nō est possibile ꝛc̄. hoc est quasi vult dicere Auic. ꝙ tūc talis mā facit exiturā p istum modū. ꝛ pro q: nō est pōe ꝙ talis materia vt penetret cutē neq; supficiē carnis. ꝛ hoc pōt esse ex parte māe. q: sit grossa vel multa. vel ex pte mēbri qđ in se hēat vacuitatē rōne cui⁹ est maxime ibi nata exitura fieri ꝛ congregari sicut est in subassellis ꝛ in inguinib⁹: vt dictū fuit supra: imo talis materia separat ei⁹ continuitatē. s. carnis ppter grossitiez suā sepatōe apparente. i. manifesta. ꝛ hoc itellige in pte iterioꝛi carnis. supple ꝛ tunc. s. talis materia gescit. i. aggregat̄ in vacuitate ei⁹ qđ separat̄ s; plurimū. q̄re appareret eius caput acutū. i. caput eleuatuz. ꝛ ppꝛie si materia fuerit acuta. q: quāto materia est acutioꝛ tanto plus ascēdit sursum. ꝛ per cōsequēs exitura h; tanto magis caput acutū. vnde quelibet exitura h; caput eleuatuz ppter collectionē ꝛ aggregationem materie in cōcauitate ꝛ sinu quā h;. sed quāto materia est acutioꝛ tāto h; magis caput eleuatū. sic ergo appet per ea que dicta sūt quō generat̄ exitura incipiēs. q: fit ppter materiā quā expellit natura que nō pōt penetrare supficiem carnis nec cutis: sed facit separationē in carne ꝛ in vacuitate in qua vacuitate materia cōgregat̄ ꝛ colligit̄ ꝛ facit eminentiā magnā. ꝛ quāto materia est acutioꝛ tanto ē eminētia maioꝛ. hoc ergo vult dicere Auicen. in hac parte.

ℭ Iste ergo exiture icipiūt ꝛ aggregāt saniem: deinde maturat̄ sanies. postea rumpit̄. ꝛ foꝛtasse idiget cōfoꝛtatiōe ꝛ maturatōe ꝛ eruptione ꝛ foꝛtasse non idiget.

ℭ Hic ponit modum processus exiturarum: ꝛ patet. Tūc sequitur illa pars.

ℭ Et quāto plus est exitura vehemētioꝛis eleuatiōis ꝛ acutioꝛis capitis ꝛ rubedis ē humoꝛ attract⁹ ei vehemētioꝛis calitatis ꝛ ē velocioris maturitatis ꝛ resolōnis ꝛ eruptōis ꝛ ppꝛie eminēs pcedēs extra pinealis. Que aūt est cū diuersitate lata pfunda pauce rubedis ē grosse materiei mala decliuis ad iterioꝛa pauci doloris grauis motus.

ℭ In qua parte determinat̄ de exituris cōparatiue. ponit autem Auicen. plures cōparationes exiturarū eo ꝙ exi-

ture possunt pluribus modis cōparari. ⁊ sꝫ hoc diuiditur pars illa in partes qnqꝫ. Quia pmo comparat exituras ad seinuicem penes bonitatez ⁊ malitiaꝫ rōne materie. Secundo cōparat eas penes bonitatez ⁊ malitiā rōne corruptionis earū. Tertio cōparat exituras ad mēbra ostēdendo in quibus mēbris fiunt vtplurimū exiture: ⁊ in quib⁹ nō fiunt. Quarto cōparat exituras adinuicē penes bonitatez ⁊ malitiaꝫ rōne membroꝝ in quibus fiunt. Quinto cōparat exituras adinuicē penes tarditatē ⁊ velocitatem in materiatione. scḋa est ibi (Et deterior est illa cui⁹ eruptio ⁊c̄.) 3ᵃ ibi (Et nō est omne mēbrū cōueniens ⁊c̄.) 4ᵃ ibi (Et deterior exiturarū) 5ᵃ ibi (Exiture quidē diuersificant̄ ꝑpter spaciū materiationis ⁊c̄.) Dicit ergo de prima parte. Et q̄to plus est materia vel exitura ⁊c̄. Est humor attractus ei vehemētioris caliditatis. supple ⁊ vehementioris subtilitatis: ⁊ ꝑpriie eminens extra procedens pinealis: eo ꝙ quāto exitura est magis eminens pinealis tanto est ex materia calidiori ⁊ subtiliori. q2 calidi est sursum abscindere. supple exitura q̄ est ex tali hūore est salua. Que autē est de diuersitate. hoc est. sed illa exitura q̄ diuersificat̄ a ꝑdicta: vt q2 sit lata pauce rubedinis ē grosse materie. supple ⁊ pauce caliditatis. ⁊ hoc est. q2 contrarioꝝ cōtrarij sunt effectus. ⁊ supple talis exitura que fit ex tali humore est mala declinis ad īteriora. i. ꝑcedēs ex membris exteriorib⁹ ad interiora pauci doloris hoc ē ratione materie q̄ nō est ita calida sicut pma exitura est. vn̄ in exitura q̄ est ex hūoribus calidis ⁊ subtilib⁹ est maior dolor q̄ȝ in exitura q̄ ē ex humorib⁹ grossis ⁊ paꝝ calidis. sed citius resoluit̄ ⁊ maturat̄. ⁊ iō saluior est. Causa autez quare ex hūoribus calidis ⁊ subtilib⁹ ē maior dolor q̄ȝ in illa q̄ est ex hūoribus magis grossis ⁊ frigidis est propter duo. pmo q2 mala cōplexio calida maiorez inducit dolorez q̄ȝ mala cōplexio frigida. q2 dolor ⁊ leticia causant̄ sꝫ ꝙ apparet in pmo. fen 2ᵃ. ex subita mutatiōe cōuenientis ad icōueniens q̄tū ad dolorez. ⁊ ex subita mutatiōe icōnuenientis ad ꝯueniēs q̄tū ad leticiaꝫ. vn̄ res q̄ nō mutat subito sensuꝫ vel q̄tū ad cōueniēs vel q̄tū ad icōueniēs nō infert letitiā nec dolorē: vt ibi dicit Auicē. q2 ergo mala cōplexio calida magis subito agit in membris q̄ȝ mala cōplexio frigida eo ꝙ calidū est citius agēs q̄ȝ frigidū. iō maiorez inducit dolorē exitura ex hūorib⁹ calidis ⁊ subtilibus q̄ȝ exitura ex hūorib⁹ grossis ⁊ min⁹ calidis. Iterūꝫ ēt ꝑpter aliud. q2 exitura ex hūorib⁹ grossis corrūpit plꝰ sensum mēbri ⁊ carnē in q̄ est q̄ȝ exitura ex hūoribus calidis ⁊ subtilib⁹. Et cā hui⁹ est. q2 exitura q̄ est ex hūoribus grossis plꝰ imorat̄ in mēbro. ⁊ ideo plus corrūpit̄ sensus ipsius. ⁊ iō nō sentit ita mēbrū dolorē in ipsa sicut in exitura q̄ est ex hu. calidis ⁊ subtilib⁹. q2 illa mouet̄ de iterioribus ad exteriora ⁊ de cētro ad circūferentiā. Ista vō mouetur de exteriorib⁹ ad iteriora ⁊ de circūferentia ad cētrū. ⁊ iō pᵃ exitura ē salua. Ista vō ē mala cū sit ꝺcliuis ad iteriora ⁊ pauci doloris ⁊ ꝯrij mot⁹. ¶ Deīde cū dic̄.

¶ **Et deterior illa est illa cuius corruptio est ad interiora ⁊ corrūpit illud super qḋ vadit. ⁊ est de ea que expellitur ad vtrūqꝫ latus.**

¶ Hic Auic. cōparat exituras adinuicē penes bonitatez ⁊ malitiā rōne eruptiōis eaꝝ. ⁊ hꝫ iste. ꝭ. duo dicta sm ꝙ ponit duas cōparatiōes exiturarū penes bonitatē ⁊ malitiā rōne eruptiōis eaꝝ. 2ᵃ pars icipit ibi (Et laudabilior eruptio est) Dicit g̊ pmo. Et deterior. s. exitura ista. s. q̄ dicta ē est illa cui⁹ eruptio est ad iteriora. Ista. n. est adhuc deterior ꝑdicta q̄uis illa sit etiā mala. q2 actualr̄ penetrat ad iteriora mēbra. illa vero nōdū actualr̄ penetrabat in iteriorib⁹. sꝫ erat in potētia penetrandi. Pauci doloris. hoc est ꝑpter duo. Primo. q2 talis exitura q̄ rumpit̄ ad iteriora est ex hūorib⁹ grossis. q2 hūores grossi mouent̄ de exteriorib⁹ ad iteriora: vt dictū est supra. Hūores grossi ⁊ nō multū calidi nō iducūt tātū dolorē sicut hūores calidi et subtiles. Iteꝝ ēt est pauci doloris. q2 illa exitura corrūpit illud sup qḋ vadit: vt dicit Auicen. ⁊ ideo corrūpit sensuꝫ mēbri. ⁊ ideo talis exitura est pauci doloris: ⁊ itelligit̄ hoc per respectū. s. ad exiturā pmā saluā q̄ dicta est que est ex hūorib⁹ subtilib⁹ ⁊ calidis ⁊ ꝯrij mot⁹ supple motui exiture pme q̄ est ex hūorib⁹ subtilib⁹ ⁊ calidis. q2 illa exitura mouet̄ de iteriorib⁹ ad exteriora. Ista vō mouetur de exteriorib⁹ ad iteriora ⁊ erumpit̄ ad iteriora. ¶ Vn̄ illḋ qḋ hic dicit ꝯrij motus nō dicit respectu illi⁹ exiture que dicta est imediate. q2 illa est eiusdē mot⁹ cū ista cuꝫ declinat ēt ad iteriora: licet nō sit in tanta malitia sicut illa cū non sit adhuc in actu penetrādi: sic̄ est illa. sed dicit h̄ per respectū ad exiturā pmā q̄ est salua q̄ mouet̄ de interioribus ad exteriora: vt dcm̄ est. Et de ea q̄ expellit̄. i. rumpit̄ ad vtrūqꝫ latus. i. ad iteriora ⁊ exteriora. ⁊ supple illa est peior oībus sm ꝙ dicit Ypoc. in fine pmi ꝑnosticoꝝ. Et cām hui⁹ ponit Gal. ibi in cōmento ꝙ qn̄ exitura rumpit̄ ad iteriora ⁊ exteriora: tūc vt dicit Gal. nocumētū duplicatur. ¶ Iteꝝ etiā vt dicit tūc Gal. nō est loc⁹ a quo incipiat generare carnē sicut sunt fundamēta q̄ sunt sup terram: q̄si velit dicere Gal. ꝙ qn̄ rumpit̄ ad exteriora ⁊ iteriora: tūc nā nō habet sup qḋ se fundet in restaurādo ⁊ generādo carnē. eo ꝙ fundamēta nāe sunt spūs ⁊ mēbra: vt pꝫ. ii. de ingenio sanitatis. nūc aūt mēbrū deperditū ē cū sit ruptura intus ⁊ extra. ⁊ ēt spūs dꝑdunt̄ cū libere exalent. ⁊ iō quādo est ruptura int⁹ ⁊ extra nā non hꝫ fundamentū sup quo se fundet sic̄ fundamēta ponunt̄ sup terram. ⁊ iō exitura q̄ rumpit̄ ad vtrūqꝫ lat⁹ est peior. Et hꝫ verba melius declarant̄ in cōmēto finis pmi ꝑnosticoꝝ vbi tangit̄ hec mā. si ergo vis sufficiētem declarationem queras ibi eam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Et laudabilior eruptio eius est ad ventriculum ꝑprium mēbro cui est via currens ad exteriora sicut exitura stomaci. vt enim erumpatur ad interiora eius ⁊ ipsius cōcauitatem melius est q̄ȝ rumpat̄ ad exteriora eius ⁊ ad ventriculum cōtinentem mirach.**

¶ Hic Auic. ponit aliā ꝯparatiōez exituraꝝ penes bonitatez ⁊ malitiā rōne eruptiōis. Et dic̄ g̊. Et laudabilior eruptio ei⁹ ad vētriculū ⁊c̄. q̄si velit dicere illa exitura ē laudabilior min⁹ mala cui⁹ eruptio ē ad vētriculū ꝑpriū. Et rō h⁹ qḋ dic̄ Auic. ē māifesta. q2 h̄ ē vt possit libere mūdificari sanies ⁊ vir⁹ sic̄ exitura stōi. ¶ Hic exēplificat declarādo illud qḋ dixit. meli⁹. n. ē ꝙ exitura stōi erūpat̄ ad iteriora ei⁹ ⁊ in ꝯcauitatē ipsi⁹ vt possit mūdificari ⁊ egredi libere sanies ⁊ vir⁹ q̄ȝ rūpat̄ ad exteriora ei⁹. ⁊ ad vētriculū ꝯtinētē mirach. i. q̄ȝ rūpat̄ v̄sus siphac. q2 qn̄ exitura stōi rūpit̄ ad exteriora v̄sus siphac: tūc sanies nō iuēit libere meatū ad exteriora. ⁊ iō tūc nocet nocumēto vehemēti.

Sed forte aliqs dubitabit de h̄ qḋ dic̄ Aui. ⁊ ad vētriculū ꝯtinētē mirach. expositū. n. ē ꝙ itelligit ꝙ rūpat̄ ad ventriculū ꝯtinētē mirach. i. v̄sus siphac. ¶ Nō dices tu. siphac n̄ ꝯtiet mirach: imo mirach ꝯtinet siphac: cū mirach sit pānicul⁹ exterior ⁊ siphac pānicul⁹ iterior ꝯtēt⁹ a mirach. quō dic̄ g̊ ad vētriculū cōtinētē mirach. imo debet dicere ad vētriculū ꝯtinētez siphac. ¶ Tu potes videre ꝙ veꝝ ē ꝙ mirach ē pānicul⁹ exterior ⁊ siphac ē pānicul⁹ magis itus itra viscera. Et iō distīguēdū est. q2 aut ꝑcedim⁹ de mēbris exteriorib⁹ ad interiora: ⁊ sic mirach cōtinet siphac cum sit panniculus peior. Aut possumus ꝑcedere de membris interioribus ad exteriora. Et sic siphac continet mirach cum sit peior

⁊ ita forte intelligit Auicen. cum dicit ad ventriculuz cō-tinentez mirach cū loquatur de eruptione exiture stomaci procedendo versus siphac ⁊ mirach.

¶ Sicut eruptio eius q̄ in cerebro ad duos vētriculos anteriores laudabilior est: quoniā ambobus sunt meatus sicut nasus ⁊ nares. Et quando rumpitur ad spacium continens cerebrum aut ad ventriculum posteriorem non inuenit meatum ad exteriora ⁊ nocet nocumēto vehementi.

¶ Hic Auicen. ponit illud exemplū declarando etiā illud quod dictuz est. Dicit ergo. ⁊ planū est. Sicut nasus ⁊ nares. si illa littera dicat sic: tūc expone sic. nasus ⁊ per idest nares. verum est ꝙ ego inueni aliud exemplū quod dicit sic. nasus ⁊ aures: tamen nō videtur mihi bona littera eo ꝙ meatus per quos emanant superfluitates. s. anterioris partis cerebri ponuntur ab auctoribus nares ⁊ palatū nō autem aures. vnde soluz credo ꝙ littera debeat esse sicut stat: licet videatur superfluitas in verbis. Et quandoq̧ rumpitur. s. exitura ad spacium cōtinens cerebrum. illud potest exponi vno modo ad spaciuz cōtinens cerebrum. idest quādo rumpitur ad concauitatem de subtus in qua continetur cerebrū. tunc enim est malum cū non habeat sanies liberum exituz sicut est de exitura stomaci quādo rumpitur ad exteriora eius versus siphac. ¶ Uel potest exponi ad spacium cōtinens cerebruz. idest ad ventriculum medium cerebri. q: peior est exitura que rumpit̄ ad ventriculum mediū cerebri q̄ illa que rumpit̄ ad ventriculos anteriores cerebri eo ꝙ sanies ita non potest libere egredi. ⁊ peior omnibus istis est illa que rumpit̄ in posteriorez cerebri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et non est omne membruz cōueniēs ad hoc vt eueniat in ipso exitura: in iuncturis eniz minoratur egressio exiture: quoniā in eis sunt humores mucillaginosi: ⁊ loca eorum ampla nō suffocantia materiam neq̧ retinentia egressionem putridi. Quō si egrediatur illic exitura erit propter rem maximam.

¶ In parte ista Auicen. comparat exituras in respectu ad mēbra in quibus: vt plurimū possunt fieri. ⁊ in quibus vt raro. Et patet quod dicit. q: causa quare minorat̄ exitura in iuncturis est ex duobus. Primo ex parte humoruz. q: humores vt plurimū currentes ad iuncturas ⁊ in eis qui reperiuntur sunt grossi ⁊ mucillaginosi. humores autem grossi ⁊ mucillaginosi raro conuertunt̄ ad saniem. Et iō ex eis vt plurimuz non fit exitura. ¶ Item etiā ratio est ex parte membrorum. q: loca iuncturaruz sunt ampla. ⁊ ideo humores in eis nō suffocantur ex qua suffocatiōe accidat ei calefactio extranea mouens ipm ad saniē. ¶ Iterum etiaz propter amplitudinem loci non retinetur egressio putredinis. idest caliditatis putredinalis: imo exalat que posset mouere humorē ad saniē: ⁊ propter causas contrarias istis vt plurimū exiture fiūt in inguinibus subassellis s̄m ꝙ dicit Rasis vt dictū est prius. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et deterior exituraruz ⁊ malignior earū est que egreditur super extremitates lacertoruz ⁊ proprie lacertoruz plurium neruoꝝ.

¶ In parte ista Auicen. comparat exituras adinuicez penes bonitatem ⁊ maliciam ratione membrorū in quibus fiūt. ⁊ patet quod dicit. q: illa est deterior exitura ceteris paribus que egreditur super extremitates lacertoꝝ plurium neruoꝝ eo ꝙ maior est timor propter ipsaz de spasmo ex repletione neruoꝝ. Tunc sequit̄ illa pars.

¶ Et exiture quidez diuersificant̄ propter spacium maturationis saniei sue s̄m humorem in subtilitate ⁊ grossitudine sua ⁊ complexionez in calore ⁊ frigore eius ⁊ equalitate eius ⁊ s̄m tempus ⁊ etatem ⁊ substantiaz membri. ⁊ nō contingit ne maturetur exitura ⁊ ne conuertatur qđ in ea est in pus. nisi propter paruitatez caloris innati in membro aut propter grossitudinē substātie que est materiei.

¶ In qua parte comparat exituras ad seinuicē penes tarditatez ⁊ velocitatē maturatiōis. ⁊ habz ille. §. duo dicta. q: in primo dicto ponit causaz tarditatis ⁊ velocitatis maturationis exiture. in secūdo dicto circa hoc ponit causaz quare sanies que ē exitura aliquādo nobis nō manifestatur. Unde tūc tardamus in cognitiōe saniei exiture. scđa ibi. (Et quādoq̧ contingit ex hoc vt fiat sanies ⁊c̄.) Dicit primo. ⁊ exitura qdem ⁊c̄. Planū est. Et nō cōtingit ne maturetur exitura ⁊ ne cōuertatur quod in ea est in pus supple cito ⁊ velociter: sed tardat̄ in maturatione nisi propter paruitatem ⁊c̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quandoq̧ contingit ex hoc vt fiat sanies in interiore parte sui ⁊ non appareat sensui propter profunditatem pus ⁊ grossitudinem eius quod est super ipsum ⁊ statur super maturitatem saniei velociter: ⁊ quandoq̧ non stat̄ s̄m substantiam suam in grossitudine: ꝙ si maturatur ⁊ subtiliatur lenitur substantia eius velociter: ⁊ secūduz ꝙ est de carne ista plurima ⁊ pauca.

¶ Auicen. ostendit causam ex dictis: quare sanies que est in exitura aliquādo nobis non manifestatur. vnde quandoq̧ decipimur. Dicit ergo. Et quandoq̧ cōuenit ex h. ⁊c̄. quare statur idest differtur supple ad cognoscendum velociter super maturitatem saniei. q: propter grossitudinē prius tardatur aliquādo in cognoscendo saniem. ⁊ credimus quandoq̧ ꝙ non sit sanies ⁊ est sanies. Et quandoq̧ non statur. idest non differtur ad cognoscendum s̄m substantiam suam. s. puris in grossitudine. ꝙ pro quia. quia si maturatur ⁊ subtiliat̄. s. pus lenitur velociter. idest inuenitur locus lenis tactui: ⁊ tunc non tardam⁹ ad cognoscēdum saniem. Uult ergo dicere Auicen. ꝙ aliquando tardamus ad cognoscendum saniem ⁊ pus in exitura propter grossitiem puris ⁊ profunditatem ipsius. Aliquādo autez non tardamus: vt si ille humor grossus maturet̄ ⁊ in maturatione subtilietur: q: tunc inuenitur locus lenis ad tactum ⁊ redundatio saniei que sunt signa saniei: vt postea apparebit. Et secunduz ꝙ super eam de carne plurima ⁊ pauca supple statur etiam ad cognoscendum saniez. quia si super saniem sit caro multa: tunc non possumus ita cognoscere saniem sicut si super saniem sit caro pauca eo ꝙ apparet ita sensui. ¶ Duas ergo causas tangit Auicenna quare sanies non apparet nobis sensui. ⁊ per consequens possumus tardare in cognitione saniei. Unam causaz tangit ex parte saniei ⁊ aliā ex parte carnis que ē super ipsam. ¶ Et has causas Ypocras optime tangit in quodaz affo-rismo sexte particule. Quibuscunq̧ sanies facta in corpore non manifestatur his propter spissitudinem saniei aut loci non manifestatur.

¶ Et propter causas exiture ⁊ casus ad saniē p

pter repletionem ⁊ multitudinem materiei ⁊ corruptionem eius.

¶ Hic tangit Auicen. vt mihi videtur quasdam causas tarditatis maturationis exiture. Unde sermo ille nõ continuatur sermoni qui dictus est modo. sed continuatur illi sermoni. Et nõ contingit ne maturetur exitura ⁊c. ibi eni posuit duas causas: quare tardat exitura in maturatiõe. Una causa est ppter paruitatem caloris membri. Alia est ppter grossitiem substantie materiei. Interposuit autem postea sermonem illum aliu intermediu. q2 ille sermo inferebatur ex illo. Posito ergo illo sermõe itermedio qui inferebatur ex illo Auicen. modo pdictis causis tarditatis maturatõis addit alias causas. Dicit ergo. Et supple ne exitura maturetur cito ⁊ cõuertatur qđ in ea est in pus ppter causas exiture ⁊ casus eius. idest euētus eius ad saniem ppter repletionem ⁊ multitudinẽ materiei ⁊ corruptionem ipsius. Unde Auicen. pter duas causas pdictas tangit alias causas tarditatis maturatõis exiture. Unam tangit ppter causas exiture efficiētes remotas. q2 si cause exiture efficiētes remote sint tales ex quibus habeant generari hũores grossi sicut est nauseatiua satietas ⁊ egritudines que nõ faciunt crisim cum euacuatiõe apparēte. q2 tales egritudines fiũt ex humorib9 grossis: tũc exitura que est ppter tales causas tardat plus in maturatiõe q̄ illa que est ppter causas ex quibus habēt generari humores calidi ⁊ subtiles. ⁊ ille oẽs finaliter reducũtur ad causam humoralem cõiunctam quã superius tetigit Auicē. q2 ppter illas causas remotas efficiētes exitura nõ plus tardatur in maturatiõe nisi sm q ex istis causis illi generãtur hũores grossiores vel subtiliores qui actu faciũt apostema ⁊ exituram. Aliam causam tarditatis maturationis Auicen. tangit cum dicit ppter repletionem ⁊ multitudinem materiei. q2 nõ solum grossities humoris potest esse causa tarditatis maturationis: sed etiam multitudo q̄ propter suam multitudinem vinci nõ potest a natura vel tarde vincitur. ¶ Aliam causam tarditatis maturatõis tangit Auicen. cum dicit. Et corruptionem eius. q2 nõ solum grossities ⁊ multitudo humoris possunt eẽ causa tarditatis maturatõis. sed etiam corruptio ipsius potest eẽ causa tarditatis maturatõis. quia ppter corruptionem ipsius a natura vinci nõ potest vel tarde vincitur. ¶ Sic ergo ex predictis potest apparere q quatuor sunt cause imediate tarditatis maturatõis exiture. Una tenet se ex parte virtutis ⁊ caloris membri: vt q2 sint debiles. Alie autem tres tenent se ex parte humoris: vt q2 hũor sit grossus vel multus vel corruptus. Ille autem cause que sunt cause remote reducũtur ad causam humoralẽ: vt dictum est prius. Et nõ solum quatuor dicte cause sunt cause tarditatis maturatõis: immo aliquãdo sunt cause q nullo modo maturetur: sed membrum corrumpat sm q ille cause plus intendunt vel remittũtur: vt patet homini subtiliter inuenti. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et cause eius sunt nauseatiua satietas ⁊ exercitia mala ⁊ egritudines que non faciũt crisim cum euacuatione apparentie ⁊ nocumenta animalia ex angustijs ⁊ sollicitudinibus corrumpentibus sanguinem.

¶ In parte illa Auicen. ponit causas exiture. ⁊ patet quod dicit. Intellige tamẽ hic q iste cause quas Auicen. ponit hic sunt cause vtplurimum exiture que fit incipiẽdo: sed cause exiture que fit permutando ex apostemate calido sunt vel grossities humorũ vel multitudo ipsius qui propter grossitiem suam vel multitudinẽ que est in apostemate nõ poterit totaliter resolui ⁊ vinci a natura. sed solum natura vincit ipsum quodam modo. quia generat ide saniem. ⁊ tũc apostema conuertitur ad exituram. vel causa ipsius est debilitas virtutis que nõ possit totaliter resoluere materiã apostematis. sed apostema cõuertit ad exituram ⁊ collectionẽ. Tũc sequitur illa pars.

¶ Et de exituris qdem est species que nominatur turmusios: ⁊ est exitura que rumpit ⁊ qđ est sub ea est simile carni bouine: deinde apparet ab ipsa sanies alia.

¶ In parte illa Auicē. ponit quasdam species exiturarum quibus nomina sunt imposita. Ponit ergo pmo vnã speciem ipsius que nominatur tarmusios. ⁊ exponitur tarmisios in latino. idest apostema taurinum. quia illud apostema vel exitura primo cum erumpit exit inde sanies. ⁊ postea apparet sub illa sanie. quedam caro similis carni bouine vel thaurine. ⁊ cum rumpitur illa caro exit inde sanies alia. ⁊ ideo nominatur in latino tale apostema cameratum. quia habet plures cõcauitates ad modum camerarum in quibus est sanies. ¶ Et causa talis diuersitatis in apostemate est sm diuersam dispositionem humoris per partes suas. possibile est eni q vna pars humoris sit apta conuerti in saniem. Unde primo natura cõuertit illum humorem in saniem. ⁊ vlterius possibile est q alia pars hũoris sit inepta ad digestionem ⁊ cõuersionem in saniem propter grossitiem ipsius. vnde talis pars humoris nõ cõuertitur in saniem: sed cõuertitur in quãdam carnem malam similem carni bouine. Et possibile est q alia pars humoris sit apta cõuerti ad saniem. vnde natura cõuertit ipsam ad saniem ppter qđ generãtur ibi diuerse extremitates ad modum camerarũ in quibus sunt sanies plures. ⁊ ideo directe vocat illud apostema apa cameratũ. ¶ Et ex dictis apparet q tale apostema: vtplurimum est ex humoribus grossis ⁊ frigidis. quorũ quedã partes possunt cõuerti ad saniem. ⁊ quedã nõ possunt cõuerti in saniẽ: sed cõuertunt in carnem malam: imo vtplurimum in apostematib9 que sunt ex humoribus frigidis ⁊ grossis. licet nõ fit in eis semper talis diuersitas ad modũ cameratum. tamen ego vidi quasi semper q quãdo sanies ẽ egressa per rupturam apostematis q est ibi quedã caro mala mollis que est generata ex humoribus qui ppter suã grossitiem ⁊ viscositatem nõ possunt totaliter cõuerti in saniẽ. sed cõuertũtur in carnem malam quantum ad quãdam partem que est magis inobediẽs. ⁊ quantum ad aliam partem que est magis obediens cõuertitur in saniem.

¶ Et de exituris est species que nominat alber ⁊ est exitura vasalis rotunda ⁊ rubea quã qui habet sm plurimũ nõ expoliatur a febre. ⁊ ei9 euentus sm plurimũ est in capite: ⁊ quãdoq3 accidit in alijs locis.

¶ Hic Auicen. connumerat quandam aliam speciem exiture cui nomen est impositũ albir. idest exitura gramatilis. aliud quod dicit planum est.

¶ Significatio qđ apa fit exitura. CAP. XXI.

Cum videris pulsationem plurimam aut duritiem prolongatam ⁊ caliditatẽ: tunc existima q apostema est in via vt fiat exitura.

¶ Superius determinauit Auicē. de exituris ostẽdendo quid sunt ⁊ quãtum ad causas earũ ⁊ quantum etiã ad spẽs earum. In parte illa Auicen. determinat de exituris quãtum ad signa. ¶ Et diuiditur hec pars in duas. Primo ponit signa exiturarum extrinseca ⁊. secundo ponit signa

exiturarū intrinsecarū. 2° ibi (Quādo accidit apostema calidum in visceribus) Prima pars diuidiť in ptes tres In pma parte ponit signa ꝙ apostema fiat exitura. In secunda parte ponit signa maturationis exiture. In tertia parte ponit indicia saniei bone ⁊ male. secūda ibi (Cū videris lenitatem ⁊c̃) tertia ibi (Sanies laudabilis ⁊c̃) Dicit ergo primo cum videris pulsationem plurimum ⁊c̃. Planum est quod dicit.

Digestio maturatōis ⁊ eius signū. CAP. XXII.

Cum videris lenitatem quandaꝫ ⁊ sedationem doloris: tunc scias ꝙ est in via maturationis.

In illo ca°. ponit signa maturatōis exiture. ⁊ planum est qδ dicit. Sed dubitabit aliquis de hoc qδ dicit Auicen. Dicit enim ꝙ cum tu videris lenitatē quādam ⁊ sedationeꝫ doloris: tunc exitura est in via maturationis. Ypocras enim dicit ꝙ circa generationeꝫ saniei accidant dolores ⁊ febres magis ꝙ̄ facta sanie. ergo tūc qñ exitura est in via vt maturetur: tunc debet augeri dolor. Responde per expositioneꝫ littere ꝙ Auicē. intelligit qñ dicit ꝙ tunc exitura est in via maturatiōis hoc est ꝙ exitura est totaliter matura ⁊ sanies est cōpleta. nō aūt intelligit ꝙ sit in via maturationis: vt qꝛ incipiat maturari.

Indicia saniei. CAP. XXIII.

Sanies laudabilis est illa que est alba lenis cui nō est dolor horribilis ⁊ in q̄ nō operata est nisi caliditas inata: licꝫ non sit excusatio a cōitate extranee.

In isto capitulo Auicen. ponit indicia saniei bone ⁊ male. Diuidiť autēꝫ pars hec in partes tres. Primo ponit indicia saniei laudabilis. scδo ponit indicia apostematis saniei illaudabilis. tertio qꝛ saniatio ⁊ materiatio est q̄dam terminatio apostematis: ⁊ terminatiōes materiei apostematis sunt multe: qꝛ aliquādo apostema terminať ad saniem: aliquādo ad resolutionē: aliquādo ad duriciem ⁊c̃. Auicen. cōnumerat ⁊ ponit modos terminatiōis illorum apostematū. scδa ibi (Et sanies mala) 3ª ibi (Et necesse ē omni saniei ⁊c̃) Prima in duas. pmo ponit quid ē sanies laudabilis. secundo reddit causam eius qδ dictum est. 2° ibi (Et non addiť eius lenitas.) Dicit ergo pmo. Sanies laudabilis ⁊c̃. licet non sit excusatio a cōitate extranee. s. caliditatis. Dicit autēꝫ hoc Auicen. pro tāto. qꝛ alteratio humoris in sanieꝫ est alteratio naturalis: sed nō est pura alteratio naturalis. sed est media iter pure naturalē ⁊ pure inaturaleꝫ. ⁊ ꝓpter hoc in alteratiōe humoris in saniē nō est excusatio ab operatiōe caliditatis extranee. Nota ergo ꝙ triplex est alteratio sm̄ ꝙ extrahitur ex dictis Gal. in cōmento ꝓnosticoꝝ. quedaꝫ est alteratio pure naturalis que fit in nutrimēto. Et alia est alteratio pure inaturalis que fit a solo calore extraneo sicut est in putrefactiōe. Et q̄dā est alteratio media iter istas sic est in sanie.

Et non additur eis lenitas nisi vt sciať ꝙ ipsa est preparata pati a virtute digestiua ⁊ non diuersificatur eius preparatio in inobediente ⁊ obediente.

Hic Auicen. probat illud qδ dictuꝫ est. Et pmo probat ꝙ sanies debet esse lenis. secūdo ꝙ nō debet esse multuꝫ fetida. 3° probat ꝙ dꝫ esse alba. 2ª ibi. (Et opꝫ vt nō sit ei odor) 3ª ibi (Dixerunt ⁊c̃) Dicit pmo. Et non addiť ei lenitas. idest ⁊ non dꝫ esse sanies lenis nisi vt sciať ꝙ ipsa. s. mā ex qua generať sanies ⁊c̃. quasi velit dicere Auicē. ꝙ sanies dꝫ esse lenis hoc est equalis. ⁊ itelligo ꝙ sanies dꝫ esse laudabilis equalis q̄tum ad dispositiones ⁊ quātuꝫ ad partes. quantū ad dispositiōes: vt qꝛ sint eiusdeꝫ coloris ⁊ eiusdem substātie quātū ad omnes partes. quātū ad partes. qꝛ dꝫ esse equalis in partib⁹ suis quantū ad superficieꝫ. qꝛ nō debet eē sanies aspera ⁊ ineq̄lis in superficie: vt qꝛ vna pars superemineat alteri. Et ratio quare sanies laudabilis debet esse lenis ⁊ equalis q̄tum ad hoc est. qꝛ ex hoc ꝙ sanies est lenis ⁊ equalis quantū ad dispositiones ⁊ quātū ad ptes significatur sup humilitatē materie que equaliter. ⁊ per totū est ꝓparata pati ⁊ cōuerti a digestiua virtute. Iterū etiā ex hoc significať super dominiū ⁊ potentiā nature ⁊ virtutis digestiue. qꝛ quādo nā perfecte dominať ipsi materiei apostematis quātuꝫ ad cōuersionem in saniem: ⁊ mā est etiaꝫ ꝓparata de se ⁊ obediens digestioni: tūc natura debꝫ equaliter operari sm̄ exigentiam materie ⁊ q̄tuꝫ ad dispositiōes: ⁊ q̄tum etiā ad partes. ⁊ ideo sanies bona debet esse lenis ⁊ equalis. qꝛ si natura nō totaliter ⁊ perfecte dominareť: nec etiaꝫ materia esset equaliter disposita: tunc alia operatio ipsius esset in parte vbi dominareť. ⁊ alia esset in parte vbi nō dominaretur rōne inobedientie illius partis materie. ⁊ per cōsequens esset alia ⁊ alia dispositio in partib⁹ ipsius. ⁊ per cōsequens talis sanies nō esset lenis nec equalis: nec etiam talis sanies esset laudabilis. ⁊ ideo dicet Auicen. inferius. ꝙ sanies aliquando egreditur diuersaruꝫ partiuꝫ ⁊ incōuenientium coloruꝫ. ⁊ est de genere diuerso a bona. qꝛ sanies laudabilis debet esse vniformis quantum ad partes ⁊ quātum ad colorem: ⁊ quātum etiā ad alias dispositiones. quia per hoc significatur ꝙ virtus est potēs ⁊ ꝙ materia quātuꝫ ad omnes partes est obediēs. ⁊ hoc est quod dicit Auicen. cuꝫ dicit. Et nō diuersificatur eius operatio .i. virtutis digestiue inobediente ⁊ nō obediente: idest in parte materiei ex qua generať sanies obediente. ⁊ in parte nō obediente: immo supple tota materia est obediens: ita ꝙ nō habet partes diuersas. qꝛ vna sit obediens virtuti digestiue alia nō sit obediens. Unde sanies laudabilis debet esse lenis. quia ex hoc significať ꝙ materia ex qua generatur est preparata pati equaliter a digestiua virtute ⁊ non habet partes diuersas: quarum vna sit obediens ⁊ alia inobediēs: ita ꝙ diuersificetur operatio virtutis in parte obediente ⁊ in parte inobediēte: imo hꝫ oēs partes obedientes. ⁊ hoc intēdit dicere Auic. in hoc loco.

Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis vt sit longinquior a putrefactione.

Hic ostendit Auicenna quare sanies non debet habere odorem horribilem. idest vehementem fetorem. quia vehemens fetor significat putrefactionem in qua operatur plus calor extraneus. nihilominus tamen in sanie debet esse aliquis fetor cum non sit in ea excusatio a cōmunitate caliditatis extranee: vt dictum est supra.

Dixerūt: ⁊ requiriť ex ea alba: quoniā color membroꝝ radicaliū est albus ⁊ nō assimilat eā nisi natura potens super eam.

In parte illa Auicēna ostendit quare sanies debet esse alba. ⁊ vult dicere Auicen. ꝙ quando natura idest virtus digestiua est potens ⁊ habens perfectum dominiū super materiaꝫ ex qua debet sanies generari: tunc assimilat eā membris radicalibus. quia natura quicqd agit in corpore agit vt assimilet membris radicalibus cum sit facta ex duobus spermatibus que sunt principia generationis et conseruationis vite. membra autem radicalia sunt alba. ⁊ ideo sanies laudabilis debet esse alba. ⁊ hec verba que hic dicunť de sanie declaranť ⁊ lōgius a Gal. in cōmento pmi ꝓnosticoꝝ circa fineꝫ. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et sanies mala est fetida significans putrefactionem que est contraria maturationi ⁊ significat dominium caliditatis extranee.

¶ In qua parte Auicenna ponit iudicia saniei illaudabilis. ⁊ habet iste. §. duo dicta. In primo dicto ponit iudicia saniei que est pessima ⁊ simpliciter mala ⁊ totaliter contraria bone. In secundo dicto ponit iudicia saniei que non est simpliciter bona ⁊ laudabilis. nec est totaliter mala ⁊ illaudabilis. secunda ibi. (Et quoniam egreditur sanies) Dicit ergo primo. Et sanies mala est ⁊c. Et planum est quod dicit Auicen. Et causa etiam eius quod dicit Auicen. plana est. quia contrariorum contrarie sunt cause.

¶ Et quando egreditur sanies diuersarum partium conuenientium colorum ⁊ substantiarum est etiam de genere diuerso a bona.

¶ Hic Auicen. ponit quoddam iudicium saniei que non est simpliciter mala nec simpliciter bona. ⁊ dicit. Et quando quia egreditur. s. de apostemate sanies diuersarum partium. quia vna pars sit grossa ⁊ altera subtilis conuenientium colorum ⁊ substantiarum supple diuersarum. ⁊ est etiam de genere diuerso a bona supple simpliciter. quia quamuis sanies talis sit conuenientis coloris. tamen quia non habet partes vniformes: ⁊ per consequens talis sanies non est lenis nec equalis. ideo non est simpliciter bona nec simpliciter mala cum non sit omnino contraria bone: cum sit coloris conuenientis. est ergo mediocris in malitia ⁊ bonitate. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et necesse est omni saniei vt faciat euenire in corpore putrefactionem aut maturitatem aut diminutionem aut alteratur cum modo alio.

¶ In qua parte vt dictum fuit supra. quia saniatio ⁊ maturatio est quedam terminatio materiei apostematis. ⁊ terminationes materiei apostematis sunt multe. quia apostema aliquando terminatur ad resolutionem. aliquando ad saniem. aliquando ad duriciem ⁊c. ideo hic Auicen. connumerat modos illos terminationum materiei apostematis. Dicit ergo Auicen. Et necesse est omni saniei. expone. ⁊ necesse est omni saniei. idest omni materiei apostematis que est in potentia ad hoc vt fiat sanies siue bona siue mala. siue sit propinqua siue remota vt faciat euenire in corpore putrefactionem. idest aut vt terminetur ad putrefactionem. ⁊ hoc est quando natura totaliter vincitur a materia ⁊ materia est totaliter inobediens. Unde conuertitur in putrefactionem membra propter causas que dicte fuerunt prius. Aut supple vt faciat euenire maturitatem. idest aut terminetur ad maturationem. ⁊ hoc quando natura non potest totaliter vincere ita quod eam totaliter resoluat. sed vincit eam conuertendo ipsam ad maturationem. aut diminutionem. idest aut conuertatur ad resolutionem. ⁊ hoc est quando natura totaliter resoluit materiam apostematis. aut alteretur modo alio. idest terminetur modo alio. vt. s. ad duriciem vt quando resoluitur subtile remaneat grossum induratum. Sic ergo omnis materia apostematis aut putrefit aut maturatur aut resoluitur aut induratur. Quatuor ergo sunt terminationes apostematis. due que intenduntur a natura vt terminari per resolutionem. ⁊ etiam maturationem. ⁊ magis intenditur a natura terminari per resolutionem quam per maturationem. Et alie due terminationes apostematis sunt preter intentionem nature vt quando apostema conuertitur ad putrefactionem vel ad duriciem. ⁊ etiam est magis preter naturam conuerti ad putrefactionem quam ad duriciem. ⁊ hoc intendit dicere Auic. in illa parte: quamuis obscure loquatur secundum superficiem suorum verborum.

¶ Significatio exiture intrinsece. CAP. XXIIII.

Quando accidit apostema calidum in visceribus ⁊ accidunt horripilationes ⁊ febres ⁊ non est ei ordo: ⁊ fit dolor vehementior ⁊ est horripilatio in primis longioris spatij: deinde non cessat abbreuiari spacium eius ⁊ additur grauitas apostematis: tunc scias quod apostema fit exitura ⁊ quod peruenit ad collectionem sui.

¶ Superius Auicenna posuit signa exiture extrinsece. Hic ponit signa exiture intrinsece. ¶ Et circa hoc ponit tria capitula. In primo capitulo ponit signa quando apostema quod est in membris interioribus fit exitura. In secundo capitulo ponit signa quando exitura est matura. In tertio capitulo ponit signa eruptionis eius. secunda ibi. (Quando accidunt significationes exiture) tertia pars incipit ibi (Quando redeunt dolores ⁊ punctiones) In primo capitulo Auicenna duo facit. In prima parte ponit signa quando apostema fit exitura sumpta a febre ⁊ a quibusdam accidentibus febrium ⁊ apostematis grauitate. In secunda parte ponit signum sumptum a pulsu. secunda ibi (Et scias quod duricies pulsus ⁊c.) ¶ Prima in duas. primo facit quod dictum est. secundo ostendit causam: quare illa accidentia fiunt vehementiora in principio exiture quam in statu. secunda ibi. (Et non fiunt dolores isti ⁊c.) Dicit ergo primo. Quando accidit apostema calidum in visceribus. idest in interioribus ⁊ accidit ⁊c. planum est quod dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et non fiunt dolores isti in principio vehementiores: ⁊ quanto plus approximat status minorantur nisi quando eruptio fit in principio: ⁊ solutio continuitatis ⁊ dolor prouenit ex ea: ⁊ quando colligitur ⁊ quando fit materia saniei quiescit etiam calefactio fortis ⁊ inflatio: quare quiescit febris eueniens per communitatem cordis.

¶ In parte ista Auicenna ostendit: quare ista accidentia fiunt vehementiora in principio exiture quam in statu. ⁊ ponit causam. ⁊ patet.

Sed aliquis dubitabit ⁊ dicet. quomodo sunt dolores in principio vehementiores quam in statu: cum Ypoc. dicat in afforismo quod circa statum fiunt omnia fortiora. circa vero principia ⁊ fines omnia imbecilliora sunt. Dicendum est quod status est multiplex. quidam est status quo ad accidentia. alius est status quo ad digestionem materie. alius est status quo ad vtrunque. Modo quando Aui. dicit hic quod in principio fiunt accidentia vehementiora quam in statu intelligo de statu. ⁊ est principio quo ad digestionem materie. quia vehementiora fiunt accidentia in principio exiture quam in statu ipsius quando est materia per causas quas Aui. ponit. Ypo. vero intelligit de statu accidentium. Unde quantum ad hoc exitura in principio ratione digestionis materie est in statu ratione accidentium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias quod duricies pulsus est testimonium magnum.

¶ In parte illa Auicen. ponit quoddam signum exiture intrinsece sumptum a pulsu. ⁊ duo facit. Primo facit hoc. secundo per illud signum magis significat super exituram interiorem. secunda ibi (Et quando apparet ⁊c.) Dicit ergo primo. Et scias quod duricies pulsus est testimonium magnum. s. ad significandum quod exitura fit in membris interioribus. Intellige autem hic sicut ponit Auic. in primo capitulo de pulsu apostematum quod omne apostema calidum existens

[illegible]

in membris iterioꝛib⁹ ꝗtū est de se pulsū mutat in toto corpoꝛe ad pulsū serrinū q ē pulsus durus. vñ pulsus durus non solū consequitur apostema quando fit exitura. sed etiam consequitur apostema in pncipio sui dato ꝙ nō sit adhuc exitura. sed quando fit exitura: tunc augmentatur duricies pulsus: sicut augmentantur alia accidentia quando apostema fit exitura. ℭ Et intellige etiam sicut ibi Auicenna ponit ꝙ duricies pulsus sequitur exituram in pꝛincipio sui ante maturationē completā. Sed quādo exitura peruenit ad maturationem completam: tunc diminuitur duricies pulsus ⁊ fit pulsus mollis vndosus. ⁊ hoc est ꝓpter humiditatē ⁊ lenitatē que cōsequit̄ exiturā que est matura. ℭ Et intellige etiam: vt dicit Auic. ꝙ apostema calidū ꝗtū est de se mutat pulsū ad pulsū serrinum nisi sit ei cōtraria causa humectans. qꝛ pōt esse cōtraria causa ei humiditas ex parte mēbri. vt si illud apostema vel exitura sit in mēbꝛo molli sicut in pulmōe: tūc fit pulsus vndosus rōne mēbri in quo est. ⁊ iō quāq̄ duricies pulsus cōsequit̄ vꝑlm apostema calidū vel exiturā in mēbꝛis iterioꝛibus existentē: nihilomin⁹ tñ ipedirī pōt a mollicie mēbri. ⁊ sicut ipedit̄ a mollicie mēbri. ita etiā pōt augeri a duricie membri. qꝛ si sit in membꝛo neruoso ⁊ duro: tunc augetur duricies pulsus sicut ibi ponit Auicenna. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et qñ apparet signū exiture aldubellati in visceribus ⁊ nō idurat̄ pulsus nō indices penit⁹ ꝙ sit exitura iterioꝛ. In huiusmodi eni foꝛtasse nō erit in viscerib⁹: imo in siphac qḋ ꝯtinet viscera. Et tu qdē iā senties latus in quo est exitura p grauitatē q̄ pēdet ex eo ⁊ per dolorē.

ℭ Hic Auicen. cōfirmat illud qḋ dictum est. s. ꝙ duricies pulsus sit in testimoniū magnū. vult dicere Auic. ꝙ si appareat aliqḋ spaciū dubelati vel exiture in viscerib⁹ ⁊ in mēbꝛis iterioꝛibus: ⁊ tñ nō indurēt̄ pulsus: tūc dato ꝙ appareat illud signū qḋ videat̄ significare exiturā in visceribus: tñ si nō apparet pulsus durus: tūc nō indices ꝙ illa exitura sit in iterioꝛib⁹. qꝛ foꝛtasse hōi materiei exitura nō erit iterioꝛ: sed erit in siphac. i. in pāniculo q ꝯtinet viscera. i. mēbra iterioꝛa. Uñ per siphac nō itelligit hic solū pāniculū cōtinentē intestina. sed itelligit oēm pāniculū qui cōtinet mēbra iterioꝛa siue cōtineat itestina siue alia. Et per viscera nō itelligit hic Auic. solū itestina. sed itelligit oīa interioꝛa. Dixit aūt forte vel foꝛtasse. qꝛ vt dictum est supꝛa. aliqñ bene pōt esse exitura in mēbꝛis interioꝛibus. ⁊ tñ nō erit pulsus durus sicut si exitura sit in mēbꝛo molli. vel sit alia causa humectans foꝛtis rōne cui⁹ ipedit̄ duricies pulsus: vt ponit Auicen. in pꝛimo: sed vꝑlumū quādo non est pulsus durus exitura nō est interioꝛ: sed foꝛte ē in pāniculo q cōtinet mēbꝛa iterioꝛa: vt ponit Aui.

ℭ Significatio maturatōis itrīsece. CAP. XXV.

Quando accidūt significatiōes exiture itrīsece: deīde qescūt accñtia q̄ sūt ex febre ⁊ horripilatiōe doloris sedatiōe cōpleta ⁊ remanet grauitas: tūc scias ꝙ sanies iā cōfirmata ē ⁊ maturatio adest.

ℭ In illo caplo Auicen. ponit signa quādo exitura intrinseca est matura. ⁊ patet qḋ dicit.

ℭ Signa propinquitatis eruptionis intrinsece. CAPL. XXVI.

Quando redeūt dolores ⁊ fiūt pūctiones ⁊ moꝛdicatio ⁊ grauitas fit vehementioꝛ ⁊ similantur feb. tunc eruptio iam appropinquat. Cum ergo accidit rigoꝛ subito ⁊ sedant̄ grauitas ⁊ doloꝛ: tunc iam eruptio facta est: ⁊ pꝛopꝛie qñ apparet sanies euāta moꝛdicās illud qḋ ꝑtransit. ⁊ ē necessariū vt sit arefactio virtutis ⁊ debilitas arefaciēs. Et qñ exiture itrinsece fit eruptio subita ⁊ egreditur res plūma: tūc foꝛtasse accidūt pulsus coꝛdis ⁊ sincopis mala. ⁊ foꝛtasse accidit moꝛs ꝓpter resolutionē virtutis. ⁊ foꝛtasse accidit vomit⁹ ⁊ vētris solutio. ⁊ foꝛtasse accidit sputū saniei plurime subito quādo exitura est in pectoꝛe. ⁊ foꝛtasse accidit pꝛefocatio quādo erumpit ad pectus res plurima subito.

ℭ In isto capitulo Auicenna ponit signa eruptionis exiture que est in membꝛis interioꝛibus. Et habet illud capitulum tres partes. In pꝛima parte Auicen. ponit signa quando appꝛopinquat eruptio exiture itrinsece. In secūda ponit signa quando facta est eruptio. In tertia parte ponit quedam accidentia que aliquando consequunt̄ ad eruptionem subitam exiture intrinsece. secūda ibi (Cum accidit rigoꝛ subito) tertia ibi (Et quando exiture intrinsece fit eruptio subito ⁊c̄.) partes ille per se patent. ⁊ planum est quod in eis dicitur.

Sed circa ista capitula est quoddam dubium. quia diceret aliquis: ad qd Auicenna determinat hic de exituris intrinsecis. quia videt̄ ꝙ determinatio ipsarum spectet ad tertium librū. sicut enim in tertio libro determinat Auicen. de apostematibus cōtingentibus in membꝛis interioꝛib⁹: ⁊ non spectat determinatio ipsoꝛum ad illum librū: ita etiam videtur ꝙ ad illum librum non spectet determinare de exituris intrinsecis. sed solū spectet ad ipsū determinare de exituris extrinsecis. ℭ Tu potes respondere ꝙ ad illum librū spectat quodam modo determinare de exituris intrinsecis. Pꝛimo. quia cum aliquando exitura extrinseca procedat ⁊ rumpatur ad membꝛa interioꝛa: sicut dictū fuit in pꝛimo capitulo de exituris. ideo Auicē. voluit pꝛedicere in illo libro signa intrinsece exiture. Item etiam alio modo hic determinat de exituris intrinsecis. Et alio modo in tertio libro. quia in illo libro determinat̄ de ipsis generaliter eo ꝙ sunt quedam signa generalia omni apostemati interioꝛi quādo fit exitura. sed in tertio libro determinatur de exituris specialiter put fiunt in tali membꝛo ⁊ tali. ⁊ ideo bene spectat ad istum librū determinare quodam modo de exituris itrinsecis. s. generaliter ponendo signa generalia omni apostemati quādo fit exitura. ⁊ ponendo regimen generale ipsarum: vt postea ponet Auicenna. Uerum est tamen ꝙ sine dubio credo ꝙ pꝛincipalioꝛ intentio Auicen. sit determinare de exituris extrinsecis. Sꝫ hic tetigit aliquid de intrinsecis ꝓpter causas que dicte sunt.

ℭ Curationes exiturarū apparentiū. CAP. XXVII.

Euacuatiōes qdē ⁊ ea qb⁹ medicātur apꝑta in pꝛicipijs suis nisi timeat̄ reditus materiei ad mēbrū nobile sic ꝯsiderauimus: ⁊ in hoc errant stolidi: sunt res in qbus cōicant exitura calida ⁊ apꝑta calida que non sunt exiture.

¶ Superius Auic. determinauit de exituris mō theorico tam de exituris extrinsecis ꝙ̄ intrinsecis. hic determinat de eis mō practico. s. ponēdo curā ipsarum. Et diuidit hec pars in ptes duas. pmo determinat de cura exiturarū extrīsecarum. 2° ponit quoddā regimen vlē de exituris intrinsecis. 2° ibi (Ad dubeles qdē intrinsece ⁊c̄) Prima porte⁊ diuidit in duas. in pma pte Auic. ponit regimē ⁊ curā exiturarū apparentiū in vlī. 2° q2 vn⁹ modus regimis ipsa⁊ est per maturationez ipse determīat q̄ sunt nāe medicinarū q̄ hoc efficiunt ⁊ q̄ ipsa⁊ d3 esse actio. vel alr. 2° ponit regimen ipsa⁊ magis. 2° ibi (Medicinaꝝ maturantiū caliditas ⁊c̄) In illo ḡ caplo Auicē. ponit curā ⁊ regimen exiturarū extrinsecaꝝ in vlī. Et circa hoc Auic. duo facit. pmo ponit curā ipsaꝝ q̄tū ad pncipiū q̄ est cura cōis exituraꝝ ⁊ alioꝝ apatū calidoꝝ. 2° ponit curā ipsaꝝ post pncipiū q̄ est ꝓpria cura ipsaꝝ exituraꝝ inquantum exiture sunt. 2° ibi (Illud vō qd̄ appropriat̄ de regimie ⁊c̄) Dicit ḡ pmo. Euacuatiões qdē ⁊ ea qbus curantur apata in pncipijs suis. s. cū purgatiōe ⁊ repcussiōe nisi timeat̄ reditus māe ad mēbrū nobile sicut est in locis emūctorijs vbi nō ponimus repcussiua pp illaz cām sicut declarauit. s. in li° p. fen 4ª. ca° de cura apatū in generali. Et sicut errāt in hoc stolidi. q2 stolidi medici nō excipiūt illa loca a repcussiōe sūt res in qbus cōicant exitura calā ⁊ apata calida q̄ nō sunt exitura. hoc est dicere ꝙ exiture calide cōicant q̄tum ad curationē in suis pncipijs cū apātibus calidis q̄ non sunt exiture. vn̄ sicut in illis cōpetūt repcussiua in pncipio nisi in locis emūctorijs: ita ēt in istis cōpetūt repcussiua in pn° nisi in locis emūctorijs. ⁊ iō quantū ad pncipiū curatiōis ipsaꝝ cōicant cū curationibus alioꝝ apatuz calidoꝝ. ⁊ iō pro cura ipsaꝝ q̄tum ad pncipiuz recurras ad ea q̄ dicta sunt pus. Intellige tamē hic qn̄ loquit̄ de cura exiturarū q̄tum ad pncipiū ꝙ hic loquit̄ de exituris q̄ fiunt maxime icipiendo sicut icipiunt apata calida q̄ nō sunt exiture. q2 de istis h3 veritatē ꝙ in pncipio ipsaꝝ d3 fieri repercussio sicut in pncipijs alioꝝ apostematū calidoꝝ. nō aūt est verū de exituris q̄ fiunt pmutādo ex alijs apostematibus calidis. q2 in talibus nō cōpetit repcussio cuz repcussio sit facta in apate. imo qn̄ vidimus apostema incedere itinere exiture: tūc debem⁹ statī3 incedere in viā eius qd̄ maturat ⁊ aperit sicut dixit. s. Auic. ⁊ ideo illud qd̄ dicit h̄ q̄tum ad istam ptez cōuenit exituris que fiunt icipiēdo. Sed alia q̄ dicet post q̄ appropriant̄ exiture inquātū exitura est cōuenīūt vtriq3 exiture siue fiat incipiendo siue pmutādo. q2 illud regimen qd̄ dicet̄ conuenit exiture inquantū exitura. ⁊ iō appropriat̄ vtriq3 exiture. sed istud regimē qd̄ hic ponit est cōe oīb⁹ apātib⁹ calīs ⁊ exituris. iō nō cōuenit nisi exituris q̄ fiūt icipiēdo ad modū alioꝝ apostematū calidoꝝ. Tunc sequit̄ illa pars.

¶ Illud vero qd̄ ei appropriat̄ de regimie ē resolutio eius qd̄ aggregatū est in ea.

¶ In q̄ pte Auicē. ponit regimē ⁊ curā exiturarū q̄ appropriant̄ exituris inquantū exiture sunt. ⁊ in exituris q̄ fiūt incipiendo d3 fieri illud post pncipiuz. Sed in exituris q̄ fiunt in pmutādo d3 fieri in pncipio ipsarū. s. qn̄ videm⁹ apostema incedere itinere exiture. q2 tūc statim debem⁹ admīstrare curā ⁊ regimē qd̄ hic ponit̄. Diuidit̄ aūt pars illa in partes duas. q2 pmo ponit istud regimen qd̄ cōpetit exituris inquātū exiture sunt in vlī. in scd̄a parte quia illud pōt fieri plurib⁹ modis Auicē. ponit illos modos. 2° ibi (Et illud est scd̄3 duos modos) Dicit pmo. illud vero qd̄ appropriat̄ ei. i. exiture de regimie. i. de curatiōe est resolutio. i. extractio eius qd̄ aggregatū est in ea. i. exitura. Uult dicere ergo Auic. ꝙ regimē ꝓprium exiture inquantum exitura est ē resolutio humoris aggregati in exitura.

¶ Intellige aūt qn̄ dicit Auicen. est resolutio: nō resolutionem q̄ fit cuz medicinis per poros. q2 illa resolutio cōpetit ēt apostematib⁹ que nō sunt exiture qn̄ apostemata sunt in statu. Sed itelligit hic Aui. per resolutionē extractionē māe cōgregate in exitura p rupturā exiture ⁊ nō p poros sicut statī3 post videbit̄. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et illud est s̄m duos modos regimis. Quorum vnus est regimē currēs s̄m rectitudinem cū egritudo nō egredit̄ ab eo qd̄ cōsuetū ē plim. ⁊ est vt igenieť in maturatiōe materiei vt fiat sanies in eruptiōe ei⁹ post illud vt tu obserues virtutez ⁊ cōserues eā ne psternāt eā dolor ⁊ eruptio subita. plures. n. hoīum mortui sunt sincopizando ex arefactiōe virtutis. Jmmo o3 vt obseruet eā medic⁹ q̄liter cōfortet virtutem ⁊ cōseruet eā cuz eo qd̄ scis: q̄re o3 vt cibet̄ patiēs dubellati cibis bonis nisi sit exitura i visceribus: qm̄ tūc o3 necīo vt subtilict̄ cibus.

¶ Auic. specificat modos s̄m quos fit pdictuz regimen. s. resolutio ⁊ extractio māe cōgregate in exitura. Et q2 duo sunt modi s̄m quos fiet extractio ⁊ resolutio māe congregate in exitura eius qd̄ cōgregatū est in exitura. Un⁹ modus est s̄m regimē rectū simplr. Alius modus fit s̄m regimen nō rectū simplr. sed est rectū s̄m quid. q2 est ꝓpter necessitatē vt postea videbit̄. iō Auicen. ponit illos duos modos. Et pmo ponit modū qui est regimē rectū simplr. 2° ponit regimen nō rectuz simplr. 2° ibi (Et 2m est regimen egrediens a rectitudine) Dicit ergo pmo. Et illud. s. resolutio. i. extractio eius qd̄ in exitura est. i. fit s̄m duos modos regimis: quoꝝ vnū est regimen currens s̄m rectitudinē. i. est regimen rectū simplr. Cuz egritudo nō egreditur ab eo qd̄ cōsuetuz est plimū. s. in magnitudine. i. cū exitura nō est nimis magna vltra cōsuetudinē. q2 qn̄ exitura nō egredit̄ in magnitudine vltra illud consuetū qd̄ cōsuetū est plurimū: tunc pōt in ea fieri extractio humoris cōgregati s̄m modū recti regimis. Qd̄ aūt sit illud regimen rectū Auic. ponit cum dicit. Et est vt igenietur ⁊c̄. q2 pmo medic⁹ o3 ingeniare in maturatiōe māe. ⁊ postea in eruptione exiture per quā extrahit̄ ⁊ resoluit̄ illud qd̄ est aggregatū i exitura. fit ergo resolutio ⁊ extractio illi⁹ qd̄ est aggregatū in exitura s̄m regimē rectū. vt pmo maturemus exiturā ⁊ post erumpam⁹: ⁊ nō deb3 pus rumpi anteq̄ maturet̄. Et obserues tunc. s. qn̄ igeniamur in maturatione māe ⁊ in eruptiōe exiture virtutez ⁊ conserues eam ne psternet ea3 dolor. s. quādo maturamus. q2 quādo exitura maturat̄ ⁊ materia fit sanies: tūc accidūt maximi dolores ⁊ febres iuxta illud qd̄ dictū est p Ypoc. circa generationē saniei ⁊c̄. Et eruptio subita. i. ⁊ cōserues ēt virtutē ne psternet etiā eam eruptio subita. plures enim hoīes mortui sunt sincopizando ex arefactiōe virtutis. i. ex debilitate ⁊ defectu v̄tutis: qui qdem defectus accideret ex magno dolore eo ꝙ dolor nimi⁹ dissoluit virtutē ⁊ adducit ad raritatē pulsus ⁊ perditionē s̄m ꝙ ponit Aui. in pmo caplo de pulsu doloris. ⁊ pōt etiā accidere ex eruptione subita exiture. q2 in eruptiōe subita exiture resoluitur calor inatus ⁊ spūs. ⁊ spāliter si exitura sit aliquantulum magna ad quā resolutionē caloris innati sequitur defectus v̄tutis ad quē defectū aliquādo sequit̄ mors. ⁊ ꝓpter hoc quādo rumpit̄ exitura: ⁊ spāliter si sit aliquantulum magna nō d3 in vna vice dimitti egredi totū qd̄ est in exitura ꝓpter resolutionē spirituū ⁊ caloris innati: imo op3 ⁊c̄. cum eo qd̄ scis. s. cum cibis ⁊ potibus ⁊ alijs q̄ cōfortant ⁊ restaurant virtutez. ⁊ hoc est quod subinfert

Aui. quare oʒ vt cibet̃ patiẽs ⁊c. nisi sit exitura in visceribus .i. in interioribus. Quã oportet necessario vt subtilieẽ cibus. q2 aliud est de exituris exteriorib⁹ ⁊ aliud est de interioribus. q2 exiture iteriores sunt egritudĩes magis acute. ⁊ ideo cibus in eis debʒ subtiliari. sicut subtiliat̃ in alijs egritudinib⁹ acutis. Et ideo bene dicit Aui. in p̃mo. fen q̃rta. capl'o de curatõe apostematũ. qñ loqtur de apostematibus occultis. q̄ habenti ea non dandus est cibus: nisi propter multam debilitatẽ fiat. Et dicit vlterius. Cui autem sincopa supuenerit ꝑpter collectionẽ apostematis interioris cum casu virtutis in dolore mortis existit. qm̃ v̄tus non sustentat̃ nisi nutrimẽto: ⁊ nutrimẽtũ est magis res timorosa .s. apostematib⁹ occultis. Tũc seqtur illa pars.

¶ Et secundus est regimẽ egrediẽs a rectitudine ꝑpter necessitatẽ dispositionis: ⁊ est quoniã qñ egritudo est magna ⁊ exitura ptransiens in magnitudine sua illud q̄ꝺ ꝯsuetum est ⁊ timet̃ festinatio rei in expectatione maturationis i ea et scitur q̄ virtus non sufficit in maturatione illius totius: ⁊ si admistrant̃ maturatiua pducẽt illud ad vestigium immaturationis: tũc necessaria est pforatio cum cautela ne ferrũ tãgat illud q̄ꝺ seqtur exiturã de mẽbris nobilib⁹ in tactu quoq₃ a ferro est timor.

¶ In parte illa Auicẽ. ponit s'cõm moduʒ s'm quem fit extractio ⁊ resolutio eius q̄ꝺ est aggregatũ in exitura qui est regimen non rectũ simplr. secũdo incidentalr ponit quandam curatonẽ de pforatione ⁊ sectione que cõmunis est ⁊ debet obseruari vtroq₃ modo regiminis. tertio docet succurrere cuidã accidenti q̄ꝺ seqtur aliqñ illud regimẽ non rectũ simplr. quarto ostendit quare illud regimen non est rectũ simplr: ⁊ est rectum s'm qd. quinto ostẽdit vbi maxime illud regimen debet euitari. secũda ibi. (Et oportet vt pforatio ⁊ sectio). 3ª ibi. (Et si apostemata fiant vehemẽtiora). quarta ibi. (Et scias q̄ hec pforatio). q̄nta ibi. (Et loca conuenientiora ad expectandũ). In p̃ma parte Auicẽ. ponit istum modũ regiminis quod est regimen non rectum simplr: sed est rectũ s'm qd. ꝑpter necessitateʒ. Et diuidit̃ pars illa in partes tres. In p̃ma pte ponit istũ modũ regiminis. in secũda parte ostẽdit q̄ in exituris in q̄b⁹ administratur istud regimen: ꝑpter necessitateʒ medicine maturatiue non pdessent. sed nocerẽt. tertio concludit in talib⁹ exituris debere fieri illud regimen non rectum simplr. sʒ s'm quid. 2ª ibi. (Et si fiducia habeat̃). 3ª ibi. (In hõ ergo necessaria est ⁊c.). In parte p̃ma Auicẽ. dicit: quia plες sũt cause necessitatis ad illud regimẽ. ideo ponit illas causas ꝑpter quas necesse est operari sʒ istud regimẽ. Diuidit̃ hec pa in plες ptes sʒ q̄ plες ponit causas. secũda ibi. (Et istõ est q̄ senseris q̄ mã talis est grossitiei). 3ª ibi. (Aut timueris q̄ ipsa ꝑpter suam abbreuiationẽ). 4ª ibi. (Aut exitura est ꝓpe iuncturas). Dicit ergo p̃mo. 2ᵐ .s. regimen per q̄ꝺ fit extractio eius q̄ꝺ est aggregatũ in exitura est regimen egrediens a rectitudine ꝑpter necessitatẽ dispõnis. ¶ In hoc ergo intellige q̄ illud regimen non est rectũ simplr: sʒ est rectũ s'm qd. q2 ꝑpter necessitatẽ cogentem. ⁊ tũc ponit vnã cãm quare illud regimẽ est necessariũ cum dicit. Et est supple istud regimẽ necessariũ: qm̃ qñ egritudo .s. exitura est magna ptrãsiẽs in magnitudine illud q̄ꝺ ꝯsuetuʒ est .i. fit maxima valde. Et timetur festinatio rei .i. putrefactionis in expectatione maturitatis in ea. quia propter magnitudinem eius scit̃ q̄ virtus non potest sufficere in maturatione illius totius exiture. Et si admistrent̃ maturatiua illud pducent ad vestigiũ imaturationis .i. pducent ad putrefactionem. q2 qñ exitura est magna ⁊ virtus debilis nõ potens sufficere in maturatione illius materiei totius. tũc illa maturatiua apposita citius inducũt putrefactionem. vt postea dicet Aui. Primo q2 cum maturatiua sint inviscãtia ⁊ opilãtia ꝓhibẽt exalare ⁊ respirare fumos putridos: qui q̄dẽ ibi retẽti cum v̄tus est debilis citius putrefaciũt. Itẽq₃ etiã cũ maturatiua moueãt caliditatẽ membri ad maturandũ mãm ⁊ caliditas sit debilis non potẽs sufficere citius calor ille mot⁹ a medicis maturatiuis vincit̃. ⁊ per ꝯñs inducit̃ ibi citius putrefactio. Et ideo bene dicit Aui. q̄ si admistrent̃ tũc maturatiua pducent ad vestigiũ immaturationis: hoc est ad putrefactionẽ. tũc .s. qñ ita est q̄ egritudo est magna ⁊ v̄tus debilis non potens sufficere in maturatione illius totius necessaria est pforatio .s. ante maturationem cum cautela ne ferrum tangat illud: q̄ꝺ seq̃t exituraʒ de membris nobilib⁹. in tactu quoq₃ a ferro est timor. hoc est dicere: q̄ tũc est facienda pforatio ante maturationem cauẽdo ne ferꝝ tangat aliquod membroꝝ nobiliũ cuʒ exitura est ꝓpe illa membra sicut ne icidat̃ neruus vel arteria vel itestina vel stomacus si exitura est ꝓpe illa membra. ¶ Sic ergo tũc ex dictis Auicẽne habet̃ q̄ qñ egritudo est magna valde ⁊ virt⁹ est debilis non potẽs sufficere in maturatione illius. q̄ debet fieri pforatio exiture ante maturationem. Et illud regimẽ non est rectũ simplr. q2 regimen rectũ simplr est illud q̄ꝺ est dictũ ꝓus .s. p̃mo vt materia maturet̃ anteq̃ exitura erumpat̃. est tñ illud regimẽ rectũ s'm qd. q2 ꝑpter necessitatẽ cogentẽ ⁊ vna causa necessitãs. ad hoc .s. quare exitura oʒ rũpi ante maturationẽ est quam non ponit Aui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et illud est cum senseris q̄ materia talis est grossitiei q̄ non maturabit̃: ⁊ q̄ calor inatus i mẽbro tãte est puitatis q̄ non maturabit̃.

¶ Aui. ponit aliã causam: quare exitura oʒ rumpi añ maturationem. Dicit ergo Aui. Et illud est .i. alia causa est q̃re .s. exitura oʒ rũpi ante maturationẽ. q̄ pro q2. q2 cũ senseris q̄ mã est talis grossitiei q̄ nõ maturabit̃. ⁊ q̄ calor in mẽbro est tante paruitatis q̄ non maturabit .i. q̄ non poterit digerere illã mãm: tũc supple oʒ fieri eruptio ante maturationẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut timueris q̄ ip̃a propter suam abbreuiationem est talis q̄ alterabitur alteratione non maturationis vere.

¶ Ponit aliã cãm quare exitura oʒ rũpi añ maturationeʒ. Dicit ergo. cõstrue sic. aut timueris q̄ ipsa .s. materia est talis q̄ alterabit̃ alteratõe maturatõis nõ vere. hoc est alterabitur alteratione putrefactiõis ꝑpter abbreuiationem suam .i. ꝑpter abbreuiationẽ caloris nãlis. tũc supple si ita est icidẽda est exitura añ cõpletã maturationẽ q̃si velit dicere Aui. q̄ si mã sit talis: vt q2 sit male q̃litat̃ ⁊ corrupte: ⁊ calor inat⁹ sit paucus non potẽs rectificare: tũc icidẽda ẽ exitura ante maturationẽ ꝑpter timorẽ ne alteret̃ illa exitura ad putrefactionẽ ⁊ corruptionẽ mẽbri: ⁊ rõne sue male qualitatis. Et differt hec causa a p̃dicta: q2 p̃dicta causa quare debeat icidi ante maturationem exitura est: q2 erat sicut mã grossa ⁊ calor in⁹ paucus nõ potẽs ipsam digerere. Sed ista causa q̃re exitura oʒ icidi añ maturationẽ est vt q2 calor inat⁹ sit paucus ⁊ mã male q̃litatis ⁊ corrupte. q2 qñ calor nãlis ante maturationẽ est: vt q2 calor innatus sit paucus ⁊ materia male qualitatis ⁊ corrupte. q2 qñ calor naturalis est pauc⁹ materia male qualitatis ⁊ corrupte: timẽdum est ne materia alteretur ad putrefactionem mẽbri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut exitura est ꝓpe iuncturas ⁊ mẽbra principalia quare timet̃ q̄ ipsa corrũpat ea.

¶ In pte illa Aui. ponit aliã cãm q̃re necesse est aliqñ incidere exiturã añ maturationẽ. ⁊ est hec causa ex pte membrorũ. Dicit ḡ Aui. aut. s. faciẽda est pforatio añ maturationem si exitura est ppe iuncturas ⁊ pncipalia mẽbra quare timet̃ q̓ ipsa corrumpat ea. s. ante maturationem completam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fiducia habetur in medicinis facientib⁹ inuiscationem ⁊ maturantibus non elongabit̃ quin inuiscantia probibeant penetrare inspirationem in spatium: ⁊ maturatiua moueãt caliditatem debilẽ: ⁊ totum illud iuuat ad putrefactionem membri.

¶ In parte ista Aui. ostẽdit q̓ in pdictis exituris medicine maturatiue obsunt ⁊ nõ iuuãt. Dic̃ ḡ Aui. Et si fiducia habet̃ in medicis faciẽtib⁹ ⁊c̃. non elongat̃ qn inuiscãtia pbibeant penetrare ĩspiratiõẽ in spaciũ. quasi vult dicere q̓ maturatiua in pdictis casib⁹ nocẽt: ex h̓ q̓ sunt inuiscãtia ⁊ opilãtia. q: ex hoc q̓ sunt inuiscãtia ⁊ opilãtia: pbibẽt respirare fumos putridos ex apostemate q̃ ibi retẽti citius corrumpẽt mẽbrũ. ⁊ hoc vult dicere Aui. cũ dic̃ pbibẽt penetrare ĩspiratiõẽ in spaciũ ⁊c̃. Itẽ: nocẽt maturãtia ex h̓ q̓ mouẽt calẽ debilẽ que est debilis respectu digestionis illius mãe que qdẽ mota a medicis cũ non possit digerere citius adiuuat ad putrefactionẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In huiusmodi ergo est necessaria incisio profunda ⁊ perforatio disrumpẽs: deide sequatur illud medicine que sunt in vltimo resolutionis ⁊ exiccationis.

¶ Cõcludit ex dictis q̓ in pdictis casib⁹ debꝫ fieri illud regimen q̓ non est rectũ simplr̃: sed est rectũ fm qd. Dicit ḡ in hꝫ ḡ. s. exituris que sunt ex talib⁹ cõditõib⁹ necc̃ia est incisio pfunda ⁊ pforatio disrumpẽs: supple ante maturationem cõpletã ppter cãs necessitãtes pdictas. Deiñ seqtur illud. i. illã incisionẽ medicine que sunt ĩ vltimo resolõnis ⁊ exiccatõis. q: cum illa pforatio añ maturationẽ sit generatiua virus ⁊ fistulaꝝ. vt dicet postea Aui. ⁊ virus ⁊ fistule idigent exiccatiuis: ideo post illã pforationẽ debent administrari medicĩe resolutiue: ⁊ fortiter exiccatiue. Et idẽ qd̓ dictũ est hic dicit Aui. in p̊ libro. ca.⁰ de curatõe cõpatum in illo. ḡ. q̓ añ maturationẽ efficit cũ aliq̃: q̓ sic h̓ maturatiuũ attẽdere dꝫ q̓ si viderit calorẽ inatũ debilẽ: ⁊ q̓ iaꝫ membꝝ decliner ad hoc q̓ corrũpat̃ remoueat ab eo glutinosũ opilatiuũ. Appet ex dictis q̓ plures sunt cause. q̃re apostema dꝫ erũpi añ expectationeꝫ maturatõis cõplete. vna est si exitura est magna valde: ita q̓ virus nõ possit sufficere in maturatõe illius totius materie: sed p̃us corrumpat̃ mẽbrũ. ¶ Alia causa est. si mã sit grossa: ⁊ q̓ sit difficilis maturatõis ⁊ calor inat⁹ sit debilis in mẽbro non potẽs illã mãm grossam digerere. ¶ Tertia causa est: si sit male q̃litatis ⁊ corrupte ⁊ calor nãlis sit paucus non potẽs rectificare ⁊ digerere. sed p̃us illa mã alterat̃ ad putrefactionẽ. ¶ Quartã causam ponit Aui. si exitura sit ppe iũcturas ⁊ pncipalia mẽbra. tũc enim dꝫ corrũpi ante maturationem completã: ne materia ⁊ sanies ibi existẽs corrũpat illa mẽbra. Tũc seqtur illa pars.

¶ Et oportet vt sint perforatio ⁊ sectio incedẽtes in longitudine villoꝝ neruoꝝ mẽbri nisi sit voluntas vt destruat̃ opatio illius mẽbri timẽdo casum spasmi: tunc enim icide illos in latitudine ⁊ sanabis ab eo quod timebas. Et plimũ qdẽ longitudis villoꝝ est cum longitudine corporis nisi in membris appropriatis: ⁊ silr inuenis plurimũ longitudinis villorum cum plurimo ligature ⁊ rugaruꝫ nisi ĩ mẽbris appropriatis sicut in fronte.

¶ In qua pte Aui. ponit quendã canonẽ de pforatione ⁊ sectione. Et diuidit̃ illa pars in ptes duas: fm q̓ duos ponit canones. ⁊ ²ibi. (Et non oꝫ vt approximet pforationi aq̃) Dicit ergo pmo. Et oꝫ vt sit pforatio ⁊c̃. nisi sit volũtas. i. nisi sit necesse vt destruat̃ opatio illius mẽbri. s. sensus vel motus. Et plurimũ qdẽ longitudis villoꝝ ⁊c̃. Dic q: Aui. dixerat q̓ pforatio ⁊ sectio dꝫ pcedere fm longitudinẽ villorum: ostẽdit quomodo villi pcedũt fm longitudinẽ. Dicit ergo Aui. Et plurimũ qdẽ longitudis villoꝝ est cum lõgitudine corporis. i. vtplurimum longitudo villoꝝ est fm longitudinẽ corporis ⁊ mẽbri in quo sunt villi nisi in membris appropriatis. q: in aliquib⁹ mẽbris appropriatis villi non sunt fm longitudinẽ corpis: imo pcedũt per trãsuersum corpis sicut est in costis: vbi pcedũt per trãsuersum ⁊ in inguine: vbi villi non pcedũt totalr̃ fm longitudinẽ corporis: sed pcedũt fm rugas que quodãmodo pcedũt fm latitudineꝫ corporis: ⁊ in alijs mẽbris appropriatis in quibus sectio non fit fm longuꝫ: sicut apparebit in illo capl̃o. Cum inuenis exiturã cutis: ⁊ in alijs mẽbris appropriatis vbi trãsuersant̃ villi fm longitudinẽ coꝝ. sed vtplimũ longitudo coꝝ villoꝝ est fm longitudinẽ corpis. Et silr inuenis plurimũ longitudis villoꝝ cum plimo ligature. i. plicature ⁊ rugarũ. i. vtplimũ longitudo villoꝝ pcedit fm modum rugarũ. ⁊ hoc intelligit̃ in mẽbro habẽte rugas nisi ĩ mẽbris appropriatis: sicut in fronte. q: in fronte villi non pcedũt ad modũ rugarũ. q: ruge pcedũt per trãsuersum: ⁊ villi per longũ. Et ex hoc qd̓ dicit hic Auic. habet̃ q̓ cum sectio debeat pcedere fm longitudinẽ villoꝝ ⁊ lõgitudo villoꝝ pcedat fm longitudinem corpis q̓ pforatio debet esse fm longitudinem corpis: nec in mẽbris appropriatis nisi longitudo villoꝝ non pcedat fm longitudinẽ corpis. Sed in talibus mẽbris pforatio dꝫ fieri fm diuersitatem situs villoꝝ. ⁊ ideo fm diuersitatẽ membroꝝ sit pforatio diuersa. vt postea docebit Aui. in illo capl̃o. Cum inueneris exiturã grosse cutis ⁊c̃. vbi docet qualr̃ dꝫ fieri perforatio spãliter in mẽbris diuersis. Itẽ etiã ex dictis Auic. habet̃ cuꝫ sectio debeat pcedere fm longitudinẽ villoꝝ: ⁊ longitudo villoꝝ vtplimũ est fm rugas: q̓ sectio ⁊ pforatio debent esse in mẽbro hñte rugas fm rugaꝝ collectionẽ que sunt in mẽbro: vbi icessus rugarũ diuersificat̃ a situ villorum: q: in tali mẽbro dꝫ fieri sectio fꝫ icessum villoꝝ: ⁊ nõ fm icessum rugarum: sicut in fronte. ⁊ hec v̓ba declarant̃ melius in illo capitulo. Cum inueneris exituraꝫ grosse cutis ⁊c̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet vt non approximet pforato neq̃ secto aqua neq̃ oleũ neq̃ aliqd ĩ quo sit pigue. Et si non est excusatio qn lauet̃: tunc fiat cum aqua ⁊ melle: aut aqua cuꝫ vino: aut cum aceto. Et si vehemẽtiora fiãt apostemata ⁊ inflatio post pforationẽ vaporet̃ cuꝫ lentibus. ⁊ si non fuerit illud necessarium admistrabis icarnatiua etiam emplastra.

¶ Aui. ponit duos canones de eruptione exiture: ⁊ hoc qñ exitura est pforata ⁊ erupta. ⁊ patet. Et si apata fiãt vehemẽtiora ⁊c̃. In qua parte Aui. docet succurrere cuidam accidenti. qd̓ seqtur aliqñ ad dictũ regimen. s. qñ perforatio fit ante maturationẽ. Dicit ergo Auicẽna: q̓ si apostemata fiãt vehemẽtiora: ⁊ vt q: exeũt virus fiant virulẽta: ⁊ q̃si fistule ⁊ inflatio: supple fiat vehemẽtior post pforationeꝫ supple que fit ante maturationẽ vaporet̃ cum lentib⁹. hoc

causas quare [illegible] ationem

est dicere emplastreť cum lentib⁹. dictuȝ enim fuit supra in illa parte. In huiusmodi necessaria est incisio: ꝙ post talē incisionē vel pforationē: que fit ante maturationem debēt seq̄ emplastra que sunt i vltimo resolonis ꝛ desiccationis. ꝛ hoc etiam dicit Aui. in pmo: vt dictum fuit supra. ꝛ ideo cum lentes sint desiccatiue ꝛ resolutiue. ideo Aui. dicit ꝙ si apostemata illa post pforationē talē fiant vehemētiora ꝙ emplastrenť cum lentibus: eo ꝙ lētes resoluūt: ꝛ desiccant virus: ꝛ quodāmodo ēt alterāt inflāmationē. ꝛ specialiter si admisceanť cum aliqs infridatiuis desiccatiuis. Et intellige hic ꝙ quanq̄ Aui. dicat ꝙ post pforationē talem debēt seq̄ emplastra desiccatiua ꝛ resolutiua: nihilomin⁹ credo ꝙ cum talib⁹ emplastris desiccatiuis bonum est miscere ea que māām digerāt. q: cum illa pforatio fiat añ maturationē relinqtur materia cruda in vlcere ꝛ indurātur labia vlceris rōne indigestionis materie. vnde rōne virulentie que generať ibi cōpetūt exiccatiua. rōne v̄o materie que indigesta est cōpetūt ibi digestiua vt digerant māām ꝛ labia vulneris indigesta. ꝛ ppter hoc qñ admistranť talia digestiua in apostemate illo non debēt coqui in aqua que humectāt ꝛ putrefaciūt vlcera virulēta. sed debēt coq̄ cū licinio qḋ desiccat. ꝛ est bonū vlcerib⁹ vel i aqua mellita. Et si nō fuerit necessariū. s. admistrare ista emplastra exiccatiua. ꝛ hoc q: apostemata non fiūt vehemētiora post talem pforatione admistrabis icarnatiua ꝛ emplastra. i. administrabis vnguēta carnis generatiua donec ꝯsolidetur vulnus ꝛ sanet locus. Tūc seqtur illa pars.

¶ Et scias ꝙ hec perforatio est generatiua vir⁹ ꝛ fordicei ꝛ fistularum: verum cum non inuenis excusationē: tūc nō est ingeniū aliud.

¶ In parte illa Aui. ostēdit vt pus dicebať causam: quare pdictū regimen. s. pforare ante maturationē non est rectū simpl'r: sed est rectū fm qd. Dicit ergo. Et scias ꝙ hec pforatio. s. ante maturationē ꝛc̄. veꝝ cum non inuenis excusationem. s. ab ista pforatione ppter causas pdictas: tūc non est ingenium aliud. s. q̄ ista perforatio: eo ꝙ per ipsam curať maius malū. Uel pōt exponi alio modo. Uerū cū non inuenis excusationē. s. ab illa pforatione que est generatiua fordicei ꝛ virus ꝛ fistulaꝝ: tūc non est ingeniū aliud. s. q̄ admistrare post istā pforationē emplastra ex lētib⁹ vel ex alijs exiccatiuis. Tūc seqtur illa pars.

¶ Et loca conuenientiora ad expectandum vt i eis maturetur sunt loca carnosa paucorum neruorum ꝛ venarum.

¶ In qua parte Auicēna ostēdit vbi maxime oportȝ euitare istud regimen: qḋ dcm̄ est. s. pforare ante maturationē. ꝛ pmo ostendit hoc in apostematib⁹ a parte locoꝝ in qbus fiūt. secūdo ostēdit absolute de pforatione vbi dȝ euitari. ꝛ hoc a parte apatū fm se. 2ª ibi. (Et scias ꝙ pincales) Dicē ergo pmo. Et loca cōueniētiora ad expectandum vt in eis matureť ꝛc̄. In istis ergo locis dȝ euitari: ne exitura pforetur ante maturationē. Sed intellige: vt dicit hic Albucasis: ꝛ bene ꝙ ex locis carnosis excipiť exitura ani: cuius pforatio non est expectanda vsq̄quo materia digerať: imo debet: vt dicit Albucasis cruda existente materia pforari: ne profunditas eius elongetur ad interiora ani ꝛ fiat fistula. Sed Aui. hic de hoc non fecit mentionē: eo ꝙ de hoc fecit mentionē in tertio libro: vbi determinauit de apostematibus ani. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias ꝙ pincales eleuate acutoꝝ capitum parum idigent perforatione neq̄ ante maturationem neq̄ post ipsam.

¶ In parte ista Aui. ostēdit absolute in qbus exituris dȝ vitari pforatio ante maturationē: ꝛ post maturationē: ꝛ parȝ qḋ dicit. q: tales exiture pincales ppter caliditatē ꝛ subtilitatem materie ipsarū rumpunť per se. ꝛ ideo in talib⁹ nō est pforatio facienda. imo si rumpať cum ferro fiūt apostemata ista vehemētiora. ꝛ plus inflāmanť rōne caliditatis ꝛ subtilitatis materie istarum exiturarum. vnde melius est ꝙ dimittantur per se rumpi.

¶ Regimen maturationis ꝛ ingeniū ad faciendum pus in exituris apparentibus. CAP. XXVIII.

Medicinarum maturatiuaruȝ caliditas opȝ vt sit ꝓxima caliditati corporis ꝛ sit eius innuiscatio quedaȝ.

¶ Supius Auicēna posuit regimen ꝛ curam exiturarū extrinsecarū in vniuersali. In parte illa Aui. ponit regimen ipsarum in speciali. Diuiditur aūt hec pars in partes duas. In pma parte ponit regimen ipsaꝝ in speciali quantū ad maturationē in spāli ponēdo emplastra medicinas in spāli que habēt maturare apostemata. In secūda parte ponit regimen ipsarū in spāli quantū ad eruptionem ipsarum. secūda ibi. (Cum inuenis exiturā grosse cutis ꝛc̄) Primū caplm̄ diuidiť in duas partes. Primo ostēdit generalr̄ qualis cōplexionis debēt esse medicine maturatiue. secūdo ponit in spāli medicinas maturatiuas. 2ª ibi. (Et de illis que sunt in pmis gradib⁹ ꝛc̄) Dicit ergo pmo medicinarū maturatiuaꝝ caliditās oportet vt sit ꝓxima. i. similis calitati corporis. supple in quo debet sanies generari. quia vt dicit Galienus in libro secūdo de simplicibus medicinis: medicine aūt qualitas siue complexio q̄ adiuuat ad generandū saniē debet esse ꝯpata sibis nature corporis in quo admistrať. Nam cum natura corporis sit calīa ꝛ humida. oportet etiam hāc medicinā caliditatem ꝛ humiditatē habere. ita ꝙ etiam debet habere caliditateȝ actualē: ꝛ non solū potētialiter: quod pōt extrahi ex textu Gal. cum dicit ꝙ male digerētes applicabāt sibi ad stomacum infantes vt ab coꝝ actuali calore iuuareť digestiua. Silr̄ etiam cum in conuersione ad saniem sit digestio: eo ꝙ est opatio virtutis naturalis digestiue: q: eadeȝ virtus digestiua operať in iuuatiuo ꝛ nocitiuo: fm ꝙ ponit Aui. in pmo. ideo medicina que debet iuuare virtutē naturalē digestiuā ad maturandū debet habere caliditatē actualē preter potentialē. Et hoc etiam dicit Serapio in libro de simplicib⁹ capitulo de medicina maturatiua. Et ipsa. i. medicina maturatiua non habet facere istam operationē cū qualitate sui caloris. s. soluȝ. sed potius cū quantitate eius ita ꝙ si pōle esset: ꝙ man⁹ non separeť ab applicatione cōtinua mēbri in quo necessaria est generatio sanici. vel aliq̄d aliud mēbꝝ applicareť citius generareť sanies in eo q̄ in alio modo. Et ideo concludit ipse Galienus. talia medicina erit in vltimo assimilationis cōplexionis corporis illius. s. in quo est necessaria generatio sanici: ꝛ ꝯcito ergo debȝ esse medicina maturatiua caliditatis ꝛ humiditatis equalis caliditati ꝛ humiditati corporis in quo debet fieri generatio sanici. ꝛ quia corpora humana sunt diuersarū cōplexionum. ideo etiā medicia maturatiua i diuersis corporibus debet esse diuerse cōplexionis. non tamen ꝙ hec medicia quantū est rōne sue cōplexionis non solū debet habere respectū ad cōplexionē corporis: sed etiā ad naturam apostematis: q: i apostematibus fridis cōpetunt medicie maturatiue magis acute q̄ i calīs: sicut extrahiť ex dictis Serap. i pdicto caplo. ꝛ ideo Aui. ꝛ alij auctores ponunt diuersa emplastra maturatiua non solū habēdo respectum ad diuersas cōplexiones corpoꝝ. sed etiam ad diuersas qualitates apostematū. Unde qñ dicit Aui. ꝙ caliditas medicine maturatiue debet esse ꝓxima caliditati corporis: debet intelligi. i. caliditati membri vt in ipso est

apostemata: nunc autem si est in eo apostema frigidum cuius calor mēbri sit ifridatus a materia existēte ibi frida oportet fortius esse calidum maturatiuū in ipso q̄ in apostemate calido in quo calor membri supcalefit ⁊ iflāmat. ⁊ fit in eis .s. medicis im maturatiuis inuiscatio quedam. hoc est. ⁊ debent etiam medicie maturatiue pter hoc q̄ sunt calide humide esse glutinose cum quadam opilatōe ⁊ inuiscatiōe. Et causa huius est duplex. Una est quam ponit Serapio in predicto caplō assignato. Oportet enim vt sit viscosa vt faciat additionē substātie caloris inati claudēdo poros corporis ⁊ in claudēdo vapores iterius. ⁊ hoc est necessarium in generatione saniei. q: dicit ipse cōuersio que fit ad saniē est vna ex operatiōib⁹ naturalibus que est conuersio ⁊ alteratio cum qua est etiā paruum digestiuis. Et necesse est quādo volumus vt aliqd digeraī q̄ custodiamus iterius multitudinem spirituū. Et ideo medicie maturatiue debēt esse cum quadā inuiscatione ⁊ opilatōe. Alia causa est quam ponit Aui. in secūdo caplō de opationib⁹ medicinarū singularium. Dicit .n. q̄ in medicina maturatiua dz esse vtus contractiua .i. vtus inuiscans ⁊ opilās retinēs humorē quousq̄ digeraī: ⁊ non resoluaī laboriose ⁊ sepeī humidum ab ipsi⁹ sicco .i. ⁊ separeī subtile a grosso terrestri ⁊ est adustio .i. sic faī adustio. Causa igiī pp̄ter quam medicina maturatiua est viscosa est duplex. Una est vt conserueī calor ⁊ spūs digerens ⁊ non exalet. Alia est vt non fiat resolutio laboriosa ⁊ separeī subtile a grosso qd̄ est postea difficil' resolonis.

¶ Ulterius notandum est q̄ facta est mētio q̄ generatio saniei est opatio nālis vtutis digestiue: q̄ spēs eius quod i corpore alteraī sunt tres sicut posuit Gal. de simplici medicina in smone de medicina maturatiua. vna .n. est alteratio que fit sm cursum nature ⁊ a solo nāli calore: sicut digestio cibi in stomaco ⁊ chili in epate ⁊ sanguis in oīb⁹ mēbris ⁊c. Altera vō est alteratio non sm cursum nature. imo ab extraneo ⁊ actuali fit calore sicut accidit i oīb⁹ reb⁹ que putrefiūt. ⁊ ille spēs sunt cōtrarie. Spēs aūt tertia est permixta ex illis iter vtrasq̄ media ⁊ accidit hoc apud saniositatem: qm̄ fit partim a calore nāli ⁊ partim ab accn̄tali. ⁊ ideo nālis calitas non vicit mām vere. ⁊ illud est etiā: qm̄ est alteratio accn̄s in materia non bona bonitate pura. Et itellige hec q̄ dictum est in sanie laudabili: sicut dictum est supra. q: i sanie illaudabili est plus alteratio ptinēs ad putrefactionem q̄ ad digōnē. ¶ Deinde cum dicit Aui.

¶ De illis sunt i primis gradibus embroca cū aqua tepida ⁊ emplastratio cum farina tritici aut ordei: ⁊ triticum masticatum est melius in hoc: ⁊ panis cum pice aut cera: ⁊ crocus: ⁊ puluis olibani: ⁊ pix cum oleo rosato: aut adeps porci: aut emplastrum de maluauisco ⁊ semie lini: ⁊ iterum emplastrum de ficubus siccis dulcibus grossis pinguibus solis: aut cum farina ordei: iterum ⁊ proprie si ponaī in ea isopus et origanum siluestre: aut aggregeī cum aqua in qua decoquantur cum pauco sale non superfluo ⁊ quando ponitur in eo adeps: aut oleum: aut fortius illo due partes glutinis alborum: et medicine composite ex vuis passis et storace et galbano et myrrha et laudano et resina et butyro et mastice et isopo humida et radice cucumeris asi. et radice sanguinis draguagan. et emplastrum Gal. cum oleo de kerua absq̄ cera et proprie quādo soluitur hoc emplastrū in oleo.

et similiter emplastrum didimos et emplastra basilicon: et de bonis in hoc est medicamen de lapide marchasite cum ammoniaco qd̄ desup ponatur donec cadat per se.

¶ Ponit in spāli medicinas maturatiuas. ⁊ ponit Auicēna plures medicinas ⁊ plura emplastra maturatiua: quorum quedā cōueniunt plus in maturatione exiturarū calarium: ⁊ que sunt ex humorib⁹ subtilib⁹: quedā cōueniūt plus exiturīs que sunt ex humorib⁹ grossis ⁊ viscosis: q: emplastra q̄ sunt magis calida: ⁊ plus incisiua ⁊ magis sicca competūt exituris calis. Et ideo bene dic̄ Aui. Et de illis sunt i pmis gradib⁹. embroca est cū aqua tepida. ⁊ hoc ē dicere de maturatiuis que sunt in pmo gradu calitatis. q: quasi sunt tēperate calida sicut embroca cum aqua tepida. ⁊ si ponitur ibi oleū: tūc erit melius ⁊ fiat viscosa ⁊ cōglutiatiua. ⁊ ideo tale maturatiuū ⁊ simile huic competit plus apostematibus calidis. ¶ Et emplastratio cum farina tritici: supple cocta in aqua ⁊ oleo. ⁊ oportet q̄ istud emplastrum si debeat admistrari in apostematibus calis coquaī decoctōe temperata. vt dic̄ Serapio. q̄ si coquereī multū: tūc est siccū: ⁊ tūc est plus cōueniēs apostematibus fridis: quorum maturatio est difficilis. Unde emplastrum qd̄ conuenit apostematibus calidis. vt dicit Serapio debet esse decoctum decoctione pauca. Et istud qd̄ cōuenit fridis dz esse decoctum decoctiōe multa. Et vt dic̄ Serapio. per hoc qd̄ dico decoctione pauca itelligo q̄ emplastr̄ bulierit solū. Iterū etiā si istud emplastrū debet cōuenire apostematib⁹ calis oportet vt ibi ponaī parum de oleo. Nam emplastrum in quo est de oleo satis. vt dic̄ Serapio cōuenit apostematib⁹ frigidis: quorum maturatio est difficilis. Et in quo est oleū paucum cōuenit apostematib⁹ ebulientib⁹. aut ordei .i. aut emplastrum ex farina ordei cocta cum aqua ⁊ oleo. ⁊ istud emplastrum plus cōuenit apatib⁹ multū calis. q: farina ordei est min⁹ cal̄a q̄ farina tritici. Et triticū masticatū est melius i hoc .s. ad maturandū ⁊ spāliter furūculos. ⁊ est melius .s. q̄ farina tritici. q: vt dic̄ Aui. i pmo libro. Res que masticaī recipit aliquā cōuersionē a sua cōplone versus nām: ⁊ similitudinē ipsorum mēbrorum. ⁊ iō dic̄ ibi q̄ triticū masticatū opatur in maturatione furunculorum ⁊ exiture istud qd̄ non opaī triticū cum aqua neq̄ istud qd̄ coqtur cū aq̄. q: triticū masticatū rōne caloris quem acqrit ex masticatōe plus cōuenit ad generādū saniē q̄ farina tritici cocta cum aq̄. Et panis cum pice: aut cera illud emplastrū plus cōuenit apostematibus que sunt tarde maturationis. Nam cū dicit Serapio emplm̄ quod sumitur ex pane conuenit apostematibus que non maturanī nisi in lōgo tpe. q: in pane est sal fermētū: ⁊ emplm̄ qd̄ accipiī ex faria cōuenit calidorib⁹ apatib⁹ eo q̄ nō est ita cal̄m ⁊ desiccatiuū. Et sic dcm̄ ē de istis emplis spālr. ita ēt sm istū modū respicias i alijs emplis: q̄ Aui. ponit. q: q̄dā cōpetūt apatib⁹ magis calis. q̄dā autē apatib⁹ minus fridis sm q̄ illa empla igredianī medicie magis cale ⁊ minus cale. nā vlr medicina maturatiua dz accipi per respectū ad duo .s. p respectū ad nām corporis vt si est cōplonis tpate vel distēperate. ⁊ p respectum ad apa si est ex humorib⁹ frigidis ⁊ grossis vl ex humoribus calidis ⁊ subtilib⁹. q: alteri⁹ cōplonis dz esse medicia maturatiua in vno q̄ in altero vt dcm̄ est. ⁊ ad illa duo respiciēdo cōsidera empla. q̄ postea ponit Aui. ⁊ sm illas duas cōditiones ea admistres i apostematib⁹ calidis ⁊ fridis.

¶ Regimē exiturarum cū mature sunt. CAP. XXIX.

Cum inuenis exiturā grosse cutis cum maturatione eius non spaī ipsius ruptio: ⁊ sūt illic vene et chorde et nerui: tūc oportet vt pforēs: qm̄ si dimiseris

saniem corrumpetur et corrumpet et corrodet venas et villos neruorum: et illud quod vehementius erit cum fuerit prope iuncturas.

¶ Superius Aui. posuit regimen exiturarum in speciali quantum ad maturationem. In parte illa Auicen. ponit in speciali quantum ad eruptionem cum ferro. Et diuiditur illa pars in partes duas. In prima parte Aui. ponit regimen ipsarum in speciali quantum ad eruptionem cum ferro. In secunda Aui. ponit regimen ipsarum quantum ad eruptionem cum medicinis. secunda ibi. (Exituras quidem saluas in quibus etc.). Prima pars diuiditur in partes duas. Primo tradit illud regimen perforationis apostematum cum ferro. Secundo ostendit in quibus apparibus illud regimen maxime conuenit. secunda ibi. (Dico ergo illud est regimen quando non inuenimus excusationem etc.). Iterum prima pars diuiditur in partes duas. quia primo facit quod dictum est. secundo ponit quosdam canones qui sunt obseruandi in perforatione. secunda ibi. (Ingt et considera situm carnis et villorum) Prima pars diuiditur in partes duas. In prima parte ponit regimen exiturarum quantum ad perforationem in vniuersali magis. secundo specificat illud regimen particulariter secundum diuersitatem membrorum. secunda ibi. (Ingt amplius si exitura fuerit in capite). Prima pars diuidit in partes duas. Primo ponit illud regimen vle exiturarum quantum ad perforationem. secundo ponit quoddam regimen vniuersale exiturarum post perforationem. secunda ibi. (Et cum tu perforaueris exituram). Item prima pars diuiditur in partes duas. In prima parte ponit necessitatem perforationis. in secunda parte ponit conditiones que debent obseruari in perforatione. secunda ibi. (Et tu quidem quere etc.). Dicit ergo ponens causam necessitatis perforationis. cum inuenis exituram grosse cutis cum maturatione cuius non speratur eruptio hoc est cuius non speratur eruptio post maturationem per se nec cum medicinis quas postea ponet Aui. ratione grossiciei cutis que est super exituram. et sunt illic vene et nerui etc. in hoc dat aliam causam necessitatis perforationis. vnde vna causa necessitans perforationem est grossities cutis. alia est vbi exitura fit prope neruos et chordas: et maxime etiam prope iuncturas in quibus locis oportet festinare perforationem. Tunc oportet vt perfores. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et tu quidem quere cum tua perforatione locum saniei.

¶ Hic Aui. posita causa necessitatis perforationis ponit regimen quod debet obseruari quando fit perforatio. Et diuiditur pars ista in partes tres secundum quod ponit tria vtilia obseruanda que spectant ad regimen perforationis vlr. secunda ibi. (Et tu sis sollicitus: vt non cadat porta etc.). tertia ibi. (Oportet ergo vt in sectione consequaris etc.). Dicit ergo. et tu quidem queres cum tua perforatione locum saniei. hoc est tu perforabis vbi inueneris locum saniei. Quomodo autem declaratur locus saniei Aui. dicet statim post.

¶ Et sis sollicitus vt cadat porta perforationis inferius nisi vbi non est possibile. et si illud quod est super exituram fuerit grossum et secueris: tunc seca portam tantum: quoniam adherebit grossum cum eo quod est post ipsum: et si fuerit extenuatum: tunc seca totum eius in longum: et scias quod locus in quo est sanies declaratur per tactum: et quando tangit cum digito proprie: et tu obserua cum digitis alijs saltem alterius manus: an expellatur aliquid ex cistis: et locus quod saniei apparet ex declinatione coloris ad albedinem: et dum non est matura est declinis ad rubedinem: et quandoque est locus saniei declinis ad rubedinem et citrinitatem cum sanies non est bona.

¶ Hic autem Auic. ponit aliud quod oportet obseruari in perforatione Dicit quod. Et tu sis sollicitus vt cadat porta foraminis inferius: hoc est vt facias perforationem in inferiori loco et magis declivo. quia per illum sanies est magis apta euacuari et superfluitates que aggregantur post in vlcere: nisi vbi non est possibile: sicut propter neruos et chordas et arteriam vel propter aliam causam. Et si illud quod est super exituram fuerit grossum id est carnosum et secueris. id est debes secare: tunc seca portam tantum. hoc est tunc facias portam solum ad modum foraminis: vt inde exeat sanies: et non debes secari totum quod est super exituram ab vna parte ad aliam. quia quando illud quod est super exituram est carnosum: tunc adheret illud carnosum cum alia carne solum ligando et comprimendo cum vita. hoc est quod dicit Aui. quando adherebit grossum etc. Et si fuerit extenuatum: hoc est si illud fuerit quod est super exituram erit subtiliatum et non grossum carnosum: tunc oportet exitura secari per totum in longum eo quod istud subtile et extenuatum non adheret: imo si cutis que est super exituram sit subtiliata: et est sicut pannus: et est quasi mortificata. tunc dicit Albumasis necesse est eam concauari et totam incidi. vnde non solum: tunc oportet eam incidere per longum: sed oportet eam ex toto vndique incidi. ¶ Et scias quod locus vbi est sanies. In parte ista Aui. dicit. quia vna conditio: quam oportet obseruari in perforatione est perforare: vbi est locus saniei: et non declarauerat quomodo declaratur locus saniei. Hic determinat quomodo declaratur locus saniei. et habet illic .3. tria dicta. In primo docet cognoscere locum saniei per sensum tactus. in secundo dicto docet cognoscere ipsum per sensum visus. in tertio dicto comparat cognitionem tactus ad cognitionem sensus visus. secunda ibi. (Et locus quidem saniei apparet. 3. ibi. (Et sustenta te tactu absque visu etc.). Dicit quod Et scias quod locus vbi est sanies etc. an expellatur aliquid ex kistis. id est ex loco in quo moratur sanies. Et locus quidem saniei. Hic docet cognoscere locum saniei per sensum visus. et planum est. Et quando est locus saniei. id est locus in quo est sanies iam completa etc. Et sanies non est bona sana. quia sanies bona et laudabilis est alba lenis et equalis: vt dictum est supra: et causa huius dicta fuit ibi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sustenta te in tactu absque visu: verumtamen visus est adiuuans.

¶ Aui. comparat cognitionem sensus tactus ad cognitionem sensus visus. Et dicit sustenta te in tactu absque visu. Hec est cognitio firma et certa saniei que fit per tactum et non per visum. verumtamen visus est adiuuans: idest ad illam cognitionem. Tunc sequitur illa pars.

¶ Oportet ergo vt in sectione consequaris lineas naturales ligature: nisi que sunt apud sumen vel apud necessitatem et in membris diuersificantibus situm villorum in longitudine sua loco ligature. Nam si tu secutus fueris illud in perforatione exiture que est super frontem. s. ligaturam cadet cutis frontis super faciem: imo oportet vt tu diuersifices ligaturam. In eis vero que sunt sicut inguina oportet vt vadas cum ligatura in latitudine cutis.

¶ In ista parte Aui. ponit aliam conditionem quam oportet obseruare vniuersaliter in perforatione. Dicit ergo. Oportet vt in sectione sequaris lineas naturales ligature. id est plicature que est secundum incessum rugarum quasi velit dicere Auic. quod sectio et perforatio debent procedere secundum modum incessus rugarum. Unde si ruge vadunt secundum longum debet fieri sectio secundum longum. et si vadunt per transuersum vel per latum debet fieri sectio eodem modo: nisi que sunt apud summen: alia dicit nisi que sunt apud summen. Et credo quod vtraque littera possit sustineri. quia eadem est causa vtriusque. Nam si dicat nisi que sunt apud summen: tunc per summen intelligit partem ventris que est sub vmbilico vel cir-

ca vmbilicū.modo ibi nō seqmur rugas.qꝛ ruge vadūt per vētrē ꝑ trāsuersum ⁊ villi per lōgū.⁊ fit sectio ibi ſm lōgū ⁊ non ſm trāsuersum:ppterea qꝛ ibi nō seqmur rugas.Si aūt dicat nisi que sunt apud summū:tūc per summū itelligit frontē.⁊ tūc ē lr̃a est vera. Nam non debemus seq in icisione rugas q̄ sunt apud summū.i.apud frontē:qꝛ frons est in summo corpis.⁊ ꝙ non debeamus seq rugas frontis in icisione.declarat Aui.postea cū dicit. Nā si tu secutus fueris illud.i.ligaturā.i.rugas in ꝑforatione exiture q̄ est sup frontē cadet cutis frontis:⁊ hoc est:qꝛ icideret musculus frontis:vt postea diceť.sic ꝑ nō debemus incisione seq rugas. ❡ Et nisi apud necessitatē. Hic ponit aliā istantiā ꝯtra ꝑdictā regulā.i.qꝛ apud necessitatē nō seqmur icessum rugarū.sicut qñ est necessariū scindere exiturā in cruce:ppter rotunditatē eius:ne fiat fistula ⁊ sinus in ea.tūc non curamus de icessu rugarū.silr̃ ē si ruge in mēbro vadunt ſʒ longū.Aliqñ tñ ppter necessitatē findimus exituram non ſm longū solū vt vadunt ruge.sed accipimus de latitudine timendo ne exitura fiat sinus ⁊ fistula. ❡ Et in mēbris diuersificātib⁹ sitū villoꝝ ⁊c̃. Hic Aui.ponit aliaꝫ instātiā ꝯ ꝑdictā regulā. Nā in mēbris in qbus non vadūt ruge ſm icessum villoꝝ:tūc sectio non debet fieri ſm rugas:sed ſm icessuꝫ villoꝝ.⁊ hoc vult dicere Aui.cum dic̃. Et in mēbris diuersificantib⁹ situm villoꝝ in longitudine sua ⁊c̃.supple a rugis suis:hoc est dicere ꝙ in mēbris in quibus icessus villoꝝ diuersificať ab icessu rugarū ꝯant.i.me dia in ꝑforādo locū ligature:hoc est non vadūt in ꝑforando ligaturā.i.ſm sitū rugarū:sed ſm sitū villoꝝ. Naꝫ si tu secutus fueris illud.i.ligaturam hoc est icessum rugaꝝ in ꝑforatōe exiture que est sup frontē cadet cutis frōtis sup faciē.⁊ hoc est.qꝛ in fronte villi vadūt ſm aliū modum q̄ ruge.nā ruge vadūt per trāsuersuꝫ ⁊ villi ſm lōgū.⁊ ideo si tu in fronte ꝑforabis ſm sitū rugarū:tūc incidenť villi ⁊ musculus frontis ⁊ cutis frontis cadit sup faciē.et ideo in fronte non oꝫ seq in ꝑforādo rugas.imo opꝫ vt tu diuersifices ligaturā.i.in ꝑforādo.hoc est dicere ꝙ non oꝫ in ꝑforando exiturā frontis.sed ligaturā.i.ſʒ rugas:sed ſm sitū villoꝝ. In eis vō que sunt sicut inguina oꝫ vt tu vadas.s.in ꝑforādo ſm ligaturā.i.ſm icessum rugarū in latitudie cutis.Et causa huius est.qꝛ ibi villi vadūt ita sicut vadūt ruge in latitudine cutis.⁊ ideo in igninib⁹ debemus ꝑforare ſm sitū rugarū:in fronte autem non.per hoc ergo vult dicere Aui.ꝙ in ꝑforādo debemus incidere ſm sitū rugarū qñ ruge vadūt vt villi:qñ aūt ruge nō vadūt vt villi:tunc debemus seq situꝫ villoꝝ. ❡ Sed intellige vt supra dixit Aui.in illo ca⁰.Curatiōes q̄dē ⁊ ea cum qb⁹ curanť ⁊c̃.ꝙ vt plūmū situs villoꝝ ⁊ longitudo eoꝝ est ſm sitū rugarum nisi in mēbris appropriatis:sicut in fronte:⁊ etiā in palma manus:vbi villi vadūt ſm longū:⁊ ruge vadūt per transuersum.⁊ in alijs mēbris appropriatis:⁊ ideo vt plm̄ sectio ⁊ ꝑforatio debēt ire ſm modū rugaruꝫ:nisi ppter ꝑdictas causas quas posuit Aui. ❡ Et intellige vlterius ꝙ Aui.videtur ponere tria ppter que nō debemus seq rugas in ꝑforatione.Unū est si exitura sit in sumen vel in fronte.aliud est ppter necessitatē.tertiū est si exitura sit in mēbro i quo diuersificeť situs villoꝝ a situ rugarum.Sed tñ intellige ꝙ ille tres cause quas ponit Aui.reducūť ad duas causas vniuersalr̃. Nam ꝑma causa compꝛhendiť sub tertia sicut spāle sub generali:qꝛ causa quare in summē vel in fronte non debemus seq modū rugarū est:qꝛ incessus villoꝝ diuersificať ab icessu rugaruꝫ in illis mēbris.Et ideo solum due sunt cause vniuersalr̃:quare non debemus seq in ꝑforatione modū rugarū.Una est ppter necessitatē.Alia est situs rugarū ꝗ diuersificať a situ villoꝝ. ❡ Intellige etiā vlterius ꝙ ex dictis apparet ꝙ tria sunt illa que vlr̃ debent obseruari in ꝑforatione.Unū est ꝙ sectio fiat in loco saniei.Scōꝫ est ꝙ fiat in loco magis inferiori ⁊ magis maturo ⁊ longingori a neruis et artarijs:ſm ꝙ postea magis specificabit Aui.Tertiū est ꝙ sectio fiat ſm modū icessus rugarū:nisi ppter necessitatē in mēbris:vbi icessus diuersificať ab icessu villoꝝ ⁊ rugaꝝ.Tūc seqtur illa pars.

❡ Et cum tu perforaueris exituram ⁊ extraxeris quod in ea est:tūc necessarium est vt tu succurras ad conglutinandum cutem cum carne: vt non rumpatur ⁊ indurescat:⁊ fiat taliter ꝙ non conglutinetur:quare fiat sinus qui non cesset ipleri et redeat similis exiture ꝑme:⁊ quotiens mundificaueris non mox:ꝑ iterum quin impleať:et fiat in veritate de genere fistularuꝫ ⁊ anteq̄ꝫ facias ipsam conglutinari in hora opꝫ vt mundes eam:⁊ si tibi necessarium fuerit vt in ipsa intromittas radium super cuius caput sit pānus asper cum quo mundifices ipsam et frices:deinde fac ipsam adherere et conserues eam cum ligatura ſm ꝙ dicemus de ligaturis cauernarum et vlcerum profundorum erit cōueniens valde.

❡ In pte illa Aui.ꝓposito regimine vniuersali:q̄tū ad ꝑforationē exituraꝝ.modo Aui.ponit quoddā regimen vniuersale ipaꝝ post ꝑforationē.⁊ duo facit.Primo facit hoc.secūdo Aui.repetit ꝑdictuꝫ regimen de ꝑforatione adiungēdo quoddā ei qđ non specificauerat prius.secūda ibi.(Et oꝫ vt obserues de ꝑforatione).Dicit ergo ꝑmo.Et cum tu ꝑforaueris exiturā ⁊ extraxeris qđ in ea est.s.saniē:tūc est necessariū vt tu succurras ad conglutinandā cuteꝫ cū carne hoc est ad incarnandū ⁊ consolidādū cutem cuꝫ carne que est post ipsam vt non rumpať.s.exitura hoc est vt non fiat in ea disruptio ⁊ sinus in interiori pte sui.⁊ indurescat .s.exitura hoc est vt non fiant labia eius dura:ita ꝙ postea non possit incarnari ⁊ consolidari cum carne.et hoc est qđ subdit.Et fiat taliter ꝙ non conglutineť.quare fiat sinus .s.in exitura ppter disruptionē talem in iterioꝛib⁹ partib⁹ sui qui non cesset impleri.s.sordicie ⁊ virulētia:⁊ alijs superfluitatibus ⁊ redeat silis exiture ꝑme ppter talē cōcauitatem quā habet:in qua aggregant̄ humores ⁊ superfluitates: sicut fit in exitura.Et quotiēs mūdificaueris nō mox:ꝑ qn impleať:⁊ fiat in veritate de genere fistulaꝝ:q̄si vult dicere Aui.ꝙ dato ꝙ tu mūdifices talē exiturā in q̄ fact⁹ est sinus.ꝯcauitas tñ statī post repleť et talis sinus sordiciēb⁹ ⁊ superfluitatib⁹:⁊ fit in vitate q̄si de gn̄e fistulaꝝ. Dicit.n.Albucasis ꝙ oē vuln⁹ aut apa qñ veterascit ⁊ antiquať:⁊ fit vlcus ⁊ nō ꝯsolidať ⁊ emittit pus semꝑ ⁊ nō abscindiť:tūc noiať in quocūqꝫ mēbro fuerit fistula ⁊ nos noiamus ipm zukeme ⁊c̃.Sic ꝑ vult ꝙ qñ tu ꝑforasti exiturā ⁊ extraxeris saniē de ipa necesse est vt cito succurras ad ꝯglutinandū cutē cuꝫ carne ppter cās ꝑdictas. ❡ Intellige aūt hic qñ Aui.dic̃ qñ ꝑforauisti exiturā ⁊c̃.ꝙ itelligit ꝙ statī ꝑforata exitura succurras ad ꝯglutinādā cutē cuꝫ carne:imo prius oꝫ qñ ꝑforata est exitura sanguis ꝑ restrīgi cum albumine ouii:eo ꝙ hec est ꝑma itētio.s.restringere sanguinē.⁊ tūc facto hoc.qꝛ hoc ꝑsupponit Aui.necessariū est vt succurras cito ad cōglutinādā cutē cū carne.sed qꝛ hoc etiā dcm̄ est oꝫ sane itelligi.ideo addit hoc supra dicēs.Et anteq̄ꝫ tu facias ipm cōglutinari in hora.i.cito.oꝫ vt tu mūdes eā.s.cū vnguētis abstersiuis ⁊ mūdificatiuis.qꝛ ait Gal.in lib⁰ de igc.sa.Mūdificare putredinē est cā sine qua non nasciť caro bona in vlcerib⁹.Et si tibi necesse fuerit.s.cā mūdādi ⁊ abstergēdi eā a putredine vt i ipsam intromittas radiū.i.

gessri super eius caput.i.per ipsius orificium sit pãnus aspcum quo mũdifices ipsam ⁊ frices.s.mediãte gessri:quasi vult dicere. Aui. q si ops te abstergere et mũdare exiturã a putredine collecta in ea cũ gessri:tũc debes eã mundare cum pãno aspo mediãte gessri:⁊ hoc vt bene mũdet a putredine ⁊ nihil ibi remaneat.deide.i.post pfectã mũdificationẽ ⁊ cum vnguẽtia:⁊ cũ radio fac ipsam adherere.i.fac eam ɔglutinare ⁊ cõserues eam cũ ligatura:fm q dicem⁹ de ligaturis cauernarũ ⁊ vlcez pfundoz in tractatu de vlceribus:in ca° ppio.Et erit ɔuenies valde vt cõserueť cũ ligatura quẽadmodũ hic diceť. ¶ Intellige aũt q illd qd hic diciť de regimie exiturarũ q̃ sunt pforate est incidentalr dcm:eo q cura exituraz q̃ sunt pforate non spectat amplius ad istũ tractatũ:sed spectat ad tractatũ vlcerũ vlcera generanť a vulneribus ⁊ ab exituris ruptis ⁊ a pustulis ⁊c.⁊ ideo recurrendũ est tũc pro cura ipsaz ad tractatum vlcez.⁊ ideo Aui.non ponit hic aliqs medicinas spãles cõpetẽtes exiture q̃n erupta est.quia hoc posuit in illo tractatu.⁊ ideo quod dicit hic Aui.incidẽtaliter dicit:⁊ generalr valde ⁊ incõplete dicit. Unde ad istum tractatum spectat determiare de cura apostematũ vsq ad pforationem:sed quãdo sunt pforata:tũc pro cura ipsoz sufficienti debemus recurrere ad tractatũ vlcez:cum tũc facta sint vlcera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet vt tu obserues in pforatione illud quod diximus de cõditionibus:deinde pfora i loco maturiori:⁊ parte longiore a venis arterijs ⁊ chordis.

¶ In parte ista Aui.repetit pdictũ regimen generale de pforatione exiture adiungẽdo quoddã qd non specificauerat.Dicit ergo.Et obserues in pforatione id quod diximus de conditionib⁹.s.pius.⁊ in hoc tangit regimen dictum.deinde perfora in loco maturiori ⁊ longiori a venis.parte ⁊c. in hoc tangit illud quod addit predicto regimini. Tunc sequitur illa pars.

¶ Inquit antilus. Si exitura fuerit i capite:tũc sectio eius sit sectio equalis:⁊ sit cũ radice natiuitatis piloz ne sit trãuersa in ea vt cooperiãt eaz pili ⁊ non ostẽdať cum sanabiť. Dixit. Et q̃n ẽ locus eius oculus:tũc eius pforatio sit lata:⁊ si acciderit in naso pforabimus eam equalẽ cum quãtitate longitudis nasi. Et si fuerit ppe oculum pforabimus eam pforatione simili capiti lune noue ⁊ faciemus tortuositatẽ inferius. Si aũt acciderit in mãdibulis secabimus eã equali sectione:q̃m cõpositio huius loci est equalis ⁊ sciť illud ex corporibus senum. Post aures vo pforamus illud equalr. Brachia aũt ⁊ cubitos ⁊ manus ⁊ digitos ⁊ inguina oia pforamus in longitudine. Inqt. Et si fuerit ppe coxas pforabimus eam pforatione rotũda. ⁊ pforatio qdẽ rotũda est:que apprehẽdit cũ apprehensione sua in longitudine corporis aliqd de latitudine eius. Inqt. Q̃m cum locus iste non pforať rotũde possibile est vt aggregenť in eis materie ⁊ fiant fistule. Et similiter etiam pforatur qd est ppe anum ppter locum humiditatis que aggreganť in eo. Et i latere et costis pforatur aperiẽdo. In testiculis vo et virga equaliter. Inqt. Et sumus pmpti vt semp consectio sit sequẽs figuraz loci quãto plus potuerimus sup ipm. Coxe aũt et adiutoria secanť in longitudine:et ɔserua vt non ledas neruos.

¶ In qua pte Aui.postq̃ posuit regimen vle quantũ ad pforationẽ specificat hic pdictũ regimẽ particulr fm diuersitatem membroz in qbus põt fieri exitura que debet incidi.⁊ diuidiť pars illa in ptes duas.q2 pmo ponit illud regimen pforationis distinctũ ⁊ pticulatũ fm diuersitatem mẽbroz per vba antbilis.secũdo epilogat illud regimẽ in breui fm verba sua.2° ibi.(Et scias q pforatio diuersificatur fm loca ⁊c).Dicit ergo pmo. Inqt antbilus si exitura fuerit in capite ⁊c.sit equalis.i.fm longitudinẽ:⁊ sit cũ radice natiuitatis piloz.i.fiat talis sectio fm q incedũt radices capilloz in longũ ne fit.s.sectio trãsuersa in ea.i.in radice capilloz ⁊ non ostẽdať cum sanabiť.i.si exitura sanetur ⁊ consolideť cooperiãt eam capilli si fiat sectio p transuersum.debet ergo in ea fieri sectio fm longũ vt pcedunt radices capilloz. Dixit ⁊ q̃n est loc⁹ oculus:tũc eius pforatio sit lata.i.per trãsuersum rugarũ:eo q talis est sit⁹ lacertoz mouentiũ oculũ.⁊ intelligit hic per oculũ partẽ superioris palpebre oculi.Et si accidit in naso pforabimus eã eqlem.i.fm longũ.⁊ si fuerit ppe oculũ ⁊c.intelligit hic Aui. a parte iferioris palpebre oculi. Si autem accidit in mandibula secabimus eaz sectione equali.i.sectione fm lõgũ. Q̃m cõpositio huius loci est equalis.i.fm longitudinẽ.nã ruge ⁊ villi vadũt in ea fm longũ.Et sciť illud ex corporibus senũ.q2 in senibus:hoc maxime apparet:eo q ruge discernunť plus in senibus q̃ in alijs.quia cutis in eis est magis crispa. Post aures pforabimus istud equalr.sed nos itelligamus carnẽ emũctoriam que est in collo post aures tũc exponemus pforabimus equalr.i.fm longitudinẽ.q2 situs illius loci est fm longũ. Si tu aũt intelligas post aures carnẽ que est imediate post aures que non est emũctoria.tunc expone pforabimus equalr.i.fm longitudinẽ auris:modo situs auris non est oio fm longũ:sed est fm longitudinem aliqd accipiẽs de latitudine.⁊ similr sectio tũc fiet eodẽ modo.brachia aũt ⁊ cubitos ⁊ digitos ⁊ manus ⁊ inguina ⁊ oia pforabimus in longitudine. ¶ Sed intellige q in brachijs ⁊ cubitis ⁊ manibus ⁊ digitis bene debz fieri sectio oino fm longum.sed in inguinibus non debet fieri sectio fm longitudinẽ omnino.imo debet fieri fm lõgitudinem accipientẽ de latitudine:sicut dictũ fuit supra. Et ideo Auicẽ.q2 illud dictum erat aliter intelligendũ de inguine ⁊ aliter in brachijs ⁊c.eo q in inguine non debet fieri sectio oio fm longum.sed in illis alijs sic. Ideo Auic. subdit. Inquit ⁊ si fuerit ppe coxas perforabimus eam pforatione rotũda.Et in latere ⁊ costis perforatur aperiendo.supple sicut tendũt coste per transuersum. Ideo sectio debet ibi accipere de latitudine.vt etiam sit trãsuersa. In testiculis vo ⁊ in virga equalr.i.fz longũ.Et sumus pmpti semp vt consectio idest pforatio sit sequens figuram loci:idest situm loci.⁊ in hoc vniuersalizat de oibus alijs locis appropriatis.de quibus non fecit mentionem qualiter in eis perforatio fiat quanto poterimus ipsum plus.dicit autem quanto poterimus plus:quia nõ possumus imitari figuram loci:eo q aliquãdo situs ⁊ figura loci est fm transuersum ⁊ neruí pcedunt fm longum sicut est in fronte:et ideo in talibus non sequimur figuraz loci ⁊ situm:sed sequimur villos ⁊ musculos.⁊ ideo dicit quãto plus poterim⁹. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et scias q perforatio diuersificatur fm loca quoniam quãdo est apud oculum:tũc perforatio eius est lata similis situi oculi et in naso est

cum longitudine nasi: ⁊ in mandibula est cum longitudine mandibule: ⁊ prope aurē secantur equaliter: quoniam compositio huius loci est equalis: ⁊ cognoscatur illud ex corporibus senum. Post aures vo pforatur equaliter: ⁊ in brachijs ⁊ cruribus ⁊ coxa ⁊ virga totū equaliter fit in longitudine. Et similr in lacertis vētris ⁊ in dorso ⁊ inguinibus ⁊ subascellis pones eam pforationem accipiētem ex latitudine etiam ne fiat in ea sinus qui fiat fistula: ⁊ similr in ea que est prope anum: accipe de latitudine etiam ne proueniat sinus ⁊ fiat fistula. Et testiculi ⁊ virga equaliter in longitudine. Et in latere ⁊ costis accipe in latitudine etiā vt sit trāsuersa: quoniam situs costarum est similr ⁊ caro que est sup eas.

℃ In qua parte recapitulat predictum regimen particulare de pforatione fm verba ppria. et exponit cum hoc magis ea que dicta sunt. ⁊ patet quod dicit per ea que dicta sunt. Tūc sequitur illa pars.

℃ Inquit. Considera semp situm carnis ⁊ villos lacertorum: quoniā non sumus prompti: nisi ad hoc vt pforemus cū mutatione loci vt non proueniat incisio: ⁊ sit locus icarnationis bonus non grossus.

℃ In qua parte Auicēna posito regimine pforationis tam vniuersali ꝙ particulari ponit quosdam canones qui obseruandi sunt in perforatione. et inter istos canones repetit quosdam prius positos. Et diuidit pars illa in partes quattuor: fm ꝙ ponit quattuor canones qui obseruandi sunt in pforatione. secūda ibi. (Et sit in omni dispositione studiū tuum ⁊c.) tertia ibi. (Et perforatio sit fm magnitudinē exiture ⁊c.) quarta ibi. (Et vbi fit exitura diuncta talis ⁊c.).
Dicit pmo. Inquit antbilus considera situm carnis ⁊ villorum ⁊c. cum mutatione loci vt non pueniat icisio. s. neruorum ⁊ lacertorū ⁊c. ⁊ sit locus incarnationis bonus non grossus. hoc est talis fiat incisio ꝙ locus qui remanet post incarnationem. s. cicatricis sit bonus ⁊ non grossus idest durus. ⁊ hoc est vt non sit fedus et turpis. quia non debet esse locus cicatricis qn̄ incarnatur asper ⁊ durus sed imo equalis ⁊ lenis. ℃ Deinde cum dicit.

℃ Et sit in omni dispositione studium tuum ne incidas arteriam neqꝫ venā magnam: aut neruum: aut villos lacerti: ⁊ perforatio sit fm magnitudinem exiture: sed si fuerit parua: ⁊ currit quod est in ea ex loco vno: tunc scinda eam in loco vno: ⁊ si fuerit magna: tunc perfora eam ex principio: deinde intromitte digitum tuum indicē sinistrum in eo ⁊ perfora eam vbi peruenerit caput eius: deinde intromitte etiam in foramine secūdo: ⁊ fm hoc donec venias super eam: ⁊ si exiture fuerit locus sufficiens ex quo sit possibile exire quod est in ea pforabim⁹ ipsā in illo loco: ⁊ si fuerit rotūda: aut fuerit ei figura ne egrediatur qd̄ est in ea ex pforatione vna perforabimus eā in inferiore parte sui in duobus locis: aut tribus fm quantitatē quam scis ꝙ omne quod aggregatur in ea currit in horā. Inquit: nisi sit exitura coniuncturalis aut membrum nobile: aut membrum propinquū ossi: aut panniculo festinabimus in perforatione eius anteqꝫ confirmetur eius maturatione pus corrumpat aliquid de his mēbris.

℃ Ponit alium canonem qui debet obseruari in perforatione. Et patet etiam totum quod dicit vsqꝫ ad illam partem. Dico ergo istud est regimen ⁊c. Tunc sequitur illa pars.

℃ Dico ergo istud est regimē: quādo non inuenimus excusationem de pforatione. Si autem speramus ꝙ rumpatur per se non perforabimus: ⁊ similiter si speramus ꝙ ipsa erumpatur per medicinas facientes eruptionem. Fortasse enim inuenimus in medicinis facientes eruptionem quod stat loco perforationis. ⁊ multotiens perforatur cutis perforatione aliqua: aut accipiatur de ea aliquid. Postea ponitur super eam eruptionem faciens vt sit ei profundatio.

℃ In qua parte Auicen. posito regimine perforationis exiturarum cum ferro ostendit vbi maxime competit illud regimen. Dico ergo istud est regimen scilicet perforationis cum ferro quando non inuenimus excusationem perforandi. supple cum ferro. Si autem speratur ꝙ rumpatur scilicet exitura per se non perforabimus supple cū ferro. Et similiter si speramus ꝙ ipsa rumpatur per medicinas facientes eruptionem: supple non perforabimus cum ferro. quia medicine inducunt minorem dolorem ꝙ ferrum. quia fortasse inuenimus in medicinis facientibus eruptionem scilicet que dicentur in sequenti capitulo ꝙ stat loco perforationis. Dicit autem fortasse: quia aliquando perforant ille medicine exituras: aliquando autem non. ⁊ vbi non perforant oportet perforare cum ferro. Et addit Auicē. vltra ea que dicta sunt quiddam dicens. Et multotiens perforatur cutis perforatiōe aliqua: idest parua: aut accipitur aliquid de ea. postea ponitur super ea: supple medicina eruptionem faciens vt sit ei profundatio idest vt magis profundetur virtus illius: ⁊ magis possit erumpere quia magis potest medicina imprimere in carnem quando cutis est perforata ꝙ quando non est perforata: sicut apparet manifeste ad sensum cū cutis sit dura ⁊ spissa. Et addit hoc Auicēna: vt ostendat ꝙ debemus vitare perforationem cum ferro quantum possumus. ita ꝙ si cutis sit grossa quam non possit erumpere per se medicina: tūc debemus aliqd erumpe de ipsa: ⁊ postea ponere medicinam vt melius possit opari. ⁊ si ita rumpit exitura perfecte: tūc sufficit. Si aūt cum hoc toto non erumperet pfecte: tūc nō possumus vitare pforationem cum ferro.

Sed hic est dubium de dicto Aui. dicit enī Aui. ꝙ si speramus ꝙ exitura rumpat cum medicinis facientib⁹ eruptionem ꝙ non debemus perforare ipsam cum ferro. ℃ Sed p hoc dictum videt ꝙ nunqꝫ exitura sit pforanda cum ferro. q̄

omnem exituram possumus perforare ⁊ erumpere cum medicinis facientibus eruptionem: quia quocunq; modo sit exitura siue grosse cutis siue subtilis erumpet eã medicina caustica que fit ex calce ⁊ sapone confectis cuius forma est in capitulo. videtur ergo per dictũ Auicenne ꝙ nunq̃ debemus perforare exituram cum ferro. ¶ Respondeo ꝙ medicine facientes eruptionem sunt duplices. quedam sunt leues non caustificantes nec facientes escarã sicut ignis. sed sunt erumpentes propter earum caliditatem: ⁊ quia corium est subtile. Sed alie sunt medicine erumpentes exituras fortes ⁊ acute vt sunt cauterizantes ⁊ facientes escaram sicut est predicta medicina que cauterizat ⁊ erumpit cutem qualitercunq; sit siue grossa siue subtilis. modo quãdo Auicẽna dicit ꝙ si speratur ꝙ exitura rumpatur cum medicinis facientibus eruptionẽ non debet erumpi cum ferro intelligit de medicinis leuibus facientibus eruptionem. tales autem medicine non semper erumpunt exituram si exitura sit grosse cutis. Et ideo tunc oportet perforare cum ferro non autem intelligit de medicis erũpẽtibꝰ acutis ⁊ cauterizãtibus.

Sed tunc dubitabit aliquis vlterius quod est melius an perforare exituram cum ferro an cum talibus medicinis acutis ⁊ cauterizantibus vbi non possumus erumpere cum medicinis erumpentibus leuibus. ¶ Dicendum est ad hoc ꝙ si apostema sit ex humoribꝰ frigidis ⁊ humidis ⁊ sit rotunde figure ⁊ magne concauitatis. tunc est melior eruptio que fit cum medicina caustica: quia medicina caustica delicat ⁊ erũpit. Unde facit ibi duo bona. Sed si apostema sit ex humoribus calidis ⁊ sit longe figure vbi nõ oportet nisi perforare in longum. tũc est ibi melior perforatio que fit cum ferro q̃ cum medicina caustica propter eius acuitatem ⁊ caliditatem ipsius induceret ibi nimiaz supercalefactionem: immo vt dicit Albucasis. Aliquãdo medicina caustica facit accidere in membro egritudinez difficilis sanationis ⁊ elongatur ipsius actio ⁊ nocumentum ad membra vicina. vnde non competit nisi in predicto casu. Iterum sunt quidam homines valde abhorrentes incisionem: ⁊ in talibus etiam plus competit medicina caustica.

¶ De eruptionibus exituralibus. CAP. XXX.

Exituras quidem saluas in quibus nõ est magna malitia aperit aqua calida ⁊ rumpit eas. putrefacte autẽ leduntur ex hoc vehementer propter illud qđ attrahitur eis ex materia. ⁊ cũ vides exituram quam aqua calida rectificat. tunc confide de bonitate eius.

¶ Superius Auicenna posuit regimen in speciali ipsarum exiturarum quantum ad perforationem cum ferro. In ista parte Auicen. ponit regimen speciale ipsarum quantum ad perforationem cum medicinis. ⁊ ponit Auicen. in capitulo plures medicinas speciales erumpẽtes exituras. Dicit ergo Auicen. Exituras quidem saluas. Que autem sint exiture salue ⁊ que maligne. ⁊ etiam putrefacte queras in predicto capitulo exiturarum. putrefacte autez leduntur ex hoc: idest ex aqua calida vehementer propter istud quod attrahitur ex materia. i. ex humoribus ad exituram. ⁊ etiam quia aqua calida addit in putrefactionez eo ꝙ aqua est calida ⁊ humida. talia autem sunt putrefactiua exiturarũ in quibus est putrefactio. ⁊ ideo in talibus non competit aqua calida.

¶ De cura. CAPITULUM XXXI.

Et scias ꝙ emplastratio cum radice narcisci rumpit omne prauum ⁊ proprie cum aqua ⁊ melle bulliat totum illud cum oleo de lilio: aut irino: aut radix canne recens cum melle: aut pice sicca cum sorditie alueariorum apum aut emplastrum arbosilos: aut sumatur cere ⁊ resine ⁊ butyri omnium ana. lib. i. ⁊ picis sicce ⁊ mellis amborũ ana. lib. s. ⁊ floris eris. ℥. iij. ⁊ olei quãtum sufficit. ⁊ medicamen de alleis est bonum valde: aut sumantur ammoniaci. vi. cere. iiij. glutinis alborũ. iij. sulfuris citrini. iij. nitri. iij. ⁊ fiat ex eis emplastrum. ⁊ de illis que nos experti sumus est vt sumanť medulla granorum cotti ⁊ nux rancida ⁊ fermẽtum et caules decocti et cepe decocte et sinapis et fimus columbinus et fiet ex eis emplastrum. rumpit enim velociter. et iterum diaquilon solutum in mucilagine sinapis et sapone associatũ cum ficubus. et de medicinis erumpentibus flegmatibus loco perforationis est vt administretur emplastrum factum ex melle anacardos et pice humida que duo aggregentur cum igne equaliter: deinde ponantur super exituras per diem medium: quoniam rumpet eas. et de eis iterũ que sunt fortia est vt sumantur alkali et calx non extincta ⁊ ponantur in submersione sui ⁊ media aque: deinde coletur postq̃ bullierunt ⁊ sint in illa aqua alkali ⁊ calx: deinde sumãtur ⁊ ponãtur in caldariam de ere ⁊ ponãtur super prunas ⁊ congelentur in salem. ⁊ sumatur de hoc sale aliquid ⁊ quantum est quarta eius de sale ammoniaco ⁊ ponatur in mucilagine nasturtij in qua sit aliquid de melle anacardi ⁊ administretur. Aut sumantur cantarides ⁊ terantur ⁊ ponantur super oleũ vetus ⁊ ponantur super ignem leuem scilicet ignem prune donec totum coaguletur: deinde teratur sicut teritur emplastrum ⁊ ponatur super ipsum mel anacardi ⁊ proprie si ponatur in eo stercus accipitris: aut stercus passerum: aut stercus anatis. Et quidam iam dixerunt alkebikez. Et de medicinis resoluẽtibus est omne calidum resolutiuum iteratũ sup membrum cum rarificatione membri ⁊ raritate eius cũ vaporatiõibus faciẽtibus illud de illis in quibus est humiditas calida: ⁊ quanto plus resoluitur emplastretur multotiẽs locus ⁊ embrocetur: ⁊ oportet ne vacuum sit regimen a medicinis leniẽtibꝰ donec leniať duritics ipsiꝰ: q2 necẽiũ ẽ vt admistreť leniẽtia sola. Et iste medicie resoluẽtes famẽ sunt ŏ summa albauracb ⁊

sinapis ⁊ stercus auium ⁊ arsenicum ⁊ calx ⁊ cordumeni ⁊ misceantur cū eis que sunt sicut thus ⁊ glutinum albotin ⁊ mastix ⁊ aldibic ⁊ aggregent̄ cū aceto ⁊ oleo antiquo: ⁊ medicamen factū cum alleis aut ex alacoben aut ex piretro ⁊ staphisagria ⁊ baurach cū melle. Et añ oīa ista mūdet locus cū aqua calida. ⁊ medicamē de marchasita: cui⁹ descriptio. ℞. lapidis marchasite. ℥. xij. amoniaci tantūdē farine fabaꝝ. ℥. vi. misceat̄ cum resina humida ⁊ liniat̄ super cutem ⁊ ponat̄ super saniem donec cadat p se. ⁊ op; vt administret̄ statim: qm̄ exiccat̄ velociter. Et medicamē factū ex salis amoniaci quātitate partis vni⁹ ⁊ ex bezabard quātitate quarte partis vnius: ⁊ ex litharg. quātitate partis vni⁹ et tertie ⁊ ex olei antiq quātitate ptis vnius et duaꝝ tertiaꝝ ptis: sumat̄ ex eo linimētū. Et qñ non cōferunt medicie sicut pdiximus necc̄m ē pforare: aut cauterizare.

Et scias tunc q emplastratio cū radice narcisci. i. cū radice lilij ⁊c. aut pice sicca. i. pice greca. ⁊ pice humida. i. pice nauali. Et de medicis resoluentib⁹ est omne calm ⁊c. Hec lrā pōt dupliciter exponi. Uno modo sic. Et de medicinis resoluētibus. i. de medicinis aperiētibus exituras p quā apertionem sanies resoluit̄ ⁊ extrahit̄. Est omne calidum ⁊c. Alio modo pōt exponi. Et de medicinis resoluentibus saniem. ita q intelligat̄ q sanies resoluat̄ sine apertione p poros cū medicinis sicut resoluit̄ humor calidus p poros in apostemate ⁊c. hoc est possibile aliqñ ⁊ ego ipē aliqñ vidi: sed q: hoc rarissime cōtingit. ⁊ etiā medicine quas postea ponit vident̄ adaptari magis pme expositiō i non credo q pma expositio sit melior. ⁊ eodē modo exponitur sequens littera cū dicit. ⁊ ille medicie resoluētes saniem ⁊c. i. ex bezabard. i. ex galbano.

Regimen exituraꝝ intrinsecaꝝ. CAP. XXXII.

Aldubeler qdē intrinsece op; vt regant̄ cum eūone et pprie qñ colera est egrediēs in egestione et vrina significat q sanguis totus est malus. Qñ vo verificat̄ extimatio medici q sanguis est bonus pter illum quē expellit ad exituras. et post euacuationē. tūc op; vt maturet̄ cū medicis equalibus sicut est vinū tenue subtile cū bibit̄ paulatī. Et illud cui innitendū est in maturatōe exquisitissima coꝝ sunt medicie subtiliatiue exiccatiue sicut myrrha et cinamomū et reliq̄ spēs et cōsequant̄ cū potu vini subtilis qd̄ est ad albedinē decline. et de cōpositis sunt tyriaca et mitridatum et homorosia.

Supius Auicēna posuit diffuse regimē exituraꝝ intrinsecaꝝ. in illo caplo Auicen. ponit quoddā regimē vniuersale exituraꝝ intrinsecaꝝ inquantū spectat ad hūc librū. Ponit aūt Auicēna illud regimē valde in breui ⁊ in vniuersali: eo q ad istū librū nō spectat de hoc determinare diffuse: sed de cura exituraꝝ itrinsecaꝝ in spāli. ⁊ diffuse determinauit in 3° libro. ⁊ ideo p cura ipsoꝝ sufficiēti ad illū librū recurras. ⁊ p; qd̄ hic dicit Auicen. nisi q dicit. Et illud cui innitēdum est in maturatione exquisitissima exponas. i. in apostematib⁹ vel exituris in qbus indigemus exq̄sitis sicut maturare. pp̄terea. s. q: fuerit de materia q̄ difficilis curatōis existit q̄lis est materia viscosa ⁊ grossa sunt medicie subtiliatiue ⁊c. in istis. n. pp̄ter difficultatē maturatōis coꝝ nō sufficit vini administratio.

De aldemenul. CAP. XXXIII.

Aldemenul itez sunt de gn̄e exituraꝝ. Et plim coꝝ fit ex malitia digōnis et ex motibus sup repletionē et que currunt cursu illoꝝ. Et deteriores aldemenul sunt q sunt pfundiores.

In isto caplo Auicē. determiat de quodā apate qd̄ dicitur ademenul vel ademul qd̄ expōitur esse furunculus. Determiat ḡ hic de furunculis inter exituras: q: furunculi vtplurimū vel fiūt incipiendo exiture vel cōuertuntur ad exiturā vel raro cōuertunt̄ ad resolōnē vt ipse met dicit Auicen. Diuidit̄ aūt hec pars in partes duas. Determinat pmo de ipso theorice. i. quantū ad causas ⁊ ostēdēdo quid est. 2° determinat de ipso practice. 2° ibi (Et qñ apparet ademenul tūc coꝝ ⁊c.) Dicit pmo ademenul iterū sunt de genere exituraꝝ: q: vel fiūt incipiēdo exiture vel cōuertit̄ esse coꝝ ad exiturā sm plurimū. ⁊ pp̄ter hoc su. determiat de ipsis in caplo exiturarum. ⁊ sunt signa eius q h; eminentiā pinealē ⁊ facit plura orificia ex quibus egredit̄ quoddā trumbū saniei grossū. ⁊ qñq; est rubeū. ⁊ tūc est magis saluū. ⁊ qñq; est liuidū. ⁊ tunc est malū: q: q̄si attinet nature antracis. Et plim coꝝ ⁊c.

De cura aldemenul. CAP. XXXIIII.

Quando apparēt aldemenul. tunc eorū cura circiter tres dies est cura apostematum calidoꝝ: deinde post illud op; vt fit occupatio in resoluendo et maturando. forasse. n. resoluent̄ et illud est secundū minus et forasse maturant̄. et non op; vt negligentia in curatione aldemenul: multotiēs. n. conuertit̄ ad exituram magnā: et cura eius est euō sm quantitatē necessitatis flebotomie ⁊ solōnis ventris.

In illo caplo Auic. determiat de cura furūculoꝝ. Et diuidit̄ ps ista in ptes duas. pmo ponit curā ei⁹ in generali quātū ad localia ⁊ quātū ad pncipia ipsi⁹ ⁊ quātū ad alia tpa. 2° ponit curā ei⁹ in spāli quātū ad maturatōē ponēdo spāles medicias maturatiuas. 2° ibi (Et cū fuerit cū aldemenul pulsatio ⁊ basis radicis) Dicit ḡ pmo qñ apparet ademenul. tunc coꝝ cura est circiter tres dies. hoc est quātū ad pncipiū est cura apatū calidoꝝ. s. repcutiendo ⁊ euacuādo corpus. Intellige tamē q in malis furunculis quoꝝ color est niger ⁊ liuidus nō est tutū repcutere propter pessimitatē materie: sicut etiā dcm̄ fuit de pruna in caplo de pruna ⁊ de igne psico. Deīde post illud. i. post pncipiū ⁊c. Et cura eius est euacuatio. s. sanguis adusti. ⁊ hoc p flōmiā: ⁊ colere: ⁊ hoc fit p solōnē vētris. Et itellige q illa cura d; pmitti ante oēm curā q̄uis Auic. ponat eā post curā localē. Deinde cum dicit.

Et cū fuerit in aldemenul pulsatio ⁊ basis radicis. tunc est necessaria maturatio. ergo adiuuet̄ ad illam. ⁊ illum quidē qui passus est multitudinem agressionis aldemenul liberat solutio ventris ⁊ rarificatio cutis cum balneis administratis semp et exercitio.

¶ In parte ista Aui. ponit curã carbunculi magis spãliter quãtũ ad maturatões. ⁊ pmo ostẽdit qñ est necessaria in carbũculo maturatio adiungẽdo cũ hoc quandã curam quãtũ ad vsia que debẽt fieri pmo. 2° ponit medicias maturatiuas spãles. 2° ibi (Et de maturatiuis qdem ⁊c.) Dicit pmo. ⁊ cũ fuerit cũ ademenul pulsatio basis radicis. tũc necessaria est maturatio: qz qñ crescit pulsatio. tũc est signũ generatõis saniei: eo q in generatiõe saniei fiũt dolores ⁊ febres sicut dicit Ipo. Itez etiã qñ fuerit cum eo basis radicis. tũc est signũ q materia nõ resoluit̃ nec eũ potat: sed vult saniēs fieri. ergo tunc qñ sic est necessaria est maturatio. adiuuet̃ ergo ad id. s. cũ medicis maturatiuis que dicent̃: Et illũ qdez q passus est ⁊c. liberat solutio ventris supple ⁊ flõmia etiã ⁊ rarificatio cutis cũ balneo admistrato su. ⁊ exercitatio su. post pfectam euõnem corporis. ⁊ ẽt debẽt tũc admistrari non sup repletiões: qz tũc nõ liberaret: imo esset causa ipso ʒ: sed debẽt administrari post mundificatões ⁊ ante cibũ ⁊ potũ.

¶ Et de maturatiuis qdez ẽ semẽ almaru tritũ cũ lacte aut ficub⁹: aut cũ ficubus ⁊ melle: ⁊ ficus cũ melle ipo. ⁊ triticũ masticatũ ẽ bonũ ad maturatões co ʒ. ⁊ silr passe ↄfecte cũ baurach. Aut ficus cũ sinapi pmixte cum oleo de lilio ⁊ medicamẽ aldemenul cognitũ: ⁊ medicamen de fermẽto notũ: ⁊ medicamẽ cui iest iste modus maturat. Re. butyri. ℥. j. ⁊ medũ. fermẽti accrosi. ℥. i. ⁊ semis almaru triti: ⁊ psilij oiuz añ. ℥. i. ⁊ lactis fici. ʒ. ij. fenugreci ⁊ seminis lini oium añ. ʒ. v. bulliat in lacte ⁊ admistret̃: ipm eni est maturatiuũ tẽperatũ. Et cũ aldemenul difficulter venit ad pus ⁊ cũ qete caliditatis grauis. tũc flebotoma venã que imbibit ipsz: deinde ventosa locũ ⁊ nõ facias istud in principio: qñ egredier̃ sanguis virulentus ⁊ retinebitur grossus ⁊ fiet illic vlcus du ʒ. Et qñ maturat̃ ⁊ nõ aperit̃ pfora ipm aut cũ medicis aut cũ ferro: aut fm q dictum est in exituris. ⁊ de bonis erumpentibus est istud: semen lini fimus columbinus. ⁊ fermentum.

¶ Hic Auicẽna ponit spãles medicinas maturationis semen almarum. i. lingue bouis scilicet eius species que habet radices rubeas.

¶ De moro. CAP. XXXV.

Hoc est apã molle ex carne addita qõ accidit in carne rara. Et plm eius fit in ano ⁊ vulua. ⁊ qñqz est saluum: et qñqz est malignum doloroisũ.

¶ In illo caplo Auicẽna determinat de quodã apate sanguineo qõ dr̃ mo ʒ. Dicit ergo Auicen. hoc. s. mo ʒ est apã molle nõ intelligas molle: qz fit apostema flegmaticũ: qz si sic esset. tũc non determinaret̃ de ipso inter apata calã: sed dicat̃ esse molle: qz fit ex carne addita molli sanguinea qõ accidit in carne rara. i. molli supple vt in pluribus: qz in tali loco maxime. ⁊ vtplurimuz generat̃ illa caro mollis. Et qñqz est saluũ vt quãdo illa caro mollis sanguinea est nõ habens malũ colorẽ. Et qñqz est malignũ ⁊ dolorosum vt qñ illa caro est dura ⁊ fusci coloris: qz attinet nature cancri. ⁊ Aui. nõ ponit curã eius: qz cura eius est solum opatio manualis. s. incisio illius carnis ex toto. Intellige tamen q si tale mo ʒ sit malignũ dolorosum. tũc nõ tangatur cũ ferro cũ attineat nature cancri: sed regat̃ solum blandiẽdo cũ medicinis sicut regit̃ cancer. vnde cura eius spectat ad caplm cure cancri.

¶ Tractatus scds de apatib⁹ fridis ⁊ q̃ currũt cursu co ʒ.

CAPITVLVM. I.

Humores frigidi ⁊ q currunt cursu eorum in corpore sunt flegma et melãcolia et vẽtositas et compositum ex eis. et tu iam sciuisti species eorum.

¶ In precedenti tractatu determinat Auicẽna de apostematibus calidis ⁊ curis ipso ʒ. In illo secũdo tractatu determinat Auicẽ. de apostematibus frigidis ⁊ curis ipso ʒ. Et diuidit̃ pars illa in partes duas. primo determinat de apatibus frigidis in vli. 2° determinat de ipsis in spãli. 2° ibi in sequẽti caplo (Et apostema albũ molle ⁊c.) In primo aũt caplo. Auicẽna duo facit. Primo ponit diuisionẽ humo ʒ frigido ʒ in vli. Secũdo pencs illã diuisionẽ ponit diuisionẽ apatum frigido ʒ in vli. 2° ibi (Et apostemata frida aut sunt flegmatica ⁊c.) Dicit pmo q hũores fridi. ⁊ que currunt cursu eo ʒ. hoc qõ dicit humores frigidi refertur ad flegma ⁊ melancoliaz. hoc aũt qõ dicit. ⁊ que currũt cursu eo ʒ: refert̃ ad vẽtositatẽ ⁊ ad compositũ ex eis. nã ventositas non est ppũe humor frigidus: qz est improprie hũor: sed currit cursu humo ʒ frigido ʒ: eo q ventositas pportiõat̃ humori. cũ ventositas non sit aliud q̃ humor extenuatus sub forma vaporis ⁊ cum hoc etiã proportionat̃ plus hũoribus frigidis: qz quãqz vẽtositas nõ sit a caliditate exclusa: tamẽ qz est in ea caliditas diminuta: eo q vẽtositas generat̃ ex hũoribus eleuatis a calore nõ potẽte ipsos dissoluere. iõ vẽtositas pportiõat̃ humoribus frigidis ⁊ currit cursu co ʒ. Item etiã compositum ex eis dr̃ currere cursu hũo ʒ frigido ʒ: qz quãqz in cõposito sint aliqñ hu. calidi admixtiõe currũt cursu hũo ʒ frido ʒ: qz plus dñant̃ ibi hu. frigidi. sicut qñ dñant̃ plus humores cali dr̃ currere id totũ ↄpositũ cursu hũo ʒ calo ʒ. vt dcm̃ fuit supra in tractatu apatũ calo ʒ. sũt flegma melãcolia ⁊ vẽtositas ⁊ cõpositũ ex eis. hoc qõ dicit compositũ põt duplr itelligi ⁊ vtroqz mõ itelligit Aui. Uno° cõpositũ ex eis. i. ex plurib⁹ hu. fridis: qz sicut cõponunt̃ humores calidi adiuicez sicut colera ⁊ sanguis. ita ẽt pñt cõponi hũo. fridi adiuicẽ. Alio° põt intelligi cõpositũ ex eis. i. ex humo. fridis ⁊ calidis. ita tñ q dñent̃ ibi hu. fridi: qz qñ cõponunt̃ hu. calidi ⁊ fridi adinuicẽ ⁊ dñant̃ ibi hũores frigidi. tũc totũ istud cõpositũ dr̃ currere cursu humorũ frigido ʒ: qz cõpositũ noiat̃ a dñantiori sed si dñarent̃ ibi hu. calidi. tunc illud compositũ diceret̃ currere cursu humo ʒ calido ʒ ⁊ nõ frigido ʒ sicut dcm̃ est. Et tu iaz sciuisti spẽs co ʒ. i. apatũ frido ʒ. s. in lib. pmo. Fen 2°. cap. de egritudib⁹ compositis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et apata frida: aut sunt flegmatica: aut melãcolica: aut vẽtosa: aut cõposita.

¶ In parte illa Aui. fm pdictã diuisionẽ humo ʒ fridorũ accipit diuisionẽ apatuz frido ʒ: eo q apata frida fiũt ex hũorib⁹ fridis. ⁊ iõ fm diuisionẽ hu. frido ʒ accipit̃ diuisio apatũ frido ʒ. Et diuidit̃ ps ista in ptes duas. pmo ponit istã diuisionẽ. 2° subdiuidit ⁊ declarat mẽbra diuisionis illi⁹. 2° ibi (Et apata flegmatica) Dicit g pmo.

Sed hic est dubitatio vr̃ q Auic. sit diminutus ⁊ sit supfluus. nã Auic. dic̃ in p. Fen 2°. ca° õ apatib⁹. q apata frida aut sũt de mã melica aut sũt de mã flatica aut aquosa aut vẽtosa. p h̃ g qõ ibi dic̃ Aui. in pmo videret̃ esse hic Aui. diminutus. pmo eo q Auic.

ponit ibi apa fridū aquosum: hic aūt nō. Itē et videt̄ esse supfluus: qꝛ ibi Aui. nō ponit apa cōpositū. hic aūt ponit. ¶ Dōm est ad hoc ꝛ pmo ad pmū cū ita arguis ipm eē diminutū: qꝛ nō ponit h̄ apa aquosum ibi aūt ponit. Dōm est ꝙ Aui. sub apate flegmatico cōprehēdit apa aquosū: eo ꝙ aquositas ꝓportiōatur flegmati. nā sicut flegma est sanguis diminute coctus ita aquositas est flegma diminute coctū. ¶ Ad 2m cū ita arguis ipm de supfluo est dōm ꝙ ibi Auic. hoc nō expressit de compositis: dedit tñ ea satis itelligi: qꝛ ponēdo simplicia itelligunt̄ cōposita ꝛ maxime nō curauit ibi ponere Auic. qꝛ supius posuerat de apatibus calidis ꝙ qdā sunt simplicia ꝛ quedā sunt cōposita. ꝛ ideo per illud dedit silr itelligere de apatibus fridis ꝙ quedā sunt simplicia ꝛ quedā sunt cōposita. hic aūt Auic. qd ibi dedit intelligere expressit. ꝛ ideo nec est diminutus nec est supfluus. ¶ Deide cum dicit.

¶ Et apata flegmatica aut sunt simplicia ꝛ nominant̄ apostemata mollia. Aut aquosa sicut accidit mēbro aliquo vt in eo aggreget̄ aqua sicut hydropisis proprie. Aut dubelles in quo sunt sicut nodi lenes. Aut dure sicut scrophule ꝛ nodi duri.

¶ In parte ista Aui. subdiuidit ꝛ declarat mēbra predicte diuisionis. ꝛ diuidit̄ pars ista in ptes quattuor. pmo subdiuidit apata flegmatica. 2o apata melancolica. 3o apata ventosa. 4o apata composita. 2a ibi (Et melācolica) 3a ibi (Et ventosa) 4a ibi (Et qnqꝫ cōponunt̄) Dicit ğ pmo. Et apata flegmatica aut sunt simplicia. non itelligas simplicia: vt qꝛ alie spēs quas postea ponit apatū flaticoꝝ sint cōposite: sed expone: aut sunt simplicia .i. laxa: qꝛ fiunt ex flegmate laxo ꝛ molli vt est vndimia. ꝛ hoc est qd subdit Auic. Et noiant̄ apata mollia: aut. s. fiunt apata flatica aut aquosa sicut accidit ꝛc̄. aut. s. apostemata flegmatica sunt de dubelles in qbus. s. dubelles sunt sicut nodi lenes .i. molles: qꝛ isti nodi fiūt ex flegmate molli. ꝛ ideo noiantur nodi lenes. ꝛ sub isto gñe cōprehēdunt̄ etiā glādule molles. ꝛ differūt isti nodi lenes ab apate laxo ꝛ molli. licꝫ vtraqꝫ fiant ex flegmate molli: eo ꝙ nodi molles sunt separati a carne ꝛ inuoluti in copertorio: sed apa laxum est imixtum substātie membri ꝛ nō separatū. vnde flegma in nodis est collectū in vno loco ꝛ separatū a substātia membri: sed in apate laxo est sparsum in membro ꝛ imixtū substātie membri: aut. s. sunt apata flatica dura sicut sūt scroffule ꝛ nodi duri. ¶ Sed tu dices h̄ videt̄ ꝙ Auicēna dicat falsum. naꝫ ipse dicit in pmo libro Fen 2a. caplo de apatibus. ꝙ apatū que fiunt ex materia melancolica sunt tria genera. s. duricies cācri ꝛ glandulaꝝ genus ex qbus sunt scroffule ꝛ nodi. hic aūt dicit ꝙ scroffule ꝛ nodi duri sunt apata flegmatica. ¶ Responde ꝛ pōt haberi rñsio ex quodā dicto qd dicit Auicēna in caplo de nodis. nā nodi duri ꝛ scroffule sunt radicalr ex flate. ꝛ ideo qꝛ radicaliter sunt ex flegmate. Auicēna hic enumerat ea iter apata flegmatica: sꝫ qꝛ in illo flegmate resoluit̄ subtile ꝛ remanet grossuꝫ induratum. ꝛ ois humor iduratus reducit̄ ꝛ transit in naturaꝫ humoris melācolici. ideo scroffule ꝛ nodi quātū ad eoꝝ factuꝫ esse dicunt̄ esse apata melācolica ꝛ fiunt ex humore melancolico: qꝛ fiunt ex flegmate idurato qd ꝯuersuꝫ est in nām melancolie. ꝛ illo mō Auic. in pmo libro cōnumerauit ea inter apata melancolica. sic ğ ad diuersa respexit Auic. h̄. ꝛ in pmo libro. ¶ Ulterius nota ꝙ differūt scroffule ꝛ nodi duri. sicut ponit Auic. in pmo. nā licet illa vtraqꝫ differāt a sclirosi ꝛ cancro p hoc ꝙ cancer ꝛ sclirosis sunt ifixa ꝛ cōiuncta substantie mēbri. scroffule vo ꝛ nodi sunt sepata tñ nodi sunt magis sepati a carne q̄ scroffule. naꝫ nodi sunt oino separati ab ea. s. carne in quo stant. Scroffule aūt sunt aliqualr retente supficiei carnis ꝛ suspēse in ipsa sicut postea ponet Auicē. ¶ Sed tu dices vlterius sub qua istaꝝ spēꝝ reponunt̄ glandule: cū postea in pseqndo de eis faciat mentōeꝫ ꝛ capitm spāle. ꝛ etiā Auicēna in pmo facit de eis mentōeꝫ inter apostemata flegmatica ꝛ etiā iter apata melancolica. ¶ Dōm est ꝙ glandula pma sui diuisione diuidit̄ in duas spēs .i. in glādulam mollem ꝛ in glādulā durā. Mollis glādula est illa que fit ex flegmate molli sicut fiunt nodi lenes. ꝛ ideo talis glādula cōprehendit̄ sub hoc qd dicit Auicenna. Aut dubelles in qbus sunt sicut nodi lenes. vñ dubelles lenis est sicut genus ad oia illa in qbus est flegma molle ꝛ coadunatū in loco vno. Glādula aūt dura est duplex. quedā ē dura in vltimo duriciei q̄ est ex melancolia ꝛ flegmate idurato. ꝛ illa vocat̄ scroffula vel nodus durus. vñ talis glādula idē est quod scroffula vel nodus durus. Sꝫ alia est glādula dura q̄ nō habet illā duriciē vltimā sicut scroffule ꝛ nodi duri: sꝫ hꝫ duriciē aliqualē. vñ hꝫ maiorē duriciē q̄ nodi lenes vel glādule molles ꝛ minorē q̄ scroffule ꝛ nodi duri. ꝛ illa vocatur absolute glādula sicut apparet p Auicennā in pmo libro. ꝛ talis glādula reponit̄ ab Auicēna in pmo iter apata melācolica. Sed Auicēna reponit ipsam h̄ inter apata flegmatica. Nam vt dcm̄ fuit pus alio modo loqtur hic ꝛ alio mō in pmo. Et cōprehēdit h̄ Aui. talem glādulaꝫ sub hoc qd dic̄. Aut dura in qbus sunt ꝛc̄. qꝛ p hoc ꝙ dicit: aut dura: Auicen. dat itelligere oia apata flegmatica dura in qbus est collectū flegma duꝝ. ꝛ ideo p hoc qd dic̄ aut dura cōprehendit Auicē. glandulas duras ꝛ scroffulas ꝛ nodos duros. ꝛ sicut nodi lenes ꝛ glādule molles dicunt̄ dubelles lenes. ita et illa oia pñt dici dubelles dure. ꝛ credo ꝙ Auicē. itendat hoc cū dicit. aut dura sicut scroffule. Intellige aūt vlterius ꝙ ex pdictis appet ꝙ vlr quattuor sunt spēs apatū flaticoꝝ fm modū fm quē hic loqtur Auicē. nā apata flatica quedaꝫ sunt aquosa quedā sunt mollia. ꝛ quedā dubelles lenes ꝛ sub istis cōprehēdunt̄ glādule ꝛ nodi molles. ꝛ quedaꝫ sunt dubelles dure ꝛ scroffule ꝛ nodi duri. Intellige vlterius fm ꝙ ponit Auicēna in pmo. ꝙ diuersitas illoꝝ apatū flegmaticoꝝ fm duriciem ꝛ mollitiem nō est nisi fm grossiciei flegmatis diuersitatē ꝛ mollicie ipsius ꝛ eius subtilitatē ꝛ laxitatē ipsius duriciei. Et Auic. vltra hoc addit ita vt qnqꝫ melancolicis sint silia. ꝛ qnqꝫ vident̄ vētosa ꝛc̄. ¶ Deide cum dicit.

¶ Et melancolica aut sephiros aut cancer. ꝛ tu scies differentiam inter vtrosqꝫ.

¶ In ista pte Aui. subdiuidit. ꝛ declarat 2m mēbrū pdicte diuisiōis. s. apata melācolica. ꝛ dic̄. Et melancolica supple sunt aut sephiros aut cācer. ita ꝙ duo pōit genera vl spēs q̄ fiunt ex mā melācolica. s. sephyros ꝛ cācer. Sꝫ Auic. in pmo. Fen 2a. caplo de apatib9 dicit ꝙ illoꝝ q̄ ē q̄ fiūt ex materia melancolica tria sunt genera. s. duricies cancer ꝛ glādulaꝝ genus ex qbus sunt scroffule ꝛ nodi ꝛc̄. Et tu respōdeas ad hoc sicut dcm̄ fuit. Nā Aui. h̄. scroffulas ꝛ nodos cōnumerat inter apata flegmatica: qꝛ radicalr sunt apata flegmatica. Sed Auicē. in pmo cōnumerat ea iter melācolica. eo ꝙ flegma illud est ꝯuersuꝫ i nām melācolie ꝓpter qd est induratuꝫ. nā alio modo loqtur hic ꝛ ibi. Et tu scias drīam iter vtrāqꝫ. s. inter sclirosim ꝛ cancrū in caplo de cancro. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et ventosa aut sunt eleuatio: aut inflatio. ꝛ eleuatio qdē est quādo vētositas pmiscet̄ substantie mēbri. ꝛ inflatio est qñ est vētositas aggregata in spatio vno fixa in eo.

¶ In parte ista Aui. subdiuidit ꝛ declarat tertiū membrū

pdicte diuisiōis. s. apata ventosa. Et dicit q apata ventosa aut sunt eleuatio aut iflatio. Et videte h. vt dicit Auic. eleuatio dicit in pmo lib. cazesia. Vñ dicit ipse in pmo q apata ventosa fm duas diuersificant spēs. Una est cazesia. z altera est iflatio. Vñ Aui. ibi vocat cazesiam hic vocat eleuatōez. Et modo Aui. ondit gd est eleuatio z inflatio. Et dicit qd eleuatio est qñ ventositas expāsa. s. in mēbro permiscet vapori. s. flegmatis z pmiscet etiam. s. ventositas substātie membri. Sed inflatio est qñ ventositas est aggregata in vno spacio z fixa in eo. Et ex hoc qd h dicit Aui. habet etiā dñtia inter eleuatōez z inflāmatiōez. Nā vt dicit Auic. in pmo libro. Eleuatio z iflatio differūt duobus modis. essentia z cōmixtura. hoc est differūt per essentiā z cōmixturam. i. fm situm. Differūt fm essentiā: qz eleuatio causat ex ventositate pmixta vapori flegmatis. Et itelligo vapori flegmatis. i. humiditati subtili flegmatice: sed iflatio fit ex vētositate pura. Differunt etiā secundū situm: qz ventositas in eleuatōe est pmixta z expāsa in suba membri. z ideo cazeza z eleuatio non resistit tactui imo inuenit post eā tactus mollē: sed in iflatōe vētositas est aggregata z separata a membro z fixa in vno loco. z si tangat resistit tactui resistētia multa aut pauca sic dicit Aui. in pmo lib. Deinde cū dicit.

¶ Et qñqz componunt illa apostemata adinuicem z cum calidis ex eis.

¶ Hic Aui. subdiuidit. z declarat quartū membrū pdicte diuisionis. s. apata cōposita z dicit. Et qñ componunt ista apata. s. frida adinuicē z cum calidis ex eis. i. z qñqz cōponunt cū calidis. quasi vult dicere Auic. q apata cōposita frigida sunt duplicia. quedā sunt cōposita ex pluribus humoribus frigidis. vñ tūc cōponunt apata frida adinuicē. z qdam sunt cōposita: vt qz frida sunt cōposita cuz calidis: sed tñ pdominant ibi humores frigidi.

¶ De apostemate molli flegmatico quod nominatur vndimia. CAPITVLVM. III.

Et apostema album molle in quo nō est caliditas z quāto plus materia est subtilior z magis madida est mollificatio eius vehementior z digitus facilius penetrat in eo quod comprimit cuz prohibitione eius quod est in eo quod nō est in eleuatōe: z quāto plus materia ē grossior: est ad duritiē z frigus decliue.

¶ Sapius Aui. determinauit de apatibus fridis in vl. In ista parte Aui. exequit de ipsis in spāli. z diuidit pars ista in ptes qttuor. pmo determinat de apatib⁹ fridis flegmaticis. 2⁰ determinat de apatib⁹ fridis melācolicis. 3⁰ determinat de apatib⁹ fridis vētosis. z 4⁰ determinat de apatib⁹ fridis cōpositis. 2⁰ ibi. (Apa dur noiatur sephyros zc.) 3⁰ ibi. (De apatib⁹ vētosis ē zc.) 4⁰ pōt assignari ibi (Est vt accidat sup ptes corpis pustula qdaz islās zc.) Prima ps in qua determinat de apatibus fridis flaticis diuidit in ptes qttuor. In pma parte determinat de apate molli. In scda pte determinat de nodis tā de nodis lenib⁹ q̄ȝ de nodis duris. In tertia pte determinat de glādulis. In 4⁰ pte determinat de scroffulis. 2⁰ ibi (Nodi sunt debeler) 3⁰ ibi. (Qñqz generat in qbusdā mēbris apa glādosum) 4⁰ ibi (Scroffule similant nodis) Nō aūt determinat Auic. hic de apatib⁹ aquosis: eo q apata aquosa nō generāt nisi in mēbris determiatis. sicut hydropisis aquosa est egritudo ppria epatis. z hernia aquosa ē egritudo ppria burse testiculoz. sic q accidit in craneo de aquositate est egritudo mēbri appropati. z iō qz talia apata aquosa sunt egritudines pticulares z determiate. z ad huc librū nō spectat determiare de egritudib⁹ appropatis: sȝ spectat h ad tertiū librū. iō hic Aui. nō determiat de apatib⁹ aquosis: sȝ in 3⁰ lib⁰ fm q ibi appet. ¶ Uel posset diuidi illa ps alio⁹ magis artificiali. ita q diceret q illa ps diuidit in ptes tres. In p⁰ pte determiat de apate flegmatio molli. In secūda parte determinat de dubeler lenib⁹. In 3⁰ parte de dubeler duris. 2⁰ ibi (Nodi sūt dubeler) 3⁰ ibi (Scroffule similant nodis) In pmo ḡ cap. Aui. determiat de apate flatico molli qd dr vndimia. Et diuidit ps hec in duas. pmo determiat de ipo theorice. 2⁰ practice. ibi 2⁰ (Curatio gdē cū solone zc.) Prima pars ēt diuidit in qttuor. pmo ostēdit gd est vndimia z pōit signa ipsius. 2⁰ ponit cām ipsi⁹. 3⁰ pōit signa p que differt ab apatibus melācolicis. 4⁰ qz vndimia pōt accidere ex pcussione z ex causa pmitiua: tamē hoc est raro. aliqñ tamē ex causa antecedēti. z hoc est vt plus: ondit quomō aliqñ vndimia pōt accidere ex causa pmitiua z ponit signū p qd differt ab ipsa vt accidit ex causa anti. 2⁰ ibi (Et plim eius zc.) 3⁰ ibi (Et differt vndimia) 4⁰ ibi (Et qñqz accidit ex percussiōe). Dicit ḡ pmo. Est. s. vndimia apa albū zc. qd nō est in eleuatōe.

Et tu dices. istud nō videt verū: qz Aui. dicit in pmo. vt dcm est supra q eleuatōez inuenit sensus mollem. ergo eleuatio etiaȝ cedit impressioni digiti sicut z vndimia. ¶ Preterea Auicēna dicit statiȝ post: q vndimia est de genere eleuatōis. quomodo ergo dicit h Auicēna q nō est in eleuatōe. ¶ Tu potes respondere sic. quādo Auicēna dicit q nō est in eleuatōe itellige tanta impressio digiti sicut est in vndimia: qz in eleuatōe est aliqua vētositas que resistit aliquo modo impressioni digiti. in vndimia aūt non. ¶ Ad pmuȝ ḡ qd tu arguebas: qz tu dicis. Auicēna dicit in pmo q eleuationem inuenit sensus mollem. Dōm q Auicenna itelligit hic per respectū ad iflatōez que iflatio resistit ita impressioni digiti q nulla quasi in ea appet impressio: sed in eleuatōe apparet impressio digiti: sed nō adhuc est ibi terminata impressio digiti sicut est in vndimia. ¶ Ad secundū quod tu arguebas: quia dicis Auicēna dicit statim post q vndimia est de genere eleuatōis. ¶ Dōm est q Auicēna noluit oino q vndimia eēt de genere eleuationis: qz tūc vndimia esset apostema vētosuȝ: sed voluit per hoc q dixit q vndimia est ō genere eleuatōis hoc est q vndimia ɔuenit cū eleuatōe: quia cōuenit cū ea quodāmodo ipressione digiti: qz eleuatio fit ex ventositate permixta humiditati subtili flegmatice. z iō digitus imprimit in ea sic imprimit i vndimia: sed differt vndimia ab ea: qz est i vndimia maior impssio: qz vndimia fit ex humiditate subtili flegmatica sine vētositate: sȝ eleuatio ē cuȝ aliq̄ vētositate: z iō p hoc q Auic. dicit h q nō est i eleuatōe possumus dicere q tāgit dñtiam iter vndimiā z eleuatōez. Cū aūt dic̄ ifer⁹ z ē de genere eleuatōis: possumus dicere q tangit ɔueniētiā iter vndimiā z eleuatōez. ¶ Sȝ ex pdictis ergo pȝ q Aui. in ista pte pōit signa ipsi⁹ vndimie. z p eadem signa ondit dñtiaȝ ipsi⁹ ab apatibus vētosis: qz p illa signa differt vndimia ab eleuatione. z si p illa signa differt ab eleuatōe Aui. excludit iplicite q multo forti⁹ differat p illa signa ab inflatōe cū minus cōueniat vndimia cū inflatōe q̄ȝ cū eleuatōe: eo q in inflatōe est pura vētositas. vt dcm est pus. Et quāto materia flegmatica vndimie ē plus grossior zc. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et plurimum eius est a vapore flegmatis z est de genere eleuationis.

¶ Auicēna ponit h cām ipsius vndimie q̄tū ad cāȝ materialeȝ. Dicit ergo. Et plurimū eius fit a vapore flegmatis. s. ab humiditate subtili flegmatica. vñ non intelligit hec

per vaporem ventositatem: sed intelligas hic p vaporem humiditatem subtilem flegmaticam que quidem ppter suã subtilitatẽ assimilat̃ nature vaporis. Et est de genere eleuationis. expone hic fm q dcm̃ est pus. ¶ Et intellige circa istã partez q hoc qd dicit Auicẽ. Et plm̃ eius rc. pot referri ad idem apa ꝛ ad diuersa apata. si referat̃ ad idez apa tunc erit sensus. ꝛ plurimũ eius. i. maior pars hũoris apatis vndimie est humiditas subtilis flegmatica. Dicit aũt Auicẽ. plurimũ: q2 possibile est q cũ illa materia subtili multa admisceatur aliqd materie grosse ꝛ flegmatis grossi. Si aũt istud referat̃ ad diuersa apata. tũc erit sensus. ꝛ plurimuz eius. i. vtplm̃ ꝛ plurima apata vndimie fiunt ex tali vapore flegmatis. Dicit aũt Auicẽ. plm̃: q2 aliquãdo possẽ est q vndimia nõ fiat ex materia flegmatica sic subtili sed fit ex materia grossiori. licz etiã illa sit subtilis p respectũ ad mãm alioꝝ apatũ flegmaticoꝝ. Et propter hoc Aui. dixit pus. ꝛ qñto plus ẽ materia grossior est ad duriciẽ ꝛ frigus declinat plus rc. ¶ Deinde cũ dic.

¶ Et differũt vndimia ab apostematibus melancolicis per paucitatem duritiei ꝛ paucitatem obfuscationis.

¶ Auicen. ponit dñtiam vndimie ab apatibus melancolicis. ꝛ pz. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et qñ accidit ex percussiõe ꝛ similibus ꝛ nõ occurrit materia que attrahit̃ ad locũ eius nisi flegma. tũc nõ apatur pter apa flegmatis. ꝛ illud est paꝝ ꝛ nõ euat̃ ex dolore.

¶ In ista parte: q2 vndimia aliqñ pot accidere ex cã pmitiua ꝛ hoc raro. ꝛ aliqñ ex causa añcedenti ꝛ hoc est vtplurimũ. ideo Aui. oñdit quomodo aliquando vndimia pot accidere ex causa pmitiua. ꝛ ponit signũ per qd differt ab ipa vt accidit ex causa añti. Dicit g. Et qñ accidit ex pcussione rc. qsi vult dicere Auic. q quãdo cõtingit q currat mã flegmatica ex pcussiõe ad locũ. tũc ille locus apatur apate flegmatico. ꝛ fit ibi apa flegmaticũ ex causa pmitiua. Et illud est paꝝ. hoc est: sed raro est q ex pcussiõe currat materia flegmatica ad locum ꝛ fiat ibi apostema flegmaticũ ex pcussiõe. Et causa hꝰ est: q2 raro accidit ex causa pmitiua apa flegmaticuz: q2 vtplurimũ materia q currit ad membrũ ppter cãm pmitiuã est sanguis ꝛ spiritus ꝛ hũiditas calidi pmo: q2 humiditas calidi plus abundat in corpe q frigidi: cũ vita fit p calm̃ ꝛ humidũ. ꝛ ideo cuz plus abũdent in corpore citiꝰ sunt parati currere. Iteꝝ et q2 sunt magis mobiles q frigidi. ideo citius currũt ad locuz. Iteꝝ etiã q2 instrã nature cũ quibus se defendit sunt sanguis ꝛ spũs. ꝛ ideo cuz ex causa pmitiua accidat dolor. tunc virtus regitiua totius sentiẽs nocumentum currit illuc vt defendat cũ suis armis ꝛ instris. s. cuz sanguie ꝛ spiritu. Ex hoc g habetur q vtplurimũ hũiditates currẽtes ad locũ pcussiõis sunt sanguis ꝛ spũs ꝛ hũores calidi. Patet g ex istis tribꝰ causis. qre raro accidit apa flaticũ ex cã pmitiua: ꝛ imo vtplm̃ accidit apa calm̃ ꝛ maxime sanguis. Ↄtingit tñ aliqñ q accidit apa flegmaticũ vt si in loco illo abũdent hũores flegmatici sicut est maxie in iũcturis in qbꝰ abundet flegma vel sicut in corpe multũ flegmatico. tũc ppter pcussionẽ currit materia multũ flegmatica ad locũ ꝛ apatur locus apate flegmatico. Et nõ euat̃ ex dolore. Dic Aui. ponit signũ per qd differt vndimia vt accidit ex causa pmitiua ab ipsa vt accidit ex causa añti: q2 in vndimia q fit ex causa añti vel nullus vel paucus dolor ẽ nisi esset ibi admixtio alteriꝰ humoris calidi: sed in vndimia q fit a cã pmitiua est dolor rõne Ↄtusionis ꝛ Ↄtritiõis que fit in carne seperãtis cõtinuũ. ꝛ sicut differt vndimia a cã añti. ꝛ vndimia a cã pmitiua i dolore. ita etiã differt in cura rõne doloris. vt postea videbit̃. ꝛ ppter hoc Aui. q2 causa añs ꝛ cã pmitiua diuersificant curã apatis flaticũ facit h mentiõez de cã pmitiua. ꝛ posuit signuz p qd dif vndimia vt ipsa ẽ a cã pmitiua ab ipa vt ẽ a cã añti.

¶ Curatio apostematis mollis. CAP. III.

Euacuatio qdẽ que fit cum solutione ventris ꝛ abstinẽtia ab eo qd generat flegma est res q est necessaria: ꝛ cum factuz fuerit istud opz vt fit repcussio eiꝰ in principio cũ eo qd aggregat exiccatiõez ꝛ resolõnem: ꝛ opz vt fricet̃ locus cum mandili fricatiõe dura: deinde administrent̃ sup ipsum exiccatiua. ꝛ nõ opz vt Ↄtingat ipm aqua: ꝛ de illis q bona sunt in pricipio est vt admistret̃ super ipm spongia noua infusa in aceto cõmixto aut ĩfusa in aqua baurach ꝛ cineris. In substãtia. n. spongie sunt exiccatio ꝛ resolo.

¶ Superius determinauit de apostemate flegmatico qd dicitur vndimia qd fit ex flegmate molli subtili theorice. in ista parte determinat de ipso practice in ponendo pmo curã ipsius quantũ ad vniuersalia que respiciũt totũ corpus. 2º quãtuz ad localia. 2ª ibi (Et cũ fctm̃ fuerit illud) Dicit pmo ꝛ pz. Tunc Auicẽna ponit curam ipsius quantum ad localia. Et diuiditur pars ista in duas partes. Primo ponit curã ipsius quantũ ad localia vt est quedã egritudo. 2º incidẽtaliter ponit curã ipsius quantũ ad localia vt illud apa est accñs. Ↄñs ad aliã egritudinẽ. secunda ibi (Et quandoqz cõfert mollicici accidẽti) Prima pars diuidit̃ in duas. Primo ponit curaz vndimie vt fit a causa antecedenti. secũdo ponit curã ipsius vt fit a causa pmitiua. secũda ibi (Et quando est cuz hoc dolor rc.) Prima pars diuidit̃ in partes duas. pmo ponit curam vndimie quãtum ad localia absolute. in secũda parte ponit curam quantũ ad localia per respectũ ad membrũ. secunda ibi (Et cũ hoc apostema est in membro neruoso) Prima pars diuiditur iteꝝ in partes tres. pmo ponit curam ipsiꝰ quantũ ad principiũ. secũdo quantũ ad augmentũ. tertio quantũ ad statum. secũda ibi (Et quotiens additur egritudo) tertia ibi (Et apud statũ perueniat̃) Dicit ergo primo. Et cum factum fuerit illud. s. euacuatio ꝛ abstinentia. tunc oportet vt eius repcussio in pncipio rc. hoc est tunc opz vt in pncipio administrent̃ repcussiua admixta cum resolutiuis exiccatiuis stipticis. ¶ Iuxta qd nõ q in pncipio cuiuslibz apatis qcũqz est de se siue sit calm̃ siue frigidũ cõpetunt repcussiua fm q dicit Auic. in pmo. ꝛ vt etiã dcm̃ fuit pus in tractatu apatum caloꝝ. tñ in apostematibus calidis debẽt poni repcussiua pura: sed in apatibus frigidis debẽt misceri cũ calidis stipticis. sicut ponit Auicẽna in pmo. Fen 4ª. in caplo de curatiõe apatuz in generali: eo q rõne materie frigide si repcussiua apponerẽtur pura in apostemate frigido iduraretur materia plus ꝛ infrigidaretur magis. ꝛ ideo debent admisceri cum calidis ꝛ stipticis. ꝛ debent esse iste medicine calide stiptice desiccatiue rõne flegmatis qd est humidũ frigidũ ꝛ viscosum. Et opz vt fricet̃ locus. s. pmo anteq ponat̃ medicamen. ꝛ hoc fit vt aperiant̃ pori. ꝛ per Ↄñs possit in membrũ virtus medicine citius penetrare. Deinde. s. post fricationez administrent̃ super ipm exiccatiua. i. resolutiua mixta cũ aliquibus repercussiuis. Et nõ opz vt Ↄtingat ipm aqua: eo q aqua nocet ei ratiõe duplicis qualitatis quã habet. pmo: q2 est nimis frigida ꝛ nimis repcussiua. Unñ nõ solũ nõ competit in hoc apostemate. iõ etiã vt dcm̃ fuit prius vitatur in apate calido sanguineo sicut in flegmone. Ite-

rum etiã rõne hũiditatis nocet ei. q: in isto apate compe-tunt resolutiua exiccãtia: aqua vero est humectatiua. ⁊ iõ opꝫ vt non tangat illud apa aqua nec calida nec frigida. ¶ Et intellige hic qđ dicit hic Auicen. de aqua simplici: q: de aqua commixta non esset verũ sicut est aqua maris ⁊ aqua cineris ⁊c. ¶ Et de illis q̃ sunt bona ĩ pncipio est vt administrent̃ ⁊c. q: illud medicamẽ rõne spõgie est exic-catiuũ ⁊ resolutiuũ. vt dixit Auicen. rõne aceti est quodã modo repcussiuũ: q: acetum est frigidũ ⁊ siccũ. licꝫ nõ sit nimis frigidũ cuꝫ in eo sint quedã partes calide. vt ponit Auicẽ. Iterũ etiã acetũ est bonũ in hoc apostemate ratiõe incisionis quã facit in materia flegmatica: aut p̃ ⁊ infusa in aqua baurach ⁊ cineris. ita q̄ ex omnib⁹ istis fiat vnũ medicamen vt infundat̃ spongia in aceto ⁊ in aqua cine-ris ⁊ baurach ⁊ administret̃. Et intellige q̄ id medicamẽ pre ceteris valet ĩ materia ista flegmatica subtili vt mul-totiẽs sum expertus: imo adeo operabit̃ q̄ miraberis de eius effectu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quotiẽs addit̃ egritudo ponat̃ acetum in quo infundit̃ spongia fortius parum. ⁊ apud statum puenĩat cuꝫ ipso finis in fortitudine. ⁊ administret̃ solum cũ spongia. ⁊ pmixtuꝫ cuꝫ oleis vehemẽtis resolõnis ⁊ in illa hora iteruꝫ administra spongiã infusaꝫ in aqua cineris fi-ci ⁊ vitis ⁊ ilicis. ⁊ similiũ. ⁊ opꝫ vt compre-hẽdat spongia omnia latera ne decliner mate-ria ad latus aliud. ⁊ qñq3 admistras loco spon-gie cũ nõ inuenit̃ pãnũ duplicatũ in duab⁹ cuni cis cũ aqua cineris. ⁊ qñ assiduat̃ sup ipm vna vice post aliã fortasse sufficit. ⁊ aqua calcis ẽ fortior. Et de illis q̃ cõferũt iterũ est oleum ro. cũ aceto ⁊ sale ⁊ sulfure combusto. ⁊ ipm sul fur est bonum. ⁊ cicer cũ aqua caulis est mira-bilis iuuamti. ⁊ memithe in pricipio solũ et cũ qbusdã exiccantibus calidis est bonum. et stri ctura cuꝫ ligamentis confert ei in quo non est materia grossa. et opꝫ in illa ligatura vt sit ince prio ab inferiore ad supius. et succus myrti est bonus in principio et bonitas eius post illud ẽ vt cũ eo conficiant̃ medicie post.

¶ Auicẽ. ponit curã istius apatis quantũ ad augmentũ ⁊ d.c. Et quotiẽs addit̃. i. augmentat̃. s. ad apostema hoc est dicere quãdo id apostema peruenit ad tẽpus augmẽti po natur acetũ in quo infundat̃ spongia fortius parũ. Ratio aũt huius est: q: quanto plus id apostema recedit a pnci-pio ⁊ pcedit versus alia tempora tanto in ipo debent au-geri calefactiua ⁊ exiccatiua. Nũc aũt acetũ qđ est forti⁹ .i. magis acre est magis calidũ ⁊ magis desiccatiuum: q: quãto acetũ est magis acre tanto calidius etiã ⁊ sicci⁹ fm qđ ponit Auicen. in secũdo libro. caplo de aceto. Sic ergo tunc quãdo id apa puenit ad tempus augmẽti debꝫ pmi sceri acetuꝫ fortius parũ. (Et apud statum) In hac parte ponit curã ipsi⁹ per medicias que competũt in aliis tem-poribus. ⁊ dicit. Et apud statuꝫ puenĩat cum ipso. s. aceto finis in fortitudine. hoc est q̄ sit acetũ fortissimum. Et rõ huius est: q: in statu competũt adhuc magis desiccatiua q̃ in pncipio ⁊ augmẽto. ⁊ ideo cũ acetum quanto est ma-gis forte tãto est magis desiccatiuũ. ideo in statu debꝫ eẽ acetũ qđ administrat̃ fortissimũ. ⁊ permixtũ cũ oleis ve-hementis resolõnis sicut est oleũ laurinuꝫ ⁊ oleum de ru

ta. Et de illis q̃ conferũt vbicũq3 est oleũ rof. ⁊c. id medi-camẽ si in eo misceret̃ multũ de oleo rosa. ⁊ aceto cõpete-ret in pncipio vel in augmẽto. si aũt misceret̃ de istis parũ ⁊ multũ de sale ⁊ sulfure. tũc esset bonũ in statu. Et memi te in pncipio solũ ⁊c. Dic Auicen. cõfundit qđdam medi-camen quod composuit in principio solum. Nam medi-camẽ est mixtuꝫ ex repcussiuis ⁊ resolutiuis. Et strictura cũ ligamẽtis ꝯfert ei in quo nõ est materia grossa: q: quã-do materia est multũ subtilis. tũc p forte stricturã ꝯsumi tur ⁊ delitescit. Si aũt esset materia nimis grossa nõ cõsu meret̃. Et succus mirti ẽ bonus in pncipio. Intellige hic mixtus cuꝫ aliqbus calidis desiccatiuis. ⁊ bonitas eius. s. succi mirti post id. i. post pncipiũ est vt cũ eo cõficiant̃ me dicine post. i. medicine que conferunt post principium vt sunt materie pdicte que administrantur in statu ⁊ in aug mento. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cuꝫ hoc apa est in mẽbro neruoso spisso: aut ligamẽto: aut chorda pmisceatur in medi-cinis qđ icidat cum lenificatõe.

¶ Auicẽ. postq̃ posuit curã vndimie quantum ad localia absolute. hic specificat predictam curam per respectũ ad membrũ. Dicit g̃. Et cum hoc apostema ⁊c. tũc opꝫ vt mi sceatur in medicinis. s. predictis q̄ incidat. s. acetuꝫ est id qđ incidit cũ lenificatõe. i. cum lenitate. hoc est dicere: q̄ quãdo id apostema est in membro neruoso spisso aut in ligamẽto aut chorda: tũc opꝫ vt in medicis admisceatur acetũ lene ⁊ nõ valde forte. ⁊ hoc est ratiõe membri in quo est tũc id apa: q: acetũ nocet talibus membris. ⁊ ideo opꝫ q̄ tũc acetũ non sit multũ forte. Iterũ q: si esset forte mul tum quãdo apa esset in talibus membris cũ id apa quan-do est in istis mẽbris spissis sit magis duruꝫ ⁊ minus reso lubile pper spissitudinem pororũ istorũ membrorũ posset resoluere magis subtile ⁊ relinquere spissum ⁊ durũ: quia acetuꝫ multũ forte fortiter exiccat. ⁊ ideo exiccaret subti-le ⁊ relinqueret grossuꝫ induratũ. Sic g̃ tunc in membro neruoso spisso opꝫ q̄ acetũ qđ miscet̃ cũ medicinis sit le-ne: sed in membro carnoso debet esse fortius: q: acetũ nõ nocet membro carnoso sicut neruoso. Iterũ etiaꝫ in mem bro carnoso materia magis est resolubilis cũ sint pori ma gis apti ⁊ magis subtiles. ⁊ ideo in tali membro debꝫ esse medicina fortius exiccatiua: pter qđ ⁊ acetuꝫ debꝫ esse in tali membro forte. cum tũc magis desiccet. vt dcm̃ est supra. Tunc sequit̃ illa pars.

¶ Et qñ est cũ hoc dolor pter cãm que dicta est. tũc opꝫ vt sedetur dolor in primis cum his que sunt sicut ysopus humida et vinũ coctuꝫ: et cerataria ex oleo et vt admistretur embroca cum vino stiptico nigro.

¶ In qua parte Auicẽ. ponit curam quantũ ad localia vn-dimie que facta est a causa pmitiua. ¶ Iuxta qđ notãdũ q̄ vndimia facta a causa antecedẽti nõ differt in cura ab vndimia facta a cã pmitiua nisi ratione doloris qui est in vndimia facta a causa pmitiua. sedato aũt dolore eadem est postea cura vtriusq3. ⁊ ideo empla q̃ ponit Auicen. po-nit in vndimia facta a causa pmitiua sedato dolore. com-petũt ẽt in vndimia facta a cã ãñcedẽti. Duo g̃ facit Aui. pmo põit curã vndimie facte a cã pmitiua rõne doloris. 2° ponit curã ipsi⁹ sedato dolore. 2ª ibi (Et post id admi-stret) Dicit g̃ pmo. Et qñ cũ hoc. i. cũ isto apate est dolor pter causam que dicta est. s. pter pcussionẽ vel aliam cãm primitiuã. tunc opꝫ vt sedetur dolor in primis cũ eis que sunt sicut ysopus humida. ysopus humida est sordi-cies ⁊ pinguedo illa que aggregat̃ super lanã yliorũ ouiũ. ⁊ appareret illa pinguedo maxime quãdo lauatur lana: q:

qñ illa lana lauaẽ supnatat talis fordicies ⁊ illa colligiẽ ⁊ reseruaẽ. ⁊ talis dr̃ ysopus humida ad drñia ysopi sicce q̃ est herba q̃ vocaẽ ysopus. Uocaẽ aũt talis herba ysopus sicca: q: est ɔplonis sicce. talis aũt fordes ⁊ piguedo voca tur ysopus hũida: q: est ɔplonis humide. ⁊ iõ q: ysop⁹ hu mida est ɔplonis calide ⁊ hũide: vñ est resolutiuũ lene. ⁊ talia sunt mitigatiua doloris q̃ accidit ex attractõe ⁊ ɔtu sione. ideo ysopus hũida est bona in sedãdo in pn̄⁹ dolorẽ vndimie que fit a causa pmitiua. Et vinũ coctum .i. sapa que est resolutiuũ lene. ⁊ p ɔñs est mitigatiuũ doloris. Et cerotalia ex oleo. itellige ex oleo resolutiuo leni sicut est oleũ camomille: q: talia olea sunt q̃ sedant dolores q̃ acci dit ex causa pmitiua. ⁊ supple opʒ vt admĩstreẽ. s. vinũ co ctum ⁊ ysopus humida cũ vino nigro stiptico: q: vinũʒ ni grũ stipticũʒ desiccat quodãmõ ⁊ resistit fluxui humi. ad membrũ ratione sue stipticitatis. Unde bonũ est miscere tale vinũ cũ ysopo humida ⁊ vino cocto que sunt calida ⁊ humida. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et post illud administreẽ cuʒ cinere et simili bus. et de epithimatib⁹ bonis ẽ vt sumaẽ myr rha et liciũ et cipi et aloes et crocus et acatia et boliarmeñ parꝫ et ɔficiant cũ aceto et aqua cau lis: et iteꝫ folia tamarisci et sal et oleuʒ et boliũ arme. emplastrato cũ aceto: et iteꝫ ei q̃dẽ cui⁹ añcessit dolor: inunganẽ fordes balnei et bulliant cũ aqua et inspisseẽ cum calce q̃ ponaẽ in ea do nec fiat sicca massa mollis et liniaẽ: et iteꝫ liniã tur loca cũ oleo et ponaẽ desup spõgia: aut la na imbibita aceto: et ligeẽ sup ipm̃. et medica mẽ de fermẽto est iuuatiuũʒ: et de eis que sunt iuuatiua ẽ vt sumanẽ folia lilij: ⁊ ɔterant bene ⁊ exprimanẽ ⁊ supponanẽ. est. n. mirabile: ⁊ silr alumẽ ⁊ liciũ ɔtrita cuʒ aceto ⁊ aqua cine ris. ⁊ de epithimatib⁹ fortis iuuamẽti ẽ istud: stercus vaccinũ ⁊ olibanũ ⁊ storax: ⁊ vsnee ⁊ calamus aromaticus et spica et absinthium et oĩa iuuatiua et oẽs medicĩe predicte in areolis apãrum rememorate in antidotario.

¶ Auicẽ. ponit curã vndimie facte a causa pmitiua qñ do lor est sedatus. Dicit q̃. Et post illud. i. post sedatiões dolo ris admĩstreẽ cũ cinere. ⁊ silibus. i. cureẽ cũ desiccatiuis. ⁊ cuʒ cinere ⁊ emplis similib⁹ resolutiuis ⁊ fortiter desic catiuis. ⁊ tũc Auicen. ponit illa empla desiccatiua. ⁊ parꝫ. ¶ Ex dictis q̃ appet q̃ cura apãis flegmatici facti a cau sa pmitiua est pmo sedare dolorẽ. ⁊ id fit cũ resolutiuis le nib⁹ sicut sunt empla calia ⁊ hũida tẽperate. ⁊ iõ in pn̄⁹ ta lis apãis competunt resolutiua tempate qualia sunt cali da ⁊ hũida tempate ⁊ nõ cõpetunt in eo resolutiua ⁊ exic catiua fortia: eo q̃ ista augerent dolorẽ. ¶ Nã dolor q̃ ac cidit ex ɔtusione ⁊ a causa pmitiua mitigaẽ cũ resolutiuo leni ⁊ augeẽ cuʒ resolutiuo ⁊ exiccatiuo forti sicut põt ap parere ex pdictis in tractatu apãuʒ calidoꝝ. ⁊ apparebit etiã p Auicẽnaʒ in tractatu de attractõe ⁊ ɔtusione. seda to aũt dolore: tũc postea cõpetunt resolutiua ⁊ exiccatiua fortia qualia cõpetebant in vndimia facta a cã añcedẽti. Et ppter hoc Aui. illa empla q̃ ponit hic cõpetunt etiaʒ ⁊ ɔferũt in vndimia facta a causa añcedente. ¶ Et iteꝫ ei cui antecessit dolor. i. apãti flegmatico facto a causa pmi tiua fumaẽ fordicies balnei ⁊c̃. ⁊ hec itellige iã sedato do lore. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et quãdoqꝫ confert mollitiei accñti in apãti bus pgnantiũ vt submergaẽ sũmitas canne de qua fiũt scope in aceto: et ponaẽ desup. et me li⁹ eo est illud qđ fit post ɔtritiõeʒ ex chimolea cũ aceto et anetũ: et de embrocis decoctio cau liũ et aneti: aut decoctio cortici citri.

¶ In qua parte Aui. postq̃ꝫ posuit curã quãtuʒ ad localia istius apãis vt est q̃daꝫ egritudo per se: in ista parte põit curã quantũ ad q̃dã localia vndimie vt est ɔñs alias egri tudinẽ. ⁊ duo facit. pmo ponit curã ipsius vt est ɔñs pgna tionẽ. 2⁹ vt est ɔñs hydropisiꝫ ⁊ alias egritudies cachexie. 2⁹ ibi (Et mollicieí q̃ est sequẽs) Dicit pmo. ⁊ q̃nqꝫ ɔfert mollicieí accñti in apãtib⁹ pgnanciũ. in pgnãtibus ppter hũiditates flegmaticas corruptas exñtes in corpore pro pter retẽtiões menstruoꝝ solẽt accidere ⁊ maxime in ex tremitatib⁹ lacertoꝝ vel membroꝝ sicut in pedib⁹ q̃daꝫ inflatões ad modũ apãtis mollis flegmatici. ⁊ submerga tur summitas cãne ⁊c̃. p sũmitates cãne intelligit quosdã flores cãnaꝝ paruaꝝ. Et meli⁹ eo est id qđ fit post contri tionẽ. hoc est. Et melius emplm̃ est si isti flores non solũ submerganẽ in aceto: sed cõterãẽ cum aceto ⁊ ponantur desuper. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et mollicieí q̃ est sequẽs hydropisiꝫ et egri tudines alias q̃riẽ cura q̃ est cause.

¶ In parte ista ponit curã vndimie q̃ sequiẽ hydropisim ⁊ alias egritudies cachexie. Dicit q̃. Et mollicieí q̃ est sequẽs hydropisiꝫ ⁊ egritudies alias. s. illas vt sunt egritudies ca chexie queriẽ cura q̃ est causa. i. istaꝝ egritudinũ: et qñ ista mollicies est ppter istas egritudies cũ ɔtinue effluat ma teria ad illum locũ q̃ est causa talis mollicieí nõ põt cura ri nisi pus cureẽ illa egritudo.

¶ De nodis. CAP. IIII.

Nodi sunt dubellet flegmatice cõpre hendẽtes humores flegmaticos: aut generatos a flegmate q̃ sunt sicut ca ro: aut sicut puls aut sicut mel: aut sicut aliud. et proprie qui eueniunt in curuaturis iunctura rum aut res dura.

¶ Superius Auicẽ. determinauit de apostemate flegma tico qđ dicitẽ vndimia. In parte ista Auicen. determinat de nodis qui dicũtur dubellet flegmatice. ⁊ diuidiẽ pars ista in partes duas. Primo determiat de nodis theorice. secũdo practice. secunda ibi (Nodoꝝ qui sunt glandosi) Prima pars diuiditur in partes quattuor. In pma parte ostẽdit quid sunt nodi ⁊ ex quibus generanẽ. In secunda parte remouet quoddam dubiuꝫ incidẽs. In tertia parte ponit differentiã inter nodationẽ nerui ⁊ nodũ. In quar ta parte addit quiddã incidentaliter tangendo de cura. secũda ibi (Et nõ est longinquũ) tertia ibi (Et quandoqꝫ accidit vt nodetur neruus) quarta ibi (Et multotiens ac cidit) Dicit pmo. Nodi sunt dubelet. quid sit dubelet di ctum est supra in tractatu apostematuꝫ calidoꝝ. ibi ergo inquire. comprehendentes humores flegmaticos q̃ sunt sicut caro. ⁊ hoc est quando isti humores flegmatici sunt molles ⁊ subtiles. licet sint duri per respectuꝫ ad flegma quod est in vndimia: aut res dura. i. aut sunt facti ab hu morib⁹ flegmaticis qui sunt facti sicut res dure. ⁊ hoc est quãdo flegmata aduruntur vt qđ est subtile resoluituꝫ ⁊ remanet spissum grossuꝫ. Sic q̃ ex dicto Auicẽne appa ret q̃ nodoꝝ quidã sunt lenes ⁊ q̃dam duri.

¶ Non est lõginquũ quin necessariũ faciat eius obuiatio eẽ melãcolicã: vcꝫ nos possumus eã flegmaticã: quoniã radix illius duri est flegma

cui accidit vt deſiccarenẽ groſſe.

¶ Dic Auic. remouet quoddã dubiũ ⁊ ſoluit. Poſſet aliqs dicere quomõ ponis tu nodũ durũ inter nodos flegmaticos cũ iã id flegma ſit cõuerſum in meliam. Dic Auic. ſoluit ⁊ dicit. Et nõ eſt longinquũ quin ne cũ iuz faciat eius obmatio eſſe meliam. hoc eſt dicere ꝙ non eſt longinquũ ꝙ quãtũ ad factũ eſſe mã illius ſit melica cuz mã illa ſit facta dura. Uerũ nos poſſumus illã flegmaticã ⁊c̃.

¶ Et quãdoqꝫ accidit vt nodeẽ neruus ⁊ ſimilaẽ nodo ⁊ nõ ſit de nodis. ⁊ differt a nodis ꝑ hoc ꝙ non ſeparaẽ ex oĩ pte ⁊ non ſeparatur in longitudine: imo dextra ⁊ ſiniſtra.

¶ Auic. ponit dñiam inter nodationẽ nerui ⁊ nodũ. ⁊ eſt nodatio nerui quedã durities ipſius nerui ad modũ nodi q̃ ĩpedit motũ ipſi⁹. dñt tñ a nodo ſꝫ ꝙ dic̃ Auic. ⁊ pꝫ.

¶ Multotiens accidit ex ꝑcuſſione qḋ aſſimilatur nodis. Cuꝫ ḡ curaẽ in pricipio cũ ſtrictura ſuppoſita remoueẽ ⁊ reſoluitur.

¶ Dic Auic. addit qḋdã incidentalr̃ ẽt tangendo de cura. ⁊ pꝫ quod dicit.

¶ De cura. CAP. V.

Nodoꝝ q̃ ſunt glandoſi curatio eſt iciſio ⁊ ꝑforatio nõ aliud. ⁊ ſilr̃ curatio valens in duris ⁊ ſilibus.

¶ Supius Auic. determiauit de nodis theorice. In pte iſta determiat de ipſis practice. ſ. q̃tũ ad curã ⁊ determinat de ipſis ſolum quantum ad curam localem quia curam vlem preſupponit. Primo enim opꝫ ꝙ fiat cũo anteqꝫ fiant localia. non aũt fecit de hoc mentionẽ: qꝛ eadem eſt cura vlis quaſi in oĩbus iſtis apoſtibus flaticis. in oĩbus enĩꝫ oꝫ eũare hu. flegmaticos. ⁊ iõ cũ Auic. fecit mẽtionẽ de cura vli in ṗdicto ca.⁹ nõ curauit h̃ repetere. Diuiditur aũt ps iſta in ptes tres. ṗ ponit curã localem nodoꝝ glandoſoꝝ ⁊ duroꝝ ⁊ ſiliũ. in 2ª pte ponit curaꝫ nodoꝝ q̃ dicunẽ alſilla. qḋ aũt ſit h⁹ exponeẽ poſtea. ſcḋa ibi (Et mellino gdeꝫ qḋ eſt.) 3ª ibi (Glandulas aũt que ſiles ſunt alſilla.) Pria ps diuidiẽ in ptes duas. pmo ṗmittit curaꝫ gnalẽ. 2º exequiẽ in ſpãli de ipſa. 2ª ibi (Inqt antbilis. ⁊c̃.)

¶ Dicit pmo. Nodoꝝ qui ſunt glandoſi. per nodos glãdoſos ego itelligo nodos q̃ ſunt ex flegmate quod non eſt induratuꝫ. ſicut eſt in nodis duris ⁊ ſcrofuloſis. nec eſt nimis molle ſicut eſt in nodis mellinis ⁊ ſimilibus. Sꝫ ſunt ex flegmate medioeri inter nimis durũ ⁊ nimis molle. vñ de eſt in eis flegma ad modũ flegmatis quod eſt in glandulis. ⁊ iõ vocanẽ glanduloſi. differunt tamẽ a glandulis etiã quodãmodo. qꝛ nodus ſm pl'm accidit in mẽbris duris ſicut in dorſo vel in manibus vel in pedibus. ⁊ ſepe accidit in curuaturis iũcturarũ. glandule aũt oriũẽ plus in alijs locis. Iterũ etiã in nodis iſtis duris ⁊ plus eſt flegma etiã magis durum q̃ in glandulis. ¶ Curatio ſunt inciſio ⁊ ꝑforatio ⁊ nõ aliud. i. ⁊ nõ eſt alia cura ꝑfecte eradicans iſtos nodos ſicut inciſio ⁊ perforatio. quia per inciſionem ⁊ perforationem extrahitur flegma quod ibi continetur etiam kiſtis que eſt cauſa faciendi redire iſtum nodum. vnde inciſio ⁊ perforatio ſunt cura perfecta talium nodorum: ita ꝙ amplius non redeant. ſi autẽ curentur ꝑ aliud q̃ per inciſionẽ ⁊ perforationẽ: tunc eſt dubiũ de reditione. ⁊ ꝓpter hoc dicit Aui. non eſt aliud. ⁊ ſimiliter curatio. ſ. per inciſionem ⁊ ꝑforationẽ ſupple eſt valẽs in duris. ſ. nodis ⁊ ſilib⁹. ſ. nodis q̃ ſiũt ex flate duro. Deide cũ dic̃.

¶ Inqt antilus. tende in primis cutẽ que eſt ſuper nodos cũ manu tua ſiniſtra. aut miſter extendat eã tibi ſm modũ q̃ eſt poſſibilis. Uerũ tamẽ oꝫ ne ſeceẽ ciſtis nodi: qm̃ illud ꝓhibebit te vltimare excoriationẽ. Et cũ extenderis tibi cutẽ bene: tunc ſeca eã cũ facilitate. qm̃ poſſibile eſt q̃nqꝫ vt velamẽ nodi tẽdaẽ cũ eo in diſpoſitionib⁹. tarda ḡ donec appareat tibi velamen nodi. deide extẽde tibi cutẽ vtriuſqꝫ lateris cuꝫ vncinis ⁊ icipe excoriare ciſtiꝫ a carne. qm̃ poſſibile ẽ excoriare ipſã. ⁊ fortaſſe ẽ ãnexa ei. ⁊ tũc excoria ipſaꝫ cũ gamedin donec egrediatur ciſtis ſana cuꝫ eo qḋ eſt in ventre eius. illud enĩꝫ eſt magis certuꝫ quod eſſe poteſt. Cũ ergo extraxeris illud ſi cutis non ſuperfluit a loco vulneris ꝓpter paruitatem nodi. tũc abſterge ſanguinem ⁊ ablue vulnus cuꝫ aqua mellis ⁊ ſuecam ⁊ incarna. Et ſi magnificatur ſuper ipm pl'm ꝓpter compreſſioneꝫ nodi: tunc abſcinde radicem eius totam: deinde cura. ⁊ ſi nodus eſt vicinus neruo aut vene ⁊ eſt de illis qui excoriantur. tunc neceſſe eſt excoriare ipm. ⁊ ſi ẽ de illis qui excoriantur qui non indigent excoriatione cũ gamedin ⁊ timetur ꝙ abſcindetur aliquid de illo: tũc extrahe ex eo illud qḋ egreditur ⁊ pone in reſiduo medicamen acutuꝫ ⁊ non incarnes ipm donec ſcias ꝙ nõ remanſit in eo aliquid de ciſti: qm̃ illud qḋ de eo remanet redit cum vult nodus magnus. ergo imple ipm cotto ⁊ cura ipſum cuꝫ medicamine. Et cuꝫ perforatur oportet vt auferatur ciſtis que eſt ei cum complemento ſui: ⁊ ſi non cuꝫ alio ſaltem cum vncinis: quoniam cum dimittitur ⁊ ſi minimum ſit de ea redit. Et ſi poſſibile eſt vt excorietur tunc ſi accipiatur ciſtis cuꝫ nodo erit melius: ⁊ ſi relinquitur aliquid de ciſti ponatur in ea medicamen acutum: deinde conſequenter adhibeatur butyrum.

¶ Dic Auic. proſequitur illam curationem que ſit per inciſionem ⁊ perforationem. Dicit ergo. Inquit Antbylis. ⁊c̃. cũ gademin. ꝑ gademin itelligit iſtrũ obtuſuꝫ qḋ ſepat carnẽ a kiſti: cum non ſit incidens. Tunc ſequitur illa pars.

¶ Et in mellino qdẽ qḋ ẽ de exituris ſis ſollicitus adeo ne rumpatur ciſtis eius ⁊ ingenia vt egrediatur cũ ciſti. nam ſi eius ciſtis rumpitur eius egreſſio erit difficilis. Si vero accidat vt rumpatur: tunc rectum eſt vt conſerues ipſaꝫ ſm illud quod eſt in ea: ⁊ excoriatum ab ea aggregetur ⁊ ſtringatur cum ligamentis. ⁊ quando currit de illo res plurima tunc opoꝫ vt cuſtodiatur patiens ipſum cum ꝯfortantib⁹ nãꝫ ſuam ⁊ conſeruetur apud ſomnuꝫ: fortaſſe. n. aduenit ſincopis ei ⁊ oportet vt medicetur curatione eius qui timet ſincopiꝫ: ⁊ multi quidẽ de habentibus nodos non tolerant excoriationem. neqꝫ medicinas acutas propter magnitu

dinem egritudinum eoꝝ τ ꝑpter cōplones eorum etiam: neqȝ sufferunt aliud nisi perforationem. Oportet ergo in istis vt perforentur eorū nodi τ extrahatur quod egredietur ab eis. τ neqȝ presumas de eis: imo pone in eo omni die postqȝ egreditur illud quod aggregatȝ oleū cum butyro tepidum. nam eistis putrefiet τ egredietur per se. De bona aūt curatione mellini fauosi est vt incipiatur τ euaporetur cum aliquo calido. deinde emplastretur cū passis enucleatis τ melius est vt excorietur cutis: deinde ponantur super eas emplastra. τ fortasse consequitur medicamen acutum in excoriatione cutis finem notum sicut calx τ sapo τ cinis τ alia de illis que currunt cursu eorum de illis que dicta sunt in erumpentibus exituras. τ iterum sumantur calcis .ʒ. iiij. τ fecis vini aduste .ʒ. ij. τ nitri .ʒ. ij. magre .ʒ. i. ferueat in aqua cineris ebullitionibus paucis τ ponatur in ampulla de plumbo τ rotetur semper vt non exiccetur. Et hoc medicamen est bonum iterum althoelul τ glādibus τ similibus. τ est vt sumātur ellebori τ arsenici rubei amborum ana partes duas τ cornicū cris partes quattuor. τ fiat ex eis linimentum cū oleo rosa. τ sumatur ex semine vrtice τ cornibus cris τ arsenico cū oleo rosa. Et de emplastris bonis iterū mellino τ omnibus exituris calidis τ in quibus est humor lenis est illud. Re. ladani τ galbani τ bdellij τ sordinei vasis apis τ glutinis albotin equales partes: sumatur ex istis τ ex solutis sine plurima mordicatione. τ sumatur bauracb τ medietas eiꝰ ellebori τ fiat ex eo emplastrū ex cera τ oleo rosa. Et iterū calcis pars .i. colcotar pars .i. arsenici pars .i.

¶ In qua parte Aui. ponit curationē nodoꝝ qui dicuntur mellini. Dicunt aūt isti nodi mellini. qꝛ in istis est flegma collectū ad modū mellis. qꝛ est ex flegmate quod q̄si conuersum est in putredinē. τ fm modū curatiōis istius nodi curanī omnes nodi in qbꝰ aggregatȝ flegma sicut pus aut aliud simile. Et illo .§. primo Auic. ponit quoddā ingenium qd debet attendi circa pforationē nodi mellini. ¶ Dicit ǵ. Et in mellino qdem qd est de exituris. Dicit aūt Auicē. ꝙ est de exituris. qꝛ in nodo mellino flegma iam quodāmodo est cōuersū in quādā putredinē ad modū saniei. τ ideo nodus mellinus est de genere exiturarū. τ intellige h̄ sicut dictū prius fuit in tractatu apātū calidoꝝ ꝙ apāta flegmatica raro conuertunī ad exituras: eo ꝙ flegma raro cōuertiī in saniē. Aliqū tamē perueniūt ad maturationē τ exiturā vt si cū humoribus flegmaticis sit admixtus aliqs humoꝝ subtiliū calidoꝝ qui perducat ad digōnē illos humores flegmaticos. τ isto modo est in nodo mellino. nam cū illo flegmate admiscetur aliquis calidus humor rōne cuius ille nodus peruenit ad quandā digōnē τ maturationem. τ pōt dici tunc de genere exiturarū. ¶ Et multi quidem de habētibus. In isto .§. Auic. ponit quoddā ingeniū curationis p icisionē p respectū ad quosdā hoies qui non tolerāt excoriationē nec medicinas. τ pȝ qd dicit. Et intellige hic ꝙ iste .§. potest adaptari pluribus speciebꝰ nodorū sed maxime adaptaī nodo mellino de quo dictū est eo ꝙ in isto nodo mellino maxime potest fieri perforatio sine excoriatione cū sit de genere exiturarū. τ extrahitur etiā faciliter id qd est in eo sine excoriatiōe cū sit liqdū τ molle. ita ꝙ nō remanet ibi nisi kistis. τ kistis postea cadit ponēdo itus putrefactiua: sic dicit Auic. sȝ in nodis duris nō pōt bene extrahi qd est in eis sine excoriatiōe ꝑpter duriciem eoꝝ: nec ēt kistis. τ residuū nodi pōt ēt eradicari sine medicinis acutis ꝑpter duriciem eoꝝ. τ ideo id quod dicit hic Auicē. maxime adaptatur nodo mellino. ¶ De bona aūt curatiōe mellini fauosi. In isto .§. Auic. positis igenijs curatiōis circa icisionē nodi mellini spāliter ꝑsequitur curam nodi mellini ponēdo speciales medicinas: quarū quedam competūt post eruptionē ipsius cū ferro. qdam autē sunt ipsemet erumpētes stātes loco icisionis ferri. Dicit ergo primo. De bona autē curatiōe mellini fauosi. dicit fauosi. qꝛ in eo aggregatur flegma ad modū faui. est vt accipiatur supple post pforationē cū ferro vt ipsemet Auic. dicit statim post. τ vaporetur .i. iungatur cū aliquo oleo τc. hoc fit qꝛ id oleum mitigat dolorem incisionis τ putrefacit kistim que putrefacta egreditur postea p se sicut dixit Aui. prius. ¶ Et forte sequetur. Hic ponit medicinas stātes loco pforationis ferri. Dicit ǵ. Et forte cōsequetur medicamen acutū in excoriatiōe cutis .i. in eruptione cutis finem notū .s. in erumpendo ipsum. τ tunc ponit Auic. medicinas erumpentes. τ pȝ. τ hoc medicamen iterū est bonū. thelul .i. verrucis. Et de emplastris bonis. Iteꝝ in mellino τ in oībus exituris calidis in qbus est hu. lenis. dixit signanter in qbus est hūor lenis. qꝛ in quibus esset hu grauis τ grossus τ durus id emplastrū non esset sufficiens ad erumpēdum cum nō sit fortis acuitas. Et ex hoc quod dicit hic Auic. apparet ꝙ in nodo mellino est admixtus aliquis humor calidus rōne cuius venit ad digōnem τ maturationem aliquā: sicut dictum fuit prius. Et intellige ꝙ id etiam emplastrū vel vnguentū quod hic ponit Auic. nō solum esset rumpitiuum talium exiturarum. sed etiā esset optimum attractiuum τ mundificatiuum post eruptionem earū. Et ex solutis .i. ex rumpitiuis sine plurima mordicatione τc. Tunc sequitur illa pars.

¶ Glandulas autē que similes sunt alsillae: τ sūt ipēs nodi si tibi ē posse extrahere extrahe sicut alsillae: τ non fiat inde nocumentū neruo aut membro vicino fac. Et si fuerit in manu τ pede τ in loco coniuncto cum neruis τ chordis non presumas extrahere ipsū: quoniam facit cadere patientem in spasmum: immo contere ipsum τ constringe super ipsum cū aliquo cui sit grauitas donec maturet eum. Et signū eius est ꝙ huiusmodi comprehensio super ipsum stupefacit membrum.

¶ In qua parte Auic. ponit curam nodorum qui dicuntur alsilla. exponitur autē alsilla .i. nodus habens humiditatem subtilem. Dicit ergo Auic. glandulas autē τc. Expone glandulas .i. nodos. dictum enim fuit prius ꝙ sub nodis quodāmodo comprehendetur glandula. τ ideo per glandulas bene possunt intelligi nodi. Et potes etiam hoc intelligere de glandulis ꝑprie que absolute vocantur glandule. qꝛ aliquādo glandule assimilantur talibus nodis: τ tunc eodem modo curanī sicut illi nodi. que similes sunt alsilla hoc est que sunt similes talibus nodis habentibus humiditatem subtilem. τ inueni etiam expositum in qui-

busdam sinonimis silla.i.apostema qd' qñq3 multũ augetur:3 in pn°sit sicut glãdula 3 ista expositio icluditur in pma.i.q: tale apostema qd augeẽ qd est in pncipio sicut glãdula nõ est nisi nodus.ex būiditate subtili flegmatica extrahe sicut alsillã rc.Et si fuerit in manu r pede r loco rc. imo contere ipm r cõstringe ipm cũ re cui sit grauitas sicut cum plumbo:vt dicit in sequenti caplo donec maturet.i. donec digerat eũ3.Et signũ eius.i.signũ q pfecte cõstringitur r teneẽ nodus a tali re graui est q compressio super ipsum.i.super nodũ stupefacit membrum.

Sed hic dubitatio est de eo qd dicit h Aui. donec maturet eum q: dices tu quõ plumbũ maturat talẽ nodũ:imo videẽ q sit fridũ qd deberet potius ipm idurare.Dõm est q qñ Aui. dicit.donec maturet eũ nõ appellat hic digerere cõuertere nodũ ad saniẽ.3 appellat hic digerere pparare talẽ nodum ad sparsionem.cũ eni3 in isto apate qui vocaẽ nodus flegma sit collectu3 coadunatũ in vno loco cũ plumbũ sit valde ponderosum si stringaẽ sup id apostema fortissime tunc laxabitur id r disp̃geẽ id in partes minutas.r tunc qñ sic erit sparsus in ptes minutas.natura citius resoluet illu3 nodũ sic sparsum.Et ideo itellige sicut dicit Auic.q digerit ipm.q: ipm pparat ad sparsionem cu3 sit graue.r hoc maxime fit vt ponit Auic.in sequẽti cap°.si precesserit aliquod epithima digestiuũ q mollificet illũ nodu3.r postea supponaẽ plumbũ.q: vt dicit ibi.plumbũ est cã pbibens digõnẽ si nõ pcesserit ipm aliqd epithema digestiuũ r mollitiuũ eo q plũbu3 qñ nõ iuenit mollificatũ nodũ idurat ipm plus. Sic g apparet q nõ intelligit hic quãdo dicit q plumbũ maturat q: cõuertat nodu3 in sanie3. nec etiã q: molliat ipm:imo cõtru3 ad hoc est prohibens digestionem sicut dicit iferius.sed intelligit hic q maturat q: pparat ip3 ad sparsionẽ p quã pparationẽ natura facilius ipsu3 resoluit.r debet administrari:vt dictum est: plumbu3 post administrationẽ epithimatis digestiui.

De glandulis. CAP. VI.

Glandoq3 generaẽ in qbusdã mẽbris apa glandulosu3 sicut auellana r nux r minus eis r multotiens sup volam manus r sup frontem: r est in principio taliter q cu3 super ipsum fit compressio separaẽ.deinde redit multotiẽs r multiplicaẽ: r forsasse nõ redit. Et cura eius est de genere curationis nodoru. Et qñq3 sufficit vt cõteratur r comprimatur.deinde super ipm stringatur plumbu3 grauis stricture:qm digerit ipsum r pp̃ie quando linitur super plumbo epithima digestiuum de illis que sequuntur. Et op3 iteru3 vt strictura administreẽ post eius digõnẽ: qm illud est cã pbibens reditionem.

In isto cap°.determinat Auic.de apate glãdoso.r nõ intelligas hic apa glãdosu3 q: fiat in locis glandosis. q: de tali apate determinatũ est supra 3 itellige apa glãdosu3 hoc est ipsa glãdula.Unũ in isto cap°.determiat de glãdulis q̃ qdẽ nõ solũ nascunẽ in carnib° glãdosis:sed et possunt oriri in alijs locis.Uerũ est tñ vt ṗlm nascunẽ in locis glãdosis.r differt glãdula a scroffula:eo q scroffula est ex mã magis dura r est magis nexa r min° separa a carne q̃3 glandula. Differt aũt a nodis q: nodus vt ṗl3 fit in locis duris r i iũcturis r curuaturis.3 glãdula vt ṗlm fit in carnibus glandosis 3 etiã possit oriri in alijs locis. Iterũ etiã glãdula ẽ ex flegmate minus duro q̃3 sint nodi duri. r ex fr̃e magis duro q̃3 sint nodi mellini r hõ. Et in isto caplo Auicẽ. duo facit.Primo ondit quid est id apostema glãdosu3. Scdo ponit curã.r vtrunq3 p3 per se per ea que dicta sunt.

De pustulis glãdosis. CAP. VII.

Accidunt etiam quandoq3 pustule glãdose parue. r earum cura est ipsaru3 contritio r expressio eius quod est in istis: r stringere plumbum super eas.

In isto caplo determinat Aui.de pustulis glãdosis. r p3 qd dicit p ea que dicta sunt rc.

De fugille. CAP. VIII.

Fugille est de genere apatum glandulosorum r quasi hoc noie appropriatur illud qd fit post aurẽ. Et nos qdẽ iam diximus sermone3 vlem in omnibus que currunt cursu eius. Et cura eius est cura predicta in caplo apatum glandularũ r in apatibus que sunt post aurem. Et de illis que sunt ei ppria est cinis limaciaru3 confectus cũ antiquo adipe non salito. Et huic quidem medicine nõ est par. Et iterum cinis mustele permixto in eo cerato cum oleo de lilio r antiquatur r administretur r confert a scroffulis etiam.

In isto cap°.determinat Auic.de quodã apostemate glãdoso vt appropriaẽ cuidã loco determiato.s.carni glãdose q̃ est post aurẽ.Dicit g.fugille rc.r hoc noiatu3 fugille appropriaẽ rc.Sicut g fugille hoc noie dicit apostema glandosu3 vt fit post aurẽ.nã fugil.i.radix.ide fugille qd idem est,quod apostema existens in radice auris. Et nos quidẽ iam diximus sermonẽ vlem in omnibus que currunt cursu eius cura predicta in cap°. apostematum glandularum .s.in predicto tractatu in quo determinauit de apostematibus calidis.ibi eni fecit quodda3 caplm pprĩũ de apatibus accidentibus in carnibus glandosis.Et in apostematibus que sunt post aures supple in lib°.3°. quãdo determinauit de egritudinibus aurium facit quoddam caplm pprin3 de apostematibus que fiunt post aures.r de eis que sunt ei ppa.i.isti apostemati quod dr̃ fugille ẽ cinis limatiarũ.i.cinis testarũ limatiarũ cum adipe rc.

De scroffulis. CAP. IX.

Scroffule similantur nodis sed differunt ab eis in hoc q non sunt separate sicut nodi:imo sunt suspense cum carne. Et plm quidem accidunt in carne molli. r est eis iterum velamen neruosu3: r forsasse fit scroffula vehemẽtis magnitudinis. Et forsasse ex vna earum generantur plures et similantur in hoc athecltir:et qñq3 ordinantur nodi:et fiunt sicut cingulus pendens ex collo ad vna3 ptem et quasi sint racemus.

Superius Auicen.determinauit de nodis r glandulis. In isto ca°.deteriat de scroffulis.r ṗ deteriat de scroffulis theorice.2°.practice. scda ibi (Radix sup qua3.) In pmo caplo Auicen.ponit plures.§.sed in pmo.§. Auicẽ.comparat scroffulas ad nodos fm conuenientiam r differentia3 r dicit scroffule similantur nodis intellige hoc de nodis duris:nõ aũt lenibus.nã scroffule similanẽ nodis in duobus.similantur in figura.q: in rotunditate r duritie maxime similantur.q: vtriq3 sunt ex flegmate indurato. r tũc

Auic. ponit differentiam inter hec. vna est a parte situationis qꝛ scroffule sunt magis suspēse cū carne q̄ nodi. nā vt dicit Aui. in primo. nodi ꝛ glandule sunt separati a carne in q̄ sunt. scroffule sunt retente ꝛ suspense cū superficie carnis. Aliam differentiam ponit Auic. a parte loci eo ꝙ nodi vtplūm fiunt in iun cturis canaturis ꝛ in mēbris duris. scroffule autem vtplūm fiunt in carne molli ꝛ dicunt̄ molles vt inguina ꝛ subascelle. ꝛ caro que est post aures ꝛ est eis .s. scroffulis. Iterū velamen neruosum .i. kistis sicut est in nodis. vnde in hoc nō differunt scroffule ꝛ nodi .s. in kistis ꝫ differūt in aliis. Aliā differentiam ponit ex parte q̄titatis nam scroffula fit fortasse vehementis magnitudinis. nodus aūt raro excedit q̄titatē multi .i. Aliam differentiam ponit ex parte numeri. nam ex vna scroffula generantur plures ꝛ similant̄ in hoc alteri .i. porris ꝛ verrucis. Et q̄nq̄ ordinant̄ nodi expone hic nodi .s. scroffule. qꝛ de istis hic itelligit Auic. sicut apparet p ordinē verborum suorum ꝛ etiā sm verū qꝛ scroffule sunt ille que q̄nq̄ ordinant̄ ꝛ fiunt sicut cingulus ꝛc. nodi autē vtplūm fiunt singulares. Apparet ḡ conuenientia ꝛ differentia inter nodos ꝛ scroffulas.

¶ Et scroffule ad vltimū sūt glādule sclirotice.

¶ In isto .§. ostendit vīr quid sunt scroffule. ꝛ dicit. scroffule ad vltimum .i. vniuersaliter sunt glandule sclirotiçate .i. glandule idurate. ꝛ ex hoc quod hic dicit Auic. apparet ꝙ scroffule ꝛ glandule conueniunt in omnibus proprietatibus predictis quas appropriauit scroffulis. sed glandule ꝛ scroffule differunt in duritie. quia glandula est ex flegmate minus duro q̄ scroffula. Iterum etiam differt ratione situs. quia glandula est separata ab eo in quo stat. scroffula autem est aliquo modo annexa. cum ergo glandula ꝛ scroffula non differant nisi in duritie ꝛ in situ ꝛ in omnibus aliis proprietatibus conueniant. scroffule ergo ad vltimum sunt glandule scliroticate.

¶ Et de scroffulis quidem sunt quibus associatur dolor ꝛ est difficilis curationis: ꝛ fortasse in eius curatiōe ē necīa pforatio ꝛ putrefactio.

¶ In isto .§. Auic. ponit quādam diuisiones scroffularum: ꝛ a parte accidentium ꝛ a parte mātie. nam scroffularū quedā sunt cum dolore. ꝛ sunt ille in quibus cum mā earum est admixta mā calida. ꝛ iste scroffule sunt difficilioꝝ accidētium: sed sunt leuioris curatiōis que si debēt resolui citius resoluuntur ratiōe materie calide admixte. si autē nō resoluuntur per se cum medicinis sed sit necessarium eis eruptio ꝛ eradicatio de suo loco etiā citius curantur. qꝛ rōne humoris calidi ibi admixti perueniunt ad maturationē ꝛ ad digestionē. vnde faciliter erumpuntur ꝛ etiā eradicātur. Alie autem sunt scroffule que nō sunt cū dolore. ꝛ iste sunt difficilis curatiōis supple ꝛ leuioꝝ accidētium pꝑter causas cōtrarias. Et addit Auic. ꝙ fortasse in curatione istius est necessaria perforatio. s. cum medicinis putrefactiuis quales sunt medicīe caustice. quasi velit dicere Auic. ꝙ scroffule que sunt sine dolore nō ita resoluuntur sicut ille que sunt cum dolore: immo idigent multotiens pforatione ꝛ putrefactione. scroffule aūt que sunt cū dolore rarius idigēt. ꝛ iō sī facilioris curōnis q̄ sint scroffule q̄ sūt sine dolore.

¶ Et homines vehementius expositi ad habēdas scroffulas in partibus colli ꝛ capitis sunt curta habentes colla humidarum complexionum. ꝛ loca in quibus generantur plus scroffule sunt collum ꝛ subascelle. Et videtur ꝙ non noientur scroffule nisi propterea ꝙ multum accidunt porcis pꝑter gulositatē eoꝝ aut pꝑea ꝙ figura eaꝝ sm plm assimilat̄ porcis.

¶ In isto .§. Auic. ostēdit in qbus hominibus maxime generantur scroffule ꝛ in quibus locis. ꝛ patet quod dicit. qꝛ quādo aliquis est humide complexiōis ꝛ maxime si hꝫ cerebrum humidū. ꝛ cum hoc hꝫ collum curtū cito recipit ꝛ influitur superfluitas cerebri in collo ex qua superfluitate fit scroffula. Et videtur ꝙ in isto .§. Auicē. ostēdit cām quare nominant̄ scroffule. Et causa ē vt dicit Aui. qꝛ scroffule vtplurimum accidunt porcis pꝑter gulositatē eoꝝ. qꝛ ratione gulositatis generātur in eis isti humores grossi ex quibus generantur scroffule. ꝛ iō qꝛ vtplurimū accidunt porcis denoiantur a porcis. scroffula enim .i. porca vel denominat̄ etiā scroffula a porcis: qꝛ figura earū assimilat̄ porcis. vn̄ denoiatur scroffula a scroffa que porca est.

¶ Et saluiores scroffule sunt que accidūt ifantibus ꝛ grauiores earū sunt q̄ accidūt iuuenibꝰ.

¶ In isto .§. comparat scroffulas adinuicem penes bonitatem ꝛ maliciam rōne corpoꝝ in quibus accidunt. ꝛ dicit. Et saluiores scroffule sunt ille que accidunt ifantibus. ꝛ causa huius est. qꝛ facilius resoluuntur propter humores quos habēt resolubiles. ꝛ hoc est pꝑter mollicieꝫ ipsoꝝ humoꝝ ꝛ pꝑter raritatē poroꝝ ꝛ grauiores ipsarum que accidunt in iuuenibus. ꝛ hoc est qꝛ sunt ex materia magis dura: qꝛ humores sunt magis duri in iuuenibus q̄ in pueris. Intellige autē cum dicit Auic. Et grauiores earū sunt que accidunt in iuuenibus per respectum ad eas que accidunt in pueris non autem per respectum ad eas que accidunt in senibus. qꝛ grauiores sunt adhuc ille que accidūt in senibus eo ꝙ virtus est in eis debilior ꝛ eius spissior ꝛ humiditates etiā sicciores. ꝛ q̄to plꝰ pcedit̄ versus etatē tāto scroffule q̄ accidūt i illa etate sunt grauiores ꝛ difficilioris curationis.

¶ De cura. CAP. X.

RAdix super quam est fiducia in curatione habentium scroffulas est euacuatio ꝛ subtiliatio regiminis. ꝛ de euacuatiōe laudabilis est vomitus: ꝛ est necessariū solutione educere flegma grossum: ꝛ pꝑᵗ cū pillulis nominatis alguasili: ꝛ iterum sumantur turbith ꝛ zinzi. ꝛ zuccari partes equales ꝛ bibantur vsq̄ ad .ʒ. ij. ꝛ hoc quidem est cū hoc ꝙ soluit flegma grossum non calefaciens neq̄ intestinorum faciens rasuram: et flobotomia iterum est iuuatiua. et oportet proculdubio vt fiat ex cephalica.

¶ Superius Aui. determinauit de scroffulis theorice. hic determinat de eis practice .s. q̄tum ad curam. ꝛ diuiditur pars ista in partes duas. Primo ponit curā scroffulaꝝ q̄tū ad vlia. 2° quātum ad localia. 2° ibi (Et omnino regimen scroffularū.) Prima pars diuiditur in partes quattuor. In prima parte ponit Auicē. regimen vniuersale scroffularum q̄tum ad eūonem totius corporis. scd̄o ponit regimē ipsarum quātū ad cibos ꝛ potus ꝛ alias res nō naturales. tertio ostēdit ꝙ ventosatio que est quedam euacuatio ex loco nō est cōueniēs patiētibus scroffulas. q̄rto addit quidam quod ptinet potius theorice q̄ practice. scd̄a ibi (Regiminis vō subtiliatio) tertia ibi (Et ventosatio est icōueniēs.) q̄rta ibi (Et multotiēs qdeꝫ redeūt.) Dicit ḡ primo. radix supple prima. qꝛ prima radix curatiōis scroffularum ꝛ aliarum etiā egritudinū vtplurimum est regimē eūonis ꝛ cibi ꝛ potus eo ꝙ illa sunt sicᵗ vlia p respectum ad alia. vlia aūt debēt pcedere oia pticularia. ꝛ hoc est qd̄ dicit Gal. 3°. de ige. Illeꝫ aūt doctrinā nō obliuiscaris vt p oia valeas

pticularis opari. Radix ḡ pma sup quā ē fiducia in curatione habētiū scroffulas est euacuatio ⁊ subtiliatio regiminis. ⁊ de curatione laudabili est vomitus.

Sed dubitatur de isto dicto Auic. q꞉ scroffule vtplūm fiunt in ptibus colli sicut apparet ad sensuȝ. mō videt̄ ꝙ sicut appet ad sensuȝ euacuatio p vomitū sit illaudabilis ⁊ nō cōpetat. q꞉ Auic. dicit in isto caplo statiȝ post. ꝙ hñs scroffulas abhorreat oē qḋ replet caput mā. nūc aūt vomitus replet caput mā. Dicit enim Auic. alibi. s. in p̊ canone. fen 4ᵃ. capl̄o ꝙ vomitus inq̄tum mūdificat stōm cōfert. inq̄tū vero reducit māȝ ad caput obest egritudinibus capitis. ḡ tūc cū vomitus reducat mām ad caput ⁊ repleat ipm nō est euō laudabilis habētib⁹ scroffulas. Iterū etiā si cerebrū ⁊ caput sit repletū materijs vomit⁹ mouet illas mās que sunt in cerebro ⁊ reducit ad ptes colli ⁊ gutturis. est ḡ maioris additionis in scroffulis. nō est ḡ euō laudabilis. ℂ P. Gal. 13ᵒ de inge. dicit. ꝙ solo ventris est inutilis itestinis tumefieri icipientibus: ⁊ puocatio vrine vel mēstruoꝝ nō competunt matrici vel vulue si fuerit tumefacta. sȝ sicut vomitus in passione ani vel vulue māȝ ab eis remouet similiter solo vētris mām ab oib⁹ membris capitis repellit. Et reddit rōnem hoꝝ in quodā verbo p̊us posito. Dicit eniȝ q꞉ rō demonstrat mām ab eis ad remota loca remoueri debere ⁊ nō vt materia aliunde trahatur ad ea. p hec ḡ verba Gal. videt̄ ꝙ vomitus dȝ administrari in passionibus iferioribus. nō aūt in supioribus. Solo aūt vētris dȝ administrari in passionibus superioribus. videt̄ ḡ per hec oīa ꝙ euacuatio p vomitū sit illaudabilis patientibus scroffulas.

ℂ Dōm est ꝙ vomitus est euacuatio laudabilis patientibus scroffulas. dȝ tñ fieri vomitus qñ corpus ⁊ caput non sunt multuȝ repleta humoribus ⁊ materijs. q꞉ si esset corpus repletū tunc ppter vomitū repleret̄ plus caput. q꞉ cū p vomitum: vapores petant caput ⁊ ipm repleant si corp⁹ esset nimis plectoricū repleretur caput ⁊ partes ppinque capiti nimis vaporibus. Iteꝝ etiā si caput est nimis repletū tunc cū p vomitū fiat cōmotio humoꝝ qui sunt in capite cōmouerent̄ illi humores sup humiditates in capite ⁊ ducerent̄ ad ptes colli ⁊ gutturis. ⁊ p ɔ̄ñs augerent scroffule. dȝ ergo fieri vomitus capite ⁊ corpore exñte nō multū plectorico. Dȝ etiā fieri vomitus cū facilitate ⁊ non cū nimia violentia. q꞉ qñ fit cuȝ violentia fit nimis magna cōmotio circa ptes capitis que cā est attrahendi humoreȝ ⁊ materias ad illa loca. ⁊ p ɔ̄ñs. tunc est causa augēdi scroffulas his duobus suppositis. s. ꝙ vomitus fiat cū facilitate ⁊ etiā capite ⁊ corpore exñte nō multū plectorico. Dico ꝙ vomitus est euacuatio laudabilis patientibus scroffulas. Et rō huius est. Dicit eñi Auic. in p̊mo. fen 4ᵃ. ca. ũ. dō vomitu ꝙ vomitus fm modū purgatiōis p̊me est purgatio solius stōi. fȝ aūt modū purgationis scd̄e est purgatio capitis ⁊ totius corporis. Dicit̄ aūt vomitus esse p̊ma purgatio ipsius stōi. q꞉ p̊mo eradicat humores existentes in stomaco. ⁊ maxime eradicat humores grossos ⁊ viscosos existentes in stomaco generatos ex indigestione. talibus eniȝ humoribus maxime adhibetur vomitus. Dicit̄ aūt esse scd̄a purgatio capitis ⁊ totius corporis: q꞉ secundario preseruat caput ne ledatur a vaporibus malis qui veniūt a stomaco: ⁊ preseruat etiā caput ⁊ corpus a malis humoribus qui generantur in stomaco. Cū ḡ scroffule generentur ex humoribus grossis ⁊ viscosis ⁊ ex malitia digōnis que fit in stomaco ⁊ vomitus eradicet tales humores digestos in stomaco. ⁊ p ɔ̄ñs preseruat caput ⁊ corpus a talibus humoribus ex quibus fiunt scroffule. Est ergo vomitus euacuatio laudabilis patientibus scroffulas. ℂ Tūc est respondendū ad rōnes que pbant ɔ̃triūm. Ad p̊mā rōnem cū tu dicis ꝙ vomitus replet caput mā. ℂ Dōm ꝙ capite ⁊ corpore nō multū plectorico existente vomitus maxime si sit facilis nō replet caput mā de qua sit curandū: imo preseruat ipm a vaporibus ⁊ humoribus indigestis generatis in stomaco qui sunt causa scroffulaꝝ. vnde ⁊ dato ꝙ vomitus reducat aliquos vapores ad caput nihilominus maius est illud iuuamentū q̄ꝫ sit nocumentuȝ qḋ affert. ℂ Ad scdm argumentū pȝ responsio ꝙ dȝ fieri capite existente nō multū repleto. ℂ Ad tertiū argumentū est dōm ꝙ sine dubio vomitus plus cōfert egritudinibus inferioribus q̄ꝫ egritudinibus supioribus q꞉ diuertit ⁊ euacuat. nihilominus tñ bene confert supioribus. ⁊ hoc quādo corpus ⁊ caput nō sunt multū repleta. ⁊ ideo dȝ fieri post solonem ventris. sicut etiā aliquādo facimus euacuationē ex loco quādo corpus nō est plectoricū. Galien⁹ aūt ibi intelligit quādo corpus est plectoricū ⁊ in p̊ncipio egritudinis. q꞉ tunc dȝ fieri diuersio non p ppinquā sed p longinquā. Et est nec̄ium solone educere flegma grossuȝ. q꞉ enim de tali flegmate fiunt scroffule: vt dcm̄ est supra. ⁊ ppter cū pillulis alguaili que sint ille pillule ego ignoro q꞉ nonduȝ eas inueni. nec Auicē. in qnto. de eis facit mentionē de isto nomine. verū est tamē ꝙ in quibusdā sinonimis ego iueni expositū alguasilli. i. morphea alba. ℂ Unde tunc exponemus cum pillulis alguasilli. i. cum pillulis morphee albe que cōpetūt ad purgandū humo. morphee albe. nam pillule que cōpetunt morphee albe debēt purgare flegma grossum: sicut apparet per Auic. in 7ᵃ fen. de decoratione capl̄o de morphea. Et ideo q꞉ pillule morphee albe purgāt flegma grossum: ideo competunt etiaȝ in purgatione habentiū scroffulas in q̄bus idigemus euacuare flegma grossum. Si ergo exponatur alguasilli. i. morphee albe nihil icōueniens sequitur: imo potest verum esse. sed verum ita sit ignoro. q꞉ non inueni adhuc expositum nisi i q̄buidaȝ sinonimis magistralibus. ℂ Et flobotomia iteruȝ est iuuatiua. ℂ Sed tu dices hic quomō flobotomia est etiaȝ iuuatiua cū scroffule fiāt ex humoribus flegmaticis grossis ⁊ ex malitia indigestionis ⁊ hō causis frigidis in quibus non ɔpetit flobotomia: imo dȝ cuitari. ℂ Dicēdum est ꝙ Auic. dicit. Et flobotomia iterū est iuuatiua ꝙ Auic. non intelligit ꝙ sit iuuatiua omnibus scroffulis absolute. sed tu debes distinguere fm ꝙ Auicē. distinguit in predicto capitulo. ⁊ etiam distinguet in cura. q꞉ scroffule: vt dictū fuit quedā sunt sine dolore in quibus non est coadunata materia calīa. ⁊ in talibus credo ꝙ nō multū cōpetit flobotomia ppter rōnē dictā. sȝ alie sunt in q̄bus est materia calida admixta que sunt cuȝ dolore. ⁊ in talibus flomia ex cephalica est iuuatiua ⁊ etiā medicie. vt postea dicit Auic. in talibus non debēt esse sic calide complexionis sicut in alijs scroffulis. ⁊ etiaȝ in talibus scroffulis credo ꝙ intelligit Auicen.

ℂ Regiminis vero subtiliatio est qm̄ opȝ deuitet cibos grossos ⁊ potū aq̄ sup eos ⁊ nauseam nā satietatē ⁊ replōneȝ ⁊ toleret famē q̄ꝫtū pōt ⁊ abhorreat oē qḋ replet caput materia: ⁊ dȝ vt custodiat p̄paratus eis caput ab eo qḋ facit currere ad ipm materias ex p̄parationibus facientib⁹ currere: sicut psternere se super faciē: ⁊ curuare se sup genua plixe: ⁊ hēre puluinar planū: ⁊ ab operatiōib⁹ q̄ trahūt mās ad caput sicut locutio plurima ⁊ dolor capitis ⁊ ira.

ℂ In isto. §. Auic. vt p̊us dicebatur ponit regimē vitē scroffularum q̄ꝫtum ad cibos ⁊ potus ⁊ quedā alia. ⁊ pȝ ꝙ dic.

ℂ Et ventosatio est incōueniēs patiētib⁹ scrof-

fulas ſm plm: ⁊ illud ideo qm̄ nó eſt ei poſſibi le vt euacuet ex mā q̄ eſt in ſcroffulis ⁊ q̄ cur runt curſu eius: imo trabit ad eas ⁊ ingroſſat ipſas p id qd extrabit de ſanguine ſubtili.

¶ In illo .§. Auic. oſidit ꝙ vētoſatio nó eſt cōueniēs ſcroffulis. Et cā quā ponit Auic. eſt. q2 nó eſt poſſibile vt ventoſatio euacuet ex mā ſcroffularū. q2 vētoſa: vt dicit Aui. in pmo. fen 4ª. capl̃o de ventoſis circa pncipiū. vētoſe extrahunt a loco vbi apponunt̃ ſanguinē ſubtilē pluſq̄ groſſū. Scroffule aūt fiunt ex humoribus groſſis ⁊ duris. g̃ non eſt poſſibile vt ventoſa euacuet que eſt ex ſcroffulis. ⁊ que currūt curſu ei⁹. ergo nec eſt poſſibile vt euacuet mā3 reliquoꝝ apatū q̄ ſunt ſilia ſcroffulis ſicut ſunt nodi duri ⁊ ſephyros ⁊c̃. Iterū etiā ventoſa cū hoc ꝙ nó euacuat ex mā ſcroffularū attrabit mām ad eas. ⁊ p ꝯñs augmentat eas. Iterū etiā euacuat ſanguinē ſubtilē ⁊ derelinqt groſſum. ⁊ ſic eſt cā vt magis idurent̃. nó eſt g̃ bona ventoſatio patientib⁹ ſcroffulas. Addit aūt Auic. ſm plm q2 forte aliqñ nó eſſet icōueniens vt in ſcroffulis ſpālr que ſunt calide cōplonis in qbus eſſet admixtus ſanguis ſubtilis. ſ3 q2 hoc raro cōtingit. ideo ſm plm ventoſatio eſt icōueniens eis. Intellige tñ vlterius ꝙ quādo Auic. dicit ꝙ ventoſatio eſt icōueniens patiētibus ſcroffulas. qd itelligit de vētoſatione que fit ſup locū egritudinis. nó autē itellexit de ventoſatiōe que fit ad diuertendū mām ad alia loca. vt ſi aliquis habet ſcroffulas in pte anteriori colli tunc ventoſatio q̄ fieret in loco poſteriori nó eſſet mala: imo eſſet bona. eo ꝙ diuerteret mā3. Et h̄ intellige in corpore optime exiſte euacuato. ⁊ p eūonem ⁊ flōmia3. Et nó ſolū talis vētoſatio eſt bona: imo q̄cūq̄ diuerſio ⁊ deriuatio eſt bona. ⁊ pp̄ter hoc in pueris patientibus ſcroffulas multotiens facimus abluere caput cū lexiuio forti vt frangat̃ cutis ⁊ trabatur materia illa ad cutim capitis. liberat enim eos ⁊ facit delitescere ſcroffulas.

¶ Et multotiēs qdē redeūt ſcroffule icipientes extenuari ⁊ reſolui ad diſpōnē ſuā primā.

¶ In iſto .§. Auic. addit qdda3 qd ptinet potius theorice ⁊ predicto capl̃o q̄ practice. Et dicit ꝙ multotiēs ſcroffule incipiētes reſolui ⁊ extenuari redeunt ad ſuā diſpōnē pmā. quaſi velit dicere Auic. ꝙ mā ſcroffulaꝝ eſt talis ꝙ multotiēs extenuant̃ ⁊ minorant̃ ⁊ vident̃ recedere: ⁊ poſtea redeunt ad diſpōnē pmā. Et hoc poteſt cōtingere ex duobus ex humo. ⁊ ex luna. ex humo. vt q2 in ſcroffulis ſit admixtus aliqs humor ſubtilis qui p ſe reſoluit̃. ⁊ videt̃ tūc ſcroffula minorari ⁊ reſolui. ſ3 q2 non eradicat̃ radix eius nec etia3 totaliter humores eius. ideo redit poſt tempus. ⁊ hoc etiā multotiēs vidi. Poteſt etiā contingere ex luna q2 luna mediāte ſuo lumine augmentat humiditates corporis ſm ꝙ h3 videri per Auic. in quarto tractatu de diebus creticis. ⁊ iō ſm crementū vel decremētū luminis lune augmentant̃ ⁊ minorant̃ humiditates. Cū3 g̃ ſcroffule fiant ex humiditatibus ſm g̃ crementū ⁊ decrementū luminis lune extermināt̃ ⁊ redeūt. ⁊ ideo multotiēs extermināt̃ vt quādo luna nó eſt completa. Deinde redeunt vt quando luna eſt completa. ⁊ hoc multotiens ego vidi ad ſenſum. Tunc ſequitur illa pars.

¶ Et oio regimen ſcroffularū ſimilat̃ regimini ſephiros ex pte ipſius egritudinis.

¶ In qua pte Auic. poſita cura ſcroffularū q̄tum ad vlia. ponit curā ſcroffularū q̄tum ad localia. Et diuidit̃ hec pars in partes duas. pmo ponit curā ipſarū ſcroffularū cū medicinis localibus reſoluentibus ipſas nó erumpēdo cutē. ſcdo ponit cura3 ipſarū per inciſionē 2ª ib: (Et ſi neceſſum fuerit in curatiōe ſcroffularū.) Pria pars diuidit̃ in duas ptes. In pma pte ponit regimē vle oīum ſcroffularū cum medicinis localib⁹. in ſcda pte ponit curā ipſarū cū medicinis ſm diuerſitatē eaꝝ. ſcda ibi (Et cū ſcroffule ſunt magne.) Dicit g̃ pmo. Et oio .i. vlr regimē ſcroffularū ſimilatur regimini ipſius ſephyros ex pte ipſi⁹ egritudinis .i. ex pte medicinarū localiū que competūt regimini. q2 medicine localis ſunt que competūt ipſi regimini. Ratio aute3 q̄re regimē vtriuſq̄ ſilat̃ q̄tū ad localia ē. q2 ābo pportionant̃ in mā ex q̄ fiunt. q2 ſephyros fit ex hūore melico duro. ſcroffule aūt fiūt ex flegmate idurato qd qdē pportionat̃ melie: ⁊ iam q̄ſi trāſiuit in mām melie. Et iō dicebat ſupius Auic. ꝙ nodus durus q̄tū ad ſuū eſſe eſt de nā melancolica. ſ3 radix eius fuit flanica. ⁊ ſilr etiā ſcroffule q̄tū ad factū eſſe ſunt quaſi ex mā melica l3 radix earū fuerit flegmatica. ⁊ ideo cū ſcroffule q̄tu3 ad earū eſſe pportionent̃ ſephyros in mā ideo pportionant̃ regimini vtriuſq̄ q̄tum ad medicinas locales. Similat̃ aūt regimen earū q̄tum ad localia regimini ſephiros in duabus itentionibus vlibus. ſ. in intētione mollificationis ⁊ reſolonis. na3 ſicut in ſephyros competunt due reuolutiones. reuolutio .ſ. mollificationis ⁊ reuolutio reſolonis: ſic etiā in ſcroffulis competūt cū illo ordine quo competūt ibi. ⁊ hoc q2 primo competit mollificare: ⁊ poſtea reſoluere. Appa3 ergo quō vlr regimē ſcroffularū ſimilat̃ regimini ipſius ſephyros ex pte ipſius egritudinis. Deinde cū dicit.

¶ Et cū ſcroffule ſunt magne tūc plagarij alienant ſe a curatione earū cū ferro ⁊ medicamine acuto: ⁊ illud eſt de illis que ducunt ad vlcerationē earū ⁊ ipſarū corruptionē: ⁊ eſt neceſſariū in huiuſmodi vti eūone ⁊ mundificatiōe ⁊ ſubtiliatiōe cibi: ⁊ adminiſtrare medicinas reſolutiuas ſup eas cū facilitate. ⁊ iam inuenim⁹ emplm apoſtolicon relatum ad chriſtianos in ſcroffulis mortalibus ruptis ſanatiōis magne ſed cum facilitate ⁊ lenitate.

¶ In iſta pte Auic. pſequitur curā in ſpāli ipſarū ſcroffularū ſm diuerſitatē ipſarū. nunc aūt ſcroffule diuerſificant̃ cū diuidant̃ plurib⁹ modis vt habitū fuit ſupra in pcedēti caplo. nā ſcroffule diuidant̃ ⁊ a pte q̄titatis ⁊ a pte q̄litatis ⁊ a pte eſſentie earū. diuidunt̃ a pte q̄titatis: q2 ſcroffule q̄dam ſunt maxime ⁊ q̄da3 ſunt parue. diuiduntur a pte q̄litatis. q2 ſcroffule q̄dam ſunt in qbus eſt caliditas ⁊ q̄da3 in qbus non eſt caliditas. diuidant̃ a pte eſſentie. q2 ſcroffule q̄da3 ſunt que ſunt cancroſe: ⁊ q̄da3 ſunt que nó ſunt cācroſe. ¶ In iſta g̃ pte Aui. plura facit. pmo g̃ ponit qddā regimē in ſcroffulis maximis ⁊ oſidit qd ibi d3 fieri ⁊ qd nó d3 fieri. 2º Auic. ponit curā ſcroffularū in qbus nó eſt aliq̄ calitas q̄tu3 ad localia. 3º tāgit q̄da3 de regimine ſcroffularū cācroſarum. 4º ponit curā ſcroffularū in qb⁹ ē aliq̄ caliditas. 2ª ibi (Et de emplis calefaciētibus.) 3ª ibi (Et ſcias ꝙ de ſcroffulis ſunt in qbus eſt cācroſitas.) 4ª ibi (In ſcroffulis autē que ſunt calide cōplonis.) Dic̃ g̃ pmo cū3 ſcroffule ſunt magne tunc plagarij .i. cirugici alienent ſe ⁊c̃. Et reddit cā3 huius Auic. q2 hec pducit eas ad vlcerationē. ⁊ p ꝯñs etiā ducit citius eas ad corruptionē earū. q2 qñ ſcroffule ſunt magne donec fiāt ſicut melon aut maiores ⁊ capiūt caput ⁊ collū. ſic dicit Raſis tunc cū ſint radicate in venis ⁊ neruis ⁊ in toto mēbro ſi vlcerentur cū3 ferro aut cū medicina cū nunq̄ poſſint quaſi ex toto eradicari pp̄ter intricationē earu3 in membro citius perducunt̃ ad corruptionē ⁊ ſupcalefactionē ⁊ citi⁹ etiā ſunt in via ad cancerationē. ⁊ p ꝯñs etia3 citius corrumpunt mēbrum ⁊ citius etiā iterficiūt. Et ideo melius eſt vt nó tan

gent cum ferro nec cuz medicamine acuto sz regant blā-
diendo cum euacuationibus crebris z subtiliatione cibi z
cum medicinis resolutiuis cum lenitate sicut ponit Auic.
qz fortia resolutiua superaddent eis calefactionem. z per
consequens essent z in via ad vlcerationez z corruptioné
earum. sic ergo si tales scroffule non sunt rupte debent re
gi blandiendo ne rumpantur. Si autem contingat qꝫ sint
rupte tunc Auic. ponit quoddam emplastrum valens pre
ceteris in talibus scroffulis. z dicit. Et iam inuenimus em-
plastrum apostolicon relatum ad xpianos: z vnguentum
apostolicon ego intelligo vnguentum apostolorum quod
ponit Auicen. in quinto. dicit enim Auic. ibi qꝫ vnguentuz
apostolorum est vnguentuz apostolicon quod dicitur vn
guentum veneris. est rectificans fistulas cum facilitate
difficiles z scroffulas paruas nec est aliqd simile ei: z mun
dificat ex carne mortua z consolidat. Dicit autem Auicē.
relatum ad xpianos ꝓpter id verbum quod dicit Auicē.
in quinto. nam dicit ibi qꝫ in isto vnguento dicitur qꝫ sunt
duodecim medicine duodecim apostolorum. apostoli aūt
fuerunt christiani. z ideo dicit Auicen. relatū. i. compara-
tum vel attributum ad xpianos. Tunc legitur illa pars.

¶ Et de emplastris calefacientibus scroffulas
est emplm dyaqlon. Et qñqꝫ ꝑmiscent cū hoc
emplastro medicine alie q̄s posuit Hyp. sicut ra
dix lilij z ꝓprie cū ꝓprietate que est in ea z sicut
stercus capraꝝ z ouium z sicut nasturtiuz z
radix cucumeris asinini: z vue montane z sic⁹
que cadunt ante maturationez albe aut farina
fabarū z amigdale amare z bdelium z aggre
gent ad illud z admisceant. Et de emplastris
bonis est emplm huiusmodi. Rc. farine faba-
rū z ordei z pinguedinis porci z rizi oiuz añ.
partē. i. z radicis collonqntide z aluminis iame
ni z radicū lilij z picis humide oium añ. ptē. ſ.
aggregetur illud cū oleo antiquo cū pinguedi-
ne frixa post liquefactionē piguedinis z picis
in oleo. Et cōfert emplm bonuz resoluens du
ritiem in hebdomada z in eo quod est minus
ea in tribus diebus quod Gal. narrauit in cata
genis. Recī. sinapis z se. vrtice z sulphuris. z
spume maris z aristologie z bdelij añ. ℥. i. ar-
moniaci z olei antiqui z cere añ. ℥. ij. z de me-
dicinis que super eas ponunt est pix confectis
cum ea ficubus aut cuz squilla aut confecta cū
ea radix caulis contrita z radix capparis cum
bdelio z lupini cum aceto z melle aut cuz sirū
po acetoso z stercus vaccinuz aggregatis vel
decoctis cum aceto aut oia ista cuz adipe por-
ci aut cum oleo. Medicamen bonum fenugre
ci partes. iij. calcis z nitri amboꝝ ana. pars. i.
aggregentur cum melle. et iterum radix cucu-
meris asinini et folia lauri cuz glutino albotin
aut cinis amboꝝ aggregatus cum eo: et iteruz
aggregent farina herbi et stercus caprarum et
ouium: et ꝓprie montanarum cum vrina isan
tis et fiat linimentum. et iteruz hoc medicamē

myrrhe. x. amoniaci. vij. et dibic. i. eutisci quer-
cini glandium. v. galbani olei de bezabar: sor-
didi alueari apum. i. teratur totum. z iteruz
aggregentur in mortario aldibic preparatum
z resina z sint ꝑ omni lib. galbani. ℥. iij. aggre-
getur illud: z est linimentum bonū. Et de me-
dicinis bonis sunt cere gummi pini adipis por
ci non salite prassij z floris eris partes equa-
les fiat ex eis linimentum. z iterum resine da-
ctilorū corticum eris ana partes duas alumi
nis iameni arsenici omniuz ana partes. iiij. su-
matur ex eis linimentuz: z de medicinis bonis
est medicamen de kitran: z medicamen cucu-
meris asinini z medicamen de condisi. z medi
camen nominatuz sandaros. z medicine facte
cum serpentibus z singulis. z ex eis est vt su-
matur serpens mortuus: z ꝓijciatur in vas lu-
tatum luto sapientie z dimittatur in furno de
lateribus: deinde ꝓijciatur cum equali quan
titate sui aceti permixti cum melle sm mediera
tem: z de medicinis bonis est medicamen de
cordumeni: z nasturcio z fimo columbino cū
oleo: et omnia innatiua sunt iteruz singularia.
et silr farina herbi cum eis et sola cum aceto et
cum melle et cum pice et cera et oleo: et iteruz
sumantur vue montane et nitruz et resina et fa
rina herbi et aggregentur cum aceto et melle:
aut accipe radices lilij et se. lini et infundantur
in vino et ponantur in eis ambobus post illud
fimi columbini quantitas quaz exigit illud qꝺ
presens est et fiat ex eis quasi emplastruz et est
mirabile. Et iaz experta sunt vrina camelli ara
bici et anodatum eius emplastrum aut epithi
ma commixtis cum eis medicinis que sunt ad
scroffulas et fuerunt innatiua. Et almugat est
ex epithimantibus mirabilibus. Et existimaue
runt qdam et est alkindus qꝫ messes cornu ca-
prini quando aduritur et bibitur hebdomada
vna oi die pondere. ℥. ij. video qꝫ nō oꝫ fieri in
omni mense hebdomada vna.

¶ In qua parte ponit curam q̄rtum ad localia scroffularū
in quibus non est calitas admixta. z ponit Auic. plura me
dicamina z emplastra valentia ad resoluendū scroffulas:
Et intelligit hic qꝫ Auicen. confundit ista emplastra. quā-
doqꝫ enim ponit emplastra mollitiua z quandoqꝫ resoluti
ua. tu autem inquiras virtutem emplastrorum per virtu
tem medicinarum simplicium. postea vero scita virtute
emplastri vtaris eo tempore quo opꝫ sm duas resolutio-
nes predictas. s. resolutionis z mollificationis. qz si empla
strum est mollitiuum vtaris eo quando oꝫ emolliri. si aūt
est resolutiuū vtaris eo quādo opꝫ resolui. z inquiras per
teipsum virtutes istarum medicaminuz que ponit inqui-
rendo virtutes medicinarum simpliciuz in libris qui tra-
ctant de simplicibus medicinis. Dicit ergo Auicen. Et de
emplastris calefacientibus supple z emollientibus est em-

plastrum dyaquilon. dyaquilon est resolutiuũ cũ mollificatione. Et quandoq; permiscetur ꝛc. sicut radix lilij .i. yreos propter eius proprietatem que est in ea scilicet ad scroffulas. dicit enim Auicen. in secundo capitulo de yreos ꝙ yreos lenificat duritiem et apostemata et bothor lenes ꝛ grossas ꝛ scroffulas. Et stercus caprarum est id plus desiccatiuum. ꝛ ideo debet misceri cum illo maxime quando volumus plus resoluere ꝛ exiccare. vue montane .i. staphisagrie. ficus quando cadunt ante maturationem sunt ficus que non maturantur. ꝛ de istis dicit Serapio i suo libro de simplicibus ꝙ quando fit emplastrum ex eis decoctis sup nodationẽ neruoꝝ ꝛ sup scroffulas resoluit eas ꝛ cõdisi .i. ellebori albi vel medietatum ipsius. aluminis iameni .i. aluminis scissi et picis bũde .i. picia naualis spume maris .i. pumicis. nitri genus salis est. dibic gladiũ .i. viscus quercinus olei de bezedar .i. de galbano sic oleũ in quo soluitur galbanum peassu .i. porri alľ. peassy .i. marubi kitran .i. pix liquida. Et medicamen noiatum sidaros .i. medicamen de auripimento ꝛ medicine facte cum serpentibus. qꝛ serpentes vt ponũt auctores habent ꝓprietatem vt non permittant augeri scroffulas luto sapientie. lutum sapientie fit isto modo. Accipiuntur palee veteres ꝛ teruntur ꝛ minuuntur in partes paruas. ꝛ postea iste palee sic cõtrite miscentur cum luto quod dicitur sablene ꝛ cum stercore equino vel vaccino. ꝛ tale lutũ debet esse lutum sapientie quo lutantur omnia vasa alchimistarũ. Et almugath .i. bdelium. est ex epithimatibus mirabilibus qꝛ est mollitiuum ꝛ resolutiuũ. Et extimauerunt quidam ꝛ est alkindus ꝙ messes .i. seratura cornu caprini ꝛc. supple liberat a scroffulis. video ꝙ non oportet fieri omni mense hebdomada vna. sed solum oportet fieri in vna hebdomada sicut dicit alchindus. Et id quod dicit hic Auicen. yronice quasi dicat Auic. ꝙ non solum id quod dicit Alchindus liberat si liberaret hebdomada sola sed etiã si fieret omni mense vna hebdomada non liberaret. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et scias ꝙ de scroffulis sunt in quib⁹ est cancerositas: ꝛ huiusmodi quod oportet vt conficiantur medicine calide predicte cũ oleo ro. ꝛ dimittanť ꝑ dies aliquod ꝛ administrẽtur.

¶ In qua parte Auic. ponit aliquid de curatione scroffularum. quia dicit ꝙ in scroffulis in quibus est cãcrositas oꝫ miscere medicinas predictas cum oleo ro. calidas. Et ratio huius est. qꝛ si administrarentur pure predicte medicine calide ꝛ resolutiue in scroffulis canceratis tũc adderẽt in malicia earũ. quia sm ꝙ apparebit post in capitulo cancri. Medicia fortis ꝛ calida addit in malitia cancri eo ꝙ addit ei super calefactionẽ. ex supcalefactione autem augetur eius malitia. debent ergo predicte medicine calide in scroffulis canceratis misceri cum oleo ro. vt rumpant caliditatem ipsarũ ꝛ faciãt eas lenes. Et intellige ꝙ id qđ hic dicit Auic. incidentaliter dicit. ꝛ ideo de hoc dicit icõplete. quia quando scroffule sunt cuꝫ cancrositate tunc ꝓ cura ipsarum sufficienti recurrendum est ad capitulũ de cancro vbi posita est sufficiens cura cancri. quod ergo hic dixit incidentaliter dixit. ꝛ solum vt tãgeret diuersitates scroffularum. ꝛ propter hoc de hoc dixit hic sic parum. Tunc sequitur illa pars.

¶ In scroffulis autem que sunt calide complexionis non oꝫ vt supflua fit administratio medicinaruꝫ acutaruꝫ: imo sufficit eis ꝙ est sicut sauic de tritico cum aqua coriandri. ꝛ fortius illo est myrrha cuꝫ duplo sui de licio confecta cum aqua coriandri. ꝛ regimẽ in hoc vt vincat aqua coriandri aut vincat medicamẽ aliud sm ꝙ presens est ꝛ necessarium facit vehementia inflationis aut paruitatis eius. ꝛ de illis que cõferunt eis est vt fiat sternutatio cuꝫ oleo de nucleis persicoꝝ excorticatoꝝ adustoꝝ.

¶ In qua parte Auicenna ponit curam ꝛ regimen quantum ad medicinas locales scroffularum in quibus est caliditas ꝛ humor admixtus calidus. Dicit auteꝫ. In scroffulis auteꝫ ꝛc. immo sufficit eis quod est sicut sauic de tritico: idest farina tritici cum aqua coriandri ꝛ est regimen in hoc: idest ꝛ est sufficiens hec. Et fortius illo scilicet quod est magis calidum est mirrha ꝛc. ꝛ regimẽ in hoc scilicet emplastro. aut expone in hoc: idest i istis scroffulis in quibus est aliqua caliditas vt vincat aqua coriandri. aut vincat medicamen aliud scilicet resolutiuum calidum sꝫ ꝙ presens testimonium est: ꝛ ꝙ necessarium facit vehementia inflammationis aut paruitas eius hoc est sm ꝙ est ibi vehemens inflammatio vel parua. quare si est ibi vehemens inflammatio tunc facit vincere aquam coriandri. si autem est parua facit vincere aliud medicamen resolutiuum calidum. Intellige tamen circa hoc ꝙ si iste scroffule calide sunt in via maturationis. quia aliquando veniunt ad digestioneꝫ ꝛ maturationem propter caliditatem earũ. tunc dato ꝙ sit ibi caliditas non debemus tũc administrare aquam coriandri: sed aliquod emplastrum maturatiuum: sicut facimus in aliqs apostematibus calidis. ꝛ postea emplastrum ruptiuum vt rumpatur cutis ꝛ extrahatur scroffula. Auicenna autem loquitur quando dicit ꝙ vincat aqua coriandri quando non sunt in via maturationis: ꝛ de illis q̃ cõferunt eis est vt fiat sternutatio. intellige hoc corpore prius mundificato. Tunc sequitur illa pars.

¶ Or si necessarium fuerit in curatione scroffularum vti ferro oportet tunc vt sit administratio eius in scroffulis vicinãtibus venis plurib⁹ ꝛ venis pulsatilib⁹ ꝛ neruis cuꝫ cautela ꝛ defensione. Homo .n. quidam errauit cuꝫ perforaret quasdam scroffulas ꝛ obuiauit ramo neruorum reuersiuoꝝ. quare destructa est vox: ꝛ iam accidit vt non inueniret neruum sed detegeret eum frigori: quare corrupta est complexio eius ꝛ destructa est eius operatio vsq; quo redit ad ipsuꝫ eius complexio cum calefactione. ꝛ fortasse errauit ꝛ inuenit alguidegi. ꝛ deterior alguidegi in hoc est illa que ẽ ꝓfundior. quapropter cum excoriatur ex latere saluo oꝫ vt sumantur scroffule et destruatur quod residuum est cuꝫ medicamine acuto et non perueniat lateri lesio.

¶ In qua parte postquam posuit curam scroffularum cuꝫ medicinis facientibus delitescere scroffulas non erumpendo earum hic cum aliquando non sufficiant medicine ille in curatione scroffularum: sed oportet erumpere eas ꝛ extrahere ipsas sicut extrahuntur nodi ponit quoddaꝫ regimẽ circa curationẽ earũ cuꝫ ferro. Dicit ergo ꝙ si necessarium fuerit in curatione scroffularũ ꝛc. vt qꝛ non resoluantur per medicinas: tunc administratio eius ꝛc. Et obuiauit

ramo nervoꝝ reversivoꝝ.s.cum sua incisiōe: vt qꝛ incidit eum. Nervus reversiu⁹ est qdam nervus qui coadiuuat ad vocē. Et iā accidit.s.alia vice vt nō īueniret nervū.i.vt non incideret nervū: sed detegeret eum frigori ⁊c̄. Et forsitan erravit.s.alia vice ⁊ invenit.i.incidit alguidegi.i.aliquas venarū organicaꝝ. ⁊ deterior alguidegi in hoc.i.ad incisionē est illa q̄ est ꝓfundior.i.ex ea sequunt̄ peiora accidentia. Quapropter cū excoriant̄ scroffule ex latere salvo.idest ex latere vbi nō timem⁹ īcisiōez nervi ⁊ arterie. ⁊ hoc pōt esse ex duobus. vel qꝛ id tale nō est nervosum ⁊ venosum. vel si sit tñ scroffula nō est intricata in illis nervis ⁊ venis: imo est pēdēs ⁊ evulsa ab illis venis ⁊ nervis ad exteriora. opꝫ vt sumant̄.idest vt extrahant̄ scroffule ⁊ ꝯstruat̄ qđ residuū ē cū medicamīe acuto vt si q̄d remāserit de ea vel dato ꝙ nihil remāserit de ea. tñ remanserit kistis. qꝛ nisi extheret̄ kistis rediret. Et nō ꝑuēiat lateri lesio. H est ⁊ qñ extrahis scroffulaꝫ extrahas sicvt nō perveniat lesio lateri in quo sunt vene ⁊ nervi: ita vt īcidat̄ aliquod illoꝝ. ⁊ hoc est quod vult dicere Avicen. in hac parte. ¶ Tunc intellige vlterius ꝙ Avicen. hic parum tetigit de incisiōe scroffularū cū ferro ⁊ nō posuit modū incisionis ipsarū. ⁊ hoc ideo qꝛ id ꝑsupponit ex caplo nodorū. quia eadem est cura quasi vtriusqꝫ ⁊ ideꝫ modus incisionis cū ferro. Et ideo Avicen. soluꝫ rememoravit hic illud qđ opꝫ cavere in incisione. Et si tu vis etiā cōpletiorem ⁊ planioreꝫ curam earū per incisioneꝫ quā ponat Avicēna lege in Albucasi scđo caplo de incisiōe scroffularū q̄ accidunt in collo. Intellige tñ vlterius ꝙ nō solum scroffule possunt curari extrahēdo per incisionē cuꝫ ferro. sed etiā possunt extrahi sine incisiōe.s.cum medicinis causticis q̄ pmo rumpunt cutim. ⁊ postea cuꝫ plurib⁹ corrosivis que corrodent scroffulas. ⁊ talis cum medicinis est melior in quibusdā q̄ꝫ extractio per incisionē. nā sunt quidaꝫ hoīes qui valde abhorrent ferruꝫ ⁊ in talib⁹ opꝫ extrahere cum istis medicinis. Iterū etiaꝫ ⁊ quādo scroffula est in membro nervoso ⁊ intricata in nervis ⁊ venis melius est tunc extrahere cum medicinis causticis ⁊ pulveribus corrosivis lenibus q̄ꝫ per incisionem cum ferro. ⁊ hec dicta sufficiant circa scroffulas ⁊c̄.

¶ De apostematibus duris. CAP. XI.

Apostema durum nominatuꝫ sephyros qđ puruꝫ est: est illud cui nō associatur sensus neqꝫ dolor: ⁊ si remanet cum eo sensus ⁊ dolor parvus: tunc non est sephyros purum: ⁊ purum quidem ⁊ non purum cum quo est sensus quidaꝫ est privans dolorem.

¶ Superius Avicen. determinavit de apostematib⁹ frigidis flegmaticis. hic determinat de apostematib⁹ frigidis melancolicis. Apostema aūt melancolica sunt duplicia. q̄dam fiunt a mā melācolica nō adusta vt sephyros. quedam aūt a materia melācolica adusta vt cancer. Primo ergo determinat de sephyros. scđo de cancro. z⁹ ibi (Cancer est apostema) Prima in duas. pmo determinat de sephyros. scđo determinat de q̄busdā morbis qui reducuntur ad sephyros. scđa ibi (Qñqꝫ accidit in iuncturis) Prima in duas. pmo determīat de sephyros theorice. secūdo practice. scđa ibi. (Opꝫ vt de istis apostematib⁹) Prima pars dividit̄ in partes tres. In pma parte ponit distinctionem huius apostematis in suas spēs ⁊ causas ipsi⁹ ⁊ signa. in scđa parte ponit modū inceptionis ⁊ generatiōis ipsi⁹. in tertia parte. qꝛ sephyros aliqñ permutat̄ in aliā egritudineꝫ ostēdit modū ꝑmutatiōis ipsius ⁊ in quā egritudinem maxīe ꝑmutat̄. scđa ibi. (Et dē sephyros aut incipit apparere) tertia ibi (Et qñqꝫ cācerat̄ sephyros) Prima pars adhuc dividit̄ in partes tres. pmo ponit quandā distinctionē ipsi⁹ sephyros in suas spēs. ⁊ ponit et signa distinguētia inter illas spēs. scđo ponit causas ipsius sephyros. tertio revertit̄ ad ponēdū quedā signa ipsius. ⁊ ponit etiā quādā distinctionē ipsius q̄ comprehendit̄ sub pma. scđa ibi (Et sephyros aut) tertia ibi (Et puri color qdeꝫ) In pma parte Avicen. intendit istam divisionē ꝙ apostema durum nominatū sephyros quoddā est purū ⁊ quoddam est non puruꝫ. ⁊ ista duo differunt in signis: ⁊ conveniunt in signis. differunt in signis. qꝛ id qđ est purum nō sentit si tangatur nec dolet etiā. ⁊ cum illo autem qđ non est purum est quidaꝫ sensus. quia si tangit̄ sentit id quod tangit. ⁊ etiaꝫ est quidam dolor. Cōveniunt aūt illa ambo in signis. quia purum ⁊ nō purum cum quo quidā sensus est pvans doloreꝫ.i. ambo sunt sine dolore. ⁊ hoc intēdit Avicenna in hac parte.

Sed circa sua dicta est dubitatio. pmo qꝛ dicit Avicen. ꝙ cū illo qđ nō est purū est quidā sensus ⁊ dolor. Sed tu dices. id non videt̄. quia tunc sephyros nō puruꝫ non differret a cancro. qꝛ in quodam cancro est parvus dolor ⁊ parvus sensus. dicit enim Avicen. capitulo de cancro ꝙ cancer alius est vehemētis doloris ⁊ alius parvi doloris ⁊ quietus. Si ergo est q̄dam cancer cum quo est parvus dolor ⁊ sensus: tunc sephyros non purum cum quo est parvus dolor ⁊ sensus erit idem cum tali cancro. ⁊ per consequēs etiam non differt sephyros canceratus ⁊ nō canceratus. sed hoc est falsuꝫ. ergo ⁊ falsum est qđ dicit Avicenna. ¶ Iteruꝫ de eo quod dicit Avicenna dubitatur postea. quia dicit ꝙ purum ⁊ nō purum privant dolorem. ⁊ nunc immediate dixit ꝙ cuꝫ nō puro est quidam dolor. videtur ergo contradictio in verbis suis. ¶ Ad evidentiam solutionis istorum nota quādam distinctionem. quia sephyros aut est purum aut nō purum. si est purum tunc id non sentit nec tactum cū ferro: immo si percuteretur fortiter super ipsum non sentiret. Ego enim vidi semel in brachio cuiusdam ꝙ nullo modo sentiebat: immo si aliquis percutiebat ipsum fortiter cum pugillo plus dolebat patiens q̄ꝫ recipiens: immo recipiens quasi nullo modo dolebat. Et id sephyros non habet curam nisi abscindēdo totum cum ferro vel medicina. ¶ Si autem sephyros est non purum: tunc potest esse dupliciter. quia aut non est cancrosum aut est cancrosum. Si non est cancrosum: tunc id sentit si tangat̄. ⁊ hoc intellige si sit in membro sensibili ⁊ non insensibili sicut est ligamentum. sed non dolet ex se. quia non habet pulsationeꝫ ⁊ punctiones. sed si fortiter tangeretur: vt si fortiter percuteretur bene doleret. Cum isto ergo sephyros est sensus si tangatur ⁊ dolor non per se: sed si fortiter comprimatur ⁊ id est sephyros quod recipit curam cum medicinis. Et de tali sephyros non puro Avicenna intelligit in ista parte. Si autem sephyros non purum est cancrosum sentit ⁊ dolet sive tangatur sive non tangatur. qꝛ habet punctionem ⁊ pulsationem. ⁊ dato quod non tangatur: ⁊ id sephyros regitur cura cancri. ⁊ talis sephyros extrahitur ex illa parte Avicen. cum dicit. Et quandoqꝫ canceratur sephyros ⁊c̄. Per istam ergo distinctionem apparet quomodo differt sephyros purum a non puro. Et quomodo etiam sephyros non purum a cancro differat. ¶ Tunc ergo respondeo ad id quod tu obycis. quia dicis tu: Avicēna dicit ꝙ cum sephyros non puro est quidam dolor ⁊ sensus. Et silr̄ ēt cum cancro est q̄dā dolor ⁊ sensus. ḡ tunc vnū nō differt ab alio. Dico ꝙ alio mō cuꝫ sephyros nō puro est sensus ⁊ dolor. ⁊ alio modo cū cācro

quia in sephyros non puro est sensus et dolor non per se. qr non sunt ibi punctiones sed si tangatur. in cancro autem est dolor siue tangatur siue non tangatur. sed in vno cancro est paruus dolor et in alio magnus: vt postea dicet Auicē. Sic ergo alio mō est hic. et alio mō est ibi. ¶ Ad id qd obiicis dicendū est q qn̄ Auic. dicit pmo q cū sephyros nō puro est qdaꝫ dolor et sensus intelligit: vt dictū est q est ibi dolor si fortiter cōprimat. Sed qn̄ postea dicit qd purū et etiā nō purū cū quo est qdam sensus puant dolorem: intelligit tūc q nō purū est sine dolore. qr ex se nō facit dolorē in mēbro sicut cancer. vn̄ cancer nō solū nō priuat dolorem: sed et facit et est cā ipsi9. sed sephyros nō puꝫ nō facit dolorē. et tn̄ non est causa puandi ipm. et iō sephyros nō purū pōt dici cū dolore et sine dolore. est cū dolore qr nō puat membꝝ sensu. et iō si fortiter pmat dolet. et B mō intelligit Auic. cū dicit q est alicui9 doloris. qr nō priuat sensum sic sephyros purū. Sed alio mō est sine dolore. qr nō est cā faciēdi doloreꝫ sicut cancer. et ideo ex se nō dolet. Et isto scdo modo intelligit Auicē. cum dicit q est priuans dolorē. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et sephyros aut fit a melia feculenta sola radicali et color eius est cinericius: aut melia cōmixta cum flegmate et color eius est declinis ad colorem corporis: aut ex flegmate solo qd iam induratum fuit.

¶ In qua pte Auicē. ponit causas ipsi9 sephyros et dicit. Et sephyros aut fit ex melia feculēta sola radicali et color ei9 est cinerici9 eo q talis est color melie pure. aut. s. fit sephyros ex melia permixta cū flegmate et color ei9 est declinis ad colorē corporis. et hoc est rōne flegmatis cui9 est color sic color corporis. aut. s. fit sephyros ex flegmate solo qd iam idurarū fuit supple et cōuersuꝫ in nāꝫ melie. et istius color appropinquat magis colori corporis q̄ aliqd aliud. Et intellige hic q Auicē. maxie ponit causas sephyros q fit incipiēdo. sꝫ cām ipsius q fit cōuertendo ex flegmone aut ex herisipilla hic non tangit. sed cā illi9 dat intelligi p id qd dicit ibi Auic. Et oē sephyros ꝛc. qr cā illius est sanguis grossus melicus. Nam id sephyros nō fit nisi vel qr humores calidi subtiles resoluti sunt et grossi remāserūt. vel pter nimiā repcussionē que idurauit et icalcauit ibi illos humores. ¶ Sꝫ tu dicis ex qua cārum pdictarū fit sephyros purū et nō purū. Dicendū est q sephyros puruꝫ pōt fieri ex flegmate et ex melia. qr sephyros puruꝫ fit qn̄ membrū in quo est caret sensu. qn̄cunqꝫ ergo flegma vel melia faciēs sephyros ita idurabit et cōuertet in lapideitateꝫ q pter eā membrū perdet sensuꝫ tunc fiet sephyros purū. Sephyros aūt nō purū fit duobus modis. vno mō qr quādo humores melācolici vel flegmatici nō sunt ita indurati nec in lapideitatē cōuersi q pter eos membruꝫ perdat sensuꝫ: tūc faciūt sephyros nō purū. Alio mō fit sephyros nō purū sicut qn̄ cōuertit pmutando ex flegmone vel herisipilla. nā cōuertit ex flegmone vel herisipilla per hoc q resolutū est subtile et remāsit grossuꝫ. humores illi grossi qui faciūt sephyros nō sunt oio frigidi vt puri melācolici vel flegmatici. imo sūt hūores sanguinei grossi q appropinquāt hūorib9 melicis. et iō nō faciunt sephyros purū: sed faciūt sephyros nō purū cū quo est sensus. Intellige tn̄ vlteri9 q sephyros purū sepius fit ex melācolia sola radicali. sephyros aūt nō purū sepius fit pmutando ex flegmone vel herisipilla licꝫ ambo possunt fieri alio mō: sicut dictū est. Tunc sequit illa pars.

¶ Et puri qdem color vt multū est color plūbi et est vehemētis tensionis et duriciei et forsasse supereminēt ei pili. et hoc est illud cui nō est sanitas: et est qddā ex eo cui9 color est color corporis et permutat de membro ad aliud et nominatur sermos. et quandoqꝫ est cum dolore corporis durum magnum quod non sanatur neqꝫ pmutat vnq̄.

¶ In q̄ parte Auic. reuertit ad ponēdū q̄daꝫ signa sephyros puri q̄ nō posuerāt pmo. et cū hoc et ponit quādā distinctionē sephyros q̄ cōprehendit sub pdicta. et dicit. Et puri qdeꝫ color vt multū. i. plurimū est color plūbi et vehemētis tensiōis et duriciei. Et rō hui9 est. qr melia sola radicalis ex q̄ fit id apostema est talis coloris. Dicit aūt vt multuꝫ hoc est vtplm̄. qr vtplurimū sephyros purū cui nō est sanitas fit ex talib9 humorib9. Aliqn̄ tn̄ bene pōt fieri ex hūore flatico. et pp hoc dicet statim post q qnqꝫ est sephyros durū magnū cū colore corporis qd nō sanat neqꝫ permutat vnq̄. Et forsasse supereminēt ei pili. s. isti sephyros puro. et hoc. s. sephyros purū est id cui nō est sanitas. qr est tante duriciei q nūq̄ pōt mollificari nec resolui et maxie qn̄ supereminēt ei pili: tūc nō sanat. et cā hui9 est. qr cuꝫ pili generent ex vapore et fumo sicco significāt q mā melica sicca adeo est in mēbro radicata q iā cōuertit cōplexionē mēbri ad cōplexionē melicaꝫ et q iseparabilis est illa mala cōplexio cū humore ab ipso mēbro. tū qr lapideata est. vn̄ nō pōt resolui. tum et qr cōplexio membri cōuersa est ad nām illius humoris. vn̄ nutrimētū veniens ad id mēbruꝫ cōuertit solū in nām illius hūoris et multiplicatur. ¶ Et ideo si supereminent ei pili: tunc maxie est signū q nō pōt curari. ¶ Et est qddā ex eis. Hic Auic. ponit aliaꝫ spēꝫ sephyros q̄ est q̄daꝫ spēs vt mihi videt sephyros nō puri. Dicit ergo. Et est qddā. s. sephyros ex eis. s. sephyros cui9 color est corpis color. et in hoc significat q est ex flegmate indurato qd pportionat melie. Et pmutat de vno mēbro ad aliud. ego itelligo id vbū sic. nō eni intelligo q vnuꝫ sephyros pmutet de vno mēbro ad aliud hoc est et spargit mā ipsius p plura loca ita q fiunt plēs sephyros. et hoc est pole sicut qn̄ in corpe abundaret talis mā pole est q talis mā expulsa a nā extra corpus dispergat p plīa loca in vno mēbro et fiāt plēs sephyros parui. sicut aliqn̄ dispergit mā nodorū in vno mēbro per plīa loca et fiūt ibi plēs nodi. et noiat. s. id sephyros sermos. i. ad silitudinem esare. nā sicut i esare dispergit mā per plura loca: ita hic. quia in isto apostemate dispergitur materia per plura loca nominat id sephyros sermos. Et intelligo q id sephyros sit species sephyros non puri. quia materia sephyros puri non permutat nec dispergitur: imo in vno loco permanet et nunq̄ permutatur. ¶ Et quandoqꝫ. Hic ponit quasdam species sephyros que est species sephyros puri: vt mihi videtur. et dicit. Et quandoqꝫ. s. sephyros est cum colore corporis. et in hoc significat q est ex flegmate durum magnum qd non sanatur nec permutatur vnquā. et id est quando id flegma est ita induratum q factum est quasi lapis. et id sephyros est species sephyros puri. qr id sephyros est purum sephyros qd non habet sensum nec vnquaꝫ permutatur: nec etiam vnquā sanatur. Et ex hoc apparet q sephyros purum aliquando potest esse ex flegmate: vt quando flegma ita induratur q fit vt lapis sicut supra dicebat. ¶ Apparet ergo ex dictis q in ista parte vt dicebatur Auicen. ponit etiam quandam distinctionē sephyros que distinctio cōprehēditur sub predicta. quia omnes species sephyros: quas hic ponit aut sunt sub sephyros puro sicut ille q̄ non sanant nec pmutant aut sūt sub non puro sicut illa spēs q̄ noiatur sermos. ¶ Intellige et vlterius q qn̄ Auic. dicit de sephyros puro q non sanatur intellige id cū medicinis. qr bene posset id aliqn̄ sanari cū ferro vt si esset in membro quod posset totum

abscindi: sed tñ id non esset sanatio. qꝛ maius esset dãnuꝫ de abscisiõe mẽbri q̃ vtilitas ex curatõe sephyros. ¶ Sꝫ tu dices nõne posset sanari cũ medicina ruptiua ꝛ caustica sic extrahunt̃ scroffule ꝛ nodi. Dicendũ est ꝙ nõ. ꝑmo qꝛ sephyros purũ est ita radicatũ ꝛ cõnexũ sube mẽbri ꝙ nõ posset euelli cũ medicina nisi ꝛ totũ mẽbrũ causticaret̃ ꝛ caderet cũ medicina. Iterũ ẽt. qꝛ cũ medicina caustica sit calida ꝑꝑ sui caliditatẽ quã iducit in mẽbrũ posset sephyros cancerari. ꝛ ideo deueniret ad peius q̃ id in quo erat. sic ergo tunc talis sephyros puruꝫ sanari non potest. Tũc sequitur illa pars.

¶ Et oẽ sephyros aut icipit apparere paulatiꝫ ꝛ addit̃ aut cõuertit̃ ex flegmone aut herisipilla aut exitura in loco vacuo: ꝛ cuꝫ plm accidit duricies in viscerib⁹ nõ accidit nisi post apostema calidũ qñ curantur cũ infrigidantib⁹ viscosis ex medicinis ꝛ cibis.

¶ In q̃ pte Auic. qꝛ sephyros põt gñari plib⁹ modis ponit modos gñatõis ꝛ iceptõis ipsi⁹ ꝛ duo facit. ꝑmo facit hoc. 2° õndit fm quẽ illoꝝ modoꝝ maxie gñat̃ sephyros ꝛ duricies in iterioꝛib⁹ mẽbris. 2ª ibi. (Et cũ plm accidit duricies in viscerib⁹ ꝛc̃.) Ambe ptes patent nisi ꝙ i scða parte in visceribus. idest in membris interioribus sicut epate ꝛ splene ꝛ alibi. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et qñq3 cancerat̃ sephyros ꝛ ꝑpinqtas sephyros ad cãcrum ꝛ elõgatio ei⁹ ab eo est fm multitudinẽ iflãmatõis ei⁹ ꝛ paucitatẽ et apertionẽ pulsatiõis in eo et occultationẽ ei⁹ et apertionẽ venaꝝ in circuitu ei⁹ et nõ aptionẽ eaꝝ.

¶ Oñdit in quã egritudinẽ ꝑmutat̃ ꝛ modũ ꝛ cãm mutationis ipsi⁹. Dicit g̃. Et qñq3 cãcerat̃ sephyros. ꝛ in h Aui. oñdit in quã egritudinẽ ꝑmutat̃ maxie sephyros. ꝛ ꝑpinquitas sephyros ad cãcruꝫ. Dic Auic. ostẽdit modũ ꝛ cãꝫ q̃re sephyros maxie ꝑmutat̃ ad cancrũ. ꝛ cãm hui⁹ ponit Auic. eo ꝙ ista sunt ꝑpinq̃ ꝛ ꝯueniẽtia adinuicẽ. Inter ea ẽt q̃ simbolũ hñt est trãsit⁹: vt dicit Arist. in li. de gñatiõe ꝛ corruptiõe. quõ aũt ista sint ꝑpinq̃. Auicẽ. ostẽdit dicẽs. Et ꝑpinqtas sephyros ad cãcrũ ꝛ elongatio .i. dĩa ei⁹ ab eo est fm multitudinẽ iflãmatõis ꝛ paucitatẽ ei⁹. qꝛ multitudo iflãmatiõis est in cãcro ꝛ paucitas ipsi⁹ ẽ in sephyros. Et appartionẽ pulsatiõis in eo ꝛ occultationẽ in eo .i. pulsatiõis eius. qꝛ pulsatio est apparẽs in cãcro. in sephyros aũt occultat̃ ꝛ nõ appet. ꝛ apertionẽ venaꝝ in circuitu ei⁹ ꝛ nõ apertionẽ eaꝝ. qꝛ i circuitu cãcri appent vene extenſe per mẽbrũ. in sephyros aũt non appent ille vene. sic g̃ apparet ꝙ sephyros ꝛ cãcer sũt quodãmõ ꝑpinqua. ¶ Et circa hoc nota fm ꝙ extrahit̃ ex dictis Auic. i ꝑmo libro. fen 2ª. ca° de egritudinib⁹ cõpositis. ꝙ cãcer ꝛ sephyros adeo sunt ꝑpinq̃ ꝙ nõ differũt ꝑ dĩas subales eo ꝙ vtraq3 fiũt ex eadẽ mã radicali. sed solũ differũt ꝑꝑ accidentia inseꝑabilia. Que aũt sint illa accñtia iseparabilia Auic. hic connumerat. ꝛ meli⁹ ẽt ponet in caplo cãcri. ꝛ ibi ẽt videbim⁹ melius quõ differunt sephyros ꝛ cãcer. quia ergo sephyros ꝛ cancer sic sunt propinqua ꝛ inter ea que sunt ꝑpinqua facilis est transitus inde multotiens sephyros canceratur ꝛc̃.

¶ De cura. CAP. XII.

Oportet vt de eis aꝑatibus illud curetur cui est sensus ꝛ vt sit icisio: ꝛ post fac mundificationẽ corporis cũ eo qõ educit humorẽ facientẽ egritudinẽ: ꝛ forꝛasse est illa mũdificatio cuꝫ flebotomia si ẽ sanguis plurime nigredinis.

¶ Superi⁹ Aui. determinauit de sephyros theorice. h determinat de ipso practice. s. q̃tũ ad curã. ꝛ diuidit̃ hec ps in duas. in ꝑma pte ponit curationẽ ipsi⁹ q̃tuꝫ ad vlia. 2° ponit curam ipsi⁹ quantum ad ꝑticularia ꝛ localia. 2ª ibi. (Et sup id qõ resoluit ꝛ lenit simul) Dicit ergo ꝑmo. Opꝫ vt de his aꝑatibus id curet̃ cui est sensus. ꝛ h ẽ sephyros nõ puꝝ. puꝝ nõ curat̃. Et vt sit icisio .i. oꝫ vt ꝑus. s. añ oẽꝫ curã sit icisio .i. digõ hũoꝝ. opꝫ. n. vt ꝑ digerat̃ hũor cũ eis q̃ digerũt hũores duros ꝛ grossos añq̃ purget̃. qꝛ vt dicit Ypoc. digesta medicari ꝛ mouere nõ cruda ꝛc̃.

Sed tunc aliquis dubitabit q̃re Auicẽ. posi⁹ dixit hic oportere mãm digeri ꝑus añ purgationẽ q̃ in alijs aꝑatib⁹. qꝛ in nullis ꝑdictis aꝑatib⁹ nec i calidis nec in frigidis posuit mãm ꝑus digeri q̃ purgari. Iteꝝ ẽt videt̃ ꝙ debuisset Auic. in oĩb⁹ ꝑdictis aꝑatibus ꝑus posuisse digõnẽ hũoꝝ q̃ purgationeꝫ sic ꝛ hic posuit. Dicit. n. Gal. ꝑ v̄bũ Ypo. sup affoꝛismũ ꝑmũ. q̃rte ꝑticule libri affoꝛismoꝝ. Si quis inqt velit purgare mẽbra aꝑata habẽtia cũ aliq̃ farmacia nõ purget in initio morbi. qꝛ morb⁹ nõdũ farmacie est cõuenibilis cũ nõdũ maturauerit. Si aũt detur alicui farmacia in initio: sana ẽt loca debilitat morbo repugnãtia. Sic g̃ tũc duplex ẽ hic dubitatio. vna q̃re poti⁹ hic posuit digõneꝫ q̃ in ꝑdictis aꝑatib⁹. Alia est qꝛ videt̃ ꝙ debuisset ponere in ꝑdictis sic ꝛ h posuit. ¶ Ad euidentiã solutõis istoꝝ nota ꝙ duplex ẽ euacuatio. q̃dã est euacuatio minoratiua. alia est eradicatiua euacuatio. Euacuatio minoratiua ẽ q̃ respicit cãꝫ añtẽ q̃ est repletio toti⁹ corporis. euõ eradicatiua est q̃ respicit cãꝫ cõiunctã morbi actu facientẽ morbũ. mõ euõ minoratiua põt fieri añ digõnẽ ꝛ post digõnẽ. euõ aũt eradicatiua fit solũ post digõneꝫ. ¶ Ulterius nota ꝙ euõ corpis q̃ fit in istis aꝑatibus exterioꝛib⁹ nõ respicit cãm cõiunctã aꝑatis exterioris eo ꝙ illa euõ nõ fit vt euacuet̃ mã aꝑatis ꝯiuncta. qꝛ mã ipsi⁹ cõiuncta iaꝫ ex venis est collecta in spõgiositatib⁹ mẽbroꝝ. Et si aliqñ aꝑa delitescat ꝑꝑ euõnẽ corporis solũ: nihilomin⁹ tñ hoc non ẽ qꝛ illa euõ euaret ex mã aꝑatis ꝯiũcta. sed h ẽ. qꝛ illa euõ euat mãm q̃ ẽ ꝑata currere ad locũ aꝑatis. ꝛ tũc cũ ampli⁹ nõ currit mã nã efficitur potẽs sup residuũ que est mã ꝯiũcta aꝑatis ꝛ resoluit ipaꝫ spãlr. si nõ sit multa ꝛ sit subtil. sic g̃ in istis aꝑatibus exterioꝛib⁹ euõ corpis nõ respicit cãꝫ ꝯiũctã aꝑatis. sꝫ respicit cãꝫ añteꝫ q̃ ꝑata erat currere ꝛ augere aꝑa. g̃ tũc talis euõ corpis q̃ fit i istis aꝑatib⁹ dr̃ poti⁹ minoratiã q̃ eradicatiua. ꝛ iõ ex ꝑmo qõ dixi iã hr̃ ꝙ põt fieri ꝛ añ digõnẽ mãe ꝛ post digõnẽ mãe. ꝛ ex hoc qõ dcm̃ ẽ appet iã respõsio ad scðaꝫ dubitationẽ. dicebas. n. ꝙ videbat̃ ꝙ Auicẽ. debuisset ponere in oĩb⁹ ꝑdictis aꝑatib⁹ digõnẽ añ purgatõeꝫ ꝑ id dcm̃. h. auc̃. Ypoc. si qs inqt velit ꝛc̃. nã Gal. dicẽs id dcm̃ auc̃. Ypo. loqt̃ in illo dicto de euõne eradicatiua q̃ non oꝫ fieri in ꝑn°. morbi nec añ digõnẽ ꝛ loqt̃ ibi de apostematibus interioꝛibus in quib⁹ habet locũ vtraq3 euacuatio ꝛ minoratiua ꝛ eradicatiua. in illis eniꝫ nõ debet fieri eradicatiua ante digestionem materie. sed Auicenna loquitur hic ꝛ in predictis de euacuatione minoratiua que potest fieri ante digestionem ꝛ post digestioneꝫ. ꝛ ideo non fuit necessariuꝫ ꝙ in predictis apostematibus poneret prius digestionẽ materie. ¶ Sed tamen restat respondere ad ꝑmum. quia dicebas tu quare potius ergo ꝑcepit hic fieri digestionem q̃ in predictis apostematibus. ꝛ specialiter cuꝫ vt dictũ est. loquatur de euacuatione minoratiua. que potest fieri ante digestioneꝫ in oĩbus apostematib⁹ ꝛ post digestioneꝫ dicenduꝫ ꝙ licꝫ euacuatio minoratiua posset fieri ante digestionẽ. ꝛ etiã post digestionẽ: nihilominus tamẽ hic potius ꝑcepit Auicẽ. fieri digõneꝫ q̃ in alijs eo ꝙ materia ꝛ humor currẽs ad locũ

apostematis est magis grossus ⁊ dur⁹ hic ꝙ̃ in alijs. ⁊ iõ ẽ magis inobediẽs purgatiõi pp̃ quã Auic. post⁹ fecit h̃ mẽtionẽ de digõne ꝙ̃ in alijs apparib⁹.s. digõnem fac mũdificationẽ corporis cũ eo ꝙ educit humorẽ facientẽ egritudinẽ. q2 si sit melica educas humorẽ cũ soluẽtib⁹ melias. si aũt sit flegma purgabis cũ soluẽtib⁹ flegma. Si ãt sint ambo insimul mixti purgabis cũ laxatiuo cõposito quod educat vtrũqꝫ humorẽ. Si aũt cã sit sanguis grossus melancolic⁹ sic est spãliter qñ sephyros fit cõuertẽdo ex flegmone vel ex herisipilla. vel dato ꝙ fiat ex tali sãguie grosso melico icipiẽdo: tũc cũ purgatiõe ventris. erit ẽt vtilis flomia vt euacueẽ sanguis grossus melic⁹. ⁊ h̃ est qδ subdit Auic. Et fortasse est illa mũdificatio cũ flomia supple iuuans si est sanguis pl̃me nigredia. i. si est sanguis melãcolicus abũdans in corpore qui põt sephyros facere: vt dictum est. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et sup illud sit qδ resoluit ⁊ lenit simul: ⁊ nõ cureẽ cũ eo qδ resoluit ⁊ exiccat tãtũ: qm̃ illud pducit ad vehemẽtiã lapideitatis ꝓpter exiccationẽ grossi ⁊ resolonẽ subtilis.

¶ In q̃ parte Auic. posita cura sephyros ꝗ̃tũ ad vlia. põit curã ipsius ꝗ̃tũ ad particularia ⁊ localia. Et diuidiẽ ista pars in ptes duas. Primo oñdit in generali q̃ ⁊ q̃lia localia cõpetãt in sephyros. 2⁹ ostẽdit hoc in pticulari ponẽdo medicinas spãles. 2ª ibi (Et lenificãtia qdẽ qbus est resolutio qdã) Prima ps diuidiẽ adhuc in ptes duas. pmo facit qδ dictũ est. scδo addit qddã de balneo. 2ª ibi (Et opꝫ ne multũ vtaẽ balneo) Prima pars diuidiẽ in ptes duas Primo ostẽdit cui⁹ cõplexiõis medicia nõ cõpetit in hac egritudine: tãgẽdo ẽt aliqd de illa q̃ cõpetit. scδo ostendit q̃les ⁊ cui⁹ cõplexiõis medicine cõpetũt in hac egritudie ⁊ quo ordine debeãt administrari. 2ª ibi (Et opꝫ vt ponantur) Dicẽ ergo pmo. Et sup id. i. supra locũ sclirosis supple sit qδ resoluit ⁊ lenit simul. i. mãe resolutiuũ ⁊ lenitiuũ. et in hoc Auic. tãgit aliqd cõditionis medicaminis qδ cõpetit sclirosi. sed nõ cõplete tãgit cõditiones ipsi⁹ hic. q2 cõplete tanget in pte sequẽti: imo solũ tangit hoc h̃ vt oñdat ꝙ cõtrariũ isti⁹ nõ cõpetat sclirosi. ⁊ hoc ẽ qδ dicit statim post. Et nõ cureẽ cũ aliqua medicia cũ eo qδ resoluit ⁊ exiccat tãtũ. s. sine mollificatiõe. vt vel q2 in tali medicina nõ sit mollificatio vel ipaꝫ nõ pcesserit aliq̃ medicia mollitiua ⁊ dat cãꝫ h⁹ Auic. qm̃ id pducit ad vehemẽtiã lapideitatis ꝓpter exiccationẽ. i. ꝓpter indurationẽ humoris grossi ⁊ resolonẽ subtilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opꝫ vt ponanẽ curatiõi ei⁹ due reuolutiones: reuolutio resolonis cũ lenitate cũꝫ eo qδ nõ exiccat pl̃m: q2 oẽ resolutiuũꝫ fm̃ pl̃m exiccat: ⁊ humectatiuũ raro resoluit: ⁊ oꝫ vt sit gradus eius in caliditate ex secundo ad tertium ⁊ in exiccatiõe ex gradu primo. ⁊ reuolutio alia lenificationis.

¶ In pte ista Auic. ostẽdit cui⁹ cõplexiõis medicine cõpetant in hac egritudine ⁊ quo ordine debeãt administrari. ⁊ diuidiẽ ps hec in duas. Primo hoc oñdit de medicis simplicib⁹. 2⁹ oñdit ꝙ eadẽ est rõ de cõpositis. 2ª ibi (Et iterũ cõpositio medicinarũ) Prima in duas. pmo oñdit cuius cõplexiõis debẽt eẽ medicine locales. ⁊ quo ordie debẽt administrari. ⁊ hoc absolute. 2⁹ hoc oñdit cõparatiue fm̃ diuersitatẽ mẽbroꝝ. ⁊ ẽt sephyros. 2ª ibi (Et diuersificetur necessitas) In pmo. ꝗ. Auic. tria ponit dicta. in pmo dicto oñdit cui⁹ cõplonis ⁊ q̃les debẽt eẽ medicie locales. in 2⁹ dicto oñdit ꝙ ille medicie dbẽt administrari fꝫ ordinẽ. i 3⁹ dicto oñdit qd sit faciẽdũ qñ administranẽ medicie fꝫ vnã reuolutionẽ. ⁊ quid qñ administranẽ fꝫ aliã. 2ª ibi (Et sint ille due reuolutiões) 3ª ibi (Et opꝫ vt fanẽ) Dicit ꝗ̃ de p. Et opꝫ vt ponanẽ curatiõi ei⁹. s. ꝗ̃tũ ad localia due reuolutiões. i. medicie fm̃ duas reuolutiões: q̃ꝝ vna ẽ reuolutio resolonis cũ lenitate cũ eo qδ nõ exiccat supple fortiter h̃ est fm̃ vnã reuolutionẽ debẽt administrari medicine resolutiue lenes ⁊ nõ fortiter exiccatiue. ⁊ reddit cãꝫ Auic. q̃re medicie resolutiue dbẽt eẽ lenes. q2 oẽ resolutiuũ fꝫ pl̃m exiccat. ⁊ id vbũ põt exponi duob⁹ modis. vno m̃ sic hñ dico ꝙ medicie resolutiue debẽt eẽ lenes ⁊ non fortes. q2 oẽ resolutiuũ fm̃ pl̃m. i. oẽ resolutiuũ multũ ⁊ forte exiccat supple nimis. sꝫ medicie nimis exiccatiue nõ cõpetũt in sclirosi. ꝗ̃ tũc debẽt administrari in ipso medicie lenes resolutiue ⁊ nõ fortiter exiccatiue. Alio m̃ põt exponi id vbũꝫ ⁊ tunc exponeẽ ẽt vbũ pdictũ alio m̃ ꝙ̃ pmo: vt dicaẽ sic. hñ dico ꝙ medicie resolutiue fiãt cũ lenitate. i. pmixte cũ lenitiuis. ⁊ cũ eo qδ nõ exiccat. ⁊ nõ debẽt pmisceri cũ exiccatiuis. q2 oẽ resolutiuũ fꝫ pl̃m exiccat. ⁊ h̃ est fm̃ plꝫ. ita est ꝙ oẽ resolutiuũ exiccat. Et rõ h⁹ est. q2 ꝓprietas medicine resolutiue ⁊ exiccatiue multũꝫ cõueniũt. q2 medicia resolutiua: vt ponit Auic. in scδo libro est cui⁹ ꝓprietas ẽ vt seper hũidũ faciẽdo ipm̃ vaporare ⁊ extrahẽdo ipm̃ a loco in quo fuit retẽtus. s. ptẽ post partẽ donec assiduatõe sue opatiõis finiat id qδ ex ea remanet ⁊c. ⁊ iõ medicina resolutiua q̃ extrahit sanitatẽ a loco exiccat ẽt eã. ⁊ hoc ẽ qδ dicit Auic. de medicia desiccatiua in eodẽ cap̃. Dic̃. n. ꝙ medicia desiccatiua ẽ q̃ cõsumit hũiditateꝫ sua resolone ⁊ subtilitate sua. Uides ꝗ̃ p hoc ꝙ ꝓprietates vtriusqꝫ multũ cõueniũt. ⁊ iõ ita ẽ ꝙ medicina resolutiua fm̃ pl̃m exiccat. q2 ergo fm̃ plꝫ medicia resolutiua desiccat nõ oꝫ ergo pmisceri cũ exiccatiuis ne ampli⁹ addaẽ sup ei⁹ exiccationẽ. ⁊ sic fiat nimis exiccatiua: imo oꝫ esse cũ lenitate ⁊ cũ eo qδ nõ exiccat. ¶ Et humectatiuũ raro resoluit. id põt exponi duob⁹ modis. Uno m̃ humectatiuũ raro resoluit hoc est raro ẽ ꝙ humectatiuũ resoluat. Et rõ h⁹ est. q2 de rõne mãe hũectatiue est solũ mollificare hũoreꝫ ⁊ ppãrare ipm̃ ad resoluẽdũ ⁊ non ꝙ resoluat. ⁊ iõ oꝫ pmisceri cũ resolutiuo. q2 tũc illud pparat ad resoluẽdũ ⁊ resolutiuum resoluit qδ mollificatũ est. ⁊ nõ dimittit ẽt resolutiuum nimis exiccare. ¶ Alio m̃ exponi põt ꝙ humectatiuũ raro resoluit. hoc est ꝙ humectatiuũ resoluit raro. i. paulatine ⁊ nõ cito ⁊ subito. vñ resoluit raro. q2 paulatim ⁊ in longo tẽpore. ⁊ id etiã est verũ ꝙ humectatiuũꝫ ampliat poros ⁊ pparat humo. ad resoluẽdũ. ⁊ ideo ex hoc ꝙ ampliat poros ⁊ hũor pparatur ad resoluẽdũ tũc natura ad iutorio hu⁹ mãe resoluit de hu. sic pparato paulatine per poros ampliatos. ⁊ iõ humectatiuũ resoluit paulatim. ⁊ ꝓpter hoc ẽt bonũ ẽ vt pmisceaẽ cũ resolutiuo vt nõ pmittat ipm̃ resoluere humiditatẽ subtilẽ ⁊ grossũꝫ idurare. sꝫ faciat ipm̃ resoluere humo. ⁊ per totũ: ⁊ nõ pmo vnã pteꝫ ꝙ̃ aliam. ¶ Ulterius nota ꝙ licꝫ dictum sit ꝙ medicine resolutiue debent esse lenes ⁊ nõ permixte cum exiccatiuis ꝙ non est itelligendũꝫ ꝓpter hoc ꝙ medicine resolutiue nõ sunt aliquo mõ exiccatiue. q2 id non esset verum: imo quãdo est tempus resoluendi debent esse medicine resolutiue exiccatiue plus ꝙ̃ mollificatiue. sed nõ debent esse exiccatiue nimis ꝓpter causaꝫ dictã. vnde debẽt esse exiccatiue lenes. ⁊ hoc intelligit Auic. per ea q̃ dicta sunt. Et hoc est qδ subsequendo statim dicit Auicen. Et oportet vt sit gradus. s. medicinarũꝫ resoluentiũ in caliditate ex secũdo gradu ad tertiũ. ⁊ in siccitate in gradu pmo. sic ergo bene debẽt esse exiccatiue: sed debẽt esse lenes. Habem⁹ ꝗ̃ ex dictis ꝙ vna reuolutio curatiõis sclirosis ꝗ̃tũ ad localia est reuolutio resolutõis. sed alia reuolutio quã oportet esse in curatiõe istius est reuolutio lenificatiõis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sint iste due reuolutiões succedẽtes.

¶ Hic Auicenna ostendit ꝙ ꝑdicte reuolutiões debẽt administrari fm ordinez ꝛ dicit. Et sint iste reuolutiões succedentes. idest ordinate: vt qꝛ vna ꝓcedat altera sequaꝛ. ꝛ nõ curat hic exprimere illum ordinẽ. qꝛ posuit ipsum in ꝑmo. sed ordo istarum reuolutionũ est fm ꝙ extrahiꝛ ex dictis Auicẽ. in ꝑmo. fen 4ª. capłõ de curatiõe apostematum. Naz ꝑmo opz vt mollificeꝛ: deinde resoluaꝛ: deide si timetur ex resolutiõe eius qd̃ resoluitur ne id qd̃ remãsit fiat lapis. Iterum scd̃o redeundũ est ad mollificandũ ꝛ postea ad resoluendũ. ꝛ sic fiat quousq; resoluaꝛ totus humor. Semꝑ ergo opz ꝓcedere mollificare ꝛ subsequi resoluere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opz vt membruz famẽ pati cogaꝛ in reuolutione resolõnis ꝛ trahaꝛ nutrimentũ ad eius oppositũ cum motiõe illius oppositi ꝛ exercitio eius ꝛ ipsius famelicatione ꝛ cibetur in reuolutione lenificationis ꝛ fiat ei causa appetẽdi nutrimentũ cuz fricatione ꝛ que sunt ei similia ꝛ liniaꝛ cum pice.

¶ Hic Auicen. ostendit quid sit faciendũ quãdo administraꝛ medicine fm vnam reuolutionez. ꝛ quid qñ administranꝛ fm aliam. ꝛ patet qd̃ dicit. qꝛ quãdo volumus resoluere oportet vt membrũ fiat famelicũ. idest sit vacuũ cum diuersione nutrimẽti ad oppositã partez sicut ponit Auicen. sed quãdo volumus lenificare opz vt cibeꝛ ꝛ trahaꝛ nutrimẽtũ ad ipm. ꝛ hoc est qꝛ nutrimẽtũ humectat ipm ꝛ ipinguat. Tunc sequiꝛ illa pars.

¶ Et diuersificetur necessitas in virtute medicinarum resoluentium ꝛ lenificantiũ ꝛ debilitate earum fm raritatem membri ꝛ ipsius spissitudinẽ ꝛ vehemẽtiã duriciei ꝛ debilitatẽ eiꝰ.

¶ In isto. §. Auicen. postquã ostendit absolute cuius complexionis ꝛ qualis debent esse medicine locales sclirosis ostendit hoc hic comparatiue. s. per respectuz ad diuersitatem membrorũ ꝛ diuersitatez sclirosis. ¶ Dicit ergo ꝑmo. Et diuersificetur necessitas in virtute. i. in fortitudine materierum resoluentiũ ꝛc̃. fm raritatem membri ꝛ spissitudinem ipsius ꝛ vehementiaz duriciei. s. sclirosis ꝛ debilitatem eius. idest ꝛ paucitatez duriciei ipsius. Quomodo autez diuersificetur fortitudo ꝛ debilitas istarum medicinarũ penes illa que ponit Auicen. apparebit post quãdo prosequetur de medicinis localibus specialibus. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et iterũ compositio medicinaꝝ opz vt aggregeꝛ inter duas virtutes.

¶ In qua parte ostendit Auicen. ꝙ eadez rõ est de administratiõe medicinarũ compositarũ: sicut dictuz est de simplicibus. Dicit ergo. Et iteruz cõpositio medicinarũ oportet vt aggregenꝛ inter has duas virtutes. s. resolutionis ꝛ mollificationis vt quando volumus vti medicinis compositis tempore resolutiõis. tunc medicine sint composite magis ex resolutiuis ꝙ̃ ex mollitiuis. quãdo autez volumus eis vti tempore lenificatiõis tunc sint composite ex mollitiuis. ꝛ similiter etiã fortitudo diuersificeꝛ ꝛ debilitas earũ in resolutione ꝛ lenificatiõe fm raritatem ꝛ spissitudinẽ membri. ꝛ fm vehemẽtez grossitiez ꝛ paucam sclirosis. Deinde cum dicit.

¶ Et opz ne mltũ vtanꝛ balneo qm̃ resoluit subtile ꝛ aggregat spissum ꝛ non peruenit ad hũc finem vt leniat spissum.

¶ Hic Aui. addit qddã ð balneo. ꝛ pz qd̃ diꝛ. ꝛ intellige h̃ ꝙ dixit maxie de balneo nãli. ¶ Alterꝰ intellige ꝙ ꝑ h̃ qd̃ diꝛ. ꝛ opz ne mltũ vtaꝛ ꝛc̃. daꝛ itelligi ꝙ aliqñ pñt vti sic qñ spa eẽt mollificatũ ꝛ eẽt in via resolõnis. alr aũt nõ. qꝛ resoluit subtile ꝛ ðrelinqt grossũ pls. Tũc seqꝛ illa pars.

¶ Et lenificantia qdem qbus est resolutio q̃dã sunt sicut adeps gallinaꝝ ꝛ anserũ ꝛ vitulorũ ꝛ boum ꝛ ceruorũ ꝓprie ꝛ medulle eorum ꝛ adeps hirci. ꝛ asini adeps est bona eis ꝛ adeps rapacium leonuz ꝛ vrsi ꝛ leopardi ꝛ adib ꝛ q̃ currunt cursu eorum de vulpibus ꝛ lupis. Et adipes rapaciũ ex auibus. ꝛ opz vt misceanꝛ cũ eis que sunt sicut ãmoniacũ ꝛ bdelium ꝛ galbanum ꝛ storax ꝛ mastix quando ꝓparanꝛ ad resoluendũ ꝛ fiant singularia. Et de predictis adipibus melior est adeps leonum ꝛ vrsi. Et in mucillagine fenugreci ꝛ se. lini sunt resolutio ꝛ lenificatio. Et oportet ne in istis adipibꝰ ꝛ eaꝝ similibus de mollificãtibus sit sal omnino: quoniã sal exiccat ꝛ indurat: immo opz vt sit earũ operatio: opatio solis in cera que lenit et liquefacit ꝛ non peruenit ad hoc vt exiccet. Et de lenificantibus iteruz in quibꝰ est resolutio quedam: sunt bdelium siciliense et oleũ antiquum et oleum de alcanna et oleum de lilio et galbanuz et laudanuz et storax et isopus humida: et meliora eorum sunt q̃ sunt minoris antiquitatis et exiccationis et vehemẽtioris humiditatis et iterum mastix album appropinquat predictis. Et in oleo de alcanna ꝛ oleo de lilio et ficubus et alkerua est de resolutione et lenificatione simul qd̃ est supra sufficientiam. Et de lenificantibus quidẽ est vt sumaꝛ fex seminuz et fex aceti et ferueãt et effundaꝛ post ebullitionem bonam superutrasq; qd̃ est ei conuenientiꝰ et administreꝛ. Et de medicinis bonis ad illud est vt sumanꝛ stercꝰ asini et radix cuisci et fiat ex ambobus linimẽtum: et si fuerit cũ ambobus storax erit melius. et iterum quãdo apparet lenitas oportet vt liniaꝛ cuz ãmoniaco soluto cum aceto forti diebus pluribus: deinde redeat lenificatio aut galbano et oppoponaco: aut sumanꝛ galbanum et ãmoniacũ et bdelium et teranꝛ omnia et inuoluanꝛ cuz oleo de ben et oleo de lilio cum aliquãtulo mucillaginis fenugreci et lini et fiat emplastrum. Et sordicies balnei est ex medicis vehementis iuuamenti quãdo poniꝛ in emplastris apostematũ durorum. et cuz non inuenitur sordicies balnei tunc administrenꝛ loco eiꝰ aqua cuisci et nitꝝ. Et de emplastris bonis in hora resolutionis sunt emplastra q̃ fiũt ad scrofulas de illis q̃ dixĩmꝰ. et emplã iulios et colophon.

¶ In qua parte postq̄ Auic. posuit in gñali cur᷒ cōplexiōis ⁊ qualis localia cōpetūt in sclirosi. Hic ponit in spāli medicinas locales sm̄ pdictas regulas generales q̄s pus posuit. posuit .n. eas sm̄ reuolutiōez .s. resolonis ⁊ mollificationis. qz mō pōit medicias mollitiuas ⁊ mō resolutiuas: ⁊ ponit ēt eas s3 diuersitatē duriciei ⁊ raritatis mēbroꝝ. ⁊ sm̄ duriciē multā ⁊ paucā sclirosis. dictū eni fuit pus q̄ penes hoc diuersificaꝛ fortitudo ⁊ debilitas medicinarū in resolone ⁊ lenificatiōe. ¶ Diuidiꝛ ḡ pars ista in duas. In pma parte ponit medicias locales in spāli sm̄ resolutionē resolonis ⁊ mollificatiōis absolute nō cōparādo. 2ᵒ ponit eas cōparādo eas in debilitate ⁊ fortitudie ⁊ resolonis ⁊ mollificatiōis sm̄ diuersitatē mēbroꝝ ⁊ duriciem ⁊ molliciē. ⁊ scdʒ diuersitatē sclirosis in vehemēti grossitie ⁊ pauca. 2ᵒ ibi (Et cū apa est vehemētis grossitiei) In primo .§. ponit Auic. plēs medicinas locales in spāli ⁊ cōfundit eas in sil. qz mō ponit resolutiua mō mollitiua cōprehendēdo in sil ⁊ nō cōprehēdēdo eas ordinate. tn̄ aūt respiciās ṽtutē medicinaꝝ in resolone ⁊ mollificatiōe ⁊ variaciōis sm̄ pdictā regulā quā pus dixi. Dicit ergo. Et lenificātia gdē ⁊c. adib .i. lupi. ⁊ adipes rapaciū ex qb᷒ .s. rapacib᷒ sicut vulturis ⁊ agle ⁊ siliuʒ. Et opʒ vt admīstrenꝛ cū eis .s. adipib᷒ q̄ sunt sic armoniaci ⁊c. qñ ppar ānꝛ ad resolutioñ .i. qñ volum᷒ eis vti ad resolutionē. qz ipse pure nō suf ficeret ad resolonē: s3 debēt misceri cum eis ille gūme vt fortificeꝛ resolutio eaꝝ. ¶ Et opʒ ne in istis adipib᷒ ⁊ earum silib᷒ sit sal oio. intellige h̄ maxie qñ volum᷒ eis vti hora lenificatiōis. qz tūc nō oʒ eē cū eis aliqd̄ exiccatiuū. sed qñ vellem᷒ eis vti in hora resolonis: tūc nō eēt ita malum. Verū est tn̄ q̄ in hora resolonis nō debem᷒ vti exiccatiuis fortib᷒: vt dictū fuit supra: sed exiccatiuis lenib᷒. ⁊ iō cū3 sal sit de exiccatiuis fortib᷒: nō est admiscēdum in medicinis in hora resolonis nisi ponereꝛ valde parum et mixtus cū mollitiuis. alkerua .i. tornasolle magnuʒ. Et de lenificātib᷒ gdē est vt sumaꝛ fex seminū .s. alkerua ⁊ effūdatur post ebulitionē bonā sup vtrūq3 .s. sup feceʒ talium seminū ⁊ aceti qd̄ est ei cōueniēnius .i. qd̄ ē cōueniēs sclirosi. ⁊ hoc est oleū mollitiuū lene. qz tale oleū cōuenit sclirosi. vt diceꝛ postea. Cū oleo de ben. ben .i. catapucia illa alba grossa quā spiciarij vocāt piper albuʒ. Et emplā nilios id emplm̄ est dictū in caplo vadimie. ⁊ est emplm̄ qd̄ icipit sic. Et iteꝝ eius cur᷒ gdē antecessit dolor firmantur fordicies balnei ⁊c. Et cobion .i. emplastrū de maluauisco sicut est diaquilon. Tunc seqtur illa pars.

¶ Et cū apostema est vehemētis grossitiei: tūc nō est excusatio ab aceto. ipm̄ .n. icidit ⁊ debilitat virtuteʒ mēbri ⁊ ppᷓie cum est neruosuʒ: qm̄ est vehemētius vacuū a materia ⁊ dimittit eā cause ipᷓmenti de foris.

¶ In qua pte Auic. ponit medicinas locales sclirosis cōparando eas in debilitate ⁊ fortitudie resolonis ⁊ mollificationis sm̄ diuersitatē mēbroꝝ in duricie ⁊ mollicie ⁊ sm̄ diuersitatē sclirosis in vehemēti ⁊ pauca grossitie. ¶ Et diuidiꝛ pars ista in ptes duas. In pma pte ostēdit qūo diuersificaꝛ necessitas medicinaꝝ in ṽtutib᷒ earum penes duricieʒ multā ⁊ paucā ipsi᷒ sclirosis: licʒ ēt aliquid tāgat de diuersitate mēbroꝝ. In scda parte ostēdit qūo diuersificaꝛ ēt necessitas eaꝝ in ṽtutib᷒ suis penes diuersitateʒ mēbroꝝ ⁊ duricieʒ ⁊ mollicieʒ. scda ibi (Et id duriciei qd̄ ē in chordis) Prima pars diuidiꝛ in ptes duas. In pma pte facit qd̄ dcm̄ est. ⁊ hoc facit ondēdo qd oʒ pdictis medicinis adiungi sm̄ diuersitatē vehemētis grossitiei sclirosis ⁊ paucitatē ipsi᷒. scdo ostēdit qñ ⁊ qūo id oʒ pdictis adiūgi. 2ᵒ ibi (Veꝝ opʒ vt sit admistratio) Dicit ergo p. Et cū apostema est vehemētis grossitiei .i. vehemētis duriciei: tunc nō est excusatio ab aceto .s. q̄ misceaꝛ in medicinis pdictis. Et dat cām h᷒ Auicē. ipm eni icidit ⁊ debilitat mēbri ṽtutē. Iste textus est obscur᷒. s3 ego itelligo sic ipʒ. Ipm eni incidit .s. hūores grossos ⁊ duros: ⁊ debilitat .i. rarificat mēbri ṽtutē .i. membri duriciē q̄ est in eo ⁊ sclirosi. ⁊ ppᷓie qñ est neruosuʒ ⁊ maxie tūc oʒ administrari acetū qñ mēbrū in quo est scliros durū est neruosuʒ. ⁊ dat cām hui᷒: qm̄ est vehemētius vacuū mā .i. qm̄ ē vehemētius vacuū ab hūiditate. eo q̄ mēbrū neruosuʒ est magis siccū ⁊ durū ⁊ spissum q̄ carnosū. Et iō cū sit magis duꝝ. ⁊ per 2ñs scliros magis est duꝝ in eo q̄ in alijs membris magis idigemus icisiōe ⁊ rarificatiōe ⁊ cū hoc faciat acetū. iō tunc maxie cōuenit acetuʒ. qz sclirosis est in mēbro neruoso. Et dimittit eā cause ipᷓmēti de foris. Hic ponit tertiā vtilitatē quā facit acetū q̄ sequiꝛ ex scda. nā acetuʒ admixtū cū medicinis alijs dimittit eā .i. duriciē cāe ipᷓmenti de foris .i. vt melius ipᷓmaꝛ ibi ṽtus medicie extrinsece. qz acetū rarificat duriciē mēbri. Et iō cū3 rarificet duriciē ⁊ amplieꝛ poros melius pōt tūc virt᷒ medicie cum q̄ misceꝛ acetū ipᷓmi in sclirosi. vn̄ acetū facit penetrare ṽtutē aliarū medicinarū q̄ cū eo miscenꝛ. ¶ Ex dictis ergo apparet qūo diuersificanꝛ mēe in fortitudine ⁊ debilitate resolonis ⁊ mollificatiōis s3 diuersitateʒ sclirosis in vehementi ⁊ pauca duricie. qz qñ scliros nō ē vehementis duriciei: tunc sufficiunt medicine pdicte. quādo autē est vehemētis grossitiei: ⁊ tunc debēt esse magis fortes. quia debet misceri cum eis aliqd̄ incisiuum sicut acetum. pmo quia acetum incidit. secūdo quia rarificat duriciem. vnde tunc potest virtus medicinarū meli᷒ ipᷓmi in membrum. Et tangit etiam Auicenna in illa parte aliquid de diuersitate membroꝝ. s3 de hoc tangit magis cōplete inferius. Deinde cum dicit.

¶ Verū opʒ vt sit admistratio aceti ⁊ itromissio eius in medicis in fine rei nō in eius principio ⁊ vbi cadit vltimatio in lenificatiōe ⁊ cum itromissiōe tepiditatū lenificatōis. ⁊ alleuietur admistratōe aceti. ⁊ cū nō fit alleuiatio cū aceto nocet neruis ⁊ cōuertit in lapideitatem. Et medic᷒ tunc fit audacior in admistrādo acetū cū3 apa est in mēbro carnoso sicut id qd̄ est in splene: ⁊ qñq3 liniꝛ loc᷒ cū aceto ⁊ vaporaꝛ cū eo: deide cōsegtur cū epithimate sicut illud qd̄ est de oppoponaco: deide āmōiaco: deide icipit cū pauco leui: postea addiꝛ virtus: deinde gradaꝛ ad lenificationem.

¶ Auicen. ostendit quādo ⁊ quo mō acetuʒ debet pdictis medicinis admisceri ⁊ administrari. ⁊ duo facit. Primo facit hoc. secūdo incidentaliter ostendit q̄ oleuʒ cōpetit in sclirosi. 2ᵒ ibi. (Et oportet vt administreꝛ) Dicit ergo primo q̄ oportet vt sit administratio aceti in fine rei non in eius principio. Et causa huius est. qz acetuʒ est fortiter exiccatiuuʒ. in pncipio autem sclirosis oportet mollificare ⁊ nō exiccare. ⁊ ideo oportet vt nō administreꝛ in principio. sed in fine quando iaʒ facta est mollificatio cū mollitiuis. ¶ Et vbi cadit vltimatio in lenificatiōe. id potest exponi duobus modis. Uno modo. ⁊ vbi cadit ⁊c. hoc est vt administretur quādo iam facta est vltima mollificatio in apostemate. quia vt dictū est debʒ administrari in fine rei ⁊ non in principio eius. Alio mō pōt exponi. ⁊ vbi cadit vltimatio in lenificatiōe .i. ⁊ administreꝛ acetū solū in illo apate vbi opʒ vltimo lenificare. ⁊ hoc est in apate vehementis grossitiei. nam in tali vt dictum est nō est ex

cusatio ab aceto. ⁊ vtraqꝫ expositio vera est. ¶ Et cū itromissiōe trepidatū lenificatiōis. hoc est dicere ꝙ acetū dꝫ administrari ponēdo iterpellatiōes cū eo ex qbus iterpellationib⁹ administrentᷣ ētmollitiua ⁊ lenitiua. Et hoc est qḋ Auic. subdit dicēs. Et alleuietᷣ in administratiōe aceti. s. ponēdo iterpellatiōes in administratiōe ipsius. in qb⁹ iterpellationib⁹ itromittantᷣ mollitiua ⁊ lenitiua: vt dixit modo. Et reddit cām Auic. q̄re dꝫ vt fiat alleuiatio in administratione aceti cū dicit. ⁊ cū nō fit alleuiatio cum aceto nocet neruis ⁊ cōuertitᷣ ad lapideitatē. qꝛ cū acetum sit frigidū ⁊ desiccatiuū si cōtinuaretᷣ sepe in sclirosi qḋ est vehemētis grossitiei exiccaretᷣ subtile ⁊ iduraretᷣ grossum plus ⁊ cōuerteretᷣ ad lapideitatē. ⁊ iō si cōtinuatᷣ nocet apati qḋ est vehemētis grossitiei. ⁊ maxie nocet si ē in mēbro neruoso. qꝛ acetū nocet neruis sicut ponunt oēs auctores. Et iō subdit Auic. ꝙ medicus sit tūc audacior in administrando acetū. s. in sclirosi vehemētis grossitiei cū apostema ē in membro carnoso sicut illud qḋ est in splene. ⁊ hoc ē. qꝛ acetū nō nocet membro carnoso ratione sue cōplexionis sicut nocet neruoso.

Sed tūc dubitabis de hoc qḋ dicit h̄ Auic. ꝙ medicus dꝫ esse audacior in administrando acetū in mēbro carnoso q̄ȝ in neruoso. ⁊ dicit hoc ēt iferius. qꝛ acetū salubrius est in mēbro carnoso q̄ȝ in neruoso. Sꝫ si ita esset tūc ergo videtᷣ ꝙ in mēbris raris ⁊ mollib⁹ ꝯpeterēt fortiores medicine ⁊ magis icisiue q̄ȝ in mēbris duris ⁊ spissis. sed hoc est ꝯ id qḋ dcm̄ est supra. ⁊ ꝯ Gal. ēt. 14. de igenio. ponit enī ibi in caplo de cura apatis duri. ꝙ in mēbris spissis sicut i chordis ⁊ neruis debēt misceri cū mollitiuis icisiua sicut acetū. ¶ P̄. Aui. dixit: p̄us ꝙ cū apostema ē in mēbro vehemētis grossitiei tūc nō est excusatio ab aceto ⁊ maxie si mēbrū est neruosum. ergo tūc in neruoso magis cōuenit administrari acetū ⁊ salubius est q̄ȝ in carnoso. ¶ Ad p̄mū est dcm̄ ꝙ qñ Aui. dicit ꝙ medic⁹ dꝫ eē audacior ⁊ salubius est administrare acetū in mēbro carnoso q̄ȝ in neruoso. itelligit hoc supposito ꝙ vtrobiqꝫ cōueniat administrari acetū. s. vt si apa vehemētis grossitiei sit in mēbro carnoso ⁊ sit in mēbro neruoso: tūc audacius possim⁹ ibi administrare acetū q̄ȝ in mēbro neruoso. qñ ergo dictuꝫ fuit supra. ⁊ Gal. ēt dicit ꝙ in mēbris duris ⁊ spissis ꝯuenit administrari acetū in medicinis. itelligendū est q̄ȝtū ē ex pte duriciei mēbroꝝ solū nō itelligēdo ex pte vehemētis ⁊ pauce duriciei ipsi⁹ scliros. nā itelligendo solū ex pte duriciei mēbroꝝ acetuꝫ dꝫ administrari in mēbris neruosis. in mēbris aūt carnosis nō idigem⁹ q̄ȝtū ē ex pte h⁹. Et iō dicit ibi Gal. in illo cap°. ꝙ i lacertis a nullo poni vidi. s. acetū. ⁊ hoc ē. qꝛ lacerti sūt mēbra carnosa. ⁊ itelligit id dcm̄ ꝙ nō idigem⁹ q̄ȝtū ē ex pte duriciei mēbroꝝ cū nō sint mēbra dura sicut sunt nerui ⁊ ligamēta. sed ꝯsiderādo vlteri⁹ ex pte vehemētis grossitiei sclirosis. tūc cōpetit acetū ⁊ in mēbro carnoso ⁊ in neruoso. sed i carnoso possum⁹ audaci⁹ administrare. ⁊ isto mō itelligit h̄ Auic. istā ꝯparationē. ¶ Tūc ad scḋꝫ argumētuꝫ tu dicis Auic. dixit p̄us ꝙ si apa est vehemētis grossitiei: tūc nō est excusatio ab aceto ⁊ maxie si fuerit in mēbro neruoso. ḡ videtᷣ dato ꝙ apa vehemētis grossitiei sit in mēbro carnoso ⁊ in neruoso ꝙ sit salubius administrare acetū i neruoso. R̄ñde ꝙ qñ Auicē. dicᷣ supi⁹ ꝙ si apa sit vehemētis grossitiei: tūc nō ē excusatio ab aceto ⁊ maxie si sit in neruoso qḋ itelligit q̄ȝtū ad administrationeꝫ. qꝛ tūc citius opꝫ ibi administrari acetū pp maiorē duricieꝫ q̄ ē ex apate ⁊ ex mēbro. sed h̄ qñ dicit ꝙ medic⁹ sit audacior in administrādo ipꝫ in carnoso itelligit q̄ȝtū ad pseuerantiā ⁊ ꝯtinuationē. qꝛ plus possum⁹ pseuerare in carnoso ipꝫ q̄ȝ in neruoso. p̄mo. qꝛ minus nocet nāe ipsi⁹. scḋo. qꝛ maior ē ibi duricies rōne mēbri. vñ nō ita timem⁹ d̄ ꝯuersiōe ipsi⁹ in lapideitatē pp̄ter ꝯtinuationē aceti in mēbro carnoso sicᷣ in neruoso. ¶ Et qñqꝫ lenitᷣ locus cū aceto. Dic Auic. qꝛ dixit ꝙ administratiōe aceti dꝫ fieri eleuiatio ⁊ iterpolatio ponit quēdā modū s̄m quē hoc fit. ⁊ dicᷣ. Et qñqꝫ lenitᷣ locus. s. sclirosis cū aceto ⁊ vaporatᷣ cū eo. deide post talē vaporationē aceti administram⁹ epithima de oppoponaco ⁊ armoniaco q̄ sunt empla resolutiua. qꝛ talis vaporatio aceti icidit ⁊ rarificat mēbrū. vñ pparat ipm̄ vt possit virtus medicīe resolutiue meli⁹ iprimi in mēbrū. ⁊ ideo post ipaꝫ dꝫ sequi v̄tus medicīe q̄ resoluat: deide debem⁹ tūc postea post talē resolōnē iterponere empla mollitiua icipiēdo p̄mo a debili mollitiuo donec fiat gradatio vsqꝫ ad forte mollitiuū. ⁊ postea debem⁹ administrare acetū ⁊ alia empla resolutiua. ⁊ sic debem⁹ facere tales iterpolatiōes ⁊ resolōnes q̄usqꝫ tot⁹ hūor resoluatᷣ. Deide cū dicit.

¶ Et opꝫ vt administretᷣ sup apostema oleum lene in quo non est stipticitas ⁊ est magis q̄ȝ aqua ⁊ proprie oleum de aneto factum cum aneto humido.

¶ Dic Auic. qꝛ nō dixit ꝙ oꝫ nos venire gradatiꝫ vsqꝫ ad lenificationē ⁊ oleū administratᷣ in sclirosi cā mollificandi ostendit incidenter ꝙ oleuꝫ cōuenit in sclirosi. ⁊ patet qḋ dicit. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et illud duritiei qḋ ē in neruis ⁊ chordis curetur cum incisiuis.

¶ In qua parte Auic. post ostendit qūo diuersificatᷣ necessitas medicinaꝝ in fortitudine ⁊ debilitate virtutū earū s̄m diuersitateꝫ duriciei vehemētis ⁊ pauce ipsius sclirosis: licꝫ ēt aliqḋ tetigerit de diuersitate mēbrorū. In isto .§. p̄ncipaliter ostendit qūo diuersificatᷣ tertia necessitas earū in virtutibus penes diuersitatē mēbrorūꝫ ⁊ duricie ⁊ mollitie qui duo facit. Primo oñdit cū qbus localibus vniuersaliter debet curari sclirosis s̄m ꝙ est in membris spissis ⁊ duris. secūdo ponit medicinas in spāli. 2° ibi (Et de curationibus bonis.) Dicit ergo p̄mo. Et id duriciei. i. id sclirosis qḋ est i chordis ⁊ neruis curetᷣ cū icisiuis. i. curetur ēt miscēdo medicinis ꝯducitis incisiua sicut acetum. Et ratio huius est. qꝛ mēbra neruosa cū sint dura ⁊ spissa fit in eis apostema durū ⁊ spissuꝫ magis q̄ȝ i mēbro carnoso. sic ḡ vt dictū fuit p̄us qñ apa est vehementis grossitiei nō est excusatio ab aceto. similr̄ ēt eadē rō est qñ apa est i mēbris duris. vñ eadem est ratio q̄ȝtum ad diuersitatem medicinarū ⁊ fortitudinē ⁊ debilitatē virtutū eaꝝ penes grossitiē vehemēteꝫ ⁊ paucā ipsi⁹ sclirosis ⁊ penes duritiē ⁊ mollitiē mēbri. Et ex hoc apparet qūo diuersificetᷣ etiā necessitas medicinaꝝ in fortitudine ⁊ debilitate virtutum eaꝝ penes diuersitatē mēbroꝝ in duricie ⁊ mollicie: qꝛ in mēbro neruoso ⁊ spisso ꝯpetunt fortiores medicine q̄ȝ ille q̄ cōpetūt in mēbro carnoso ⁊ leui. sicut ēt dictuꝫ fuit p̄us de apate vehemētis grossitiei. ¶ Deinde cū dicᷣ.

¶ Et de curationib⁹ bonis ad illud est vaporatio ex lapidibus ignitis lapide molēdini. ⁊ melius quo fit vaporatio ab eo est cū aceto. ⁊ melior a quo fit vaporatio est marchasita: ⁊ opꝫ vt ad hanc pueniatᷣ sūmaꝫ in vaporādo ⁊ suffumigādo donec appareat sudor: ⁊ qñqꝫ linitᷣ cū marchasita trita cū aceto ⁊ cōfert.

¶ Dic pōit illas medicīas i spāli. ⁊ duo facᷣ. p̄ facᷣ h. 2° ostēdit qñ ⁊ qūo opꝫ vti istis incisiuis sicut est acetū. vñ codē mō ꝓcedit hic sicut ꝓcedit in pte priori. qꝛ eadē est rō. 2° ibi (Et opꝫ vt alleuiatio fiat) Dicit p̄mo. Et pꝫ marchasita. i. lapis marchasite. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et opꝫ vt alleuiatio iterū fiat in admiſtratiõe aceti vt nõ ſeparetᷣ ſubtile ⁊ idurētᷣ ſpiſſum: ⁊ vt nõ corrūpat virtutē neruoꝝ ſupflue ⁊ eſt in pricipio deterius ⁊ ponantᷣ admiſtratiõi eius iterpolationes in qbus eſt lenificatio. cū ergo icipies: tūc vaporetur mēbruꝫ cū eis que diximus: ⁊ leniatur tunc cum medicinis cõuenientibus ⁊ vt illud fiat in mēbro carnoſo ē ſaluꝰ.

¶ Hic oſtendit quãdo ⁊ quõ debꝫ vti aceto. Dicit ergo. Et opꝫ vt alleuiatio fiat. ¶ Et rõ huiꝰ pꝫ ex p̄us dictis ⁊ ponantᷣ in admiſtratione eius. ſ. aceti iterpolatiões in qbus eſt lenificatio. cum ergo icipies. ſ. admiſtrare acetuꝫ tunc vaporetᷣ mēbruꝫ cuꝫ eis q̄ diximus. ſ. cū lapide molendini ⁊ marcaſite mediāte aceto: ⁊ leniatᷣ tunc. ſ. poſt talē vaporationē cū aceto cū medicinis cõuenientibus. ſ. cū epithimate de oppoponaco ⁊ armoniaco ⁊ ſilibꝰ ſm q̄ dictū fuit in p̄cedēti pticula. ⁊ poſtea poſt talē reſolutionē iterponere emplaſtra mollitiua: ⁊ iterū poſtea reuerti ad euaporationē aceti ⁊ reſolutiua. ⁊ ſic faciēdo tales reuolutiones ⁊ iterpolatiões aceti quouſq₃ totus hūor finiatᷣ ſm ēt qd̄ dictū fuit p̄us. q2 eadē eſt rõ hic ⁊ ibi. ⁊ id. ſ. acetum in mēbro carnoſo eſt ſaluius. ſ. q̄ in neruoſo. ⁊ itellige h ſm q̄ dictū fuit p̄us eodē mõ nec plus nec minus.

¶ De duritie iuncturarū. CAP. XIII.

Quandoq₃ accidit in iūcturis durities p̄hibens moueri iuncturas cū facilitate: ⁊ nõ deſtruit ſenſum. ⁊ quandoq₃ eſt neruus cū quo eſt ſtupor aliquis. Et quandoq₃ eſt carnoſior. ⁊ cura eſt cum eo quod ſciuiſti.

¶ Superius Auicē. determinauit de apãtibus duris que dicuntᷣ ſephyros. In pte iſta Aui. determinat de qbuſdā duritiebus q̄ fiūt in mēbris q̄ reducuntᷣ ad apãta p̄dicta. ⁊ in iſto p̄mo caplo. Auicen. determinat de duritie iuncturaruꝫ. ⁊ dicit. qñq₃ accidit ⁊c̄. ¶ Et qñq₃ eſt neruꝰ cū quo eſt ſtupor aliqs. ſ. p̄hibēs moueri iuncturas cū facilitate. ⁊ qñq₃ eſt carnoſior. i. qñq₃ eſt ps carnoſa in q̄ eſt durities vel ſtupor p̄hibēs moueri iuncturas cū facilitate ⁊ cura eſt cū eo qd̄ ſciuiſti. ſ. in caplo ſcliroſis. puta. ſ. cū mollificatiuis ⁊ reſolutiuis ſicut dictū ē in caplo ſcliroſis ⁊c̄.

¶ De eis q̄ noiantᷣ almiſmar. CAP. XIIII.

Almiſmar eſt nodus rotūdus albꝰ ſimilis capiti claui. Et pl̄m qdē accidit ex percuſſione ⁊ poſt exituras: ⁊ poſt curationē earū amplius multiplicantᷣ in corpore. Et pl̄m accidit in pedibꝰ ⁊ digitis pedum ⁊ in iferioribus ⁊ ledit itellectū q̄ p̄hibet inceſſum: q̄re opꝫ vt ſectio fiat ſuper ipſꝫ ⁊ extrahatᷣ aut moueatur cū manu ſemper ⁊ annectatur ei plumbū. quãdo taliter eſt q̄ nõ eſt poſſibile vt extrahatur. Et plurimū quidē eiꝰ cum nõ curatur fit cancer.

¶ In iſto caplo Auicē. determinat de q̄daꝫ alia duritie q̄ accidit i mēbris ad modū ſcliroſis. ⁊ vocatᷣ talis durities a vulgo callus. Et circa id capl̄m Auic. duo facit. Primo oſtēdit qd̄ eſt almiſmar ⁊ ex qua cā fit. 2ͦ ponit curaꝫ ibi. (Quare opꝫ vt fiat ſectio) Dicit ḡ p̄mo. Almiſmar. i. callus. ⁊ patet. De ſcḋa pte dicit. (Quare oꝫ fieri ſectio ⁊ annectatᷣ ei plūbū) ſ. ſicut fit nodus q̄ nõ poſſunt curari per inciſionē p̄pter cās q̄ dicte ſunt p̄us. Et pl̄m qdem eiꝰ qd̄ nõ curatᷣ eſt cancer ⁊c̄. ⁊ ſigna eiꝰ ſunt ſigna cācri. Intellige aūt circa iſtos callos q̄ curantᷣ per inciſionē ſicut h ponit Auicen. q̄ bonū eſt anteq̄ cuꝫ ferro tangatᷣ ⁊ emplaſtretᷣ plibꝰ diebꝰ cū maluis coctis in aq̄ ⁊ cõtritis cū axungia. q2 id empl̄m mollificat ipſos. vñ tūc poſtea icidūtur cū minori dolore ⁊ agilius: ⁊ id ego fui pluries exptus.

¶ De cancro. CAP. XV.

Cancer eſt apoſtema melãcolicum de melancolia aduſta a materia colerica aut in qua eſt materia colica cuꝫ q̄ cõbuſta ē nõ a pura feculenta.

¶ Superius Auic. determinauit de quodā apãte melico qd̄ dicitᷣ ſephyros. Hic determinat de alio apãte melico qd̄ dicitᷣ cācer. ⁊ diuiditᷣ ps iſta in ptes duas. Primo determinat de cācro theorice. 2ͦ practice. 2ͦ ibi (Id qd̄ opꝫ caueri de cura eius) Prima pars diuiditᷣ in ptes quattuor. Primo oſtēdit qd̄ eſt cancer. in ſcḋa parte ponit differentiam iter ipm ⁊ ſephyros ⁊ docet diſtinguere iter ambo p̄ ſigna. in tertia ponit diſtinctionē ipſiꝰ in ſuas ſpēs. in q̄rta ponit cām quare id apoſtema eſt nominatū cancer. 2ͦ ibi. (Et differt a ſephyros) tertia ibi (Et cancer qdaꝫ eſt vehemētis doloris) q̄rta ibi (Et videtᷣ q̄ hoc apoſtema ſit nominatuꝫ cancer) Dicit ergo p̄mo. Cancer eſt apoſtema melancolicū de melancolia aduſta a mā colerica. ⁊ p̄ hoc dat itelligere duos modos aduſtiõis melācolie. Cācer. n. eſt ex melancolia aduſta. ſed melācolia aduſta q̄tuꝫ ſpectat ad p̄ſens põt eſſe duobus modis. vno mõ per aduſtioneꝫ colere ſubtilis vt qñ colera rubea aduritᷣ ⁊ eiꝰ ſubtile reſoluitᷣ: tunc remanet ſpiſſū terreſtre ipſius aduſtū. ⁊ hec eſt colera maligna aduſta per aduſtionē colere. ⁊ ex tali melācolia aduſta põt fieri cancer. ⁊ hunc modū aduſtionis melācolie tangit cū dicit. De melancolia aduſta a mā colerica. i. p̄ aduſtionē materie colerice. Sed alio mõ bene põt eſſe aduſtio melācolie per aduſtionē melācolie nālis: vt quãdo melācolia nālis miſceretᷣ cum colera ſupflua: tunc melācolia illa naturalis aduritᷣ ab illa mā colerica ſibi admixta. ⁊ ex tali ēt melancolia aduſta põt fieri cancer. ⁊ hunc modū aduſtiõis tangit cū dicit. aut ſupple fit cancer de melancolia in qua. ſ. melancolia eſt mā colerica. ſ. materia colerica cõbuſta eſt. ſ. melācolia. ¶ Et itellige q̄ licꝫ ſint plures ſpēs melācolie aduſte q̄ iſte tñ iſte due ſpēs ſunt peiores ſm q̄ apparet p̄ Aui. in p̄mo libro: caplo de humoribus. Et q2 cancer eſt ex melancolia peſſima: ideo Auic. ſolū tāgit iſtos duos modos aduſtiõis melancolie peiores nõ a pura feculēta. hoc eſt q̄ cācer ſicut dictū eſt fit ex mā melancolica aduſta ⁊ nõ a pura mā feculenta. melancolia eni pura vocatur feculenta eo q̄ eſt fex ſanguinis ⁊ reſidentia ſm q̄ apparet per Auicē. in p̄mo libro. caplo p̄dicto. Et in hoc differt cācer a ſephyros. q2 ſephyros ⁊ maxime purū fit ex melācolia pura feculēta. Cancer aūt eſt ex melancolia aduſta. Et ex hoc q̄ dicit Auic. apparet q̄ male dicit Brunus in q̄daꝫ diuiſiõe cancri. Dicit eni q̄ cancer diuiditᷣ ſm diuiſionē cauſe. q2 q̄dā fit ex melancolia nāli que frigida eſt ⁊ ſicca ⁊c̄. nā ſm q̄ apparet hic per Auic. cū Auic. diffiniat cancrū in gñali ⁊ diffõ gñalis cõpetit oībus ſpālibus nullus fit ex melācolia nāli cū nullus cancer fiat ex melancolia pura feculenta: ſicut dicit hic Auic. Tunc ſequitᷣ illa pars.

¶ Et differt a ſephyros p̄ ſe cū dolore ⁊ acuitate ⁊ pulſatione quadā ⁊ velocitate additionis p̄p̄ multitudinē mãei ⁊ iflationē: ⁊ p̄p̄ illud accidit in illa mā de ebullitione cuꝫ ipſa venit

ad membrum. Et differt ab eo iterum per venas quas mittit in circuitu suo ad membrum in quo est quasi pedes cancri ⁊ non sunt rubee sicut in flegmone: immo declines ad nigrediné ⁊ obfuscationé ⁊ viriditatem: ⁊ iam diversificatur ab eo: quoniam plurimum adventus sui fit incipiendo ⁊ adventus duri fit pmutãdo ex calido. ⁊ differt a sephyros: qm̄ est ei sensus ⁊ illi non est sensus omnino: ⁊ plurimum quod accidit i membris raris: ⁊ illud est i mollioribꝰ pius in epate ⁊ in membris nervosis iterum.

¶ In qua parte ponit differentiam iter cãcrũ ⁊ sephyros. ⁊ docet distinguere iter ambo per signũ. Et dividit hec ps in ptes duas. In pma pte ponit signa ipsius cãcri per que signa distinguit a sephyros. In scda pte cõparat ipm ad cognitioné nostrã. ibi. (Et in pmis cum accidit). Juxta primam pté est itelligẽdũ q cãcer ⁊ sephyros cõveniũt in quibusdã ⁊ differũt in qbusdã. imo adeo cõveniũt sephyros et cãcer q Avi. dic in pmo. fen 2ª. ca. de egritudibꝰ cõpositis. q non multũ distat qn dria iter cancrũ ⁊ sephyros existat pter accñtia iseparabilia: ⁊ nõ pter drias subales: eo q cãcer ⁊ sephyros videnť fieri ex eadé mã subalr drnte solũ fm supcalefactioné ⁊ nõ supcalefactioné: q gdé. s. calefactio ⁊ supcalefactio accñtia sunt: aut nõ diversificãt spém. ⁊ iõ cãcer ⁊ sephyros non multũ videnť differre fm drias subales. Dicit aũt Avi. i pͦ libro nõ multũ. q credo sine dubio q cãcer ⁊ sephyros nõ fiũt ex eadé materia: oio subaliter differéte solũ per accñtia. q melia adusta ⁊ nõ adusta non sunt oio idem subaliter. sed q multũ cõveniũt ⁊ differunt minus q faciãt diversi humo. vt melia ⁊ sanguis. vel flegma ⁊ colera. ideo non videntur quasi differre substantialiter. licet non omnino sint idem substantialiter. ⁊ similiter ẽt cãcer ⁊ sephyros que differũt fm meliaz adustaz ⁊ nõ adustã nõ vr multũ differre subalr: sed solũ fm quedã accñtia iseparabilia. sz tñ credo q nõ sit oio idé fm drias subales sicut dcm est ẽt de melia adusta ⁊ non adusta. ⁊ iõ credo q Avi. in pmo li. dixit nõ multũ. ¶ Apparet g ex pdictis q cancer ⁊ sephyros multũ cõveniũt adeo q non videnť differre nisi penes quedã accidẽtia iseparabilia. ⁊ iõ q sic multũ cõveniũt pter hoc hic Avi. maxime docet distinguere iter cancrum ⁊ sephyros per signa. ⁊ assumũtur illa signa ex illis accñtibꝰ insepabilibꝰ penes que differunt cancer ⁊ sephyros. ¶ Signa autem illa per que differt sephyros a cancro. ⁊ econverso videnť esse qnqz sz q extrahitur hic ex dictis Avi. Unde cãcer videť differre a sephyros in qnqz accñtibꝰ per que cãcer distinguit in cognoscendo ipm a sephyros. nam cancer differt pmo a sephyros in dolore acuitate ⁊ pulsatione: eo q ista sentiunť in cancro. non aũt in sephyros. Et quomodo istud sit itelligendũ plane fuit expositum supra in caplo sephyros. Differt secũdo cancer a sephyros in velocitate additionis: q cancer velocius auget q sephyros pter causam: quam ponit Avicé. in lra. Differt etiam tertio in venis nigris ⁊ fuscis que sunt in circuitu cancri: nõ aũt sunt in sephyros. ¶ Differt quarto per originé: q cancer vtplimũ fit incipiendo. sephyros aũt pmutãdo ex apostemate calido. ¶ Differt qnto sz locum in qbus nascit. q cancer vtplimũ fit in mébris raris sicut in mãmillis: ⁊ in epate: ⁊ in huiusmodi. ⁊ nascit iteruz in nervosis: sephyros autem vtplurimũ nascit in aliqs mébris q in membris raris. ⁊ id signum qntum est magis largum q aliqd predictoz. vnde illud est accidẽs ei separabile: sed est magis strictum q quartũ. alia aũt tria sunt accidentia ei insepabilia. Per hec ergo que dicta sunt patz qd vult dicere Avi. in hac parte. ¶ Intellige tamen vlterius q ista signa cancri que dixi: ⁊ que hic ponit Avi. signa cancri non vlcerati sunt. q talis cancer maxime cõvenit cum sephyros. ⁊ ideo cancrum non vlceratũ est difficile ipsum cognoscere ⁊ distinguere a sephyros. ⁊ pter hoc Avic. hic solum curavit ponere signa cancri nõ vlcerati. q quãdo ẽ vlceratus: tũc manifeste apparet differẽtia ipsius a sephyros. ⁊ signa cãcri vlcerati fm q ponit Rasis est: q eiꝰ vlcus est turpe malũ valde habés labia grossa viridia ⁊ foras iversa ex quo currit sanies mala fetida. ¶ Deinde cũ dic.

¶ Et in primis cum accidit est occulte dispositionis: ⁊ quando apparet cancer ambigit esse eius in primis cum apparet fm plurimũ: deinde apparent signa eius. Et in primis cum apparet in principio est sicut faba parva durus rotũdus fusci coloris in quo est caliditas qdã.

¶ In ista parte Avicé. comparat cancrum ad cognitionez nostram. ⁊ docet cognoscere ipsum in principio quãdo apparet. ⁊ patet quod dicit. Et idem qd dicit hic Avicé. dicit Gal. 14. de ingenio sanita. Dicit enim q sic accidit de cancro per respectum ad cognitioné nostram sicut accidit de nascentibus terre. s. de herbis. nam dum herbe nascuntur: ⁊ adhuc sunt parve sunt difficilis cognitionis ⁊ nõ cognoscũtur a malis herbolarijs. cum aũt creverint tũc facilr: ⁊ ab omnibus cognoscunť. Tũc sequitur illa pars.

¶ Et cancer quidem est vehementis doloris: ⁊ alius est parvi doloris quietus ⁊ alius est qui perducit ad vlcerationem: quoniam est ex melancolia que est adustio sanguinis ⁊ adustio colere pure solius: ⁊ alius est siccus qui non vlceratur: ⁊ quãdoqz permutatur vlceratus ad nõ vlceratum: ⁊ quandoqz reducit eum ad vlceratum curatio eius cum ferro et ponit ei labia grossiora et duriora.

¶ In qua parte Avicé. ponit distinctionem ipsius cancri in suas spẽs. Et ponit Avi. duplicé distictioné ipsiꝰ cãcri. vnã ponit ex parte doloris: et aliam ex parte vlcerationis. Ex parte doloris ponit distinctionem cancri Avicé. cuz dicit. Et cancer quidem est vehementis doloris ⁊ alius est parvi doloris quietus: idest non perambulans multum in mébrum. ¶ Intellige autem circa istam distinctionez q nullus cancer est sine aliquo dolore omnino: eo q vt dictum est prius: ⁊ in hoc differt cancer vniversaliter a sephyros. quia in cancro est dolor: in sephyros autem non. nullus ergo cancer est sine dolore. sed cancer quidam est cum vehementi dolore. ⁊ iste est ille cancer qui fit ex melãcolia que generatur per adustionem colere pure. Alius est cancer q est parvi doloris. ⁊ iste est cancer qui fit ex melãcolia que fit per adustionem melãcolie naturalis. Causa autem propter quam pmus cancer est maioris doloris: ille auté parvi est doloris est. quia fm q apparet per Avicénaz in pmo libro. capitulo de humoribus: Melãcolia que fit per adustionem colere solius est vehementis malitie ⁊ velocioris corruptionis q quecũqz alia species melancolie: eo q est magis mobilis. quia est magis calida ⁊ acuta: ⁊ ideo inducit fortiora accidentia ⁊ vehementiora. ⁊ ideo talis cãcer qui fit ex tali melãcolia est vehementis doloris. melia vo que fit per adustioné melãcolie naturalis est tardioris impedimenti ⁊ tardius corrumpit. ⁊ hoc est. q nõ est ita mobilis. ⁊ ideo inducit debiliora accñtia. pter qd ⁊ cancer q fit ex ea est parvi doloris respectu pmi. ¶ Tunc Avicéna ponit aliam distinctioné cãcri ex parte vlceratõis cũ dicit

⁊ alius est .s. cancer qui ꝑducit ad vlcerationē: q̄s est melancolia .s. ex qua fit iste cācer que est adustio sanguinis et adustio colere solius. ⁊ alius est .s. cācer ipse siccus qui non vlceratˀ. Intellige aūt hic ꝙ mēbra istius distinctionis respondent mēbris ꝑdicte distinctōis. nam cācer q est vehementis doloris est ille q ꝑducit ad vlcerationē. eo ꝙ cācer q est vehemētis doloris est ex melia que est per adustionē sanguis ⁊ colere pure solius. vt dictū fuit ṗus. talis aūt melancolia est vehemētioris ⁊ citioris corruptionis ⁊ vlcerationis eo ꝙ est magis mobilis ꝑpter maiorē acuitatē quā habet. ⁊ ideo cācer q est vehemētis doloris est cancer q ꝑducit ad vlcerationē. q: causa vehemētis doloris cācri est causa ēt vlcerationis ipsius. cancer aūt q est parui doloris est cācer siccus q non vlceratˀ. quia talis cācer qui est parui doloris fit non ex melia pura nāli s̄m ꝙ hrunus imaginatur vt dcm̄ fuit ṗus. sed fit ex melia que generatˀ per adustionē melie. talis aūt melia. vt dicit Aui. in ṗmo libro est tardioris impedimēti ⁊ tardioris corruptiōis ⁊ vlcerationis eo ꝙ est minus mobilis ꝑpter paruā acuitatem quam habet. ⁊ ideo talis cancer qui est parui doloris est cancer q non vlceratˀ. q: causa parui doloris in cācro est etiā causa quare cācer est siccus non vlcerās. ¶ Ex ꝑdictis ergo apparet ꝙ iste due distinctiones sibi inuicem corridēt. ¶ Et qn̄q; permutatˀ. Hic Aui. q: dixit ꝙ cācer qdā est q ꝑducit ad vlcerationē: qdā aūt est siccus qui non vlceratˀ. ostēdit ꝙ aliqn̄ potest mutari cācer qui non est vlceratˀ in vlceratum. Dicit ḡ. Et inuenitˀ hic duplex lr̄a. Una lr̄a inuenitˀ que diē sic. Et qn̄q; non vlceratˀ ad vlceratū: ⁊ tūc snia plana est. q: erit dicere ꝙ qn̄q; ꝑmutatˀ cācer non vlceratˀ in vlceratū. ⁊ hoc pōt ɔtingere vel ex errore medici q nō ponit localia ɔueniētia vl ex fluxu alicuiˀ humoris acuti ad locū cācri rōne cuius cācer vlceretˀ. vel ex curatōe ipsius cū ferro sicut dicit in pte seq̄nti. ¶ Alia lr̄a inuenitˀ hic que diē. Et qn̄q; ꝑmutatˀ vlceratˀ ad non vlceratū. Et si ita dicat: tunc ego itelligo sic istā lr̄az. Et qn̄q; supple ꝑmutatˀ locus vlceratus ad nō vlceratū .s. locū. ⁊ hoc est qn̄ cācer est mobilis ⁊ corrosiuus ꝑambulans in mēbrū. ⁊ hoc est qn̄ est ex materia acuta valde: sicut est ille qui est vehemētis doloris q fit ex melia generata per adustionez colere pure. Et qn̄q; ꝑducit eum .s. cancrū ad vlceratū curatio eius cuz ferro: ⁊ ponit ei labia duriora ⁊ grossiora. Uel itellige etiam si curetˀ cū medicia caustica. Diē aūt Aui. qn̄q; q: h nō cōpetit semꝑ. aliqn̄ .n. pōt cācer eradicari cū ferro vt si sit icipiens ⁊ puus ⁊ sit in mēbro cuius abscisio totiˀ est possis. Si autē cācer sit ꝑfectˀ vel antiquus: ⁊ sit in mēbro cuiˀ abscisio nō est possis: tūc curare ipm̄ cū ferro vel medicia caustica non est aliud facere nisi cancrum non vlceratum ꝑducere ad vlceratum: ⁊ ad maiorem corrupcionem q̄ȝ prius esset.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et videtur ꝙ hoc apostema sit nominatum cancer ꝑpter vnam duarum rerū: aut propter suam tenacitatem cuȝ membro sicut tenacitas cancri cum eo qd̄ venatur: aut ꝑpter formam suam in rotūditate sua s̄m plurimum cuȝ dolore suo ⁊ egressione venarum que sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

¶ Hic Aui. assignat causam q̄re id apostema vocatˀ cācer. ⁊ ps qd̄ diē. Et itellige vt melius dicta Aui. itelligantˀ ꝙ id nomē cācer eq̄uocatˀ ad duo .s. ad quoddā aial fluuiale qd̄ est notū: ⁊ ad egritudinē que vocatˀ cācer que hꝫ silitudinē ad id aial. ⁊ ṗma acceptio istius nois cācer est ꝓpria. secunda aūt est trāsumptiua. in omni aūt trāsumptione est silitudo. q: oēs trāsferētes s̄m aliquā silitudinē trāsferūt. Similitudo aūt ista est duplex. vna est rōne forme vel figure

⁊ alia est rōne adherētie. silitudo autez rōne forme ⁊ figure ē. q: sicut id aial hꝫ corpus grossuz ⁊ rotūdū ⁊ hꝫ pedes furculētos. ita etiā iste morbus est grossus ⁊ rotūdus: ⁊ hꝫ ēt radices furculētas ad modū pedū cācri. q: vene q̄ sunt in mēbro in quo est morbus iste sunt sicut radices ipsius. Est etiaz similitudo adhuc ex parte forme. q: sicut id aial est quasi nigrum anteq̄ȝ decoquatˀ ita ⁊ iste morbus. q: fit ex melancolia adusta. silitudo aūt ex parte adherētie est. q: sicut id animal multum adheret cum suis pedibˀ: imo in tantū ꝙ vix possunt ipsum cape venatores. ita etiaz iste morbus multum adheret: quia radices eius vt venas que sunt sicut radices eius habet in interioribus ⁊ in ꝓfunditatibus membrorum. merito ergo potest id nomen cācer trāsferri ad istum morbum ⁊c̄.

¶ De cura cancri. CAPITULUM. XVI.

Illud quod oportȝ cauere de cura eiˀ est: quoniam cum incipit fortasse est possibile vt prohibeatur ne addatur super illud quod ipse est: ⁊ conseruetˀ ita ꝙ non vlceretur: ⁊ accidit in q̄busdaȝ horis vt sanetˀ icipiēs: ɔfirmatˀ vo non.

¶ Supius determinauit Aui. de cancro theorice. hic determinat de ipso practice .s. quantū ad curam. Et diuiditˀ hec pars in ptes duas. Primo ponit quam intētionē debemˀ habere in cura cācri. secūdo ꝓseq̄tur curam ipsius. secūda ibi. (Et multotiēs qdē accidit ⁊c̄.). Dicit ṗmo illud qd̄ opꝫ caueri de cura cancri .i. id qd̄ opꝫ intēdere circa curam cancri est: qn̄ cum incipit fortasse possibile est vt ꝓhibeatˀ ⁊c̄. Et accidit in q̄busdam horis vt sanetˀ icipiens .i. qn̄ cancer incipit ⁊ est paruus. firmatus vo non sanatˀ. Sic ergo tunc ex dictis apparet ꝙ in cura cancri vltimū est intentio ꝓhibendi ne augeatˀ ⁊ ne vlceretˀ. q: ista intētio in eo vltimū est possibilis. ⁊ raro est intētio in cura ipsius sanandi ipsuz: quia ista ē impossibilis nisi aliquādo vt qn̄ ē paruus incipiēs. tūc enim ɔtingit ꝙ aliqn̄ talis cancer sanatˀ lȝ ēt non semꝑ iste sanetˀ. ¶ Ad euidentiā aūt maiorē dictoruȝ Auicēne. nota ꝙ cancer est duplex. quidam est incipiens ⁊ paruus. alius est antiquus ⁊ magnus. Modo tunc cancer antiquus ⁊ magnus siue sit vlceratus siue nō: nō ē possibile vt sanetˀ nec per medicinas nec per incisionem: eo ꝙ iaȝ est in membro ꝓfundatus vsq; ad sui iteriora. ⁊ habet venas extensas ⁊ diuulsas ad partes longinquas. ⁊ ideo non pōt ab eo eradicari ⁊ euelli. Et hoc est qd̄ dicit Albucasis capitulo de cancro. quādo vo antiquatus ⁊ magnus est nō oportet vt appropinques ei. Ego enim non potui ex eo sanare aliquem nec vidi alium ante me qui puenerit ad id. Et hoc etiam dicit Hyp. in illo affo̊rismo. Quibuscūq; cancri sunt absconditi s̄m ꝙ exponetˀ in pte seq̄nti. Si autez cancer sit paruus ⁊ incipiēs: tūc si sit in mēbro vbi possibile est eius eradicatio ⁊ concauatio ⁊ sit in supficie in parte exteriori illius mēbri ⁊ non in interioribus illius membri possibile est vt sanetur. ⁊ hoc per icisionē ⁊ per causticationem. Si autem ille cancer sit in membro: vbi non est eius eradicatio possibilis: sicut est in gutture. vel sit ꝓfundatˀ i interioribus partibus membri: tūc non sanatˀ. ⁊ ꝑpter hoc Auicēna dicit. qd̄ accidit in quibusdam horis vt sanetˀ incipiens paruus: non autem dicit semper. Dixi aūt signanter ꝙ possibile est vt sanetˀ talis cancer icipiēs paruus per incisionem ⁊ per causticationem. quia cūȝ medicinis localibus quas postea dicet Auicēna. credo ꝙ nullus possit ex toto sanari. ⁊ hoc videtˀ esse ex intentione Almansoris .s. ꝙ cancer non potest sanari per medicinas locales. Dicit enī: Cancer est egritudo ⁊c̄. Cui si ilico ex quo incipit succurratur ⁊ vt debet regatur forsitan stabit vt est nec augmen-

subitur. Cum aūt creuerit semper sic manebit. q2 deterior erit si vlceret̄ ⁊c. Per hoc ergo qđ dic̄ hic Almāsor videt̄ q nullus cancer pōt ex toto sanari cum medicis localib⁹: sed conseruat̄ per medicinas locales ne cancer augeat̄ in ea dispositione in qua est. Quādo ergo Auicē. dicit q possibile est vt sanetur cancer incipiens paruus. Et hoc idem dic̄ Rasis caplo de cancro. credo q itelligit per icisionem vel causticationē: non aūt cum medicis localibus. Verū est tamē q Auicēna sequēti caplo videt̄ ponere q sit possibilis destructio cancri per medicinas. Sed tunc quando erimus ibi hoc exponemus: ⁊ melius etiam de hoc videbimus. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et multotiens quidē accidit cancer interius occultus: ⁊ est rectificatio in eo fm q dixit optimus Hypo. vt non moueatur: quoniā si moueretur fortasse perducit ad mortem. ⁊ si dimittitur ⁊ non curatur fortasse prolongat̄ spaciū cum salute quadam: ⁊ ꝓpterea quādo rectificantur cibi ⁊ ponuntur de illis que infrigidāt ⁊ humectant ⁊ generant materiam saluam sicut aq̄ ordei ⁊ pisces alredradu parui ⁊ vitelli ouorū sorbilium ⁊ similia illis ⁊ quando est illic caliditas: tunc detur lac vaccinum statim cum extractum est butyrum: ⁊ colatur ⁊ quod sumitur ex oleribus humidis vsq3 ad cucurbitā.

¶ In qua parte Aui. prosequitur ⁊ diuidit̄ ista pars in partes duas. Primo ponit curam ipsius per icisionem ⁊ causticationem. secūdo ponit curam ipsius per medicinas. scđa ibi. (Sumat in potu multis vicibus). Prima pars diuidit̄ in ptes duas. Primo ostēdit qui sint cācri qbus non competit nec sufferūt incisionē ⁊ causticationē. secūdo ostēdit q sint cancri sufferētes icisionē ⁊ causticationē ⁊ curant̄ cū3 eis. secūda ibi. (Et fortasse sufferūt cancri parui). Dicit ergo pmo. Et multotiens qdem accidit cancer iterius occultus. et est rectificatio in eo. i. via curationis in eo fm q dixit optimus Hypo. in septa particula affori8mo3 in illo afforismo. Quibuscūq3 cancri abscōditi sunt non curare melius est: curati enim citius pereunt. non curati vo longum tēpus perficiūt vt non moueatur. i. cum icisione vel causticatione: qrā si moueat̄ ⁊c. ¶ Iuxta istā partē itellige expōne3 afforismi pdicti. q2 expō illi⁹ afforismi est expō ⁊ declaratio istius ptis. Intellige ḡ qn̄ Hypo. dicit qbuscūq3 cācri abscōditi sunt q cācros eē abscōditos pōt eē duob⁹ modis ⁊ de vtroq3 verificant̄ afforismi. ⁊ id qđ hic dic̄ Auicē. vno mō pōt dici eē cācer abscōdit⁹: q2 fit in ptib⁹ iterioib⁹ corporis: ita q nil de ipso ex̄ appeat sicut est cācer q est in epate vel in stomaco vel i matrice vel in ano iteri⁹ vel in gutture. isti. n. dicunt̄ esse cācri abscōditi. q2 fiūt in ꝯcauitatibus iterioib⁹: quo3 orificiū nō est i supficie exteriori corporis. Alio mō pōt eē cācer abscōdit⁹: vt q2 habeat radices ꝓfundatas in iterioib⁹ mēbri ⁊ per totū. ⁊ dato q ei⁹ orificium sit ex̄ in supficie exteriori corpis: sicut eēt cācer antiquus pfect⁹ in coxa vel in alio mēbro carnoso exteriori. talis. n. dī esse cancer abscōditus. q2 est ꝓfundat⁹ per totum mēb3 ⁊ vsq3 ad sui iteriora. modo de vtroq3 cācro abscōdito h3 veritatē qđ Hypo. dic̄. ⁊ hoc qđ etiā dic̄ Auicen. hic. ¶ Vlterius itellige q qn̄ Hyp. dic̄ non curare melius est non itelligit q nullo modo subueniat̄ eis cum curatimo bene debemus subuenire cum cura blandienti ex potibus ⁊ cibis ⁊ aliqs medicis fm q Aui. ponit in lr̄a. s3 itellige nō curare. i. nō debemus eos coquere nec icidere fm q exponit Gal. in co. Curati. n. i. icisi vel cōbusti citi⁹ pereunt. Causa q̄re isti citi⁹ pereunt ꝓpter icisionē ⁊ cōbustionē est. q2 si icidis tale cancrū abscōditū: aut tu icidis ipm radicit⁹: vl̄ icēdis ipm icidere radicit⁹ aut nō. si tu intēdis ipm icidere radicit⁹: tūc dico q isti citius pereūt: siue tu itelligas per cācrū abscōditū cancrū q est in ꝯcauitatib⁹ iterioib⁹ corpis: ⁊ de isto est magis manifestū. Siue tu itelligas per cancrū absconditū cancrū ꝓfundatū in iterioib⁹ mēbri dato q orificiū extra appareat. q2 si tu itēdis ipm icidere radicit⁹ tūc fiet ibi duo reddētia vulnus dubiū ⁊ mortale: eo q oportebit fieri vulnus maximu3: ⁊ oportebit q sit vulnus: iuxta mēbra nobilia vel in mēbris nobilibus. ista sunt reddētia vulnus dubiū vt ponit Gal. 2⁰ regiminis acuto3. Et q oporteat ibi fieri ista duo appet: q2 si itēdis ipm incidere radicitus cū iste radices sint multū ꝓfundate ⁊ dispse: seq̄t̄ q si debeāt icidi oēs eius radices q ibi fiat vulnus maximū. ⁊ ideo fiet maxima violētia ipsi nature. Iteru3 etiam fiet in membris nobilibus sicut in membris interioribus: si iste cancer sit in membris interioribus: vel approximabit mēbris nobilibus: dato q iste cancer sit in membris exterioribus sicut in mamilla ⁊ coxa. q2 oportebit tn̄ ꝯcauare q approximabit mēbris iterioib⁹. sunt ergo ibi illa duo que reddūt vulnus dubiū ⁊ mortale. Et istis ēt ꝯcludit̄ q si icendant̄ vl̄ icidant̄ radicit⁹: q seq̄t̄ nimia resolō caloris ⁊ spūs. ⁊ iō vel stat̄ moriunt̄ vel in ꝓxio. Itē3 si icidant̄ vl̄ icendant̄ radicit⁹ sequitur aliud. s. q eēt ibi nimia emorosagia. ex ista aūt nimia emorosagia debilitat̄ vt⁹ eo3 ⁊ citius moriant̄. Iterū ēt ex hoc sequitur aliud piculū. q2 cū ibi sint nerui magni si icidunt̄ vel icendant̄ sequitur ibi vehemens dolor. Ex tali aūt icisione nerui ⁊ vehemēti dolore pōt cōsequi spasmus ad quem sequitur mors. ¶ Sic ergo nūc ex oībus istis apparet q si iste cancer icidat̄ radicit⁹ q citi⁹ perimit. Si autem tu nō icidas radicitus: sed dimittas ibi radices: tūc adhuc citius perimit. q2 si remanent ibi radices cancri. tūc recidiuabit ⁊ regenerabit̄ cancer vlceratus qui est peior priore. ⁊ ꝓpter dolores etiam qui fiēt per illam quassationem. ⁊ ꝓpter vacuationem sanguis magis molestabitur natura q̄3 si non icidant̄. ⁊ per cōsequēs citius pereunt. Itē3 etiam si ille cācer pmo non erit vlceratus tūc nil aliud facies per istam icisionē nisi qđ de cācro nō vlcerato facies vlceratu3 q citi⁹ pimet. ¶ Ex dictis ḡ appet rō afforismi. ⁊ istius partis Auicē. s. quare tales cācros abscōditos ⁊ occultos non oportet eos incidere vel coquere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse sufferunt cancri parui sectionem: nam si possibile est vt destruantur cu3 aliquo: tunc non est possibile vt destruātur nisi per incisionem vehementem: vt ex toto assumatur membrum inuadens quod est in circuitu eius: incidendo ipsum ex circundante apostema eradicando omnes venas que ibibunt ipsum: ita vt non remaneat de eis aliquid ⁊ currat post illud ex eis sanguis plurimus: ⁊ iam antecessit mundificatio corporis per solutionem ventris ex materia mala ⁊ flobotomiam. deinde conserua eum faciendo eum stare super cibos bone quantitatis ⁊ qualitatis ⁊ confortatiōe mēbri ad expellendum: quoniā incisio in pluribus addit ei malitiam. ⁊ fortasse indiget post incisionem cauterio. Et fortasse erit in cauterio timor magnus: ⁊ illud erit qn̄ fuerit cācer prope membra principalia ⁊ nobilia.

¶ In qua parte ostendit qui sunt cancri sufferentes incisionem et causticationem et curantur etiam cum his. et duo facit. Primo facit hoc. secūdo addit quoddam qđ accidit ex incisione cancri narrando quoddam qđ accidit ex incisione cancri in mămilla. secūda ibi. (Et iam narrauit). Dicit ergo pmo. Et fortasse sufferunt cancri parui sectionem. ¶ Iuxta quam partem intelligendum ꝙ expositio et declaratio istius partis habetur ex pdictis ꝙ vnum oppositum daẗ intelligi per aliud. ¶ Et pꝑter hoc Galienus in cōmēto illius affo2ismi. qbuscūqꝫ cancri abscōditi. dicit ꝙ Ypo. per viam oppositōis intelligit canonem oppositum illi. s. quod qbuscūqꝫ sunt cancri exteriores et non pfundati in interioribus corpis. sed sunt in supficie exteriori: tūc curare eos p icisionem vel icensionem melius est q̄ non curare. et hoc intendit Aui. cum dicit. Et fortasse sufferunt cancri parui. i. cancri icipientes et non antiq nec pfundati. sed existentes in supficie exteriori sectionem idest icisionem. Dicit autē Auicēna fortasse. q2 etiam cancri parui icipientes nō semper sustinent icisionem et icensionem vt si sint prope membra nobilia vel in membro in quo non possit fieri eradicatio ipsius sicut est in gutture vel in naso vel in ano vel intus in vulua. sed ad hoc vt possit curari per icisionem vel icensionem oportet vt sit i membro in quo possibile sit tota eius concauatio sicut est in membro multum carnoso: vt est mammilla et coxa et eis silibus. Et hoc est quod subdit Auicēna. Nam si possibile est vt destruatur cum aliquo: tūc non est possibile nisi vt destruatur per icisionem vehementem et ex toto assumatur membrum inuadens. i. vt ex toto eradicet̃ et concauet̃ pars membri in quo est inuasio. et concauando totū qđ est in circuitu eius vbi sunt radices et vene. et hoc non pōt fieri in omnibus membris. sed solū in membris qualia sunt coxa vel mămilla vel aliud simile. Et hoc etiam dicit Albucasis in capitulo de cura cancri et hec sunt verba sua. ¶ Et dixerūt antiq qđ quandoqꝫ cācer est in loco vbi possibilis est eius eradicatio sicut cācer qui est in mămilla aut coxa aut eis silibus ex membris locatis ad extrahendum totum eius: pcipue quādo est incipiens paruus: et iā antecessit mundificatio ꝛc. idest et dū antecedere istam icisionem mundificatio corporis ꝛc. Deinde serua eam. s. istam mundificationē. hoc est conserua corpus sic mundificatum vt non regenerētur mali humores per bonam dietam vt per cibos bone quantitatis et q̄litatis ꝛc. quāuis icisio in pluribus horis addit ei malitiam intellige in horis quando non competit incisio: et hoc est in predictis casibus qui dicti sunt. aliud qđ Auicē. dicit patē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iam narrauit quidam primorum ꝙ medicus quidam incidit mămillam cancerosam radicitus et cancerata est altera. Dico ꝙ possibile fuit si fuit illud in via cancerandi: quoniā inuenit illam egritudinem: et possibile fuit vt esset ſm semitam permutationis: et est magis apparens.

¶ In ista parte Auicēna narrat quiddam qđ accidit cuidā medico ex incisione. Et dicit ꝙ quidam priorum narrauit ꝙ qdam medicus icisit mammillam canceratam radicitꝰ et cancerata est altera. et ponit possibilitatem huius Auicē. duobus modis. potuit enim esse possibile vno modo vt si altera mammilla esset in via cancerandi tūc potuit esse ꝙ icisa alia mammilla cancerata superueniret cācer illi mămille que erat in via cancerandi. et si sic itelligatur esse possibile: tūc causa illius non fuit icisio. sed fuit q2 illa mămilla erat in via cancerandi. vnde potuit ei superuenire cancer quādo fuit incisa alia mammilla: sed non ꝙ incisio fit causa illius nisi casualiter vel per accidens. Alio modo potuit esse possibile per viā permutationis. vt quia materia illius mammille cancerate que fuit incisa fuit permutata ad aliam mămillam et cancerauit ipsam. et hoc est possibile: quia possibile est ꝙ propter incisionem materia cōmoueat̃ et ebulliat. vnde potest permutari et effundi ad aliā mammillam. ¶ Et simile huic quodāmodo ponit Auic. in tertio libro. fen tertia. de egritudinibus oculoꝝ. capitulo de ruptura cornee. Ponit enim ibi Auicēna ꝙ eminentie clauali oculi que est per rupturam non est cura. Sed dicit ipse qdam peccant qui icidunt illam eminentiam vt oculus videatur pulchrior. Nam dic̃ ipse rectius est vt nō moueatur nec tangatur cum icisione. quia fortasse effundetur et permutabitur materia ad oculum alterum. Similiter etiam hoc est possibile ꝙ propter incisionem mămille cancerate cācеretur altera ſm viā permutationis materie de vna mămilla ad alteram. Et hoc maxime est possibile si cancer sit antiquus et profundatus vbi materia est profundata. Et si sic itelligatur esse possibile: tūc causa cācerationis alterius mămille fuit icisio illa rōne cuius materia fuit cōmota et effusa ad aliam mămillam. ¶ Et addit Auicē. ꝙ iste modus possibilitatis est magis apparens idest magis manifeste verus. vnde vterqꝫ modus est possibilis. sed iste videtur magis apparens verus. et ratio huius est. quia cū altera mammilla fuisset cancerata post icisionem mammille cancerate videtur ꝙ causa cancerationis alterius mammille fuisset incisio. Et cum per scđm modum possibilitatis reddatur ꝙ causa fuerit incisio. nō autem est per primum modum. ideo secūdus modus possibilitatis est magis apparens. ¶ Et intellige vltra quod Auicēna narrauit hic hoc et posuit hoc eē possibile vt ostēderet per hoc inobedientiam cancri ad curationem per icisionem. ¶ Et ideo Auicēna dixit prius cum hac conditione. et fortasse sufferūt cācri parui sectionem. et non dixit absolute. s. sine hac conditione fortasse ꝛc.

¶ Rememoratio regiminis soluēdi ipm. CAP. XVII.

Sumat in potu multis vicibus inter quas sint dies pauci quaqꝫ vice quatuor aureos epithymi cum aqua casei: aut aqua mellis: aut decoctionem epithymi in syrupo acetoso. Et ei qui ex hoibꝰ est fortis det̃ hiera hellebori.

¶ Superius Auicēna posuit curam cancri quantum ad icisionem et incensionem. hic ponit curam eius que fit per medicinas. Et diuiditur hec pars in partes duas. Primo ponit curam ipsius per medicinas euacuantes corpus que dicuntur vniuersales. secūdo ponit curam ipsius per medicinas locales. secūda ibi. (Per medicinas locales ꝛc.). Dicit ergo. Et apparet qđ dicit ꝛc.

¶ Rememoratio medicinarum localium ad cancrum. CAPITVLVM. XVIII.

Per medicinas locales ad cancrum requiruntur quatuor intentiones. s. destructio cācri penitus et est difficilis: et phibitio additionis: et phibitio vlcerationis: et curatio vlcerati.

¶ In isto caplo ponit Aui. curā cancri p medicinas locales. Et diuidit̃ hec ps i ptes duas. In pma pte ponit q̄s itētiones habemus i cura cancri per medicinas. in secūda psequitur illas intentiones. secūda ibi. (Et in illis in qbus q̄ritur). Dicit ergo per medicinas locales requiruntur ad cancrum quatuor intentiones. idest ꝙ medicine locales ſm quatuor intentiones ponunt̃ in cācro. nam q̄dā ponū

tur sm istam intentionem vt destruatur cancer penitus. Et ideo pma itentio est vt destruat cancer penitus. Et dicit Auicēna ꝙ hoc est difficile. Quedam autem ponuntur sm istam intentionem vt prohibeatur additio cancri. Et ideo secunda intentio est prohibitio additionis cancri. Quedam autem ponuntur vt prohibeat cancer vlcerari. Et ideo tertia intentio est ꝓhibitio vlcerationis. Quedaʒ aūt ponunt ad curandū cancrum vlceratū. ⁊ ideo quarta intentio est curatio vlcerati. ¶ Juxta istam partē itellige de istis quattuor itentionibꝰ que habent in cancro per medicinas locales. ⁊ pmo intellige de pma intentione. Nam Auicēna dicit ꝙ pma itentio est difficilis. Sed ego credo ꝙ adeo est difficilis ꝙ est ipossibile. Credo enim ꝙ ipossibile est vt dixi supra. cancrū oino destruere cum medicis localibꝰ. ⁊ hoc patet per itentionē Almansoris. vt dictum fuit prius. Jterū hoc videt esse de itentione Auicē. in predicto caplo. qꝛ si aliqs cancer destrueret cum medicis localibus tūc talis cancer esset cancer paruus icipiens. sed de tali cancro dicit Auicenna in precedenti capitulo ꝙ si possibile est vt destruat talis cancer cuꝫ aliquo. tūc non est possibile vt destruat nisi post icisionē vehementē vt ex toto assumat membrū inadens qd est in circuitu eius ⁊c. videtur ergo per hoc quod dicit hic Auicē. ꝙ talis cancer non possit destrui cum aliquo nisi per vehemētem icisionem. Destructio ergo cancri per medicinas locales est ipossibile. preterea si cācer destrueret per medicinas locales. tūc hoc esset per medicinas in quibus est resolutio: sicut dicit Aui. i sequēti pte. sed tūc hoc fieret: aut p medicinas resolutiuas fortes aut p medicinas resolutiuas debiles. sꝫ p debiles nō posset fieri: qꝛ medicie debiles nihil resoluerēt de mā cācri. Cum mā cancri sit grossa difficilis resolutōis. Similiter etiam per fortes resolutiuas non pōt fieri. qꝛ si tu administras in cancro medicinas fortes: tūc cuꝫ iste sint acute addit iflatio ipsius cancri: ⁊ tūc magis aduri: ⁊ per consequens auget malitia eius. ⁊ hoc est qd dicit Auicēna in sequēti parte. Quia id quod de medicis est forte addit cācro maliciam. ergo tūc non pōt destrui nec per medicinas fortes: cum augeāt malitiā ipsius: nec per debiles: cuꝫ nil resoluat de materia ipsius. Et hoc est quod addit Serapio capitulo de cācro. Et de natura huius egritudis est ꝙ per acuta medicamina inflammat ⁊ debilia in ipsa nihil agunt. ¶ Sic ergo tūc apparet ꝙ pma itentio est ipossibilis. Et hoc credo etiam qd sit intentio Auicēne. ⁊ credo ꝙ in parte sequenti itendit hoc ꝓbare sicut ibi videbit. lꝫ id non faciat manifeste: sed occulte. ¶ De secunda aūt itentione itellige ꝙ possibiles sunt vt ponūt omnes auctores: tamen sunt difficiles ⁊ non multum agiles. ¶ De quarta aūt itentione itellige quādo Auicēna dicit. ꝙ quarta itentio est curatio vlcerati ꝙ non itelligit Auicēna ꝙ quarta itentio sit curare cancrum vlceratū cum medicinis: ita ꝙ destruat totaliter: qꝛ hoc est ipossibile: imo est magis ipossibile ꝙ pma. Difficilius enim est curare cancrum vlceratum ꝙ non vlceratum. Sed intelligit Auicēna ꝙ quarta itentio est curatio vlcerati. i. administrare medicinas que valēt in cancro vlcerato non ad curandū ipsum oino: sed ad pseruandū ne plus vlceret. ⁊ hec itentio est etiā possibilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et in illis quibus queritur destructio cancri penitus itur versus illud in quo est resolutio eius quod collectum est de materia mala ⁊ expulsio eius quod preparatum est ad colligendum in membro de ea. ⁊ si fuerit vehementis virtutis ⁊ motionis: tunc dimittatur: nam illud quod de medicinis forte est addit cancro malitiam. ⁊ similiter oportet iterum vt alienentur in eis mordicatiua: ⁊ propter illud sunt medicine bone ei in mineralibus ablutis: sicut tutia abluta: ⁊ misceant cum ea qñqꝫ de oleis: sicut est oleum ro. ⁊ oleum de keiri.

¶ Jn parte ista Auicēna prosequitur predictas itentiones. Et diuiditur pars ista in partes quattuor. Jn pma parte ꝓsequitur pmam itentionem ostendendo vt mihi videtur ꝙ est impossibilis. Jn secūda parte ponit medicinas locales sm secundam intentionem. Jn tertia parte ponit medicinas locales sm tertiam intentionem. Jn quarta ponit medicinas locales sm intentionem quartam. secūda ibi. (Ad id vō quod prohibet additionem). tertia ibi. (Et illa quibus queritur prohibitio vlcerationis) quarta ibi. (De illis autem que in curatione vlcerati ⁊c.). Jn pma parte Auicēna intendit sic dicere ꝙ medicine quibus queritur destructio cancri penitus oportet vt sint resolutiue vt resoluant qd collectum est de materia in cancro. ⁊ sit etiam in eis quedam repercussio vt repellat id quod preparatuꝫ est venire ⁊ currere ad membrum. ⁊ ille medicine locales que sunt vehementis virtutis ⁊ motionis idest vehementer resolutiue oportet vt dimittantur. qꝛ medicina fortis addit cancro malitiam. Et similiter oportet vt dimittant medicine mordicatiue propter eandem causam: ergo medicine que debent admistrari in cācro ⁊ sunt bone ei sunt medicine debiles ⁊ lenes sicut sunt medicine facte ex mineralibus ablutis vt est tutia abluta mixta cum oleo rosato vel cū oleo de keyri. sꝫ supple ille medicine nihil agunt in cancro ad resolutionem ⁊ destructionem ipsius. immo solum preseruant ipsum vt non augeatur. ergo cum medicine fortes non possint admistrari in cancro ⁊ debiles nihil agunt in ipso quantum ad destructionem. est ergo pma intentio impossibilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad illud vō quod prohibet additionem peruenitur cum abscissione materiei ⁊ refectione cibi ⁊ confortatione membri ⁊ cum medicinis repercussiuis noris. ⁊ administratione linimentorum mineralium: sicut linimentū fricationis lapidis molendini ⁊ lapidis cotis: ⁊ sicut linimentum factum ex fricatione eius quod resoluitur inter tabulam ⁊ manichain de plumbo in humiditate effusa super tabulam que est sicut oleum rosaceum: ⁊ sicut aqua coriandri. ⁊ iterum emplastratio cum agresta trita est bona iuuatiua.

¶ Jn ista parte Auicēna ponit medicinas locales sm itentionem secūdam que est prohibitio additionis cancri. Dicit ergo. Ad id vero quod prohibet additioneꝫ cancri peruenitur ⁊c. Et admistrationes linimētoꝝ mineraliū idest que sunt facta ex mineralibus sicut est tutia et plumbum vstum litargirum cerusa climia antimoniuꝫ ⁊ similia. Et itellige ꝙ omnia ista mineralia que hic ponuntur in medicinis cancri debent abluta esse vt nō mordicēt. eo ꝙ mordicatiua addunt cancro malitiam. vt supra dictum esset sicut linimentum fricationis lapidis molendini ⁊ lapidis cotis. ¶ Linimentum fricationis lapidis molendini est vnguentum quod fit quando voluitur rota ex fricatione ferrorum que sunt in ea iniecto ibi oleo. ¶ Linimentum fricationis lapidis cotis est linimentum quod colligitur i truco vbi acuuntur ferramenta in domo fabroꝝ. aliud qd dicit patet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et illa quibus queritur prohibitio vlceratio nis sunt linimēta predicta ad ꝓhibendam additionem cū non fuerit in eis mordicatio: omnia enim ea sunt iuuatiua ⁊ ꝓprie quando miscent̄ cum fricatione predicta que fit ex pistello ⁊ tabulis plūbeis: quādo est confricata terra sigillata aut bolum armenum: aut oleum antiquū: ⁊ aqua sempuiue ⁊ cerusa cum succo lactuce: aut mucillagine psilij ⁊ cerusa ⁊ plumbo: q̄m est compositio bona. Et de eis que sunt iuuatiua est emplastratio cum cācris fluuialib⁹ recentibus ⁊ ꝓprie cum climia.

¶ Hic Aui. ponit medicinas s̄m tertiā intentionē; ⁊ patet qḋ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De illis autem que in curatione vlcerati sunt bona est vt assiduet̄ pānus lini infusus in aqua solatri super eum: ⁊ quotiēs fortasse exiccatur madefiat desup cum aqua eius: aut sumat̄ medulle tritici: ⁊ olibani ⁊ ceruse de plūbo oium pōdus. ʒ. i. ⁊ terre sigillate ⁊ boli armēi ⁊ aloes abluti omniū añ. ʒ. ij. aggregent̄ ista ⁊ terant̄. ⁊ administrentur super humidum pulueres ⁊ super siccum emplastrum factū cum oleo ros̄. Et quādoq; confert eis cinis cancri cum cerato cum oleo ros̄. ⁊ melius eo est cui admixtū; est equale ei de climia: ⁊ quādoq; confert i eo medicamen de tutia: aut tutia abluta cū; aqua portulace: aut mucillagine psilij.

¶ Hic Aui. ponit medicinas locales s̄m quartā intētionē; Dicit ergo. De illis aūt que i curatōe vlcerati sunt bona. i. q2 nō dimittāt ip̄; amplius vlcerari est vt assiduet̄ ⁊c. aut sumat̄ medulla citrulli. s; hic inueni aliō exēplar qḋ dic̄. alī tritici. ⁊ vtraq; līa est bona. Na; si dicat medulla citrulli: tunc planū est qḋ dicit. Et est bona ista medulla citrulli in cācro cū sit frida repercussiua ⁊ ꝯfortatiua membri ne recipiat. Si aūt dicat medulla tritici tūc p medullā tritici intelligit accidū: ⁊ id etiā est bonu; cum sit lenitiuū ⁊ tpans caliditatē que est in mēbro. aloes abluti. dic̄ abluti vt remoueat̄ illa caliditas eius ⁊ non mordicet. administrent̄ ista aggregata sup humidū. s. cancrū. ille aūt cancer est humidus qui est vlcerat⁹ eo q talis cācer eijcit humiditatē. Vñ expone administret̄ sup cancrū humidū. i. sup cancrū vlceratum: ⁊ sup cancrū siccū. i. supra cancrū non vlceratu; supple administrāt emplastrum. i. vnguētum factum. s. ex istis pluribus cum oleo ros̄. reliquum quod dicit Auicenna postea patet.

¶ De apatib⁹ vētosis ⁊ iflatōib⁹ lacertoꝝ. CAP. XIX.

D E apostematibus vētosis aliḋ est qḋ fit a vapore leui: ⁊ similat̄ estuationi ⁊ currit cursu eius.

¶ Supius Aui. determinauit de apatibus flegmaticis ⁊ melicis. hic modo determinat de apatib⁹ vētosis. Et diuidit̄ pars ista in ptes duas. Primo determiat de ipsis theorice. 2° practice. 2° ibi. (Illi⁹ aūt qḋ est sile estuationi ⁊c̄). Prima ps diuidit̄ in ptes duas. In pma pte; q2 apostema vētosum h; sub se duas spēs s̄m q habitū fuit supra in caplo gnali de apatibus fridis. ⁊ vna spēs apatis vētosi dr̄ inflatio. ideo Aui. pmo determiat de vna specie apatis ventosi que dr̄ eleuatio. 2° determiat de alia specie

que dr̄ inflatio. 2° ibi. (Et aliud est qḋ fit). Dicit ergo pmo de apatib⁹ ventosis aliud est qḋ fit a vapore leui. i. a vētositate ꝯmixta humiditati. ⁊ hoc apostema vētosum dr̄ eleuatio. dcm̄. n. fuit supra in ca° de apatib⁹ fridis. q eleuatio fit nō a pura vētositate ꝯmixta: s; a vētositate cū hūiditate flegmatica. ⁊ similat̄. s. ista spēs apatis vētosi: que dr̄ eleuatio. estuationi. i. apati molli flegmatico qḋ vocat̄ vndimia. similat̄. n. eleuatio apati molli flegmatico in accidētibus suis. q2 sicut fit impssio digiti in apate molli: ita ēt fit i eleuatione: s; ēt magis cedat tactui apostema molle q̄; eleuatio. vt supra dcm̄ fuit. Et hoc qḋ dicit hic Aui. fuit meli⁹ declaratū in caplo vndimie. ⁊ ideo hoc ibi regras. Et currit. s. ista spēs apatis vētosi que dr̄ eleuatio cursu eius. s. vndimie. Nam vt postea dicet̄ in secūdo caplo cura isti⁹ currit s̄m curā vndimie. vñ q2 hoc apostema ⁊ vndimia multum ꝯueniūt: s; quodāmodo differāt. ideo hoc apostema ventosum qḋ dr̄ eleuatio currit cursu apatis mollis. ⁊ q̄tū ad curā ⁊ quātū ad alia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et aliud est quod fit a vapore ventoso: ⁊ nominatur inflatio: ⁊ est ei impulsio ⁊ vicissitudinaria accessio: ⁊ fortasse percutit pcussione manus: ⁊ ꝓprie q̄n inuenit spaciu; ad quod aggregatur: sicut stomacus: ⁊ intestina: ⁊ qḋ est inter pāniculos circūdantes ossa: ⁊ inter ossa circundata lacertis: ⁊ inter lacertos: ⁊ similr qḋ circūdat chordas.

¶ Hic determiat de alia spē apatis vētosi que dr̄ iflatio. et ista spēs est magis ꝓprie apa vētosum q̄; pma. ⁊ ideo hab; curā ꝓpriā ⁊ distinctā a cura apatis mollis: ⁊ non currit s; cursum illius sicut pma spēs pdicta. Et diuidit̄ hec pars in ptes duas. In p° pte notificat istā spēm apatis vētosi que dr̄ inflatio: ⁊ per cām materialē: vnde fit: ⁊ per sua signa: et per loca in qbus fit. In 2° parte ostēdit q aliqn̄ decipiū̄ hō in cura etiā circa istā speciē apatis vētosi. ibi 2°. (Et qnq; estimat hō q sup mēbra eius ⁊c̄). Dicit pmo. Et aliud est qḋ fit a vapore. i. a vētositate sola nō admixta alicui humiditati flegmatice. ⁊ noiat̄. s. id apostema ventosu; inflatio ⁊ est ei impulsio: quia impellit tactū digiti: ⁊ non remanet ibi impssio sicut in eleuatione. ⁊ causa hui⁹ est. q2 in iflatione vētositas est separa ab eo in quo stat ⁊ est aggregata in vno loco. ⁊ iḋ ipellit. in eleuatōe vō vētositas est expāsa et ꝯmixta sube mēbri eo q vētositas nō est ibi pura: imo est ꝯmixta cum humiditate subtili flegmatica: ⁊ ideo cedit tactui. sed in iflatōe est ipulsio ⁊ vicissitudinaria accessio: et supple ⁊ recessio. hoc est q q̄n tangit̄ ⁊ ipellit̄ cum digito vicissitudinarie decedit ⁊ accedit subito eo qḋ in eo nō seruat̄ forma impssionis digiti. sed in eleuatōe nō est ista vicissitudinaria accessio ⁊ recessio. q2 in ea seruat̄ aliquo tpe impssio digiti. vñ nō fit subito ibi recessio ⁊ accessio sic fit in iflatōe. ¶ Et fortasse pcutit pcussione manus. Expone hoc sic. ⁊ fortasse supple iflatio pcutit. i. sonat quasi ad modum tympani pcussione manus. i. q̄n pcutit̄ cum manu. ⁊ ꝓprie. s. sonat inflatio q̄n supple ventositas inuenit spatiū ad qḋ aggreget̄. quia tūc q̄n vētositas aggregat̄ in aliquo spatio vacuo extendit̄ id spatium valde ad modu; extensionis tympani. Unde si pcutiat̄ sonat sicut tympanus. ⁊ tunc Auicēna cōnumerat illa spacia in qbus pōt aggregari ventositas cum dicit sicut stomacus ⁊ intestina: ⁊ qḋ est iter pāniculos circūdātes ossa ⁊ iter ossa circundata lacertis. q2 in oībus istis est vacuitas in qua pōt aggregari ventositas in spatio circūdante chordas.

¶ Et fortasse nō resoluit spacia: immo subtiliat membra continuata ⁊ resoluit ea ⁊ generat in

eis quod facit necessarium disrumpere ea: et ventositas remanet: et retinetur propter spissitudinem suam: et propter grossitudinem suam: et propter spissitudinem eius quod continet eam et constrictionem pororum.

¶ Dic Avicenna. quia dixerat quod in inflatione est sonus ad modum tympani: et maxime si aggregatur ventositas in spaciis vacuis: ostendit hic Avicenna quod ventositas potest aggregari non solum in spaciis. sed etiam in aliis membris. et tunc non apparebit in tali inflatione sic manifestus sonus: sicut apparet in ipsa quando aggregatur ventositas in spaciis vacuis. Dicit ergo. Et fortasse supple ventositas que est in inflatione non resolvit spatia. i. non resolvitur nec includitur inter spatia vacua: imo supple aliquando subtiliat. i. separat membra coniuncta et resolvit ea idest et disslocat ea et generat in eis scilicet in istis membris coniunctis id quod facit necessarium disrumpere. i. disslocare eo quod generat in eis extensionem propter quam extensionem removentur membra a iuncturis suis. Et ventositas remanet et retinetur. s. in istis membris sic disslocatis propter spissitudinem et grossitudinem suam. i. ventositatem. et propter spissitudinem eius quod continet eam et constrictionem pororum. ¶ Sic ergo apparet ex dictis ex quo generatur inflatio. quia generatur ex ventositate pura et in quibus locis potest aggregari ista ventositas. quia quandoque aggregatur in spaciis et in vacuitatibus. et tunc apparet ibi sonus: quandoque autem potest aggregari in membris coniunctis disslocatis a ventositate propter extensionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quandoque existimat homo quod super membrum eius sicut genu sit apostema indigens perforatione: quare perforat ipsum: et egreditur ventositas tantum.

¶ In parte ista Avic. ostendit quod aliquando decipitur homo in cura: circa id apostema ventosum quod dicitur inflatio. ¶ Dicit ergo Avicenna: quod quandoque estimat homo. s. medicus quod super membra. i. in firmi eius sicut genu sit apostema indigens perforatione quare perforat ipsum: et egreditur tantum ventositas et non sanies sicut estimavit. ¶ Iuxta istam partem intellige quod ista estimatio erronea competit ex hoc quod aliquando ista ventositas in aliquo membro redundat ad modum redundationis saniei. Et ideo credit medicus quod in illo apostemate sit sanies quare indigeat apostema perforatione: et est ibi sola ventositas. Et intellige quod maxime convenit ista estimatio erronea: circa apostema ventosum quod dicitur inflatio. quia in inflatione ventositas redundat plus quam in elevatione. quia in elevatione ventositas est expansa et non aggregata in uno loco: sicut est in inflatione. ¶ Ulterius intellige quod maxime competit etiam ista estimatio erronea: quando id apostema est super talia membra sicut est genu. quia in istis membris iuncturalibus quando aggregatur ventositas minus discernitur a sanie quam quando aggregatur in spaciis vacuis. quia quando aggregatur ventositas in talibus membris iuncturalibus: tunc redundat ibi ventositas ad modum redundationis saniei. sed quando aggregatur in spaciis vacuis: tunc non ita redundat: imo est sonus ad modum tympani: sicut dictum fuit prius. et ideo maxime discernitur ibi a sanie. et propter hoc signanter dixit Avicen. super membra eius sicut genu. ¶ Ulterius intellige quod bene notes et confirmes id quod hic dixit Avicenna: quia ego iam fui in opere ubi hoc vidi. perforatum enim fuit apostema super genu credendo quod ibi esset sanies: et nulla sanies exivit sed sola ventositas.

¶ De cura. CAP. XX.

Llius autem quod est simile estuationi cum augmento loci curatio est genus curationis eius.

¶ Superius Avicenna determinavit de apostematibus ventosis theorice. Hic determinat de ipsis practice. s. quantum ad curam ipsorum. Et dividitur hec pars in partes duas. In prima parte ponit curam apostematis ventosi quod appellatur elevatio. In secunda parte ponit curam apostematis ventosi quod dicitur inflatio. secunda ibi. (Inflationis vero cura etc.) Dicit ergo primo. Illius autem. s. apostematis ventosi quod est simile estuationi alias excitationi. s. apostemati molli flegmatico quod dicitur undimia cum augmento loci scilicet quod facit id apostema ventosum quod dicitur elevatio. unde id apostema ventosum est simile undimie cum augmento loci quod facit maius quam faciat undimia. facit enim maius augmentum loci quam undimia. quia generat maiorem extensionem in membro ratione ventositatis que est admixta cum humiditate flegmatica. Curatio est genus curationis eius scilicet undimie. dictum enim fuit supra. quod id apostema ventosum quod dicitur elevatio currit cursu undimie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In inflationis vero curatione est necessarium: quod cutem ingrediatur et resolvat illud quod est in ea: et sit possibile ut sit ei super locum mora spatii longi et est necessarium ut sit in fine subtiliationis ut firmetur subtilitas partium eius ex profundatione ultima. Et fortasse indiget positione ventosarum absque scarificatione ut carminetur ventositas.

¶ In parte ista ponit curam apostematis ventosi quod dicitur inflatio quod habet propriam curam et distinctam a cura apostematis mollis. et dividitur hec pars in partes duas. nam inflatio potest accidere ex duabus causis. potest enim accidere a causa antecedenti: et a causa primitiva: sicut etiam dictum fuit prius de undimia. et secundum diversas causas diversificatur cura et etiam accidentia. quia quando inflatio accidit ex causa antecedenti: tunc cum ipsa non est dolor de quo sit curandum quando autem accidit ex causa primitiva. tunc cum ea est dolor et attractio et secundum quod diversificantur accidentia iam etiam diversificatur cura. Primo ergo Avi. ponit curam inflationis secundum quod accidit ex causa primitiva. 2º ponit curam ipsius prout accidit ex causa primitiva. 2ª ibi. (Et in eo quod accidit de inflatione). Prima pars dividitur adhuc in partes duas. In prima parte ostendit qualis medicina: et cuius complexionis competit in inflatione secundum quod est in principio ex causa antecedenti. 2º ponit medicinas speciales secundum illam regulam. 2ª ibi. (Et de medicinis localibus cuius) Dicit ergo primo. quod in inflationis cura necessarium est. i. medicamen talis complexionis quod cutem ingrediatur. i. quod sit penetrativum et subtilis substantie. et resolvit id quod est in ea. i. in cute. et sit possibile ut sit ei super locum mora spatii longi. et hoc est ut melius carminetur et respiret ventositas. Et est necessarium ut sit. s. medicina in fine subtiliationis ut firmetur subtilitas partium eius. i. in loco ubi est ventositas ex profundatione ultima. i. propter fortem penetrationem quam habet: sic ergo tunc medicina localis in inflatione debet habere istas proprietates quod sit penetrativa multum et subtilis substantie. et fortiter resolutiva: et ut sit ei mora super locum spatio longo. Et fortasse indiget positione ventosarum sine scarificatione ut carminetur: et respiret ventositas eo quod ventosis sine scarificatione utimur aliquando. ut dicit Albuc. ca. de ventosis: ut resolvamus a membro ventositatem frigidam infixam in membro: sicut ponimus ventosam super ventrem et umbilicum. Ipsa enim rarificat membrum et calefacit ipsum et removet dolorem propterea quia resolvit ventositatem illam. Hec enim sunt verba Albu. Est enim aliquando bona ventosa in isto apostemate ventoso cum habeat in se conditiones quas debet habere medicina localis huius apostematis. nam est resolutiva putrefactiva et aperitiva pororum faciens ventositatem respirare. ¶ Intellige tamen quod ventosa non debet apponi in loco nisi post corporis mundificationem. Dicit enim Albucasis in

predicto capitulo ꝙ non oportet vt administretur ventosatio nec cum igne: nec sine igne in aliqua egritudine q̄ fiunt ex repletione nec in aliquo corpore repleto nisi primo euacuetur corpus totum. Similiter etiã intellige ꝙ quãquam Auicenna hic non ponat expresse ꝙ corp⁹ euacuet̃ primo anteꝗ̃ ponat̃ aliqḋ locale. tamen intelligit Auicē. ꝙ anteꝗ̃ fiant remedia localia que ponit ꝙ prius corpus euacuet̃ cum medicina cõuenienti. ⁊ postea apponãt̃ medicine locales. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de medicinis eius localibus sunt olea calida sicut oleum subtilium partium in quo decocta sunt sicut ruta: ⁊ cyminũ. Et de seminibus subtiliantibus semen apij anisi: ⁊ ameos ⁊ qui similant̃ illis: ⁊ de emplastris resoluentibus ⁊ ꝓprie ꝓpter illud qḋ cadit in membris chordosis ⁊ lacertosis est illḋ quod recipit fortitudinem balnei que ponatur cum aqua in patela calcis non extincte fm̃ quantitatẽ qua ꝓueniat ex ea spissitudo luti: ⁊ liniant̃ cũ eo: ⁊ quãdoꝗ̃ faciũt ex vino ⁊ calce emplastrum equale bonum. Aliud: sumat̃ ysopus sicca: ⁊ terat̃ ⁊ puluerizet̃ super ceratũ factum ex cera: ⁊ oleo anetino: ⁊ fiat ex eo emplastrũ ad liniẽdũ.

¶ In pte ista Aui. ponit medicinas locales in spẽli fm̃ ꝑdictam regulã quã posuit. ⁊ ꝑꝫ qḋ dicit. sicut oleũ subtilium partiũ. oleũ subtiliũ partiũ est oleũ antiquũ. Sumat̃ ysopus sicca. per ysopũ siccã intelligit Aui. herbã quam vocamus ysopum. ⁊ vocat̃ ysopus sicca ad differentiã ysopi humide. ⁊ qd sit ysop⁹ hũida supra dcm̃ fuit. ¶ Dein cũ dic.

¶ Et in eo quod accidit ex inflatione in lacertis ꝓpter attractionem que accidit eis: oportet vt alienent̃ medicine calide valde ⁊ acute ne refugiant membra ex eis: ⁊ terant̃: imo quãdo medicant̃ cũ resolutiuis: tũc misceat̃ cũ eis aliqd de sedantib⁹ dolorem.

¶ In pte ista Aui. ponit curã inflationis fm̃ ꝙ accidit ex cõprimitiua ⁊ put cum ipsa est dolor. ⁊ diuidit̃ hec pars i duas. In prima pte ostẽdit qd sit faciendũ qñ cum inflatione est dolor. secũdo ostẽdit qd sit faciendũ cessato dolore. secunda ibi. (Et qñ inuenit̃ aliq̃ eleuatio) prima in duas. primo ostẽdit quales ⁊ cuius cõplexionis debẽt esse medicine quãdo cũ inflatione est attractio ⁊ dolor. 2⁹ ponit illas mãs. 2⁹ ibi. (Et id est sicut curatio tua quam facis) Dicit ergo. Et in eo qḋ accidit de inflatione in lacertis .i. in mẽbris lacertosis ꝓpter attractionẽ que accidit eis. ⁊ supple. ⁊ est cũ ea adhuc dolor ⁊ attractio oportet vt alienent̃ medicine calide valde ⁊ acute. Et ratio huius est. qꝛ regula est Auicẽ. i primo libro. fen quarta. caplo vltimo. ꝙ qñ plures egritudines ꝯiungunt̃ adinuicẽ: tũc a curatione illius incipe debemus in qua existit vna triũ ꝓprietatũ. vna est ꝙ vna non põt sanari anteꝗ̃ alia sanetur: sicut est apostema ⁊ vlc⁹ cuꝫ coniũgunt̃: tũc debemus incipe a curatione apostematis. Alia est ꝙ vna egritudo sit causa alteri⁹. Tertia est ꝙ vna sit maior ⁊ molestior altera. Iterũ Aui. dicit post ꝙ quãdo egritudo ⁊ accidens coniunguntur ⁊ accidẽs superauerit egritudinẽ: tũc a cura accidentis incipere debemus. ꝓpterea ꝙ consideramus egritudinẽ: modo hic sunt due egritudines sicut inflatio ⁊ attractio ⁊ est vnum accidẽs: sicut dolor: nũc aũt cõtractio vel attractio habet predictas oẽs ꝓprietates respectu inflationis. eo ꝙ inflatio non põt curari nisi prius curet̃ contusio. Iteruꝫ etiam illa contusio est causa etiam illius inflationis. Iterũ etiã est egritudo molestior propter dolorem quem inducit. huius etiam dolor qui est accidẽs est molestior ꝗ̃ inflatio. ergo debemus incipere a cura contusionis ⁊ doloris qui ꝓpter attractionem est. nunc autem contusio ⁊ dolor qui est propter contusionem fm̃ ꝙ apparebit in tractatu de cõtusione ⁊ attractione ⁊c. curant̃ etiam cum medicinis resolutiuis tepidis lenibus: ⁊ non cum medicinis resolutiuis ⁊ exiccatiuis fortiter. imo ista augerent ibi dolorem. ergo oportet vt alienẽtur ab inflatione que accidit per attractionem materie calide ⁊ acute valde ne refugiant membra ⁊ terreant̃ ex eis sicut ponit Auicẽna in littera. sed oportet vt talis inflatio medicet̃ cum resolutiuis lenibus tepidis. Et hoc est quod subdit Auicẽna cum dicit. immo quãdo medicat̃ cum resolutiuis: tunc misceatur cum eis aliquid de sedãtibus dolorem sicut sunt illa que postea ponit Auicẽna. ⁊ hoc etiaꝫ quod hic ponit Auicẽna: ⁊ optime Galie. dicit in .14. de ingenio sanitatis. caplo de cura apostematis vẽtosi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et illud est sicut curatio tua quã scis cum eo quod est sicut rob concussum cum oleo in quo infusa est lana ysopi. Et si fuerit caliditas aliq̃: tunc cum oleo rosato infusa in eo lana ysopi ⁊ dissoluta in eo aqua ysopi humide. Et administrentur omnia illa tepida ad caliditatem declinia: ⁊ non ꝑmittant̃ infrigidari: qm̃ frigus nocet huiusmodi. Et si fuerit illic dolor ex principio: tũc administrentur desuper olea in quibus est sedatio doloris cum prohibitione aliqua ex principio: sicut oleum violatum: ⁊ ros. cuꝫ virtute olei anetini.

¶ In parte ista Auicẽna ponit medicinas speciales fꝫ ꝑdictam regulam positam. Ponit enim medicinas resolutiuas lenes tepidas. ⁊ ponit etiam qualia olea debeant administrari ibi cuꝫ dolor: ꝙ si fuerit illic dolor ex pncipio ⁊c. ⁊ totum quod dicit patet per ea que habita sunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quãdo inuenitur aliqua alleuiatio ponat̃ in medicinis illud in quo est additio virtutis ad resoluendum: sicut nitrum ⁊ acetum: deinde sicut cinis: ⁊ emplastra resoluẽtia: sicut emplastrum predictum.

¶ In parte ista Auicẽna ostendit quid est faciendum in inflatione que accidit propter contusionem ⁊ attractionem quando dolor est mitigatus. Et dicit. Et quando inuenit̃ aliqua alleuiatio scilicꝫ in dolore ponatur in medicinis id in quo est additio virtutis ad resoluendum hoc est: tũc augeatur resolutio medicinarum. quia debent fortius poni resolutiua sicut nitrum ⁊ acetum. nitrum ponitur: quia de se est fortiter resolutiuum et exiccatiuum. acetum autem ponitur non quia de se sit fortiter resolutiuum: quia acetum est composite virtutis: sicut ponit Galienus in quarto de ingenio sanitatis in capitulo allegato. est enim resolutiuum ⁊ repercussiuum. quia acetum est compositum ex duabus partibus calidis. nihilominus tamen in eo magis dominantur partes frigide. ⁊ ideo de se nõ est fortiter resolutiuum. immo est valde debile. sed ipsum admixtum cum resolutiuis adiuuat ad fortiter resoluendũ eo ꝙ acetum est penetratiuum multum. ⁊ ideo facit penetrare virtutem aliarum medicinarum resolutiuarum. vnde meli⁹ ⁊ forti⁹ opant̃. ⁊ iḋ dicebat supra Aui. ꝙ medicĩe locales in inflatiõe hñt eẽ resolutiue penetrãtes vt firmet̃ subtilitas

partium carnis ex profundatiõe vltima. ¶ Deinde dicit cinis et empla resolutiua. i. post administratiões nitri et aceti debemus administrare cinerem et alia empla resolutiua fortiora quasi velit dicere Auicen. q sedato dolore debemus procedere ad fortiora resolutiua sicut ad cinerez et similia. Et intellige iuxta istã partẽ q cura inflatiõis que fit a causa añti et cura eius sm q fit a causa primitiua nõ differunt nisi in principio rõne doloris. Nã inflatio quãtum est de se requirit medicinas fortiter resolutiuas et subtiliatiuas carminãtes vẽtositatẽ et faciẽtes eã respirare. et ideo si ibi ponanẽ medicie resolutiue debiles hoc nõ est rõne inflatiõis: sed rõne doloris. sedato g dolore. tunc medicie resolutiue fortes cõpetunt. et ideo cura inflatiõis que fit a causa añti: et cura ipsius vt fit a causa primitiua nõ differũt nisi in principio rõne doloris q est in inflatiõe facta a causa primitiua. sedato ergo et alleuiato dolore eadem est cura. et illa medicamia q dicta sunt in cura inflatiõis facte a causa antecedẽti competũt etiã in cura inflatiõis facte a causa primitiua. Et ideo dicit Auicẽ. deinde. s. in cura inflationis facte a causa antecedẽti. et est id emplm qd fit de calce et sordicie balnei quod prius dixit etc.

¶ De vena medene. CAP. XXI.

Est vt accidat sup partẽ corporis pustula qdam inflans: deinde vesicat: postea egredif ex eo qddam rubeũ ad nigredinẽ decliue: deinde nõ cessat prolongari et prolongaf: et fortasse est motus voluntarius sub cute: ac si esset motus aialis: et quasi i veritate sit vermis donec existiment quidam q sit animal qd generaf. Et existimãt qdaz q sit ramus villi nerui p vehemẽtiã grossitudis: et plm quidẽ accidit in cruribus. et ego iam vidi eã sup manus et sup latus: et multiplicaf in infantibus sup vtrunqz latus. et qñqz extendif: et abscindif: et magnificaf in ea labor et dolor: imo p spatiũ dolet. et si nõ incidaf.

¶ Superius Auicẽna determinauit de apatibus frigidis flegmaticis et melãcolicis et vẽtosis. hic possumus dicere q determinauit de quodã apate cõposito frigido. Nã hic determinat de quadã pustula q df vena medena vel vena ciuilis. que quidẽ pustula fit ex melãcolia mixta cum sanguine vel colera rõne cui mixtionis melãcolia et sanguis vel colera aduruntf: vel fit ex flegmate adusto cuz colera sm q postea videbif. Diuidif aũt pars hec in ptes duas. in prima parte determinat de isto apate vel pustula theorice. scdo practice. 2a ibi (Sollicitudo quidẽ eius etc.) Prima pars diuidif in partes plures. in prima pte ondit qd est vena medena et ponit signa ipsius: et ponit etiaz in quibus ptibus corpis maxime generaf. In secũda pte ipse ponit circa hoc opiõnẽ Hal. In tertia pte ipse põit causas ipsius ex qb generaf et ponit etiã illas causas sm dcm Hali. In quarta pte ondit ipse in quibus corpibus minoraf generatio ipsius et in qb terris multiplicaf. 2a ibi (Et Hal. qdez dixit) 3a ibi (Et dixit q causa eius) 4a ibi (Et minoraf in corporibus hũidis) Dicit g primo. Est. s. vena medẽa vel ciuilis pustula quedã inflans etc. postea egredif etc. s. ex ista vesica qddã rubeũ ad nigredinẽ decliue. s. ad modum cuiusdã vene. et ideo vocaf ista pustula vena: deinde non cessat prolõgari. s. ista vena q egredif ex illa pustula. et prolõgaf. i. magnificaf prolongando se sm lõgitudinez ad modũ cuiusdaz vene: imo dicit Albucasis. caplo de vena medena vel ciuili q adeo prolõgaf ista vena aliqñ q egredif ex ea in quibusdam hominibus in lõgitudine sua qnqz palmorum et decem. Et dicit vltéri q iam peruenit ad eũ vir habens talẽ pustulã ex qua exiuit talis vena in lõgitudie viginti palmorum. Et fortasse est ei. s. tali vene q ex illa pustula egredif motus volũtarius sub cute ac si esset motus animalis etc. donec existimẽt qdaz q sit animal quasi sit vermis g generef. et estimant q sit ramus villi nerui p vehemẽtiam grossitudis. i. p vehemẽtiaz duricici ipsius: qr talis vena forte est dura ad modũ villi nerui. vñ estimãt illi q talis vena sit ramus villi nerui. Intellige aũt hoc q esse istius vene ẽ valde dubiũ. s. cognoscere vtrũ sit aial vel nõ. Et iõ Auic. nullã istarum opinionũ quã ponit hic improbat nec affirmat. Sed ego credo q prima opio approximet magis veritati q secũda. Non. n. credo q talis vena sit ramus villi nerui: eo q neruus est alterius coloris q sit ista vena. qr ẽ coloris albi. Ista aũt vena est coloris rubei tendẽs ad nigredinẽ. Item etiã nõ esset possibile egredi neruuz in tanta longitudine sicut egreditur ista vena. et ideo prima oppositio approximat plus veritati: sed tamẽ credo adhuc q ista vena nõ sit aial sicut etiã posuit isti: sz credo q solũ sit humor putrefactus q hz similitudinẽ aialis. nã hz similitudinẽ ad vermes. nã ista vena sicut dicit Albucasis generaf sub cute ex putrefactiõe sicut accidũt in corpe serpentes et tinee et ascarides et vermes generari inter cutẽ et carnẽ. et ideo hz formã et figurã ipsorum vermiũ. et ppterea videf hoc esse aial et videf habere motũ volũtariuz qñ exit ex tali pustula: sed nõ credo q habeat vere motũ voluntariũ: qr si haberet ipm vere tunc nõ eẽt aial vere. et pp hoc dicebat Aui. Et fortasse ei motus volũtarius. et nõ dixit absolute sine hac additione fortasse: qr ista vena videf hre motũ voluntariũ: non tñ hz. et silr etiã videf esse aial: nõ tñ credo q sit aial. et hoc videf esse de intẽtione Aui. quantũ ad suũ modũ loquendi. Dicit. n. Et fortasse est ei motus volũtarius sub cute ac si eẽt motus aialis et quasi in virtute sit vermis. vñ Aui. dicit cum istis cõditiõibus fortasse et quasi nõ dixit hoc absolute. et ideo videf esse de intẽtione Auicẽne p suũ modũ loquẽdi id qd dcm est. ¶ Et plm quidẽ accidit. Hic ostẽdit in quibus locis corporis accidit maxie ista vena. et pz qd dicit. Et qñqz extẽdif. i. incidif magnificaf in ea etc. imo p spatiuz dolet. et si nõ incidaf. i. et quãuis non incidaf: sed solum extendatur. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et Halic. qdẽ dixit: q nõ fuit cõprehẽsuz: ex esse eius aliqd manifestũ sup qd sit intenduz: qm ipse nõ vidit eam omnino.

¶ In qua parte ponit opinionez Hal. circa eẽ istius vene et eã improbat. et pz qd dicit. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et dixit q causa eius est sanguis calidus malus melãcolicus aut flegma adustũ adiuuatuz cũ vehemẽtia siccitatis cõplonis.

¶ In parte ista Aui. ponit causas pdicte vene. et duo facit. primo facit hoc. 2o addit qddã. 2a ibi (Et fortasse accidet) Prima in duas. primo ponit cãm eius materialez intrinsecam. 2o ponit cãm eius materialez extrinsecã q sumif ex cibis et potibus. 2a ibi (Et fortasse generãt eã) Dicit g primo qd dixit. s. Hal. q causa eius est etc. ¶ Sed tu dices quomõ dixit Hal. cãm eius cũ prius dixerit q nõ fuit comphẽsum ex eẽ eius aliqd. ¶ Dõm est q lz ipse crediderit q eẽ eius nõ fuerit comprehẽsum: qr nõ inuenit eã scriptã in libris antiquorum aliorum: posuit tamẽ causas eius sm q inuenit traditũ ab alijs auctoribus licz nõ crediderit esse eius. Unde quantũ ad hoc qd hic dicit bñ dicit: sz quantũ ad id qd dixit prius male dixerit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse gñant eam quedam aque et ole-

ea cum proprietate que est in eis. et de cibis qui plurimū generant ea est ille q est calidus et sic cuis: et quanto plus fuerit materia a qua generaẽ acutior erit dolor vehementior.

¶ Hic Auicē. ponit cām eius materialē extrinsecā. ⁊ satis p3 qd dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse accidit i corpore vno in locis quasi quadraginta eius: aut quinquagita ex qua tamen euadet cum curatione.

¶ Hic Auic. addit qddā ⁊ dicit. ⁊ fortasse accidet. s. ista vena in corpore vnocimo in locis quasi .40. aut. 50. ⁊ hoc credo q̄ fuit p illū modū s̄m quē ponit Albucasis q̄ hec vena qn̄q3 h3 ramos multos pcipue qn̄ appet in iūctura pedis aut in pede ipo ⁊ accidunt ei orificia multa ⁊ egrediẽ ex omni orificio ramus. ⁊ s̄m istū modū 9uenit q̄ hec vena aliqn̄ accidit in corpore vno in locis q̄si .40 . aut. 50. ex qua tn̄. s. ista vena medena sic multiplicata etiā euadet. s. tale cōpus in quo est hec egritudo cū curatōe. i. cū purgatiōe hūoris q facit hāc egritudinē. ⁊ p solonē vētris ⁊ per flobotomiā ⁊ cū bono regimie cibi ⁊ potus. ⁊ cū alijs localib⁹ q̄ postea pōit Aui. ¶ Tūc seqtur illa pars.

¶ Et minoratur in corporib⁹ humidis ⁊ assuetis balneationibus ⁊ cibis humidis ⁊ assuetis vino cum mensura. ⁊ plurimū qdem generaẽ in medena. ⁊ pp hoc pportionaẽ ei: ⁊ generaẽ etiā in terra corasceni ⁊ alijs. ⁊ multiplicaẽ iterū in terra egypti ⁊ in terris alijs.

¶ In parte ista Aui. ostēdit in qbus corporibus minoraẽ generatio isti⁹ vene medene in qb⁹ regiōibus maxime multiplicaẽ. Dicit ḡ. ⁊ minoraẽ in corporib⁹ humidis ⁊ assuetis balneatiōibus ⁊ cibis humidis. Et ratio hui⁹ est: q: ista egritudo vt dcm̄ fuit p̄us generaẽ ex hūorib⁹ adustis siccis. in talib⁹ aūt corpibus multiplicanẽ hūores tēperati ⁊ hūidi. ⁊ iō gnātio minoraẽ in talib⁹ corporib⁹. ⁊ p 9ñs habeẽ q̄ multiplicaẽ in cōtrarijs istoꝝ ⁊ in cōsuetis vino cū mēsura: supple etiā minoraẽ generatio vene medene. Et ratio huius est: q: vinū tempate bibitū expellit melancoliā ⁊ ipaz labere facit. vt dicit Aui. in lib. p̄mo. Et plīm quidem generaẽ in medena: ⁊ pp̄ter hoc pportiōaẽ ei. i. propter hoc accepit nomē ab ea q̄ dẽ vena medena vel vena ciuilis ab illa ciuitate. s. name in qua maxime generatur. vñ ista pustula dẽ vena. quare ex ea exit aliqd simile vene. Dicaẽ autem medena ab illa ciuitate in qua maxime generatur: ⁊ generatur ⁊c̄.

¶ De cura. CAP. XXII.

Sollicitudo qdē ei⁹ in terra in qua generaẽ: ⁊ cibi ex qbus gn̄aẽ in qbus est materia q̄ est causa eius illud ē cū euacuatiōe sanguis mali flebotomādo ex basilica aut ex saphena s̄m locū ⁊ mundificationē sanguis cū eis q̄ sunt sicut syrupus de mirabol. ⁊ decoctio epithimi: et potare pillulas cochias pprie et administratio enfere facte ex sene et fumoterre: et humectatio corporis cum cibis humectantibus et balneationes et reliquum regimen humectatiuum notum.

¶ Superius Auicē. determinauit de vena medena theorice. h̄ determinat de ipsa practice. s. ponēdo curā ipsi⁹. Et diuidiẽ ista pars in partes duas. In p̄ma pte docet prohibere generationē ipsius in terra in qua maxime generaẽ. In secūda pte ponit curā ipsius qn̄ icipit apparere. 2ᵃ ibi (Uerū cum apparet esse eius) Dicit ergo p̄mo. Sollicitudo qdē eius. supple in phibendo eam in terra in qua generatur est supple cauere a cibis ⁊ potibus ex quibus generatur ⁊c̄. Et id. i. pp̄ter qd phibeẽ generatio ipsius est curatione ⁊c̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uerū cum apparet eē eius in primo appitōis ei⁹. tūc rectū est vt administreẽ regimē mēbri cū emplis īfridantibus et humectātib⁹ sicut sunt succi fridi noti cū duobus sandalis et camphora post mundificationem corporis et administrationem iterū factam cum missione sanguisugarum super locū. Et de epithimatibus bonis est epithima ex sandalo et aloe et cāphora aut myrra et psiliū et lac dulce.

¶ In pte ista Aui. ponit curā ipsius qn̄ iam incipit apparere. ⁊ diuidiẽ ps illa in ptes tres. In p̄ma pte ponit curam ipsius qn̄ icipit apparere. vt. s. quādo in membro apparet feruor ⁊ īflatio. secūdo ponit curā ipsius qn̄ iā incipit ista pustula ambulare ⁊ vesicari ⁊ ē in p̄n⁹ ad hoc vt egrediatur vena ex tali pustula. 3ᵒ ponit curam ipsi⁹ qn̄ iam talis vena exiuit ex tali pustula. ibi 2ᵃ (Si aūt non separaẽ) 3ᵃ ibi (Et silr in p̄ncipio cū egrediẽ) Dicit ḡ p̄mo. Uerū cum apparet esse eius in principio apparitionis eius. vt. s. q: in mēbro incipiūt apparere feruor ⁊ īflatio. tūc rectū est vt administrenẽ ⁊c̄. post mūdificatōez corporis sicut dcm̄ est p̄us. ⁊ supple post administratōez iterū factā cū intromissione sanguisugaꝝ sup locū. nam sanguisuge in tali casu sunt bone ad curandū sanguinē malū melancolicum ex loco. Dicit n. Almansor q̄ sanguisuge eaꝝ in locis ponūtur vbi est ipetigo aut saphati ⁊ vlcus malū ⁊ antiquū remediuz afferūt. sic h̄: q: est pustula ex q̄ paraẽ gn̄ān vlcus malū. ⁊ iō sanguisuge posite h̄ remediū afferūt. ¶ Deīn cū dic.

¶ Si aūt nō separaẽ: s3 icipit cadere fortasse phibet eaz et aufert eā et alleuiat labores in ea si bibat patiēs eam s̄m continuitatem tribus diebus omni die pondus. ʒ. ij. aloes: aut bibat de eo i die. i. ʒ. ʒ. in scdo. ʒ. i. in tertio. ʒ. i. et. ʒ. trib⁹ dieb⁹ et liniaẽ sup eā aloes: aut liniaẽ sup ouū cū eius hūiditas aloes hūidi viscosi.

¶ In pte ista Aui. ponit curā vene medene qn̄ iā icipit locus vesicari ⁊ ampullari ⁊ est via ad hoc vt ex tali pustula vena exeat ⁊ dicit. Si aūt non separaẽ. i. nō recedit per ea q̄ dicta sunt: sed icipit cadere. i. sed incipit ampullari ⁊ vesicari ⁊ est in via ad hoc vt ex ea exeat vena fortasse phibet eam ⁊c̄. ¶ Tunc seqtur illa pars.

¶ Et silr in p̄icipio cū egrediẽ si nō curaẽ de ea et egrediẽ: tūc rectū est vt p̄pareẽ ei qd strīgat eam et sup qd reuoluaẽ cū facilitate paulatī3: donec egrediaẽ vsq3 ad finē sui absq3 icisiōe. et meli⁹ ē plumbū sup qd īuoluiẽ: et sit sufficiētia sup grauitatē3 eius in attractōe eius: qm̄ attrahiẽ cum facilitate ⁊ nō abscidiẽ.

¶ In pte ista Aui. pōit curā vene medene qn̄ iā egrediẽ ex tali pustula ⁊ exit talis vena. ⁊ tunc cura ei⁹ nō ē nisi extrahere talē venā. Et iō Aui. ponit modos extractōis istius vene. ⁊ ponit plures modos. p̄mo. n. pōit vnū modū extractionis isti⁹ vene cū plūbo. 2ᵒ ponit aliū modū extractōis istius vene p icisionē ⁊ pforatōez. 3ᵒ pōit aliū modū extractionis ipsi⁹ vene cū medicia. 2ᵃ ibi (Et si estimatio facit nectium

vt pforet̃)z° ibi(Et si egressio ei⁹ cũ extractõe p̃dicta nõ fuerit facilis)Dicit ḡ p̃mo.Et sl̃r in p̃ncipio cũ egredit̃.i. cũ incipit vena exire si nõ curat̃ de ea.i.si nõ põt p̃hiberi qn egrediat̃.tũc rectũ est vt p̃parct̃ ei qd̃ ↄstringat eã.i. qd̃ extrahat eam extrahẽdo eam ad exteriora p̃pter suã grauitatẽ.z.s.id qd̃ p̃parat̃ ei vt extrahat eã extra sit talis sup qd̃ inuoluat̃.s.talis vena cũ facilitate paulatĩ donec egrediat̃ vsq̃ ad finẽ sui.s.p̃pter ponderositatẽ illi⁹absq̃ icisione.i.absq̃ ꝙ icidas eã.Et id debet itelligi sicut dicit Almãsor ꝛ Albucasis.Dicunt.n.ꝙ si id qd̃ iam egressum est de vena medea fuerit lõgũ.tunc icide partẽ ei⁹ ꝛ inolue residuũ sup plumbũ.obseruãdũ tñ est ne radicitus icidat̃:q: si sic factũ fuerit ↄbet̃ ꝛ itrabit carnẽ.ꝛ apa putridũ ꝛ vlcus malignũ gn̄abit.Uñ itelligit hic Aui.absq̃ icisione.s.radicitus.ꝛ meli⁹ est plumbũ sup qd̃ iuoluat̃.s.ista vena.ꝛ hoc est ꝙ plumbum est de se graue ꝛ põderosum. Uñ p̃p põderositatẽ ei⁹ melius extrahit eã ꝛ sit sufficientia sup grauitatẽ ei⁹ in attractõe:q: non dʒ esse nimis magne q̃ntitatis ne extrahat̃ vena subito:imo paulatĩ: q: in extractione subita accideret dolor ꝛ tensio:imo dʒ esse talis q̃ntitatis vt sit sufficiẽs grauitas in eo ad extrahendũ eã paulatĩ ꝛ q̃ntitatẽ põderis ei⁹ nõ ponit hic Aui. sed ponit eã Almãsor ꝛ Albucasis. Dicit.n. ꝙ talis cãna de plũbo sup quã inoluat̃ ista vena dʒ esse põderis.ʒ.i ꝛ Albucasis dicit ꝙ põdus dʒ eẽ ex.ʒ.scil.i.a.ʒ.i. vsq̃ ad.ʒ.ii. q: qñ plumbũ est talis põderis.tũc ex̃bit̃ vena tota cũ facilitate ꝛ paulatim ꝛ nõ abscindit̃ in radice anteq̃ tota ex̃bat̃. Si aũt eẽt nimis graue tũc ex̃beret̃ cũ dolore ꝛ forte abscinderet̃ in radice anteq̃ extraheret̃ ꝛ egrederet̃ cutẽ ꝛ generaret pessimũ vlcus. vt dctũ est p̃us.

℄ Et sit studium tuum in alleuiatiõe egressiõis eius vt icipias ꝛ extenues membrum ꝛ rarifices ipm cũ embrocis ex aqua calida ꝛ mucilaginibus infridantibus ꝛ oleis lenificantibus frigidis ꝛ subtilis caliditatis: ꝛ que currũt cursu eius vt facilis fiat exitus eius. Et fortasse non sit facilis per illud: immo idiget eis que sunt sicut linimentum cum oleo de keiri:imo sambacino:imo oleo de ben: ꝛ vt admĩstretur super ipsam emplastrum de pice.

℄ Hic Aui.ponit q̃dã remedia q̃ debẽt fieri ad hoc vt illa vena extrahat̃ cũ magna facilitate p̃ tale plũbũ. ꝛ dic̃. Et sit studiũ tuũ.s.qñ ex̃his venã cũ tali plũbo i alleũatõe egressiõis ei⁹. q: tũc accidet minor dolor.Et vt icipias ꝛ extenues mẽbrũ.i.icipias aperire mẽbꝝ.i.poros mẽbroꝝ. Et rarifices ipꝫ cũ ẽbroca ꝛc̃.ꝛ h̃ ẽ q: qñ rarificat̃ ꝛ apiũt̃ pori mẽbroꝝ cũ talib⁹ embrocis.tũc facili⁹ egredit̃ tal̃ vena ꝛ cũ minori dolore.Et fortasse nõ sit facilis p̃ id.i.fortasse nõ sufficiũt p̃dicte embroce ad rarificãdũ ꝛ apiendũ poros mẽbroꝝ vt facilis fiat exitus:ĩmo idiget eis q̃ sunt sicut oleũ de keyri ꝛc̃.q: adhuc ista magis apiũt ꝛ rarificãt poros mẽbroꝝ q̃ p̃dicte embroce. vñ reddũt ẽt illã venã magis aptã egressiõi. Tũc seq̃t̃ illa pars.

℄ Et si extimatio fecerit necessariũ vt pforet̃ vt egrediat̃ cũ totalitate sua ꝛ nõ fuerit qd̃ p̃hibeat pforet̃ ꝛ extrahatur.

℄ In p̃te ista Aui.ponit aliũ modũ ex̃ctiõis vene ciuilis q̃ est p̃ icisionẽ ꝛ pforatiõeꝫ. Et si extimatio tua facit necẽiũ vt pforet̃.ꝛ hoc est vt q: vel nõ possit ex̃hi totalr̃ cũ plumbo: vel si ↄtigerit ꝙ illa vena fuerit trũcata in extrahẽdo eã cũ plũbo ꝛ reigressa carnẽ.tũc.n. ẽt si ↄtingit iste error ẽ pforare ꝛ mittere radiũ in foramie eius ꝛ bñ apire donec egrediat̃ totũ qd̃ est ibi s̃m ꝙ dicit Almanso: ꝛ Albucasis.Et nõ fuerit qd̃ p̃hibeat.s.vel nerui vel vene perforentur.s.vsq̃ ad radicem talis vene.Et extrahatur.s.totaliter.℄ Deinde cum dicit.

℄ Et si egressio eius cũ extractõe p̃dicta nõ fuerit facilis ꝛ pforatio ipsius non fuerit possibilis.tũc putrefac eã cũ butyro: putrefiet.n.tota ꝛ egredietur. ꝛ caue ne admĩstres calida ex medicis:qñ fortasse p̃uenit ad bestiomenũ.

℄ Hic Aui.ponit aliũ modũ extractõis vene p̃dicte.ꝛ hoc ex̃here ipsam cũ medicis.Et p̃mo ponit vnũ modũ extractõis ipsi⁹ cũ medicis putrefactiuis.ꝛ q: medicine putrefactiue sunt duplices.q̃dam sunt acute sicut calx ꝛ sapo q̃ putrefaciũt:q: mordicãt p̃p suã acuitatẽ.q̃dã aũt sunt putrefactiue nõ acute: ſꝫ putrefaciũt p̃p eaꝝ vnctuositatẽ ꝛ hũiditatẽ nimiã sicut est butyꝝ ꝛ assungia ꝛ h̃.iõ Auicẽ. oñdit q̃les medicie putrefactiue debeant ẽt admĩstrari ꝛ q̃les non.ꝛ pꝫ quod dicit.

℄ Et qñ assiduat̃ sup posteriora ei⁹ fricatio cuꝫ sale paulati: ꝛ illud fit retro cuꝫ facilitate. ꝛ ex egressione eius cuꝫ subtilitate egredit̃ cũ totalitate sua ꝛ p̃p̃ie qñ scindit̃ aut penetrat̃ qd̃ est post ipsam: ꝛ itromittit̃ stilus sub ea illic ꝛ expellit̃ ꝛ assiduat̃ abstersio cũ ipsa egredit̃ cum sale paulati: ꝛ cũ facilitate.nã cũ illud fit cũ ea egredit̃ tota.Q: si icidat̃ ꝛ redit nõ erit excusatio qn perforetur nisi iueniatur modus alius: deide egrediatur cum facilitate ꝛ curet̃ locus cura vulnerum.

℄ Hic Aui.ponit aliũ modũ extractõis ipsius cũ medicis cui nõ itromisceat̃ incisio.ꝛ pꝫ satis qd̃ dicit si q̃s subtilr̃ respiciat. ꝛ oñdit ẽt cũ hoc ꝙ si iste modus nõ sufficit cui ẽt intromisceat̃ incisio:q: tũc opꝫ redire ad pforationẽ q̃ pforetur vsq̃ ad finẽ ꝛ totaliter curet̃ postea locus cura aliorum vulneꝝ.ꝛ hoc ostendit ibi cum dicit.Q: si incidatur ꝛ redit.Et patet quod dicit ꝛc̃.

℄ Et Quia Dinus non exposuit tractatũ de lepra:ideo ad maiorem perfectionem libri huius placuit ponere expositionem Gentilis de Fulgineo.

℄ Tractatus tertius de lepra.

℄ Quid sit lepra ꝛ causa eius. CAP. I.

LEpra est ĩfirmitas mala p̃ueniẽs ex ĩparsiõe colere nigre in corpore toto.quare corrũpit̃ ↄplo mẽbroꝝ ꝛ forma ipsoꝝ ꝛ figura eorum: ꝛ fortasse corrumpit̃ in fine eius ipsoꝝ cõtinuitas: ita vt corrodant̃ mẽbra ꝛ cadãt casu q̃ fit ab vlceratõe. ꝛ est sicut cãcer cõis corpori toti.fortasse.n. vlcerat̃. ꝛ fortasse nõ vlcerat̃: ꝛ est aliqua que cũ patiẽte eam manet t̃pe longo valde.

℄ Gẽtilis de fulgineo in tractatu de lepra Auicẽne expõ.

DEterminauit de apãtib⁹ ꝛc̃.h̃ de lepra.ꝛ p̃mo ostẽdit q̃d sit ꝛ suas cãs ꝛ diuisionẽ.z° põit signa.3° curã. ibi z°(Qñ)ibi.3°(opꝫ)p̃ma i tres. p̃ diffinit. z° declarãdo eã põit suas cãs ꝛ sp̃ẽs.3° mouet q̃õnẽ ꝛ soluit.ibi z°(Et melia q̃dẽ)ibi 3°(Et cũ cãcer)p̃⁹ in duas.p̃mo ponit diffõnẽ.z° descriptõeꝫ.ibi z°(Et est)

dic p. Lepra ē rc. ¶ Dubiū cū alijs auctores. vt Ras. 25. ptinētis determinet de lepra in cap. de corrosis. q̄re. A. B. Dicendū q lepra ē morb⁹ corrosioni cōis. z iō cadit ī 4° lib. z q̄uis possit poni in tractatu decoratōis: q: maxime deturpet hoiem: tñ q: māifeste ledit opōnes ponit in tractatu egritudinū: sz magis iter apata: q: silitudinē hz cū apatib⁹. est. n. in lepra mala ɔplo cōpositio z solo ɔtinuitatis vt apparebit. cō. ex parte diffinit lepra dr alepoxia. i. crūma siue piculū. Simon Januēsis. Et ē assimilat cancro z ponit digestionē rc. Sequitur.

¶ Et melācolia qdē qñqz expellit ad membrū vnū: z facit accidere duritiē: aut sephiros: aut cācrum fm dispōnes suas. Et si fuerit subtilis dñans pueniet besthiomen⁹. z si expellit ad superficiē cutis eueniet illud qd nomiat baras z morphea nigra z impetigo z bis silia. Et qñqz spargit in corpe toto: z tūc si putrefiat pueniet febris melica. z si cōculcet z nō putrefiat eueniet lepra. Et cā eius efficiēs antiquor est malitia ɔplonis epis declinis valde ad caliditatem z siccitatem. quare adurit sanguinē in melācoliā: aut ɔplo corporis totius aut sunt ambe ita q faciunt sanguinē acqrere p cās suas frigus. Et cā eius materialis sunt cibi melācolici z cibi flegmatici: itez qñ componit in eis sanietas nauseatiua: aut opat in eis calitas. quare resoluit subtile z ponit spissuz melācoliaz z replōnes. Et comesthiões sup sanietatez sunt ad hanc eādē intētionē. Et cause eius iuuatiue sunt oppilatio poroz. quare pfocat calor inatus z infridat sanguis z igrossat: z pp̄te qñ splen est oppilatus debilis nō attrahit neqz pōt mūdificare sanguinē ex humore melancolico: aut est virt⁹ expulsiua in viscerib⁹ debilis ab expulsione illi⁹ in venas ani z matricis z sunt pori stricti. Et qñqz adiuuat illud totū corruptio aeris in seipo: aut pp̄ter vicinitatē leprosorum: qm̄ egritudo est inadēs. z qñqz accidit pp hereditatē z pp ɔplonē embrionis ex qua creatus est in se pp̄ter ɔplonē q̄ est ei: aut acqsitam in matrice pp̄ter dispōnez q̄ ē ei: sicut si accidat ei vt sit cōceptio in dispōne mēstruoz. z qñ aggregat caliditas aeris cū malitia cibi z ei⁹ essentia ex genere piscium z carne salita z carne grossa: z carnibus asinoz z lētibus pculdubio est vt eueniat lepra sicut multiplicat i alexādria.

¶ Hic declarat diffōnē. pmo hoc q dixit q causa est colera nigra. 2° hoc q dixit q vlcerat. ibi 2° (Et hec qdē egritudo) pma in. 2. pmo ex hoc inuestigat cās. 2° spēs. ibi 2° (Et hec egritudo vocat) pma in duas. pmo ponit cās pncipales. 2° coadiuuatiuas. ibi 2° (Et cāe) pma in tres. p ponit causas cōiunctas. 2° añtes. 3° pmitiuas. ibi 2° (Causa efficiēs) ibi 3° (Et causa malis een.) ¶ Pmo dubitat: q: dixit si fuerit subtilis pueniet besthiomenus. 3. q: besthiomenū pōt fieri a materia oppilāte: sz talis ē grossa. Itē exponebat q nisi esset pp grossitiē non adhereret rc. Dōm q loqtur de eo q fit ex corrosiōe cōiunctōis mēbri: regrunt aūt duo. s. subtilitas vt ad vnam penetret z venenositas siue multa corruptio vt mortificet. z iō ibi dicit. dominans rc. Et ideo qdā credunt: q melancolia in cancro fit adusta: sed in besthomeno fit putrefacta: vel dōm q apata calā plus oppilant p accñs pp maiorē tumorē z multarū materiez tractus q̄ frida rc. Uel dōm q est subtilior q̄ cancrene z grossior q̄ albaras. Uel conuenit besthiomenuz fieri a grossa: q̄ ex hoc intus z h⁹ albertili q̄ etiam intus pfundat. ¶ 2° dubitat verum mā lepre sit putrida. videt q sic: ois humor derelictus a regimine nre est putridus vel opz q fiat putridus. 2° de dictus feb. sed in lepra melācolia derelinqtur rc. ¶ In ɔriū. A. dōm q melācoliā putrefieri pōt dupl'r itelligi. vno mō q putrefiat putrefactione pp̄rie dicta q̄ est cū quadā ebullitōe pducēte ad icinerationē: z cū motu siue latōe: z sic non putrefit: q: in omni lepra eēt quartana feb. alio mō putrefactiōe improprie dicta q̄ est quedā extraneatio in qua nō fit incineratio p ebullitionē: nec dilatatio: sed cōculcatio in membris. z vt sic putrefit. Et causa ei⁹ efficiēs. Cō. antiquor: q: ē causa antiquādi z inueterandi eam: vel q: pcedit eaz ante ei⁹ manifestatōez. 2° cōsiderandū. alie sunt ambe. dupliciter exponit ambe. i. ɔplo epis z ɔplo corrosionis ita rc. q: sunt fride. vt Aui. innuit q nō solū mala ɔplo cala epatis: sed ēt frida. Alio mō pōt expōi q mala cōstitutio cala z sicca pducūt ad infridationē pp̄ter hz cōsumptionē: vt in tegni. decidēte ita. 3° cō. q soluit questio an mala ɔplo sit causa lepre. Et dōm q est causa: q: est generans malos hūores. z hz generati gnānt ēt malaz ɔplonē. g in lepra ē duplex mala ɔplo. Et ideo qdā p malā ɔplonem eam notificant vt Gal. de malitia cōstitutionis diuerse. Et causa eius materialis. Cō. q de cibis melancolicis absolute dixit. Sed de flegmaticis dixit. quando cōponitur rc. z fit oppilatio rc. Et cause ei⁹ adiuuatiue. pmo has causas. 2° ponit summā causarū a qb⁹ maxime pueniit lepra. 3° pōit quēdam modū generatōis lepre a melancolia. ibi 2° (Et qñ) ibi 3° (Qñ) pma in duas. pmo pōit causas coadiuuātes q̄ reducunt ad añtes. 2° q̄ reducunt ad pmitiuas. s. vl oēs vel plures. ibi 2° (Et qñqz adiuuat) Cō. q dixit adiuuat: q: g multa media faciunt. z ideo nō dixit añcedētes. 2° q ille sunt q̄tuor cause. s. oppilatio pororuz: oppillatio splenis: debilis attractiua: debilis expulsiua. Et qñqz adiuuat cause. s. corruptio aeris ex febitas aparentibus leprosis. ɔplo embrionis mala in se. lz pater nō sit leprosus nec mater: sed hoc spma fit hui⁹ virtutis rc. 4ª causa e mala ɔstitutio ex matrice sicut rc. ¶ Dubitat non vr q ɔceptio tpe menstruatōis fit cā lepre: q: si hoc esset. tunc eēt pp̄ter ifectōez: sed nunc qlibet eēt leprosus: q: sperma retinet mēstruū. ¶ In ɔriū oēs. Dōz. q si tpe mēstruatōis fiat ɔceptio fiet leprosus. 12° āno. si 2°. 13. āno vsqz ad. 24. si 3ª. 26. ad. 36. si. 4ª. 37. alia. 46. si. 5ª. fiet albaras ita araram⁹ pōit. ¶ Dubitat q̄ si mulier coeat cū leproso nō fit lepra: sz vir g cū illa coeunt: q: pp̄ter fricationē nō remaiet ifectio in muliere: sz in viro sicut rc. Et qñ in alexādria: q: comedūt asinos: vt pmo alimētoz. capl'o de ferūco. z hi sunt asini. 3° alimētoz. pmo capl'o.

¶ Et colera nigra quando permiscet sanguini adiuuat parz eius ad generandum multū ipsi⁹: qm̄ pculdubio igrossat ex duob⁹ modis: quorum vnus est p subam suam grossam. z secundus p frigus suuz congelans. z qñ ingrossat p partez humiditatis sue: tunc est exiccatio eius p caliditatem corporis facilior.

¶ Hic ponit quēdā modū gnātōis lepre. z pmo facit hoc.

2° quoddaʒ dictũ declarat. ibi 2ª (Et iam) pma in duas. pmo facit qḋ dcm̃ ē. scḋo remouet dubiũ. ibi 2ª (Et quando igrossat) dicit pmo ꝙ colera. s. nigra permiscet̃ sanguini. pars eius. s. colere nigre. adiuuat ad generandũ multũ ipsius. s. melie facte p igrossatōēʒ sanguis vel multũ ipsi⁹. s. lepre: qm̃ pculdubio igrossat̃. s. sanguis ex mixtiōē melancolie: qꝛ melancolia est grossa ꝛ frida ꝛc̃. sequr ꝛc̃. Et qñ ingrossat̃. Remouet dubiũ. di. alias tu iam dixisti: qꝛ sanguis ingrossatus ppter frigiditatē ꝛ p caliditatē quero a quo facilius igrossat̃. Respondit ꝙ a caliditate: ꝛ dicit. qñ ingrossat̃ sanguis. p partē humiditatis sue. i. sanguinee: qꝛ sit hũitas grossa ꝛ nō frida. tūc est exiccatio. s. igrossatiua ei⁹ facilior a caliditate corporis. Rō ē duplex. primo qꝛ calm̃ est magis paratuʒ exiccare q̃ꝫ frigidũ cum sit actiuius ꝛ siccitas sit simul magis cognata q̃ꝫ friditati. secundo qꝛ sanguis ingrossatus p subam hũitatis sue. s. sanguinee est calius ꝛ nō frigidus. ꝛ iō magis ē apt⁹ calefieri ꝛ exiccari a calore. ꝛ p ꝯñs qñ infridat̃ vr̃ ꝙ sit talis comparatio sanguis de se grossus cōiunctus calido corpori facilius igrossat̃. s. plus q̃ꝫ sit q̃ꝫ si coniungit̃ frigiditati corporis ꝛ dixit p partē hũiditatis sue. i. p partē grossam q̃ tñ est sanguis: qꝛ partē grossam q̃ esset melācolia frigida haberet dubiũ: si citius ingrossaret̃ a calido vel frigido: hꝫ tamē repit̃ lr̃a alia que dicit. ꝛ est ꝛc̃. in qua solũ vult ostēdere ꝙ qñ sanguis de se est grossus ꝛ siccus: ꝛ admiscet̃ sibi hũiditas melancolica facilius puenit sanguinis ingrossatio: ꝛ hoc est qḋ dicit. ꝛ qñ ingrossat̃ sanguis p partē humiditatis. s. melancolie. ꝛ est exiccatio ei sanguini p substantiaʒ corpis. i. in eius corpulētia est siccus: tūc illud. s. igrossatio sanguinis est facilius: quia concurrunt aptitudo pacientis ꝛ agens ꝛc̃. Sequitur.

¶ Et iam peruentuʒ est ex grossitudine sanguinis leprosoꝝ ad hoc vt egrediat̃ i flebotomijs eoꝝ qḋdā qḋ est sicut arena.

¶ Declarat qḋdā. s. qꝛ sepe dixerat sanguinē melancolicorum ingrossari iō dicit ꝛc̃. ꝛ vr̃ ex hoc pbare igrossatio tñ a calo: qꝛ arena nō fit a frigido i nobis. aliter posset expōi. lꝫ hēat plus de violētia tñ magis videt̃ conformari mēti A. ꝛ auctoꝝ: vt dicat̃ ꝙ A. vult ostēdere q̃o cola rubea pōt facere lepraʒ ānixta sanguini: qꝛ ex hoc facit ingrossando sanguinē: ꝛ hoc est qḋ dic̃. ꝛ qñ colera. s. rubea pmiscetur sanguini pars eius. i. colere. iuuat ad generandum multũ eius. s. melācolie p ingrossationē sanguis: ꝛ cũ dic̃. qm̃ pculdubio pbat ꝙ colera rubea potest igrossare sanguinē: ꝛ pmo pmittit modos qbus sanguis igrossat̃. secũdo declarat q̃o colera rubea posset igrossare sanguineʒ. ibi 2ª (Et qñ igrossat̃) Dōm pmo ꝙ sanguis duplr̃ igrossatur vel a siccitate: ꝛ hoc est qḋ dicit p subaʒ suā grossaʒ. s. siccitate vel friditate cōgelante. ꝛ hoc est qḋ dicit ꝛ fe. Cō. ꝙ ille sermo non debꝫ referri ad ingrossationē. a colera: sed ad igrossationē absolute. Cō. ꝙ A. innuit tres q̃litates igrossantes. s. siccitatē caliditatē ꝛ friditateʒ. siccitatem ꝛ caliditatē p hoc ꝙ dicit. Quoꝝ vnus est p substantiam suā grossam. s. a siccitate: siccitas aũt fit a sicco ꝛ calido: Sed tu di. eodē mō etiā fridũ igrossat exiccādo: ꝛ exprimēdo humiditates vt apparet. 4. methauroꝝ. Dōꝫ ꝙ siccitas ꝛ caliditas magis sunt p se ꝛ directe causa exiccationis q̃ꝫ sit frigiditas. ꝛ ideo lꝫ vtrobiqꝫ cōcurrat exiccatio: tñ distingūt igrossationē factaʒ a sicco ꝛ calido contra igrossationē factā a frido: ꝛ vocant illam igrossationeʒ p subam suam siccam quasi subalē exiccationeʒ ꝛ magis p se. Et qñ igrossat̃. Hic ostēdit que colera igrossat sanguinem: ꝛ dicit qñ ingrossat̃ sanguis ppter humiditateʒ sue. s. colere. tūc est exiccatio. i. igrossatiua facilior p caliditatem corporis. s. colere quasi dicat. lꝫ colera sit calida . ꝛ sit sicca facilius igrossat sanguineʒ calore ꝙ siccando: ꝛ hoc est conforme ei qḋ dixit. quoꝝ vnus est p subam grossam. s. a siccitate q̃ siccitas fit a sicco vel calido. Ista expō apparet mōr el. pōt morderi ppter duo. pmo qꝛ dixit. qñ colera. nomē. n. hꝫ colera absolute plata significat rubeam: vt in commento affo. vij. particule. Quibuscũqꝫ colerice hypostasis. 3° de interiorib⁹. 5. cap. scḋo p hoc ꝙ dicit. ꝛ hec egritudo vt est loq de lepra colerica sanguinē corrumpētem ꝛc̃. Sequitur.

¶ Et hec egritudo nominat̃ leonina. ꝛ dicitur ꝙ non nominat̃ ita: nisi qm̃ plm̃ accidit leonibus. ꝛ dicit̃ qm̃ terribilē facit faciem patiētis eam ꝛ ponit eam in forma leonũ. Et dicit̃ qm̃ rapaciter tenet qḋ capit rapacitate leonis. ꝛ de hac egritudine que est debilis difficilis est curationis. ꝛ de curatōe fortis non fit spes. ꝛ incipiens quidē est susceptibilior ꝛ cōfirmata est magis inobediēs. ꝛ facta ex melancolia colere est magis feda ꝛ pluris nocumēti ꝛ difficiliorum accñtium ꝛ vehemētius adurēs: sed ē susceptibilior curatōis. ꝛ facta a fece sanguis est saluior ꝛ quietior ꝛ nō vlcerat. ꝛ facta a melācolia adusta similat̃ colerice in suis accñtib⁹: sed est tardius suscipiēs curatōeʒ.

¶ Hic inuestigat spēs lepre. ꝛ hꝫ tres sicut tres inuestigat spēs. 2ª ibi (Et facta a fece) 3ª ibi (Et facta) Cō. ꝙ prima pars pōt dupliciter expōi pmo ꝙ notificat lepram factā a melancolia colerica siue de colera adusta siue sanguine cui colera ꝛc̃. ꝛ notificat eā pmo ex pte nominationis. leonina. secundo gradus aut fortis aut debilis. 3° rē ponis icipiens. 4. accium ꝛc̃. secũdo mō pōt expōi ꝙ p̄ notificat oēm leprā p no. ꝛ hec egritudo. i. quecũqꝫ lepra ꝛc̃. ꝛ in illa parte. ꝛ facta ex melancolia colere. icipit distinguere spēs: ꝛ causa est nota eoꝝ que ponit ꝛc̃. Seqtur. Et facta. Causa qꝛ melācolia talis est minus maligna ꝛc̃. Et facta a melancolia. Sed est tardius ppter grossitiē ꝛc̃. ¶ Dubitat̃ an spēs lepre sint sufficiēter enumerate. vr̃ ꝙ non: qꝛ alij auctores ponũt q̃ttuor spēs ellefantiā leoninā allopiciaʒ ꝛ tiriā. Item omittit leprā de melia flegmatica. Itēʒ tot sunt spēs lepre quot cancriꝫ cācri sunt due spēs alia a colerica aut in q̃ est colera ꝛc̃. supra. Itē pter has spēs sunt spēs composite. Dōm. ꝙ spēs lepre pñt distingui pmo ex parte materiei mala nec sic mala. scḋo ex pte modi inherendi vt fixa non fixa. ꝛ ex parte cāe: ꝛ sunt q̃ttuor simplices sibi de colera melācolia leonina: de sanguine ellefantia de melancolica qḋ ellefantia quideʒ tiria: ꝛ illa de fecali vel adusta. ꝛ 4° de flegmatica qḋā tiria qdaʒ ellefantiam vocant nō fecit mētionē de flegmatica: dicũt qdaʒ: qꝛ raro accidit: qꝛ raro accendit̃ ꝛ coburitur: cōtrariũ huius ponit gilbertus. Vel dōm ꝙ dedit intelligi ex sepe dictis ꝛc̃. Sequitur.

¶ Et hec quidem egritudo nō cessat corrumpere ꝯplonem mēbroꝝ p qualitatē cōtrariam qualitati conuenienti vite. s. caliditati ꝛ humiditati donec puenit ad membra pricipalia. ꝛ illic interficit. ꝛ incipit in primis ab extremitatib⁹ ꝛ membris leuibus. ꝛ illic cadunt pili ab ea ꝛ alteratur color eius. et forsasse puenit ad vlcerādum: deinde vadit paulatim in corp⁹ totũ. naꝫ quāuis prima generatio eius sit in visceribus:

tñ primū vestigiū eius est in extremitatib⁹: qm̄ sunt debiliores: verūtñ qñq͂ morit̄ patiens eā anteq͂ ꝯuertat̄ malitia eius apparēs sup visce ra ⁊ mēbra pricipalia: ⁊ ē mors illius cū attra ctōe ⁊ ꝑpter maliciā ꝯplexionis illius. Et cū can cer q est lepra mēbri vni⁹ sit de illis quib⁹ non est sanatio: nūc qd dicemus de lepra q ē cancer corpis totius. verūtñ in lepra est res vna. ⁊ est q egritudo spgit̄ in totū corp⁹: ⁊ qñ admistrā tur curatōes fortes sustentant egritudinē ⁊ nō agit sup mēbra simplicia ⁊ in cācro nō ē ita.

¶ Hic declarat aliam partem diffinitōis. s. corrūpit̄ ꝯplo membrorū ⁊c̄. pmo hoc. scđo remouet errorē. ibi z⁹ (Ue rūtamē) Dubitat̄: q in aliqua lepra est calor. Dōm. q in omni est frigiditas p viam ꝯsumptōis humidi qđ est calidi sustentaculum ⁊c̄. Sequitur. Uerūtñ in lepra. Hic dubitat̄ qñō pōt mori anteq͂ cōuertat̄ ⁊c̄. in vltima pte. Cōmuni ter dr̄ q materia sparsa minus grauat ⁊ ledit q͂ vnita sic gutta de lorica portata in manu ⁊ in dorso vt dicit medic: ⁊ iō materia cancri magis ledit: s; in lepra fortis melāco lie sustentant .i. ꝓhibent ⁊c̄. hic esset locus speculatōis: ⁊ vide q nō est oīno sile q lepra sit cōis cancer. Cancer. n. possidet membrū ⁊c̄. cācer nō curat̄ hñs vlcera vel nō vl cus ⁊ venas fixas ē ⁊c̄. ⁊ sic lepra est illi ꝯsimilis: s; lepra q̄ curat̄: est qñ melā ē ꝯculcata nec hñs radices ⁊c̄.

¶ De signis. CAP. II.

Qūando icipit lepra incipit color fieri rube⁹ tendēs ad nigredinē. Et appet in oculis obfuscatio ad rubedinē de clinis. ⁊ apparet in anhelitu strictura. ⁊ in vo ce raucedo cū nocumēti pulmonis et cāne ei⁹. et multitudo in sternutatōe. et apparet in naso gaueta: et fortasse fit strictura in narib⁹ et cas samu: et icipiūt camilli in subtilitatē et paucita tem puenire. et apparēt vene in pectore et pte faciei. Et est odor corporis et ꝑprie in sudore et odor anhelit⁹ ad feorē declinis. et apparēt mores melācolici et mali et dolosi. et multipli cant̄ in somno somnia melancolica. et sentit in somno quasi sup corpus suū sit grauedo maxi ma: deide apparet sparsio i capillis et casus in eis et toto ꝑprie in pilis q sunt i facie et ptibus eius: et qñq͂ dislocat̄ locus pilorū. et findūtur vngues. et incipit forma fieri feda. et facies fit terribilis. Et color denigrat̄. Et icipit sanguis cōgelari in iuncturis et putrefit. Et addit̄ con strictio anhelit⁹ donec puēit ad difficultatē ve hementē et dispnīā magnā. Et puenit vox in fi ne raucedis. et igrossant̄ labia et denigrantur. Et apparet sup corp⁹ additio glādulosa simi lis aīali qđ grece noiat̄ sacos: deide incipit cor pus vlcerari qñ lepra est nō qeta. Et corrodit̄ cartilago nasi: deide cadūt nasus et extremita tes et currit virus fetens et redit vox ad occul tatōe;. et tunc iam nō remanēt pili et denigrat̄ color valde. Et pulsus qdem leprosi est debil ꝑpter debilitatē virtutis et paucitatē necessita tis: cū egritudo sit frida et tarda nō velox pro pter debilitatē frigoris: et fit necessaria spissitu do cū nō sit velocitas neq͂ magnitudo.

¶ Ponit signa: ⁊ pmo varia signa sumpta a q̄litate ⁊ actio ne mutatōis. scđo spāliter a pulsu. ibi z⁹ (Et pulsus) pma in tot ⁊c̄. vel pmo ponit signa lepre nō cōfirmate nec for tis. scđo signa cōfirmate ⁊ fortis. ibi z⁹ (Deinde apparet) Dubitat̄ vtrū color icipiat fieri rubeus. Dōm. q hoc pro prie in sanguinea: vel dōm. q in pncipio cuiuscūq͂ lepre vl plurimarū leprarū: q materia adusta caliditate trahit ma teriā ad nigredinē pp materiā melācolicā in oculis ⁊c̄. cā est nō cā nocumēti. s. ex vaporib⁹ multis illuc ptingētib⁹ ⁊ ipsa melācolia ⁊ multitudo in sternutatōe. ꝑpter vapo res melancolicos eūtes ad caput ⁊ nares. gaueta. i. qñ hō loqtur p nares: tñ est locutio impropria. vt dicit. A. tertij canonis. Fen 9ª. ⁊ cā est strictura nariū ex siccitate melā colica. Et fortasse fit strictura. ⁊ casamu. i. strictura apoli. po: q materia melancolica illuc expulsa facit qñq͂ addi tionē carnosa; vt verruca siue vt papilla. capilli ⁊c̄. Cōtra q fiūt a sicco vapore. Dōm. q ds esse siccitas non corrosi ua: vel pauci q corrosione vaporū corrodunt̄ radices: vl consumit̄ nutrimētum: vel in ꝯculcatōe melācolie fit op pilatio pororū. Subtiliter: q paucū ē i eis bonū qđ possit cōuerti in pilū: vel q stringunt̄ pori. apparent vene: q re plent̄ humore melancolico quem membra renuunt: ⁊ est odor ⁊c̄. pp corrosionē humorū in eis: mores ⁊c̄. ps. Disso lutio locus. i. mutat formam: vel. i. in diuersis locis fit: vñ alia lrā casus pilorū. finduntur vngues. multa siccitate. Du bitatur. quare non posuit signa sm vnāquāq͂ spēm. dōm q intelligunt̄ ex premisso cap. Dubitat̄. quare nō ex vri na. dōm q diuersificat̄ s; materiā sanguineā colericā ⁊c̄. Gilbertus dicit q est tenuis. Cō. multa signa ponuntur a Razimo si apparēt pustule in glāra Gilberto si sal nō dis soluit̄ in sanguine calido: q significat siccitatē. Si acetū positū sup sanguinem non miscet̄ sibi: alij dicunt: si circa spondiles colli perforent̄ nō sentiunt cū acu.

¶ De cura. CAP. III.

Oportet vt icipiat̄ in ea cu; euonibus ⁊ mundificatōe anteq͂ ingrosset̄ egri tudo. ⁊ cu; tu verificaueris q illic sit sanguis plurimus corruptus: tunc op; vt inci pias ⁊ flebotomes flebotomia vltima: ⁊ si nō aliunde saltē ex manib⁹. Et si nō verificaueris illud nūc non flebotomes. flebotomia. n. ex ve nis magnis qñq͂ plus nocet q͂ sit eius iuuamē tum. Uerū sit securitas cū flebotomia ei⁹ ex se paratiōib⁹ venarū paruarū si timet̄ flebotomia magnarū. Et scias q sanguis frigidus est in eo qđ appet. quare fit illud magis vltimū q͂ ven tose ⁊ sanguisuge: ⁊ minus nocēs visceribus: ⁊ ille sunt sicut vene frōtis ⁊ nasi. At ꝓo sm plm flebotomia est necessaria in curatōe hui⁹ egritudis. Et de illis q̄ vocāt ad illud est ꝯstri ctio anhelit⁹ ei⁹ ⁊ difficultas ipsius. ⁊ forte ē neciu; flebotomare guide; apud vehemētia; raucedis vocis ⁊ timorē ꝓuocatōis. Si ḡ flebo tomet̄ op; vt qescat hebdomada vna: deinde

euacuet cum eis que sunt sicut hieralogodion ⁊ hiera de pulpa colloquintide. Et euacuetur cum apozematibus ⁊ pillulis factis ex epithimo ⁊ sticados ⁊ polipodio ⁊ mirabola.ni. ⁊ kebulis. ⁊ belleboro ni. ⁊ lapide lazuli ⁊ lapide armeno. Et non nocet si misceatur eis pulpa colloquintide ⁊ scamoñea etiam ꝑpter quando illuc est colera ⁊ adiungantur eis aloes ⁊ cucumer asininus ⁊ theodoricon est bonum eis. Et hyerapigra iterum ⁊ ꝑprie quando fit fortis cum scamoñea est ⁊ de illis solutiuis que sunt bona leprosis. ⁊ precipue quando odorat odoramentum bellebori: aut ponit cum ea lapis armenus. Et in estate opz vt exiccet ⁊ non vltimetur in decoctione fortiter vt non spargat ⁊ multiplicet. Decoctio ad leprosos. Re. mirabola. citrinorum ⁊ nig. amborum ana. ʒ. x. ameos. ʒ. v. altheë boni. ʒ. ß. passularum enucleatarũ mineaz. ß. decoquant cum tribus ebenie aque donec perueniat ad tertiam ⁊ exprimat ⁊ misceatur in ea de aqua mellis pondus. ʒ. v. ⁊ det in potu. Et vngat corpus ei9 ex butyro. ⁊ sedeat in sole donec frigatur aut ambulet septuaginta passibus: ⁊ couertat super dextram ⁊ sinistrã ⁊ dorsum ⁊ ventrem: ⁊ comedat cappares cũ melle. sumat in potu hanc medicinã sm q narrauimus septez diebus ⁊ renouetur decoctio eius omni die. Et nõ sufficit in curatione istorum q nõ sunt cõfirmati euacuatio vna: immo forte est necessaria euacuatio in mense bis: aut in omni mense semel sm q testimonium facit esse necessariũ: ⁊ illud cũ medicinis temperatis: ⁊ quandoqz soluit omni die cum facilitate ascellatõe vna aut duabus ascellationibus cuz eo qd soluit illud de potõibus innatiuis et medicinis predictis quadraginta diebus. Fortes vero valde sicut belleborus ⁊ ei similia: ⁊ que sunt multi ponderis sufficiũt in anno semel in vere: semel in autũno: aut plus hoc. Et opz vt ventatur super cerebra eorũ cũ mundificatione cum eis que sunt sicut gargarismata predicta in ca. egritudinum capitis: ⁊ cũ caputpurgijs notis. Descriptio caputpurgij. Rec. macropiperis ⁊ chelidonie ⁊ capsie ⁊ nasturtij ⁊ buringi oium ana. ʒ. j. nucis muscbate pullegij amborũ ana. ʒ. ß. succi agnicasti coclas. iij. olei sisamini coclas. iiij. misceantur ⁊ decoquãtur donec consumatur aqua: deinde coletur ⁊ seruetur in vitriata: ⁊ fiat caputpurgium in naribus quantum capiunt: deinde sequatur quando illud multiplicatur cum caputpurgijs humectantibus predictis.

¶ Primo ponit curam non confirmate. secũdo confirmate. tertio cibaria. ibi secunda (In flobotomia) tertia ibi. (Cibaria) prima in duas. primo ponit curam per medicinas. secundo per cibaria. ibi secũda (Et lac) prima in duas primo premittit. secundo exequitur. ibi secunda (Et) ⁊ hoc in duas. primo per flebotomiam. secundo per materias. ibi secũda (Si ergo flobotomatur). Dicit primo ⁊c. Re. quia egritudo est materialis de materia multa. Considerandum q supponit digestionem materie cum euacuare intendis. Considerandum. euacuationibus per flebotomiam ⁊ farmaciam. mundificatione. per leuiores medicinas: vel mundificatione per solutiua: euacuationibus. per flebotomiam ⁊c. Et cum. innuit plura. primo quando competit. secundo q est nocumentum. tertio quarum venarum flobotomia ⁊c. Si ergo flebotomatur. primo per solutiuas. secundo per vnctiões. tertio reuertitur ad causam in solutiuis. ⁊ alijs. ibi secũda (Et inungatur) ibi tertia (Et non sufficit) considerandum odorat. i. vera ⁊ ponitur odor siue virtus: sicut si poneretur parum de ellebo ro vel poneretur aliquid de raphano in quo stetit elleborus. In estate oportet vt exiccetur: idest leuiter euacuaretur. q autem euacuatio lenis vocetur exiccatiua apparet supra de cura putridarum in generali. Et non vltimetur fortiter in decoctione: idest non sumatur fortis decoctio solutiua: vt nõ spargatur. scilicet materia. ⁊ multiplicetur scilicet agitata: quia virtus nõ regulabit euacuationem. aliter exponitur. In estate oportet vt exiccetur. s. elleborus. ⁊ non vltimetur in decoctione fortiter: idest non multum decoquatur: vt non spargatur. s. ellus: ⁊ multiplicetur: scilicet virtus in decoctiõe vel exiccetur. i. ellus in sole nõ in vmbra ⁊c. Et oportet vt ventatur. primo ponit cam. in euacuatiõe. secũdo in caputpurgijs. tertio in exercitio: ⁊ vnctionibus. quarto in coitu. quinto in medicinis. ibi secunda (Et opz vt phibeatur) ibi tertia (Et oportet vt) ibi quarta (Res vero ⁊c.)

¶ Et opz vt prohibeantur ab omni quod exiccat et resoluit humiditatem innatam. et super eos interdicantur labor et angustia et vt permutetur de aere ad aerem qui cõtrarius est ei. Et dentur ei in potu post mundificationem olea sicut oleum de amigdalis cum eis que sunt sicut expssum vue. et illud quãdo euacuati sunt multotiens. Et opz vt exerceatur omni mane post expulsionem superfluitatum ab intestinis. ⁊ precipiantur eleuare vocem altaz. Et saliãt ⁊ luctentur: deinde fricentur. cum ergo sudauerint. tunc sumant potum ⁊ post illud inungatur oleis temperatis in calido ⁊ frigido humectantibus sm plurimuz confortantibus in primis. ipsi enim indigent in primis confortantibus sicut mirabolani iterum ⁊ galle cum aceto. ⁊ quãdoqz administratur super eos inunctio ex oleo cum lacte mulieris. Et similiter opz vt fiat eis caputpurgium cum eo quando multiplicatur siccitas ⁊ quando commouetur in eis nausea caueatur. Et melius quidẽ est vt balneẽtur: deinde inungantur. ⁊ quando balneati sunt: tunc eorum inunctiones sint sicut oleum myrtinum ⁊ masticinum ⁊ oleuz

de summitatibus vitium ⁊ darsisaban ⁊ olei de costo super extremitates: deinde ille qui de eis est medicatus quiescat media hora: ⁊ preparetur vomitui cum penna: deinde sumat in potu aliquid de absynthio. ⁊ forsitan est necessarium inungere eos in balneo cum subtiliantis resoluentibus in quibus cadunt nitrum ⁊ sulfur ⁊ bacce lauri ⁊ glutinum carpentariorum: immo synapis ⁊ origanū ⁊ piper ⁊ macropiper ⁊ piretrum ⁊ staphisagria ⁊ synapis ⁊ aloes ⁊ calamentum ⁊ emplastrare eos super iuncturas eorum: immo forsitan est necessarium quod est sicut euforbium: ⁊ illud quando precipitur eis vt balneentur propter resolutionem superfluitatum eorum: ⁊ propter sudorem ipsorum. inunctio enim eorum est canon in curatione ipsorum. ⁊ quandoque inunguntur fricando cū tyriaca ⁊ scellite ⁊ alcfangine. ⁊ forsitan est necessariū inungere eum huiusmodi in sole calido. ⁊ melior ablutionum eorum in balneo est aqua in qua decoquitur fenugrecum cum sapone bono. Et oportet vt alienet leprosus a coitu penitus. Res vero que in potu tribuuntur multe sunt. nam de melioribus medicinis est tyriaca minor facta cum carnib⁹ vipere. ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ alaimenam ⁊ diasulfur. ⁊ quandoque fit caputpurgium cum istis etiam. ⁊ vt in potu sumant de trociscis tyri etiam solis aut. ℈.i. ʒ. vini grossi aut passi ⁊ trociscis squille itez. Et scias quod caro vipere ⁊ illud in quo ē virtus ei⁹ est de nobilibus medicinis ei. ⁊ nō oportet vt sit vipera de luto aut littoralis aut de locis humidis: quoniā in ea fm plurimū est parz iuuamēti. Et de illis q̄ plurime est malitie est illa que sitim facit cuz qua est perditio: immo eligat montana precipue alba. ⁊ abscindanē capita earuz ⁊ caude vice vna subito: ⁊ tunc si multiplicat cursus sanguinis: ⁊ remanent viue: ⁊ agitantur agitatione plurima tēpore longo: tūc iste sunt bone ⁊ si non diuitantē. Et q̄ ex eis sunt conuenientes sunt ille ex quibus plurimus currit sanguis: ⁊ q̄ sunt plurime agitationis: ⁊ post decollationem mundificentē ⁊ decoquātur sicut dicemus tibi. ⁊ comedatur ex eis ⁊ iure ipsaz. Et ex potatione quidez vini in quo moritē vipera aut viuit iā sanati sunt quidam accidentaliter aut intentione interficiendi ex eo q in potu tribuit vt moriatē ille leprosus ⁊ quiescat: aut quiescat ab eo: aut fit illud obediendo somno: aut visioni. ⁊ sal vipere iuuatiuus est itez. Elixatio autē vipere est vt sumatē vipera abscissis extremitatib⁹ mundificata a visceribus: deinde elixetur cum porris ⁊ aneto ⁊ cicere ⁊ sale pauco: decoquatur cum aqua plurima donec dissoluatur: ⁊ sumantur ossa eius tunc ab ea ⁊ mundetur caro ipsius: ⁊ detur ad comedendum caro eius: ⁊ sorbeatur ius ipsius. ⁊ ponantur ossa eius tūc super micas panis de simula: ⁊ forsitan proijcitur cū ea aliquid de pullis columbarum donec bona fiat. Et huius quidem regiminis iuuamentum forsitan non apparet in principio: deinde apparet subito: ⁊ forsitan antecedit sanitatem separatio rationis diebus aliquot. Et signum apparitionis iuuamenti eius: ⁊ applicatio ad horam in qua oportet vt abstineatur ab administratiōe ei⁹ est vt incipiat leprosus inflari. quare inflatur: deinde forsitan permiscetur ratio eius: postea excoriatur: deinde sanatur. Cum ergo non patitur scotomiā neque inflatur. tunc iteretur super eum regimen vice alia. Et de illis que narrata sunt ad illud est vt sumatur serpens niger excoriatus ⁊ sepeliatur donec in eo fiant vermes ⁊ extrahatur cum vermibus suis ⁊ exiccetur ⁊ detur in potu illi super quem superfluit lepra ex eo tribus diebus omni die pondus. ʒ.i. cuz syrupo de melle. Et inunctio iterum cum eo in quo est virtus vipere est iuuamentum ei sicut oleum in quo decoquitur. ⁊ sicut hoc medicamen. Sumatur niger excoriatus ⁊ ponatur in olla ⁊ fundatur super ipsum de aceto forti. ℥. viij. ⁊ de aqua. ℥.i. ⁊ de capsia humida ⁊ radice draconteę de vnoquoque. ℥.ij. decoquatur totum super ignem lentum donec dissoluatur serpēs: ⁊ coletur aqua a serpente ⁊ fricetur cum ea post abrasionem barbe ⁊ capitis. fiat illud tribus diebus. Et eis quidem accidit ex administratione medicinarum viperalium excoriatio cutis corrupte: ⁊ permutatio carnis ⁊ cutis sane: quamuis inunctio leprosi cum humectatiuis temperatis in caliditate est ex illis que cōferunt in quibusdam horis: cum vehementior fit siccitas. Et similiter facere caputpurgium cū eo quod est sicut oleum vio. ⁊ fit in eo parum olei de keiri. Et iterum sicut adipes rapaciuz ⁊ bouum ⁊ volatilium: ⁊ sicut cum oleo de costo aut darsisaban. ⁊ oleum de lilio seruat extremitates: ⁊ illud post mundificationem ⁊ ante mundificationem non inungatur omnino: quoniam oppilat poros. Et de eis que bibuntur ⁊ conferunt eis est alimunguliz ⁊ medicamen ascluderi. Et lac est de conuenientibus qb⁹ curatē ⁊ proprie apud constrictionē anhelitus

⁊ difficultatem ei⁹ ⁊ raucedinē vocis ei⁹ ⁊ in temporibus q̄ sunt inter eiones. Et opȝ vt bibatur in dispōne qua mulgeť lac: ⁊ lac ouium est de rebus magis cōuenientib⁹ ei: ⁊ oȝ vt bibatur de eo q̄ntitas que digerať. ⁊ si sint cōtenti eo solo si possibile est erit iuuamnū valde. Et si fuerit necessariū non addať super ipsum aliquid si possibile est preter paneȝ mūdū ⁊ alisfi debegi cū carnib⁹ arietū ⁊ que illis sunt similia de illis q̄ dicemus. Et quando anhelitus redit ad rectitudinē: tūc melius est vt dimittatur lac ⁊ conuertat super res acuti saporis vt vomat cū eis non ꝑpter aliud nisi illud: ⁊ eiciatur cū eo qd̄ diximus: deinde si necē fuerit redire ad lac fiat vsq̄ ad terminū predictū. ⁊ oȝ vt sit hoc regimen in anno multotiens. In flobotomia vo eoꝝ q confirmati sunt nō opȝ vt sit occupatio neq̄ in solōne ventris eoꝝ cuȝ medicina forti: qm̄ superfluitates in eis mouenť ⁊ nō separantur: imo fiat allenatio in declinādo materias eoꝝ ad itestina: ⁊ administreť de foris qd̄ carminet ⁊ resoluat. Et de potibus cōuenientib⁹ eis est vt sumať acori.ʒ.i.s. ⁊ nitri tantūdem ⁊ succi caulis agrestis vsq̄ ad.ʒ.iij. ⁊ misceať totū ⁊ bibať mane ⁊ vespere. Et vt sumať eis d̄ limatura eboris pōdus.x. sacratari. ⁊ detur eis in potu in.iij.ʒ. vini ⁊ butyri: aut sumať althic cum melle q̄ntitate nucis: aut sumať de squilla q̄ntitas decem sacratari cuȝ sirupo squille ispissato sicut loboc: aut sumať cymini.ʒ.s. ⁊ mell' q̄ntitas qua inspisseť sicut loboc: ⁊ succus calamēti est eis valde bonus ex tribus obolis vsq̄ ad.vi. Et oȝ vt vtanť piscib⁹ salitis in q̄busdaȝ horis sicut vtunť medicina. ⁊ alleuienť ab acutis nisi ꝑpter vomitū ⁊ nisi sm̄ securā albeckir in eo in quo sumunť. ⁊ q̄nq̄ medicanť cū cauterio disperso sup mēbra eoꝝ sicut sinciput ⁊ summitas capitis: ⁊ sup radicē epiglotis ⁊ duo tēpora ⁊ collū ⁊ iuncturas manuū ⁊ pedū. Et dixerūt qdaȝ: oȝ vt cauterizenť in principio timoris lepre cū cauterio in anteriore capite vt cōferat caluarie ⁊ alio iferiore illo: ⁊ apud locū in quo capilli rundenť ⁊ sup supercilia: vnū ocide in dextra capitis: ⁊ aliud in sinistra: ⁊ vnū posterius sup nuccā: ⁊ duo apud duas cōmissuras cornicales ⁊ vnū sup splenē: ⁊ sint cocture ille cū cauterijs leuib⁹ minutis. ⁊ q̄n cauterizatur sup caput oȝ vt perueniat vsq̄ ad os donec excorieť os saltē vicib⁹ plurib⁹ postq̄ conseruatur applicatio illius ad cerebrū sm̄ suaȝ corrumpentem complexionem eius. Nam stolidi quādo.q̄ iterficiunt cum hoc cum non alleuiantur manus ipsorum.

¶ De modo medicinarum conferentium compositarum. Caplm. IIII.

De q̄bus sunt albedaringi ⁊ albes qd̄ stat in loco carnis vipe in hac egritudine. ⁊ de illis est medicamē alsulendari: verū bedarīgi hn̄t descriptionē magnā quā dixerūt indi ⁊ expti fuerunt ipm̄. Et de ei⁹ mō est vt sumanť mirob. nigroꝝ ⁊ scenitaragi indi amboꝝ.ʒ.x. macropipis.ʒ.s. been albi.ʒ.ij.s. teranť ⁊ limanť cū butyro vaccino ⁊ cōficiantur cū melle: ⁊ sit potio ab.i. aur. vsq̄ ad.ij.ʒ. post mūdificationē corporis. Si āt sumať de eo cū equali mēsura sui de dyamuscho nō timebitur eius malitia: qm̄ ipm̄ est eius bezahar.

¶ De modo confectionis nominate bederanilia maioris. Caplm. V.

Et est almebaran cōferēs lepre ⁊ baras ⁊ morphee ⁊ impetigini ⁊ aq̄ citrine ⁊ pruritui ⁊ scabiei antique ⁊ ꝯfirmat rōnē ⁊ destruit obliuionē: ⁊ est bonū conseruationi conferens sincopi. Et hoc medicamen fecerunt sapiētes indi regibus suis. Recipe miro. belliricorum ⁊ emblicorum ⁊ capsicorum an̄.ʒ.iiij. nucis muscate ⁊ corticū thuris ⁊ men ⁊ seu. ⁊ pipis ⁊ macropiperis ⁊ fel gamonati ⁊ narchaisar ⁊ neremisch ⁊ condisi ⁊ succi sqlle ⁊ folij idi oīuȝ ana aur. viij. ⁊ albes narij boni aur. iiij. teranť medicie ⁊ cribellenť ⁊ terať albes soliū. Et q terit ipȝ oppilet nasuȝ suū ⁊ nares suas ⁊ iungat eas an̄ illud cū butyro vaccino: ⁊ veniat ei⁹ trituratio sup medicinas. ⁊ sumantur de penidijs alarmu ⁊ alsaban emine.ij. ⁊.s. de baldac: terantur ⁊ proijciantur in ollam nouam: ⁊ proijciatur desuper de aqua cum mensura qua soluantur. ⁊ quando liquefiunt remoueantur ab igne ⁊ puluerizentur desuper medicine ⁊ conficiantur cum eis bene: deinde fiant ex eis forme similes auellanis: quarum vnaquęq̄ sit vnius aur. ⁊ detur in potu omni die: idest in ieiuno cum aqua tepida aut vino.

¶ De modo ꝯfectōis alsulēdari. Cap. VI.

Et est medicamen indum magnuȝ in via albe de raulus: ⁊ ipsum ꝯfert iterum ad casum palpebrarum ⁊ albedinem capillorum ⁊ asma ⁊ tremorem cordis ⁊ temperat appetitum ⁊ fluxum ventris superfluum ⁊ hydropisin ⁊ icteritiā ⁊ paucitatem seminis ⁊ fistulas ⁊ caniciem senum: ⁊ confert pruritui ⁊ vlceribus. Re. alsulendari mūdate ablute ducentos sexagita aur.

Et alsulendati qdem est vrina bircorum mon tanorū. et illud est quoniam ipsi mingunt die/bus estuationis sue sup ex lapides in monte q noiatur alsulendati: et denigrantur lapides: et fit sicut pix pinguis subtilis. et myrob. et belliri corum et emblicorum et piperis et macropipe ris et lauri et nucis muscate et cinami et macis et piloaloes et darkele et spodij et attemet et bu rungi et merenis oium ana aur. iiij. bdelij. cc. et .lx. aur. et zuccari tabarzeth. xxxiiij. aur. et au ri rubei et argenti meri et eris rubei et ferri et al lobonoc et alselud oium ana. aur. c. comburā tur mineralia: et terantur et triconizentur cum medicinis et misceantur oia cum melle et buty ro et reponantur in vitreata viridi: cuius dosis sit duorum aureorū cum lacte caprino aut aq̄ tepida. et addantur in eo de melle dispumato aur. xxxvij. et butyri aur. xxxiiij. quoniam eius decoctio erit bona: verumtamē crescit et perue nit ad finem in. xx. die.

¶ De modo adustionis alselud. Cap. VII.

Malleando fiant lamine de ferro: dein de decoquantur myrabolani bellirici et emblici et coletur aqua eorum et po nantur in vas eris et accēdatur sub eo ignis lenis et calefiat alselud donec rubeat et ignitū submergatur in illa aqua: deinde redeat ad ignem et rubeat. cum ergo rubuerit submer gatur iterum in illa aqua et fiat illud. xx. vice: deide coletur aqua illa et sumatur fex in qua re sidet aliquid de selud: deide reducatur vas su per ignem et ponatur in eo vrina vacce et ignia tur ferrum et submergatur in ea iterum. xx. vi ce. et sumatur iterum fex eius donec remaneāt de fece eius aur. viij. et similr fiat de ere donec compleantur ex eo iterum. viij. aur. Argentū vero limetur cū lima donec fiat sicut terra: de inde decoquatur cū aqua salis in cocliario fer reo donec aduratur bene. si autem non aduri tur proijciatur in cocliariū parum sulphuris citrini qm̄ combaretur: et sumantur de eo. viij. aur. et totum illud fit tritū et cribellatū. Au ri vero combustio est ita: oportet vt aurum li metur donec fiat simile terre et sit cū eo aure⁹ vnus ex amiocb et remaneat cum auro donec liquescant vtraqꝫ simul: deinde dimittatur per horam vnam: deinde limetur iterum et addā super ipsum aur. vnus ex alamiocb: et limetur iterum cū lima: deinde frigatur in cocliario et fundatur super ipsum aqua salis: et ferueat do nec consumatur aqua et remaneat aurū et ala miocb: deinde teratur in mortario bene donec fiat sicut puluis. et misceatur cum medicinis. Mundificatio autem alsulendati est sm̄ hunc modum: sumatur de aqua alasce et vrina vac ce: proijciantur ambe super alsulendati in vase nouo in tanta quantitate qꝫ submergant ipsū: et ponatur in sole calido hora vna: deinde frice tur vehementer et colet̄ aqua ab eo in vase no uo et ponatur in sole tribus diebus: deinde co letur et sumatur fex eius spissa: deinde sumant̄ aqua albasce et vrina super alsulendati et pul uerizetur sicut puluerizata fuit prius: et fiat il lud tribus vicibus: deinde ponatur in sole. xx. die donec igrossetur: et fiat similis melli et de nigretur sicut pix.

¶ De modo alsulendati minoris. Ca. VIII.

Et iuuamenta eius sunt sicut iuuamē ta maioris. Re. alsulendati colate par tem vnam et alcoꝛ partes. iiij. teratur alcoꝛ et misceatur cum eis quātū est pondus eorum de melle et quantū ipsum est de zuccaro et quantum est medietas mellis de butyro vaccino et reponatur in vitreata. et do sis eius sit aur. i. cū lacte vaccino tepido. Mo dus medicamenti cōferentis lepre. Re. myro. nigrorum mundatorum et myrobola. citrino. mundatorum et. ʒʒ. omnium ana. ʒ. x. ameos ʒ. v. althi horribus de guarich: aque deguar rich et aldeguarich est quatuor lib. de baldach donec cōsumantur due tertie et remaneat: de inde exprimatur et coletur et proijciatur super colatū de melle quod sufficit ei et detur in po tu de eo lib. i. et inungatur super totum corpus infirmi butyrum vaccinū: et sedeat in sole do nec sudet: et precipiatur vt ambulet post illud lx. passibus. et iaceat aliquādo super latus suū dextrum: et aliquando super latus suum sini strum: et semel super ventrem suum: et semel super dorsum suum. et cibetur pane et melle quantitate abbreuiata. vij. diebus ita vt linian tur ei medicine omni die.

¶ De modo epithimatis lepre. Cap. IX.

Sumatur serpens niger excoriatus et decoletur et ponatur in vas et fundan tur super ipsum de aceto forti. ʒ. viij. aque. ʒ. i. et alseitaragi humidi et radi cum dragontee amborum ana. ʒ. xij. decoqua tur super ignem lenem donec decoquatur ser pens: deinde coletur cū panno et separentur ossa a carne: deinde ponatur fex in vase vitreo. Cum ergo volueris curationem precipe ei vt radat pilos superciliorum et caput et lini desu per ex illo tribus dieb⁹. Modus epithimatis

alterius. Recipe staphisagrie ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ mundatoꝝ ⁊ emblicoꝝ oium ana partes vnaꝫ frigantur cuꝫ oleo antiquo ⁊ liniatur cũ eo latus vel locus postquaꝫ ablutur cũ decoctione sentieis cumonuꝫ ⁊ balaustie. Et iteruꝫ comburantur myrabolani ⁊ galle ⁊ liniantur desuper cuꝫ aceto. Cibi autem eorum sunt omnia que sunt velocis digestionis boni chimi sicut carnis volatiluꝫ notoꝝ: scilicet caruꝫ iĩedebeg ⁊ pisces humidi leuis carnis cũ speciebus que sunt necessarie. Et melioꝝ cibus eoꝝ est panis de simila mundus ⁊ panis candarusi ⁊ sorbitiones facte ex eis ⁊ olera humida ⁊ est necessarium vt permisceantur cuꝫ eis que sunt sicut sicla ⁊ raphanus ⁊ porri. Et nõ oportet vt negligatur administrare incisiua ⁊ propie ante mundificationem: sicut capparis ⁊ feniculuꝫ ⁊ porri. ista cuꝫ mundificant eoꝝ cibos a superfluitatibus ⁊ preparãt superfluitates expulsioni. Cũ ergo administraueris medicinas laudabiles: nunc administra etiam hoc regimẽ: ⁊ pisces salsi in hoc capitulo sunt valde boni eis ⁊ nos promptiores sumus super ista cũ volumus vt faciamus eos vomere aut ventrem eorum soluere. Et caulis confert eis cum proprietate sua: ⁊ panis cuꝫ lacte ⁊ melle ⁊ ficus ⁊ vua ⁊ passule ⁊ amigdale torrefacte ⁊ carthami ⁊ pinee: ⁊ que fiunt ex istis cõferunt eis. Et oportet vt comedat in die bis sꝫ mensuram digestionis. Nam semel comedere nocet eis. Et non bibat vinum cuꝫ excitatur egritudo nisi parum. ⁊ cuꝫ quies est egritudinis bibat de subtili quod non est antiquũ quantitate temperata consueta. Et quando cadunt pili superciliorũ ex superciliis ⁊ similuꝫ tunc fiat curatio cuꝫ cura alopitie: ⁊ reliquoꝝ que dicemus in libro decorationis.

¶ De modo epithimatis alterius. Ca. X.

Umantur staphisagrie ⁊ myrabolanoꝝ nigroꝝ mundatoꝝ ⁊ emblicoꝝ omniuꝫ ana pars .i. ⁊ frigantur cuꝫ oleo omphacino ⁊ liniatur cũ eo locus postquam ablutus est cum decoctione senticum ⁊ balaustie. Modus alius: comburantur myrabolani ⁊ galle ⁊ liniantur cuꝫ aceto desuper.

¶ Fen quarta de solutione continuitatis ⁊ est preter id quod pendet cuꝫ fractura ⁊ algebra. Et quattuor tractatus.

¶ Tractatus primus de vulnerib' in mẽbris.

¶ Sermo vlis de solõne ꝯtinuitatis. Ca. I.

Iam ostendimus in libro primo species solutionis continuitatis secunduꝫ modos qui necessarij fuerunt in loco simili illi.

¶ In ꝑcedente fen determinauit Auic. de apatib' ⁊ curis ipsoꝝ. In ista fen 4ᵃ determiat Auic. de solõne ꝯtinuitatis ⁊ cura ipsi'. ⁊ determiat in ista fen Auic. de oi solõne cõtinuitatis que accidit mẽbris preterquam de fractura ossiuꝫ ⁊ algebra. i. dislocatione. De istis enim solutionibus continuitatis que sunt fractura ossium ⁊ dislocatio ipsorum determinat Auicen. in fen sequenti ⁊ de curis ipsarum. ⁊ diuiditur fen ista quarta in qua determinat de omni solutione cõtinuitatis preterquaꝫ de fractura ⁊ dislocatione in quattuor tractatus. In pmo tractatu determinat de vulneribus ⁊ curis ipsorum. In scdo determinat de vlceribus ⁊ eorum curis. In tertio determinat de solutione continuitatis que dicitur attractio ⁊ contusio ⁊ similia. In quarto tractatu determinat de solutione ꝯtinui que accidit in neruis. Tres tractatus spectant potius ad solutionem cõtinui que accidit in membris carnosis. quartus auteꝫ tractatus spectat ad solutionem continui que accidit in membris neruosis. secunda pars ibi vbi incipit secundus tractatus. ibi (Iaꝫ sciuisti in libro primo que sit intentio contusionis.) tertia pars vbi est tertius tractatus incipit. ibi (Ulcera generãtur a vulneribus.) quarta pars vbi est tractatus quartus incipit ibi. (Neruus enim ꝓpter vehementiã sensus ⁊c.)

¶ Prima pars diuiditur in duas. In ꝑma parte Auicen. ponit quendã sermoneꝫ vlem de solutione continui in oibus membris. in secunda parte exequitur in spãli de solutione cõtinui que est vulnus. scda ibi (Membra in qbus cuꝫ cadit vulnus.) Prima pars diuiditur in partes duas. In ꝑma parte volens ꝯtinuare ea que dicuntur hic ad ea que dicta sunt in ꝑmo libro ostendit quid dictum sit de solutione cõtinui in libro ꝑmo. In scda parte ostendit quid opꝫ dici hic de solutione continui vlr anteq̃ꝫ loquatur de ea particulariter ⁊ sm curam. scda ibi (Et volumus nunc inuenire.) Dicit ergo ꝑmo. Iaꝫ ostendimus in libro ꝑmo. s. fen. 2ᵃ. cap.° de egritudinibus solutionis continui generaliter species solutionis cõtinuitatis sm modos qui necessarij fuerunt in loco sili illi. s. sm modos generales ⁊ vles: q2 in libro primo ea que traduntur: tradunt vniuersalia ⁊ modo vniuersali. ¶ Intellige aũt hic q̃ nõ solũ Auicẽ. in ꝑmo libro fuit locutus de solutione continuitatis q̃ꝫtum ad suas species in vli. sed etiaꝫ fuit locutus de ipsa q̃ꝫtum ad curam in vli. ⁊ hoc fecit in quarta fen. cap.° 18.° de medicationibus solonis continuitatis gnãliter. ¶ Ulterius intellige q̃ per hoc quod dicit hic Auicen. dat intelligere q̃ illum qui vult scire ⁊ intelligere ea que hic dicuntur oportet ꝑmo redire ad ea que dicta sunt in libro primo de solutione cõtinuitatis taꝫ theorice q̃ꝫ practice. sicut etiã Auic. dixit supra in principio tertie fen de apostematibus. dixit enim q̃ illum qui vult intelligere ea que ibi dicuntur particulariter opꝫ ꝑmo redire ad ea que dicta sunt de apostematibus in vniuersali. Et silr etiam qui vult itelligere ea que hic dicuntur oportet ꝑmo redire ad ea que dicuntur in primo libro de solutione continuitatis generaliter. Et ratio breuiter huius est. quia sm q̃ habetur ex doctrinis philosophicis. vniuersalia sunt sicut priora. specialia aũtẽ ⁊ particularia sunt sicut posteriora. nunc autem posteriora non possunt sciri nisi prius sciantur priora. ergo ea que hic dicuntur ⁊ in aliis libris particularibus nõ possunt sciri nisi prius sciantur ⁊ itelligantur ea que dicta sunt in primo libro cum sit liber vniuersalis. ¶ Sed anteq̃ꝫ vlterius procedamus vt melius itelligantur ea que dicontur

breuiter oportet notare duo que eliciuntur ex dictis Auicen. in primo libro. fen secũda. Primum quod oportet notare est de diffinitiõe solutionis cõtinui. secundum autem quod oportet notare est de causis eius. ¶ Circa primum intellige sm q potest extrahi ex dictis Auicẽ. in libro p̃mo. fen secũda. capitulo secũdo. de diuisionibus dispositionũ solutionis cõtinuitatis sic potest diffiniri. Solutio continui est morbus simplex communis qui communiter potest accidere omnibus membris tam consimilibus q̃ officialibus. hec enim diffinitio bona est. quia denotat essentiam diffiniti ⁊ separat ipsum ab alijs morbis. nam in eo quod dicitur est morbus simplex tangitur genus ipsius. ⁊ per hoc distinguitur ⁊ separatur solutio cõtinui a morbis qui sunt alterius generis sicut a morbis cõpositis. In hoc autem q dicitur communis tangitur differentia specifica ipsius diffiniti. ⁊ per hoc distinguitur ⁊ separatur a speciebus que sunt contente sub illo genere. s. ab egritudinibus complexiõis ⁊ ab egritudinibus compositis. est ergo diffinitio que dicta est perfectissima.

Sed forte aliquis obijciet contra hoc quod dicitur q solutio cõtinuitatis est morbus communis qui cõmuniter accidit omnibus membris. nam etiam mala complexio accidit omnibus mẽbris cõmuniter. ergo mala cõplexio erit etiam morbus communis. ¶ Ad solutionem istius dubitationis est intelligẽdum q forma membrorum ponitur a medicis esse triplex. quedam est forma propria membrorum consimilium. quedam autem est forma membrorum officialium propria. quedam autem est communis vtrisq; in qua ambo communicant. Forma propria consimilium membrorum est complexio. nam prima complexio est in membris cõsimilibus eo q membra consimilia sunt immediate cõposita ex elementis ex quorum actione ⁊ passione resultat complexio p̃ma in ipsis membris consimilibus: ⁊ si etiam sit complexio in membris officialibus tunc nõ est nisi per complexionem membrorum similium ex quibus componitur officialis. ⁊ ideo complexio membrorum officialium vocatur complexio secũda. quia resultat ex complexione prima mẽbrorum consimilium. ⁊ ideo proprie ⁊ principaliter complexio est forma membrorum consimilium. forma autem propria membrorum officialium est compositio. nam compositio componit ipsis mẽbris officialibus. quia componuntur ex diuersis partibus. ⁊ propter hoc etiam membra officialia vocantur membra composita. Forma autem communis membrorum consimilium cũ officialibus est vnitas. nam vnitas reperitur tam in cõsimilibus q̃ in officialibus. vnumquodq; enim membrum est vnũ. modo tunc sm istas tres formas ⁊ naturas membrorũ accipiuntur distinctiones omnium egritudinum. quia omnis egritudo aut fit sm peccatum complexionis aut sm peccatũ compositionis aut sm peccatum vnitatis vt quia dissoluatur vnitas membri. modo egritudo que fit sm peccatum complexionis est egritudo propria mẽbrorum consimilium. quia ⁊ si accidat mẽbris officialibus hoc est per membra cõsimilia. quia complexio prima competit consimilibus ⁊ secundario officialibus. ⁊ ideo talis egritudo vocatur consimilis. ¶ Egritudo autem que fit per peccatum cõpositionis est propria mẽbrorum officialium nec accidit membris consimilibus nisi inquantũ ipsa sunt in officialibus. vnde si accidat mẽbris cõsimilibus hoc est per officialia. ⁊ ideo vocatur talis egritudo officialis. egritudo autem que fit per peccatum in vnitate est egritudo cõmunis ⁊ officialibus ⁊ cõsimilibus. quia non accidit officialibus per consimilia sicut mala complexio. nec accidit consimilibus per officialia sicut egritudines compositiõis. sed vtraq; potest accidere per se ⁊ equaliter quia fit in natura cõmuni vtriq;. ⁊ ideo solutio continui optime vocatur morbus cõmunis. ⁊ per hoc quod dictum est patet solutio ad dubitationem predictam. quia ⁊ licet mala complexio accidat omnibus mẽbris tamẽ quia non fit equaliter sicut solutio cõtinui. ideo nõ dicitur morbus cõmunis. ¶ Circa secundum autem quod proposui etiam ostendere scilicet de causis solutionis continui notandum breuiter sm q potest extrahi ex dictis Auicẽ. fen secunda. capitulo de causis solutionis continui q cause solutionis continui. quedam sunt intrinsece ⁊ quedam sunt extrinsece. intrinsece autem sunt aut humor aut ventositas. humor autem est causa solutionis continui aut ratione quantitatis qua extendit continuum ⁊ ipsum dissoluit. aut est causa ipsius ratione male qualitatis puta caliditatis frigiditatis humiditatis vel siccitatis. Uentositas autem est causa solutionis continui. aut ratione sue nimie extensionis. aut ratione motus scindentiũ. Cause autẽ extrinsece sunt sicut ensis lapis ⁊ similia. Tũc sequitur illa pars.

¶ Et volumus nunc inuenire summas de speciebus earum quas oportet nobis esse notas ante illud quod volumus declarare.

¶ In qua parte Auicẽ. postq̃ ostendit quid locutus est de solutione continui vniuersaliter in libro p̃mo ostendit hic quid oportet dici adhuc de solutiõe cõtinui vniuersaliter anteq̃ loquatur de ea specialiter ⁊ sm curam. Et diuiditur hec pars in duas. primo ostendit quid oportet adhuc dici de solutione continui vniuersaliter. secundo exequitur. ibi secunda. (Dico ergo q nos conamur.) Dicit ergo p̃mo dictum est quid iam ostendimus in libro p̃mo de solutione cõtinui. ⁊ volumus nunc. s. hic inuenire summas de dispositionibus earum. i. specierum solutionis cõti. ⁊ intellige summas speciales sm diuersitatem membrorum. vnde sunt speciales respectu illarum que tradite sunt in primo libro. sed sunt generales respectu illarum que traduntur hic in ista fen. Et ille summe quas oportet inuenire sunt an continuitas redeat in omnibus membris vera. aut in quibusdam mẽbris redeat vera ⁊ in quibusdam per contactum: quas. s. summas oportet nobis esse notas ante id qd volumus declarare. i. oportet prius scire anteq̃ determinemus specialiter de solutione continui sm curam. Deinde cum dicit.

¶ Dico ergo q nos conamur in quibusdam mẽbris quorum cõtinuitas est soluta vt redeat eorum continuitas sicut fuit ⁊ illud sicut in carne ⁊ conamur in quibusdam eorum vt remaneat contactus eorum cum conseruatione: licet nõ redeat ipsorum continuitas ⁊ illud in ossibus nisi in ossibus puerorum ⁊ infantium. In eis enim quandoq; speratur reditus ille. De neruis vero et venis dixerunt quidam medicorum q non redeunt continuitate: immo fortasse remanet in eis contactus conglutinationis cõseruatione currente super eos et contingit eos. et dixerunt quidam q illud non prouenit nisi in arterijs solis. Gal. vero tam contradixit eis istud et dixit. immo quãdoq; incarnantur arterie per testimonium experientie. et cum concessione ratiocinationis. Testimonio vero quoniam nos iam vidimus arteriam que est sub basilica et caput arterie temporis et cruris incarnari. et concessione que est ex ratiocinatione. quoniam os

est extremitas in duritie ꝛ nō incarnat̄ nisi parū in īfantib⁹. ꝛ caro q̄ est extremitas in lenitate icarnat̄. ꝭ vene ꝛ arterie sunt medie īter ossa ꝛ carnē. quare opꝫ vt sit earū dispō inter carnē ꝛ ossa. ergo sunt minus recipiētes īcarnationē q̄ȝ caro. ꝛ facilius suscipientes eā q̄ȝ ossa: ꝛ incarnant̄ quando sectio est minima ꝛ parua: ꝛ corpus est humidū et lene. et nō icarnatur in diuersificato ab eo. Et hic est modus disputationis rhetoricus vel theoricus. et illud in quo cōfiditur est experimentum.

¶ In pte ista ꝓsequit̄ de quo modo ꝓposuit esse determinandū ante oīa alia. ꝛ duo facit. Primo ostēdit in qb⁹ mēbris restauratur ꝛ redit cōtinuitas vere ꝛ in qbus non. sed solum redit ibi cōtinuitas scđm cōtactū metaphorice ꝑ sarcoide. ꝛ hoc dico ꝙ ostendit in membris de qbus nō est dubitatio apud antiquos. scđo ostēdit hoc in membris de qbus sunt diuerse opiniones. scđa ibi (De neruis aūt ꝛ venis.) Dicit pmo ꝛ pꝫ. scđa pars diuidit̄ in ptes duas. qꝛ pmo ponit opiones quorundā circa quedā membra. scđo eas īprobat ꝑ dicta Gal. scđa ibi (Galien⁹ vo iam cōtradixit eis.) Dicit pmo ꝛ pꝫ. Tunc Auic. iprobat illas opiones ꝑ dicta Gal. Et diuidit̄ hec pars in ptes tres. In prima pte īprobat illas opiones Gal. ꝑ expiētiā ad sensuꝫ. scđo iprobat eas ꝑ rōnem. tertio cōparat expimentū ꝛ rōnem adinuicē cui sit magis credendū. scđa ibi (Et cōcessiōe q̄ est ex ratiocinatiōe.) tertia ibi (Et hic est modus disputatiōis) In pmis duab⁹ ptibus. qđ dicit pꝫ. De tertia pte dicit. Et hic est modus disputatiōis fm quē modo dixit Gal. theoricus. i. rōcinatiuus qi est per rōneꝫ. ꝛ id in quo confidit̄. i. id ꝑ qđ magis cōfidenter credimus est expimētū. ¶ Sꝫ tu dices videt̄ ꝙ id qđ dicit hic Auic. sit falsuꝫ. s. ꝙ magis sit cōfidendū ꝛ credendū expimēto q̄ȝ rōni. Nā fm sniaꝫ Galieni in cōmēto afo. in pn⁰. Expimentū fallax est quod nō rōne firmat̄. Si ḡ expimentū firmat̄ ꝑ rōnē magis ergo credendū est rōni q̄ȝ expimento. ¶ Dōꝫ est ꝙ aliquid pōt dici notius ꝛ magis credendū duobus modis. Uno⁰ fm quid ꝛ quo ad nos ꝛ cognitione sensitiua. Alio⁰ pōt dici aliqd notius ꝛ magis credendū simplr. Si loq̄mur primo mō sic expimentū est magis notū. s. quo ad nos ꝛ quo ad operationē ꝛ cognitionē sensitiuā. qꝛ opatio ꝛ cognitio sensitiua habēt fieri circa singularia sicut ꝛ expimentū. ꝛ ideo quo ad hoc est notius expimētū ꝛ ei magis creditur. ¶ Simplr aūt rō est notior qꝛ ē notior quo ad itellectuꝫ cuius cognitio simplr prior ꝛ notior est cognitiōe fm sensuꝫ. Iteruꝫ etiā qꝛ rō facit cognoscere ꝓpter quid. Experimentū aūt facit cognoscere qꝛ. cognitio autēꝫ ꝓpter quid simplr ꝛ fm nām reꝝ est notior ꝛ prior ꝛ magis credēduꝫ cognitione. qꝛ. ꝛ iō rō simplr est notior ꝛ magis credenda expimento. Sꝫ quo ad nos ꝛ fm quid expimentuꝫ est notius ꝛ magis ei credit̄. ꝛ hoc est qđ dicit Ga. in teg. ꝙ sꝫ naturā reꝝ indicandū est a causis que indicatio fm rōnem est. sꝫ fm cognitionē nr̄am indicandū est a signis que est indicatio fm sensuꝫ ꝛ expimētalis. Qn̄ ḡ tu dicis ꝙ Auic. dicit hic ꝙ magis credimus expimento. possumus dicere ꝙ itelligit hic q̄tum ad cognitionē nr̄am sensitiuaꝫ ꝛ fm quid nō aūt simplr. ¶ Uel possumus dicere ꝙ hic cōparat expimentū ad rōnem debilē. Unde si cōpuret̄ verū expimentū ꝛ certificant̄ oēs cōditiones eius ad rōneꝫ debilē tunc magis credimus expimento. si aūt cōparemus rōnē bonā ꝛ fortē ad expimentū debile tunc magis credimus rōni vt planū est de se. Si autēꝫ accipiatur vtrūq; simplr ꝛ in suo potentissimo esse vt expimentū verū ꝛ forte ꝛ rōnē verā ꝛ fortē tūc distinguendū est vt prius dixi ꝛc̄.

¶ Sūma de vulneribus in mēbris. CAP. II.

Membra in qbus cū cadit vulnus magnificatur eius nocumentū ꝛ interficit fm plm ꝛ forsasse nō interficit nisi raro sunt sicut vesica ꝛ cerebrū ꝛ renes ꝛ intestina minuta ꝛ epar q̄uis sit possibile vt saluetur super ea cū est leue. In corde aūt non sperat̄ salus cuꝫ in eo accidit vulnus. Et plurimum ille cui accidit vulnus in ventre suo cum accidit ei nausea aut singultus aut solutio ventris moritur.

¶ Supius Auic. posuit quēdā sermonē gnālem de solone cōtinui. In pte ista exequit̄ in spāli de solone cōtinui q̄ est vulnus. Et diuidit̄ ps ista in ptes duas. In pma pte Auic. ponit quādā summā de vulnerib⁹ que est de indiciꝫs mortis ꝛ piculi vulnerū fm ꝙ accidūt in qbusdā mēbris. in 2ª pte exequit̄ de cura vulnerū. 2ª ibi (Uulnus carnosum.) Pria ps diuidit̄ in ptes duas. In pma pte oñdit in qbus mēbris vulnera idicant mortē ꝛ piculū. In scđa pte: quia sunt q̄dā alia idicia vulnerū qbus cōicant vlcera oñdit ꝙ obseruāda sunt ēt talia indicia q̄ dicta sunt in caplo de vlcerib⁹ in qbus indiciꝫs cōicant vlcera ꝛ vulnera. 2ª ibi (Et opꝫ vt tu obserues.) Pria ps diuiditur adhuc in duas. In pma pte ostēdit in qbus mēbris vulnera indicāt mortem absolute. 2º oñdit in qbus mēbris vulnera indicāt mortē nō absolute fm ꝙ vulnera sunt: sꝫ cū q̄dā cōditione iuncta. 2ª ibi (Et cū vuln⁹ est in loco.) Dicit ḡ p⁰. mēbra in quibus cū cadit vulnus ꝛc̄. Et forsasse nō iterficit raro. i. ꝛ forsasse vulnus exñs in talibus mēbris nō iterficit aliqñ q̄si velit dicere Auic. ꝙ sꝫ plm vulnus exñs in talibus membris iterficit: aliqñ tñ potest esse ꝙ nō iterficit: ꝛ tūc Auic. cōnumerat illa mēbra in qbus cū accidit vulnus iterficit fm plm dicēs sicut vesica ꝛ cerebrū ꝛc̄. ꝛ id qđ Auic. dicit hic Ypp. optime ponit in quodā afforismo sexte particule cū dicit. vesicā icisaꝫ habere aut cerebrū aut cor aut dyafragma aut renes aut itestinorū aliqđ graciliū aut ventrē aut epar mortale. ¶ Et itellige ꝙ hoc non solū est verū si vulnus accidat in istis mēbris. sꝫ etiā hoc est verū de pulmone. qꝛ si vulnus deuenerit vsq; ad pulmonē etiā ē mortale fm ꝙ ponunt omnes auctores. ¶ Intellige autē circa istā pteꝫ pmo de signis significātibus vulnus esse in tali membro. qꝛ Auic. nō videtur ponere signa significantia esse vulnus in aliquo istoꝝ membroꝝ nisi quādo vulnus accidat in ventre cū dicit. Et plm qdeꝫ ille cui accidit vulnus ꝛc̄. ponit eni ibi ꝙ si vulnus accidit in ventre ꝛ sequatur nausea aut singultus aut solo ventris ꝙ tunc ille moritur. qꝛ tunc significat̄ vulnus esse in stomaco sicut si accidit nausea vel singultus: aut in itestinis si accidat solo ventris. sꝫ etiaꝫ solo ventris possit accidere quādo vulnus est in stomaco. de vulneribus autēꝫ alioꝝ membroꝝ signa nō ponit. ¶ Et ideo itellige ꝙ signa significantia vulnus esse in predictis mēbris sunt. qꝛ si vulnus est in vesica tūc vrina egreditur ex eo. Si aūt vulnus est in cerebro tunc signa eius sunt soda vehemēs ꝛ scotomia ꝛ vertigo ꝛ rubedo in oculis ꝛ iflāmatio ꝛ rubedo lingue ꝛ spasmus ꝛ permixtio itellectus ꝛ vomitus colere. ꝛ forsasse egredit̄ sanguis ex naribus vel auribus. Et forsasse abscidit̄ sermo ꝛ egredit̄ ex loco vulneris humiditas alba similis puls. ꝛ hoc est quādo cerebrū icidit̄ aut exit ex eo simile aquositati carnis. ꝛ hoc est maxime quādo icidit̄ panniculus. ꝛ hec oīa signa maxime apparēt qñ vulnus est oīo mortale. Si aūt vulnus accidat in corde tūc signa eius sunt vuln⁹

est pp̄e mām̄illam sinistrā ⁊ currit ex vulnere sanguis ni-
ger. ⁊ sequitur id frigus extremitatū ⁊ sudor frigidus ⁊ sin-
copis. ⁊ si tale vulnus fit a sagitta q̄ ifigatur in eo tūc sen-
titur q̄si ipsa sit ifixa in re dura nō in vacua. ⁊ fortasse mo
tus sagitte ē sicut motus pulsus. Si aūt est in dyafragma-
te tūc pcussio est facta pp̄e costas paruas. ⁊ anhelitus erit
spissus ⁊ magnus cū dolore vehemēti ⁊ suspirio ⁊ cōmotio-
ne vtriusq; humeri. Si autē vuln⁹ est in stomaco tūc cib⁹
indigestus emittit̄ p eius vulnus. ⁊ accidit aliqū nausea ⁊
singultus maxime qn̄ oīo est mortale sic dicit Auic. si aūt
vulnus est in itestinis tūc egestio exit p vuln⁹ ⁊ aliqn̄ egre
dit̄ itestinū aut zirbus. ⁊ aliqn̄ ēt sequitur solo vētris pp̄ de-
bilitatē itestini nō potētis continere. Si aūt vulnus est in
renib⁹ tūc vuln⁹ est a pte posteriori ⁊ egredit̄ aq̄sitas vri-
nalis mixta cū aquositate sanguīea. Si aūt vulnus est in
epate signū est multitudo sanguis fluēt⁹ ⁊ q̄ vulnus est in
parte dextra ⁊ loco vbi situat̄ epar. Si autē est in pulmo-
ne tūc signa sunt egressio anhelitus p vuln⁹ ⁊ q̄ sit anheli
tus frequēs ⁊ spissus ⁊ exitus sanguis spumosi subalbidi.
⁊ mutatio coloris patiētis ⁊ vasa. i. vene q̄ sequunt̄ collū
apparēt ⁊ experat isirm⁹ anhelitū magnū altū. ⁊ querit at-
tractionē aeris fridi. hec ḡ sunt signa significātia vulnus
in talib⁹ mēbris. ¶ Oz aūt te viteri⁹ itelligere ꝯ de cā q̄-
re vuln⁹ i talib⁹ mēbris raro sanat̄ s; vꝑl̄m interficit. Cā
aūt hui⁹ p maiori pte reddit̄ a Gal. in cō. pdicti affoꝛismi.
⁊ reddit̄ ab eo ibi duplex cā. Una spālis ⁊ alia generalis.
Spāles qdem cāe sunt. qꝛ si vuln⁹ fit in vesica de difficili
aut raro cōsolidat̄. qꝛ vesica ē subtilis ⁊ neruosa ⁊ sine san
guine. he aūt sunt due cause repugnātes icarnatiōi vulne
ris s̄m qd̄ manifeste apparet. Si aūt icarnat̄ vulnus eius
sic videmus qn̄ icidit̄ vesica vel lapis de ipsa extrahat̄. h
est qꝛ fit icisio in collo ei⁹ qd̄ carnosū ē. nō aūt fit icisio in
pte neruosa. Et si fieret ibi icisio nō cōsolidaret̄. sic ḡ vul-
nus qn̄ ē in sui pte neruosa qꝛ de tali pte eius itelligit h vt
pl̄z nō sanat̄. posse ē tn̄ forte vt aliqn̄ sanet̄ sic si sit icisura
parua ⁊ in etate puerili ⁊ in ꝯplone hūida in talib⁹ posse ē
vt aliqn̄ icarnet̄ vuln⁹ eius sic etiā est de aliꝫ mēbris ner
uosis. Silr ēt si vulnus accidat in cerebro vꝑl̄m ē morta
le cū cerebrū sit vnū de pncipalib⁹ mēbris corporis i quo
est pncipiū sensus ⁊ mot⁹. ⁊ ē pncipiū oīuz neruoꝝ. Un̄ ad
vulnus ipsi⁹ sequitur ꝯpati oēs neruos corporis. ⁊ p ꝯñs to-
tū corp⁹ spasmari. vn̄ mortalis. cū spasm⁹ in vulnere mor
tale. vt Ypp. dicit. posse est tn̄ vt aliqn̄ sanet̄ s̄m q̄ Gal. di-
cit in cō. pdicti affo. Dicit. n. q̄ vidit quēdā magne ⁊ cōca-
ue icisuꝫ cerebrū hr̄e: ⁊ tn̄ mortē euadere: qd̄ ꝯtigit: vt di-
cit rarissime. Un̄ dicit ipse q dicūt icisionē magnā ⁊ pfora
tionē in ipso eē mortale veri sunt. Si. n. vuln⁹ pringit vsq;
ad vētriculos cerebri pculdubio est mortale. Et ex h ap-
paret q̄ icredibile est id qd̄ dicunt qdā cyrugici se vidisse
iā de vulnere exire quādā ptē cerebri ⁊ tn̄ ifirmuꝫ euade-
re. qꝛ nedū ipossibile sit q̄ pars sube cerebri exeat: imo i-
possibile est vulnus sanari dūmodo pringat iferi⁹ vsq; ad
vētriculos cerebri: vt Gal. dicit. Sz qꝛ forte qn̄ vulnus ē
in capite cū fractura ē pringēs vsq; ad cerebrū expellitur
aliqn̄ p vulnus qdā humiditas viscosa q̄ est coadunata in
ptibus cerebri. q̄ hūiditas assimilat̄ sube cerebri credunt
illi cyrugici qd̄ sit qdā pars sube cerebri exiens p vulnus.
Iterū etiā hoc pōt esse qꝛ aliqn̄ virus ⁊ putredo a supiori-
bus ad iferiora descēdit ⁊ ibi actione nālis caloris digeri-
tur. Deinde nā mirabilis ipsam p mediū rupture foras ex-
pellit quā vidētes medici iperiti cerebri medullā esse esti-
mant s; decipiunt̄ cū hoc sit ipossibile pp̄ cām q̄ dicta est.
Apparet ḡ q̄ vulnus si sit in cerebro vꝑl̄m ē mortale. ali-
qn̄ tn̄ est possibile sanari maxie si sit paruū non pringens
multū ad iteriora ipsi⁹. Si aūt vulnus sit in corde tūc oīo
est mortale ⁊ nō sperat̄ in eo salus s̄m qd̄ dicit Auicē. ⁊ rō
h⁹ est qd̄ pōit pħs 3° de ptibus aīaliū. ibi ipse pbat q̄ cor
nō pōt pati solonē cōtinui. nec apa in sui suba remanente
vita. qꝛ facta pmutatiōe in pn̄° ⁊ si sit pauca maxima fit p-
mutatio in pncipiatis oīs ab hoc. eo q̄ pmutato ⁊ corru-
pto pn̄° nō est amplius ex quo fiat auxiliū aliꝫ ex hoc or-
tis. Nūc aūt cor est pncipiū vite ⁊ fundamentū totius cor
poris vt plane oēs phi cōcordāt. ḡ facta corruptiōe in ipso
⁊ dissolone facta in ipso fiet dissolo ⁊ corruptio in toto cor
pore cū nō amplius fiat ei auxiliuꝫ ab illo mēbro. ⁊ ideo si
fiat magnū vulnus in corde ⁊ pfundū statiꝫ morit̄ hō. Si
aūt fiat in eo paruū ⁊ supficiale pōt viuere p vnā diē vel p
vnā noctē. Sic ḡ vulnus in corde oīo est mortale ⁊ nunq̄
sanat̄. ¶ Ex hoc appāꝫ dr̄ia vulneris qd̄ fit in corde ⁊ in
aliꝫ membris q̄ hic ponit Auic. qꝛ vulnus in corde nullo
modo pōt sanari. in aliꝫ aūt membris pōt aliquādo sana-
ri vt cū vulnus est leue: vt Auic. ponit ⁊ ēt dcm̄ est. ¶ Si
aūt vulnus fiat in dyafragmate. ⁊ itellige: vt dicit Gal. q̄
fit in partibus neruosis dyafragmatis sicut sunt partes q̄
sunt in medio eius. partes eni laterales sunt magis carno-
se. ⁊ ideo citius recipiunt cōsolidationē: tunc tale vulnus
qd̄ fit in oībus partibus neruosis ipsius raro cōsolidatur
pp̄ter duo. Primo qꝛ tales partes neruose sunt: ⁊ ideo de
difficili consolidantur. ¶ Iterū etiā qꝛ dyafragma semp
est in motu motus aūt impedit cōsolidationem. ⁊ ideo vt
pl̄m vulnus in eo nō sanatur. aliquādo tamen sanatur si-
cut si sit paruū ⁊ in etate puerili ⁊ cōplone humida. ¶ Si
militer etiā si vulnus fit in stomaco raro sanat̄. ¶ Est tn̄
distinguendū: vt dicit Gal. qꝛ si incisio nō sit cōcaua bene
solidatur pp̄ter carnositatē maiorē ex parte exteriori. Si
aūt sit cōcaua penetrās ad latus aliud tunc rarissime con
solidatur cū sit membrū neruosuꝫ. ⁊ maxime ex pte iterio
ri. Et est etiā alia cā pp̄ter cibuꝫ qui ipm̄ aggrauat. Un̄ si
icisio penetrat vsq; ad latus itrinsecū ipedit̄ a cōsolidatio
ne. aliqn̄ tn̄ pōt cōsolidari sicut in pdictis cōditionibus q̄
dicte sunt in aliꝫ. ¶ Silr etiā isto mō: vt ibi dicit Gal. cō
uenit in renibus. qꝛ si penetret vulnus vsq; ad latus aliud
rarissime cōsolidat̄ pp̄ter decolationē vrine que fit in re-
nibus que qdē decolatio ipedit cōsolidationē. ¶ Intelli-
ge tn̄: vt dicit Auic. in 3° q̄ vulnera que fiūt in renib⁹ sunt
faciliora sanatiōis q̄ illa que fiūt in vesica: qꝛ renes sunt
magis carnosi q̄ vesica. ¶ Silr etiā si vulnus fit in itesti
nis subtilibus raro sanatur pp̄ter neruositatem eoꝝ. In
grossis aūt itestinis bene cōsolidat̄ ⁊ nō solū in etate pue-
rili verū etiā in aliꝫ etatibus pp̄ter carnositateꝫ eorum.
Et ideo signanter dixit Ypp. aut aliqd̄ itestinorum graci-
lium. ¶ Si aūt vulnus fit in epate tūc est mortale pp̄ter
fluxū sanguis qui sequitur: vt dixit Gal. Un̄ patientes mo-
riuntur anteq̄ vulnus solidetur. ⁊ hoc fit: vt dicit Gal. cū
sue vene icise sunt. ⁊ ideo dicit ipse. Arbitror q̄ verum di-
cunt qui dicūt q̄ vulnus epatis possit sanari cū icisio non
puenit ad cōcauitatē eius. ⁊ hoc est qꝛ tūc nō sequitur tātus
fluxus sanguis. Si aūt icisio pueniat ad cōcauitatem tūc
vꝑl̄m morit̄ patiēs pp̄ter fluxū sanguis anteq̄ vulnus
solidet̄. aliqn̄ tn̄ bene pōt solidari eo mō sicut dictū est in
aliꝫ. ¶ De vulnere aūt pulmonis est sciēduꝫ q̄ vulnera-
tio pulmonis aut est recēs aut antiq̄ si vulneratio eius est
recēs anteq̄ sanies in eo fiat. Tūc dico q̄ solidari pōt s̄z
qd̄ ponit Gal. in 5° particula de ige. sani. Et pōt solidari siue
fiat a cā exteriori. s. ex vulneratiōe facta cū lancea siue a
cā iteriori. ¶ Dico tn̄ q̄ etiā de difficili ꝯsolidat̄. qꝛ vul-
nus pulmonis de difficili cōsolidat̄. ⁊ hoc est pp̄ter motū
pulmonis. Membra aūt vulnerata ad hoc vt ꝯsolident̄
necesse est vt quiescāt. qꝛ ex motu ptes vulneris elonga-
tur ⁊ diuidunt̄. Cū ḡ pulmo sit semp in motu. ideo vuln⁹
eius difficulter ꝯsolidatur. Si aūt vulneratio eius sit an-
tiqua vt qꝛ iaꝫ in ea sanies colligatur tūc talis vulneratio

De paruo vuln. in corde pōt viuere p vnaz diem aut p vnā noctē aut parū magis aut minus etc.

De membra vulnerata ... vt quiescant ...

pulmonis appellaẽ ptisis ⁊ hāc impossibile est sanari siue fiat a cā iteriori siue a cā exteriori sicut ponūt oēs auctores. ℂ Et cā hui⁹ sicut ponit Serapio est triplex. Una est ꝑpter lōgitudinē vie vñ virtus medicīe ad locū ꝑuenire nō potest nisi valde remissa. aut est ꝑpter humiditatē pulmōis. humiditas autem īpedit ꝯsolidationē vulneris vel vlceris. qꝛ oīa vlcera īdigēt exiccatiōe. Tertia cā est propter suspiriū ⁊ cōtinuū motū pulmōis. ex motu aūt vlcus dilatatur plus. ℂ Sed his causis superaddit Auicē. alias que sunt magis essentiales vt mihi videẽ. ⁊ hoc idē etiā ibi dicit. qꝛ qñ vlcera pulmōis sunt facta saniosa tūc nō possunt curari nisi cū mūdificatiōe saniei. hoc autē fit cū crisi. talis autē augmētū efficit in dilatatiōe vlceris ⁊ disruptiōe eius. ⁊ cōmotio facta ī eo addit in dolore ⁊ dolor addit in attractiōe materiei ad ptē. ⁊ medicīe exiccatiue sunt ꝓhibētes sputū. quare īpossibile ē tale vlcus cōsolidari. Apparet ḡ cause spāles quare vulnus eueniēs in talibus membris est mortale. ℂ Causa aūt gñalis oīum istoꝝ est quā ponit Gal. in cōmēto ꝓmi afforismi. dicit. n. ꝙ nō solum his causis specialibus ista vulnera in his mēbris de difficili ⁊ raro curātur. sed etiā ꝑpter alia ista vulnera de difficili cōsolidanẽ. qꝛ in his membris sicut in exterioribus nō potest medicina imponi. ℂ Opꝫ aūt tertio te itelligere circa hoc ꝙ quādo dicimus vulnus esse mortale quod accidit in his membris ꝙ id est itelligendū cū distinctione quadā. qꝛ vulnus in his membris aliquando est mortale. qꝛ statim vel post paucū tempus iterficit. Aliquādo aūt est mortale. qꝛ tarde iterficit ⁊ non sanatur. potest tamē aliquo tempore remanere vita cū ipso. ⁊ hec diuersitas accidit sm̄ ꝙ vulnus accidit in mēbro magis nobili ⁊ magis requisito ad operationē vite tunc citius iterficit ꝙ̄ quādo est in alio membro nō ita faciēte ad necessitatem durationis vite. Accidit etiā hoc sm̄ magnitudinē ⁊ paruitatē vulneris. qꝛ cū vulnere magno minus potest stare vita ꝙ̄ cū vulnere paruo cū plus ledat vuln⁹ magnū ꝙ̄ paruū. hec ergo sunt que oportet intelligi circa hāc partem. Deinde cum dicit Auic.

ℂ Et quādo vulnus est in loco in quo oꝫ vt vehemēs fiat dolor ⁊ apā sicut sīt capita lacertoꝝ ⁊ posteriora eoꝝ ⁊ ꝓprie illoꝝ qui sunt neruosi ⁊ non accidit apostema significat illud nocumentum intrinsecum ad quod conuertunẽ materie: ⁊ nō ꝑueniunt ad vulnus.

ℂ In pte ista Auic. cū oñdit in qbus mēbris vulnera sunt ꝑiculosa ⁊ mortalia sꝫ ꝙ vulnera. h oñdit in qbus mēbris vulnera sunt ꝑiculosa ⁊ mortalia supposita q̄dā cōditiōe cū dic. Et qñ fia: vehemēs dolor. i. ad qḋ vuln⁹ quī ē in tali mēbro oꝫ seq vehemēs dolor ⁊ apata. i. tumores ī ptib⁹ circūstātib⁹ vulneris. sic sunt capita lacertoꝝ ⁊ posteriora eoꝝ. i. sic sunt vulnera fcā in capitib⁹ lacertoꝝ ⁊ finib⁹ eorū. ⁊ ꝓpe. s. in capitib⁹ ⁊ finib⁹ illoꝝ. s. lacertoꝝ q sunt neruosi. i. in qb⁹ sunt multi nerui. qꝛ qñ vulnera fiūt in talib⁹ mēbris tūc ad ea oꝫ seq vehemēs dolor ꝑꝑ subtilitatē mēbri ⁊ nō accidit apā. i. ⁊ nō accidit tumor in ptib⁹ circūstātib⁹ vulneris istoꝝ mēbroꝝ significat id. s. nō accidere tumorē in vulnere taliū mēbroꝝ nocumētū itrīsecū ad qḋ ꝯuertunẽ māe. i. significat h qḋ humiditates ⁊ virulentia q̄ debēt venire ad vuln⁹ dispgūẽ ꝑ mēbra iteriora sicut ꝑ neruos. ⁊ ꝑ ꝯñs pñt iducere spasmū ꝑruptionē rōnis ⁊ febres q̄ in vulnere mortalia sunt. sunt ḡ hec vulnera q̄ accidunt in his mēbris mortalia fcā hac suppōne. s. ꝙ nō accidat tumor in vulnere q oꝫ accidere ī ipso qñ est in talib⁹ mēbris

Sed circa istam ℂ sicut sunt capita lacertoꝝ ⁊c. ptē pōt cadere duplex dubitatio. Una dubitatio ē q̄ sint vulnera in qb⁹ oꝫ vt fiat vehemēs dolor ⁊ apā. ⁊ q̄re in his debeat fieri vehemēs dolor ⁊ apā. Alia dubitatio ē. vtrū istis vulneribus accidere apā sit bonū sicut dic Auic. ⁊ arguiẽ ad h. qꝛ videẽ ꝙ apā accidere in talib⁹ vulnerib⁹ sit malū. Primo qꝛ Aui. dic in lrā ꝙ vulnera in qbus oꝫ tumor apparere sunt illa q̄ accidūt in finib⁹ lacertoꝝ maxīe neruosoꝝ. ꝑ h vr̄ innui ꝙ ē maxime in vulnerib⁹ q̄ accidūt in mēbris neruosis. Tūc autē Aly. in dispōne regali. ca° de vulnerib⁹ neruoꝝ dicit ꝙ qñ vuln⁹ in neruis acciderit aut illis ꝓxima nō oportebit carnē supinducere donec multi trāseāt dies ⁊ ab apāte securus fueris. si eni neruis apā accidēt secur⁹ nō eris a spasmo q ad cerebrū attinget ⁊ patiētē ꝑdet. ḡ videẽ ꝙ hoc dicat Aly. ꝙ apā accidere in talib⁹ vulnerib⁹ est ꝑniciosū. Iterū etiā hoc idē vult Auic. ca° de vulnerib⁹ neruoꝝ. dicit enī ꝙ tota itentio in talibus vulnerib⁹ est in sedando dolorē qꝛ dolor ⁊ apostema pñt eē cā spasmi. ḡ ista superuenire ī tali vulnere ē malū. ℂ Auctores ponūt ꝙ qñ apostema iungiẽ cū vulnere vl̄ cū vlcere tūc apā īpedit curationē vulneris ⁊ vlceris ⁊ ꝑus oꝫ curari apā ꝙ̄ vlcus vel vulnus. curato autē apāte curaẽ vlcus vel vulnus. ḡ tūc apostema superuenire vulneri vel vlceri est malū cū īpedit curā eius. Amplꝰ aūt due egritudines nāꝫ magis molestāt quā vna. Cū ḡ qñ apā iungiẽ cū vulnere sint due egritudines. magis ḡ molestaẽ nā a vulnere ⁊ ab apāte ꝙ̄ si ibi eēt solū vuln⁹ ē ḡ nō bonū superuenire apā vulneri vel vlceri: imo malū. ℂ Ad ꝓmā dubitationē est dōm ꝙ vulnera in qbus oꝫ ꝙ vehemēs fiat dolor ⁊ apā sunt vulnera que cadunt in extremitatib⁹ ⁊ in finib⁹ lacertoꝝ neruosoꝝ: sicut Auic. dicit. ⁊ talia vulnera q̄ cadūt in extremitatib⁹ lacertoꝝ sunt sicut vulnera q̄ fiūt in fine q̄si iūcturaꝝ: sicut sunt illa q̄ accidūt crib⁹. ꝫ. supra genu vel īfra genu ⁊ sicut sunt illa q̄ accidūt supra iuncturā manus. ⁊ sic de aliꝗs ꝯsimilibus. ℂ Itē etiā vulnera in qbus oꝫ vt vehemēs fiat dolor sūt illa q̄ accidūt in neruis sicut punctura in neruo ⁊ īcisio ipsi⁹ ꝑ trāsuersum ⁊ etiā vulnera q̄ cadūt in mēbris in qb⁹ sunt nerui ⁊ chorde vel in mēbris vicinis his mēbris. Iterū et talia vulnera sunt vulnera q̄ fiunt in capite cū cōtusione ⁊ fractura ossis. ℂ Cā aūt q̄re in oībus istis oꝫ fieri vehemēs dolor est rōne sensibilitatis membri. nā q̄to vulnus fit in mēbro sensibiliori tāto ꝯsequitur ipm maior dolor. rōne aūt maioris doloris ꝯseqẽ apā magis in his ꝙ̄ in aliꝗs. qꝛ dolor exacuit reuma. ⁊ dr̄ a Gal. in teg. ⁊ dr̄ et in illo de īgenio sani. ꝙ nihil est causa apātis sicut dolor. Sic ḡ appet ꝙ in his vulneribus oꝫ sequi vehemēs dolor ⁊ apostema. ℂ Ad scðꝫ aūt qḋ q̄riẽ. s. vtrū apā accidere in vulnerib⁹ taliū mēbroꝝ sit bonū. Dōm ē ꝙ duplr̄ pōt itelligi ꝙ apā superueniat vulneri istoꝝ mēbroꝝ. Uno° pōt itelligi ꝙ apā superueniat vulneri h ē ꝙ totū vulnus apeẽ ita ꝙ ptes mēbri in q̄ ē vuln⁹ itrīsece ⁊ extrīsece ⁊ et circūstātes apenẽ. Et si sic itelligaẽ sic dico ꝙ apā superuenire vulneri vel vlceri ē malū ꝑ viā signi. ⁊ ꝑ viā cāe. Per viā signi qꝛ significat māꝫ dispgi ꝑ neruos. h aūt ē malū. ℂ Iterū et ē malū ꝑ viā cāe. qꝛ rōne apātis ibi gñaẽ maior molestia ⁊ gñatur et ibi extēsio ī neruo ⁊ replō. Uñ pōt cāri spasm⁹. h aūt est malū in vulnere. ⁊ de tali apāte arguunt argumēta ꝑdcā ꝙ nō ē bonū ipm superuenire vulneri sicut appet subtilr̄ intuēti. Alio° pōt itelligi qḋ apā superueniat vulneri h ē ꝙ tumor appareat in ptib⁹ circūstantib⁹ vulneri ⁊ id apā apparere in vulnere taliū mēbroꝝ ē signū bonū. ⁊ ipꝫ nō apparere est signū malū. ℂ Dico tñ signāter ī vulnere taliū mēbroꝝ. qꝛ ī vulnere cāuoso simplici qcūqꝫ tumor appeat ibi nō ē bonū: eo ꝙ īpedit curā simplicē ei⁹. sꝫ ī vulnere taliū mēbrorū talis tūor apparēs ē signū bonū. Naꝫ talꝫ tūor qñ appet ī ptib⁹ exteriorib⁹ circūstātib⁹ significat māꝫ ⁊ humiditates venire ad ptes exteriores ⁊ nō dispgi ꝑ mēbra iteriora. vñ

⁊ tres sunt cause difficultatis sanationis vulnerum pulmonis ut p[atet]

significat securitatē spasmi ⁊ permixtiōis rōnis. ⁊ etiā significat securitatē apātis in neruo in quo ē maxim⁹ tumor. et ī tale apā apparere in vulnere est bonū. Et hoc est qd dicit Ypp. in vna ꝑticula affo. Quibuscūqz tumores in vulneribus apparēt nō valde spasmanī neqz īsaniūt ⁊c. Quādo aūt talis tumor nō apparet tūc significat nocumētū intrinsecū ad qd ꝯuertunī mā̄e ⁊ nō ꝑuenit ad vuln⁹: vt dicit Auic. Et iō tūc est dubiū de spasmo ⁊ permixtiōe rōnis ⁊ apāte neruī ⁊ aliqs malis accñtib⁹. ꝓpter qd talē tumorez nō apparere in vulnere est malū. Et hoc est qd dicit Ypp. in eadē ꝑticula. Si in vulnerib⁹ magnis ⁊ fortibus tumor nō appareat magnū malū. laxa bona. cruda mala. Et ō tali apāte itelligit Auic. cū dicit ꝙ ipm nō apparere est malū. Argumēta aūt in ꝯtrariū arguūt de apāte itelligendo alio modo: vt dictū est. Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt tu obserues illud qd dicemus in capitulo vlcerū. de indicijs in qbus cōmunicant vulnera ⁊ vlcera. ⁊ post posuimus ea vsqz illud attēdētes ad illud qd est cōueniens.

¶ In pte ista Auic. postq̄ posuit qdā indicia mortis ⁊ periculi vulnerū ꝓut fiunt in qbusdaz mēbris ondit hic ꝙ qdaz sunt etiā alia indicia vulnerū obseruāda que qdē indicia qz cōia sunt vlceribus ⁊ vulneribus postposuit ea dicēda in tractatu vlcerū. sunt ḡ ibi regrenda. Que aūt sint ista iudicia in qbus cōicāt vlcera ⁊ vulnera apparebit in tractatu vlcerū. nā multa sunt indicia de vlcerib⁹ que qdez possunt applicari vulneribus ⁊ quo ad theoricā ⁊ quo ad practicā fm ꝙ ibi apparebit. Dicit ḡ Auic. Et opz vt tu obserues ⁊c. ⁊ post posuimus ea. s. vsqz ad tractatū de vlceribus attēdentes ad id qd est cōuenientius qz magis ꝯueniens fuit ea tradere ibi q̄ hic. ⁊ hoc ideo qz forte magis erat necessariū declarare illa indicia in vlceribus q̄ in vulnerib⁹ vel forte qz illa indicia magꝭ appropriant vlcerib⁹ q̄ vulneribus licz etiaz possint applicari vulneribus: ⁊ ideo conuenientius fuit ea tradere ibi q̄ hic. hoc aūt totū meli⁹ apparebit qñ exponem⁹ illū tractatū si deus voluerit.

¶ Sermo vlis de cura vulnerū. CAP. III.

Vulnus carnosuz non cūratur quin aut sit sectio plana recta aut sectio rotūda aut hñs latera: aut sectio cuz diminutione aliq̄tule carnis. ⁊ qñqz est profundū penetrās ⁊ qñqz discoopertum.

¶ Supius Auic. posuit quādā sūmā de idicijs mortis ⁊ periculi quorūdā vulnerū. In ista pte exequit̄ de vulneribus spāliter ponēdo curaz pdictoꝝ. ⁊ in isto ca⁰ pncipalr itēdit ponere curā vulnerū carnosoꝝ nō penetrātiū. lz aūt Auic. hic faciat aliquā mētionē de vulnerib⁹ q̄ fiūt in neruis: tñ h nō facit p se hicq; postea de vulnerib⁹ neruoꝝ Auic. faciat quēdā tractatū. Diuidit̄ aūt id capl'z in ptes duas. In pma pte Auic. ponit curā cōplete vulnerū carnosoꝝ nō penetrātiū in qb⁹ vulneribus nō est magnus tumor. In scda pte Auic. tāgit aliqd de cura vulnerū mēbroꝝ neruosoꝝ in qbus est magn⁹ tumor licz h faciat Auic. icidentalr ⁊ nō p se vt dictū est. z^a ibi (Et de vulnerib⁹ sunt qdā habētia tumorē.) Circa pmā pte Auic. ponit curā vulnerū carnosorū. Et duo facit. qz pmo ponit quādā distinctionē vulneꝝ carnosoꝝ. in z^a pte exequit curā illoꝝ. z^a ibi (Et vniuscuiusqz est regimē.) Dicit ḡ pmo vulnus carnosuz ⁊c.

Sed circa istam pte sunt tria itelligēda. Primū est itelligēdū circa rubricā Auic. ¶ Nā Auic. dicit in sua rubrica ꝙ iste sermo est sermo vlis de cura vulnerū. Nō eni iste sermo videt̄ vlis cū Auic. tangat hic in spāli curā oium vulnerū carnosorū ⁊ nō facit amplius in sequētibus aliud caplm spāle de cura ipsoꝝ. Dōm est ad hoc ꝙ qñ Auic. dicit ꝙ iste sermo est vlis nō oz itelligi ꝙ sit vlis. vt qz postea faciat alia capla spālia de cura istoꝝ vulnerū. ⁊ istud caplm sit soluz sicut vle ad illa. imo itelligendo illo mō iste sermo est spālis de cura vulnerū carnosoꝝ. ⁊ ꝓpter hoc dixi in diuidēdo itelligēdo isto mō ⁊ ꝙ Auic. exequit̄ hic de cura vulnerū specialiter. sed pōt itelligi ꝙ iste sermo est vlis. qz in isto capitulo Auic. tangit de cura oium vulnerū carnosoꝝ. ⁊ etiaz tangit aliqd de cura vulnerū neruosoꝝ. qz ergo tangit aliquid de cura oium vulnerū carnosoꝝ ⁊ etiā aliquid de cura vulneruz neruosoꝝ. ideo pōt dici iste sermo vlis. qz de omnibus vulneribus tāgit aliqd licz nō tractet de eis solūmodo vlr: imo tractet etiam de eis modo spāli. ¶ Uel posset dici iste sermo vlis. quia q̄uis Auicē. in isto capitulo determinat specialiter de cura vulnerū carnosoꝝ. nihilominus tamen Auicen. etiam in isto caplo ponit quandam curam cōem omnibus vulneribus carnosis. ⁊ nō solū est cōis omnibus vulneribus carnosis: imo etiam oibus vulneribus fm ꝙ post statim videbitur. qz ergo hic Auic. ponit canones generales curationis vulnerū ⁊ speciales. iō potest dici iste sermo vniuersalis fm qd dicit rubrica Auicen. ¶ Scdm qd est intelligendum circa istam partez est de diffinitione vulneris. Circa hoc autem breuiter intelligē quid est vulnus. nam vulnus est solo continui manifesta ex recenti tempore facta. In hoc quod dicitur solutio continui tangitur genus ipsius vulneris. in hoc autez qd dicitur manifesta tāgitur differentia vulneris per quā differret ab attractiōe ⁊ cōtusiōe ⁊ similibus. nam attractio ⁊ cōtusio ⁊ similia sunt solutio cōtinui ex recenti tempore facta. sed nō est in eis solutio ꝯtinui manifesta. imo quando fit in eis solutio continui manifesta dicimus ꝙ est ibi attractio cuz vulnere. bene ergo dictū est vulnus est solutio cōtinui manifesta. in hoc aūt ꝙ est ex recenti tempore facta tāgitur differentia ipsius vulneris ad vlcus. nam vlcus bene est solutio cōtinui manifesta: sed nō ex recenti tēpore facta. imo quādo vulnus antiquatum est ⁊ nō cōsolidatur: sed iam facit saniem ⁊ pus tunc nō amplius dicit̄ vulnus sed vlcus. ⁊ ideo vlcus dicitur plaga putrida. vulnus aūt dr̄ plaga recēs. Apparet ḡ dictā diffōnē assignatā esse bonā. ¶ Tertiū qd est itelligēdū circa hāc pte est de distinctiōe vulnerū. ¶ Propter qd itellige ꝙ vuln⁹ pōt distingui ⁊ diuidi multis modis. Nā vno⁰ distinguit̄ vuln⁹ ex pte sui. alio⁰ distinguit̄ ꝓut cōparat̄ ad mēbrū. Distinguit̄ aūt ex pte sui isto mō. qz vulneruz aliud est simplex aliud est cōpositū. Uuln⁹ simplex est: vt dicit Gal. z⁰ de ige. sani. cui nō associat̄ alius morb⁹ vel aliud accñs vel aliqua causa. Uulnus aūt ꝯpositū est cui associat̄ alius morb⁹ sicut est vulnus cui associat̄ apā aut mala cōplo aut ꝯtusio aut diminutio carnis vel cutis. vuln⁹. n. qd ē cū diminutione carnis vel cutis ē vuln⁹ ꝯpositū. ⁊ ē in eo duplex itētio curādi: sicut appet p Gal. in teg. ⁊ z⁰ de ige. sani. alio accñs hē est vuln⁹ cui associat̄ dolor. Alia cā sicut vuln⁹ qd iā ē alteratū ab aere. Nā stati qñ vuln⁹ alterat̄ ab aere fit ꝯpositū ⁊ nō ampli⁹ curat̄ vuln⁹ vt simplex: imo curat̄ vt vuln⁹ cōtusiuū. s. p cū emplris digestiuis donec fiat pus: ⁊ postea cū mūdificatiuis saniei: ⁊ vltio cū exiccatiis sicut appet p Auic. ca⁰ de vulnerib⁹. Hec ē ḡ distictio ex pte sui. s. ꝙ vulnerū aliō ē ꝯpositū ⁊ aliō simplex. ¶ Intellige ꝙ ista distictio vulnerū ē magꝭ ēentialꝭ ⁊ gñalis oi alia ⁊ ad ipaz oēs spēs vulnerꝭ reducūt̄. ¶ Distiguit̄ āt vuln⁹ alio⁰ i ꝯpatiōe ad mēbꝝ. Et h ē duplr. vl ꝯpando ipz ad diuersitatē mēbrorū ⁊ sic distiguit̄ vuln⁹. qz vuln⁹ aliō ē neruosū. aliō ē carnosū. aliō ē ossuosū. ⁊ aliō ē qd fit i mēbrꝭ exteriorib⁹. aliō aūt ē qd penetrat vsqz ad mēbra iteriora. ¶ Uel distigui vulnus i ꝯpatiōe ad vnū mēbꝝ. Et h ē multiplr. qz qñz distinguit̄ rōne figure quā recipit i mēbro. Nā qdaz ē vuln⁹ qd est sectio plana recta. aliō ē vuln⁹ rotūdū. aliō āt hñs latera. qñqz autē distinguit̄ rōne ei⁹ qd aufert̄ a mēbro. nā

quoddã est vuln⁹ qđ est cum diminutiõe carnis vel cutis. qñq₃ aũt distinguit rõne suꝑficiei vel ꝓfunditatis mẽbri.nã vulnus qđdã est in suꝑficie mẽbri discoopertum. qđdã est ꝓfundũ ⁊ cõcauũ in mẽbro. Hec ergo sunt distĩctiões ⁊ diuisiões quas põt recipere vuln⁹. ¶ Auicen.tñ hic nõ ponit oẽs istas diuisiões vulneris.ſ₃ p̄supponit pimã diuisioñe.ſ.ꝙ vulnerũ aliud est simplex aliud est cõpositũ.⁊ p̄supponit ẽt ſcđã diuisione q̃ est penes diuersa mẽbra.ſ.ꝙ vuln⁹ aliud est carnosũ ⁊ aliud ẽ ossuosũ ⁊c̃. Et tunc istis diuisiõib⁹ p̄suppositis diuidit Auic. vulnus carnosum penes alias diuisiões.diuidit ḡ pmo vuln⁹ carnosum a pte figure quã recipit in mẽbro dicẽs.vuln⁹ carnosum nõ euacuat̃ qñ aut sectio plana sit recta.per sectionem planã rectã itelligit sectioñe q̃ ꝓcedit in longũ ſm rectã lineã:aut sectio rotũda.per sectioñe rotũdã Auic. nõ intelligit sectioñe q̃ fit rotunda per ablatioñe carnis ⁊ cutis ⁊ ex vulnere ſ₃ figurã rotũdã: sed intelligit ꝑ sectionem rotũdã quãdo labia vulneris ita elõgant abinuicẽ ꝙ figura vulneris sit rotũda. vñ ⁊ hec sectio rotũda põt fieri sine diminutiõe carnis.qꝛ fit solũ per multã elongationem labiorũ adinuicẽ. Et ꝙ hoc sit de itentiõe Auicẽ. apparebit meli⁹.postea qñ ꝓsequet̃ de speciẽb⁹ istoꝝ vulnerũ.aut habẽs latera per sectioñe habẽte latera itelligit sectioñe q̃ est ſm figurã triangularẽ vel q̃drangularẽ.vel ſm aliã figurã q̃ nõ est circularis. Et silr intellige ꝙ Aui. intelligit hic sectioñe hñte latera nõ ꝓpter diminutionem carnis:sed ẽt ꝓpter elõgatioñe labiorũ dato ꝙ diminutio nõ sit vel sit pauca de qua nõ sit curãdũ. Et iõ nota ꝙ labia vulneris aut multũ elõgant̃ abinuicẽ ⁊ vtrũq₃ elõgatur ab altero tũc vulnus fit figure rotũde. qꝛ labia ꝓpter multã elõgatioñe abinuicẽ arcuant̃:vñ fit figura rotũda. aut labia vulneris nõ multũ elõgant̃: ⁊ tũc fit idẽ figura lateralis. Aut sectio cũ diminutiõe aliquãtule carnis. Hic Auic.innuit aliã diuisioñe vulneris carnosi rõne eius qđ auferẽ ex mẽbro. Innuit.n.ꝙ vulnus qđdã est cũ diminutiõe carnis ⁊ qđdã est sine diminutiõe carnis. Et expone id qđ dicit cũ diminutiõe aliquãtule carnis.i. cũ diminutiõe alicui⁹ q̃ntitatis carnis. Et intellige ꝙ tãta q̃ntitas sit ablata vt reddat vulnus cõpositũ. qꝛ si esset parũ ablata de qua nõ esset curãdũ:tũc vuln⁹ nõ ꝑꝑ hoc diceret̃ cõpositũ:imo ẽt curaret̃ vt simplex.ſ. ligãdo ⁊ suẽdo: vt postea dicet̃. ¶ Et videt̃ ẽt Auic.per id qđ ponit hic cũ non ponat nisi vnũ mẽbrũ istius diuisiõis dare itelligere ꝙ oĩa mẽbra p̄dicte diuisiõis q̃ est ſm figurã vulneris reponantur sub altero mẽbro illi⁹ diuisiõis.ſ. sub vulnere simplici qđ est sine diminutiõe carnis. ¶ Et qñq₃ est ꝓfundũ penetrans. Hic Aui.ponit aliã diuisioñe vulneris carnosi q̃ attendit̃ penes suꝑficiẽ ⁊ ꝓfunditatẽ mẽbri. Dicit ḡ. Et qñq₃ est.ſ.vuln⁹ ꝓfundũ penetrãs. ego nõ itelligo hic penetrãs ad mẽbra iteriora. qꝛ in isto caplo nõ dterminat de vulnerib⁹ penetrãtib⁹ cũ in sequẽtib⁹ faciat qđdã caplm speciale de ipsis. ſ₃ itelligo penetrãs: vt qꝛ vuln⁹ penetret multũ in ꝓfunditatẽ mẽbri sicut sũt vulnera ꝯcaua ꝓfũda vel sit vuln⁹ abscõsũ latẽs sicut sũt vulnera q̃ hñt abscõsionẽ ⁊ cauernaꝝ. Et qñq₃ ẽ discoopertũ.i. apparẽs extra in superficie mẽbri. Tunc sequit illa pars.

¶ Et vnicuiq₃ eoꝝ est regimẽ. ⁊ cõicant oĩa in retentiõe sanguinis currẽtis ⁊ iã posuim⁹ ad illud ca. ⁊ fortasse cursus sanguis quãtitate tẽperata cõfert vulneribus. ⁊ ꝓhibet apostema ⁊ oppilatioñe ⁊ febrem.

¶ In q̃ pte Auic.postq̃ posuit q̃sdã diuisiões vulneꝝ carnosoꝝ exeq̃t curã illoꝝ. Et diuidit̃ hec ps i duas. in pma pte ponit q̃dã curã in gñali respcũ oĩuz p̄dcõꝝ vulnerũ. in z⁹ pte ponit curã vulnerũ p̄dcõꝝ i spali.z⁹ ibi ¶ Cuꝫ ḡ ẽ sectio plana recta) Prĩa ps diuidit̃ in ptes duas.in p⁹ pte ponit id regimẽ qđ ẽ vle oĩb⁹ vulnerib⁹. in z⁹ parte ꝓbat qđdã suppositũ.z⁹ ibi ¶ Nã de melioribus) Dic ḡ. Et vnicuiq₃ eoꝝ.i.p̄dictoꝝ vulnerũ carnosoꝝ ẽ regimẽ.i. ẽ cura ꝓpa quã dicet postea Auicẽ. Et cõicãt oĩa ⁊c̃.i.⁊ canõ cõis cure oĩuz vulneꝝ ẽ restrigere sanguinẽ decurrẽtẽ ex vulnere. Ista ḡ itentio q̃ ẽ restrigere sanguinẽ ẽ cõis in oĩ vulnere. ¶ Vlteri⁹ ex h̄ seq̃t cũ ista itẽtio sit cõis ⁊ cõis itẽtio ꝓcedat spãlẽ ꝙ p⁹ itentio in vulnere ẽ restrigere sãguinẽ currẽtẽ. Et iã posuim⁹ ad istud.ſ. ad restrigẽdũ sanguinẽ caplm ꝓpriũ.ſ.in z⁹ tractatu ſeq̃nti.nõ ḡ ẽ necẽꝫ h̄ ponere medicinã ad ꝯstrictioñe sãguis: ſ₃ i ca⁹.ꝓpo regrat̃. Et fortasse cursus sanguis. Hic Aui.modificat ⁊ distiguit magis p̄dictũ canoñe dicẽs. Et fortasse cursus sãguis ⁊c̃. q̃si velit dicere ꝙ cũ dictũ ẽ ꝙ p⁹ itẽtio in vulnere ẽ restrigere sanguinẽ.id dꝫ sic itelligi ꝙ p⁹ itentio ẽ restrigere sãguinẽ si suꝑfluerit. si ãt nõ suꝑfluerit: tũc nõ dꝫ restringi: imo flux⁹ ipi⁹ ꝯfert vulnerib⁹.qꝛ ꝓhibꝫ apã ⁊ opilõne ⁊c̃. ⁊ h̄ ẽ ẽt qđ Gal.dic̃ i li⁹ de ige.nã si ex vulnere manauerit sanguis vuln⁹ ⁊ circũstãtie vulneris mioris erũt timoris. Et ex h̄ qđ dicit h̄ Auic. appet ꝙ qñ dr̃ ꝙ p⁹ itẽtio ⁊ cõis in vulnere ẽ restrigere sãguinẽ id dꝫ modificari cũ h̄ addito.ſ. ꝓhibere apã statim mũdificat̃ h̄ ꝙ dico restrigere sanguinẽ.nã dꝫ sic restringi vt nõ oriat̃ apa. Vñ nõ dꝫ restringi nisi fluat nimis.nã flux⁹ ipsi⁹ nõ mĩnũ nimis ꝯfert vulnerib⁹ eo ꝙ ꝓhibꝫ apa. Appet ḡ ex h̄ ꝙ cõis itentio ⁊ p⁹ in vulnere ẽ restrigere sãguinẽ ⁊ ꝓhibere apa. Restrictio aũt sanguis fit cũ medicis suis dcis in ca⁹ suo. ꝓhibitio aũt apatis fit cũ euãone sãguis ex toto corpe ꝑ flobotomiã spãlr si ex vulnere pone⁹ sãguis manauerit.⁊ nõ solũ sufficit flobotomia:imo aliqñ dꝫ vuln⁹ scarificare vt egrediat̃ sanguis ibi retent⁹ ne faciat apa. fit ẽt cũ dieta tenui ⁊ abstinẽtia a carne ⁊ vino ⁊ cibarijs grossis.⁊ decliner cib⁹ eius ad acetositatẽ sic dic̃ Rasis. Fit ẽt ꝓhibitio apatis cũ medicinis localib⁹ q̃ ꝓhibẽt ⁊ repellũt mãm ex loco sicut albugo oui.⁊ fit ẽt cũ hĩs q̃ mitigant dolorẽ. qꝛ nihil est cã apatis sicut dolor: vt dr̃ in de inge.sani. Sic ḡ si dolor est in vulnere ꝑꝑ soloñe cõtinui dꝫ mitigari ne oriat̃ apa. ſ₃ nõ dꝫ mitigari cũ pultib⁹ mollitiuis sicut facit secta stolidoꝝ cirugicoꝝ q i oĩ vulnere idifferẽter has pultes ministrãt. Quidã.n.stolidi medici dicũt nullã medicinã vtiliorẽ esse vulnerib⁹ his pultib⁹ mollitiuis. qm̃ dicũt isti iste pultes digerũt ⁊ mitigãt dolorẽ atq₃ cõfortãt ⁊ mũdificãt ⁊ ꝯsolidãt.⁊ vulnera ẽt cõcaua replẽt. Sꝫ hoc qđ ipsi dicũt falsissimũ est ⁊ erroneũ.qđ maxie appet ꝑ Gal. in regi.⁊ ẽt in de ige.sani.ꝙ oẽ vuln⁹ inq̃tũ vuln⁹ exiccari opꝫ ⁊ ꝑ medicinas exiccãtes curat̃. Ypoc.ẽt dicit ꝙ nullũ vuln⁹ inq̃tũ vulnus idiget humefieri ⁊ ꝙ siccũ est vicinũ sano humidũ vero nõ sano. tales ḡ pultes mollitiue si administrent̃ in vulnerib⁹ q̃ sola vulnera sũt nihil aliud faciunt nisi ꝙ putrefactiõẽ in eis gñant. Iteꝝ ẽt si admistrent̃ in vulnerib⁹ in q̃bus idigem⁹ gñatiõe carnis augmẽtant ibi putrefactiõẽ ⁊ saniẽ cũ gñatio carnis fiat ꝑ exiccãtia ſm ꝙ plane vult Gal.in de ige.sani. Et Auic.ẽt post idẽ dicit. sanies aũt augmẽtata in eis plus ea ꝯcauat.qꝛ sanies cũ sit nitrosa ⁊ salsa: vt Gal.dicit in de inge.sanitatis. est corrosiua ⁊ diminutiua carnis. tales ḡ pultes mollitiuas administrare idifferẽter in q̃buscũq₃ vulneribus pessimũ est ⁊ erroneũ.sed solũ tales pultes cõueniũt in vulnerib⁹ cõtusis ⁊ alteratis ab aere. eo ꝙ in talib⁹ oꝫ resoluere ⁊ aperire ⁊ saniẽ gñare cũ nõ curent̃ iq̃ntũ vulnera sunt:sed inq̃ntũ cõposita.hoc aũt faciũt pultes mollitiue.gñata aũt sanie nõ ampli⁹ debẽt ibi admistrari: imo postea ꝯpetũt medicine mũdificãtes ⁊ exiccãtes. Iterum etiã tales pultes mollitiue cõpeterẽt in vulnerib⁹ apostemosis nõ in pñcipio apostemãis.ſ₃ qñ apostema iã intãni ꝓcessit

q͂ nō pōt resolui ⁊ retrocedere sine generatione saniei in vulnere. in aliqͥs aūt vulneribus ⁊ maxie vulnerib⁹ q̄ curantur vt sola vulnera iste pultes mollitiue pessime sūt. Mitigatio aūt doloris q̄ accidit in vulnerib⁹ simplicib⁹ ꝓpter solutionē cōtinui ⁊ ꝓpter fluxū hu. ad locū nō oꝫ mitigari vt curet̄ apostema cū pultib⁹ mollitiuis sic illi faciūt idifferēter in quocūq̧ vulnere. sꝫ oꝫ mitigari cum eis q̄ fluxū ꝓhibēt ⁊ nō putrefaciūt sicut ē rodoleon iunctū in circuitu vulneris cū albugine oui ⁊ cōsimilib⁹ repercussiuis exiccatiuis. pultes aūt mollitiue cōpetūt solum in casibus dictis. Tunc sequitur illa pars.

¶ Nam de meliorib⁹ cū q̄bus itendim⁹ in vulneribus est vt ꝓhibeamus eoꝝ apationes: qm̄ quādo nō accidit apostema posse est vt ei⁹ fiat curatio: verū cum illic ē apostema aut attritio aut cōtusio aggregat̄ in vacuitate eius cū vulnere sanguis qui vult fieri apostema aut pus ⁊ nō est possibilis curatio vulneris: ⁊ dum nō ꝑparat̄ illud: tunc curet̄ apostema. ⁊ si retinet̄ in cōtritiōe sanguis tūc non fit securitas q͂ ipsi⁹ resolutio festinet si fuerit ei quātitas de qua sit curandū ⁊ tensio ⁊ illud cuꝫ conuersiōe eius in pus ⁊ resolutione ipsius: ⁊ illud fit cum omni calido leni de illis que tu scis. Et propter hoc oportet vt adiuuetur cursus sanguinis quando abbreuiatur.

¶ In pte ista Auic. ꝓbat quādā suppositū ꝑus. dixerat enī in pte ꝑori q͂ flux⁹ sanguis in q̄titate tꝑata ꝯfert vulnerib⁹. ideo Auic. vult h̄ ꝓbare hoc ⁊ in ꝓbādo hoc Auic. ostēdit ēt curā vulneris cōpositi: sic ē vuln⁹ ꝯpositū ⁊ ꝯtusum. Et itendit Auic. in ista pte ad ꝓbādū q͂ flux⁹ sanguis cōfert vulnerib⁹ talē rōnē. oē id qđ ꝓhibet apa fieri in vulnere est bonū ⁊ cōfert vulneri. sꝫ flux⁹ san. ex vulnere ꝓhibet apa fieri in vulnere. g͂ flux⁹ sang. ex vulnere est bonus ⁊ ꝯfert vulneri. isti⁹ rōnis. Auic. in lr̄a ponit maiorē. ꝑmo cū dicit. Nā de meliorib⁹ cū q̄b⁹ itēdim⁹. per hoc. n. elicit ꝓpōnē maiorē. s. illud ē bonū ⁊ ꝯfert vulneri qđ ꝓhibet apa fieri in vulnere. Deide Auic. declarat istā ꝓpositionē maiorē cū dicit. qm̄ qn̄ nō accidit apa. ⁊ in declarādo hoc Auic. ondit q̄ sūt illa q̄ ipediūt curā vulneris ⁊ faciūt vuln⁹ ꝯpositū. Dicit g͂. hēi dictū est q͂ id qđ ꝓhibet apa in vulnere est bonū: qm̄ qn̄ non accidit apa supple in vulnere posse est vt fiat ei⁹ curatio. i. ei⁹ cōsolidatio ⁊ icarnatio cū medicis exiccatiuis. Uerū cū illic est apa aut cōtritio aut est contusio aggregat̄ in concauitate ei⁹ sanguis q̄ vult fieri apa aut pus. h̄ ē dicere q͂ qn̄ superuenit vulneri apa tūc h̄ ē pp̄ defluxū hūoꝝ ad ꝯcauitatē vulneris. vn̄ illi hūores defluxi ad vuln⁹ ⁊ ibi ꝯgregati faciūt apa. ⁊ h̄ itēdit Auic. cū dic̄. aggregat̄ in ꝯcauitate ei⁹ ⁊c̄. q̄ vult fieri apa. qn̄ aūt superuenit vulneri cōtusio: tūc pp̄ ꝯtusionē q̄ sanguinē ꝯculcat in loco aggregat̄ in ꝯcauitate vulneris ꝯtusi sanguis q̄ vult fieri pus. i. sanies. nā oē ꝯtusū putrefit ⁊ in saniē vert̄. vt dic̄ Gal. in de ige. sani. ⁊ h̄ vult dicere Auic. cū dicit. aut pus. qꝛ id refert ad ꝯtusionē. ⁊ nō ē possibilis curatio vulneris. s. dū superuenit vulneri vl̄ ꝯtusio. ⁊ dū nō est id. s. possis curatio vulneris supple pp̄ apa tunc curet̄ apa. s. pus. qꝛ nō pt curari vuln⁹ nisi ꝑus curet̄ apa. Et si retinet̄ i ꝯtritiōe sā. q̄si velit dicere Aui. ⁊ si ꝯtritio vl̄ ꝯtusio superueniat cū vulnere ⁊ pp̄ ꝯtritionē retineat̄. i. cōculcet̄ sāguis i vulnere ⁊ i ptib⁹ circūstātib⁹: tūc nō fit securitas qn̄ ipsi⁹ resolō festinet ⁊c̄. q̄si velit dicere Aui. tūc nō sum⁹ securi volēdo vuln⁹ curare cura ꝓpa. s. icarnare ipsū cū medicis exiccātib⁹ q͂ festināter tal̄ sāguis resoluat̄ ita q͂ ꝯsolidato vulnere vel aliqn̄ añ ꝯsolidatōēꝫ tal̄ sanguis a nā resolut⁹ sit: ⁊ nō sit necc̄ itēdere ad curā ipsi⁹ cū aliqͥs medicis. si fuerit ei q̄titas de q̄ sit curādum ⁊ tēsio.

¶ Addit aūt h̄ Aui. q͂ si sāguis in vulnere cōtusus fuerit pauc⁹. vt qꝛ ꝯtusio q̄ ē cū vulnere fuerit pauca de q̄ nō sit curādū: tūc talis ꝯtusio nō ipediret curā simplicē vulneris. qꝛ tal̄ sāguis ꝑ se resolueret̄ a nā ꝑ poros: cū sit pauc⁹. sꝫ si talis sāguis ꝯtusus fuerit aliq̄ q̄titatis ⁊ tensiōis d̄ q̄ sit curādū: tūc nō pōt resolui a nā ꝑ poros. Impedit g͂ tūc talis ꝯtusio ꝯsolidationē vulneris ⁊ curatōēꝫ ipsi⁹ simplicēꝫ. qꝛ necc̄ est talē sanguinē ꝯtusū putrefieri ⁊ in saniēꝫ verti. g͂ tūc si fuerit ꝯtusio cū vulnere: cū dic̄. ⁊ illud. i. cōtusio supple curat̄ cū ꝯuersiōe ei⁹. i. sāguis in pus. i. i saniē ⁊ resolōne ipsi⁹. ⁊ id. s. ꝯuersio talis sāguis ꝯtusi in saniē. ⁊ resolō ipsi⁹ fit cū oī calido leni de illis q̄ tu scis. i. q̄ tu scis in caplo ꝯtusiōis. Impedit g͂ ꝯtusio curatōēꝫ vulneris. qꝛ vuln⁹ curat̄ ꝑ exiccātia. ꝯtusio āt ꝑ calēa mollitiua. ¶ Ex dictis g͂ appꝫ declaratio ꝓpōnis maioris ꝑdicte. s. q͂ oē qđ ꝓhibet apa ꝯfert vulneri. qꝛ qn̄ accidit apa vulneri vl̄ cōtusio nō pōt vuln⁹ curari. ⁊ tūc opꝫ supplere minorem ꝓpōnē. s. q͂ flux⁹ sanguis ex vulnere ꝓhibꝫ apa. ⁊ declaratio h⁹ mānifesta est. qꝛ sāguis retēt⁹ in vulnere ē cā tumoris ⁊ apatis. ⁊ tūc cōcludit̄ ꝯclo declarata. g͂ flux⁹ sanguis ex vulnere confert vulneri. Ex hac aūt ꝯclone declarata Auic. ꝯcludit vlteri⁹ quādā aliā ꝯclonē cū dicit. Et pp̄ h̄ opꝫ vt adiuuet̄ ⁊c̄. qꝛ flux⁹ sanguis ꝯfert vulneri. qꝛ ꝓhibet apa. eo q͂ retētio ipsi⁹ facit oriri apa. g͂ si flux⁹ sāguis abbreuiat̄ ⁊ nō egredit̄ q̄tū oꝫ: oꝫ vt adiuuet̄ cursus ipi⁹ ne oriat̄ apa. adiuuat̄ aūt per flomiaꝫ ex latere diuerso ⁊ aliqn̄ nō suffic̄ flomia: sꝫ oꝫ scarificare vuln⁹ vt exeat sanguis ex loco q̄ ibi retētus posset facere apostema.

Circa dicta aūt orit̄ dubitatio q̄daꝫ. dictū enī ē q͂ qn̄ apa superuenit vulneri: tūc non pōt curari vuln⁹ nisi ꝑus curet̄ apa. sed h̄ nō videt̄ verū. videt̄ enī dato q͂ apa iūgat̄ cū vulnere q͂ nō ipediat̄ ꝑ h̄ cura ipsi⁹. ⁊ q͂ ēt ꝑus sit icipiēdūꝫ a cura vulneris. quia Aui. dic̄ in ꝑ q͂ qn̄ duo morbi ꝯiūgunt̄ ōbem⁹ icipe in curatōe ab eo q̄ ē cā alteri⁹. idē ēt dic̄ Gal. 4.ª ꝑticula de ige. sani. sꝫ vuln⁹ fuit cā apatis. quia si vuln⁹ nō fuisset ibi nō fuisset ortū apa. g͂ tūc icipiēdūꝫ est in curatiōe ꝑmo a vulnere. Dōm est ad h̄ q͂ si apa iūgat̄ cū vulnere icipiēdū ē ꝑmo a cura apatis. ⁊ cā h⁹ est quā ponit Aui. in ꝑ. can. fen. 4.ª qꝛ qn̄ duo morbi cōiungunt̄ icipiēdū est a curatiōe illius quo existēte ibi nō pōt alter sanari. nūc autē existēte apate cum vulnere non pōt vulnus solidari. qꝛ donec est ibi apa est ibi mala cōplexio ⁊ dolor. donec aūt est ibi mala ꝯplō ⁊ dolor vuln⁹ solidari nō pōt. quia icarnatio ⁊ cōsolidatio vulneris fit ex coagulatiōe sanguis in carnem. hec aūt fit a virtute membri ⁊ tēperamēto sue ꝯplexiōis existētis in sanguine in tēperamēto existēte in quātitate ⁊ qualitate. Si aūt est ibi mala cōplexio nō est ibi tꝑantia ꝯplōnis mēbri: nec ēt sanguis existētis q̄ oꝫ coagulari i carneꝫ. Silr̄ ēt rōne doloris fit ibi flux⁹ hūiditatū nimi⁹. vn̄ ⁊ fit ibi distēperātia hu. in q̄litate ⁊ q̄titate. Sic g͂ vuln⁹ solidari nō pōt donec est ibi mala cōplexio ⁊ dolor. ⁊ per ꝯñs ēt nō pōt solidari donec est ibi apa. Incipiēdū est ergo in cura si mala ꝯplō iungat̄ cū vulnere vel apostema ꝑmo a cura male ꝯplexiōis vel apatis. simile etiaꝫ est qn̄ iungit̄ cōtusio cū vulnere: vt dicit Auicē. in lr̄a. qꝛ nō est possis curatio vulneris donec est ibi cōtusio. vn̄ ⁊ oꝫ ꝑmo cōtusionē curare. Et cā q̄re nō pōt vuln⁹ curari donec est ibi ꝯtusio ē. qꝛ cū ibi sit caro ꝯtusa. ⁊ sanguis ēt cōtusus in loco ⁊ oē cōtusūꝫ necesse est putrefieri ⁊ in saniē verti: vt dicit Gali. 4.º de inge. sanitatis. ideo necesse est vt ibi caro contusa. ⁊ etiam sanguis contusus in saniem vertatur.

hoc autem est cōtrariū intentiōi curatiōis vulneris. ergo dum est ibi cōtusio ⁊ vuln⁹ ꝓhibet a cōsolidatōe necesse est p̄mo cōtusionē curare. Silr ēt qñ vuln⁹ est ab aere alteratū. nā opꝫ ipm curare sicut vulnus cōtusum. alteratio eni aeris īpedit incarnationē vulneris. q: si ptes ꝯiungantur ⁊ aer remaneat in spacio īteriori vulneris reclusus ꝓhibet vnitionē fieri. q: incarnatio ptiū vulneris fit p vnitionē ⁊ assimilationē nutriētis. s. sanguis ad vtrāqꝫ ptiuꝫ vulneris. Si ḡ nutrimētū nō suo cōpari misceat: tūc non poterit ibi fieri assilatio: nec p ꝯñs continuitatis restauratio. cū ḡ aer sit extraneus nō poterit nutrimētū ei cōmisceri. remanebit ḡ ibi vacuitas īter ptes vbi est aer. ⁊ p ꝯñs nō fiet mixtio ⁊ iunctio ⁊ assilatio nutrimēti ad vtrāqꝫ ptem vulneris. sed nutrimētū. s. sanguis ꝯcidēs a foraminibus mēbri in locū innālē. s. in vacuitatē illā in qua est aer corrumpet ⁊ tādē necessariū est vt sanies fiat. ⁊ ad hoc etiā adiuuabit aer ibi reclusus rōe sue q̄litatis. q: ibi calescēs ibi corrūpet ⁊ ipse corrupt⁹ corrumpit vehemēs nutrimētum. Vñ ⁊ vnitio ptiuꝫ vulneris īpedit. Apparet ḡ q̄ sunt īpedientia curationē vulneris q̄ pus oꝫ remouere ⁊ curare. ⁊ apparent ēt cause illoꝝ. ¶ Sed ītellige vlteri⁹ ꝙ lꝫ sint plurima īpediētia curationeꝫ vulneris tñ inter ea est distinctio ⁊ diuersitas. q: licet mala cōplexio ⁊ apostema impediāt curationē vulneris. q: ipsa donec sunt ibi vuln⁹ solidari nō pōt. ⁊ sic incipiēdū a curatiōe ipsoꝝ in ītētiōe nihilomin⁹ tñ in operatiōe mōe q̄ administratur ad curationē male cōplexionis ⁊ vulneris ⁊ ad curationē a͞pātis in sui p̄ncipio cū hoc qd̄ est cōueniēs istis pōt eē cōueniēs vulneri. q: cū hoc ꝙ medicina est calida vel frigida vt curetur mala cōplexio vel ꝓhibeat a͞pa in sui principio pōt esse ⁊ oꝫ eē desiccatiua. vñ rōne sue desiccatiōis curat vulnus. rōne aūt caliditatis vel frigiditatis curat ꝯplexionē ꝯriam ⁊ reducit eaꝫ ad nālē ⁊ ꝓhibꝫ apostema. ⁊ iō remouendo malā cōplōnē ⁊ a͞pa curat ⁊ icarnat vuln⁹: lꝫ aliqñ nō faciat hoc: sꝫ deueniat ad ḡnationē saniei ⁊ fiat vlcus. Sed qñ cōtusio ē cuꝫ vulnere vel alteratio aeris: tūc medicina q̄ cōpetit in cura istoꝝ nō ꝯpetit vulneri. vñ vuln⁹ cū in istis debeat medicina calida ⁊ hūida admīstrari. et iō vuln⁹ nūq̄ amplius pōt incarnari cū curatiōe istoꝝ cū deueniat ad saniē ⁊ fiat vlcus ⁊ oporteat postea ipm curare cura vlceri. ⁊ iō diuersitas est in hoc īter vuln⁹ cōtusiuum ⁊ inter vuln⁹ cū mala ꝯplexione in sui p̄ncipio. dico aūt in sui p̄ncipio. q: si a͞pa ꝓcedat vltra p̄ncipiuꝫ ⁊ deueniat ad collectionē: tūc medicina q̄ cōpetit ibi ad generādam saniē nō cōpetit vulneri. sed in p̄ncipio pōt cōpetere cū in p̄ncipio idigeat medicina probibitiua ⁊ exiccatiua.

¶ Tunc his visis restat respōdere ad rōnē qua ꝓbabat ꝙ si apostema iungat cū vulnere ꝙ nō sit icipiēdū a cura a͞pātis. q: dicebam⁹ ꝙ vulnus est cā a͞pātis. ⁊ ab illo ē incipiendū ſm Aui. qd̄ est cā alteri⁹. Dōm ꝙ cā est duplex. q̄dam est cā q̄ remota remouet effect⁹. ⁊ de tali cā intelligit Auic. cū dicit ꝙ incipiēdū est a morbo q est cā. ⁊ iō exēplificat ipse ibi de fe. ⁊ opilatiōe. Alia est cā q̄ remota non pp hoc remouet effect⁹. ⁊ de tali cā nō intelligit Aui. ⁊ q: ita se hñt vuln⁹ ⁊ apostema. nā vulnus est cā a͞pātis q̄tuꝫ ad generationē: nō aūt q̄tū ad cōseruationē. iō argumentum p̄dictū nō cōcludit. Deinde cū dicit.

¶ Cuꝫ ergo sectio est plana recta de q̄ nihil cecidit sufficit in regimie ei⁹ strictura ⁊ ligatura ⁊ ꝓhibitio sanguinitatis ⁊ aquositatis ab ea: ⁊ ꝓhibere ꝙ aliq̄ reꝝ cooptat eā neqꝫ pilus neqꝫ aliud postq̄ tu conseruaueris cōplexionē mēbri ⁊ sollicit⁹ fueris in hoc ne attrahat ad mēbruꝫ nisi sanguis naturalis.

¶ In parte ista Auicen. postq̄ posuit quendā canonē cure generalē omnibus vulnerib⁹ exequit curā p̄dictoꝝ vulnerū carnosoꝝ ī speciali ponēdo cura ꝓpriā vniuscuiusqꝫ p̄dictoꝝ vulnerū. Et diuidit ista ps in ptes q̄tuor. In prima pte ponit curā vulneris qd̄ est sectio plana recta. in secunda pte ponit curā vulneris qd̄ est figure rotunde. In tertia pte ponit curā vulneris qd̄ est ꝓfundū latēs. in q̄rta parte ponit curā vulneris qd̄ est cū diminutiōe carnis. 2ª ibi (Et si fuerit magna) 3ª ibi (Et si fuerit profunda) 4ª ibi (Cū aūt ex vulnere abscindit caro ⁊c̄.) Dicit ergo p̄mo. Cū ergo est sectio plana recta de qua nihil cecidit. i. cū vulnus est sectio simplex figure lōge sufficit in regimine eius strictura ⁊ ligatura ⁊c̄. ¶ Ante aūt q̄ vlteri⁹ ꝓcedat est intelligēdū ꝙ q̄tuor intentiōes requirunt ex parte operis nostri in vulnere carnoso simplici ſm ꝙ vult Gal. in tegni. vna ītentio est cōiungere labia ad cōtactū. secunda ītentio est cōseruare labia sic cōiuncta in tali cōtactu. nō eni solū sufficit labia cōiungere: imo ⁊ opꝫ ea cōseruare cōiuncta vsqꝫ ad tēpus eo ꝙ operatōes nature nō sunt subite. imo fiūt in tēpore determinato paulatiꝫ ⁊ gradatim. ⁊ iō oꝫ cōseruare labia sic cōiuncta vsqꝫ ad tp̄s donec icarnatio sufficiēter sit facta. he aūt due ītentiones cōplētur cū strictura ⁊ ligatura. Et aliqñ est necessaria sutura quādo sectio est magna ſm ꝙ dicet ī sequēti parte. ¶ Cōplent ēt iste due intentiōes cū hoc. s. ꝓhibēdo fluxuꝫ humoruꝫ ad locū ꝓhibētiū cōseruatōeꝫ iunctiōes ꝓpter superabūdantiā eoꝝ in loco. Tertia intētio est ꝓhibere vt nil incidat extraneum īter labia sicut est puluis vel pilus vel oleum vel alia humiditas extranea veniēs ab extra. hec enim oīa probibent īcarnationeꝫ cum ꝓhibeant ꝯtactum partiuꝫ ad inuicem: imo nō solum ista cadentia īter labia vulneris probibēt vnitioneꝫ. Sed etiaꝫ aer de quo minus videt ꝓpter rōnem dictaꝫ superius. Quarta itentio est substātiam sanā partis seruare. idest administrare medicinas cōseruātes ⁊ similes cōplexiōi membri. ⁊ quo modo hoc melius ītelligat dicemus in exponēdo litterā Auicen. Has aūt quatuor intentiōes quas ponit Gal. obseruari in vulnere simplici carnoso Auicen. intēdit ponere in hac parte. Primaꝫ ergo intentioneꝫ ⁊ secūdā Auic. dat intelligere per hoc ꝙ dicit strictura ⁊ ligatura ⁊ ꝓhibitio sanguineitatis ⁊ aquositatis ab ea. nam vt dictū est p̄ma ⁊ secūda intentio cōpletur per stricturā ⁊ ligaturam ⁊ aliquādo per suturā sicut in vulnere magno figure rotunde vel lateralis de quo Auic. dicet postea. ⁊ per ꝓhibitionem fluxus humoris supflui ad locum. Quomō autē fiet ligatura ⁊ strictura dicet postea in quodam caplo qd̄ facit de ligatura vulnerū. De sutura autē nō facit hic mētionem. quia loquetur de ipsa in sequēti parte vbi loquitur de vulnere ī quo necessaria est sutura. probibitio autem sanguineitatis ⁊ aquositatis ad locuꝫ vulneris fit cū eis que dicta sunt prius per que probibet fluxus humorum ad locum vulneris ⁊ apostematis. Tertiaꝫ intētionem Auicen. ponit cum dicit. ⁊ probibere ꝙ aliqua reruꝫ nō cooperiat iam. idest debemus probibere ne aliqua rerum extrinsecarum extranearuꝫ decidat inter labia vulneris. ⁊ hoc fit si non cadit inter labia ipsius nec puluis nec aliud. idest nec oleum nec puluis vel alia res extranea. vt Galie. dicit. Et est intelligendum hic ꝙ propter id quod dicit Galie. s. ꝙ obseruandum est ne cadat inter labia vulneris nec puluis nec oleum ⁊c̄. quidam medici dicunt male intelligentes Galie. ⁊ Auicen. ꝙ puluis incarnatiuus sicut est puluis rubeus Almanso. qui fit ex olibano aloe sarcocolla ⁊ sanguine draconis partibus eq̄libus nō debet immediate poni in orificio vulneris. quia dicūt ipsi Gal. dic̄ ꝙ debem⁹ obseruare ne īcidat īter labia vulneris nec puluis nec oleum ⁊c̄. ⁊ ꝓpter hoc ipsi vt obser

so

uenit ēt dictū Almanso. q dicit q iste puluis cōtinuat recē-tia vulnera ponūt pmo sup vuln⁹ petiā madidā i albugie oui. ⁊ postea sup petiā ponūt puluerē istū ⁊ sic putāt se sal-uare itentionē vtriusq3 auctoris. Sz isti medici male di-cūt ⁊ male opant̄. male dicūt in h q dicūt q puluis q est īcarnatiu⁹ nō dz poni sup orificiū vulneris imediate. Pri-mo .n. h ē ꝯ Albucasiz caplo de vulnerib⁹ q dic̄ sic. Si aūt ista vulnera sūt pura simplicia: tūc res eorū ē facilis ita vt puluerizes sup ea hūc puluerē: qm̄ cōsolidat ea anteq̄ mu-tet ea aer. Et mod⁹ pulueris. R. olibāi ptē vnā sāguis dra-conis ptes duas calcis nō extīcte ptes tres terat̄ totū m̄l-tū ⁊ cribellet̄ ex eo vuln⁹ ꝯstrigat ꝯstrictōe bōa donec ad-hereat sup ipm̄ bn̄ ⁊ coaguletur cū sanguie ⁊c̄. hec aūt sunt vba ei⁹. p hec g̃ vba inuit̄ manifeste q puluis q est icarna-tiu⁹ dz poni in orificio vulneris imediate. Itē ex ēt oēs au-ctores ponūt q vuln⁹ inq̄tū vuln⁹ curat̄ per medicinas exiccātes: imo pncipalis itētio vulneris: vn̄ vuln⁹ ēē ipz exiccare. exiccari aūt nō pōt vuln⁹ a medicis nisi sup ipm orificiū vulneris ponant̄ ipse medicie cū hūiditas q̄ ē in vulnere sit itus in vulnere. g̃ tūc cū tales medicie exiccā-tes sint medicie q̄ incarnatiue dicūr. ⁊ ex talib⁹ medicinis īcarnatiuis sint qdā pulueres. male g̃ dicunt isti q tales pulueres nō debēt poni sup orificiū vulneris. Itē ēt il-lud qd̄ isti opant̄ derisoriū est. s. q2 pmo ponūt petias sup vuln⁹. ⁊ postea sup petiā positaz sup orificiū vulneris po-nunt pulueres. q2 frustra ponit̄ ibi ille puluis. cū .n. actio ⁊ passio fiat p ꝯtactū ⁊ puluis h nō cōtangat orificiū vul-neris nihil ibi opabit̄. ⁊ iō ibi ad nihil apponit̄. ¶ Et si tu dicis q imo agit ibi ille puluis. q2 vtus ei⁹ penetrat petiā ad vuln⁹. Dōz q vt⁹ ei⁹ nō pōt penetrare p petiā vsq3 ad vuln⁹ de qua fit curādū nisi ⁊ penetret suba ei⁹. ⁊ si pene-tret suba ei⁹: tūc cōtāgit vuln⁹ puluis in suba sua imedia-te. g̃ ⁊ eadez rōne poterat ⁊ pus ibi poni puluis absq3 alio medio. Sic g̃ appet p dcā q dictū istoꝝ nō ē verū. ¶ Ad aliud āt qd̄ isti mouent̄ eo q mouent̄ p dictū Hal. ⁊ Auic. q dicūt q nos dbem⁹ cauere ne iter labia vulneris cadat puluis aut oleū aut aliud. nos possum⁹ rńdere duob⁹ mo-dis. Uno mō q Hal. ⁊ Auic. itellexerūt de puluere extra-neo sic est puluis terre: ⁊ de alijs reb⁹ extraneis eo q ista pbibēt icarnatōez. q2 pbibēt cōtactū ptiū vulneris ⁊ nō itellexerūt de puluere icarnatiuo. ⁊ de alijs medicis icar-natiuis. q2 ista nō pbibēt icarnatōez: imo faciūt eā p vir-tutem exiccādi quā hn̄t. sicut dicet̄ postea. Et ideo Hal. ⁊ Aui. ponūt post istā itentionē q̄rtā itētionē. s. ꝯseruare cō-plexionē. i. admistrare medicinas exiccātes sīles cōplexioni mēbri. Un̄ ex h dicto Hal. ⁊ Auic. appet manifeste q dbe-m⁹ admistrare medicinas icarnatiuas i vulnere: lz aliqn̄ id nō sit necīuz: vt qn̄ vuln⁹ est paruū q sola ligatura cō-solidat̄. Sic g̃ Hal. ⁊ Auic. itellexerūt de puluere extraneo. ⁊ de alijs reb⁹ extraneis q̄ nō faciūt ad ꝯsolidationē. ¶ Alio⁹ possum⁹ exponere dcm̄ Hal. ⁊ Aui. magis vlr. q2 isti vidē-tur p vba eoꝝ q̄tū ad supficiē loq de oī puluere absolute. pmo q2 ipsi nō specificāt de aliq̄ puluere. 2° q2 non vr̄ bn̄ pbabile q loq̄t de puluere terre. q2 qs eēt ille q mitteret terrā in vulnere. cum h nō fiat ꝯueniēter de illo puluere. Et iō possum⁹ alr̄ expōere dcm̄ Hal. ⁊ meli⁹. Nā qn̄ Aui. dic̄ ⁊ Hal. q cauēdū ē ne puluis cadat iter labia vulneris .i. ne cadat int⁹ i pfunditate vulneris. ⁊ tūc sic exponēdo ē verū de oī puluere. q2 ēt puluis icarnatiu⁹ nō dz cadere itus i pfūditate vulneris ne remaneat ibi aliqd̄ spaciū p qd̄ pbibeat̄ pfecta iūctio. Un̄ medicia icarnatiua dz so-luz i supficie vulneris poni. h hr̄ p vba Aui. i seq̄nti caplo. Dic̄ .n. sic. Medicie āt icarnatiue sūt ille q̄ aggregāt iter duo elōgata: ⁊ nō dz vt opent̄ nisi i supficie amboꝝ faciē-tes adherere ⁊c̄. Sic g̃ p hec vba appz q medicia icarna-tiua dz poni solū i supficie exteriori vulneris. ⁊ iō bn̄ dbe-mus cauere ēt de puluere icarnatiuo ne cadat it⁹ i pfūdita-te vulneris. sz bn̄ pt pōi exteri⁹ i supficie vulneris. ¶ Un̄ ⁊ hec expō ē ꝯ pdictos. q2 illi itelligūt q nllo⁹ dbeat poni ibi imediate puluis icarnatiu⁹. h aūt nō ē verū. sz q dcm̄ est pus. ¶ Tūc Aui. ponit q̄rtā itētiōez q̄ reqrit̄ i vulne-re simplici cū dic̄. postq̄ tu ꝯseruaueris ꝯplonē mēbri q̄si velit dicere q pter pdictas itētiōes q̄ obseruāde sūt i vul-nere simplici. opz ēt obseruare q̄rtā itētōez. s. ꝯseruare cō-plonē mēbri. i. admistrare medicias q̄ icarnāt vulnus ta-les q̄ sint sīles ꝯploni mēbri ⁊ obsuātes ipaz. h aūt vt dic̄ Hal. in tegni fit p medicias mediocriter exiccātes. Addit aūt Aui. vltra h. ⁊ sollicit⁹ fueris in h ne attrahat̄ ad mē-brū nisi sāguis nālis. ⁊ itellige h ⁊ in q̄titate ⁊ q̄litate. nā sanguis peccās siue in q̄titate siue i q̄litate ē ipediēs ꝯso-lidationē vulneris: vt appet p Hal. in 3° ⁊ 4° de igenio. h aūt qd̄ dic̄ h Auic. s. eē sollicitū. s. ne attrahat̄ ad mēbrum nisi sāguis nāl' fit pbibēdo defluxū hūoꝝ ad locū. qn̄ eni pbibet̄ flux⁹ hūoꝝ ad locū q pōt eē cā male ꝯplonis vel apatis tūc nō attrahit̄ ad mēbrū nisi sāguis nālis. Un̄ ⁊ h qd̄ dicit h Auic. ꝯfirmat illud qd̄ dixit pus cū dixit. Et p-hibitio sanguieitatis ⁊ aq̄sitatis ⁊c̄. ¶ Sz circa istā q̄rtā itentionē quā ponit Hal. ⁊ Aui. obseruādā i vulnere sunt pla itelligēda. Pmo ē itelligēdū q Hal. absolute dixit q opz subaz sanā ptis suare. Auic. aūt specificauit q dz eaz ꝯseruare q̄tū ad ꝯplonē. ⁊ h iō specificauit Aui. q2 nō dz ꝯseruare subaz ptis q̄tū ad vnitatē eo q circa illā sanita-tez nō hz pp qd̄ circa illā idiget ꝯseruatiōe sz curatiōe. In ꝯplone aūt sua ē sana. ⁊ iō circa illā indiget ꝯseruari. Rō aūt q̄re dz ꝯplonē mēbri ꝯseruari est. q2 ꝯplo est pprium istrm̄ mediāte q̄ vtutes ⁊ mēbra suas opatiōes exercent. Cū g̃ talis icarnatio labioꝝ fiat p operatōez vtutis nālis mēbri. s. opationez vtutis nutritiue. ⁊ opatio isti⁹ ad h vt bn̄ fiat reqrat ꝯplonez mēbri in suo tpamēto. opz g̃ tales medicias admistrare q̄ ꝯplonē mēbri cōseruēt. ⁊ iō dictū est supra q mala ꝯplo ē vnū de ipedimētis pbibētib⁹ fie-ri icarnationē vulneris. nā donec ē ibi mala ꝯplo vulnus consolidari non potest.

Sed est dubium de h q dic̄ postea Hal. q cō-plo sana suabit̄ p medicias mediocriter exiccātes. Pmo .n. ē dubiū q̄re Hal. nō dixit q ꝯplo sana ꝯseruabit̄ p silia ipsi. sz dixit q cōseruabit̄ p medicias exiccātes. vr̄ .n. hoc eē falsū. cū .n. ꝯseruatio cō-plonis mēbri fit p silia vt Hal. dic̄ in tegni i multis locis. cū .n. aliq̄ mēbra sint q̄ sūt hūida i ꝯplone ꝯplo illoꝝ mē-broꝝ nō ꝯseruabit̄ p exiccātia: imo ꝯseruabit̄ p medicias in qb⁹ vincet hūiditas. si g̃ vuln⁹ fiat in talib⁹ mēbris: tūc cū dbeam⁹ admistrare tales medicias icarnātes q ꝯser-uēt ēt ꝯplonē mēbri nō admistrabim⁹ ibi medicias exic-cātes: imo medicinas hūidas. ¶ Et si tu dices q iō dixit Hal. q ꝯseruabit̄ p medicias exiccātes. q2 ꝯplo membri hūectata ē p vuln⁹: tūc iproprie dixit q ꝯplo sana ꝯserua-bit̄ ⁊c̄. poti⁹ .n. debebat dicere q ꝯplo egra curabit̄ ⁊c̄. cū nō ꝯseruet̄ sz curet̄. ¶ Nos possum⁹ dicere ad h q ꝯplo sana mēbri vulnerati ꝯseruabit̄ p medicias mediocriter exiccātes ⁊ nō p alias sz q dic̄ Hal. Et rō h⁹ ē. q2 in oī mē-bro dbem⁹ admistrare medicias sm̄ duplicē itentōez. s. hn̄do respectū ad corp⁹ vt ꝯplonē ipsi⁹ nālē a pte sue sīli-tudis ꝯseruet. ⁊ hn̄do respectū ad morbū vt ipz ex pte sue ꝯrietatis destruat. hec āt vba extrahunt̄ ex dcis Hal. in 3° et 4° ptīcla de ige. sani. ⁊ i alijs ēt ptīcul' mltotiēs h idē dic̄. In corpe .n. egro attēdit̄ pura ꝯsuatō vt i corpe sano. sz ē i eo itētio curatiōis ⁊ ꝯseruatiōis. curatōis respcū morbi q dz dstrui. ꝯseruatōis respcū ꝯplonis nāl' corpis vl' mēbri. Si .n. i curatōe morbi ꝯplo nāl' nō ꝯsuaret̄ morb⁹ nō pos-set destrui cum ꝯplo nālis sit pprium instrm̄ mediāte quo nā suas operatiōes efficit: cōtraria sibi expellit. Apparet

ergo q debet administrari talis medicina in vulnere q̄ a parte sue similitudinis cōseruet substantiā iune cōplexionem mēbri nālem. silr ⁊ a parte sue ꝯrietatis curet vuln⁹. Cum ergo omne vuln⁹ sit humidū. qꝛ subā partis vulnerate ꝑpter debilitatē ex solutiōe cōtinui acqsitaꝫ male digerens nutrimētū sibi veniēs. ⁊ ēt defluxum humiditatū ex vicinis ptib⁹ suscipiens humectaꝛ ⁊ remollit. dꝫ ergo in eo administrari medicina icarnatiua q̄ in oibus q̄litatibus ⁊ alijs silis sit ex toto cōplexioni mēbri nāli nisi esset ꝑpter aliud accidēs superueniēs vulneri. in siccitate aūt sit parū augmētatū vltra siccitatē nālem ⁊ cōplexionem membri. ⁊ hoc vt in ipsa medicina sit siccitas qua ꝯseruet nālis siccitas membri. ⁊ sit ēt siccitas vltra illā q̄ sit potēs exiccare vulnus vt silibus cōseruem⁹ ⁊ cōtrarijs curem⁹. nō ḡ dixit Gal. q ꝯplo sana cōseruabiꝛ per silia. sed dixit q cōseruabiꝛ per exiccātia eo q opꝫ sic cū medicina icarnatiua cōseruare cōplexionē nālē membri: vt ēt destruat morbū. hec aūt fit per sicciora q̄ sit siccitas mēbri nālis. Ex dictis ergo manifestū est q omne vuln⁹ indiget medicinis exiccātibus. ⁊ ēt q quāto membrū vulneratū fuerit siccius tanto idiget sicciorib⁹ medicinis: quāto aūt fuerit humidius tāto idiget minus siccis vt. s. sit mēsura q̄litatis medicine equalis cōplexioni mēbri ⁊ paulo aucta in siccitate ꝑpter id quod dictū est. ¶ Tūc respōdendū ad id qđ arguiꝛ. qꝛ dicis tu videꝛ q falsuꝫ dicat Gal. cū dicit q cōplexio sana ꝯseruaꝛ per mediocriter exiccātia. qꝛ ois cōseruatio fit a simili ⁊c. Dōm q medicina cōseruās ē duplex. quedā est cōseruās pure. ⁊ ista bene dꝫ esse oio silis. ita q sit in eodē gradu in cōplexiōe cū ꝯplexiōe corporis. Et ista medicīa cōseruās debeꝛ corpori sano. Alia ē medicina cōseruās q̄ ē cū hoc vel ꝑseruās vel curās. ⁊ talis medicina cōseruās: dꝫ ēt esse silis cōplexiōi membri: ſꝫ nō in eodē gradu: imo dꝫ esse tātum augmētata vel diminuta: vt destruat lapsuꝫ vel resistat ne cadat in lapsuꝫ. Cū ergo in vulnere sit lapsus ad humiditateꝫ: ⁊ sit ēt suba mēbri parata plus labi in eodē. dꝫ ergo talis medicina admīstrari vt in ea sit siccitas cōseruās siccitatē nālem mēbri ⁊ vltra hoc ēt vt exiccet humiditatē vulneris. hoc aūt facit medicina excedēs siccitateꝫ nāleꝫ mēbri: vt dictum est. ¶ Ad aliud argumētū tu dicis q tūc poti⁹ deberet dici q ꝯplexio egra curabiꝛ ⁊ nō ꝯplexio sana cōseruabiꝛ. Dōm ē vt dictū est q in vulnere ⁊ est cōseruatio ⁊ curatio. nā est ibi ꝯseruatio ex pte ꝯplexiōis nālis mēbri. qꝛ i omni corpore egro q̄tūcūq; sit eger donec viuit ē ibi ꝯplexio nālis quā dꝫ cōseruari. Est aūt ibi curatio ex pte lapsus. respiciendo ergo ad ꝯplexionē nāleꝫ mēbri dixit Gal. q ꝯplexio sana cōseruabiꝛ ⁊ respiciēdo cū hoc lapsum q est ibi dixit q dꝫ cōseruari p mediocriter exiccātia: nō aūt p silia: vt dictuꝫ est. ¶ Sꝫ qꝛ dcm̄ est q medicīe icarnatiue debēt eē exiccantes ⁊ excedere siccitatē nālem mēbri posset esse dubitatio vlterius in quo gradu debēt esse desiccatiue ⁊ q̄tuꝫ debeāt excedere siccitatē nālē mēbri. sed hoc potius spectat ad sequēs capl̄m in quo determinat de ꝯplone istaꝝ medicinaꝝ. iō hoc vsq; illic reseruet. Deīde cū dicit.

¶ Et si fuerit ita magna vt ne ꝯcurrāt extremitates ei⁹: qm̄ sunt rotunde longāte aut diuerse figure aut iaꝫ destructa est ex ea caro pauca nō plīma: tūc eius cura est sutura: ⁊ ꝓhibitio aggregatiōis humiditatis in ea cū administratiōe exiccantiū repercussiuoꝝ ⁊ admīstratiōe subtiliantium que dicemus.

¶ In pte ista Auic. postq̄ posuit curā vulneris qđ ē sectio plana recta. ponit h̄ Auicē. curā vulneris qđ ē rotūdū vel laterale. Et ē itelligēdū q cura isti⁹ nō diuersificaꝛ a cura

pdicti in aliq̄ pdictaꝝ q̄tuor itentionū. qꝛ oēs ille itentiones requirūꝛ ēt hic. ſꝫ diuersificaꝛ in hoc. qꝛ ibi suffic̄ ligatura ad cōiūctōeꝫ labioꝝ ⁊ ꝯseruatiōnē ipsoꝝ ꝯiunctoꝝ. qꝛ labia sunt paꝝ semota. hic aūt idigem⁹ sutura. qꝛ labia sunt magis distātia. Iteꝝ ēt in isto vulnere idigem⁹ magis ꝓhibere fluxū humorū ⁊ apa cū medicis ⁊ minutiōe ⁊ dieta q̄ in pdicto. qꝛ id est mai⁹ vuln⁹ q̄ pdictū. vñ citi⁹ pñt superuenire ei ista accītia. Dicit ergo Auic. ⁊ si fuerit magna. s. sectio: ita ne cōcurrāt extremitates eius. i. ita vt nō appropinquēt sibi inuiceꝫ ptes vulneris: qm̄ sunt rotū de alongate aut diuerse figure. Ex hoc qđ hic dic̄ Auicen. appet hic qđ dixi prius. s. q Auic. itelligit h̄ vuln⁹ eē rotūde figure vel lateralis ſm maiorē ⁊ minorē distātiam labiorū adinuicē. aut supple est tale vuln⁹ q ex eo iā destructa est caro pauca nō plurima. Dicit aūt signāter Auic. caro pauca nō plīma. qꝛ si ex vulnere eleueꝛ caro alicui⁹ q̄titatis: tūc nō ampli⁹ curaꝛ vt vuln⁹ simplex. s. suēdo vł cōiungēdo labia: imo curaꝛ vt vuln⁹ qđ est cū diminutōe carnis. ſꝫ si ex vulnere nō eleueꝛ caro de q̄ sit curādū: tūc nō pp hoc ipedit curā ipsi⁹ simplicis q̄ est p ligaturā ⁊ stricturaꝫ. tūc cura ei⁹ est sutura. qꝛ nō sufficeret ad cōiūgēdū labia ⁊ tenēdū ipsa cōiūcta solū ligatura pp distantiā labioruꝫ. ſꝫ dꝫ vlteri⁹ suere. ⁊ nō solū dꝫ aliqñ suere labia ⁊ coniungere ea cū filo: ſꝫ ēt q̄nq; opꝫ dimittere in sutura acus inuolutas cū filo. ⁊ hoc eēt qñ ptes vulneris eēnt valde remote. ¶ Intellige aūt hic q sutura q̄ fit in vulnere dꝫ eē supficialis ⁊ pfunda ſm pfunditatē vulneris. qꝛ si vuln⁹ sit pfundū dꝫ eē pl's pfunda. si aūt supficiale dꝫ esse magis supficialis. Iteꝝ ēt dꝫ esse nō multū fortis nec multū debilis. qꝛ si mł'tū fortis fuerit ⁊ stricta dolorē generabit ⁊ calidū apa. si aūt sit debilis nō bñ ptes vulneris ꝯiūgūtur. dꝫ ḡ inter hec fieri mediocriter. silr opꝫ vt sutura fiat ex filo de serico nō torto. qꝛ filū tortū ⁊ chordosū adiuuat ad dirūpendū ⁊ scindēdū. silr ēt filū nō dꝫ eē nimis molle. qꝛ abscindereꝛ añ perfectā iūctionē. dꝫ ḡ esse filū lene cū quadā duricie. hoc aūt est filuꝫ de serico nō tortuꝫ. silr ēt mensura spacij q̄ sit inter duo pūcta debent esse eq̄lia. qꝛ nō multū ampla. qꝛ āplitudo pūctoꝝ nō bñ tꝫ. nec etiā dꝫ eē multū spissa. qꝛ spissitudo pūctoꝝ adiuuat ad dirūpendū. ⁊ ꝓhibitio aggregatiōis hūiditatis in ea cū administratiōe exiccātiū repcussiuaꝝ sic̄ redoleon inunctū i circuitu ⁊ empl'a fcā ex arnaglossa ⁊ ro. ⁊ hꝫ. cū istis. n. ꝓhibeꝛ flux⁹ hūoꝝ ad locū. ⁊ p ꝯñs ēt ꝓhibeꝛ apa qđ ē causa ipediēs curationē vulneris. Et admīstratiōe subtiliātiuꝫ q̄ dicem⁹. s. diete tenuis ⁊ flomie vsq; ad tps aliqđ. s. dōec sum⁹ securi de apate calo q non accidat. ¶ Et itellige q Auic. in curatiōe isti⁹ vulneris repetit solū duas itentōes de pdictis. alias aūt duas nō repetit. ⁊ cā fuit. qꝛ cura isti⁹ nō dr̄t aliq̄ mō a cura pdicta i duab⁹ vltimis itētiōib⁹. s. in ꝓhibere ne aliqđ cadat iter labia vulneris ⁊ sāare cōplexionē mēbri. ſꝫ dr̄t a cura pdicti q̄dā mō in duabus pmis itētiōib⁹. s. in cōiungere labia ⁊ ꝯseruare ea ꝯiūcta. qꝛ hic idigem⁹ sutura: ibi aūt nō. Iteꝝ ēt magis idigem⁹ h̄ ꝓhibere fluxū hūoꝝ q̄ i pdcō. ⁊ iō qꝛ cura isti⁹ dr̄t a cura pdicta i duab⁹ pmis itētiōib⁹. iō h̄ posuit illas itentiōes ostēdēdo qūo fiant in h̄ vulnere. alias aūt duas itētiōes non posuit. qꝛ eodē mō fit hic ⁊ ibi. Deīde cū dicit.

¶ Et si fuerit pfunda: tūc strictura ēt facit eam adherere multotiens: ⁊ non est necesse detegere eam si est possibile illud.

¶ In pte ista Aui. pōit curā vulneris pfūdi ⁊ dr̄ eē pfunduꝫ: nō pp h̄ q caro dicaꝛ ablata ideꝫ ſꝫ dr̄ pfundū. qꝛ hꝫ suū fundū abscōsuꝫ ⁊ latētē in mēbro. vñ ꝓprie tale vulnus appellaꝛ cauernosuꝫ ⁊ latēs in mēbro. Et diuidiꝛ ista ps in ptes quatuor. In pma parte Auicen. ostendit q id

Nō q quanto ꝑ mem̄brū fuerat [illegible] tanto indiget sicciorib⁹ medicinis et ꝑ [illegible]

vulnus aliquādo curaī sicut ꝓdicta vulnera .s. cum ligatura ⁊ strictura ⁊ alijs cum quibus curaī vulnus simplex. In secūda parte. quia id vulnus aliquādo non pōt curari vt vulnus simplex: sed deuenit ad vlcus: Auic. ostēdit qñ hoc fit ⁊ ostēdit ēt quomō tunc debet curari vt vlcus. In tertia parte. qz ligatura diuerso mō fit in vulneribꝰ ⁊ vlceribus ostēdit Auic. quomō debet fieri ligatura in eo qñ curaī vt vulnus simplex. ⁊ quomō qñ curatur vt vlcus. ⁊ ostēdit ēt cū hoc ibi Auicen. quot de causis fit ligatura in vulneribꝰ ⁊ vlceribus. In quarta parte. qz id vulnus qñ iam factū est vlcus aliquādo indiget ad hoc vt curetur ⁊ discooperiatur ⁊ seceī vsqz ad ꝓfunduz. aliquādo aūt nō indiget: sed sufficit sibi id orificiū qđ hz. ⁊ ostendit qñ hoc debet fieri ⁊ qñ non. scđa ibi (Et id quādo nō cōfert) tertia ibi (Et dixit sapiens ꝙ vulnus) q̄rta ibi (Ingt ⁊ sufficit ⁊c̄) Dic̄ ergo p̄mo. Et si fuerit .s. sectio ꝓfunda .i. latens ⁊ absconsa in mēbro: tunc strictura ēt .s. q̄ fit per ligaturaz ⁊ suturā facit eā adherere multotiēs .i. incarnare ⁊ solidare sicut fit in ꝓdictis vulneribꝰ. Et intellige cū hoc obseruando alias ītentiōes requisitas in vulnere simplici q̄ dicte sunt ꝑus .s. cōseruare labia cōiuncta ⁊ ꝓhibitio aggregationis humiditatis extranee ⁊ ꝓhibere ꝙ aliqua rerū extranearū nō īgrediaī labia vulneris. ⁊ cōseruare ēt cōplexionez mēbri. Dicit aūt Auicē. multotiēs. qz aliquādo tale vulnus per ligaturā ⁊ suturā nō adheret: imo ꝯuenit ad hoc vt fiat vlcus: sicut Aui. dicet statim post. Et nō est necesse detegere eā si possibile est id. illud verbuz pōt exponi duobꝰ modis. vno mō sic .i. ꝙ nō est necesse dissoluere ligamē ⁊ discooperire vulnus a ligatura ⁊ a sutura per quas labia vulneris teneī ꝯiuncta vsqz ad multos dies donec facta sit perfecta incarnatio labiorū. in quolibet .n. vulnere qđ curaī vt simplex opz tantū labia stare cōiuncta donec facta sit incarnatio anteq̄ȝ dissoluaī ligatura ⁊ sutura vulneris si pōe est. id aūt addit hic Auicen. qz aliquando oz detegere ⁊ discooperire vulnus a ligatura: ꝓpter causas quas postea dicet Auic. ⁊ tunc nō amplius curatur vt vulnus simplex: imo opz curare ipm vt vlcus s̄z ꝙ postea dicet Auicen. Alio modo pōt exponi hoc qđ dicit. Et nō est necesse detegere eā si possibile est id. hoc est ꝙ quādo accidit talis sectio ꝓfunda in mēbro non est necesse eam detegere .i. eam discooperire cū sectione s̄m ꝙ postea Auic. docet in quodā caplo de perforatōe vulnerū. quādo opz vt discooperianī: imo debemꝰ facere eā adherere ⁊ icarnare cū strictura ⁊ ligatura sicut fit in alijs vulneribus simplicibꝰ si pōe est illud. addit autē hoc. qz qñz nō est pōe vt adhereat cū ligatura ⁊ sutura: imo opz talē cauernā discooperire cū sectiōe aliqñ secādo totaz cauernam. aliqñ aūt solū faciendo vnū orificiū. vñ possit exire fluxus saniei s̄m ꝙ dicet post Auic. Qñ aūt hoc nō ē pōe .s. ꝙ adhereat talis sectio cū ligatura. sed opz eā detegere Auic. dicet in parte sequēti. Deinde cū dicit.

Et illud est quādo nō cōfert strictura cū ligatura firmās eā. ⁊ forsitan necessariū est detegere eā: sicut ostēdaz ⁊ ꝓprie vbi nō cadit strictura bona sup radicē ꝓfundi: quare effunduntur ad ipm materie ꝓpter debilitatez eius ⁊ dolorem qui necessariꝰ est: ⁊ ꝓpter dispōnes quas dicam in ca. vlcerum.

In ista parte Auic. qz dcm̄ est mō ꝙ nō est necesse detegere talē sectionē si pōe est ostēdit qñ necesse est detegere eā: ⁊ nō pōt curari vt vulnꝰ simplex: sed necesse est ipm curari vt vlcus. ⁊ dicit. Et id est .s. non pōe qn detegaī: vt qz necesse est tale vulnꝰ detegere. ⁊ oz talē dissoluere ligaturaz ⁊ suturā qñ nō confert strictura cū ligatura firmās eam .i. qñ ligatura nō facit eam adherere: tūc necessariuz est eam detegere: vt sanies q̄ aggregaī in cōcauo respiraculuz habeat. Et forsitan est necessariū eā detegere sicut ostendā. quasi velit dicere Aui. ꝙ nō solū sufficit aliqñ eā detegere dissoluēdo ligaturā ⁊ suturaz. sed aliqñ opz nos detegere eā cum sectiōe .i. discooperire eā sicut ostēdaz .s. in caplo de perforatōe vulnerū ⁊ aliorū cū oz vt discooperianī. Et ꝓprie vbi nō cadit strictura bona sup radicē ꝓfundi. hoc est ꝙ tūc ꝓprie oz fieri detectio vulneris ⁊ discopertio ipsiꝰ qñ nō fit adherentia ⁊ icarnatio in ꝓfunditate: imo remanet ibi cōcauitas: q̄re .s. ꝓpter talē ꝯcauitatem q̄ remanet in ꝓfunditate effunduī māe ꝓpter debilitatē ipsius ⁊ dolorē qui est necessariꝰ. qz ad oē vulnus cōcauū attrahiī hūiditas ꝓpter debilitatē mēbri. q̄ q̄dez debilitas causaī ibi ex solutiōe cōtinui ex malis humoribus ibi defluentibꝰ ad vulnus. ⁊ attrahunī ēt ibi supfluitates ꝓpter alias dispōnes quas dicā in caplo vlceruz .i. in tractatu de vlceribꝰ Auic. dicet oēs dispositiōes q̄ cōsequunī vlcera ꝓpter quas dispositōes attrahunī māe ad vlcera ⁊ īpeditur cōsolidatio eorū s̄m ꝙ apparebit in illo tractatu qñ ipm exponemus. Sic ergo apparet ex dictis ꝙ qñ non fit bona adherentia ⁊ bona icarnatio in ꝓfunditate vulneris: tūc ꝯcurrūt māe ⁊ hūiditates ad vulnꝰ: q̄ q̄dē ꝯuertunī in saniē vel in virus. iste aūt supfluitates necesse ē vt respiraculū hēant q̄tenus ad exteriora fluāt. aliter aūt totū mēbrū putrefacerēt. ḡ tūc necesse ē maxie vulnꝰ detegere ⁊ discoopire qñ nō fit bona strictura apđ radicē ꝓfundi: vt sanies ⁊ alie supfluitates ibi aggregate ad exteriora ꝓfluāt. ⁊ si orificiū vulneris ē apertū ad h̄ vt ide ꝯuenienter supfluitates possint exire sufficit id orificiū: ⁊ nō oz ampliꝰ secare vulnꝰ. Si aūt nō ē apertuz: vt qz ꝓfunduz sit īferiꝰ ⁊ id supiꝰ nec possit aptari: tūc necesse ē secare vulnus vel in parte vel in toto s̄z ꝙ dicet postea.

Et si est necessariū vt detegaī nō erit excusatio qn ponaī cottum et qđ currit cursu eiꝰ sup eius orificiū exiccans ipz proprie vbi strictura nō cadit super radicem sicut diximꝰ: aut est eiꝰ ꝓparatio talis ꝙ nō est possibile materiā malā effundi ab ea: aut est in ea os aut cōcauata ē et facta est fistula et fit in ea hūiditas mala valde: et est tūc in iudicio vlcerū nō vulnerum.

Dic̄ Aui. ostēso qñ neciuz ē vt tale vulnꝰ detegaī oñdit q̄uo est ipz curādū post talē detectionez vt oñdat ꝙ non ampliꝰ curaī vt vulnꝰ simplex. imo curaī vt vlcꝰ. ⁊ cuz h̄ ēt repetit cāz ꝓdictā: q̄re neciuz est vt detegaī vulnꝰ adiūgendo illi cāe ēsdā alias cās. Dic̄ ḡ. Et si neciuz ē vt detegaī. ⁊ itellige q̄cūqz mō detegaī siue cū sectione siue sine sectione nō est excusatio qn cottū ponaī ⁊ ꝙ currit cursu eiꝰ .s. alia corpuscula exiccātia q̄ fiūt de stupa vel de petia linea sup eiꝰ orificiū .i. iter eiꝰ orificiū ponēdo ipm in medio iter labia vulneris siccās ipz. qz illa corpuscula ponūtur in vlcere vt recipiāt in se saniē ⁊ supfluitates vlceris. vñ rōne huiꝰ exiccāt vlcꝰ. ⁊ cū h̄ ēt tenēt orificiū apertū. vñ pōt libere sanies expurgari. necessariū aūt erit ponere talia corpuscula in ipso. qz qñ tale vulnꝰ est detectū. tunc nō ampliꝰ curaī vt vulnꝰ sed vt vlcꝰ. In curādo aūt vlcera ponimꝰ cotū vel aliud corpusculū in orificijs ipsoruz. ⁊ ideo silr ēt facimꝰ hic. Et Auic. repetit cām dictaz. quare necessarium est vt vulnus detegatur. ⁊ cum hoc adiungit quasdam alias dicens. Et ꝓprie vbi strictura nō cadit super radicē suā: vt diximus supple est necessariuz vt vulnꝰ detegaī ⁊ cū hoc adiungit q̄sdā alias dicēs. ⁊ proprie vbi strictura nō cadit super radicez suaz: vt diximꝰ supple est necessariū vt detegatur: aut est eius ꝓparatio talis ꝙ non

est possibile materiā malā effundi ab ea. & hoc est sicut si orificium sit superius & fundum inferius. & tunc est necessarium vt detegatur cū sectiōe vel in parte vel in toto. aut est in ea os. s. quod īdiget extractiōe. tūc. n. necessariū est etiā vt detegaē: ita vt os possit īde bene extrahi. aut iā cōcaua ta est & fcā est fistula & fit in ea hūiditas mala valde. & tūc opz vt detegaē vuln⁹ cū sectiōe vsq ad pfundū nisi aliō īpediat vt vene vel nerui vel arterie. ¶ Cōsequēter autē Auic. ondit vīr qūo est curādū tale vuln⁹: q̄re oz ipm detegere pp cās pdictas dicens. Et est tūc. s. tale vuln⁹ qn̄ ē sic detectū in indicio vlcerū & nō vulnerū. g̅ tūc supple oz accipe curā ipsi⁹ ex tractatu de vlcerib⁹ & nō reponaē am plius cura isti⁹ sub isto caplo. Deīde cum dicit.

¶ Et dixit sapiēs quod vulnus nō indiget nisi ligatura aggregāte labia: qn̄ querit adherentia & incarnatio: verū si fuerit necessariū vt nascaē in ea caro tūc nō est in eo necessariū illud: sed ē necessaria aliqn̄ ligatura cuz q̄ effundaē sordities ex orificio ei⁹: & aliqn̄ ligatura fit tali mēsura q̄ retineat medicamē desuper.

¶ In parte ista Auic. quia ligatura diuerso mō fit in vulneribus & vlcerib⁹ cū dictū sit p̄us quod id vuln⁹ pfundū aliqn̄ pōt curari vt simplex vulnus. aliqn̄ aūt opz curari ipsum vt vlcus. iō hic Auic. ostēdit qūo oz fieri ligatura in eo qn̄ curaē vt vlcus. & volēdo hoc ostēdere Auicē. ostēdit quot de causis ligatura fit in vulnerib⁹ & vlceribus. Dicit ergo. Et dixit sapiēs. i. Hal. in libro de igenio sani. quod vulnus nō īdiget nisi ligatura &c. & p hoc Auic. ponit vnā cām & vnā vtilitatē ppter quā ligatura fit in vulnerib⁹. naz aliqn̄ ligatura fit in vulnerib⁹ cā aggregādi labia vulneris. & hec ligatura opz vt apud orificiū vulneris sit decēter stricta & cōplicata vt bona fiat expressio sanguīs supflui & hūiditatum aliaz a vulnere v̄sus alias ptes. quanto aūt a vulnere talis ligatura magis elongaē tanto magis relaxeē. & hec ligatura nō cōpetit nisi in vulnerib⁹ in qb⁹ q̄riē adherentia & icarnatio. in aliis aūt nō cōpetit. Et iō subdit. verū si fuerit necessariū vt nascaē in ea caro: vt quia in vulnere ab ipso pncipio sit facta diminutio sube vel vuln⁹ cōuertitur ad saniē & fiat vlcus: tunc nō est necessariū illud. i. illa ligatura. sed est aliqn̄ necessaria ligatura cū qua effundaē sordities vulneris ex orificio eius. In hoc Auic. tāgit modū aliū ligature q̄ fit in vlcerib⁹ & vulnerib⁹. nā aliqn̄ ligatura fit in vulnerib⁹ & vlcerib⁹ ad expressionē saniei. nam cū sanies sit īpedimētū generatiōis carnis & in quibusdā vlceribus aggregeē sanies & virus sicut est in vlceribus pfundis. ideo oz vt in talibus fiat ligatura cū qua effundaē sordities & virus ex orificio eius. hec aūt ligatura fit cōtrario mō pdicte. Nā talis ligatura dz esse stricta apud pfundū aut apud radicē vlceris. mollis autē apud eius orificiū vt ex vehemētia cōstrictionis ipsi⁹ apud pfunditatē vulneris & ex relaxatione in orificio virus & sanies ad exteriora pfluāt. & hec ligatura nō fit nisi in vulnerib⁹ & vlcerib⁹ pfundis in qbus timeē ne vir⁹ & sanies in inferiori parte aggregenē. ¶ Et aliqn̄ ligatura tali mēsura qua retineat medicamē desuper. In hoc Aui. tangit tertiaz cām & modū per quē ligatura fit in vlcerib⁹. Naz aliqn̄ fit ligatura in vlcerib⁹ solū vt retineat puluillos et medicinā vsq ad tēpus mutatiōis super vlcus. & talis ligatura opz vt intantū stringaē vt retineat & cōseruet puluillos & medicinā vsq ad tēpus mutatiōis. & hec ligatura est que fit maxie in vlcerib⁹ manifestis in qbus nō sūt cauerne & abscōsiōes vbi possint sanies & hūiditates extra nee aggregari. ¶ Sic ergo habem⁹ ex dictis Auic. quod ligatura fit in vulnerib⁹ & vlceribus fm tres itentiōes & fm tres modos. nā aliqn̄ fit ad incarnandū labia vulneris. aliquādo aūt fit ad expressionem saniei. aliquādo aūt fit solum ad retinēdū medicamina & puluillos sup vulnus. ¶ Et ex hoc vlterius apparet qualis ligatura fit in predicto vulnere. s. pfundo. quia quādo curamus ipm vt vulnus simplex: tūc cōpetit in eo ligatura que est ad icarnandum labia vulneris. quādo aūt curatur vt vlcus: tūc aliquādo cōpetit ligatura in eo que est ad expressionē saniei. vt quādo remanet sic in sua pfunditate. Aliquādo autē competit in eo solum ligatura que est ad retinēdū medicamina & puluillos: vt quādo detegiē id vulnus cū sectione vsq ad suū pfundū. Deinde cum dicit.

¶ Inqt. & sufficit vt sit orificio vulneris locus: ex quo effundaē sordities semp p nām: aut ita vt cadat pforatio illic aut vt tu figures ipm cū illa figura. Ego. n. iā sanaui vuln⁹ magnū cui⁹ pfundū erat vbi est genu & ipsi⁹ orificiū i corā pter quod feceri ei orificiū aliud īferi⁹ apud genu. Sed pparaui corā tali pparatione quod pfundum fuit superius & orificiū īferius: quare sanatū est absq perforatione in īferiori parte. Et similr̄ qn̄q suspendūtur brachium & palma & alia taliter quod orificium semp est īferius. hic est ergo sermo eius.

¶ In parte ista Auicenna. quia vulnus pfundum quādo iam factuz est vlcus & curatur vt vlcus indiget ad hoc vt curetur aliquando vt discoperiatur cum sectione vel in toto vel in parte. Aliquando autē non est necesse vt secetur: sed sufficit sibi orificium qd̄ habet. ideo hic Auicēna ostendit quādo tale vulnus debet secari & quando nō indiget sectione. Et duo facit. Primo ponit circa hoc id qd̄ dixit Halie. secundo addit quiddā ad dicta Halieni. scd̄a ibi (Et dico quod fortasse) In parte ista Auicen. intendit dicere quod Halien⁹ dicit quod in istis vlceribus pfundis orificium debet esse sic situatum vt sanies ex ipso per seipsā effundatur. hoc autē est si sit orificium in parte inferiori & fundum sit in parte superiori. Si ergo orificiū in vulnere sit in inferiori loco: tunc sufficit illud orificium. Si autem sit in superiori & fundum in inferiori: tunc vel debet fieri aliud orificiū in parte inferiori vt sanies habeat fluxum ad decliuiora. vel sic membrum debet situari quod orificium quod erat superius fiat inferius si id membrū sic pōt situari sicut est crus & man⁹ & pedes & huiusmodi. Ista enim mēbra sic possunt situari vt orificiū quod est aliquando in parte superiori fiat in parte inferiori. & sufficit hoc orificium preter quod fiat ibi aliud orificium. Et circa hoc inducit quoddam exemplū Halie. cum dicit. Ego enim. s. Halienus sanaui vulnus magnū &c. & patet quod dicit. Deinde cum dicit.

¶ Et dico quod fortasse ibi cadet vulnus vbi tibi erit necessarium incidere complete & secare membrum.

¶ Halie. dicit. Et dico quod fortasse cadit vulnus supple in membro vbi tibi erit necessariū incidere complete & secare membrum: quasi vult dicere Auicen. quod aliquando potest cadere vulnus in tali mēbro quod non possumus ipm situare sic quod orificiū fiat decliue. nec etiam sufficit facere aliud orificium in alia parte: sed oportet totam concauitatem secare vsq ad profundum. & hoc vt ibi sanies nō moreē maxie si sit in loco carnoso & nō neruoso vbi nō timemus ppter sectionē de neruis. Deinde cū dicit.

¶ Cũ aũt ex vulnere abscidit̃ caro plurima: tũc necẽia sunt ea que carnẽ nasci faciũt ⁊ nõ sufficit illud qđ exiccat ⁊ ꝓhibꝫ. Et fortasse nocet exic catiuum ⁊ ꝓhibitiuum ex parte qđ repellit ma teriam ex qua nascitur.

¶ In parte ista Auic. postq̃ posuit curã vulnerũ que sunt absq; deperditiõe sube de qua sit curãdũ q̃ gdeꝫ curãtur vt vulnera simplicia. Dic Auic. ponit curã vulnerũ q̃ sũt cum perditiõe sube q̃ gdem vulnera sunt cõposita. nã in eis est duplex morb⁹. s. morb⁹ cõis puta solutio cõtinui ⁊ morbus officialis: puta diminutio sube que est morb⁹ in q̃ntitate. ⁊ iõ curant̃ alio mõ q̃ dicta. ¶ Et diuidit̃ ps ista in partes tres. In pma parte ponit curã vulneruꝫ q̃ sunt cuꝫ diminutione sube puta carnis. q̃ gdem vulnera vo cant̃ a Gal. 3° de igenio sanitatis vulnera cõcaua. In scđa parte oñdit ꝙ qñ cõcauitas cõponit̃ sic cũ vulnere ꝙ im possibilis est intẽtio curatiõis ꝯcauitatis ꝑfecte. In tertia parte qꝛ in vulnerib⁹ cõcauis nõ soluꝫ deperdit̃ caro: sed cutis ẽt. ⁊ sicut diminutio carnis idiget faciẽtib⁹ nasci car nem. sic ⁊ diminutio cutis idiget faciẽtib⁹ nasci cutẽ. ⁊ cõ parat Auic. id qđ facit nasci carnẽ ad id qđ generat cutẽ. scđa ibi (Et qñq; est ꝓfunditas) tertia ibi (Et qñq; est id qđ facit nasci carneꝫ) Dicit ergo pmo. Cũ ex vulnere ab scindit̃ caro plurima. dicit plima signãter. qꝛ si abscinde ret̃ pauca de qua nõ esset curãdũ: tũc nõ diuersificaretur cura ipsi⁹ a cura vulneris simplicis: vt dictum est pus. Et nõ sufficit id qđ desiccat ⁊ ꝓhibet. s. ad generãdũ carnem sicut sufficiebat ad icarnãdũ labia vulneris. nõ aũt itelli gas hoc verbũ. ⁊ nõ sufficit id ⁊c̃. vt nõ sufficiat. qꝛ oporte bat ipm esse magis exiccatiuũ. qꝛ hoc nõ eẽt verum eo ꝙ medicina generatiua carnis dꝫ esse min⁹ exiccatiua medi cina icarnatiua sm ꝙ postea dicet in sequẽti caplo ⁊ non itelligas qñ dicit. Et nõ sufficit. i. ⁊ nõ cõfert. qꝛ nõ dꝫ ipm sic esse exiccatiuũ ⁊ ꝓhibitiuũ in gñatiõe carnis: sic in in carnatiõe labioꝝ. ⁊ hoc est qđ subdit Auic. ¶ Et fortasse nocet exiccatiuũ ⁊ ꝓhibitiuũ ⁊c̃. Cuius aũt ꝯplexiõis de beat esse medicia gñatiua carnis dicet̃ ad plenũ in sequẽ ti caplo. ¶ Tu aũt suppleas vltra dicta Auic. ꝙ carne re generata in vulnere cõcauo supuenit nobis alia curatõis itentio. s. cooperire carnẽ talẽ cute qđ qdẽ fit cũ cicatrizã tibus. q̃ aũt sint illa in sequẽtib⁹ inuet̃. in vulnerib⁹. n. cõ cauis nõ solũ depdit̃ caro. sed ẽt cutis. Sicut aũt caro idi get generãtib⁹ carnẽ. ita ⁊ cutis idiget faciẽtib⁹ nasci cu tem. ¶ Et vlteri⁹ itellige ꝙ vulnus aliqñ ꝯponit̃ cũ de perditiõe carnis ⁊ cutis sicut sũt vulnera cõcaua. aliqñ ãt cõponit̃ solũ cũ depditiõe cutis. Et qñ cõponit̃ cũ depdi tiõe carnis ⁊ cutis idiget: tũc generãtib⁹ carnẽ ⁊ cicatrizã tib⁹. qñ aũt ꝯponit̃ solũ cũ depditiõe cutis: tũc solũ idiget cicatrizãtib⁹. ⁊ hec oĩa v̓ba plane inuũt̃ ⁊ dclarant̃ a Gal. 2ª pticula de igenio sanitatis. Deide cuꝫ dicit.

¶ Et qñq; est ꝓfunditas ⁊ diminutio ossiũ ta liter ꝙ nõ est possibile vt nascat̃ cõplete: quare remanet ꝓfundũ sicut qñq; accidit vt nascatur plus q̃ sit necesse: quare ẽ caro addita. Et dꝫ vt cibet̃ eger qui vult vt nascat̃ caro in vulne re suo cibo laudabili boni chimi.

¶ In pte ista Auic. ostẽdit ꝙ aliqñ componit̃ ꝯcauitas sic cũ vulnere ꝙ ipossis est itẽtio curatiõis ⁊ cõcauitatis ꝑfe cte. ⁊ cũ hoc ẽt oñdit quẽdã aliũ morbuꝫ in q̃ntitate q põt cũ vulnere cõponi. Dicit ergo. Et qñq; ẽ ꝓfunditas ⁊ di minutio ossiũ taliter. i. ⁊ qñq; ẽ cõcauitas in vulnere talr̃ sicut qñ est in vulnere nõ solũ ex diminutõe carnis: sꝫ etiã ex diminutiõe ossis: ꝙ nõ est pose vt nascat̃ ꝯplete. i. vt re pleat̃ cõplete talis cõcauitas: quare remanet ꝓfunduꝫ. i. q̃re remanet ibi cicatrix cõcaua. ¶ Cã aũt q̃re nõ ẽ pose vt perfecte repleat̃ talis ꝯcauitas vulneris vñ remanet cicatrix cõcaua: nõ est ex diminutiõe carnis: sꝫ ex diminutio ne ossis. naꝫ qñ pars ossis est abscissa nõ ampli⁹ restaurat̃ sm viã pme itentiõis: vt dicit Gal. in tegni. ⁊ hoc ẽ qđ dic̃ Ypoc. in affoꝛismo quodaꝫ sexte pticule. Uulnera q̃cũq; annua fuerint necesse ẽ os emitti ⁊ cicatrices ꝯcauas fie ri. Nã vt dic̃ Gal. in ꝯmẽto eiusdẽ affo. post sanata vulne ra q̃tũ os exierit tãta cõcauitas remanebit. Cãm autem dñe: q̃re os abscisũ restaurari nõ põt nõ spectat ad psens negociũ. sed hoc in libris vlib⁹ dꝫ inquiri. ¶ Sicut acci dit qñq;. Dic Auic. ostẽdit id qđ dixit esse pose p qđdam sile. ⁊ dixit sicut accidit qñq; vt nascat̃. i. vt repleat̃ ꝯcaui tas vulneris ex carne pl's q̃ sit necesse: q̃re est caro addi ta. i. q̃re supexcrescit ⁊ addit̃ ibi caro vltra terminũ nãlẽ. ⁊ p ꝯñs remanet ibi cicatrix alta non eq̃lis. Sic q̃ supple silr pose est id qđ dictũ est. s. ꝙ qñq; accidit vt non possit cõcauitas vulneris ꝑfecte repleri. ⁊ p ꝯñs remanet ibi ci catrix ꝯcaua ⁊ ꝓfunda. ¶ Intellige ãt id qđ dicit h̓ qđã mõ est sile pdicto ⁊ quodãmõ dissimile. Est sile q̃tuꝫ ad pose vtrũq; euenire. qꝛ sicut est pose ꝙ aliqñ repleat̃ con cauitas ex carne plus q̃ sit necesse. ⁊ p ꝯñs ẽt remanet ibi cicatrix addita. ita ẽt est pose vt aliqñ non perfecte possit cõcauitas vulneris repleri ex carne. ⁊ per ꝯñs ẽt remanet ibi cicatrix cõcaua ⁊ ꝓfunda. ¶ Est aũt dissimile q̃tũ ad pose vtrũq; curari. nã qñ accidit vt repleat̃ ꝯcauitas vul neris ex carne pl's q̃ sit necesse vñ fit cicatrix addita põt id pctm̃ semp curari cuꝫ corrosiuis ⁊ diminutiuis carnis supflue sic de se manifestũ est. sed cõcauitas qñq; ꝯponit̃ sic cum vulnere ꝙ ipose est eã repleri ꝑfecte. vñ non põt alr̃ fieri gn nõ remaneat cicatrix cõcaua sicut qñ ẽ ibi di minutio ossiuꝫ sm ꝙ dcm̃ est. ¶ Ulterius aũt itellige ꝙ ex dictis h̓ ⁊ ex pdictis põt colligi ꝙ duplex morb⁹ i quã titate põt cõponi cũ vulnere. Unus morb⁹ est in augmẽ to q̃ntatis sicut qñ est supflua caro in vulnere. Ali⁹ mor bus est in diminutiõe q̃ntatis sube mẽbri. ⁊ iste põt eẽ du plex. qꝛ qñq; cõponit̃ cũ vulnere diminutio carnis ⁊ cut sicut accidit in vulnerib⁹ ꝯcauis. qñq; aũt ẽ in eo solũ di minutio cutis. ¶ Et vlteri⁹ ẽt intellige ꝙ sicut diminu tio carnis ⁊ cutis q̃ ꝯponit̃ cũ vulnere idiget gñantib⁹ et cicatrizantib⁹: ita p oppositũ augmẽtũ quantitatis nimie carnis qđ cõponit̃ cũ vulnere idiget corrodẽtib⁹ ⁊ dimi nuẽtib⁹ carnẽ. q̃ aũt sint corrodentia ⁊ diminuẽtia carnẽ dicent̃ postea. ¶ Sed est vlteri⁹ aduertẽdũ ꝙ medicine aliter opant̃ in gñatiõe carnis ⁊ cicatrizatiõe ⁊ alr̃ opant̃ in diminutiõe ⁊ corrosiõe carnis. Nã in gñatiõe ⁊ cõsoli datiõe nã operat̃ vt pncipale agẽs. medicie aũt vt coad iuuãtes. qꝛ nihil agunt in hoc nisi. qꝛ remouẽt ipedimẽta nãe ipedientia ipaꝫ gñare vel solidare. sꝫ in corrosiõe car nis ⁊ diminutõe medicine opant̃ ibi. vt pncipalia agẽtia. nã aũt vel nihil vel parũ ibi operat̃. ⁊ hoc ẽ qđ dicit Gal. in tertia pticula de inge. sani. Nã carnẽ creare ⁊ cõsolida re cũ actiõe nãe fiunt. medicine eñi in hꝫ nihil agũt nisi ea que nãm ipediunt repellũt. amputare vero carnem ⁊ icidere superfluã carnẽ non fiunt cuꝫ actiõe nature: sꝫ cũ medicinis fortiter desiccãtibus ⁊c̃. ¶ Et opꝫ. Dic Auicẽ. addit quoddaꝫ q̃tuꝫ ad regimen per dietã qđ debet ob seruari in generatiõe carnis dicens. Et oportꝫ vt cibetur eger ⁊c̃. Et causa huius quod dicit Auicenna est. quia ma teria generationis carnis est bonus sanguis temperatus in quantitate ⁊ qualitate. materia autem boni sanguinis ⁊ cuiusq; alterius boni chimi est cibus bonus. ergo ẽt opꝫ vt talis cibetur cibo laudabili qui in vulnere suo indiget regeneratione carnis. Deinde cum dicit.

¶ Et qñq; est illud qđ facit nasci ita ꝙ pose est

et vt faciat nasci carnem: cutē vo non facit nasci cum iam abscisa est totaliter: imo non facit nasci loco eius nisi carnē durem supra quā nō nascit pilus. verū aūt rami multotiēs eminēt & nascuntur sicut caro.

¶ Dic Aui. q2 in vulneribus concauis non solū dependit caro: sed ēt cutis sm q dictū est prius. & sicut indiget diminutio carnis medicis facientib9 nasci carnē: ita diminutio cutis indiget facientib9 nasci cutē: qualia sunt cicatrizatiua. ideo hic Aui. cōparat id qd fac nasci carnē ad id qd facit nasci cutē. & cum hoc ēt intromiscet de nascētia pditōis sube venarum. Dicit g. Et qnqz est id qd facit nasci carnē: ita q pole est ei vt faciat nasci carnē. s. similez priori depdite. sed supple id qd facit nasci cutē qd vocat cicatrizatiuū nō facit nasci cutem cū iam abscisa est totalr. s. cutē cōsilem priori: ita q sit ve cutis: sicut illa que est depdita. Et hoc ē: q2 cutis est de mēbris dūris que depdita non regenerant sm pmā intentionē. sed regenerat solū sm secūdā intētionē. q2 regenerat solū aliqd loco illoz & non ve est illa. Et hoc est qd subdit Aui. imo non facit nasci loco eius. s. cutis depdite nisi carnē duram sup quā non orit pilus. Causa aūt qre nō nascit pilus super carnem duram talis est. quia talis caro que renascitur ibi loco cutis depdite est spissa. Vñ nō est porosa sicut cutis que pmo erat ibi. & ideo nō est ibi via vñ possit egredi pilus cum nō sit porosa sicut erat in cute pmo depdita.

¶ Sic ergo appet ex dictis q differt faciēs nasci carnem ab eo qd facit nasci cutē in hoc. q2 id qd facit nasci carnem fac nasci carnē veram & silem priori depdite. Illud vo qd facit nasci cutem nō facit nasci veram cutem: sed solū aliqd loco illius qd non est vere cutis.

Sed aliquis dubitaret de eo qd dicit hic Aui. Et qnqz est id qd facit nasci carnez: ita q pole est &c. q2 nōne semp illud qd facit nasci carnez restaurat ipsaz ve: manifestū est qd sic. qre dixit Aui. qnqz.

¶ Possumus dicere vno modo q iste est qdā modus loquendi: sicut ēt nos dicim9 spondiles dorsi: nō quia sint in alio q in dorso. Silr hic qñ Aui. dicit qnqz nō vult per hoc q aliqñ faciēs nasci carnē non faciat nasci carnē verā: sed est qdā modus loquēdi. ¶ Vel possumus dicere q h qd dicit qnqz refert ad hoc qd dicit facit nasci carnē: & non refert ad id qd vltimo dixit vt faciat nasci carnē. vt cōstruat sic. Et id qd qnqz. i. aliqñ fac nasci carnē: ita q pole ē ei &c. Et tūc sic cōstruendo non intelligit Aui. q id qd facit nasci carnē qnqz faciat nasci carnē verā: & qnqz non. sed intelligit q ipm qd qnqz facit nasci carnē pole est q semp faciat nasci carnē similē. & hoc est vez: vt dcm̄ est. ¶ Ulterius aūt nota q duplex est cutis: quedaz est cutis pma: que imediate non iberet carni. & ista abscisa bñ regnātur sicut multotiens videm9 q excoriant digiti & manus: & postea regenerat cutis silis priori. Et de ista non intelligit Aui. Alia aūt est cutis secūda que imediate coopit carnē. & ista est mēbrum qd non regnat sm pmā intētionē nisi raro in infantib9. & de ista intelligit hic Aui. Et aūt Aui. dixit q cutis abscisa non renascit: crederet silr forte aliqs q eodē modo eēt d oib9 mēbris cōsilib9: qd non est veruz. ideo subdit Aui. de venis que sunt mēbra cōsilia q aliqñ possunt renasci sicut caro dicēs. venarū aūt rami. s. abscisa aliq pte ab eis multotiēs .i. aliqñ eminēt. s. renati: quātū ad illam ptē abscisam & renascunt sicut caro. Dcm̄. n. fuit supius in pmo caplo. q vene erāt medie nature iter carnē & ossa. os aūt nō restaurat nisi rarissime in infantib9. caro aūt semp restaurat. & iō vene aliqñ restaurant: sicut si abscisio sit pua & corpus humidum leue & vena sit pua sicut sunt qdā rami venaz & non magni. aliqñ aūt non restaurant: sicut in cōtrys dispōnibus Que aūt sit causa istoz qñ restaurant & qñ non: nō spectat ad presens negocium. et ideo in istis parum insisto. Tūc sequitur illa pars

¶ Et de vulnerib9 sunt quedā habētia timorem sicut vulnera cadentia in neruis: & extremitatibus lacertoz: & dicam ea in ca. dispositionum neruoz: & multotiēs sequunt ea accidētia mala sic illud qd seqt vuln9 extremitatis lacertoz de alteratōe coloris & casu pulsus post spissitudinem & paruitatem. & pducit ad sincopim & casum virtutis: & qnādoqz sequit ea spasmus: & similr illa que cadūt ante genu apud rotulam: qm̄ sequunt ea accidētia mala: & sunt pmittentia a qbus parum liberant.

¶ In ista parte Aui. postqz determinauit de vulnerib9 carnosis in qb9 vulnerib9 nō est magnus timor: & tetigit etiam curā illoz cōplete: eo q de ipsis erat pncipalis itentio. In isto caplo hic icidentalr determinat aliqd de vulnerib9 in qb9 est timor sicut de vulnerib9 que fiūt in mēbris neruosis. Dico aūt q determiat de eis icidentalr hic: eo q Aui. in subseqntib9 facit postea quedā tractatū. vbi cōplete tāgit postea de vulnerib9 istis & cura ipsoz. h aūt solū determinat de eis vt ostēdat q talia vulnera timorosa sunt per respectū ad pdicta. & q2 icidētalr determinat hic de eis. iō hic Aui. solū tangit aliqd de eis icōplete: & ēt de cura ipsorum. & diuidit pars ista in ptes duas. In pma pte ostendit que sint illa vulnera illoz mēbroz i qbus est timor. quia ea aliqñ sequunt accñtia timorosa sicut spasmus & sincopis & silia. & in secūda pte tangit aliqd de cura ipoz. z9 ibi. (Et qñ accidit spasm9 ex hoz &c.) Dic ergo pmo. Et de vulneribus sunt quedā hñtia timorē. q2 i eis est timor mortis sicut vulnera cadētia in neruis & extremitatib9 lacertoz. q2 in extremitatib9 lacertoz maxime sunt nerui & chorde. Et tūc Aui. dat causam qre ista sunt timorosa dicēs. & pro ga. q2 multotiens sequunt ea accñtia mala &c. de alteratione coloris in visu alterat color in istis. nā ppter forte dolorez qui accidit in vulneribus istoz mēbroz rōne sensibilitatis ipsoz resoluit calor & spūs cū resolone vtutis ex quoz defectu discolorat corpus istoz. & ideo alterat color i visu. imo ēt & in toto corpe ppter compati totuz corpus ad vulnera taliuz mēbroz. sed q2 maxime apparet talis discoloratio in visu: eo q maxime appet color in ptibus faciei. idcirco dixit Aui. de alteratione coloris in visu & casu pulsus post spissitudinē & paruitatē. i. q in istis pmo fit pulsus spissus & paruus & postea cadit. Causa aūt huius est ppter vehementem dolorē. Nam sm q appet per Aui. in pmo canone. fen z9. caplo de pulsu. Dolor fortis in sui pncipio fac vtutē ebulire & inflāmat caliditatem. & ideo in sui pncipio mutat pulsum ad magnitudinē & velocitatē. Cum aūt dolor ad finē sue fortitudis puenit: tūc pcedet pulsus minorādo & redibit ad iferiora donec pdet magnitudinē & velocitatem. sed vicē istarū supplebūt spissitudo & paruitas. & iō fiet spissus & paruus. ¶ Ulterius aūt si plus augmētatus fuerit adducet pulsum ad raritatē & pditionē. i. casum ipsius. Cum ergo dolor vehemēs seqtur vulnera istoz membroz. Idcirco in pn° sui ponet pulsum magnū & velocēin pcessu aūt spissum & paruū. vltimo aūt pducet ad pditionem & casuz ipsius. Et ideo bene dicit Aui. Et casu pulsus post spissitudinē & paruitatē & pducit ad sincopim & casum vtutis. Causa aūt huius est ex vehemēti dolore q accidit. dolor. n. fortis calorē & spm̄ cum vtute dissoluit & mēbra a pprys opationib9 phibet sm q Aui. dic pmo canone. fen z9. caplo de eo qd puenit ex dolore. & ideo vulnus in talib9 mēbris pducit ad sincopim & casuz vtutis. Et qnqz seqtur

ea spasmus: hoc est ꝓpter continuationem nervorum ad cerebrum. unde ⁊ ad passionē ipsorum accidit aliquādo cerebrum cōpati ꝓpter cuius cōpassionē totum corpus spasmatur. ¶ Est aūt itelligēdū circa p̄dicta q vulnus pōt accidere nervis q̄druplr̄ sm̄ q appet per Gal. 6° de ige. sa. ⁊ p Avi. in parte seq̄nti de vulnerib⁹ nervorum. nā nervus: aut pungit aut scidit: ⁊ si scidit aut scidit sm̄ lōgitudinē: aut sm̄ latitudinē. Et si scindit sm̄ latitudinē. tūc aut recidit ex toto: aut solū in parte. Iste ḡ sunt quatuor spēs vulnerum que possunt accidere nervis. Istorum aūt vulnerū magis timorosum ⁊ piculosum: ⁊ ad qd̄ magis seqtur spasmus: ⁊ alia accidētia que Avicē. ponit est punctura. Deide est vulnus qd̄ est scissura nervi p latitudinē nō ex toto. deīn est vulnus nervi qd̄ est scissura ipsius per lōgum: minus aūt piculosum oib⁹. q̄ cū ad pditionē ifirmi est qñ incidit nervus ex toto: nihilominus tñ membrum qd̄ per illū nervū movebatur motū amittet. ⁊ hoc est qd̄ dicit Gal. 6° de ige. sani. Item si nervus sit incisus ⁊ separatur nullā suspectionē eger habz. curabit. n. sicut cetera mēbra. sed tamē mēbra que movebantur per ipz nervum motuz amittēt. Quādo ergo Avi. dic q de vulnerib⁹ sunt quedā bñia timorē sicut sunt vulnera nervorum ⁊c. intellige hoc maxime de vulnerib⁹ ipsorum: que sunt punctura ⁊ scisio per latitudinē nō ex toto: eo q ad hoc sequūtur accñtia: que Avicē. ponit in lra. ⁊ maxime cura istorum diversificatur a cura vulnerū aliorum. Quare aūt vulnera nervorum sunt magis piculosa alijs vulnerib⁹: ⁊ quare etiā punctura est piculosior scissura per latitudinem non ex toto. ⁊ quare ēt ista est piculosior scissura sm̄ longitudinē. ⁊ q spasmus seqtur ad vulnera istorum mēbrorum: verū de inanitione vel repletione. ⁊ quomodo accidat ex vulnerib⁹ quorum nervorum accidat totū hoc non est psentis itentionis dicere: cuz Avi. de vulnerib⁹ istis non loquatur hic nisi icidentalr: ut dictum fuit ṗus. sed oīa hec pfecte sm̄ igeniu nostri politatē ingremus in tractatu vulnerū nervorum: qñ ipm deo dante auxiliū exponemus. Et silr illa supple vulnera sunt timorosa que cadūt ante genu apud rotulā vl ppe per duos digitos. Et causa huius est ꝓpter mltitudinē nervorum ⁊ chordarū que sunt ibi. ⁊ ideo multotiēs sequuntur ea accidentia mala que dicta sunt ṗus. ⁊ eadē est causa hic ⁊ ibi. nisi q h̄ itenduntur plus illa accñtia ꝓpter capita plurium nervorum ⁊ chordarum que sūt ibi. Et ideo Avi. addit. Et sunt pimētia a qb⁹ parū liberantur. s. ifirmi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quādo accidit spasmus ex huiusmodi vulneribus lacertosis ⁊ non recipit curationem: tūc curatio est icidere lacertū in latitudie: ⁊ est volūtas ut destruatur operatio lacerti: verū illud est de illis que oportet ut postponantur quantuz est possibile. Et curetur spasm⁹ ⁊ pmixtio rōnis cum re alia p̄ter eam: ⁊ sicut vulnus geniculi: ⁊ fortasse enim necesse est ut ponatur cum sectione dura.

¶ In parte ista Avi. tangit aliqd de cura istorum vulnerū. Et quia ut dcm̄ est loqtur hic de istis vulnerib⁹ icidentalr idcirco. hic Avicē. solū tangit icidentalr ⁊ icōplete de cura ipsorum. Et duo facit. Primo tangit aliqd de cura istorum rōne cuiusdam accidētis qd̄ in eis supuenit pauca rōne spasmi. secūdo ponit quendā canonē generalē: quātum ad curam istorum vulnerū. secūda ibi. (Et oportet ut sit festinatio). Et itellige hic q quātum ad rectū ordinē cure istorum vulnerū pars secūda debebat pcedere pmā. qz rect⁹ ordo in determinando de cura alicuius morbi est pmo ponere curam illius morbi: ⁊ postea accidentiū eius. Sed qz Avi. hic loqtur de vulnerib⁹ istis plus sub rōne qua sunt timorosa. sunt autem timorosa ꝓpter accñtia que ea sequuntur. Idcirco ṗus tetigit aliqd de cura accñtiū q̄ de cura ipsorum. Et qz iter accidentia que ea sequuntur magis timorosum est spasmus: eo q spasmus supueniēs vulneri est mortale. ut dic Hyp. Idcirco Avicē. maxime iter alia accñtia tangit aliqd de cura ipsius: nec etiam perfecte tangit curam ipsius hic: cum nō principaliter de his hic intendatur. sed solum tangit aliqd necessarium fieri aliquando in cura ipsius. Dicit ergo. Et qñ accidit spasmus ex huiusmodi vulnerib⁹ lacertosis. i. nervosis. accidit aūt maxime spasmus in eis. ut dcm̄ est ṗus quādo nervus est punctus: aut icisus in latitudine non ex toto: ⁊ non recipit curationē. s. aliter per medicinas: tūc curatio eius est icidere lacertū. i. nervū in latitudine. Causa aūt huius est: qz cuz spasmus accidat ꝓpter nocumētuz qd̄ fert ad cerebrum rōne ptinuationis nervi ad ipsum cerebrum sm̄ q dictū est: ⁊ tūc qñ ex toto recidit non amplius fert nocumētū ad cerebrū. qz pars nervi sana nō icisa. que recipiebat nocumētum a parte lesa. ⁊ per ꝯñs etiam ducebat nocumētum illud usq ad cerebrum nō amplius recipit illud nocumentuz ꝓpter non amplius ipsum ptinuari. ⁊ iō tūc evitatur spasmus qui poterat esse causa pditionis ifirmi. Verūtamen quāq talis incisio non sit causa spasmi: ipsa tamē est causa alterius nocumēti. qd̄ subdit Avi. dicēs. Et est volūtas. i. ⁊ est necesse. tūc ut destruatur operatio lacerti. ¶ Et ideo debemus evitare istam icisionē quātum possumus. sed quādo nō possumus aliud debemus eaz facere. qz minus malū est q mēbrum pdat talē opationē q̄ q infirmus moriatur. Et iō Avi. subdit. Verum id est de illis. i. ista icisio que oportet ut postponatur quātuz possibile est. ⁊ hoc ꝓpter nocumētum membri qd̄ ide seqtur. ⁊ curetur spasmus ⁊ pmixtio rōnis cuz re alia pter illam. i. pter icisionē sicut mūdificando corpus cū flobotomia ⁊ farmacia ⁊ mūdificando ⁊ aperiēdo vulnus ut effluat ad exteriora eruginosus iudor qui ad cerebrum ducitur ⁊ iungendo mēbra circūstātia oleo tepido ut si vulnus nervi sit in manu iungem⁹ aiā subassellam ⁊ collum ⁊ circunstātia mēbra. Si vo in pede iungemus iguina usq ad dorsuz ⁊ caput. per hō. n. si possumus debemus vitare ⁊ curare spasmuz. Sed si nulla istarum rerum spasmo subueniat: tūc cogimur icidere nervū ex toto quo facto spasmus cito curabitur ꝓpter causam que dicta est. ⁊ tūc Avi. specificat de vulnere geniculi quomō i eo oportet facere talē icisionē aliqñ dicens. Et sicut vuln⁹ geniculi supple est timorosuz rōne spasmi q cito ad vuln⁹ eius seqtur. Fortasse. n. est necesse ut ponatur. i. postponatur spasmus in eo cum sectione dura. i. cum tali sectione nervi ex toto: ad hoc ut evitetur spasmus. ⁊ hoc est quādo nō possumus vitare ipsum cum re alia. ⁊ minus possumus vitare i ipso ꝓpter multitudinē nervorum q sunt ibi. ⁊ ideo cogimur in eo plus facere talem incisionem nervi ex toto ut evitetur perditio ifirmi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet ut sit festinatio in apostematibus eius ⁊ ulceribus ipsius ⁊ vulneribus cum flobotomia ⁊ solutione ventris: ⁊ phibitione incarnationis donec mundificentur mundificatione ultima: deinde incarnentur.

¶ Avi. ponit quedam canonē generalē cure in vulnerib⁹ ⁊ apostematib⁹ pdictorum mēbrorum: ut ostēdat q cura ipsorum diversificatur a cura pdictorum vulneruz carnosorum: eo q vulnus in istis non debet festināter icarnari: sicut alia carnosa vulnera. sed ṗus debet mūdificari pfecta mūdificatiōe ultima ut oīs virulētia ad exteriora educatur que posset causare spasmum ꝓpter ptinuationē nervi cum cerebro. ⁊ hoc maxime debet itelligi de vulnerib⁹ timorosis nervi q possunt iducere spasmū sicut quādo punct⁹ est nervus vel

incisus ⁊ maxime ſm latitudinē nō ex toto. ⁊ patet qḋ diē in littera. Intellige tamen ꝙ totum illud qḋ dictū eſt de cura ſpaſmi ⁊ cura vulneꝝ hic melius ⁊ longius explanabitur in tractatu vulnerū neruoꝝ. ⁊ ideo quod hic deficit ibi requiratur ⁊c̄.

¶ De cognitōe eius qḋ facit naſci carnē: ⁊ qḋ incarnat: ⁊ qḋ ſigillat: ⁊ qḋ corrodit ex medicis. CAP. IIII.

Medicamen faciēs naſci carnē eſt illud qḋ coagulat ſanguinē ſanū in carnē.

¶ Qꝛ ſicut appet ex his que dicta ſūt i pdicto caᵒ in curatione vulnerū aliqñ īdigemus his q̄ faciūt naſci carnē ſicut in vulnerib⁹ cōcauis in qb⁹ eſt caro dep̄dita. aliqñ aūt īdigem⁹ medicis īcarnantib⁹ ſolū labia vulneris remota abiīuicē ſicut i vulnerib⁹ carnoſis ſimplicib⁹. Aliqñ aūt īdigemus medicis cicatrizātib⁹ que faciūt naſci cutē ſicut in vulnerib⁹ in qb⁹ eſt cutis dep̄dita. aliqñ aūt īdigem⁹ medicis diminuētib⁹ ⁊ corrodētib⁹ carnē ſicut i vulnerib⁹ in qbus aliqñ naſcit̄ caro plus q̄ꝫ oportet ſm ꝙ dcm̄ fuit pus. idcirco Aui. poſt p̄dictū caplm̄ ponit id capitulū in quo in generali determinat de naturis iſtaꝝ medicinaꝝ oſtēdit. n. in generali cuius cōplōnis debēt eē medicine faciētes naſci carnē ⁊ c⁹ cōplōnis debēt eē īcarnatiue: ⁊ cuius cicatrizatiue ⁊ cui⁹ corroſiue carnis. Dico aūt ꝙ facit hoc in gñali in iſto caplo. qꝛ īferius ponet caplm̄ in quo ponet medicias in ſpāli faciētes naſci carnē ⁊ īcarnātes et cicatrizātes. in iſto aūt caᵒ ad nullā ipſarū deſcēdit: ſꝫ ſoluꝫ i generali determīat de naturis ipſarū. que aūt ſint ille medicine in ſpāli īferius ponet. Diuidit̄ aūt id caplm̄ in ptes duas. In ptē pncipalē in qua facit qḋ dictū eſt. ⁊ īcidētalē. 2ᵃ ibi. (Et id qdē qḋ eſt rectum ⁊c̄) Prima ps in q̄tuor. In pte pma determīat de cognitione medicinarū faciētiū naſci carnē. in ſecūda de cognitione medicinaꝝ īcarnantiuꝫ: in 3ᵃ de cognitione medicinarū cicatrizantium. in 4ᵃ de cognitione medicinaꝝ corrodētiū. 2ᵃ ibi. (Medicie aūt īcarnatiue). 3ᵃ ibi. (Cōſolidationē vō). 4ᵃ ibi (Corroſiua diminuens). Prima pars diuidit̄ in ptes duas. in pma pte oſtēdit quoddā eſſe medicamen faciēs naſci carnē ab opatione quam facit. ⁊ in ſecūda parte determīat de natura complexionis ipſius. ſecūda ibi. (Qꝛ ſi fuerit ei exiccatio ⁊c̄). Dicit ergo pmo. Medicamen faciēs naſci carnē eſt id qḋ coagulat. i. qḋ ꝯuertit ſanguinē ſanū i carnē: ſupple qui dꝫ reſtaurari loco carnis dep̄dite: hec eſt ergo opatio medicine faciētis naſci carnē. qꝛ ex ſanguine veniente ad vulnus reſtaurat carnē que dep̄dita eſt donec tota concauitas repleat̄. Intellige aūt: qꝛ Aui. dicit ꝙ medicamen faciēs naſci carnē eſt id qḋ coagulat ſanguinē in carnem. i. ꝙ pprie medicia non eſt que coagulat ſanguinē in carneꝫ: imo ppe coagulans ſanguinē in carnē eſt v̇tus nutritiua nālis mēbri: eo ꝙ hec eſt opatio ipſius. ſed medicia faciēs naſci eſt ſicut coadiuuās ad iſtā opationē: eo ꝙ remouet īpedimēta nature ⁊ ꝯſeruat complōnē nālē membri mediāte qua v̇tus ſuam actionē pficit. et ppter hoc dicit Hal. 3ᵒ de inge. ſanita. ꝙ ſi nos concedamus ꝙ locus vulneris ſit ſanus et ſanguis ad euꝫ veniēs ſit tpatus in q̄titate ⁊ qualitate nil extrinſecoꝝ qbus adiuuet̄ carnis generatio oportet apponi. ſed qꝛ in noſtro corpore ſemp quaſi duo efficiunt̄. Unū eſt ſupfluitas ſubtilis. aliud eſt ſupfluitas groſſa. ⁊ hec maxime generant̄ in loco vulneris in quo īdiget caro reſtitui. ſubtilis aūt vulnus humefacit. groſſa aūt putrefacit. idcirco neceſſe eſt ſemp medicinas apponi vbi caro reſtituēda eſt que talia impedimēta remouēt. ſ. vt ſupfluitatē ſubtilē exiccēt ⁊ groſſam mūdificēt. he aūt ſunt medicine que dicunt̄ facientes naſci carnem. Dicūtur ergo tales medicie coagulare ſanguineꝫ in carnē non ſicut pncipale agēs: ſed ſicut coadiuuātes. qꝛ p̄dicta impedimēta remouēt ꝓhibētia actionē nature. ¶ Ulterius autem ītellige ꝙ ſignāter dixit Auicē. ſanguinē ſanū: qꝛ cum ſanguis ſit materia generande carnis oportet vt ſit tpat⁹ in quātitate ⁊ qualitate. ſi enim ſupabūdauerit in aliquo iſtoꝝ nō ſoluꝫ caro generabit̄: ſed augmētabit̄ vulnus. ⁊ ppterea dicit Hal. tertio de īgenio ſanitatis. ꝙ in vulnere curādo duo ſunt pmitus cōſideranda. quoꝝ vnum eſt ſicut agēs pncipale ſicut v̇tus ⁊ complexio mēbri. ſ. tempata ſunt ſm ppriū temperamētum. Aliud vō eſt ſicut materia carnis generāde vt ſanguis ad locū defluēs ſit tpatus in quātitate ⁊ qualitate qꝛ ſi alterū iſtoꝝ intēperatū fuerit morbus multiplicabit̄ ⁊ ppter hoc Auicen. dixit ſignāter ꝙ coagulat ſanguinē ſanum. dicit ⁊c̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qꝛ ſi fuerit exiccatio ei vehemēs prohibet ſanguinem venientem: quare non habebit materiam caro. Et ſi eſt ei abſterſio vehemens remouet eum: ⁊ facit eum currere: quare conſumit materiam inuentam carni. ergo oportet vt non ſit ei plurima exiccatio: immo vſqꝫ ad terminum: neqꝫ abſterſio fortis valde: immo abſterſio pauca in tanta q̄ītitate vt abſtergat ſordiciem abſqꝫ mordicatione: ⁊ non īdiget ſtipticitate de qua eſt curandum.

¶ In parte iſta Aui. determīat de natura cōplexionis medicine iſtius. Et diuidit̄ pars iſta i partes duas. Prio oſtēdit cuius cōplōnis debet eſſe quantuꝫ ad qualitates paſſiuas. ſ. quantū ad humiditatē ⁊ ſiccitatē. ſecūdo oſtēdit cuius complōnis debꝫ eſſe q̄ītū ad qualitates actiuas. ſ. quātum ad calitatē ⁊ friditatē. ſecūda ibi. (Et oportet iterum vt ſit in calitate ⁊c̄). Dic̄ ergo pmo Auic. ⁊ planū eſt id qḋ dicit q̄ītū ad ſupficiē lr̄e. Sed tamē vt dicta ipſius meli⁹ itelligant̄ radicitus: ⁊ etiam cauſa ipſoꝝ reddat̄ nō eſt inutile de aliquibus dubitare.

Dubitatur ergo pmo. vtrū medicia generatiua carnis debeat eſſe ſemp exiccatiua. ⁊ videt̄ ꝙ nō. qꝛ ſm ꝙ apparet per Hal. in 3ᵒ de ige. ſanita. ⁊ per totū. Medicia generatiua carnis debet talis in vulnere adminiſtrari vt conſeruet complōnē mēbri ⁊ nō vt deſtruat. Nam vt dic̄ ibi ideꝫ Hal. Semp oportet cuſtodire curſum nature dum eſt ⁊ eum duꝫ nō eſt reſtaurare. Cum he opationes fiant pncipalr̄ opatōe nature. nūc aūt complō aliquoꝝ membroꝝ eſt humida: ſed humiduꝫ nō cōſeruat̄ a ſicco: ſed ab ipſo deſtruit̄. Dic̄. n. Hal. i tegni. Calidiora. n. corpora calidorib⁹ īdigēt adiutorijs ⁊ frigidiora frigidiorib⁹ et ſicciora ſicciorib⁹ humidiora humidiorib⁹ ⁊c̄. ergo in vulneribus taliū membrorū nō oportet adminiſtrare medicinā ſiccam vt deſtruat complōnē ipſorū: ſed medicinā humidā vt ipſam cōſeruet in ſua natura. ¶ Preterea Hal. ponit quarto de īgenio ſanita. ꝙ ſi caro vulneris fuerit ſicca: tūc fomentet̄ cum aqua calida ⁊ rebus humidis. ergo tūc in vulnere vbi generāda eſt caro non ſemper competit medicia ſicca. imo aliquādo humida ſicut quando caro eius eſt ſicca. Et ſi competit medicia humida quādo caro eſt ſicca multo ergo fortius quādo caro eſt humida. qꝛ membra humida īdigent medicis minus ſiccis ſm ꝙ dicūt omnes auctores. videt̄ ergo tūc ꝙ in nullo vulnere debeat adminiſtrari medicia ſicca. ¶ Preterea Aui. ponit in ſequēti particula ꝙ medicia generatiua carnis debet eſſe oīo ſiſis membro i calitate ⁊ friditate. dicit enim ꝙ calidum valde aſſimilet̄ calido valde. fridū valde frigido valde. ergo ⁊ eodē modo videt̄ ꝙ medicina generans carnē debeat adminiſtrari ſiſis in membro in ſiccitate ⁊ humiditate. Cum ergo quedaꝫ mēbra ſint humida: ergo me

dicina que admĩstrabit̃ in generãda carne vulnerũ ipsoꝝ debebit eẽ cõplõnis humide:nõ ergo semper sicce. ¶ Ad hoc est dicẽdum ꝙ medicia generatiua carnis debet esse exiccatiua vltra ꝙ̃ sit siccitas naturalis membri. Rõ aũt huius est.q2 ſm ꝙ declaratũ fuit ex verbis Hal.in tertia ⁊ quarta ꝑticula de igenio.⁊ in alijs etiam particulis.ĩ morbo debẽt medicamia admĩstrari ſm duplicez itentionẽ.s. habẽdo respectũ ad complõnẽ naturalẽ corporis ⁊ mẽbri vt ipsam a parte sue siĩtudis ꝯseruet.q2 semꝑ cõplõ naturalis debet cõseruari.cõseruatio aũt fit per siĩe et habẽdo respectũ ad morbuz vt ipsum a parte sue cõtrarietatis destruat eo ꝙ semꝑ morb⁹ itendit̃ per se destrui.oĩs aũt destructio per cõtrariũ fit.in vulnere ergo cõcauo vbi generanda est caro debet admĩstrari medicia generatiua carnis sic vt sit sufficiẽs cõseruare cõplõnez mẽbri:⁊ cum hoc remouere impedimẽta que ꝓhibẽt generationẽ carnis.cõmuniter in omni vulnere cõcauo est humiditas sup̃flua ꝗ coadunat̃ in vulnere:q2 ſm ꝙ apparet per Hal.in 3ª particula de igenio sanita.in quolibet vulnere cõcauo semper due sup̃fluitates generant̃.vna subtilis ⁊ altera grossa.ergo tũc medicia generatiua carnis vltra siccitatẽ per quam cõseruat siccitatez naturalẽ mẽbri d3 habere siccitatẽ per quam sit potens exiccare illas duas sup̃fluitates p̃dictas.

Sic ergo ex hoc apparet ꝙ medicina generatiua carnis debet esse exiccatiua vltra siccitatem naturalez membri. ¶ Tũc respondenduz est ad rõnes. Ad p̃mam cum dr̃ ꝙ medicia gñatiua carnis d3 admĩstrari talis in vulnere vt cõseruet complõnẽ mẽbri. Dicẽdum hoc eẽ veꝝ:sed cum hoc d3 eẽ curãs morbũ.ſm enim ꝙ dcm̃ fuit p̃us medicia d3 admĩstrari in morbo:sic ꝙ cũ h̃ ꝙ sit ꝯseruãs complõnem naturalẽ:sit ẽt destruẽs morbũ. Et cuz dr̃ vlterius ꝙ cõseruatio fit a simili.cũ ergo quedaz mẽbra sint humida conseruabunt̃ ergo ab humida medicia ⁊ nõ a sicca. ¶ Dicẽdum ꝙ verũ est ꝙ pura cõseruatio bñ fit a siĩi oĩo.sed ĩ ꝯseruatione in ꝗ attẽdit̃ ẽt curatio sicut est in morbo non debẽt admĩstrari oĩno siĩia:s3 debẽt admĩstrari medicie ꝗ cum hoc ꝙ sint ꝯseruãtes cõplõnẽ naturalẽ destruãt etiaz morbũ.⁊ sic debem⁹ facere in vulnere. Cuz ergo ipedimẽtum gñationis carnis in vulnere sit humiditas:vt dcm̃ est d3 ergo admĩstrari medicia siccior vltra siccitatẽ nãlẽ mẽbri vt cum hoc ꝙ cõseruet siccitatẽ nãlẽ mẽbri exiccet:ẽt humiditatẽ vulneris.⁊ ideo id argumẽtũ optime ꝯcludit ꝙ in mẽbro ⁊ corꝑe humido d3 admĩstrari medicia sicca. ĩ corꝑe aũt sicco magis sicca d3 admĩstrari medicia.⁊ hoc est veꝝ ſm ꝙ postea dicet̃. ¶ Ad 2ᵐ argumentũ rñdet̃ ꝙ Hal.ponit in 4º de ingenio.ꝙ si caro vulneris fuerit sicca fomẽtet̃ cum aqua cal̃a ⁊ reb⁹ humidis.ḡ tunc in vulnere vbi gñãda est caro nõ semꝑ competit medicina sicca ⁊c̃. ¶ Dicẽdũ ꝙ qñ Aui.⁊ alij auctores dicũt ꝙ in vulnere cõcauo vbi gñãda est caro cõpetit medicia sicca ipsi intelligunt hoc ex ꝑte vulneris cõcaui:vñ vulnus cõcauuz est.s. mẽbro nõ hñte aliũ lapsuz vltra cũ quẽ h3 ex vulnere:vñ vulnus.mõ oẽ vulnus ꝯcauũ ⁊ spãl̃r vñ ꝯcauũ:est humidũ ⁊ distẽꝑat mẽbꝝ in humiditate vt dcm̃ est p̃us. Et si aliqñ dicat̃ ab auctorib⁹ vulnus eẽ siccũ hoc nõ itelligat̃ absolute.s.ꝙ sit siccũ.sed ꝙ dr̃ siccũ respectu alteri⁹ qd̃ est magis humidũ illo.⁊ iõ in omni vulnere ꝯcauo vbi gñanda ẽ caro cõpetit medicia sicca rõne sui nõ exñte ibi alio morbo. Nũc aũt cuz ipso aliqñ põt associari alius morb⁹ sic̃ si sup̃ueniat ei cõplõ mala sicca.⁊ hoc est vt qñ labia vulneris:⁊ caro ex̃ris in circuitu idurant̃:⁊ tũc cum vulnus vel vlcus nõ possit curari nisi p̃us remoueat̃ mala cõplõ illa:d3 nos p̃us illam remouere.remouet̃ aũt illa mala cõplõ cuz humidis sicut cum fomẽtatione aq̃ cal̃e ⁊ tetrafarmaco:⁊ hoc ⁊ aliqñ qñ nõ põt rectificari illa mala complõ cum his d3 nos icidere illa labia ⁊ carnẽ durã vsq3 ad carnẽ sanã:sicut Hal.ponit 4º de igenio sani.⁊ tũc remota illa mala cõplõne admĩstramus medicias gñantes carnẽ.sic ḡ quãtuz est ex ꝑte vulneris qñ intẽdimus ad curationẽ ipsius semper cõpetit medicia sicca nisi ĩpediat aliqs morb⁹ cum eo ꝯiũctus.qñ ḡ dicit Hal.4º de ingenio sani. Qꝫ si caro vulneris sicca:nõ ĩtelligit hoc de siccitate nãli carnis:s3 intelligit de siccitate accñtali sicut qñ labia ⁊ caro ex̃ris in circuitu idurant̃:quam siccitatẽ p̃us d3 amouere ꝙ̃ vlcus vel vulnus curet̃:⁊ tũc hac remota admĩstramus in vulnere exiccãtia sicut dcm̃ est.⁊ ideo rõ nõ ꝯcludit ꝯtra ꝓpositũ. ¶ Ad 3ᵐ argumẽtũ cum dr̃ medicia gñatiua carnis d3 esse oĩo similis mẽbro in cal̃itate ⁊ friditate.ergo ⁊ eodẽ modo vr̃ in siccitate ⁊ humiditate. ¶ Dicẽdũ ꝙ nõ est siĩe de caliditate ⁊ friditate medicie faciẽtis nasci carnẽ de humiditate ⁊ siccitate:q2 medicia gñans carnẽ semꝑ d3 eẽ sicca:⁊ h̃ est:q2 vulnus:vñ vulnus ⁊ spãl̃r ꝯcauũ semꝑ ꝯsequitur distẽperantiã ⁊ humiditatẽ ꝓpter causas dictas.⁊ iõ semꝑ d3 ꝙ medicia sit augmẽtata in siccitate vltra siccitatẽ naturalẽ mẽbri si vulnus vñ vulnus nõ ꝯsequtur distẽperantiã in caliditate vl̃ friditate.⁊ iõ nisi sup̃ueniat ei mala cõplõ cal̃a vel frida ex aliquo d3 eẽ medicia oĩo siĩis mẽbro in cal̃itate ⁊ friditate:sicut postea dicet Auic.⁊ ideo non est simile quod ponit̃ esse pro simili ⁊c̃.

Uiso quod medicina gñãtiua carnis deb3 esse exiccatiua vltra siccitatẽ nãlẽ mẽbri est dubitatio.q2 Aui.dic̃ hic ꝙ d3 esse exiccatiua vsq3 ad terminũ nõ vehemẽter.in quo aũt gradu debeat exiccare Aui.hic hoc exp̃mit. Sed tñ snĩa Hal. est expsse in 3º de ige.sanita.ca.de cura vulnerũ ꝯcauoꝝ ꝙ d3 exiccare in p̃mo gradu:aut parũ plus ⁊ nõ multũ ipsuz trãscẽdere.⁊ hec ẽt snĩa vr̃ eẽ de intẽtõe Aui.hic:l3 hoc nõ dicat.dic̃.n.ꝙ d3 eẽ exiccatiua nõ vehemẽter:sed vsq3 ad terminũ.modo medicia que exiccat in p̃mo gradu est que nõ vehemẽter exiccat nec manifeste ſ3 ꝙ app̃et per Hal. in lib.º de simplicib⁹ medicis.vbi distingnit istos gradus.⁊ ideo qñ dicit ꝙ d3 exiccare vsq3 ad terminũ itelligit vsq3 ad terminũ.s.p̃mi gradus vel paꝝ plus.

Sed cõtra dictum Hal.⁊ Auic.arguit̃:q2 vr̃ hoc eẽ falsum.s.ꝙ medicina gñatiua semꝑ debeat exiccare in p̃mo gradu. Primo q2 Aui.p̃mo canone.fen 4ª.ca.º de cura solonis ꝯtinui expresse dic̃ ꝙ medicia gñãtiua carnis nõ solũ d3 exiccare in gradu primo:immo indiget vt aliquãdo exiccet gradu 2º ⁊ 3º:⁊ sic tũc vehemẽter exiccabit:quod est ꝯtra dcm̃ Aui. hic. ¶ P̃.aut intelligis ꝙ exiccet in p̃ gradu absolute:aut respectiue.s3 nõ potes hic itelligere absolute ꝓbatio:q2 cũ medicia dicat̃ talis absolute apud medicũ ꝑ respectũ ad corpus tpatũ:tũc aristologia ⁊ plãta oppoponacis ⁊ turia ⁊ chimia ⁊ siĩia que sunt sicca in 2º et 3º gradu:⁊ plus per respectũ ad corp⁹ tpatũ nõ eẽnt medicie gñatiue carnis.s3 h̃ est falsum.q2 Hal.ponit eas in p̃dicto loco iter medicinas gñatiuas carnis.q̃re ⁊c̃. Nec põt hoc itelligi respectiue.q2 aut tu itelligeres hoc ꝑ respectũ ad mẽbꝝ ſm ꝙ ipm comparat̃ ad vlcus qd̃ est in ipo vt eẽt dcm̃ ꝙ medicia d3 exiccare vltra siccitatẽ nãlẽ mẽbri in quo est vlcus in p̃ gradu vt possit exiccare humiditatẽ vlceris:aut itelligeret̃ hoc ĩ respectu ad vlcus ſm ꝙ vlcus cõꝑat̃ ad mẽbꝝ in quo est vt eẽt dcm̃ ꝙ medicia gñatiua carnis d3 exiccare in p̃ gradu hoc est ꝙ medicina gñatiua carnis vltra siccitatez per quã exiccat humiditatez vulneris d3 exiccare in p̃ gradu vt per illã ꝯseruet siccitatẽ nãlẽ mẽbri.s3 non põt itelligi p̃mõ.ꝓbatio q2 ponam⁹ ꝙ duo vulnera sint in duob⁹ membris equalib⁹ in ꝯplõne nãli oĩo.s3 vnũ vlcus sit magis humidũ ꝙ̃ aliud tũc ista mẽbra ĩdigẽt medicia equali in siccitate ꝑ respectũ ad cõplõnẽ nãlẽ mẽbri:eo ꝙ cõplõ nãlis est siĩis in vtroq3.s3 respcũ vlceris nõ ĩdigẽt medicia eq̃li

in siccitate cū vnū vlcus sit magis humidū q̄ȝ aliud.cuȝ g̃
in vlcere minus humido medicina vltra siccitatē nālem
mēbri dȝ exiccare in gradu p̄.q2 iste est canon gn̄alis.s.ꝙ
medicia gn̄atiua carnis vltra siccitatē nālē mēbri dȝ exic
care in p̄mo gradu.g̃ ī vlcere magis humido vltra siccita-
tem nālē mēbri debebit exiccare plus q̄ȝ ī gradu p̄mo.nō
g̃ semꝑ medicia gn̄atiua carnis dȝ exiccare in p̄mo gradu.
❡ Itē.hoc arguit̄ rōne.nā Gal.ponit in tegni.ca° de causis
curatiuis.In illo.§.sup.x.qdem numeris calidiora.vij.vo
sicciora ꝛc̄.ꝙ oīs cura fit per ꝯriū:ꝛ per ꝯriū equale ī eodē
gradu.sȝ aliqđ vulnus vel vlcus ꝯcauū est qđ est humidū
in 2° vel 3°.g̃ medicia vltra siccitatē per quā cōseruet sicci-
tatē nālē mēbri dȝ hēre siccitatē in 2° vel 3° gradu per quā
destruat humiditatē vulneris.nō ergo est verū vl̄r ꝙ de-
beat exiccare ī p̄ gradu ī respectu ad mēbꝝ.❡ Preterea.
si hoc esset veꝝ ītelligēdo sic illud dcm̄.tūc seq̄tur ꝙ ī cor-
pore ꝛ mēbro humidissimo ꝯpeteret medicia minus exic-
catiua ꝛ in corpe ꝛ mēbro siccissimo ꝯpeteret medicia sic-
cissima.sed ꝯriū huius ponit Aui.in p̄mo.fen.4ᵃ.ca° de cu
ra solonis ꝯtinui.ponit.n.ibi ad litterā ꝙ si corp⁹ ꝛ mēbruȝ
in quo est vlcus fuerint decliuia ad humiditatē multam.
tūc vlcus maiori īdigebit exiccatione.si aūt ad siccitatem
tūc vlcus mīori īdigebit exiccatōe.q̄re ꝛc̄.Sic ergo ex di-
ctis apparet ꝙ nō pōt ītelligi medicinā gn̄atiuā carnis eē
exiccatiuā in p̄mo gradu in respectu ad mēbꝝ fm ꝙ com
parat̄ ad vlcus.nec hoc pōt intelligi scđo mō.s.in respectu
ad vlcus fm ꝙ cōparat̄ ad mēbꝝ:vt ꝙ intelligat̄ ꝙ vltra
siccitatē per quā exiccat humiditatē vulneris debeat hr̄e
siccitatē in p̄mo gradu vt per ipsam ꝯseruet siccitatē nālē
mēbri.ꝓbatio.q2 cū mēbroꝝ:ꝛ ēt corpoꝝ quoddaȝ sit ma-
gis siccū:quoddā aūt minus.mēbꝝ ꝛ corp⁹ siccū īdigēt ad
sui ꝯꝯuationē magis siccis q̄ȝ mēbꝝ ꝛ corp⁹ humidū.ergo
si in mēbro minus sicco.medicia vltra siccitatē per quam
exiccat humiditatē vulneris dȝ hēre siccitatē in p̄mo gra-
du vt ꝯseruet cōplōnē mēbri:q2 id dcm̄ ponit̄ canon gn̄a-
lis in oīb⁹ in mēbro magis sicco debebit hēre medicina vl
tra siccitatē per quā exiccat vlcus siccitatē plus q̄ȝ in p̄mo
gradu vt ꝯseruatio ipsius fiat:cuȝ mēbꝝ magis siccū indi-
geat magis siccis ad sui ꝯseruationē.sic ergo videt̄ ꝙ nul-
lo mō possit hoc dcm̄ esse veꝝ.s.ꝙ medicia gn̄atiua carnis
debeat exiccare in p̄mo gradu:ita vt hoc dictum sit vl̄r ve
rum.❡ Circa istā qōnē duo sunt ingrēda.Primo est ing-
rendū ꝙ hoc dcm̄ est verū ꝙ medicina gn̄atiua carnis dȝ
esse exiccatiua in p̄mo gradu:ꝛ nō multū ipm trāscēdere.
Secūdo est ingrendū qualr̄ ꝛ quo p̄dictoꝝ modoꝝ in qō-
ne id dcm̄ itelligat̄.❡ Dico ergo p̄mo ꝙ medicia gn̄atiua
carnis dȝ esse exiccatiua in p̄mo gradu ꝛ nō multuȝ plus.
Ratio aūt huius est.q2 ex p̄us dictis apparuit ꝙ medicia
gn̄atiua carnis dȝ exiccare corpus vel mēbrum plus q̄ȝ sit
siccitas nālis ipsius ꝓpter humiditateȝ vulneris qđ est in
mēbro.nūc aūt oīs opatio medicie que est fm aliquā qua-
tuor qualitatū p̄maꝝ puta vel calefaciēdi vel ifridādi vl̄
humectādi vel exiccādi excedēs cōplōnē mēbri nālē opȝ
ꝙ excedat ipsam:aut in p̄mo gradu:aut in 2° vel in 3°:vl̄ in
4°:eo ꝙ fm ꝙ appꝫ per Gal.in de simplicib⁹ medicis.ꝛ p
Aui.in p̄mo cañ.fen 2ᵃ.q̄tuor sunt gradus mediciaꝝ ꝛ nō
plures fm quos medicia alterat corpus nostrū fm aliquā
qualitatū q̄tuor p̄maꝝ.Si g̃ medicia regn̄atiua dȝ exicca
re corpus vel mēbꝝ vltra nālē siccitatē:aut g̃ dȝ ipsaȝ exic
care in p̄mo gradu:aut in aliquo aliquoꝝ triū:sȝ non dȝ
ipsam exiccare nisi in p̄mo gradu:aut paꝝ plus.ꝛ huius ꝓ-
batio est sic.q2 oīs medicia que dȝ exiccare nō vehemēter
exiccat in p̄mo gradu:aut parū plus.sed medicia gn̄atiua
carnis est hꝫ.ergo ꝛc̄.maior ꝓpositio apparet ex hoc.q2 vt
apparet per Gal.in de simplicib⁹ medicis.ꝛ p Aui.p̄mo ca
none.fen 2ᵃ.gradus medicinaꝝ distinguunt̄ sic.q2 illa me
dicina dr̄ esse ī p̄mo gradu que efficit suā opationē nō ma-
nifestam.Illa aūt in secūdo gradu que efficit suā opatōeȝ
manifestā:sȝ cū hoc non ꝓuenit ex ea īpedimētū.Illa autē
dr̄ in 3° que efficit suā opationē fortē ꝛ ꝓuenit ex ea īpedi-
mentū.sed tūc non tātū ꝙ destruat vel corrūpat.medicia
aūt in quarto gradu destruit ꝛ corrūpit.Ex hac ergo distin
ctione appꝫ ꝙ medicia que nō vehementer nec multum
exiccat:exiccat in p̄mo gradu:aut plus paꝝ.mior ꝓpositio
declarat̄.s.ꝙ medicia gn̄atiua nō dȝ vehemēter exiccare.
p̄mo q2 dcm̄ est p̄us ꝙ ꝓprietas medicie gn̄atiue carnis ē
coagulare sanguinem sanum in carnem.si ergo medicina
talis vehementer exiccabit:tunc non solum exiccabit su-
perfluitates ibi exn̄tes:sed etiam sanguinē.Cum ergo ca-
ro debeat coagulari ex sanguine ꝛ sanguis exiccetur ꝛ ꝯsu
mat̄.non ergo poterit caro gn̄ari.❡ Iteꝝ etiā fm ꝙ dicit
Aui.īfra statim in isto caplō.Medicia faciēs nasci īdiget
vt currat ad ipm mā hoc est dicere ꝙ in vulnere vel vlce-
re vbi admistrat̄ talis medicina oportet vt ad ipm currat
ꝛ fluat materia ex qua generet̄ caro.nūc aūt exiccatio ve-
hemens ꝓhibet cursum oīs materie ꝛ bone ꝛ male:quare
tūc nō poterit caro generari.ergo tūc medicia faciēs nasci
carnē non debȝ vehemēter exiccare nec multū manifeste.
ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝯcludit̄ esse declaratū ꝙ medicia gn̄atiua dȝ exic-
care in p̄mo gradu:aut parū plus:addo aūt paꝝ plus.q2 ēt
posset exiccare in p̄n° gradus secūdi.Nam q̄libet gradus
hȝ tres gradus:fm ꝙ apparet per Gal.in p̄dicto ca°:ꝛ p̄n-
cipiū illius gradus ꝯuenit cum gradu p̄cedēte:finis auteȝ
ꝯuenit cū seq̄nte.medicina aūt est vere natura ipsius.ꝛ iō
q2 p̄ncipiū secūdi gradus ꝯuenit quasi cum gradu p̄mo in
exiccatiōe:eo ꝙ in p̄n° gradus secūdi nō est desiccatio mul
tum manifesta.idcirco ēt pōt esse medicina gn̄atiua desic
catiua parū plus vltra gradū p̄mū.ꝛ ideo dico ꝙ medicia
dȝ desiccare in primo gradu:aut paꝝ plus.ꝛ h̄ ꝯcordat di-
cto Aui.in p̄mo canone.fen 4ᵃ.ca° de cura solonis ꝯtinui.
Dic̄.n.Et caro qdē nō gn̄at̄ nisi ex eo cui⁹ siccitas nō mul-
tum gradū p̄mū trāscēdit ꝛc̄.per hoc.n.innuit̄ ꝙ dȝ desicca
re in p̄mo gradu:aut parū plus:ꝛ nō multū plus.❡ Tunc
restat secūdo ingrere qualr̄ dcm̄ Gal.itelligat̄ qñ dicit ꝙ
medicia gn̄atiua dȝ esse desiccatiua in p̄mo gradu.vtrū.s.
itelligat̄ hoc absolute:aut respectiue.❡ Dō est ad hoc ꝙ
Gal.nō itelligit de medicina generatiua ꝙ sit sicca ī p̄mo
gradu absolute.Et ratio huius sit illa que dicta est in argu
mentis.sȝ Gal.itelligit ꝙ medicina gn̄atiua carnis dȝ esse
sicca in p̄mo gradu ꝑ respectū ad mēbꝝ cui approximat̄:
fm ꝙ ipm cōparat̄ ad vlcus vt sit dictū qñ dr̄ ꝙ medicia
gn̄atiua carnis dȝ excedere siccitatē nālē mēbri in quo est
vlcus in p̄mo gradu.Ratio aūt huius q̄re illud dcm̄ sic dȝ
itelligi est.q2 fm ꝙ appꝫ ex dictis p̄us ꝑ mentē Gal.in li°
de igenio in multis locis.medicia admistrat̄ in morbo per
respectū ad duo.ꝑ respectū.s.ad cōplōneȝ mēbri vt ipsam
sua silitudine ꝯseruet.ꝛ ꝑ respectū ad morbum vt ipm sua
ꝯrietate destruat.Cum ergo impedimētuȝ gn̄ationis car-
nis in vulnere vel vlcere sit humiditas fm ꝙ dictuȝ fuit
p̄us.ergo in medicina gn̄atiua carnis dȝ eē siccitas ꝑ quaȝ
ꝯseruet siccitatē nālē mēbri.ꝛ vltra hāc siccitatē dȝ habe-
re siccitatē excedentē ꝑ quā exiccet humiditatē vulneris
per quā possit caro generari.ꝛ in tali excedētia sufficit ex-
cedentia p̄mi gradus fm ꝙ p̄us ꝓbatū est.ergo tūc qñ dr̄
ꝙ medicina gn̄atiua dȝ esse exiccatiua in p̄mo gradu itel-
ligit hoc in respectu ad mēbꝝ cui admistrat̄ fm ꝙ in ipso
est vlcus.q2 debet excedere siccitatē mēbri in quo est vlc⁹
in p̄mo gradu.❡ Et ꝓpter hoc ꝯcludit fm diuersitatē mē
broꝝ in cōplōne cōpetunt medicine diuerse ad generādū
carnem:q2 vna medicia est sicca respectu vnius corpis in
p̄mo gradu que respectu alterius ē humida.ꝛ iō ī illo car-
nē gn̄āret:ꝛ ī altero saniē faceret.sicut Gal.ponit 3° de ige.

q͛ tbus cum sit medicia sicca in p̄mo gradu respectu cor
poris tpati in corpe tpato gñat carnē. Cuius rō est. q2 ɔser
uat cōplonē ipsius. ⁊ cum hoc etiā remouet ⁊ exiccat illas
supfluitates que carnis gñationē pbibet. sed in corpe sic
co nō gñat carnē: sed potius saniē. q2 respectu ipsius esset
hūidū. Et p hoc et Gal. in pdicto loco ɔnumerādo medici
nas gñatiuas ponit diuersas medicias in ɔplone gñatiuas
sic tbus. farina ordei: farina fabaꝝ: farina orobi: yreos: tu
tia: climia: aristologia: ⁊ plāta opoponacis: quaꝝ quedam
istarū paꝝ: quedā mediocriter: quedā vō multū desiccant
hoc aūt ponit hñdo respectū ad diuersa corpa. q2 oēs dicū
tur exiccare respectu corpis in quo debēt administrari in p̄
mo gradu. sicut plāta opoponacis: ⁊ aristologia ⁊ tutia: ſꝫ
sint sicca in 3° gradu. absolute tñ respectu corpis sicci non
exiccāt in p̄mo gradu. ⁊ ideo in ipso generāt carnē. Sic er
go id dcm̄ ad h̄ vt sit vniuersalr̄ veꝝ dꝫ intelligi respectu
corpis ⁊ mēbri in quo est vlcus. q2 medicia gñatiua carnis
dꝫ excedere siccitatē mēbri in quo est vlcus ī p̄mo gradu.
¶ Sed est itelligendū vlterius pp̄ter dissolōnē quorūdā
argumētoꝝ. ⁊ ad itelligendūꝫ et melius ea que dicta sunt
q͛ duplex pōt poni medicia gñatiua carnis: quedā est me
dicina generatiua carnis que solū administraꝛ causa generā
di carnē: et quātū ad initiū sue actōis: ⁊ q̄tū et ad termi
nuꝫ dr̄ generatiua carnis. ⁊ hec medicia dr̄ pp̄rie gñatiua
carnis: ⁊ hec medicina est que administraꝛ in vulnerib⁹ vel
vlcerib⁹ in qb⁹ nō est sordes: nec viruletia vltra q̄ꝫ debeat
ibi eē ex parte vulneris vl' vlceris inquātum ɔcauum est.
Nā fm q͛ dic̄ Gal. in 3° de igenio. in omni vulnere vl' vlce
re ɔcauo q̄tūcūq; sit mūdū dꝫ q͛ aggregeꝛ ibi duplex sup
fluitas. vna grossa ⁊ altera subtilis que fiūt ibi pp debilita
tem digestiue mēbri vulnerati nō potētis digerere nutri
mentū. ⁊ pp̄ter debilitatē expulsiue non potētis expellere
supfluitates suas: nec alias a mēbris sibi mādatas. ⁊ rōne
istaꝝ humiditatū que gñanꝛ in vlcere omni inquātū ɔca
uum est ponit ibi medicina gñatiua que desiccat ⁊ abster
git tales humiditates. Sꝫ si in vlcere vltra istas humidi
tates que cōiter gñanꝛ in vlcere multiplicenꝛ sordes ex alia
cā: vt q2 corp⁹ vl' mēbꝛ in q̄ fit sit male ɔplonatū vl' aliqd
tale: tūc nō ɔpetit ibi tal' medicia gñans carnē q2 medicia
gñās carnē ñ abstergit talē sordē. ſꝫ dꝫ p⁹ abstergi ⁊ mūdi
ficari cuꝫ fortiter abstersiuis donec non remaneat aliqua
sordes in vlcere nisi illa que gñatur in omni vlcere inquā
tum ɔcauū: ⁊ tunc postea debꝫ administrari gñatiua carnis:
que non est tantū abstersiua. q2 aū illud tēpus non compe
tebat nascētia carnis. ⁊ hoc est qd̄ dic̄ Aui. infra in capitulo
de faciētibus nasci carnē. Et oportet vt administrētur me
dicine faciētes nasci carnē cum iam mundificat⁹ est locus
a sordib⁹ ⁊ a sanie ⁊c. ¶ Similr̄ et hocidē habeꝛ p hoc vel
id quod dic̄ in ca° vlceꝝ. Dic̄. n. In sordidis vō necessariū ē
abstergēs mordicās. ⁊ in p̄mis cū curanꝛ idigēt mordica
tione: q̄m sensus non sentit ipsum. deide gradatim pueniā
tur ad id qd̄ est lenioris mordicationis vsquequo sentiat
horam nascētie carnis ⁊c. ¶ Similr̄ et hoc idē dicit in ca
pitulo de nascētia carnis in vlcerib⁹. Dic̄. n. oportet vt nō
cureꝛ caro donec mūdificeꝛ vlcus. cum ergo mūdificatū
est tūc elongeꝛ ab eo omne mordicatiuū ⁊ abstersiuū cum
fortitudine qualiacūq; sint vlcera ⁊ vbicūq; sint ⁊c. ¶ Si
militer et si in vlcere esset nimia humiditas subtilis vltra
illā que cōmuniter solet fieri in omni vlcere: vnde ɔcauūꝫ
est: que appellaꝛ viruletia: tunc non competeret medicina
gñatiua carnis: imo p̄us deberet exiccari illa viruletia cū
exiccatiuis fortib⁹ que sunt sicca vltra siccitateꝫ mēbri in
secūdo ⁊ tertio gradu donec nō remaneat ibi humiditas
subtilis aliqua nisi illa que gñatur in omni vlcere inquan
tum ɔcauūꝫ est. ⁊ tūc postea dꝫ administrari medicina ge
neratiua que est sufficiēs ad exiccandū talē humiditateꝫ
sed hoc tēpore nō competit: eo q͛ ante hoc tēpus non erat
hora nascentie carnis. ⁊ hoc est qd̄ dicit Aui. in caplō de vl
ceribus viruletis. Dicit enim. Necessariū est vt in eis ad
ministrētur medicine exiccatiue vt mundificeꝛ .i. exiceeꝛ
virus. deinde sit occupatio in nascētia carnis ⁊c. Sic ergo
ex dictis apparet q͛ talis medicina gñatiua carnis dꝫ ad
ministrari in vlcere in quo non est aliqua sordes: nec aliq̄
viruletia vltra humiditateꝫ duplicem que fit in eo: vnde
ɔcauū est. ⁊ ideo videre omnia vlcera in qbus administra
tur talis medicina sunt equaliter humida: eo q͛ in eis non
debet esse nisi talis duplex humiditas que gñaꝛ in omni
vlcere inquantū ɔcauum est. Si autem augmēteꝛ humi
ditas: vltra hāc tūc non competit medicina generans car
nem. ⁊ pp̄ter hoc talis medicina generās carnem non di
uersificaꝛ in siccitate per quam exiccat humiditatē vlce
ris. q2 omnia sunt equalr̄ humida: ⁊ quia siccitas trāscen
dens siccitatem mēbri in p̄mo gradu est sufficiēs exiccare
talem humiditatē. idcirco omnis talis medicina generās
carnem debet eē sicca in primo gradu ⁊ non plus respectu
membri in quo est vlcus. ⁊ de tali medicia generāte carnē
est maxime verū qd̄ Gal. dicit in tertio de ige. sani. q͛ non
opꝫ transcēdere p̄muꝫ gradum. ¶ Sed alia pōt poni me
dicina generans carnē que non ex toto est generatiua car
nis: nec quantū ad oēm suam actionē: imo quantuꝫ ad ini
tium sue actionis non est generās carnē: quantum aūt ad
terminū sue actionis pōt poni gñatiua carnis. ⁊ hec est il
la que administraꝛ in vlcerib⁹ humidis vltra humiditates
que gñanꝛ ibi rōne vlceris: inquantū ɔcauū est. nam talis
medicina nō est pure gñatiua carnis: eo q͛ quantū ad initiū
sue actōis exiccat magis q̄ꝫ faciat medicina gñatiua carnis
pp̄ter maiorē humiditatē vlceris in quo administraꝛ. ⁊ sic
est in tali vlcere in quo nōdum est tēpus nascentie carnis.
⁊ ideo quantū ad initiū sue actionis nō est gñatiua carnis.
imo potius dr̄ exiccatiua talis humiditatis. ⁊ ideo desiccat
non solū in p̄mo gradu: vltra siccitatē mēbri: imo aliquan
do in secūdo: aliqñ aūt in tertio fm q͛ talis humiditas est
maior vl' minor ī vlcere. ſꝫ q̄tū ad terminū sue actōis ē gñā
tiua carnis ⁊ desiccat solū in p̄mo gradu. q2 pp̄ter siccitatē
medicie que resistit humiditati vulneris humiditas vul
neris supflua est reducta ad talē terminuꝫ in quo cōpetit
medicia gñatiua carnis que desiccat solū in p̄mo gradu. ⁊
pp̄ter humiditatē vulneris que resistit siccitati medicine
siccitas medicie est remissa ⁊ reducta ad p̄mum gradū. vl
tra siccitatē mēbri. ⁊ ideo tūc tpis generat carnē. Si autē
haberet vt adderet in siccitateꝫ porē non gñaret carnem.
imo destrueret eam. ⁊ ideo de tali medicia est veꝝ q͛ q̄tū
ad terminū sue actōis est medicia gñatiua carnis: ⁊ desic
cat solū in p̄mo gradu. q2 vlcus est reductū ad illā humidi
tatē in qua cōueniūt oīa vlcera in qb⁹ dꝫ gñari caro. ⁊ me
dicia reducta est ad siccitatē p̄mi gradus. ſꝫ q̄tū ad initiū
sue actōis nō est pp̄e generatiua ⁊ est exiccatiua vltra sicci
tatem mēbri plus q̄ꝫ in p̄mo gradu: fm q͛ maior ⁊ minor est
humiditas vlceris. Sic ergo sufficienter appet qualr̄ hoc
dcm̄ dꝫ itelligi q͛ medicia generās carnē dꝫ eē exiccatiua
ī p̄ gradu. ¶ His g̃ visis restat rūdere ad obiecta ī opposi
tum. ⁊ p̄mo ad auctem Aui. q dicit in p̄mo canone. fen 4.
ca° de curatione solonis ɔtinui q͛ medicia gñatiua carnis
aliqñ est necesse vt desiccet in secūdo: et aliqñ in 3°. dico q͛
nos possumus rūdere duob⁹ modis. vno modo possumus
dicere q͛ qñ dixit q͛ aliqñ opꝫ vt talis medicia sit exiccati
ua in 2°: aliqñ vō in 3°: itelligit hoc absolute q͛ medicia gñā
tiua carnis: aliqñ est sicca in p̄mo gradu absolute. aliqñ in
2°: aliqñ vō in 3°: aliqñ vō in 4°. Sed qñ Gal. dic̄ q͛ dꝫ exic
care in gradu p̄mo itelligit per respectum ad mēbꝛ fm q͛
in ipso est vlcus: q2 medicina talis vltra siccitatē mēbri dꝫ
solū exiccare in p̄mo gradu: modo medicina que est sicca ī

2° gradu vel in 3° absolute respectu corporis in quo est vlcus pōt esse solū exiccatiua ī pmo: et tūc in tali corpe generabit carnē. sic ergo tūc illud dcm̄ Aui. nō ꝯdicit dicto Gal. imo ipsemet Aui. in eodē caplo parū ante illa v͛ba allegata: dic̄ ꝙ medicia gñatiua non ōʒ trāscendere multū gradū. post hoc sunt v͛ba sua. Et caro qdem non generat̄ nisi ex eo cuius siccitas nō multū gradum post trāscēdit. et itelligit hoc hic in respectu ad membꝝ. sed postea qñ dic̄ ꝙ necesse est aliqñ in 2°. aliqñ in 3° itelligit de gradib⁹ absolute. qa vna medicia generatiua carnis necesse est vt sit magis sicca ꝗ̄ alia absolute: fm ꝙ admistrat̄ in corpore sicciori: ſʒ respectu corpis et mēbri in quo est vlcus semp desiccat in p̄ gradu et non plus ꝗ̄tūcūq; sint sicca. Sic ergo Aui. non ꝯdicit Gal. imo idē dicit cum ipso. ❡ Uel possumus alio modo rñdere. qꝛ qñ Aui. dic̄ ꝙ necesse est vt aliqñ medicia generans carnē sit desiccatiua in secūdo gradu et tertio: ipē itelligit de medicia que non ex toto est generatiua carnis. naʒ medicina generatiua carnis vt gñatiua est non oʒ ꝙ desiccet nisi in pmo gradu: eo ꝙ medicina gñatiua vt gñatiua ē nunꝗ̄ admistrat̄ nisi in vlcere in quo non est alia humiditas nisi illa que generat̄ ibi inquātū ꝯcauū est. et hāc humiditatem est sufficiēs exiccare gradus pmus. Sed si in vlcere sit vltra hāc humiditatē alia humiditas: qꝛ virulētia tūc cōpetit aliquādo medicia desiccatiua in 2°. aliqñ vō in tertio. sed tūc talis medicina nō dr̄ generatiua carnis ꝗ̄tum ad initiū sue actōis. qꝛ desiccat plus ꝗ̄ in pmo gradu. et ēt qꝛ in vlcere tali non est tēpus nascētie carnis. sed ꝗ̄tuʒ ad terminū sue actōis est gñatiua carnis. qꝛ tunc in vlcere est tēpus nascētie carnis. qꝛ in vlcere est desiccata illa superflua humiditas et nō remanet ibi nisi illa humiditas cōmunis et medicia est reducta ad siccitatē pmi gradus: ita ꝙ nō desiccat nisi in pmo. sic ergo nō ꝯdicit verbū Aui. dicto Gal. qꝛ Galien⁹ itelligit de medicina carnis vt generatiua. Aui. vō itelligit de medicina que non est fm sui totū generatiua. Et ꝑpter hoc Aui. ante ista v͛ba cum dic̄ in illo caplo dicit ꝙ medicina generatiua carnis non ōʒ multū gradum pmū trāscēdere: et tūc itelligit de medicia generatiua carnis vt gñatiua est. qñ vō postea dicit ꝙ necesse est: vt aliqñ postea desiccet in secūdo: alij vō in 3° itelligit de medicina que nō fm sui totū generatiua carnis existit. ❡ Tūc est respondendū ad obiecta facta in oppositū. tu dicis: aut illud dcm̄ itelligit̄ pmo modo. aut 2° aut 3°. ❡ Dicēdū ꝙ nō intelligit pmo modo fm ꝙ rō optime pbat. nec 3° mō fm ēt ꝙ rō pbat. sed itelligit̄ secūdo mō et in corpore ipsius. et tu pbas ꝙ nō. qꝛ dicis tu. ponamus ꝙ sint duo vlcera in corpore eiusdē cōplonis: sed vnū sit humidius alio: tūc in vlcere magis humido cōpetit medicia gñatiua magis sicca: fm ꝙ ponit Aui. ifra ca. de medicis faciētib⁹ nasci carneʒ. cū g in p̄ vlcere cōpetat medicia gñatiua desiccatiua in p̄ gradu vltra siccitatē mēbri. ergo in illo alio cōpetet medicina desiccatiua in scdō et tertio gradu vltra siccitatē membri. ❡ Ad hoc solet cōiter rñderi et ego iam solit⁹ fui rñdere: ꝙ ēt medicia gñatiua carnis que admistratur in vlcere magis humido nō est desiccatiua nisi in pmo gradu. qꝛ tāta est humiditas que resistit siccitati medicine ꝙ illa medicina nō facit nisi effectum pmi gradus. ❡ Alij aūt dant alias rñsiones nullius valoris. sed pdicta rñsio est magis pbabilis. nihilominus tū qꝛ ēt ista non videt̄ mihi ꝙ pfecte distinguat: nec ꝙ etiā ex toto sufficiat. pmo qꝛ lʒ sit ibi multa humiditas que resistit siccitati medicine itantū ꝙ ꝑcmū medicia debilitat̄. nihilominus tū opʒ ꝙ illa medicina faciat actionē desiccatōis in scdō et 3° gradu. qꝛ ex hoc ꝙ est ibi multa humiditas et effect⁹ exiccationis erit vltra siccitatē nālē mēbri plus ꝗ̄ in pmo gradu. Cuius rō est. qa opatio et actio medicine non reponitur in gradu nisi fm ꝙ qualitas medicine est in tali gradu vel tali eo ꝙ opatio p̄cedit a qualitate medicine sicut medicina desiccat i pmo gradu: qꝛ ipsa est sicca in pmo gradu. et desiccat in 2°: qꝛ est sicca in 2°: et sic de alijs. Cū oporteat ꝙ medicia que admistrat̄ in tali vlcere sit sicca vltra siccitatē nālē mēbri in 2° vel 3° gradu. eo ꝙ si eēt solū sicca in p̄ nō sufficeret. ergo effect⁹ exiccatōis ipsius erit in secūdo et tertio gradu. et hoc ē ꝑpter hoc. qꝛ ibi est multa humiditas. non ergo debemus dicere: ꝙ lʒ medicina tandē debilitet̄: ꝙ ꝑpter hoc non faciat effectū nisi gradu pmo: imo ex hoc ꝙ ibi est multa humiditas: ex hoc debem⁹ dicere qō opʒ qō faciat effectū secūdi et tertij gradus. ❡ Iteꝝ ēt manifestū est ꝙ talis medicina ad minus non est debilitata quādo admistrat̄ i pncipio. Cū ergo in pn° desiccet plus ꝗ̄ in gradu pmo: cuʒ nōdum eius v͛tus sit debilitata qñ admistrat̄ in pn°: ergo tūc medicina generatiua carnis aliqñ et quantū ad aliqō tempus sue actiōis desiccabit in secūdo et tertio gradu: quod ē falsum. ❡ Iteꝝ etiā si talis medicina non faceret effectū nisi pmi gradus: sicut isti dicūt. tūc ergo sequeret̄ ꝙ medicina que admistrat̄ in vlcere humidiori nō diceret̄ magis desiccare: nec magis desiccatiua ꝗ̄ illa que admistrat̄ i vlcere minus humido: cum vtraq; nō faciat effectū nisi gradus pmi. sed hoc est ꝯtra oēs auctores q dicūt ꝙ in vlcere magis humido competit medicia magis exiccatiua. Et sili etiā modo: sicut tu dicis hoc possum dicere ꝙ medicia frigidissima que admistrat̄ in morbo calidissimo non diceret̄ magis ifridare in gradu ꝗ̄ medicia parū frida que admistrat̄ in morbo parū calo. qꝛ diceret̄ sili modo: ꝙ multa frigiditas resistit multe caliditati. et sic non diceret̄ medicia illa fridissima plus ifridare ꝗ̄ illa medicia paꝝ frida: qō tū falsissimū est: qꝛ illa ifridat in tertio gradu vel quarto. qꝛ oʒ extinguere calitatē in tertio gradu vel quarto. illa autē ifridat forte in pmo gradu tantū vel paꝝ plus. qꝛ oʒ extinguere calitatē in pmo gradu. Et hoc confirmat̄ per dictuʒ Gal. in tegni. q dicit ꝙ omne cōtrariū expellit̄ per ꝯtrariū equale sibi in eodē gradu. vt si sit excessus calitatis i pmo gradu: ꝙ id qō ifridat i pmo. sed fm dicta istoꝝ non magis in gradu ifridaret illa medicia que est magis cala ꝗ̄ illa ꝙ̄ est minus cala. hoc aūt est. quare ꝛc. ❡ Preterea. si tu dicis ꝙ multa humiditas resistit siccitati medicīe: ita ꝙ nō facit effectū nisi pmi gradus. tunc arguo sic. qꝛ sicut multa humiditas resistit mlte siccitati. ita pauca humiditas pauce siccitati. et sic tūc medicia generatiua carnis nō desiccabit in pmo gradu. qꝛ sicut debilitat̄ illa medicia a multa humiditate itantū ꝙ nō facit effectū nisi gradus pmi. ita siccitas medicine generatiue carnis debilitat̄ a pauca humiditate. et sic reducet̄ ad minus ꝗ̄ in pmo gradu. et sic medicia generatiua carnis non erit generatiua cum non desiccet in pmo gradu. Hoc autem est implicare contradictoria. quare responsio istorum sic probata non est sufficiens. ❡ Et ideo alr respondēdum est. Et iam pōt ex hoc apparere responsio per ea que dicta fuerūt in corpe. qōnis de quadā distinctōe medicine generatiue carnis. tu dicis: ponamus ꝙ duo sint vlcera in corpe eiusdē cōplonis: quorum vnū sit humidius alio ꝛc. Dicēdum ꝙ si nos loqmur de medicia generatiua carnis vt generatiua est et que admistrat̄ solū causa generādi carnē: tūc ista suppositio falsa est. qꝛ vt dcm̄ fuit pus in pdicta distictōe: ista medicina non admistrat̄ nisi in vlcerib⁹ in qbus generat̄ ibi talis humiditas duplex rōne ꝯcauitatis ipsius. et si vltra hāc sit ibi alia humiditas: tūc nō cōpetit ibi generatio carnis. et ideo oīa vlcera in qbus cōpetit generatio carnis ꝯueniūt quasi i eadē humiditate vel equali. ❡ Et si tu dicis ꝙ auctores faciūt istas comparatiōes sicut fac̄ Aui. ifra i caplo de medicis faciētibus nasci carneʒ. Dic̄. n. ibi ꝙ in vlcere magis humido cōpetit medicia generatiua carnis magis desiccatiua. Respōdeo ꝙ Aui. et alij auctores loquunt̄ ibi de me

dicina que non ex toto est generatiua carnis.et talis medicina sm q dem fuit pus quantu ad initiu sue actois bn est desiccatiua plus q in pmo gradu.sed vt sic non dr generatiua carnis.qr in tali vlcere nondu copetit generatio carnis vt dem est pus.sed quantu ad terminu sue actois et inquantu generat carne non desiccat nisi i pmo gradu.sicut in illa medicia que admistrat in vlcere paru humido.et h est sm q dem fuit pus.quia vlcus iam reductu est ad terminum illius humiditatis in quo est aliud vlcus paru humidum:et tuc copetit ibi generatio carnis et medicia reducta est ad terminu siccitatis pmi gradus.vn tunc generat carnez et non desiccat nisi in pmo gradu. ¶ Sic ergo illud argumetum bene pcludit q ibi copetit medicina exiccatiua plus q in pmo gradu.Sed ego dico q talis medicia vt sic no est generatiua carnis.Et si auctores loquunt de medicinis generatib9 carne in talib9 vlcerib9:dico q loquuntur de medicis que non ex toto dicunt generates carnem. qr quantu ad initiu eaz desiccat in secudo et tertio gradu. et ideo vt sic non generat carne:sed quantu ad terminu earum dicunt generatiue.sed tuc vt sic non desiccant nisi in pmo gradu:sicut declaratu fuit pus.et ideo ro non cocludit cotra ppositum:qr quado Gal.dicit q medicina generatiua carnis desiccat solum in pmo gradu:itelligit de medicina carnis vt generatiua.talis autem medicina si plus desiccat non est generatiua:sicut dem est. ¶ Tuc ad alio argumentu.tu dicis.omnis cura fit per contrariu equale in eodem gradu. concedo.et tu dicis:aliquod vlcus est humidum in secudo gradu:aliquod in tertio.dico q falsum est de vlcere in quo dz admistrari medicia gnatiua carnis vt generatiua est.qr in tali vlcere no debet esse nisi illa duplex humiditas que dicta est qua sufficienter exiccat excedentia parum gradum pmi. Uel si in tali vlcere sic humido dicat competere medicia generatiua carnis:tuc competit in eo medicia que non ex toto dr medicina generatiua carnis:qr tunc quantu ad initium actois bene desiccat in secudo et tertio sm maiorem et minorem humiditatem vlceris.et vt sic non dr generatiua carnis.sed quantum ad terminum sue actois dr generatiua carnis: eo q tuc desiccat in pmo gradu.et vlcus est reductu ad illam humiditatez temperata qua potest exiccare excedetia pmi gradus. et ideo medicia generatiua carnis vt generatiua est semp desiccat solum in pmo gradu.qr in vlcere in quo competit medicia generatiua carnis vt generatiua est talis humiditas q pot eaz exiccare excedetia gradus pmi.et ideo ratio non arguit contra ppositum. ¶ Ad tertium argumetum autem tu dicis:si hoc esset verum qd dicis:tuc sequeret q in corpe et membro humidissimo competeret medicia minus sicca.et in corpore sicco copeteret medicia magis sicca concedo:et tu dicis.cotrariu huius ponit Auice.in pmo. fen 4.a tc.Dico q Aui.dic q si corpus et membr i quo est vlcus fuerit declinia ad multam humiditate:tuc vlcus indigebit maiori exiccatione.si aut ad siccitate miori:qd ipe itelligit de humiditate et siccitate accitali.nam si corpus vel membr in quo est vlcus habeat humiditate nimiam ex aliquo accnti:tunc debemus magis exiccare:et si sit ibi siccitas etiam tuc debemus minus desiccare:vt dem fuit pus. ¶ Nos autem itelligimus hoc per respectum ad coplexionem naturalez : vt si corpus vel membr in quo est vlcus sit multu humidu naturalr.tunc dico q competit medicia minus desiccatiua in vlcere.Et si sint multu sicca naturalr.tuc dico q competit medicia magis sicca.et io dem Auicene non pradicit dicto Gal.qd credo q Auice. itelligat ibi illo modo quo dem est.propter quod ratio no concludit. ¶ Sic ergo ex predictis dubitationibus apparet q medicia generatiua debet esse desiccatiua.et quantu etiam debet esse desiccatiua et debet esse abstersiua.sicut Auice.ponit in littera.Et ratio huius est:qr in vulnere cocauo in quo generanda est caro.vt dicit Galie.in tertio fit duplex supfluitas impedies generatione carnis.vna subtilis:et ista indiget exiccatione que dicta est.Alia vo est grossa quam Gal.vocat in de igenio.lutu.que alio nomie dicitur putredo.et ista indiget mundificatione et abstersione.et ideo quelibet medicina generatiua debet esse exiccatiua: in hoc q vlcus est humidum:et abstersiua et mudificatiua in hoc qd est putridum.sed eius abstersio non debet ee vehemens:sicut nec exiccatio.Et ratio huius est.quia medicina generatiua carnis debet esse coagulatiua sanguis sani in carne.sed abstersio vehemens amouet sanguinem venientem ad vulnus:et facit eum fluere.hoc aut est ptrarium intentioni coagulationis.et ideo medicina multum abstersiua est concauatiua vlceris.quia est corrosiua et diminuens carnem et eliquas eam.debet ergo esse abstersiua parum.s.in tanta quantitate vt abstergat sorditiem solu que est causa impediens generationem carnis.et debet esse abstersiua sine mordicatione:et hoc seqtur ex pdictis quia mordicatio causatur ex forti abstersione.et ideo cum non debeat esse fortiter abstersiua sed parum.idcirco debet esse sine mordicatione.itellige de ista abstersione q e quasi eodem modo de forti et pauca abstersione medicine generatiue carnis:sicut e de forti et pauca siccitate:et eedez dubitationes possent dari.et ideo hic no isisto:sed hoc per se videat itellectus.Debet etiam esse medicina generatiua carnis absq stipticitate omnino de qua sit curandum. Et ratio huius sm q dic Gal.in tertio de igenio.qr si talis medicina esset stiptica.tuc putredo coagularet et conglutinaretur i vulnere:ita vt nullatenus egredi valeret. Nuc aut est contraria intentioni medicine generatiue.eo q ea que generant carnem cum desiccatione sui debet esse mudificatiua et excolatiua vt nil putredinis in vulnere remaneat.Sic ergo pfecte declarata sunt ea que Aui.dic in hac parte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oporter iterum vt sit in caliditate et frigiditate sua in complexione si fuerit separata cum contrario sm quantitatez separationis: et si no fuerit separata separatione de qua curetur:tuc assimiletur calido valde calidum valde. et frigido valde frigidum valde. Et obseruetur iteru impressio medicie in loco vt opponat ei si supfluit in malitia complexionis.

¶ In parte ista Auicena postq ostendit cuius complexionis debet esse medicina generatiua carnis quantum ad qualitates passiuas.s.quantum ad humiditatem et siccitatem:ostendit cuius complexionis debet esse quantum ad qualitates actiuas.s.quantum ad caliditatem et frigiditatem.Et vult dicere Auicena.q debet esse omnino similis membro in caliditate et friditate si eius complexio naturaliter se habeat. Unde in membro calido debet esse medicina generatiua calida et in frigido frigida:et in temperato temperata.sed si membri complexio esset distemperata ex aliquo accidenti versus caliditatem et frigiditatem:tuc medicina debet esse contraria tali complexioni vt ipsam reuocet ad suam naturam.Et causa huius apparet in pmptu.quia omnia naturalia sunt conseruanda.conseruatio aut fit cum similib9 oino.et ideo medicina generatiua carnis dz esse in caliditate et friditate cosimilis coplexioni naturali.sed ea que sunt cotra nam sunt destruenda. destructio aut per priu fit.et ideo debet esse contraria coplexioni disteperate.si ergo mebr in quo est vlcus sit disteperatu in calitate:dumodo hoc sit naturalr debet admistrari sibi medicia calda.Si aut eet disteperatu i calitate ex aliqua ac-

cidentali distempantia. tunc dz sibi admistrari medicina
frida. ꝛ simili mō est de friditate. ꝛ hoc est: qꝛ in egritudīe
semꝑ est ꝯplō naturalis ꝯseruāda dato ꝙ sit distempata:
eo ꝙ mediāte ipsa agit natura ꝯtra morbū: sꝫ accn̄talis ē
destruēda: qꝛ est impediēs actōez nature. hoc ē ḡ qḋ vult
dicere Aui. Et ꝯstruat̄ sic lr̄a: qꝛ aliquātulū est ibi intrica
ta. Et opꝫ iterū vt cū supple ꝯplō mēbri fuerit separata. s.
a sua naturalitate: vt qꝛ sit distēperata ex aliquo acciden
te vel versus caliditatē vel versus frigiditatē: supple tūc
medicīa gn̄atiua sit in ꝯplone sua in caliditate ꝛ frigidita
te cū ꝯtrario supple illi ꝯploni mēbri. hoc est dicere ꝙ tūc
opꝫ ꝙ medicīa generatiua ꝯtrarietur illi ꝯploni in calidi
tate si illa complexio est distēperata in friditate: vel si il
la ꝯplō sit distempata in caliditate fm quantitatē separa
tiōis hoc est dicere ꝙ opꝫ vt ꝯtrarietur ei in illo gradu. ꝛ
tantū quantū est sepata ꝯplō illa a sua naturalitate. vnde
si mēbꝝ in quo est vlcus sit distempatū in pmo gradu dz
esse medicīa generatiua frida in pmo gradu. ꝛ si sit distē
peratū in friditate in pmo gradu dz esse medicīa calida ī
pmo gradu. ꝛ rō huius est: qꝛ vt dicit Ga. in tegni. oīs cura
ꝑ ꝯtrariū fit in eodē gradu ꝛ equali. ꝛ si non fuerit separa
ta. s. ꝯplō membri naturalis separatōe de qua curet̄ hoc ē
si ꝯplō membri naturalis nō fuerit distempata accn̄talr.
tūc si assimiletur calō valde calīn valde: ꝛ frido valde fri
gidum valde hoc est tunc in corpore calō in quo est vlcus
admistret̄ medicīa generatiua calida ꝛ in frido frida. Et
obseruetur iteꝝ ꝛc. planū est. sic ergo videte ex dictis ap
paret ꝙ medicīa generatiua carnis debet esse omnino si
milis ꝯploni mēbri in qualitatibus actiuis si mēbrum nō
sit distempatum accn̄talr: sꝫ in qualitatibus passiuis nun
quā debet esse ei similis: qꝛ semꝑ debꝫ esse ea siccior q̄ꝫ sit
ꝯplō naturalis mēbri. Et causa hui⁹ ꝙratur ex his q̄ dicta
sunt supra. Tunc seqtur illa pars.

Medicine autez incarnatiue sunt ille que ag gregant inter duo elongata. Et nō oportet vt operentur nisi in superficiebus amboꝝ facien tes adherere inter ea vtraqꝫ cuꝫ rore qui est in substātia amborum.

In q̄ parte Aui. postq̄ꝫ determinauit de cognitōe medici
naꝝ facientiū nasci carnem determinat de cognitōe me
dicinaꝝ icarnantium. ostendit. n. que dicunt̄ esse medici
ne icarnatiue ꝛ quā operatōez faciunt: ꝛ cuius complexio
nis sint: ꝛ quomō etiā differant a medicis generātib⁹ car
nē. Et diuidit̄ ista pars in partes tres. In pma parte osten
dit quā operatōez facit medicīa icarnatiua ꝛ ondit etiaꝫ
modū operatōis ipsius. In 2ᵃ parte ostēdit cuius ꝯplonis
dz esse. Et in 3ᵃ parte ponit drn̄tiam inter medicinaꝫ icar
natiuā ꝛ generatiuaꝫ carnis penes ꝯplonem. 2ᵃ ibi. (Et si
fuerit sanguis proprius) 3ᵃ ibi (Et nō idiget diminutione
in execatione) Dicit ḡ pmo. Medicīe icarnatiue siue cō
glutinatiue: qꝛ idem est: sunt ille ꝛc. hec est ḡ opatio medi
cinaruꝫ icarnatiuaꝝ. s. aggregare ꝛ ꝯiungere labia vulne
ris elongata mediāte humiditate sanguīea que est iter la
bia illa. Intellige autem h̄ sicut etiā dcm̄ fuit ṗus de ope
ratōe medicinaꝝ facientiū nasci carnem: qꝛ ista operatio
s. aggregare labia vulneris elongata non debet attribui
medicine sicut ṗncipali agenti: imo ṗncipale agens istius
operatōis est ipsa virtus naturalis membri: qꝛ talis v̄tus
est que cōiungit ista labia. ꝛ materia ꝛ mediū talis iūctio
nis est ipse sanguis recens ibi existens. medicīa aūt est so
lum sicut coadiuuās ad istam opatōez: eo ꝙ remouet im
pedimēta ꝓpter que posset prohiberi vnitio fm ꝙ pōt pa
tere ex dictis in ṗori caplō. tunc Aui. ostēdit modū opera
tionis istaꝝ medicinaꝝ dicens. Et non opꝫ vt operētur. s.
iste medicīe nisi in supficie amboꝝ. s. labiorum vulneris.

Sꝫ aliquis dicet h̄ videt̄ ꝙ Aui. ꝯtradicat h̄ cuidā di
cto iferius. qꝛ Aui. dicit h̄ ꝙ opꝫ vt iste medicīe nō operē
tur nisi in supficie labioꝝ vulneris. iferius aūt dicit in ca
pitulo de medicis icarnantibus vulnera ꝙ puluis istarū
medicinaꝝ est minoris v̄tutis q̄ꝫ id qḋ de eis fit cuꝫ cero
tis: qꝛ medicīe sicce ꝛ ꝓprie minerales non submergunt̄
vsqꝫ ad ꝓfundum: sꝫ cū ex eis fit cerotū. tunc facit perue
nire ea cursus olei vsqꝫ ad ꝓfunduꝫ. per hec ḡ dicta vide
tur ꝙ medicīe icarnatiue nō solū debēt opari in supficie:
imo ꝛ in ꝓfunditate. h̄ aūt dicit ꝯtrariū. Ad hoc respō
dēdum est ꝑ expōnem textus. nam qn̄ Aui. dicit ꝙ nō oꝫ
vt opent̄ nisi in supficie. ego itelligo ꝙ nō apponant̄ nisi
in supficie: qꝛ nō debēt poni itus in ꝯcauitate vulneris: qꝛ
fm ꝙ dcm̄ fuit ṗus in ṗcedenti caplō. iter labia vulneris
nihil dz cadere extraneum nec pilus nec puluis icarnati
uus. ꝛ rō huius dicta fuit supra. Sic ergo medicīe icarna
tiue debent poni solū in supficie labioꝝ vulneris. Et isto
modo itelligit hic quod dicit ꝙ nō opꝫ vt operētur nisi in
supficie ipsoꝝ: sed virtus operatōis ipsaꝝ bene debꝫ pro
cedere vsqꝫ ad profundum. Et rō huius est: qꝛ impedimē
tum icarnationis vulneris. s. humiditas extranea non so
lum est in superficie: imo in profundo. Cū ergo icarnatio
debet fieri in superficie ꝛ in profundo: debet ergo virtus
medicīe exiccantis penetrare vsqꝫ ad profunduꝫ vt exic
cet humiditatem que est impediēs fieri icarnatōez in ꝓ
fundo. ꝛ isto modo itelligit Aui. iferius cū dicit ꝙ opera
tio ipsaꝝ debet penetrare vsqꝫ ad profundū. Sic ḡ ista di
cta nō ꝯtradicūt. faciētes adherere iter ea vtraqꝫ cum ro
re q est in suba amboꝝ. ego itelligo cū rore. i. cū hūiditate
sanguīea recenti que est in labys vulneꝝ. vn̄ non itelligo
hic de rore q est tertia humiditas q̄ manet intus in mem
bris simplicib⁹ de qua loqtur Aui. in pmo. Sen pma. cap.
de humoribus: qꝛ si labia vulneris eēnt exiccata a sangui
ne recēti nunq̄ꝫ amplius vnirētur: ꝛ tamē eēt ibi ros q est
talis tertia humiditas. ꝛ iō ꝑ roreꝫ itelligit talē humidita
tem sanguineā que est in labys vulneris: qꝛ sine sanguīe
tali recēti nō possunt labia vulneris ꝯiūgi. Et rō h⁹ est: qꝛ
talis iunctio ꝛ ꝯiūctio labioꝝ fit ex operatōe virtutis na
turalis nutritiue que assimilat ꝛ vnit nutrimētum itercī
dēs iter vtrasqꝫ partes solutas ad vtrāqꝫ ptiū vulneris. ꝛ
ideo ꝑ tale medicamē ꝯiungūtur ambo illa separata. nūc
aūt mā talis nutrimēti qḋ assimilat est sanguis recēs ibi
exn̄s: eo ꝙ opꝫ ꝙ hec opatio fiat ante generatōem saniei:
ꝛ ideo sanguis est tale medicamē per quod illa labia ꝯiū
gunt̄. ꝛ ideo cyrugici quādo labia vulneris sunt exiccata
ex defectu medici: vt qꝛ in ṗn⁹ nō fuerit ibi aliquādo reno
uant tale vuln⁹ scarificādo ipꝫ vt exeat sanguis. ꝛ postea
suūt ipm: qꝛ nō posset aliter fieri vnitio labioꝝ ꝛ aliqn̄ cō
glutinat̄ vuln⁹ ꝛ aliqn̄ nō vt si sit multū alteratū ab aere:
qꝛ tūc oꝫ ipm curare vt vlcus. Deide cū dicit.

Et si fuerit sanguis purus. tūc est illud quod exiccat sanguinem plurimū sufficiēs cuꝫ eo in adherentia cum exiccatione vehementi veloci anteq̄ꝫ fiat pus ꝛ non firmat̄ ei illud nisi fuerit cum illo superfluitas virtutis in exiccando: ve rum opꝫ vt sit abstergēs: qm̄ abstersio est con traria intētioni q̄ est in eo: qm̄ intentio in eo est ponere illud qḋ colligit̄ de sanguine nutrimē tum ꝛ adherētia ꝛ abstergēs abstergit illū san guinē: quare dispartit̄. ergo cōsumit materiā qua expectat̄ conglutinatio.

In parte ista Auicenna ostendit cuius complexiōis de
bet esse medicina icarnatiua. ꝛ dicit. ꝛ si fuerit scilicet in

labiis vulneris sanguis ꝓprius.i.sanguis bonus:q2 aliter non posset fieri icarnatio labioꝝ vulneris.tunc id.s.medicamē qd̄ exiccat sanguinē ꝓpriū talē supple a superfluitatibus ⁊ hūiditatibus cum exiccatōe vehemēti ⁊ veloci anteq̄ꝫ fiat pus.i.anteq̄ꝫ talis sanguis ↄuertat̄ in saniē ē sufficiēs in adherētia.i.est sufficiēs ad faciēdum icarnatōē cū eo.i.cum tali sanguie ⁊ nō firmat̄ ei istud.i.talis operatio.que est facere incarnari labia nisi fuerit cū eo superfluitas virtutis in exiccādo.i.nisi fuerit vehemētis exiccationis. Uerū opꝫ ne sit abstergens ⁊c̄.planum est amodo qd̄ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nō indiget diminutōe in exiccatione.sicut indiget ea illud qd̄ facit nasci. Qm̄ faciens nasci indiget vt currat ad ip̄m materia: ⁊ illi9 materiei cursum ꝓhibet exiccatio: ⁊ incarnatiuū nō idiget:imo indiget incarnatiuū exiccatione fortiore ⁊ pauca stipticitate.

¶ In parte ista Aui.ponit dr̄ntiam iter medicinā generatiuā ⁊ icarnatiuā penes ↄpl̄ones.⁊ vult dicere Aui.ꝙ medicia icarnatiua differt a gn̄atiua in duob9. Primo q2 medicina icarnatiua dꝫ esse magis sicca q̄ꝫ gn̄atiua ⁊ rōnem ponit in lr̄a. Secūdo q2 medicia icarnatiua dꝫ eē aliquātulū stiptica.medicina aūt generatiua nō:s̄m ꝙ dcm̄ fuit supra.hoc est qd̄ Aui.vult dicere in lr̄a.

Sed vt melius hec dicta ipsi9 itelligant̄ est dubitatio de hoc qd̄ dicit Aui.⁊ d eis q̄ dicta sunt p̄us.p̄mo.s.verū medicia icarnatiua debꝫ esse vehemētis exiccatiōis sicut dcm̄ fuit supra. Et videt̄ ꝙ nō ꝑ dicta Gal.in tegni qn̄ logt̄ de cura solutōis ↄtinui. Dicit.n.ibi ꝙ sub̄a partis vulnerate sana seruabit̄ per mediocriter exiccantia. nunc aūt ea q̄ mediocriter exiccant nō desiccāt vehemēter: sꝫ tēꝑate.g̊ videt̄ ꝙ in ipsis nō debeat esse superfluitas exiccationis cuius contrarium dixit supra Auicen.

Secundo est dubitatio de hoc qd̄ dicit hic.s.ꝙ medicia icarnatiua dꝫ eē vehemētioris exiccatōis q̄ꝫ medicia generatiua.hoc nō videt̄ verū:q2 in vulnere magis humido cōpetit medicina fortius exiccatiua:q2 oīs cura per ↄtrariū equale in eodē gradu fit s̄m qd̄ dcm̄ fuit supra ex verbis Gal.in tegni. Sed vulnus in quo admīstrat̄ medicia generatiua est magis hūidum:q2 est ↄcauū.omne aūt vulnus ↄcauū est magis humidum: q2 ad ip̄m currūt plures superfluitates.g̊ medicia gn̄atiua dꝫ esse magis exiccatiua q̄ꝫ icarnatiua. ¶ Cōtrariū aūt huius ponit Aui.hic. ¶ Circa istā questionē cēnt duo notāda. Primo ꝙ medicia icarnatiua dꝫ esse exiccatiua vltra siccitatē membri naturalē.secūdo ꝙ dꝫ esse vehemētioris exiccatōis q̄ꝫ medicia generatiua. Sed declaratio p̄mi habita est in quadā q̄ōne que fuit mota de hoc in supiori cap̄lo. Declaratio secundi est ⁊ potest quasi extrahi ex dictis Auicenne in lr̄a: ꝙ medicia icarnatiua dꝫ exiccare humiditatē extraneā que impedit icarnatōē subito ⁊ velociter:q2 incarnatio dꝫ fieri sanguie ibi existēte anteq̄ꝫ ille sanguis ↄuertat̄ in pus. hoc aūt fit in breui tēpore.⁊ iō medicia icarnatiua subito ⁊ velociter dꝫ exiccare:sꝫ subita ⁊ velox exiccatio nō pōt fieri nisi ab eo qd̄ fortiter ⁊ manifeste exiccat.g̊ medicia icarnatiua dꝫ esse fortis ⁊ manifeste exiccatōis.medicia aūt generatiua nō dꝫ esse fortis ⁊ manifeste exiccatōis: q2 generatio carnis nō fit ex sanguie recēte existe in vulnere sicut fit incarnatio: imo fit ex decursu nutrimēti ad vulnus.⁊ iō nō opꝫ ꝙ ibi sit exiccatio subita cū iā facta sit sanies.⁊ ēt q2 fortis exiccatio exiccaret ⁊ ꝓhiberet talē cursum.⁊ iō nō eēt ibi materia gn̄atōis.⁊ ꝑ ↄn̄s nō generaret̄ caro.sic g̊ tūc apꝑꝫ ꝙ medicia icarnatiua dꝫ eē vehemētioris exiccatiōis q̄ꝫ generatiua. ¶ Sꝫ tu dices in quo gradu dꝫ esse exiccatiua vltra siccitatē mēbri nālē medicia icarnatiua. Dico ꝙ h̄ iā q̄si pōt patere ex dictis.nā cius desiccatio dꝫ eē q̄si in secūdo gradu vel circa illud. Et rō h9 est:q2 medicia icarnatiua dꝫ esse tāte desiccatōis vt exiccet subito hūiditatē ex̄neā:sꝫ nō dꝫ esse tāte exiccatōis vt minuat hūiditatē ꝓpriā ⁊ nālē ex q̄ dꝫ fieri ↄglutinatio sic̄ facit medicamē sigillatiuū vt dicet̄ postea.modo exiccatio in 3° gradu minuet̄ ex tali hūiditate.exiccatio aūt in 4° nō solū minueret ex tali hūiditate:imo ⁊ ex sub̄a carnis.⁊ iō medicia incarnatiua dꝫ eē exiccatiua in 2° gradu.⁊ nō multū ip̄sum trāscēdere. ¶ Et nota qn̄ dr̄ ꝙ dꝫ eē exiccatiua in 2° gradu ꝙ itelligit h̄ in respectu ad mēbrū in quo est vlcus.simili mō sic dcm̄ fuit supra de medicina gn̄atiua sicut ꝑ se pōt videre diligēs intellectus. ¶ Silr̄ ēt de caliditate ⁊ friditate ipsi9 sili mō est dōm sic̄ dcm̄ fuit de medicia generatiua. ¶ De abstersiōe aūt dōꝫ ꝙ nō dꝫ esse alicuius abstersiōis sic̄ est medicia gn̄atiua. Et rōne h9 ponit Aui. in lr̄a sufficiēter de stipticitate ꝙ medicia incarnatiua dꝫ eē alicui9 stipticitatis:q2 medicia icarnatiua dꝫ esse ꝓhibitiua flux9 humoꝝ ad locū ⁊ nō idiget alicui9 cursus materie nec bone nec male:sꝫ gn̄atiua idiget vt ad ip̄aꝫ currat mā cui9 cursuꝫ ꝓhibet stipticitas.⁊ ēt idiget mūdificatōe quā ꝓhibet stipticitas. Et iō medicia icarnatiua dꝫ eē alicui9 stipticitatis:gn̄atiua aūt nō. ¶ Tūc est rn̄dendū ad argum̄ta. ¶ Ad p̄mū.tu dicis.nō vr̄ ꝙ Aui. dicat verū ꝙ medicie icarnatiue debeāt esse vehemētis exiccatiōis:q2 Gal. dicit ꝙ debēt eē mediocriter exiccantia.ea aūt q̄ mediocriter exiccant nō vehemēter exiccāt. ¶ Dōm ꝙ qn̄ Aui.dixit supra ꝙ medicie icarnatiue debēt esse vehemētis exiccatōis.itelligit hoc ꝑ respectū ad medicinas gn̄atiuas:q2 debēt esse manifeste desiccatōis:sꝫ nō debēt eē vehemētis exiccationis absolute:vt q2 exiccent in 3° vel 4° gradu.debent g̊ vehemēter exiccare ꝑ respectū ad gn̄atiuas:eo ꝙ debent desiccare in 2° gradu.vt dcm̄ est. ⁊ talia sunt q̄ mediocriter exiccant:q2 inter paꝝ exiccare ⁊ summe exiccare sunt ea que exiccāt in 2° gradu.⁊ ꝓpterea nō bene exponit ibi Aly.Gal.qui videtur intelligere per mediocriter exiccantia ea que exiccant in gradu p̄mo: quia si hoc esset tūc medicina icarnatiua non esset magis exiccatiua q̄ꝫ generatiua:cuius ↄtrarium dicit hic Auic̄. Sed debꝫ intelligi.vt dcm̄ est ⁊ nō ↄtradicit Aui.Gal. imo idē dicit. ¶ Ad aliud.tu dicis.in vulnere humidiori competit medicina magis desiccatiua dico ꝙ verum est ceteris partib9 equalibus.modo h̄ non sunt cetere ꝑtes equales: q2 quāquā vulnus in quo admīstratur medicina icarnatiua non sit magis humidū:nec ita sic̄ est illud in quo admīstrat̄ generatiua nihilomin9:tamē q2 hic debemus subito exiccare:ibi aūt non.⁊ h̄ etiā indigemus ꝓhibere cursuꝫ materie:ibi aūt idiget materia currere.idcirco ibi admīstrare debemus māifeste ⁊ fortiter desiccatiua.ꝓpter qd̄ ideo nō ↄcludit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Consolidatiuum vero sigillatiuū vehementius idiget stipticitate q̄ꝫ illa duo: quoniā est ei necessarium vt recuperet qd̄ est per naturam vehementioris exiccationis.s.curē: ⁊ quoniā indiget vt exiccet humiditatem extraneā ⁊ radicalē vehementem. Et illud qd̄ est ante ip̄m eget vt exiccet humiditatem extraneam exiccatione plurima ⁊ radicalem cum mensura que conglutinetur ⁊ ingrossetur ⁊ non minuatur ex substentia.

¶ Postquã Auicenna superius determinauit de medici-
nis generãtibus τ incarnatiuis. In parte ista Auicẽna de-
terminat de cognitõe cicatrizantiũ siue consolidãtiuũ: qꝛ
idem est. Dicũtur aũt medicine cicatrizantes: qꝛ regene-
rant cutem deperditam. τ in hac parte ondit Aui. cuius cõ-
plexionis sint medicine cicatrizatiue. τ ponit etiã differẽ-
tiam inter ipsas τ iter medicias pdictas penes ꝯclusiões
ipas. Dicit ergo Aui. τ id est intentio eius τ in hac parte. s.
qꝛ medicamẽ consolidatiuũ siue sigillatiuũ qḋ idem est:
est fortioris exiccatõis τ fortioris stipticitatis ꝙ̃ illa duo
.s. ꝙ̃ medicamẽ generatiuũ τ incarnatiuũ. τ pmo probat
ꝙ sit vehemẽtioris exiccatõis τ firmioris stipticitatis ꝙ̃
medicamen generatiuũ: qꝛ medicamen generatiuũ recu-
perat carnem. medicamẽ aũt cicatrizatiuũ recuperat cu-
tẽ: sed cutis est vehemẽtioris siccitatis ꝙ̃ caro. ergo me-
dicina cicatrizatiua est vehemẽtioris exiccatõis ꝙ̃ gene-
ratiua. ¶ Sed est hic intelligẽdum ad declarationẽ ma-
iorem dictoꝝ Aui. de hoc qḋ dicit Aui. ꝙ medicamẽ cica-
trizatiuũ recuperat cutem ꝙ ipm ꝓprie τ vere nõ dicit
recupare cutem sicut medicamẽ generatiuũ recupat car-
nem. vt dicit Gal. in tegni. secũda pticula. τ in 3° de igenio
ꝙ cutis est membrũ spermaticũ mẽbra aũt spmatica ab-
scisa nõ renascuntur: cũ ergo sit impossibilis regeneratio
cutis faciẽdum est aliqd simile cuti qḋ carnis tegmẽ exi-
stat. vt Gal. dicit. tertio de ingenio. Illud aũt qḋ fiet simi-
le cuti est caro manẽs in supficie quã opꝫ imutare ad na-
turam cutis. vt dicit Gal. 3° de ingenio. hoc aũt erit si fiat
siccata simul τ callosa: qꝛ cutis ꝑm ꝙ dicit. Gal. 5° de sim-
plicibus nõ est nisi sicut caro que indurata est. vñ cutis ẽ
quasi habẽs tẽperamẽtuꝫ carnis nisi ꝙ est magis augmẽ-
tata in siccitate. τ ideo si caro existẽs in supficie vulneris
debeat fieri loco cutis debꝫ siccari τ indurari sicut calus
quidã. hoc fit medicis fortius desiccantibus ꝙ̃ ea que ge-
nerãt carnem cũ debeãt conuertere carnẽ ad naturaꝫ cu-
tis que siccior est carne. τ ideo medicamẽ cicatrizatiuum
est magis desiccatiuũ ꝙ̃ carnis generatiuũ. Iteꝝ etiaꝫ ꝙ
sit magis stipticũ manifestum est: qꝛ medicamẽ generati-
uum nõ indiget aliqua stipticitate: qꝛ dꝫ esse mundificati-
uum quã mũdificatõeꝫ prohibet stipticitas. τ etiã idiget
vt ad ipꝫ currat materia quã phibet stipticitas. cicatriza-
tiuũ aũt nõ indiget aliquo istoꝝ: sed ꝯstringere τ coadu-
nare qḋ est opus pontici τ stiptici. τ hoc intendit Aui. dice-
re vsqꝫ ibi. Et quando indiget τc. ibi aũt intendit ꝙ medi-
camen cicatrizatiuũ debet esse magis desiccatiuũ τ stipti-
cum ꝙ̃ incarnatiuũ. τ vna causa ꝑpter quã cicatrizatiuũ
debet esse magis desiccatiuũ est illa quã diximus: qꝛ iõ il-
la causa põt huic adaptari. Sed alia causa est quaꝫ ponit
Aui. qꝛ medicamẽ cicatrizatiuũ nõ hꝫ tantũ desiccare hu-
miditatem actualẽ q̃ influit ad vulnus ad hoc. s. vt vlcus
sit mundũ etiã habet desiccare ipsam humiditatẽ radica-
lem. i. naturalem cutis. τ hec est ratio vt caro fiat callosa
ad modũ cutis. hoc aũt nõ posset fieri nisi desiccaretur ipa
humiditas naturalis cutis cuꝫ cutis sit siccior carne: sed
medicamẽ incarnatiuũ habet desiccare solũ humiditatẽ
extraneã. naturalem aũt nõ dꝫ diminuere: imo soluꝫ de-
bet ipsam desiccare ab hũiditate extranea vt ingrossetur τ
ꝯglutinetur τ nõ minuitur ex substãtia eius. τ ideo medica-
men cicatrizatiuũ dꝫ esse siccius ꝙ̃ incarnatiuũ. Iterum
etiã dꝫ esse magis stipticũ: qꝛ medicamẽ cicatrizatiuũ hꝫ
coadunare humiditatẽ naturalẽ carnis ad supficiem du-
ram faciẽdam de ipsa. ad hoc aũt maior requiritur stipti-
citas ꝙ̃ ad incarnationẽ. quare τc. Ex dictis ergo pateꝫ ꝙ
medicina cicatrizatiua dꝫ esse vehemẽtis stipticitatis. τ
etiam fortis exiccatiõis. nihilominus tamẽ sicut bene di-
cit Gal. in tegni debꝫ esse exiccatiua τ stiptica sine mordi-
catione: qꝛ de natura mordicatiui est facere aduenire di-
minutionem carnis τ ꝯcauationis vlceris qḋ est ꝯtrariũ
cicatrizationi. ¶ Ulterius aũt ex dictis põt apparere in
quo gradu possumus dicere ꝙ medicia cicatrizatiua de-
beat desiccare: qꝛ cum debeat desiccare plus ꝙ̃ medicia
icarnatiua q̃ desiccat in 2° gradu. vt dcm̃ fuit pus. τ non
debeat tãtũ desiccare vt oino destruat τ diminuat carnẽ
sicut facit quartus gradus. possumus ergo dicere ꝙ de-
bet eẽ desiccatiua in 3° gradu vel circa illud p respectum
ad ꝯplonẽ mẽbri naturalẽ ꝑm ꝙ dcm̃ est de alijs. ¶ Ul-
terius aũt nota vnum qḋ Aui. ponit in pmo. Sen 4ª. cap°
de cura solonis ꝯtinui ꝙ cicatrizatio per se. τ pmo fit ab
eis que sũt fortis exiccatiõis τ stipticitatis. in qualitatibꝰ
tamẽ actiuis sunt ꝓportõata ꝑm ꝯplonẽ naturalẽ mẽbri
vt et dcm̃ fuit in alijs medicis. p accñs tñ põt fieri cicatri-
zatiua actualis ex acutis inquantũ. s. accidit talia p viam
adustiõis crustã generare. τ h̃ est cũ ex eis paꝝ supponitur
sicut sunt calcantũ τ azeꝫ maxie adusta: qꝛ si multum po-
neretur de eis. tunc potius concauarent τ corroderent.
Tunc sequitur illa pars.

¶ At corrosiua diminuẽs carnem opꝫ vt sit ve-
hemẽtis abstersionis valde. Et illud quidem
qḋ est rectum in curatione vulneruꝫ: quando
perforantur est vt non approximet eis aqua. Et
si fuerit necessariũ τ non suffert eger a balnea-
tione: oportet vt ponatur super ea de empla-
stris τ de panno infuso cum oleo secundũ mo-
dos ligationis τ non permittatur aqua perue-
nire ad ipsum.

¶ In qua pte determĩat in generali de cognitõe medicia-
ruꝫ corrosiuaꝝ τ diminutiuaꝝ carnis. Et dicit ꝙ corrosiua
τ diminuẽs carneꝫ dꝫ esse vehemẽtis abstersiõis valde: τ
supple et vehemẽtis exiccatõis valde. s. ꝙ̃ aliq̃ pdictarũ.
Et ex h̃ appet ꝙ dꝫ eẽ abstersiua τ desiccatiua in 4° gra-
du p respectũ ad mẽbruꝫ: qꝛ cũ talis medicia diminuat τ
destruat carnẽ. τ quartꝰ gradus sit q destruat τ diminuat
seu corrũpat. dꝫ g̃ eẽ talis medicina abstersiua τ desiccati-
ua p respectũ ad mẽbꝝ in quo admĩstratur in 4° gradu.
¶ Sꝫ tu dices. in q̃litatibꝰ actiuis in q̃ gradu debẽt esse.
¶ Dõm ꝙ pñt et esse in 4° gradu τ in minoribꝫ si sunt in
q̃litatibꝰ actiuis. τ in 4° gradu. tunc eẽnt magis diminuti-
ua τ corrosiua sic sunt flos eris τ silia. Si aũt excedant so-
lũ in siccitate in 4° gradu: nõ aũt in caliditate. tunc hñ di-
minueret carnẽ: sꝫ nõ ita sic pmc sicut sunt galle p respectũ
ad corpꝰ pueri τ cortices granatoꝝ τ silia. Sic g̃ p hoc qḋ
dcm̃ ẽ appet ꝙ iste q̃tuor spẽs mediciaꝝ q̃s ponit h̃ Aui.
diuersificantur ad seinuicẽ in ꝯplone ꝑm q̃tuor gradus: qꝛ
medicina gñatiua dꝫ desiccare in pmo gradu icarnatiua
in 2° cicatrizatiua in 3° corrosiua aũt τ diminutiua in 4°
Et id quidẽ qḋ ẽ rectũ. Ista ps est icidẽtalis istius capituli
in q̃ Aui. ponit qddã qḋ dꝫ phiberi post pforatões vulne-
rũ. τ qꝛ hoc idẽ dicit in sequẽti capto. τ forte fuit defectus
trãslatoris vel scriptoris pus apud nos vl forte posuit vt
ꝯtinuaret id qḋ sequitur cũ eis q̃ dicta sunt τc.

¶ De perforatione vulneris τ aliorum cum oportet vt di-
scooperiatur. CAP. V.

Ixit Galie. Oportet vt seceꝫ ex loco
eius vehemẽtioris eminentie τ vt in-
clines ipsum. τ non sit tractus pfora-
tionis nisi ad partẽ ex qua est possibi-
le currere pus ad inferiora. τ vt obseruentur in
perforatione aleiuirati τ ruge ꝑm modũ queꝫ
diximus in capitulo vulnerum τ dubellet nisi

in eis que excepimus. In eis vero que sunt sicut inguina ⁊ subascelle. opꝫ vt vadat perforatio cum cute in natura.

¶ In isto capitulo Auicēna: qꝛ in cura vulnerum aliquando indigemus sectione sicut in vulneribus hñtibus sinū que aliquādo oportet discooperire vsqꝫ ad fundū ipsoꝝ. aliquādo aūt sufficit secare ea in parte inferiori vt currat inde virus ⁊ sanies fm ꝙ habitum est ex precedentibus. Idcirco hic ponit quēdam canoneꝫ de perforatōe vulnerum. Et diuidit hoc caplm in tres partes. In pma pte ponit modū sectōis. secūdo ponit curā ipsoꝝ post sectioneꝫ. tertio docet euitare quēdam erroreꝫ qui posset contingere. secūda ibi (Deinde ponant desuper) tertia ibi (Et rectum quidē est) Dicit ergo pmo. dixit Gal. s. 3° de ingenio sanitatis. Alexurati. i. villi neruoꝝ. in caplo vulneꝝ ⁊ dubelet. i. in caplo exituraꝝ. appellat aūt ea vulnera ꝓ tanto: qꝛ exiture quādo in eis est aggregata sanies sunt quasi in iudicio vulneꝝ vel vlceꝝ cum sint interius vlcerata. ⁊ totū id qd dicit h̄ Aui. est planū ex eis q̄ dicta fuerūt in illo caplo. ⁊ iō h̄ nō isisto. Tūc seqꝛ illa ps.

¶ Deinde ponant desup exiccatiua absqꝫ mordicatione de illis que sunt posita in tabulis medicinarum singulariū. ⁊ puluis olibani melior est in eis q̄ olibanum: quoniam illud est vehementius stipticum.

¶ In qua ōndit Auicen. qualis cura sit faciēda post pforationem istoꝝ vulneꝝ dicēs: deide. s. post sectiōeꝫ. ponātur ibi exiccātia absqꝫ mordicatōe. Et ratio huius est: qꝛ quādo ista vulnera sunt discooperta. tunc nō competit in eis nisi generare carnē ⁊ cōsolidare. hoc aūt faciunt ea q̄ exiccant sine mordicatione. vt dcm̄ fuit pus. ¶ Intellige aūt hic vnū qd etiam dcm̄ fuit prius in caplo de perforatiōe exituraꝝ ꝙ qñ icidimus vel exituram vel vulnus in prima vice ꝓpter fluxū sangui. ⁊ causa sedādi dolorē ⁊ fluxū humoꝝ qui attrahūtur ꝓpter dolorem qui fit causa incisionis nō debemus ponere imediate ea q̄ hic ponit Auic. sed debemus ponere aliqd qd sedet doloreꝫ ⁊ prohibeat fluxū humoꝝ ⁊ etiam sanguis sicut etiaꝫ oēs hodie communiter ponunt albumē oui qd restringit fluxū sanguis ⁊ mitigat dolorem ⁊ prohibet fluxuꝫ. Post hoc aūt debemus ponere ea que Auicē. dicit de illis que sunt posita in tabulis medicinarū singulariū. s. in secūdo libro. ⁊ puluis olybani melior est in eis q̄ olybanū. per puluerem olybani ego itelligo corticeꝫ olybani: qꝛ cortex est magis desiccatiuus q̄ ipsum olybanum. Et hoc est qd subdit Auicē. quoniā illud est vehementius stipticū. i. vehemētius desiccatiuū. ¶ Sed tu dices. quare ꝓpter hoc ē melior cortex olybani in eis q̄ olybanū. vt qꝛ sit vehemētius desiccatiuus cortex. Ecce causa huius est: qꝛ in vulneribꝰ magnis ⁊ cōcauis competūt fortius desiccatiua q̄ in paruis ⁊ superficialibus. vt Galie. dicit. 4° de ingenio: qꝛ ad vulnus magnū concurrūt plures humiditates extranee ⁊ superfluitates q̄ ad paruū. ⁊ propter hoc qꝛ cortex olybani est magis desiccatiuus q̄ olybanū. ideo est melior in istis vulneribꝰ q̄ olybanū. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et rectum quidē est in curatiōe vulneꝝ cum perforātur ne approximet eis aqua. ⁊ si fuerit necessarium ⁊ eger nō suffert a balneatiōe: tūc opꝫ vt vulnus occultet sub emplastris conuenientibus tectis cū pannis infusis cum oleis secundum moduꝫ cooperture que separat inter aquam balnei ⁊ humiditatam eius ⁊ inter vulnera: aut ingenietur ei aliquod ingenioꝝ possibilium in ipso.

¶ Hic Auicēna docet euitare quēdam errorem qui possꝫ contingere propter sectionem dicens. Et rectum quidem est ⁊c. ne approximet omnis aqua. s. nec calida nec frida: Calida enim putrefacit ⁊ frigida etiā corrumpit ⁊ incrudat. Et itellige hic quādo dicit. ꝙ nō approximet ei aqua de aqua pura: qꝛ de aqua cōmixta non esset veꝝ vt si cōmisceretur cū melle. tunc. n. bene possemus cum ea lauare vulnus. ⁊ aliquādo cōmiscemus ea cum aceto ⁊ ponimus desuper causa restringendi fluxū sanguis si accidat fm etiam qd dcm̄ fuit pus in caplo de exituris. Et intellige ꝙ non solū non debet eis aqua approximari: sed etiam nocet oleū. nec aliquod vnguentum in quo sit pinguedo vel sepum superabūdās. vt dcm̄ fuit supra. Et etiam ideꝫ dicit Auicēna in pmo. Fen quarta. caplo penultimo. nisi poneremus hoc ratiōe alicuius accidētis. sicut ponimus basilicon aliquādo vt si esset ibi duricies in labys. sed nō existētibꝰ in istis accidētibus quantū ex parte istius nūq̄ hec competunt. ideo debemus ibi ponere exiccantia absqꝫ mordicatione. vt dcm̄ est. Et propter hoc faciunt male quidam cyrugici qui statim post eruptioneꝫ exituraꝝ ponunt quoddā emplm factum cū oleo vel vitello oui ⁊ farina tritici ⁊ aqua. omnia. n. ista sunt putrefactiua ⁊ mollitiua. vnde non cōueniunt: sed debemus ponere pus albumen oui: qꝛ id non putrefacit: imo restringit sanguinem ⁊ prohibet fluxuꝫ ⁊ mitigat dolorē. Et post appositionē huius debemus ponere exiccantia que dicta sunt. Et si fuerit eis necessariū. s. aqua ⁊ eger non suffert a balneatione hoc est nō ꝓꝑ vulnus: sꝫ ꝓpter aliā aliquā cām ꝓpter quā opꝫ ipsum balneare. tunc opꝫ ⁊c. planum est.

¶ De regimine vulnerum habētiū apostema ⁊ dolores.

CAPITVLVM. VI.

Necessarium est in huiusmodi vulneribus alleuiare ⁊ credere ꝙ vulnus nō consolidat omnino dum apā non sedat. Et illud quidē nō complet nisi cū eo in quo est exiccatio ⁊ infrigidatio in principio rei ⁊ mollificatio in secundo. ⁊ administretur in eo cura apatū omnino. ⁊ qd est proprium in hoc cum cōmunitate sui iuuamēti in omni membro a capite vsqꝫ ad pedes est vt sumat granatū dulce ⁊ decoquat cum vino pontico ⁊ emplastret cū eo locus.

¶ Quia ipsis vulneribus superueniunt quādoqꝫ accidentia que impediunt curationē vulneris sicut si accidat eis apostema aut dolor aut mala complexio. Idcirco Auicēna introduxit hic istud caplm qd est de regimine vulnerum habentium apostemata ⁊ dolores. Et qꝛ omne accidens quod accidit vulneribus potest reduci ad vnū duorum. s. vel ad apostema vel ad malam complexioneꝫ: eo ꝙ dolor qui eis accidit non est nisi vel propter apostema vel propter malaꝫ complexionē. Idcirco Auicenna duo facit. Primo determinat de regimine vulnerum habentium apostemata. secūdo determinat de regimine vulnerum habētium malam complexionē. secūda ibi (Et oportet vt tu obserues) Prima in duas. primo facit quod dictum est. secūdo ponit quoddā emplm speciale qd competit in apostemoso vulnere. secūda ibi (Et qd est ꝓpriuꝫ in hoc) Dicit pmo necessariū est. qd planū est. In secūda parte dicit. Et quod est propriū in hoc. i. in apostemate cū cōmunitate sui iuuamenti hoc est cū hoc ꝙ suū iuuamentum cōmune est vulneri ⁊ apati. multotiēs. n. contigit ꝙ

eadē medicina curat accñs ꝛ morbū. ꝛ ita est de isto emplastro: qꝛ id empl̃m ꝓdest apati: qꝛ infridat ꝛ vulneri: qꝛ exiccat in omni mēbro a capite vsqꝫ ad pedes intellige in omni mēbro. s. carnoso in vulnerib⁹ carnosis: qꝛ de talib⁹ intelligit hic. In mēbris. n. neruosis ꝛ in vulnerib⁹ neruosis nō competeret hoc empl̃m ad sedandū apa: imo competūt ibi alia que dicenť in suo loco si de⁹ voluerit. Est vt sumať granatū dulce. s. sicut ē cū cortice suo decoquať ꝛc. Intellige autē hoc ꝙ illud empl̃m maxime cōpetit apati in sui pncipio. in statu aūt ipsius non cōpeteret: imo cōpetunt tūc mollitiua resolutiua ₰m qͦd dcm̃ fuit de hoc sufficiēter in caplo vulneꝝ. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et opꝫ vt obserues illud ad qͦd conuertiť dispositio apostematis sicut si tu administraueris vnguentum nigrum ꝛ videris vulneris rubore⁊ vehementem fieri ꝛ vesicari declina ad infrigidantia ꝛ ad vnguētum album. Et si videris ipsum mollificari aut indurari: ꝛ tu iam administrasti albū administra nigrū ꝛ alia.

¶ In pte ista Aui. ponit regimē vulneꝝ in qͦ⁹ accidit mala ꝯplo: eo ꝙ vulnus nō pōt curari nisi ꝓus remoueať mala ꝯplo ₰m qͦd oñsum fuit etiā ꝓus sufficiēter. ğ dicit. ꝛ oꝫ vt tu obserues id ad qͦd ꝯuertiť dispō. s. vulneris ꝛc. Et si tu videris ipm̃. s. vulnus mollificari: vt qꝛ tu admistraueris nimis hūida vł idurari ꝛ tu administrasti albū ꝛ alis frida nimis administra nigrū. s. vnguentū: sed si fit ibi facta duricies ꝛ alia. s. ꝯria ꝯploni male supinducte. vt si fit ibi mollificatio administra exiccātia. ꝛ sic semꝑ omne contrariū cum suo contrario repellať.

¶ Regimē vłe in vulnerib⁹ visceꝝ iteri⁹. CAP. VII.

Intentio in eo qͦd existimamus ꝙ est fissura aut disruptio iterius est vt incarnetur ꝛ non dimittať sanguis congelari in interioribus ita vt ꝓhibeať fluxus sanguis. ꝛ medicie ꝯferentes in vtrisqꝫ intentōibus primis sunt sicut vestimenta quādo decoquunť in aceto.

¶ Quia vulneꝝ q̄dā sunt q̄ penetrant in mēbris interioribus. quedā aūt sunt que nō penetrāt. idcirco postq̄ Auic. determiauit sufficiēter de vulneribus nō penetrātib⁹ ad iteriora mēbra ꝛ curis ipsoꝝ. determiat in isto caplo Aui. de vulnerib⁹ penetrātib⁹ ad membra iteriora ꝛ curis iporum. Nunc aūt cōcauitas mēbroꝝ iterioꝝ distincta a furculis vsqꝫ ad ossa anchaꝝ est duplex. quedā est cōcauitas mēbroꝝ spūaliū que ē superior. Alia est ꝯcauitas mēbrorū nutritiuoꝝ q̄ est iferior ꝛ has duas cōcauitates distinguit qͦdā mēbrū qͦd dyafragma vocať. ꝛ dicit Almāsor. Et sicut duplex est concauitas mēbroꝝ interioꝝ sic. ꝛ duplicia possunt accidere vulnera penetrātia: qꝛ quedā penetrāt in concauitatē mēbroꝝ spūaliū. ꝛ quedā penetrāt in ꝯcauitatē mēbroꝝ nutritiuoꝝ. Aui. aūt in hoc cap° ꝛ in h̄ tractatu determinauit solū de vulnerib⁹ penetrātibus in cōcauitatē membroꝝ nutritiuoꝝ nō aūt de vulnerib⁹ penetrātibus in ꝯcauitatē membroꝝ spūaliū. Causa aūt huius. s. quare hic nō determiat de vulnerib⁹ penetrantibus in cōcauitatē membroꝝ spūalium ē: qꝛ vulnera que fiunt in cōcauitatibus taliū membroꝝ nō curātur vt vulnera sunt. s. conglutinādo ꝛ icarnando ₰m qͦd postea dicemus: imo curātur vt vlcera. Et qꝛ de vlceribus pectoris ꝛ pulmōis sufficiēter determinatū est in lib. 3°. Idcirco h̄ non determiat: sed pro cura ipsoꝝ recurrēduꝫ est ad ea q̄ dicta sunt in libro tertio. Ego tamē ad completiorem doctrinam cyrugie faciā quoddā capl̃m de curatione eoꝝ vulneꝝ post hoc capl̃m Aui. Sed qꝛ vulnera que fiūt in concauitate membroꝝ nutritiuoꝝ curātur vt vulnera. s. cōglutinādo ꝛ icarnādo ₰m ꝙ Auic. dicet. Idcirco in hoc tractatu vulneꝝ determinat Auicēna de vulneribus penetrātibus in cōcauitatē istoꝝ membroꝝ. Et diuidiť hoc capl̃m pmo in partes duas. Naꝫ vulneꝝ que fiūt in istis membris iterioribus quedā sunt que nō apparēt extra sicut multotiens contingit propter casuꝫ vel ꝑcussionē super vētrem ꝙ fiat scissura in membris iteriorib⁹ extra tamen nō. Quedā aūt sunt vulnera que fiunt in istis membris extra apparētia ꝛ habētia orificium exterius: sicut si fiat vulnus cū lancea vel gladio vel cū alio ferro icidēte acuto in istis mēbris. Primo ergo Auicēna ponit curam pmoꝝ vulneꝝ. secūdo ponit curaꝫ secundoꝝ. secūda ibi. (De vulnere aūt ꝛ fissura apparētibus) Prima in duas. Primo oñdit quot intentiones requirūtur ad curatiōes talium vulneꝝ. secūdo ponit medicinas ₰m illas intētiones. secūda ibi. (Et medicine) In pma parte vult dicere Auicē. ꝙ due itentiōes reqruntť quādo estimamus ꝙ est fissura aut aliqua disruptio in istis membris iterioribus. Et itellige hic de itentionib⁹ que sunt circa medicinas locales supposito ꝙ ꝓus sit facta flobotomia. ꝛ alie euōnes totius corpis vna intētio est ꝯsolidare ꝛ icarnare talē scissurā ꝛ ꝓhibere fluxū sanguis. Alia itentio est ꝓhibere ne sanguis q exit a tali fissura congeleť in membris iterioribus: qꝛ ex hoc possent ꝯseqꝫ maxima nocumēta. tūc Auic. ponit medicias ₰m istas intentōes. Dicit ğ (Et medicine ꝯferentes in vtrisqꝫ itentōib⁹). s. in ꝯsolidādo ꝛ constringēdo fluxū sanguis ꝛ in prohibēdo ne sanguis cōgeleť in mēbris iteriorib⁹ sunt sicut vestimenta qñ decoquunť in aceto. ꝑ vestimēta itellige pānuꝫ lini nouū mūdū. Si. n. iste pānus lini decoquať multuꝫ in aceto. ꝛ postea ex tali pāno lini cataplasmeť locus confert: qꝛ talis pānus ꝯsolidat ꝛ resoluit sanguinē ꝯgelatū in iteriorib⁹.

¶ Aut detur in potu de centaurea maiore pondus. ʒ. i. ꝛ terre sigillate in hoc inest curatio magna. Illud autem quod in potu sumitur causa fluxus sanguis est sicut dauic. i. ꝛ. ꝯ. de semine hyusquiami al. cum aqua mellis ꝛ relique medicine ꝓdicte in ꝓhibitione sputi sanguinis ꝛ fluxus sanguinis.

¶ Hic ponit medicias que bibūtur conferētes ad hoc ₰m vtrāqꝫ intentionē. ꝛ patet qͦd dicit. Et tunc Aui. post istas medicinas ponit quādā aliam q̄ etiā bibitur: sed dať pncipaliter plus causa restringēdi sanguinē. Et patet qͦd dicit. dauic est pondus sex granoruꝫ ordei ꝛ reliq medicine predicte. s. in libro tertio. vbi determiat de sputo sanguīs in prohibitōe sputi sanguis: supple sunt etiā conferētes ꝛ h̄. vn̄ ꝑ eis si idigemus ad id caplꝫ recurramus. ¶ Intellige aūt hic ꝙ Auicē. taꝫ paꝝ dicit h̄ de cura istoꝝ vulnerum. ꝛ ēt tam pauca remedia posuit ꝑꝑ duo. pmo qꝛ cura hui⁹ poterat hēri ex his q̄ dicta sunt in 3° lib. vbi determinat de sputo sanguīs. ꝛ ēt in 3° determiat de offensiōe tali q̄ pōt accidere vel fieri sup ventrē ꝛ viscera. 2ᵃ cā est: qꝛ in 2° tractatu iferi⁹ Aui. ponet qͦdā capl̃m de offensiōe super vētrē ꝛ viscera ex q̄ pōt ꝯtingere scissura iterius ꝛ ponet ibi remedia cōpleta. ꝛ idͦ h̄ soluꝫ posuit itentōes generales que reqrunť in medicis localibus specificādo pauca remedia. Tu aūt debes itelligere h̄ post flobotomiaꝫ ꝛ euacuatōeꝫ vniuersalē totius corpis. ꝛ si vis plures medicinas spāles recurras ad ꝓdictū caplꝫ: eo ꝙ de istis vulneribus hic non determiat nisi vt videať ꝙ ponit in hoc caplo complete curā oium vulnerum interioꝝ ventris:

nō q̄ confert bnida linej decocta in aceto
et aliqui addiunt ad maiorem resilutionem

sed pncipaliter intēdit in capitulo de proprijs vulnerib⁹. Inferius autem magis ꝓprie ponit curam vulnerū priorum. Tunc sequitur illa pars.

¶ De vulnere aūt ⁊ fissura apparentibus dixit sapiēs ꝙ in dispositiōe mirac vētris donec egrediantur quedaʒ intestina: opʒ vt scias quō applices itestina ⁊ intromittanť. Et si egrediať aliquid de zirbo opʒ vt scias an sit necāriuʒ vt ligeť cum ligatura firma aut nō: ⁊ an suať vulnus aut nō: ⁊ q̄liter sit via in suēdo ipm.

¶ In qua parte Auicen. ponit curam vulneꝝ ventris penetrantium apparētium extra. Ista pars diuidiť in partes tres. Primo ōndit quot sunt ⁊ que oportet sciri ad curationem taliū vulneꝝ. secūdo ostendit que taliū vulneruʒ sunt magis periculosa ⁊ que minus. tertio ponit curā taliū vulneꝝ. secūda ibi (Et Galien⁹ quideʒ dixit) tertia ibi (Inqꝫ ⁊ indigēt ista vulnera) Dicit ḡ. De vulnere aūt ⁊ fissura apparētibus dixit sapiēs .i. Galienus .f. 6. de ingenio sanitatis ꝙ in disruptiōe mirac ventris ⁊c̄. Hic debes intelligere ad intelligendū quid est mirac, vide de anatomia partiū ventris. Nunc aūt fm̄ ꝙ potest extrahi ex dictis Auicen. in 3ª Fen. 22ª. de anathomia istoꝝ pāniculoruʒ. ⁊ ex dictis Raſ. in pmo Almanſ. ⁊ Ga. 6. de inge. Primū qō occurrit de vētre est cutis exterioꝛ. post cutim aūt est qdā pāniculus fortis ⁊ carnosus q pānulus dr̄ mirac. post istū āt pāniculū sūt lacerti vētrꝭ. veꝝ ē tñ qō Ga. 6. d ige. dicit ꝙ periti cleni cū vellent ostendere qualiter vulnus vētris sui deberet curari oīb⁹ bis iposuerūt vnū nomen .i. epifasterion .i. mirac. ⁊ etiam Almsāoꝛ videť velle hoc in sua anatomia .f. ꝙ omnes isti lacerti. ⁊ talis panniculus voceť mirac: qꝛ nō facit aliter mentionem de ipso. post istū aūt panniculū qui diciť mirac est alius panniculus siccus nō carnosus qui est magis intus iuxta itestina. ⁊ talis pāniculus vocať siphac. post siphac autem zirbus qui comprehēdit itestina. post zirbū sunt itestina. hec est anatomia in breui loco partiū ventris. Quādo ergo Aui. dicit in disruptiōe mirac vētris. Intellige ⁊ etiam siphac: qꝛ aliter nō possent egredi intestina cum siphac sit magis intus q̄ȝ mirac. Veꝝ est tñ ꝙ licʒ vulnus nō penetret ad siphac dūmodo perforetur mirac prepōderant ita intestina ꝙ frangiť ibi siphac. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et Galie. quidem dixit anatomiaʒ almirac. ⁊ diximus nos ipsum in anatomia. Et ꝓpter illud qō iā diximus in anatomia locus illoꝛuʒ est minoris timoris cū disrumpiť q̄ȝ locus alnouran. Et alnouran qdē est mediū corporis vtriusq̃ lateris mēsura quatuoꝛ digitoꝝ ab alboꝛati .i. vmblico. Inqt. Quoniā fissura cū accidit in loco alboꝛati egrediunť cuʒ ea intestina plus ⁊ reditus eoꝝ in ea est difficilis. Et illud ideo qm̄ res que tenet eaʒ nō est nisi duo lacerti descendētes in lōgitudine corporis qui ꝓtendūtur ex pectore vsq̃ ad os pectinis: ⁊ ꝓpter illud quādo disrumpiť vnus hoꝝ duoꝝ lacertorum opʒ vt egrediať ps itestinoꝝ ⁊ augmētať idē disruptio. Et illud ideo qm̄ lacerti qui sunt in vtrisq̃ ilijs plus coartāt ipsum: veꝝ est ei in medio lacertus fortis ꝯtinēs ipsuʒ.

¶ In parte ista Auicēna ostendit que vulnera sunt magis periculosa ⁊ que minus. Et diuidiť hec pars in partes duas: qꝛ primo ostēdit que vulnera sint magis periculosa ⁊ que minus ex parte loci vētris. secūdo ostendit que sunt magis piculosa ⁊ que minus ex parte magnitudis ⁊ paruitatis scissure. secunda ibi (Si aūt prepareť vt sit desriptio magna ⁊c̄.) In prima parte Auicenna vult dicere ꝙ quādo disrūpitur locus ilioꝝ est minoris timoris q̄ȝ quādo disrumpiť locus alnozati: idest locus medij vētris. est autē mediū ventris vmblicus ⁊ locus qui est prope ipsuʒ cum mensura quattuoꝛ digitoꝝ circū circa ab oībus partibus .f. infra ⁊ supra. ⁊ ab alijs lateribus. Causa autē quare locus medij ventris est maioris timoris q̄ȝ locus yliorum est: qꝛ ex tali ruptura egrediť maioꝛ numerus intestinoꝝ ⁊ intromissio ipsoꝝ etiaʒ difficilioꝛ est. ⁊ hoc ideo. est quia lacerti qui tenent intestina sunt duo lacerti neruosi ꝓtēsi in lōgitudine ventris. quādo ergo vulnus accidit ibi incidunť hi lacerti. vñ intestina egrediunť. in illis aūt sunt plures lacerti. Iteꝝ etiaʒ ad hoc iuuat: qꝛ lacerti carnosi qui sunt in vtrisq̃ ilijs coartāt ⁊ exprimūt ea que ibi sunt. vnde intestina cogūtur egredi. Iteꝝ etiaʒ in medio vētris non est lacertus fortis carnosus per quē prohibeatur exitus maxime si vulnus magnuʒ sit: sed in ilijs sunt tres lacerti fortes carnosi ex vtraq̃ parte qui tenēt intestina. vñ fortius ibi retinētur ⁊ minus coguntť egredi. Est etiam alia causa quare vulnus ibi est maioris timoris q̄ȝ in ilijs: qꝛ mediū vētris habʒ extremitatē lacerti neruosi quā nō habent ylia: qꝛ in ylijs sunt lacerti carnosi. ⁊ iō cū vulnus qō cadit in extremitate lacerti neruosi sit timorosuʒ. vt dcm̄ fuit supra. idcirco est magis timoꝛosuʒ vulnus in hoc loco q̄ȝ in ilijs. hoc vult dicere h. ⁊ in quodā .§. postea in quo repetit h ic dictum.

¶ Si autem preparetur vt sit disruptio magna egredieť numeratio itestinoꝝ: quare erit eorū intermissio vehementioꝛ ⁊ difficilioꝛ. In vulneribus autem paruis si nō succurrať cum intromissione intestini inflatur ⁊ ingrossatur. ⁊ istud propter quod generatur in eo de vētositate. quare nō ingreditur ex illa disruptiōe. Et ꝓpter illud saluioꝛa vulnera accītia in mirac disrūpēria sunt illa q̄ sunt eq̄lis magnitudis.

¶ Hic Auic. ōndit que vulnera vētris sunt magis periculosa ⁊ q̄ minus ex pte magnitudis vel prauitatis fissure. ⁊ planū est qō dicit in lrā. Tūc seqť illa ps.

¶ Inquit. Et indigent illa vulnera rebus quattuoꝛ: quarum prima est vt reducatur intestinū apparēs ad locum qui est ei proprius. ⁊ secunda vt suatur. ⁊ tertia vt ponatur super ea medicamē conueniēs. ⁊ quarta vt sit sollicitudo ne proueniat alicui membꝛorum nobilium propter illud timoꝛ.

¶ In parte ista Auicen. ponit curam istoꝛum vulneꝝ ventris. Et ista pars diuiditur in partes tres: quia primo ponit curam vulnerum ventris quando ex vulnere egreditur intestinū. secūdo ponit curam vulneꝝ ventris quando ex vulnere zirbus egrediť. tertio repetit quedam supradicta. secūda ibi. (Inquit Hypo. cum egrediť aliquid ex zirbo) tertia ibi (Et si egreditur aliquid de zirbo ⁊c̄.) Prima pars diuiditur adhuc in partes duas. Primo ponit curam istoꝛuʒ vulneꝝ quando ex vulnere egreditur intestinum: sed nō est ꝓpter hoc vulneratum intestinuʒ. secūdo ponit curā ipsoꝝ quādo intestinū est vulneratuʒ. 2ª ibi (Et si vulnus iā puenit ad intestinū est intestinū)

Prima in duas. pmo ponit quot intentões requirunt̃ ad curatões taliũ vulnerũ. 2° pseqt̃ de vnaq̃q3 illarũ itẽtionũ. 2° ibi (Pone ẽ q̃ sit vulnus rc.) Dicit ẽ sic. Inquit .s. Ga. 6° de inge. sani. Et indigent: ista vulnera .s. in curatõe ipsorũ reb⁹ rc. r quarta .s. res est vt sit sollicitudo ne pueniat alicui mẽbrorũ nobiliũ ppter id .i. ppter vuln⁹ timor. itelligo aũt istũ timorẽ .i. ne sanguis cõgelet̃ in mẽbris iteriori bus: q2 hoc inferret maximũ nocumẽtum in mẽbris interioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Pone ergo q̃ sit vulnus tante quãtitatis vt nõ possimus ppter paruitatẽ eius intromittere intestinũ pcedẽs ab eo. Et quidẽ est nobis necessariũ vt resoluamus illam vẽtositatẽ: aut vt dilatemus ipsam disruptionẽ: r vt dissolnamus vẽtositatẽ est meli⁹ si pole est in ea.

¶ Prosequit̃ de pdictis intentionib⁹ ppositis fiẽdis in curatõe taliũ vulnerũ. Et ista ps diuidit̃ in partes tres. Primo oñdit qualr intestinũ exiẽs reducat̃ ad pp̃iũ locum. 2° qualr tale vulnus d3 sui. 3° oñdit q̃ sunt medicamia cõueniẽtia tali vulneri. de 4ª aũt intẽtõe hic nõ psequit̃ .s. phibere ne sanguis congelet̃ in mẽbris interioribus. Et causa huius est: q2 in pma pte huius capli posuit medicamina que restringũt fluxũ sanguis r resoluũt sanguinem cõgelatũ in mẽbris interiorib⁹. r etiã inferius in secundo tractatu ponet has medicinas vbi determiabit de casu r offensiõe sup ventrẽ r viscera. r ideo in hoc caplo de hoc nihil posuit. 2ª ibi (Dico ergo propter rc.) 3ª ibi (Inquit deinde pone super ipm) Prima in duas. pmo oñdit qualiter reducant̃ intestina ad pp̃iũ locũ. secũdo ostẽdit qd fiendũ post reductionẽ ipsius. 2ª ibi (Cũ ergo seruant̃ intestina) Prima pars diuidit̃ in duas. In pma parte ponit causas impediẽtes introitũ intestini. In secũda parte docet reducere intestinũ ad pp̃iũ locũ per remotionẽ illarum causarũ r etiam preparationẽ r figurationẽ infirmi. 2ª ibi (Et cã qdẽ in inflatiõe intestini rc.) In pma parte vult dicere Auicẽ. q̃ cause impediẽtes introitũ intestini sunt ventositas r paruitas vulneris. r sic ad hoc vt reducatur intestinũ op3 aut dissoluere illã vẽtositatẽ aut dilatare vulnus. r si põt reduci cũ dissolutione ventositatis melius est q̃ cum disruptione vulneris, hoc est quod dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et causa quidẽ in inflatõe intestini est frigus aeris. ppter illud ergo o3 vt submergat̃ spongia in aqua calida r exprimas ipsã r vapores ipm. r vinũ stipticum quãdo calefit etiam est iuuatiuũ in hoc loco: r illð qm̃ calefacit plus q̃ sit calefactio aque r confortat intestinũ. Et si hec cura nõ resoluit inflationẽ intestinorũ: tũc administret̃ amplificatio vulneris. Et conueniẽtius istrumẽtorũ ad hanc sectõem est instrumentum qð cognoscit̃ ad pforandas fistulas. Cultelli aũt pforãdi acuti ex duabus ptib⁹ facti ad caput caueantur.

¶ Docet remouere pdictas causas. r tria facit. Primo docet remouere ventositatẽ. 2° ostẽdit si vẽtositas illa non potest resolui qualiter vulnus debet ampliari r cum quo instro. 3° oñdit que figura r p̃paratio ifirmi est cõueniẽtior ad reductõez intestinorũ. 2ª ibi (Et si hec cura non resoluit) 3ª ibi (Et rectior figurarũ) In pte pma quod dicit planũ est. In 2ª pte dicit q̃ si hec cura rc. Et cõueniẽtius instrorũ ad hanc sectõez est instrm̃ qð cognoscit̃ ad pforãdas fistulas r maxime ad pforãdas fistulas ani. q2 in talibus sm̃ q̃ dicit Albucasis d3 administrari spatiũ tortum cui⁹ pars interior sit incidẽs valde. pars aũt exterior nõ sit incidens r tale instrumentũ debet esse ad amplificandũ talẽ disruptõez vẽtris: sed vlteri⁹ etiã sm̃ q̃ dicit Albucasis in cap° de vulnerib⁹ vẽtris in tali instro q̃ administrat̃ ad amplificãdũ tale vulnus extremitas nõ d3 eẽ multũ subtilis: imo d3 eẽ aliquãtulũ obtusa vt nõ noceat intestino r forma ei⁹ r figura sm̃ q̃ ipse describit Albucasis ẽ s3 q̃ vides ibi (Cultelli aũt pforãdi) .i. p quos deb3 fieri pforatio facti ad caput .i. in extremitate ipsorũ acuti in duab⁹ ptibus caueat̃: q2 vt dcm̃ est vna pars d3 esse icidẽs r altera nõ: q2 illa ps q̃ adhereret itestino si esset icidẽs posset itestinũ vulnerare. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Et rectior figurarũ r p̃paratio in infirmo est vt si fuerit vulnus lesum vadens ad partẽ inferiorẽ sit figura r p̃paratio ad supiorẽ. Et si fuerit vulnus vadẽs ad supiorem: figura r p̃paratio vadant ad inferiorem. Sit ergo intẽtio tua quã intẽdis in vtrisq3 rebus simul vt nõ cadãt reliqua itestina sup intestinum cuius inferius apparet. Et cũ tu posueris hãc tuam intentionem: scias q̃ si fuerit vulnus in pte dextra: tũc oportebit vt facias egrũ declinare ad ptẽ sinistram. Et si fuerit in pte sinistra facias cũ declinare ad dextram. Et sit intẽtio tua semper vt ponas ptẽ in qua est vulnus altiorẽ pte altera: hec est .n. res q̃ est cõis oib⁹ istis vulnerib⁹.

¶ Ostẽdit Auicen. que figura r preparatio sit magis competens infirmo ad reductionẽ intestini r dicit. Et conueniẽtior figurarũ rc. iens .i. vadens. Sit ergo intẽtio tua in p̃paratõe r figura infirmi quã intendis in vtrisq3 reb⁹ simul .s. siue reducat̃ intestinũ p dissolutõez ventositatis siue p dilatatõez vulneris. hoc est res .i. talis p̃paratio r talis figuratio que est cõis oĩbus vulnerib⁹ istis: q2 sic semper deb3 situari infirmus in quolibet vulnere vẽtris sm̃ q̃ mõ dixit Aui. ¶ Deĩde cũ dicit.

¶ Cum ergo seruantur intestina in locis suis q̃ sunt eis pp̃ria postq̃ reducta sunt ad vẽtrẽ cũ vulnera sunt magna: tunc necessarius est minister edoctus. Et illud ideo qm̃ op3 vt teneat locum illius vulneris totũ manu sua deforis r colligat ipm r aggreget r detegat de eo aliquid ministro suẽti ip3 r redeat ad illud quod iam sutũ est de eo etiã: r aggreget ipm r colligat paulatim donec suat̃ vulnus totum sutura decẽti. Et ego narro tibi illud qð meli⁹ est de assuitione ventris.

¶ In pte ista Aui. ostẽdit qd est fiendũ post reductõez itestini ad pp̃iũ locũ. r colligat ipm .i. vt coadunet ipm insimul labia vulneris planũ ẽ id qð dic̃. Tũc seq̃t̃ illa ps.

¶ Dico ergo: quoniã ppterea q̃ res que est necessaria est vt comprehẽdat̃ illud quod est iter mirac r siphac iã est necessariũ tibi vt icipias r intromittas acũ in cutẽ deforis ad iteriorem partem. cum ergo penetrauerit acus in cutem r in lacertum euntẽ sm̃ rectitudinem in longi-

tudine ventris toti⁹: dimitte marginē sipbac in hoc latere ⁊ nō intromittas in ipm acum ⁊ fac penetrare acum in marginē aliū deint⁹ ad exteriora: deīde fac penetrare eam ab intus ad exteriora in margie alio mirac: ⁊ cū feceris eā penetrare: tūc fac penetrare eā secundo in hoc eodē margine mirac aut deforis ad interiora: ⁊ dimitte marginē sipbac q est in hoc latere: fac ergo penetrare acū in latus aliud deint⁹ ad exteriora: ⁊ fac eā penetrare cū tua penetratione in sipbac in marginē mirac qui est in parte ei⁹ donec facias eā penetrare totū: deīde icipe iterū ab hoc eodē latere ⁊ sue ipm cū margine q est sipbac in latere alio: et extrahe acū ex cute quā penetrauit: deīde reduc acū in illā cutē ⁊ sue marginē sipbac q est in latere alio cū hoc margine mirac ⁊ extrahe eam ex cute que est in parte ei⁹: ⁊ fac illud vna vice post aliā vsq; quo suas vulnus totū ſm illud exemplum. Jn mēsura aūt q̄ sunt iter duo puncta caueat superfluitas in latitudie ⁊ strictura: qm̄ amplitudo nō tenet ſm q opꝫ ⁊ strictura adunat. Et filū iterū si fuerit chordosū adiuuat ad disrūpēdū: ⁊ si fuerit molle abscidit ⁊ ligat leue dur: ⁊ similiter si ꝓfundaueris pūcturā in cute. nam si fuerit longinqua a pūctura verū remanierit de vacuitate intra ipm ⁊ extra eam nō icarnat: ⁊ serua equalitatē illic ēt. Jnquit. Et pone intentionē tuā in suendo ventrē adherētia sipbac cū mirac. forasse .n. adherebit ⁊ incarnabit: qm̄ est neruosū. Et iā consueuerūt ipsum qdā ſm hūc modū. opꝫ ḡ vt figamus acū in margie mirac exteriore ⁊ faciamus eā penetrare ad iteriora ⁊ dimittamus marginē sipbac totū: deinde reducamus acū et faciamus eā penetrare: deīde penetret acus ex ɔ̄rio ptis quā penetrauit: deīde faciamus penetrare in marginē aliū de marginibus mirac ſm hoc. Et iste modus cōsuendi ē melior cōsuitione cōi q̄ comprehēdit quattuor margines in penetratōe vna: et illud iō quoniā cū hac cōsuitione iterū quā iam diximus iam coopitur sipbac retro mirac: et continuat cū eo cooptura decēter.

℄ Jn pte ista Aui. postq̄ ōndit qualiter exiēs intestinū dꝫ reduci ad suū locū ꝓpriū ōndit qualiter tale vulnus sui dꝫ. determiat ḡ hic de sutura vulnerū vētris. Et ista ps diuidit in ptes tres. Jn pma parte ponit quēdā modū suture istorū vulnerū quē Gal. pōit .6. de igenio. Jn secūda parte ponit quēdā aliū modū suture quorūdā aliorū. Jn tertia pte ipe inuit aliū modū suture qui est cōis istis vulneribus ⁊ alijs. ⁊ hoc facit cōparādo scdm modū suture ad aliū cōem ōndēdo q ⁊ talis modus est melior. 2ª ibi. (Et iam ɔ̄sueuerunt qdā. 3ª ibi. (Et iste modus suendi ⁊c. Prima in duas. pmo facit qd̄ dcm̄ est. 2º addit q̄dā q̄ debent obseruari in modo suendi. 2ª ibi (Jn mensura aūt que est inter duo pūcta ⁊c.) dīa q̄ dicit Auicē. in his ptibus plana erūt p ea que dicent in quodā notabili. ℄ Propter qd̄ ē nōndū q Albucasis ponit q quattuor sunt modi suture vulnerū vētris. duo sūt modi cōes istis vulneribus ⁊ alijs. alij aūt sunt ꝓprij istis vulneribus: sꝫ pmi duo modi non differunt in mō suture: sed solū differūt: q2 in pmo mō dimittitur acus ifixa. in secūdo aūt nō: imo solū coniūgunt labia mediāte filo. ⁊ iō quasi ambo pñt reduci ad vnū modū. ⁊ est talis modus vt suant ambe ptes pāniculorū ex vtraq; pte in vna pūctura vt imittat acus in sipbac ⁊ mirach ex vna pte ⁊ penetret simul mirach ⁊ sipbach ex alia parte vt nō fiat ibi aliq distictio iter labia vulneris sicut nō fit in alijs vulnerib⁹. ⁊ iste modus pōt hr̄e in se duos modos positos quos ponit Albucasis: q2 qñ dimittunt acus infixe. tūc est vnus modus. qñ aūt nō: sed solū fit cū filo tūc est ali⁹ modus. ⁊ istū duplicē modū q pōt reduci ad vnū modū tāgit Aui. in illa pte. ⁊ iste modus suēdi est melior cōsuitōe cōi. vbi comparat modū ꝓpriū suture ad istum modū cōem ōndendo q iste est melior. Sic ergo hēmus duos modos cōes suture istorū vulnerū quos ponit Albucasis. Modi aūt ꝓprij sunt etiā duo. vnus modus est capiēdo mirach solū ex vna pte: ⁊ dimittēdo sipbac. ex alia aūt capiendo sipbac ⁊ mirac. ⁊ sic fiat quousq; sit completa tota sutura: ⁊ iste est modus quē pmo ponit Aui. Secūdus aūt modus suture ꝓprius quē ponit Albucasis est vt pmo suat mirac cum mirac solum ⁊ dimittēdo ex vtraq; pte sipbac: sed secūdo accipiat mirac cū sipbac ex vtraq; parte. ⁊ ſm istum modū procedat vsq; ad finē. ⁊ istū modum nō tangit hic Auic. sed vltra istos quos ponit Albucasis: Aui. ponit modū quēdā quorundā aliorū. ⁊ est vt suatur solū mirac cum mirac dimittēdo semp sipbac. ⁊ istū modū tangit ibi. (Et ɔ̄sueuerūt q. ⁊c.) ⁊ in illa parte laudat Aui. istū modū etiā magis q̄ modū cōem. Et causa huius est: q2 cū tali sutura coopit sipbac retro mirac cooptura decēti sic ⁊ prius coopiebat naliter. in sutura aūt cōi nō fit cū accipiant oēs quattuor margines in vna pūctura. Ego tñ credo vlteri⁹ q inter oēs modos suture terti⁹ modus quē ponit Albucasis: quē ponit Auic. pmū est melior. ⁊ hoc etiā credo q sit de itētiōe Aui. Et causa hui⁹ est: q2 sipbac est pāniculus neruosus. mēbra aūt neruosa sunt difficilis incarnatōis. mirac aūt est pāniculus carnosus magis. mēbra aūt carnosa sunt facilis incarnatiōis cū sipbac sit difficilis ɔ̄solidatōis: mirac aūt facilis. dꝫ ḡ iūgi ⁊ iuiscari sipbac cū mirac vt meli⁹ possint icarnari ꝓpter iuiscatiōē quā recipiet a mirac. ⁊ q2 hoc fit meli⁹ p illū modū suture q̄ p aliū. idcirco ille est melior. ⁊ hoc est qd̄ dicit Auic. in illa pte. Jnqt. s. Gal. pone intentiōē tuā in suēdo vētrē adherētia sipbac cum mirac forasse adherebit ⁊ icarnabit. s. sipbac si ita facies: qm̄ est neruosum. s. sipbac. ⁊ ideo opꝫ vt fiat adherētia ipsi⁹ cum mirac vt recipiat facilitatē ɔ̄solidatōis a mirac. Medici hodie tñ nō faciūt vim de tali mō suture: sꝫ solū suūt ipm sutura cōi. p hec ḡ q̄ dicta sūt potes itelligere vba Aui. Tūc seqt illa ps.

℄ Jnquit. Deide pone sup ipm de medicis incarnatiuis et necitas ad ligandum est vehemētior i his vulnerib⁹: et madefac lanā marabaꝫe cū oleo calido parū et inuolue sup alibrē: et alibrem sicut vadūt. Et clisteriza ipm cū aliquo mollificatiuo ēt sic olea et mucilagies.

℄ Jn parte ista Aui. ponit que sunt medicamina ɔ̄uenientia istis. Dicit ḡ. Jnqt. s. Gal. 6. de ige. sa. Deide. i. post reductionē itestini ad ꝓpriū locū: ⁊ post suturā talis vulneris sup ipm pone ⁊c. Et necitas ad ligādū est vehemētior in

his vulneribus supple q̄ in alijs. Et rō huius est ꝓpter su stentationē ītestinoꝝ ne exeant. ⁊ madefac lanā maroba ce.i.lanā succidā cum oleo calido parū: ⁊ inuolue sup albi sem.i.sup ilia. ⁊ alcbabien.i.sup inguina sicut vadūt. ⁊ hoc fit rōne doloris mitigationis: vt ꝓhibeaī apa: nā mitiga tio doloris ⁊ ꝓhibitio apostematis in vulnerib⁹: ⁊ maxīe in vulnerib⁹ mēbroꝝ vbi sunt lacerti sicut ē hic fit cū vn ctiōe olei calidi circa partes circūstātes: ⁊ si est in hyeme fac cū oleo cōmuni. si aūt in estate fac cū oleo roſ. sicut di cit Albucasis. ⁊ clisteriza.s.ifirmū cū aliquo mollificati uo: vt exitus fecis nō sit violētus: ⁊ cōmoueaī vulnus sic sunt olea ⁊ mucillagines: sicut est mucillago malue: ⁊ mal uauisci ⁊ similiū in q̄bus distēpereī cassia fistula: ⁊ huius modi lenitiua solutiua. ¶ Et itellige hic q̄ dicit Auic. q̄ clisterizeī cū aliquo mollitiuo.s.si in itestinis nō sit nocu mentū. q̄ si in itestinis suis sentiat nocumētū sicut dolo rem ⁊ putrefactionē. tūc nō oꝫ clisterizari solū cū mollitī uis. imo oꝫ etiā clisterizari cū stipticis: sicut cū vino nigro stiptico pōtico tepido ſm q̄ dicit Albucasis. ⁊ Auic. etiaꝫ dicit hoc in sequēti parte q̄ talia sunt q̄ iuuant vulnera ⁊ vlcera itestinoꝝ. Tūc seq̄tur illa pars.

¶ Et si vulnus iā puenerit ad intestina ⁊ suisti ipm: tūc regimen sit illud qd̄ diximus. verūtñ oꝫ vt clisterizeī cū vino nigro stiptico tepido: ⁊ ꝓpter si vulnus iam cōsutū fuerit: aut appro pinquauerit minuta itestina: qm̄ intestinū ieiu num non sanaī oīno ex vulnere qd̄ in ipso acci dit ꝓpter subtilitatē sui corporis: ⁊ multitudi nem eius qd̄ est in eo de venis: ⁊ ꝓpinq̄tatem suā ad materiā neruoꝝ: ⁊ multitudinē effusio nis colere ad ipsum: ⁊ vehementiā caliditatis eius: qm̄ est magis ꝓpinquū epati q̄ itestina alia. Inferiora vero ventris propterea q̄ sunt de nā carnis sūt de medicatione ipoꝝ cōfidēs. Inq̄t Ga. lib. de igenio sanitatis. Et sit itentio tua apud disruptiōem mirac vētris cū siphac vt suas eā cōsutione cōglutināte siphac cū mi rac: qm̄ est neruosum tarde icarnationis cum alio: ⁊ illud cū mō sutiōis quā diximus: quo niā ipsa aggregat ⁊ cōglutinat in punctura si phac. Inq̄t. Et itestina cū egrediunī: tūc ꝯfert vinū nigrū forte. ⁊ calefiat ⁊ submergaī in eo lana ⁊ ponaī desup. qm̄ ipsa dispergit iflāma tionē coꝝ: ⁊ detumescere ea facit. si aūt nō fue rit p̄sens. tūc administra quasdā aq̄s stipticita tis fortis calefactas. q̄ si nō fuerint p̄ntes. tunc vapora ea cū aq̄ calida donec detumescat. si āt nō igrediunī in illud āplificeī loc⁹.

¶ In ista p̄te Auic. postq̄ determinauit de cura vulneruꝫ vētris: qñ ex vulnere egrediī itestinuꝫ. nō tñ est vulnera tus. determinat de cura ipsoꝝ qñ itestinū ē vulneratum. ⁊ ondit etiā cū hoc q̄ sunt itestina que recipiūt ꝯsolidatio nem: ⁊ q̄ nō. repetit etiā quedā supradicta cōmendādo pri mū modū suture supradictuꝫ. Dicit ḡ. q̄ si vulnus iā pue nerit ad itestinū ⁊ suisti ipm.i.itestinum: tūc sit regimē id qd̄ dixim⁹.s.post sutionē itestini. Uult ergo dīc Auicē. q̄ si itestinū est vulneratū. tūc p̄mo oꝫ sui itestinum. ⁊ deb; sui cum acu subtili. ⁊ filo de serico subtili. vel cū filo de i testinis animaliū ꝑparato ſm q̄ Albucasis ponit. dicit. n.

: q̄ accipiaī extremitas fili ex itestino ⁊ excarneī multuꝫ. deinde liga in extremitate eius filum subtile inuolutum Deinde itromitte id filū in acū ⁊ sue cū eo itestinū. postq̄ vo tu suisti itestinuꝫ. tūc fac alia q̄ sunt necessaria.s. reduc itestinū ad locū suū dissoluēdo ventositatē cū ablutōe vi ni nigri stiptici. deide postq̄ reduxisti itestinū sue vulnus ſm modū p̄dictū: ⁊ dimittanī filoꝝ capita itestini extra vuln⁹: vt possint extrahi qñ facta ē icarnatio. deide ponā tur sup vuln⁹ medicine icarnatiue que ad hoc cōueniunt. Et pp̄ hoc dico vlteri⁹ q̄ nō oꝫ vulnus vētris teneri aper tū donec itestinū vlteri⁹ icarneī sicut dixīt q̄dā. ⁊ Brunus fuit h⁹ opionis. q̄ multa p̄nt ex hoc seq̄ pericula. P̄mū est. q̄ qñ vuln⁹ mutabiī aer subintrabit ⁊ faciet in itesti no tortiones ⁊ dolores ꝓp ventositatē quā in eo generat. ex hoc aūt p̄nt accītia praua cōseq̄. Scdm̄ ē. q̄ vulnere retē to apto. Forsitan exibūt itestia. ⁊ iō vt dictū ē oꝫ sui vuln⁹ qñ sutū ē intestinū. ⁊ hoc ē de intētione Auicen. q̄ dicit q̄ post sutionē itestini fiat regimē qd̄ diximus. ¶ Ulteri⁹ itellige q̄ Albucasis ponit quandā suturā itestini q̄ fit cū formicarū capitib⁹ abscisis quā dixerūt q̄dā experimēta tores: ſꝫ illa sutura nō vr̄ mihi bn̄ tuta. q̄ adeo breuiter te nēt ista capita post abscisionē istoꝝ vel ipsoꝝ a corporib⁹ q̄ ex q̄libꝫ cōfricatiōe p̄nt recedere. ⁊ ipse met Albucasis dicit q̄ talis modus suture ē ſm viā fiducie ⁊ spei. ⁊ iō nō ē multū initendū. ¶ Ulteri⁹ itellige ſm q̄ ponit Albuca sis q̄ iudiciū medicatiōis istoꝝ vulnerū ē sicut iudicium medicationis alioꝝ vulnerū. q̄ si tale vulnus ē recēs cū sanguine suo: ⁊ nō mutauit ipm aer. tūc cura ei⁹ ē illa q̄ di cta ē. si aūt iā mutauit ipm aer: tūc debēt ibi poni quedā vnguēta vel emplastra digestiua donec faciāt pus. postea curenī cū mūdificatiuis ⁊ exiccatiuis sicut curanī alia vl cera. verū oꝫ vt clisterizenī cū vino nigro stiptico ⁊c̄. hoc est id qd̄ dixit supra. q̄ qñ accidit lesio in itestinis: tūc nō oꝫ clisterizari eger solū cū mollitiuis nisi inq̄tū leniūt fe ces: ſꝫ oꝫ etiā clisterizari cū stipticis que iuuāt vulnera in testinoꝝ. ⁊ ideo dixit Auicē. veruꝫ denotādo hic aliquam differentiam supradictam totū aliud quod dicit hic Aui. planum ē. Tūc seq̄tur illa pars.

¶ Inq̄t hyp. Cū egrediī zirbus ventris in vul nere. necē est vt putrefiat qd̄ de eo egrediī q̄ nis moreī tp̄e paruo. ⁊ ē in hoc vehementi⁹ q̄ itestina ⁊ epar: qm̄ itestina ⁊ extremitates epa tis si nō remanēt exteri⁹ spacio lōgo donec ifri gidēt valde vehemēter. tūc cū igrediunī ven trem. ⁊ icarnaī vuln⁹ redeūt ad nās suas. zirb⁹ vero lꝫ moreī tp̄e paruo: tm̄ necē ē vt qd̄ ex eo qd̄ app̄ꝫ igreditur vētrē putrefiat. Et ꝓpter il lud ꝓperāt medici in icidēdo ipm: ⁊ nō intro mittūt qd̄ de ipso apparet in ventrem. q̄ si iue niatur in zirbo diuersoꝝ ab hoc illud est valde paruū ⁊ fortasse nō iuenitur.

¶ In q̄ parte Auic. postq̄ determinauit de cura vulneruꝫ vētris qñ ex ipsis egrediī itestinū. hic determinat de cura vulneꝝ vētris qñ ex ipsis egrediī zirb⁹. ⁊ vult dīc Aui. q̄ si zirb⁹ egrediī. ⁊ dato q̄ tp̄e p̄uo moreī extractū putrefiet ſꝫ q̄ dicit Hypocras. ⁊ hoc cognoscaī p viriditatē ⁊ nigre dinē ipsius. tūc ḡ medicus oꝫ icidere totū putrefactuꝫ. q̄ si reingredereī itus illa p̄s putrefacta: tūc totus zirb⁹ pu trefieret. ⁊ iō festinādū ē: vt cito abscindaī quod de eo fa ctuꝫ ē viride vel nigrū. oꝫ tūc p̄us ligari cū filo in fine lo ci sani ſm q̄ dicit Albucasis eo q̄ in ipso sunt vene ⁊ arta rie ex q̄bus cōsequereī fluxus sanguis si nō ligareī. ⁊ tūc icisa tali parte zirbi suaī vulnus ⁊ extremitates fili zirbi

extra vuln⁹ dependeãt: vt postea remota tali pte putrefacta extrahaẽ. Hoc ẽ qd̃ itẽdit h̃ Auic. Tũc seq̄t illa ps.

¶ Et si egredit̃ aliqd de zirbo tũc necesse est tibi vt scias an oporteat icidi an non: ⁊ an oporteat sui vulnus an nõ: ⁊ qualr̃ suat̃. Nã si vulnus cadat in alnourati ⁊ ẽ mediũ ventris: tunc est pluris timoris: qm̃ sunt extremitates lacertoꝝ cooperte super ventrẽ. Si fuerit in illis ⁊ sunt a duobus laterib⁹ medij ventris a dextra ⁊ sinistra q̃si quatuor digitis. tunc est saluior: qm̃ nõ est in eo aliqd de extremitatib⁹ lacertorum neruosoꝝ. loci vo alnourati sutura iterũ est difficilis. ⁊ illud iõ quoniã itestina eminent ⁊ egrediuntur a disruptione que ẽ in hoc loco: ⁊ reditus eorum in hoc loco est difficilis. ⁊ illud qꝛ illud qd̃ plicat ea itentione eoꝝ est duo lacerti ꝓtensi in lõgitudine ventris carnosi qui descẽdũt ex pectore ad rachaba: ⁊ est os pectinis. Et ꝓpter illud q̃n cadit vulnus in hoc loco icidunt hos lacertos. ⁊ ẽ eminẽtia intestini vehemẽtior. qm̃ lacerti qui⁹ sunt in illo cõtinẽt ipsum: ⁊ nõ est ei in medio lacertus fortis retinens ipsum. Si aũt preparat̃ cũ hoc vt sit vulnus magnũ. tũc necesse est vt emineat ⁊ egrediatur ex eo neruus itestinoꝝ: ⁊ quare fit itromissio eorum difficilior.

¶ In ista parte Auic. repetit quedã supradicta: ⁊ patꝫ per ea que dicta sunt prius.

¶ Capitulũ Dini de vulneribus penetrãtibus in cõcauitate membrorum spiritualium.

Cum dictum fuerit prius q vulnerũ penetrãtiũ quedã sunt penetrãtia in ꝯcauitatẽ mẽbroꝝ nutritiuoꝝ: vt que fiũt in partib⁹ vẽtris ab vmblico infra: ⁊ parũ supra: quedã aũt sunt penetrãtia in concauitate mẽbroꝝ spiritualiũ: vt que fiũt in ptib⁹ pectoris vel toracis aut dorsi. cũ Auic. nõ determinet nisi de p̄mis vulnerib⁹ penetrãtibus ꝓpter cãm p̄dictam. idcirco nos q̃q̃ nõ spectet ad ꝓpositũ Auic. ad cõpletiorem tñ doctrinã cirugie de his vulnerib⁹ ⁊ cura ipsoꝝ aliqd capitulum breue extractũ ex dictis Auic. in 3°. ⁊ Albucasis ⁊ Gal. de igenio. ꝯstituemus. Dico ergo. si accidit tale vuln⁹: tunc signũ eius ẽ fm̃ q dicit Albucasis cap°. de curatiõe vulnerum q ex vulnere egredit̃ vẽtositas q̃n ifirmus anhelat vel tussit. imo aliq̃n egreditur tãta vẽtositas q extinguit candelã accẽsam. ⁊ tũc vt dicit Albucasis q̃n ex vulnere egredit̃ vẽtositas scias q tale vulnus ẽ mortale. dicit enĩ Ypo. sexta ꝑticula affoꝛismoꝝ. vesicã hr̃e icisam aut cerebrum aut cor aut dyafragma ⁊c̃. mortale. nõ aũt est itelligendũ q̃n dicit ipꝫ eẽ mortale. qꝛ oẽs inde moriant̃: ⁊ nullus euadat: sꝫ qꝛ plurimũ inde moriunt̃. aliqui tñ possunt euadere fm̃ q ibidẽ ponit signa huius Albucasis.

¶ Cura ipsoꝝ vulnerum fm̃ Dinum.

Intentio aũt curationis huius vulneris est duplex. vna est vlis. altera vo particularis. Uniuersalis aũt itẽtio ẽ circa euacuationẽ toti⁹ corporis: ⁊ diuersionẽ totius fluxus humoꝝ ad locũ: vt statim fiat flobotomia ex vena cõmuni ex parte diuersa nisi aliqd impediat ⁊ fiãt cristeria aut suppositoria q̃ deriuẽt mãꝫ a pte patiẽte ad īferiora: ⁊ fiãt fricationes ⁊ stricture dolorose in brachys ⁊ crurib⁹. Particularis aũt intẽtio ẽ circa vulnus. si g̃ tale vulnus ẽ recẽs cũ sanguine suo. tũc q̃tuꝫ ẽ ex parte vulneris talis vñ ẽ statĩ ꝯpeteret icarnatio ⁊ sutio. sꝫ impedit h̃ ex accñti. Dicit. n. Albucasis q nõ oꝫ vt ponas in co p⁹ hora puluerẽ q ꝯstringat ⁊ sanguinẽ refrenat vt non retineat̃ sanguis in ꝓfũditate corpis: ⁊ reuertat̃ ad cor: ⁊ cõgelet̃ ⁊ iterficiat ifirmũ suffocãdo ipm̃. Sꝫ si securi eẽm⁹ q sanguis nõ remaneret: sueremus ipm̃ p̄ma hora: ⁊ ꝯsolidarem⁹. qꝛ g̃ de h̃ securi nõ sum⁹ ex q põt seq mors ifirmi idcirco p̄ma hora q̃ venit ad te talis vulnerat⁹ reclinãdũ ẽ p pedes: vt sanguis q in ꝓfunditate iuit. exeat ⁊ pone in orificio vulneris itus fm̃ q dic̃ Albucasis. vnguẽtũ attractiuũ qd̃ attrahat ⁊ mũdificet sãguinẽ ꝯgelatũ iteri⁹. tale aũt ẽ sic gluten albotim vel mel qd̃ melius ẽ: ⁊ fiat empla exteri⁹ vsq; ad aliquos dies mitigãtia dolorẽ: ⁊ dissoluentia sanguinẽ ꝯgelatũ: vt empl̃m ex absinthio ⁊ calamẽto ⁊ farina ordei ⁊ fenugreci coctis in vino cũ melle ⁊ cribratura furfuris. ⁊ ꝓhibeat̃ assiduatio mollificatiuoꝝ ne liq̃ditas aggreget̃ in ꝓfũdo. qꝛ h⁹ vulnera sunt difficilis cõsolidatiõis pp ꝓfunditatẽ ipsoꝝ occultã. ⁊ iõ idigẽt fm̃ q dic̃ Gal. medicinis multũ exiccatiuis cũ medicis exteriorib⁹ ⁊ ẽt iteriorib⁹. ⁊ si vnguẽtũ nõ sit tibi p̄ns: tũc vt dicit Albucasis pone sup ipm̃ cotũ vetustũ vel licinia vt sugat qd̃ egredit̃ ex eo d̃ huiditatib⁹: ⁊ hẽant licinia q̃ imittunt̃ in talib⁹ vulnerib⁹ suspẽsoria vel capita eoꝝ sint grossiora q̃ orificiũ. ita q ex ꝯpssione ligature in ꝓfũditate ire non possint: qm̃ hec ẽ cã putrefactõis. Et pcipe ifirmo: vt dicit Albucasis ⁊ Auic. in 3°: vt iaceat sup lat⁹ ifirmũ ⁊ tussiat ⁊ ꝯmoueat̃ aliq̃ motu vt egrediat̃ qd̃ ex eo aggregat̃ de huiditatib⁹. Interi⁹ aũt p os dent̃ in p̄n° medicine resoluẽtes sanguinẽ cõgelatũ in iteriorib⁹ ⁊ ꝯsolidãtes q̃ sciunt̃ ex ꝓprijs caplis. Si g̃ tũc vt dic̃ Albuc. vulnera ptrãseũt tres dies aut plures: nec accidit spasm⁹ nec tremor cordis malus. nec strictura in ãhelitu. ⁊ vides reliq̃s ei⁹ dispõnes bonas scias q vuln⁹ ẽ saluũ. Cura g̃ ipm̃ cũ licinijs ⁊ vnguẽtis donec sanet̃. ⁊ h̃ ẽ fm̃ modũ quẽ Auic. ponit in 3° ca° d̃ cura vulneꝝ pectoris. qꝛ q̃n ẽ ibi putredo ⁊ sanies. tũc inicianẽ in eis medicie lauatiue ⁊ abstersiue sic ẽ mellicratũ aut oxizacbara. ⁊ si vis plus mũdificare ⁊ lauare fiat decoctio yreos aristologie ⁊ ysopi in q̃ decoctiõe distẽperetur mel. Et q̃nq; vt dic̃ Auic. in 3°. ẽ necẽm: vt post imissionẽ aq̃ mellis fiat egredi sanies cũ instro attrahẽdi saniẽ. s. cũ camilla p quã sugat̃ sanies: cũ aũt mũdificat⁹ est loc⁹ a sanie ⁊ speram⁹ q ñ remãsit ibi ex eo aliqd. tũc inyciant̃ medicine ꝯsolidatiue q̃lia sunt desiccatiua stiptica: vt ẽ decoctio balaustiaꝝ: sumac aluminis rosaꝝ ⁊ silium: in q̃ decoctiõe ponat̃ ẽt mel medicie ẽt ex pte iteriori administretur sili mõ sicut exteriores. qꝛ q̃n tussiũt ⁊ oꝫ mũdificare: tũc dent̃ electuaria ⁊ loc mũdificatiua. vñ tũc bona sunt dyapenidion dyaireos dyadragãtũ. dyacalamẽtũ ⁊ silia cũ decoctiõe ysopi riglitie passulaꝝ ficuũ capilli veneris ⁊ similiũ. Si ãt nõ tussit ⁊ sanies ẽ mũdificata: tũc dent̃ res stiptice ꝯsolidantes: vt terra sigillata cũ succo citonioꝝ ⁊ sumac ⁊ ypoq̄stidos ⁊ balaustia ⁊ silia. h⁹. n. stiptica oibus vulnerib⁹ penetrãtib⁹ maximũ p̄bẽt adiutoriũ. qꝛ sanãt ⁊ ꝯsolidãt ea a pte iteriori. Dic̃. n. Gal. 4. de igenio. Que igr̃ iuuãt iteriora vl̃nera ꝑter nullũ nocumẽtũ erũt sic yposq̄stidos balaustia flos maloꝝ granatorũ galla. cortex maloꝝ granatoꝝ: terra sigillata senina. i. lutũ stellaꝝ succ⁹ sumac aq̃ rof. acatia ⁊ silia. hec oĩa iuuatiua sũt vulneꝝ q̃ fiũt in vẽtre. i. ꝯcauitate iteriori ꝑter vllũ nocumẽtũ. oꝫ q̃ꝫ ea dari cũ aq̃ in q̃ cocta sunt stiptica. sicut coctana ⁊ rami arboris masticis lupilli extremitates vitis aut mirt⁹: aut donẽtur cũ potib⁹ stipticis ⁊c̃. ¶ Et scias q in medicinis taliũ vulneꝝ. siue ponant̃ extra: siue sumant̃ itus optimũ ẽ po-

nere mel: qm̄ vt dicit Auic. in. 3°. in mūdificatiuis ꝛ abstersiuis taliū vulneꝝ nō ē aliqd sic mel. ipm̄. n. ē mūdificatiuum ꝛ desiccatiuū: ꝛ cū hoc ē cib⁹ dilectus a nā. ¶ Dieta aūt istoꝝ vulneratoꝝ sit talis. qꝛ vsq̄ ad septimū diē vtātur dieta tenui ꝛ caueant̄ vinū ꝛ caro. ꝛ hoc ꝓpter timorē apatis. post septimū aūt pōt ꝯcedi: ꝛ sicut ēt cibi ꝛ pocula ꝯuenētia cū hoc vtutez medicine: vt. s. qn̄ ē tp̄s mūdificādi tūc vt Gal. dicit den̄t ea q̄ sunt excolatiua. Si aūt est tp̄s ꝯsolidādi: nece ē vt cibaria ꝛ pocula sint stiptica. Si autē vt dicit Albucasis tale vuln⁹ plōgat̄ ad sanādū. ꝛ semper aperit̄. tūc scias ꝙ iā factū ē fistula: ꝛ est ex eis q̄ raro recipiūt ꝯsolidatōez. Cura ḡ ipsam ex cap̄lo suo. i. ex ags q̄ fortius mūdificāt ꝛ forti⁹ desiccāt. Caue tn̄ ne vt dicit Gal. ꝛ ēt Auic. in h. 4°. lib. de cura vlceꝝ ne mūdifices ea cū acuto medicamine: vt ē flos eris ꝛ silia: qm̄ patiēs ꝓculdubio moreret̄. h̄ igr̄ ď vulnerib⁹ tāta sunt dcā icidēter ꝛc̄.

¶ De qualitate ligādi vulnera. CAP. VIII.

Ulnera aūt ꝛ fissura apparētia cū vis vt icarnent̄. tunc fac illud qḋ dixit sapiens de illis qui sunt hui⁹ artis. Inquit. Cū vis vt icarnet̄ huiusmodi fissura. tūc adhere ei ligaturā icipiētem ex duob⁹ capitib⁹ nō aliā de ligaturis. Et si fuerit magna erit tibi necessariū vt adherere ei facias puluillos triāgulatos. Et si fuerit locus declinis idiget sutura etiā. Et puluilli quidē triāgulati meliores sunt in aggregādo labia vlcerū q̄ȝ quadrati: quoniā coartant super fissuram tantum. Et situs puluilloꝝ triangulatoꝝ est ſm hoc exemplū. linea recta iter duos puluillos sit fissura: ꝛ duoꝝ puluilloꝝ triāgulatorū vnus sit b. ꝛ alter g. decēter ꝯpositi ſm figurā quā vides. Cū ergo ligat̄ loc⁹ iste ꝛ cadit ligamen duoꝝ capitū est ligamē tenēs sup locū fissure vehemētis q̄ȝ si fuerit q̄drati. Et nō lȝ vt n̄ sit i applicatōe vlceꝝ ligamē n̄ hn̄s duo capita: ꝛ isti sūt puluilli triāgulati ꝛ figura stringēdi.

¶ In isto cap°. Auic. qꝛ in vulnerib⁹ ad ꝯsolidatiōez ꝛ icarnatōem ē maxie necīa ligatura. ꝛ aliqn̄ ꝓter hoc oȝ sui: determinat de q̄litate ꝛ mō ligādi vulnera. ꝛ etiaȝ de sutura ondēdo vbi maxie ꝯpetit. cū hoc ēt itromiscēdo q̄dā alia. Et vt reducant̄ ad ordinē meliori mō q̄ pōt dcā Aui. possum⁹ dr̄e ꝙ istud cap̄lm diuidit̄ p̄ in ꝑtes q̄tuor. In p̄° ꝑte determinat Auic. de modis ligature vulneꝝ. In 2ª parte determinat de sutura vulnerū ondēdo vbi maxie ꝯpetit sutura: ꝛ vbi sufficit sola ligatura. In 3ª ꝑte qꝛ sūt q̄dā vulnera q̄ idigēt vt scindant̄ ꝛ discooꝑiant̄ cū sectōe: ꝛ nō pōt icarnari eaȝ ligatura. ondit q̄ sint talia vulnera in qb⁹ opȝ hec fieri. In q̄rta ꝑte ipse repetit sub epilogo gn̄ali in qb⁹ vulnerib⁹ sufficit ligatura. ꝛ in qb⁹ nō: sȝ vltra h̄ oȝ administrare suturā ꝛ puluillos triāgulatos. 2ª ibi (Et cū cadit vuln⁹ in lōgitudine) 3ª ibi (Inqt qn̄ fuerit necium nob) 4ª ibi (Et scias ꝙ sutura ꝛc̄.) Prima ps vt mihi vr̄ pōt diuidi in tres ꝑtes. nā cum sit modus triplex ligature ſm ꝙ Auic. dixit prus in cap°. de vulnerib⁹. Prim⁹ modus fit ad icarnādū labia vulneris. Scd̄s modus fit ad exprimēdū sordiciē ꝛ būiditatez ex vulnere. Terti⁹ modus fit solū cā retinēdi medicamina sup vuln⁹. Prio ḡ Auic. ponit p̄mū modū ligature ondēdo quō fit: ꝛ in qb⁹ vulnerib⁹. ꝛ cuȝ h̄ ēt facit aliq̄ȝ mētiōez de sutura. 2° Auic. inuit 2ᵐ moduȝ ligature. ondēdo in qb⁹ vulnerib⁹ ꝯpetit talis modus. 3° inuit tertiū modum cā retinēdi medicamina sup vulnus ondēdo in qb⁹ vulnerib⁹ ꝯpetit talis modus: ꝛ nō illi duo modi p̄mi. 2ª ibi (Et dr̄ in li°. de igenio) 3ª ibi (Inqt ille q iā vidit) Dicit ḡ p̄. vulnera āt ꝛ fissura ꝛc̄. ꝙ dixit sapiēs. i. Ga. de igenio sanitatis. tūc adherere ei ligaturā icipiētem ex duobus capitib⁹. ligatura duorum capituȝ dr̄ quando vulnus ꝑ fassiam in media ꝑte stringit̄: ꝛ vnumq̄dq̄ duorum capitū fassie siue sit vna siue sint due tendit v̄sus extremitatē vnā: alteꝝ v̄sus extremitatē alterā nō aliā ď ligaturis. i. n̄ adhereas aliū modū ligature q̄ȝ istū. Et rō h⁹ ē. qꝛ p̄ ceteris ligaturis hec magis valȝ ad icarnādū. qꝛ qn̄ talis ligatio fit icipiēs duob⁹ ex capitib⁹: tūc q̄libet ps illorū capitū extēdit vnū labiū v̄sus alteruȝ. ꝛ ꝯnectit illi. et ista ligatura ſm plurimuȝ in vulnerib⁹ ꝑuis ē sufficiēs ad icarnādū absq̄ alio. Et si fuerit magna. s. scissura nece est vt adherere ei facias puluillos. i. pumazolos triāgulatos: ꝛ h̄ ē iō vt ligamē trāsiēs sup puluillos vtriusq̄ labij ꝯprimat vehemēti⁹ ꝑ illos labia: ꝛ coerceat in vnum. Et si fuerit loc⁹ declinus. h̄ est dr̄e ꝙ si vna ps vulneris vehementer decliner ꝛ elōget̄ ab alia: tūc vltra h̄ qḋ dcm̄ ē indigebit ēt sutura. Et puluilli q̄dē triāgulati ꝛc̄. Et sit⁹ q̄dē puluilloꝝ triāgulatoꝝ ē ſm hoc exēpluȝ. s. qḋ vides a latere. qꝛ ita stat in li°. Auic. qꝛ duo anguli taliū puluilloꝝ debēt applicari duob⁹ labijs vulneris. terti⁹ aūt āgulus oȝ eē iferi⁹. ꝛ h̄ iō vt ligamē trāsiens sup tales puluillos ipellat vnā ꝛ aliā ligaturaȝ ꝓtēsam ab vno anguloꝝ ad duos superiores. talis aūt ipulsio ꝛ coartatio labioꝝ vulneris nō eēt eq̄ bōa nec ita firma si fieret trāsit⁹ ligaminis sup puluillos q̄dratos. ꝛ rō ē. qꝛ ipulsio ꝓcedēs ab vno āgulo fortior ē q̄ȝ a duob⁹. qꝛ ē magis iūcta. oīs. n. v̄tus iūcta fortior ē q̄ȝ dispsa. h̄ est ḡ qḋ Auic. dicit de hac ligatura. ¶ Sȝ vltra hec debem⁹ itelligere de mō stringēdi in tali ligatura ꝙ apud vulneris orificiū oȝ eē decēter stricta ꝛ ꝯplicata vt bona fiat expssio sanguis supflui ꝛ būiditatuȝ aliaꝝ a vulnere v̄sus alias ꝑtes. q̄ȝto aūt a vulnere talis ligatura magis elōgat̄ tāto magis relaxet̄. Iteꝝ ēt cauendū est vt dicit Ga. in de igenio. ne talis ligatura sit ex veteri pāno ꝛ laxo. aut sit ex aspero ꝛ valde ꝯstricta. p̄ma. n. nō bn̄ sustineret vuln⁹ vt solidari possit. 2ª āt dolorē gnāt q̄ ē cā apatis. oȝ. n. eē media iter illa. Tūc seq̄t̄ illa ps.

¶ Et dr̄ in lib. ď igenio sanitatis. Quidā hō habuit vuln⁹ cui⁹ ꝓfundū erat ꝓximū iguinib⁹: ꝛ ipsi⁹ orificiuȝ ꝓximū genu ꝛ sanauim⁹ ipm̄ sine ꝑforatiōe penit⁹. ita ꝙ posuimus sub genu ei⁹ puluillos. ꝛ p̄parauim⁹ ipm̄ tal'r ꝙ factum est orificium eius directum cum facilitate. ꝛ similiter fecim⁹ de vulnere quod fuit in coxa ꝛ brachio: ꝛ sanata sunt omnia.

¶ In q̄ ꝑte Auic. inuit 2ᵐ modū ligature q̄ fit ad exprimēdū sordiciē ꝛ būiditatez ex vulnere. Dico āt ꝙ inuit eo ꝙ ipȝ expsse nō ponit: sȝ ponit q̄ddā exēplū vulneris in q̄ ꝯpetit modus ligādi. recitat. n. de quodaȝ hoīe ſm qḋ dicit Ga. de igenio q habuit vuln⁹: cui⁹ ꝓfundū erat ꝓximū genu: ꝛ ei⁹ orificiū ꝓximū iguinib⁹. ꝛ dicit ꝙ sanauit ipm̄ sine ꝑforatiōe. hoc āt fuit ꝑꝑ p̄paratōez sit⁹ mēbri ꝛ ꝑꝑ ligaturā ꝛ ꝑꝑ p̄paratōem sit⁹ mēbri. qꝛ posuit sub genu ei⁹ puluillos. ita ꝙ factū ē orificiū ei⁹ iferi⁹ ꝛ ꝓfūdū supius. cuȝ ligatura āt. qꝛ in tali vulnere nō ꝯpetit ligatura p̄dicta. c⁹ strictura ē maior apud orificiū. Si aūt h̄ fieret h. tūc retinerent̄ ibi sordes ꝛ būiditates q̄ cā putrefactōis ꝛ ꝯcauatōis eēnt: sȝ ꝯpetit ibi modus ligature q ē ad exprimēduȝ būiditates ꝛ saniē q̄ retinent̄ in vulnere ꝑꝑ ꝓfūditatem ipi⁹: ꝛ hec ligatura fit ꝯrio mō p̄dicte: nā talis ligatura oȝ eē stricta apud radicē vlceris. mollis āt apud orificiū ei⁹:

vt ex vehemẽtia ↄstrictõis ipsi⁹ apud ꝓfunditatẽ vulneris: ⁊ ex relaxatiõe in orificio virus ⁊ sanies ad exteriora ꝓfluãt: ⁊ hec ligatura nõ fit nisi in vulnerib⁹ ⁊ vlceribus ꝓfundis in qbus timet̃ ne virus ⁊ sanies aggregentur in parte interiori. Deinde cũ dicit.

¶ Inqt ille qui iã ꝑuidit in experiẽtia. Scias q̃ vulnera idigẽt vt fiat sanies si poss̃e ẽ ei itus ad hoc vt penetrẽt cũ ea reliq̃ que sunt illic meliora ⁊ velocioris alterationis.

¶ In ista pte Auic. inuit 3ᵐ modũ ligature q cõpetit in vulnerib⁹. ⁊ h₃ hec ps q̃tuor ocã f₃ q̃ ponit q̃tuor modos vulnerũ in qb⁹ nõ ↄpetũt ꝑdicti modi ligature. s₃ ↄpetit in eis terti⁹ modus. 2ᵃ ibi (Uulnera disrupta) 3ᵃ ibi (Aut fuerit lacert⁹) 4ᵃ ibi (Inqt. ⁊ silr) Dicit ĝ ꝑ. Inqt ille ⁊c. scias q̃ vulnera idigẽt vt fiat sanies ⁊c. videte si ista lra itelligat̃ vt vba ei⁹ supficialr sonare videñt sine dubio falsa ẽ. Dicere. n. absolute. scias q̃ vulnera idigẽt vt fiat sanies. illõ nõ est verũ. q: vulnera simplicia idigẽt vt in eis nõ fiat sanies. q: si in eis fiat sanies. tũc desperam⁹ de icarnatione eoꝝ: ⁊ o₃ ea ampli⁹ curare vt vlcera. ¶ S₃ vr̃ mihi q̃ possit sic itelligi. ⁊ ↄstruat̃ sic lra. Scias q̃ vulnera si poss̃e est eis itus. i. si necitas ẽ eis itus indigẽt: vt fiat sanies in eis. ẽ at̃ neće facere saniẽ in eis nõ semp s₃ qñ. s. cũ eis associatur ↄtusio. aut qñ remanẽt ibi hũores itus. q: sanguis nõ ꝑfecte manauerit ex vulnere eo q̃ caro cõtusa vt dic̃ Ga. 4°. de igenio sanitatis. neće ẽ vt putrefiat ⁊ in saniẽ ↄuertat̃. ⁊ tũc Auic. dat cãm q̃re neće ẽ saniẽ facere dicẽs. Ad h vt cũ ea. i. cũ sanie penetrẽt reliq̃ q̃ illic sũt meliora ⁊ velocioris alteratõis sil̃. hoc ẽ dr̃e q̃ op₃ facere saniẽ: vt per saniẽ ea q̃ sũt ibi. s. tumor ⁊ dolor alterent̃ velocius ⁊ recedãt citius cũ ea. Dic̃. n. Gal. 4. de ingenio. S₃ si ictus carnẽ ↄtuserit o₃ vt saniẽ festinãter faciam⁹. na₃ si sanies colerič ĝnat̃. timor erit minor. ita ĝ vr̃ mihi q̃ itelligat̃ ista lra ad h vt debeat eẽ v̓a salua meliori sentẽtia. ¶ S₃ tũc dico vlteri⁹ q̃ h Auicẽ. inuit tertiũ modũ ligature. q: i tali casu nõ ↄpetũt alij modi ligãdi ꝑdicti: s₃ solũ cõpetit ligatura q̃ ẽ ad retinẽdũ ꝑulullos ⁊ medicina₃ vsq₃ ad tp̃s alteri⁹ mutatõis. ⁊ talis ẽ terti⁹ modus ligature. ⁊ ppterea dixi in diuidẽdo q̃ hic Auic. ponebat vnũ modũ vulnerũ in qbus competit tertius modus ligature. ⁊ in h inuebat tertiũ modũ ligature. Deinde cũ dicit.

¶ Similr̃ vulnera disrupta elõgatorum labiorũ egẽt vt aggregent̃ cũ ligamẽto aggregãte labia coꝝ nisi fuerit sup ea ex illo dolor: aut fuerit apostemosa: quonia₃ dolent ꝑpter illud q̃uis sit cum facilitate.

¶ Auic. ponit aliũ modũ vulneꝝ in qb⁹ nõ ↄpetũt alij duo modi ꝑdicti ligature: s₃ ↄpetit ꝑdictis terti⁹ modus dicẽs. vulnera disrupta ⁊c. nisi fuerit dolor aut fuerit apo͛sa: qm̃ dolẽt pp illud. i. pp ligaturã: q̃uis ẽt fit cũ facilitate. s. ligatura. q̃si velit dicere Auic. q̃ qñ vulnera sũt dolorosa aut apo͛sa nõ debem⁹ ea ligare fortiter sicut fit i ꝑ ⁊ scdo mõ ligature: s₃ solũ debem⁹ ligare ad retẽtiõem medicaminu₃ cũ maiori facilitate q̃ possum⁹. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Aut fuerit lacert⁹ q sit disruptus in latitudie. quonia₃ tũc nõ aggregat̃: imo ponat̃ in medio liciniu₃ timẽdo ne icarnetur cutis: ⁊ remaneat lacertus non incarnatus.

¶ Dic Auic. ponit aliũ modũ vulneꝝ in qb⁹ nõ ↄpetũt ꝑdicti modi ligature: sed terti⁹ modus. ⁊ dicit. aut fuerit lacert⁹ q sit disrupt⁹ in latitudine sup. tũc nõ cõpetit ligatura q̃ ẽ ad icarnãdũ: qm̃ nõ aggregat̃. sn̄ sui pte iteriori. i. mo o₃ vt ponat̃ in medio. s. vulneris liciniũ timẽdo. s. q̃ la carnet̃ cutis: ⁊ remaneat lacert⁹ nõ icarnatus. q̃re fiat intus sanies nõ hñs respiraculũ. ⁊ o₃ iterũ postea disrũpi. in tali ĝ casu ñ ↄpetit ligatura ad icarnãdũ: s₃ solu₃ ligatura q̃ ẽ potẽs tm̃ retiere medicinã supvuln⁹. Deiñ cũ dic̃.

¶ Inqt. Et similr̃ qñ findim⁹ cutẽ capitis ponimus iter labia aliqd q̃õ ipleat ea. fortasse cu₃ contrahitur cutis labioꝝ ad iteriora vulneris. quare neće est tũc vt coneris cu₃ ligamẽtis: vt trahas eam ad exteriora.

¶ Auic. ponit aliũ modũ vulneꝝ in qb⁹ nõ ↄpetit ligatura q̃ ẽ ad icarnãdũ: s₃ solũ illa q̃ ad retinẽdũ ẽ medicinas super vuln⁹. ⁊ dic̃ q̃ silr̃ qñ scindimus cutem capitis nõ ponim⁹ ibi ligaturã ad icarnãdu₃: nec suim⁹: sicut fit in alijs vulnerib⁹. s₃ ponim⁹ inter labia vulneris liciniũ q̃õ ipleat ea. ⁊ dat cãm huius Aui. q: in tali vulnere capitis ↄhit̃ cutis labioꝝ ad iteriora. q: replicant̃ labia vulneris iterius. ⁊ iõ neće ẽ vt trahamus ea ad exteriora cũ ligamẽtis. ⁊ h fit ponẽdo licinia iter labia q̃ eleuẽt ea ad exteriora. ⁊ ponẽdo ligaturã q̃ retieat illa licinia ⁊ nõ aliã ligaturã. Sic ĝ videte in isto casu: ⁊ in ꝑdictis casibus vt. s. qñ ẽ vuln⁹ cõtusu₃ aut dolorosum aut apo͛su₃: aut qñ ẽ disrupt⁹ lacert⁹ in latitudine. aut qñ ẽ vuln⁹ in capite ñ ↄpetit ligatura q̃ ẽ ad icarnãdũ: s₃ solũ ↄpetit in eis terti⁹ mod⁹ ligature. s. ligatura q̃ sit sufficiẽs ⁊ potẽs retiere medicamĩa sup vuln⁹.

¶ S₃ intellige vlterius de vulnere capitis q̃ in vulnere capitis nõ o₃ ꝑcedere cũ ligatura icarnãdo ⁊ suẽdo maxime si vulnus capitis attingat os vel sit fractura in osse q̃ oporteat radi aut eradicari. s₃ tũc ẽt maxime fit illa replicatio labioꝝ ad iteriora quã dicit Auic. s₃ si vuln⁹ capitis nõ ptingat ad os. tũc nil ꝓhib₃ qn icarnemus ⁊ suamus vt alia vulnera s̃m q̃ Albuc. ponit in ca°. ð vulneribus. ⁊ h ẽt Aui. dic̃ in ca°. de fractura cranei f₃ q̃ ibi appebit: qm̃ id cap̃s₃ deo dãte exponemus. ⁊ pp h Auic. dixit. fortasse. n. ↄhit̃ ⁊c. ⁊ nõ dixit absolute s₃ fortasse. Uerũ ẽ tñ q̃ medici hodie cõiter in vulnere capitis q̃uocũq₃ sit: siue ꝑuũ siue magnũ: siue ptigat os siue nõ: nũq̃ suũt nec curãt ea: vt vulnera simplicia timẽdo de if̃amia vulgariu₃ si aliqd inde accideret. Tũc seq̃t̃ illa pars.

¶ Et cũ cadit vulnus in lõgitudine. tũc ligamẽ sufficit ⁊ aggregat ipsam decẽter. ⁊ cu₃ fuerit in latitudine idiget vt suat̃: ⁊ s̃m mẽsuram ꝓfunditatis vulneris erit profunditas suture dignior ex additiõe anatomie.

¶ In q̃ pte Auicẽ. postq̃ determinauit de modis ligature vulneꝝ. h determiat de sutura. oñdit. n. vbi sufficit sola ligatura. ⁊ vbi ꝑter ligaturã o₃ facere suturã. ⁊ p₃ q̃õ dicit. Et cã q̃re vulnera q̃ sũt in latitudine idigẽt vt suant̃ plus q̃ illa q̃ sũt in lõgitudine: ẽ. q: in vulnerib⁹ q̃ fiũt in latitudine vna ps declinat ⁊ sepat̃ magis ab alia eo q̃ ẽ s̃m ↄuetatẽ situs villoꝝ ⁊ rugarũ ⁊ s̃m mẽsurã ꝓfũditatis vulneris erit ꝓfunditas suture dignior ex additiõe anathomie. i. addito h q̃ scias anathomiã loci: vt. s. si eẽt ibi neru⁹ caue qñ ꝓfũdas suturã: vt nõ suas ipm ⁊ facias pũcturã. q: ĝnaret̃ morb⁹ peior pore. ð distãtia at̃ q̃ o₃ eẽ iter duo pũcta: ⁊ de filo q̃le o₃ eẽ. ⁊ de h⁹ q̃ requnt̃ ad suturã. dcm̃ ẽ in cap°. ꝑdicto de vulneribus vẽtris. q: idẽ est iudiciũ q̃tũ ad h ibi ⁊ in alijs vulnerib⁹. Deiñ cũ dicit.

¶ Inqt. Qñ fuerit nobis necessariu₃: vt addamus in amplitudine vulneris cũ est strictu₃: ⁊ timuerim⁹ q̃ ꝑpter ꝓfunditatẽ eius icarnetur ei⁹ supi⁹. ⁊ nõ icarnet̃ ei⁹ ꝓfundũ: aut fuit mẽ

brũ vulneratũ in hora vulneris ſm figurã: qđ cũ redit ad eq̃litatẽ ſuã ñ ẽ poſſe vt currat ex eo ſanies: neq̃ vt igrediat̃ ipm medicina: ⁊ vt redeat ad ſuã figurã qñ egredit̃ ⁊ cõmonet dolorẽ aliũ: tũc nečce ẽ vt ſcindat̃ ſectõe ꝯueniẽti.

¶ In pte iſta Auicẽ. oñdit ꝙ in aliq̄b⁹ vulnerib⁹ idigemus aliq̄ñ ſectiõe ſicut ſunt vulnera ꝓfunda: quoꝝ orificiũ ẽ ſupi⁹ ⁊ fundũ inferi⁹: ⁊ pʒ qđ dicit. Deide cũ dicit.

¶ Et ſcias ſm ſũmã ꝙ vulnera q̃ ſunt in latitudine lacerti ſũt digniora: vt labia eoꝝ ſunt vehemẽtius clõgata: q̄ꝓpter ſunt faciẽtia maiorẽ neceſſitatẽ ad ꝑſcrutãdũ ſubtilr̃ in aggregãdo labia. ⁊ fortaſſe nõ erit excuſatio a ſutura ⁊ adminiſtratiõe puluilloꝝ triãgulatorũ: ⁊ ꝓprie ſi ceciderit in carne diminutio: nam cadens in lõgitudine minus eget illo.

¶ In pte iſta repetit ſub q̄daʒ epilogo gñali vbi magis cõpetit ligatura. ⁊ vbi ꝑter ligaturã ꝯpetit ſutura ẽt. ⁊ pʒ qđ dicit niſi ꝙ itelligas in illo vbo qđ dicis. Et ꝓpe ſi ceciderit in carne diminutio ꝙ nõ intelligit Aui. ꝙ ſit diminuta caro diminutõe multa ⁊ mãifeſta. q: tale vuln⁹ qđ ſic amiſit carnẽ nõ bʒ talẽ cañ. de ſutura: ſʒ itelligit Aui. ꝙ tanta ſit fcã diminutio carnis ꝙ nõ pp h ipediat̃ ſutura: ſic̃ qñ fcã eſt pauca diminutio carnis. mõ in tali vulnere in q̃ ſic fcã ẽ diminutio carnis maxime ꝯpetit ſutura ad aggregãdũ labia ei⁹. q: ſunt magis remota q̃ qñ nõ eſt ibi aliq̃ diminutio alicui⁹ carnis. ⁊ h itelligit Auic. ⁊c̃.

¶ Medicine incarnãtes vulnera. CAP. IX

Arũ medicinarũ virtutes iaʒ narrauimus ⁊ cõtinuatiõis eaꝝ locũ. ⁊ nõ dubitam⁹ qn ſit neceſſariũ vt puluis earum ſit minoris ꝟtutis q̃ illud qđ de eis fit cũ oleis ⁊ ceratis. Et nečitas q̄dem ꝑducẽs ad olea ⁊ cerata ẽ ꝓpterea ꝙ medicine ſicce: ⁊ ꝓprie que ſunt ſic̃ merdaſengi ⁊ reliq̃ mineirales nõ ſubmergunt̃ vſq̃ ad ꝓfundũ: ⁊ nõ penetrant in poros: cũ ergo ex eis fit ceratũ ad vltimũ ꝑuenire facit eas curſus olei ad locum quẽ volum⁹. Et iſte medicie icarnatiue ſũt ex mieralib⁹: ⁊ ſũt ex plãtis: ⁊ aialib⁹: ⁊ ex oĩ ſpẽ. ⁊ ſũt ex mieralib⁹ ſic̃ ceruſa ⁊ oleũ myrtinũ ⁊ cera. Et ex plãtis folia ſic̃ folia q̃rc⁹ maſcule ẽplata ⁊ folia ſalicis ⁊ folia caul ⁊ folia arboꝝ malorũ ⁊ corteꝝ palme. ⁊ folia arnogloſſe ⁊ ſpũ infuſum in aceto: aut aliq̃tulo vini: ⁊ ꝓprie quãdo miſcent̃ folia arboris pini maſcule ⁊ femine ligata cũ corticib⁹ ſuis: ⁊ folia cupſſi ⁊ rami eius. ⁊ folia pẽtaphilon cũ melle: ⁊ ex gũmis glutinũ albotim ꝓprie ꝓpe mẽbra magna. Et ex fructib⁹ ⁊ granis nux recẽs ꝯtrita cum aq̃ ⁊ ſale aut vino bulita cũ folijs aceroſe aut folijs ſicle aut lactuce ⁊ piroꝝ ſilueſtriũ cũ eo qđ eſt in eis de ꝓhibitione fluxus ⁊ nux cupſſi ⁊ allia cõbuſta: ⁊ puluis molẽdini ⁊ ordeũ aduſtũ ꝓprie ſenib⁹ cũ cera ⁊ olo ro. ⁊ de illis q̃ ſilantur florib⁹ flos ſorbe. ⁊ herba caude eq̄ne. ⁊ ꝓprie in vicinitate ipletiõis membri aut carnis: ⁊ ad vulnera q̃ ſunt ꝓpinqua lacertoꝝ capitib⁹. Et ex aialib⁹ lac acetoſũ ʒ valde ꝯglutinat vulnera magna. Et de cõpoſitis medicamẽ ruffi ⁊ aureum ⁊ eſculeus: ⁊ medicamẽ de ſalicib⁹ ⁊ pullegio ⁊ emplaſtrũ de lino.

¶ Quia ſupius Auic. fecit q̄dã caplm de medicinis icarnãtib⁹ vulnera: ⁊ de medicinis cicatrizãtib⁹: ⁊ de medicinis faciẽtib⁹ naſci carnẽ: ⁊ fuit locut⁹ de eis ſoluʒ in gñali nõ ponẽdo aliq̃s illarũ medicinarũ in ſpãli. idcirco Auic. determinat de ipſis in ſpãli ponẽdo medicinas ſpãles in vnaq̃q̃ eaꝝ ſpẽꝝ. ⁊ in h cap⁹ determinat de medicinis icarnãtibus vulnera. Et diuidit̃ ps iſta in ptes tres. in prima pte ꝯtinuat dcã dicẽdis. in 2ª pte ꝯpat iſtas medicinas inter ſe ſm ꝙ ſunt in puluere. ⁊ in ſubã ſicca: ⁊ ſm ꝙ ſunt in vnguẽto cũ oleo ⁊ in ſuba molli oñdẽdo ꝙ minoris virtutis ſunt in puluere q̃ in ceroto vel in vnguento. ⁊ 3° ipſe ponit iſtos medicinas in ſpãli. 2ª ibi (Et nõ dubitam⁹ qn) 3ª ibi (Et iſte medicine icarnatiue ⁊c̃.) Qđ dicit in primis duab⁹ ptibus planũ eſt. 3ª ps diuidit̃ in ptes duas. q: p̄ ponit medicinas icarnatiuas ſimplices. 2° cõpoſitas narrat. 2ª ibi (Et de ꝯpoſitis) Prima in duas. q: p̄ oñdit ex quot reb⁹ ꝑñt ſumi iſte medicine icarnatiue. 2° narrat illas ſm illũ modũ quẽ poſuit. 2ª ibi (Et ſunt ex mieralib⁹ ſicut ceruſa ⁊c̃.) Planũ eſt qđ dicit in oĩb⁹. folia quercus maſculo ideſt folia cerri: folia arboris pini maſculi ⁊ femine. pinus maſcula credo ꝙ ſit illa q̃ ꝓducit fructũ. femina aũt q̃ nõ ꝓducit. folia pentafilon .i. q̄nq̃ foliũ a penta qđ ẽ q̄nq̃. Et intelligo ꝙ Auic. ponit diuerſas medicinas diuerſarũ ꝯplonũ: quarũ vna eſt magis ſicca q̃ alia. hoc aũt facit p reſpcm̃ ad diuerſa corpa ⁊ mẽbra i q̄b⁹ adminiſtrant̃. q: ĩ vno corpe ⁊ ĩ vno mẽbro ꝯpetit medicĩa magis ſicca q̃ in alio. tu aũt h reſpicias p te vidẽdo ꝯnes iſtarum medicinarũ q̃s ponit ex libris q tractãt de ſimplicib⁹ medicinis.

¶ Medicine ꝯſolidatiue ⁊ ſigillatiue. CAP. X.

Arũ medicinarũ nãs iã ſciuiſti. ⁊ ſcis iteꝝ ꝙ oĩ ne puluis eaꝝ ſit ĩ ꝟtute ei⁹ qđ ponit̃ in emplaſtris.

¶ In hoc ca⁹ Auicẽ. determinat de medicinis ꝯſolidatiuis vel ſigillatiuis vel cicatrizatiuis qđ idẽ eſt in ſpãli. Supius aũt determinauit de ipſis ſoluʒ in gñali nõ deſcẽdendo ad aliq̃ ſpãlẽ. ⁊ diuidit̃ h caplʒ in ptes duas. In p̄ pte determinat de his medicinis in gñali p reſpcm̃ ad ea que ſequnt̃. ⁊ 2° narrat has medicinas in ſpãli. 2ª ibi (Et medicine q̄dẽ iſte) Prima in duas. p̄ ꝯtinuat dcã dicendis oñdendo q̄d ꝑus dcm̃ eſt in gñali de his medicinis. 2° oſtẽdit q̄d adhuc oꝫ ſciri in generali de ipſis. 2ª ibi (Et oꝫ nũc vt ſcias) Dicit g̃ p̄. harum medicinaruʒ nãs .i. cõplexiões iam ſciuiſti ex his q̃ dicta ſunt in illo ca⁹. medicamẽ faciẽs naſci carnẽ ⁊c̃. Et ſcis iterũ .ſ. ex ꝑdictis: quoniam oꝫ ne puluis earum ſit in ꝟtute eius qđ ſumit̃ in emplis. hoc eſt dĩe ꝙ ex ꝑdictis etiã ſcis ꝙ he medicine ſunt maioris ꝟtutis in vnguẽtis ⁊ ĩ cerotis q̃ in puluere ⁊ ſubſtãtia ſicca. Et rõ hui⁹ eſt. q: medicine ſicce ⁊ ꝓprie minerales nõ ſubmergunt̃ in ꝓfundum niſi p olea ⁊ cerota. Et vñ ſcitũ eſt hoc. certe hoc ſcitũ ẽ ex ꝑcedenti cap⁹. imediate. Quãq̃ .n. dixerit hoc dcm̃ in cap⁹. medicinarũ incarnatiuarũ. nihilominus tñ hoc dcm̃ eſt de oĩbus his medicinis. ⁊ iõ Aui. dixit. ⁊ ſcis iteꝝ ⁊c̃. Et pp h Aui. illud dcm̃ ĩ repetet inferi⁹ in cap⁹. de medicinis faciẽtibus naſci carnẽ in q̄bus h dcm̃ maxime eſt veruʒ. q: ſupponit h ex dictis, cũ idẽ iudiciũ ſit q̃tũ ad h in oĩb⁹. Deinde cũ dic̃.

¶ Et tūc oꝫ vt scias ꝙ nō est necīium vt medicine iste administrentᷣ cuꝫ iam eq̄ta est suꝑficies carnis dure cuꝫ cute vltima eq̄litate. verū caro hūida iam equatᷣ ⁊ additᷣ: sꝫ ē spissa talr̄ ꝙ cum exiccatᷣ descēdit: imo nō oꝫ vt administres eas nisi cū hoc qđ ē ita ꝙ qn̄ exiccatᷣ equatᷣ. Et hec res cognoscitᷣ existimatione. Oportet ergo vt administretᷣ medicina ꝯsolidatiua anteq̄ꝫ carnis nascētia in vulnere in quo caro nascitᷣ ad hunc finē ꝑueniat. qm̄ ꝯsolidatiua etiā addit ī quātitate carnis vsq₃quo ꝯsolidat: etiā additᷣ cū ea xtus nālis. Ergo additᷣ fm̄ hāc vltimationeꝫ: imo oꝫ vt sit talr̄ ꝙ qn̄ exiccat ⁊ facit oꝑatiōeꝫ suā iā nā fecerit nasci cū quātitate ei necīa cū vltimatione ꝯsolidatiue vltime in ꝯsolidādo q̄ ꝯpleat duas oꝑatōes ꝯtinuādo inter carnē ⁊ cutē p̄dictas mēsura qua equetᷣ suꝑficies vlcerata. Qꝛ si nō auferatᷣ istud ꝑculdubio fiet vestigiū vulneris supius in cute.

¶ Auic. ośndit qd ad hoc oꝫ sciri de his medicinis in gnāli. Et diuiditᷣ hec ps in duas fm̄ ꝙ duo gnālia ponit q̄ ad h̄ oꝫ sciri. Primuꝫ ē de tpe in q̊ iste medicine debēt administrari. scđs ē de mō administratōis ipsaꝝ in puluere vel vnguēto. s. qn̄ ꝯpetit administratio ipsaꝝ ī puluere: ⁊ qn̄ in vnguēto. 2ᵃ ibi (Et oꝫ vt admistres ⁊c̄.) In p̄ma pte vult dicere: ꝙ medicia cicatrizatiua nō oꝫ administrari qn̄ caro iā ē eq̄ta oīno cū cauterio: ꝯpetit tūc medicia diminutiua carnis. qꝛ cū medicia cicatrizatia cū h̄ ꝙ faciat cutē: addit ēt in gnātiōe carnis: tūc si admistretᷣ carne oīno eq̄ta cū cute fieret vestigiū vulneris supi⁹ cute. h̄ aūt ē turpe valde. oꝫ ḡ administrari anteq̄ꝫ nascentia carnis oīno sit adeq̄ta cū cute: vt sil' adequetᷣ caro cū cute ⁊ exiccetᷣ. ⁊ fiat cutl. h̄ est qđ Auic. vult dr̄e. sꝫ qꝛ aliq̄ v̄ba ponit obscura. iō textū ei⁹ exponemus. Dicit ḡ. ⁊ oꝫ nūc ⁊c̄. veꝝ. s. ꝓ qꝛ. qꝛ caro humida equatᷣ oīno cū cute. tūc ꝑ medicinaꝫ cicatrizatiuam additᷣ. ⁊ sic fieret vestigiū eleuatuꝫ: sꝫ ē spissa talr̄. s. ista caro ꝙ cū exiccatᷣ descēdit. qꝛ ista caro supās cutē ē mollis. ⁊ iō ꝑ exiccatiōem fortē descēdit inferi⁹. ⁊ ꝓpᷣ hoc qn̄ caro equatᷣ oīno cū cute nō debes administrare medicamē sigillatiū: sꝫ p̄us debes eaꝫ facere descēdere iferius vsq₃ ad talē teriūꝫ in q̊ ꝯpetit medicamē sigillatiū. ⁊ qs est iste termin⁹. Auic. ponit cū dicit. iō nō oꝫ vt admistres. s. medicinā cicatrizatiuaꝫ. s. nisi in eo qđ ē ita ꝙ qn̄ exiccatᷣ equatᷣ. i. nisi in tali termino gnātōis ꝙ. s. sit fcā tāta gnātio carnis: vt qn̄ admistretᷣ medicamē cicatrizatiuū nō suꝑaddatᷣ caro vltra terminū nālē cutis: sꝫ sil' adequatᷣ cū ternio nāli cutis. ⁊ exiccetᷣ ⁊ fiat cutis. ⁊ hec res. i. iste talis termin⁹ ī q̄ carnē oꝫ eē gnātā qn̄ admistratᷣ medicia ꝯsolidatiua cognoscitᷣ extimatiōe. qꝛ h̄ nō pōt oīno certe cognosci cū nō sciamus certe q̄ꝫtū dēat addere ēt in carne medicamē cicatrizatiū. sꝫ h̄ cognoscitᷣ estimatōe ꝓpria vitati: ⁊ fm̄ ꝙ medic⁹ ē melioris igenij: ⁊ pluris expertētie sic meli⁹ extimat talē teriūꝫ. Tūc aui. adhuc magꝭ specificat qđ dcm̄ ē dicēs. oꝫ ḡ ⁊c̄. Ad hūc ꝑueiat finē. s. vt sit caro eq̄ta cū suꝑficie cutꝭ: qm̄ ēt ꝯsolidatiuū addit ⁊c̄. ⁊ additᷣ cū eo v̄t⁹ nāl. ñ itelligas ꝙ v̄t⁹ nāl ī se addatᷣ ꝑ istā medicinā: sꝫ additᷣ q̄ꝫtū ad effcm̄ ei⁹. qꝛ mediāte ipsa v̄tus nutritiua nālis mēbri addit ī generatiōe carnis. ḡ additᷣ. s. caro fm̄ vltimatiōem hāc. i. vltra terminū equatiōis cū cute. qꝛ si tu administras medicinā cicatrizatiuā qn̄ ē equata caro cū cute. tūc caro additur suꝑ cutē: vt dcm̄ ē p̄us. iō oꝫ vt sit talr̄ admistrata medicina cicatrizatiua ꝙ qn̄ exiccat ⁊ facit oꝑatōem suā. s. cicatricē. puta de carne cuti iā nā fecit nasci cum q̄ꝫtitate. s. carnis q̄ ē ei necessaria aut cū vltima ꝯsolidatōe. s. medicine in consolidādo vltime carnis cuꝫ cute: vt scilꝫ. cicatrix equata sit cum cute. que scilꝫ medicina ꝯpleat duas oꝑatiōes p̄dictas. s. vt sil' addat in carne vsq₃ ad terminuꝫ cutis: ⁊ cicatrizet in illo termio ꝯtinuādo iter carnē ⁊ cuteꝫ. mēsura q̄ equatᷣ suꝑficies vlcerata. s. su. cū cute. ⁊ nō addatᷣ ꝙ si nō auferetᷣ istud. i. si tu nō remoueas hoc. s. ꝙ medicina cicatrizatiua admistretᷣ qn̄ caro est eq̄ta cuꝫ cute. iō h̄ facias ⁊ nō diminuas p̄us de carne ꝑculdubio fiet vestigiū vulneris supi⁹ cute. ⁊ hoc ē ꝓpter cām̄ q̄ dcā est. h̄ est ergo qđ Auicē. dicit in hac parte.

Sed hic est dubitatio de dictis supi⁹. dicit. n. Aui. ꝙ medicamē ꝯsolidatiuū ñ oꝫ administrari qn̄ caro ē oīno eq̄ta cū cute. ꝙ medicamē cicatrizatiuū ēt addit in carne: sꝫ vtrūq₃ istoꝝ dictoꝝ ē falsissimū. qꝛ dcm̄ fuit p̄⁹ ꝙ gnātio carnis fit a medicia q̄ siccitate ī p̊ gradu nō multū trāscēdit. si āt sit multū sicca plus q̄ꝫ in p̊ gradu. tūc diminuit carnē: sꝫ medicina cicatrizatiua ē multū plus sicca q̄ꝫ in p̊ gradu. qꝛ desiccat q̄si in 3°. vt dcm̄ fuit p̄us. ḡ nō addet in carne. imo diminuet ipaꝫ. fꝫ ē ḡ qđ dič Aui. ꝙ medicia cicatrizatiua addit ī carne. vlteri⁹ si diminuerat carnē: tūc ēt nō ē veꝝ qđ dicit Auic. ꝙ nō oꝫ administrari qn̄ ñ ē eq̄ta caro cū cute. qꝛ si tu admistrabis qn̄ caro ñ ē eq̄ta cū cute: cū talis medicia diminuat carnē: vt ꝓbatū ē. fiet ḡ cicatrix ꝯcaua: qđ turpe ē. ¶ Dōm ē ꝙ medicina sigillatiua nō oꝫ administrari qn̄ oīno ē eq̄ta caro cū cute ꝓpterea ꝙ ēt medicia sigillatiua ēt addit in carne: vt Aui. dič. ¶ Sꝫ ē intelligēdū ad dissolutōeꝫ dubitatōis ꝙ medicia sigillatia drᷣ gnāre ⁊ addere in carne in casu ⁊ fm̄ qd. nō tñ drᷣ ex toto ⁊ simplr̄ gnātiua carnis. Drᷣ āt gnātia ī casu. qꝛ solū gnāt ī vl̄nere ⁊ vlcere vbi ꝯpetit cicatrizatio drᷣ ēt gnātia fꝫ qd. qꝛ gnātᷣ solū q̄ꝫtū ad aliq̄ꝫ ptē sue actionis: ⁊ ñ fꝫ totū: nā fꝫ ꝙ dcm̄ fuit p̄⁹ me⁹ cicatrizatiua desiccat hūiditatē extraneā: ⁊ hūiditatē radicaleꝫ vehemēter. qn̄ ergo admistratᷣ talis medicina in vlcere qđ debꝫ cicatrizari: cum talis medicina p̄us desiccet humiditateꝫ extraneā. tūc in tali termio desiccatiōis nā nō hñs īpedimētū. s. hūiditatē extraneā q̄ ē desiccata ⁊ hñs mām ex q̄ fit caro. puta sanguinē q ꝯtiue ꝯfluit ad vlc⁹ gnāt carnē. sꝫ cū ista medicia vlteri⁹ agit ꝯsiccādo hūiditatē radicalē ēt nō ampli⁹ drᷣ gnātiua. imo tūc ē cicatrizatiua. qꝛ desiccat carnē ⁊ īdurat q̄ nata ē ex p̄ma actōe: sic ꝙ ꝯuertit eā in cutē. ⁊ iō si tu admistrares talē medicinā in vulnere vbi ꝯpetit solū gnātio carnis talis medicia nūq̄ꝫ gnāret carneꝫ. imo diminueret ⁊ desiccaret hūiditatē extraneā ⁊ radicalē: sꝫ in vulnere vbi ꝯpetit cicatrizatio gnāt carnē q̄ꝫtū ad aliq̄ꝫ suā actōeꝫ: ⁊ q̄ꝫtū ad finalē ei⁹ actiōeꝫ facit cutē. ⁊ iō oꝫ admistrari añ oīmodā eq̄litateꝫ carnis: vt qn̄ addetᷣ caro ꝑ medicinā nō fiat vestigiū suꝑ cutiꝫ. imo sil' equatᷣ cuti. ⁊ cicatrizetᷣ. ¶ Qđ aūt tu arguis nil valet. qꝛ dicis tu. medicina gnātiua oꝫ desiccare in p̊ gradu. ⁊ nō multū plus. Dōꝫ ē ꝙ veꝝ ē d medicia q̄ simplr̄ ⁊ ex toto drᷣ gnātia. d tali āt nō ē hic fmo. Iteꝝ ēt possem⁹ dr̄e ꝙ talis medicina inq̄ꝫtū gnāt carnē. desiccat solū in p̊ gradu vel paꝝ plus. si āt desiccatiua in. 3°. vel. 4°. sit h̄ nō inq̄ꝫtū gnātiua: sꝫ inq̄ꝫtū cicatrizatiua. ⁊ q̄ꝫtū ad ei⁹ vltimā actōeꝫ: vt dcm̄ ē p̄us. ⁊ qꝛ a fine oꝫ res d̄noiari. idcirco talis medicia d̄noiatᷣ simplr̄ cicatrizatiua. fm̄ qd āt pōt dici gnātiua. Deinde cū dicit.

¶ Et oꝫ vt admistres sigillatiuū ī primis cū ipꝫ administras humidū: deīde admistra ipꝫ siccū tūc cum appropinquatᷣ sigillatio faciēs ipꝫ trāsire suꝑ ipm̄ cū extremitate radij.

¶ Ośndit qn̄ maxime ꝯpetit admistratio medicinaꝝ sigil

latiuaꝝ in puluere ⁊ suba sicca: ⁊ qñ in vnguēto vł ceroto: ⁊ pȝ qd̄ dicit. Rō āt q̄re oȝ in pncipio cū admīstraī medicamē sigillatiuū admīstrare ipm humidum.i. in vnguento.in fine autem admīstrare ipm siccū.i.in puluere est. q: in pncipio caro nō ē adeq̄ta cū cute. ⁊ iō vlcus magis ꝯcauuȝ ⁊ plus hūidū hūiditate extranea. oȝ ḡ medicina dsiccatiua eē magis penetratiua vt attingat meli⁹ fundum ⁊ plus. H aūt faciūt vnguēta plus q̄ͣ pulueres: vt dcm̄ ē. ⁊ iō in pncipio oȝ administrari medicina sigillatiua in vnguēto: sȝ in fine cū sit caro magis eq̄ta cuti indigemus magis idurare carnē ⁊ exiccare vt ꝯuertaī in cutē. hoc autē faciūt meli⁹ pulueres. indurāt.n. plus q̄ͣ vnguēta pp̄ subaȝ ipsoꝝ siccaȝ. ⁊ iō oȝ admīstrari in fine medicamē sigillatiuum in puluere ⁊ suba sicca. Tūc seq̄ī illa ps.

¶ Et medicine qdē iste sūt sic cortices arboris pini cū cerato de oleo ro. aut myrtino ⁊ resina sicca ⁊ abrotanū assatū ⁊ cortices eris ⁊ puluis olibani ⁊ merdasengi ⁊ cētaurea minor. ⁊ vene sī hōe ⁊ ossa cōbusta iterꝝ ⁊ aristo. adusta ē vehemētis cōsolidationis ⁊ alumē iteruȝ ⁊ galle imature ⁊ folia fici. Et Hyp. qdēȝ ingr̄ de pede albaneas sicut dixerūt: ⁊ ē sile qd̄ itellexit p cū herbā que noīaī pes corui. ⁊ sterc⁹ canis comedētis ossa ⁊ stercus lacerti. verūtñ ē acuti⁹ primo q̄re opȝ vt frāgas ipm cū stipticis: ⁊ radix lilij celestis ⁊ cortices oppoponaci ⁊ tutia. Et de faciētib⁹ nasci carnē mirabilib⁹ i vulneribus calide ꝯplōnis āposis sī sandali ⁊ nenufar ⁊ aloes ⁊ ꝓprie i ptib⁹ ani ⁊ testiculoꝝ. ⁊ medicina aristologie si fiat vnguētū aut idiges eo qd̄ est forti⁹ de illis que sunt inter ꝯsolidantia sicut climia ⁊ ꝓprie ꝯbusta ⁊ colcotar ꝯbustū ⁊ litbargyrium ⁊ cerusa. ⁊ qñq; cadunt in medicinis eius dragagantum ⁊ colcotar: quāuis sint de sūma corrodentiū diminuentiū carneȝ. Verum ipsa fortasse consolidant in vehementi humiditate ⁊ ꝓprie quando aduruntur sunt minoris consolidationis: ⁊ non minuitur de corrosione eorum ⁊ precipue si abluantur fiūt ad consolidationē decliuiora. Flos vero eris ⁊ medicine que sunt vehementioris corrosionis non sunt recte ad illud nisi cum regimine forti: ⁊ in quibusdam vulneribus ⁊ vlceribus vehementis hūiditatis. Es vero adustum qñ abluitur est bonum in consolidatione.

¶ In q̄ pte postq̄ͣ posuit aliq̄ in gn̄ali q̄ oȝ scire circa medicias sigillatiuas. h narrat i spāli. ⁊ ista ps diuidiī in duas. q: p̄ ponit medicinas sigillatiuas q̄ vt plurimū sūt simplices. 2⁰ ponit ꝯpositas. 2ª ibi (Et cū volūtas est vt fiat emplastrū ⁊c̄.) Qd̄ p̄ dicit Auic. pȝ nisi ꝙ intelligas ꝙ pōit diuersas medicias in ꝯplone: q̄rū vna ē magis sicca q̄ͣ alia. hoc aūt facit hūido respectū ad diuersa corpa diuersaruȝ ꝯplonū sm̄ ꝙ vnū corp⁹ ē siccius alio. ⁊ ad diuersa vlcera aut sm̄ ꝙ vnū vlc⁹ est magis hūidū alio: aut min⁹. q: i corpore sicco. ⁊ vlcere hūido ꝯpetit medicina magis desiccatiua. in corpe āt hūido ⁊ vlcere paꝝ hūido ꝯpetit medicia parū desiccatiua. ⁊ iō vna ⁊ eadē medicia p respcm̄ ad diuersa corpa pōt eē putrefactiua ⁊ gn̄atiua carnis ⁊ cicatrizatiua. ꝯplones āt cuiuslibȝ medicine q̄s ponit. respicias in libris q tractāt d simplicib⁹ medicinis. venere. als. ⁊ vene. vñ absolute accipiunī.i. radices celidonie: sȝ vene tinctoꝝ radices rubee: sȝ vene terre sigillate sī lūbrici terrestres. venere aūt sūt cōcule marine q̄ aportanī de scō Jacobo. radix lilij celestis.i. yreos. Et de facientibus nasci.s. cutem. Deinde cum dicit.

¶ Et cū volūtas est vt fiat empl̄m sunt nec̄cia q̄ sunt fortiora de illis q̄ sunt iter cōsolidatiua sic climia: ⁊ ꝓprie adusta ⁊ colcotar adustū ⁊ litargyriū ⁊ cerusa. Qualitas vo faciēdi illd̄ ē vt dissoluaī cerusa ⁊ merdasengi cū aceto. dīn admistreī ⁊ climia teraī. Et meli⁹ qdē ē vt aduraī d ide misceaī illud cū colcotar: ⁊ ibibaī oleo ro. cū aceto ⁊ vino stiptico. ⁊ fortasse adduni sup ipm dragagātū adustuȝ ⁊ balaustie ⁊ galle qñ vuln⁹ ⁊ vlcus sunt vehemētis hūiditatis. Emplastrū d lino: ⁊ ē mirabile: sume pānū de lino ablutuȝ nitidū: ⁊ tere donec fiat sicut alcohol: deinde sume oleū fortis stipticitatis aut oleuȝ myrtinū: ⁊ pone in ipso paꝝ galbani: ⁊ dissolue in oleo: ⁊ pone in ipso pānū ꝯtritū: ⁊ fac de eo empl̄m: qm̄ ē mirabile. ⁊ vnguētū nigꝝ magnū facit nasci carnē. Qz si volueris vt forti⁹ faciat nasci: tūc pone in ipso de ture ⁊ oppoponaco ⁊ aristologia adusta eq̄les ptes vt sit sic pōdus medicinarū q̄tuor. Modus pulueris ali⁹ .℞. ceruse ⁊ merdasengi amboꝝ. an̄. pte vnaȝ. scorie plūbi ⁊ myrrhe ⁊ gallarū. oīuȝ. an̄. pte .5. Puluis ali⁹: ostracoꝝ cōbustoꝝ. ʒ. xij. granati pui qd̄ cadit ab arbore ⁊ exiccatū est: calcadis amboꝝ. an̄. ʒ. xvi. cornu ceruini ꝯbusti abrotani climie resine radicū lilij oīum an̄. ʒ. iiij. minuti turis corticū arboris pini āboꝝ an̄. ʒ. vi. corticū granatoꝝ ceruse aluminis oīum an̄. ʒ. viij. gallaꝝ. ʒ. i. Puluis rubēs. ℞. rubee ossiū ꝯbustoꝝ merdasengi. oīum an̄. ʒ. ij. turis. aloes amboꝝ an̄. ʒ. iij. sarcocolle memithe āboꝝ an̄. ʒ. i. fiat puluis. Puluis ali⁹. ℞. rosaruȝ ceruse plūbi balaustie oīum an̄. ʒ. viij. gallarū ⁊ seis rosarū ⁊ alumis equalr̄ aristolo. aur. ij. minuti turis aur. i. Modus empli ad vulnera corporuȝ senū: ꝯburaī ordeū ⁊ fiat ex eo ceratū cuȝ oleo ro. aut oleo myrtino cū cerusa plūbi.

¶ Auic. ponit medicinas sigillatas ꝯpositas. ⁊ dicit. Et cū volūtas ē vt fiat empl̄m. vel vnguētū sūt nec̄cia de illis q̄ sunt fortiora iter ꝯsolidatiua. Et rō h⁹ ē. q: eorū fortitudo remittiī p olei hūiditatē qd̄ eis admisceī. vñ in vnguēto debēt poni medicine sicciores q̄ͣ in puluere pp̄ hūiditatē olei. ⁊ vnguētū nigꝝ faċ nasci.s. cutē. itellige d vnguēto nigro qd̄ vocaī tetrafarmacon: ꝙ dr̄ tetrafarmacon. q: ꝯponiī ex q̄tuor reb⁹ pter oleū. nā oleū nō ꝯputaī vt medicina. q: ē sic instr̄m oīuȝ vnguētoꝝ. ꝯponiī.n. ex resina pini cera ⁊ pice nigra ⁊ sepo vaccino. ⁊ olo. an̄. ptib⁹ eq̄lib⁹. ⁊ intellige ꝙ facit nasci cutē in corpib⁹ valde hūidis. ꝙ si vo-

lueris vt forti⁹ fiat nasci in corpe sicciori: tūc pōe in ipō de tbure ⁊c. eq̄les ptes vt sit sicut pōdus medicinar̄ q̄tuor. i. pone de istis medicinis quatuor ex q̄b⁹ cōponit̄ vnguētū nigr̄. oīa aūt que Auic. dicit plana sunt.

⁋ De medicinis facientibus nasci carnez in vulneribus ⁊ vlceribus. CAPI. XI

Iam sciuisti pprietatē medicinarum faciētiū nasci carnē: ⁊ quo mō opoꝛtet vt sint in ɔplonib⁹ suis.

⁋ Postq̄ Auic. determinauit de medicis incarnātib⁹ ⁊ cicatrizātib⁹ in spāli. h̄ determinat de medicis faciētib⁹ nasci carnē in spāli. deteriat tn̄ alio⁹ h̄ Aui. de medicis faciētib⁹ nasci carnē in spāli q̄ deteriauerit supra ō medicis in carnātib⁹ ⁊ sigillātib⁹ in spāli. eo q̄ h̄ Auic. valde paucas medicinas gn̄antes carnē pōit. in alijs āt narrauit mltas: s₃ deteriat h̄ de medicis faciētib⁹ nasci carnē in spāli hoc mō. q2 specificat ⁊ deteriat magis illud qō dixit de eis in gn̄ali in illo ca°. medicam̄ faciēs nasci carnē ⁊c. vn̄ q̄si istō caplm est expō illi⁹ qō dixit de gn̄antib⁹ carnē in illo ca°. ⁊ diuidit̄ hec ps in ptes duas. p̄ ɔtinuat dcā dicēdis. ⁊ ostendit q̄d dcm̄ ē de istis medicis pus in gn̄ali. z° exeq̄t̄ ō ipis in spāli magis. z° ibi (Et o₃ vt admistrent̄ ⁊c.) Dicit g̑ p̄. iā sciuisti. s. in ca°. p̄dcō in q̄ deteriat de medicis istis in gn̄ali pprietatē medicinarū faciētiū nasci carnē. q2 sciuisti q̄ pprietas ear̄ ē coagulare sanguinē in carnez. ⁊ q̄uo op₃ vt sint in ɔplonib⁹ suis. q2 sciuisti q̄ debēt eē exiccatiue n̄ vehementer: s₃ vsq₃ ad terminū p̄mi gradus. in calitate āt ⁊ friditate debēt eē pportiōate ɔploni mēbri. ⁊ totum hoc sciuisti in gn̄ali. Deinde cū dicit.

⁋ Et o₃ vt admistrent̄ medicine faciētes nasci carnē cū ia₃ mūdificat⁹ ē loc⁹ a soꝛdib⁹ ⁊ silib⁹: ⁊ nō fuerit basis vulneru₃ nisi os. tūc mūdifica illud os: ⁊ exicca in vltimo. Et nō dimittas in eo obfuscatōem aut coꝛruptōe₃. neq₃ coꝛticē ⁊ hūiditatē q̄ nō exiccet̄ ⁊ pprie in capite. nā lenitas ossis ⁊ ei⁹ humiditas est vna causaru₃ pbibētium natiuitatē carnis sup ipm̄: ⁊ cū exiccatur ⁊ exaspat̄ est illud sup qō fit mā ex q̄ gn̄at̄ caro in eo magis faciēs nasci.

⁋ Dic Aui. exeq̄t̄ de medicis facientib⁹ nasci carnē in spāli exponēdo ⁊ specificādo magis id qō dcm̄ ē ō eis in gn̄ali. ⁊ diuidit̄ ista ps in ptes tres. In p̄ pte specificat q̄ tpe debēt iste medicie admistrari. in z° pte specificat de ɔplone istar̄ medicinar̄ ⁊ q̄tu₃ ad q̄litates actinas ⁊ passiuas. 3° pōit duos cañ. obseruādos. vnū circa medicinā gn̄atiua₃. ⁊ aliū circa vuln⁹ vel vlc⁹ in q̄ admistrat̄ hec medicina. z° ibi (Et scias q̄ ē medicina q̄dā) 3° ibi (Et q̄n̄ pbibet̄ medicina a itinamto ⁊c.) Qō p̄ aui. dic p₃ ex his q̄ dcā fuerūt pus. ⁋ Nihilominꝰ tn̄ dubitabit aliq̄s ō h̄ q̄ dic. ⁊ medicine faciētes nasci n̄ debēt admistrari nisi post pfectā mūdificatōe₃ a soꝛdib⁹ ⁊ silib⁹. dicet. n. aliq̄s quō vuln⁹ cōcauū in q̄ admistrat̄ medicia gn̄atiua pōt eē oino mūdificatū a soꝛdib⁹ ⁊ silibus cū dcm̄ fuerit pus p mēte₃ Ga. q̄ ad oē vuln⁹ ɔcauū ɔcurrūt due supfluitates. vna grossa ⁊ altera subtil. ⁊ q̄ pp h̄ medicia gn̄atiua o₃ eē exiccatiua ⁊ mūdificatiua. n̄ g̑ ē ver̄ q̄ q̄n̄ admistrat̄ tal̄ medicina fit oino loc⁹ mūdificat⁹ a soꝛdib⁹ ⁊ silib⁹. ⁋ Dō₃ ē ad h̄ q̄ q̄n̄ Aui. dic q̄ medicie faciētes nasci carnē admistrent̄ q̄n̄ mūdificat⁹ ē loc⁹ a soꝛdib⁹ ⁊ silib⁹ itelligit ō soꝛdib⁹ ⁊ hūiditatib⁹ q̄ gn̄ant̄ i vlcere vl̄ vlnere vltra eas q̄ gn̄ant̄ ibi iq̄tū ɔcauū ē sic dcm̄ fuit pus. nā tal̄ putredo. ⁊ tal̄ hūiditas virulēta q̄ ē gn̄ata ibi ē p se q̄dā moꝛb⁹ distinct⁹ ab vlcere quē o₃ p⁹ curari q̄ creare carnē i vlcerib⁹. ⁊ h̄ māifeste dic Ga. 3° de inge⁹. sanitatis. Si q̄dā vlnera sīt ɔcaua nimiūq₃ putredis hn̄tia tria ex nā₃ i mēbro vlnerato hn̄r vuln⁹. v₃. ɔcauitas ⁊ putredo: q̄rū curatōes fm̄ tpis oꝛdinē sīt faciēde. p̄. n. putredine₃ mūdificam⁹ ⁊c. mō talis mūdificatio putredis ⁊ exiccatio hūiditatis virulēte vltra eas q̄ gn̄ant̄ rōne vlceris. vn̄ ɔcauū ē n̄ fit pfecte a medicia gn̄atiua carnis: eo q̄ nō ē tā abstersiua nec tā exiccatiua. ⁊ iō si tu admistrares medicinā gn̄atiuā q̄n̄ n̄ pfcē eēt mūdificat⁹ locus a soꝛdibus ⁊ silib⁹: ⁊ nasceret̄ ibi caro mala ⁊ supflua: quā postea o₃ auferre cū medicis coꝛrosiuis. h̄ āt ē malū. Si g̑ i vlnere ɔcauo sint tales hūiditates vl̄ soꝛdes ⁊ silia. tūc pus o₃ illa remoueri. deiñ admistrare medicinā gn̄atiuā. si āt nō sint ibi hec sic sīt vlnera recētia q̄ fiūt ex ferro icidēti. ⁊ hō tūc stati admistram⁹ ibi medicinā gn̄atiuā. q2 i eis n̄ ē nisi tal̄ duplex hūiditas: q̄ gn̄at̄ rōne vlceris: vn̄ ɔcauū ē: quā sufficiēter abstergit ⁊ exiccat medicina faciēs nasci carnē. hec āt vba fuerūt p⁹ lōgi⁹ dclarata s₃ q̄ appꝫ subtilr̄ ītuēti.

⁋ Si āt tu q̄ras. q2 dcm̄ ē q̄ tal̄ putredo ē q̄dā moꝛb⁹ p se distinct⁹ ɔposit⁹ cū vlcere ɔcauo quē pus o₃ curare q̄ vlc⁹. Quis moꝛb⁹ ē tal̄ putredo. Dō₃ est sine aliq̄b⁹ oppōnib⁹ q̄ vt mihi vr̄ tal̄ putredo ē moꝛb⁹ in nūero: ītelligo p putredinē n̄ motū hūoꝛis in cōruptōe₃ s₃ saniē iā aggregatā ex tali alteratōe. h̄ āt ē mōb⁹ cū ibi exn̄s p se ⁊ imediate ledit opatōe₃ nāe. q2 cū talis sanies stet in facie poroꝝ vlceris ipedit aduētū nutrimēti ad vlc⁹: ⁊ coagulatōe₃ ipi⁹ i carne: ē ēt moꝛb⁹ i nūero. sic q̄dā res ibi exn̄s cū ptib⁹ mēbri nūerata queadmodū vmis i itestinis: ⁊ lapis i renib⁹: ⁊ lacbrima i oculo dn̄r mōbi ī nūero. Abstersio āt ⁊ exiccatio erit cura ipi⁹ supta ab eēntia mōbi. q2 g̑ tal̄ putredo ē q̄dā moꝛbus q̄ q̄n̄ ɔpōit̄ cū vlcere ipedit curatōe₃ ei⁹. idcirco sic q̄n̄ ɔpōit apa cū vlcer̄ o₃ p⁹ curare putredinē. hn̄ g̑ dixit Aui. Et o₃ vt admistret̄ medicie faciētes nasci carnē cū iā mūdificat⁹ ē locus a soꝛdib⁹ ⁊ silibus. Tūc seq̄t̄ illa ps.

⁋ Et scias q̄ est medicina faciēs nasci carnē in coꝛpe aut mēbꝛo: ⁊ nō est faciēs nasci in alio ⁊ illud: iō: q2 m̄ foꝛtasse exiccat in coꝛpe: ⁊ nō exiccat in coꝛpe pp ɔplone₃ duoꝝ coꝛpoꝝ. ⁊ fm̄ q̄ sciuisti foꝛtasse supfluit in coꝛpe: ⁊ nō supfluit in coꝛpe: neq₃ ē abstersio oino: cū hec medicia idigeat exiccatiōe q̄dā ⁊ extersiōe q̄dā mēsuratis fm̄ coꝛp⁹ nō absolutis ⁊ res mēsurata est diuersa cū impssiōe sua in reb⁹ q̄ nō sunt ɔueniētis q̄ntitatis in passiōe. Et oē exiccatiuū q̄dē cuius siccitas ē mioꝛ siccitate coꝛpis qō cū eo curat̄ est itez abbreuiatū ab h̄ vt faciat nasci carnē ei⁹. imo o₃ vt sit sicci⁹ eo. ⁊ pp illud fit q̄ olibanū nō fac nasci carnē in coꝛpib⁹ donec ptransceant equalr̄ in siccitate.

⁋ In q̄ pte Aui. specificat ō medicinis faciētib⁹ nasci q̄ntū ad ɔplones istar̄. Dixit. n. Aui. pus i ca° i q̄ dteriauit i gn̄ali ō istis medicis q̄ medicia gn̄atiua d₃ eē exiccatia n̄ mltū: s₃ vsq₃ ad terminū. mō h̄ Aui. itēdit specificare magis q̄lr medicia gn̄atiua o₃ eē exiccatiua ⁊ p respcū ad ɔplonē coꝛpis: ⁊ p respcm̄ ad vlc⁹ ⁊ p respcm̄ ad etatē. ⁊ termiscet ēt cū his q̄dā alia. Possum⁹ g̑ dīe q̄ ista ps diuidit̄ i ptes q̄tuoꝛ. In p̄ pte oñdit q̄ exiccatio medicie gn̄atiue d₃ eē i respcū ad ɔplonē coꝛpis. z° oñdit q̄lr d₃ eē i eis friditas ⁊ calitas. 3° oñdit q̄ exiccatio medicie gn̄atie o₃ eē in respcū ad vlc⁹. 4° oñdit q̄les medicie gn̄atie ɔpetūt i coꝛpib⁹ senū. ⁊ p h̄ oñdit quō ēt ei⁹ ɔplo o₃ attedi i respcū ad etatē. z° ibi (Et o₃ vt n̄ sis ɔtēt⁹ medicia sup exiccatōe₃ ⁊

hũectatõez)3ª ibi(Neq3 sup exiccatiões)4ª ibi(Senes egent medicis ⁊c.)Pria diuidit̃ in ptes qnq3.in pª pte fac̃ qd̃ dcm̃ ē.in 2ª pte docet cognoscer̃ p qdd̃ā signũ vtrũ medicina q̃ admistrari d3 ad faciēdũ nasci carne3 vel nimis vl̃ paꝝ dsiccet ad h̃ vt cõueniēter dsiccet p admixtiões alteri⁹ rei cũ ea:⁊ in 4ª pte addit qddā.i 5ª pte excusat se d rõne cuiusdā dicti remittendo nos ad aliũ locũ.2ª ibi(Et expimẽtũ qde3 ē id)3ª ibi(ꝙ si fortasse videris excusatõz) 4ª ibi(Et qñ3 ē itez qbusdā corpib⁹)5ª ibi(At vo q̃re sit fcā epla)Qd̃ p dic̃ h̃ aui.mãifestũ ē ex his q̃ p dcā fuerũt. duo.n.itēdit dñe Aui.Unũ ē ꝙ qñ dicim⁹ ꝙ medicia gnãtiua d3 eē tm̃ dsiccatia ⁊ tm̃ abstersiua.vt.s. ñ mltũ:s3 in p gradu.h̃ ñ d3 itelligi absolute: s3 rspcũ cõplõnis corpis cui admistrat̃.⁊ iõ q̃dā medicina fac̃ nasci i vno corpe q̃ ñ fac̃ nasci in alio.⁊ hec ē rõ.q2 i vno corpe exiccat sufficiēter.in alio āt ñ.vl̃ supfluit pp diuersas cõplões corpoꝝ i siccitate.vl̃ forte supfluit abstersio ei⁹ i corpe vno.i alio āt ñ supfluit.aut ñ ē abstersio oio.⁊ iõ i vno gnãt carnē sic̃ i illo i q̃ exiccat ⁊ abstergit sufficiēter.i alio āt nõ sic̃ i illo in q̃ aut abstergit aut exiccat supflue aut paꝝ.Tũc Auic.dat cãm ei⁹ qd̃ dcm̃ ē dicēs.cũ hec medicia idigeat exiccatõe q̃dā ⁊ abstersiõe q̃dā.dicit q̃dā.q2 idiget pauca exiccatõe.q2 ñ nisi in p gradu msuratis supra corp⁹.h̃ ē dñe ꝙ idiget exiccatõe ⁊ abstersiõe i respcũ ad cõpus i q̃ admistrat̃: ⁊ ñ absolutis.i.nõ idiget exiccatõe ⁊ abstersiõe absolutis. Qd̃ g̃ dic̃ ꝙ medicia d3 eē sicca ⁊ abstersiua in p gradu ñ itellit̃ h̃ absolute:s3 respcũ corpis in q̃ admistrat̃ d3 eē sicca in p gradu.⁊ res mēsurata ē diuersa cũ impssiõe sua i reb⁹ q̃ ñ st cõueniētis q̃titatis in passiõe.h̃ ē dñe res q̃ h3 suā actõz mēsuratā h̃ ē ꝓportiõatā ad aliõ:vt q2 ñ faciat suũ effcm̃ nisi admistret in patiēte sic dispõsito diuersificat suũ effectũ ⁊ suā impssiõez si admistrat̃ i reb⁹ q̃ ñ sũt cõueniētis q̃titatis in passiõe.⁊ iõ accidit ꝙ effect⁹ medicie gnãtiue diuersificat̃ si admistret̃ in corpe qd̃ ñ ē cõueniētis q̃titatis passiõis ab ipsa.⁊ iõ si medicia gnãtiua carnis admistret̃ i corpe i q̃ exiccat ⁊ abstergit sufficiēter.tũc gnãbit carnē si admistret̃ i corpe sicciori ñ ē cõueniētis q̃titatis in passiõe vt q2 paꝝ patit̃ ab ipa.tũc exiccat paꝝ.⁊ iõ gnãt pus. si āt admistret̃ in corpe paꝝ sicco qd̃ nõ ē cõueniētis q̃titatis i passiõe:vt q2 patiat̃ nimis ab ipa. tunc exiccat nimis. ⁊ iõ corrodit.sic g̃ medicia gnãtiua diuersũ fac̃ effcm̃ f3 ꝙ admistrat̃ in corpe cõueniētis passiõis aut ñ cõueniētis passionis.⁊ iõ vna ⁊ eadē medicia in vno corpe gnãt carnē.i alio autez nõ.h̃ ē vnũ qd̃ intēdit dñe Auic.h̃. Aliõ āt qd̃ itēdit dñe Aui.ē ꝙ ois medicina gnãtiua d3 eē siccior siccitate corpis.ꝙ si siccitas ei⁹ fit minor siccitate corpis:tũc ñ facit nasci carnē.⁊ rõ h⁹ ē.q2 in medicina gnãtiua d3 eē siccitas sufficiēs p quā cõseruet siccitatez corpis: ⁊ exiccet hũiditatē vlceris f3 ꝙ dclaratũ fuit pus.h̃ āt ñ hrẽt nisi excederet siccitatē corpis.si g̃ ē minor siccitate ipius.tũc ꝑcul dubio ñ fac̃ nasci. Sic g̃ duo sũt q̃ Auic.põit in hac pte circa siccitatē medicie gnãtiue.vnũ ē qd̃ aui.põit.s.ꝙ medicina gnãtiua d3 hrẽ siccitatē vltra siccitatez corpis in p gradu f3 ꝙ dcm̃ fuit pus.⁊ h̃ põit ibi i 2ª pte.Et oē exiccatiuũ ⁊c.Aliõ ē qd̃ Aui.põit pmũ ꝙ qñ dicim⁹ ꝙ medicina gnãtiua d3 eē sicca in p gradu d3 h̃ itelligi nõ absolute: s3 respcũ corpis in q̃ admistrat̃.hec āt vba lõgius ⁊ meli⁹ fuerũt pus declarata in ca°.gñali.Est āt itelligendu3 h̃ p pte illõ vbũ qd̃ dicit Aui.⁊ oē exiccatiuũ qde3 cui⁹ siccitas est minor siccitate corpis ⁊c.ꝙ illõ dcm̃.i.dñe ꝙ ista medicia sit siccior corpe vel min⁹ sicca ñ ē ꝓpe dcm̃.sicut dicit aui. in p.fen pª.ca°.de cõplõnibus.si.n.h̃ eēt ꝓpe dcm̃. tũc seq̃ret ꝙ medicina tēpata in siccitate hrẽt cõplonē hũanā qd̃ est ipõle.dñe g̃ ꝙ ista medicia sit siccior vel min⁹ sicca corpore ē dictũ iproprie ⁊ cõpatio abusiua.⁊ iõ qñ dicit ꝙ medicia ista ē siccior corpe d3 h̃ itelligi effectiue, vt q2 p ipsa3 in corpe hoīs ꝑueniet siccitas maior q̃ illa quā pus habebat.⁊ qñ dicit ꝙ est minus sicca d3 intelligi.q2 p ipsam nõ alterat̃ corpus ad siccitatez maiorez:nec etiā in illa quaz pus habebat cõseruat̃.Deinde cũ dicit.

Et experimētũ qdē ē illud qd̃ scit̃ qd̃ ē ex exiccãtib⁹ ⁊ stãtib⁹ aut ex nascētia carnis fm̃ ꝓcessionē vel cõtinuitatē aut ex sordidatõe.

In pte ista Aui.põit qddā signũ expimẽtale p qd̃ cognoscit̃ vtrũ medicina gnãtiua nimis vl̃ paꝝ desiccet:vel cõueniēter.⁊ dicit.Expimẽtũ qdē ē illud q̃ scit̃ ꝙ ex exiccãtibus ⁊ stãtibus supra an nascat̃ caro: vt q2 cõueniēter desiccet an nõ.vel q2 nimis vel paꝝ desiccet. ⁊ tũc ponit h̃ experimētũ cũ dicit.aut ex nascētia carnis ⁊c.hoc est dicere si caro nascatur continue fm̃ ꝓcessionem talis medicine. tunc ipsa conuenienter desiccat aut ex sordidatõe hoc est dicere si nõ nascitur caro ⁊ vlcus est puru3 ⁊ quasi siccu3. Et est ibi queda3 inflãmatio ⁊ ifirmus sentit mordicationez manifestam:⁊ aliquando est ibi quedā humiditas ad modu3 virulētie propter liquefactiõem humiditatis que coagulatur in carne:vt dicit Auic.postea in capitulo de vlceribus virulentis.tũc hoc est.quia medicina nimis desiccat.Deinde cum dicit.

Qz si videris exiccatõez cũ q̃ fortasse nõ nascitur caro:tũc humecta parũp medicina sicca: ⁊ dimitte illud qd̃ vadit fm̃ vtutē suā.

Auic.docet corrigere medicinā q̃ nimis vel paru3 desiccat.Et dicit ꝙ si fortasse videris exiccatõem.s.supfluā ⁊c. hũecta parũper.i.addat̃ ibi de medicina hũida:sicut adiũge ibi plus oleũ ⁊ cerā que humectãt ⁊ fluxũ faciũt membrũ.⁊ dimitte illud qd̃ vadit fm̃ vtutem suā.i. dimitte illā medicinā que vadit fm̃ vtute3 suā q̃ est vtus illius medicine nimis desiccatiue.vñ si medicia nimis desiccat nõ debes ei adiũgere medicinā eiusdē vtutis:sed medicina3 q̃ ipsam hũectet intantũ ꝙ ipsa3 reducat ad desiccatõem tēperatā.Et p oppositũ huius qd̃ hic ponit Auic. itelligas aliā regulā.Quia si oppositũ in opposito ⁊ ꝓpositũ in proposito.s.ꝙ medicamē parũ exiccet.tũc est exiccãda.q2 minuēdũ est de oleo ⁊ de vnctuositate.⁊ addendũ ē d rebus exiccãtibus magis.Deinde cũ dicit.

Et qñq3 iterũ est qbusdā corpib⁹ ꝓportiõalitas cum qbusdā medicinis absq3 aspectu opationis eaꝝ.ꝓpter illud ergo d3 vt muccant̃ medicine plēs debiles ⁊ fortes.

Hic Auic.addit qddā.in hoc ostendit iterũ bonitatē cõpositionis medicinarũ.⁊ vult dicere Aui.ꝙ medicina generatiua nõ solũ est cõueniens aliquãdo vt q2 desiccat fm̃ ꝙ cõpetit.vel q2 humectet aliā medicina3 que nimis desiccat.vel q2 desiccet alia3 medicinā si nõ tantũ desiccat. vel etiā aliquãdo est cõueniēs.q2 est ꝓportio inter ipsam ⁊ corpus absq3 aspectu operatiõis earũ.i.absq3 tali cõueniētia ⁊ proportiõe que est in desiccatione ꝓpter quā tu eas admistras.est.n.alia.s. ꝓportio ab illa que nobis est ignota.⁊ ista talis ꝓportio est a forma specifica que icit ei a cõstellatione celesti. videmus.n. ad sensum ꝙ vna medicina ⁊ vnus cibus proportionant̃ vni corpori. alteri autem disproportionãtur nõ qdem propter causam cõplexionalem:sed ꝓpter aliā causam occultā que nõ comprehenditur.maxime.n. videmus quosdā diligere aquā ⁊ abhorrere vinum.quosdā autem ecõtrario. ⁊ quosdam videmus diligere acrestā.quosdam aũt econtrario.hoc autem non est ꝓpter cõuenientiam vel discõuenientiā in complexione:s3 hoc est ꝓpter proportiõem ⁊ disproportionem a forma specifica que est a causa celesti. ⁊ hoc Auicenna dixit

expẽſſe in 2° lib. caº. de lacte. dicit.n. Amp. lac cū corporibꝰ ꝓportiōalitates h̃z: quarū cãe nō ꝯphẽdunt̃ ⁊c. ⁊ ſilr etiã ẽ in medicis tã in illis q̃ ponunt̃ exteriꝰ q̃ĩ illis q̃ aſſumunt̃ iterius. diſputare tñ ꝓlixe ad hūc locū nō ptinet. q2 g̃ eſt talis ꝓportiōalitas medicinarū ad corpus. ⁊ medicina ſimplex vtplurimū vł nimis deſiccat vel parū. idcirco bonū ẽ vt miſceant̃ medicine pl'es inſil' debiles ⁊ fortes. tūc q2 vna ꝯtẽperat aliã: ⁊ reducit eã ad ꝯueniẽtẽ dſiccatōez. tū q2 aliqñ eſt talis ꝓportio inter medicinas ⁊ corpꝰ. hoc eſt g̃ qḋ vult dr̃e hic Aui. Deīde cum dicit.

¶ At vero quare facta ſunt emplaſtra ⁊ que ſit eorum neceſſitas iã ſciuiſti.

¶ Auic. ſe excuſat de rõne cuiuſdã dicti. q2 mō poſite ſunt due cãe mixtiōis medicinarū poſſet aliqs q̃rere vtrū eēnt pl'es cãe q̃re medicine inſil' miſceant̃. Auic. excuſat ſe ď h̃ dicẽs ꝙ q̃re fiūt empl'a. i. medicine ꝯpoſite: ⁊ q̃ ſit neceſſitas earū iã ſciuiſti. i. ſcies ſupple in liº. 5º in caº. p̃. ibi.n. Aui. ponit multas cãs pp̃ p̃dictas neceſſitates medicinarū cōpoſitarū. narrare aūt illas nō ſpectat ad p̃ſens ꝓpoſitum. cum etiã manifeſte ſint legẽti id capl'm.

Dubitatur ẽt circa dcã Aui. in his ptibꝰ. vĩ eni pōere ꝙ mixtio pluriū medicinarū ſil' ſit bonū. ⁊ ꝙ ẽt vti ea debeamꝰ: ſꝫ h̃ nō vĩ verū aucte ⁊ rõne. aucte p̃ Aui. in. 5°. liº. caº. p̃. Dicit.n. qḋ parū medicinarū meliꝰ ẽ pl'ima earū. g̃ q̃tuꝫ poſſumꝰ vti paucioribꝰ ⁊ ſimplicibꝰ medicinis tãto ẽ meliꝰ. nō g̃ debemꝰ miſcere ea ĩſil' pl'es. Itẽ Ioh. damaſcenꝰ ait. medicaminū pauca tenẽda ſūt nūero: q̃rū iuuamẽto ſepiꝰ expertos ꝯfidere poſſis. nō g̃ ẽ bonuꝫ miſcere m'lta medicamina. ¶ P̃. h̃ argr̃ rõne. q2 ſi tu dicis ꝙ ibi pōt eē ꝓportio. ita ẽt pōt eē diſꝓportio q̃ ĩpediet ⁊ nocebit. g̃ nō debemꝰ vti pluribꝰ medicis inſil' ſꝫ paucis ⁊ maxĩe exptis. ¶ Ad iſtã qōnẽ ſic nota. nã paucitas medicaminū ⁊ m'ltitudo ipoꝝ pōt dupl'r itelligi. vnoº q̃tū ad nūeꝝ ⁊ ſubãꝫ ipſoꝝ. alioº q̃tū ad v̈tutes. Si intelligat̃ p̃ mō: tūc vti paucis medicaminibꝰ ſm̃ intẽtōem talis egritudinis eſt laudabile. ⁊ vti multis ẽ potiꝰ vituꝑabile. Et rō hꝰ pōt aſſignari duplex. vna ẽ. q2 Aui. ponit in liº. p̃. fen 4ª. ꝙ nos debemꝰ ꝑmutare medicinas in eadẽ egritudine in eadẽ itẽtōe. ⁊ h̃ ẽ ne iſta medicina peior fiat ꝯſueta. nec q2 nō ita bñ opet̃. Si g̃ tūc vteremur m'ltis medicaminibꝰ ſm̃ nūeꝝ. tūc oĩa fierẽt ei ꝯſueta. ⁊ nō hẽremꝰ ampliꝰ ad qḋ poſſemꝰ nos ꝑmutare. h̃ aūt ẽ malū. q̃re ⁊c. ¶ Alia rō ẽ. q2 ꝓꝑetas vel ꝓꝑetates reꝝ ⁊ aſpectꝰ ſūt occulti ſicut dcm̃ ẽ p̃us. nã vna medicina in q̃dã corꝑe iuuabit ⁊ altera medicina eiuſdẽ ꝯpl'onis nocebit. ⁊ h̃ ẽ pp̃ ꝓꝑetates occultas. ⁊ iō ſi tu m'ltã medicinã admiſtras. tūc citiꝰ veniet ĩpedimẽtū ex talibꝰ ꝓꝑetatibꝰ occultis. Si aūt intelligat̃ paucitas ⁊ multitudo medicaminū q̃tū ad v̈tutes. tūc vti multis medicaminibꝰ eſt bonū multotiẽs ſm̃ ꝙ exigit talis egritudis diſpō vel tal'. q2 cū multa ſit diuerſitas medicinaꝝ q̃ aliqñ deficiūt ⁊ ſuꝑfluūt oꝫ ea miſcere ñ cū ſuis ſilibꝰ: ſꝫ cū alijs q̃ ſūt ꝯpoſite q̃ ipas ꝯtẽꝑent: ⁊ ẽt m'lte ſūt alie cãe pp̃ q̃s oꝫ miſcere multas medicinas: q̃s cãs Aui. ponit in. 5°. liº. ⁊ cū ẽt aliqñ cū tali oꝑatione quaꝫ fecit medicina mixta cū alia ẽ ibi ꝓportio inter ipſaꝫ ⁊ corpus. vñ auget̃ tūc eiꝰ oꝑatio. ⁊ pp̃ h̃ miſcere ſic medicinas ĩſil' ẽ bonū. Et pp̃ h̃ appꝫ rñſio ad argumẽta ĩ ꝯ̃riū. q2 Ioh. ⁊ Aui. in. 5°. itelligat de paucitate ⁊ m'ltitudine q̃ ad nūeꝝ. h̃ Aui. intelligit q̃ ad v̈tutẽ. ¶ Ad rõnẽ ãt qñ tu dicis ꝙ ſicut poterit h̃ eē ꝓportio. ita ⁊ diſꝓportio. tunc dōm ẽ ꝙ Aui. nō vult ex toto aſſignare cãm talis mixtiōis ex ꝓportiōe. iō q̃tū ẽ ex h̃ ſolo ita cito nō fieret mixtio ſicut fieret vt dcm̃ ẽ p̃us. ſꝫ Aui. pōit h̃ ſicut cōcauſaꝫ cū alio. Dicit.n. ꝙ aliqñ medicina mixta cū alia pp̃ iuuamẽtū qḋ facit ipaꝫ ꝯtẽꝑãdo. hꝫ ẽt ꝓportiōeꝫ ad corpꝰ: q̃ſi dicat ꝙ ſuppoſito ꝙ dẽat fieri mixtio mediciaꝝ pp̃ cãꝫ q̃ dcã ẽ ñ ſolū aliqñ ẽ bōa rõne illiꝰ: ſꝫ ẽt q2 aliqñ accit eē ibi talẽ ꝓportōem: ſꝫ ſi tu miſceas multa medicamina ſolū q̃tū ad nūeꝝ: tūc ſi eq̃t̃ tal' ꝓportio ñ erit ad h̃ ſic iuuatiua vt ibi. ⁊ ſi eq̃t̃ diſꝓportio erit maius malū. Tūc ſeq̃t̃ illa ps.

¶ Et oꝫ vt nō ſis ꝯtẽtus medicĩa ſuꝑ exiccatiōnẽ ⁊ humectatōeꝫ: imo obſerua ãbas q̃litates agẽtes ſm̃ ꝙ p̃miſimꝰ earū narratiōeꝫ.

¶ In q̃ pte poſtq̃ oñdit ꝙ ſiccitas medicĩe gñatiue oꝫ attẽdi ĩ r̃ſpcū ad ꝯpl'onẽ corpis. oñdit h̃ q̃l'r ĩeſſe oꝫ ei caliditas ⁊ friditas. ⁊ q2 h̃ dcm̃ fuit ſupra ſufficienter idcirco remittit nos ad p̃dcã. ⁊ pꝫ qḋ dicit. imo obſerua ãbas q̃litates. i. actiuas. ſ. calitatẽ ⁊ frigiditatẽ. Tūc ſeq̃t̃ illa ps.

¶ Neq3 iterū ſuꝑ exiccatōem ⁊ hūectatōeꝫ: imo cū ꝯſuetudine ꝯſideratōis iter diſpōnẽ vlceris: ⁊ diſpōneꝫ ꝯpl'onis corpis. Q̃ñq3.n. corpus ẽ hūidū ⁊ vlcꝰ ſiccū. ⁊ q̃ñq3 ẽ corpꝰ ſiccū: ⁊ vlcus hūidū: ⁊ q̃ñq3 ſunt ãbo hūida: ⁊ q̃ñq3 ſūt ãbo ſicca. Et admiſtrent̃ in p̃imis q̃ ſūt debiliora: ſicͭ olibanū ⁊ faria fabaꝝ ⁊ farina ordei. ⁊ ſilia. Or ſi corpꝰ fuerit ſiccū: ⁊ vlcꝰ hūidū valde. tūc neccīe ſunt medicĩe vehemẽtis exiccatōis cū cōparatiōe ad medicĩas faciẽtes naſci carneꝫ: ſicͭ ariſtolo. ⁊ radix oppopōaci ⁊ dragãtū aduſtū Et in reſiduo ſūt neccīe medicine ſicͭ ireos ⁊ farina lupinoꝝ. ⁊ q̃ñq3 accidit vt ſint q̃dã medicine in qbꝰ ſit aliqd ꝓprietatis q̃ egẽt medicĩe faciẽtes naſci carnẽ de exiccatiōe ⁊ abſterſiōe: ſꝫ ſuꝑfluit: ſūt ergo. Vbi gr̃a. ꝓpter exiccatiōem ſuã vehemẽtẽ retinẽtes ſordinẽ ⁊ ꝓhibẽtes niꝫ ⁊ ſuꝑfluit abſterſio ⁊ corroſio. Sꝫ qñ ꝑmiſcetur cū ea aliqd de illis q̃ ſunt illi ꝯ̃ria frangit ex eo: ⁊ tẽperat ipm̃: ⁊ fit faciẽs naſci ſicͭ flos eris. Cū.n. cū ipſo aſſociant̃ oleū ⁊ cera: ⁊ q̃ hūectãt mẽbꝝ ⁊ ſitū faciūt: tūc ipm̃ pp̃ exiccatōeꝫ ⁊ vehemẽtã abſterſiōis fit ꝯſolidatiuū: q̃re oꝫ vt ſit flos eris vna decẽ priuꝫ cerati qñ admiſtrat̃ in corꝑibꝰ q̃ ſūt ſicciora: ⁊ vna duodeci priuꝫ qñ admiſtrat̃ ĩ corꝑibꝰ q̃ ſūt hūidiora: ⁊ oꝫ vt obſeruet̃ in iſtis qñ expiunt̃ p̃dicta.

¶ In q̃ pte poſtq̃ oñdit ꝙ exiccatio medicine oꝫ attẽdi in reſpcū ad ꝯpl'onẽ cōpis. oñdit h̃ ꝙ ẽt oꝫ attẽdi exiccatio ĩ ĩ r̃ſpcū ad vlcꝰ. vñ exiccatio medicĩe oꝫ accipi in r̃ſpcū ad ꝯpl'onẽ corpis ſꝫ ꝙ ꝯpat̃ ad vlcꝰ: vt dcm̃ fuit p̃us. Et hec ps diuidit̃ in ptes duas. p̃ facit h̃. ⁊ 2º pōit qḋdã igeniuꝫ ꝑ qḋ medicinã dimĩutiuã potes reducere ad h̃ vt faciat naſci carnẽ. 2º ibi (Q̃ñꝫ accidit ⁊c.) Dicit p̃. nec iteꝝ ſuꝑ exiccatōeꝫ ⁊ hūectatōeꝫ ſupple abſolutã. vel ſm̃ ꝙ accipiunt̃ ſolū ĩ reſpcū ad corpꝰ ſis ꝯtẽtꝰ. iō ꝯſuetudĩe ⁊c. i. imo accipiat̃ ſiccitas medicĩe in reſpcū ad diſpōnem corpis. ⁊ ad diſpōneꝫ vlceris: qḋ ẽ in corꝑe illo: ⁊ tūc Auic. ponit q̃tuor diuerſas diſpōnes corpis ⁊ vlceris. ⁊ oñdit q̃les medicine ⁊ q̃ ꝯpetūt in vnaq̃q3 illaꝝ. ⁊ dicit. q̃ñq3 ẽ corpꝰ hūidū: ⁊ vlcus ſiccū. hec ẽ vna diſpō. ⁊ q̃ñq3 ẽ corpꝰ ſiccū ⁊ vlcꝰ hūidū. hec ẽ alia diſpō oppoſita p̃ori. Et qñꝫ ſt̃ ãbo hūida. ſ. corpꝰ ⁊ vlcus. ⁊ hec ẽ tertia diſpō: ⁊ q̃ñq3 ſunt ambo ſicca. ⁊ hec eſt 4ª diſpō oppoſita 3ᵉ. ¶ Intellige tamẽ hic ꝙ qñ dicit Auic. vlcus eſſe ſiccum ꝙ id dcm̃ nō oꝫ intelligi abſolute

onit dubitatio pone 2l multis medicaminibus in quo ... bonum

qr absolute loquēdo: tūc dē vlcus est hūidū pp cās supius dictas: sz hoc dcm̄ itellr respectiue vt id vlc⁹ dr̄ siccū qd ē parum humidū respectu alioꝝ. et admistrentur i pmis. i. i pma dispōne. s. qn̄ corpus est hūidū z vlc⁹ siccū q̄ sūt dbi liora supple i siccitate. Et rō h⁹ est: qr medicina gn̄atiua: vt dictū est pluries admistrat̄ in respcū ad duo. s. ad cplonē: vt ipsam a pte silitudinis cseruet: z in rᵐ ad hūectatōez vl ceris: vt ipaz a pte sui cⁿriet atis eā destruat. cū g̃ in tali dis pōne corp⁹ sit hūidū: qd idiget ad sui cseruatōez paꝝ exic catōis: z vlc⁹ sit parū hūidū q̄ hūiditas destruit̄ ex pauca siccitate. iō in tali dispōne admistrant̄ q̄ sunt debiliora sic olibanū z farina fabaꝝ zc. eo q̄ ista sunt puissime siccita tis z q̄si tēpamentū caloris hn̄t vt dr̄. 3°. d igenio sanitatis Et si corp⁹ fuerit siccū: z vlc⁹ humiduz valde: tūc nec̄arie sunt medicine vehemētissime exiccatōis. z rō h⁹ ē. qr tūc cueniūt rōne cplonis nālis. z rōne vlceris cū cpatiōe ad medicinas faciētes nasci carnē. qr medicie faciētes nasci carnē desiccāt in p̄ gradu. iste āt desiccāt in. 3°. z. 4°. Et pp h qd hic dr̄ appz. qr talis medicia pp̄e z simplr nō dr̄ me dicia faciēs nasci: sz solū fz qd. quō āt hec fit dclaratio ei⁹ q̄rat̄ in his q̄ dcā sūt supra: sic aristologia oppoponacū. zc. qr ista sūt vehem̄tis exiccatōis fz q̄ Ga. ponit. 3. de ingenio. z i residuo. i. i vltimis duab⁹ dispōnib⁹: vt. s. vl qn̄ sūt ābo hūi da vl qn̄ sūt ābo sicca. s. corp⁹ z vlcus sunt nec̄arie medicine medie. sic yreos zc. Et rō h⁹ ē. qr in talib⁹ duabus dispōni bus cpetūt medicine mediocriter exiccatiue. cpetūt eniz medicie magis desiccatiue q̄ i dispōne pma. qr ibi ex pte corpis z vlceris cpetūt paꝝ desiccatiua. h āt ex pte corpo ris sic qn̄ sunt ambo sicca. vel ex pte vlceris sicut qn̄ sunt ābo hūida cpetūt forti⁹ desiccatiua: sz cpetūt in eis medi cine min⁹ dsiccatiue q̄ in scda dispōne: qr ibi tā ex pte cor poris q̄ ex pte vlceris cpetūt fortiter desiccatiua. hic aūt cpetūt solū rōne vni⁹. puta corpis vel vlceris. z iō in tali bus dispōnib⁹ cpetūt medicine: vt qr magis desiccēt q̄ il le q̄ admistrant̄ in dispōne pma. min⁹ aūt q̄ medicine ille q̄ admistrant̄ in 2ᵃ. nūc āt yreos z farina lupinoꝝ z orobi sunt medie in desiccatōe inter aristologiā z plātā oppopo nacis ex pte vna q̄ admistrant̄ in dispōne 2ᵃ q̄ min⁹ desic cāt q̄ ipsa z farina ordei z fabaruz z thus ex alia pte q̄ ad ministrent̄ in pma dispōne. qr z magis desiccāt q̄ ista: sic Gal. ponit. 3°. de igenio. z iō in talib⁹ dispōnibus z residuis sūt nec̄ie medicine: sicut yreos z farina lupinoꝝ z similia. Tūc seq̄t̄ illa ps (Et qn̄q̄ accidit zc.) In q̄ pte Aui. ponit qddā ingeniuz p qd docet reducere medicinas diminuti uas carnis: sic viride es z silia ad h vt faciant nasci carnē: z h p admistratōem reꝝ cⁿriaꝝ adinuicē zc. Dicit g̃. z qn̄z accidit zc. fiūt g̃ medicie pp exiccatōem sui vehemētē re tinētes sordiciē. qr pp vehemētē exiccatōez gn̄at̄ ibi cru sta. sub crusta āt retinētes sordiciē z phibētes mām̄. i. san guinē venire ad vuln⁹ siue ad vlcus. sanguis. n. ē mā ex q̄ caro dz gn̄ari: q̄re oz vt sit flos eris. s. qn̄ admistrat̄ i corpe ad faciēdū nasci vna decē partiuz ceroti qn̄ admistrat̄ in corpib⁹ q̄ sunt sicciora. qr sicciorib⁹ corporib⁹ cōueniūt sic ciora: vt dcm̄ ē pus. tūc pōt sic cponi cerotuz. R. cere olei ana. ℥. iiij. z. ℥. floris eris. ℥. i. z vna. iz. priū qn̄ admistrat̄ in corpib⁹ q̄ sunt hūidiora. qr humidis cpetūt min⁹ sicca: vt dcm̄ fuit pus. Et pōt tūc sic cponi cerotum. R. cere z olei. ana. ℥. v. z. ℥. z floris eris. ℥. i. Et opz vt seruet̄ in istis qn̄ pdi cta expiunt̄. hoc ē serua in istis medicinis ad cognoscēdū vtꝝ desiccāt nimis vel parū pdictū experimētū pus posi tum. z si tale cerotū desiccat nimis de flore eris. minue z adde aliqd de cera z oleo. Tūc seq̄t̄ illa ps.

¶ Senes egent medicinis in q̄bus est caliditas maior: z attractio fortior. Et cadūt in eis que sunt sicut pix z thus z farina ordei z faria faba rum z farina herbi z radix liliȷ: z aristologia z climia: z herba oppoponaci.

¶ In q̄ pte Auic. ostēdit quales medicine cpetūt senib⁹. z in h Auic. ondit q̄ ēt exiccatio medicine accipit̄ in respe ctu ad etatē: eo q̄ senes indigēt aliȷs medicinis gn̄atis q̄ pueri z iuuenes pter cām que dicet̄. Dicit g̃. senes egēt medicis zc. in q̄b⁹ caliditas ē maior supple q̄ me⁹ q̄ admi nistrant̄ in corpib⁹ pueroꝝ z iuuenū. ¶ Sz tu dices. h vr̄ eē fl̄m. qr dcm̄ fuit supra q̄ caliditas z friditas medicine gn̄atiue debēt esse siles oino cploni nāli mēbri. Et assimi lēt calīn valde calido. z frido valde fz valde. Cū g̃ cplo nālis senū sit frida z frigidior cplone nāli pueri z iuuēis. g̃ medicie gn̄atiue i eis debēt eē fride z fridiores q̄ medi cine pueri z iuuenis. ¶ Ad h est dōm q̄ illud argᵐ optie arguit q̄ q̄tū ē p se z rōne cplonis nālis medicine gn̄ati ue senum debēt eē fridiores: sz h impedit̄ p accn̄s. vn̄ ex acciti dz eē in medicis eoꝝ maior calitas. z rō hui⁹. qr ge neratio carnis fit ex inuiscatōe nutrimenti. puta sanguīs cū nutrimēto. nunc āt caro senū ē dura z dēsa. z ideo diffi culter fit in eis inuiscatio. Cū g̃ calīn sit aperiens poros: e rarificās carnē idcirco medicine senum debēt eē calidio res: vt in eis melior possit fieri inuiscatio nutriētis cū nu trimēto. z p c̄ns carnis gn̄atio. Iteꝝ in eis dz esse attritio fortior vl exiccatio fortior. vtraq̄ lr̄a pōt eē va. nā z in eis dz eē attractio fortis. z rō qr gn̄atio carnis fit ex sanguine sicut ex mā. nūc aūt in senib⁹ ē pauc⁹ sanguis. z iō indigēt medicis attrahētib⁹ sanguinē ad vlc⁹ plus q̄ in aliȷs etati bus. Iterū ēt in eis dz eē exiccatio fortis. qr cplo eorū na turalr sicca ē. z cadūt in eis q̄ sunt sic pix zc. Deīn cū dic.

¶ Et quando phibet̄ medicina a iuuamēto de clina ad aliā. cum ergo fit difficilis curet̄ cum eo qd est pprium vlceribus.

¶ Aui. ponit duos canō. obseruādos. vnū ponit circa medi cinā generatiuā aliū circa vuln⁹. 2ᵐ ponit ibi (Cū g̃ fit dif ficilis) Dicit g̃. Et qn̄ phibet̄ medicina a iuuamēto decli na ad aliam. illud pōt duplr exponi. vno⁹ vt referat̄ ad medicias diuersoꝝ graduū: vt dicat̄ sic. Et qn̄ phibet̄ me dicina a iuamēto. s. qr nimis desiccat vel parū dsiccat. decli na tūc ad aliā alteri⁹ gn̄is q̄ plus vel min⁹ desiccet. Alio⁹ pōt exponi h referēdo ad medicinā eiusdē gn̄is: vt intelli gat̄ sic. Et qn̄ phibet̄ medicina a iuuamēto. non qr sit ni mis vel paruz desiccatiua: sz forte qr fuisti vsus ea nimio tpe. Dicit. n. Auic. in p̄. fen 4ᵃ. q̄ in medicatōe vni⁹ egritu dinis debem⁹ pmutare medicias: eo q̄ ab assuetis non fit passio declina tūc ad aliā. s. īsuetā: sz nō alteri⁹ generis. im mo eiusdē gn̄is. qr vtraq̄ dz eē tm̄ desiccatiua. Tūc Aui. ponit aliū canonē q est circa vuln⁹ dicēs. Cū g̃ fit difficilis supple curatio isti⁹ vulneris. tūc curet̄ cū eo qd est ppriuz vlcerib⁹. qr tale vuln⁹ forsitan iā trāsiuit ad vlcus malū. difficile pter aliquā cām extraneam. Et iō tūc pro cura eius recurrendū est ad curam vlcerum de q̄bus postea lo quet̄. z nos exponemus si de⁹ voluerit.

¶ De curatione vulnerum alsebigi. idest que sunt in capi te. CAPI. XII.

Regimen quidem ossis in eis z qd ac cidat ex accidentibus eorum timidis iam dcm̄ est in ca. ossiū z algebra.

¶ In hoc caplo Auicēna determinauit de curatōe vulneꝝ capitis que sunt absq̄ lesiōe ossis fm̄ q̄ lr̄a dicit. Dicit. n. caplz d curatōe vulneꝝ alsebigi. i. vulneꝝ q̄ fiūt in capite. Cā aūt quare Auic. in hoc tractatu descēdit spālr ad vul nera capitis magis q̄ ad vulnera aliorūz membrorū pōt esse hec: vt mihi vr̄ ad presens. qr vulnus capitis quod est cū lesiōe ossis z fractura diuersificat̄ a vulnere alioꝝ mē

broꝝ que sunt sine lesiōe ossis fm q appebit in caº. de fractura cranei. ne g̃ aliqs crederet q eodez mō diuersificarēt cura vulneruz capitis q̃ sūt sine lesiōe ossis a cura vulnerū alioꝝ mēbroꝝ q̃ sunt ēt sine lesiōe ossis sicut diuersificatur cura vulnerū capitis cum lesiōe ossis a cura vulnerū alioꝝ membroꝝ. Idcirco Aui. hic in isto tractatu introduxit istud capl̃m. qd̓ est de curatione vulnerum capitis sine lesiōe ossis. ⁊ dato q os discooperiat̄ vt ondat q eadē est cura istoꝝ sicut ⁊ reliquoꝝ. ⁊ diuidit̄ istud cap. in tres partes. In pma parte ōndit qd̓ dcm̄ est de vulnerib⁹ capitis in alio loco. 2º ipse exeqtur de cura vulneruz capitis fm q de eis intēdit. s. vt sunt absq̧ lesione ossis. ⁊ 3º repetit qd̓ pmo dixerat. 2ª ibi (Uerū in curatiōe) 3ª ibi (Et reliquū regimē ⁊c̃.) Dicit pmo. Et regimen qdem ossis. i. vulnerū q̃ sunt cū lesiōe ossis qd̓ accidit ⁊c̃. iam dcm̄ ē. i. iā dicet̄ in capº. ossium ⁊ algebra. i. ⁊ restaurationis. q2 dictū est de istis talib⁹ vulnerib⁹: ⁊ de accn̄tibus ipsoꝝ in caº. de fractura cranei sufficiēter. Deīn cū dicit.

Uerū icarnatiuis vlceruz coꝝ: ⁊ q̃ sunt extra ea sufficiūt q̃lib3 medicine exiccatiue leues pulverizare sup ea ex medicina. Et medicina q̃ est fcā ex aloe. ⁊ myrrha ⁊ olibano ⁊ sanguie draconis. ⁊ simil̄r medicine leues p̄dicte i vulneribus. Qz si fuerit illic cursus sanguis. tūc curet̄ cū eo qd̓ diximus in cap. fluxus sanguinis. Et o3 vt cibet̄ hn̄s eā cerebellis gallinaruz assatis q̃tū possīe est. ipsa. n. fm q testificant̄ qdā confortāt cerebꝝ ⁊ retinēt sanguinis fluxū: l3 sit in eis snīa alia. Et simil̄r aq̄ granati muzi. ⁊ emplastrat̄ cū virga pastoris. Et d̓ medicis bōis ad vuln⁹ ⁊ sanguinē ē vt sumat̄ frumēti puꝝ siccū. ⁊ terat̄ ⁊ pulverizet̄ desup ⁊ nō humectet̄.

Uerū in curatōe. i. in cura vulnerū capitis fm q de eis hic intēdit. Et ista ps diuidit̄ in duas. q2 talia vulnera aut sunt sine cōtusiōe aut cū cōtusione. p̄ ponit curā ipsoꝝ: vt sunt sine cōtusiōe. 2º vt sunt cū cōtusiōe. 2ª ibi (Qd̓ autez phibet egritudinē) Prima ps posset diuidi in plures particulas: s3 nō est vis. Dicit g̃. verū icarnatiua vlceꝝ. i. vulnerū coꝝ supple nō cōtusoꝝ: ⁊ que sunt extra ea. i. extra ossa h̓ est q sunt sine lesiōe ossis sufficiūt quelib3 medicine leues. dicit leues p cōparatiōem ad medicinas q̃ competūt vulnerib⁹ capitis que sunt cū lesiōe ossis. q2 ibi ꝯpetunt medicine fortiores eo q os est mēbꝝ sicci⁹ q̧ caro. ⁊ sil̄r medicine leues. i. nō multū desiccatiue p̄dicte in vulnerib⁹. i. in p̄dictis capl̄is de vulnerib⁹ supple. sufficiūt ēt in istis vulnerib⁹. Et ex hoc app3 q cura istoꝝ vulnerum eadē est cum cura p̄dictoꝝ. q2 sicut ibi ꝯpetit desiccatio ⁊ ꝯglutinatio p medicinas incarnatiuas exiccatiuas etiam ita hic: s3 curatio vulneꝝ capitis cū lesiōe ossis multū diuersificat̄ a curatiōe vulnerū alioꝝ mēbroꝝ fm qd̓ apparebit in suo capº. Qd̓ si fuerit illic fluxus sanguis curet̄ cū eo qd̓ dixim⁹. i. dicemus. ⁊ o3 vt cibet̄ l3 in eis sit sūma alia. i. l3 in talib⁹ restrictio fluxus sanguis habeatur ex sūma alia. q2 ex sūma que dcā est in capº. fluxus sanguis. Et sil̄r aqua granati muzi. dicit muzi q2 granatū ē triplex. qddā3 est dulce. qddā acre. ⁊ qddā nō dulce nec acre. istud vocatur muzi. ⁊ emplastret̄ cum v̓ga pastoris. est cardus siluester. ⁊ de medicis bonis ad vuln⁹ cū sanguine. i. ad exiccādum vulnus. ⁊ ad restringēdū sanguinez ē vt accipiat̄ ⁊c̃. ⁊ nō humectet̄. s. cu3 oleo vel aliquo liqdo. imo ponat̄ sicut frumentū puꝝ siccū. Deinde cū dicit.

Qd̓ aūt phib3 egritudinē ē emplastratio cū farina or. ⁊ silia ꝯfectis cū isopo hūida: ⁊ sil̄r cum sauic ordei cū calamēto: ⁊ ꝯfert attritioni ei⁹. ⁊ reliquū regimē sumat̄ ex cap. ossiū.

Auic. ponit curā vulneꝝ istoꝝ vt sunt cum ꝯtusiōe. ⁊ dicit. qd̓ aūt phibet egritudinē. i. apā qd̓ supple fit ex contusione est emplastatio cum farina ordei ⁊ silia. ⁊ vtrūq̧ est verum. si dicat silia. tūc planum est. ⁊ dicit. Et cōfectis cum ysopo hūida. qd sit ysopus humida dictu3 est pus. ⁊ simil̄r supple emplastrū cū sauic ordei. i. farina ordei: ⁊ cum calamēto. i. cū nepita ⁊ cōfert ⁊c̃. Et videte signanter exposui. Qd̓ aūt phib3 egritudinē. i. apā factum aut futuꝝ fieri ex cōtusione. q si vellemus prohibere apā qd̓ fit in vulnere simplici nō fieret cū istis. imo fit cum redoleon ⁊ alys repercussiuis: s3 in ꝯtusiōe fit cū resolutiuis ⁊ mollitiuis lenibus. q2 sic curat̄ ꝯtusio ⁊ apā factū vel futurū fieri ex cōtusione fm q app3 ex sequēti tractatu. Et intellige ēt cu3 dicit. qd̓ aūt phib3 ⁊c̃. i. factis vlib⁹. s. flōmia ⁊ farmacia: ⁊ vti dieta tenui vsq̧ ad dies aliquot. Tūc Auic. repetit qd̓ pmo dixit dicēs. ⁊ reliquū regimē. i. regimē alioꝝ vulneꝝ puta eoꝝ que sunt cū lesiōe ossis sumat̄ ex caº ossiu3. i. ex capº. fracture cranei. ⁊ hoc est qd̓ dicit.

Tractatus scd̓s de excoriatione ⁊ attritione ⁊ contusione ⁊ torsiōe ⁊ casu ⁊ offensione ⁊ disruptiōe ⁊ fluxu sanguinis ⁊ silibus illis. De fmonib⁹ vlib⁹. CAP. I.

Iam sciuisti in lib. prio q̃ sit intentio ꝯtusiōis ⁊ attritiōis. Cōtorsio aūt est vt sit mēbꝝ separatū a iunctura sua separatiōe nō ꝯpleta: neq̧ apparēte manifesta: q̃re est dislocatio. ⁊ eguamē qdē ē īfra torsiōem ⁊ ē q̃si aliq̃tulū tēsiōis cōmouēs ligamētū i iūctura: ⁊ qd̓ ꝯtinet̄ d̓ eo in carne. ⁊ si cū eo fuerit aliq̃tulū separatōis erit torsio.

In p̄cedēti tractatu determinauit Auic. de solōne continuitatis que dr̄ vuln⁹. ⁊ in isto tractatu determinat de solutione ꝯtinuitatis que dr̄ attritio vel ꝯtusio ⁊ cōtorsio ⁊ excoriatio ⁊ silia. Circa hoc aūt Auicē. sic p̄cedit. q2 ponit pmo qddā capl̄m in quo. q2 ꝯtorsio ⁊ contusio ⁊ attritio ⁊ eguamē multū ꝯueniūt. ponit drīam iter ista ⁊ ōndit etiā a quo p̄dictoꝝ morboꝝ est īcipiēdum. 2º exeqtur de p̄dictis ⁊ cura ipsoꝝ. 2ª ibi (Qn̄ accidit lacerto) In p̄ capitulo Auic. duo facit. q2 p̄ ponit drīam iter illa ōndēdo qd est vnūqdq̧ ipsoꝝ. 2º ōndit a quo d3 icipere in p̄sequēdo de ipsis. 2ª ibi (Illud aūt qd̓ volumus) Prima ps h3 q̃tuor dicta. In p̄ dicto remittit nos ad ea q̃ dcā sunt in lib. p̄ de ꝯtusione ⁊ attritōe. 2º ōndit qd est cōtorsio. 3º ōndit quid ē eguamen. 4º ponit opiōnem quorūdam medicoꝝ circa vnū illoꝝ noīum. 2ª ibi (Cōtorsio āt) 3ª ibi (Et eguamē) 4ª ibi (De hoibus sunt) Dicit g̃ p̄. iā3 sciuisti in lib. p̄. f. fen 2ª. capº. de egritudinib⁹ solōnis ꝯtinuitatis. in illo. n. capº. ponit omnes spēs solōnis cōtinuitatis. ⁊ iponit ēt eis noīa q̃ sit itentio cōtusiōis ⁊ attritōis. q2 ibi sciuisti q contusio siue attritio ⁊ solō ꝯtinuitatis accn̄s lacerto fm numeru3 multū. ⁊ hoc siue talis solō ꝯtinuitatis sit manifesta: sicut est in attritōe cum vulnere. siue illa sit solō continuitatis imanifesta. ⁊ sit solu3 iterius inter partes lacerti sicut cōtusio simplex sine vulnere. Dico aūt fm numerū multū. nā in hoc drt ꝯtusio vel attritio a vulnere. q2 vulnus qdlibet est vnica solō continuitatis. Et causa huius est. q2 vulnus fit a re icidente acuta: sed quelibet contusio est solutio cōtinuitatis multi numeri. Et causa huius est. quia fit a re obtusa. res autem obtusa soluit continuum. quia dilacerat. ⁊ ideo facit multu3 numerum solōnis cōtinuitatis.

Differt etiã ɔtusio a vulnere in alio ſm ꝙ videbiť in ſeq̄n ti cap°. Tũc Auic. oñdit qd eſt cõtorſio. ⁊ dicit (Contorſio aũt eſt ⁊c.) Quare ē diſlocatio ſupple quedã. q2 ē diſlocatio incõpleta ⁊ ſm qd. tũc oñdit qd ē eguamē. dicēs eguamē qdez ē īfra torſiõez. q2 ē minor remotio q̄ꝫ ſit ɔtorſio. vñ eguamē ē q̄dã extēſio ligam̄ti. ⁊ ſi cũ eo fuerit aliq̄ꝫ tũ ſepatõis erit contorſio. ꝧ eſt dr̄e ꝙ ſi vltra talē ɔtorſionez ligamēti ſit ſepatio aliq̄ a iũctura. tũc p eguamē compleť torſio. q2 eguamē eſt via ad torſiõez q̄ ē īfra ipaꝫ. Sic ḡ ex dictis appꝫ qd ſit ɔtuſio vel attritio ⁊ ɔtorſio ⁊ eguamē. ⁊ pp hoc appꝫ ēt dr̄ia iſtoꝝ adinuicē. cũ qditates reꝝ ſunt cãe dr̄ie ipſarũ. Deiñ cũ dicit.

¶ Et de hoībus ſunt q noīant īrentionē quam noīauim⁹ torſionē noīe cõmuni. ⁊ de hoīb⁹ ſũt q noīant torſionē ſepatiõem vni⁹ duoꝝ laterũ lacerti: ſicut vni⁹ duoꝝ laterũ lacerti vole manus: ⁊ traſcere cum adherētia lateris alteri⁹. q̄ꝫ uis ſeparatio ſit apparēs.

¶ Auic. ponit opionē medicoꝝ circa hoc nomē torſio vel ɔtorſio. ⁊ vult dr̄e ꝙ qdã appellãt torſionez noīe cõi. ſ. ad extenſiõez. ſ. q vocať eguamē: ⁊ ad diſlocatõez nõ itegrã. Alij ãt ſunt q appellãt torſiõez ſolũ talē ſepatiõez iuncture nõ itegrã. vñ p̄mi appellãt torſiõez ſicut gradus. ſcdi ãt ſicut ſpēm diſtinctã ad eguamē. ꝧ intēdit dr̄e Aui. nec approbat nec iprobat aliq̄ꝫ iſtaꝝ opionũ. q2 noīa ſunt ſignificatiua ad placitũ. vñ de noīb⁹ nõ ē curãdũ dũmõ intētiones reꝝ hēanť ſicut dicit Auic. alibi. ⁊ Ga. in multis locis. ¶ Hic aũt ē aduertēdũ vnũ. ſ. ꝙ q̄tuor ſũt diſpõnes egritudinales ſit⁹ q̄ iũcture pñt accidere: vt Auic. ponit in tractatu de diſlocatõe ca° p̄. Una ē diſlocatio: ⁊ ē qñ vnũ os ſepať ab alio ſepatõe itegra. alia ē ɔtorſio: ⁊ ē qñ ē ſeparatio nõ itegra. 3ª eſt eguamē: ⁊ ē extēſio ligamēti iuncture. 4ª ē elõgatio ligamēti iũcture qñ. ſ. addiť ſup lõgitudinez nalē. ⁊ hoc fit magis ab hũiditatib⁹ viſcoſis faciētibus lubricare iũcturas: ⁊ ab alijs cãis q̄ Auic. ibi ponit. mõ Aui. in ꝧ tractatu itendit ſolũ ad curã cõtorſiõis ⁊ eguamē: ⁊ in vno cap°. ponit poſtea curã ipſoꝝ: q2 eadez eſt q̄ſi cura vtriuſq3. ſ3 de alijs duabus egritudinib⁹ ⁊ curis ipſaꝝ determinat in tractatu de diſlocatiõe. Deiñ cũ dič.

¶ Illud aũt qd̄ volumus p̄mittere ⁊ loq de eo in primis eſt ɔtuſio q̄ accidit lacertis in medio eoꝝ ⁊ attritio in extremitatib⁹ ipſoꝝ.

¶ Auic. oñdit a q̄ p̄dictoꝝ morboꝝ ē incipiendũ pſeq: ⁊ pꝫ qd̄ dicit. Et videre p ꝧ qd̄ dicit. Eſt cõtuſio q̄ accidit lacertis in medio eoꝝ: ⁊ attractio in extremitatib⁹ ipſorũ. Videť Auic. notare aliq̄ꝫ dr̄iam inter ɔtuſionē ⁊ attritõem. q2 cõtuſio vř qñ accidit in medio lacerti. attritio ãt qñ accidit in extremitate ipſi⁹: nõ tñ ē magna vis. q2 attritio poteſt appellari ēt illud qd̄ accidit in medio lacerti. ſič Aui. ēt dicit in p̄ lib. ſen. 2ª. cap°. de egritudinib⁹ ſolonis cõtinui. ⁊ ſiue ita ſit ſiue nõ tñ eadē ē cura vtriuſq3. ⁊ iõ ambo ſub eodē cap°. determinanť. ¶ Sꝫ eſt vlteri⁹ intelligēduꝫ ꝙ attritio ſiue contuſio q̄ accidit lacerto põt accidere ei aut magis ex p̄te carnoſa: aut magis ex p̄te neruoſa. mõ ꝧ aui. itēdit pſeq de cõtuſiõe q̄ accidit lacerto a p̄te carnoſa. q2 de cõtuſiõe ⁊ attritõe neruoꝝ determinat Auic. in tractatu ſequenti de ſolone continui neruoꝝ ⁊č.

¶ De contuſione ⁊ attritione. CAP. II.

Quando accidit lacerto: vt cõtũdat accidit ex hoc iter p̄tes ei⁹ nũer⁹ ſolonis ɔtinuitatis. ⁊ mĺtotiēs effũdiť ad ipꝫ ſanguis plim⁹ ex quo apať.

¶ In p̄cedēti cap°. Auic. oñdit dr̄iam iter quoſdã p̄dictoꝝ morboꝝ. ⁊ oñdit ēt a q̄ erat icipiēdũ. Nũc Auic. exeqť de curis ipſoꝝ morboꝝ. ⁊ icipit p̄ a ɔtuſiõe ⁊ attritiõe ſm ꝙ p̄us dixit ſe iccepturuꝫ. ⁊ iſta p̄s põt diuidi in p̄tes duas. q2 cõtuſio ⁊ attritio aut ſũt. ſ. ſolũ cũ leſiõe mēbroꝝ exteriorũ qb⁹ obuiat cã ɔtũdēs. aut ſũt cũ leſiõe ēt mēbroꝝ interioꝝ. Prio ḡ determinat de ɔtuſiõe ⁊ cura ipſi⁹ ſm ꝙ ei⁹ leſio p̄tinet ſolũ ad mēbra exteriora. 2° determinat de cõtuſiõe ⁊ cura ipſi⁹ ſm ꝙ ei⁹ leſio p̄tinet ēt ad interiora. 2ª ibi (Caſus ⁊ offenſio ledũt ⁊č.) Prima p̄s diuidiť in p̄tes duas. in p̄ª p̄te vt mihi vř oñdit effect⁹ cõtuſiõis: ⁊ neceſſitatē feſtinatõis ad curãdũ contuſionē ⁊ attritõem. in 2ª p̄te ponit curã ipſi⁹. 2ª ibi (Nõ repiť in plib⁹ ⁊č.) Pria p̄s diuidiť i p̄tes tres. in p̄ª p̄te oñdit effect⁹ ɔtuſiõis. in 2ª p̄te oñdit necītatē feſtīatõis ad curãdũ ipaꝫ. in 3ª p̄te tãgit icidētalř aliqd de cura ipſi⁹. 2ª ibi (Et pauciores ei⁹ diſpoſitiões) 3ª ibi (Et nõ oꝫ ⁊č.) Dicit ḡ. qñ accidit lacerto ⁊č. ꝧ .n. declaratũ fuit p̄us. ⁊ ꝧ ē vn⁹ effectus accñs ex ɔtuſiõe. ⁊ tũc põit aliud: qd̄ ēt accidit ex ɔtuſiõe dicēs. ⁊ mĺtotiēs effũdiť ad ipꝫ. ſ. ad mēbꝝ ɔtuſuꝫ ſanguis plim⁹ ex q̄ apať. ¶ Intellige aũt ꝧ ꝙ iſta effuſio ſanguis põt eē ⁊ ex membris alijs: ⁊ ex ruptura vene in mēbro illo effũdiť ſanguis ex mēbris alijs ad mēbꝝ cõtuſum plus q̄ꝫ ad mēbꝝ vulneratũ. q2 in ɔtuſiõe accidit exigu⁹ dolor: ⁊ ſatis maior q̄ꝫ in vulnere eo ꝙ in ipſa fit maior dilaceratio carnis: q̄ꝫ in vulnere. nunc autem dolor ē maxima cauſa attractionis ſanguinis ⁊ ſpiritus ad locum dolentem q2 ad locum dolentem concurrũt ſpũs ⁊ humores: vt dicit Gal. de igenio ſani. in multis locis. ⁊ pp hoc citius ex ꝧ põt accidere apatio in ɔtuſiõe q̄ꝫ in vulnere. ¶ Põt ēt eſſe iſta effuſio ſanguinis ex q̄ accidit apatio ex ruptura vene in mēbro illo. q2 qñ accidit contuſio: tũc rũpiť vena in illo mēbro. ex vena ãt rupta exit ſanguis. ſanguis ãt ille retineť ibi cũ non ſit fcã ibi ſolo cõtinui ex̄. ſ3 itus. in vulnere ãt licet rũpať vena: tñ ille ſanguis nõ retineť ibi ſm p̄ſmũ. q2 exit p orificiuꝫ vulneris. ¶ Iterũ ēt dato ꝙ in ɔtuſiõe rũpať caro exteri⁹ adhuc tñ ſanguis ibi retineť. q2 pp ɔtuſiõem ɔculcať ⁊ ɔſtringiť caro ⁊ ſanguis. in vulnere ãt fcõ cũ re incidēte nõ cõculcať. ⁊ iõ nõ ſic reſtringiť ibi ſanguis ſicut in ɔtuſiõe. talis ãt retētio ē cã apatõis. ⁊ pp ꝧ bñ dixit Aui. in ɔtuſiõe. Et multotiēs effundiť ad ipm ſanguis ⁊č. q2 ꝧ accidit magis ibi q̄ꝫ ĩ vulnere. ſ3 ēt aliqñ hoc accidere poſſit in vulnere ſm ꝙ dcm̄ fuit p̄us. Deiñ cũ dicit.

¶ Et pauciores ſunt ei⁹ diſpõnes in qb⁹ nõ aggregeť ad ipm ſanguis ⁊ putrefiat: qñ plimũ ĩperať ei⁹ reſolõ p poros. ⁊ pp̄rie p poros qui ſunt ɔſtricti cõſtrictiõe ipellēte ab illo qd̄ facit cõtuſionē exteri⁹: ⁊ a ɔſtrictiõe accñte ex apate iterius. Et pp illud ſi nõ ſuccurať rei in ea p̄ducit ad corruptiõem mēbri.

¶ Auic. ponit necītatē feſtinatõis ad curãdũ attritõem ⁊ ɔtuſionē. ⁊ cũ ꝧ ēt inuit a quali cura ē incipiēduꝫ in ipſis. ¶ Et põt diuidi hec p̄s in duas ſꝫ ꝙ duo ponit pp q̄ opꝫ feſtinare icipe a cura ipſi⁹. ⁊ p q̄ ēt inuiť a q̄li cura eſt incipiendũ. 2ª ibi (Et fortaſſe ⁊č.) In p̄ma parte Auicē. vult dicere ꝙ in pluribus diſpoſitionibus in cõtuſione aggregať ſanguis. ⁊ huius ratio prius dicta eſt. talis autem ſanguis aggregatus putreſcit ſi nõ reſoluiť per poros. q2 quãdo ſanguis effundiť extra venas nõ ſecundum naturam neceſſe eſt putrefieri ⁊ in ſaniē verti: vt dicit Hyp. ⁊ ꝧ dico ſi nõ reſoluiť per poros. nũc aũt in cõtuſione talis ſanguis difficulter reſoluiť. ⁊ ratio hui⁹ eſt p̄pter conſtrictionem pororum. ¶ Nam pori ſunt ibi cõſtricti dupĺr. p̄mo qdem ab illo qd̄ facit cõtuſionē exteri⁹. q2 impellit ⁊ com

culcat poros carnis. 2° est ibi constrictio ex apāte qḋ accidit iter carnē. nā oē apa opilat poros pp repletōēȝ quā facit. vt dcm̄ fuit ṗus in cap°. de cācrenis. q: g ē ibi talis constrictio poroꝝ idcirco difficulter resoluiť tal' sanguis. ⁊ h vlt dre aui. ibi. Qm̄ p̄lm sepať ei⁹ resolō. ⁊ ṗpē p poros ⁊c. q: ergo ē difficilis in ea talis resolō sanguis ꝑpter h si nō succurať in ꝯtusiōe tali sanguini cū medicinis resoluentibus q̄ postea diceń ꝑducet ad corruptiōēȝ mēbri. ⁊ talis sanguis hic ꝯculcabiť ⁊ putrefiet. putrefact⁹ aūt putrefaciet mēbꝝ. Sic g̃ p hoc appȝ necessitas festinatiōis ad curandū talē ꝯtusionē. ⁊ ēt a q̄li cura icipe debem⁹ q̄tuȝ ad medicinas locales. q: dbem⁹ icipe vꝑlimū a resolōne talis sanguinis ibi ꝯgregati. Deide cū dicit.

¶ Et forasse excoriatio seqtur casum ⁊ offensionem. quare oȝ vt ꝑpareť ad curatōem eius: vt non cancceretur.

¶ Auic. addit qḋdā aliud qḋ ēt necessitat festinare curam cōtusiōis. i. resoluere. ⁊ dicit. Et forasse excoriatio seqť casum ⁊ offensionē. i. ꝯtusionē ⁊ attractionē. vn̄ h Auic. pōit spēȝ p gn̄e. q: casus ⁊ offēsio st̄ spēs ꝯtusiōis ⁊ attractiōis. q: ꝑpe dr casus ⁊ offēsio qn̄ ē attractio i exteriorib⁹ cū lesiōe ēt mēbroꝝ iterioꝝ. ¶ Et itellige ab aui. h p excoriatōēȝ n̄ solū excoriatōȝ cutis: ſȝ ēt solōnē ꝯtiui q̄ fit i carne: sicut qn̄ fit ꝯtusio cū vulnere. mō tūc qn̄ talis solō ꝯtinuitatis associať cū ꝯtusiōe. tūc oȝ vt ꝑpareť ad curatōēȝ ei⁹. i. ad resolōnē talis sanguinis ꝯgelati vt nō cācereť. i. ne talis excoriatio vel vuln⁹ fiat cācrena. q: vulnera vel excoriatōēs stati putrefiūt ⁊ cācerant qn̄ in eis sanguis cōculcať si nō cito resoluiť. Tūc seqť illa ps.

¶ Et oportet vt administratio fiat in attritione cum reditiōe continuitatis villoꝝ incisoruȝ. immo ad sedandum dolorem.

¶ In q̄ pte Auic. tāgit icidenter aliqd de cura ꝯtusiōis. ondit. n. in gn̄ali qd oȝ fieri ⁊ qd nō. ⁊ in h ēt ondiť dr̄ia ꝯtusiōis ⁊ vl̄neris. Diť g̃. Et nō oȝ vt admistratio fiat in attractōe cū reditōe solōnis cōtiuitatis villoꝝ icisoꝝ ⁊c. ¶ Ad euidentiā cui⁹ ē itelligendū ꝙ in ꝯtusiōe ē solō cōtinuitatis: vt dcm̄ ē ṗus. mō cura ṗ° ⁊ p se solōnis cōtinuitatis est vnitio. q: h sumiť ab accn̄tia morbi. ⁊ iō cura ꝯtusiōis q̄tū eēt ex pte huius eēt cū reditōe ꝯtinuitatis: ſȝ ibi est aliqd ipediēs. s. sanguis ⁊ hūor ꝯstrictus: ⁊ pp h nō oȝ vt administratio cure fiat in attractōe cū reditiōe solōnis cōtinuitatis: sicut fit in vulnere. q: in vulnere nō ꝯculcať sanguis sic h: ⁊ si aliqn̄ ꝯstrigať ⁊ ꝯculceť ibi sanguis: sicut fit qn̄ cū vulnere associať ꝯtusio. tūc stati ipediť cura vulneris: sicut dcm̄ fuit ṗus. ⁊ pp h bn̄ dicit Auic. ⁊ nō oȝ vt administratio fiat in attractōe cū reditōe solōnis ꝯtinui villoꝝ incisoꝝ: nō itelligas icisoꝝ vulneratoꝝ: ſȝ itelligas incisoꝝ. i. cōquassatoꝝ. q: qn̄ caro ꝯtūdiť. tūc villi q sunt in ea ꝯq̄ssanť ⁊ dilacerant. Uel si tu velles itelligere icisoꝝ. i. vulneratoꝝ. tūc itelligereť h d vulnere cū q̄ eēt ꝯtusio. ⁊ ēt i tali vl̄nere n̄ ꝑcedim⁹ suēdo ⁊ icarnādo vt dcm̄ fuit ṗ⁹: ſȝ ṗª expō credo ꝙ sit meliō. q: ē gn̄al' ad h. s. siue sit ibi vulnus siue nō. imo ad sedādū dolorē. ¶ Sȝ tu dices. nōne ēt in vulnere debem⁹ ēt sedare dolorē cum dolor sit cā apatis qḋ ꝓhibet curā vulneris. Dico ꝙ in ꝯtusiōe idigemus magis sedatōe doloris q̄ȝ in vulnere. q: maior dolor accidit i ea q̄ȝ in vulnere: vt dcm̄ est ṗus. ⁊ ēt q: vt plus accidit in ea apa pp retētōēȝ sanguis: vt dcm̄ ē ṗus. Iteꝝ ēt alio mō idigemus mitigare doloreȝ in vulnere. ⁊ alio mō in ꝯtusiōe. q: in vulnere simplici mitigamus dolorē cum eis q̄ ꝓhibēt ⁊ repellūt ⁊ stipticāt. ita ꝙ sil' ꝓhibent apa ⁊ dolorē. ⁊ cōsolidāt: ſȝ in ꝯtusiōe debem⁹ mitigare doloreȝ cū his q̄ molliūt ⁊ resoluūt tepide q̄ sūt ꝯ̄ria curatiōi solōnis ꝯtinuitatis. q: in ꝯtusiōe sumiť cura a resolōne sanguinis q̄ fit cūȝ talib⁹ medicinis: ⁊ ēt a curatiōe apatis facit a cāis ṗmitiuis: q̄ etiā fit cū mollitiuis s̄m ꝙ appuit ṗus in ca°. de cura flegmonis. q: g̃ magis idigemus mitigare dolorē in cōtusiōe q̄ȝ in vulnere. ⁊ alio ēt mō mitigamus dolorē cū eis q̄ sunt ꝯ̄ria solōnis ꝯtinuitatis. In vulnere aūt cū eis que ꝯueniūt cure solōnis ꝯtinuitatis nisi esset vulnus ꝯpositū sicut declaratū fuit ṗus in cap°. de vulnerib⁹ idcirco dixit Auic. ⁊ nō oȝ vt admistratio fiat ⁊c. imo ad sedādū dolorē ⁊c.

¶ De cura. CAP. III.

Non reperiť in pluribus harū dispositionū in hac accn̄tia excusatio a flobotomia. imo opifices artis ꝑparant ad illud q̄uis sit corp⁹ mundū.

¶ In isto ca°. Auic. ponit curaȝ ꝯtusiōis ⁊ attractōis. ⁊ ista ps diuidiť in ptes duas. ṗ facit h. 2°. q: aliqn̄ glandule sequunť ꝯtusiōēȝ ponit curā taliū glādulaꝝ. 2ª ibi (Glandularuȝ āt curatio) ṗria ps diuidiť in ptes tres. ṗ ponit curā ꝯtusiōis ⁊ attractōis q̄tū ad vl̄ia. s. q̄tū ad cūatiōēȝ totius corpis. 2° ponit curā ipsaꝝ q̄tū ad localia. 3° ostēdit q̄lis ligatura ⁊ q̄lis ꝑparatio mēbri ꝯpetat in cōtusiōe ⁊ attractiōe. 2ª ibi (Et qn̄ fit flōmia) 3ª ibi (Ligatura āt q̄ administrať ⁊c.) Qḋ ṗ dicit Auic. pȝ nisi ꝙ ē dubiuȝ de illo vbo qḋ Aui. dicit h. ēt si sit corpus mūdū. dices tu. si corpus ē mūdū ad qd g̃ idigemus flōmia vel alia cūone corporis. Ad hoc ē dcm̄ ꝙ cūatio corpis fit duplr. q̄dā fit vt cuēteť sugfluus hūor in corpe. ⁊ talis cūatio fit in corpore pletorico vel cacochimo. Alia cūatio ē q̄ fit nō ṗncipaliter rōne cūonis: ſȝ potius rōne deriuatiōis ⁊ attractōis ad ꝯ̄riā ptē. ⁊ talis pōt fieri in corpe mūdo: vt si in eo accidat ꝯtusio. tūc q: pp doloreȝ mēbri ꝯcurrūt ibi spūs ⁊ humores q sunt postea ibi cā apatis. idcirco fit in eo flōmia: vt attrahanť hūores ad ꝯ̄riā ptē. dato ꝙ corpus sit mūdū ⁊ h ē qḋ dicit Gal. 13ª ꝑticula de igenio sanitatis. ⁊ nō solū in plenitudine corpis: veꝝ ēt eo tempato existe purgatio ꝯfert ꝑpter magnitudinē morbi. naȝ dolor ⁊ calor mēbri tumefacti sunt cā trahendi mām ad apa lȝ corpi sugfluitas humoꝝ nō sit. Deinde cū dicit.

¶ Et qn̄ fit flobotomia ⁊ festinať ad empl'a ꝓhibētia oppilātia n̄ accit ex eis illḋ qḋ ē necn̄ȝ ad curatōēȝ q̄ multū ꝯuenit. Et ē eoꝝ ꝓhibitio cū ifrīdatōē ⁊ stipticitate: aut cū vno eoꝝ.

¶ Auic. ponit curā ꝯtusiōis ⁊ attractōis q̄tū ad medicīas locales. Et ista ps diuidiť in ptes duas. ṗ ondit q̄ cura sit errōnea. 2° pōit curā rectā. 2ª ibi (Cū āt tardať id ⁊c.) Dicit g̃ ṗ. Et qn̄ fit flōmia ⁊c. nō accidit ex eis id qḋ ē necessariū ad curatōēȝ q̄ multū ꝯuenit. i. nō ē recta cura q̄ ꝯpetit s. repellere ⁊ ꝓhibere cū ifrigidatiōe ⁊ stipticitate: aut cū ifrigidatōe solū aut cū stipticitate solū. Rō āt h⁹ q̄re hec nō est cura recta ē habita ex ṗdictis: eo ꝙ i ꝯtusiōe sumiť cura a resolōne talis sanguis ibi ꝯstricti. Illa āt q̄ frigida sūt vel stiptica cōculcāt ibi plus sanguinē. talis āt sanguis ibi ꝯstrictus putrefit. putrefact⁹ aūt corrūpit ⁊ putrefacit mēbꝝ. ⁊ iō talis cura nō est cura recta. Deiñ cū dicit.

¶ Cū aūt tardať illud. ⁊ ꝑpat sanguis ad dispositiōēȝ solōnis. ⁊ times nocumēta ṗdcā necn̄ ē i curatōe ei⁹ extrahere sanguinē illū vt n̄ redeat apud ꝯtinuatiōem ad dispōnē ei⁹.

¶ Auic. ponit curā rectā ꝯtusiōis. ⁊ ista pars diuidiť in partes duas. q: ṗmo ponit que est cura recta cōtusiōis. ponit eñi ꝙ cura recta est resolutio ⁊ extractio talis sanguis cōgelati. scḋo q: talis resolutio ⁊ extractio potest fieri pluribus modis. ponit dupliceȝ modū resolōnis talis sanguis.

2ª ibi (Et si fuerit taliter &c.) Dicit ergo primo. Cũ aũt tardat̃ id .s. qḋ ↄuenit ad curã rectã: ⁊ ꝓperat sanguis .s. q̇ est ibi constrict⁹ ad dispõnẽ solonis .i. ad hoc vt soluat cõtinuum q2 qñ sanguis ibi aggregat̃ ⁊ nõ resoluit̃: ⁊ plus ibi cõstringitur. tũc putrefit: ⁊ ex putrefactione putrefit mẽbꝝ ⁊ cãcerat̃. ⁊ per ↄñs soluit̃ cõtinuitas mẽbri. Et times nocumẽta ꝑdicta .s. ꝙ putrefiat mẽbꝝ eius: vel cãceret̃: tũc neciũ ẽ in curatiõe ei⁹ extrahere sanguinez illũ: ⁊ hoc vel p medicinas vel p aliũ modũ resolonis sm ꝙ dicet̃ postea vt ñ redeat apud ↄtinuatõez ad dispõnẽ ei⁹. hoc est dicere. bñ dcm ẽ ꝙ necẽ ẽ extrahere illũ sanguinẽ. ⁊ hoc iõ vt talis sanguis nõ redeat ad dispõnẽ ei⁹ .i. ad dispõnẽ putrefactiõis apud ↄtinuatõez. ¶ Id põt exponi dupliciter vt mihi vr̃. vno° apud ↄtinuatõez .i. pp ↄtinuatõez .s. appõnis taliũ medicaminũ frigidoꝝ vel stipticoꝝ q̃ sanguinem ibi ↄculcãt. Alio° põt exponi apud ↄtinuatiõez .i. apud vnitõez solonis ↄtinuitatis q̃ fit in carne ex ↄtusiõe. si .n. nõ extraheret̃ ꝑ talis sanguis: sꝫ solũ ponerent̃ ibi medicine ↄstrictiue vt solo cõtinuitatis vniret̃: tũc apud talẽ cõstrictiõez sanguis ille reuerteret̃ ad putrefactiõez. ⁊ nõ ad icarnatiõez sicut fit i vulnerib⁹ pp cãs ꝑdictas. vt ergo talis sanguis nõ putrefiat: necesse ẽ extrahere ipm. Deinde cũ dicit.

¶ Et si fuerit taliter ꝙ sit posse vt resoluat̃ ꝓpter raritatẽ poroꝝ cũ embrocis aquarũ calidarũ ⁊ similiũ eis fiat. Et fortasse administratur super verberatos de illis q̃ diximus. Et iterũ cum medicinis carminãtib⁹ sanguinẽ mortuũ ⁊ oleis resoluẽtibus latitudinẽ: ⁊ vt dent̃ in potu deinde res adiuuãtes ad resolutionez fiat illud: ⁊ sis cõtentus illo. ⁊ ista mũdificatiua adiuuantia ad illud sunt sicut bdelliũ iudaicũ ⁊ cost⁹ ⁊ cẽtaurea maior: cũ syrupo acetoso: ⁊ vt adiuuet syrup⁹ acetosus iteꝝ ad illud cũ icisione.

¶ Dic Auic. postq̃ oñdit q̃ ẽ cura recta ↄtusiõis. q2 ẽ resoluere ⁊ aperire oñdit modũ resolonis. ⁊ diuidit̃ hec pars i ptes duas sm ꝙ duplicẽ ponit modũ resolutõis: quorum vterqꝫ ↄpetit in ↄtusiõe sm diuersaz dispõnẽ ipsi⁹: nã vn⁹ modus resolonis est p medicias tepidas ⁊ lenis caliditatis. ⁊ iste ↄpetũt qñ ↄtusio ⁊ solutio ↄtinui q̃ ẽ in ipa nõ est ꝓfunda: sꝫ ẽ supficialis ⁊ sanguis ibi coadunat⁹ nõ ẽ multus nec in pfũdo ↄstrict⁹. Ali⁹ ẽ modus resolonis p scarificatiõez ⁊ aperitionẽ ⁊ resolutiua fortia. ⁊ iste ↄpetit qñ cõtusio ẽ ꝓfunda ⁊ multa ⁊ sanguis ẽt ↄtusus ẽ mult⁹ ⁊ grossus ⁊ in pfũdo ↄstrict⁹. 2ᵐ modũ resolonis Auic. ponit cũ dicit (Et si nõ fuerit ita ⁊ fuerint resolutiões &c.) Prima ps diuidit̃ in tres. In pª pte ponit talẽ modũ resolonis. ⁊ in 2ª pte cõnumerat aliq̃s medicinas sm illũ modũ. ⁊ vtilizat ẽt cui⁹ ↄplonis debẽt eẽ. Et in 3ª pte oñdit vbi sufficit talis modus resolonis. 2ª ibi (Medicine vero) 3ª ibi (Et hec fortasse mensura) Dic̃ ergo p°. ꝙ si fuerit &c. ⁊ fortasse administrat̃ .s. sup ↄtusiõez de illis .s. medicaminib⁹ q̃ diximus sup verberatos. Dixit ãt fortasse. q2 nõ oẽs medicine q̃ cõpetũt ibi ⁊ hec: nec ẽt ille q̃ ↄpetũt: ⁊ pñt aliqñ admĩstrari ↄpetũt i oi ↄtusiõe: sꝫ ↄpetũt maxie i ↄtusiõe q̃ assilat̃ ↄtusiõi fcẽ a verberib⁹ ⁊ flagell' oleis resoluẽtib⁹ latitudinẽ. ⁊ olea resoluẽtia latitudinez sũt olea calã: sꝫ ñ mĩtũ tẽpate resolonis: sicut ẽ oleũ de aneto ⁊ oleũ de camõilla ⁊ similia. Et vt dent̃ &c. id addit icidẽtaliter. q2 de hoc magis loquet̃ i seqñti cap°.

¶ Medicie vero carminãtes sanguinez mortuũ sũt sicut faria ordei ⁊ isop⁹ hũida ⁊ silia ↄfecta cũ aq̃. Et forte est sicut calamẽtũ mõtanũ ⁊ sauic⁹ ꝓprie qñ cadit in capite. ⁊ ad vltimũ illud cui ẽ mollificatio cũ calitate subtili resoluẽte resolone subtili: ⁊ ex eis que exiccant exiccatiõe subtili: nã ea que sunt vehemẽtis resolonis ⁊ exiccationis cũ administrant̃ in ipressione eius resoluũt subtile ⁊ ispissant spissũ cũ exiccatiõe sua ⁊ opilãt poros iteꝝ cũ exiccatiõe sua.

¶ Dic Aui. cõnumerat aliq̃s medicias in spãli resoluẽtes sanguinẽ. ⁊ oñdit ẽt gñaliter cui⁹ ↄplonis debẽt eẽ. ⁊ pꝫ qḋ dicit. Et videte q2 Auic. nõ ponit aliqḋ emplm ↄpositũ in cõtusiõe. ¶ Nos possum⁹ ponere vnũ emplm valde cõe in ↄtusiõe sm cañ. quẽ Aui. ponit in lr̃a. ⁊ ẽ id. ℞. folioꝝ maluaꝝ ⁊ paꝝ absinthij: ⁊ elixent̃ in aq̃. deĩde ↄpĩta terant̃: ⁊ postea cũ sua decoctõe cũ farina ordei: ⁊ puluere semis lini: ⁊ fenugreci ⁊ folioꝝ camõille ad spissitudinẽ coq̃ in olla ⁊ vtere calefacto. ⁊ si põis ibi paꝝ furfuris subtil' erit ẽt bonũ. ⁊ ad silitudinẽ isti⁹ ẽpli potes ẽt mlta alia ↄpõere ⁊ facer̃ ea magl vl' min⁹ resolutia. hoc ñ ẽ nisi sꝫ discretõꝫ medici sꝫ necĩtatẽ quã videt sanguis resoluẽdi. Deiñ cũ dic.

¶ Et hec fortasse mẽsura excusat sollicitudinez in eo cuius cõtinuitas soluit̃ ꝓpe cutez: ⁊ in eo qḋ apparet non ꝓfunda.

¶ Oñdit Auic. vbi sufficit talis modus resolonis dict⁹. Et hec fortasse mẽsura .s. resolonis q̃ fit p calia tẽperate: excusat sollicitudinẽ &c. planũ ẽ qḋ dic. Deiñ cũ dicit.

¶ Et si nõ fuerit ita. ⁊ fuerint solutiões multe ⁊ ꝓfunde ⁊ longinque ab eo qḋ apparet nõ erit excusatio a scalpellatiõe ⁊ resoluat̃ qḋ resoluitur in apatibus ⁊ vlcerib⁹ malis: ⁊ eius qdem dispõ nõ est dispositio vberati. in vberato eni trahit̃ materia ad cutez. ⁊ cutis ẽ in via vlcerationis. Et in hoc si soluitur cõtinuitas ꝓfunde submerse: tũc illud nõ sperat̃: q̃propter necessariũ est administrare attrahẽtia cuꝫ fortitudine ⁊ ventosas ⁊ scalpellationez: ⁊ fortasse erit res maxima: ⁊ fiet ad apationẽ magnã exteri⁹ ⁊ aggregabit. ⁊ tũc oportebit vt festiet̃ ad aperiendũ ⁊ resoluendũ illud qḋ aggregat in eo saniẽ vt sedet̃ dolor cuꝫ eo qḋ facit pus: ⁊ resoluat̃ materia cũ apertione. illud .n. ẽ sm dispositionẽ aperientẽ: ⁊ vt aperiat̃ velocius cũ adiutorio curationis est saluius: ⁊ fortasse resoluũt eaꝫ medicine aperiẽtes absqꝫ saniositate ꝓprie quando adiuuant eas caliditas innata ⁊ pori. Amplius obserua medicinas predictas in ca. casus ⁊ offensionis.

¶ In ista pte Auic. ponit 2ᵐ modũ resolonis q aliqñ ↄpetit in ↄtusiõe. Dicit ergo ꝙ si nõ fuerit ita .s. ꝙ in cõtusiõe sit fcã solo ↄtinuitatis ꝓpe cutiz: ⁊ in eo qḋ appꝫ ⁊ p sꝫ fuerint solutiões multe: vt q2 sit fcã magna ↄq̃ssatio ⁊ ꝓfũde ⁊ longinque ab eo qḋ appꝫ nõ erit excusatio a scalpellatiõe. ⁊ hoc iõ vt egrediat̃ sanguis ibi ↄstrict⁹ q nõ posset resolui soluꝫ p medicinas ꝑdictas pp multitudinẽ ⁊ ꝓfũditatẽ ipsi⁹. ⁊ resoluat̃ qḋ resoluit̃ .i. ⁊ fiat resolo hũoris ibi ↄstricti post scalpellatõem sm modũ sm quẽ fit resolo in apatib⁹: ⁊ vlcerib⁹ malis. vt .s. ponant̃ vẽtose: sꝫ ẽt ꝙ ipse bñ dicit. ⁊ emplastra resolutiua ↄferũt ⁊ aperitiua. Et ei⁹ qdẽ dispõ non ẽ dispõ vberati. ⁊ dat cãm q̃re ista nõ similat̃ illi dicens. in vberato .n. trahit̃ materia ad cutim: ⁊ cutis ẽ in via vlce

rationis. ꝛ in hoc. i. in ꝯtusione vel in mēbro vbi fit ꝯtusio si soluit̄ ꝯtinuitas ꝓfunde submerse: tūc id nō sperat̄ idest tūc nō sperat̄ ꝙ trahat̄ materia ad cutē solū: ꝛ vlceret̄ solum cutis: sic fit in vberato. ꝛ sicut fit qn̄ cōtusio ē ꝓpe cutem q̄ assimilat̄ dispositioni verberati. imo attrahit̄ mā: ꝛ cōculcat̄ in ꝓfundo: q̄propter necīum ē hic administrare attrahētia cū fortitudine: ꝛ hoc vt trahat̄ mā ad exteriora: ꝛ nō ꝯulceretur iterius: ꝛ putrefaciat membꝝ ꝛ vētosas cū scalpellatiōe: sꝫ in cōtusiōe in qua soluit̄ ꝯtinuitas ꝓpe cutim non ē hoc necīum. qꝛ sanguis ibi resoluit̄ ꝑ resolutiua tēperate cū attrahat̄ ibi sanguis ad cuteꝫ solū: sicut fit in vberato. ꝛ ꝓpter hoc dicebat Auic. supra in ꝯtusione tali ꝙ fortasse administrant̄ sup eā medicīe quas diximus sup vberatos. ꝛ hoc ē ideo. qꝛ talis ꝯtusio assimilat̄ dispositioni vberati: sꝫ in ꝯtusione de qua loqtur hic nō sufficeret hoc ꝓpter cām dictā. Sic ḡ alius modus ē resolutōis ꝛ extractiōis sanguinis in ꝯtusione supra dcā: ꝛ in ꝯtusiōe de qua hic loqtur. Et fortasse erit res maxima. s. illa q̄ attrahit̄ ad istam ꝯtusionem. ꝛ fiet supple mā ad apostemationem magnā exteri⁹: ꝛ aggregabit. i. colliget ꝛ fiet exitura ꝛ dubelet: nō tn̄ aggregabit saniem verā ꝛ bonā: sed aggregabit materiā malā que erit cā ad putrefactionē mēbri nisi cito succurrat̄: ꝛ ꝓpter hoc subdit vlteri⁹ dicēs. Et tūc oportebit vt festinet̄ ad aperiendū. s. ante maturationem. qꝛ in tali casu. s. qn̄ mā ē multa oportet aperire apa ꝛ exituram ante maturatiōem ſm ꝙ declaratū fuit ṗus in caplo de curatiōe exiturarū apparētiuꝫ. qꝛ si tu velles expectare maturatiōem: tūc ṗus fieret putrefactio membri vt dcm̄ fuit ibi. ꝛ resoluēdū id qd̄ aggregat in eo sanieꝫ. qꝛ aliquādo posse ē: vt resoluat̄ talis mā: ꝛ hoc cuꝫ fortiter resolutiuis ꝛ aperitiuis. vn̄ si posse ē ꝙ talis materia resoluatur: opꝫ festinare ad resoluēdum eam anteq̄ꝫ membꝝ putrefiat: eo ꝙ talis mā nō ꝯuertit̄ ad saniem bonā. vnde si tu expectares maturationeꝫ. tūc membꝝ putrefieret. Et ideo qn̄ dicit Auic. id qd̄ aggregat in eo saniem. sanies nō sumit̄ hic stricte ꝛ ꝓprie pro sanie bona ꝛ laudabili: sꝫ large ad bonā ꝛ malā: vt sedet̄ dolor cum eo quod facit pus.

¶ Dices tn̄ id nō videt̄ veꝝ ꝙ dolor sedet̄ cuꝫ medicina faciente pus. qꝛ dcm̄ ē modo imediate ꝙ debꝫ festināter aperiri ꝛ nō expectare maturatiōem: qm̄ mēbrum putrefieret. ¶ Id soluit̄ per expositionem lr̄e. qꝛ qn̄ Auic. dicit vt sedet dolor cuꝫ eo qd̄ facit pus: nō refertur id ad medicinaꝫ: vt itelligat auctor ꝙ dolor debeat sedari in tali apostemate cū medicina faciente saniem. qꝛ ꝯtrarium huius dictū ē supra. Sed debꝫ lr̄a sic itelligi. ꝛ construi sic. bene dictū ē ꝙ oꝫ vt festinet̄ in tali apostemate ad resoluēdum illud qd̄ aggregat saniē: vt sedet̄ dolor. supple qui ē cuꝫ eo in omni tali apate qd̄ facit pus. i. qd̄ aggregat saniem talē. s. illaudabilē: dolor. n. in tali apatione nō debꝫ sedari per maturatiua: sꝫ per aperitiōem ꝛ resolutōem si pōt fieri cū medicinis fortib⁹. ¶ Posset etiā exponi alio mō ita ꝙ referatur ad medicinam: vt itelligat̄ ꝙ dolor sedet̄ cuꝫ medicina faciēte saniem: sed nō sub ista itentiōe. s. in q̄ꝫtuꝫ resoluit tēperate. qꝛ cum in tali ꝯtusione et apate sit magn⁹ dolor: opꝫ ṗus incipere a debiliter resoluētibus. deide ꝓcedere ad fortia: nūc aūt ea que sunt maturatiua cuꝫ hoc ꝙ sunt maturatiua sunt debilr̄ resolutiua. qꝛ sunt calida tēperate. eadem. n. medicina pōt hr̄e plures vtutes ꝛ effectus. ꝛ iō in ṗncipio dolor sedet̄ cuꝫ talibus medicinis: nō tamē sub ista itentiōe qua maturāt: sed sub illa. ꝛ ꝓpter h̄ nō oportꝫ ea ꝯtinuare: sed apponere ea in ṗncipio. deinde ꝓcedere ad fortiora. nō ergo cōtradicit ei qd̄ dictum ē supra ꝙ eadē medicina pōt apponi sub plurib⁹ itentōib⁹ ꝓpter diuersas intentiōes quas habꝫ. ꝛ resoluat̄ materia. s. in tali ꝯtusione cū apertiōe. vel. s. cū ferro: vel cuꝫ medicinis. eni pro qꝛ istud. i. curatio istius ꝯtusionis ē ſm dispositionem aperiētem. i. ſm dispositionē apertionis ꝛ resolutionis: vel cū ferro vel cum medicinis. ꝛ tūc ꝯparat Auic. apertionē q̄ fit cum ferro ad aperitiōem cum medicinis dicēs: ꝛ vt aperiat̄ velocius cum adiutorio curationis. s. q̄ fit cū ferro ē saluius. i. est tuti⁹ q̄ꝫ cū adiutorio curationis q̄ fit cum medicinis. Et rō huius ē. qꝛ in tali mā multa cū medicina nō aperiat nisi in longo tp̄e posset membꝝ ṗus putrefieri. Aliqn̄ tn̄ bene pōt resolui cuꝫ medicinis. ꝛ maxime in casu quē Auic. subdit in lr̄a dicens. Et fortasse resoluūt eam medicine aperiētes absq̄ꝫ saniositate: ꝛ ꝓprie qn̄ adiuuat caliditas inata: quia sit fortis: ꝛ pori: vt qꝛ sint ampli. Et videte ꝑ ceteris emplastris q̄ debeāt resoluere sanguinē multū vt quādo mēbrum ē quasi totū denigratum. Ego fui expertus illud emplastrū. ℞. paruꝫ croci: ꝛ misce cū aq̄ calida: vt ṽtus egrediatur in hac aqua: ꝛ ꝯfice farina ordei ꝛ parū mellis: ꝛ coque ad spissitudineꝫ. deinde misce ibi parū pulueris arsenici. Potes etiā ꝯponere alia emplastra ex alijs resolutiuis fortib⁹. hoc aūt dimittatur bono igenio ꝛ artificio medici scientifici. Amplius obserua medicinas ṗdictas. i. dicēdas in caplo casus ꝛ offensionis. id dcm̄ pōt referri ad medicinas locales que ponunt̄ in illo cap⁹. qꝛ ibi ponunt̄ medicine resolutiue. que valent etiā in ꝯtusione. Et pōt h̄ etiaꝫ referri ad medicinas q̄ bibunt̄: vt. s. obserua medicinas illas q̄ ibi dn̄r si cū tali ꝯtusione magis accidit lesio in mēbris iteriorib⁹. qꝛ cum tali ꝯtusiōe multotiēs h̄ accidere pōt. Tūc seq̄t̄ illa ps.

¶ Ligatura aūt que administrat̄ sup cōtusionē iam dcm̄ est in modo suo: ꝙ qn̄ accidit attritio aut cōtusio. tūc liga ipsam: ꝛ sit initiū tuū sup locū ipm̄ strictū valde: ꝛ vadat cuꝫ ligatura ad supiora ꝓcessione plurima. s. ad ptes epatis: ꝛ ad iferiora parū ꝛ nō addas astellas neq̄ꝫ puluillos. line ergo desup astellas plurimas: qm̄ ē necessariū resoluere illū sanguinē mortuum: ꝛ est necessariū minui itendere vt vadat ligatura ad supiora ne effundat̄ ad ipsam aliqd: ꝛ ei⁹ ꝓcessio desup sit mollior. ꝛ sit pānus durus sub illis vt sufferat stricturaꝫ ꝛ festinet cōtinuitas embrocarū cū ea: ꝛ preparet̄ membꝝ ad superiora: sicut fit in fluxu sanguis. Et hec cura. s. ligatura oꝫ vt sit anteq̄ꝫ apet̄ mēbꝝ: qm̄ mēbꝝ qn̄ apat̄ nō suffert nisi ligaturā equalē neduꝫ a vehemētia cōp̄essiōis: ꝛ ꝓpter illud medicet̄ tūc cū emplis ꝛ cōtinuitate effusiōis aque calide desup. Glandularū aūt curatio que sequuntur cōtusionē est cū plūbo desup posito ne addantur ꝛ magnificentur ꝛ fortasse euacuentur: ꝛ fit in eis contusio.

¶ In qua pte postq̄ꝫ posuit curā ꝯtusionis q̄ꝫtum ad vītā ꝛ q̄ꝫtū ad medicinas locales ōndit qualis ligatura ꝛ qualis ꝑparatio fit in ea. Dicit ḡ. ligatura aūt ꝛc̄. Iā dictū ē. s. a sapiētibus ad partes capitis. idest ad ptes ṗncipij mēbri: et nō addas astellas. s. nec puluillos: ꝛ hoc ē vt nō ꝯstringant sanguinē itus: nec etiā faciāt dolorē q ē causa maioris attractiōis, line ergo sup astellas plurimas h̄ est dr̄e. ꝛ dato ꝙ sit nec̄e ponere ibi astellas: vt qꝛ sit ibi facta aliqua dislocatio vel fractura: tūc line. i. iunge plures taliū astellaꝝ. s. cū oleo aliquo resolutiuo: qm̄ ē necīum ꝛc̄. Et festinet. i. ꝯtinuet̄ vel multiplicet̄ ꝯtinuitas embrocarū. s. resoluentis sic est embroca ex camomilla ꝛ semine lini ꝛ fenugre/

co ⁊ silib⁹. ⁊ h cura ⁊c. Et pp id mediceẽ. s. qñ est apa cum emplastris. s. resolutiuis: ⁊ cũ quãtitate effusionis aq̃ cal'e desup. aqua. n. cal'a est optia i mitigatõe doloris tal' apat. ⁊ hoc dic Gal. i de igenio. Dic. n. aq̃ vo cal'a que mitigat dolorẽ ois apatis fugiẽda est ⁊c. Tũc supest illa ps. Glãdularũ aũt curatio. In ista pte Aui. ponit curã glãdulaꝝ q̃ aliqñ accidũt post ↄtusionẽ. ⁊ pȝ qd dicit.

¶ De casu ⁊ offensione ad lapidem aut parietem aut aliud. CAP. IIII.

Casus ⁊ offensio ledũt ⁊ ipediunt cuȝ cõtusione ⁊ attritione. Et est in eis timor ꝑpter sol'onem cõtinuitatis accidentẽ in viscerib⁹. s. in pãniculis suis ⁊ neruis eoꝝ ⁊ venis magnis que sunt in eis. ⁊ ẽ in eis timor iterũ ꝑpter vehementiã doloris.

¶ In ꝑcedẽti ca° Aui. determiauit de cõtusione ⁊ attritiõe s'm q̃ lesio ipsa ptinet solũ ad mẽbra exteriora. In h cap° Aui. determiat de ↄtusiõe ⁊ attritõe s'm q̃ lesio ipa ptinet ẽt ad mẽbra iteriora. ⁊ vocat Aui. ↄtusionẽ in hac itẽtõe h noie. s. casuȝ ⁊ offensionẽ. ⁊ iõ Aui. ititulat h capl'm de casu ⁊ offensiõe. ⁊ ad lapidẽ ⁊c. qd qdẽ nõ ẽ aliũ nisi ↄtusio vel attritio s'm q̃ ei⁹ lesio ptĩet vsq̃ ad iteriora. ⁊ ista ps diuidiẽ in ptes duas. p̃ determiat q̃dã de casu ⁊ offensiõe theorice. 2° practice ponẽdo curã ipsaꝝ. 2° ibi (Si fuerit fractura). P̃ria ps diuidiẽ i ptes sex. in pma pte ponit nocumẽta in gñali q̃ accidũt ex casu ⁊ offensiõe. i 2° pte oñdit in q̃ corpore faẽ maius nocumẽtũ ⁊ i q̃ min⁹. in 3° pte oñdit q̃ glãdule pñt ẽt accidere ex casu ⁊ offensiõe. ⁊ remittit nos pro cura ipsaꝝ ad ea q̃ dcã sũt p̃us. i 4° pte ponit q̃dã nocumẽta i spãli q̃ pñt accidere ex casu ⁊ offensiõe. i 5° pte põit q̃dã signa ꝑnostica mortis i casu ⁊ offensiõe. in 6° pte addit qddã in q̃ docet distiguere locũ q recipit casũ an sit neruosuȝ vel carnosum. 2° ibi. (Et q̃to plus corp⁹ ẽ mai⁹). 3° ibi. (Et glãdule iteꝝ.) 4° ibi. (Et accit qñq̃). 5° ibi (Et ille q aduenit). 6° ibi. (Et cũ loc⁹ illi⁹ q ⁊c). Dic q̃ p. Casus ⁊ offensio ledũt ⁊ ipediũt cũ ↄtusione ⁊ attritõe. s. q̃ fit exteri⁹. ⁊ ẽ i eis timor pp resol'onẽ. i. pp dislocationẽ ↄtinuitatis accñtẽ in viscerib⁹. i. in mẽbris iterioꝛib⁹. ⁊ est in eis timor pp vehementiã doloris. in casu. n. ⁊ offensiõe fit vehemẽs dolor: q2 fit lesio in mẽbris exteriorib⁹ ⁊ iterioꝛib⁹. magn⁹. n. dolor timorosus est pp dissolutionem v̄tutis quam facit ex qua aliquãdo sequitur mors.

¶ Et quanto plus corpus est maius est timor vehementior. Et ꝑpter illud fit q̃ non accidit infantibus in casibus eorũ de lesione quod accidit puberibus.

¶ In ista 2° pte Aui. ostẽdit in quo corpe est timor maioris nocumẽti: ⁊ in q̃ mioris. ⁊ pȝ qd dic. q2 q̃to corp⁹ est maius tãto magis lediẽ. q2 est magis ponderosuȝ: vñ maiorẽ casũ recipit. ⁊ silr ẽt itellige q̃ q̃to corp⁹ est maius ⁊ grauius in motu tãto maiorẽ recipit lesionẽ pp eãdẽ cãm. ¶ Sed tu dices vr̃ q̃ maior lesio debeat accidere ifantib⁹ in casib⁹ ⁊ in offensionib⁹ ipsoꝝ q̃ iuuenib⁹. q2 sunt corpa debiliora ⁊ hñt ossa ⁊ alia mẽbra magis tenera. vñ citius ↄquassanẽ q̃ mẽbra iuuenũ que sunt dicta. ḡ maiorẽ recipiũt lesionẽ q̃ iuuenes. Et hoc signũ vr̃ eẽ. q2 nõ sustinẽt ita ꝑcussiones ⁊ v̄bera sic iuniores. ¶ Ad hoc dicẽdũ q̃ offensio q̃ accidit corpi põt esse duplex. vna est q̃ accidit ex obuiatõe corpis ad rẽ ↄtũdentẽ. sicut est qñ corp⁹ cadit ex alto loco ⁊ cadit supra lapidẽ vel aliqd aliud. Alia est q̃ accidit ex obuiatõe rei ↄtũdẽtis ad corp⁹. ⁊ hoc est sic qñ corp⁹ ꝑcutiẽ cũ bacculo ligneo vl' ferro vl' cũ lapide vl' cũ aliq̃ tali. Nõ dico q̃ i p̃ma offensione magis lediẽ corp⁹ iuuenũ q̃ ifantiũ. Et rõ huius est. q2 sũt grauiora: ⁊ iõ fortius cadũt. ⁊ p ↄñs magis imp̃miẽ in eis ↄtusio. ⁊ h mõ itelligit Aui. sed 2° offensiõe magis ledunẽ corpa pueroꝝ q̃ iuuenũ. ⁊ h mõ ꝑcedit argumẽtum: ⁊ ẽt signum. hoc autem non intelligit Auicẽna. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et glãdule iterũ multiplicanẽ in casib⁹ ⁊ offensionibus ⁊ verberationibus: ⁊ est necessariũ vt succurraẽ cuȝ eo qd narrauim⁹ loco suo.

¶ Aui. ostendit q̃ glandule ẽt pñt accidere ex casu ⁊ offensione. ⁊ pȝ qd dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et accidunt qñq̃ ex casu ⁊ offensione nocumẽta magna ex icisione lateris in corde: aut stomaco ⁊ moritur statim. ⁊ accidit quãdoq̃ vt retineanẽ vrina ⁊ egestio: ⁊ egrediunẽ iuoluntarie. Et qñq̃ accidũt vomitus sanguis ⁊ fluxus sanguinis nariũ vehemẽs ꝑpter icisionem vene i capite aut epe: aut splene ⁊ aprio vẽtris ⁊ strictura anhelit⁹ ⁊ abscisio vocis ⁊ locutõis.

¶ In pte ista Aui. ponit quedã nocumẽta in spãli q̃ pñt accidere ex casu ⁊ offensiõe. ⁊ pȝ qd dic. ¶ Deinde cuȝ dicit.

¶ Et iste cui aduẽit offensio: aut casus aut aliũ ⁊ abscindiẽ s'mo ei⁹ ⁊ iclinaẽ caput eius ⁊ arescit anhelitus eius: ⁊ sudat frons ipsi⁹ moritur statiȝ. Et qñ accidit ei aut pũctio: aut verberatio ꝑcussione clamosa vomitus sanguis in hora ⁊ lenitas nãe moriẽ. ⁊ facilius est ei vt euomat ip̃m ꝑmixtũ cuȝ cibo ꝑprie. ⁊ si illud qd apparet iã apatũ fuerit: deinde occultatur apa ⁊ quiescit apa: deinde euomit post ip̃m sanieȝ moritur statim. ⁊ ille q cadit sup planitiẽ: deinde currit ex eo sanguis plurimus tunc necessariũ est vt apertur ⁊ moriaẽ. ⁊ ille q cadit super caput suũ multotiẽs nõ loqtur. ⁊ cuȝ remanet vsq̃ ad tertiũ ⁊ nõ minuiẽ: neq̃ addiẽ. tũc laudaẽ in tertio ⁊ expectaẽ vsq̃ ad septimũ ⁊ non mouetur ante illud cũ aliquo.

¶ In pte ista Aui. ponit quedã signa ꝑnostica mortis in casu. ⁊ offensione. ⁊ dic. Et ille cui aduenit ⁊c. ⁊ arescit anhelitus eius. i. ⁊ deficit anhelit⁹ ei⁹. ⁊ facili⁹ est ei. s. minus malũ est ei vt euomat ip̃m. s. sanguinẽ ꝑmixtũ cũ cibo ꝑprie. ⁊ si id qd appet. i. loc⁹ exterior iam apatũ fuerit deĩde. s. q̃si subito occultaẽ apa ⁊ qescit: q2 vr̃ q̃si delituisse. deiñ. s. paruȝ post euomit post illud saniẽ moriẽ statim. Et rõ hui⁹ est. q2 qñ fit apa exteri⁹: ⁊ postea sub eo occultaẽ ⁊ vr̃ delitescere. deiñ eger postea euomit saniẽ. tũc h est. q2 mã que fec̃ apa exterius est tãta q̃ redit ad iteriora pp debilitatẽ nature que non põt resistere. ⁊ iõ delitescit apa exteri⁹ ⁊ fit iterius apa magnuȝ ⁊ exitura vi sinthomatis erũpiẽ: vñ eger euomit saniẽ. ⁊ ex tali eruptõe seqẽ defectio spirituũ ⁊ suffocatio: vñ eger moriẽ statim. Et ille q cadit sup caput suũ multotiẽs nõ loqẽ. ⁊ causa huius est: q2 tũc cerebꝝ lediẽ ⁊ pturbaẽ. ex lesione aũt cerebri seqẽ lesio in motu volũtario: ⁊ i sensu ⁊ in toto corpe pp cõpassionẽ neruoꝝ qui sunt instrã sensus ⁊ volũtarij mot⁹. ⁊ iõ tales sine voce ⁊ sine motu totius corpis esse videnẽ sic est in apoplecticis. ⁊ h dicit Hy. in illo affo° 7. pticule. Quibuscũq̃ cerebꝝ motũ fuerit ab aliq̃ occasione necesse est stati sine voce fieri. Et cũ remanet vsq̃ ad tertiũ: ⁊ nõ minuiẽ nec addiẽ: tũc laudaẽ in 3° ⁊ expecteẽ vsq̃ ad septimũ ⁊ nõ moueaẽ añ id cũ aliq̃. hoc ẽ

dicere q qñ apparet tale accidens supradictũ: tũc non debemus [illegible] d agere añ septimũ diẽ: sed dimittere naturã opari: et tũc si usq ad tertiũ diẽ nõ minuit: nec addit est signũ bonũ. deinde oz expectare usq ad septimũ. q: aut saluat. vt. i. si minuit: aut morit si addit. Et rõ hui⁹ est. q: cũ talis morb⁹ sit pacut⁹ nã nõ põt ipm portare vltra septimũ diẽ. q: septim⁹ dies est termin⁹ egritudinũ pacutarũ: et i isto aut saluat aut morit. i. septimo. ⁋ Ulteri⁹ aũt intellige q cũ Aui. dicit: et nõ moueat añ septimũ diẽ cũ aliq credo q itelligit maxime de medicis que assumunt p os. q: cũ natura sit valde pugnãs cũ morbo ne distrabat nã a tali pugna nil oz dari añ septimũ: nisi forte daret cibus subtilissimus ad sustẽtationẽ vtutis: sed circa locũ pcussionis bene possum⁹ aliqd apponere: sic maxie redoleon tepidũ qd est bonũ: q: cõfortat cerebrũ et vtutes ipsi⁹ ſm q ponit Aui. et etiã pbibet apostema calidum. Deinde cum dicit.

⁋ Et cum locus casus illius qui cadit non rubet: tunc locus est neruosus.

⁋ Docet Aui. distinguere locũ casus: et pcussionis qñ ẽ neruosus: et qñ carnosus dicẽs. et cũ loc⁹ illi⁹ q cadit nõ rubet. s. casus: tũc locus est neruosus. i. tunc cõtusio et offensio facte sunt maxime in neruo. Et rõ hui⁹ ẽ: q: rubor causat ex sanguine existẽte in mẽbro. nũc aũt i neruis est paruus sanguis. q: sunt creati ex humiditate quã cõgelauit frigus. et iõ cũ loc⁹ q pcutit nõ rubet. tũc h est: q: facta est lesio in neruo.

⁋ De cura. CAPITVLVM. V.

Si non fuerit fractura et dislocatio et fluxus sanguinis oz vt succurrat membro offenso: aut leso per casuz. quare ponat sup ipm quod stringat ipsum. Et cum hoc necesse est curãti hoc caplm vt refirmet donec videat ei q interius non est causa pperans ad pditionẽ. Et si est necessariũz vt festinet plus et fecerit necessariũ dispositio illud: oportet tũc vt properet et flobotomet et ministret clistere leue subtile: deinde si possibile est ei vt stringat locum et oppilet fissurã si accidit cum eis que diximus pperet ad illud.

⁋ In pcedẽti pte determiat Aui. de casu et offensione theorice. hic determiat de eis practice. et diuidit hec ps in ptes duas. In pma pte oñdit que sunt fiẽda i cura casus et offẽsionis. in 2ª pte oñdit q̃les medicie tã interiores q̃ exteriores operãt i ipsis. 2ª ibi. (Et medicie que necie sunt) Dic q̃ p. si ñ fuerit fractura. i. et ossis dislocatio et flux⁹ sanguinis: eo q ista hñt pprĩã curã et pprĩa capitula in qb⁹ determiat de eis ſm q post appebit. et iõ tãgere curã ipoz hic nõ ptinet ad ppositũ: sed ad ppositũ ptinet tãgere curã cõtusionis et dislocatõis que fit a casu et offensiõe. et iõ subdit Aui. oz vt succurrat mẽbro offenso: aut leso: q̃re ponat sup ipsum qd stringat ipm. i. qd cõglutinet et icarnet. sed cũ h sit resoluẽs et mollificãs: vt dicet in sequẽti pticula. et cũ h. i. vltra hãc itẽtionẽ necẽ est curãti hoc caplm. i. curãti ſm hoc caplm casus et offensionis. et refirmet. i. vt respiciat p accñtia dicta i pte pori donec videat ei q iterius nõ est causa pperãs ad pditionẽ. Et si est. s. talis lesio in iterioib⁹ necũ est vt festinet plus. i. q̃ prius eo q est maior timor: et fecerit dispõ necessariũ illud. i. festinare oz: tũc vt pperet et flõmet et c. Deinde si posse est ei vt stringat. i. cõsolidet locũ et oppilet fixurã si accidat supra in mẽbris iterioib⁹ pperet ad id cũ eis q dicem⁹ statĩ post. Et videte ex hac pte Aui. nõ vult plus habere nisi quot itẽtões in cura istoz reqrunt. q: duas itentiones oz nos hr̃e. vnã ad lesionẽ mẽbroz interioz: sic ad

porẽ eo q de ipsa est maior timor aliã ad lesionẽ mẽbroz exterioz. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Et medicine que sunt necessarie sunt oppilantes conglutinantes etiam et resoluẽtes materiã cum facilitate et mollificantes sicut in cõtusione et incarnatiue annexe deforis et intus. Et melior cibus ei⁹ est m es et cicer.

⁋ In pte ista Aui. oñdit q̃les medicie cõpetũt in vtrisq itẽtiõib⁹. s. tã ille q̃ sumunt iteri⁹ q̃ ille que sumunt exteri⁹. Et ista ps diuidit in ptes duas. In pma pte ostendit cuius opationis debẽt esse tales medicine. et in 2ª pte ponit tales medicias in spãli. 2ª ibi. (De medicis aũt q̃s oz et c.) In prima pte vult dicere Aui. q medicie que sunt necie in casu et offensione siue sumant per os siue ponant exterius debẽt hr̃e has opationes. q: debẽt esse opilatiue et cõglutinatiue. et cum hoc mollificãtes et resoluẽtes sic sunt in cõtusione: et debẽt etiã esse icarnatiue. Et videte in hoc est dr̃ia iter medicinas que reqrunt hic: et iter medicias que reqrunt i cõtusione et attritione: q: medicine que ponunt in cõtusione et attritione debẽt esse solũ mollitiue et resolutiue sine opilatõe et stipticitate, pter cãs ibi dictas. sz i casu et offensiõe dẽbet eẽ mollitiue et resolutiue. et cũ h dẽbet eẽ cõsolidatiue et cõglutinatiue. et iõ sunt cũ aliq stipticitate et opilatõe. et h siue oẽs iste vtutes repiant in vna medicina siue cõponat emplastrũ ex medicis plib⁹ in qb⁹ sunt iste diuerse vtutes. Rõ aũt q̃re in casu et offensione debẽt hr̃e medicie vtutez opilõnis et icarnatõis est pp fissurã que iteri⁹ accidit que indiget cõsolidatõe. et pp fluxũ sanguis ex illa ruptura eueniẽtem vt restrigat. Sed nõ oz eẽ illa opilatio cũ friditate. sz cũ resolõne et mollificatione vt resoluat sanguis: et mã ibi cõgelata. et iõ si ponerent solũ medicie resolutiue et mollitiue augeret nocumẽtuz in mẽbris iterioib⁹: q: augeret fissura et fluxus sanguis. et si ponerent solũ opilatiue et cõglutinatiue augeret nocumẽtũ iterius et exteri⁹: et congelaret ibi mã. et ideo debẽt hr̃e vtrasq vtutes. ⁋ Et addit Aui. Et melior cibus eius est melos. i. fasioli rubei. et cũ ista nutriũt et cõstringũt et cõsoldãt et mũdificãt itestina.

⁋ Deinde cum dicit.

⁋ De medicinis aũt quas oportet sumere illũz qui patitur contusionem aut offensionẽ aut casum melior: et antecedẽs est mumia pura cum oleo nominato sambacino et vino: et quãdoq fiat cõsecti nocum aliquo clisterioz. Et det in potu reusini cum aureo vno rubee tinctoriꝫ in vino et bolumar. et post ipsum allemu et armenum et sumac: et sarcocolla confert valde cum incarnatione sua et alumen annexum est iuuatiuum constrictiuũ et est de eis quoz iuuamentum fit vehemẽs: et arsenico est virtus mirabilis in omnib⁹ que sunt necessaria de incarnatione et resolutione sanguinis et prohibitione nocumenti cum in potu sumit: et succus centauree maioris et aristologia et bdelliũ et cost⁹ ebibita cum sirupo acetoso iuuatiua sunt oĩa. Et de illis que in potu dant ad leniendũ et soluẽdũ sunt cassia fistu. et oleũ amigdal. Trociscus bonus. R. reusini. viij. lacce rubee añ. iiij. terre sigillate. iiij. fiant trocisci: sumatur in potu cum aqua ciceris.

¶ In pte ista Aui. ponit istas medicias in spãli que sunt ad casum ⁊ offensionẽ. ⁊ ista ps diuidit in ptes duas. In pma pte ponit medicinas que assumunt iterius. in 2ᵃ ponit medicinas que ponunt exteri⁹. 2ᵃ ibi. (Et de medicis q̄ desuper ⁊c̃). Dicit g̊ p̊. De medicis aũt ⁊c̃. mumia est res que iuenit in terris vbi corpa mortuoꝝ aloe 2dunt a qb⁹ humor mortui cũ aloe mixt⁹ resoluit: oleo noiato sambacino .i. oleo illi⁹ arboris que dr̃ arbor gariofoloꝝ. alemen armẽ .i. auripimẽtũ vel arsenicũ citrinũ: qd̃ idẽ est: ⁊ alumẽ anne xum .i. alumen scissum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de medicinis que desup ponũtur sunt altea ⁊ myrrba ⁊ mastix ⁊ almugat quãdo cum ea fit emplastrum aut bibit. naȝ ei est ꝓprietas bona in fractura ⁊ dislocatione ⁊ in torsione ⁊ 2torsiõe verbatõe ⁊ casu ⁊ offensiõe: ipm. n. sanat ⁊ incarnat velociter: ⁊ sedat dolorem: ⁊ si fuerit babẽs vehemẽtẽ fracturã indurat eam ⁊ forteȝ facit: ⁊ de medicinis oppilantib⁹ est acacia. est enim mirabilis in algebra iterũ sic aloes ⁊ bolus ar. ⁊ alleũ ⁊ sumacb ⁊ almes ⁊ gypsuȝ ⁊ calx ambo extincta ⁊ rizi contritum: ⁊ de glutinantibus est sarcocolla: ⁊ de vaporationibus bonis sunt folia cupressi decocta cum sansuco: ⁊ similiter folia albeul. ⁊ similiter si ponatur i eis lac acetosum.

¶ Aui. ponit medicinas spãles que ponunt exterius. ⁊ põt diuidi ps illa in ptes pl̃es. q2 in pma pte videt ponere magis medicias resolutiuas. lȝ ẽt bẽant de alijs ꝓprietatib⁹. i scõa pte ponit medicias opilatiuas. in 3ᵃ pte ponit medicinas que vtutẽ bñt icarnãdi. in q̃rta pte ponit medicias cõgelantes. in qnta pte ponit medicias q̃idã cum qb⁹ põt fieri euaporatio si volum⁹ eã facere. 2ᵃ ibi (De medicis) 3ᵃ ibi (In algebra sunt). 4ᵃ ibi. (Et de 2gelãtib⁹). 5ᵃ ibi. (Et de euaporãtib⁹). oẽs tñ iste ptes exponant suꝭ vbi idiget fieri expõ. Dicit g̊. Et de medicis que desup ponunt .i. sup locũ offensiõis exteri⁹ sũt altererea. aĩs. altea. vtraq3 lr̃a põt saluari: sed credo q̃ debeat poti⁹ dicere altea. si dicat altererea: tũc itellexit per altererea spẽs aromaticas: sicut sũt muscus ⁊ xillo aloes ⁊ gallia ⁊ calam⁹ aromatic⁹. ista. n. bona sunt in casu ⁊ offensione: q2 resoluũt: ⁊ ẽt stipticãt ⁊ confortãt locũ ne recipiat ⁊ 2solidãt. ⁊ hoc 2firmat. q2 Almansor ponit bas medicias in p̊ lib°. ca° de casu ⁊ pcussione que fiũt in capite: aut in alia pte corpis. Si aũt dicat altea: tũc per alteã itelligit maluauiscũ qui qdeȝ maluauisc⁹ optim⁹ est in 2cussione: ⁊ 2torsione ⁊ casu ⁊ silib⁹. sm q̃ ponit Aui. in 2° libro. ca° de altea. eo q̃ est resolutiuus cũ mollificatione. ⁊ almugat .i. bdelliũ. in algebra .i. i fractura. ⁊ si iste medicine icarnãt fracturã: incarnãtq3 ẽt alias fixuras. alemu .i. sordes vasoꝝ apum. alemis .i. faxioli. Et de euaporãtib⁹ bonis sunt folia cypssi decocta cuȝ sambuco: q2 folia cypssi stipticant ⁊ resoluũt. ⁊ silr̃ etiã sambucus resolutiuus. ⁊ est arbor garifoll. folia alerbil .i. tamarisci masculi.

¶ De offensione sup ventrem ⁊ viscera. CAP. VI.

Iam diximus de boc in lib. iij. in quo est excusatio. Et oportet vt iteret sup eam operatio.

¶ In isto caplo Aui. determinauit descẽdẽdo i spãli ad offensionẽ que fit sup ventrẽ ⁊ viscera. ⁊ itelligo p ventrẽ ⁊ viscera totã cõcauitatẽ mẽbroꝝ nutritiuoꝝ que est a furcula vsq3 ad os pectinis. pdictuȝ g̊ caplm qd ẽ magis sicut gñale ad offensionẽ ⁊ casum q̃ fiunt in oi pte corporis. isto aũt caplꝫ est spãle ad offensionẽ talium mẽbroꝝ. ¶ Sed statim dices: q̃re nõ descẽdit ẽt ipse in spãli ad offensionẽ ⁊ casum q̃ fiũt i mẽbris spũalib⁹ sicut descẽdit ad offensionẽ ⁊ casum q̃ fiũt in mẽbris nutritiuis. ¶ Ad boc põt dici q̃ cã forte bec est. q2 in li°. 3° satis poterat bẽri cura ipsoꝝ per ea que dicunt in cura sputi sanguis qui venit ex partib⁹ pectoris ⁊ pulmonis sm q̃ accidit ex fissura vene ꝓpter causam pmitiuã. sȝ de casu ⁊ offensione sup vẽtrẽ: lȝ aliqd dixerit: tñ parꝝ dixit. ⁊ ideo bic non facit caplm spãle de offensione ⁊ casu vt accidit in ptib⁹ spũalib⁹. sed solũ cura ipsoꝝ compbẽdit sub caplo gñali pdicto: sȝ de offensione sup vẽtrẽ ⁊ viscera vltra ea que dixit in gñali in pori capitulo fecit aliud caplm spãle. ⁊ ista pars diuidit in partes duas. in pma pte ostẽdit q̃ de bac est dcm̃ alibi. ⁊ q̃ ẽt opȝ bic dici. in 2° pte ponit curã. 2ᵃ ibi. (Et sit cibus omne lenitiuum) Dicit g̊ pmo. Iam diximus de boc i li°. 3°. s. fen. 17. ca° vltimo de cura casus ⁊ pcussionis sup ventrẽ in quo est excusatio .i. sufficiẽtia. ⁊ opȝ .i. vtile est vt iteret sup eam operatio .i. modus curationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sit cibus omne lenitiuum ⁊ infrigidatiuũ: sicut volubilis ⁊ cbrysolocãna ⁊ malue. Et de facientibus glutinationẽ iterũ sicut arnoglosa: ⁊ det in potu iteruȝ in principio de succis infrigidantibus cum pmixtione lenificationis sicut est expressio solatri: aut arnoglose: aut endiuie cum cassia fist. Et de illis que extra sunt iteruȝ in boc ca. est vt terat psiliũ ⁊ sumat de eo pars .i. ⁊ lacce ⁊ karabe amboꝝ añ. 5. q̃rte ptis vni⁹ ⁊ croci. vij. partis ⁊ potio eis sit. 3. ij. cuȝ aqua calida. Et det i potu trociscus buiusmodi. ℞. karabe. x. ro. v. acatie ablute. ʒ. i. spice inde. vj. ⁊ melliloti. x. ⁊ masticis. iiij. ⁊ corticum turis. iiij. ⁊ boli ar. vij. ⁊ croci. vj. ⁊ nucis cupressi. viij. fiant trocisci cum aqua arnoglose: ⁊ boc quidẽ conuenit ꝓpie quãdo egritudo pertransierit principiũ. Et ponat emplastruȝ ex buiusmodi genere: sumantur mala alicemia: decoquant cum decocto odorifero donec sint discocta: et fiat opt ima eoꝝ contritio et sumant de eis. 5. c. et laudani. xx. et ro. xxi. et spice masticis et euparorij abluti diuȝ añ. xiiij. et 2ficiant cuȝ aqua cupressi expressa cum oleo de lilio et emplastret cum eis.

¶ Exequit curam ipsius. Et diuidit pars ista in duas. pmo ostẽdit quales cibi cõpetũt. ⁊ etiã ostendit medicinas que itus debẽt sumi. secũdo ponit medicinas que debẽt poni exterius sup locũ casus ⁊ offensionis. 2ᵃ ibi. (Cõponat emplastrũ) planum est qd dicit. cbrisolocãna .i. atriplex siluestris. mala alicenia .i. mala arabica. ⁊ possũt dici ista mala nr̃a siluestria cũ decocto odorifero .i. sapa odorifera ⁊c̃.

¶ Dispositio verberati cuȝ flagellis ⁊ eorum similibus. ⁊ cura eius. CAP. VII.

Oportet vt sit cibus verberati cum flagellis ex cicere excorticato 2trito ⁊ ex faseolis rubeis excorticatis. In potu sumat loco aque aquam ciceris infusi. Et dentur in potu iteruȝ medicine eius qui offendit se ⁊ eius qui cecidit ⁊ proprie boluȝ armenũ. Et

iterum reu ⁊ zinziber coniungātur: ⁊ de coniunctione ambo℞ detur in potu. ʒ.i.s. cū aqua calida. De eis vero que supponunt̄ melior res ei est: vt sumat̄ pellis ouis excoriata statim: ⁊ dum est calida ⁊ humida immisceat̄ super locum ⁊ dimittat̄ sup eum ⁊ non remoueat̄. fortasse enim sanāt ipsum in die secūdo: ⁊ quādoq̧ resoluit apostema ⁊ ꝓhibet putrefactionē ⁊ ꝓpˀe quādo puluerizatur sub excoriata aliquātulum salis vehementer contriti. ⁊ de illis que desuper puluerizātur sunt nasturtium tritum ⁊ semen apij ⁊ his similia: ⁊ iterū sumātur merdasengi ⁊ cerusse partes equales: ⁊ fiat ex eis ceratum cum oleo ro. ⁊ cera. ⁊ iterū epithima ex dragagāto ⁊ croco equali mensura: ⁊ si remāserit vestigium lini ipsum cum arsenico ⁊ lapide piperis: ⁊ nos iā diximus hic mortem sanguinis: ⁊ nos iam dicemus illud in libro decorationis.

¶ In hoc caplo Aui. determinat de cura cōtusionis ⁊ attritionis que fit a flagellis ⁊ verberibꝰ. ⁊ ista pars diuidit̄ in ptes duas. Primo ponit h.ꝫ. 2° ponit curā vestigio℞ que remanēt ex talibꝰ ꝑcussionibꝰ ꝓpter sanguinē qui morit̄ sub cute. 2ª ibi. (Et si remāserit vestigiū) Prima pars diuidit̄ in ptes duas. qꝛ p̄mo ponit curā per cibos ⁊ medicias que sumunt̄ iterius. scd̄o ponit curā per medicias locales que ponunt̄ exterius super loca percussionis. secunda ibi. (De eis vero que supponunt̄ ⁊c̄.)

¶ De torsione. CAP. VIII.

Melior curatio torsionis iuncturarum officialium sunt nuclei dactilo℞ desupposita: ⁊ dimittātur quoniam ipsi sanant eam.

¶ In ꝑcedēti pte determiauit Aui. de ꝯtusione ⁊ attritiōe ⁊ cura ipsa℞. In pte ista determiat de cura ꝯtorsionis: ⁊ in hoc ēt compꝛhēdit curā eguameu: qꝛ eguameu nō differt a ꝯtorsione nisi s̄m magis ⁊ minus vt ex dictis appet. ⁊ ideo quasi eadē cura est vtriusq̧. ⁊ ꝓpter hoc Aui. nō fecit capitulū spāle de cura eguameu: eo ꝙ sub hoc caplo compꝛhendit̄ cura ipsius. ⁊ diuidit̄ hoc caplm in ptes duas. qꝛ in prima pte Aui. ponit quoddā medicamē ꝯtorsionis. 2° remittit nos pro alijs medicamibꝰ ad caplm de medicis fracture ossium. 2ª ibi. (Cū aūt accidit torsio) Dicit ḡ p̄mo. Melior curatio torsiōis iunctura℞ officialiū. dic̄ aūt officialiū non: qꝛ sint aliq̄ alie iūcture que non sint officiales: s; q̄dā modus loquēdi est: sic̄ ēt q̄n dicimus spondiles dorsi sunt. nuclei dactilo℞ desuppositi ⁊ silia: sicut puluis mirti ⁊ corticū granato℞ ⁊ alia stiptica. ¶ Est aūt hic itelligendū ꝙ q̄n accidit torsio talis in iūcturis: tūc ꝑfecta cura ipsius est p̄mo euacuare per flōmiā ex pte ꝯ̄ria. deide si est ibi dolor idigemus p̄us mitigare cū resolutiuis lenitiuis ⁊ mollitiuis. postea vero ꝑcedere cū istis stipticis vt iungat̄ talis iunctura cum oleo ro. vel mirtino vel albumie oui: ⁊ desuper aspergat̄ puluis re℞ supradicta℞ vt nucleo℞ dactilo℞ vl̄ mirti ⁊ silium. deide liget̄ cum fassia ⁊ plumazeolis: qꝛ ista stiptica sunt que ꝯfortāt ⁊ ꝯstringūt iuncturā ⁊ faciūt eā redire s̄m situ suū: ⁊ ꝓpterea multi errāt in tali torsione. qꝛ ꝑcedūt solū cū mollitiuis ⁊ embrocatiōe aq̄ cal̄e. ⁊ iam accidit mihi iste error ⁊ nunq̄ ꝑfecte liberabat̄ eger: nec poterat ꝑfecte ambulare: qꝛ lesio erat i iūctura genu. postea vero recogitādo ꝑcessi cum istis stipticis: ⁊ statim liberatus est eger. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum autem accidit torsio nos iam diximus in ca. fracture ossium medicinas: que oēs rectificāt torsionem: quare omnes sumātur inde.

¶ Hic Aui. remittit nos si volumus copiā medicinarū ad curā talis torsionis ad caplm de medicis fracture ossium: qꝛ ibi ponunt̄ multe medicie stiptice que p̄nt hic administrari. que aūt sint ille appet legēti id caplm. ⁊ est tertium caplm in fine: vbi determiat de egritudibꝰ ossiū. vbi ponit medicinā ad ꝯfortandū ⁊ idurādū fracturā. Dicit ḡ. Cum aūt accidit torsio. nos diximus iam in caplo fracture ossiū medicinas. s. plures que oēs rectificāt torsiones. i. que oēs possunt administrari ad rectificandum torsionem: quare omnes sumantur inde.

¶ De excoriatōe: ⁊ ē ī ea excoriatio calciamti. CAP. IX.

Excoriatio est ruptio que accidit in superficie cutis per tactum laboriosum ⁊ quādoq̧ est cum apostemate: ⁊ q̄n̄q̧ est sine apostemate.

¶ Supius Aui. determiauit de ꝯtusione casu ⁊ offensione ⁊ ꝯtorsione. in hoc caplo Aui. determiat de excoriatione. ⁊ diuidit̄ hoc caplm in ptes tres. In p̄ma pte Auicē. ostēdit q̄d est excoriatio. in scd̄a pte ponit quandā distinctionem ipsiꝰ penes accn̄s qd̄ ipsam ꝯseq̄t̄. in 3ª pte ponit curā ipsiꝰ. secūda ibi. (Et q̄n̄q̧ est cū apāte). 3ª ibi. (Et q̄n est cutis) Dic̄ ḡ p̄mo. Excoriatio est ruptio ⁊c̄. per laboriosum tactū .i. ꝑ ꝯfricationē laboriosum sicut ad lapidē vel subtelares vel aliq̄d aliud tale. Tūc Auic. ponit aliam distinctionem que est per accidēs: qꝛ est penes apostema qd̄ est accidens respectu excoriationis. Et dicit ꝙ talis excoriatio est cum apostemate: quādoq̧ est sine apostemate. ¶ Est autē hic intelligendū ꝙ Aui. parum tangit postea de curatione excoriationis penes istam diuisionē que est per apostema. nihilominus tamē hoc valde attendendū. s. si sit cum apostemate vel sine apostemate. qꝛ sicut vulnus non pōt curari si sit cum apostemate nisi prius curet̄ apostema. silr̄ nec excoriatio pōt curari si cū ea sit apostema: aut mala complexio nisi p̄us sedet̄ apostema vel mala complexio. Uerum est tamē ꝙ alique medicine sunt que possunt ꝓdesse excoriationi ⁊ apostemati: ⁊ alique sunt que ꝓsunt excoriationi. sed non apostemati: sicut Auicē. met ponit in textu: si ergo cum excoriatione sit apostema: aut mala cōplexio: tūc sedet̄ p̄us cum emplastris frigidis ⁊ stipticis: sicut est emplastrum qd̄ est ex rosis ⁊ farina ordei et arnaglosa cū oleo ro. et silia. postea vero curet̄ cum medicis ꝓprijs quas Aui. ponit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quādoq̧ est cutis tota excoriata: aut incisa: aut pendens: ⁊ est necessariū inuiscare ipsā: quare curet̄ cum inuiscatiōe que dicta est i ca. vulnerum. Et oportet quātum possibile est ne incidat̄ cutis: immo dilatatio sup eam fiat: etiā multotiens fiat: quoniā inuiscatur in fine rei. Et si non adheret inuiscatur cum emplastris factis ad hanc rem.

¶ Aui. exeq̄tur curam excoriationis. qꝛ autē excoriatio est duplex: quedā est in qua cutis non est abscisa totaliter. sed est pēdēs. Alia est in qua cutis totaliter est abscisa. Idcirco Aui. duo facit. p̄mo ponit curam excoriationis p̄me. 2° ponit curā excoriationis secūde. scd̄a ibi. (Inde tecta vero ⁊c̄). Dic̄ ergo p̄mo. Et quādoq̧ est ⁊c̄: quare curet̄ cum iuiscatione. s. que fit per ligaturā: quedam est ⁊c̄. et si non

adhereret.s.cum tali ligatura: vt qz non sufficit. Item inuisce tur cum emplastris factis ad hãc rez.i. tunc cum ligatura imponant ibi emplastra que sunt ad excoriationez q̄ Aui. dicet postea in seq̄nti parte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In detecta xo est melius vt administrer de super medicamen absq3 ligatura nisi si non fue rit possibile.nam eius exiccatio cu3 medicinis cũ adiutorio a eris est melior.

¶ Aui.ponit curam qñ cutis est ex toto abscisa.z duo facit. Primo ponit curã ipsius in generali magis cõparando cu ram: ipsi⁹ ad curã p̄dicte.scd̃o distinguit magis in curã p̄di cte s̄m distictionẽ ipsi⁹.z² ibi.(In excoriatõe aũt leui zc). Dicit g̃ p̄mo.i detecta xo.i.totalr̃ abscisa est melius vt ad ministrer medicamen desup absq3 ligatura:nisi si nõ fue rit possibile.qz aũt aliqñ nõ est possibile q̄ stet ibi medici na ꝑpter ligaturã ꝑpter situationẽ mẽbri vel loci.Sed in p̄dicta excoriatione est melius vt admistrer medicina cũ ligatura.Et causa huius est:qz ibi querit inuiscatio cutis q̄ fit per ligaturaz.hic aũt debet generari cutis noua que fit per sicca z stiptica:exiccatio aũt ista est melior cum adiuto rio aeris.quia non ita supcalefit membꝛ:sicut si ligaret:z ideo in predicta est melior ligatura.hic autem non. ¶ De inde cum dicit.

¶ In excoriatione autem leui de medicinis bo nis excoriationi singulari z proprie excoriatio ni calciamẽti est vt sumatur pulmo:z proprie pulmo arietis z inuisceur desup z sanat ipsã. Et si non fuerit apostema:tũc confert ei pan nus adustus aut oleum ro. z arsenicum rubeũ z cucurbita adusta est valde mirabilis cu3 qua est fiducia:z ꝑprie in excoriatione calciamẽti. Et ex medicinis sigillatiuis incarnatiuis conso lidatiuis est omne illud in quo est stipticitas le uis sicut acatia z galle:z proprie adusta:z cu3 sit illud i excoriationibus leuibus:z raris suffi cit. z fortasse sufficit iterum vnguentum albu3 z de illis que sunt fortiora est vt sumantur ce rusa z ammoniacum z oleum rosarũ z mirti aut oleum de kerua z oleum de lilio:dissolua tur ammoniacum cum aqua z vino:z fiat ex eis emplastrum:z fortasse sufficiunt myrrha: z merdasengi sola cu3 vino:z sumach est exic cans excoriationem leuem z ꝓhibens aposte ma:z ex embrocis proprie quãdo accidũt fissu re ex excoriatione sunt lentes z decoctio her bi z lentes z aqua maris tepida z emplastra tio cum fece sicca. Si autem destruitur cutis tota.necessarium est vt prohibeatur apostema ex eis in quibus est exiccatio z sigillatio fortis: z fit res in ea magis difficilis.

¶ Aui.aũt distiguit in sp̄ali magis curã p̄dicte excoriatõis .s.qñ cutis est ex toto abscisa.Et ista pars diuidit i partes duas.qz talis excoriatio est duplex:quedã est leuis:z que dam est vehemẽs z magna excoriatio:leuis est qñ excoria tur subtilis cutis:z in sup̄ficie que est sicut mẽbranu3 oui. Excoriatio magna z vehemẽs est qñ excoriat cutis subti lis z grossa vsq3 ad carnẽ.Primo g̃ Aui.determinat de cura excoriatõis leuis.z² ponit curã excoriatõis alterius.z² ibi.

(Si aũt destruit cutis).Qd̄ in p̄ma p̃te dicit planum est. In secũda parte dicit.si aũt destruit cutis tota.i.subtilis z grossa z penetret vsq3 ad carnẽ:tũc necesse est vt ꝓhibeat apostema.In hoc Aui.tãgit aliq̄d de cura excoriatõis vt ẽ cum apostemate.vel si timemus de futuro apostemate:qz debet p̄us vitari z remoueri:deide ꝓcedere ad curã.exco riationis.Tetigit aũt Auic.hic magis de apostemate q̄3 in p̄dicta:eo q̄ cum ista excoriatione plus associat apostema q̄3 in p̄dicta ꝑpter maiorẽ dolorẽ qui in ea accidit.nihilo minus tamẽ bene põt ↄtingere cum p̄dicta:z cu3 quacũq3 accidat semp p̄us debet sedari apostema.Et tũc Aui.ostẽ dit cum q̄b⁹ op3 ꝓhibere apostema in tali excoriatione di cẽs.ex eis in q̄bus exiccatio est z sigillatio.i.stipticitas for tis.hoc est dicere q̄ illa que ꝓhibẽt apostema in tali exco riatione:cum hoc q̄ ꝓhibẽt debẽt esse exiccatiua z stiptica fortiter.z hoc ideo vt sedẽt apostema:z ꝓsint excoriatõi:l3 non solũ curẽt ipsam.Sicut esset emplastrum ex rosis z lẽ tibus z farina ordei z fabarũ cum oleo rosa.si misceat ibi puluis gallarũ combustaz.Deinde sedato apostemate ꝓ cedatur ad fortius exiccãtia.sed in predicta excoriatione oportet sedari apostema si cum ea accidat cum eis in qui bus non est tãta desiccatio z stipticitas sicut est emplastꝛ: vt dictu3 fuit p̄us.z fit res.i.curatio in ea.idest in tali exc oriatiõe magis difficilis supple q̄3 in p̄dicta excoriatione.z hoc de se est manifestum zc.

¶ De punctura z disruptiõe z extractione eius q̄d retinet ex spinis z sagittis z ossibus. CAP. X.

Punctura z disruptio vicine sunt ex hoc q̄ vnaqueq3 earum est penetra tio corporis acuti duri in corpore:z iterum diuersificant in quantitate cor poris penetrantis.z similantur vt punctura sit cum paruitate penetrationis significans parui tate3 penetrationis quasi ipsa non pertranseat cutem z huiusmodi quod est leuis nocumenti si non cõmoueat:z quãdo dimittitur rectifica tur per se quãuis inueniat malitiam carnis:nisi in vehementi malitia carnis:fortasse enim apo stemat locus eius z accidit ei pulsatio:z ꝑprie qñ est illa dispõ z pũctura vehemẽtior z facta est pũctio ꝑueniens ad carnem.

¶ In parte precedẽti determiauit Aui.de contusione z cõ torsione z excoriatione.hic determinat de punctura z dis ruptione ratione extractiõis eius q̄d retinetur in carne ex spinis z sagittis z frustis ossium z silibus.z diuidit hoc ca pitulum in partes duas.in p̄ma parte ponit differentiã et conuenientiã iter puncturã z disruptionẽ.z per hoc osten dit q̄d est punctura z q̄d disruptio.in secũda parte ostẽdit q̄d dictum est in precedẽtibus de ipsis quantũ ad curam z q̄d oportet dici de ipsis.secũda ibi.(Et iam quidem di ctum zc).Prima in duas.p̄mo ponit conuenientia3 inter puncturã z disruptionem.secũdo ponit differentiã.secũda ibi.(Et iterum diuersificat).Dr p̄mo dicit p3.Tũc Auic. ponit differentiam iter ipsa.z duo facit.p̄mo ostendit dif ferentias iter ipsa z in se:z a parte causarũ:z a parte accidẽ tium.secũdo ostẽdit differentiam iter ipsa a parte curatio nis.secũda ibi.(Et plurimum q̄dem medicationis zc) In p̄ma parte Aui.vult dicere q̄ punctura z disruptio diuer sificantur in quãtitate corporis penetrantis.z ideo ip̄a est parua penetratio:quia aut quasi non pertransit cuti3:z ta lis punctura est leuis nocumenti.si non cõmoueat.i.dato q̄ non curetur.p̄mo quãdo dimittit rectificatur per se.et

dato ꝙ inueniat̃ malitia carnis.i.corpus male cōplonatū.
vl' possumus itelligere per maliciā carnis.i.corp⁹ repletū.
dato.n.ꝙ talis pūctura iueniat corp⁹ repletū:ita est pua ꝙ
per ipsam rectificat̃ ⁊ curat̃.⁊ hoc itellige extracto corpe
qḋ penetrauit in cutē:aut talis pūctura ptrāsit vsq; ad car
nem:⁊ tūc fortasse accidit in ea apatio ⁊ pulsatio:⁊ hoc ma
xime si obuiet malitie carnis.nihilominus tñ accñtia illa
non multū itēdunt̃. ❡ Sic ergo hēmus ꝙ pūctura ē pua
penetratio:⁊ ex corpe puo penetrāte vel nullius nocumē
ti vel pauci.Sed disruptio est maior penetratio ex maiori
corpe penetrāte ⁊ est maioris nocumēti:eo ꝙ ad ipsā plus
sequr apostema ⁊ dolor. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et plurimū quidem medicationis huiusmo
di est vt sedetur apostema eius ⁊ dolor ipsius
⁊ non indiget regimie vulneris. Disruptio xo
indiget regimine vulneris ⁊ regimine doloris
apostematis.

❡ Aui.ponit dr̃ias iter puncturā ⁊ disruptionē.⁊ dr̃ia hec ē
ꝙ plurimū medicationis pūcture qñ est extracta res pun
gens.⁊ est vt sedet̃ dolor ⁊ apostema.Sedato aūt dolore ⁊
apate non idiget regimie vulneris:q: est ita parua ꝙ apo
stema per se solidat̃.sed disruptio idiget post extractionez
rei disrūpentis vt sedet̃ dolor ⁊ apostema:⁊ ēt idiget regi
mine vulneris.q: i ea est facta maior solō cōtinui q̃ in pū
ctura. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et iam qdem dictum est in regimine vulnerū
⁊ in regimine apostematū illud in quo est suffi
ciencia:⁊ illud quod necesse est nos rememo
rari in hoc loco de esse puncture est regimen in
extrahendo illud quod retinet̃ in corpore de re
pungente ⁊ disrumpēte siue sit spina siue sagit
ta:⁊ que sunt similia illis.

❡ In ista parte Aui.ostēdit qd dcm̃ est de ipsis in pcedenti
bus quantū ad curā ⁊ qd hic dicet̃.Et ista pars diuidit̃ in
partes tres. ❡ In pma parte ostēdit quid dictum est in p
cedentibus quantū ad curam.in secūda parte ostendit qd
dicet̃ de cura ipsaꝝ in hoc capitulo.In tertia parte exequi
tur de cura ipsaꝝ in hoc capitulo.secunda ibi.(Et illud qḋ
necesse est.3ª ibi.(Et hec extractio qñq;).Qḋ in pmis dua
bus ptibus dicit planum est. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et hec extractio quādoq; fit cum instrumen
tis continentibus rem quam trahūt.Et quan
doq; fit cum expressione ⁊ que ei similantur:⁊
quādoq; fit cum ꝓprietatibus medicinarū tra
hentium que extrahunt illud a quo desinūt for
pices ⁊ reliqua instrumēta.Canon autem i eo
quod extrahitur cum instrumētis retinentibus
est sicut extractio sagittarū cum forpicibus ha
bentibus capita vt lime vt vehemēs fiat earuz
retentio.Canon ergo in ea est vt caueat̃ cōfra
ctio eius quod eis comprehendit̃ vt sit via eaꝝ
ad illud quod auferenduz est ampliata non ꝓ
hibens bonitatem possibilitatis tenēdi illud.⁊
vt inquiratur facilior via extrahendi ipsum.Et
si fuerit penetrans de duobus lateribus:tūc di
lateтur latus qḋ est magis conueniens ad hoc
vt egrediatur per ipsum.Ingeniuz xo ad hoc
vt non frangat̃ est vt non moueat̃ motione su
bita:immo comprehēdat super ipsum ⁊ cōmo
ueatur concussione qua sciatur quantitas fixio
nis eius:tunc capiat ipsuz:aut suspendat̃ in eo
deinde trahatur tractione que est fm rectitudi
nem.Et multotiens est necessarium vt dimit
tatur aliquot diebus ⁊ suspendatur in ea:dein
de extrahatur.

❡ In ista parte exequit̃ de cura pūcture ⁊ disruptionis fm
ꝙ hic intendit.s.de regimine extractionis eius qḋ figit̃ in
carne siue sit sagitta siue aliḋ. ❡ Verū est tamē ꝙ auctor
fecit plurimā partez huius capituli circa sagittas.⁊ hoc iḋ
q: maior labor ⁊ difficultas est in extrahēdo ipsas q̃ aliḋ.
De regimie aūt vulneris ⁊ apostematis post extractionez
rei fixe Aui.nō tetigit aliqd nisi qddā in gñali:eo ꝙ hoc di
ctū est pus sufficiēter.Et ista ps diuidit̃ in ptes duas.q: p
ponit quēdā canonē gñalē circa extionē oīs rei ifixe i car
ne.⁊ in secūda parte in speciali ponit modum extractionis
sagittarum.secūda ibi.(Et iam dixerūt quidam ⁊c̃).Dicit
ergo pmo.Et hec extractio qñq; fit cum instrumētis:⁊ qñ
q; fit cum expssione.i.exp̄mendo cuz manibus in circuitu
vt res infixa exeat.Alio modo pōt exponi ⁊ melius cuz ex
pressione.i.cum impulsione.Nam res infixa aliqñ extra
hit̃ cum attractione per orificiū vnde intrauit sicut fit cū
instrumētis que Aui.ponit.Aliqñ aūt fit cuz ipulsione ad
posteriora qñ nō pōt egredi per illḋ orificiū pmū.cū forpi
cib⁹ hñtib⁹ capita vt lima.forpices hñtes lime capita sūt in
tali figura sic vides i margie fz ꝙ Albu.eas describit:aut
suspēdant̃ in eo.i.in re fixa:supple aliqd sic vncinus.Deiñ
trahat̃.i.res infixa cum tali vncino tractione que est fm
rectitudinē ꝙ non debet cōmoueri huc ⁊ illud vt nō fran
gat̃.Et multotiēs est necessariū vt dimittat̃.i.res ifixa ali
quot dieb⁹.⁊ hoc est qñ talis sagitta nō obedit ad exitū in
hora in qua cadit:vt q: orificium sit nimis strictuz:tūc enī
dicit Albucasis opz vt dimittas ipsam aliquot diebus do
nec putrefiat caro que est in circuitu eius vt alleuiet̃ attra
ctio ⁊ eius egressio.⁊ hoc est qḋ subdit Aui.Aut suspēdat̃ i
eo.i.ideo opz dimitti eam aliquot dieb⁹:q: putrefit caro q̃
est in circuitu:⁊ ampliat̃ vulnus:tūc pōt melius suspēdi in
tali fixo instrm̃ cum quo extrahat̃. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et iam dixerunt quidam sapientes huius ar
tis sermonem quem attulimus fm suum mo
dum:ꝙ iste qui aufert sagittas oportet vt sciat
ante illud species sagittarum:naz quedam eaꝝ
sunt ex ligno:⁊ quedam ex arundine:⁊ earum
zugi sunt ex ferro ⁊ ex ere ⁊ ex plumbo ⁊ alca
lai ⁊ ex cornibus ⁊ ex ossibus ⁊ ex lapidibus:⁊
quedam earum sunt rotūde:⁊ quedam habēt
tres angulos ⁊ quedam quatuor angulos:⁊
de eis sunt que habent linguam vnam aut lin
guas duas aut tres:⁊ de eis sunt que habēt zu
gi:⁊ illarum que habent zugi fortasse est zugi
earum inclinatum retro vt quādo tendit̃ ad ex
teriora suspendat̃ cum carne:⁊ in quibusdam
earum est zugi ad interiora vt impellat:⁊ que
dam earum sunt quarum zugi mouetur cuz re
simili tumo:cūq; extenditur ad exteriora dila
tatur ⁊ prohibentur sagitte ab egressione.Et
quedam sunt que habent zugi magnuz:aut est

ti extremitas quãtitate digiti vnius ⁊ nominat̃ candata. ⁊ quedã sunt plane ⁊ quedã sunt sup quas addunt̃ ferra minuta: cum ergo extrabit̃ sagitta remanent ferra illa in ꝓfundo sagittarũ ⁊ quorũdam zugi est fissura in astula: ⁊ quorũ dam hȝ zugi cannulaȝ in qua ingredit̃ astula: ⁊ quedã stringunt̃ ex compositione sua: ⁊ quedã non stringunt̃ ex ipso: vt qñ extrabunt̃ ad exteriora separat̃ astula a zugi: ⁊ remaneat zugi in corpore: ⁊ quedam sunt venenose: ⁊ quedam sunt non venenose.

¶ In pte ista Aui. ponit modũ extractionis sagittaꝝ in spãli. ⁊ duo fac̃. q: pmo narrat spẽs diuersas sagittaꝝ. 2° ponit modum extrctõis eaꝝ. 2° ibi. (Et sagitte qdẽ ⁊c̃) Dicit ģ p. Et iã dixerũt ⁊c̃. nã quedã eaꝝ sunt ex ligno. s. q̃tũ ad bastam. ⁊ quedam ex arũdine. i. ex cãna: ⁊ eaꝝ zungi. i. eaꝝ cuspides cũ qbus fit vulnus sunt ex ferro ⁊ ex ere ⁊c̃. ⁊ de eis sunt q hñt linguã vnã vel duas: ⁊ iste vocant̃ barbulacc. ⁊ illarũ que zungi hñt fortasse est zũgi eaꝝ iclinatuȝ retro. hoc est dicere ꝙ quedã sunt sagitte q̃ hñt in zũgi linguas iclinatas retro: q̃dã vo anteri⁹ quedaȝ aũt sunt q̃ hñt sic istas linguas sibi annexas que mouent̃ ⁊ dilatant̃ qñ sagitta extbit̃. ⁊ h̃ credo ꝙ fit q: sint ibi annexe cũ gãgerijs: vt ita loquar: vñ sagitta ꝓhibeat̃ ab egressione. ⁊ hoc credo ꝙ Aui. vult dicere cum dicit mouet̃ cũ re simili turno. aliud qd̃ dicit planum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sagitte quidem extrabunt̃ fm duos modos: vnus quoꝝ est extractio: ⁊ alter est impulsio: ⁊ illud est: qñ cum sagitte figunt̃ in eo qd̃ apparet de corpore: tunc extractio earum fit cũ attractione ⁊ administrat̃ iteruȝ cum attractione: quando figit̃ sagitta in ꝓfundo corporis: ⁊ nos quidem timemus ex locis que sunt opposita sagittis: ꝙ si extrabant̃ accidet ex eis fluxus sanguinis qui interficit: aut nocumentum vehemens faciet: ⁊ egredit̃ sagitta cum impulsione quãdo figit̃ in carne ⁊ in corporibus: ⁊ in eis q̃ opponuntur ei non est aliqd quod prohibeat a scissione neqȝ neruus: neqȝ os neqȝ aliqd aliud simile eis rebus. Qr si illud quod extrabenduȝ est fuerit os: tunc nos administrabimus attractionem. Qr si fuerit sagitta apparẽs: tũc trabimus ipsam: ⁊ si est occulta: tũc oportet sicut dixit Hypo. si possibile est vulnerato vt ponat seipsum fm figuram fm quam fuit quando fuit vulneratus: quare oportet vt significetur per ipsum sup sagittam: ⁊ si non est possibile: tunc oportet vt resupinet̃ fm ꝙ est ei possibile ex figura ⁊ vt administrent̃ inquisitio ⁊ expressio: ⁊ si est fixa in carne: tunc trabat̃ cum manibus aut cum ligno suo si nõ ceciderit precipue si nõ fuerit ex arundine: ⁊ si iam cecidit lignum eius tũc extrabat̃ extractione que fit cum forpicib⁹: aut cum instrumento quo extrabunt̃ sagitte: ⁊ opȝ in quibusdam horis vt findat̃ caro scissione plurima: qñ non est possibile vt egrediat̃ zugi ex scissione prima. Et si sagitta ꝑuenit ad oppositionem mẽbri vulnerati ⁊ non est possibile vt egrediat̃ ex latere per qd̃ ĩtrauit: tũc opȝ vt findamus illa loca q̃ opponunt̃ ei. Et extrabat̃ ex eis: aut per extractionẽ: aut per impulsionẽ cũ re alia ⁊ impellat̃ cum ea ferrũ ad exteriora: ⁊ opȝ vt ĩcidamus cum nostra ĩpulsione neruuȝ aut arteriã. Et si fuerit zugi canda: tũc sciemus illud ex inq̃sitione: ⁊ oportȝ vt intromittamus illaȝ caudam: in cannam instrumenti quo impellunt̃ sagitte ⁊ ĩpellamus ipm cum ea. Cuȝ ergo egredit̃ zugi ⁊ vides ĩ eo loca putrefactionis: ⁊ est possibile vt ponas in ea ferra alia minuta: tũc administra inq̃sitionẽ iteꝝ. Qr si ĩuenerimus ĩscissurã ex ĩstis ferris extrabamus eaȝ cũ hoc ingenio. Qr si zugi habuerit ramos diuersos ⁊ non obedit nos ad egressionẽ: tũc necesse est nobis vt dilatemus scissurã si nõ fuerit ꝓpe ipm locũ mẽbꝝ de quo timeamus adeo: vt qñ deteterimus illud zugi extrabem⁹ ipm cum facilitate: ⁊ de hoib⁹ qui ponũt ramos ĩ cannam: vt non egrediatur caro.

¶ In pte ista Aui. ponit modũ extrctõis sagittaꝝ. ⁊ ista ps diuidit̃ ĩ duas: nã sagitta: aut figit̃ in mẽbris q̃ nõ sũt mollia nec ꝑncipalia: sic sũt mẽbra exteriora ĩ qb⁹ fȝ plimũ saluat̃ ĩfirm⁹ nisi sagitta tetigerit neruũ: aut arteriã: aut fuerit venenosa. vt dic̃ Alb. aut figit̃ ĩ mẽbris nobilib⁹ ⁊ ꝑncipalib⁹. sic sũt mẽbra ĩteriora vt cerebꝝ cor ⁊ pulmo vẽter ĩtestia epar vesica aut matrix. Pↄ̃io ģ Aui. ponit modũ extrctõis sagitte vt est ĩfixa in mẽbris q̃ nõ sunt nobilia ⁊ ꝑncipalia. 2° ponit quẽdã canonẽ circa extrctõẽ sagittaꝝ vt ĩfigunt̃ ĩ mẽbris ꝑncipalib⁹. 2° ibi. (Qr si sagitta fuerit ĩfixa ⁊c̃) Pↄ̃ia ĩ duas: q: sagitta q̃ figit̃ ĩ mẽbris exteriorib⁹: aut figit̃ in carne: aut ĩ neruo: aut ĩ osse. Pↄ̃io ģ docet modũ extrctõis sagittaꝝ fm ꝙ ĩfigit̃ aut ĩ carne aut in neruo. q: idẽ est modus vtrobiqȝ extrctõis. 2° ponit modũ extrctõis ipaꝝ fȝ ꝙ figunt̃ in ossib⁹. 2° ibi. (Si aũt sagitta figat̃ ĩ os ⁊c̃) Pↄ̃ia in duas. ꝑ docȝ modũ extrctõis sagittaꝝ. 2° ponit quẽdã canonẽ gñalẽ curatõis vulneris qd̃ remanet post extrctõẽȝ ipsaꝝ. 2° ibi. (Deiñ si vlnerat⁹ fuerit get⁹ ⁊c̃) Dic̃ ģ p. Et sagitte qdẽ ⁊c̃. vn⁹ q̃ꝝ est extrctio ⁊ alter ĩpulsio. Extrctio est modus extbẽdi sagittã ꝑ locũ vñ ĩtrauit. ĩpulsio est modus extbẽdi sagittã ꝑ ↄ̃riã pte ei⁹ vñ ĩtrauit. Et illd̃ est. h̃ Aui. dmõstrat qñ ẽ necessari⁹ modus extrctõis sagitte ꝑ attractõẽȝ: ⁊ qñ ꝑ ĩpulsionẽ. ⁊ pȝ qd̃ dic̃. Et si sagitta est occulta. Dic Aui. ostẽdit fm quã figurã dȝ situari vuln⁹ vt meli⁹ significet̃ nob qñ ẽ occulta. ⁊ pȝ qd̃ dicit. Et vt admĩstret̃ inq̃sitio ⁊ exp̃ssio. s. ad significãdũ sagittã occultã: ⁊ intelligit ꝑ inq̃sitionẽ ⁊ opp̃ssionez tactuȝ qui fit cũ manibus. q: qñ sagitta est occulta tu debes palpare ⁊ ↄ̃stringere cum manibus loca que sunt in circuitu: q: aliqñ sentit̃ per talẽ contactũ sagitta: ⁊ dato ꝙ sit valde remota a loco per quem intrauit. Et de hoib⁹ sunt qui ramos ponũt in canna vt non egrediat̃ caro. i. qñ talis figura hȝ ramos diuersos ⁊ nõ põt dilatari scissura ꝓpter timorem nerui vel arterie. tũc qdam homines. s. medici qui ponunt ramos illos inter cannulas eneas vl̃ aliaȝ vt carni non adhereãt: vt qñ extrabunt̃. ⁊ hoc ĩtendit cuȝ dicit vt non egrediat̃ caro. s. cum talibus ramis quãdo sagitta extrabitur.

¶ Deinde si vulneratus fuerit quietus nō hñs apā calidū admīstra suturā aut cōple curationē que facit nasci carnē. Et si acciderit vulneri apā calidū: tūc oꝫ vt curet̄ cum embrocis ⁊ emplastris. In sagittis aūt venenosis: opꝫ vt cōcauet̄ caro ex alteratione sua a carne sana. Caro enīꝫ venenosa est mali coloris fusca: ⁊ quasi ipa sit caro maligna.

¶ In pte ista Aui. ponit quēdā canonē gnālē curatōis vulneris post extractionē sagitte. ⁊ duo facit. qꝛ pmo ponit curationē vulneris post extictionē sagitte nō venenose. 2º ponit curā vulneris post extractioneꝫ sagitte venenose. 2ª ibi (In sagittis aūt venenosis). Dicit ergo pmo. deīde. s. post extractionē sagitte ⁊c. admīstra suturā: hoc est si vulnus ē ex icidēti ⁊ nō fit ibi conquassatio ⁊ diminutio carnis: aut cōpleāt curationē que facit nasci carnem. ⁊ hoc est si nō sit vulnus simplex: ⁊ itellige hoc qđ hic dicit in vulnerib⁹ carnis: ſꝫ si sagitta vulnerat neruū: tunc hñ est idē modus extictionis ipsi⁹ in carne ⁊ neruo. ſꝫ curatio vulneris qđ remanet nō est eadē sic cura vulneris neruoꝝ ⁊ vulneꝝ carnis. ⁊ iđ illđ qđ dic̄ h Aui. dic̄ icōplete. ⁊ h iđ: qꝛ illđ qđ dic̄ h nō dic̄ nisi icidētalr ad quādā rememorationē. qꝛ vt ipemet dixit p⁹ cura vulneris vel apāris qđ accit post extictionē rei ifixe dicta ē p⁹ q̄tū ad mēbra carnosa: ⁊ dr̄ q̄tū ad mēbra neruosa. Et si acciderit vulneri calꝫ apa: tūc oꝫ vt curet̄ cū ēbrocis ⁊ emplastris. itellige q si vulnus sit solū i carne ⁊ accidat ei apa: tūc curet̄ cū embrocis ⁊ emplastris q dicta sunt pus in ca° de vulnerib⁹ ſm q eis associat̄ apa: si auteꝫ vulnus sit in neruo: tūc curet̄ apa qđ ei accidit cū embrocis ⁊ emplastris que dicent̄ in tractatu de vulnerib⁹ neruoꝝ ſm q eis accidūt apata. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autē ligatura figat̄ in os extrahemus eam cum instrumēto. Si aūt ꝓhibet ex hoc aliquid carniū: tūc oportet vt cōcauemus ipm: aut pforemus illud. Et si sagitta infixa fuerit i ꝓfundū ossis: tūc nos sciemus illud ex firmitudie sagitte ⁊ paruitate motionis eius cum mouerimus eam: tunc necessariuꝫ erit nobis vt incidamus in primis os quod est supra sagittā cum incisorio: aut pforemus ipm cum terebello faciendo foramen in circuitu eius si os fuerit grossum ⁊ euadit sagitta per illud.

¶ Auic. docet modum extractionis sagitte qñ figit̄ in osse ⁊ patet qđ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si sagitta fixa fuerit in aliquo mēbroꝝ pricipalium: sicut cerebro: aut corde: aut pulmone: aut ventre: aut intestinis: aut epate: aut matrice: aut vesica: ⁊ apparēt signa mortis: tūc oꝫ vt abstineamus ab attractione sagitte: qm̄ fiet inde ingetudo plīma ne supueniat nobis locus sermonis stolidoꝝ cum hoc q parū cōferimus ifirmo. Si aūt nō apparuerint signa mala alia ex qbus timemus de accidentibus: tūc pmittemus sermonē in pditione que accidit plimum: deinde icipiemus in curatione. Multotiēs enī de illis qbus accidit illud saluat̄ aliqs absq spe mirabilr. Et multotiēs egredit̄ pars epatis ⁊ aliqd de siphac qđ est supra ventreꝫ ⁊ zirbo ⁊ matrix tota ⁊ nō accidit ide mors. veritamē si nos dimiserim⁹ itenī in his mēbris pricipalib⁹ accidet mors ſm oēm dispōnē ⁊ ꝓportionabūtur ad paucitatē misicordie: si aūt abstulerim⁹ sagittam fortasse saluabit̄ infirm⁹ qñq.

¶ In parte ista Aui. ponit quendā canonē circa extractionem sagittaꝝ vt infigunt̄ in mēbris pncipalibus ⁊ nobilibus. ⁊ hec sunt mēbra interiora que nobilia dicunt̄ per respectum ad exteriora. ⁊ iteriora quedā sunt magis nobilia sicut cerebꝝ cor ⁊ epar que dicunt̄ a medicis mēbra pncipalia: quedaꝫ aūt sunt minus nobilia vt alia. signa aūt qñ accidit sagitta in aliquo istoꝝ sunt posita pus in quodam caplo qđ intitulat̄ summa de vulnerib⁹ in mēbris. et ideo nolumus ea hic repetere: sed ibi querant̄. Dic̄ ergo q si sagitta ⁊c. ⁊ apparēt signa mortis. signa mortis sunt qñ itendunt̄ illa signa que posita fuerūt in illo capitulo: ⁊ apparēt plura ex illis signis: tūc opꝫ vt abstineamus ab extractione sagitte ⁊c. et reddit tres causas. vna est quia fiet maior ingetudo postea ifirmo. puta ex fluxu sanguis ⁊ similib⁹. vnde citi⁹ morirent̄. Secūda est. qꝛ stolidi nobis imputabunt ipsum iterfecisse. ⁊ ideo Gal. dicit alibi. Nolite medicari egritudies malas ne nominemini medici mali. tertia qꝛ paruū iuuamentū accipiet ex hoc infirm⁹. ⁊ ideo in tali casu non debemus ipsam extrahere. Si aūt non apparent signa mala in psenti vel timemus q accidāt: tūc pus debemus dicere amicis q ſm plimum accidit inde mors. ⁊ postea cum consensu amicoꝝ extrahere. qꝛ multotiēs saluat̄ aliqs ex istis: absq q medicus speret de eo saluteꝫ. Veritamē si nos pdixerimus iteꝝ ⁊c. Hic Aui. addit qādaꝫ ad cautelā medici. ⁊ dicit. si nos extrahimus sagittam ifixam in talib⁹ mēbris ⁊ pdixerimus q accidit mors ſm omnem dispositionē. i. siue sagitta extrahat̄: siue non: ⁊ supple accidat ifirmū mori: ⁊ ꝓportionabimur ad paucitatē misicordie. s. a vulgo. hoc est: lꝫ pdixerimus vulgo q accidat mors siue extrahat̄: siue non: si nos extrahamus ⁊ accidat mors vulgus parū misebit̄ nobis. qꝛ semꝑ dicet q nos iterfecimus ipm. Si aūt abstulerimus ipsam sagittaꝫ fortasse saluabit̄ ifirmus qñq. Ex hoc habet̄ cautela quā debet medicus hēre. quasi vult dicere Aui. q qñ nō apparēt tibi signa mortis: lꝫ tu timeas q in pluribus seqtur mors: tamē melius est extrahere q̄ non extrahere: qꝛ aliquādo sanat̄ infirmus: sed debes extrahere cū hac cautela: quia debes multotiens predicere amicis anteq̄ tu extrahas sagittaꝫ mortē ⁊ debes te multotiēs facere rogari ab amicis: ⁊ magnum salariū petere. qꝛ si tu non facias ita: ⁊ sequat̄ mors ex vulnere vulgus imputabit tibi q tu interfeceris ipsuꝫ ⁊ parū miserebit̄ tibi. ⁊ hec ṽba sunt valde notanda: ⁊ memorie cōmendanda.

¶ Medicine attrahentes. CAP. XI.

portet vt suꝑ illum locuꝫ ponat̄ ammoniacum: qm̄ est attractiuum forte: aut sumat̄ radix arūdinis: ⁊ terat̄ ⁊ emplastret̄ cuꝫ ea. ⁊ fortasse cōficit̄ cum melle: ⁊ affodili iterum ⁊ folia papaueris nigri: ⁊ folia arboris fici cū sauie: aut semē iusqami albi ꝓprie cum calcadis: ⁊ similiter fructus iusquiami albi cum dispositione sua. Et iteruꝫ alkeiri ⁊ species eius ⁊ aristologia ⁊ cepe narcisci. Et ex aialib⁹ res plurime de qbus est rana excoriata: ⁊ ē mirabil̄ valde fixis i ossib⁹: ⁊ silr

eradicat dētes. Et cancer iterū contritus. Et vtriqꝫ lepores. ꝛ coagula oīa. Et dicit̄ φ lacerta est vehemētis attractōis ad illud sup qd̄ findit̄. Et de cōpositis caput lacerte statī cū abscindit̄ cū aristologia lōga: ꝛ radix cāne ꝛ cepe narcisci. Illud vero qd̄ appropriatū est cū attractione ossium corruptoꝝ de sub vlceribus que consolidant̄ dicemus in caplo ossiū.

¶ In parte pcedenti docuit Aui. modū extractōis rei infixe per attractionē ꝛ impulsionē. In ista parte Auic. docet modū extractōis rei infixe cum medicis. Et iō in hac parte aliud non facit nisi φ ponit diuersas medicias quarū proprietas est attrahere res ifixas. ꝛ duo facit. Primo facit hoc. secūdo addit quiddā. 2ª ibi. (Illud vero) Quod Aui. dicit in ambabus partibus patet. Et videte φ Auic. videt̄ ponere medicias valde extraneas ad extrahēdū res ifixas. Sed emplastra vsitata bona sunt. Emplastrū attractiuū frustuloꝝ ossiū ꝛ similiū bonū. ℞. fermenti. ℥. vi. mell. ℥. vi. visci quercini. ℥. i. armōiaci dissoluti in aqua fenugreci. ℥. ii. olei antiq qd̄ sufficit oīa insimul multū terant̄ ꝛ fiat emplm̄. ꝛ est optimū. Iterū aliud. ℞. armoniaci ℥. i. ratini. ℥. ii. galbani. ℥. i. ꝛ ʒ. cere. ℥. i. olei ātiq. ℥. i. molliātur armoniacū ꝛ galbanū in aceto. Itē aliud emplastrū cōe bonū. ℞. cepe lilij coctū in mellicrate ꝛ medullā fermēti ꝛ mel ꝛ asungiā veterē oīa simul icorporētur. ꝛ quādo vis φ attrahat̄ ferꝛ pone in emplastris puluerē magnetis. ꝛ emplastra etiā quādo ɔficiunt̄ nō conficiant̄ in aqua pura: sed cum aqua mellita: quia attrahit ꝛ prodest vulneri cepe narcisci. i. cepe lilij vtriusqꝫ. lepus. s. animal quadrupes: ꝛ piscis qdā q vocat̄ lepus.

¶ Canon curatōis cōbustionis ignis. CAP. XIII.

Intentio in curatiōe cōbustiōis ignis est due intētiones. Una eaꝝ est sequi cum ꝓhibitōe vesicationis. Et secunda est rectificare qd̄ combustū. Et sunt necessarie in ꝓhibitione vesicationis medicine infrigidātes preter qd̄ associet̄ eis mordicatio. Et secunda vbi curatur qd̄ est combustū indiget medicinis in quibus est abstersio quedam cum exiccatione quadam nō magna: ꝛ pter qd̄ mordicetur cū hoc vt sint temperate in caliditate ꝛ frigiditate.

¶ Superius Aui. determinauit de contusione ex contorsione excoriatione punctura ꝛ disruptōe. In parte ista Auic. determiat de cura cōbustionis: ꝛ qꝛ combustio pōt fieri a duplici re ab igne vel ab aqua feruēti. idcirco ista pars potest diuidi in ptes duas. In pᵐa parte determiat de cura cōbustionis ignis. In secunda determiat de cura combustionis aque. ibi (Qñqꝫ accidit vt effundat̄) Prima pars diuidit̄ in duas: qꝛ pᵐo ponit canonē curatiōis cōbustionis ignis. In secūda parte ponit medicinas in speciali secundū illū canonē dcm̄. 2ª ibi (Sumantur sandali ꝛ fau fel ꝛc.) Prima pars diuidit̄ in ptes tres. In pᵐo pte ostēdit quot itentōes regnant̄ ad curatōē cōbustionis ignis. In 2ª pte ostēdit cuiꝰ ɔplonis ꝛ ꝓprietatis debēt esse medicine locales frn vtrāqꝫ intentionem que regnt̄. In 3ª parte ōndit a qua illaꝝ itentionum pᵘs debemus incipere qñ curatio cōbustionis idiget vtraqꝫ itentōe simul. 2ª ibi (Et qñ idiget regimīe simil ꝛc.) Quod pᵐo dicit Aui. patet. Tunc Aui. ōndit quales medicie regnunt̄ in vtraqꝫ itentione. pᵐa. s. ad prohibendū vesicatiōem dicens. Et sunt necessarie in ꝓhibitione vesicatōis medicine infrigidantes. Et ratio huius est: qꝛ causa vesicatiōis est mala ɔplo calida quā imprimit ignis in mēbrū: que caliditas est causa attractōis spūs ꝛ sanguis ad mēbrū. vñ accidit ibi rubificatio. nūc aūt oīs cura fit p contrariū. calide aūt cause frigida contraria est. frigide vero calida. ꝛ iō ꝓhibitio vesicatōis fit cū medicis infridātibꝰ.

Sed quereret aliqs vlteriꝰ qualia infridantia debent hec esse: vtrum. s. fortia vel debilia. ꝛ vr̄ φ debeāt eē debiliter infridantia: qꝛ maxima in locis est si ɔ̄riū in ɔtrario ꝛ propositū in ꝓposito. nūc aūt si aliqd̄ membrū infridet̄ fortiter a re fride sicut accidit in extremitatibꝰ in hyeme ꝛ iter agentibus in frigore nō curat̄ nec prohibet̄ eius corruptio p fortiter calida. vnde vt auctores in cura taliū pcipiunt φ extremitates taliū nunqꝫ debent igni approximari: imo debēt mitti in embrocis aquaꝝ tempate caliditatis. ḡ similiter si accidat adustio ꝛ calefactio mēbro ab igne ꝓhibet̄ eius corruptio ꝛ vesicatio nō p fortiter infridantia sicut per aquā fridam ꝛ aquā rosꝫ. ꝛ hꝫ̄ si p debiliter infrigidātia. ¶ In ɔtrariū huiꝰ vident̄ esse auctores. dicit. n. Almāsor. caplo de adustiōe ignis ꝛ aque bulliētis φ statim cū hoc accidit pᵘs in aqua frida vel rosꝫ. sup niuē infridata madefiat ꝛ desup ponat̄. ¶ Ad hoc est dōm φ prohibitio vesicatōis fit p medicias fortiter infridātes sicut ponūt auctores. ꝛ rō huiꝰ est illa que dicta est pᵘs: nec est sil'e oīno de friditate impssa in mēbrū ab aere frido vel aqua frigida ꝛ de calitate impssa ab igne. nā ꝓpter friditatē pori ɔstringuntur ꝛ opilant̄. vñ materia ibi ɔstricta euaporare nō pōt. ꝛ ideo curatio talis impssionis sunt cal'a rarificātia poros: qꝛ p talia calefit mēbrū ꝛ materia ɔstricta euaporat: nūc aūt cal'a rarificātia poros sunt que sunt calida tempate ꝛ nō cal'a fortia: tum qꝛ calida fortia mitigatiua doloris nō sunt: imo mordicatōe pticipāt. ibi aūt idigemus maxime mitigatōe doloris. tum qꝛ calida fortia poros ɔstrigūt vt dixi supra in caplo de cura ɔtusionis. ex hoc aūt φ poros ɔdensant vehemētius sunt causa vt ɔdenset̄ materia ibi contēta in loco. hoc aūt est causa doloris: imo qꝛ rōne huius accidit ꝓpter caliditatē fortē vt friditas eius in partibus lesis deueniat ꝓpter appositōē taliū fortiū calidoꝝ ad partes circūstātes sanas. nam propter cōtractōē maiorē que fit ibi. ꝛ qꝛ vnū cōtrariū refugit aliud. mala ɔplo frida fit in ptibus in qbus pᵘs non erat. vñ accidit dolor itendi. tum etiā qꝛ aliqū fortia subito apiunt. in tali autē subita aptōe accidēt nocumēta. s. dolor ꝛ resolutio humoris subtilis ꝛ cōculcatio humoris grossi. ꝛ ꝓpter hoc videmus φ isti q hn̄t extremitates lesas a frigore si eas approximent igni accidit dolor itolerabil' ꝛ accidit solo ɔtinui. ꝛ hoc est ꝓpter subitā apertōē quā facit ignis: s; in ipressione quā facit ignis in mēbrū cōpetunt fortiter infridantia in pncipio vt vesicatio ꝓhibeat̄. ꝛ hoc ideo qꝛ pᵐa impressio quā facit ignis in mēbrū est mala ɔplo cal'a q̄ indiget sola alteratōe ꝛ nō ipedit hic sicut ibi opilatio poroꝝ: qꝛ caliditas q̄ imp̄mit̄ ab igne ampliat poros. vñ frida approximata iueniūt poros aptos. ꝛ ideo vtus eoꝝ penetrat vsqꝫ ad caliditatē ꝛ eā alterat. alterata aūt caliditate prohibet̄ vesicatio. veꝝ est tñ φ ista fortiter infridantia non competunt. ꝛ hoc est qñ ꝓpter adustionē ignis attrahit̄ ibi materia multa cal'a in mēbro. tunc ɔtingit qñqꝫ φ ꝓpter appositōē taliū fridoꝝ opilat̄ ꝛ constringit̄ materia ꝛ conculcatur in loco. vñ accidit vehemēs dolor. ꝛ tūc apponenda sunt frigida temperate que cum hoc φ alterant ɔplonē sint alicuius resolōnis ꝛ rarificationis materie. ꝛ hoc dicit Almansor in caplo de cura combustionis ignis. Dicit. n. φ si acciderit adustio cum igne. tunc statim apponatur ibi pānus infusus in aqua frida vel aqua rosꝫ.

Sed si dolor augmentetur ⁊ fiat fortissimus ⁊ non cesset p talia fortiter īfridantia. tūc apponant̄ vitella ouoꝝ agitata cū oleo ros. qr tale mediū est tempatuꝫ in friditate ⁊ est alicui⁹ rarefactiōis. ⁊ est id medicamē valde notandū: qr ego iam vidi fieri p ipm effectus mirabiles in sedatōe doloris vehemētis in cōbustiōe ignis. vidi. n. multotiens aliquos hr̄e dolores vehemētes ex cōbustiōe ignis ⁊ medici apponebāt vnguēta alba. ⁊ hꝫ frida ⁊ dolor plus itendebat̄. apposito aūt tali medicamie statiꝫ sedatus est dolor. ⁊ ppter hoc qn̄ vocaris ad aliquē egrū ex combustiōe ignis: ⁊ tu vides ipꝫ hr̄e dolorē fortissimū siue sit facta vlceratio siue nō meli⁹ est vt tu mitiges dolorē cū tali medicamine ⁊ similib⁹. mitigato aūt dolore nō potes quasi postea errare. Sic g̊ appet q aliqn̄ fortiter infridatiuū competit. aliqn̄ aūt nō: sꝫ tempatū. ⁊ pp hoc Aui. in cap. sequēti vbi ponit medicamē ad ꝓhibēdū vesicatōeꝫ ponit medicias diuersas: quaꝝ vna est fortiter frida: alia aūt paꝝ: qr qn̄qꝫ cōpetit vna qn̄qꝫ vero ꝯpetit alia fm diuersaꝫ dispōnē egritudis. vt dcm̄ est. sed Aui. nō distinguit: eo q id relinqt bono arbitrio ⁊ igenio medici. ❡ Ulterius nota vnū qd ponit Almāsor vltra dicta Auic. s. q si accidat magna cōbustio ignis. tūc eger flobotomet̄ ex ꝯria parte vt deriuent̄ hūores a loco īfirmo q sunt causa doloris ⁊ apatis ⁊ regimē est ēt subtiliandū ⁊ infridantib⁹ est vtenduꝫ donec dolor ⁊ apa sedent̄. Et sicut dcm̄ est in combustiōe ignis ita etiā itelligas in cōbustiōe aque bulliētis: qr quasi cura vtriusqꝫ est eadē. lꝫ Aui. diuersa ponat capla pter q associet̄ eis mordicatio. hoc est dicere q medicie infridātes qbus vtimur ad ꝓhibitōeꝫ vesicatōis debēt esse sine mordicatōe. Et causa h⁹ est: qr mordicatio ē cū dolore: dolor aūt est maxie vitādus: qr est cā apatis: imo aliqn̄ accidit tātus dolor in cōbustiōe ignis q spasmat̄ eger ⁊ moritur. ⁊ iō medicie oēs cōbustiōis ignis debēt esse sine mordicatōe. ⁊ pp hoc bonū ē lauare oia q̄ ponunt̄ in vnguētis ad cōbustionē ignis ēt vsqꝫ ad cerā: qr p loturā mouet̄ ois mordicatio a medicis. Tūc Aui. oñdit q̄les medicie cōpetant in itentōe secūda. s. qn̄ accidit q locus vlceret̄ a tali cōbustiōe dicēs. Et secūda. s. itētio vbi. i. fm quā curat̄ qd est combustū. i. qd est vesicatū ⁊ vlceratuꝫ: vt qr nō possit fieri ꝓhibitio vesicatōis p medicias. Et itellige. qr qn̄ curamus locū vesicatū p̄us dꝫ fieri pforatio in vesica vt inde egrediat̄ aqua q̄ ibi ꝯtinet̄: deide admistrent̄ medicine q̄ sunt fm itentōeꝫ secūdam. idiget g̊ medicis in qbus est abstersio quedā cū exiccatōe quadā non magna. Rō aūt h⁹ est: qr cū iam factū sit ibi vlcus ⁊ in omni vlcere. vt dcm̄ est fit duplex hūiditas. vna grossa que appellat̄ sordes. ⁊ alia subtilis: duplici idiget itentione. s. abstersiōe ⁊ exiccatōe. idcirco medicia que admistrat̄ ad curandū qd cōbustū est idiget abstersiōe quadā ⁊ exiccatōe quadā: sꝫ nō magna: qr talis medicia dꝫ esse sine mordicatōe: mordicatio aūt causat̄ ex medicia fortiter abstersiua ⁊ multū exiccatiua. ⁊ hoc est qd subdit Aui. ⁊ pter hoc q in mordicent. Et cū hoc sint tēperate i caliditate ⁊ friditate. medicine in itentione secunda nō debēt esse fride sicut in itentione p̄ma. Et causa h⁹ est hec qr in secūda itentōe est factū vlcus: in p̄ma autem nō. Nunc aūt fm Hypo. in qnta pticula affo̾rismoꝝ. vlcerib⁹ friduꝫ est mordax ⁊c. ⁊ iō in secūda itentōe debēt esse medicie tēperate in caliditate ⁊ friditate ⁊ quātum ad potētiā ⁊ quantū ad actū ⁊ maxime in hyeme. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et quādo indiget regimine simili regat̄ cuꝫ infrigidatiuis pri⁹: deide si indiget secūda fiat. Si autem inuenitur ⁊ iaꝫ vesicatū est: tunc necessariū est regimē fm. Et medicine eius sunt sicut chimolea ⁊ lutoꝝ genera exiccātia ⁊ lentes decocte ⁊ encaustruꝫ indum ⁊ similia. Ea vero que sunt sicut rus ⁊ glutinū ⁊ pinguia nō cōueniunt ad illud: qm̄ quedā eoꝝ sunt calidiora q̄ opꝫ: ⁊ non carent virtute mordicatiua. ⁊ quedā eoꝝ sunt humidiora q̄ opꝫ.

❡ In parte ista Aui. oñdit a qua p̄dictaꝝ itentionū debemus icipe qn̄ combustio idiget vtraqꝫ itentōe. Et cū hoc ēt ponit quasdā medicias que sunt vtiles in itentōe secūda. ⁊ quasdā docet euitare. Dicit g̊. Et qn̄ idiget. s. combustio ignis regimie simili. i. regimie vtroqꝫ puta prohibere vesicatōeꝫ ⁊ curare vesicatuꝫ. ⁊ illud est qn̄ ignis ab ipso p̄n⁹ vesicat ⁊ cōburit. tūc. n. idigemus vtraqꝫ itentōe ꝓhibere. s. ne vlterius vesicet̄ ⁊ curare vesicatuꝫ. regat̄ cum infridatiuis p̄us. Et causa huius est hec qr cuꝫ causet̄ ibi mala ꝯplo cala ex combustione ignis ⁊ vlcus curari non possit nisi p̄us remoueat̄ mala ꝯplo que est cuꝫ vlcere sicut potest apparere declaratio h⁹ ex p̄dictis. ⁊ ēt hoc ideꝫ multotiēs dicit Aui. in tractatu de vlcerib⁹. idcirco necesse est p̄us admistrare infridantia q̄ malam ꝯplōnē remouēt. Deide si idiget secūda itentōe fiat. Dicit aūt si idiget. qr multotiens talia infridantia cū hoc q remouēt malaꝫ ꝯplōnē curant vlcus. Si aūt nō curarēt. tūc necessarium est regimē secunduꝫ ⁊ medicie eius. s. regimis secūdi sunt sicut chimolea ⁊ lutoꝝ genera sicut terra sigillata bolus armen⁹ lutū vasoꝝ aq̄ ⁊ silia. Et encaustꝝ indū: encaustꝝ indū est qn̄ coqtur sumac donec denigret̄ ⁊ tali decoctōi addit̄ alumē. ⁊ dr̄ talis decoctio incaustrū: qr denigrat coria ⁊ capillos (Ea vō q̄ sunt ⁊c.) Planū ē.

❡ De medicinis ad combustionem que sunt secundū intentionem primam. CAP. XIII.

Sumant̄ sandali ⁊ faufel ⁊ later albus recens aut ostracū ⁊ linīant̄ cuꝫ aqua solatri ⁊ aqua ro. aut vnguentū de vitellis ouoꝝ ⁊ oleo ro. Et iteꝝ endiuia ⁊ farina ordei abluta ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ oleū ro. ⁊ lentes elixate cum ros. cum oleo ro. Et iteꝝ bolū ar. ⁊ acetum. ⁊ iteꝝ oleum ro. ⁊ cera fm q opꝫ: deide ponat̄ in eo de calce abluta ablutione integra cū cerusa ⁊ opio ⁊ albumine oui ⁊ aliquātulo lactis. ⁊ iteꝝ sumant̄ folia malue ⁊ sicle ⁊ elixentur cū aqua dulci: deinde terant̄ ⁊ mundent̄ a rebus filosis q̄ sunt in eis: deide aggregent̄ eis merdasengi ꝯditi cū climia ⁊ cerusa de plumbo algalai amboꝝ an̄. partes. ij. ⁊ .ʒ. ⁊ olei ros. partes. iiij. ⁊ aque solatri ⁊ aq̄ coriādri amboꝝ an̄. pars. j.

❡ In ista parte Aui. ponit medicias in spāli ad cōbustionē ignis fm itentōeꝫ p̄mam. s. ad ꝓhibēdum vesicatōem. ⁊ planuꝫ est qd dicit. Faufel. i. auelana ida. later albus. i. paruꝫ coctus. merdasengi. i. litargiri cōditi. litargiꝝ cōdituꝫ dr̄ esse quādo terit̄ ⁊ abluit̄: deide ducit̄ in mortario cuꝫ oleo rosa. tātum q fit albū ⁊ postea exicca.

❡ De medicinis que sunt ad combustionem secundū intētionem secundam. CAP. XIIII.

Melior rerum ad illud est vnguentum de calce. Sumatur calx ⁊ abluat̄ septies donec separet̄ ei⁹ acuitas tota: deinde cōquasset̄ cū oleo ro. aut oleo oliue ⁊ pauca cera si indiget ea: ⁊ forsasse ad-

duntur sup ipm cbimolea ꝛ albumē oui ꝛ parum vini. Unguētum calcis cum modo alio. Abluaẗ calx sicut sciuisti: ꝛ fiat ex ea cū aqua folioꝝ ficle ꝛ cū aqua folioꝝ caulis ꝛ oleo rosꝭ. ꝛ cera vnguētū. Et de illis q̄ cōueniunt hic: ꝛ vbi non timeẗ pustulatio ꝛ vesicatio est ligare desup folia alhethil adusta aut silique combuste. Unguētum ꝯueniēs ad paruitatē caliditatis: ꝛ est lōge compositōis expꝉtū est ꝛ iuentū est bonū. Re. stercoris vacce pascētis exiccati ꝛ corticum arboris pini ꝛ pulegij oīum añ. x. merdasengi. iij. scorie argenti. ij. scorie plumbi .iiij. calcis ablute cū aqua frida mĩrotiēs. v. ꝛ cbimolee. v. ꝛ luti alcabrusij aut romāi aut armeni ꝛ ceruse oīu añ. vij. virge pastoris ꝯtrite. x. encaustri persici aut sirij. vi. tutie viridis vij. stercoris ouis. vij. granoꝝ volubilis ꝛ foliorum eius amborum. xv. scorie ferri ꝛ succi foliorum maluauisci ꝛ succi foliorum malue omnium ana. x. lilij domus ꝛ cepe eius ꝛ lilij celestis ꝛ croci omnium ana. v. camphore .iiij. cere fani ꝛ olei ros. ꝛ medulle cerui ꝛ adipis eius quantum sufficit. Et de illis que sunt fortitudis vehemētioris ꝛ conueniūt ei qḋ est minoris caliditatis: ē vt sumanẗ limature eris ꝛ ferri: ꝛ ꝯficianẗ cum luto aut cū luto rubeo: deide cōburanẗ in patella aut furno: ꝛ fiāt ide trocisci ꝛ seruenẗ ꝛ administrenẗ redacti in puluerē vbi nec͞ia est exiccatio aut liniantẗ cū oleo ro. ꝛ de hoc gn̄e iterū est illud: cōburaẗ fimus colūbinus in pāno lini donec accēdaẗ ꝛ linaẗ cū oleo aliquo: qm̄ est mirabile. Et locis vlceratis conferūt porri elixati aut portulaca cū sauic ꝛ folia myrti ꝯtrita in puluerē redacta. Si aūt fiat inobediens: tunc folia alhethil adusta aut folia algebut adusta. Et si fuerit magis inobediens illo administrentur medicine consolidantes vlcera maligna.

¶ In parte ista Auicenna ponit medicinas ad combustionem ignis secundū secundam intentionē. s. ad curandum quod combustum est ꝛ vlceratum. ꝛ patet quod dicit. Lilij domus. lilium domus est lilium domesticum. Lilij celestis: idest yreos cum luto. lutum absolute accipitur pro luto quod inueniẗ in vase fabrorum quando acuunt ferramēta: aut luto rubeo: idest bolo armeno. folia algebre: idest pini masculi ꝛc̄.

¶ De combustione aque calide. CAP. XV.

Quandoqꝫ accidit vt effundaẗ olla ferues aut aqua cal'a sup membrū hoīs: ꝛ facit opationē ignis. Et cōueniēt ei est vt succurraẗ stati anteqꝫ vesicetur cum eis que sunt sicut sandali ꝛ aqua rosa. ꝛ camphora: ꝛ non dimittantur exiccari: immo consequenter adhibeatur omni hora pannus infusus in aqua frigida congelata: hoc. n. prohibet ipsum vesicari. Et quidam properant ꝛ rorant desuper aquā oliuarū aut aquā cineris. ꝛ melius est vt teratur quodlibet amborum cum sauic aut vnguentum de calce. et iterum medicamen factū de fimo columbino predictum est mirabile valde. Et vlcera quidem curantur cum poris elixatis aut exiccatis contritis et est melius: et cum reliquis que diximus in caplo primo.

¶ In hoc capitulo Auicenna determinat de cura combustionis aque bulliētis. ꝛ diuiditur in partes duas. Primo ponit medicinas ad prohibendū vesiccationē. licet etiā aliique illarum curent etiam locum vesicatum. In secunda parte ponit medicinas que sunt ad curandum locum vlceratum. secunda ibi. (Et vlcera quidem ꝛc̄.) planum est quod dicit.

¶ De fluxu sanguis ꝛ retētōe eiꝰ. CAP. XVI.

Iam scitum est in lib. primo ꝙ qn̄ sanguis egrediẗ a venis nō egreditur nisi aut ꝑpter aptiōe orificioꝝ venarum ꝑpter debilitate in venis: aut ꝑpter vehementiā repletōis: aut ꝑpter motū fortem vsqꝫ ad vocē ꝛ saltū: aut ꝑpter vaporē accidētē venētē deforis: aut ꝑpter disruptionē earū et ipsaꝝ incisionē per causam primitiuā incidētem contundentē: aut ꝑpter causam corrodentem interius: aut vehementia motus cum repletione: aut ꝑpter resudationem ab eis propter raritatem accidentem corpori venarū et panniculo earum.

¶ Superius Auicenna determinauit de punctura ꝛ disruptione ꝛ combustione ignis. In parte ista determinat de fluxu sanguinis ꝛ eius retentione. Et diuiditur pars ista in partes duas: quia in pꝛma parte determinat de fluxu sanguinis theorice. In secunda parte practice: quia ponit curam ipsius. secunda ibi. (Oportet in curatione fluxus sanguinis ꝛc̄.) Prima pars diuiditur in quattuor partes. In prima parte ostendit. vnde sanguis egrediatur. ꝛ ponit etiam in generali omnes causas fluxus sanguinis. In secunda parte ostendit ꝙ fluxus sanguinis diuersificatur in timore secundum diuersitatem membrorum ꝛ artariarum ex quibus exit. In tertia parte docet distinguere inter fluxum sanguinis artarie ꝛ aliarum venarū. In quarta parte ponit quedam signa pronostica in fluxu sanguinis. secunda ibi. (Nos vero dicimus) ibi tertia. (Et differentia quidem inter sanguinē artarie) Et quarta ibi. (Et scias ꝙ omnis cui accidit). Prima pars diuiditur in duas. In prima parte facit quod dictum est. In secunda parte ostendit quarum venarum fluxus sanguinis est magis periculosus. secunda ibi. (Et conuenientior venarum ad hoc). Dicit ergo iam scitum est in libro primo ꝙ sanguis egreditur a venis. Intellige hic ꝙ sanguis accipitur communiter ad sanguinem quietum qui est in venis ꝛ ad sanguinem mobilem qui est in artarijs. Etiam vena hic accipitur communiter ad venas quietas: cuius pn̄cipium est epar ad artariā inquietā: cuius pn̄cipiū est cor. ꝛ sic itelligēdo est veꝝ vꝛ ꝙ sanguis nō egre

dit nisi a venis. Et rõ hꝰ est: q: sanguis sub forma sanguis nõ ẽ nisi in venis: eo φ ex venas in corpe aut ẽ sub forma humiditatis sic est in mẽbro: aut putrefit τ puertit in saniẽ. sic qñ effundit i nãlr ad aliqd spaciũ. iux illud afforismo rũ 5ᵉ pticule. Si in vẽtre sanguis effusus fuerit ex nãz ne cesse est putrefieri τ in saniẽ vti. Q: g sanguis sub forma sanguis nõ ẽ nisi in vẽis idcirco fluxꝰ sanguis nõ ẽ nisi ex vẽis: vel ex venis qetis vel arterialibꝰ: vel ex magnis vel pũis (Et nõ egredit) Hic Aui. põit modos ẽm quos egre dit sanguis ex venis. τ ponit Auic. ẽt cãs oĩs fluxꝰ sang. in gnãli. τ tres modos inuit Aui. ẽm quos sanguis egredit a venis. τ Ga. 5ᵉ de ingeᵒ. põit solũ tres modos ẽm quos san guis egredit a venis. cãe aũt istoꝝ modoꝝ sunt plẽs. naȝ sanguis aut egredit ex venis p aptiõeȝ orificioꝝ venaꝝ. τ iste ẽ vnꝰ modus: aut egredit ex ipsis: q: disrũpit pãnicu lus τ corpꝰ eaꝝ. τ iste est scõus modus: aut egredit ex ipis: q: resudat ab eis. τ iste ẽ tertiꝰ modus. aptio aũt orificioꝝ venaꝝ fit aut pp debilitatẽ ipsoꝝ: q: qñ vene τ ipsoꝝ ori ficia debilitant: tũc nõ põt ptinere qd est in eis: aut fit pp subitã τ vehemẽtẽ repletõeȝ: aut fit pp vaporẽ pũgitiuũ de foras accñtẽ q apit orificia venaꝝ qualis est sapor sul phuris τ similiũ: aut fit pp aliqd corpꝰ acutũ qd pungit τ apit orificia venaꝝ. disruptio aũt pãniculi τ corpis ipsaꝝ fit aut pp vehemẽtiã repletõis ipsaꝝ τ maxime si fit cum motu: q: extẽdunt corpora ipsaꝝ. vñ scidunt τ crepãt aut fit pp cãȝ pmitiuã icidentẽ τ pcidẽtẽ corpa ipsaꝝ vel pp alias cãs pmitiuas q põt disrumpe corpa ipsaꝝ. Resuda tio aũt ab eis fit pp subtilitatẽ sanguis τ raritatẽ acciden tem corpori venaꝝ τ pãniculoꝝ ipsaꝝ. hi sunt modi τ cau se omnes fluxus sanguinis.

¶ Et conueniẽtior venaꝝ ad hoc vt currat qd est in ea cũ inuenit viã est arteria. nam corpus eius est mobile: τ quod est in ea quãdoq3 con trahit τ qñq3 expanditur.

¶ Hic oñdit de q vena fluxꝰ ẽ magis piculosus. τ p oñdit hoc ex pte substãtie vene τ artarie τ ex pte corpis ptẽti in ea. 2ᵒ oñdit hoc rõne cuiusdaȝ accñtis. 2ᵒ ibi (Et qñ non desup coartat τc.) Dicit g p. Et pueniẽtior venaꝝ ex hoc appet φ vena accipit h cõiter ad venã getã τ arteriaȝ ad hoc vt currat qd ẽ in ea cũ inenit viã: q: qñtũ est ex se τ ex sua habitudĩe nãli arteria nõ est magis apta ad fluxũ san guis q vena: q: artaria ẽ cõposita ex duabꝰ tunicis. vena aũt solũ ex vna ẽm φ auctores ponũt ex anathomia: ȝ si fiat disruptio in artaria τ vẽa: tũc pueniẽtior istaꝝ venaꝝ .i. magis apta ad fluxũ sanguis est artaria. τ in h Auic. in nuit timorẽ eẽ in fluxu sanguis arterie q vene: q: arteria est magis apta ad fluxũ sanguis. τ p pñs põt difficiliꝰ con strigi. Et φ arteria fit magis apta ad fluxũ sanguis q ve na cũ fcã ẽ in ea via Auic. pbat h ex duobꝰ. ex pte substã tie vene artarie: τ ex parte contẽti in vena dicẽs: nam cor pus eius .i. artarie est mobile: q: artaria mouetur propter motuȝ spiritus τ sanguinis in ea ẽm sistolẽ τ diastolẽ. mo tus ãt est cã maioris fluxꝰ sang. eo φ ipedit psolidationeȝ scissure: q: dilatat poros vel ptes. Et qd ẽ in ea .i. τ sanguis τ spũs q ptinent in ea .i. in artaria qñq3 pbit. τ qñq3 expã dit .i. qñq3 mouet ẽm modũ ptractiõis q dr modus sisto les. τ h ẽ qñ mouet vsus cor ad iteriora: qñq3 ãt mouet ẽȝ motũ expãsiõis q dr modus diastoles. τ hoc ẽ qñ mouet vsus mẽbra ad exteriora: q: g corpꝰ tale ptẽtũ in artaria ẽ mobile: si artaria ẽ fixa qñ tale corpꝰ mouet ad exteriora valde cito egredit pp impulsionẽ quã facit. τ egredit cuȝ quodã saltu. vt postea dicet Aui. Si g tã ex pte artarie: q: est mobilis: q ex pte ptẽti. q: ẽt ẽ mobile si ex ea accidat fluxꝰ sang. difficiliꝰ pstrigit q fluxꝰ sanguis vene: q: vena est qeta τ rõne sui τ rõne ptẽti in ipsa. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et qñ nõ desup coartat locus eius post solu tionẽ ptinuitatis eiꝰ: τ inuenit vacuitatẽ pcit res ad emborismũ qd noiat mater sanguis.

¶ In pte ista Aui. oñdit φ fluxꝰ sang. artarie ẽ magis picu losus rõne cuiusdã accñtis qd aliqñ seqt ad fluxũ. hoc ãt accñs est qdã apa qd vocat hyporisma vel emborisma: hyporisma .n. vl emborisma sub h noĩe est apa qd accidit ex ruptura vene vel artarie. qd qdẽ apa ẽ valde maluȝ in fluxu sang. q: qñ hoc accidit difficulter põt pstrigi. Auic. g in hac pte vult oñdere φ fluxꝰ sang. artarie ẽ magis picu losus: eo φ ad ipȝ seqt magis emporisma. τ cũ hoc ẽt põit modos ẽȝ quos põt accidere emporisma. Ista ps diuidit in ptes tres: q: in pma pte põit vnũ modũ ẽm quẽ põt ac cidere hyporisma. In 2ᵃ pte oñdit cãm. q re ad fluxũ san guis artarie vtplm seqt illud accñs emborisma. In 3ᵃ pte vlr oñdit qd ẽ hyporisma. τ quot modis põt accidere ex fluxu sang. τ maxie ex fluxu sang. artarie. 2ᵃ ibi (Et arta ria. licȝ fit de illis τc.) 3ᵃ ibi (Et multotiẽs qdẽ icarnat ar taria) Dicit g p. Et qñ nõ desup coartat .i. pstringit locus eiꝰ .i. locus fixure artarie post solõnẽ ptinuitatis eiꝰ .i. arta rie τc. hoc ẽ dr̃e φ qñ fixura artarie nõ pstrigit nec incar nat. tũc sine aptio cutis consolidat siue nõ remanẽte ibi spacio vacuo aggregatur sub cute in tali spacio sanguis ar tarie τ fit ibi tumor qui dicitur hyporisma. hyporisma eñ non est aliud ẽm φ Galie. dicit. 5ᵉ de ingeᵒ. nisi apostema molle tactui cedẽs accñs ex sanguie q exit ex vẽa τ aggre gat sub cute in spacio remanẽte ibi vacuo. Dr ẽt tale apa mater sanguis ad silitudinẽ: q: sic mater pseruat τ nutrit filiũ: ita ẽt q: tale apa pseruat τ plõgat fluxũ san. iõ dr ta le apa silitudinarie mr sanguis pseruat τ plõgat tale apa fluxũ sang. q: ipedit icarnatõeȝ artarie. ipedit aũt pp san guinẽ ibi collectũ circa artariã: τ q: medicia ẽt incarnati ua sup orificiũ artarie nõ põt apponi. τ pp h accidit in ta li apate sic Gal. dicit. 5ᵉ de igeᵒ. φ qñ ligabit sanguis fluxꝰ cessabit. dũ ãt solutũ fuerit mox fluet. sic g appet qlr põt hyporisma accidere ex fluxu sang. artarie. appȝ ẽt aliqlr qd sit hyporisma. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et arteria qdẽ. lȝ sit de illis q noiant: tñ est d illis quoꝝ difficilis est incarnatio.

¶ In pte ista Aui. oñdit cãȝ. q re ad fluxũ sanguis artarie. vtplȝ accidit hyporisma. dcm .n. ẽ φ hyporisma accidit ex fluxu sang. artarie qñ artaria nõ icarnat. nũc aũt artaria licȝ aliqñ icarnet tñ ẽ difficilr icarnatõis τ difficilioris icar natõis q vena. Et rõ hꝰ est. q: artaria hȝ duas pelliculas. qrũ vna .s. iterior ẽ cartilagiosa. cartilago ãt de difficili cõ solidat. τ iõ artaria ẽ difficilr psolidatõis: pp qd ad fluxuȝ sang. artarie cito τ sepe vẽit hyporisma. ¶ Deide cũ dic.

¶ Et multotiens qdẽ nõ incarnat arteria τ in carnat illud qd continet arteriam τ coartat su per eã: quare sanguis nõ põt facere cursum su pfluũ: imo egredit ex eo aliqd vsq3 ad fines cu tis .s. qñtitas quã capit. τ qñ alleuiat cũ cõposi tione redit τ occultat sicut accidit rupture. τ fortasse remanet vena sola sub cute: τ sentitur pulsus eius τ ipsiꝰ successio. τ multotiẽs acci dit illud arterijs deintus τ disrumpunt pter φ disrũpat cutis τ pgregat sub cute emborisma .s. apa leue ex sanguie τ vẽtositate qd possibi le ẽ qescere cũ ppressiõe. Et hoc qdẽ mltotiẽs accidit in collo τ inguinibꝰ τ curuaturis p se: τ multotiẽs accidit ex cã itrĩseca aut ex flõmia.

¶ In pte ista Aui. qz fecit mentionē de hyporismate ostendit vl'r qd est hyporisma. et quot modis pōt accidere. Et ista ps diuidit̄ in ptes duas. In pͥma pte facit qd dcm̄ est. In 2ª pte recitat opionem quorundaz antiquoꝝ circa hyporisma fm̄ ꝙ accidit ex disruptiōe artarie ⁊ eaz iprobat. 2º ibi (Et multi medicoꝝ) Iuxta pͥmā partē est itelligendū ꝙ hyporisma. vt dcm̄ est supra nō est aliud nisi apā lene ex sanguie cū quadā vētositate qd qdē apud cōpressionē occultat̄. post cōpressionē vͦo redit sicut accidit rupture iguinis: qz ruptura inguinis qn̄ cōprimit̄ occultat̄ post cōpressionē vͦo redit. Sz hyporisma pōt accidere duobus modis. vno mō cū ruptura cutis. ⁊ hoc est. s. qn̄ aliq̄ artaria disrūpit̄. tūc si non incarnet̄ locus artarie ⁊ sit in loco vbi est vacuitas spacij. tūc sanguis ꝯgregat̄ ibi in illo spacio vacuo ⁊ facit tale apā. ⁊ tūc accidit sicut dicit Gali. de igenio. Quia qn̄ ligat̄ cessat fluxꝰ sanguis. dū aūt dissoluitur sanguis fluit aut pōt accidere hyporisma sine ruptura cutis. ⁊ hoc est. s. qn̄ rūpit̄ artaria iteriꝰ ⁊ nō disrūpit̄ cutis. vel si disrumpat̄ cutis. tūc si cutis cōsolidet̄ ⁊ icarnet̄ ante incarnatōez artarie vt. s. remaneat artaria nō icarnata sub cute. tūc accidit hyporisma: qz quādo cutis est consolidatiua ⁊ artaria est scissa. tūc sanguis egredit̄ ex artaria vsqz ad cutiz ⁊ cū nō possit egredi cutiz dilatat̄ sub cuti ⁊ capit ibi spaciū vbi aggregat̄ talis sanguis ⁊ fit ibi talis tumor ⁊ apā qd dr̄ hyporisma. multotiēs vͦo ꝯtingit ꝙ qn̄ artaria est disrupta ⁊ nō cutis ꝙ sola vena remanet sic nō icarnata sub cute ⁊ nō egredit̄ sanguis ita ꝙ faciat tale apā: vt qz. s. forte nō est ibi vacuitas spacij in quo possit aggregari: sz remanet ibi vena vel artaria sub cute nō incarnata. ⁊ appet māifeste eius pulsatio sub cute. Cause āt hyporismatis aut sūt a cā iteriori: qz multotiēs scidit̄ artaria iteriꝰ ex cā intrinseca sicut ex humoribꝰ corrosiuis vel ex nimia repletōe ⁊ similibus: ⁊ tn̄ nō scinditur cutis: aut sunt extrinsece sicut flobotomia ⁊ casus ⁊ ꝑcussio ⁊ similia. hoc intellecto potes itelligere ea que Aui. dicit in lr̄a.

¶ Sz est vlterius intelligendū ꝙ hyporisma quāqz accidat vtplurimū ex fluxu sanguis artarie ꝓpter rōnē quaz posuit Auicē. nihilominus tn̄ hyporisma pōt accidere ex fluxu sanguis vene ⁊ ex fluxu sanguis artarie. ⁊ maxie potest accidere ex fluxu sanguis vene qn̄ vena disrupta est magna: qz talis difficiliꝰ icarnat̄ q̄ꝫ parua. ⁊ ꝙ hyporisma possit accidere ex fluxu sanguinis vene. pōit Albucasis in quodā caplo vbi determinat de cura ipsiꝰ apātis ꝑ incisionē. dicit. n. qn̄ disrūpit̄ artaria ⁊ ꝯsolidat̄ cutis q̄ ē sup eaz. tūc multotiēs accidit idē apā. ⁊ silr̄ accidit vene etiam vt accidat in ea inflatio ⁊ apā. signa aūt ⁊ dr̄ntia quibꝰ cognoscit̄ ꝙ tale apostema fit ꝓpter artariā vel venā. Albucasis ponit in isto caplo ꝙ qn̄ tale apostema est ꝓpter artariā: tūc est lōgū aggregatuz in ꝓfundo corpis. ⁊ qn̄ impellis tale apā digitis tuis. tunc sentis quasi sit ibi stridor. Illud aūt qd accidit ex ruptura vene est rotundū ⁊ in manifesto corpis. ¶ Ulterius aūt: qz Auicē. in hoc caplo facit mētionē de hyporismate. ⁊ in seq̄nti caplo nō ponit curaz hyporismatis expsse sub h̄ noie. Idcirco in hoc caplo icidēraliter ⁊ breuiter ē aliqd itelligēdū de cura ipsiꝰ: quāqz nō spectet pͥncipaliter ad hoc caplm̄: sed potius ad sequēs caplm̄. ¶ Cura ḡ talis tumoris ⁊ eminētie quando apparet sub cute factis pͥus vniuersalibꝰ. s. flobotomia ⁊ diuersione per ligaturas dolorosas ⁊ alia. qn̄qz fit cū medicinis localibus: qn̄qz aūt cū incisione. Cum medicinis aūt localibus fit si super locantur emplastra in quibus est stipticitas locus induret̄ sicut dicit Albucasis caplo de flobotomia in quodā. §. vbi ponit curaz talis apātis cum accidit cum medicinis vt fiat emplm̄ ex rosis coctis in aqua ⁊ vino stiptico ⁊ balaustijs ⁊ corticibus granatoꝝ ⁊ sandalis ⁊ puluere mirti ⁊ aloe ⁊ sarcocolla ꝯfectis cū aq̄ ros. vel albumine oui: deīde accipiat̄ de hoc emplo. ⁊ ponat̄ cū plumazolis de stupa sup locū: deīde liget̄ ⁊ stringat̄ fortiter ⁊ remoueat̄ medicīa de 3º die in 3m̄ diē. Si ḡ curat̄ cū talibus medicis: tūc est valde bonū Si aūt nō valet curatio cū hꝫ. tunc curatio eius est sectio sup tale apā. Uerūtn̄ vt dicit Albucasis. caplo de sectiōe talis apostematis. sectio super hoc apostema est timorosa ⁊ precipue quādo est in subassellis ⁊ inguinibꝰ ⁊ collo ⁊ est magnū valde. ⁊ similr̄ etiā qd est ex eis in extremitatibꝰ aut in capite. in talibus eniz opz vt euitet̄ eius curatio cū ferro quātū possumus. Modus aūt curatiōis talis apostematis ꝑ icisionē qn̄ ea indigemus est vt scindat̄ cutis sectōe fm̄ longitudinem: deīde api sectiōez cū vncinis donec videas artariā ⁊ libera eam ex tunicis donec detegat̄: deīde intromitte sub ea acū ⁊ fac eā penetrare ad aliud latꝰ ⁊ stringe artariā cū filo duplo. ⁊ h̄ facias in duobꝰ locis: deīde pūge locū q ē inter ligamēta donec egrediat̄ sanguis q ē in eo totꝰ ⁊ soluatur apā: deīde administra curatōez q̄ generat pus donec cadāt ligamēta. postea cura illud cū vnguētis ⁊ pulueribus cōuenientibꝰ ad hoc donec sanet̄. ¶ Et silr̄ pōt curari hyporisma vene. licz Albucasis quodāmō diuersificet in curatōe. al's. i sectōe vtrisqz: sz nō ē ibi magna vis. Et h̄ sit h̄ dcm̄ icidētalr̄ de cura hꝰ apātis. Tūc seq̄t̄ illa ps.

¶ Et multi medicoꝝ existimāt ꝙ ōis disruptio arteriaꝝ ꝑducit ad matrē sanguis q̄ qdez plm̄ fit si incarnet̄ illud qd est in circuitu eius ⁊ fiat apā notū: sed ipsamet nō incarnat̄ ⁊ res nō est ita. Ille qdē qui negauit incarnationē ꝯtrouersatus est cū cōsideratione ⁊ expimēto. Consideratione vero: qm̄ vna duaꝝ tunicaꝝ arterie est cartilaginosa ⁊ cartilago nō icarnat̄. Expimēto vͦo: qm̄ nō visa est icarnatio.

¶ In qua pte Aui. ponit opinionez quorūdā medicoꝝ circa hyporisma fz ꝙ accidit ex fluxu sanguis artarie. Et diuidit̄ ista ps in ptes tres: qz pͥmo pōit opinionē istoꝝ. ⁊ dicit eā esse falsaz. scd̄o ponit rōnes ꝑ quas isti antiq ꝯfirmabāt opionē eoꝝ. 3º reprobat opiones illoꝝ ꝑ dicta Gal. 2ª ibi (Ille qdē q negauit ⁊c.) 3ª ibi (Et opposuit ei Ga. ⁊c.) In pª pte dic̄ ꝙ multi medici estimāt ꝙ ōis disruptio artarie ꝑducat ad hyporisma ꝙ hyporisma fit qn̄ artaria n̄ incarnat̄. ⁊ id qd ꝯtinet ipsam incarnat̄. modo isti supponebāt ꝙ nunq̄ꝫ aliqua artaria incarnaret̄. ⁊ ideo isti dicebant ꝙ ōis disruptio artarie perducit ad matrē sanguis. Sed res nō est ita. i. fm̄ dcm̄ istoꝝ nō est veꝝ. ⁊ tūc Auic. ponit rōnes istoꝝ ꝑ q̄s ibi ꝓbabāt ꝙ nulla artaria icarnaret̄. ⁊ pꝫ qd dicit. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et opposuit eis Gal. cū consideratōe ⁊ expimento. Consideratio vero est rhetorica ⁊ eius forma est ꝙ est inter incarnatū sicut caro ⁊ nō incarnatū sicut ossa. quare opz vt sit icarnata: h̄ est difficilis incarnatōis. ⁊ testimoniū qdez: qm̄ ipse narrauit se medicasse plures arterias ⁊ fuerūt incarnate. ⁊ hec quidem est res a qua nos iam expediti sumus.

¶ Hic Auicenna destruit ⁊ reprobat rōnes illoꝝ per dicta Galieni. ⁊ pꝫ qd dicit. ⁊ hec quidem. s. disruptio est res a q̄ nos iā expediti sumus: qz de hoc expeditū fuit in pͥmo capitulo tractatꝰ vulneꝝ. Tūc seq̄t̄ illa ps.

¶ Nos vͦo dicemus nunc ꝙ dispō ꝓcessionis sanguis a membris diuersificat̄ cū disrumpuntur sicut epar ⁊ pulmo. ⁊ de illis sunt a quibus

parꝝ ꝓcedit sanguis. ⁊ in vnaquaq; duaꝝ diuisionū sunt q̄ sunt timorosa: ⁊ de eis sunt q̄ sunt absq; timore sicut emanatio sanguinis ex pulmone in qua est timor: et ab vtrisq; emanat sanguis plurimus: et de illis sūt sicut vesica et matrix et renes: ab eis.n.nō emanat sanguis plurimus valde summarie: immo qñq; multiplicatur cum lōgitudine spacij et peruenit ad successiones illaudabiles.

¶ In q̄ parte Aui. ostēdit ꝙ dispō flux⁹ sanguis diuersificatur q̄tum ad maius ꝑiculū vel minus ſm diuersitatē mēbroꝝ vel artariaꝝ ex q̄bus ꝓcedit. Et ista pars diuiditur in duas. ꝑmo ōndit ꝙ diuersificat̄ ſm diuersitatē mēbroꝝ. scđo ꝙ diuersificat̄ ſm diuersitatē artariaꝝ. 2ª ibi (Et diuersificat̄ dispō ⁊c.) Dicit ĝ primo. ⁊ pꝫ. Et videas bñ istū textū: q: aliquātulū est inuolutus. cōstrue ĝ. Nos vō dicimus nūc ꝙ dispō ꝓcessionis fluxus sanguis a mēbris diuersificat̄ cū disrumpit̄. s. mēbrū a mēbris. s. sicut sunt epar ⁊ pulmo: ⁊ supple alia mēbra ⁊ maxime interiora: q: Aui. h̄ maxime videt̄ loq̄ de mēbris īterioribus cū de eis ponat̄ exemplū. bñ etiā pōt id dcm̄ extēdi ad mēbra exteriora. Et itellige aūt hic qđ dicit ꝙ dispō ꝓcessiōis sanguinis a membris diuersificat̄ ⁊c. ꝙ sanguis non ꝓcedit nec fluit a mēbris īmediate. Dixit.n. supra Aui. ꝙ sanguis nō egredit̄ nisi a venis. Et iō intellige qñ dicit ꝙ dispō ꝓcessiōis sanguis a mēbris diuersificat̄. i. a venis exeūtibus in mēbris ⁊c. ¶ Tūc Auic. ōndit quō diuersificat̄ dispō fluxus sanguis a mēbris dicēs. Et ꝓ q: q: de illis sunt a q̄b⁹ paꝝ ꝓcedit sanguis. ⁊ supple de illis sunt a q̄bus pōt ꝓcedere multū sanguis ⁊ paꝝ. Et in vnaquaq; haꝝ dispōnū. s. exitus multi sanguis ⁊ exit⁹ pauci sanguis sunt. s. membra q̄ sunt timorosa. ⁊ de eis sunt q̄ sunt absq; timore. hoc est dr̄e ꝙ q̄dā mēbra sunt in q̄b⁹ est timor. ⁊ in exitu multi sanguis ⁊ exitu pauci sanguis. Quedā aūt sunt mēbra in q̄b⁹ nō est timor: nec in exitu multi sanguis nec in exitu pauci sanguis nisi eēt tātus exit⁹ ꝙ duceret ad sincopim. sed dūmō nō debilitet̄ nimis virt⁹ pōt esse ex aliq̄b⁹ mēbris exitus multi sanguis: ⁊ tñ nō est timorosus. ¶ Tunc Aui. ōndit mēbra in q̄bus nō est timor in multo exitu ⁊ in pauco exitu dicens. sicut emanatio sanguinis ex pulmōe.

¶ Istud dcm̄ Aui. ſm cōtinuationē ad id qđ mō dixit videt̄ esse valde dubiū. vr̄.n. dicere cōtinuādo hoc ad id qđ ꝓcessit ꝙ emanatio sanguis ex pulmōe sit sine timore. Dicit eñi Aui. ⁊ de eis sunt q̄ sunt absq; timore sicut emanatio sanguis ex pulmōe. h̄ aūt vr̄ ſlm expsse: q: emanatio sanguis ex pulmōe ē valde timorosa: q: ē via ī ptisiꝫ ſꝫ ꝙ appet ꝑ Aui. ⁊ ꝑ Gal. 6º de inge. sani. Istud dubiū tollit̄ ꝑ expōnē ⁊ cōtinuationē dicti Aui. q: hoc qđ dicit sicut emanatio sanguis ex pulmone nō refert̄ ad id qđ modo dixit īmediate. ⁊ de eis sunt q̄ sunt absq; timore. iō refert̄ ad id qđ dixit añ illud dcm̄. s. ad illud dcm̄. Et in vnaquaq; harū dispōnū sunt q̄ sunt timorosa. dixit.n. ibi Aui. ꝙ in quibusdā mēbris est timorosus ⁊ multus exit⁹ ⁊ paucus exitus in q̄busdā aūt nō: mō hic Aui. vult ōndere in q̄b⁹ mēbris est dubi⁹ multus exit⁹ ⁊ paucus. ⁊ cōtinuent̄ sic dicta Aui. Et in vnaq̄q; haꝝ dispōnū sunt q̄ sunt timorosa. ⁊ de eis sunt q̄ sūt absq; timore. timorosa supple ⁊ in pauco exitu ⁊ in multo. sicut emanatio sanguis ex pulmōe: supple ē timorosa ī pauco exitu: q: ⁊ dato ꝙ ex pulmōe exeat paucus sanguis: tñ est valde timorosuꝫ. iō vt ponūt auctores timorosior ē paucus q̄ mult⁹: q: ſm ꝙ dicit Auic. paucus egredit̄ ex sub̄a pulmōis. i. ex venis ꝑuis pulmonis: q: vt dcm̄ fuit ꝑuis sanguis nō egredit̄ nisi ex venis. mult⁹ autē ex vena magna pulmōis. q̄re aūt exit⁹ sanguis ex substātia pulmōis sit timorosior exitu sanguis ex vena pulmonis nō spectat ad ꝓpositū dr̄e. Sic ĝ nō vult h̄ Aui. dr̄e ꝙ exitus sanguis ex pulmōe sit sine timore: imo vult dr̄e ꝙ exitus sanguis ex pulmone sit timorosus ⁊ dato ꝙ sit paucus. Et est ēt q̄dā timor qñ ab vtrisq;. i. ab epate ⁊ pulmone emanat sanguis plurimus. videas ĝ ꝙ Auicen. vult ꝙ exitus sanguinis ex pulmone in vnaquaq; dispositiōe sit timorosus: sed in epate est timorosus quando est multus. si aūt egredit̄ paucus non esset forte timor. ⁊ propter hoc Auicē. pri⁹ dixit solū de pulmone quando fuit locutus de timore pauci exitus cū dixit sicut emanatio sanguinis ex pulmone. quādo vero fuit locut⁹ de timore multi exit⁹ dixit de epate ⁊ pulmone. ¶ Tūc Auicen. ponit etiā q̄dam membra in q̄b⁹ pōt esse timor exitus sanguis ⁊ dato ꝙ sit paucus dicēs. Et de illis. s. membris in q̄b⁹ pōt esse timor exitus sanguis ⁊ dato ꝙ sit paucus sunt sicut vesica ⁊c. ab eis.n. non emanat sanguis plurimus valde sūmatim. i. subito ⁊ semel: imo qñq; multiplicat̄ cuꝫ longitudine spacij ⁊ perducit ad successiones illaudabiles: q: generant̄ inde alie egritudines sicut hydropisis ⁊ vlcera vesice ⁊ renū. ⁊ alie egritudines valde moleste. ¶ Et videte ꝑ dicta Auicenne hic possumus duo habere. vnū est ꝙ exitus sanguinis ab istis mēbris si ꝑduret ꝙ est timorosus. aliud est ꝙ si nō ꝑduret nō est timorosus. ⁊ ideo hoc qđ dicit hic Aui. pōt referri ad timorē ⁊ nō timoreꝫ ſm diuersos respect⁹. ¶ Et videte vlterius ex dictis Auicenne in hac parte potest elici quedam distinctio de timore in exitu sanguis: q: exitus sanguis aut est multus aut est paucus. si ē multus tūc in q̄busdam membris est timorosus. in q̄busdam aūt nō nisi esset valde sup̄fluus: q: tūc vbicunq; esset timorosus. si est paucus ⁊ ꝑdurat multo tempore. tūc est timorosus: aut nō ꝑdurat. ⁊ tūc in q̄busdam est timorosus in quibusdam aūt nō. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et diuersificat̄ dispō flu. sanguis ex arterijs: qm̄ fit in q̄busdam eaꝝ difficilis valde timorosus sicut ex arterijs magnis q̄ sunt sup̄ manus et pedes. et huiusmodi iterficiūt ſm plm̄ et nō retinet̄. et in q̄busdaꝫ fit facilis sicut in arterijs cranei: retētio.n. flux⁹ san. eaꝝ ē facilis. ⁊ sufficit in eis cōstrictio sola. et multotiēs q̄dē currit ex arterijs ꝑuis sanguis: deīde retinet̄ ꝑ se.

¶ In parte ista Auicē. ōndit ꝙ dispositio fluxus sanguinis quantū ad timorem diuersificat̄ ſm diuersificatōēꝫ arteriaꝝ. ⁊ pꝫ qđ dicit. Tūc seq̄t̄ illa pars.

¶ Et dr̄ntia q̄dē inter sanguinē arterie et alioꝝ cognoscit̄: qm̄ sanguis arterie egredit̄ cū saltu et impulsione: et est vehemētioris purpureitatis q̄ ali⁹ neq; declinat ad nigredinē sanguinis vene et eius essentie.

¶ In parte ista Auicen. docet cognoscere fluxū sanguinis qñ est ex vena ⁊ qñ ex artaria. ⁊ pꝫ qđ dicit. Et eius essentie. i. eius substantie: q: substantia sanguis artarie est subtilis. Tunc sequit̄ illa pars.

¶ Et scias ꝙ oīs cui accidit euacuatio proprie sanguinea et ꝓprie arterialis et sup̄fluit et accidit ei spasmus est malum. et siľr si accidit ei singultus est mortalis. Et si fuerit sincopis cum singultu: tūc mors est festina. et alienatio et ꝑmixtio rōnis sunt male. Et si fuerit spasmus: tunc est mortale ſm plm̄.

¶ In ista parte ponit q̄daꝫ signa ꝓnostica in fluxu sangui-

nis. ⁊ tria dicit hic Aui. Unū est ꝙ in euōne spasmus supue niēs est malus. 2ᵐ est ꝙ maxime est signū malū in euōne sanguinea. 3ᵐ est ꝙ maxīe est signū malū in euōne sanguinea arteriali. Ratio aūt istoꝝ manifesta est. ⁊ pmo in euōne spasmus supueniēs ē malū: eo ꝙ talis spasmus accidit ex inanitōe humiditatis neruoꝝ. talis aūt spasmus est mortalis. ⁊ hoc est qđ dicit Hypo. 5ᵃ pticula affoꝛismoꝝ. Spasm⁹ ⁊ singult⁹ post nimiā ianitōez malū: sꝫ pei⁹ signū est qñ accidit ex euōne sanguis ꝗ̄ ex euōne alioꝝ hūoꝝ: eo ꝙ sanguis est hūoꝛ magis necīus ad vitā ꝗ̄ alij hūores: sed adhuc pei⁹ signū est qñ accidit euōne sanguis arterialis: qꝛ in spiritib⁹ ⁊ in tali sanguīe ꝯseruaᷣ caloꝛ nālis ꝯseruans vitā. ¶ Sꝫ itellige vlterius qñ dicit Auicē. ꝙ spasmus accñs ex euōne est malū signū ꝙ nō solū est malum signū absolute: imo est ita malū ꝙ ē moꝛtale. Nam signa ꝓnostica pñt esse ꝗ̄tuoꝛ modoꝝ ꝑm ꝙ pōt elici ex verbis Galiēi in cōmēto illi⁹ affoꝛismi. scđe pticule. In omni egritudine ꝯfoꝛtari mēte ⁊c̄. quedā. n. sunt signa salutis. alia sunt signa moꝛtis ꝗ̄ dñr moꝛtalia. ꝗdā aūt signa sunt ꝗ̄ dicunᷣ bona. ⁊ ista de se nō significant oīno salutē. Alia sunt signa ꝗ̄ dicunᷣ mala. ⁊ ista nō oīno significatiūa sunt moꝛtis. ⁊ hec signa se hñt sicut supi⁹ ⁊ inferius. nā omne signū salutis est bonū: sed nō ecōuerso. ⁊ omne signū moꝛtis est malū: sed nō ecōuerso. Qñ ḡ dicit Aui. ꝙ spasmus in euōne est signū malū. itellige ꝙ est ita malū ꝙ est moꝛtale. ⁊ nō itelligas vlteri⁹ ꝙ sit moꝛtale: qꝛ oēs inde moꝛiantur. aliq̄ tñ hñt pñt euadere. ¶ Tūc Auic. ponit aliud ꝓnosticū signum dicēs. Et similr̄ si accidat ei sicut est moꝛtale. Et cā hec est: qꝛ significat idē qđ spasmus. Sicut. n. spasmus causaᷣ ex inanitiōe ⁊ repletione ⁊ singultus sicut dicit Hypo. 6ᵃ pticula affoꝛismoꝝ. hoc aūt accidit ex inanitione. ḡ est moꝛtale. ⁊ ex hoc appet cū dicat hic de singultu ꝙ est signū moꝛtale ꝙ supius etiā intelligit multo foꝛtius ď spasmo ꝙ erat signū malū ⁊ moꝛtale. ¶ Tūc Aui. ponit aliud signū ꝓnosticū dicēs. ꝙ si fuerit sincopis cū singultu. tūc moꝛs ē festina. Signāter dicit Aui. cū singultu: qꝛ sincopis si accidit sine singultu nō eēt necio signum moꝛtis festine. multotiēs. n. accidit sincopis in fluxu sanguis ⁊ tñ eger non moꝛiᷣ: imo aliqñ est vna cā restrictōis flux⁹ sanguis: sꝫ si accidat sincopis cū singultu. tūc est signū moꝛtis festine: qꝛ singultus vt dcm̄ est accidit hic ex nimia inanitōe. Si ḡ cū singultu supueniat sincopis. tunc signū ē ꝙ sincopis venit ex vltia inanitiōe. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ moꝛs cito festinat. ¶ Tūc Aui. pōit aliđ signū ꝓnosticū dicēs. Et alienatio ⁊ pmixtio rōnis sunt male. alienatio ⁊ pmixtio rōnis accidūt i fluxu sang. qñ supfluit: qꝛ ex nimio fluxu sanguis euanᷣ spūs q̄ sūt instrā virtutū cerebri. ⁊ iō rō ꝑturbaᷣ ⁊ fit dissipientia. nihilomin⁹ tñ dissipiētia vtplm accidit ex repletōe magis ꝗ̄ ex euōne. pōt tñ hñ ꝯtingere ex inanitiōe: qꝛ sic virt⁹ motiua pōt ipediri ⁊ debilitari in suo ope ex repletōe ⁊ inanitōe. ita ēt ⁊ virtus rōnalis. Est āt aliēatio malū signū: qꝛ significat sup euōnē spūū ⁊ defectōē vtutū cerebri. nihilomin⁹ tñ ꝑm ꝙ dicit Ga. in cōmēto illi⁹ affoꝛismi. 7ᵉ pticule. in sanguis fluxu dissipiētia aut spasmus malū. peius signū ē spasmus ꝗ̄ alienatio. vñ aliēatio sine spasmo i fluxu sang. ē signū malū: sꝫ nō oīno moꝛtale: sꝫ si sit cū spasmo. tūc ē moꝛtale (Et si fuerit spasmus) Hic Aui. repetit qđdā signū ꝑdictū. s. de spasmo. ⁊ hoc ideo facit: qꝛ supꝛa dixerat ꝙ erat signum malum. vt ergo ostēderet ꝙ nō solum est signū malū: sed est moꝛtale repetit ipm dicens ꝙ moꝛtale est ⁊c̄.

¶ De canone curatōis flux⁹ sanguis. CAP. XVII.

Poꝛtet in curatiōe fluxus sanguis vt incipiaᷣ ⁊ retineaᷣ: deinde cures vlc⁹ ei⁹ si fuerit. Et non est tibi possibile in eo cuius causa est fixa ex coꝛrodente ⁊ similibus nisi ita vt auferaᷣ causa.

¶ Supi⁹ Aui. determinauit de fluxu sang. theoꝛice. in pte ista determīat de fluxu sang. practice. s. ꝗ̄tū ad curā. determīat ḡ hic Aui. de retentōe fluxus sang. qꝛ retētio est cura ei⁹. Determīat aūt hic Aui. de retentōe flux⁹ sang. nō generalr̄ oīs flux⁹ sanguis: qꝛ. s. de cura flux⁹ sanguis a mēbris iterioꝛibus Aui. nō determīat: eo ꝙ de hoc determinatū est in 3º libro. Sꝫ determīat hic ꝑncipalr̄ de retētiōe fluxus sanguis ꝑm ꝙ accidit flux⁹ ex solōne ꝯtinui artarie vel vene mēbroꝝ exterioꝝ. lꝫ ḡ Auic. in ꝑoꝛi caplo posuerit causas oīs fluxus sanguis. ⁊ dixerit ēt aliqua de fluxu sanguis mēbroꝝ iterioꝝ. hic tñ nō ponit curā ꝑncipalr̄ oīs fluxus sanguis. lꝫ aliqua dicta possint applicari ad curam flux⁹ sanguis ex mēbris iterioꝛib⁹. Sꝫ intētio ei⁹ ꝑncipalis est determīare de retētōe fluxus sanguinis ex vulnere in mēbris exterioꝛibus. Et diuidiᷣ ista ps in partes duas. In pma pte determīat de retētōe flux⁹ sanguis ponēdo oēs modos ⁊ oēs cās retētōis ipsius. In secūda pte narrat quasdā medicias tā simplices ꝗ̄ cōpositas expertas ad retētōem fluxus sanguis. 2ᵃ ibi (Et de illis ꝗ̄ dixit Ga.) Prima pars diuidiᷣ in duas. In pma pte oñdit ꝙ si vlcus ⁊ fluxus ꝯiunganᷣ simul a cuius cura sit icipiēdū. In scđa parte Aui. ꝓsequiᷣ de causis retētōis fluxus sanguinis. 2ᵃ ibi (Dico ḡ ꝙ ille cause) Prima pars diuiditur duas. In pma parte ꝓponit qđ intēdit. s. ꝙ pus est incipiēdum a retētōe fluxus sanguis: deide curādū est vlcus. In scđa pte: qꝛ hoc dcm̄ maxime videbaᷣ hr̄e istantiā in vlcere coꝛrosiuo oñdit qñ vlcus coꝛrosiuū ꝯiunguntᷣ ⁊ fluxus sanguis a cuius moꝛbi cura sit icipiēdū. ⁊ oñdit q̄uo etiā ibi est vex ꝙ opꝫ icipe a retētōe fluxus. 2ᵃ ibi (Et nō ē tibi possibile) Qđ in pma parte dicit planū ē. In scđa parte Aui. vult dicere dcm̄ est ꝙ opꝫ vt pus retineaᷣ flux⁹ sanguis: deide cureᷣ vlcus. Id tñ dcm̄ non videᷣ posse in fluxu sanguis q̄ ē ex coꝛrosione vlceris: qꝛ cum coꝛrosio ꝗ̄ est ibi cū sit causa fluxus sanguis: ꝓpter aptionē quā facit in vena vr̄ ꝙ pus debeat auferri causa ista. s. coꝛrosio ꝗ̄ ē cā fluxus: deide retineaᷣ fluxus. hoc vult dicere Auicē. vsq̄ ibi (Et si dispō) vñ qñ Aui. dicit (Et nō ē tibi posse) expone. ⁊ nō videᷣ tibi posse. Tunc Auicē. ibi.

¶ Et si dispositio nō tolerat vt auferaᷣ causa ē necessariū vt retineaᷣ cū suis retētiuis ⁊ sunt in causis ꝗ̄ sunt ei ⁊ abscidunt sanguinē currētē. ⁊ ille cause sunt scite in libꝛo pꝛimo. Uerū ego narrabo eas ꝑm modū festinatōis.

¶ Oñdit qualr̄ hic opꝫ etiā incipe a cura fluxus dicēs. ⁊ si dispō. s. fluxus sanguis nō tolerat vt auferaᷣ cā. i. vt auferaᷣ talis coꝛrosio pus est necessariū vt retineaᷣ. s. fluxus sanguis pus cum suis retētiuis: ⁊ deide curetur coꝛrosio. Et videte in hoc ꝙ Aui. dicit ⁊c̄. ⁊ si inuit ꝙ quantū ē ad curā ꝑ se opꝫ pus incipe a cura coꝛrosionis: qꝛ ipsa est causa fluxus sanguis. Sꝫ multotiēs ꝑm ꝙ ponunt auctores oꝫ nos icipe a cura accñtis ⁊ nō curare de moꝛbo ꝑncipaliter sicut est de accñtibus ꝗ̄ ꝓsternūt virtutē vt sunt sincopis ⁊ doloꝛ capitis ⁊ silia. ⁊ similr̄ ē hic: qꝛ. n. accñs pura fluxus sanguis nō tolerat dilatationē. idcirco oꝫ nos prius incipe a cura talis accñtis. ¶ Ulteri⁹ ēt videte in hoc qđ dicit Aui. postea dispō ⁊c̄. inuiᷣ ꝙ quātū ad talē dispōnē ꝑsentē opꝫ incipe a cura fluxus ⁊ retinere ipm cū inuiscatiuis vel opilatiuis vel hꝫ ꝗ̄ postea ponit Auicē. Sed ad restringēdū ꝑfecte fluxū sanguis. vt qꝛ. s. nō recidinet postea oꝫ incipe a cura coꝛrosiōis: qꝛ dato ꝙ restrigaᷣ fluxus sang. ⁊ non auferaᷣ coꝛrosio tñ postea recidiuabit: qꝛ coꝛrosio est cā ipsi⁹. ⁊ iō qñ sanguis incipit fluere: oꝫ tunc

ipꝫ ↄstringere quocūq3 possumus. postea vō debemus intendere ad corrosionē ⁊ auferre ipsaꝫ vt nō recidiuet fluxus sang. ¶ Sꝫ est vlteri⁹ itelligēdū ꝙ lꝫ in intentōe poꝛ sit cura vni⁹ moꝛbi q̄ꝫ alteri⁹. multotiēs tn̄ accidit ꝙ cura illi⁹ moꝛbi silr̄ est ēt alteri⁹ sicut dcm̄ est in p̄dictis. ⁊ silr̄ ēt est hic q: quāq̄ꝫ icipiamus p̄us in itentōe a cura fluxus vel corrosiōis. tn̄ possibile est aliqn̄ ꝙ illa medicia que curet fluxū curet ⁊ cōrosionē. ⁊ ecōuerso: sic cauteriū. cauteriū .n. facit cessare fluxū. ⁊ ēt destruit corrosionē. ⁊ multe medicine sunt q̄ prosunt corrosioni ⁊ fluxui silr̄. ⁊ ecōuerso. ⁊ sunt .s. ista retētiua in causis q̄ sunt ei .i. de nūero causaꝝ q̄ sunt ad hoc. i. ad retinendū fluxū sanguis. ⁊ abscindunt .s. iste cause sanguinē currentē .s. ex vena ⁊ artaria. ⁊ ille cause .s. retētiōis flux⁹ sanguis sunt scite ex libro primo scʒ. in gnāli. Aui .n. in p̄mo canōe. Fen 4ᵃ. ponit quodā capl'm vbi ponit in gnāli oēs causas retētōis eius qd̄ euacuat. Vez ego narrabo cas. s. h̄ fʒ modū festinatiōis. i. fʒ modū abbreuiatiōis. Intellige aūt ꝙ istas causas dicit h̄ fʒ modū abbreuiatiōis quātū est in gnāli: sʒ in spāli dicet eas fm̄ modū declaratōis. ⁊ non solū fm̄ modū compilationis. Tunc sequitur illa pars.

¶ Dico ergo ꝙ iste cause: aut sunt ꝓhibētes in illo illud qd̄ egreditur ab exitu: aut sunt aggregantes rem de illo aut res.

¶ In qua pte ꝓsequitur de causa retentōis fluxus sanguis. ⁊ ista pars diuidit̄ in ptes duas. In p̄ma parte ponit istas causas retētōis fluxus sanguis in gnāli. In secunda parte explanat ⁊ declarat vnāquāq̄ꝫ illaꝝ causaꝝ in spāli. 2ᵃ ibi (Ampli⁹ dicemus de attractōe ⁊c̄.) Prima ps diuidit̄ in ptes tres. In p̄ma parte facit qd̄ dcm̄ est. In scd̄a pte ostēdit q̄ illaꝝ causaꝝ competunt ad restringendū fluxū sanguis ex vulnere qn̄ cū vulnere est apa ⁊ q̄ illaꝝ causarum nō cōpetunt. In tertia pte ostēdit quot itentōes vl'r dꝫ medicus hr̄e circa vulnus. vn̄ est flux⁹ sanguis. 2ᵃ ibi (Et dꝫ vt scias) ibi 3ᵃ (Et dꝫ vt p̄paratio sit aggregās inter duas res ⁊c̄.) Prima ps diuidit̄ in ptes duas. In p̄ma pte pōit duas cās gnālissimas retentiōis fluxus sang. In 2ᵃ parte subdiuidit ēt vnāquāq̄ꝫ illaꝝ cāruꝫ. 2ᵃ ibi (Et diuisio prima ⁊c̄.) Dicit ḡ p̄mo. dico ḡ ꝙ ille cause .s. retētōis fluxus sang. aut supple retinēt: q: sunt ꝓhibentes ab exitu id qd̄ egredit̄ in illo .s. cursu sanguis. hoc est dr̄e. ꝙ iste cause aut retinēt fluxuꝫ sanguis: q: diuertūt ad alias ptes ⁊ ꝓhibēt sanguinē venire ad locū. vn̄ exit. ⁊ in hoc tāgit Auicē. cās diuersiōis q̄ nō sunt cause locales: aut sunt aggregātes rē de illo aut res. i. aut cause retētōis flux⁹ retinēt sanguinē: q: aggregāt ipꝫ ⁊ opilāt locū vn̄ exit. vn̄ Aui. in hoc tāgit cās retentōis sanguis locales. cause .n. locales retinēt sanguinē: nō q: diuertāt ad aliū locū: sed retinēt ipꝫ in loco. vn̄ exit. q: opilāt illū locū. ⁊ p hoc ꝙ Aui. dicit: aut sūt aggregātes rem de illo: tāgit vnā cām. p hoc aūt ꝙ dicit aut res: tāgit: q: plēs sunt tales cause retentōis sanguis fm̄ ꝙ ipse dicet post. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et diuisio prima est conuersio ad partē aliā que aut fit cum attractōe ad ↄtrariū preter qd̄ fiat exitus alius sicut ponunt̄ ventose sup epar ⁊ remouet̄ flu. san. ex nare dextra: aut ita ꝙ accidit exit⁹ ali⁹ sicut flōmat̄ patiens fluxū sang. nariū ex manu pertinente nari flōmia stricta.

¶ In ista pte Aui. subdiuidit vnāquāq̄ꝫ cārum p̄dictaꝝ. ⁊ ista ps diuidit̄ in ptes duas. q: p̄mo subdiuidit cās retentiōis flux⁹ q̄ retinēt ip̄m p diuersionē. 2° subdiuidit cās q̄ retinēt ip̄m in loco. 2ᵃ ibi (Causa aūt retinēs in locis ⁊c̄.) p̄ma in duas. p̄mo facit qd̄ dcm̄ est. ⁊ 2° subdiuidit vnum mēbrū diuisiōis. 2ᵃ ibi (Retinēs āt sine exitu ⁊c̄.) Dicit ḡ p̄mo. ⁊ diuisio p̄ma. i. p̄ma ps diuisiōis p̄dicte cāꝝ retētiuaꝝ flux⁹ sang. ē ↄuersio ad ptē aliā. i. ista retētio fluxus p diuersionē hūoꝝ ad ptes aliā q̄ .s. diuersio hūoꝝ aut fit cū attractōe .i. hūoꝝ ad ↄriū locū p̄ter ꝙ fiat exit⁹ alius. i. p̄ter ꝙ euacuemus aliūde sicut ponunt̄ vētose sup epar. itellige sine scarificatōe: q: vētose cū scarificatōe diuerterēt cū euōne ⁊ remouerēt flux⁹ ⁊c̄. ⁊ si accidat flux⁹ ex nare sinistra. tūc ponat̄ sup splen. vt dicit Gal. 5° de inge. aut supple fit ista diuersio ad locū ↄriuꝫ ita ꝙ accidat exitus ali⁹. i. euāndo ab ista pte opposita sicut flobotomat̄ ⁊c̄. ex manu ptinēti nari. i. ex manu eiusdem lateris cū nare. flobotomia stricta. i. flobotomia subtili.

De hoc enim est dubitatio de vltio dicto Aui. de hoc .s. dicto ꝙ patiēs fluxum sanguis ex nare flobotomaret̄ ex manu pertinēti nari vt hūores diuertant̄ a loco cū euōne. Sꝫ hoc nō videt̄ veꝝ .s. ꝙ debeat flōmari ex manu eiusdē lateris cum nare: q: deriuatio q̄ fit in alias ptes dꝫ esse ad pteꝫ magis lōginq̄ꝫ ⁊ nō ad ꝓpinquā sicut ipsemet postea Auic. dicet. nūc aūt manus lōgingoꝛ ē manus alteri⁹ lateris: ⁊ ꝓpingoꝛ ē manus eiusdē lateris. ḡ deriuatio dꝫ fieri p flōmiā ex altera: ⁊ nō ex eadē manu. ¶ Ad dissolōnē isti⁹ ⁊ ad maioꝛē etiā declaratōeꝫ dictoꝝ Aui. est ēt intelligēdū ꝙ mutatio vel deriuatio flux⁹ ad altera mēbra fm̄ ꝙ appet p Aui. p̄ can. Fen 4ᵃ. cap. 5°. ⁊ p Ga. 4°. ⁊ 5° de ige. est duplex: sine sit cū euōne sine sit sine alia euōne. q̄dam est deriuatio ad loca lōginq̄: ⁊ talis mutatio appellat̄ antifrasis. ⁊ ista talis mutatio fit in p̄n°. ⁊ qn̄ corp⁹ est pletoricū. ⁊ talis deriuatio si fit cū euōne dꝫ esse cū multa euōne vt euacuet multitudinē ⁊ diuertat ēt a loco fluxus. Sed alia est deriuatio q̄ fit ad loca ꝓpinq̄. ⁊ ista talis mutatio fit post p̄nᵐ. ⁊ qn̄ in corpoꝛe nō est alicui⁹ multitudis repletio: q: si fieret corpoꝛe repleto attraheret plus q̄ꝫ diuerteret. ⁊ talis deriuatio si fiat cū euōne dꝫ esse cū euōne pauca ⁊ subtili: q: talis euō nō fit causa euāndi: sꝫ solū cā deriuādi. ⁊ cū talis diuersio fit ad loca ꝓpinq̄ cū pauca euōne pōt fieri diuersio. Qn̄ ḡ Aui. dicit qd̄ patiens fluxū sanguis ex nare dꝫ flōmari ex eadē manu intelligit h̄ nō existēte alia pletoria in corpe. vt q: vel corp⁹ sit de se mundū vel sit p̄us euātū alia euōne. vn̄ ista flōmia q̄ fit ex eadē manu nō fit nisi ad diuertendū ⁊ nō euandū p̄ncipalr̄. ⁊ pp̄ h̄ Aui. dixit flōmia stricta .i. flōmia subtili vt inueret ꝙ talis flōmia nō sit p̄ncipalr̄ ratione euacuatōis: sꝫ rōne deriuationis: ⁊ ideo fit cū pauca euacuatione ⁊ ex eadē manu. ¶ Sꝫ qn̄ superius dixit Aui. ꝙ dꝫ fieri deriuatio ad ptē magis lōgiquā itelligit h̄ in p̄n°. ⁊ qn̄ in corpe ē abūdantia hūorū. tūc .n. bn̄ dꝫ fieri ex altera manu ⁊ nō ex eadē: q: si fieret ex eadē maioꝛ fieret attractio q̄ꝫ diuersio. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Retinēs aūt sine exitu est illud qd̄ ꝓhibet motum sanguis ⁊ eius penetratōeꝫ. ⁊ est aut per cām ignientē: aut p cām stupefaciētē. ⁊ stupefaciēs qdē aut ē medicia: aut ē dispō corpis sicut in sincopi. ipa .n. multotiēs retinet sanguinē.

¶ In pte ista Auic. subdiuidit vnū mēbroꝝ disiōis p̄dicte .s. cāꝫ retētiuā flux⁹ sang. p diuersionē ad aliud mēbrū sine alia euōne. Dicit ḡ. retinēs aūt supple fluxū sanguis p diuersionē ad aliud mēbꝝ sine exitu. i. sine alia euōne ē illud qd̄ ꝓhibꝫ motū sanguis ⁊ ei⁹ penetratōeꝫ. i. ē id qd̄ ꝓhibet sanguinē penetrare ⁊ currere ad locū. vn̄ exit: eo ꝙ diuertit ipꝫ ad ptē oppositā. ⁊ ē. i. ⁊ fit ista talis diuersio sine alia euōne aut p cāꝫ ignientē. i. p cāꝫ calefaciētē: sꝫ nō itelligas h̄ assumēdo iteri⁹: q: si iteri⁹ assumerēt cala sine cibi sine medicie. tūc augmētaret̄ flux⁹: eo ꝙ sanguis calefact⁹ citi⁹ ebulit ⁊ fluit. Sꝫ itelligit hoc apponendo cas exteri⁹ in mēbris oppositis mēbro vn̄ fluit sanguis: q: si

apponant calida sicut medicine vesicātes vel cauterizātes. ⁊ silis mēbris oppositis mēbro vñ fluit diuertuntur bũores ad alia mēbra eo ꝙ calidi est attrahere ad locum vbi ponit. ⁊ sub istis cāis cōprehēdunt ventose sine scarificatiōe ⁊ fricatiōes ⁊ ligatiōes ⁊ medicine rubificātes. et breuiter oē qḋ dolorē efficit alteri mēbro. quia oīa ista diuertunt a loco flux⁹ ad mēbra vbi ponunt ꝑꝑ caliditatē quā īducūt in illis mēbris oppositis. Aut supple fit ista diuersio sine exitu per cām stupefaciētez. i. per cāz īfrigidātem. Et tūc subdiuidit illud mēbrū dicēs. Et stupefaciēs qdem aut est medicīa ⁊ ītellige siue assumatur īteri⁹ siue ponat exterius. Interi⁹. qꝛ medicīe īfrigidātes assumpte interi⁹ īfrigidant ⁊ cōgelāt sanguinē in īteriorib⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs nō pōt ita currere ⁊ fluere. ⁊ iḋ diuertūt bũores a loco vbi fit fluxus exteri⁹. Exteri⁹ fit si ponant frida in ptib⁹ circũstantib⁹. qꝛ tūc cōgelant ibi sanguinē ⁊ ꝓhibēt ipm discurrere ⁊ fluere ad locuz. aut est dispō corporis sic sincopis. Sincopis. n. est cā stupefaciēs retinēs fluxuz sanguīs ꝑꝑ diuersionē bũoꝝ quā facit ad alias ptes sicut exitu. diuertit antē sincopis a loco fluxus. tū qꝛ retrahit sanguinē ⁊ spūm ad cor. tum ēt qꝛ in ipsa corp⁹ ⁊ sanguis īfrigidat. ⁊ ꝑ ꝯñs ñ ita discurrūt ⁊ fluūt ad exteriora. ⁊ iḋ ipa mltociēs retiet sāguinē ꝑ istū mōz. Tūc seqt illa pars.

Cā aūt retinēs sanguinē in locis est oppilans exitū: aut cū ligatura: aut cū repulsiōe ex bucellatiōe: aut cum repulsiōe absq̄ bucellatiōe: aut escara cum cauterio: aut medicīa cauterizāte: aut cū cōgelatiōe rei retente: aut cū īuiscatione: aut cū incarnatiōe: aut cū coartatiōe carnis circundantis venas: quare oppilat ipm ⁊ claudit ipm clausione vehementi.

In q̄ pte Auic. postq̄ diuisit cās retentiuas flux⁹ sāguīs q̄ retinent ipm. qꝛ diuertūt bũores ad alia mēbra diuidit causas retētiuas flux⁹ sanguīs q̄ retinēt ipm nō per diuersionez. sȝ retinēt ipm in loco: vt qꝛ opilant ⁊ claudūt locū. vñ fluit sanguis. Dicit ergo. Cā aūt retinēs in locis est opilans. i. claudēs exitū. i. orificiū vñ exit sanguis. ⁊ h̄ supple fit aut cū ligatura supple vene vel artarie ꝯm ꝙ ipse docebit postea. repletōe cū bucellatione aut absq̄ bucellatione ⁊c̄. aut cū exiccatiōe aut īcarnatiōe. totū hoc est solum vn⁹ modus. vñ hic ista dictio aut nō est nota diuersitatis: sed poti⁹ copulatiōis. vñ aut exiccatōe aut ꝓ ⁊ ⁊ īcarnatione. ⁊ hoc appebit per illud qḋ dicet īferi⁹. ⁊ hoc appet per illud. qꝛ medicīa exiccatiua nō cōpetit ad retinēdū fluxū sanguīs nisi intātū q̄tuz īcarnat. vñ si esset exiccatiua vltra siccitatē q̄ requirit ad incarnationē nō cōpeteret nisi illa exiccatio iungeret cū adustiōe aut cū coartatiōe carnis ⁊c̄. Iste est qdam alius modus ꝑ se. ⁊ oīa q̄ dicit h̄ apparebūt ⁊ declarabunt meli⁹ cū Auic. ꝓsequet postea de vnoquoq̄ mō istoꝝ modoꝝ retentiōis fluxus sanguīs in spāli. posite sunt ḡ in generali omnes cause retentiōis fluxus sanguinis. Tunc sequitur illa pars.

Et oȝ vt scias ꝙ qñ associat vulneri apā cuz q̄titate plurima h⁹ nō est posse ligare cum filis neq̄ intromittere licinia neq̄ strictura laboriosa: ⁊ neq̄ est posse tunc nisi administrare glutinationē ⁊ stipticitatē ⁊ stupefactionē ⁊ īspissationē sanguīs. ⁊ si ē curatio ex strictura: aut fissura: aut ꝓpinqtate medicine: qñ ē dolor est mala valde: ⁊ oīs p̄paratio dolorosa ē mala.

In q̄ pte Auic. postq̄ posuit oēs cās retentiōis flux⁹ sanguinis in gñali oñdit q̄ p̄dictaꝝ cāꝝ cōpetūt ad restrigēdum fluxū sanguīs ex vulnere qñ cū vulnere est apā ⁊ q̄ illaꝝ nō cōpetunt. Dicit ergo. Et opȝ vt scias ⁊c̄. nō ē posse ligare. tūc. s. venā cū filis. ⁊ reddit cām ei⁹ cuz dicit. ⁊ ꝓ. qꝛ si est curatio ex strictura aut fixura aut ꝓpiquitate medicine. s. facientis dolorē est mala valde. Et rō h⁹ est. qꝛ ista augēt dolorē. dolor aūt auget fluxū. qꝛ oīs dolor exacuit reuma. vt dicit in tegni. ⁊ oīs p̄paratio. s. curatiua dolorosa est mala. vel pōt ītelligere solū de p̄paratione situs mēbri. qꝛ mēbrū oȝ sic situari vt dolor euitetur q̄tū posse ē. ⁊ hoc est qḋ Gal. dicit qnto de īge. Stude tñ vt mēbrū vulneratū talr aptet vt vuln⁹ semꝑ superi⁹ sit ita vt dolorez non generet. a nullo. n. adeo flux⁹ sanguis efficit vel apā sicut a dolore. Deinde cum dicit.

Et oȝ vt p̄paratio sit aggregās duas res: q̄ꝝ vna est defect⁹ doloris. ⁊ altera est refrenatio partis cursus sanguis: q̄re nō adiuuat cū appēsatiōe ⁊ suspensiōe ⁊ fiat facilis ꝓcessio sāguinis ⁊ ei⁹ exitus. ⁊ cū ꝓhibēt due ītentiōes declinet ad leuiorē ꝯm illud qḋ pñs est ⁊ ꝓpinqus ad tolerandū in dispōne. ⁊ est necessariū vt narrem⁹ modū ei⁹ postq̄ scieris ꝙ primū qḋ oȝ cōsiderare ē vt cogīscas an vena sit arteria: aut vena ꝑ signa sua: q̄re agas cū arteria ⁊ sis sollicitus plusq̄ sollicitus sis ⁊ agas cū vena.

In ista pte Auicē. oñdit quot ītentiōes vlr oȝ medicus hr̄e circa vuln⁹. vñ exit fluxus sanguīs. Dicit ḡ. Et opȝ vt p̄paratio supple curatiua retentiōis fluxus sit aggregans duas ptes: quaꝝ vna est defect⁹. i. euitatio doloris ⁊ altera est refrenatio. i. cōfectio vel retētio. vñ nō ītelligas hic refrenatio. i. repcussio. sȝ intelligas hic refrenatio cursus sanguīs. i. retentio cursus sanguīs siue ista retētio fiat cuz frigidis vel cuz alijs modis quos postea dicet. Quare nō adiuuat cū appr̄hensiōe ⁊ suspensione supple vene vel artarie quā appr̄hensiōez vel suspensionē facimus qñ volumus eā ligare ⁊ īcidere. Et intellige cū dicit Auic. q̄re nō iuuat ⁊c̄. nō absolute cū ista apprehensio ⁊ suspēsio sit vnus modus restrictiōis flux⁹ sanguīs. sed ītellige q̄re nō iuuat cū appr̄hensiōe ⁊ suspēsiōe. s. in dispositiōe doloris ⁊ apāris. ⁊ fiat facilis ꝓcessio sanguīs ⁊ eius exit⁹. hoc ē dicere bñ ꝙ dictū est. ꝙ nō iuuat: tunc appr̄hensio ⁊c̄. nec est tūc vtendū ea vt nō fiat facilis ꝓcessio sanguīs ⁊ ei⁹ exit⁹: Si eni tu vtaris ea qñ ē dolor ⁊ apostema cū ista augeāt dolorē: ⁊ dolor augeat fluxū: vt dcm̄ est pus. fiet flux⁹ sanguinis facilior ⁊ maior. (Et cū ꝓhibent due ītētiōes ⁊c̄) Ista lr̄a pōt duob⁹ modis expoī. Uno° ⁊ cū ꝓhibent due ītentiōes. s. ītentio appr̄hensiōis ⁊ ītentio suspēsiōis. ⁊ ꝓhibetur ꝑꝑ dolorē ⁊ apā. declinet ad leuiorez. i. tūc debem⁹ declinare ad leuiorē cāz retentiuā fluxus sanguīs: vt. s. q̄ sit retinēs cū facilitate ⁊ sine dolore. ⁊ h̄ est qḋ subdit. ꝯm id qḋ pñs est ⁊ ꝓpiquū ad tolerādū in dispōne. s. doloris ⁊ apāris. Alio° pōt exponi sic. ⁊ cū ꝓhibent due ītentiōes. s. ītentio doloris ⁊ ītentio flux⁹ sanguīs. hoc est dicere ꝙ qñ in vulnere vñ fluit sanguis hēm⁹ duas ītentiōes. s. ꝓhibere dolorē ⁊ apā ⁊ ꝓhibere fluxū sanguīs declinet ad leuiorē ⁊c̄. i. tūc debem⁹ declinare ad cāz retentiuā flux⁹ sanguīs q̄ sit leuior. ⁊ cū minori dolore ꝯm ꝙ id est pñs ad ꝓpinquū ad tolerādum in dispōne. s. doloris ⁊ apāris. qꝛ vt dictuz est pus. qñ in tali vulnere est dolor ⁊ apā: tūc nō cōpetūt oēs cāe retentiue flux⁹: sed solū q̄dā illaꝝ: q̄. s. retinent ꝓhibēdo dolorē ⁊ apā sicut sunt cōglutinatio ⁊ stipticitas ⁊ stupefactio ⁊ īspissatio sanguinis. ⁊ est necīuȝ vt narrem⁹ modū eius. s. modū restrictiōis sanguīs: tā illum q̄ ꝯpetit in casu doloris ⁊ apāris: q̄ illū q̄ cōpetit qñ nō est

dolor z apostema. z narrabit istos modos in spali. superius eni narrauit oes modos retentiois fluxus in gnali. mo vo post ista ptez narrabit eos in spali. postq sciuerim⁹ zc. planu3 est qd dicit. z ideo etia eius qd dicit ea que dicta sunt prius. Tunc sequitur illa pars.

¶ Amplius dicem⁹ q de attractioe vera ad 9riu no ad exitum est necesse mebro cu fricatioe aut ligatioe z strictura aut cu vetosis.

¶ In q parte Auic. postq posuit oes cas retentiois fluxus sanguis in gnali exponit. z declarat vnaquaq illaz in speciali. Et diuidit ista pars in ptes duas. In pma pte exponit in spali z declarat cas retentiuas flux⁹ sanguis q retinent p diuersione ad aliu locu. In scda pte declarat in speciali cas retentiuas q retinet i loco opilado exitu. scda ibi (Modus aut pdictus in diuisioe alia) Pria ps diuidit i duas. in pma pte Auic. declarat z exponit cas retentiuas fluxus sanguis p diuersione3 sine exitu. z⁹ declarat ipsas qtu ad quada pte diuisiois ipsaru. q2 declarat illas q diuertunt p cam calefaciente. z declarat et cas retetiuas p diuersione sine exitu p cas stupefaciente. z⁹ ibi (Un⁹ aut duoz modoz zc.) Prima in duas. pmo facit qd dictu est. scdo addit qdda. z⁹ ibi (Et o3 vt no expectet) Prima in tres. pmo exponit cas retetiuas p diuersione sine exitu p cam calefaciente ondedo q sint iste cae. in z⁹ parte ondit ad qd mebru oppositu debeat fieri diuersio cum exitu. in tertia pte ondit ad qd mebrum debeat fieri diuersio sine exitu. z⁹ ibi (Et o3 vt sit mebru coicas zc.) 3⁹ ibi (Et o3 vt sit extesio) Dicit g pmo. amplius supple pter ea q dca sut prius in gnali de cais retetiuis flux⁹ sagui dicem⁹ supple de eis in spali. z pus dicet de cais retentiuis p diuersione sine exitu p cam calefaciente ostendedo q sint iste cae dicens. de attractioe vo ad 9riu supple p cam calefaciente. no ad exitu3. i. sine exitu. alio⁹ supple dicem⁹ q est necesse nocere alij mebro cu fricatioe aut ligatioe z strictura. i. in alio mebro aut cu vetosis aut supple cu medicis rubificatibus vel cauterizatib⁹. oia. n. ista attrahunt apte flux⁹ ad mebra opposita pp dolore z caliditate qua iducit in illis membris sm q dictu est pus. Deinde cu dicit.

¶ Et op3 vt sit mebru coicans positu ex mebro cognito sup extremitate linee vni⁹ cotinuitatis inter ea ambo cu logitudine z latitudine. z eligitur de diuersificato in situ logitudis: z latitudinis qdcuq amboz est longinquu z dimittit qd est ppinquu sicut sit in duob⁹ laterib⁹ capitis: aut duob⁹ laterib⁹ man⁹. na3 logitudo iter ista duo e ppinqor q illa ex qua o3 timeri nocumentu copletu: z hec res exigit vt rememoremur illud qd in ea dixim⁹ vbi locuti fuim⁹ in libro primo de canonib⁹ euacuatiois.

¶ In ista pte ostendit ad qd mebru oppositu debeat fieri diuersio cu exitu: z dicit. Et o3 vt sit mebru coicas supple ad qd o3 fieri diuersio humoz p eulione positu. i. situatu3 supple in distatia ex mebro cognito. i. ex mebro. vn sagui fluit sup extremitate linee cotinuatis iter ea ambo in longitudine z latitudie. hoc est dicere q mebru ad qd o3 fieri diuersio huoz o3 esse distas sm vna linea vel logitudis q est sm sursu3 z deorsum. vel latitudis q est sm dextru z sinistru a mebro vn fluit sanguis. Et eligit de diuersificato in situ logitudis z latitudis qdcuq amboz est longinquu no itelligas hic q diuersio o3 fieri ad mebru3 magis longinquu qd distat sm logitudine z latitudine sil. Dicit eni Auic. in pmo. fen qrta. caplo 3⁹. Et no o3 vt inter duas diametros plongatione facias: sed in vna tantu zc. Sed intelligit qd o3 fieri diuersio ad mebru qd sit magis longinquu sm linea vna sm qua volum⁹ diuertere. vn si volumus diuertere ad mebru qd distet sm logitudine debemus diuertere ad illud qd est magis loginquu sm logitudine. Si vero volum⁹ diuertere ad mebru3 qd distet sm latitudine debem⁹ diuertere ad illud qd magis distat s3 latitudine. z dicit. s. mebru qd est ppinquu3. s. mebro. vn fluit sanguis. sicut sit in duob⁹ laterib⁹ capitis. q2 si eet fluxus sanguis ex parte dextra capitis no diuerterem⁹ ipm ad pte sinistra capitis sm q dicit Auic. in pmo li⁹ pallegato loco. sed trahemus ea vel ad ifimu partis dextre sic ad pede3 dextru. si volum⁹ facere diuersione sm logitudine vel ad manu sinistra si vellem⁹ facere diuersione sm latitudine. q2 man⁹ sinistra sufficieter distat a parte dextra capitis. sed no trahem⁹ ea ad pede sinistru eo q distat nimis. q2 distat s3 duas lineas aut i duob⁹ laterib⁹ man⁹ zc.

Sed aliquis dubitabit de hoc qd dicit h Auic. videt. n. dicere q sit nimia ppinqtas de vna manu ad alteram vt si fluxus sanguis sit ex manu dextra videt dicere q no o3 fieri diuersio per flomia ad sinistra. S3 hoc no videt vez. videt. n. q sufficies distantia sit de vna manu ad altera p dicta auctoz. pont. n. Rasis in tractatu de morbis iuncturaru3 qn tractat de cura ipsoz sm q fiut ex ma sanguinea q si talis egritudo fuerit in manu possum⁹ deriuare mam duob⁹ modis aut ad altera manu aut ad pede oppositu eiusde3 linee. g si volumus diuersione facere: silr in fluxu sanguis ex manu possumus diuertere ad altera manu3. z multa et alia dca auctoru de hoc possent adduci. ¶ Ad hoc possumus rndere dupl'r. vno⁹ exponedo lra3 sic: vt. s. qn Auic. dicit. aut et in duob⁹ laterib⁹ man⁹ no referat hoc dictu ad altera diuersarum manuu: vt. s. q si fluxus sanguis sit ex latere man⁹ sinistre no debeat fieri ex latere dextro. Sed Auic. itelligit referendo id dictu ad latera vni⁹ man⁹: vt si flux⁹ sanguis sit ex latere exteriori man⁹ sinistre no o3 fieri ex latere interiori flomia eiusde man⁹. vel si flux⁹ sit ex latere sursum vni⁹ man⁹ no o3 fieri flomia ex latere deorsu3 illius man⁹: imo o3 fieri ex latere alteri⁹ man⁹. q2 distantia duoz lateru vni⁹ manus esset nimis ppinq. vnde fieret maior attractio ad locu q diuersio. z sic itelligendo obiectio pdicta cessat. q2 no est ad ppositu. ¶ Alio mo possumus itelligedo rndere q illud dictu referat ad latera diuersaru manuu: vt. s. q si fluxus sanguis ex manu dextra est non o3 fieri flomia ex manu sinistra. z hoc pot saluari itelligendo q sit vez aliqn: sed no semp. na si in corpe eet magna pletoria z eet magn⁹ flux⁹ humoz ad locu: tuc diuersio ad altera manu eet forte nimis ppinqua. q2 quaq man⁹ vna distet ab altera p vna diametru q est sm latitudine: tn est qda alia ps q distat ab eis pls sm vna dyametru sic pes dexter distat a manu dextra p vna dyametru. nihilomin⁹ tn magis loginq dyameter est de pede ad manu3 q de manu ad manu. z id qn esset magna pletoria in corpe z magn⁹ flux⁹ tutius esset diuertere ad pede3 q ad manu. tn vt in plib⁹ suffic diuertere ad alia manu3. z hec dca pnt trahi ex dcis Auic. in p can. fen qrta. ca⁹ 3⁹. Dic. n. Et no o3 qde vt iter duas dyametros plogatione facias. s3 in vna tm q sit dyametro magis loginq. Na si fuerit in supmo dextre ptis no erit trahedu ad ifimu sinistre: imo ad infimu dextre. z h qde est id qd e magis necru. i. z hec distatia q est. s. de ifimo dextre ad supmu dextre e distantia maior q possum⁹ vti in qcuq necitate diuersiois quatucuq sit corp⁹ pletoricu. aut. s. si possum⁹ diuertere ad sinistru a supremo. s. dextro. s. si fuerit tatu loginq. s. sinister a supremo dextre qtu e ab huero ad humez. p hec g vba videtis q bn possum⁹ diuertere de vna manu ad alia. S3

tñ diuersio q̃ est de sup̃mo ad ĩfimũ est id qđ est magis ne cessariuz. ⁊ iõ dico q̇ aliqñ esset timor diuertere ad aliam manũ: vtplĩm tñ sufficit. Nam lõgitudo iter illa est ꝓpinquior ⁊c. Ista lr̃a põt duplr̃ exponi. Uno⁹ referẽdo hoc qđ dicit illa duo sil᷑ ad illa duo latera capitis. ⁊ tunc exponiť sic. bñ dictũ est qđ in diuersiõe faciẽda dr̄ qđ est mẽbrum ꝓpinquũ sicut fit in duob⁹ laterib⁹ capitis. Nã longitudo inter illa duo. i. iter duo latera capitis ẽ ꝓpinqor q̃ȝ illa. s. q̃ est iter duo latera man⁹ ex q̃. s. lõgitudine q̃ est iter duo latera man⁹ opȝ timere nocumentũ cõpletũ. i. opȝ timere nocumentũ maioris flux⁹: q̈si vult dicere Auic. q̇ si ex distantia iter duas man⁹ nos timere aliqñ opȝ ne augeatur flux⁹: vt qr̄ plˢ attrahať ad locũ flux⁹ q̃ȝ diuertať ꝑ distãtiaȝ nõ sufficientẽ. multo ꝗ forti⁹ oȝ nos timere in duob⁹ laterib⁹ capitis cũ distantia iter ea ꝓpinqor sit q̃ȝ illa q̃ ẽ inter duo latera man⁹. Et isto mõ in exponẽdo itelligeremus de laterib⁹ diuersaꝝ manuũ. nõ aũt de laterib⁹ vni⁹ manus. qr̄ nõ maior est distãtia iter latera vni⁹ manus q̃ȝ iter latera capitis. Alio⁹ põt exponi ista lr̃a referendo hoc qđ dic̄ iter illa duo ad duo latera capitis ⁊ duo latera manus. ⁊ tũc exponiť sic. bñ dictũ est q̇ dimittiť mẽbrũ qđ ẽ ꝓpinquũ sic̄ fit in duob⁹ laterib⁹ capitis ⁊ in duob⁹ lateribus man⁹. Nã lõgitudo. i. distantia q̃ est iter illa duo latera man⁹ est ꝓpinqor q̃ȝ illa distãtia quaȝ nos opȝ eligere. qr̄ opȝ nos eligere maiorẽ distãtiã ex qua. s. distãtia nimis ꝓpinq̃ q̃ est inter duo latera capitis ⁊ duo latera man⁹ oȝ nos timere nocumentũ cõpletũ. i. oȝ nos timere ne ꝯpleatur ⁊ augeať nocumẽtũ. qr̄ cũ sit nimis distãtia ꝓpinqua plˢ attraheret ad locũ q̃ȝ diuerteret. ⁊ sic expone. Nã possumus itelligere de laterib⁹ vni⁹ man⁹ ⁊ diuersarum manuũ. nihilomin⁹ tñ vt plˢ ⁊ magis apparẽter est verũ i laterib⁹ vni⁹ man⁹ q̃ȝ diuersaꝝ manuũ: vt dictuȝ est pus: ſȝ in aliq̃ casu possit saluari de lateribus manuũ diuersaꝝ. ⁊ hec res. s. q̃ est de attractiõe ad ꝯ̃riũ per euõnẽ exigit. i. requirit supple ad ꝑfecte sciẽdũ q̃liter ⁊ qñ oporteat fieri vt rememoremur id qđ dixim⁹ in ea in libro p̄ supple. fen 4ᵃ de canonib⁹ euõis. ponit. n. Auicẽ. in li⁰. p̄. fen 4ᵃ qđdam caplm̃ qđ est caplm̃ scđȝ. vbi oñdit gñalr̄ qñ ⁊ q̃liter oportet fieri euõ. Et iõ ad ꝑfecte itelligendũ ea q̃ dñr opȝ rememorari eoꝝ q̃ dcã sunt in illo ca⁰. Deide cũ dicit.

¶ Et oȝ vt sint extensio ⁊ fricatio ⁊ his silia assidua ex eo qđ est ꝓpinquus mẽbro scđo: deide descendať ab eo. ⁊ opȝ vt nõ expecteť in disruptionib⁹ arteriaꝝ: ⁊ eis siliũ q̇ sit hoc artificiũ sufficiens in retinendo fluxũ sanguinis ⁊ adiunans. ⁊ silr̄ est iudicium in flobotomia lateris communis longinqui.

¶ In ista pᵗe Auic. oñdit ad qđ mẽbrũ oȝ fieri diuersio sine exitu dicens. Et opȝ vt sit extensio ⁊ fricatio. ⁊ his silia assidua ex eo qđ est ꝓpinqui⁹ mẽbro scđo. p̄ mẽbrũ scđm ego itelligo mẽbrũ positũ in extremitate linee. q̃ ꝯtinuat ipm̃ cũ mẽbro vñ sanguis fluit. ⁊ id est mẽbrũ qđ distat a mẽbro vñ fluit p̄ vnã dyametrũ ẽt. vñ extensio ⁊ fricatio in pn⁰. oȝ fieri in tali mẽbro scđo vel in eo qđ est ꝓpe ipm̃. Deide. s. post pncipiũ descẽdať ab eo. i. fiat fricatio ⁊ extẽsio ⁊ silia in mẽbro magis ꝓpinquo mẽbro vñ est fluxus.

¶ Est aũt ħ itelligẽdũ circa pteȝ p̄dictã q̇ qñ Auic. dicit q̇ fiat diuersio ad mẽbrũ qđ est magis lõginquũ ⁊ dimittať mẽbrũ ꝓpinquũ q̇ hoc est veꝝ in pn⁰. s. qñ corp⁹ ẽ plectoricũ ⁊ humores sunt in fluxu: ſȝ post pncipiũ. ⁊ factis istis diuersionib⁹ ad mẽbra lõginq̃ nõ est maluȝ diuertere ad mẽbra ꝓpinq̃: imo est bonũ ⁊ auctores pcipiũt. ⁊ hoc ẽ ẽt de itentiõe Auic. q̃ȝ q̃ȝ hic hoc nõ dicat. tñ hoc dixit in lib⁹ p̄. caplõ p̄allegato ad qđ nos hic remittit. ⁊ hoc ẽt multotiens dicit Hal. q̃rto ⁊ q̃nto de ige. ¶ Si aũt vis scire ꝑfecte qñ oȝ diuersio fieri ad mẽbrũ lõginquũ p̄ vnã dyametrũ. ⁊ qñ ẽt debeat fieri diuersio p̄ duas dyametros. ⁊ qñ debeat fieri diuersio ad mẽbra ꝓpinq̃ recurre ad ea que dicta sunt in ca⁰ de cura apatũ emuctorioꝝ. qr̄ de hac mã latius fuit ibi tractatũ. ⁊ iõ circa hoc ħ ampli⁹ nõ insisto.

¶ Deide cũ dic̄. Et oȝ vt nõ expecteť ⁊c. q̇ sit artificiũ. s. de fricatiõe ⁊ extẽsiõe ⁊ de diuersiõe ⁊ nõ ꝑ̄ citũ sufficiẽs supple semꝑ. qr̄ multotiẽs p̄ter istas diuersiões. opȝ ẽt facere alia remedia localia q̃ Auic. ponet. ⁊ adiuuãs. ¶ Sȝ tu dices hic videť Auic. dicere falsuȝ. qr̄ nõne hoc ẽ adiuuans ad retẽtionẽ sanguis: imo mľtotiẽs adiuuat. ¶ Ad hoc r̄ñdendũ est p̄ expõnẽ lr̃e. vñ põt exponi duplr̄. vno⁹ sic q̇ sit ħ artificiũ sufficiẽs ⁊ adiuuãs supple sufficiẽter ⁊ cõplete. Alio⁹ põt exponi. ⁊ oȝ vt nõ expecteť ⁊c. q̇ sit hoc artificiũ sufficiẽs. ⁊ p̄ ſȝ. sed supple ẽ adiuuans. ⁊ sic cessat obiectio. ⁊ silr̄ est iudiciũ de flebotomia q̃ est diuersio cũ exitu ⁊c. supple q̇ nõ est ẽt artificiũ multotiẽs sufficiens. sed bñ est adiuuãs. Deinde cũ dicit.

¶ Unus aũt duoꝝ modoꝝ diuisionis secũde: ⁊ est causa stupefaciens est verbigratia vt cibeť ille cuius fluxus sanguinis nariũ multiplicatur aut ali⁹ ab illo cibi grossi chymi ĩgrossantib⁹ sanguinẽ sicut sũt lẽtes ⁊ iube ⁊ eis silia. Mod⁹ ãt secũd⁹ ẽ. verbi gratia vt i potu dẽtur stupefaciẽtia. Frida vero exponũt corp⁹ frigori ⁊ fortasse accidit sincopis ⁊ retinetur fluxus san.

¶ In pte ista Auic. declarat ⁊ exponit in spãli cãs diuertẽtes sine exitu p̄ cãȝ sufficiẽtẽ ⁊ dicit. vn⁹ aũt duoꝝ modorum diuisiõis scđe supple cãrũ retinẽtiũ fluxũ p̄ diuersiones. Nã diuisio scđa istaꝝ cãꝝ erat diuisio cãrũ retinẽtiũ ꝑ diuersionẽ sine exitu alio. pma. n. disio cãrũ retinẽtiũ p̄ diuersionẽ ẽ q̇ q̃dã retinẽt cũ exitu aliq̃. q̃dã aũt sine exitu aliq̃. ⁊ scđa diuisio ẽ cãꝝ retinẽtiũ sine exitu aliq̃. quia q̃dã retinẽt p̄ cãm calefaciẽteȝ. q̃dã aũt p̄ cãm stupefaciẽtem: ſȝ mod⁹ q̇ retinet p̄ cãm calefaciẽtẽ declarat⁹ ẽ. pm⁹ mod⁹ aũt q̇ retinet p̄ cãȝ stupefaciẽteȝ declarať ħ. ⁊ iõ dic̄t Auic. Un⁹ aũt duoꝝ modoꝝ diuisiõis scđe q̃. s. diuisio erat cãrũ retinẽtiũ p̄ diuersionẽ sine exitu ⁊ est. i. ⁊ fit supple iste mod⁹ retentiõis cã stupefaciẽs. i. p̄ cãȝ stupefaciẽteȝ ẽ supple q̃tũ ad vnũ modũ ei⁹. qr̄ vt dictũ est pus iste mod⁹ diuersiõis diuertendo p̄ cãȝ stupefaciẽteȝ. diuidiť ẽt in duos modos. qr̄ q̃dã ẽ cã stupefaciens sic̄ medicina. alia sic̄ dispõ corpis. mõ Auic. declarat pmũ modũ isti⁹ q̇ fit p̄ medicinas. ⁊ iõ expone. ⁊ est. s. iste mod⁹ q̇ fit p̄ causã stupefaciẽtẽ supple q̃tũ ad vnũ modũ ei⁹ q̇ fit p̄ medicamen. vbi grã. vt cibeť ⁊c. ¶ Mod⁹ aũt scđs supple istius modi q̇ mod⁹ fit p̄ cãȝ stupefaciẽteȝ q̇ est dispõ corpis est. vbi grã ⁊c. hoc ẽ dicere ẽ facere accidere sincopiȝ p̄ stupefaciẽtia ⁊ p̄ frida. qr̄ qñ accidit sincopis mľtotiẽs retineť flux⁹ sãguis p̄ modũ q̇ dict⁹ est pus. vñ ħ qđ dixit Auic. ħ mod⁹ aũt scđs nõ referť ad ħ qđ dixit. vn⁹ aũt duoꝝ modoꝝ. ita q̇ sit sensus respectu illi⁹: ſȝ referť ad id qđ dixit vbi grã. vt cibeť ⁊c. qr̄ ille est pm⁹ mod⁹ illi⁹ modi duorũ modoꝝ diuisiõis scđe. ⁊ ille est scđs mod⁹ illius modi. vñ dr̄ scđs p̄ respectũ ad vnũ modũ illi⁹ modi cũ ille modus diuisionis secunde diuidatur in duos modos: vt dictum est prius. Tunc sequitur illa pars.

¶ Modus aũt p̄dcũs i diuisiõe alia ẽ. qñ oȝ vt obꝑueť i eo capl̄ȝ vnũ ⁊ est qñ fortasse arteria nõ ẽ vna duaꝝ q̃ continuãtur cordi: imo duoꝝ lateꝝ ei⁹ ita vt cũ striperis eam iuenies eaȝ firmioreȝ: imo fortasse continuatur cũ latere alte

ro ramꝰ alteriꝰ arterie q̄ accidit i eo: ꝛ adducit ad eã sãguinē pter viā quā strīxisti q̄re idiges stricturis duabꝰ. Et añ illud opꝫ vt cognoscas ptē q̄ ē pncipiū vene. i qbusdā. n. locis est iferiꝰ ꝛ i qbusdā ē desup. ꝛ i qbꝰ ē supiꝰ sūt sic i collo: ꝛ i qbus desup sūt sic i coxa ꝛ pedes. Et quādo cognoueris ptē administra in ea ligaturā ꝛ stricturam.

¶ In q̄ parte Auicē. postq̄ posuit ꝛ declarauit in spāli cās retentiuas fluxꝰ sanguis q̄ retinēt p diuersionē. in ista pte Auic. icipit exponere ꝛ declarare in spāli cās retētiuas fluxꝰ sanguis q̄ retinent ipꝫ in loco opilādo ipm exitū ꝛ iste cāe sunt remedia localia. ꝛ ista ps diuidit in ptes octo. In pma pte Auic. declarat cām retētiuā localē q̄ fit p ligaturā vene. 2° declarat illā q̄ fit p ipletionē cū bucellatiōe. 3° declarat illā q̄ fit p ipletionē sine bucellatiōe. 4° declarat illā q̄ fit per cōgelationē rei retēte. 5° declarat illā q̄ fit per coartationē carnis circūdātis. 6° declarat illā q̄ fit per escaram cū cauterio vel medicina. 7° declarat illā q̄ fit p inuiscationē ꝛ cōgelationē. 8° declarat illā q̄ fit per exiccationē ꝛ icarnationē. 2ª ibi (Refrenatio cū bucellatione) 3ª ibi (Impletio vo sine bucellatōe) 4ª ibi (Impletio vo cū refrenatiuis) 5ª ibi (Aut pptere q̄ caro coartat locū) 6ª ibi (Strictura aūt cū escare ꝛc̄) 7ª ibi (Medicie vero retinētes cōglutinatione) 8ª ibi (Medicine vō retinētes cū exiccatiōe ꝛ icarnatiōe ꝛc̄) ¶ In pma ḡ parte Aui. docet modū restrictionis fluxꝰ sanguis q̄ fit p ligaturā vene aut artarie. Et duo facit. pmo añq̄ doceat talē moduꝫ ondit Auic. q̄ duo sunt can. attēdendi in tali ligatura cū extractiōe artarie vel vene. ꝛ scdo Auic. docet modū ꝛ regimen talis ligatōis. 2ª ibi (Et de regimie in illo) Pria in duas fm q̄ Aui. ponit duos cañ. vel regulas obseruādas in tali mō. 2ª ibi (Et añ illud opꝫ vt cognoscas ꝛc̄) Dicit ḡ pmo. modꝰ aūt supple pmꝰ retentōis sanguis pdcūs in diuisiōe alia. i. in vltima diuisiōe q̄ erat diuisio cāꝝ retinentiū fluxū sanguis in loco p opilationē exitꝰ. ꝛ modꝰ pmus fm q̄ apparuit in illa diuisiōe est modꝰ retentiōis p ligaturā vene vel artarie. ꝛ iste talis modꝰ est: qñ supple añq̄ dicaꝛ de ipso in spālitꝫ vt obsuet̄ in eo caplm vnū. i. cañ. vel regula vna. ꝛ tūc Auic. ponit istum cañ. cū dicit. Et est qñ fortasse. Et intēdit Auic. dicere q̄ in tali mō restrictionis q̄ fit p ligaturā: tu debes attēdere an idigeas solū facere vnā ligaturā sicut sufficit vna ligatio in vna duaꝝ artariarū q̄ cōtinuant̄ cordi. i. q̄ sunt ppe cor in vno duoꝝ laterū eius. qꝛ cū tu ligaueris eā inuenies eā firmiorē. i. firmam. qꝛ nō fluet ampliꝰ sanguis. ꝛ hoc iō est. qꝛ prope cor sanguis vadit ad artariā p vnā viā. ꝛ iō sufficit ibi vna cōstrictio q̄ cōstringat illā viam. aut debes attēdere an indigeas facere duas ligatiōes. qꝛ aliqñ cōtingit q̄ cū artaria ab alio latere suo cōtinuat̄ ramus cuiusdā alteriꝰ artarie ꝛ itrat in eā. ꝛ iō adducit sanguinē ad eā p aliā viā q̄ p illā quā strixisti. q̄re tūc ibi opꝫ te facere aliā ligaturā pter illā quā fecisti. ꝛ sic tūc idiges duabꝰ ligaturis. ꝛ hoc ē qd vult dicere Auic. iō fortasse cōtinuat̄ cū alio latere. s. artarie. i. ab alio latere q̄ sit illud latus vbi est orificiū. vñ fluit sanguis ꝛc̄. ¶ Tunc Auicē. ponit aliā regulā q̄ est obseruāda in tali mō et ꝛ dicit. Et añ illud. i. ꝛ añ et q̄ facias ligaturā opꝫ vt cognoscas ptē q̄ est pncipiū vene. p venā itelligit h cōiter venā qetā ꝛ artariā. in qbusdā. n. locis est iferius. s. pncipiū vene. ꝛ i qbusdā est desup: ꝛ in qbusdā iferiꝰ sicut in collo ꝛc̄. ¶ Ad intelligēdū hec debes scire q̄ p pncipiū vene itelligit mēbrū a quo orit̄. mō mēbrū a quo orit̄ vena quieta est epar. ꝛ iō epar ē pncipiū ipsaꝝ. mēbrū vō a q̄ oriunt̄ artarie est cor. ꝛ iō cor est pncipiū ipsaꝝ. pncipium venaꝝ ꝛ arteriaꝝ q̄ sunt in collo ꝛ in capite ꝛ in illis partibus est iferiꝰ. qꝛ epar ꝛ cor sunt iferiꝰ p respectū ad colluꝫ ꝛ caput. pncipiū vō venaꝝ ꝛ arteriaꝝ q̄ sunt in pede ꝛ coxa est desuper. qꝛ epar ꝛ cor sunt supiꝰ p respectū ad pede ꝛ coxam. ꝛ qñ cognoueris ptē. s. pncipij admistra stricturā ꝛ ligaturā. qꝛ nisi tu cognosceres pus hoc tu nescires vbi administrares stricturā ꝛ ligaturā. vtrū. s. sup orificiū. vnde fluit sanguis vel īfra ipm. in venis. n. ꝛ artarijs: q̄ruꝫ pncipiū est desup sicut i venis colli opꝫ vt faciat ligaturā infra orificiū. qꝛ sanguis venit ad illas venas desup. sic ḡ in tali mō ligatiōis opꝫ obseruare istuꝫ canonem ꝛ pdictum. Et ideo Auicen. posuit eos pusquā doceret illum modum in speciali. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de regimine in illo est vt puenias ad extrahendaꝫ venaꝫ cū vncino et ēt cū icisione pauce carnis que velat eā et occultat ipaꝫ: deide iuolue eā: postea admistra medicias q̄s dicemus. Et si fuerit pulsatilis tūc meliꝰ ē vt veles eam cum filis lini. Et silr si fuerit nō pulsatilis verū tamē multotiēs eleuat̄ sanguis eiꝰ. Cū ergo feceris illud: deide annexueris ei medicinas: tūc dimitte ligaturā vsq̄ ad diē tertiū et q̄rtū tunc. Et si videris medicinā glutinacieꝫ facientem adherentē loco eius: tūc nō eradices eaꝫ oino: sed pone in circuitu eiꝰ ex gñe ipsiꝰ aliquid qd madefaciat ipam parūper. Et si accidat ei pcessio ex seipso qñ tu auferes illud qd est super ipm tūc tene qd est sub loco in via itineris veneet pme pssione cū qua fiat securitas de saltu sanguis et eradica illud qd eleuat̄ de eo i loco suo et pmuta illud cū alio. et sit preparatio ma quā facis mēbro in ista hora fm q̄ opꝫ: et ē vt fit orificiuꝫ eiꝰ magis altū q̄ pncipiū ita vt qñ ē verbi gr̄a in inferioribꝰ itestini et matricis tūc sternat̄ stratū aliqd qd eleuet iferiora et deponat superiora fm maiorem elongationem que est ex dolore: deinde dimitte ipsuꝫ tribus diebus: deinde annecte ei hūc moduꝫ vsquequo eleuetur sanguis.

¶ In pte ista Auic. docet in speciali modum ꝛ regimē ligationis vene vel arterie. ꝛ ostendit etiā qd est faciēdū post ligaturaꝫ. Et dicit. Et de regimine ꝛc̄. deinde iuolue idest liga eā. postea. s. post ligationē admistra medicinas. i. restrigētes sanguinē. ꝛ maxime debēt admistrari medicine retētiue q̄ sūt ꝯglutinatiue ꝛ viscose. que aūt sunt iste dicet postea. ꝛ nos ēt dicemꝰ q̄ illarū sunt meliores. Verū p qꝛ. qꝛ multotiēs abbreuiat̄. i. restringit̄ sanguis eiꝰ q̄ si accidat ei. i. sanguini pcessio. i. fluxꝰ sanguis ex seipso qñ tu aufers id qd est sup ipm. i. qñ tu dissoluis vulnꝰ tūc tene ꝛc̄. i. tunc eleua illā medicinā ꝛ cōprime cū medicina ꝛ sup orificiū vene ꝛ sub orificio in via vñ venit sāguis: deide renoua medicinā sup locū. ꝛ hoc est qd dicit Gal. 4° de ige. Opꝫ tñ vt nō festines ad hāc medicinā: sic stulti medici faciūt. sed pmitꝰ digito in vulnꝰ iducto cōprimat̄: deide cū altera manu medicinā ipone ꝛc̄. dimitte eā. s. cum hac medicina tribꝰ diebꝰ. deide ānecte ei fm hūc moduꝫ. s. q̄ si nō fluit qñ dissoluis nō remoueas pmā medicinaꝫ. ꝛ sic fiat quousq̄ eleuet̄. i. retineat̄ sanguis eiꝰ. ꝛ hoc ē qd Aui. vult dicere in hac parte. Tūc sequitur illa pars.

¶ Refrenatio aūt cuʒ bucellatōe nō ē possibilis nisi i arterijs magnis: fac ergo liciniū ex pilis leporis: aut tela aranee: aut subtili cotto: aut panno lini veteri: deīde pulueriza sup ipm̄ medicinas ꝓhibētes sanguinē. Et mitte i ipam arteriā sicut bucellam: deīde stringe sup ipam ligaturā: ⁊ forsasse administra licinium ex pilis leporis solū ⁊ excusat sollicitudineʒ. ⁊ oʒ vt stringas strictura adherēte q̄ nō sepet̄ dōec icarnet̄.

¶ In pte ista Auic. declarat in spāli cām retentiuā fluxus sanguīs q̄ fit per ipletionē artarie cū bucellatiōe ⁊ dic. refrenatio aūt .i. cōstrictio ⁊ flux⁹ sanguīs cū bucellatiōe nō est poīs nisi in artarijs magnis. ⁊ cā h⁹ est. q: ipletio cum bucellatiōe est imittere liciniū intinctū in medicia restrictiua in orificiū artarie. mō hoc nō fit nisi qñ orificiuʒ est magnum ita ꝙ sit capax illius licinij. hoc aūt ē in artarijs magnis non in paruis.

¶ Liciniū vero ex se nā regit in extractione eius paulatiʒ ⁊ expulsiōe ei⁹ aut alijs ab hoc.

¶ In ista pte Auic. remouet qōdā dubiū qḋ dictū est: imediate ꝙ oʒ vt stringas strictura adherēte q̄ nō separetur donec icarnet̄ artaria. ¶ Sed aliqs diceret quō icarnabitur artaria añq̄ separet̄ talis ligatura cū tale sit in orificio artarie. illud .n. liciniū ipediet in cōsolidatōe ipsi⁹. hoc dubiū Auic. remouet dicens. licinij vō esse nā regit in abstractiōe ei⁹ paulatim ⁊ expulsiōe ⁊c̄. q̄si vult dicere Aui. ꝙ bñ pōt consolidari artaria añq̄ separet̄ ligatura. Nec obstat tale liciniū imissum in orificiuʒ artarie. q: nā ipsa dū incarnat artariā expellit liciniuʒ ex orificio paulatine sicut paulatine icarnat. ⁊ iō artaria qñ ē ex toto icarnata est illud liciniū expulsū extra orificiū. Et ꝙ nā possit hoc facere est manifestū. videm⁹ .n. ad sensuʒ ꝙ ipsa expellit frusta ossiū multotiēs ex vulnere. ⁊ multotiēs ēt expellit illa q̄ sunt ītus ifixa nec mirū. dicit .n. Gal. in ɔmēto affo. 7. pticule. Forti nāe nihil resistere pōt. videmus enim ꝙ nā opatis cū natura a quibusdā locis eā expellat: ossa ēt transeunt ⁊c̄. Tunc sequitur illa pars.

¶ Impletio vero sine bucellatiōe est vt iponat̄ verbi gīa illa res in orificiū ei⁹ ⁊ liget̄ desuper ꝑter penetrationē ei⁹ in venas ⁊ vt retineat cū eis q̄ sunt sicut puluilli ⁊ ꝓprie spōgia ⁊ cū vittis fortis stricture stringētib⁹ ipm̄ cū cōuersiōe stricture q̄ est attrahēs. Strictura vero pria oʒ vt sit ꝓpe orificiū: deīde inoluat̄ vadēs retro ⁊ solue stricturā gradati. ⁊ scias ꝙ strictura puluillo⁊ ⁊ vitta⁊ qñ est debilis venit ex ea nocumentū stricture ⁊ est attractio: ⁊ nō ꝓuenit ex ea nocumētū stricture ⁊ ē retētio ⁊ ipletio: oʒ ergo vt subtiliet̄ in hoc caplo. Cū ergo strigit̄ strictura bona ⁊ stringit̄ iteꝝ ex latere diuerso declinat mā̄ et resistit attractiōi ex strictura. et nō oʒ vt ꝑueniat̄ cū strictura et ꝓhibitiōe nisi q̄ sit ifra doloreʒ nisi si illud fuerit necessariuʒ in primis: deīde mollifica eā paulatim.

¶ In qua pte Auic. determiat in spāli de cā retētiua flux⁹ sanguīs q̄ fit p ipletionē sine bucellatiōe. ⁊ duo facit. pmo facit hoc. 2° addit q̄dā. 2ª ibi (Ampli⁹ stringe sup medicinas) pria in duas. q: talis mod⁹ pōt fieri duplr. vno° sine sutura. alio° cū sutura. Primo ḡ ponit pmū modū. 2° 2ᵐ. 2ª ibi (Et multotiēs q̄dē est necessariuʒ ⁊c̄) ¶ Dicit ḡ p. impletio vō ⁊c̄. vt ponat̄ illa res .i. id liciniū inolutū cum medicia viscosa cōglutinatiua in orificiuʒ ei⁹ .i. in orificio vulneris supra venā post penetrationē ei⁹ i venas postq̄ mittat̄ illud liciniū intus in orificio vene. vñ iste modus cōpetit spālr in artarijs q̄ nō sunt multū magne. ꝓdict⁹ vō cōpetebat plš in venis ⁊ artarijs magnis. ⁊ supple fac vt retineat̄ .s. id tale liciniū itus in vulnere cū eis q̄ sūt sicut puluilli .i. plumazoli ⁊ ꝓprie spōgia .i. ⁊ ꝓprie cū plumazolis factis ex spōgia ⁊ cū vittis fortis stricture strigētib⁹ ipʒ cū cōuersiōe .i. cū ꝓhibitiōe stricture q̄ est attrahēs. quasi vult dicere ꝙ tu dbes facere stricturā q̄ ꝓhibeat hūores fluere ad locū. ⁊ tūc Auic. oñdit qualis strictura est illa q̄ oʒ fieri ad hoc vt ꝓhibeat̄ flux⁹ hūoruʒ dicēs. strictura ḡ opʒ pmo vt sit ꝓprie orificiū sup. strictura. deīde inoluat̄ supple ligatura vadēs retro .s. orificiū su .a pte vie vñ venit flux⁹. q: si pncipiū vene sit superi⁹: tūc opʒ vt strictura ꝓcedat retro orificiū versus iferiora. ⁊ stricturā solue gradatim .i. ⁊ relaxa stricturā gradatim. oʒ eni esse sup orificium ⁊ ꝓpe orificium ligatura stricta. ⁊ quāto magis elōgatur ab orificio tāto magis relaxet̄. ⁊ rō h⁹ est. q: strictura q̄ est sup orificiū facit adherere ptes ⁊ exp̄mit sanguinem a loco flux⁹ v̄sus alias ptes. ⁊ hec sunt q̄ faciūt maxime ad retentionē flux⁹ sāguīs. Sʒ si ligatura sup orificiū esset debilis elōgata ab orificio eēt stricta tūc ipediret̄ iūctio ptiū ⁊ fieret expssio humoꝝ v̄sus locū flux⁹: ⁊ iō augeret̄ flux⁹. Et hoc est qḋ subdit Auicē. Et scias ꝙ strictura puluilloꝝ ⁊ vittaꝝ qñ est dbilis supple sup orificiū venit ex ea nocumentuʒ stricture. ⁊ ē attractio .s. hūoꝝ ad locū ⁊ nō ꝓuenit in ea iuuamētū stricture. ⁊ est .s. id iuuamētum retētio .s. flux⁹ sanguīs ⁊ ipletio. oʒ ḡ vt subtiliet̄ .s. medicina in hoc caplo .s. ligatiōis. oʒ .n. subtiliari medic⁹ in ligatiōe vt eā faciat ſm ꝙ ɔpetit: qm̄ est magnū iuuamētū si fiat vt opʒ ⁊ nocumētū si fiat vt nō oʒ. Cū ḡ stringit̄ .s. vulnus strictura bona ⁊ stringit ipm̄ ex latere diuerso supple relaxādo stricturā declinat mā̄ .i. deriuat̄ mā̄ a loco flux⁹ ⁊ resistit attractiōi hec strictura. Et tūc q: Aui. dixit ꝙ ligatura sup orificiuʒ oʒ eē fortis stricture oñdit ꝙ ē itelligendū cū q̄dā ɔditiōe dicēs. Et nō opʒ vt ꝑueniat̄ cū strictura ⁊ ꝓhibitiōe .s. q̄ fit p ligaturā nisi q̄ sit ifra dolorē. oʒ ḡ fortiter cōstrigi sʒ nō intātū vt dolorē gñet. Ingr̄ .n. Gal. 4° de inge. sanitatis .n. sanguis flux⁹ efficit̄ vel aptā sic dolore nisi istud fuerit neciuʒ in pmis. deide mollifica eā paulatim. h ē dicere dcm̄ ē ꝙ ligatura sic ɔstringi vt doloreʒ nō gñeret nisi eēt aliq̄ neciuʒ in pmis ita ɔstringere vt dolorē faceret: ⁊ h eēt vt qñ flueret fortiter sāguis: tūc idigerem⁹ in pn° fortiter ɔstringere adeo vt dolor idegñet̄. sʒ nō debem⁹ ꝑseuerare in illa ɔstrictiōe: imo statiʒ sedato fluxu debem⁹ eā mollificare sic vt dolor nō gñet̄. q: si tu ꝑseuerares in tali cōstrictiōe: tūc ꝑseueraret dolor ⁊ fieret sanguis flux⁹ ad locū. ⁊ p ɔñs vltimo augeret̄ fluxus sanguīs. sʒ si tu nō ꝑseueras in tali ɔstrictiōe tūc nō ē malū facere eā. q: ɔstringit̄ flux⁹ ⁊ nō fit pp hoc ibi attritio cū dolor ille nō ꝑseueret. ⁊ pp hoc addit Auicē. Deide mollifica eam paulatim. Deinde cum dicit.

¶ Et multotiēs q̄dē oʒ vt suas figurā carnis et colligas labia ei⁹ et vittis regas. multotiēs eni sufficit collectio labioꝝ et positio puluilloruʒ seruat ea colligēdo venas ipsoruʒ.

¶ In ista parte ostendit Auicen. ꝙ iste modus retentiōis aliquando fit cū sutura ⁊ non sufficit sola ligatura. ⁊ patet qḋ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius strige sup medicinas puluerizatas

rare. Et iclina aũ alguidegi qñ cõtrahitur vbi coartat̃ apud pricipiũ suũ cũ digitis vni⁹ duaꝝ manuũ: deide annecte ei medicias ⁊ puluillos apud orificiũ eius cũ manu altera.

¶ Hic Auic. addit qddã dicens. Amplius stringe sup medicinas puluerizatas rare. hoc est qñ tu admistrasti medicinas retẽtiuas sanguis ⁊ admistrasti ẽt ligaturas vt dcm̃ est: tunc stringe rare gnutes ligaturã ⁊ tales medicinas. q2 qñ tu restringis sanguinẽ nõ debes dissoluere ligaturã sepe nec remouere medicamen sepe nisi cogeret necitas. Et debes dissoluere ligaturã rare. s. de tertio in tertiũ: de q̃rto in q̃rtũ. Tunc Auic. addit qddã aliud. s. ꝙ si sanguis fluit ex venis q̃ sunt in collo dicẽs. ⁊ iclina. i. stringe. s. cu3 digito vel alia cõstrictiõe alguidegi. i. vena colli qñ ꝯbit̃ .i. qñ retrahit̃ magis a fluxu vbi. i. qñ coartat̃. s. talis vena cũ digitis vni⁹ duaꝝ manuũ apud pncipiũ suũ. ⁊ hoc ẽ qñ cõstringit̃ aũ se. q2 pncipiũ suũ iferius vt dictũ est ꝑus. s3 si fluxus eẽt ex venis q̃ sũt in pede vel coxa tũc cõstrictio o3 fieri post se. s. v̄sus pncipiũ suũ. q2 pncipiũ suũ est supi⁹. q2 cõstrictio ⁊ ligamẽtũ nõ debet duci nisi v̄sus initiũ vene q̃tenus sanguis ꝓhibeat̃: vt Gal. dicit 4° de inge. sani. Vñ hic h3 locũ illud qd̃ Auic. dixit supra in mõ ligatiõis in illa pte. Et aũ id o3 vt cognoscas pncipiũ vene ⁊c̃. q2 ligatio ⁊ ꝯstrictio semp debẽt ire v̄sus pncipiũ vene. q2 illa est via flux⁹. Deide. s. post constrictionẽ cu3 digito ãnecte ei ⁊c̃. Qd̃ ergo Auicẽ. vult dicere in hoc addito est ꝙ añq̃ administres medicinã retentiuã tu debes venã cõstringere q̃cũq3 cõstrictione potes ab illa parte q̃ est versus pncipiu3 suũ eo ꝙ illa est via fluxus: deide medicinã imponere. Tunc sequitur illa pars.

¶ Impletio vero cũ refrenatiuis ꝓuenit aut cũ strictura iplẽtis in facie orificij ei⁹ cũ manu altera nõ cessante retinere donec cõgelet̃ sanguis ⁊ fiat ipletio: aut cũ re ifridãte valde q̃ ifridat sanguinẽ ⁊ cõgelat ipm̃ in orificio ei⁹.

¶ In q̃ parte Auicẽ. determiat de cã retẽtiua flux⁹ sãguis q̃ fit p cõgelationẽ rei retẽte sup orificiũ vene. Dicit ergo. Impletio vo cũ refrenatiuis. i. cũ ꝯgelatiuis sup orificiũ artarie. dicit tñ cũ refrenatiuis. q2 ista cõgelatio aliqñ fit cũ refrenatiuis ⁊ repcussiuis: lic3 ẽt fit alio mõ sicut cũ retentiõe digiti super faciẽ orificij vene. aliud qd̃ Auicen. dicit manifestum est. Tunc sequitur illa pars.

¶ Aut ꝓpterea ꝙ caro coartat locũ sicut si incidat̃ vena in latitudĩe ⁊ suspẽdat̃ ad duo latera in prima vice: q̃re claudit sup eã caro ex latere ex quo currit. ⁊ hoc nõ fit nisi in loco carnoso. ⁊ multotiẽs qdem accidit ꝙ necessariũ est incidere ramu3 extremitatis vne vt fit itroit⁹ ei⁹ in ꝓfundum vehementior: deide ponunt̃ desup medicine. ⁊ multotiẽs accidit incarnatio meatus absq3 matre sanguinis.

¶ In qua pte Auic. determiat de cã retẽtiua sanguĩs q̃ fit per coartationẽ circũdãtis venã ⁊ dicit. aut supple fit retẽtio fluxus sanguis. ꝓpterea ꝙ caro coartat. i. iplet ⁊ ꝯstringit locũ. s. orificiũ vñ fluit sanguis. Et videte Auic. q̃rũ est ex mõ loquẽdi cõtinuato videt̃ inuere ꝙ iste mod⁹ sit q̃dam mod⁹ ꝑdicti modi. q2 dicit. Aut ꝓpterea ⁊c̃. videt̃. n. ꝙ ista aut referat̃ ad illa aut q̃ ꝑus dixit. Sed iste modus est qdã modus p se distictus. ⁊ o3 sic legi vt expositũ ẽ. nihilomin⁹ tñ Auic. sic fuit locut⁹. q2 iste mod⁹ cõuenit cu3 ꝑdicto ⁊ cũ alijs ꝑdictis in hoc. q2 vterq3 est mod⁹ p ipletionẽ. vñ q̃tuor sũt modi retẽtiui ꝯueniẽtes in hoc ꝙ oẽs fiũt p ipletionẽ. s3 vn⁹ fit p ipletionẽ ex licinis sicut bucellis. alius fit p ipletionẽ licinioꝝ sine bucellatiõe. terti⁹ fit per ipletionẽ cũ re cõgelata. ali⁹ aũt fit p ipletionẽ carnis circũdantis venã. Et tũc Auic. ostẽdit q̃liter fit ista coartatio carnis sup venã cũ dicit. Si icidat̃ vena in latitudĩe per trãsuersu3 ⁊ si suspẽdat̃. s. cũ vncio in pma vice a duobus laterib⁹. deide icidat̃ ex vtroq3 latere p trãsuersũ ex toto: q̃re claudit sup eã caro ex latere ex quo currit. q2 capita venaꝝ icisa retrahunt̃. ⁊ iõ cooperiunt̃ sub carne et sic cessat fluxus. sed id nõ põt fieri nisi in loco carnoso. Et multotiẽs qdẽ accidit ꝙ neciu3 est icidere ramũ extremitatis vene vt sit introitus ei⁹ in ꝓfundo. i. vt ps incisa retrahat̃ in ꝓfundo ⁊ cooperiat̃ carne ⁊ multotiens accidit desup icarnatio meat⁹. s. p talẽ curã absq3 matre sanguis. q2 qñ artaria est sic coopta: tũc sãguis nõ põt currere ex i spacio vacuo. ⁊ iõ incarnat̃ artaria sub carne absq3 ꝙ accidat mater sanguis. Tunc sequtur illa pars.

¶ Strictura aũt cũ escara fit cũ igne ipso qñ magnificat̃ timor: ⁊ fit cũ medicis cauterizãtibus sicut calce. ⁊ flore eris ⁊ generibus draganti ⁊ generib⁹ arsenici ⁊ cymino etiã ⁊ similib⁹ ⁊ cũ eo qd̃ est debilius quãdo puluerizat̃ super locum ⁊ stringit̃ ⁊ retinet. Verũ timor in illo est ꝙ escara est velocis eradicatõis ex se ⁊ ex quolibet resistente ex eruptione sanguinis ⁊ qualibet aliarum causarum. ⁊ quando cadit escara redit timor nouus.

¶ In qua pte Auic. determiat de cã retẽtiua flux⁹ sanguis q̃ fit p escara3 cũ cauterio vel cũ igne vel cũ medicis cauterizãtib⁹. Et ista ps diuidit̃ in q̃tuor ptes. In pma oñdit qũo o3 fieri ista cauterizatio: ⁊ ꝙ põt fieri cũ igne ⁊ cũ medicina. in scđa pte ꝯparat istũ modũ itentõis ad alios modos. in tertia pte ꝯparat cauteriũ forte ad cauteriũ debilius. in q̃rta pte ponit medicinas aliq̃s cauterizãtes. ⁊ oñdit ẽt q̃ cauterizãtiũ medicinaꝝ sint meliores. 2ª ibi (Verum timor est in illo ⁊c̃) 3ª ibi (Et propter id qd̃ ꝑceptum est ⁊c̃) 4ª ibi (Et de cauterizantib⁹ bonis tẽperati regiminis ⁊c̃) Qd̃ in pma pte dicit p3. in scđa pte dicit ꝙ mod⁹ retentiõis p cauteriu3 est timorosior q̃ alij modi. q2 escara: vt dicit Gal. 4° de inge. est sicut qddã corpus retentũ sup facie3 orificij vene: nũc aũt talis escara est velocis eradicatiõis ⁊ ex se ⁊ ex quolib3 resistẽte ⁊ ex q̃libet illaꝝ cãrũ. ⁊ qñ cadit escara: tũc redit nou⁹ timor: imo maior q̃ por: vt dicit Gal. 5° de ige. Et rõ h⁹ est. q2 cauterizatio nõ generat carnẽ: imo diminuit. ⁊ iõ cũ caro vulneris minuat̃ fm q̃titatẽ illoꝝ corticũ post pp q̃titatẽ abscisionẽ illoꝝ corticu3: vrplm cõtingit flux⁹ sanguis icessabilis. ⁊ iõ laudabilior est medicia glutinatiua ⁊ viscosa q̃ cauterizatiua. Aliqñ tñ est neciu3 cauteriũ vt. s. qñ cõstrictio nõ põt fieri cũ alijs modis. Aliqñ eñ cõtingit ꝙ añq̃ abscindat̃ cortex caro sub cortice est nata: vt qñ cauteriũ est forte: vt postea dicet Auic. ⁊ tũc cessat flux⁹. ¶ Est tñ vlteri⁹ itelligẽdum fm ꝙ dicit Gal. qnto de ige. ꝙ in quodã casu bñ ꝯtigit ꝙ meli⁹ ẽ vti cauterio q̃ alijs medicis. hoc esset sic qñ flux⁹ est ex putrefactiõe ⁊ corrosiõe. tũc. n. vtile est vt icẽdant̃ cũ igne aut cũ medicia icensiua. Et rõ h⁹ est. q2 cauteriũ tũc duo bona facit. remouet. n. putrefactõe3 ⁊ corrosionẽ a mẽbro q̃ erãt cãe flux⁹ sanguis ⁊ cõstringit fluxus sãguis. alie aũt medicie nõ facerẽt nisi vnũ istoꝝ. s. cõstrictionẽ flux⁹: nec ẽt istud ita bñ tũc faciũt cũ nõ abscindãt cãm sic cauteriũ. Et iõ dic ibi Gal. ꝙ pp hoc i verendoꝝ ⁊ ani passiõe coacti cũ medicina icensiua ⁊ foco festinamus

eo q̄ putredo in his locis festinat. q2 nāliter calor eis dominat̄ ⁊ sūt vie sup̄fluitatū exeuntiū. In hoc ḡ casu meli⁹ est vti cauterio. in alijs aūt nō vti debem⁹ nisi magna necessitate cogente. Deinde cum dicit.

¶ Et ꝓpter illud p̄ceperūt vt fiat cauteriū cū ferro vehemēter ignito ꝓfunde ita vt faciat escaras ꝓfundas grossas: quaꝝ casus nō sit facilis ⁊ cadant i tēpore lōgo in quaꝝ simili caro iā est nata. ex cauterio nāq3 debili ꝓueniūt escare debiles q̄ cadūt ex q̄lib3 causa ⁊ cū hoc facit accidere saniē ⁊ calefacit vehemēter. Cauteriū x̄o forte iplet cū escaris fortib⁹ ⁊ remouet rupturā ⁊ deruinescere eam facit et contrahit eam.

¶ Dic Aui. cōparat cauteriū debile ad cauteriū forte. ostēdit. n. q̄ est meli⁹ cauteriū forte. ⁊ p3 qd̄ dicit. ¶ S3 h est vnū itelligēdū q̄ cauteriū siue forte siue debile est meli⁹ si fit p ignē q̄ȝ si fiat p medicinā. Dicit. n. Albucasis q̄ cauteriū cū igne est meli⁹ q̄ȝ cauteriū cū medicia eo q̄ ignis est simplex cui⁹ actio nō ꝓuenit nisi ad mēbꝝ qd̄ cauterizatur ⁊ nō nocet alteri mēbro cōiuncto cū eo nisi nocumēto ꝑuo. Et rō h⁹ est: q2 ei⁹ op̄atio est subita ⁊ in tēpore ꝑuo. medicie x̄o cōburētis actio ꝓuenit ad illud qd̄ elōgatū est ex mēbris: ⁊ fortasse facit accidere in mēbro egritudinē difficilis sanatiōis. ⁊ fortasse iterficit. Et rō h⁹ est. q2 eius op̄atio est lōgior ⁊ in maiori tēpore. ⁊ iō ē cū maiori ⁊ magis cōtinuo dolore. ⁊ p ɔñs cū maiori attractiōe humoꝝ ad locū ⁊ ad p̄tes circūstātes. Deinde cum dicit.

¶ Et de cauterizātib⁹ bonis temperati regiminis est vt sumatur albugo oui et aggreget̄ cū calce non extincta. et inuoluāt̄ cū eo pili leporis aut ei similia et ponat̄ sup locū et stringat̄. Et de bonis ꝓueniētib⁹ ad vltimū multotiēs ē vt sumat̄ cyminū et calx et ponatur super locum et stringātur. et q̄ñq3 supaddit̄ eis colcotar. et genera draganti i hac sūma sūt hñtia stipticitatē cū cauterio. Calx vero est cauteriū i quo nō ē stipticitas de qua fit curādū. et illud quod generat̄ de escaris cū cauterio i eo quod h3 stipticitatem ē longioris fixionis et ꝓfundi⁹: ⁊ succ⁹ fimi asinini ⁊ suba stercoris asinini sunt de illis q̄ aggregant ad cauteriū acuitatē ⁊ glutinationē.

¶ Dic Auicen. ponit q̄sdā medicinas cauterizātes. ⁊ ostēdit ēt cū hoc q̄ medicina cauterizās est melior. Et dic̄. Et de cauterizantib⁹ bonis tēperati regiminis hoc est. q2 nō ē multū forte. vel expone tēperati regiminis. q2 illud est medicamē cōmixtū ex medicis viscosis ⁊ glutinatiuis. ⁊ ex medicis causticis. vñ est sicut tēperamētū inter illa duo. Et q̄ñq3 addit̄ eis colcotar. Auic. ostēdit q̄ medicina cauterizatiua est melior. ⁊ vult dicere q̄ cauteriū cū quo est stipticitas est melius. Et rō h⁹ est. q2 pl̄s morat̄ escara sup locū qñ est ex medicina stiptica cauterizatiua. quāto aūt pl̄s escara stat super locū tāto est meli⁹. q2 caro ḡñat̄ tunc p̄us q̄ȝ cortices cadant. mō cauteriū qd̄ fit ex calce est fortius ceteris. vt dicit Gal. q̄nto de igē. nō tñ est stipticū. iō cortices quos ḡñat sup vuln⁹ cito cadēt. s3 calcātū ⁊ zegi stipticitatē hñt cū cauterio. ⁊ ideo meliora sunt ⁊ debent cum alijs administrari. Tunc sequitur illa pars.

¶ Medicine vero resistētes cōglutinatiōe sunt sicut gypsum ablutū ⁊ glutinum decoctū: ⁊ amilum: ⁊ puluis molendini: ⁊ gūmi: ⁊ thus: ⁊ resina: ⁊ iterum passe de vuis ipsis. Et rane sunt huius generis ſm q̄ dicitur: et iterum stella senis.

¶ In qua p̄te Auic. determiat de cā retentiua flux⁹ sāguinis q̄ fit p inuiscationē ⁊ glutinationē. ⁊ nō facit aliud Aui. nisi q2 conumerat aliquas medicinas q̄ cōglutināt ⁊ inuiscant. ⁊ thus. per thus Auicen. intelligit hic thus gummosum ⁊ album. In thure enim sunt tres p̄tes. est eni3 thus gummosum ⁊ albu3 qd̄ est grossu3. ⁊ est ibi thus qd̄ est minutum qd̄ priusq̄ȝ teratur ex cribello ceciderit vt Gal. dicit. i3. particula de igenio sanitatis. ⁊ est ibi cortex thuris. modo thus grossum gūmosum est minus desiccatiuum ⁊ stipticum q̄ȝ puluis thuris ⁊ cortex eius. Et ꝓpter hoc dicit Gal. in q̄nta particula de ingenio. q̄ cu3 vis medicamē oppilatiuum ⁊ viscosum facere elige thus gūmosum ⁊ album: qd̄ dentibus non frangitur cū ipsis cōprimitur sed glutinari videt̄ sicut mastix. q2 ergo hic Auic. ponit medicinas glutinatiuas ⁊ viscosas. ideo ponit iter eas thus intelligens per thus: thus gūmosu3 album. sed inferius ponit corticē thuris. q2 ibi ponit medicias desiccatiuas. cortex aūt thuris ⁊ puluis ei⁹ magis desiccatiui ⁊ stiptici sūt q̄ȝ thus. Tunc sequitur illa pars.

¶ Medicine vero retinētes cu3 exiccatione et incarnatione sunt sicut aloes: et cortex turis: et sicut interiora passularum vue cōtrita valde. et galle cum oleo aliquo. et comburant̄: et quando completur inflāmatio earu3 extinguantur: et papyrus adustus et resina: et scoria ferri: et stercus eq. et stercus asini adusta: et cinis ossiū non ablutorum: quoniā abluta ꝓhibent glutinationē3: et spōgia noua submersa in oleo aut vino: deinde aduratur: et pili adusti.

¶ In qua parte Auicē. determinat de causa retentiua fluxus sanguinis que fit per exiccationē ⁊ incarnatione3. q2 ambo hic faciunt vnum modu3 vt dictum fuit p̄us. ⁊ nō facit aliud Auicē. nisi q̄ ponit aliquas medicinas hec habentes facere: quarū vna est siccior alia. ⁊ hoc facit respectu ad cōclusiones diuersas. q2 in corpore sicco competit medicina magis sicca. in corpore autem humido minus. ⁊ ratio huius apparet ex prius dictis. ⁊ patet quod dicit.

¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ De narratione medicinarum simplicium ⁊ compositarum specierum diuersarum fortium in prohibitione fluxus sanguinis. CAP. XVIII.

Et de illis que dixit Ga. ⁊ narrauit bene ⁊ experta sunt post ip̄m ⁊ inuenta sunt plurimi iuuamēti est vt sumatur de colcotar. xx. et de minuto ture. xvi. et de aloe et glutino sicco ana. viij. et de arsenico. iiij. et de gypso vehemēter trito puluerizato vt atomi post cribellationem. xx. curet̄ cum eo puluerizando super licinia et spargendo super locum: quoniā est mirabile. aut sumat̄ sarcocolla de mecha et aloes et sanguis dra. et ponatur super liciniū et stringatur et aloes et tus solum cum pilis ſm q̄ sciuisti. et iterum spongia adusta sicut dixim⁹ et later adust⁹ sumant̄ spongia ⁊ scoria plūbi ⁊ tutia ⁊ aloes: aut su-

manet tus et aloes et sulfur aut tus et sulfur: et fiat puluis: aut administretur licinium cum albumine oui: aut sumatur de colcotar .xx. et de ture aut minuto turis .viij. et resine .viij. et de gypso adusto .viij. aut sumatur colcotar et de gypso adusto .viij. Aut sumatur colcotar eris vsti et calcadis et draganti adusti partes equales. Et de bonis ad fluxum sanguinis et proprie ex draganto est vt sumatur aloes pars .i. et .). primum amborum in corpore graui: et secundum eorum in corpore leui et corticum turis in corpore graui. dragma .i. et turis ipsius grossi pinguis in corpore leui ps .i. sint contenti super ea ambo: aut sanguis draconis. et sarcocolla conficiantur cum albumine oui et ponantur super pilos leporis. et preparentur secundum locum.

¶ In qua parte Auicen. postquam determinauit de omnibus causis et modis retentiuis fluxus sanguis determinat siue narrat quasdam medicinas et simplices et compositas valentes ad fluxum sanguinis: quarum quedam sunt cauterizantes. quedam autem non. et de illis etiam vna est magis sicce complexionis quam alia. et hoc facit habendo respectum ad diuersa corpora. narrat ergo quandam medicinam que est composita ex medicinis cauterizantibus et medicinis incarnatiuis. ps quod dicit. aut sumatur sarcocolla et cetera. Iste sunt medicine et cetera. conglutinatiue et incarnatiue aloes et thus cum pilis. s. leporis madidatis in albumine oui secundum quod sciuisti supple est medicina bona ad retentionem fluxus sanguinis. ¶ Est autem hic aduertendum de hac medicina que fit ex thure aloe quod est medicina secundum quod Hal. dicit quinto de ingenio laudabilior omnibus aliis ad restringendum fluxum sanguis. et docet ibi Hal. qualem substantiam debet habere. et etiam modum compositionis eius quantum ad pondus suarum partium. Dicit enim quod ista duo puluerizata cum albumine oui temperentur et ad mellis spissitudinem veniant et in vellere leporis inducta super vulnera imponantur: ita tamen vt multe quantitatis sint: deinde ligamentum quater vel quinquies in loco vulneris inuoluatur. et tunc Hal. ostendit modum compositionis ipsius. Dicit enim. verum hanc medicinam diuerse facio. nam aliquando pono partem vnam aloes et duas thuris aliquando equale pondus. aliquando vero duas partes aloes et vnam thuris. nam in corporibus siccis et membris siccis maius pondus aloes inducatur in humidis vero econuerso. in mediis vero equaliter. Item aliquando vice pulueris pono pulueram et cortices eius. nam puluis thuris et cortices eius stipticiores sunt thure. thus tamen melius est in inuiscando et conglutinando. Et ideo cum vis medicamen viscosum et oppilatiuum facere elige thus gummosum et album. et maxime etiam cum vis hoc facere in corporibus lenibus. Sed cum vis medicamen stipticum et maxime desiccatiuum facere sicut in fluxu sanguinis ex artaria. quia artaria indiget magis siccis et stipticis quam vena pone puluerem thuris et corticis eius. et maxime si etiam hoc sit in corporibus duris et siccis. Et addit Halie. quod ideo de hac medicina prolixe disputauit: quoniam meliorem inuenire nullatenus potui. miror quoque si aliquis eam inueniat meliorem. vidique cum ea sanguinem de pelliculis cerebri fluentem semper curari: et eum qui de vulneribus colli fluebat. illum etiam qui de faucibus egrediebatur nullum in eis ligamen imponens. Et de bonis ad fluxum sanguinis proprie ex draganto quod est ex medicinis causticis est vt sumatur draganti aut aloes pars vna. et .5. primum amborum in corpore graui. secundum eorum in corpore leui. ¶ Hoc dictum potest dupliciter exponi. vno modo sic. primum eorum. s. dragantum supple sumatur in corpore graui. i. in corpore sicco. secundum eorum puta aloes supple sumatur in corpore leui idest humido. Et ratio huius est. quia medicina sicca competit corpori sicco. et minus sicca corpori humido. modo dragantum est siccius aloe. Alio modo potest exponi vt referatur hoc ad pondera. et exponitur sic. Primum eorum idest primum pondus istarum medicinarum. s. que est pars vna sumatur in corpore graui. et secundum eorum idest secundum pondus quod est pars media sumatur in corpore leui. vnde si vis administrare dragantum: vt quando. s. vis facere medicinam causticam et componere eam cum thure administra partem. i. ipsius in corpore sicco. sed in corpore humido administra partem .5. et thuris partem .i. Si autem vis administrare aloes et thus: vt quia velis facere medicinam incarnatiuam et conglutinatiuam: tunc administra aloes in corpore sicco partem .i. sed in corpore humido partem .5. et causa huius apparet ex dictis. et corticis thuris. supple sume cum medicinis predictis in corpore graui. idest sicco partem vnam. thuris ipsius grossi pinguis in corpore leui. idest humido pars vna. Et causa huius est. quia cortex est siccior thure vt dictum est. et ideo in corpore sicco competit cortex. in humido autem thus. sint contenti semper ea ambo. idest sint contenta ambo corpora. s. et siccum et lene. et ex tali compositione medicinarum siue velis facere medicinam causticam: siue velis facere medicinam glutinatiuam. et viscosam. quia in vtroque corpore fit compositio medicinarum respiciendo complexionem naturalem ipsorum. aliud quod Auicen. dicit patet et cetera.

¶ Explicit tractatus secundus de vulneribus. Incipit tractatus tertius de vlceribus.

¶ Sermo vniuersalis de vlceribus. CAP. I.

Vlcera generantur a vulneribus et ab exituris eruptis et a pustulis: et solutio continuitatis in carne quando facit saniem et pus nominatur vlcus.

¶ In precedentibus tractatibus Auic. dedit modum curationis solutionis continuitatis que est attritio et contusio et fissura ipsi secundum quod accidunt in membris carnosis. In parte ista que est tractatus tertius. fen quarte dat modum curationis solute continuitatis in membris carnosis que dicitur vlcus. Et diuiditur hec pars in partes duas. In prima parte determinat de vlceribus ostendendo modum generationis eorum et differentias et diuersitates que in eis contingunt. in secunda docet modum curationis eorum secundum omnes illas diuersitates. secunda ibi (Scias quod omnia vlcera indigent exiccatione quadam) Prima in duas. primo ponit modum secundum quem generantur vlcera et causas eorum. ondit etiam quid est vlcus. secundo ondit diuersitates que cadunt in vlceribus et causas etiam accidentium quorundam que in eis contingunt. secunda ibi (Et vlcera sunt apparentia et sunt habentia profunditatem) Prima in duas. primo ostendit causas et modos generationis vlceris. et ostendit etiam quid est vlcus. secundo. quia ad vlcus consequitur sanies et pus ostendit causas propter quas generatur pus et sanies in vlceribus. secunda ibi (Et non facit pus et cetera) ¶ Circa primam partem intelligi debet vt habeatur intentio Auicen. quod differentia est inter vulnus et vlcus. quia vulnus dicitur esse solo continuitatis sensibilis: cum nondum sit in ipso generatio saniei. sed vlcus dicitur esse solo continui manifesta et sensibilis: cum in ipsa sit generatio saniei large sumendo saniem siue sit bona et laudabilis siue mala. sed vlcus dicitur esse solutio continuitatis manifesta. et ideo vulnus dicitur communiter

solo ↄtinui ex recēti tpe facta absq; ꝙ ibi sit aggregatio sa nici. vlcus aūt ē solo ↄtinui. vbi grã. sic qñ iā in vulnere ꝑꝑ aliqḋ accñs fit aggregatio būiditatis q̃ ↄsolidationē ei⁹ ꝓ hibȝ. ⁊ hic ē ēt ꝙ vulnera trāseūt in vlcera: nō aūt ecōuer so. Ex q̃ vlteri⁹ manifeste appȝ ꝙ cuȝ gnātio sanici fiat ex aliq̃ mā defluēte ad mēbꝝ. vel aggregata in mēbro q̃ pfe cte cōuerti nō pōt. Ista aūt mā cū disruptiōe carnis ēē nō pōt nisi aut in vulnere aut in apate qḋ aggregat saniē. qꝛ tunc in ipso fcā est manifesta disruptio in carne aut cū hu morib⁹ acutis ex qbus accidit carneȝ corrodi ⁊ dissolui ex qbus humoribus fiūt pustule corrosiue. hoc ē qḋ Auicen. dicit. vlcera tñ gnānt ex trib⁹. s. aut a vulnerib⁹ aut ab exi turis cū sunt corrupte aut ex pustulis supple a qb⁹ accidit ambulatio ⁊ corrosio in mēbro: q̄lia sunt pruna ⁊ ignis psi cus ⁊ filia. ⁊ illud cōcordat ei qḋ ipse dixit ēt in 2ª fen. pmi canōis. ꝙ cāe vlcerū aut sunt apata q̄ aperiunt̄ aut plaga aut botbor q̄ se comedūt ex qb⁹ vlteri⁹ manifeste appȝ ꝙ vlcera a cā pmitiua īmediate gnāri nō pñt sic vulnera. qꝛ in pmo occursu cāe disrūpētis solonē ↄtinui nō est posse sa niē gnāri. sȝ. s. vlcera oia gnānt̄ a cāis corporeis. ¶ Scḋo vlterius appȝ ꝙ in vlcerib⁹ ꝓpe dcis semꝑ ē aliqd cū solu tiōe ↄtinui ↄiūnctū qḋ īdicat diuersuȝ modū curationis a curatiōe q̄ debet̄ soloni ↄtinui. vñ est solo ↄtinui. sȝ cū vul neribus nō est alia dispō cōiuncta q̄ idicet aliud medica men debere admīstrari qḋ sit alteri⁹ nāe ab illo qḋ curat solonē ↄtinui. ⁊ ꝓpterea vuln⁹ cū q̄ ē deꝑditio carnis cuȝ solū in eo itēdit̄ gnātio carnis adhuc dr̄ vuln⁹. Cū aūt ꝑꝑ aliqḋ accñs accidit mītiplicari būiditatē in loco rōne cui⁹ cōuenit postea sibi mūdificatio ⁊ abstersio q̄ nō cōpetit so lutiōi ↄtinui vñ solo ↄtinui est dr̄ vlc⁹. ¶ Et ꝓpterea est i telligēdū vlteri⁹ ꝙ vlc⁹ nō imerito pōt dici solo continui manifesta ↄposita. vuln⁹ aūt solo ↄtinui simplex manife sta. simplex nō qdē: qꝛ in ipo nō possit cadere ↄpositio alte rius morbi. qm̄ in vulnere a quo fcā ē deꝑditio carnis ꝑꝑ īcisionē est ↄpō alteri⁹ morbi: sic dic̄ Gal. in teg. ⁊ 3° de ige. sani. sȝ dr̄ simplex: qꝛ ꝑꝑ talē ↄpōnē nō īdicat̄ diuersus mo dus medicaminū admīstrari debere. nā lȝ ꝑꝑ ↄpōnem fit ibi diuersa itētio: hāc tñ diuersaȝ itētionē vn⁹ modus me dicamē ↄplet. Ulc⁹ aūt dr̄ h mō ēē solo ↄtinui cōposita. ⁊ ꝓpterea sub tractatu vlcerū ↄprehendit̄ modus curatio nis fistulaꝝ cauernarū ⁊ vlcerū putridoꝝ. ⁊ vlr oiuȝ cum qbus alia dispō ē ↄiūcta: rōne cui⁹ indicat̄ diuersuȝ medi camē admīstrari debere. ⁊ hec ē itētio Auic. siquis subtilr̄ aduertat. 4ª fen. pmi canōis caº de solone ↄtinui. Ista etiā pñt exhi ex his q̄ dicunt̄ 3° ⁊ 4° de ige. sani. Et ꝑ ↄpleta de claratiōe istoꝝ recurras ad scriptū qḋ ibi fecimus putans nō min⁹ ēē vtili⁹ isto. Scḋo itellige ꝙ qñ Auic. dic̄. ⁊ qñ fa cit saniē ⁊ pus noiat̄ vlc⁹ ꝙ sanies vr̄ h referri ad saniem laudabilē: pus āt referr̄ ad illaudabilē. Uerꝝ ē ꝙ aliqñ au ctores cōiter vtroq; mō vtunt̄ ad vtrūq;. Deide cuȝ dicit.

¶ **Et non facit pus nisi ꝓpterea ꝙ cibus qui ve nit ad ea cōuertitur ad corruptionē ꝓpter debi litateȝ membri: ⁊ quoniā ꝓpter debilitatē suā resoluūtur ad ipsuȝ ⁊ attrahuntur versus ipm superfluitates membroꝝ vicinantiū ei: aut pro pter vnguēta mollificantia membrū ⁊ liniētia ipm cū būiditate sua ⁊ vnctuositate sua.**

¶ In ista pte qꝛ i vlcerib⁹ gnātur sanies aut pus oñdit cau sas ꝑ q̄s gnātur sanies et pus in vlcerib⁹. ⁊ duo facit. p̊ po nit cāȝ gnālē ꝑꝑ quā gnātur sanies in vlcere. 2° in spāli oñ dit cāȝ gnātiōis saniei illaudabilis: ⁊ oñdit diuersitates q̄ in ipa ↄtigūt. 2ª ibi. (Et ꝙ ē de gnē pus subtile ⁊c̄.) ¶ Cir ca pmā ptē est itelligendū ꝙ duplicē ponit cām ꝑ quā sa nies generatur in membro. vnā qdē cāȝ ponit q̄ ē sic pnci palis cā. aliā v̊o cāȝ ponit sic coadiuuantē ad h. Cā qdem pncipalis ē debilitas v̄tutis nutritiue. q̄ qdē ꝑꝑ duo est cā gnātiōis saniei. nā in sanie duo ↄtingūt vel ↄcurrūt. vnuȝ qdē est būiditas que subqcit̄ ꝑ mā ipsa. scḋm est alteratio diminuta cū putrefactiōe ꝑmixta. nūc aūt debilitas virtu tis est cā q̄re multiplicētur in mēbro būiditates īq̄tū de bilitas mēbri est cā vt ad ipȝ expellant̄ supfluitates alio rum mēbroꝝ. inq̄tum ēt est cā vt in ipso mēbro detineat̄ supfluitas nutrimenti. ⁊ inq̄tum etiā est cā vt nutrimētū totū qḋ venit ad mēbrū nō possit fm̄ sui totum cōuerti in ipm. vñ remanēs in ipso multiplicant̄ humiditates in eo. Debilitas aūt v̄tutis est cā vt in tali būiditate pfecta non fiat ↄuersio. ⁊ qꝛ ꝑꝑ debilitatē būiditates q̄ fiunt in mem bro nō pñt regi pfecte a calore nāli cōuenit ꝙ in talib⁹ hu miditatib⁹ insit calor extrane⁹ ꝑꝑ quē aliqs modus putre factiōis existat ex quo cōuenit ꝙ būiditates in saniē ↄuer tant̄. cā aūt coadiuuās ad gnātionē saniei ē medicīa mol lificans ⁊ lenificans membruȝ cum humiditate ⁊ vnctuo sitate. hec enim coadiuuant ad hoc vt humiditas conten ta in membro efficiatur sanies propterea quia saniatio vt dictum est cum quadam putrefactione consistit. putrefa ctio autem sicut dicitur quarto de ingenio sanitatis fit cū calido ⁊ humido. quia que putrefiunt vt sic sunt calida et humida propter qḋ cuȝ talia medicamina caliditate ⁊ hu miditate participent disponunt humiditatem vt in ipsa i ducatur alteratio que in generatiōe saniei cōcurrit. ⁊ hoc est qḋ dicit Galienus quarto de inge. sanitatis. qḋ in vul neribus cōtusiuis in quibus sanies debet generari tetra farmacum ⁊ omnia calida ⁊ humida in eis saniē festināt. Ex quibus verbis possumus accipere qḋ medicina gene rans saniem est duplex. quedam est generans snieȝ. quia calorem naturalem in membro multiplicat ⁊ ipm conser uat propter caliditatem temperatam ⁊ viscositatem suaȝ. Et iste quideȝ sunt que administrantur in apostematibus cum maturatiōe idigent de quibus facta est mentio mul totiens supra in caº de medicinis maturatiuis. Alia vero est medicina generans saniem. quia disponit humiditatē ad alterationem similem illi que fit in generatione saniei que alteratio est cum putrefactione permixta. ⁊ tales me dicine administrantur in vulneribus vel in vlceribus in quibus indiges saniem generare. ⁊ de talibus medicinis hic fit mentio que sunt mollificantes ⁊ lenificātes mem brum ⁊ que sunt humide vnctuose. vnde ⁊ tales in omni bus vlceribus multiplicāt saniem. Deinde cum dicit.

nō ꝙ medicina generatiua sanie duplex est.

¶ **Et qḋ est de genere pus subtile noiat̄ virus: ⁊ qḋ est grossum noiat̄ sordities: ⁊ est res spis sa coagulata alba: aut ad nigredinem declinis aut sicut fex.**

¶ In ista parte in speciali ostēdit causas propter quas con tingit saniem generari in vlceribus que est sanies illauda bilis. ⁊ ostendit etiam diuersitates talis saniei illaudabi lis. ⁊ primo facit hoc. secundo ponit quoddam incidens in quo ostendit diuersum modum curationis penes diuersi tatem saniei illaudabilis in vlcere existentis. secunda ibi. (Et virus quidem indiget ⁊c̄.) ¶ Circa primam partem intelligendum est ꝙ Auicēna in his verbis vult ostende re diuersitatem que competit in sanie illaudabili. hec au tem diuersitas est ex parte coloris ⁊ ex parte substantie. Ex parte coloris quia quedam est alba non habens veraȝ albedinem. quedam autem est nigra. quedam autem est habens colorem fecis. ⁊ simili modo intellige de aliqs di uersitatibus que possunt fieri ex parte coloris illaudabi lis. Ex parte autem substantie est. quia quedam est subti lis valde ⁊ ista ꝓprio noie vocatur virus. quedam aūt est grossa valde coagulata ⁊ spissa valde. ⁊ ista ꝓprio nomie

vocat sordes: sic dicit Auicē. Ex quibus verbis habet q̄ sanies que tꝫ mediū iter oīa ista dicit sanies noīe absoluto. Dña āt ē iter virꝰ ꝛ sordē sic hic īnuitur ab Auicē. ꝛ ex pte materie ꝛ ex parte agētis. Ex pte qdē mãe q̄ȝ sordi subycitur ꝑ materia humiditas grossa ꝛ viscosa flegmatica. mã aūt virus est humiditas calida subtilis. Ex parte aūt agētis est differētia. q̄ȝ ad virus cōcurrit multa caliditas putredinalis. in sorde aūt est diminuta caliditas ꝑpter mãȝ frigidã ex qua causat. ¶ Aduertēdū tamē vlterius ne errare cōtingat q̄ quādo dictuȝ est q̄ sanies laudabilis tenet mediū iter virus ꝛ sordem. nō sic est ītelligendū quin ibi nulla cadat diuersitas. Nam dictū est in 3ᵒ de īgenio sanitatis. q̄ in quolibȝ vlcere q̄ntumcunq̄ sit laudabile generantur due supfluitates: quarū vna ē grossa ꝛ altera subtilis. Et ꝑpterea dictuȝ ē ibi q̄ in omni vlcere indigemus medicina exiccante ꝛ etiã abstergēte. Cū ergo ista duplex superfluitas subyciatur etiã ꝑ mã saniei laudabili manifestum est q̄ in sanie laudabili adhuc est aliquid subtile ꝛ aliqd grossuȝ. sed tamē subtile ꝛ grossum quod in ipsa est nō ꝑprie dicit virus nec sordes de q̄bus hic itelligit Auic. q̄ȝ in viru ꝛ sorde supponit aliquid ꝑ mã cui nōduȝ est dominiū calidi nālis. ſȝ oīno est mã extranea ipsi. Pro perfecta aūt declaratiōe istoꝝ recurras ad scriptum quē feci super libro de ingenio sanitatis. Deinde cum dicit.

¶ Et virus quidem non generatur nisi ex subtilitate humoꝛuȝ aquosoꝛum: et ipsoꝛuȝ calidoꝛ: et soꝛdities generatur ex grossitie humoꝛū. Et virus quidem multiplicatur cum generatione apostematis: et virus eget exiccante: et soꝛdities abstergente.

¶ In pte ista ipse ponit quoddã icidens in quo ostendit diuersitatē modi curationis q debet vlceri rōne virulētie ꝛ sordis. qm̄ in vlcere rōne virulētie debet vehemēs exiccatio vltra illã que debet vulneri vnde vulnus. rōne aūt sordis debet vehemēs abstersio vltra illã que debet vulneri vñ vulnus est. Ratio aūt q̄re vlceri debetur exiccatio rōne virulentie est. q̄ȝ virulentia ꝓhibet cōsolidationē ꝛ nascentiã carnis iq̄ntum humiditas cui cōtraria est exiccatio. sordes aūt ꝓhibet cōsolidationē ꝛ nascentiaȝ carnis inq̄ntum adheret ꝛ aglutinat orificys poroꝝ carnis. huic aūt est cōtraria abstersio: ꝑpter quod in vlcere rōne virulentie debet exiccatio. rōne vero sordis abstersio.

¶ Et vlcera sunt apparentia et sunt habentia ꝓfunditatem. et vlcus quod ꝓfunditatem habȝ nō euacuatur quin aut iam idurata sit caro circundans ipm̄ et noīatur fistula et est sicut cãna penetrans in membꝛū: aut nō idurat aliquid et nominatur absconsio ꝛ cauerna. Et quādoq̄ dicunt quidam absconsionem illud quod elongatuȝ est sub cute ꝛ separatur ab ea cutis: ꝛ cauernam illud qđ inflectit sub carne ꝛ dilatatur in ea. Dicunt quidam: imo dilatatuȝ est cauerna ꝛ strictum ꝓfundum fistula. ꝛ non est contrarietas in nominatione. Et quando est duricies super vlcus apparens noīatur vlcus ostracinuȝ. Et fistula quidē mala est illa que nō sentit: ꝛ ſm quantitatem elongationis eius a sensu erit eius malitia. Et de ipsa quedaȝ est equalis et de ea est quedam obliqua.

¶ In pte ista vt dicebat ꝑus oñdit diuersitates ꝛ differentias que in vlceribꝰ cōtingunt ſm q̄s diuersificat modus curationis eoꝝ. ꝛ cōparat vlcera in bonitate ꝛ malitia ſm illas diuersitates. ¶ Circa quã pteȝ vt itelligat intentio Auic. itelligēdū est q̄ iste diuersitates quas ponit h̄ Auic. sic declarat Gal. 3ᵒ de ige. sani. finali capᵒ nō sunt ꝑpe dñe solonis ꝯtinui vñ solo ꝯtinui est. ꝑpterea q̄ȝ tales diuersitates sumunt ex ꝯpōne morboꝝ alioꝝ cū vulnere accñtiū q̄ nō sunt ꝑpa soloni ꝯtinui. vel ꝯpōne cãrū aliquarū huoraliū cū solone ꝯtinui sine q̄rū curatiōe solo ꝯtinui curari nō pōt. Et ꝑpterea idicatio curatiua q̄ a talibꝰ sumit ē idicatio q̄ nō ptinet ad idicatōeȝ curatiuã q̄ sumit ab eētia vulneris vñ vulnꝰ ē vel vñ solo ꝯtinui est. solū. n. ille dñe sunt ꝑpe dñe solonis ꝯtinui: vñ solo ꝯtinui ē: q̄ sumunt a ꝑpys accñtibꝰ solonis ꝯtinui vñ solo ꝯtinui ē. q̄ nō idicat aliud eētialr in curatiōe ab eo qđ solo ꝯtinui idicat: ſȝ q̄ndã diuersitatē idicēt i curatiōe ipsiꝰ. tñ diuersitas illa eētialr nō ē sic sūt dñe sumpte a magnitudīe ꝛ paruitate solutiōis ꝯtinui ꝛ figura ipsiꝰ ꝛ ꝓfunditate. q̄ȝ. s. sit ꝓfunda ꝛ supficialis. ꝛ ab eq̄litate ꝛ ieq̄litate ipsiꝰ. Iste. n. diuersitates aliquoꝰ diuersificāt curatiōeȝ solonis ꝯtinui: sic apparuit supra i caᵒ de curatiōe vulneruȝ. tñ hec diuersificatio nō ē penes aliud qđ debet soloni ꝯtinui vñ solo cōtinui ē. iō tota hᵉ diuersificatio ē solū i mō curatiōis q debet solo ni ꝯtinui vñ solo ꝯtinui ē. Sȝ dñe ꝛ diuersitates vulnerū q̄ sumunt ex ꝯpōne alteriꝰ morbi cū eo vel accñtis alterꝰ sic doloris vel ꝯpōne alicꝰ cāe hūoralis. Iste qdē nō sūt ꝑ ꝑpie solonis ꝯtinui: ab eis sumit alia idicatio curatiua q̄ȝ illa q̄ debet soloni ꝯtinui vñ solo ꝯtinui ē. ꝛ q̄ȝ vt dictū ē ꝑus in isto tractatu tradit modus curatiōis solonis ꝯtinui rōne eoꝝ q̄ ꝯponunt cū ipsa q̄ ꝓhibēt sanatiōeȝ eiꝰ. Idcirco in h̄ caᵒ ponunt tales diuersitates ꝛ dñe solonis ꝯtinui. ſȝ in caᵒ curatiōis vulneꝝ in q̄ tradit modus curatiōis solonis ꝯtinui vt cū ipsa nō aliđ ꝓhibēs eiꝰ sanatiōeȝ ꝯiungit: posuit dñas ꝛ diuersitates q̄ fiūt in vulneribꝰ q̄ sunt ꝑpe dñe vulneris vñ vulnꝰ ē sic ibi apparuit. ¶ 2ᵒ ē itelligendū q̄ Aui. ſȝ mltas diuersitates vlcerū ponat penes talia q̄ ꝯponunt cū solone ꝯtinui q̄ idicāt aliqd diuersuȝ a solone ꝯtinui. tñ oēs tales dñe ꝛ diuersitates i gñe sic exhibit ex his q̄ hñtur 3ᵒ de ige. sa. Ga. ꝑ caᵒ pñt reduci ad tres. Nã ea q̄ ꝯponunt cū vulnere a q̄bꝰ sumūt tales diuersitates aut sumūt ab ipsis q̄ sūt sic cāe necie i curatiōe vulneris ꝛ ex corruptōe ipaꝝ augent vlcꝰ ꝛ ꝓhibent sanari. aut sumunt ab his q̄ ꝯponunt cū vulnere sine q̄rū curatōe vulnꝰ curari nō pt. Aut sumūt ab his q̄ supueniūt vulneri rōne q̄rū vulnꝰ dr eē piculosū ꝛ magnū. vnde ex magnitudīe ꝛ piculositate idicat ibi alia itētio curatiã q̄ȝ illa q̄ ꝯpetit vulneri vñ vulnꝰ ē. Si qdē tales dñe ꝛ diuersitates sumūt a primis tūc iste vident sumi ex duobꝰ ſȝ q̄ duo vidēt ꝯcurrere vt cāe imediate ad sanatōeȝ vlceris q̄rū vnū ē sic agēs ꝛ hᵉ ē ꝯplo. nã sine ꝯplone laudabili nō pt ꝯsolidatio q̄ est actio nāe fieri. Aliud vō ꝯcurrit sic mã. ꝛ h̄ ē vt sanguis sit laudabilis i q̄tō ꝛ i q̄li pp qđ tales dñe sumūt aut ex mō ꝯplonis: vtputa: q̄ȝ cū vlcere ꝯiūgat mala ꝯplo vel calida vel frida vel sicca vel q̄cūq̄ sit illa. Aut sumunt ex dispōne sanguis q venit ad vulnera: vtputa: q̄ in vlcere defluat sãguis peccãs vl i q̄tō vl i q̄li. Et ſȝ pᵐ mōȝ dicimꝰ qđ vlcerū q̄dã sūt dura q̄dã cala q̄dã frida ꝛ q̄dã mollia ꝛc. ſȝ āt scđm moduȝ dicimus q̄ vlcerū q̄dam sunt munda q̄dam imunda q̄daȝ virulenta ꝛ q̄daȝ sordida. Si aūt tales differentie ꝛ diuersitates sumantur ex his sine quoꝝ curatione vulnus curari nō pōt. ꝛ illa sunt multa sic sunt multa que cōiungi possunt cū vlcere sine quoꝝ curatione vlcus curari nō pōt quoꝝ q̄dam sunt accñtia sicut dicimus isto modo q̄ vulnerū q̄dam sunt cū dolore q̄daȝ vero priuata dolore ꝛc. Quedã vō sunt egritudines alie sicut dicimus q̄ vulnerū q̄dam sunt apostemata ꝛ q̄dã ꝑuata apo-

fremate ꝛ q̄dam sunt cōtusiua ꝛ q̄dam nō. ꝛ q̄dam sunt cū
pustulis malis ꝛ q̄dam nō. ꝛ q̄dam sunt cū q̄dam causa vl'
ad modū cause humoralis: vt dicimus ꝙ vlcerū q̄daꝫ sūt
putrida: ꝛ q̄daꝫ virulenta: ꝛ q̄dam corrosiua ꝛc. ¶ Si aūt
tales dñe sumantur ex his rōne quarū vlcera dicunt̄ peri
culosa ꝛ magna. sic hoc est tripl'r ſm ꝙ vuln⁹ pōt dici ma/
gnū ꝛ piculosuꝫ tripl'r vt apparet q̄rto de igenio sanitatis.
¶ Nā aut est piculosuꝫ ꝛ molestū rōne nobilitatis mem/
bri in quo fit. ꝛ isto mō sumit̄ diuersitas in vlcerib⁹ penes
membra nobilia in q̄bus cū accidunt vlcera sunt suspecta
ꝛ timorosa. sicut cū vulnera accidūt in membris neruosis
aut in siphach aut dyafragmate ꝛc. ¶ Aut vulnus vel vl/
cus est piculosuꝫ rōne magnitudinis eius. ꝛ isto mō ponit̄
infra ꝙ vlcera rotūda sunt piculosa ꝛ peiora alijs. q: quo/
dā modo q̄tuꝫ est ad hoc sunt maiora alijs sicut appꝫ iſe/
rius. ꝛ sic etiā vlcera q̄to sunt magis ꝓfunda in membro
tāto sunt peiora. Aut enim vlcus est piculosuꝫ rōne mali/
gnitatis ꝛ pessimitatis. Sic isto modo dicimus q̄dam esse
vlcera cancerosa. ꝛ q̄dā sunt cū putrefactione ꝛ corruptio/
ne membri. ꝛ q̄dā sunt corrosiua ꝛ similia: sicut herpes he/
stionicus ꝛ similia. Tales ḡ diuersitates vlcerū hic itēdit
ponere Auic. ſꝫ ipsas Auic. per istum modū ordinate non
ponit: sed eas itermiscet. Omnes tam̄ quas ponit possunt
reduci ad aliquā istarū diuersitatū sicut hec omnia decla
rata sunt ꝑfecte in scripto quem fecimus sup̄ libro de ige/
nio. ¶ His ḡ premissis dicemus ꝙ in ista p̄te in qua Auic.
ponit tales diuersitates ꝛ differentias vlcerū Auic. sic ꝓ/
cedit. In p̄ma parte tāgit diuersitates que accidūt vel cō/
tingunt in vlceribus maxime rōne eoꝝ que sunt vt cause
faciētes ad sanationē eoꝝ sine quoꝝ curatione vlcera cu
rari non possunt. ꝛ etiā rōne eoꝝ q̄ vlcera faciunt molesta
ꝛ timorosa ex parte pessimitatis ꝛ malitie vlceris ꝛ ex par
te membri in quo est vlcus. Scd̄o ostendit que vlcera pro
p̄ie sunt suspiciora ꝛ molestiora rōne q̄titatis eius ꝛ preci
pue in q̄bus corporibus sunt molestiora. scd̄a ibi. (Et vlce
ra q̄deꝫ praue curationis sunt rotunda.) Prima in duas.
p̄mo ponit illas diuersitates ꝛ differētias. scd̄o q: in ponē/
do illas diuersitates ꝛ differētias ostēderat que sunt cau/
se ꝓpter quas vlcera ꝓhibētur a sanatione ipsoꝝ illas re/
ducit ad ordinē ꝛ in summa ostendit que sunt cause in ge/
nere ꝓpter quas vlcera difficilis curationis existunt. scd̄a
ibi. (Et cause que cū accidunt corrumpunt vlcera.) Pria
in duas. Primo premittit illas causas ꝛ diuersitates que
contingunt in vlceribus. scd̄o reddit cām quorūdam acci/
dentium cōtingentiū in vlceribus penes aliquā illarū di/
uersitatum. scd̄a ibi. (Et quādo sanant̄ vlcera: deinde re/
deunt.) Prima in tres. Primo p̄mittit illas diuersitates
ꝛ differētias. in scd̄a parte ponit quoddā signuꝫ ꝓprium p̄
quod cognoscimus quādo in vlceribus predictis in q̄bus
est malitia ꝛ corruptio ꝛ rectificatio cōuenit. in tertia ostē/
dit in q̄bus corporibus vlcera sunt bone cōsolidationis ꝛ
in quibus ꝓhibetur cōsolidatio ipsoꝝ: sed apta vt in vlce/
ribus eoꝝ coniungatur aliqua ex predictis causis facien/
tibus vlcera difficilia ad sanādum. scd̄a ibi. (Et de signis
bonis.) 3ª ibi. (Et corpora susceptibiliora curationis.) pri
ma in duas. p̄mo premittit diuersitates ꝛ differētias vlce
rū q̄ diuersitates ꝛ differētie sumunt̄ magis rōne causarū
a quibus dependet sanatio vlceris ꝛ que diuersitates su/
mantur etiam ab eis que componunt̄ sine quoꝝ curatiōe
vlcera curari nō possunt. scd̄o ponit diuersitates ꝛ differē/
tias in vlceribus rōne eoꝝ que reddunt ea suspecta ꝛ mo/
lesta ꝓpter malitiam eorum vel ꝓpter nobilitatem mem
bri in quo fiunt. scd̄a ibi. (Uulnera auteꝫ que accidere fa
ciunt spasmū.) Prima in duas. Primo ponit differentias
ꝛ diuersitates vlcerū. scd̄o ponit quedā signa p̄ que docet
cognoscere vlcera in q̄bus est malitia ꝛ corruptio, ꝛ in qui/
bus nō est malitia neq; corruptio. scd̄a ibi. (Et vlcera qui/
dem dura icipiētia.) Prima in duas. p̄mo ponit vnū mo/
dum diuersitatis in vlceribus. secūdo ponit aliuꝫ. Et oēs
isti modi predicti diuersitatis accipiuntur penes predicta
que possunt componi cum vlceribus a quibus ꝓhibetur
sanatio vlceris sicut dictum est superius. scd̄a ibi. (Et vl/
cera q̄dem diuiduntur.) Prima in tres. p̄mo ponit illum
modū diuersitatis in vlceribus. scd̄o quia in illo modo di
uersitatis in vlceribus ſm opposita est vlcus qd̄ dicit̄ fi/
stula. ꝛ hoc est vlcus ꝓfundum qd̄ peruenit ad membra
posita in fundo docet distinguere per signa ad qd̄ mēbrū
positum in ꝓfundo peruenit vlcus. tertio penes cognitio/
nem talis vlceris docet certificare quoddam ambiguuꝫ.
scd̄a ibi. (Et que vadit ad neruum.) tertia ibi. (Et multo
tiens sunt fistule.) Prima pars habet plures partes: ſꝫ nō
est hic curandum de diuisione partiū minutaruꝫ dūmo/
do habeantur p̄ncipales intentiones totius capituli. Di/
cit ergo p̄mo. Et vlcera ꝛc. ꝛ nominatur fistula: ꝛ est sicut
canna ꝛc. ¶ Circa hoc verbum est intelligendum ꝙ hoc
nomen fistula dupliciter accipitur. vno modo cōmuniter
ꝛ large. ꝛ isto modo fistula videtur esse quodcunq; vlcus
difficilis sanationis ꝛ consolidationis: ꝓpter qd̄ inuetera/
scit cum antiquatur. Alio modo accipitur fistula ꝓprie. ꝛ
isto modo fistula est vlcus difficilis sanationis cum quo
est caro infiltrata ꝛ dura habens concauitatem ꝛ ꝓfundi
tatem in membro ad modum cancri. ꝛ has duas significa
tiones fistule videtur insinuare Albucasis cum diffinit fi
stulā dicēs. Scias ꝙ oē vlc⁹ aut apā qd̄ ineterascit cū an/
tiq̄tur cū fit vlc⁹ ꝛ nō solidat̄ ꝛ emittit pus sp̄ ꝛ nō abscin/
dit̄ tūc noiat̄ i q̄cūq; mēbro fuerit fistula. Et nos noiam⁹
ꝗchem̄ ipꝫ. Et h̄ dixit q̄tū ad p̄mā acceptionē eius ꝛ sub/
dit loq̄ndo de fistula ſꝫ ꝓpaꝫ ꝛ strictā acceptiōeꝫ ei⁹. Et fi
stula q̄dē ſꝫ v̄itatē ē nodatio īfiltrata dura ꝛ alba c⁹ ꝯcaui
tas ē sic ꝯcauitas pēne anseris. ꝛ pp̄ h̄ noiant q̄dā eā vsa. i.
pēnā. ꝛ Aliabas loq̄ndo de fistula ſꝫ largam acceptiōeꝫ ꝛ
cōeꝫ ei⁹ dic̄. Q̄ñcūq; vlc⁹ trāsit. xl. diē ꝛ nō sanat̄ fit fistula.
Et q̄ñq; dicūt q̄dā. ponit itētionē q̄rūdā. s. medicoꝝ vete/
rū circa significatōeꝫ p̄dcōꝝ noiuꝫ q̄ itētio reuertit̄ i eodē
cū illa quā dixit vl' dixerat. Et iō subdit qd̄ nō ē ꝯrietas i
hac noiatiōe. Et q̄ñ ē durities sup̄ vlc⁹ apparēs. i. māifesta
tur in p̄rib⁹ circūstātib⁹ eē in ipso vlcere noiat̄ vlc⁹ ostra/
chinū. ꝛ dr̄ ab ostraca qd̄ ē cōcula marina. vñ q̄ñ in tali vl
cere ē durities mlťa sic i ostraco: idcirco tale vlc⁹ dr̄ ostra
chinū. Et fistula q̄dē mala ē q̄ nō sentit ꝓpterea q: signifi
cat̄ eē fcā corruptio ꝛ mortificatio in carne. Et de illa q̄dā
ē eq̄lis. i. recta icidēs i carnē ſꝫ lōgū ꝛc. Deide cū dicit.

¶ Et que vadit ad neruū dolet vehementer ꝛ
proprie quando tangit eius inferius cum ten/
ta: ꝛ fortasse difficilis fit opatio illi⁹ membri ꝛ
est humiditas subtilis tēuis sicut fit ad illa que
ꝓuenit ad os. ꝛ quādo ꝓuenit ad ligamētum ē
illud quod currit ꝓpinquuꝫ illis. Ueruꝫ dolor
i ossuosa ꝛ ligamētali fortasse nō magnificatur
ꝛ humiditas que vadit ad os est subtilior ꝛ de
cliuior ad citrinitatē: ꝛ ex ꝓueniēte ad venas ꝛ
arterias multotiens egredit̄ fex. ꝛ q̄ñq; si fu/
erit tendēs ad venaꝫ sanguis plurimus ꝛ ad ar
teriaꝫ sanguis subalbidus cū fluxu sanguinis ꝛ
processiōe: ꝛ ex ea que peruenit ad carnem cur
rit humiditas viscosa grossa turbida cruda.

¶ In parte ista q: fistula est vlcus ꝓueniens ad ꝓfundum
docet distinguere ad qd̄ membrū ꝓfunduꝫ positū ꝓuenit

hoc vlcus. docet distiguere maxime ex modo humiditatis que egrediuntur ex vlceris orificio. Nã quãdo ꝓfunditas fistule solũ est in carne tunc ex orificio vlceris egreditur humiditas viscosa grossa turbulenta. quãdo vero ad venas ꝑuenit egredit̃ humiditas q̃dam ad modũ seris. ⁊ q̃nq̧ egreditur sanguis habẽs colorẽ purpureũ. sꝫ ex illa que peruenit ad artariam egredit̃ sanguis subalbidus vl' tendẽs ad quãdam flauicitatẽ cũ quadaꝫ impulsione ⁊ saltu. Ex illa aũt que ꝑuenit ad ossa ⁊ ligamẽta ⁊ neruos egreditur humiditas subtilis ⁊ tenuis. Sed hec est differẽtia. q2 quãdo peruenit ad neruos tunc est cuꝫ vehemẽti dolore ⁊ precipue quãdo tangitur itrinsecũ eius aut cuꝫ ferro aut cũ tenta itus in tali vlcere. membrũ autem ꝓhibetur a motu. aut nocumẽta hꝫ in operatione motiua precipue si neruus ad quẽ ꝑuenit orificium fistule sit ex neruis motiuis: sꝫ in illa que peruenit ad ossa ⁊ ligamenta nõ est dolor. Distãtia aũt iter illam que peruenit ad ossa ⁊ que ꝑuenit ad ligamẽta est: q2 ab illa que peruenit ad ossa egreditur humiditas magis tenuis q̃ȝ illa que peruenit ad ligamenta ⁊ mag' tendens ad citrinitatem q̃ȝ sit illa que peruenit ex illa que ꝑuenit ad ligamẽta. ⁊ hec est itẽtio Auic. in hoc.

Sed aliquis dubitabit q2 ipse ponit ꝙ ex fistula ꝑueniẽte ad neruos ⁊ ossa ⁊ ligamẽta egredit̃ humiditas magis tenuis q̃ȝ ex illa que peruenit soluꝫ ad carnem. Nam istud videt̃ falsum. q2 humiditas que egredit̃ ex vlcere videt̃ magis generari ex sup̃fluitate nutrimẽti illius particule vel ꝓportionati ei. aut generatur ex nutrimento quod nõ põt cõuerti in illa particula. nunc aũt nutrimentũ ⁊ sup̃fluitas nutrimẽti ossium ⁊ ligamentoꝝ et neruorum sunt viscosa ⁊ viscosiora. ⁊ grossiora quam carnis ⁊c̃. Et per similem rõnem videtur falsuꝫ esse quod ex fistula ꝑueniente ad os egrediatur humiditas tenuior q̃ȝ ex illa que ꝑuenit ad ligamẽta. q̃m nutrimentum ⁊ superfluitas nutrimẽti ossis viscosior ⁊ grossior est q̃ȝ sit ligamẽti ⁊c̃. ¶ P̃. falsum dicere videtur cũ dicit ꝙ in illa que vadit ad neruum ꝑcipitur vehemẽs dolor ⁊ precipue si tãgatur eius iferius cum tenta. Nam videtur ꝙ quãdo fit tactus partis iterioris ꝙ tunc minor aut nullus fit dolor. q2 neruus ponitur esse organũ tactus. Nũc aũt philosophus vult ꝙ sensibile positum supra sensum nõ causat sensum. Sicut res visibilis supra oculũ nõ videt̃. g̃ etiam si tangibile peruenietur interius ad neruum non debꝫ sentiri. ⁊ per ꝯñs nec dolorẽ facere nedũ ꝙ augeat̃. ¶ Soło ⁊ p̃. ad primũ dõm: sicut dicit Auic. quod quãdo fistula peruenit ad carnem solam egreditur humiditas grossa ⁊ viscosa. min' autem grossa ⁊ tenuior quãdo peruenit ad neruũ. tenuior autem quãdo peruenit ad ligamẽta. ⁊ adhuc tenuior quãdo ꝑuenit ad ossa. Et causa huius est multiplex. Nã humiditas que multiplicat̃ ⁊ resudat ab vlcere. aut ipsa ꝑuenit aliunde ad vlcus. ⁊ tunc venit per porositatẽ mẽbri in quo est vlcus. A membris ergo que poros habent latiores põt ex poris eius resudare ad vlcus humiditas grossa ⁊ subtilis. sꝫ a membris que habent poros depressos ⁊ strictos. iõ nõ potest resudare ex poris ad vlcus nisi id q̃d subtile est ⁊ virulentũ. ⁊ quãto hꝫ poros strictiores tanto id quod resudat ex poris eius ad vlcus est subtilius ⁊ tenuius. ⁊ per ꝯñs illud quod egreditur ex vlcere ẽ subtilius ⁊ tenuius. q2 g̃ caro hꝫ poros latiores ⁊ est substantie laxioris ⁊ rarioris: ideo humiditas que ꝑuenit ad vlcus eius potest grossior resudare. Ex vlceribus aũt que ꝑueniũt ad membra depressa ⁊ solida. q2 ex poris eoꝝ ad orificium vlceris nõ resudat nisi id quod est tenue ⁊ subtile. idcirco ex talibus vlceribus egreditur solũ aliquid subtile ⁊ virulentũ. ⁊ ꝓpterea q2 os est depressioris substãtie q̃ȝ ligamẽtum ⁊ ligamentuꝫ q̃ȝ neruus ⁊ neruus q̃ȝ caro. idcirco ex fistula q̃ ad os peruenit egreditur humiditas subtilior. deinde ex illa que ꝑuenit ad ligaturaꝫ. deinde ex illa que ꝑuenit ad neruos. Adiuuat aũt ad hanc cãm predictus modus dispositiõis vlceris q̃d est fistula. q2 fistula: vt dictuꝫ est. est vlcus in quo est caro ifiltrata dura. ⁊ ꝓpterea in vlcere fistuloso q̃tum ad partes circumstantes eius est durities multa ita ꝙ ex partibus eius circunstantibus nil resudat etiaꝫ propter duritiem nisi aliquid tenue ⁊ subtile. Et quãto membrum ad quod cõtinuatur est durius tanto erit tenuius id q̃d poterit resudare. sꝫ ista durities terminet̃ ad membrũ sube laxe ⁊ rare sube puta ad carnem tunc ex tali vlcere licet rõne loci ⁊ partiũ circũstantiuꝫ eius nõ egrediatur nisi humiditas tenuis ⁊ subtilis tamẽ rõne fundi ei' ex quo põt resudare humiditas grossa ⁊ turbulẽta ⁊ viscosa. Egreditur humiditas grossa viscosa ⁊ turbulẽta. ⁊ ꝓpterea q̃ñ orificiuꝫ fistule peruenit ad carnẽ soluꝫ tũc ex fundo vlceris egreditur talis humiditas grossa. Sꝫ quãdo peruenit ad membra depressa egredit̃ humiditas tenuis ⁊ subtilis ⁊ magis tenuis quãto membrũ ad quod ꝑuenit est depressius sicut os. Aut ista humiditas in vlcere multiplicat̃ ꝓpter defectũ partis digerentis nutrimentuꝫ ⁊ sup̃fluitatẽ nutrimenti quod peruenit ad mẽbrũ. ⁊ tunc quãto est maior defectus p̃tis tãto humiditas remanet magis tenuis q̃tum est ex se. q2 minus similatur membro quod hꝫ substantiam grossam. Nũc aũt quãdo vlcus ꝑuenit ad os neruos ⁊ ligamẽta peruenit ad membrũ cuius virtus est debilis ſm nãm ꝓpter friditatem ꝯplonis ꝓpter q̃d in egritudine plus deficit in eis virtus q̃ȝ in membris carnosis. vnde humiditas ad ipm perueniẽs que mutari nõ põt q̃si nullã alterationẽ recipit vñ egredit̃ sanies. sꝫ in membris carnosis: q2 nõ sic in eis est virt' hec debilitata. Talis humiditas licꝫ nõ possit cõuerti in carnẽ tamẽ aliquẽ modũ retinet alterati͠ois ꝑꝑ quẽ aliquã igrossationẽ retinet. vñ egreditur hec humiditas grossior. ⁊ q2 q̃to mẽbrũ ẽ duri' ⁊ dep̃ssius tãto hec v̓t' est in eo debilior: sic̃ est in ossibus. Idcirco ꝯtingit ꝙ q̃to vlcus peruenit ad membꝝ depressius tãto humiditas ex orificio vlceris subtilior ⁊ tenuior egredit̃. Coadiuuat aũt p̃cipue ad vtrãq̧ istarũ cãrũ q2 in vlcere fistuloso cũ vlcus fistulosuꝫ sic̃ dictũ est sit vlcus in quo sit infiltratio dura humiditas q̃ est grossa ⁊ terrestris retinet̃ inuiscata in carne. ⁊ iõ tenue ⁊ subtile soluꝫ egreditur. ⁊ ꝓpterea q̃to in hoc vlcere est maior durities ⁊ magi occupat̃ durities in ꝓfundo. tãto magis est signuꝫ ꝙ retinet̃ mã terrestris ⁊ grossa ĩ carne: ⁊ solũ id q̃d tenue ẽ egreditur. Nũc aũt q̃ñ vlcus hoc ꝑuenit ad ossa ꝓfundiorẽ hꝫ duritiẽ ⁊ maiorẽ. deĩde q̃ñ ꝑuenit ad ligamẽta. deĩde quãdo ꝑuenit ad neruos. minorẽ aũt q̃ñ solũ fundus ei' terminat̃ in carnẽ ꝑꝑ q̃d hũiditas q̃ egreditur ex vlcere tenuior egredit̃ q̃ñ ad os ꝑuenit. deĩde q̃ñ ad ligamẽta. deinde q̃ñ ad neruos. grossior aũt põt egredi q̃ñ solũ ꝑuenit ad carnẽ. Dixit aũt ꝙ q̃ñ ꝑuenit ad os ꝙ hũiditas egredit̃ declinior ad citrinitatẽ. Et rõ ẽ ꝓpterea: q2 vt dcm̃ ẽ. Quãto ꝑuenit ad mẽbrũ dep̃ssius tãto ẽ apti' egredi id q̃d de hũiditate ẽ subtile. nũc aũt id q̃d in hũiditate ẽ subtili' ẽ id q̃d colericũ ẽ vel q̃d ꝓportionat̃ cole. q̃re cũ tale declinet ad citrinitatẽ. idcirco ex tali fistula id q̃d egredit̃ est subtile declinue ad citrinitatẽ. Sꝫ ex illa q̃ ꝑuenit solũ ad carnẽ egreditur hũiditas grossa ꝑꝑ cãꝫ dictã: est ẽt viscosa q2 ẽ grossior vel ẽt ẽ viscosa q2 talis hũiditas nõ ẽ digesta: cũ h' vlc' nõ sit laudabile. Est ẽt turbida. i. hñs obscuritatẽ q̃daꝫ. tũ q2 hec hũiditas nõ ẽ ꝑfecte digesta. tũ ẽt q2 ex tali vlcere p̃t egredi hũiditas oĩs mõi q̃ ꝑmixta ex diuersis hũiditatib' hꝫ colorẽ turbidũ. Ex his hõ diligẽtẽ hñs itell'ꝫ poterit soluere p̃mã dubitatõeꝫ ⁊ eius argumentũ. ¶ Ad scõm du' dõm est ꝙ in illa que ad neruum ꝑuenit est vehemens dolor. Et rõ hui' est ꝓpterea q2 p'us tũc ꝑuenit ad sensibili'

membrum. Quãto autem pus est in membro sensibiliori tãto dolor plus augmentatur. Et ideo Galie. in tegni ponit q punctura in neruo ppter plm dolorem: qui tunc sequitur est parata aduocare spasmum. Augetur autem dolor in B pprie si tangantur eius interius contenta: vt dicit Auic. Et ratio est. qz hec est regula generalis: sicut apparet in libro de accidenti z morbo. q in motu augetur passio in mẽbro magis q̃ in quiete ppterea: qz in motu fit inouatio passionis. ¶ Iterũ videmus multotiens aliquaz mãm quiescentẽ in membro non facere passionem in ipso membro. Sed cũ mouet̃ per ipm ingerit passionẽ z dolorem in eo. Et ppterea qz ex tacto talis vlceris fm partẽ iteriorẽ accidit q in parte neruosa passio augeatur. hinc est q tunc dolor augetur. z q̃to ista pars neruosa est sensibilior tanto in tali vlcere quãdo tangitur eius iferius cõtenta fit maior dolor q̃ in vlcere alio. ¶ Intellige autẽ totum hoc quod dicit Auicẽ. esse verum supposito q in tali vlcere nõ accidat in neruo corruptio z putrefactio. tunc enim qz sensus destruitur z dolor in tali nõ percipitur. Argumentũ autez quia vt dicit paladinus: pma pars prudentie est ad quam locuturus es cõsiderare personaz cum istud scriptum fiat pro illis qui nõ tante pscrutationi alte adherent sicut exigeret solutio argumenti. idcirco hic soluere nõ curamus. ¶ Dicit aũt Auic. vlterius q ex fistula que ad venaz peruenit egreditur humiditas sicut fex. z hoc ẽ ppterea: quia ex orificiis venarũ sanguis resudans etiã cõtentus in venis permixtus cum humiditate vlceris assimilat eaz quasi feci. Si autem cõtingat q sic perueniat q vlcus scindatur vel corrodatur tunc egredit̃ sanguis in forma sanguĩs a venis. Et si qdez sit sanguis venalis tũc sanguis est purpureus obscurus. Si aũt arterialis tũc est clarus q̃si subalbidus z egredit̃ cũ ipulsione z saltu. Deinde cũ dicit.

¶ Et multotiẽs sũt fistule orificia plima cui⁹ eẽ ambigit̃ z nõ scit̃ an sit fistula vna. z m̃ltotiẽs effundit̃ in qõdaz orificioꝝ ei⁹ humiditas hñs ticturã. z tũc si fuerit fistula vna egredit̃ ex orificiis aliis color vnus qui est fistule. s. diuersus albus z tenebrosus z alius.

¶ In ista parte quia multotiens in vlcere fistuloso est ambiguitas: vtputa quãdo sunt plura orificia in membro ambigitur an sit tantũ vnum vlcus fistulosum in membro vel plura docet per quandaz experiẽtiam hoc certificare z distinguere. z pz qd dicit. Deinde cũ dicit.

¶ Et vlcera qdẽ diuidũtur in spẽb⁹ diuisionũ. z dicit̃ q vlcerũ quedaz sũt q̃ sunt dolorosa. z q̃daz sunt quesũt priuata dolore: z quedaz sũt apostemosa: z q̃dã sunt priuata apostemate: z quedam sunt munda: z quedã sunt imunda: z immunda quidem ppterea q in eis superfluit humor plurimus z humiditas copiosa q̃uis non sint mala. Et de eis sunt sordida: z de eis sunt miorata: z de vlceribus sunt putrida. Et de reb⁹ magis nociuis eis sunt meridies z humiditas aeris cum caliditate ipsius. Et de eis sunt corrosiua z de eis sunt ambulatiua: z de eis sunt mollia aut dura aut frigida aut calã. z mollia sunt de vlceribus facientibus cadere pilos ab eo quod sequitur ea. Et sunt quandoqz de vlceribus quedam resudantia ex qbus resudat virus citrinum calidum. Et fortasse est calidum comburens quod est in circuitu eius z est malum mortificans. z de eis sunt difficilis consolidationis.

¶ In parte ista ponit alium modum diuersitatis in vlceribus qui etiam modus diuersitatis attenditur fm ea que dicta sunt. z duo facit. Primo ponit istas differentias z diuersitates. secundo quia quedam ex diuersitatibus quas posuerat videbantur esse eadem ostendit differentiam inter illas. z⁹ ibi. (Et putrefactio est pter corrosionẽ.) Dicit q̃ primo. z vlcera qdem zc̃. z de eis sunt minorata a sordicie z de vlceribus sunt putrida hoc est in qbusdam ẽ putrefactio. ppterea sicut ipse subdit. talibus vlceribus maxime nocet aer calidus z hũidus: qz coagulat putrefactionez in eis. sicut enim id quod putrefit est calm z humidũ. ita que maxime putrefaciũt calida sunt z humida. z sicut istis nocet maxime talis dispositio aeris etiã eis maxime nocent oĩa que eis approximãtur calida z humida existẽtia. Et pcipue quelibet que de eis sunt maxime vnctuosa. Et de eis sunt corrosiua. In quo differat corrosio putrefactio z ambulatio dicetur in sequenti. Et de eis sunt mollia. Ulcera mollia sunt illa in quibus caro tendit ad lassitudinem z molliciem. vnde caro in talibus vlceribus est squalida mollis superflua. z hoc precipue fit in vlceribus in quibus fit aggregatio multe humiditatis fride que iaz incipit tendere in viam putrefactionis. videmus enim q ea que tendunt in viam putrefactionis mollescunt pmo. Et ppterea etiam competit q in talibus vlceribus a partibus circunstantibus vlceri cadunt pili. Nã preter mollitiem carnis z superfluã humiditatẽ ipsius destruit̃ materia pilorũ z radix etiã ipsorum corrumpitur. necqz etiam pori stant erecti: per quos dz egredi mã pilorũ. vnde z pilus existens destruit̃ neqz etiam oritur. cum superflua. n. mollitie z humiditate carnis phibeatur generatio piloꝝ sicut ostensũ est a Galie. 3⁰ de complexionibus quemadmodũ in terra paludosa supflue nõ oriuntur herbe. ¶ Et de eis sunt difficilis consolidationis. i. ad diuersitates harum vlcerũ etiã reducuntur vlcera que sunt difficilis cõsolidationis siue sint difficilis cõsolidationis ppter malitiã que est in predictis vlceribus. siue ppter malitiaz aliam que componitur cũ vlcere. Unde Auic. iferius determinato modo curationis istoꝝ vlceruz ponet quoddã capl̃z generale vlcerum que difficilis consolidationis existunt. Deinde cum dicit.

¶ Et putrefactio est preter corrosionẽ q si fuerit erũt ambe ambulatiue. z fortasse corrodẽs est corrodens illud qd cõtinuatur ei pprie propter acuitatem z absqz putrefactione z neqz ẽ febris oĩno. Uerum cum ambulatiuo putrefactiuo multiplicatur feb. aut non separat̃ ab eo. Et Galie. quidem noĩauit huiusmodi vlcera corrosiua ignem persicum z formicam ambulatinam: et post vlcus putrefactum est compositũ ex vlcere et ex egritudine putrefacta: et vnicuiqz eorum est dispositio.

¶ In pte ista qz posuerat q q̃dã vlcera sĩt putrefactia q̃dã ambulatiua q̃dã corrosiua. Cũ ista q̃si videant̃ eẽ idẽ. assignat dñas iter ista. ¶ Iux̃ qd itellige ẽ q cõrosio ãbulatio z putrefactio dñt sic dñt corrodẽs putrefaciẽs z ãbulãs vel faciẽs corrosionẽ vł putrefactiõez vel ãbulatiõez in mẽbro. Nũc aũt putrefaciẽs dr̃ eẽ illõ qd corrũpit spm̃ existẽtẽ i mẽbro illo z 9plonẽ et hũiditatẽ illi⁹ mẽbri. sic qd ñ ẽ 9ueniẽs vt ãpli⁹ sit pe. illi⁹ mẽbri ñ tñ puẽit ei⁹ actio ad B

vt resoluat humiditatē illius membri ⁊ ipsaȝ consumat immo dimittit eam corruptam in membro inquātum agit calor extraneus. ⁊ ppterea putrefactio ē dispositio in qua humidum membri absq; resolōne ipsius est corruptū in membro sic ꝙ non est conueniēs ad receptionem vite illi⁹ membri ⁊ operationis eius ppter corruptionem spūs qui est in eo. ¶ Et ex hoc vlceri⁹ pȝ cum id qđ putrefactuȝ est per cōtactum corrumpat ⁊ fit aptuȝ putrefacere id quod sibi est vicinū. ꝙ ⁊ vlcus putrefactū per accidēs est ambulatiuum. Sed corrodens đr esse id quod ppter acuitatē quā hȝ resoluit ⁊ cōsumit humidū: sic ꝙ ppter resolōnem humidi minuit de substātia carnis ⁊ ipsam vlcerat. Et iđ corrosio est dispositio in qua humiditas terminans inter partes membri etiā resoluit: ita ꝙ partes mēbri remanēt discōtinuate absq; hoc ꝙ humiditas que remanet in mēbro sit corrupta. ⁊ ppterea in membro in quo est corrosio est sensus supposito ꝙ ibi nō sit alia corrosio. sȝ in mēbro putrefacto sensus non est. Id aūt quod facit pambulatio nē in membro est quod ppter sui acuitatē ⁊ subtilitatem multā in membro ambulat: ita ꝙ in membro facit perueni re separationē in ꝯtinuitate ipsius plurimi numeri ⁊ situs inordinati ⁊ parue quātitatis. vnde nulla illarū est sensibi lis singulariter. Et iđ in pambulatione in mēbro nō est so lutio cōtinui manifesta: sȝ īsensibilis ⁊ occulta: qualē solo nem cōtinui peruenire facit id quod mordicat ⁊ facit pru ritū. sȝ in corrosione est solutio sensibilis ⁊ manifesta. ⁊ ppterea quādo humor est humor mordicās multe subtili tatis tūc in mēbro fit pambulatio ab ipso absq; corrosiōe ipsius. ¶ Ex quo pȝ differētia iter vlcus putrefactū ⁊ corrosiuū. qꝛ alia dispositio est putrefactio. ⁊ alia est corrosio. Et apparet differētia iter vlcus corrosiuū ⁊ ambulatiuū. Nā ambulatio pōt esse in mēbro absq; corrosione. veruȝ est tamē ꝙ oīa vlcera corrosiua sunt ambulatiua: nō tamē ecōuerso. sicut apparuit supra in ca° de formica. vbi ostensum est ꝙ qđā spēs formice est ambulatiua sola. quedā āt est ambulatiua ⁊ corrosiua. ⁊ hic etiā aliquid innuit Aui. lȝ tamē putrefactio ⁊ corrosio sint diuerse dispōnes: tamen possunt adinuicē sic cōponi. Et quādo putrefactio componitur cū corrosione: tunc putrefactio ⁊ corrosio perambulant in mēbro. ⁊ hoc est qđ vult dicere Aui. cū dicit. Et putrefactio est pter corrosionē. ꝙ si fuerint. s. ambe sil' erunt ambulatiue. i. tūc putrefactio pambulabit in mēbro. ⁊ rōne putrefactionis que paccidens in membro pambulat. ⁊ rōne corrosionis: qꝛ vt dictū est vbi est corrosio ibi est perambulatio. licȝ non semper econuerso. (Et fortasse corrodens ⁊c.) Planū est quod dicit ex eo qđ dictū est. (Et neq; ē febris oio.) Cā qre multiplicaṫ plus febris in vlcere corrosiuo quādo cū ipso cōiungitur putrefactio ꝙ quādo soluȝ ē ibi corrosio. Et qꝛ in putrefactiōe remanet humiditas a qua pōt fum⁹ putredinalis puenire ad cor aut caliditas extranea ipsius humiditatis iprimi in spiritu. ⁊ sic manifeste spiritus vsq; ad cor puenire pōt. h° aūt ē causa febris. in vlcere aūt corrosiuo non sic remanet hec humiditas quare ad ipm nō sic sequitur febris. (Et Halie. quideȝ nominauit ⁊c.) i. sȝ Halie. Corrosio ⁊ ambulatio absq; putrefactione maxime apparēt in vlceribus que sequuntur ignē persicū ⁊ formicaȝ ambulatiuā. ⁊ post vlcus putrefactū dictū ē quō fortasse corrodens ē corrodens id qđ continuatur ⁊c. Et p sed vlcus putrefactū ē compositū ex vlcere ⁊ sanguine ⁊c. sȝ in vlcere putrefacto ē in membro putrefactio ⁊ separatio cōtinui cum remanētia humiditatis membri putrefacti absq; resolōne ⁊ ꝯsumptiōe ipsius. qđ qualiter itelligatur dictū ē in notabili. (Et vniuiq; eorū est dispositio.) Hoc pōt dupl'r exponi. vno modo. ⁊ vnicuiq; eorum. s. predictoꝝ vlcerum est dispositio. i. modus curandi. s. alius ⁊ alius. vel aliter. vnicuiq; eoꝝ est dispositio. i. predictoꝝ vlcerum est dispositio. i. ex dictis manifestuȝ est ꝙ in vnoquoq; eoꝝ. s. tam vlcere putrefacto ꝙ etiā in corrosiuo est alia ⁊ alia dispositio: ideo sunt alie ⁊ alie differentie vlceris. ⁊ non eadem.

¶ Et vlcera qdem dura icipientia ire versus viriditatem ⁊ nigredineȝ sunt mala: ⁊ vlcera frigida sunt mollia alba quiescentia ppter medicinas calefacientes ⁊ calida ad rubedinem declinia delectātur frigore. Et quādo vlceribus malis associaṫ color corporis malus sicut alb⁹ plumbeus aut citrinus: tunc illud est significatio ppter corruptionē complōnis epatis ⁊ corruptionem sanguinis qui venit ad vlcus quare fit difficilis eius consolidatio. ⁊ vlcerum quidem quoꝝ radices sunt acute: ⁊ cū quibus est pruritus superfluitates sunt acute: ⁊ quorum radices sunt late albe pauci pruritus illoꝝ cōplexiones sunt frigide.

¶ Supius Auic. pmisit diuersitates ⁊ differētias quasdaȝ vlcerū. In pte ista vult ponere significatiōes p quas docemur cognoscere malitiā vlcerū ⁊ bonitatē vel rectificationem eoꝝ. Et duo facit. pmo ponit signa ex qbus cognoscitur malicia in vlceribus ⁊ ipsoꝝ rectificatio. scđo declarat quare ex illo signo quod posuit maxime ondere bonitatē ⁊ rectificationē vlcerum ondītur maxime bonitas ⁊ rectificatio eius repetendo id signū. 2ª ibi. (Et meliores significationes.) Prima pars diuidiṫ in ptes plures fm ꝙ plura ponit signa ex quibus hec cognitio accipitur. Primo ḡ ponit quedā signa que sumunṫ ex q̄litate sensibili apparēte in partibus vlceris. scđo ponit quedā que sumunṫ ex dispositione totius. tertio ponit quedā signa que sumunṫ ex dispositione radicis ⁊ cuiusdā alterius quod sequitur vlcus rōne materie ipsius. quarto ponit quoddam signuȝ quod sumitur ex modo gnātionis eius. quinto ponit quoddā signū quod sumitur ex quibusdā que sunt vl'r partes corporis nostri puta ex pilis. sexto ponit signū quod sumitur ex modo humiditatis que egreditur ex vlcere. septimo ponit circa hoc quoddam signum pnosticuȝ incidenter. octauo ponit signa que sumuntur ex quibusdaȝ causis que precedunt vlcus. nono ponit signa que sumuntur ex dispositionibus consequentibus vlcus. Similiter etiam ex approximatione rerum ⁊ medicinarum iuuantium vlcus. 2ª ibi. (Et quādo cum vlceribus malis.) 3ª ibi. (Et vlceruȝ quidē.) 4ª ibi. (Et vlcera generata.) 5ª ibi. (Et vlcera deficientia pilos.) 6ª ibi. (Et meliores significatiōes.) 7ª ibi. (Et dicitur in signis mortis velocis.) 8ª ibi. (Et malignorum quidem vlcerum.) 9ª ibi. (Et significant malignitatem vlceris.) Totū quod dicit in istis. 9. planuȝ est nisi ꝙ sunt quedam litteraliter exponenda. ¶ In pma ergo parte Auicen. ponit signa que significant malitiaȝ vlceris ratione male complexionis existentis in membro in quo est vlcus quam significat duritiēs ⁊ mollities ⁊ albedo ⁊ rubedo in partibus vlceris apparens ratione putrefactiōis vel corruptionis existentis in vlcere super quā significat nigredo ⁊ viriditas. In secunda parte ponit signum quod sumitur a dispositione totius corporis ex quo significatur sanguis qui abundat in epate ⁊ in venis esse corruptus. et ex hoc accidit vt sanguis qui ad vlcus peruenit sit corruptus. Cuȝ ergo ex sanguine debeat fieri consolidatio hoc aūt fieri non pōt sanguine existēte corrupto. accidit ꝙ in tali corpe vlc⁹ difficile ⁊ malū existit. ¶ Et vlcerū qdē quorū radices sūt acute. i. qrū basis ē i mēbro acuta superfluitates.

.i.humores superflui ex quibus fiunt sunt acuti. Et ideo quoniam tales humores sunt apti pruritum facere propter acuitatem et subtilitatem corporis etiam tales humores sunt apti declinare versus mēbrū supremā. vñ accidit φ basis vlceris in quo colligit̄ est acuta: sed humores frigidi non sunt pruritū generātes. qz nō pticipāt subtilitate et acuitate et ꝑpter grossitiē et grauitatē nō tēdit basis vlceris i quo collr in acutū: sʒ potius in latū. quare et vlcera que generantur ab eis sunt radicis late et pauci pruritus.

¶ Et vlcera generata successione egritudinum sunt mala: quoniam natura expellit ad ea residuū corruptionis superfluitatum.

¶ Hic ponit signū qd̄ sumit̄ ex q̄dā mō gnātōis vlceris: qz generat̄.s.p viā crisis hʒ maliciā in seipso. Et cām hui⁹ reddit Auic. et planum est quod dicit.

¶ Et vlcera deijcientia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala.

¶ Hoc manifestū ē ex eo qd̄ ē p̄us dcm̄. et q̄ ēt sint talia vlcera in quibus accidit casus pilorum manifestū ē ex dictis.

¶ Et meliores significationes significantes salutem vlcerum et vulnerum sunt cum succedētia eorum declinia sunt ad saniem.

¶ In pte ista ponit significatiōeʒ q̄ sumit̄ ex mō būiditatis q̄ crescit ex vlcere. et itellige p B qd̄ dr̄ B φ sic̄ bona significatio in vlcere ē cū succedētia eorum q̄ sūt declinia ad saniē .i. φ accidit φ in ipso fit sanies laudabilis. et ēt succedit in ipso gn̄e in ꝓcessu sanies laudabilis. ita mala significatio est cū in ipō appʒ gn̄ātio saniei illaudabilis puris vel vir⁹ vel sordiciei grosse aut cū in ipso nulla appʒ gn̄ātio saniei: sʒ remanet vlc⁹ siccū et crudū et p̄cipue cāʒ est in membris in quibus vlcus ē suspectū sicut est in membris neruosis et nobilib⁹. Cām aūt horum dicet iferius Auic.

¶ Et dicit̄ in signis mortis velocis cū sunt hoi apata et vlcera lenia et destruit̄ ei⁹ rō moritur.

¶ In pte ista Aui. icidētalr̄ ponit qddā signū ꝑnosticū auctoritate Hyp. qd̄ sumit̄ ab apparitiōe quorūdā vlcerū ꝑprie cū febre acuta. et dic̄. Et dr̄.s.ab Hyp.i signo mortis velocis.i.in lib̄ in q̄ tractat de sig⁹ mortis velocis. et istū credo eē libꝝ secretorꝝ Hyp. in q̄ tractat de signis ꝑnosticis. p viā expientie cū sunt hoi.i.cū apparēt in hoie.s.febricitāte feb. acuta et apata et vlcera lenia etc. id vbū fm φ sufficit ad p̄ns pōt dupl'r exponi. vno⁹ φ est cū hoie febricitāte febre acuta apparēt apata et vlcera lenia.i. apata et vlcera q̄ leniunt̄.i.in qb⁹ nō ē tumor manifestus in mēbro exteriori: sʒ itro tendit ac si in mēbro exteriori q̄si nō sit aliqd supeminēs. et destruit̄ ei⁹ rō significat mortē ꝓpterea qz ex B significat̄ φ mā regredit̄ ad iterius et hn̄s regressuʒ ad iterius cū vertit̄ ad mēbꝝ nobile. puta ad cerebꝝ. hō aūt est signū mortis q̄ in primo accidit: imo B est gn̄ale oi apati. qd̄ accidit p viā alic⁹ crisis i febricitāte febre acuta si itus redeat et non ꝓcedat ad exteri⁹ qd̄ est significatio mala sic̄ appʒ 2⁹ ꝑnost. idē ēt in cō. ¶ Uel pōt expōi alio⁹. Et cū sūt hoi.i.apparēt in hoie febricitāte febre acuta apata.i.pustule et vlcera lenia.i. vlceratōes molles squalide. qz.s.sint ex mā q̄si tēdente in viaʒ putrefactiōis et corruptiōis. vñ mēbrū ex eis mollescit et dstruit̄ cū hoc rō significat̄ sup mortē egri. nā iste pustule et vlcera apparētia nō accidūt p viā mūdificatiōis facte a nā. qz si fm hūc modū acciderent nō acciderent rōnē ifirmi destrui. sʒ accidūt p viā sinthomatis. vñ significāt φ in corpe abūdat mā multa filis illi ex qua fiūt iste pustule et vlcera. q̄ qdeʒ cōuersa ad cerebrū est generans in ipso apostema litargicū qd̄ aptuʒ est ex tali mā molli et humida generari mortē iducit.

¶ Et malignorum qdē vlcerū cause sunt quādoqꝫ vulnera obuiātia superfluitatib⁹ malignis corporis aut regimini corrupto: et quādoqꝫ sunt sequentia pustulas malas: quare fiunt ab eis festinantia ad vlceratione post pustulas.

¶ Hic ponit signa q̄ sumunt̄ a causis que antecedunt generationeʒ vlcerū. et manifestū est quod dicit.

¶ Et significat malignitatē vlceris eius putrefactio et ipsius ambulatio et corruptio eius qd̄ est in ipsius circuitu: et difficultas sanatiōis in seipso cū rectificatiōe curatiōis exhibite ei.

¶ In isto.§.ponit signa q̄ sumunt̄ a dispōne quorūdā accñtiū sequētiū vlcera. et ēt in approximatiōe rerū iuuātiū sʒ se ad vlc⁹. et pʒ qd̄ dic̄. nisi illud qd̄ dic̄. Et difficltas sanationis ei⁹ in seipso cū rectificatione etc. qd̄ dʒ sic exponi qd̄ signū ēt malignitatis vlceris est: qz difficulter sanat̄: ēt dato φ adhibeat̄ sibi medicatio recta et conueniens. si eni tunc difficulter ꝯsolidat̄ hoc nō est nisi ꝑpter multā maliciam eius q̄ difficulter remouetur. Deinde cū dicit.

¶ Et meliores significatiōes significantes salutē vlcerū et vulnerū sunt cū in successionib⁹ eorumʒ est sanies que est cū medicina faciēte pus et ex operatiōe nāe. illa eni operatio nāe est fm cursuʒ naturalē et nō gn̄atur sanies nisi a digestione naturali. et non associatur ei malum ex accidentibus vlcerū malorum.

¶ In pte ista. qz ipse dixerat φ de meliorib⁹ significatiōib⁹ apparētib⁹ in vlcerib⁹ ē significatio q̄ sumit̄ ex apparitiōe saniei laudabilis i co vult dicere cāʒ isti⁹. Et hʒ istud tres ptes. Primo resumit significatōeʒ istorum. 2⁹ reddit cām isti⁹. 3⁹ declarat ꝯditiones saniei laudabilis. 2ª ibi (Illa.n. opō nāe ē fʒ cursuʒ etc.) 3ª ibi (Et ꝓpe est laudabilis etc.) Qd̄ in pª pte dic̄ planū est. in 2ª pte vult dicere rō q̄re appitio saniei et perseuerantia in vlceribus est signum bonum est. quia significatur ex hoc φ operatio nature ꝓcedit in illo fm cursuʒ naturaleʒ. naʒ sanies laudabilis generatur a digestione que fit a calore naturali. neqꝫ sanies fit mala nisi ꝑpter aliquod accidens ex accidentibus malis que in vlcere cōiunguntur. vel quia ibi est mala materia non obediens calori naturali. vel qz ibi est mala cōplexio ratione cui⁹ nō fit operatio naturalis. vel quia est putrefactio vel aliquod aliud accidens maluʒ. quare sanies laudabilis significat bonitateʒ virtutis nutritiue cui⁹ est consolidare: et materiaʒ ei⁹ esse laudabileʒ: quod est superfluitas materie laudabilis ex qua natura ipsa carneʒ generat. et significat φ ibi non est aliud accidens maluʒ. idcirco sanies laudabilis in vlcere apparens saluteʒ ipsi⁹ significat. Intellige autem cum Auicen. dicit φ sanies fit a digestione naturali non vult φ fiat sanies a digestione que est simpliciter naturalis. nam alteratio que fit in sanie nō est simpliciter naturalis. sicut eniʒ apparet quinto de simplici medicina. et a Galie. in cōmento secundi ꝑnosticorum. Alteratio que fit in humano corpore quedam est simpliciter naturalis. et ista fit in nutrimento quod in substantiam corporis conuertitur. Quedam autem simpliciter contra naturā. et ista alteratio fit in putrefactione humoris. Altera est partim a calore naturali et partim a calore extraneo. et istius quidē quedam est in qua operatur calidum naturale minus. multum autem extraneum. et ista alteratio est que fit in sanie illaudabili. Alia autem est in qua multum operatur calor naturalis: parum autem extraneus. et ista est que fit in sanie laudabili. in sanie eni laudabili sʒ φ est opatio caloris

extranei cum mã saniei non sit apta cõuerti in membrũ
⁊ perfecta alteratione alterari. per hoc sanies non euacua
tur quin in ipsa aliquis modus putredinis existat. vnde ⁊
in ipsa aliquis fetor existit. Qꝛ tamẽ plus est cuȝ ea opera-
tio calidi nãlis. qd̃ declarat assimilatio mixta quã hȝ ad hu
miditates nãles in substãtia ⁊ in calore. Jccirco dixit Aui.
q̄ sanies laudabilis nõ fit nisi a calore nãli. ⁊ hec est itẽtio
eius in sequẽti. §. si quis aduertat. Deinde cũ dicit.

¶ Et ꝓprie sanies laudabilis alba lenis equalis
que consecuta est complementũ digõnis ⁊ ne-
q̄ associatur ei fetor cũ in ea nõ fit putrefactio.
⁊ forsasse nõ euacuat̄ a fetore paruo sanies cui
accidit cum adiutorio caliditatis innate ⁊ alte
rius extranee. Et nos quideȝ iã locuti fuimus
de sanie in locis alijs.

¶ Ostendit que est sanies laudabilis. Juxta qd̃ itellige q̄
causa quare sanies laudabilis dȝ esse alba duplex reddit̄
ratio. Una est quã ponit Gal. in fine cõmẽti scd̃i ꝓnostico-
rum. Nã sicut dictũ est virtus alteratiua membroꝝ agẽs
in mãm ipsam digerendo fm̃ q̄ põt cõuertit eam in saniẽ:
⁊ qꝛ in alteratione ⁊ digõne hec virtus inq̄tũ põt assimi-
lat id quod digerit membris ipsis ⁊ precipue radicalibus
cũ membra radicalia sint alba: ideo sanies fit coloris albi.
¶ Et si quis dicat cũ vlcus sit aliquãdo in mẽbro carnoso
⁊ caro sit coloris rubei: vt dȝ ad sensuȝ videt̄ q̄ tũc virtus
illius membri agẽs in talẽ mãm assimilans membro cui⁹
est illa virtus ⁊ supfluitas nutrimẽti ex qua fit sanies de-
beat facere saniẽ coloris rubei. ¶ Dõm est ad hoc q̄ dato
q̄ vlcus sit in carne sanies in tali vlcere generata est colo-
ris albi. ꝑmo q̄dem qꝛ substãtia carnis in seȝ videat̄ colo
ris rubei existere recens cuȝ sanguine suo tamen in seipsa
plus declinat ad colorẽ albuȝ q̄ȝ rubeuȝ. quod apparet qꝛ
si caro mollificet̄ in aq̄ ⁊ abluat̄ a sanguĩe suo videt̄ albe-
scere. 2º etiã: qꝛ ꝑ quãlibet carnẽ sunt dispersi villi venarũ
⁊ arteriarũ ⁊ neruoꝝ que sunt membra radicalia alba. ⁊ ꝓ
pterea virtus carnis nõ sic agit in illã mãm quin etiã agat
virtus illoꝝ membroꝝ spermaticoꝝ. qꝛ talia membra vt
multũ in corpore superant. Jdcirco plus accidit assimila-
tio taliũ membroꝝ ad ipa. Alia causa: qꝛ sanies est coloris
albi ⁊ que põt extrahi ex dictis ph̃i 2º de gñatione aialiuȝ.
Nã ponit ibi q̄ cã quare sperma est albũ est: qꝛ habẽs spi-
ritũ multũ cũ ex corpore egreditur spumosuȝ aut aereum
ꝑmixtũ cum aquoso albedinẽ facit sicut videmus in niue
que est alba. Simili q̄ modo talis humiditas fit coloris al
bi. causa quare fit lenis ⁊ equalis dicta est ꝑus in tractatu
apostematũ calidoꝝ in caplõ de iudicijs saniei ad qd̃ capi
tulum ipse hic nos remittit. Et ista que h̄ nos diximus de
sanie nõ diximus nisi: qꝛ ibi ꝑfecte dictũ nõ erat ⁊c̃.

¶ Ulcera antẽ que accidere faciunt spasmuȝ ⁊
vlcera putrefacta scroffulosa ⁊ algeromati ⁊
corrosiua ⁊ cancerosa: ⁊ que eoꝝ cursu currũt
sunt in q̄bus non generatur sanies: imo quãdo
apparet in vlcere sanies ⁊ apostema est signũ
bonum cum quo non timetur spasmus ⁊ ꝑmi
xtio rõnis ⁊ his similia: q̄uis sint in loco qd̃ fa
cit illud necessariũ sicut sunt membra posterio
ra ⁊ anteriora ⁊ nisi res pertransierit terminũ.
Qꝛ si apõstema occultetur subito ⁊ redeat nõ
soluetur per pus aut ei similia.

¶ Prius Auic. ponit modos ⁊ diuersitates vlcerũ q̄ xpla
rimum sumunt̄ ex his que consequunt̄ vlcera sicut cause
faciẽtes ad sanationẽ corporis cuȝ tales cause ꝑmutant̄ ⁊
que sumunt̄ ex his que componunt̄ cũ vlcere sine quorũ
curatiõe vlcus curari non põt. Jn ꝑte ista tangit diuersita
tes que cadunt in vlceribus. que diuersitates cõsiderant̄
in vlceribus inq̄tum vlcera sint suspecta ⁊ magna ⁊ mala
vel rõne malitie ⁊ pessimitatis vlcerũ. vel rõne membro-
rũ in q̄bus fiunt vlcera. Et diuidit̄ pars ista in duas. Prio
ponit h⁹ diuersitates ⁊ differentias vlcerũ rõne quoꝝ vl-
cera dicunt̄ magna ⁊ timorosa. ⁊ cũ hoc ostẽdit quid in ta
libus vlceribus apparens est significatio mala. ⁊ q̄d est si-
gnificatio bona. in scd̃a parte: qꝛ vnus modus istius diuer
sitatis sumit̄ ex ꝑte membroꝝ rõne quoꝝ cum in eis acci
dunt vlcera dicunt̄ esse suspecta ⁊ timorosa. idcirco osten
dit que sunt maxime tales ꝑtes in q̄bus cũ accidunt vlce
ra sunt suspecta ⁊ timorosa. ⁊ oñdit ꝓpter q̄d accñtia in ta
libus membris sunt suspecta ⁊ timorosa. scd̃a ibi (Ampli⁹
vicinantia ei sunt in membris neruosis.) ¶ Circa ꝑmam
ꝑtem est itelligenduȝ q̄ vult nobis insinuare duo Auicẽ.
Et est ꝑmũ que sunt vlcera suspecta ⁊ timorosa ex pessimi
tate ⁊ malitia eoꝝ que sunt vlcera putrefacta ⁊ scroffulo-
sa ⁊ corrosiua ⁊ cancrosa ⁊ algeromati que dicta sunt isto
noie a quodã philosopho dicto algeromati qui curabat vl
cera h⁹ pessima ⁊ maligna. Ulcera aũt maligna rõne mẽ
broꝝ in q̄bus fiunt sunt vlcera facta in membris ad q̄ est
aptus ꝯsequi spasmus. aut ꝑmixtio rõnis aut aliud accñs
maluȝ ꝓpter quod timetur de morte sicut sunt vlcera fa
cta in membris neruosis in parte anteriori vel posteriori.
vlcera facta in membris pectoralibus: ⁊ silia. Aliud quod
vult Auic. isinuare est significationes per quas cognosci-
mus bonitatẽ ⁊ rectificationẽ vlcerum istoꝝ ⁊ malitiaȝ ⁊
timorẽ mortis in eis. Jsta aũt signa maxie sunt duo. vnuȝ
est quod sumit̄ a sanie. Nã quãdo in eis ẽ apparitio saniei
⁊ continuatio ipsius laudabilis est signũ bonum: qꝛ tunc ẽ
signũ rectificationis vlcerũ: ⁊ q̄ nõ eueniant spasmus ⁊ ꝑ
mixtio rõnis que sunt apta accidere in talibus vlceribus.
Aliud quod sumitur ab apostemate. i. tumore apparẽte in
partibus circunstantibus vulneri. Nam quãdo etiaȝ hoc
apparet est signũ bonũ preseruans ab accidentibus illis.
quãdo aũt in istis vlceribus sanies nõ apparet: imo rema
nent cruda ⁊ indigesta: nec etiaȝ apparet tumor in ꝑtibus
circunstantibus: imo apparẽt labia detumefacta. aut si in
eis tumor icipiat apparere subito tamẽ disparet eius ad-
uentus. ⁊ silr etiam disparet subito aduentus saniei. tunc
significatio est mala significãs aduentũ spasmi aut ꝑmi
xtionis rõnis sequẽtis ad vlcera taliũ membroꝝ. Rõ aũt
⁊ causa quare aduentus saniei ⁊ apparitio tumoris in par
tibus circũstantibus vulneribus talibus sunt signa bona
est. qꝛ apparitio saniei duo significat. vnum est qꝛ signifi-
cat q̄ humiditas non dispargitur intus ad membra nobi
lia. sed ꝑuenit ad membra exteriora. vnde tollit̄ suspitio ⁊
timor de passione in membro iteriori. Aliud est q̄ ex hoc
q̄ sanies est laudabilis significatur q̄ hec humiditas alte
rationẽ recipit ⁊ digõneȝ a calido nãli. ⁊ per ꝯñs significa-
tur ibi esse dominiũ calidi nãlis cũ quo vlcus consolidat̄
⁊ curatur. Apostematio ⁊ tumor quãdo est in partibus cir
cunstantibus talibus vlceribus ⁊ labijs vlcerũ est signifi-
catio q̄ ẽt materia ⁊ humores ꝓfluunt ad exterius ⁊ non
ad membra interiora nobilia. ⁊ per ꝯñs significat corpus
preseruari a spasmo ⁊ permixtione rõnis que cõtingũt ex
hoc q̄ passio ⁊ cã humoralis nõ dispargit̄ ad membra no-
bilia. Si aũt vlcus sit crudum ⁊ siccũ ⁊ tumor iste in parti
bus vel labijs vulneris ⁊ partibus circũstantibus vulne-
ri nõ appareat. significat̄ q̄ mã virulẽta ad neruos dispar
gitur ⁊ ad membra nobilia ducit̄ passio. ⁊ per ꝯñs signifi-
catur aduẽtus spasmi aut ꝑmixtionis rõnis. Aut si contin
gat q̄ in istis appareat tumor ⁊ sanies tamen subito dispa

reat. significat etiam q materia que incipiebat ad exterio
ra ppelli virtute deficiente subito ad interiora reuertit. vñ et
est significatio mala. τ hoc est qd dixit Hyp. 5a ꝑticula afforis
mor. Quib' tumores in vlceribus appent nō valde spasmā
tur vel isaniūt. His g deficientib' repente quibusdā qdē retro
spasmi fiūt τc. Et in alio affoꝛismo et dixit. In vulneribus
malis τ fortib' tumor nō appeat magnus malū laxa bona
cruda vo mala. ¶ Ex his q dicta sūt apparēt duo. Unū ē
q sicut in vlcerib' taliū mēbroꝝ appitio saniei τ tumoris
est signū bonū: 2m vo malū. ita et est in vlcerib' recētib'
taliū mēbroꝝ. s. neruosoꝝ. τ istud dictū fuit supra in tracta
tu de vulneribus. 2o cap. ꝑpea sicut appebit iferi' i tracta
tu de vulnerib' neruoꝝ: curatio istoꝝ vulnerum qñ in eis
timet acciñs nō ē ꝑ vnitionē τ icarnationē: sic ē cura alioꝝ
vulneꝝ: sꝫ est alio mō. ¶ 2o appet q qñ Aui. dixit q appa
ritio apatis i talib' est signū bonū nō itelligit hic ꝑ apa q
apet circa id vulnus q̄tū ad mēbꝝ itrisecus qd apa fit et
cū excecatōe τ obstrusione orificij ipsi' vulneris. Nam id
apa supueniēs in talib' vulnerib' est mortale τ cā spasmi:
sicut dr in illo affoꝛismo. In vulnere spasmus supueniēs ē
mortale: vñ et tote intētio medici in cura taliū dꝫ esse cir
ca ꝓhibitionē τ sedationē talis apatis: sic appebit iferius.
sꝫ itelligit hic per apa. s. tumor apparēs in labijs vulneris
cum remanētia aptionis orificij vulneris: vñ pōt humidi
tas resudare ad extra. τ isto modo tumor apparēs i his est
significatio bona pp cām ꝑdictā. τ hoc est: qꝛ hic vult dice
re Aui. τ de hac mā fuit et dcm̄ supra in tractatu de vulne
ribus caplo predicto. ¶ His g ꝑmissis facile est itelligere
lrāꝫ Aui. Dicit g. vlcera aūt τc. Algeromati dicunt vlcera
algeromati ab illo phō q curabat illa vlcera pessima in q
bus erat multa malitia q̄tuis sint in loco. q illud fac necū
hoc est dicere q dato q vlcera sint in loco in quo cū accñt
sunt apta facere accidere spasmū τ ꝑmixtionē rōnis: τ alia
accñtia mala. tñ si appet aduēt' saniei τ tumor ꝑseruat isr
mus ab euētu spasmi τ ꝑmixtione rōnis sicut sunt mēbra
posteriora. supple talia mēbra in qb' cū accidūt vlcera est
timor de aduētu spasmi. τ itelligit per membra posteriora
ptes posteriores que vicinant nuche τ talijs mēbris neruo
sis. tales. n. ptes maxime neruose sunt. qꝛ mltitudo neruo
rum ex pte posterioꝝ pcedit. Et anteriora. i. τ sic et sūt mē
bra anteriora. s. neruosa sicut sunt vulnera facta i genu vl
ꝑpe. Nam cum in istis accidit vlcus est aptū ꝯtingere ide
spasmus τ ꝑmixtio rōnis vl sic mēbra anteriora. s. circa pe
ctus τ mēbra spūalia ex qb' cū vulnus in eis accidit est in
eis aptitudo vt eueniat spasmus τ ꝑmixtio rōnis vel aliō
accñs malū vt dr in seqnti. §. Et subdit Aui. nisi res ptran
sierit terminū. i. qñ mā est tāte q̄titatis q nō solū vulnus
apatū replet ex ipsa: imo etiā ex ea fluit τ dispargit ad mē
bra interiora. vñ qñ ꝯtigerit pp magnitudinē apatis nocu
mētū repletōale nō solū fieri i ptib' exteriorib' vex et i ite
riorib'. Tūc et tali tumore apparēte possꝫ ꝑueire spasm'.
Tñ qꝛ hoc raro accidit: iō hoc raro ꝯtigit. Et ideo dixit Hy.
in ꝑdicto affoꝛismo. Quib' in vulnerib' timores epparent
nō valde spasmant vel isaniūt. Dicit. n. non valde vt dicit
Gal. in cōmēto. qꝛ et his apparentib' aliqñ pōe est q spas
ment τ insaniēt. sed tamē hoc raro accidit. τ id idē vult dice
re Aui. hic. Et subdit Aui. hoc postea q si apostema. i. tumor
apparēs in vulnere occultet subito. i. dispareat subito τ re
deat. i. qꝛ retrocedat mā. s. ad iteriora nō resoluet per pus
q ei silia. i. non accidet: tūc resolutio illius tumoris per ge
nerationeꝫ saniei vel humiditatis similis sibi. imo si acci
dit q dispgat τ occultet. ꝑpterea: qꝛ materia ad iterius re
trocedit. hoc aūt. s. est significatio mala. Et ꝑpterea dictuꝫ
est pōus q dato q tumor appareat. si tñ subito dispareat ta
lis disparētia subito non accidit ꝑpter resolutionē mate
rie: aut qꝛ materia in saniē cōuertit. qꝛ tales opationes nō
ē pōe fieri sic subito. idcirco ē significatio mala cū signifi
cet mām regredi ad mēbra nobilia. τ hoc est qd dic Hyp. in
ꝑdicto affo: his vo. s. tumorib' nō apparētib' repēte. i. repē
te disparentibus quibusdam quidem retro spasmus τc.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius sunt vicinantia membris neruosis sicut vlcera dorsalia: quoniaꝫ sunt in vicinitate dorsi τ nuche: τ vlcera que cadunt in anteriore parte coxe τ genu: quoniaꝫ ipsa iterum sunt sicut lacerti neruosi in quibus res conuertitur ad spasmum τ permixtionem rationis etiam. Si autem euenit in membris neruosis plurimum: quoꝝ est in antecedente extensionis corporis timetur: aut cursus sanguinis si ceciderit in medietate iferiori extensionis. similiter timetur ex eis quādoqꝫ permixtio rationis: τ timet q cadit pleuresis τ saniositas post ipsam: aut q proueniat sputum sanguinis si ceciderit i medietate superiore eius: τ tu iam sciuisti intentionem saniositatis in pectore ex libro tertio. Et quandoqꝫ timet in eis iteꝝ ꝑmixtio rōnis.

¶ In pte ista: quia vt dcm̄ est suspitio τ timor in vulnerib'
vno mō ꝯtigit rōne mēbri in quo fit ondit q maxie sūt mē
bra exteriora in qb' cū accidūt vlcera sūt suspecta τ timo
rosa. τ ꝑpter qd sūt suspecta τ timorosa. τ duo fac. Pmo
ostēdit in qb' ptib' vulnera ꝯtigētia sūt apta ꝓuocare spas
mū τ ꝑmixtionē rōnis. qꝛ. s. ea q ꝯtigūt i mēbris mltū ner
uosis ex qb'. s. cito nocumētū ꝓuenit ad cerebꝝ. 2o ostēdit
in qb' ptib' vulnera ꝯtigētia ꝓuocant hec accñtia: τ et alia
accñtia que sunt timorosa τ suspecta. 2a ibi. (Si aūt eueni
rēt in mēbris). Qd in pma pte dic manifestū est. In 2a pte
dic q si euenirēt. s. vulnera i mēbris neruosis: quoꝝ plimū
est in anteriori pte corpis. i. que sunt posita in anteriorib'
ptib' corpib' icipiēdo. s. a ptib' vētris pcedēdo vsqꝫ ad ter
minū mēbroꝝ spūaliū si acciderit. s. vulnus i medietate i
ferioris extēsionis. i. circa ptes mēbroꝝ iferioꝝ. vtputa qꝛ
accidat circa ptes vētris timet cursus sanguis: aut. i. egri
tudo τ fluxus sanguis per ptē iferiorē. hoc est qñ mā q de
bebat pcedere ad exterius defluit τ deriuat ad epar. i. ad
itestina. tūc. n. egredit egestio sanguinea: τ q̄si eparica. τ pci
pue hoc accidit si in vulnere pus appet tumor coloris ru
bei. τ iste tumor postea dispareat subito. τ silr timet ex eo
. i. ex isto et vulnere exñte. i. accñte i ptib' regionis iferioris
qñqꝫ ꝑmixtio rōnis. τ hoc est qñ mā τ passio deriuat ꝑ ner
uos ad cerebꝝ. τ si vulnus accidat i medietate superioris
ei'. i. i regione mēbroꝝ supioꝝ spūaliū timet. s. qñqꝫ q ac
cidat pleuresis: τ hoc qñ mā deriuat ad pāniculū regētem
costas τ faceret egritudinē repletōalē i ipso ex quo accidit
apa τ saniositas. τ hoc accit: vl qꝛ ex pleuresi postea cause
tur empima τ saniositas i pectore. ꝑpterea: qꝛ ꝯuertit mā
pleuresis in saniē que postea coadunat i ꝯcauo pectoris. τ
hoc accidit forte: qꝛ sanies exñs i vlcere apato detumescēte
vulnere subito recurrit ad pect' et fit empima: aut ꝓuenit
ide sputū sanguis: τ hoc qdē ꝯtigit si ꝑpter recursum māe
ad ptes pectoris accidat venas extēdi τ scindi. vñ sanguis
egredit τ accit sputū sanguis ex quo accit vt isti postea sint
parati ad ptisim. Subdit aūt: qꝛ fecerat mētionē de sania
tione i pectore pro cōpleta declarōe isti' remittit ad tertiū
canonē vbi determiat de saniositate τ empimate. Et qñqꝫ
timet in eis iteꝝ. i. in talib' vlcerib' taliū ptiū ꝑmixtio rō
nis. τ hoc qdē est si mā ad cerebꝝ pducat: aut nocumētū ad
ipm ꝓueniat. Si g ex dictis ꝯsiderem' regressum māe q ē

causa nocumēti magni triplicē pōt hre regionē ad quā cōuertit̄ q̄ regressus denotat̄ nobis p puationē saniei ⁊ tumoris: aut subitā disparētiā ipoꝝ. Nā aut regredit̄ ad mēbra supioris regionis: ⁊ tūc causat spasmū ⁊ pmixtionē rōnis. Aut regredit̄ ad mēbra iferioris regionis: ⁊ tūc maximuꝫ fluxū causat vel egestionē sanguineam: aut reuertit̄ ad regionē mediā: ⁊ tūc causat vel pleuresim vl̄ saniositatē i pectore vel sputū sanguis. Cā aūt diuersitatis ipsi⁹ maxie vr̄ sumi ex duob⁹. s. ex aptitudie mēbri recipiētis. hec aūt est debilitas mēbri recipiētis. nā ad locū debiliorē mā ɔfluit Scđa cā pōt sumi ex aptitudie mēbri mittētis vel a q̄ mā ɔfluit. s. ex pte loci diuersi vulneris apati. Nā si vuln⁹ apatis sit magis circa supiora: vr̄ q̄ ɔtrū est ex h̄ q̄ mā sit magis apta recurrere v̄sus cerebꝝ: vn̄ gn̄at pmixtio rōnis vl̄ spasmus. Si vo sit i mēbris iferiorib⁹: vr̄ q̄ sit magis apta recurrere ad mēbra iferiora: vnde causat̄ egestio sanguis. Si aūt sit i ptib⁹ medijs: vr̄ q̄ sit magis apta recurrere ad pect⁹: vn̄ causat̄ aut pleuresis aut empima aut sputū sāguinis. ⁊ hec est itentio Aui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de signis bonis in vlcerib⁹ est vt in circuitu eoꝝ nascant̄ pili qui ceciderūt.

¶ In pte ista Aui. ponit quoddā signū p qđ cognoscim⁹ qn̄ in vlcerib⁹ malis accit q̄ ipsa rectificat̄: lꝫ id signū melius fuerit positū supra iter pdicta. ⁊ dic̄ q̄ bonū signū est in vlcere vt renascant̄ pili in ptib⁹ circūstātib⁹ a qb⁹ ceciderūt. Et cā hui⁹ est: q: vt dcm̄ fuit pus casus piloꝝ accit maxime in vlcerib⁹ mollib⁹ in qb⁹ multa humiditas corrupta exit corrūpēs radices piloꝝ. Si ḡ incipiāt pili renouari significat̄ exiccatio hūiditatis supflue ⁊ rectificatio ei⁹. vn̄ significat̄ per h̄ q̄ fit sanatio taliū vlceꝝ. ⁊ q̄ talia vlcera in via sanationis pcedūt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et corpora susceptibiliora curationis vlcerū sunt que sunt melioris complexionis ⁊ paucioris humiditatis superflue cum inuentione sanguinis boni in eis. Illa vero que sunt multe humiditatis aut siccitatis sunt tarde suscipientes rectificationem vlcerum quāuis humida sicut infantiuꝫ sint susceptibiliora q̄ sicca sicut senū ⁊ proprie quādo complexio est radicalis sicca priuata sanguine mundo ⁊ accidentalis humida mollis sicut in senibus iteruꝫ: ⁊ pp̄ter illud iterum fit in hydropicis curatio vlcerum eoꝝ difficilis: ⁊ in pregnantibus iterum propter retentionem supfluitatum earū: propterea q̄ ipsarum menstrua retinentur. Sed in senibus non sanant̄ eoꝝ vlcera pp̄ter illud: ⁊ pp̄ter paucitatem sanguis eoꝝ boni.

¶ In pte ista Auic. docet in qb⁹ corpib⁹ rōne cōplonis vlcera facilr̄ sanant̄: ⁊ in qb⁹ difficilr̄. Nā in illis corpib⁹ in qb⁹ vt̄⁹ alteratiua est fortior: humiditas ēt q̄ subijcit̄ p gn̄ationē carnis est melior: supfluitas ēt accn̄talis q̄ madefaciendo vulnus ɔsolidationē phibet est paucior: in talib⁹ vlcera meli⁹ ɔsolidant̄. q: ibi oēs cause faciētes ad sanationeꝫ ei⁹ ɔcurrūt. hec aūt sunt corpa melioris cōplonis. In corpib⁹ aūt supflue humiditatis. pp̄terea q: supfluit in corpe mā humida. s. madefaciēs vuln⁹ nō sic facilr̄ sanant̄ vlcera. in siccis aūt: q: deficit mā bona q̄ subijci dꝫ per viā gn̄atiōis carnis: tū ēt q: vt̄⁹ alteratiua ⁊ nutritiua in talib⁹ est debil: difficilius accidit sanatio ipsoꝝ vlceꝝ. ⁊ adhuc accidit i eis vlcus difficilis sanatōis. Si in talib⁹ corpib⁹ cū siccitate cōplexionis nālis abūdet humiditas multa extnea. tūc. n. deficit mā bona nālis ⁊ auget̄ humiditas ipediēs: sicut accit in corpib⁹ q̄ sunt i vltima senectute. ⁊ h̄ est qđ dicit lꝫ alia in modū correlary imisceat q̄ sunt manifesta ⁊ plana.

¶ Et quādoqꝫ sanant̄ vlcera: deinde rescinduntur: qm̄ non generatur in eis caro nisi ante mūdificationem. quādo ergo retinet̄ in eis supfluitas non munda oportet inde vt corrumpat̄ cōtinuitas pueniēs secūdo. Et quādoqꝫ existimātur fistule. pp̄terea q̄ accidit eis dispositio exiccationis ⁊ retentionis, phibentis respirationeꝫ q̄ ipse sunt sanate: qm̄ earū dispositio ē similis saluti sicut diximus: deinde rescindunt̄ pp̄ter quelibet motuꝫ ⁊ cōmotionē ⁊ tussim ⁊ offensionem ⁊ malitiā iacēdi ⁊ alia.

¶ Supius Aui. declarauit modos ⁊ diuersitates que sunt in vlcerib⁹ rōne eoꝝ a qb⁹ sumit̄ alia idicatio ⁊ itētio curatiua q̄ illa que sumit̄ a solone ɔtinuitatis. In pte ista vult ostēdere cām quorūdā accn̄tiū que accidūt circa vlcera: ⁊ tria facit. Primo reddit cām cuiusdā accn̄tis qđ accit post ɔsolidationē quorūdā vlceꝝ non verā: puta reddit cāꝫ huius accn̄tis: q̄re aliqn̄ accidit mēbꝝ rescindi: postq̄ vr̄ esse sanatū ab vlcere. 2° reddit causam cuiusdā accn̄tis qđ aliqn̄ accidit: dū vulnus ɔsolidat̄. puta q̄re in qbusdā vlceribus: dū sunt in via ɔsolidationis nascit̄ caro supflua nō bona. 3° reddit cām cuiusdaꝫ alterius accn̄tis qđ remanet in mēbro. 2ª ibi. (Et de vlcerib⁹ in qb⁹ nascit̄ caro mala quedam sunt). 3ª ibi. (Cum plongat spaciū). Prima in duas. pmo facit qđ dcm̄ est. 2° ostēdit q̄ a duplici causa pōt id cōtingere. 2ª ibi. (Et qn̄ estimant̄ fistule). Pria ḡ causa quā ponit pp̄ter quā accidit mēbꝝ rescindi: qđ vr̄ esse sanatuꝫ ab vlcere est: q: in talib⁹ vlcerib⁹ admistrata est medicina gn̄atiua carnis: aut dimissa est fieri generatio carnis āteq̄ pfecte sint mūdificata a putredine vel sordicie existe i eis ex quo ɔtingit q̄ supfluitas ei⁹ remanēs que mundificata nō est q̄ ipsa post tēpus putrefit ⁊ putrefacta est necesse vt pp̄ter putredinē que ēt fit in carne ptes carnis rescidant̄ de nouo. Scđa causa quā ponit est. q: vr̄ aliqn̄ pp medicinam que fortiter exiccat humiditatē vlceris que ex pfundo veniebat: ⁊ mō non venit ⁊ ptes vlceris sunt quasi vnite q̄ vlcera sunt sanata: sicut accidit i fistulis. Sꝫ malitia que in carne vel mēbro fissa est vel remota non estimo remanet accidit postea q̄ pp aliquā leueꝫ causam ptes que pfecte vnite non erāt rescindunt̄. ⁊ redit ēt multiplicatio humiditatis: sicut pus que pp̄ter putrefactionē quā facit ptes abinuicē separat ⁊ distinguit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de vlceribus in quibus nascitur caro quedam sunt in quibus nascitur caro addita ⁊ quedam in quibus non nascitur illud: ⁊ illa in quibus generat̄ caro addita sunt illa in quibus fit festinatio nascentie carnis ante mundificationem: ⁊ illa in quibus non nascitur illud sunt illa in quibus non nascitur caro: nisi post mundificationem.

¶ Reddit causam pp̄ter quā in qbusdā vlcerib⁹ cum sunt in via ɔsolidationis generat̄ caro superflua ⁊ mala ex qua postea non accidit vera consolidatio sed mēdosa. In qbus aūt hoc non accidit. Et causa huius tota nō est alia nisi imperfecta mundificatio aut pfecta. In qb⁹. s. non fit pfecta mūdificatio putredis accidit q̄ materia putredis q̄ subijcitur generationi carnis non est nālis pfecte. vn̄ caro generata ab ipsa non est nālis: sed mala ⁊ supflua. Sed in qbus

fit pfecta mūdificatio accidit φ materia que subycit gñationi est bona τ mūda. vnde τ caro generata ab ipsa est bona τ naturalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum ergo prolongat̃ spacium vlceris τ corroditur τ putrefit τ destruitur de substantia eius res plurima: tūc non expectatur cōsolidatio eius nisi fm profundum. Et ꝓprie quando vlcus est antiquum retinens spacio anni: τ ꝓprie quādo ē disruptū τ incipit ex eo disruptio scilȝ fistula: τ antiquū necesse est vt educat os ex ossibus que eis sunt vicina.

¶ In pte ista reddit causam cuiusdā accñtis. qꝛ i mēbro remanet post pfectā ꝯsolidationē quorūdā vlceꝝ: puta quare post cōsolidationē quorūdā vlceꝝ remanet cicatrix cōcaua: τ duo facit. Primo ostēdit i qbꝰ vlceribꝰ hoc accidat. secūdo in spāli videt̃ expmere quedā ex illis vlceribus. zᵃ ibi. (Et vlcera qdē melācolica). In pma pte non vult aliō dicere Aui. nisi φ in vlceribꝰ que antiq̄ sunt in qbus ꝓpter antiqtatē ꝑuenit corruptio ad os: īmo corruptio ossis est causa antiquatōis ipsoꝝ cum talia vlcera consolidari non possint nisi auferat̃ aliqua pars ex osse. necesse ē vt ꝓpter ablationē ptis ossis postea fiat ꝯsolidatio fm cōcauitatē τ pfunditatē mēbri. Et ex hoc seqtur φ quāto pars ossis est maior que egredit̃ tāto cicatrix postea remanet magis cōcaua: q̄nto aūt minus ossis egredit̃ tanto cicatrix minus remanet cōcaua. Et idē dic̄ Hyp. in zᵃ pticula affoꝛismoꝝ. Uulnera quecūq3 annua fiunt necesse est os emittere τ cicatrices cōcauas fieri.

Sed aliquis dubitabit ꝓpter qd est necē: ꝓpter ablationē ossis fieri cicatricē cōcauā. nam aliqs dicet que nā poterit tantā carnē gñare que replebit locū ptis ossis deꝑditi. Nā nos videmus ad sensum φ aliq̄n in vlceribꝰ ī nascētia carnis generat̃ caro bona que supfluit ī q̄to: vn̄ est necesse diminuere eam vt cicatrix nō fiat altioꝛ cute. ḡ loco ossis deꝑditi multiplicari poterit tāta q̄ntitas carnis φ replebit̃ locus ille. Ite Gal. in tegni dic̄ φ loco ossis deꝑditi gñatur potius sarcoydes. Si ḡ loco pticule deꝑdite gñat̃ alia pticula: vr̄ φ nulla cōcauitas debeat fieri vl̄ debeat remanere. ¶ Dicendū est omissa causa quā alij solēt cōiter dicere que causa nulla est: qꝛ causa est hec ꝓpterea qꝛ q̄n aliq̄ particula ossis deꝑdit̃ iam labia vulneris icipiūt deꝓmi ad iferius: q̄n os est sustētamentū carnis τ cutis. Unde videmus ad sensum in vulnere cranei in quo amittit̃ aliq̄ particula cranei. qꝛ etiam dato φ fm medīū vlceris generet̃ τ augmētet̃ aliq̄n caro sup cutē. semꝑ remanent tñ deꝓssa iferius labia vulneris circūstātia que debēt vniri. vnde qꝛ iferius deꝓmunt̃ non pōt fieri consolidatio τ vnitio inter ea nisi fm concauitatē τ deꝓssionē. Et hec qdem maxime apparet q̄n pticula ossis que eleuat̃ est sensibilis q̄ntitatis. τ maxime hec contingūt quādo sic eleuat̃ particula φ os vsq3 ad ꝓfunduȝ eleuat̃ ita φ remanet pforatū ex pte vtraq3 sicut apparet in vulneribꝰ cranei q̄n ex ipsis auferi̅ aliqua particula ossis sic φ detegat̃ dura mater. tūc. n. ī eis maxie accidūt cicatrices ꝯcaue fieri. ꝯuenit ēt φ hec pfunditas τ ꝯcauitas in cicatrice plus apparet in pcessu post cōsolidationem q̄ in pmis. ꝓpterea qꝛ potius sarcoydes qui generat̃ in loco ossis deꝑditi tēpoꝛe pcedēte exiccat̃ cuȝ pmo esset mollis τ tener: fm qd̄ dicit Gal. in tegni. τ pro tāto: qꝛ iste potius tēpoꝛe ꝓcedēte exiccat̃: ad exiccationem aūt suam minuit̃ tumoꝛ. hinc est φ tūc manifestioꝛ apparet deꝓssio. τ ex his apparet subtiliter intuēti solutio ad predicta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vlcera quidem melancolica nō sanant̃ nisi ab eis auferat̃ tota coꝝ corruptio vsq3 ad carnem τ ossa sana.

¶ Quia ostēderat in gñali in qbꝰ vlceribꝰ post consolidationem pfectaȝ remanet cicatrix concaua. hic expmit aliq̄ in spāli ex illis vlceribꝰ. τ dic̄ φ vlcera melīca non sanant̃ τc. Aui. vult dicere φ vlcera melācolica vident̃ esse ex vlceribus talibus in qbus necesse est auferre pl̄imā subȝ3ita ēt φ auferat̃ particula ossis que est ibi corrupta vsq3quo perueniamus ad ossa sana. Et qꝛ aliter non sanant̃: adcirco in talibꝰ remanet post ꝯsolidationē cicatrix cōcaua τ deꝓssa. Intelligo aūt hic per vlcera melica non vlcera quecūq3 facta a melācolia. sed vlcera melācolica hic intelligunt̃ que carnem habēt scliroti3atā τ induratam vsq3 ad os. In talibus. n. vlceribus caro illa rectificari non pōt: īmo opȝ eā abscindere: sicut etiam q̄n labia vlceris sunt vehementer indurata opoꝛtet ex toto ea abscindere: ita etiam q̄n caro vsq3 ad os tota est sclyroti3ata opoꝛtet eam ex toto abscindere. τ qꝛ hoc non accidit fieri in carne vsq3 ad os q̄n etiaȝ in osse fit aliqua coꝛruptio qd̄ supponit̃ illi carni imediate pro tanto ēt auferre opoꝛtet ex illo quousq3 veniamus ad partem sanam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cause que cum accidunt coꝛrumpunt vlcera sunt debilitas virtutis membri: quare recipiunt omnem materiam: τ malitia complexionis membri: τ malitia eius quod aduenit ei de sanguine: aut in qualitate: aut in quantitate. In qualitate vero plurimum eius est propter maliciam complexionis epatis τ coloꝛ est in eo declinis ad albedinem plumbeam: aut citrinitatem: aut propter splenem τ est coloꝛ ad nigredinem τ alterationem declinis τ lentiginositatem: quare est cum eo malitia omnium humorum in coꝛpoꝛe. Et huiusmodi quidem preter hoc φ ex ipso non acquiritur quod conuertatur in carnem nocet per illud quod conuertitur ad ipsum de superfluitatibus. In quantitate vero quia additur aut diminuitur: quare non inuenitur cum quo caro vlceris generet̃. Et est vlcus clarꝝ mundū properans ad escaram: τ nascit̃ si est coꝛpus mundū pauci sanguinis.

¶ In parte ista postq̄ Aui. posuit diuersitates que fiūt ī vlceribus reddit causaȝ quorūdā accñtiū ꝯtingētiū in quibusdam illoꝝ. τ in his ipse ostēdit causas difficilis sanatōis vlcerum. τ reducit illas causas ad ordinē τ ad quorūdā summam: vt ostēdat in genere quot sunt cause vꝑlimū ꝓpter quas vlcera ꝓhibent̃ a consolidatione que difficilis sanationis existunt. Et diuidit̃ in duas. Primo ipse enumerat causas que sumuntur ex parte eoꝝ que sunt sicut ꝓhibitio consolidationis vlcerū quādo cōtingit φ ille cause coꝛrūpunt̃. secūdo cōnumerat causas que sumunt̃ ex parte mēbroꝝ vel accidentium que componunt̃ cum vlcere rōne quoꝝ prohibet̃ vlcus sanari. qꝛ sine curatione illoꝝ vlcus sanari non pōt. secūda ibi. (Aut est ꝓpter ostrocitatē que accidit). Circa pmā partem itellige φ lȝ distiguat debilitatem membri a mala complexione: tamē ista causa ad illaȝ reducit̃. ꝓpterea: qꝛ debilitas v̄tutis non nisi ex malitia complōnis accidit. Est tamē differētia quantuȝ ad hoc φ Aui. per debilitatē membri itelligit complōnē malam que est in mēbro ꝓpter quam debilitat̃ v̄tus expulsiua sic φ nullum superfluū ad ipsum trāsmissum pōt expellere:

Quare fiunt post ablationē ossis [illegible] [illegible] quia non [illegible] sufficiens ad generandum tantam quantitatem carnis [illegible] replere [illegible] illa [illegible]

sed quodcunq; recipit. per malitiã aũt complexionis intelligit malitiã complexionis sm ꝙ ex ipsa accidit virtutẽ attractiuam in membro debilitari. vnde nõ põt ex sanguine generare carnem bonam in vlcere. Sic ergo vtraq; istarum reducit ad eandẽ causam generalẽ: puta ad malitiã complexionis: ꝫ in speciali referat ad causam diuersam. Et propterea possimus dicere ꝙ cause difficilis sanationis vlcerum que sumunt rõne eoꝝ que faciunt ad consolidationẽ vlceris sunt in genere duo sm ꝙ duo concurrunt ad sanationem eoꝝ: vt puta complexio que est sicut agens cuꝫ sit instrumentũ virtutis. ⁊ sanguis qui est materia. Et ideo cause que sumant ex parte istoꝝ: aut erit mala complexio existens in mẽbro vlcerato: aut erit malitia sanguĩs qui peruenit ad membruꝫ. Sanguis autẽ peccare potest dupl'r. vel in quali vel in quãto. vtrũq; enim peccatũ ipedit consolidationem eius. Jd autem peccatuꝫ in quãto in genere est duplex: aut qꝛ superfluit: aut qꝛ est diminutus. vnde nõ est in vlcere materia ex qua gñet caro i ipsoꝝ: hoc est qđ vult dicere Aui. ꝫ ipe itermisceat alia vba que sunt manifesta. Jd aũt verbũ qđ subdit Aui. in ista particula circa fineꝫ. ⁊ est vlcus clarũ mundũ pparans escaram: ⁊ nascit si est corpus mundũ. debet sic exponi. vult enim dicere Aui. ꝙ qñ causa in phibitione consolidatõis vlceris est diminutio sanguinis qui ad vlcus pfluit. tu cum ignoras vtrũ corpus sit mundũ in se hñs paucũ sanguinẽ: tũc cognosces ex isto ꝙ videbis vlcus claꝝ: ⁊ mũdum. s. a virulẽtia ⁊ sordicie pparans ad cicatricẽ. qñ enim sic est: ⁊ tñ non ꝯsolidat non est alia causa: nisi qꝛ in corpore istius abũdat paucus sanguis ille tñ est bonus. qꝛ si ille esset malus sanguis iam pueniẽs ad vlcus generaret sordiciẽ aut virulentiã in ipso: vnde vlcus illud non esset claꝝ ⁊ mũduꝫ. ⁊ hoc est qđ vult dicere Aui. ⁊ mastica bene vba Aui. ⁊ non expectes ꝙ tibi vnumquodq; exponat. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Aut est propter ostracbositatem que accidit parieti eius ⁊ margini ipsius: aut propter dilatationem venarum que adueniunt ei: aut propter corruptionem eius incipientem versus tenebrositatem ⁊ viriditatem ⁊ nigredinem: aut propter membrum male complexionis quod vicinatur ei.

❡ Jn pte ista Aui. ponit causas alias difficilis sanationis vlceꝝ que sumunt rõne eoꝝ que ꝯiungunt cum vlcere phibentia sanationẽ eius: aut rõne pessimitatis ⁊ malignitatis vlceris. Et dicit. Aut ppter ostracbitatẽ. i. duritiẽ multam que parietẽ margĩs ipsius. i. in labijs ipsi⁹ vlceris ⁊ ptibus eius: aut ppter dilatationẽ venaꝝ. itellige de venis varicibus. Nam iste qñ dilatant in mẽbro vlcerato reddũt vlc⁹ difficilis sanationis. ppterea: qꝛ subministrãt mãm male qualitatis vlceri: aut ppter membruꝫ male complõnis: qđ vicinat ei: qꝛ ex isto submergit mala mã in mẽbro in quo ẽ vnde phibet ꝯsolidatio ei⁹. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et vlcera quidem praue curationis ⁊ eis similia sunt interficientia infantes non tolerãtes vehemẽtiam doloꝝ ⁊ vlcerũ: ⁊ difficultatẽ curationis eoꝝ ⁊ ipsoꝝ prauitatẽ.

❡ Jn parte ista postq; Aui. ostẽdit diuersitates ⁊ dñias que cadũt in vlcerib⁹ rõne eoꝝ que sunt cause sanationis eoꝝ: ⁊ rõne eoꝝ que componunt cũ eis: ⁊ rõne malignitatis eorum: ⁊ rõne mẽbroꝝ in qb⁹ accidũt. inuit diuersitatẽ q̃ cadit in vlcerib⁹ rõne q̃titatis eoꝝ. Vult. n. ostẽdere que inter vlcera rõne q̃titatis vlcerationis eoꝝ sunt peiora ceteris alijs parib⁹. ⁊ dicit ꝙ vlcera rotũda iter alia sunt peiora. qꝛ ista vlcera sunt difficilis ꝯsolidatõis. Et causa huius est. ppterea qꝛ cõsolidatio vlceris fit per vnitionẽ partium vel imediate vt in vulnere simplici. vel mediãte carne que regenerat iter duas ptes sicut in vulnere a quo caro est depdita. q̃to. s. ptes vulneris plus distãt abinuicẽ ⁊ elongant tãto iter eas põt fieri vnitio difficilius. Nũc aũt ptes vlceris rotũdi abiuicẽ plus elongant ⁊ distãt. ⁊ ppterea etiã maioris capacitatis ponit esse aliqđ corp⁹ in figura rotũda q̃ in alia figura: sicut declaratũ est in sciẽtia geometrie. ppter qđ difficilius est vniri ptes vlceris qđ est in figura rotũda: ppter maiorẽ q̃titatẽ distãtie que est inter causas q̃ iter ptes vlceris alterius figure. hec igit est causa: quare vlcera rotũda difficilis sanatõis existũt. Subdit aũt Aui. ⁊ sunt iterficiẽtia ifantes oio non tolerãtes dolorem eoꝝ. Causa aũt quare sunt plus iterficiẽtia ifantes est qꝛ corpa ifantiũ sunt resolubiliora q̃ corpa alioꝝ. vñ calor ⁊ spũs i eis ex modica causa resoluunt. Corpora. n. talia propter plurimã euaporationẽ que fit in eis ex seipsis resoluũt. ⁊ ppterea qꝛ resolubiliora sunt. non sic ꝯtinuũ dolorẽ tolerant istoꝝ vlcerũ: sicut alia corpora: ⁊ non tãto tpe tolerare possunt vt in eis tardet ꝯsolidatio: sicut sustinere possũt corpa qbus ex passione que in eis accidit ꝯtinua nõ sic accidit vtutẽ dissolui ⁊ deijci. Et hec ẽ causa quare hec vlcera sunt plus iterficiẽtia infantes. ⁊ hoc gñale est. n. ꝙ q̃tũcunq; vlcus magnũ fuerit rõne q̃titatis distãtie plus iterficit ifantes q̃ alios. ppterea qꝛ citius accidit talia corpora resolui q̃ alia. ⁊ hec est itentio Auicẽne.

❡ Canon curationis vlceꝝ. CAP. II.

Scias ꝙ omnia vlcera indigent exiccatione quadam preter facta ex attritione lacertorum ⁊ ipsorum contusione Jsta enim indigent in primis vt mollificentur ⁊ humectentur. Et cum hoc: quia indigent vlcera in dominatione dispositionum exiccatione indigent quãdoq; dispositionibus alijs mũdificationis ⁊ abstersionis ⁊ alioꝝ cõsequentib⁹ vlcera p̃ter ipsa vlcera.

❡ Jn pcedẽti caplo Aui. ostẽdit diuersitates ⁊ differentias que cadũt in vlcerib⁹ rõne eoꝝ que possunt ꝯiungi cum vlcere a qbus sumit alia itentio curatiua q̃ sit illa que sumitur ab ipso vlcere vnde solutio cõtinui solũ est. Jn ista parte Aui. vult ostendere modũ curationis vlceꝝ sm omnes illas diuersitates ⁊ differẽtias. Et diuidit ista pars i duas. Primo ostendit modũ curationis istoꝝ vlceꝝ. secũdo docet modum curationis quorũdã accidentiũ sequentiũ ad vlcera: vt puta modũ curatõis disruptionis que accidit in vlcerib⁹ cum vident cõsolidata. ⁊ docet etiã moduꝫ curationis vestigioꝝ que in mẽbro remanẽt post consolidationem vlcerũ. secũda ibi. (Curatio post eoꝝ disruptionem) Prima in duas. pmo ponit canones generales curationis sm pdictas diuersitates vlceꝝ. secũdo docet modũ curationis eoꝝ in speciali sꝫ istas diuersitates. secũda ibi. (Necessarium est vt in eis administrent medicine). Prima in duas. pmo ponit canones generales modi curationis predictoꝝ vlceꝝ. secũdo dat quedã canonẽ generalẽ per quẽ docet cognoscere in quolibet vlcere cõuenientiã medicaminis qđ approximat vlceri ⁊ incõuenientiã ipsius. secũda ibi. (Et oꝫ vt audias sermonẽ cõmunẽ ⁊ est ꝙ de illis) Prima i duas. Primo ponit canones generales modi curationis pdictoꝝ vlcerum: quantũ ad ea que cõueniũt curationi corporis. secũdo ponit quosdã canones generales in predictis quantũ ad ea que debẽt caueri ⁊ phiberi in curatione eoꝝ. secũda ibi. (Et de illis que recta sunt in curatione vlcerum) Prima in duas. pmo ponit canones cura-

tionis vlcerum secundum quod idicatio curatiua sumitur ab esse vlceris et ab esse eorum que componuntur cum vlcere que faciunt vlcera difficilis sanationis. secundo in generali aliquid innuit de modo curationis eorum secundum quod indicatio curatiua sumitur a diuersitate membrorum in quibus sunt vlcera. 2ª ibi (Et cum ibi non est nisi vlcus tunc opus vt alleuietur) Prima in duas. primo ponit illos canones modi curationis vlcera predictorum. 2º ponit quosdam canones generales per quos docet rectificare modum et vsum approximationis medicaminum que administrantur in vlceribus. 2ª ibi. (Et medicamen quidem vnum secundum quedam corpora etc.) Prima in duas. primo ponit quendam canonem generalem in quo ostenditur que idicatio curatiua sumitur ab vlceribus et ratione vlceris vt est vlcus. et ratione eorum que componuntur cum vlcere quam aliud idicant ab esse vlceris. secundo ponit canones generales curationis vlcerum vt diuersificantur ratione diuersorum que considerantur in vlceribus que cum ipsis possunt componi prohibentia sanationem eorum. 2ª ibi. (Et quanto vlcus plus est maius) Dicit ergo in prima parte. Scias quod omnia vlcera. ¶ Iuxta quod est intelligendum quod in istis verbis vult Auicenna insinuare qualiter idicatio curatiua generalis sumatur ab vlcere ratione essentie vlceris: secundum quod ex illa idicatione curatiua cognoscimus virtutem medicaminum que administrari debent in vlceribus. 2º quia cum vlcere accidit quedam componi que prohibent sanationem eius vult in genere insinuare qualis modus idicationis curandi sumitur ab eis. primum quidem insinuat cum dicit. (Scias quod omnia vulnera) secundum Aui. insinuat cum dicit (preter facta) ¶ Circa primum est intelligendum: quod Auicenna insinuat quod medicamina que conueniunt vlceri: vnde vlcus est debent esse exiccatiua. Et ratio istius est. quia in omni vlcere vt declaratur in 3º de igenio sani. propter debilitatem partis aggregatur humiditas superflua remolliens substantiam partis et ipsam putrefaciens. et ideo in omni vlcere coniungitur aliquid: quod si non remoueatur prohibetur consolidatio eius. Et quia hoc est aliquod humidum superfluum. idcirco omne vlcus inquantum vlcus est idiget administratione medicaminum exiccantium. Et ex his manifestantur duo. vnum est quod exiccatio non est idicatio curatiua que directe sumatur ab esse vlceris: vnde vlcus. Nam vlcus ratione sue essentie cum sit quedam dispositio solutionis continui. et solutio continui primo idiget vnitione et consolidatione: vlcus vnde vlcus est ratione sue essentie vnitionem et consolidationem partium idicat. sed exiccatio est idicatio generalis curatiua que sumitur ab esse vlceris idirecte. quia est idicatio que sumitur ab eo quod generaliter cum omni vlcere coniungitur vel est aptum coniungi quod sanationem prohibet: quod. s. est humiditas superflua. et quia vnitio partium et regeneratio carnis non est opus medicaminis. sed est opus secundum a natura mediante virtute naturali ipsius. vt dicitur 3º de igenio. sed exiccatio et remotio illius humiditatis superflue perficitur mediante medicina. hinc est quod auctores loquentes de prima itentione curatiua que habetur in vlcere ex qua itentione sumitur idicatio de administratione medicaminum. dicunt quod prima itentio curatiua in vlcere est exiccatio non curantes facere mentionem de itetione 2ª. quia illa non perficitur medicina sed natura. ¶ Secundo ex dictis est manifestum quod illud ratione cuius idicatur quod in omni vlcere inquantum est vlcus competit exiccatio non est mala complexio humida: quia illo modo quelibet solutio continui esset composita et nulla esset simplex: sed est superfluitas que de necessitate generatur in parte que habet rationem cause prohibentis consolidationem eius ratione cuius idicatur quod competat exiccatio.

Sed tunc aliquis dicet quare Aui. non dixit sic. Omnia vlcera idigent exiccatione quadam et abstersione quadam. nam declaratum est tertio de igenio. quod in omni vlcere est aptitudo generationis duplicis superfluitatis. quarum vna est subtilis: alia est grossa. subtilis idiget exiccatione: grossa vero abstersione. ¶ Dicendum est quod propter duplicem causam non dixit de abstersione: sed solum de exiccatione. Nam hic loquebatur de itentione generali que sumitur ab vlcere inquantum vlcus est solutio continui quedam. Nunc autem exiccatio est quedam itentio magis generalis quam abstersio. licet. n. generetur ibi illa duplex magis generalis quam duplex superfluitas inquantum vnaqueque quedam humiditas superflua est: idicat debere exiccari. sed abstersionem non indicat debere fieri nisi illarum altera que est grossa adherens. ergo si exiccatio est in itentione curatiua communior: et hic loquebatur de itetione communi idcirco de abstersione mentionem non fecit. Secunda causa est. quia vt dictum est hic loquitur de itentione curatiua que sumitur ab vlcere inquantum solutio continui quedam est in qua itentione debet esse conueniens omnis solutio continui siue sit vulnus siue vlcus. siue sit cum deperditione siue absque deperditione partis: nunc autem exiccatio est itentio curatiua in qua conuenit omnis solutio continui: quia cuilibet debetur exiccatio. Sed abstersio non est idicatio curatiua in qua conueniat quelibet itentio curatiua: quia solum in illis conuenit in quibus accidit saniem generari. vnde in vulnere simplici a quo nulla facta est deperditio partis: et nondum facta est generatio saniei non conuenit abstersio sicut apparuit supra in capitulo de vulneribus. ¶ Et si dicatur immo conuenit sibi abstersio. quia id dictum Galieni in tertio de igenio. videtur applicari ad omnem solutionem continui. ¶ Dicendum quod illud dictum Galieni debet sic itelligi quod in omni solutione continui est aptitudo vt in illa duplex superfluitas generetur. non tamen accidit semper ipsam generari. Nam in illis in quibus propter subitam exiccationem et bonitatem carnis accidit quod vnitio labiorum fit subito: quia non generatur superfluitas grossa que putrefaciat vulnus. quia prius fit consolidatio quam ibi aggregetur illa superfluitas grossa. Sed si non accidit quod in eis non fiat subita exiccatio et vnitio labiorum: tunc bene generatur ibi illa superfluitas ratione cuius postea idigemus medicamine abstersiuo. et propterea in omni solutione continui: a qua facta est deperditio carnis sensibilis. quia in tali non potest fieri subita vnitio. quia idigemus in ea regeneratione carnis accidit saniem generari et putredinem ratione cuius idigemus medicamine abstersiuo. Sed in illis in quibus non est facta deperditio aliqua. quia non debet fieri regeneratio aliqua possunt partes vulneris subito vniri. Unde potest fieri consolidatio antequam sanies generetur propter quod non idigemus ibi medicamine abstersiuo: sed tantum exiccatiuo. ¶ Et propterea solutio continui vnde solutio continui est solum idicat quod exiccatio debet fieri. non autem de intentione generali indicat quod debeat fieri abstersio. Et ideo licet in omni vlcere sanies generetur quantum est ex hoc competit abstersio: et non solum exiccatio sicut postea dicetur: quia tamen hic loquitur de itentione curatiua generali que sumitur ab vlcere vt solutio continui est. Idcirco mentionem fecit solum de exiccatione et non de abstersione dicens. Scias quod omnia vlcera idigent exiccatione quadam. ¶ Secundo est itelligendum quod Aui. dixit signanter quedam vt ostenderet quod omnia vlcera: licet inquantum sunt quedam solutio continui idigeant exiccatione: tamen ista exiccatio non est fienda equaliter in quolibet vlcere. Et ista diuersitas in exiccatione potest esse ex parte vlcerum secundum quod inter se diuersificantur: et ex parte corporum et membrorum in quibus fiunt. Ex parte quidem vlcerum secundum quod diuersificantur inter se. quia quedam vlcera idigent exiccatione multa sicut sunt illa in quibus aggregatur multa humiditas: quedam autem modica sicut vlcera in quibus modica aggregatur. Ex parte autem corporis et membrorum. Nam in quibusdam corporibus idigemus plus exiccare sicut in corporibus duris et siccis. In quibusdam autem minus: sicut in corporibus mollibus et humidis. Et eodem modo de membris est sicut hec omnia declarabuntur inferius. quare ergo non omnia idigent exiccatione equali pro tanto dixit quedam. ¶ Circa secundum quod ipse insinuat: vtputa quia insinuat quod cum in vlceribus accidat quedam componi que idicant aliam itentionem curatiuam quam sit illa que sumitur ab esse vlceris ostendit qualis modus idicationis curatiue sumatur ab aliis. ¶ Intelligendum quod duorum

modorum in genere sunt illa que componuntur cum vlcere a quibus sumitur alia indicatio curatiua quam sit illa que sumitur ab vlcere: quedam enim sunt que componuntur cum vlcere a quibus sumitur alia indicatio curatiua quam sit illa que sumitur ab esse vlceris quae non solum est diuersa ab illa: sed est sibi contraria. Nam sicut vlcus indicat quod debeat fieri exiccatio ita illa dispositio indicat ex parte sui quod debeant administrari mollitiua et humectatiua sicut est in vlcere quod est cum contusione. nam vlcus indicat exiccationem. sed contusio indicat debere administrari mollitiua et humectatiua. et hoc propter duplicem causam. vna est: quia in talibus vlceribus est caro contusa. et id quod contusum est necesse est putrefieri et in saniem conuerti. vt dicitur 4° de ingenio. generatio autem putrefactionis et saniationis per calida fit humida et mollitiua. Secunda causa est. quia illa que mollificant et humectant sunt maxime sedatiua doloris et resolutiua humoris constricti in loco. hoc autem maxime oportet attendere in contusione et attritione vt habitum fuit supra in capitulo contusionis et attritionis. Quapropter in vlcere contusiuo est aliquid adiunctum cum vlcere quod indicat aliud ab eo quam facit vlcus: et sicut est in vlcere contusiuo ita est etiam in quibusdam alijs vlceribus: et sicut quando iungitur mala complexio cum vlcere. et sicut etiam quando coniungitur apostema cum vlcere aut veniens dolor. omnia enim hec indicant contrarium debere fieri ei quod indicat vlcus sicut apparebit inferius. Et in talibus quidem vlceribus in modo medicationis id obseruari oportet: cum vlcus non possit curari sine curatione illorum imo quod prius debent illa curari: deinde vlcus. sic tamen in cura oportet procedere vt quando curamus illa omnino non habeamus negligentiam vlceris si possimus. Unde Auicenna inferius dicit. Et cura quodcunque apostema fuerit cum obseruatione vlceris. et propterea mollitiua que administrantur in talibus debent esse minus mollitiua quam possimus. Et propterea cyrugici talia ex quibus fit emplastrum mollitiuum quod vlceri oportet administrari faciunt decoqui non in aqua pura: sed in aqua mellita vel lixiuio vt ex hoc ista aliquam virtutem acquirant: propter quam conueniant modo aliquo vlceri: et non omnino noceant sibi: et ista que sic componuntur cum vlcere et modum indicationis curatiue que ab eis sumitur Auicenna insinuat cum dixit. propterea facta ex attritione lacertorum. alia autem sunt que componuntur cum vlcere a quibus sumitur indicatio alia quam sit illa que sumitur ab esse vlceris vnde vlcus est. illa tamen indicatio non est contraria indicationi vlceris sicut est in vlcere sordido in quo ratione sordiciei indicatur quod veniens debeat fieri abstersio sicut est etiam in vlcere in quo est mala complexio calida in quo ratione caliditatis indicatur quod debeat fieri infrigidatio. et simili modo est in alijs multis que sequuntur vlcera que indicant aliud debere in curatione fieri quam indicet solum vlcus: et ista que sic componuntur cum vlcere et modum indicationis curatiue que sumitur ab eis Galenus indicat cum dicit. Et indiget quandoque dispositionibus alijs etc. ¶ Sed aduertendum est circa ista quod istorum que sic componuntur cum vlcere que diuersum indicant: non tamen contrarium ei quod indicat vlcus. quedam sunt quorum curatio simul potest fieri cum curatione vlceris. et tunc idem medicamen habens diuersas virtutes curat vtrunque: sicut vlcus habens malam complexionem calidam medicamen frigidum et siccum confert et male complexioni et vlceri. Quedam que prius oportet omnino remoueri cum medicaminibus proprijs: deinde vlcus curare: sicut si ad vlcus sit fluxus humorum malorum prius oportet illos abscidere per euacuationem: et alia: deinde vlcus curare et exempla omnium istorum apparebunt inferius. ¶ His ergo preintellectis facile est intelligere quod Auicenna dicit et que etiam in toto capitulo intendit quantum ad primam partem corporis. Dicit ergo. Scias etc. Et cum hoc indigent vlcera in dominantiori quidem dispositionum exiccatione. Istud verbum potest dupliciter exponi. vno modo vt referatur ad vlcera contusiua de quibus fecit sermonem. et tunc erit sensus quod ista vlcera contusiua: licet indigeant mollificari et humectari: tamen ista quantum ad maiorem partem et dispositionem indigent exiccatione. Nam solum ista indigent humectari in principio et tamen quod recedat caro contusa et mitigetur dolor. postquam autem recessit caro contusa semper indiget administratione exiccatiuum vsque ad finem consolidationis. et ideo etiam in istis est verum quod vlcera indigent exiccatione. Uel potest exponi vt referatur ad sequentia. et tunc erit sensus quod vlcera secundum primas dispositiones etiam que componuntur cum eis exceptis paucis indigent exiccatione. et cum exiccatione adhuc indigent alijs dispositionibus et intentionibus curatiuis: sicut mundificatione abstersione. et aliorum contrarijs vlcera preter ipsa vlcera. et indigent etiam alijs dispositionibus curatiuis que sumuntur ab his que consequuntur vlcera que dispositiones curatiue sunt preter ipsa vlcera. i. sunt alia que dispositiones curatiue sunt preter ipsa vlcera. i. sunt alia ab eis que indicant vlcera vnde vlcera sunt: sicut indigemus in vulneribus aliquando remouere malam complexionem: aliquando malam carnem: et similia de quibus postea apparebit. et iste modus exponendi est etiam verus. quia vt in pluribus vlceribus cum quibus componuntur alie dispositiones dato quod ratione illarum dispositionum indicaret aliud administrari debere quam indicet vlcus: tamen indiget adhuc quod illa que administrantur sint desiccatiue virtutis que indicant vlcus in quantum vlcus est: sicut apparet satis considerando dispositiones singulas que componuntur de quibus faciet mentionem. quia in pluribus etiam illarum competit medicamen exiccans. ¶ Sed aliquis dicet quomodo dicit Auicenna quod vlcera indigent quandoque dispositionibus alijs: sicut mundificatione et abstersione: imo semper hoc indiget. s. abstersione: quia in vlcere ratione saniei semper indiget vt medicamen sit abstergens. ¶ Et dicendum est dupliciter. vno modo quod dixit quandoque referendo hoc ad intentionem communem que habetur in vlcere. vnde vlcus solum quedam intentione communem que habetur in vlcere. vnde vlcus solum quedam intentione est loquendo solum de intentione que sumitur solum ab vlcere. vnde solo continuitatis quedam specialis est: quia hoc modo non indicatur quod debeat fieri abstersio. quia solo continuitatis vt solo continuitatis est hoc non semper indicat. Sed indicat istud quandoque: puta quando cum ipsa coniungitur sanies ratione cuius indiget fieri abstersio: sicut dictum est. Unde licet vlcus ratione qua differt a vulnere semper indigeat abstersione. ratione tamen que solo continuitatis que dam est non semper hoc indicat. ¶ Uel dicitur aliter quod hic non loquitur Auicenna de abstersione quacunque: quia non loquitur de abstersione que conuenit in vlcere ratione humiditatis grosse que necessario in vlcere generatur. Sed loquitur hic de abstersione que conuenit in vlcere quando cum ipso coniungitur sordes grossa que non necessario in vulnere generatur. sed propter aliquod accidens malum adueniens vlceri quod constituit ipsum vlcus humidum. vnde licet abstersio conueniat in genere omni vlceri: tamen hoc modo abstersione non semper indiget vlcus sicut exiccatione: sed hoc indiget precipue cum est vlcus sordidum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quanto plus est vlcus maius et profundius indiget exiccatione vehementiore et vt aggregentur labia eius vehementiori perscrutatione. et fortasse est tibi necessarium suere ea. Et considera ex dispositionibus necessitatis ad perscrutandum in illo et eis similibus illud quod diximus in capitulo vulnerum.

¶ In parte ista ostenso in quodam generali qualis indicatio sumatur ab vlcere vnde vlcus est: et qualis indicatio in genere sumatur ab his que componuntur cum vlcere que indicant diuersum ab eo quod indicat vlcus. ponit canones generales curationis vt diuersificatur ratione diuersorum que variantur in vlceribus a quibus sumitur diuersa indicatio curatiua. Et diuiditur ista pars in duas. Primo ponit canonem generalem in quo ostenditur generaliter modus curationis vlcerum vt habent cancrenas in membris absque alia malitia speciali. s. quod vlcera habent profunditatem in membro. et in hoc ostenditur modus curationis vlcerum que habent molestiam ratione quantitatis eorum. 2° tradit canones generales in quibus ostenditur modus curationis vlcerum ratione eorum que possunt componi cum vlcere que prohibent sanationem vlceris. 2° ibi. (Si non est posse vt prohibeas etc.). Prima in duas. Primo facit quod dictum est. 2° quia curatio istorum vlcerum dependet ex modo ligature conuenienti ostendit propter quas causas vlcera indigent ligatura et diuerso modo ligature penes illas causas. 2° ibi. (Et scias quod vlcera indigent ligaturis) Prima in duas. Primo ponit modum illum in generali curationis talium vlcerum in quo ostendit qualia medicamina sunt conuenientia eis quantum ad

virtutem eo℞.secūdo ostēdit qualia sunt eis conuenientia q̄tū ad modū sube eo℞:ꝛ qñ oꝫ approximari talib⁹ vlceribus.ꝛ ibi.¶ Et scias q̄ vlcera fortasse ꝛc̄.) Dicit ergo pmo. Et q̄to vlcus ꝛc̄.idiget exiccatōe vehemētiori.ꝛ rō ppterea.q: q̄to vlcus pfundius ꝛ maius est tāto plus humiditas ibi supflue aggregat̄ rōne cui⁹ idiget maiori exiccatōe ꝛ vt aggregent̄ labia ei⁹ venieti pscrutatione.i.ꝛ idigēt vt ptes ɔducant̄ adinuicē maiori igenio.Et rō q: cū sit pfundū vlcus oꝫ q̄ si debeat pfecte fieri sanatio siue vnitio vt fiat vnitio ptium vsq; ad pfundū.hoc aūt fieri nō pōt nisi cum aliquo bñ aggregāte labia adiuicē:vt cū ligatiōe que bñ vniat.ꝛ aliqñ oꝫ facere vt ipse subdit ēt sili modo qñ vlcus ē magnū ꝛ ptes abiuicē distāt magis:ppter qō ē difficilius ea ɔducere sil.vnde idigēt vnienti pscrutatōe:ad hoc vt adiuicē bñ vniant̄.ꝛ q: ad hoc nō sufficit solū modus ligature aliqñ.iō subdit.Et fortasse est tibi necessariū suere ea:ad hoc vt labia aggregent̄ adiuicē ꝛ pmaneāt aggregata.¶ Sed tu dices qd est hoc qō ponit Auic.hic.q: videt̄ ponere curā isto℞ ac si cēnt vulnera simplicia.nam vnitio labio℞ ꝛ sutura cōpetit vulneri simplici a quo nō est facta dependitio carnis neq; dum facta est gñatio saniei in vlcere aut facta ē depditio partis ꝛ etiā gñatio saniei.¶ Dicēdū est ad hoc q̄ id qō dicit hic Aui.est cōmune ad vulnera et vlcera.Nam ostēdit in cōmuni solū modū curatōis q ɔuenit vlceri rōne qua magnū est ꝛ pfundū in membro absq; alio modo malicie spāli.¶ Nūc aūt ex quo pfundū ꝛ magnum est nō iudicat̄ nisi q̄ medicia exiccās sit vehementius exiccās.ꝛ q̄ sit potis illa aggregatio labio℞ cū maiori igenio q̄ si nō cēt magnū ꝛ pfundū.ꝛ ppterea in vlcerib⁹ simplicib⁹ qb⁹ nō est alia itentio hoc simplr obseruamus ꝛ nihil aliud sic appuit supra in caplo de curatōe vulne℞ sermone vlī.Sed in vlcerib⁹ i qb⁹ facta est aggregatio saniei obseruam⁹ hoc:ꝛ q̄to sunt pfundiora tāto magis administramus medicinā exiccatiuā:ꝛ obseruamus ēt hoc qñ sūt mūdificata ꝛ nitimur ad cōsolidationē eo℞ q̄ cum mō ligature aggregamus ptes eo℞ vehemētius q̄ possum⁹ vsq; ad pfundū vt citius fiat ɔsolidatio:imo in talib⁹ cauernis ꝛ abscōsionib⁹ cyrugici edocti qñ vident eas mūdificatas pfecte nō apponūt tētas amplius iterius.Sꝫ cū modo ligature aggregāt ptes adiuicē.ꝛ tūc quasi subito accidit aggregatio ipso℞ ꝛ ɔsolidatio.q: si iponeret̄ tenta accideret valde plōgari ɔsolidationē eo℞.Et rō quare hoc facimus in talib⁹ vlcerib⁹ est.q: in talib⁹ vlcerib⁹ pcipue fꝫ pfundū facta est modica depditio carnis:vñ partes fꝫ pfundū qñ non est ibi supflua humiditas ipediēs pñt adinuicē aggregari absq; generatione carnis sensibilr iter eas:de sutura aūt nunq̄ obseruamus in eis.Et certe dicēdū est q̄ raro suturā in eis obseruamus.Sed tūc obseruaremus qñ hoc vlcus pfundum non esset multū distās a natura vulneris simplicis.tūc.n.non exñte supflua humiditate in tali vlcere:q: exiccata est vnimus ptes eius adiuicē ꝛ suimus ac si esset vulnus simplex.Et tūc cyrugici hoc obseruāt:q: scarificāt labia eius de nouo vt egrediat̄ sanguis ab eis vt cū illo sanguine exñte iter labia accidat ɔsolidationē fieri sic fit in vulnerib⁹ simplicib⁹.tñ hec suitio raro in eis fit.Naꝫ ppter humiditates que aggregant̄ i hoc vlcere vtplim est q̄ ppter suitionē non pōt fieri subita vnitio sicut fit i vulnere simplici.ꝛ non facta subita vnitione necesse est suitionem disrūpi.q: ergo hoc raro facimus.Idcirco Aui.dixit fortasse.Et dixit etiam subdēs.Et considera de dispositione necessitatis ad pfundandū.in illo ꝛ silibus.i.considera bene qñ vides hoc esse necessariū ꝛ cum suitione ꝛ cū modo etiam ligature tu possis hoc agere.Quoniaꝫ non semp hoc ē possibile:sed solūꝫ qñ dictū est.ꝛ illud qō diximus in caplo vulnerū.i.ꝛ modum suitionis:ꝛ talia faciūt ad icarnationem labio℞ considera ex his que diximus i caplo de vulnerib⁹:q: ibi dcm̄ est de his sufficiēter:quia hic modus curationis proprius magis pertinet vulnerib⁹ q̄ vlcerib⁹.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias q̄ vlcera fortasse indigent in curationibus suis administratione medicinarum quaruꝫ quedam sunt currentes penetrantes ꝛ que injciuntur pfundantes:ꝛ tūc necessariuꝫ est vt sint vnguēta ꝛ eis similia:quare oportet tūc vt sit illud quod apparet humiduꝫ:ꝛ quod occultum est siccum:ꝛ proprie in illis que sunt ad fistulam opꝫ vt sit siccitas orificio℞ eius vincēs humiditatem substantie eius vehementer.Et est quidem quādoq; necessariū vt earum medicine permisceantur cum eo quod currit vt fiant viscose adherentes.Scias ergo illud iterum in eis.

¶ In pte ista ostēdit qualia medicamīa sunt ɔueniētia pdictis vlcerib⁹ fm substantiā in medicamib⁹ que admistrantur iterius:ꝛ quādo ipsa idigemus administrare iterius q̄ etiam in medicamib⁹ que admistrant̄ exterius super orificium vulneris.Dicit ergo.Et scias q̄ vlcera ꝛc̄.Ulcera q̄dem que his idigent sunt vlcera pfunda in qbus non pōt fieri exiccatio humiditatis supflue fm pfundum nisi injciant̄ medicie vsq; ad pfundum.hoc aūt fieri non pōt nisi sint i suba liqda ꝛ penetratiua.ꝛ tūc necessariū ē vt sint vnguēta.q: vnguēta ppter molliciem pōt ex eis iungi tēta:ꝛ sic imitti vsq; ad pfūdū i eis ꝛ silia:sicut lotiones facte ex aqs in qbus decoquunt̄ medicie ɔueniētes talib⁹ vlcerib⁹ que loture postea injciant̄ iterius in vlcere.quare oportet .s.vt tūc sit illud qō apparet humidum ꝛ qō occultū sit siccum.i.ꝛ tūc necessariū est in talib⁹ medicis illud qō est apparens in eis sit in substātia ipsa humida cum debeāt esse liqde currētes:ꝛ qō occultū est in eis.i.v̄tus earuꝫ sit sicca vnde lꝫ ista medicia fm substantiā sit humida:tñ fꝫ v̄tutē debet esse multū exiccatiua.id vult dicere Aui.Et oportet vt sit siccitas orificio℞ vincēs humiditatē substantie eius vehemēter.hoc vult dicere Aui.qō oportet q̄ medicamē qō admistrat̄ in talib⁹ fm orificiū vlceris sit substātie valde sicce.qō aūt admistrat̄ in pfundum sit magis humidū vt possit.s.penetrare vsq; ad pfundū.s.per orificiū strictū.ꝛ hoc est qō vult dicere Aui.cum dicit.Et oportꝫ vt sit siccitas orificio℞.s.medicamīs qō admistrat̄ sup orificiū ei⁹ vincēs humiditatē substātie eius.i.substantie medicamīs eius qō admistrat̄ itus in ɔcauo ꝛ pfundo vehementer.i.valde.Et ex hoc apparet q̄ istud dcm̄ refert̄ ad substātiaꝫ medicamīs.quantū.n.ad hoc medicamīa que admistrantur in pfando debent esse plus humida. Sed referendo hoc ad virtutem medicine que admistrat̄ in pfundo debet tūc medicina esse magis exiccans vt dictum est prius. Et subdit postea.Et est q̄dē qñq; necessariū vt eo℞ medicamina misceant̄ cum eo qō currit ꝛc̄.hoc est dicere q̄ ēt in talib⁹ vlceribus medicia dure substātie ꝛ sicce sicut sūt pulueres necessariū est vt misceant̄ cum aliquo humido. vtputa cum aliquo oleo ꝛ cum cera vt fiāt viscosa adherētia.ꝛ hoc est vt plus possit v̄tus ea℞ pmanere et pfundari in mēbro vel in loco.Et per hoc Aui.vult dicere q̄ quādo tu non admistras in talib⁹ medicis in substātia liqda itus. q: admistras solum ea extra supra orificiū:tamē adhuc in talibus est necessitas vt medicine substātie sicce pmisceātur cum aliquo liqdo vt saltem fiant viscose adherētes in loco.Uerum q̄ illud dictum posset esse dcm̄ generale ad medicamina que administrant̄ in quocūq; vlcere.Quia

nō quō qñ vlq pfundū ē mundificatum nō oportet amplius apponere tentā interius eo q: plongaret cura:sed fiat cū modo ligature.

hoc etiam in alijs vlceribus: quãq̃ est necessarium facere in medicis eorũ. tñ q: hoc maxime adaptat̃ talibꝰ vlceribus. ideo maxime refert̃ hoc dictũ ad vlcera de q̃bus fecit mẽtionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias ꝙ vlcera indigent ligaturis ⁊ strictura propter tres modos. Quorum vnus est vt currat sordicies: quare oportet vt sit fortitudo stricture eius apud eius orificium vt ipsius expressio bona fiat. Et secũdus est vt seruetur medicamen incarnatiuum super vlcus ⁊ non indiget strictura vehementi. Et tertius est ad incarnationem labiorũ: ⁊ oportet vt non sit strictura in ipso mollis apud duo labia: immo cõplicata complicatione vehementi: ⁊ non oportet vt cum ligatura perueniatur ad lesionẽ: ita vt apostemet̃. Et opꝫ vt sit adiuuans in ꝓhibẽdo apostema: qm̃ non est possibile cum apostemare vt curet̃ vlcus.

¶ In pte ista: q: modus ligature est vnꝰ ex modis curatõis ꝓdictorũ vlcerũ. grã huius oñdit ꝓpter q̃s causas fit ligatura in vlceribꝰ. ⁊ ꝓpter q̃s ĩtẽtiones. ⁊ pꝫ qđ dic̃. q: ẽt de mõ ligature dcm̃ fuit supra in caꝰ de vlceribꝰ. Et oꝫ vt sit ligatura: q: dixerat ꝙ ligatura que fit ad ĩcarnãdũ non oꝫ eẽ mollis apud duo labia: ĩmo cõplicata vt melius extendat vnũ labiũ v̄sus alterũ: ⁊ ipsa vniat ⁊ in vnũ ꝯducat: modificat istud dcm̃. ⁊ pꝫ qđ dic̃. Et pro sed. sꝫ oꝫ vt sit supple medicus adiuuãs in ꝓhibẽdo apostema. vel vt sit supple modus ligature adiuuãs in ꝓhibẽdo apostema: ⁊ nõ sit attrahens apostema. ⁊ hoc q̃dẽ fac̃ modus ligature talis: qñ ita fit ꝙ est potẽs exp̃mere humiditates a loco vulneris versus alias ptes. ⁊ non sit cum hoc ita fortis vt dolorẽ faciat ꝓpter qđ generet̃ apostema in loco: qm̃ non est poss̃e vt cũ apate curet̃ vlcus. ⁊ ratio est ꝓpter dolorẽ qui in ipso ꝯiungit̃ qui ĩpedit actionẽ oĩum v̄tutũ: ⁊ ꝓpter maliciã complexionis que est in ipso: rõne cuiꝰ vtꝰ nõ põt opari actionẽ naturalem mediãte qua fit vlceris ꝯsolidatio.

¶ Et si non est tibi possibile vt prohibeas ⁊ apparet apostema: tunc occupatus sis cum apostemare ⁊ cura eius quodcũq; apostema fuerit cum obseruatione ipsius vlceris vsquequo separaueris ex curatione apostematis: ⁊ tunc remanebit sola obseruatio vlceris. Et similiter quãdo corrumpitur quod est in circuitu vlceris ⁊ viridescit ⁊ nigrescit cura illud cum scarpellatione ⁊ extractiõe sanguinis: ⁊ si etiam cũ ventosis: deinde adhere ei spongiam siccaꝫ postea medicinas exiccantes. Et cum separatur vlcus: aut inuenis vlcus purum: tunc oportet vt obserues in primis an ex corpore aliquid ad vlcus effundatur aut non effundatur: immo iã sit abscissum. Et si nihil effundatur ad ipsuꝫ sit intentio tua in medicando ipsum: ⁊ si aliquid effundatur ad ipsuꝫ sis sollicitus in eo quod ad ipsum effunditur ex flobotomia: aut solutione ventris aut vomitu: quoniã vomitus quãdoq; confert etiam in hoc. ⁊ Hypoc. testificatur de eo: ⁊ in vlceribus fuerint frusta ossium: ⁊ pãniculi aut alia nõ ꝓperes in extrahẽdo ea: sed fac illud qđ diximus in ca. ossium.

¶ Cum dedit canonem generalẽ modi curationis vlceruꝫ vt vlcera profundant̃ ⁊ fiunt cauerne in membris dat canones generales modi curationis aliarum dispositionum que cum vlcere coniungunt̃: ⁊ posset diuidi in tot partes quot sunt dispositiones quas exp̃mit que cum vlcere coniungunt̃: quarum dat canones generales curationis. subintelligens in hoc modum etiam generalẽ omnium aliarũ dispositionum quas non exp̃mit: tamen artificialius diuidendo possumus dicere ꝙ ista pars diuidit̃ in tres. In prima parte ponit moduꝫ generalem curationis quarũdam dispositionum que cum vlcere generant̃ vel coniungunt̃ sine quarũ curatione vlcus curari non põt. in secũda parte in generali ponit canonem generalẽ omniũ talium dispositionum que cum vlcere coniunguntur. ⁊ reddunt ipsum difficilioris sanationis. in tertia parte adhuc illum moduꝫ generalem specificat in q̃busdam dispositionibus que possunt coniungi cum vlcere ⁊ prohibent sanationẽ eius. secũda ibi. (Et opꝫ vt remoueas causas). tertia ibi. (Et multotiens est vlcus molle). Prima in duas. primo facit quod dictum est. ostendit enim modum remotionis illarum dispositionum. secũdo ponit canonem generalem quem obseruare oportet in curationibus vlceruꝫ cum remote sunt dispositiones ille. secũda ibi. (Et primũ quidem oportet te ꝓperare de esse vlceris). Prima diuidit̃ in quattuor s̃m ꝙ quattuor sunt dispositiones quas explicat que possunt coniungi cum vlcere: quarũ ostendit canones curationis generales. secunda ibi. (Siĺr qñ corrũpit̃ qđ est in circuitu). 3ª ibi. (Et cum separat̃ vlcus) quarta ibi. (Et si in vlceribus fuerint frusta ossiuꝫ). Que dicit in oĩbus istis partibꝰ sunt manifesta. Et cum separat̃ vlcus ab omnibus malis dispositionibus que prohibent sanationeꝫ eius. Aut inuenis vlcus purum. i. sine malis dispositionibus existentibus in loco vlcerato que ꝓhibent sanationẽ eius: tũc oportet ⁊c̃. Et si in vlceribus fuerint frusta ossium ⁊ pãniculi nõ ꝓperes extrahere ea. s. subito vel cum manu vel cũ alio instrumẽto: hoc enim posset esse causa vehementis doloris. ⁊ ꝓ ꝯñs apostematis. sed fiat illud qđ diximus in caº ossiuꝫ. i. obseruа modũ de his que dicemus ĩ ca. de modo curatõis ossiũ corruptorũ. s. inferius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et primuꝫ q̃dẽ qđ oportet te preparare de eẽ vlceris est apertio cum medicinis suis: deinde mundificatio cuꝫ medicinis suis: deinde nascẽtia carnis ⁊ consolidatio. Et si inueneris vlcus mũdum equale quod non habet ꝓfunditatem: tũc consolidatio tm̃ fiat cum eo quod non habet mordicationẽ. In sordidis ṽo necessariuꝫ est abstringẽs mordicans. Et in primis curant̃ indigent mordicatione: quoniã sensus non sentit ipsum: deĩde gradatim ꝑueniat̃ ad illud qđ est lenioris mordicatiõis vsquequo sentiat hora nascentie carnis.

¶ In parte ista ponit quendam canoneꝫ generalem quem obseruare oportet in vlceribus quando. s. vlcera in via rectificationis existunt ⁊ non sunt cum eis he dispositiones ⁊ accidẽtia mala predicta. ⁊ vult dicere. illud quod obseruare oꝫ in talibꝰ vlceribus. Primũ est ap̃tio cum medicis suis. i. studere: vt orificiũ sit apertum: ita ꝙ orificiũ etiam sit latius si poss̃e est q̃ꝫ sit fundus eius. Et rõ est: q: tũc a tali vlcere humiditates melius ⁊ latius p̃nt perfluere ad extra.

Nec tale vlcus est tūc aptū vt faciat sinū ꝛ ɔuertat̄ in fistulā. Secundū qđ opꝫ obseruare est mūdificatio. Nā in vlcerib⁹ vt in plurib⁹ ꝛ ꝓcipue in his q̄ aliq̄lē hn̄t ɔcauitatem aggregat̄ hūiditas ꝛ sordes sup̄flua vltra etiaꝫ illā q̄ gnāt̄ur de necītate in solōne ɔtinui. vn̄ solo ɔtinui est. tuꝫ ꝓpter ɔcauitatē. tuꝫ ēt: qꝛ plus debilitat̄ mēbꝝ q̄to plus remanet solutio ɔtinui in ipso. Sicut accidit in solōne cōtinui q̄ est vlcus q̄ plus ꝑseuerat in mēbro q̄ȝ simplex vulnus: ꝓpter quaꝫ debilitatē attrahit̄ plus de sup̄fluitatib⁹ ad mēbrum. ꝛ qꝛ iste remanēres ibi consolidationē impediūt ꝛ generatōēꝫ carnis. Idcirco eas opꝫ mūdare ab vlcere. Si q̄dē sunt subtiles cū exiccātib⁹. si aūt grosse cum abstergētibus: deīde remotis istis cū vlcus est ꝑuū. seq̄tur tertia intētio. s. gnātio carnis ꝛ ɔsolidatio q̄ q̄dē cōpletur cū medicīa carnis regnātiua q̄ abstersiōe ꝛ exiccatōe participat. Idcirco Aui. subdit d̄ṅtiaꝫ iter medicinā abstersiuā ꝛ exiccatiuā q̄ debet̄ vlceri mūdo in quo sola intētio est regnātio carnis ꝛ medicinā abstersiuā ꝛ exiccatiuā q̄ debet̄ vlceri sordido dicēs. Et cū inuenis vlcus mūdū equale ꝛc̄. hoc ē dicere. medicīa q̄ debet̄ vlceri in quo sola intētio est ɔsolidatio ꝛ regeneratio carnis est medicina ꝑticipans exiccatōe ꝛ abstersiōe sine mordicatiōe: q̄m mordicatio ꝓhibet regenerationem carnis: qꝛ est cā doloris. vn̄ attraherent̄ sup̄fluitates ad locū q̄ ɔsolidationem ꝓhiberēt: sꝫ in vlcerib⁹ sordidis. s. q̄ nō sunt munda eq̄lia est necīū medicamē mordicans ꝛ abstergēs. i. est necessariū medicamē participās forti abstersiōe ita ꝙ mordicet vlcus: sꝫ mūdū si ei approximaret̄: sꝫ illud vlcus sordiduꝫ ꝓpter multā sordiciē ex qua caro defendit̄ ab actiōe illi⁹ medicaminis nō multū mordicat: imo si mordicaret eēt nimis abstersiuū ꝛ esset signū ꝙ non solū actio medicaminis ꝑueniret ad sordiciē veꝝ etiā ad hūiditatē bonā ipsi⁹ carnis. Et ꝓpterea subdit Aui. ꝙ ista vlcera cū curant̄ in primis īdigēt mordicatione. i. indigēt forti medicamine abstersionē multam hn̄te: qđ esset mordicatiuū quantuꝫ est ex se. tamē hic nō mordicat: q̄m sensus nō sentit ipm̄ propter multam putredinē in quā agit ꝛ agit in carnē: deīde gradatim ꝑuenit̄ ad illud qđ est lenioris mordicatōis: ꝓpterea qꝛ in processu minorat̄ sordes vsq̄ quo sentiat̄ nascētia carnis: qꝛ tunc opꝫ admīstrare medicamē qđ adeo modica abstersiōe participet ꝙ mordicatiuū nō sit. Et sicut dictū est de abstersiuo medicamine respectu vlceris sordidi. simili modo intelligendū est de exiccatiuo medicamine respcū vlceris virulēti ꝛ respectu vlceris equalis mūdi. De virtute aūt medicīe gnātiue carnis: ꝛ d̄ṅtiam eius inter medicinā gnātiuā carnis ꝛ abstersiuā q̄ debet̄ vlceri sordido: ꝛ exiccatiuā q̄ debet̄ vlceri virulēto: ꝑfecte diximus supra. Idcirco h̄ d̄ṅe amplius nō curamus.

¶ Et caue in omnib⁹ illis ne dolere facias quātum potes ꝛ proprie quando est illic caliditas ꝛ inflammatio.

¶ Dic qꝛ dixerat ꝙ in vlcerib⁹ sordidis debet̄ medicam mordicās: modificat dcm̄ suū. vt ꝑ hoc det intelligere ꝙ nō dꝫ eē sic mordicās vt dolorē faciat in illis vlceribus. ꝛ iō dixit. caue in oīb⁹ illis. s. medicamib⁹ q̄ admīstrant̄ etiā in sordidis ne dolorē facias quantū potes. ideo q̄m nihil est adeo tam causa aꝑtis cito fiunt dolor ꝛ ꝓprie quando illic est caliditas: q̄m ex dolore multiplicatur in loco caliditas. ꝛ ēt ex dolore ꝛ ex caliditate simul̄ accidit multa attractio ꝛ inflatio ꝛ apā: q̄m ex dolore augebit̄ apā sicut dictum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opꝫ vt remoueas cās ꝓhibētes a ɔsolidatiōe: ꝛ sunt cāe quas numerauimus ꝛ diximus q̄ declināt cū vlcere ad maliciā. nā si tu curaueris eas in primis nō eris vacans ad curationeꝫ vlceꝝ sicut opꝫ: imo nō erit tibi poss̄e. Et multotiēs q̄deꝫ rectificata est ɔplo mēbri ꝛ sufficit in rectificatione vlceris.

¶ In parte ista dat canonē generaleꝫ in modo curationis omniū dispōnū que cum vlceribus coniungunt̄ ꝛ ponūt ipsa difficilis sanatōis. ꝛ pꝫ qđ dicit.

¶ Et multotiēs est vlcus molle sup̄ qđ orit̄ caro mala q̄ est in seipā ad rubedinē ꝛ calefactionē declinis: ergo curet̄ cū epithimatibus infrigidātib⁹ carnē circūdantē ipꝫ sicut succus solatri cū boloar. ꝛ aceto: ꝛ epithimata d̄ sandalis ꝛ cāfora infrigidata cū niue: quare nō cessat cōsolidari vuln⁹ ꝛ ɔstrigi. ꝛ dꝫ vt in vlcerib⁹ dolorosis q̄ sunt vehemētis doloris sis occupat⁹ in primis ī sedādo dolorē: ꝛ illud cū mollificatiuis q̄ tu scis ꝓculdubio. ꝛ q̄uis sint ɔ̄ria vlceri: verūtn̄ cū nō sedat̄ dolor nō ꝑparat̄ nobis vt curemus. cū ergo sedauerimus cōseq̄mur. Et vlcera q̄dē sordida indigēt vt mundent̄ ꝛ sunt illa quoꝝ hūiditas: ꝛ qđ ex eis currit est plurimū. ꝛ forsitā mūdificant̄ cum melle ꝛ fortasse mundificant̄ cū pulnerib⁹ ꝛ vnguētis. ꝛ q̄n nō mundificat̄ nō est possibile vt obuiet eis medicamen puꝝ vsq̄ ad corpus eoꝝ ꝛ ꝓprie pulnere. quare opꝫ vt mundificent̄: deīde nascat̄ caro: ꝛ in mundificante q̄dē est abstersio plus sicut sciuisti an̄. ꝛ fortasse orit̄ caro mala: quare est necessarium vt corrodat̄ cum medicamine acuto ꝛ liniat̄ deforis cuꝫ infrigidantibus: deinde eradicetur cuꝫ eo quo eradicatur escara: deinde curetur.

¶ In parte ista adhuc illum canonē generalem applicat ad dispositiones quasdam generales que in vlcere cōiunguntur que prohibent sanationem docens modum generalem curationis illaruꝫ. Primo ergo hoc facit in dispositione que cōiungitur cum vlcere que est mala complexio calida. secūdo hoc facit in dolore quādo cum vlcere coniungitur. tertio in sordicie quando. s. vlcus est sordidum. quarto hoc facit quādo cum vlcere coniungitur caro mala superflua. secūda ibi (Et oportet vt in vlceribus dolorosis). tertia ibi. (Et vlcera quidem sordida). quarta ibi (Et fortasse oritur caro mala). Qđ in omnibus istis partibus dicit manifestum est ꝛ planum. ꝛ non est nisi necessaria expositio litteralis. Dicit ergo p̄mo. Et multotiens ꝛc̄. quando non cessat cōsolidari vulnus. s. tale in quo oritur caro mollis rubea. ꝛ cōstringi. s. quādo administrantur in circuitu talia frigida. ꝛ hoc ideo quia cum per ista epithimata ꝓhibet̄ illa mala complexio calida que erat in carne rectificata complexione oritur caro bona. ꝛ tūc consolidatur vlcus si occupatur in primis ad sedādum dolorē: ꝛ ratio quia dolor prohibet consolidationeꝫ: eo quia prosternit virtuteꝫ in qualibet sua actione. ratio est qꝛ dolor est causa attractōis humoꝝ ad locuꝫ. ꝛ illud. i. sedatio doloris fit cū mollificatiuis q̄ tu scis. hec autē mollificatiua sunt ea q̄ calida sunt ꝛ hūida. nā talia sunt ꝓprie q̄ sunt proprie mitigātia doloris inquātū ē dolor. ¶ Iuxta qđ ē intelligēdū sic appet ꝑ Serapionē suo libro de simplicib⁹. ꝛ

Ga.5o de simplici medicina. Medicie sedatiue doloris sūt duoꝝ modoꝝ. qdā gdē sunt ꝑprie sedatiue doloris. ⁊ iste sunt q̄ debētur dolori inq̄tū dolor est. qdā aūt sunt q̄ non sunt ꝑprie sedatiue doloris inq̄tū ē dolor. ⁊ iste sunt q̄ sedāt dolorē remouēdo cām doloris vt si dolor fit a cā calida hoc mō sedat̄ ꝑ frida. Et si dolor fit a frida remouet̄ ꝑ calida. iste .n. nō sunt ꝑprie sedatiue doloris: q2 nō ꝯriant̄ dolori vt dolor ē: s3 ꝯriant̄ sue cause. ⁊ iō tales medicie nō sedāt quēcūq3 dolorē: s3 solū dolorē factuz a mā cui ꝯriant̄ he medicie. S3 medicie ꝑprie sedatiue doloris dicte sunt q̄ debent̄ solū dolori rōne doloris. ⁊ iste oēs dolorē sedāt. Et he sunt duoꝝ modoꝝ. qdaz gdē sunt q̄ nō vere sedant dolorē: q2 nō sedāt dolorē: nisi q2 ꝑuant opatiōes sensus a mēbro sicut sunt stupefaciētia. ⁊ iste dn̄r sedatiue doloris equoce ⁊ ſm nomē solū. Sicut hō mortu⁹ dr̄ hō equoce ⁊ solū ſm nomen. Quedā aūt sunt sedatiue doloris q̄ vere dolorē sedāt. ⁊ iste sunt ille q̄ in mēbro calorē nālē multiplicāt ⁊ ꝯfortant. Nā calor multiplicat⁹ ipugnat omni rei nocēti. ⁊ q̄ ēt disponit oēm modū māe cātis ad euaporationē ipsi⁹ ex mēbro siue cā fuerit frida siue calida. talia āt mollitiua ⁊ hūectatiua exeūt sicut sunt calida ⁊ hūida: q2 g̃ iste dn̄r vere sedatiua doloris inq̄tū dolor ē ⁊ omni dolori ꝯpetūt. Jdcirco Aui. dixit ꝙ doloris sedatio fit cū mollificatiuis q̄ tu scis. ⁊ ista sunt q̄ sunt ꝯria vlceri qn̄ vlcus idiget his q̄ exiccāt. vez cū nō sedat̄ dolor nō ꝑparat̄ nobis vt curemus .s. vlc⁹. ⁊ cā istius est dicta. ¶ Cū g̃ sedaueris .s. dolorē ꝯseq̄mur .s. curā vlceris. ⁊ qn̄ nō mūdificant̄ .s. vlcera sordida nō ē pole vt obuiet eis medicamē purū vsq3 ad corp⁹ eoꝝ .i. nō ē pole vt veniat vsq3 ad fundū eorū .s. ad carnē medicamē puꝝ ⁊ medicamē exiccatiuū qd facit nasci carnē: ꝑpterea q2 sordes ꝓhibz hoc vt g̃ possit medicamē id ꝑuenire ad carnē oz sordes mūdari ⁊ ꝑprie pulueres .i. marie medicie q̄ sūt in suba puluerulēta ꝑuenire nō pñt: ꝑpter qd medicia in suba dura ⁊ terrestri nō sic penetrat vt in suba liq̄da. vt dcm̄ ē pus. ¶ Et intellige ꝙ sordes ꝓhibz ꝑuentum medicamis exiccatiui qd gn̄āt carnē ⁊ subam ⁊ ſm v̄tutē. ſm subam gdē: qm̄ sordes stās in medio iter talē medicinā ⁊ carnē ꝓhibz ꝑuētum talis sube medicie ad carnē. ſm v̄tutē gdē: q2 medicamē exiccatiuū gn̄ātiuū carnis nō ē sufficiēs in absterſiōe talis vlceris: nec ēt in exiccatōe ipsi⁹. vn̄ virt⁹ ei⁹ nō sufficit ad remouēdū in tali vlcere id qd ꝓhibz gn̄atōez carnis. ⁊ iō oz pus vt talis sordes mundificet̄: deīde admīstret̄ medicamē faciēs nasci carnē. Et in mūdificatōe .i. in absterſione talis sordis est absterſio plus .i. maior .s. q̄3 sit absterſio medicine gn̄atiue carnis sicut sciuisti añ .s. in caplo isto eodē. ¶ Et pmū qd oz te ꝑparare ⁊c̄. sicut sciuisti pus in caplo vbi locut⁹ est de medicia gn̄atiua carnis. ⁊ de hac medicina satis dcm̄ ē pfecte .s. in tractatu de vulneribus. ⁊ iō ibi recurrat̄. Et forsasse dr̄ caro mala in seipsa .i. male sube. vn̄ oz vt corrodat̄ cū medicamine acuto ⁊ liniat̄ de foris cū infridantib⁹ .s. apposito illo medicamīe acuto: q2 illud medicamē facit accidere malā ꝯplonē calidā. vt g̃ remoueat̄ oz liniri de foris cum his q̄ infrigidāt: deinde eradicet̄ .s. caro causticata cū eo quo eradicat̄ eius escara: sicut cum butyro ⁊ his que mollificant cum quibus escara facta cum medicamine acuto cadit.

¶ Et medicamē qdem vnū ſm q̄dā corpora facit nasci carnē ⁊ ſm q̄daz eoꝝ est corrosiuū vehemētis absterſiōis cum corpora illa sint lenia valde: aut est ſm q̄dam eoꝝ nō absterḡes neq3 faciēs nasci: ⁊ ꝑpter illud eget medicamen vt ꝯfortet̄ aut frāgēdo cōmixtionē ei⁹ aut minuēdo ei⁹ vnctuositatē aut iniūgēdo ei medicamē aliud in quo sint exiccatio ⁊ absterſio ⁊ in corpore alio ē ꝑ cōparatōez ad ipm corrosiuū indigens vt minuat̄ de pōdere ei⁹ aut addat̄ in vnctuositate ei⁹ aut adiūgant̄ ei stiptica aliq̄.

¶ Supius Auic. posuit quosdā canōes gn̄ales ꝑ quos docuit modū curatōis in gn̄e eoꝝ q̄ componunt̄ cū vlcere q̄ ꝓhibēt ꝯsolidatōez ei⁹. ⁊ posuit ēt canonē gn̄alē modi curatōis vlceꝝ. Jn pte ista ponit quosdā canōes gn̄ales docētes nos rectificare vsuz approximatōis eoꝝ medicaminū q̄ vlcerib⁹ approximant̄. ⁊ diuidit̄ in tres ptes ſm ꝙ ponit tres canones. pmus gdē canon docet rectificatōez vsus medicinaꝝ q̄ admīstrant̄ ad gn̄atōez carnis q̄tū ad modū pmixtōis earꝝ. secūdus aūt canon docet quātitatē tpis in q̄ pōt hēri experiētia de iuuamento ⁊ vtilitate medicine. terti⁹ aūt canō est docēs rectificare vsuz approximationis cuiusdā medicamis spālis puta olei. 2m canonē ponit ibi (Et de illis q̄ sunt necia) 3m canonē pōit ibi (Et oz vt elōget ⁊c̄.) Prima in duas. ꝑ pōit illū canonē. 2o ex dictis infert qdā correlariū ibi (Digniora gdē vlcera) Circa pmā pte itelligēdū ē ꝙ Aui. in isto canone vult ōndere necitatē diuerse mixtiōis medicaminū faciētiū nasci carnē: ſm diuersitatē corpoꝝ in ꝯplone. sic .n. habitū fuit supra. vbi de hac mā fuit lōgi⁹ disputatū. medicie facientes nasci carnē: l3 ex pte dispōnis vlceris in q̄ debet̄ sola generatio carnis ⁊ nihil aliud: non diuersificent̄ in exiccatōe ⁊ absterſiōe: tn̄ oz eas diuersificari rōne diuersitatis corporū in qb⁹ fiūt vlcera. ⁊ h̄ iō: q2 vt dicit Aui. medicina q̄dā in vlcere cuiusdā corpis in q̄ debet̄ sola gn̄atio carnis faciet nasci carnē. in vlcere vō alteri⁹ corpis supposita q̄tū est de se eadē dispōne vlceris si administrat̄ corrodet carnē. in vlcere vō alteri⁹ nedū ꝙ faciat nasci carnez: imo nō absterget neq3 exiccabit sufficiēter: imo multiplicabit saniē ⁊ hūiditatē in loco. Et rō h⁹ est: ꝑpterea q2 sic habitū fuit: pus medicia gn̄atiua carnis oz excedere in siccitate in p̄ gradu: ⁊ oz eē modica absterſio in eo. Nunc aūt eadē medicia in respcū ad corpa diuersaꝝ ꝯplonū nō pōt eandē hr̄e opatiōez in excessu exiccatōis ⁊ absterſiōis. Nam medicia q̄ respcū corpis sicci excessus hēbit in exiccatiōe in p̄ gradu ⁊ ēt in absterſione. vn̄ in illo corpe solū exiccabit supfluitatē ⁊ absterget, vt ꝯpetit gn̄atōi carnis: respcū corpis mollis ⁊ hūidi hēbit excessuz in exiccatōe ⁊ absterſiōe satis plusq̄ in p̄ gradu. ⁊ ꝑpterea nō solū i ipso exiccabit supfluitatē q̄ ē in vlcere. supposito ꝙ vlc⁹ sit eiusdē dispōnis i corpe imo exiccabit ⁊ absterget hūiditatē bonā ⁊ nutritiuā. vn̄ accidet diminutio carnis. Eodē mō si ꝯpat̄ ad corp⁹ valde siccū nō hēbit excessuz i exiccatione respcū illi⁹. vn̄ tūc in illo nec exiccabit hūiditatē vlceris sufficienter: pp qd nō gn̄abit carnē: imo multiplicabit̄ hūiditas ⁊ sanies in loco cū vsu illi⁹ medicamis: q2 g̃ sic accidit ꝙ eadē medicia ꝯpata ad corp⁹ h3 diuersaz opatiōez. Jdcirco oz si illud medicamē debeat fieri gn̄atiuū carnis i diuersis corpib⁹ diuersaz facere pmixtionē eius cū his q̄ diminuūt exiccatōez absterſiōis ei⁹ si supflue exiccaret vł absterget: vł cū his q̄ augēt si diminute h̄ ageret. Et ideo Aui. subdit. Et pp id eget vt medicamē ꝯfortet̄ .i. vt tēperet̄ .s. cū pmixtiōe ei⁹ cū altero sic ꝙ abstergat ⁊ exiccet h3 ꝙ oz. ⁊ istud gdē: q2 si paꝝ desiccat vel abstergit in corpe isto ꝯfortet̄ isto mō qd subdat: aut frāgendo cōmixtionē ei⁹ vt .s. ꝙ addat̄ in q̄titate illi⁹ medicamis exiccatiui. ⁊ nō sit sic mixtū cū alijs q̄ remittāt exiccatiōez ei⁹ aut minuēdo eius vnctuositatē: vt .s. q2 ponit̄ min⁹ de oleo i illo medicamie ꝯposito de oleo: qm̄ si min⁹ apponit̄ d olei. ⁊ tūc nō sic remittit̄ virtus desiccatiua illi⁹ medicamis aut adiūgēdo ei aliqd medicamis i q̄ sit exiccatio ⁊ absterſio: q2 tunc vigorabit̄ virt⁹ exiccatiua ⁊ absterſiua. Et sili mō

docet remittere exiccatiōēʒ ⁊ abstersionē eius si superfluat in corpore alio p tres modos ꝯrios pdictis. ¶ Et itellige circa hoc: ꝙ sic diuersitas ꝯplōnis corpis ē causa vt medicamē diuerso mō ꝯfortetᷣ in sui cōmixtiōe. simili ēt mō si vlcera diuersificanᷣ in hūiditate est cā hꝰ vt medicamen diuerso mō debeat ꝯfortari in sui pmixtiōe: ⁊ ƒʒ cāʒ hūiditatis ⁊ diuersitatē vlceris ꝯuēit ꝙ medicamē aut plus aut minus exiccet: qꝛ tū hic loqbaᷣ Aui. de medicamine gnātiuo carnis qd qdē psupponit eādē dispōnē esse in oībus vlceribus vt declaratū fuit pus. idcirco solū fecit mētionē hic de diuersitate que accidit ex parte complexiōis corporis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Digniora ergo vlcera vt cōfortetᷣ eoꝝ medicamē sunt illa quoꝝ difficilis ē ꝯsolidatio.

¶ Dic ex pdictis ifert qdā correlarium: qd correlariū sic ex dictis iferi. Si.n. ꝯfortatio medicamis fit in pmixtione eiꝰ rōne diuerse ꝯpatōis quā hʒ medicamē ad diuersa corpora cum vlcera q difficulter ꝯsolidanᷣ pñt hre diuersas cās pp qs phibenᷣ a ꝯsolidatōe manifestū ē ꝙ medicamē qd in eis admistraᷣ dʒ maxime ꝯfortari cū pmixtione diuersa ƒʒ diuersitatē illaꝝ causaꝝ. ⁊ ita p hoc apponitur vnicuiqꝫ cause difficultas consolidatiōis vlceris. ⁊ sic vnū medicamē nō pōt ꝯuenire oibꝰ cū nō possit hre eādē ꝯpatiōēʒ ad oīa pp multas diuersitates eoꝝ. qre manifestū est ꝙ in eis medicamen indiget maxime cōfortari ex permixtione ƒm diuersitatem eoꝝ. Que aūt sint cause diuerse pp̄ter qs vlcera difficulter sanaᷣ hoc ex dictis manifestum existit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de illis que sunt neċaria ē vt dimittaᷣ medicamē super vlcus tribus diebus: deinde dissoluaᷣ. naʒ si ipm tunc nō operatū fuerit nō faciet suam operationem.

¶ In pte ista ponit aliū canonē de q̄titate tēporis in quo pōt hēri expiētia de iuuamēto ⁊ vtilitate medicamis. Ponit aūt Aui. hūc canonēʒ: pp̄terea qꝛ cognitio medicamis nō est semp oīno certa. cognoscere.n. p rōnē ꝙ illud medicamē ad punctū tātū exiccet vel tantū abstergat vel aliā opatōēʒ faciat: hoc certe oīno cognoscere nō possumus. ⁊ pp̄terea ad certificatōēʒ cognitōis medicīe oʒ subseq experiētiā manifestā. ⁊ hoc vult Gal. in cōmēto illiꝰ secūde pticule .17ᵃ. affōrismi. vbi cibꝰ pter nām itrat ⁊c. ꝙ in his q recte excognita sunt testimoniū sumiᷣ ab euētu: pp̄terea qꝛ ad certificatiōem medicamis vtꝝ sit recte approximatū vel nō opʒ hoc accipe expientia. Idcirco Auic. nobis hʼ determiat tps in quo p expientiā pōt hēri cognitio de vtilitate aut iutilitate medicamis. ⁊ pp̄terea Aui. dicit. Et de illis q sunt neċia. s. ad habedū pfectā cognitōem medicamis est vt dimittaᷣ medicamē tribꝰ diebꝰ sup vlcus. non itelligas ꝙ tu debeas ponere sup vlcus ⁊ dimittaᷣ ipsum tribꝰ diebꝰ ꝯseuerare absqꝫ alia pmutatōe: qꝛ hoc nō esset ꝯueniēs: neqꝫ ēt expientia illud docet: imo cū ꝯrie videamus his aut saltē semel renouare medicamia sup vlcera: qd si nō fieret aggregareᷣ mā ⁊ sanies in vlcere ex q ꝯtingeret vulnus vel vlcus nimis putrefieri. Sed itelligo ꝙ debeat medicamē dimitti tribus diebꝰ: hoc est debet medicus expiri medicamen ad minus tribus diebus. si.n. in hoc tpe iuuamētū nō facit nō speraᷣ de iuuamento medicamis. vñ oʒ illud medicamē pmutare. ⁊ rō qre opʒ expiri tribus diebꝰ est: qꝛ in minori tpe nō posset perpēdi opatio manifesta illiꝰ medicamis. ⁊ p ꝯñs nec iuuamē nec nocumētū ipsiꝰ. Et hoc qdē qd dicit de tribus diebꝰ nō itelligas semp ꝙ ad punctū debeat medicus expiri tribus diebus. Sʒ itelligit p hoc tps latū qd est spaciū triū dieꝝ vel circa id. In qbusdā.n. citius perpendiᷣ ⁊ in qbusdaʒ forte tardius paꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opʒ vt elōgeᷣ oleū qdlibet ab vlceribus. ꝙ si fuerit neċariuʒ. tūc oleū de kerua ⁊ oleum myrtinū ⁊ oleum masticinum.

¶ In pte ista dat canonē in rectificatōēʒ vsus cuiusdā medicamis: qd admistraᷣ in vlceribꝰ: qd medicamē ē oleū. ⁊ dicit. Et oʒ ꝙ elōgeᷣ qdlibꝫ oleū ab vlceribꝰ itelligit de oleo solū admistrato: qꝛ de oleo pmixto cū alijs medicis nō itelligit cū ꝯtinue oleū admistreᷣ in medicis ⁊ vnguētis q in vlceribꝰ admistranᷣ. oleū.n. in talibꝰ nō nocet: qꝛ acqrit vtutē medicaminū q cū eo miscenᷣ: sʒ oleū solū nocet vlceri rōne vlceris. nā oē oleū inquātuʒ vnctuositate pticipat addit in putrefactōēʒ ipsiꝰ vlceris ⁊ putrefactionē hūiditatis. hec aūt ē cā corruptōis ipsiꝰ: qd si fuerit neċessariū admistrare oleū. s. vel aliud medicamē qd apud nos nō hēremus. tūc. s. est magis cōueniēs oleū de kerua aut oleū myrtinū aut oleū masticinuʒ: qꝛ ista olea siccitate ⁊ stipticitate participant rōne eoꝝ a qbus virtutem accipiūt hec olea. ¶ Tunc sequiᷣ illa pars.

¶ Et cū ibi nō est nisi vlcꝰ. tūc opʒ vt alleuieᷣ in sensibili mēbroꝝ nō tolerantiū ipm ⁊ caueaᷣ a dolorateōe eius cuʒ medicamēto forti. In illo vo qd est pui sensus nō abstineat a neċaria medicatōe. Et itrinseca qdēʒ ⁊ sublimia preciosa ⁊ multi iuuamēti ⁊ suscipiētia nocumenta velociter sūt de caplo sensibili ⁊ iudicio eiꝰ et eorū ꝯria sunt de caplo insensibili: aut quorū sensus ē debilis. Et pp huiusmodi cām non suffe rūt vlcera itrinseca ea q sunt sic flos eris et eis filia et pp̄rie ea q bibunᷣ: et idigēt illis q faciūt glutinatiōēʒ plus sicꝰ dragagātū et gūmi. et illa qbꝰ clisterizaᷣ idigēt eo qd ē iter duas res.

¶ In pte ista q diuisa fuit pus cū dedit canones gnāles curatōis vlceris rōne dispōnū q ꝯiunguntᷣ cū vlcere q phibēt ipm a sanatōe eiꝰ dat quedā canonē gnālē in curatōe vlceꝝ ƒm ꝙ idicatio curatiua accipiᷣ ex diuersitate mēbroꝝ in qbus sunt vlcera. ⁊ iste qdē canon est quantū ad medicamina que administranᷣ in vlceribus ƒm diuersitatē membroꝝ. Et vult dicere ꝙ quādo vlcus fit in membro vehementis sensus. tunc quanto plus possibile est caueaᷣ a medicamibus fortibus. ⁊ hoc ideo: qꝛ ex admistratiōe taliū in talibus mēbris fieret vehemēs dolor ex quo accidit vtutē pserni ⁊ attractio multoꝝ hūoꝝ ad locū vlceris ⁊ gnātio apatis in eo. Sʒ in mēbris q sūt modici sensus possumus pcedere cum forti medicamīe si neċia est admistratio eius pp̄ter cām ꝯtrariā. Iteꝝ etiā in mēbris que sunt iteriora ⁊ sublimia aut multi iuuamēti debes cauere a talibꝰ medicamibus: pp̄terea qꝛ timor est de dissolutōe virtutis eoꝝ. ⁊ p ꝯñs de destructōe opatiōis eoꝝ ex quo totū corpus ledeᷣ. ⁊ ideo Auicē. ex dictis insinuat ꝙ pp̄ter hanc cām vlcera intrinseca nō sufferūt ea q sunt sicut flos eris ⁊ filia: ⁊ maxie in medicamibꝰ q bibunᷣ. qd vult dre Aui. ꝙ in talibꝰ vlceribꝰ nō admistranᷣ medicamina fortia. ⁊ rō estꝙ: talia medicamina fortia pueniunt pus ad subaʒ. ⁊ p ꝯñs ad mēbra sensibilia ⁊ multi iuuamēti timor eēt de lesiōe ipoꝝ nimia ab illis. Sʒ si talia medicamia mittanᷣ p ptē exteriorē in medicamīe ad talia vlcera. sicut est vlcus in pectore qd penetrat ad exteriꝰ. tūc talia medicamina nō perueniūt ad alia membra nobilia: sed immediate perueniunt ad locū. lʒ adhuc talia nō debeant esse fortia vt ea que administranᷣ in alijs. ⁊ hoc est qd Auicen. subdit cū dicit ⁊ illa. s. medicamina que admi-

nistrant̄ p̄ clistere.s.ꝑꝑ vlcera facta interi⁹.⁊ ista sunt illa quorum orificiū vsq; ad interi⁹ puenire idigēt eo qḋ ē iter duas res.i.debēt eē virtutis medie iter duas res:q2.s.pnt eē vtu tis fortioris ꝙ̄ sint medicamia q̄ bibunt̄ vel accipiunt̄ p̄ os: tn̄ debēt adbuc eē debilioris vtutl ꝙ̄ sint medicamia q̄ admistrant̄ in vlcerib⁹ mēbrorum exteriorum ⁊ ignobiliū.⁊ bec est intētio Aui. Et causa buius dicta est.

¶ Et de illis q̄ recta sunt in curatione vlcerum est vt quieta sint membra eorum ⁊ nō moueant̄ ⁊ si mouent̄ in pricipio motu paruo minus nocumentū est ꝙ̄ si moueant̄ post principiū motu laborioso ⁊ ꝓprie in corpe malorum bumorum.

¶ Supius Aui. dedit canones gnāles curatōis vlcerum fm oēs diuersitates eorum ꝙ̄tū ad ea q̄ ꝯueniūt in curatōe ipo rū vlcerum. In pte ista dat quosdā canōes gnāles i curatio ne vlcerum ꝙ̄tū ad ea q̄ debēt caueri i curatōe ipsorum. Et di uidit̄ ps ista i q̄tuor fm ꝙ q̄tuor pōit canōes. in qb⁹ docet cauere q̄dā q̄ nocēt vlceri. 2ᵐ canonē ponit ibi (Et oꝫ vt ti meat̄) 3ᵐ pōit ibi (Et caue in abstersiōe) 4ᵐ pōit ibi (Et vlcera qdē) In pma pte nō vult dīc aliud nisi ꝙ qdā ca non in curatōe oīuꝫ vlcerum ē vt ꝓbibeat̄ mot⁹ mēbri vlce rati ⁊ pcipiat̄ qes. Et cā est.q2 cū de rōne motus mēbri sit distrabere ptes abīuicē de rōne ei⁹ est impedire vnitōem ipsarum.⁊ p̄ ꝯñs de rōne ei⁹ est impedire ꝯsolidatōeꝫ.q̄re in quolibꝫ est ꝓbibēdus mot⁹ ⁊ pcipienda est qes. Et subdit Aui. ꝙ supposito ꝙ mēbrum vlceratū moueat̄ meli⁹ ē.i.mi nus malū est a pn̄º ipsi⁹ vlceris mouere ipm p̄ totum tps pdouratōis vlceris ꝙ̄ facere ipm qescere a pn̄º aliqb⁹ die bus:⁊ deinde ipm subito mouere ⁊ pcipue in vlcere qḋ fit in corpe malorum bumorum.et q̄ significat̄ ꝙ illud vlcus est quodāmō malignū.⁊ iō qḋ h̄ dī: dī ēt ab bypo. p̄ regimis acutorum. Et cā b⁹ nō est ob aliud:nisi q2 pmutatio subita a ꝯsuetudine est nociua. In ꝯsuetudie aūt ⁊ dato ꝙ ꝯsuetu do sit mala nō sic corp⁹ ledit̄ ppea:q2 ꝯsuetudo quodāmō dispōni nāli ꝓpinq̄ est. Cū g̃ mēbrum vlceratū qescit a pn̄º. ⁊ postea subito mouet̄ accidit ꝙ ꝑꝑ subitā mutatōeꝫ mē brū vlceratū valde ledit̄ ⁊ pcipue si illud vlc⁹ sit in corpe malorum bumorum:q2 subita mutatio ad motuꝫ facit accide re attractiōem malorum bumorum ad locū vlceratū. vñ nocu mētū multiplicat̄ in vlcere:sꝫ si ab ipo pn̄º moueat̄ mēbrum vlceratū. tūc q2 mēbrū assuescit ad motū ex motu nō reci pit passionē:ꝑꝑ qḋ nō sic nocet̄ ab ipo. ¶ Deide cū dic.

¶ Et oꝫ vt timeat̄ i vlcerib⁹ ꝙ cadat ex vicinita te eorū icarnatio iter duo mēbra vicinantia sic̄ adberētia q̄ accidit iter palpebrā ⁊ oculū ⁊ in ter duas palpebras ⁊ iter duos digitos.

¶ Tunc pōit secūdū canonē in quo ondit medicū curare debere qdā nocumētū qḋ aliqñ accidit in ꝯsolidatōe vl ceris.⁊ pꝫ qḋ dicit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et cauerne ⁊ absconsiones sunt velocis con uersionis ad fistulas.

¶ Nūc pōit 3ᵐ documētū siue canonē in quo docet aliud nocumētū cauere. Et vult ꝙ cū vlcera cauernosa ⁊ bn̄tia abscōsiōes velociter ꝯuertant̄ ad fistulas medicus dꝫ eē valde attentus in modo curatiōis earum vt ad fistulas non pueniant. Quis aūt sit modus curatiōis earum supra posit⁹ est in gnāli ⁊ in spāli ponet̄. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et vlcera qdē vicinātia arterijs ⁊ venis ma gnis pducit̄ ad apa illud qḋ vicinat̄ eis de car ne molli sicut testiculi ⁊ subascelle ⁊ qḋ ē post aurē sic pducit scabies ⁊ eis silia de bis q̄ dixi mus ꝑꝑ illā eādē cāꝫ ⁊ ꝓprie qñ corp⁹ ē plenū mala supfluitate. ⁊ tūc qdē vebemēs fit dolor ⁊ puenit ad vlc⁹. q̄re oꝫ vt curet̄ illud cū mūdi ficatōe corpis ⁊ cū eo qḋ ē dcm̄ in cap. ⁊ dum mūdificat̄ apa nō sperat̄ ei⁹ curatio. ⁊ ē necīuꝫ in buiusmodi vt tuearis vlcus ex nocumēto cū basilicō ⁊ ei silib⁹ si corp⁹ fuerit mūdificatū: ⁊ ponas iter ipꝫ ⁊ iter mēbrū qḋ distiguat ⁊ ꝓbi beat nocumētū puēire ad vlc⁹ in oī dispōne.

¶ In pte ista ponit canonē 4ᵐ in quo canōe itēdit docere ꝓbibere euētū cuiusdā accñtis ad vlcera facta in qbusdā mēbris.⁊ docet remotōeꝫ fm aliqd illi⁹ accñtis.⁊ istū ca nonē ad lrāꝫ Gal. pōit 3º de ige. sani. Est.n. ꝙ aliqñ ad vl cera q̄ fiūt in artarijs ⁊ venis qb⁹ appropinq̄t caro mollis glādosa seq̄t̄ apa in illis locis:sicut ēt dcm̄ fuit pus in cap. de curatōe apatum locorum glandosorum. ꝙ ad scabiē vel vl cera existētia sup extrema vel sup mēbra appropinquātia illis locis ꝯseq̄t̄ tumefactio ⁊ apa in illis locis ꝑꝑ cāꝫ q̄ di cta fuit pus. ⁊ pcipue boc ꝯtigit qñ corpus est repletū ma lis bumoribus.⁊ qñ fit vebemēs dolor in vlcere.⁊ ꝑꝑ do lorē plus sunt apte materie male attrabi:q̄ venietes ad il la loca vacua ꝑꝑ debilitatē illorum locorum: ⁊ ēt vacuitatē eo rū retinent̄ ille materie in illis locis: ⁊ apant ipsa. ⁊ h̄ est qḋ vult dīc Auic. cū dicit. Et tūc qdē vebemēs fit dolor ⁊ puenit ad vlcus.i.⁊ tūc qdē maxime qñ fit vebemens do lor in pte in q̄ ē vlc⁹. tūc.n. maxie talia vlcera attrabūt h̄ᶜ apata in locis pdictis. in bō g̃ vt ꝓbibeat̄ boc apa ⁊ ēt vt curet̄ apa in illis locis si icipiat gnāri ei⁹ corp⁹ mūdifica re ⁊ pcedere sup illa loca apata cū bis q̄ dicta sunt in cap. pdicto de cura apatū glādosorum. ⁊ h̄ ē qḋ dicit Aui. q̄re oꝫ vt curet̄ ⁊c. dū nō mūdificet̄ apa.i.⁊ dū in tali apate qḋ ti met̄ gnāri nō fit mūdificatio corpis nō sperat̄ ꝙ ꝓbibea tur bñ aduētus ei⁹ nisi corp⁹ mūdificet̄ pus. illud vult di cere Aui. ꝙ̄tū ad partē vlceratā necessarium est ꝓcedere cum bis q̄ dolorē nō faciūt neq; fiat attractio materie ad loca in qb⁹ sunt:sꝫ ad loca pone empl̄a mollificatiua miti gatiua doloris. Sꝫ q2 nocēt talia vlceri. idcirco oꝫ ponere sup vlcus vnguētū mūdificatiuū qḋ ꝓbibeat puēire mol litiē ad vlcus:⁊ deinde ponere supius talia empl̄a. ⁊ boc ē qḋ vult dicere Aui. bic. lꝫ obscure loquat̄ dicēs. ⁊ ē neces sariū in bō dispōne.s. qñ intēdis ad mitigandū doloreꝫ vl ceris. ⁊ in vulnere isto ꝓpter qḋ ē aptū accidere apa in lo cis pdictis vt tuearis vlcus.s.a nocumēto.s. istorum mitiga tiuorum doloris. Basilicon est vnguētū ꝯueniēs vlceri cum sit vnguētū mūdificatiuū. ⁊ tn̄ boc basilicō est vnguentū qḋ nō multū nocet dolori: ꝓpterea q2 pauce exiccationis existit. vñ ponit̄ q̄si digestiuū sicut appet ⁊ fꝫ Serapionē in suo ātidotario in q̄ docet ꝯstructōeꝫ talis vnguenti. Et subdit postea Aui. dicēs modū quo tu debes cauere p̄ ba silicō nocumentū illorum mitigatiuorum doloris dicēs. Et po nas iter ipꝫ ⁊ inter mēbrū qḋ distiguat ⁊c. i. ⁊ ponas inter mēbrum vlceratū ⁊ tale emplꝫ mollitiuū aliqd.s. tentā iun ctā basilicō qḋ sepatōeꝫ faciat iter tale emplꝫ ⁊ vlc⁹ ita vt ꝓbibeat̄ p̄ h̄ puēire nocumētū illorum ad vlc⁹. id g̃ vult dīc qḋ pfecte exbibit̄ ī vbis. G. iꝫ. de ige. sani. ¶ Deide cū dic.

¶ Et oꝫ vt audias sermonē cōem ⁊ ē ꝙ de illis q̄ sunt necīa est vt sit illud quo curat̄ vlcus aut ꝯueniēs aut incōueniēs. Et ꝯueniēs. lꝫ nō ꝯfe rat in dispōne tn̄ nō associat ei nocumētū. ⁊ in cōueniētie diuersificatio aut ē:qm̄ ipm ē debi lius ⁊ significat illud additio eius qḋ est cōtra riū ei qḋ ex ipso expectat̄ de exiccatōe aut mun dificatione aut alijs preter corruptionē aliam:

quare opꝫ vt addat̄ in virtute ei⁹: aut est diuer
sitas ꝑpter modos alios: sicut qꝛ ipꝫ calefacit
vltra q̄ȝ nece sit ei q̄re facit accidere rubedineꝫ
ꝛ iflāmatōeꝫ: quapropter oꝫ vt minuat̄ de for
titudie ei⁹ ꝛ extiguat̄ de inflāmatōe ei⁹ cū em
plastro infridāte: aut declinat cū eo ad nigredi
nē ꝛ obfuscatōeꝫ: quare scit̄ ꝙ ifridat ipm aut
nō calefacit ipm mēsura qua idiget. ergo oꝫ vt
addat̄ in virtute calefactōis eius. Aut mollifi
cat ipꝫ: quare idiget vt addat̄ in v̄tute stiptici
ꝛ exiccatiuoꝝ sicut sunt balaustie ꝛ galle ꝛ ei si
milia q̄ exiccant vt succurrat̄ cū exiccatōe eoꝝ
de illis de q̄bus diximus tibi. Aut corrodit ꝛ
ꝓfundat ipsum sicut ostensum est: quare opꝫ vt
frangat̄ fortitudo abstersionis.

¶ In p̄te ista Aui. ponit quedā canonē gn̄alē de cognitiōe
medicamis qd̄ approximat̄ vtꝝ sit ꝯueniēs ex mō appro
ximatiōis ei⁹ qd̄ appet: ꝛ duo facit. p̄ ponit hūc canonē. 2°
ipe explicat vnā ex causis pp̄ quā ꝯtigit ꝙ medicamē est
incōuenienter admistratū. 2ª ibi (Et multotiēs qdē ꝛc̄.)
In p̄ª p̄te nihil aliud dicit Aui. nisi ꝙ ostēdit quedā cañ. in
genere ƀꝫ quē tu potes cognoscere ꝙ medicamē admini
stratū i vlcere sit ꝯueniēs vl̄ nō. Et iste modus cognitōis
accipit̄ ex eo qd̄ imp̄mit medicamē in p̄te ista in q̄ ē vlc⁹.
nā medicamē q̄ curat̄ vlcus ꝯueīt vlceri aut nō ꝯueīt. Si
qdē sit ꝯueniēs. tūc ex approximatōe talis medicamis. lꝫ
nō appeat statiꝫ ꝛ subito iuuamentū: tn̄ ex approximatōe
ei⁹ nullū appet nocumētū. ergo si ex approximatōe medica
mis nō appeat nocumētū signū ē ꝙ nō ē icōueniēs neqꝫ
nociuū. Sꝫ q̄re nō sic cito iuuat ē vel pp̄ iuuamēti debi
litatē illi⁹ medicamis vel pp̄ maliciā vlceris. Si āt sit in
cōueniēs. tūc aut est incōueniēs in desiccatōe ꝛ mūdifica
tiōe aut in alijs dispōnib⁹ ei⁹. Si qdē sit incōueniēs in de
siccatōe ꝛ abstersiōe: aut h̄ est: qꝛ est debilis desiccatōis ꝛ
abstersiōis. ꝛ tūc signū h⁹ est ꝙ appet ꝯtrīū ei⁹ qd̄ expecta
tur de exiccatōe ꝛ abstersiōe p̄ter aliq̄ȝ corruptōeꝫ quā fa
cit in vlcere. Nā ꝛ tu expectares ꝙ exiccaret hūiditatē vl
ceris ꝛ abstergeret saniē ꝛ appet ꝯtrīuꝫ: qꝛ fit multa hūidi
tas ꝛ sanies in vlcere. ꝛ tūc oꝫ addere v̄tutē desiccatiōis ꝛ
abstersiōis eius: aut cōtigit ꝙ nimis exiccet ꝛ abstergat. ꝛ
tūc signū ē ꝙ ꝓfundat̄ ꝛ ꝯcauat̄ vlcus. ꝛ sic ēt dicet̄ in se
quēti caplo. Eger sentit maximā mordicatiōem ꝛ fit ēt in
vlcere calefactio q̄dā. ꝛ tūc opꝫ dimittere de exiccatiōe ꝛ
abstersiōe ei⁹. Si aūt h̄ medicamē sit incōueniēs in alijs
dispōnib⁹. ꝛ tūc aut h̄ est: qꝛ calefacit mēbrū vltra q̄ȝ opꝫ.
Et hui⁹ signuꝫ est rubedo appēns in loco ꝛ iflāmatio sine
malicia aliq̄. ꝛ tūc oꝫ miscere secū ea q̄ ifridāt. Aut hoc ē
qꝛ nimis infridat. ꝛ signū ei⁹ tunc est: qꝛ accidit nigredo ꝛ
obfuscatio quedā in mēbro. Aut medicamē nō calefacit
mēbrū vlceratū tātum q̄ȝtū debꝫ. dcm̄ est. n. p̄us ꝙ calo
valde debet̄ calm̄ valde. ꝛ frido valde fridū valde. ꝛ tūc
opꝫ vt in ambob⁹ his casib⁹ ꝑmisceas cū medicamie ali
qd qd̄ addat in calefactōe ipsi⁹ sic ꝙ calefaciat cū mensu
ra. Aut h̄: qꝛ medicamē mollificat vlcus. ꝛ signuꝫ eius est
mollicies appēns in vlcere. ꝛ tūc opꝫ vt adiungant̄ ei ea q̄
sunt stiptica. sicut galle balaustie ꝛ silia. ꝛ hoc est qd̄ vult
docere Aui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multotiēs qdē nō ꝯuenit medicamē ꝓpte
rea ꝙ ꝯplo ifirmi est sup̄flua in caplo ei⁹ cuius
medicamen opꝫ eē fortius in ꝯtrahendo illud
caplm̄ adeo donec reducat ipsuꝫ ad ꝯplonem
suā: aut debilis in cap. cōueniēte ei.

¶ In parte ista: qꝛ dcm̄ est ꝙ medicamē aliq̄n est inconue
niens: aut quia nimis vel debiliter exiccaret. ꝛ sic de alijs
ꝯditōibus: vult ostēdere vnā de causis ꝓpter quā hoc acci
dit vt ꝑ hoc ostēdat ꝙ nō solū hoc pōt ꝯtingere ex parte di
spositiōis vlceris: veꝝ ēt ex parte dispōnis mēbroꝝ ꝛ cor
poꝝ in quibus fiūt vlcera. Et dicit. Et multotiēs qdē non
competit medicamē ꝓpterea ꝙ ꝯplo infirmi est valde su
perflua in caplo ei⁹ ꝛc̄. i. ꝓpterea ꝙ ꝯplo ifirmi est multū
excedens in illa intentōe. vn̄ opꝫ medicamen esse fortius
ad hoc vt cōueniat ꝯploni illius corporis. Est. n. aliq̄n ꝙ
qꝛ ꝯplo infirmi est valde sicca. ꝛ medicamen qd̄ approxi
mat̄ illi corpori nō sufficienter exiccat neqꝫ abstergit. Si
mili modo: qꝛ cōplexio infirmi est valde calida medica
men nō sufficienter calefacit. vn̄ opꝫ ipsuꝫ facere fortius
ad hoc vt cōueniat in ꝯplone talis infirmi. ꝛ hoc est quod
vult dicere Aui. cū dicit. Cuius medicamē vult esse forti⁹
in attrahendo id calm̄ adeo vt reducat ipm ad ꝯplonem
suā ꝛc̄. q̄n debilis in caplo ꝯueniēte ei. i. aut medicia est ei
inconueniēs ꝓpterea: qꝛ ꝯplo infirmi est debilis respectu
illius medicamis; qꝛ illud medicamen nimis excedit vel
in siccitate vel in abstersiōe vel in alijs dispōnibus respe
ctu ꝯplonis infirmi: quare opꝫ minuere virtuteꝫ eius vt
reducat̄ ad cōuenienciā illius. ꝛ de hoc dcm̄ fuit supra in
illo. §. Et medicamen qdē vnū ƀm quedam corpora facit
nasci carnem ꝛc̄. Hic finit̄ expō dicti capli: in quo caplo ꝛ
p̄dicto sicut fecimus amplā expōneꝫ: qm̄ intellectis his q̄
dicta sunt in istis capitulis facillimū est intelligere oīa ea
q̄ dn̄r in hoc tractatu de vlcerib⁹. ꝛ iō ea q̄ sequunt̄ quo
dāmō ꝑcurremus: cū tāta expōne nō egeāt.

¶ De curatione vlceꝝ virulentoꝝ. CAP. III.

Ecessariū est vt i eis admistrent̄ me
dicie exiccatiue vt mūdificet̄ vir⁹: dei
de sit occupatio i nascētia carnis. Et
si fuerit mollia: tūc admistrent̄ sup ea
medicie ad faciēdū nasci eoꝝ ꝓfunditatē ꝛ ipo
rū margies ꝓpter debilitatē corpoꝝ illoꝝ vlce
rū: ƀꝫ opꝫ vt exiccent̄ in primis: deide admistrē
tur. Et cum tu admistraueris medicamē ꝛ nō
iueneris humiditatē minui aut videris eā au
geri: tūc scias ꝙ medicamē ƀm illud corpus nō
est exiccatiuū: quare adde in ꝯfortatiōe eius ꝛ
ipsius exiccatiōe ꝛ adiuua ipm cū abstersione
pauca. sicut ē mel. Verbi gratia: ꝛ medicis stipti
cis sicut sunt balaustie ꝛ alumen: ꝛ minora de
virtute olei ꝛ pone ipꝫ oleum in quo sit exicca
tio. Et si videt̄ vlcus iā sup̄fluere iteꝝ in exicca
tiōe. tūc minue de virtutib⁹ oibus. s. exiccatiōe
ꝛ abstersiōe ꝛ stipticitate: ꝛ serua hoc p̄ceptū
in medicinis faciētibus nasci carnē vlceꝝ ꝛ nō
faciat te errare qdaꝫ: ꝛ est vt sit medicamē ma
gis abstersiuū q̄ȝ opꝫ: quare corrodit membrū
ꝛ resoluit carnositatē eius ad humiditateꝫ cur
rentem quā existimas virus ꝛ addis in virtu
te abstersionis. ꝛ huiusmodi qdē medicamen
ponit vlcus ꝓfundius ꝛ calidius ꝛ magis simi
le cum apostemoso ꝛ sentit ifirmus mordica
tionem manifestam.

¶ Supiꝰ Aui. dedit cañ. gnāles in mō curatōis vlceꝝ rōne oīuz dispōnū q̄ pñt ꝯiūgi cū vlcerib' ꝓhibētib' ea a sanatōe eoꝝ. In pte ista ī spāli dat canōes p quos docet modū curatōis vniuscuiusq; dispōnis q̄ ꝯiūgi pōt cū vlcere q̄ reddit eū difficilis sanatōis. ꝛ diuidit ps ista in tot ptes quot sūt capl'a q̄ pōit de mō curatōis taliū vlceꝝ cū qbus ꝯiūgunt de dispōnes q̄ ꝓhibēt sanatōez ipoꝝ. pᵐ. n. q: virus ē vnū ex his q̄ aliqñ ꝯponūt cū vlcere ꝛ ꝓhibēt sanatiōez eiꝰ. dat modū curatōis vlceꝝ viruletoꝝ q̄ sunt vlcera in qbꝰ aggregat mā multa ꝛ subtil' idigesta supflua vl'tra illā q̄ gnātur in vlcere. vñ solo ꝯtinui q̄dā ē. Et duo facit. pᵒ dat modū curatōis taliū vlceꝝ. zᵒ explicat medicamīa simplicia ꝛ ꝯposita p q̄ ille modus curatōis ꝑficit. zᵒ ibi (Et scias ꝙ medicinaꝝ exiccātiū) pma in duas. pᵒ ondit qs ē modus curatōis taliū vlceꝝ. zᵒ dat canonē p quē docet cognoscere icōueniētiā admistratōis medicamīs. ꝛ id medicamē qñ est icōueniēs docet corrigere. zᵃ ibi (Et cū admistraueris) ꝛ iste canō quē pōit in ista pte fuit positus s. in pcedēti caᵒ. i q̄ pte Aui. tria facq: pᵒ pōit hūc cañ. in talibꝰ medicis. zᵒ āpliat ipꝫ ad medicias gnātiuas carnis. 3ᵒ docet ex dictis cauere quēdā errorē q possēt ex dictis ꝯtingere in cognitōe ꝛ curatōe vlceris viruleti. zᵃ ps icipit ibi (Et obserua h̄ pceptū) 3ᵃ ibi (Et nō faciat te errare qdā) Que dic̄ in oībꝰ istis ptibꝰ q̄si oīa sunt māifesta ex p̄dictis. Dicit g necīū ē ꝛc̄. vt mūdificet virꝰ. alia lr̄a hꝫ vt exiccet. ꝛ ē melior q: in viru ꝯpetit exiccatio sic̄ i sorde absterrsio vt pus. tñ q: in vlcere viruleto q̄tūcūq; sit viruletū adhuc ꝯuēit aliq̄lis absterrsio: q: nō est posse qn ibi sit aliq̄ hūiditas q̄ absterrsiōe idigeat. ꝛ iō pt saluari vt mūdificet ꝛc̄. Et si fuerit mollia. s. corpa in qbꝰ fuunt talia vlcera virulēta. tūc admistrabunt sup ea medicie ad faciēdū nasci eoꝝ ꝓfunditatē. i. ad faciēdū repleri eoꝝ ꝓfunditatē carne ꝛ eoꝝ margīes pp debilitatē corpoꝝ i qbꝰ sunt illa vlcera. ꝛ p h̄ vult dīc̄e id qd̄ dcm̄ ē multotiēs ꝙ si talia vlcera fuerit in corpibꝰ mollibꝰ ꝛ debilibus oꝫ cauere ab admistratōe supflue exiccātiū: sꝫ admistra illa sm ꝙ ꝯuenit ꝯplōni illoꝝ corpoꝝ. h̄ ē qd̄ vult dīc̄e. A. ꝛ oīa alia q̄ sequūt plana sīt ad lr̄aꝫ ꝛ exposita ī p̄dict̄. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Et scias ꝙ medicinaꝝ exiccantiū vlcera q̄dā sunt que sunt vehemētis infrigidationis sicut yusqamum albū ꝛ opium ꝛ radix mandragore: ꝛ quedaꝫ sunt vehemētis calefactōis sicut resina ꝛ pix. quare tibi inest vt tēperes vnā earū cū alia. ꝛ sm oppositōez alicuiꝰ ꝯplōnū particularū. ꝛ medicine q̄dē mundificantes virus sunt iste medicie exiccatiue sicut alumē ꝛ galle ꝛ cortices granatoꝝ ꝛ cortex turis ꝛ merdasengi ꝛ faria ordei ꝛ eiꝰ sauic ꝛ flores papaueris ruffi ꝛ folia arboris salicū. Cū ergo fit emplastrū cū folijs nucis recēns ꝛ fit empl'm cuꝫ nuce sicut est aut decocta cū vino cōfert valde ꝛ exiccat hūiditates absq; nocumēto. Empl'ꝫ bonū: sumat merdasengi ꝛ ibibat aceto vice vna ꝛ vice alia oleo donec albescat: deinde sumat antimonij ꝛ calcuceecaumenō ꝛ venaꝝ ꝛ gallaꝝ ꝛ balaustiarū: ꝛ san. dra. ꝛ alumis ꝛ climie argēti oīum ptes equales: terant bene: ꝛ fit de vnoquoq; sexta ps eiꝰ qd̄ ꝑparatū est de merdasengi: ꝛ misceāt oīa ꝛ admistrent medicine quas dicemus in ātidotario i vlceribꝰ ꝓfundis. ꝛ de illis ē aqua maris. Aq̄ vo alumis abluit ꝛ repcutit ꝛ exiccat. ꝛ oēs iste medicie p̄dicte nūc nocēt si cū vlcere ē apa: ꝛ aq̄ in qua decocta sūt cipi est bona ad exiccatōeꝫ. ꝛ decoctio myra. citr. ꝛ belyricoꝝ ꝛ emblicoꝝ ꝛ decoctio cetaracb ꝛ folia asedre sūt bona i illo.

¶ In pte ista in spāli pōit medicamīa p q̄ ꝑficit modꝰ curatōis p̄dictꝰ. ꝛ pᵒ q: cū talibꝰ vlceribꝰ aliqñ ꝯiūgit modus malitie ꝯplōnis cal'e vel fride explicat medicamīa q̄ ꝯueniūt i talibꝰ vlceribꝰ. ꝛ cū h̄ repugnāt male ꝯplōni existēti i vlcere. ꝛ docet ēt modū admistratōis taliū medicaminū p ꝑmixtionē eoꝝ. zᵒ explicat medicamīa q̄ absolute ꝯueniūt talibꝰ vlceribus viruletis. zᵃ ibi. (Et medicamē q̄dē mūdificatiuū) In pte ista duo fac. pᵒ explicat medicamīa ista. zᵒ ondit qñ ē ꝯueniēs eoꝝ additio ꝛ addit q̄dam alia medicamīa. zᵃ ibi (Et oēs medicie p̄dicte nocēt) Qd̄ dic̄ in oībꝰ istis ptibꝰ notū ē. merdasengi. i. litargiꝫ. Sauic fit qñ decoq̄t ordeū in aq̄ sic̄ ē vsq; ad spissitudinē. nā aliud est sauic ꝛ aliud ē faria ordei. lꝫ qñq; vnū accipiat p alio. folia arboꝝ culicū. arbor culicū pōt eē q̄daꝫ spēs salicis. ꝛ alio noīe dr̄ arbor edalicuꝫ ad dirdar aut arbor culicū vt q̄dā dicūt ē vlmꝰ. q̄dā dicūt ꝙ sit frasinꝰ. venaꝝ terre. absolute itelligūt radices. q̄dā aūt dicūt ꝙ itelligunt rubee tictoꝝ radices sic̄ hꝫ alia lr̄a q̄ dicit rubee tictoꝝ. q̄dā āt dicūt ꝙ itelligūt radices celidōie: sꝫ dicēdo vene terre intelligūt lūbrici terrestres. ꝛ dicēdo vene cucume itelligūtur radices cucumeris asinini. ꝛ iō dicēdo vene itelligūt. tūc apte ꝙ sint radices celidōie. Climia argēti ē illud qd̄ p fumū resolutū adheret parieti i loco in q̄ fundit argētū ꝛ sili mō climia auri: ꝛ oēs p̄dicte medicie nocēt. Si cū vlcere est apa: qm̄ apa idiget his q̄ mollificāt ꝛ q̄ mitigāt sūt dolores. talia aūt valde exiccatiua existūt. accedrac ꝛ asseare arbores sunt quaruꝫ folia sunt exiccatiua valde ꝛ iste arbores non bene apud nos sunt note.

¶ De curatione vlcerum sordidoꝝ. CAP. IIII.

Oportet vt in eis admistrent medicie abstergētes: ꝛ icipiat in primis ab eo qd̄ ē fortis mordicatōis sm ꝙ diximꝰ in canōe. deide gradatiꝫ ꝑueniat ad illud qd̄ ē sic̄ rapsia ꝛ aristologia cū melle ꝛ pauco aceto. et iterū glutinū albori cū equali mēsura sui olei ro. aut butiri. ꝛ iteꝝ radix lilij cū melle: et iterū faria herbi ꝛ herba opopōaci. Et de ꝯpositis ēpl'm idū et vnguēta viridia oīa cū floe eris et simplicia aut ꝑmixta cuꝫ āmoniaco et silibꝰ: et empl'a corticalia et empl'a facta cū farina herbi: et empl'm de sale. et trociscꝰ niger et trociscꝰ viridis et medicie ex exiccatiuis sumant fecis olei et mellis et alumis iameni partes equales et sumāt ceruse et poliꝫ ptes equales et qñ vehemēs fit sordities sumat prassiuꝫ cū melle. Et de emplis bonis sunt oliue salite: et qñq; accidit necessitas hic iteꝝ admistrandi aliqd̄ de currētibꝰ quo abluat sm ꝙ dicemus in cap. ꝓfundoꝝ ꝛ oīa ledūt ea si fuerit apa.

¶ In isto caplo: q: sordes est vnū ex eis etiā q̄ ꝓhibꝫ sanationē vlceris pōit modū curatōis vlceꝝ sordidoꝝ. Quid aūt sit sordes ꝛ in quo differat a viru habitū fuit supra. ꝛ

ĩs duo facit. Primo dat modū curatōis taliū vlceꝝ sordidoꝝ ⁊ explicat medicinas ꝑ quas ꝑficit̃ ille modus curatiōis ⁊ ondit ordinē admĩstratōis illaꝝ mediciaꝝ. 2° ostēdit in qb⁹ ↄueniēter fit admĩstratio taliū mediciaꝝ. 2° ibi (Et oĩa ledūt ea) Que dicit in istis ꝑticulis plana sunt ex p̄dictis. glutinū albotiȝ est terbētina. vnguēta viridia cū flore eris fiunt sicut vnguētū aplo꜊: qd̄ ponit̃ 5° cañ. qd̄ ē in istis vlcerib⁹ ꝑutile de quo facta fuit mētio. cap. de curatōe scroffulaꝝ. ⁊ p̄sa corticalia dn̄r eē vnguēta vel emplastra que fiunt cū cortice eris vel ferri: qm̃ isti cortices v̄tute abstersiua ꝑticipāt multotiens sicut appet ꝑ Gal. 5° de simplici medicia. trocisc⁹ niger est trociscus andronij. Cui⁹ descriptio fuit supra posita. trocisc⁹ viridis ē trocisc⁹ in q̃ igredit̃ flos eris alumē iamenū. i. alumē scissuȝ.

¶ De cura vlcerum profundorū ⁊ cauernarum ⁊ absconsionum. CAPITVLVM. V.

Ista indigent in curatione sua vt carne repleantur. Et illud qdē nō fit nisi cum vbertate cibi ⁊ sanguis. Et sunt necessarie in hoc medicie vehemētis exiccatōis ⁊ mundificatōis simul.

¶ Quia ex vlcerib⁹ que difficulter sanant̃. ⁊ hn̄t aliū modū curatiōis vlceris q̃ȝ sit ille q debet̃ vlceri solū vt solutio ↄtinui est. q̄dā. n. sunt vlcera q̄ hn̄t cauernas ⁊ absconsiones in mēbris vt appet ex p̄dictis. idcirco in hoc caplo Aui. docet modū curatōis vlceꝝ taliū que dn̄r cauerne ⁊ abscōsiōes: ⁊ diuidit̃ ps ista in duas. p̄mo pōit modū curatiōis hoꝝ vlceꝝ. 2°. qꝛ dcm̄ est ꝙ vn⁹ modus curatōis eorū ē gnātio carnis dat cañ. de mō regnātōis carnis in his vlcerib⁹. ⁊ in aliis. 2° ibi (Opȝ vt crescat̃ caro) p̄ma ĩ duas. p̄mo pōit modū curatōis hoꝝ vlceꝝ. 2°. qꝛ in vlceribus ⁊ maxie in talibus accidit gnāri v̄mes pōit modū destructiōis ipoꝝ. 2° ibi (Et ex reb⁹ cōferētib⁹) p̄ma ps diuidit̃ in duas. In p̄ma pte ondit q̄ ē intētio curatiua in his vlcerib⁹ ⁊ s̄m quē modus ꝑficit̃ illa itentio in gnāli. In 2° pte docet illū modū in sp̄āli. 2° ibi (Et opȝ vt situs coꝝ) In p̄ma pte nō vult aliud dc̄e nisi ꝙ itētio curatiua in talib⁹ vlcerib⁹ est ꝙ concauitas in eis repleat̃ carne. ⁊ hoc iō: qꝛ ꝑꝑ hoc ↄsolidatio istoꝝ fit. hec aūt ꝑficit̃ cuȝ duob⁹. p̄mo qdē cū aliquo qd̄ m̄āȝ generat laudabilē ipsi⁹ carnis. ⁊ illud fit cū cibo laudabili ex quo generat̃ sanguis laudabilis q est m̄ā carnis. 2° fit cū his q̄ remouent id qd̄ ꝓhibet gnātōez laudabilis carnis. id aūt qd̄ ꝓhibet est hūiditas multa ⁊ sordes q̄ aggregat̃ in talib⁹ vlcerib⁹ cōcauis ⁊ ꝓfundis. ⁊ ꝓpterea oȝ vt medicie q̄ admĩstrant̃ in talibus sint vehemētis exiccatōis ⁊ mūdificatōis. Tūc cū dic.

¶ Et opȝ vt sit situs eoꝝ talis ne in eis retineat̃ virus: imo currat. ⁊ si iuenis hunc sitū conuenientē ⁊ est i eo radix vlceris mēbri ad supiora ⁊ orificiū ei⁹ ad iferiora tunc iste est. Qꝛ si fuerit diuersum illius: ⁊ fuerit poſſe hoi vt alteret sitū ꝓfundi cū eo qd̄ pōt facere de preparatiōe ⁊ alteratōe naturali faciat. ⁊ si nō est ei poſſe nō est excusatio qn secet̃ vlcus vsq; ad radicē suaȝ sectōe exq̄sitissima q̄ nō relinquat cauernā aut qn fiat vt accidat cursus aut meatus in radice sua p̄ter eius orificiū talis vt recipiat salutē. ⁊ obseruet̃ in hoc dispō mēbri ⁊ an accidat ei timor ex illo. Cuȝ ergo factū fuerit illud strigat̃ vlcus cū ligatura icipiēdo ab orificio ei⁹ ⁊ ꝑueniēdo ad radicem a qua detectio facta est. ⁊ in pricipio econtrario illius ⁊ ponat̃ strictura in pte supiore in duob⁹ modis simul. Et nō opȝ vt ꝑueniat̃ cū ligatura ad dolorē.

¶ Dic i sp̄āli docet s̄m quē modū fit exiccatio hūiditatis isti⁹ vlceris q̄ ꝓhibȝ ↄsolidatōem. ⁊ qꝛ iste modus exiccatiōis hūiditatis fit dupl'r. vno⁹ ꝑ p̄paratōeȝ mēbroꝝ vlceratoꝝ sic ꝙ hūiditas ad exteriora ꝓfluat ⁊ ꝑ modū ligature. 2°. mō fit ꝑ medicias q̄ ponunt̃ iteri⁹. Idcirco Aui. p̄ ondit q̄l'r h̄ fit s̄m p̄m̄ modū. 2°. ondit q̄l'r id fit s̄m modū scdm. 2° ibi (Et qn̄ nō ē tibi poſſe) Dicit q̄ p̄. Et oȝ ⁊c̄. tūc ille ē sit⁹ ↄueniēs ꝙ si fuerit sit⁹. s. mēbri nālis icōueniēs: vt qꝛ orificiū sit in pte supiori ⁊ fundū in pte iferiori. tunc si poſſe est vt ꝑmutet̃ mēbꝝ illud ⁊ situet̃ artificial'r ꝙ orificiū sit decliue. ⁊ si nō ē illud poſſe. tūc vel secet vel scindat totā cauernā vsq; ad fundū vt stati fiat orificiū in fundo vt possit hūiditas ad exteriora ꝓfluere ⁊ nō retineat̃ in vlcere ⁊ obseruet̃ in h̄ dispō mēbri. Dic̄ q̄ ꝑꝑ artarias ⁊ neruos vt. s. nō incidant̃ vt nō accidat ex h̄ maior timor: puta spasmus ⁊ flux⁹ sanguis. Cū q̄ factū fuerit illud. s. orificiū aliud i fundo strigat̃ vlc⁹ cū ligatura icipiēdo ab orificio ei⁹ ꝑueniēdo ad radicē. i. ad orificiū qd̄ factū ē in radice. ⁊ h̄ vt fiat expssio hūiditatū ꝑ id orificiū. Et in p̄n°. ecōtrario illi⁹. i. ⁊ ista ligatura in p̄n°. añq; illud orificiū eēt scm̄ fit ecōtrario mō: qꝛ añq; illud orificiū eēt factū oȝ vt ligatura icipiat a fundo vlceris stricta vt fiat expssio hūiditatū v̄sus orificiū vlceris sic̄ habitū fuit ⁊ ponat̃ strictura in supiori pte a duob⁹ modis sil'. i. cū ligatura illa ꝑueīt ad illa duo orificia vlceris opȝ vt sit magna strictura a pte supiori: ⁊ maior mollicies sit in ea cū ad orificiū vtrūq; ꝑuenit. ⁊ cā ē vt ꝑ vtrūq; orificiū accidat expssio hūiditatū illi⁹ vlceris. vñ oȝ ꝙ ligatura fiat mollior sup orificia ⁊ strictior sup ptes q̄ sunt s̄ orificiū vtrūq;. ¶ Deide cū dic.

¶ Et qn̄ nō est tibi poſſe vt scindas administra ablutōez ⁊ intromitte tentas facientes nasci ⁊ mundificātes quarū mundificatio nō destruit eius natiuitatē ꝓpter virtutes duaꝝ reꝝ in eis. ⁊ nos qdē iam expti fuimus emplm̄ apostolicon: ⁊ fuit bonū vltimū conferens per medicatōez: ⁊ centaurea quādo ab ea implet̃ est mirabilis valde: deide susoton postea ireos: deinde faria herbi. Et abscōsionibus qn̄ nō succurrit̃ nō adheret cutis conglutinatōe bona. Vex est possibile vt exiccet̃ cutis ita vt conglutinet̃ conglutinatōe simili sane.

¶ Ondit qualit̃ fiat exiccatio ⁊ mūdificatio taliū vlceꝝ ꝑ medicias qn̄ nō ē poſſe facere ꝑ icisionē. ⁊ duo facit. p̄ fac̄ h̄. 2°. ondit qd̄ est signū sanatōis talis vlceris ꝑ medicias p̄dictas. ⁊ illud qd̄ dixerat ↄfirmat ꝑ modū s̄m quē aliqn̄ curant̃ hec vlcera cū talib⁹ medicis ⁊ cuȝ mō ligature dicto. 2° ibi (Et significatio ꝙ ipȝ ↄglutinat̃ ⁊c̄.) p̄ma i duas. p̄ ondit q̄les medicie ↄueniūt in talibus vlcerib⁹ q̄ᵫtū ad v̄tutē ipsaꝝ. 2° ondit q̄les eis ↄueniūt q̄ᵫtū ad modū subeipsaꝝ. 2° ibi (Et vlcera qdē ꝓfunda ⁊ abscōsiōes) Prima in tres. p̄ ondit q̄les medicie istis vlceribus ↄueniūt q̄ᵫtū ad v̄tutē eaꝝ. 2° enūerat aliq̄s medicinas q̄ sunt talis v̄tutis. 3° ondit nocumētū qd̄ seq̄t̃ qn̄ nō recte admĩstrant̃ medicie in talibus. 2° ibi (Et nos qdē iā expti fuimus) 3° ibi (Et abscōsiōib⁹ qn̄ nō succurrit̃) Qd̄ dicit in istis ꝑticul' q̄si māifestū ē. Dicit q̄. Et qn̄ ⁊c̄. quoꝝ mūdificatio nō destruit natiuitatē ei⁹. i. carnis ꝑꝑ virtutē dictaꝝ reꝝ. i. propter supfluitatē duplicis v̄tutis q̄ est in medicia desiccatiua ⁊ abstersiua: q̄si velit dc̄e ꝙ debēt esse tales medicine

desiccatiue τ abstersiue: sȝ nō sup̄flue vt p̄ hoc distrahat̄
gn̄ātio carnis. Empl̄m apostolicon itelligit q̄ddā empl̄m
apostoloꝝ qd̄ est exiccatiuū τ mūdificatiuū bonū in tali-
bus vlceribus τ absconsionibus quando non succurrit .s.
pfecte exiccando τ mūdificādo cū p̄paratione membri τ
medicis nō adheret .s. cutis cū carne ꝯglutinatōe bona .i.
pfecta. Uerꝫ est posse .i. sȝ posse est vt p̄pter aliqualē exicca
tionē videat̄ ꝙ fiat ꝯglutinatio ac si eēt ꝯsolidatū τ sana-
tū pfecte: tn̄ nō fit. vn̄ postea rescidit̄. τ de hoc habitū ē su
pra in p̄ cap. τ q̄ñq3 sanant̄ vlcera τc. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Et vlcera q̄dē p̄funda τ absconsiones τ ca-
uernas nō mūdificant medicie mundificatiōe
vltima: neq3 faciūt in eis nasci carneȝ nisi fiant
currētes lauātes q̄ in ea inijciunt̄ cū iniectorijs
aut mittunt̄ cū tētis τ p̄prie qn̄ eoꝝ figura non
est figura in mundificatōe quoꝝ sufficiant p̄pa
ratio τ expressio ligature fm ꝙ ostendimus. τ
mel q̄dē est ex lauatiuis τ p̄prie mixtū cū vino.
τ in aqua cineris ē ablutio fortis quā nō suffert
qd̄ ex vlceribus paꝝ est sordidū. τ aqua maris
p̄pinqua est illi: qm̄ ipsa lauat τ exiccat. Et aq̄
alumiosa est lauatiua τ cum hoc est p̄hibitiua
ei⁹ qd̄ attrahit̄ ad mēbꝝ: τ qn̄ est ap̄a non ꝯue
nit aliq̄d de illis neq3 vinū. et opȝ vt ponant̄ su
per ista vlcera supra medicias in ligaturis eaꝝ
pāni liniti ex eis q̄bus idiget mēbꝝ in rectifica
tiōe sue ꝯplonis et q̄bus idiget ad rectificādū
empl̄is q̄ itert⁹ administrant̄: et sup orificiū vlce
ris pānus ali⁹ linitus cum eo qd̄ opȝ ex medi-
camie. Et significatio ꝙ ip̄m ꝯglutinat̄ ē pau-
citas ei⁹ qd̄ currit et descēsio eius ad iferiora.
et fortasse exprimunt̄ ab eo cū ligatura et virtu
te medicine humiditates plurime subito: dein
de exiccatur τ conglutinatur.

¶ In pte ista on̄dit q̄les medicie cōpetāt p̄dictis vlcerib⁹
q̄ntū ad modū substātie ipsoꝝ. on̄dit .n. ꝙ ille sunt bone q̄
sunt in substantia liq̄da ita vt cū ipsis talia vlcera possint
lauari. τ p̄mo facit hoc. 2° explicat nobis aliq̄s ex loturis
ꝯuenientib⁹ talib⁹ vlcerib⁹. 3°. q2 ex q̄busdā loturis ē aptū
accidere aliud nocumētum in mēbro: puta supcalefactio
ex acuitate eaꝝ docet p̄hibere ne accidat illud nocumen
tū. 2ª ibi (Et nihil q̄dē est) 3ª ibi (Et opȝ vt ponat̄ desup)
Qd̄ dicit in oībus istis particulis notuȝ est ex his q̄ dicta
sunt p̄us. Et mel est ex loturis p̄prie qn̄ miscet̄ cuȝ vino.
Uinū .n. mellitū. vt dicit Albucasis est optima medicina
in lauādo: qm̄ rōne mellis mūdificat τ abstergit. ratione
aūt vini exiccat τ stipticat. vnde facit adherere simul. oīa
que dicit in hoc caplo sunt satis intelligibilia τc.

¶ De curatione vermium vlceꝝ. CAP. VI.

De rebus conferētibus ad illud est suc
cus calamēti fluuialis τ medicine q̄s
diximus in capitulo vermium auris
in libro tertio.

¶ Quia aliq̄n in vlceribus τ p̄cipue in cauernis τ abscon
sionibus accidit p̄pter putrefactionem humiditatis ver
mes generari ponit curam eoꝝ. τ patet quod dicit: quia
pro cura istoꝝ perfecta remittit nos ad tertium canonē
in capitulo de vermibus aurium.

¶ De nascentia carnis in vlceribus. CAP. VII.

Portet vt nō trahat̄ caro donec mū-
dificet̄: aut trahat̄ ad ip̄m nutrimen-
tū si minorat̄ τ nō ꝑuenit ad ip̄ȝ. Cū
ergo mūdificata ē. tūc elōget̄ oē mor
dicatiuū τ abstersiuū cū fortitudie qualiacūq3
sint vlcera: τ vbicūq3 sint. τ oȝ vt in administra-
tiōe obseruent̄ medicia͡ꝝ faciētiū nasci carnem
p̄cepta p̄dicta de eo qd̄ oȝ ex sup̄fluitate hūdi
tatis: aut sup̄fluitate exiccatiōis. fac ḡ illud qd̄
diximus i cap. vlceꝝ virulētoꝝ. τ nō iq̄ntū re
manent vlcera hūida aut fuerit sicca exiccatōe
vehemēti: imo q̄ntū ad carnē q̄ creat̄ cū ē ve-
hemētis hūiditatis: aut pauce exiccatōis. Et ꝺ
illis q̄ minorāt exiccatōeȝ ei⁹ est additio in cera
eius τ ipsi⁹ oleo si est empl̄m. τ de eis q̄ addāt
in eius exiccatōe est vt igrosset̄ τ ispisset̄ τ mi
noret̄ ei⁹ vnctuositas τ multitudo medicīarū:
aut addatur in eis sicut mel.

¶ In isto caplo: q2 in p̄dictis vlceribus intentio erat rege
neratio carnis ostēdit modū fm quē debent administra-
ri medicie generatiue carnis in p̄dictis vlcerib⁹. τ in alijs
in q̄bus idiges carnē generari. Et diuidit̄ in partes duas.
Primo facit qd̄ dcm̄ est. 2° in sp̄ali exprimit quasdā medi
cinas iuuatiuas in vlcerib⁹ p̄dictis ad generationem car-
nis p hoc ꝙ exiccant illa vlcera τ abstergunt. 2ª ibi (Nos
quidē iam diximus medicinas) Prima in tres. p̄mo dat
canoñ. de tēpore administratiōis taliū medicinaꝝ q̄ admi-
nistrant̄ ad generādum carnē. 2° dat canonē circa admi-
nistratōeȝ ipsaꝝ q̄ntū ad virtutē ipsaꝝ. 3° dat canoñ. ad-
ministratōis eaꝝ q̄ntū ad modū sube in qua debēt admi-
nistrari. 2ª ibi (Cū ergo mūdificatū est. tūc elonget) 3ª ibi
(Et creatio q̄dem carnis in eis cuȝ empl̄is) Dicit ḡ p̄mo.
opȝ vt nō creet̄ caro donec mūdificet̄ vlcus sup. a virulē
ta τ a sanie grossa: qm̄ pfecta mundificatio est cā vt possit
gn̄āri caro bona. Si aūt admīstrent̄ medicie gn̄ātiue car
nis an̄ pfectā mūdificatōeȝ. tūc caro que regenerat̄ nō est
laudabilis: p̄pterea q2 nō subijcitur .s. p materia sanguis
mūdus: sed imūdus τ attrahit̄ nutrimentū ad ip̄m τc. Et
rō: qm̄ hec est mā ex qua generat̄ caro. attrahit̄ aūt nutri
mētū cū mltiplicatiōe boni chimi τ laudabilis τ fricatōe
illi⁹ mēbri τ similib⁹ q̄ sanguinē attrahūt ad locū aliquē.
Tunc cū dicit (Cū ergo) dat canonē in administratōe ip̄sa-
rum q̄ntū ad virtutē eaꝝ. τ p̄mo on̄dit q̄li abstersione de-
bet participare. τ docet cognoscere qn̄ medicamē est ab-
stergēs sup̄flue. 2° on̄dit quali exiccatōe oȝ participare. τ
docet cognoscere ēt debilē aut sup̄fluā exiccatōeȝ remit-
tens nos ad p̄dicta. 3° docet modū fm queȝ cognosci pōt
medicamē qn̄ sup̄fluit aut debile est in exiccatiōe vel ab-
stersiōe. 2ª ibi (Et opȝ vt obseruet) 3ª ibi (Fac ḡ id qd̄ di-
ximus) Qd̄ in p̄ma pte dicit est manifestū ex eo qd̄ dictū
sunt supra in caplo generali. In scd̄a pte vult dicere ꝙ ad
cognoscēdū vtꝝ medicamen qd̄ admīstrat̄ sit sup̄flue hu
midū τ paꝝ siccuȝ obserua p̄dicta p̄cepta τ p̄dictos cano-
nes q supra sunt dicti multotiens. In 3ª pte vult dicere ꝙ
qn̄ tu vides medicamē aut sup̄fluere in exiccatiōe aut di-
minui fac illud qd̄ dcm̄ est in caplo vlceꝝ virulentoꝝ. vn̄
ip̄e dicebat supra. Et obserua hoc p̄ceptū in medicinis fa
ciētib⁹ nasci carnē τc. inq̄ntū remanēt vlcera hūida aut
fiūt sicca ex exiccatōe vehemēti τc. q. d. Aui. ꝙ id p̄ceptū
oȝ hic obseruari de diuersitate medicinaꝝ in exiccatione

paucavel supflua nõ inq̃tum vlcera sunt humida aut sicca.i.nõ rõne diuersitatis vlcerũ in humiditate multa vel pauca. In vlceribus aũt virulentis cõtingit q medicamina exiccẽt supflue aut debiliter ꝓpter debilitatẽ vlceruz in modica humiditate vel multa.ſ3 in vlceribus in q̃bus solũ attendit̃ gn̄ãtio carnis nõ est hec diuersitas in humiditate multa vel pauca. vñ rõne vni⁹ non acciderent q hec medicina id vlcus supflue exiccaret: ⁊ id diminute: sic declaratũ fuit supra de vulnerib⁹ in q̃bus cõpetit solũ generatio carnis nõ est diuersitas penes humiditatẽ multã vl paucã.imo in eis eq̃liter est humiditas. Sz id ꝓceptuz qd dictũ est in vlceribus virulentis obseruat̃ in talib⁹ vlceribus in q̃bus cõuenit sola gn̄ãtio carnis rõne diuersitatis carnis que gn̄ãtur ſ3 q et ⁊ diuersa est caro que preexistit in vlcere.puta sm q caro que gn̄ãtur dz eẽ mollis ⁊ humida aut pauce siccitatis sic dz gn̄ãri caro mollis: aut sm q caro q̃ gn̄ãtur dz eẽ caro sicca ⁊ dura sic ẽ caro q̃ dz gn̄ãri in corpe duro ⁊ sicco. Scdm eni hãc diuersitatẽ carnis in vlcere in q̃ dz tãtũ caro gn̄ãri pt diuersificari me⁹ in siccitate. vñ supflue exiccat vlcus in hoc corpore: debilius aũt in illo.ḡ rõne istius diuersitatis carnis q̃ põt esse in vlcere in quo est gn̄ãtio carnis obseruãdũ ẽ ꝓceptũ ꝑdictũ in ca⁰ vlcerũ virulentoꝝ.puta q si mediũ supfluat in exiccatione dz diminui exiccatio.si autẽ diminuit̃ dz augeri ⁊ addi vt et dicit ibi.ḡ ille canon qui dictus est ibi obseruãdus ẽ hic. Sz ꝑꝑ aliud obseruat̃ ibi.⁊ ꝑꝑ aliõ hic.q2 ibi obseruatur ex eo q medicina deficit vel supfluit ꝑꝑ diuersitatez humiditatis vlceris.hic autẽ obseruat̃ ex eo q medicina deficit vel supfluit ꝑꝑ diuersitatẽ carnis q̃ dz gn̄ãri. Et h̄ est qd vult dicere Auic.cũ dicit. imo q̃tũ ad carnẽ q̃ creatur cã est vehemẽtis hũiditatis aut ꝓ vel pauce exiccationis aut mĩte siccitatis.aliõ ãt qd dic̃ planũ ẽ. Deĩn cũ dic̃.

Et creatio q̃dez carnis in eis cũ emplĩs cõuenientior est ⁊ tardior ⁊ cũ puluerib⁹ difficilior ⁊ velocior. ⁊ q̃ñq3 idurat̃ caro ⁊ est tunc de rectificatiõe vt puluerizent̃ pulueres ⁊ circũdet̃ cũ emplastris ⁊ vino ⁊ ꝓprie stiptico. Medicamen bonum ad omnia vlcera cum eo quod lauat ⁊ exiccat.

Dat canonẽ de administratiõe taliũ medicinaꝝ q̃tũ ad modũ subẽ in quo administrat̃. ⁊ vult dicere q creatio carnis ⁊ ꝯsolidatio q̃ fit cũ vnguẽtis est ꝯueniẽtior ⁊ pfectior: ſ3 est tardior illa q̃ fit cũ medicĩa q̃ admĩstrat̃ in suba pulueris ipsa ẽ citior ipa ẽ difficilior.i.nõ sic cõueniẽs ⁊ pfecta. Rõ aũt hui⁹ ẽ hec q̃re.s.cõsolidatio fit pfectior cũ vnguẽtis.q2 vnguẽta ꝑdicta meli⁹ penetrãt in quãcũq3 ptẽ q̃3 pulueres. ⁊ ꝓpterea caro q̃ gn̄ãtur simplr̃ est bona siue laudabilis.pulueres aũt ꝑꝑ subam terrestrẽ in qua admĩstrant̃ nõ sic.ſ3 oẽm ptez mundificãt. Sed credo q consolidatio eius citius fiat in suba pulueris q̃3 in suba vnguenti.⁊ hoc ꝓpterea q2 vnguentũ rõne vnctuositatis quaz h3 ab oleo quodãmõ ꝓhib3 cõsolidationẽ ⁊ congulationẽ sanguis in carnẽ faciẽdo sanguinẽ fluidũ.in suba ãt puluerulẽta pls ad hoc adiuuat.q̃propter citior fit cõsolidatio a medicina in suba puluerulenta q̃3 in suba vnguẽti l3 nõ sic cõueniẽs. Et subdit postea. Et q̃ñq3 indurat̃ caro.q̃si p hoc volẽs innuere Aui.q̃ñ maxime cõpetit administratio medicaminis in suba pulueris: q2 q̃ñ accidit q caro idurat̃: ⁊ hoc ẽ quãdo iã vlcus icipit ꝑuenire ad cicatricẽ.i. tunc est neciũ vel rectũ vt pulueriçent̃ pulueres.i.vt administrent̃ medicine in suba pulueris. Et hoc ideo: q2 plus indigemus eo qd stipticat ⁊ carnẽ idurat.hoc aũt medicamen plus facit in suba pulueris q̃3 in suba vnguẽti. Et ideo tunc est melius pulueriçare pulueres itus ⁊ exteri⁹ circũdare emplĩa ⁊ vinum stipticum que faciunt ad indurationem carnis ⁊ vlceris ⁊ cicatriçationem.

Nos q̃dem iã diximus medicinas creatiuas carnis i.c. vulnerũ. ⁊ fortasse remẽorabimur de electorib⁹ earꝫ hic aliq̃d: ⁊ ẽ dignius in hoc loco ⁊ ẽ antimoniũ adustũ ⁊ sarcocolla ⁊ glutinũ pisciũ ⁊ limacie aduste ⁊ scoria ascereb3ebam ⁊ plumbũ adustũ ⁊ acor⁹ ⁊ bereniasif ⁊ dracontea ⁊ ciperi ⁊ proprie ad sordida. ⁊ polium est forte: ⁊ centaurea est vltimum. ⁊ nitrum adustum est mirabile in exiccatione eorũ ⁊ ipsorum consolidatione.

In isto.§.Auicẽ.exꝑmit quasdã medicinas in spãli que vt in pluribus vlceribus ⁊ ꝑcipue ꝓfundis sunt vtiles ad desiccãdũ ⁊ in regn̄ãtione carnis in eis.enumerat has medicinas ⁊ p3. Et itelligo q iste medicine sunt diuersarum virtutũ. Tu aũt iã sciuisti ex ꝑdictis q̃ñ cõuenit admĩstrari id qd magis exiccat. ⁊ quando id quod minus exiccat. ⁊ in talibus nõ est amplius imorandum.

Curatio vlceꝝ corrodẽtiũ se. CAP. VIII.

Anon vl̃is in curatiõe corrosiuorũ ⁊ fraudulentoꝝ est vt mundificetur corpus ⁊ membrũ si fuerit corpus mundũ cũ ventosis ⁊ missiõe sanguisugarum sup ipsuz et ꝑmutatione cõplonis eius cũ epithimatibus ⁊ rectificatione cibi absq3 tarditate ⁊ dilatatione.nã dilatatio in hoc est ex eis que addunt in malitia eorum. ⁊ quãdoq3 facit esse necessarium ambulatio corrosionis vt incidatur membrum.

Quia in vlcerib⁹ q̃ difficilis cõsolidatiõis existũt.⁊ in q̃bus ẽ alia itẽtio curatiua q̃3 illa q̃ debet̃ solũ vlceri. vñ vlcus ẽ sunt vlcera corrosiua ⁊ putrefactiua.idcirco Auic.h̄ tradit modũ curatiõis ipsoꝝ vlceꝝ. ⁊ ꝑ̊ tradit modũ curatiõis ipsoꝝ vlcerũ in q̃b⁹ ẽ corrosio.2⁰ vlcerũ in q̃b⁹ est putrefactio siue sunt tẽdẽtia ad putrefactionẽ.2ª ibi.(Doꝝ maloꝝ vlcerũ.) Pri⁹ in tres.ꝑ̊ oñdit modũ curatiõis istorũ vlcerũ q̃ñ in ipsis nõ ẽ veniẽs corrosio ambulãs vehemẽter in mẽbro: neq3 et ẽ in eis putrefactio ꝑmixta.2⁰ ponit mõz curatiõis eoꝝ q̃ñ ẽ veniẽs corrosio in mẽbro ⁊ cũ putrefactiõe ꝑmixta.3⁰ epilogat medicĩas i spãli p q̃s ꝑficit̃ modus curatiõis taliũ vlcerũ in q̃b⁹ nõ ẽ vehemẽs malitia q̃ possũt p medicĩas curari.2ª ibi.(Et q̃ñ3 fac̃ necariũ.) 3ª ibi.(Et ꝯfert corrosiuis in q̃b⁹ nõ ẽ putrefactio.) Dic̃ ḡ. Canõ ⁊c̃.vt mũdificet̃ corp⁹.s.ꝑus cũ his q̃ euacuãt hũorẽ in q̃ ẽ acuitas ⁊ calefactio ꝑꝑ qd ad mẽbꝝ ꝑueniẽs ip3 corrodit sic dĩtũ fuit supra in ca⁰ de formica ⁊ pruna ⁊ igne ꝑsico. ⁊ et in herisipilla.q2 talia aparã fiũt ex mã proportionali mãe corrosiue. ⁊ sic dcm̃ ẽ ð euõne cũ farmaco ⁊ cũ flõmia ꝓportionali. Et h̄ itellige. ⁊ mẽbꝝ ei⁹.s. mũdificet̃ vel euet̃ et mẽbꝝ a tali hũore corrodẽte cũ his q̃ ex mẽbro euant siue vẽtose siue alie q̃ ponent̃.ḡ op3 ꝑus corpus euare deide mẽbꝝ.o3.n.in his vlcerib⁹ euonẽ facere q̃ñ cũ his vlcerib⁹ ẽ cã hũoralis ꝯiũcta. Gal.ãt dic̃ i tegni ꝯmũ cõe ꝓceptũ. ⁊ ẽ ꝑ̊ cãz abscidere deide venire ad egritudinẽ q̃ fcã ẽ ab illa cã.ſ3 ꝑus o3 euare corpus q̃3 mẽbꝝ.q̃ñ euatio q̃to cõior ẽ tãto magis ꝓcedere dz sic declaratũ ẽ ꝑmo can.fen 4ª.c⁰3⁰ Itẽ et euõ q̃ euat ex toto corpore ẽ euõ respectu cãe añtis.ſ3 euõ ex mẽbro est euõ magis respectu cause coniũcte. ꝑus aũt o3 cãm añtez abscindere

deinde puenire ad ɔiũctã. qm̃ cã añs est sicut cã respectu cause ɔiuncte sic apparet hec oĩa ex canonibus vlibus in lᵒ. p. fen 4ᵃ. q: ĝ oʒ corpus p̃us eũare ⁊ deinde puenire ad membꝝ. Idcirco subdit Auic. Et ppterea si corpus fuerit mundũ cũ ventosis ⁊c. Subdit aũt ꝙ opʒ attendere post euõnẽ cũ pmutatione cõplonis cũ epithimatibus silibus supra mẽbrũ. ⁊ hoc iõ qm̃ rectificatio ɔplonis est cã faciẽs ad ɔsolidationẽ istoꝝ. In istis tñ vlceribꝰ pp acuitatem ⁊ ebulitionẽ hũoꝝ fit mala ɔplo calida in carne q̃ phibet ɔsolidationẽ eoꝝ ⁊ cũ hoc et hũiditates q̃ sunt in loco exacuũtur q̃ exacute addũt in corrosionẽ vlceris. Et rectificatione cibi vt generet̃ sanguis laudabilis hñs malã q̃litatem. Et maxime itelligo ꝙ cibi qui administrant̃ debeant hr̃e ɔriaʒ q̃litatẽ q̃litati humoꝝ a qbus corrosio fit. vñ debẽt esse ifridãtes ⁊ ispissantes vt generet̃ in sanguine ifrigidatiuo ⁊ coagulatiuo q̃ sunt opposite q̃litatis q̃litati humoris corrosiui. Et q̃nq; facit neciũm ambulatio corrosionis vt icidat̃ mẽbꝝ. Et hoc qdẽ est qñ in mẽbro intatũ ipressa est malitia vt p medicinas rectificari nõ possit. tunc enĩ vt nõ ledant̃ alia mẽbra melius est vt totũ illud membrum incidatur. Deinde cum dicit.

Et cõfert corrosiuis cũ qbus nõ ẽ putrefactio embrocatio cũ aqua frĩa ⁊ aqua myrti ⁊ aqua ro. ⁊ aqua virge pastoris ⁊ vino stiptico si nõ fuerit caliditas et aceto pmixto cuʒ aqua ro. et aqua pura pluuia si fuerit caliditas et silibus ex aquis infrigidãtibꝰ exiccantibꝰ. Et si fuerit illic putrefactio tũc aqua maris et reliqua de illis q̃ dicemus i capitulo putridoꝝ. Ampliꝰ melior curatio eoꝝ ẽ administratio stipticorũ exiccãtiuʒ infrigidantiũ sic cortices granatoꝝ et lẽtes et folia masticis et semẽ rosarũ et spina egyptiaca: et grana myrti et embroce haꝝ medicinarũ. et cõfortent̃ huiusmodi cuʒ alumie. et similibꝰ: et similiter emplastratio cũ folijs acetose ⁊ ramis eius bulitis cũ vino. ⁊ emplastratio cũ boloarmeno ɔfecto: aut sirupo acetoso: aut cucurbita sicca adusta aut arnoglossa cum sanieb aut folijs oliuarum.

In parte ista explicat in speciali locales medicinas cõferentes vlceribus corrosiuis in qbus est possibilis curatio cũ medicinis que medicine in hoc ɔueniunt ꝙ ipse exiccatiue sunt vt humiditatẽ retentã in vlcere corrosiuo consumant ⁊ ifrigidatiue vel alteratiue ɔplonis male existant vt phibeant ne in vlcere amplior fiat ambulatio ⁊ corrosio: ⁊ cũ hoc etiã stipticitate pticipent vt p stipticitatẽ phibeant fluxum humoꝝ ad locũ siue ad vlcus. Et duo facit. Primo cõnumerat aliquas medicinas cõferentes talibꝰ vlceribus: vt hec vlcera cõparantur ad putrefactioneʒ. 2ᵒ explicat in gnãli que medicine sunt maxime conferentes talibus vlceribus absolute. scđa ibi. (Amplius melior curatio eoꝝ.) Dicit ĝ cõfert corrosiuis in qbus nõ est putrefactio embrocatio cũ aqua frida. Et itellige ꝙ Auicen. nõ itelligit ꝙ aqua frida intus apponat̃ in vlceribus. q: in oĩbus inqum vlcera sunt nocet friduʒ ⁊ pcipue fridum intensum sicut frigidũ aque. Vñ Ypp. Frigiduʒ in vlceribꝰ mordax. Sed itellige ꝙ embrocatio fiat in circuitu. ⁊ id precipue debet fieri quãdo in membrũ esset veniens caliditas: ita vt per venientẽ caliditatem que est in membro contingat ꝙ humiditates que sunt in membro fiant acute ⁊ corrosiue. Tamẽ intelligo ꝙ vtplm non est conueniens administratio aque frigide pure ppter id ꝙ ipsa nocet vlceri inq̃tum vlcus est ppter id ꝙ ex ipsa nimia ifrigidatione poros constringit. Dixit etiã signanter Auic. in qbus non est putrefactio ppterea q: si cũ tali vlcere corrosiuo cõiungeret̃ putrefactio non esset conueniens. nam putrefactio maxime auget̃ ex humido cuʒ putrefactio in humido icipiat. vnde videmus ꝙ quãdo membrũ incipit putrefieri in mollitiẽ tendit. ⁊ ppterea q: aqua humectat nõ est conueniens quãdo est putrefactio. sed tũc cõueniũt ea que maxime exiccãt adeo ꝙ in putrefactione quando iam est in vlcere q: magis curamus de exiccatione administramus ea que vehemẽter exiccãt: dato ꝙ caliditate participẽt sic est aqua maris ⁊ similia vt ipse dicit. Amplius melior curatio. s. que conuenit vlceribus corrosiuis vnde corrosiua sunt est administratio stipticoꝝ ⁊ exiccantium ⁊ infrigidantiũ. ⁊ hoc ideo qm̃ ex hoc aggregant oẽs itentiones que cõueniunt in curatione vlceris corrosiui. sunt enim hec pmutatiua male complonis membri ⁊ humoris: ppter quã accidit corrosio: ⁊ et rõne exiccatiõis sunt cõuenientia vlceri ⁊ cõsumantia etiã humiditatẽ que corrodit. sunt etiã phibentia fluxus humoꝝ ad membrũ rõne stipticitatis quaʒ habet. ⁊ ideo ista inter oĩa medicamina talibus vlceribus supposito ꝙ in his nõ iũgantur alia accidentia sunt magis vtilia.

Curatio vlceꝝ putridoꝝ ⁊ maloꝝ. CAP. IX.

Horꝝ maloꝝ vlceruʒ curatio melior est mũdificatio corporis aut mẽbri ipsiꝰ si corpꝰ fuerit mũdum cũ eo quod mũdificat ipsuʒ soluʒ ex vẽtosis sanguisugis ⁊ epithimantibꝰ rectificantibꝰ cõpletiõem secundũ ꝙ diximus multotiens et similibus et cibo. Et nõ oportet vt sit dilatatio in curatione eoꝝ. nam eoꝝ putrefactio addit ipsoꝝ malitiã: et oportet vt prohibeantur eis apata calida. et de illis que eaʒ sedãt est semen iusqami albi cũ sanieb. et iteꝝ cũ huiusmodi vlcera supfluũt in corruptiõe fit necẽriũ vt eleuẽtur cuʒ cauterio cũ igne aut cũ medicamie acuto: aut cũ icisiõe: vt nõ remaneat nisi caro sana cognita p bonitatem sanguinis eiꝰ aut coloris ipsius et os sanũ album mundũ. Et medicamen qdeʒ acutũ accipit oẽʒ ostracitatẽ et extrahit ipsã et succurrit ɔplemẽto eius cũ butyro ponẽdo desuper vice vna post alia. ista. n. lʒ nõ sint fistule neq; ostracata: tamẽ sunt mala fraudulenta. Et fortasse fit necessariũ incidere membruʒ vt saluetur ex putrefactiõe sua. et embroce que ɔueniunt eis sunt sic aqua maris et aque predicte in ca. fistularuʒ. et cũ super ista vlcera et alia administrantur medicine oportet vt dimittãtur diebus aliquot et non soluantur.

In isto caᵒ Auic. oñdit modũ curatiõis vlcerũ in qbꝰ est putrefactio. ⁊ diuidit̃ ps ista in duas. In pᵃ pte oñdit mõs curatiõis istoꝝ vlcerũ. In 2ᵃ pte explicat nobis medicinas in spãli p q̃s ille modus curatiõis pficit̃. 2ᵃ ibi. (Et embroce q̃ ɔueniũt eis.) Pria in duas. p ponit modũ curationis vlcerũ in qbꝰ incipit apparere putrefactio ⁊ adhuc est modica putrefactio. 2ᵒ ponit modũ curatiõis vlcerũ qñ in eis ẽ putrefactio ɔfirmata ⁊ veniens et putrefactio. 2ᵃ ibi. (Et

iterū cū huiusmodi vlcera.) Que dicit in oībus istis pticu lis nota sunt ex pdictis. ꝛ ppterea nō curamus eas singu lariter exponere. Tūc cū dicit. Et embroce explicat in spe ciali medicinas q̄ istis cōueniunt. ꝛ duo facit. pmo ostēdit quales embroce sunt eis ꝯuenientes ꝛ qñ in eis necessarie sunt embroce. ꝛ hoc est qñ vlcera cū hoc ꝙ sunt vlcera pu trida hñt cauernas ꝛ abscōsiones in mēbro. 2° ondit qua les sunt eis ꝯuenientes q̄ administrant̄ in suba vnguenti vel pulueris. 2ª ibi. (Et sup vlcera ista ꝛ alia.) Qđ in pma pte dicit manifestū est. qꝛ embroce q̄ eis cōueniunt sunt q̄ vehemēter exiccāt qm̄ he remouent humiditatē a mem bro in quo inducit̄ putrefactio. vñ ꝛ tales preseruant a pu trefactiōe ꝛ remouēt putrefactionē. Et itellige ꝙ ex tali bus embrocis succederet supcalefactio. tunc oꝫ succurre re cū his q̄ membrū alterāt ꝛ exiccant ꝛ ipugnant caliditati eoꝝ. Scđa pars diuidit̄ in duas. qꝛ pmo ondit quanto tpe debeant pseruare tales medicie q̄ administrant̄ in talib⁹ vlceribus. 2ª ibi. (Medicie quas ꝛc̄.) Dicit ḡ pmo. s. vlce ra ista sunt in qbus est putrefactio ꝛ alia in qbus est simi̇̄ melācolia oꝫ vt dimittant̄ medicine diebus aliquot ꝛ nō soluant̄. ꝛ hoc ideo. Nā ex talibus medicinis cū hñt acui tatē aliquā ꝛ fortē exiccationē accidit in membris ex eis fortior ipressio vnde accidit humiditati melior exiccatio in qbus attenditur putrefactio. s; in vlceribus in qbus est sola itentio regeneratio carnis nō est bonū dimittere me dicamina tot diebus ꝛ nō soluere. qꝛ cum talia medicami na non sint fortis virtutis accideret nimia multiplicatio humiditatis in loco ex quo plus vlcus cōcauatur. ꝛ p ꝯñs etiā putrefieri posset. Tunc cum dicit.

¶ Et medicine quas oꝫ administrare in istis sunt sicut farina ordei ꝛ farina herbi cū aliquātulo aluminis aut caro pisciū salita sicca cū aliquan tulo medulle panis ꝛ aristologia ꝛ radix caulis ꝛ radix sicle ꝛ radix cucumeris asi. ꝛ semē lini ꝯtritū cū calcadis ꝛ hasce cū passis aut ficub⁹ cū melle aut empla cū cepa muris decocta cū mel le aut caulib⁹ aut cucurbita sicca cōbusta ꝛ fo lijs oliuarū recētib⁹. Cōpositū. Re. arist. ꝛ suc ci foliorū alcherua ambórum ana. ptē. i. floris eris ptē. ʒ. fiat ex eo linimētū cū aq̄ in spissitudie mellis. ꝛ fortasse est necessariū vt ꝯforteт̄ cum succo cucumeris asini. ꝛ alsurie ꝛ ponāт̄ desup pāni sicci. ꝛ iterū aristol. ꝛ gallaꝝ ꝛ olei eq̄les ptes: fiat ex eis linimētū vlceri ꝛ in circuitu ei⁹: aut calcis colcotar ptes eq̄les arsenici ptem. ʒ. Et iteꝝ alsurie ptes. xxij. colcotar. x. dragā. iiij. fiat ex eis linimētū: decoquātur in aceti fortis media cotilla donec ꝯsumat̄ acetū: deiñ sumat̄ ex eis infrātis ꝛ posta liniat̄ cū eis vlc⁹. Et iteꝝ sumant̄ colcotar dragāti amborū añ. xx. corti cū ferri. xvi. gallaꝝ pforataꝝ. x. aut sumat̄ salis ps. i. aluminis vsti ꝛ corticū eris abrotani vsti ps. ʒ. Emplastrū bonuꝫ sarcocolla calcucecau menon ꝛ gallarum ꝛ flos eris ꝛ aristo. aggre gentur cum aliquātulo glutini vt medicinis sit cōglutinatio ꝛ administretur post mundifica tionem vlceris. Medicamen vltimum exper tum: draganti rubei. xxiij. calcis viue. xvj. alu minis. xvj. corticū granatoꝝ. xvi. thuris ꝛ gal laruꝫ amboꝝ ana. xxxij. cere. cxx. olei antiqui co tila. i. Aliud bonuꝫ: plumbi vsti cum sulfure eris vsti ceruse plūbi turis merdasengi climie āmoniaci oppoponaci masticis oiuꝫ ana. ʒ. ij. adipis renuꝫ vacce resine glutinis alimbat olei myrtini cere omniū ana. ʒ. iij. soluantur que sol uenda sunt in quantitate equa ꝛ cōficiantur ea que soluuntur ꝛ que teruntur ꝯficiantur. Me dicamen conferens quod Gal. ꝛ alij aggrega uerūt Re. scorie eris. ℥. i. floris eris fricati. ℥. i. ce re lib. ʒ. paruā lindris. ℥. i. ʒ. fiat ex eis emplastrū ꝭm descriptionē suā soluantur ea que soluunt̄ ꝛ terantur ea que teruntur ꝛ addat̄ cera ꝛ mi nuatur ꝭm q̄ntitatem necessitatis ꝛ diligunt vt misceantur cum eo. ꝛ quādo fuerint vlcera dif ficilis sanationis administrentur in eis charte combuste. ꝛ medicamen andronij ꝛ cucurbi ta sicca combusta aut lana sordida combusta aut emplastrum foliorum cupressi aut foliorū dulb adustorum.

¶ In pte ista ponit has medicinas vtiles pdictis vlcerib⁹. Circa qđ itellige ꝙ ipse ponit diuersa medicamia iter ipsa in genere. ꝛ hec est diuersitas. qꝛ q̄dam exiccationē fortes hñt absq̧ hoc ꝙ causticēt vel corrodēt. Quedā aūt sunt q̄ acuitate multa pticipāt ita vt causticent vel corrodāt. pri mis qdeꝫ vtēdū est pcipue quādo membrū vlceratū inci pit tēdere in viā putrefactōis: nō tñ in ipso corrosio ē mul tū pfecta. Scđis aūt vtēdū est qñ carnē putrefactā a mē bro remouere opꝫ ꝛ times ne perambulet putrefactio. Et ista pars posset diuidi in tot ptes q̄t sunt medicamia q̄ ipe ponit. ꝛ cōsidera virtutē medicaminū ꝭm virtutē simpli ciū q̄ ipsa cōponunt: ꝛ tu scies modū rectū oiuꝫ ipsoꝝ. Nō eni itendimus examinare qđlibꝫ medicamē singulariter. plongaret eni opus nr̄m vltra ppositū. Dicit ḡ. Et medi camē ꝛc̄. calcadis. i. vitriolū albū. hasce. i. ysopus. alij expo nūt. i. santonicū. cepe. i. cepe squille folioꝝ alkerue. dr̄ ꝙ ē tornasole magnū. alsurie. i. vitriolū rubeum. colcotar. i. vi triolū citrinū. draganti. i. vitriolū viride ꝛ greci vitrioluꝫ ꝛ calcantū idē est folioꝝ dulba. i. nespili.

¶ Curatio eoꝝ que sunt difficilis consolidationis ꝛ alioꝝ que sunt in vltimo malitie. CAP. X.

Scias ꝙ vlcera difficilis cōsolidatiōis absolute sunt pter corrosiua ꝛ preter putrida sic est cōe pter ppriū. ipsa eni ambo sunt ambulatiua: ꝛ cū istis qñ non est ambulatio ꝛ stant ꝭm dispōnem suam per aliqđ spatiū. ꝛ ista sunt pter fistulas iterū: qm̄ opꝫ vt ipsa sint incidētia. ꝛ ad vltimū corro siua putrida. ꝛ fistule sunt ex summa difficilis ꝯsolidatiōis absq̧ ꝯuersiōe. Alieренati vo sūt vltima in corruptiōe i elōgatiōe ꝛ ꝯsolidatiōe.

¶ Prius Aui. docuit modū curatiōis vlcerū rōne quorun dā q̄ pñt cōponi cū vlcerib⁹ ꝛ reddūt ipsa difficilis ꝯsolida tiōis. in isto ca°. qꝛ sunt ēt alie dispōnes q̄ reddūt vlcera dif ficilis ꝯsolidatiōis phibentes ipsa a sanatiōe eoꝝ vult da re canōes in mō curatōis ipsoꝝ rōne oium aliarū disposi

tionũ que possunt iungi cũ vlceribus ⁊ faciũt ipsa diffici lis cõsolidatiõis. ⁊ sic pcedit. In pma pte ipse ponit modũ curatiõis taliũ vlcerũ. In scda pte circa quãdã illarũ cau sarũ puta circa fistulã: q: fistula est vnũ ex vlceribus diffi cilis ↄsolidatiõis ponit caplm spãle de modo curatiõis il lius. ibi z². (In fistulis ⁊ earũ indicijs.) Pria in duas. In pma pte ostẽdit q pter corrosiua vlcera ⁊ putrefactiua ẽt sunt alia vlcera que sunt difficilis sanatiõis ⁊ cõsolidatio nis lz corrosiua ⁊ putrida sint ẽt de numero difficulter cõ solidabiliũ. In scda pte ostẽdit modũ curatiõis taliũ vlce rũ q sunt pter corrosiua ⁊ putrida ⁊ sunt etiã de nũero vl cerũ difficilis ↄsolidationis. z² ibi. (Et cañ. in curatiõe vl cerũ.) In pma pte vult hoc dicere Auicẽ. q vlcera diffici lis ↄsolidationis gnãliter non sunt solũ corrosiua ⁊ putri da: imo ad qdã alia se extendunt. ⁊ ppterea vlcera diffici lis cõsolidatiõis se habẽt ad vlcera corrosiua ⁊ putrida si cut cõe ad ppriũ. ⁊ sicut supius ad iferius. Oia g corrosiua ⁊ putrida sunt difficilis cõsolidatiõis: ⁊ tñ nõ conuertitũ q oia vlcera difficilis cõsolidatiõis sint corrosiua ⁊ putrida. nã sunt qdã vlcera difficilis ↄsolidatiõis q nõ sunt corrosi ua ⁊ putrida. Nã in vlcere putrido ⁊ corrosiuo est ambula tio: s3 aliq vlcera sunt difficilis ↄsolidatiõis in qbus nõ est ambulatio. ⁊ iõ vlcera difficilis consolidatiõis cõparãtur ad corrosiua ⁊ putrida sic cõe ad ppriũ. sic vbi grã. oĩs hõ est aĩal. nõ tñ oẽ aĩal est hõ. q: est aliqd aĩal qd nõ ẽ hõ. ita ẽt oia vlcera corrosiua ⁊ putrida sunt vlcera difficilis con solidatiõis. nõ tñ oia vlcera difficilis ↄsolidatiõis sunt cor rosiua ⁊ putrida: q: pñt esse alterius maneriei. ⁊ hoc est qd vult dicere Auic. in pn°. cũ dicit. Scias q vlcera difficilis ↄsolidatiõis absolute sunt pter corrosiua ⁊c̃. Et subdit po stea. ⁊ ista sunt pter fistulas qsi p hoc vult dicere q ẽt vl cera difficilis ↄsolidatiõis cõparantũ sili mõ ad fistulas sic cõe ad ppriũ. nã oĩs fistula est vlcus difficilis cõsolidatio nis. nõ tñ oẽ vlcus difficilis ↄsolidatiõis est fistula. q: non o3 q in oi vlcere difficulter ↄsolidabili fiant accñtia q ap parẽt in fistula. ⁊ hoc est qd ipse subdit. Qm̃ nõ op3 vt sint icedentia. ⁊ istud põt dupl̃r exponi. vno° q nõ o3 vt vlcera difficilis ↄsolidatiõis oia sint incedentia. i. pfundantia se in mẽbro ⁊ habẽtia ↄcauitatẽ in mẽbro sic hʒ fistula. Uel aliter vt qdã habẽt aliã lrãm. Qm̃ nõ o3 vt sint sudãtia. ⁊ tũc exponitũ. i. q nõ o3 vt qlibȝ vlcera difficilis ↄsolidatio nis sint sudãtia. i. ab eis resudet mltitudo virulẽtie sic resu dat ex fistulis. s3 hñt in se aliã dispõnez pter quã difficul ter ↄsolidantũ. sic g vlcera difficilis cõsolidationis in plus se habẽt q vlcera corrosiua ⁊ putrida ⁊ fistule. oia eñi ista sunt difficilis cõsolidationis. nõ tñ qdlibet vlcus difficilis ↄsolidatiõis est aliqd istoꝝ. q: põt eẽ pter ista. ⁊ hoc est qd vult dicere Aui. cũ subdit. Et ad vltimũ corrosiua ⁊ putri da ⁊ fistule sunt ex summa difficilis ↄsolidatiõis absq3 cõ uersione. i. absq3 hoc q fiat ↄuersio. puta q oia vlcera dif ficilis ↄsolidationis sint aliqd illoꝝ sicut nos diximus q oĩs hõ est aĩal. nõ tñ ecõuerso. q: nõ omne aĩal est hõ. ita q ibi nõ fit cõuersio. q: nõ omne vlcus difficilis cõsolidatio nis est aliqd istoꝝ. Et totũ hoc Auic. nõ dixit ob aliud nisi vt ostẽderet q pter istas dispõnes sunt etiã alie dispõnes que faciunt vlcera difficilis cõsolidationis. vñ oportebat caplm facere de mõ curationis illoꝝ preter caplm in quo traditur curatio vlceruȝ corrosiuoꝝ ⁊ etiam putridoruȝ ⁊ etiam fistularum. Et subdit postea. Algeromati sunt vlti ma in corruptione ⁊c̃. quasi velit dicere q illa vlcera que curabantur ab illo Algeromati philosopho erant vltima in corruptione ⁊ vltima in difficultate ↄsolidationis. cau sa aũt difficultatis cõsolidationis eoꝝ nõ erat nisi aliqua causarũ quas hic Auic. ponet ⁊ docebit modũ curationis eoꝝ qñ. s. illa cã ẽ valde in malitia vltimata. ⁊ hec ẽ itẽtio Auic. in isto. q̃. lz dicantũ vba obscura. Deide cũ dicit.

¶ Et canõ in curatiõe hoꝝ vlcerũ est vt si causa fuerit malitia ↄplõnis rectificetur: aut si fuerit malitia sanguinis ponatũ cibus qui generet san guinẽ bonuȝ contrarium illi aut paucitas eius multiplicatio ei⁹ ⁊ dilatatio in cibo bono. Et si cã fuerit mollificatio ⁊ sordidatio: tunc cura curatiõe mollis ⁊ sordidi. Et si cã fuerit exicca tio supflua ⁊ nõ fuerint fistule adhuc: tunc cu ra cum humectatiõe equali. Et de eo qd bonũ est in illo est vt facias ea sudare cum aqua cali da vsq3quo sudet membrũ ⁊ rubeat ⁊ infletur: deide abstine ⁊ nõ pertrãseas illam qñtitatem: qm̃ attrahes cũ eo mãm plurimã ⁊ nocumẽtũ maximũ ad membꝝ. Et fac vt medicamẽ post illud sit minoris exiccationis. ⁊ fortasse cõfert ponere pãnos ifusos aq̃ tepida. Et qñ3 ẽ neces sarium fricare vlcus ⁊ fricare membrũ eius ⁊ administrare emplastra attractiua picea. Et si cã fuerit malitia dispõnis accidentis ei qd con tinetur cuȝ eo de carne: cura cum eo qd sciuisti ex scalpellatiõe ⁊ extractione sanguinis ⁊ suc cursu cũ exiccatiuis. ⁊ si cã fuerit vitis ambula tiua incide eaȝ ⁊ fac currere sanguinẽ eius: aut extrahe eaȝ: qm̃ multotiens facit qescere illud ⁊ si fuerit repletio tunc incipe cuȝ flobotomia ⁊ euõne humoris eius melãcolici si fuerit: de ide obuia viti ⁊ fac currere ex ea sanguinẽ quã tum tibi possibile est vt nõ accidat ex obuiatio ne tua adiuicẽ quod est deterius vlcere primo. deide cura vulnus qd accidit ex vite: postea vl cus difficile. ⁊ si cã fuerit debilitas membri ⁊ illud est ppter malitiam complõnis superflue elongate ab equalitate quã existimamus ex ca lore et frigore: et qd sequitũ cõplexiones ex rari tate supflua: aut spissitudine vehementi: et pri muȝ est vt sequatũ caliditas et humiditas: et se cũdũ frigiditas et siccitas oportebit vt curetũ fa ciens illud cũ ↄtrario. Et multotiẽs quidẽ cõti git q causa est a caliditate attrahẽte materiam ⁊ mittẽte eam ⁊ sunt necessaria in curatõe eius infrigidantia stiptica. Et si causa fuerit fistula tunc cura curatione fistule.

¶ In parte ista tradit canones in modo curationis taliũ vlcerũ difficilis ↄsolidationis ⁊c̃. Et duo facit. pmo tradit hos canones in modo curationis vlcerũ hoꝝ fm quãlibȝ dispõnem q põt cõiungi cũ vlcere que reddit ipm difficia lis cõsolidationis. In scda parte Auic. explicat in spãli me dicamina cõferentia vlceribus difficilis ↄsolidationis fȝ plurimas dispõnes ẽt que plm fiunt. z² ibi. (Et medicine pparate ad difficultatẽ ⁊c̃.) Prima pars diuiditur in tot quot sunt canones quos dat in modo curationis istoꝝ fȝ diuersitatẽ dispõnũ que coniunguntũ cũ vlceribus que fa ciunt ipsa difficilis cõsolidationis. Primo g dat canonẽ in modũ curationis eoꝝ qñ causa ipsoꝝ est malitia complo nis membri. scdo qñ causa ipsoꝝ est corruptio que accidit

in sanguine contẽto in carne ꝓpter quã corruptionẽ caro incipit denigrari vel liuescere. 3°. qñ causa ipsarũ sunt varices que sunt in membro. 4°. qñ causa ẽ debilitas membri. 5°. qñ in causa est fistulatio eius. 6°. qñ in causa ẽ corruptio ossis. 7°. qñ in causa huius est putrefactio venarum ꝓpter quã vlcera antiquantur in mẽbro. 2ª ibi. (Et si causa fuerit malitia dispõnis.) 3ª ibi. (Et si causa fuerit virus.) 4ª ibi. (Et si causa fuerit debilitas.) 5ª ibi. (Et si causa fuerit fistula.) 6ª ibi. (Et si causa fuerit corruptio ossis.) 7ª ibi. (Et dixit hic ꝙ quãdo putrefiũt vene.) Prima in duas. pmo ponit canones curatiõis istoꝝ quãdo in causa est mala complo absolute cõtenta in carne. ⁊ cuꝫ hoc etiaꝫ quando sanguis est malus vel paucus. scdo in spãli dat canões quãdo in causa est mala complo sicca vel humida. 2ª ibi. (Et si causa fuerit mollificatio.) Prima diuidit in duas. pmo ponit modũ curationis quãdo in causa est mala complexio humida. 2°. quando in causa est mala complo sicca. 2ª ibi. (Et si fuerit causa exiccatiõis.) Quod in omnibus istis particulis dictũ est quasi per se manifestũ est. qꝛ semper docet modũ curatiõis vlcerũ ꝑ oppositionẽ cause que facit vlcus difficilis cõsolidationis. Dicit g. ⁊ cañ. ⁊c. Et si causa fuerit mollificatio. i. humiditas virulenta ⁊ pro vel sordidatio. i. sordes tunc curet curatione vlceris virulenti vel sordidi. ⁊ istoꝝ curatio est ꝑus habita. ⁊ si causa fuerit exiccatio plurima ⁊ non sunt adhuc fistule addit illud significatũ Auic. qꝛ quãdo caro est exiccata sicut est fistula tunc nõ põt amplius rectificari qm̃ iam facta est dura vel obstractũ. vnde ibi non est cura alia nisi remotio vt apparebit in curatiõe fistularũ. Sꝫ quãdo adhuc nõ est exiccata neq3 indurata tunc põt adhuc rectificari ⁊ reduci ad dispõneꝫ nãleꝫ. Et si causa fuerit dispõnis malitia accidẽtis ei quod ꝯtinet cũ ea de carne. vt verbi grã. si caro denigratur vel incipit nigrescere vel liuescere ꝓpter mortificationẽ sanguinis cõtenti in carnẽ. Et si causa fuerit vitis. i. varices existẽtes in membro. nã in membro in quo sunt varices si accidat vlceratio difficilis est cõsolidationis. ⁊ hoc propterea qꝛ ex varicibus ministratur sanguis malus melãcolicus ad vlcus qui cõsolidationẽ ipedit. ⁊ ꝓpterea ponit curã vlceris vt ꝑus euacuet sanguis ille melancolicus ex corpore si fuerit repletio ⁊ ex venis illis varicibus q̃tũ possibile est vt nõ accidat effusio sanguinis corrupti melancolici ad vlcus qui impediat consolidationẽ ipsius. Et pmuꝫ est vt sequat caliditas ⁊ humiditas. ⁊ 2°. friditas ⁊ siccitas. i. pmũ est rarefactio que ꝯtingit mẽbro propter quã virtus membri debilitatur sequtur complonem calaꝫ ⁊ humidaꝫ in ipso. ⁊ scdm. i. spissitudo superflua que est in membro consequitur complexionem frigidam ⁊ siccam. quoniam frigidi ⁊ sicci est inspissare sicut calidi ⁊ humidi est rarificare. Deinde cũ dicit.

¶ Et si causa fuerit corruptio ossis qδ sequitur ipꝫ incidemꝰ ⁊ deregemus ab osse. Et si fuerit posse auferre illud qδ est super ipm cũ fricatiõe faciemꝰ ⁊ subtilissime ingremꝰ: ⁊ si non incideimus et faciemꝰ illud cꝰ expõ est i ca. corruptionis ossis. Ingt Ga. Fuit adolescens hñs fistulaꝫ in pectore suo que iã ꝑuenerat ad os quod ẽ in medio cassi sui. detexĩmꝰ ergo ab osse cassi totũ illud qδ continet ipꝫ et inuenimꝰ iã aduenisse corruptionẽ: et fuit nobis necessariũ icidere ipm et fuit locꝰ corruptꝰ ex eo locus sup quẽ figitur suspensoriũ cordis. postq̃ ergo vidimꝰ illud steti͂mꝰ statiõe vehemẽti i ablatiõe ossis corrupti ⁊ fuit finis noster dimittere pãniculũ tegẽteꝫ ipm de intus et ꝓuare ipꝫ ꝓm saluteꝫ suã: et fuit illδ qδ cõtiuatur de hoc pãniculo cũ casso iã putrefactũ. Iterum ingt: et nos aspeximꝰ ad cor aspectu manifesto sicut illud qδ vidimꝰ cũ deteximus ab eo cũ voluntate cum anatomia. Inquit. Sanatꝰ ẽ ergo iste adolescens et nata est caro i illo mẽbro qδ incisimus ex casso donec repletũ est. et continuatuꝫ est adinuiceꝫ et factũ ẽ stans inter velamẽ cordis et velamẽ ipꝫ sicut steterit cũ eo añ illud caput capsule cordis. Ingt: ⁊ nõ est hoc maiꝰ q̃ vulnera i qbꝰ respirat pectꝰ. ⁊ hic dixit ꝙ qñ putrefiũt vene ⁊ antiquãtur: tũc de eo qδ est rectũ est vt currat ex eis sanguis ꝓm quãtitatẽ que licita est in eis.

¶ In parte ista ostendit moduꝫ curationis quãdo in causa difficultatis ꝯsolidationis vlceris est corruptio ossis. ⁊ primo fac hoc. scdo qδ dixit declarat in quodã exemplo Gal. 2ª ibi. (Inquit Gal.) ⁊ planũ est quod dicit. Et dixit hic. s. Gal. quãdo putrefiunt vene ⁊ antiquantur. i. quãdo est putrefactio vsq3 ad venas ⁊ antiquant tunc vlcera de eo qδ rectũ est vt currat sanguis ex eis ꝓm q̃titatem multã que possibilis est ꝓpterea qꝛ sanguis contentus in venis illis tunc putrefactus est ⁊ corruptus. ⁊ ex antiquitate vlceris signũ est etiã ꝙ corruptio illa ꝑuenit ad multitudinẽ sanguinis qui est circa illa loca. ⁊ ꝓpterea existente sanguine illo impossibile est consolidationem fieri. vt ergo renouetur in vlcere sanguis laudabilis debet euacuari sanguis ille malus. Deinde cum dicit.

¶ Medicine vero ꝑparate ad difficultatẽ cõsolidationis i dñantibus dispositiõibus sũt sicut scoria eris ⁊ flos eris adustus ⁊ nõ adustus ⁊ scoria alchesebran: ⁊ scoria reliqui ferri ⁊ conglutinatio auri: fiant ex eis cerata ⁊ colcotar ⁊ dragantũ ⁊ que sunt eis similia cũ rebus ꝓhibentibus attractioneꝫ ad membrum si fuerit sicut sũt alumẽ ⁊ galle. ⁊ de illis qbꝰ curant ea q̃ sũt difficilis cõsolidationis est illud quod Re. climie ⁊ cõsolidationis auri ⁊ aluminis omnium ana. viij. floris eris ⁊ corticũ eris ana. i. gũmi cupressi. iiij. cere ⁊ olei alicuius q̃tum scis. ⁊ iteruꝫ sumant cere gũmi pini ana. vij. climie .iij. ⁊ colcotar. vi. ⁊ olei myrtini q̃truꝫ sufficit. ⁊ iteruꝫ decoquantur colcotar ⁊ climia cuꝫ aq̃ maris: aut aqua acreste: aut aqua in qua decocta sunt alchali ⁊ calx decoctione pauca ꝓm cõmixtionẽ nutritiõi eoꝝ i sole i estate: deĩde coletur ab eis ꝑter ꝙ fiat sal desup aq̃ maris: aut aq̃ alchali. ⁊ iteꝝ sumatur eris vsti ⁊ resine ⁊ salis gẽme oiuꝫ añ. ℥. ij. cere olei myrtini q̃tũ suffic. ⁊ ꝯferũt eis medicie fistulares qñ exiccant ⁊ terunt. ⁊ ex eis sunt farie herbi ⁊ yreos: ⁊ aristologia adusta ⁊ es vstũ ⁊ terra thuris ꝭꝫ diuersitatẽ quã meretõẽ corpus ex ꝯpõne. Medica-

men bonū fumantur limatura eris ꝛ limatura ferri ꝛ cōficiant̄ cū aq̄ aluminis ꝛ argillent̄ cū argilla rubea ꝛ adurant̄ in furno: deinde extrahantur ꝛ terant̄ ꝛ admīstrent̄ pulnerizata aut fiat ex eis ꝛ ex merdasēgi emplastrū. Modus empli aurei boni. Recipe. merdasengi aurei boni min. i. cere ꝛ radicis almezeriō an̄. aur. xxxvi. floris eris aur. xviij. limature auri crite limature almerdasengi an̄. aur. xl. olei antiq lib. iij. ponant̄ sup ipm in primis merdasengi ꝛ aurū ꝛ flos eris: deide reliq̄ medicine. ꝛ iterū sumant̄ ostracū furnoꝝ ꝛ cinis venarū ꝛ plumbū combustū ablutū ꝛ fiat ex eis emplm̄ cū oleo myrtino. Et oꝫ vt sit illud oleū ispissatū cū merdasengi. verbi gratia. ℥. i. ꝛ ex aceti acuti triplo ipsius ꝛ ex oleo aut olei myrtini aut olei anetini. ℥. i. moneant̄ cū facilitate dōec resoluatur merdasengi ꝛ ispisset̄ ꝛ nō adurat̄ ꝛ alierenati de eis cortices eris ꝛ flos eris: ꝛ calx abluta sine extinctione: fiat ex eis puluis ꝛ añcedat ꝛ liniat ea cū melle: deide pulnerizet sup ea húc pulnerē. corticū. eris ptes. ij. cere. x. dissoluant̄ digitis in sole ꝛ administrent̄ aut ceruse ꝛ aluminis ana viij. corticū eris sal gēme thuris floris eris corticū granatoꝝ oiuꝫ an̄. ptes. ij. calcis ps. i. cere x. olei myrtini q̄tū sufficit. ꝛ iterū merdasengi olei an̄. lib. i. gallarū nō pforatarū aristo. ana. ℥. i. ēmóiaci. ℥. i. minuti thuris. ℥. ij. fiat ex eis linimētū sup ignē ꝛ moueat̄ cū radice canne.

¶ In pte ista Auicē. explicat in speciali medicinas tā simplices q̄ cōpositas que curatiue sunt vlcerib⁹ difficilis cōsolidationis sm plurimas dispositiones eoꝝ ꝛ his que vt plm̄ cōtingunt. ꝛ oīa qdem medicamina que ponit in genere aut virtute exiccatiua multū pticipāt. aut virtute exiccatiua ꝛ absterſiua aut aliq̄ v̄tute corrosiua pticipant. ꝛ h ppterea q: vt in pluribus vlcerib⁹ difficilis cōsolidationis aut est aggregatio multe hūiditatis que idiget exiccatiōe forti aut exiccatiōe ꝛ abstersione forti aut est carnis corruptio ꝛ humiditas in loco vel corrosio que idigent medicaminibus acutis auferentib⁹ qd̄ in membro est corruptus. q̄ aūt sint ista medicamina examina p teipsuꝫ vidēdo virtutē simpliciū ex q̄bus ipsa sunt cōposita. Et posset ista ps diuidi in tot ptes quot pōit medicamīa. ꝛ pꝫ. Scoria aſernecan. i. scoria ferri de cōtrata illa qd̄ ē ferrū forte. Cōglutinatio auri ē id quo aurū cōglutinat̄. h aūt vt dr̄ ab Aui. in suo 2° canōe. q̄nq3 sibi cōuenit armoniacū. ꝛ q̄nq3 cōuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina īfantiū mota in mortario eneo cū aceto in sole donec accidat cōglutinatio eius. ꝛ q̄nq3 generat̄ ex minera ex vapore ꝛ resolnit̄ in aq̄ calidā ꝛ deinde coagulat̄. ꝛ de isto maxīe hic itelligit Auic. Naꝫ vt dr̄ hoc medicamē eliquat carnē. ꝛ ē medicamē bonū in vlcerib⁹ difficilis cōsolidationis. olei q̄tum scis. i. q̄tum vides eē necīuꝫ. in corpore enī humido ꝛ in vlcere minus humido possumus plus ponere de oleo. in corpore vero sicco ꝛ vlcere humido minus oꝫ apponere. Alkili ē sal alkili cuius dispō scit̄ ab alkimistis. argillet̄ cū argilla. i. terra rubea. radicis almezereō. i. laureole. ostracū furnoꝝ. i. cortices muri fornacis. cinis venarū. i. cinis conculiarum marinarum

adustarum. omnia alia que dicit patent.

¶ Curatio fistulaꝝ ꝛ corioꝝ q̄ nō cōglutinant̄. CA. XI.

In fistulis vero ꝛ earū iudicijs ꝛ spēbus ipsarū iā est dictū qd̄ dictū ē. Verū qd̄ necessariū ē de regimie cursus virus ꝛ humiditatū corruptarum ab eis cuꝫ pparatione aut pforatione iā declarauimus iterū in locis ante hunc locū.

¶ Supius Auic. ośdit modū curatōis vlcerū difficilis cōsolidationis ratione cuiuslibet dispositionis que potest cōiungi cuꝫ vlcere que facit ipsuꝫ difficilis sanationis. In pte ista quia fistule sunt ex vlceribus maxime difficilis sanationis ꝛ precipue cura idigēt: vult docere modū curationis ipsoꝝ vlceꝝ fistulatoꝝ. Et diuiditur istud capitulū in duas partes. Pˀo ostēdit q ex p̄dictis quodāmodo in generali potest haberi modus curationis earū sm q fistule cōueniunt in multis cū p̄dictis vlceribus: quorū posita est curatio. in secūda pate ponit ppriū modum curationis earuꝫ. 2ª ibi. (Cura autē ppria fistulaꝝ.) Dicit ergo pmo. in fistulis vero ꝛ earū iudicijs ꝛ speciebus iam dictum est quid est necessariū facere in fistulis ad hoc vt hūiditates pfluāt extra ꝛ non retineant̄ in pfunditate vlceris ꝛ cuꝫ pparatione membri ꝛ cū mō icisiōis ꝛ pforatiōis iā dictū est in locis suis ante hunc locum. s. in caplo de cura cauernarum ꝛ absconsionū. Deinde cū dicit.

¶ Curatio aūt ppria fistulis diuersificat̄ iterū. Fistule. n. aut sunt recētes currentes: aut sunt antiq̄: quarū cōcauitates iā pfundate sunt in carne vehemēter. ꝛ iste q̄dē sunt difficilis curationis. nā illud qd̄ necīuꝫ ē in hoc ē acceptio illius cōcauitatis tot⁹ cū icisione eradicāte ex laterib⁹ cū nouacula aut alijs: aut p cauterium cū igne: aut cū medicamine: ꝛ illud ē paruū ꝛ ingētuꝫ ꝛ pprie q̄n ē in vicinitate nerui aut membri sublimis. Et forsasse eger est declinior ad hoc vt remaneat illud cū eo ꝛ toleret illud q̄ȝ vt patiatur eius curaꝫ. Et forsasse est pole vt exiccet̄ ꝛ corrodat̄ eius caro vnctuosa fraudulēta intra ipsam ꝛ exiccet̄ residuū carnis eius mortue ꝛ cōsolidet̄ ꝛ remaneat q̄ta spatio longo pter q sit adhuc cōsolidata itegre. et q vult illud oꝫ vt mūdificet fistulaꝫ a carne fraudulēta vnctuosa q̄ est in ea: deinde ipleat eā medicis exiccatiuis et dimittat eā cū dispōne exiccationis eius q̄ȝ ipsa remanet dū nō cadit timor in repletiōe aut humiditate cōplsonis aut aduentu aque aut situ iacendi sup eā doloroso: aut offensiōe: aut verberatione: aut tussi: aut tremore.

¶ In parte ista pōit moduꝫ ppriū curationis vlceruꝫ que vlcera sūt fistule. Et duo facit. in pma parte Auic. ponēdo diffinitioneꝫ fistulaꝝ ostendit difficultatē sanatiōis fistularū. ꝛ pcipue illarū que sunt antique. in secūda pte ponit moduꝫ curatiōis eaꝝ. 2ª ibi. (Et forsasse erit eger.) quod in pma pte dic̄ manifestū ē. Scda ps diuidit̄ in ptes duas. nā modus curatiōis fistulaꝝ ē duplex. q̄dā ē mendosus ꝛ nō pfect⁹. q̄dā āt ē pfect⁹ ꝛ ver⁹. Duo ḡ fac. p. n. ostēdit sm que modū pficit̄ modus curatiōis pmus. 2° ośdit s3 quē modū pficit̄ scd's modus curatiōis ipsarū. 2ª ibi. (De rōne

vero eradicatiõis.) Pria in tres. p õndit necitatẽ in qbusdã corporib⁹ pp quã aliqñ i fistulis oʒ vti tali mõ curationis q ẽ mẽdosus ⁊ nõ pfect⁹. In 2ª pte õndit talẽ modũ curatiõis ẽẽ poßez. in 3ª pte docet istũ modũ curatiõis. 2ª ibi. (Et fortasse ẽ poße vt exiccet.) 3ª ibi. (Et q vult id opʒ vt mũdificet fistulã a carne ⁊c.) que dicit in oib⁹ istis pticulis plana sunt itelligẽti q in pdictis sunt dicta. Deide cũ dicit.

¶ De curatione vero eradicatiõis eius et ipsi⁹ emulsionis scias φ cum ipsa est fraudulenta putrida antiqua nõ est medicamẽ nisi abscissio cuʒ adustione: aut cauterizare eoʒ cuʒ igne ſm φ ostendimus cũ pforatione meatus tortuosi iter meatus eius vt sciat itẽtio cauterij et penetratio cũ cautela intẽtiõis eius donec coqt vel cauterizet et abscidat. Et cauteriũ cũ medicis acutis est sicut sũt sal ãmoniacũ et arsenicuʒ et sulfur ⁊ flos eris: ⁊ argentũ viuũ est de summa eoꝝ. extinguatur argẽtũ viuũ ⁊ misceat cũ tanto limature ferri qñtum ipm est ⁊ alcbali qñtuʒ est eius medietas ⁊ calcis qñtũ est eius medietas ⁊ sublimet in alucbel aut pfocet in cbimia ſm φ sciũt illi q occupati sunt cũ boc ca. ⁊ sublimet sicut sal. Cũ ergo ponit ex eo sup fistulã ⁊ iflãmatur ⁊ assatur ⁊ sepat a carne qd recipitur cũ forcipibus ⁊ extrabat ⁊ assiduet cibatio mẽbri ex butyro vna bora post aliã vt quiescat dolor: deide curet curatione vlcerũ. De fistulis vero q ẽ recẽs currẽs oʒ vt abluat cũ medicinis fortibus sicut kitrã ⁊ aq cinerũ ⁊ aqua maris ⁊ sic salsa ⁊ aqua saponis pmixtis cũ ea arsenico ⁊ sale ãmoniaco ⁊ aqua sublimata ⁊ calcucecaumenon ⁊ sale ãmoniaco sicco ⁊ ex sansuco nõ currẽte ⁊ aq in q decoquunt alkali ⁊ calx corticũ ouoꝝ ⁊ calx.

¶ In pte ista docet verũ ⁊ pfectũ modũ curatiõis barũ fistularũ post quẽ modũ curatiõis nõ accidit ipsaꝝ reditio. ⁊ diuidit in qttuor ptes. In p⁹ pte docet remouere dispõnẽ pp quã in fistulis ẽ difficultas ɔsolidatiõis earũ. In 2ª pte õndit qd agẽdũ ẽ cũ remota ẽ dispõ mala pbibẽs ɔsolidationẽ eoꝝ. 3º. qꝛ aliqñ in tali vlcere cã addens ad maliciã ẽ ossis corruptio. dat canões ⁊ modũ curatiõis ei⁹ quãdo cũ ipsa ɔiũgit ossis corruptio. 4º. õndit vnũ ex signis q significãt sup rectũ modũ curatiõis earũ. ⁊ qñ ipe pcedũt in viã sanatiõis. 2ª ibi. (Et cũ appʒ caro bona.) 3ª ibi. (Et qñ ẽ ppe cã os.) 4ª ibi. (Et cũ videris bũiditates virulẽtas.) Pria ps diuidit i duas. In p⁹ pte qꝛ modus curationis vlceris qd ẽ fistula ẽ p ablationẽ ei⁹ qd in ipsa ẽ corruptũ de carne docʒ modũ ablatiõis ei⁹ qd corruptũ ẽ in ipsa de carne. ⁊ docet medicamĩa q b pficiũt. In 2ª pte ostẽdit medicamĩa q ɔueniũt qñ caro corrupta ẽ mundificata ab ipsa. 2ª ibi. (Cũ g mũdificata fuerit ponat sup ipsaʒ.) Pria in duas. p õndit p q oʒ remouere corruptionẽ carnis q ẽ i fistula antiqta. 2º. õndit sufficiẽter remouere corruptionẽ ei⁹ in fistula q ẽ recẽs. 2ª ibi. (De fistulis vo q ẽ recẽs.) Pria in duas. p õndit qlr fit remotio illi⁹ cũ cauterio fcõ cũ igne. 2º. õndit qlr remouet cũ causticatiõe fcã cũ medicinis ⁊ cũ qbus medicis. 2ª ibi. (Et cauteriũ cũ medicis.) q dic in istis pticlis q si oia sunt manifesta. ¶ Intelligẽdũ φ ex bis q Auic. dic appʒ φ nõ ẽ dñs in alio modus curatiõis fistularũ antiqrũ a mõ fistularũ recẽtiũ nisi qꝛ ad remouẽdũ corruptionẽ q ẽ in carne. in fistulis antiqs oʒ vti medicis acutioribus ⁊ fortiorib⁹. in fistulis vero recẽtib⁹ sufficiũt ad remouẽduʒ corruptionẽ illarũ ea q sunt debiliora ⁊ leniora. vñ in eis nõ ẽ necitas vti cauterio. ⁊ igne sicut ẽ necitas in illis vti. Et cã bui⁹ nõ ẽ ob aliũ nisi qꝛ in fistulis q antiqte sunt corruptio ẽ magis ipreßa i carne ⁊ in eis ẽt ẽ maior obstracatitas ⁊ durities q̃ꝫ sit in fistulis recẽtibus: ppter quã in illis ad remouendũ pfecte totuʒ id qd corruptũ ẽ oʒ vti acutioribus q̃ꝫ in recẽtibus.

Sed tunc aliquis dubitabit circa b. qꝛ Gal. ponit 3º ⁊ 4º de ige. sanita. φ tps in curatiõe nibil isinuat. nõ eni sic dic vlcus rõne q vetustũ ẽ ⁊ sub rõne q recẽs ẽ idicat aliũ in curatiõe debere fieri. g si tps nibil in curatiõe diuersuʒ idicat tũc fistula sub rõne q ẽ recẽs nõ aliud idicabit in curatiõe debere fieri. male g vr Aui. diuersificare medicamĩa in fistula antiqua ⁊ recẽti. ¶ Scdo aligs dubitabit p quẽ modũ caustica medicamĩa remouẽt ab vlcere id qd corruptũ ẽ. si enĩʒ remouẽt illã ptẽ sepando ⁊ diuidẽdo a pte sana: pp qd est φ statĩ qñ opatũ ẽ causticũ in carne illa ps carnis q causticata ẽ nõ decidit ab alia pte carnis q causticata nõ ẽ: sʒ stat ibi p aliqd tps: ¶ Ad pmũ dõm ẽ φ tps põt duplr cõsiderari. Uno⁹ vt tps dicit solũ mẽsurã quãdã mẽsurãtẽ extensionẽ ⁊ pdurationẽ ipsius morbi. ⁊ isto mõ a tpe in morbo nulla sumit idicatio curatiua. ⁊ isto mõ dicebat Gal. in 3º ⁊ 4º de ige. sani. φ vlcus cui accidit corrosio ex malis bũoribus nõ idicat aliud a pncipio sui ⁊ trãsactis qttuor mẽsibus. ppterea qꝛ isto mõ eadẽ ẽ dispõ ei⁹ in pn⁹ ⁊ transactis qttuor mẽsib⁹. Alio⁹ põt ɔsiderari sʒ φ in tpe icludit aliq dispõ morbi: sic isto mõ dicim⁹ φ morb⁹ diuidit in qttuor tẽpora ſm diuersas dispões q attendunt in morbo put est in pncipio augmẽto statu vel declinatiõe. ⁊ isto mõ a tẽpore sumit indicatio curatiua. vñ isto mõ nos dicimus φ aliud ɔuenit in pncipio morbi: ⁊ aliud in augmẽto ⁊c. Et b mõ itelligẽdo tẽpus dicimus φ alius modus ɔuenit vlceri recẽti: ⁊ alius vlceri antiquo. nõ qdẽ rõne tpis vñ tẽpus ẽ. sʒ qꝛ ex tpe sumim⁹ idicationẽ φ dispõ q est in vlcere qñ antiqtur peior ẽ in mẽbro q̃ꝫ in vlcere qd nõ ẽ antiquũ. ⁊ ppterea fortior mũdificatio ẽ q debet fistule antiq in membro q̃ꝫ recẽti: nõ qdẽ rõne tpis. vñ supposito φ vlc⁹ ẽẽt eiusdẽ dispõnis qñ antiqtũ ẽ: ⁊ qñ ẽ recẽs: idẽ modus curatõis posit⁹ debet: sʒ debet ali⁹ modus medicamis. qꝛ ex tpe sumit idicatio de maiori ⁊ minori corruptiõe ipsius. ppterea Gal. 4º de ige. sani. dixit φ ex tpe ppe nlla sumit idicatio curatiua. tñ tps aliqñ ẽ notitia morbi. i. dispõnis morbi pp quã dispõnẽ morbi diuersaʒ in diuersis tpib⁹ debet diuersus modus corruptiõis. ⁊ b mõ b innuit Aui. aliũ modũ medicatõis fistularũ rõne tpis ei⁹. sʒ Gal. 3º de ige. sa. itellexit eo mõ q dcm ẽ. ⁊ ista ps sufficiẽtissime ⁊ late dclarata fuit in expõne quã icepim⁹ facere sup quartã fen. pmi canõis Aui. quã deo ɔcedẽte adbuc ɔplere itẽdim⁹. ¶ Ad 2ᵐ dubiũ dõʒ ẽ φ medicia caustica remouet p bũc modũ ptem carnis corruptã ab alia pte. ¶ Iux. qd ẽ itelligẽdũ φ tria sũt gnã mediciarũ qb⁹ maxie vtimur ad rẽouẽdã aliquaʒ ptẽ subẽ mẽbri. s. corrosiua putrefactiua ⁊ caustica. Differũt ãt be medicie. qꝛ medicia corrosiua dr ẽẽ illa de c⁹ pprietate: vt dcm fuit pus: ẽ φ pp acuitatẽ quã bʒ resoluit ⁊ ɔsumit bũidũ mẽbri sic φ pp resolõnẽ bũidi diminuit de suba carnis ⁊ vlcerationẽ auget in mẽbris: sic ẽ flos eris. ⁊ ppterea tales medicie sunt sube subtilis. qꝛ pp subtilitatẽ penetrãt in bũidũ mebꝛ ⁊ ipʒ resoluẽdo diminuunt: ad c⁹ diminutionẽ seqt eliqtio ⁊ diminutio carnis. Medicia ãt putrefactiua dr ẽẽ illa q ex sui obuiatiõe ad mebꝛ corru-

pit spiritum existentem in membro illo ⁊ humiditatem illius membri ita vt caro que continuatur ab illo humido non amplius conueniens est vt sit pars illius membri nō tamen ad hoc peruenit vt illam humiditatem resoluat ⁊ consumat immo dimittit in membro illaȝ humiditatem in qua accenditur calor extraneus ⁊ putrefit. sȝ medicina caustica debet esse illa que ex sui vehementi caliditate habet vt adurat carnem ⁊ cuteȝ ⁊ faciat ipsam escaraȝ: quēadmodum facit ignis. ⁊ ista est que vehementem caliditatem habet cum grossitie substātie sicut carbo ignis: ꝓpter quam caliditatem vehementem ⁊ substantie grossitiem accidit vt illud quod obuiat inflammetur ⁊ assatur ⁊ consumitur humidum subtile. ⁊ reliquum remanet grossum adustum ad modum escare sicut facit calx ⁊ draganthuȝ ⁊ colcotar. Sic ergo appareȝ quomodo corrosiua putrefactiua ⁊ caustica remouent partem aliquaȝ a membro. ⁊ Auicen. non distinguit iter has medicinas sed eas simul commiscet vt plurimum ad remouendum carnem corruptaȝ.

¶ Si ḡ dicatur ꝓpter quid caro causticata non amplius est habens vitam illius membri. neq̧ est pars illius membri. neq̧ statim decidit a membro illo. ¶ Dicendū ꝙ causa est quia iste medicine non remouent parteȝ a membro sicut facit gladius per incisionem talem. sed hoc faciunt alio modo vt visuȝ est. vnde adhuc pars causticata vel putrefacta vel corrosiua quia non ex toto in ipsa est consumptio humidi propter humiditatem quam habet que continuatur quoquo modo cum humido alterius partis. adhuc cum membro adheret donec accidit in processu ꝙ nō amplius regatur humidū eius a calore naturali quod humidum finitur cum quo continuationem habet cum altera parte. ⁊ tunc cadit. Ad hoc autem mollificatio adiuuat propter quam lubricat citius hec pars corrupta. Propterea auctores post operationem horum medicaminuȝ precipiunt apponere ea que mollificāt ⁊ humectant sicut butyrum ⁊ similia. ⁊ precipue qr valentia ad illud adiuuant etiam ad sedationē doloris. Deinde cū dicit.

¶ Cum ergo mundificata fuerit ponatur super eam medicamē de kerua. ⁊ emplastrum de arsenico reiterato in medicinis algarab est mirabilis iuuamenti. ⁊ medicamen Halie. alcartusin: ⁊ medicine composite ex draganto ⁊ calcadis ⁊ ere vsto ⁊ flore eris ⁊ que sunt similia illis ⁊ ex centaurea et farina herbi et yreos et surnctas. et iam experta est radix scolopendrie. nam ipā cuȝ fistula impletur ex ea sanat ipsaȝ: et similiter cum fistula impletur ex elleboro itērum et dimittitur tribus diebus sanat ipsam. et similiter alsenū: et similiter succus cucumeris agrestis cum glutino alborum aut succus radicis almaroch aut flos eris aut ammoniacuȝ et calcadis et dragantuȝ et colcotar et gummi cū aceto. Aut sumatur vrina infantium et sine cessatione teratur in mortario plumbeo donec inspissetur et exiccetur et administretur. Medicamen quo vtuntur illi de alexandria. oppoponaci draganti assari et colcotar et floris eris et aluminis omnium ana pars vna cantaridaruȝ pars. 5. fiat puluis aut emplastrum aut aggregetur cum aceto in quo decocte sunt cātarides et forte asse ponitur cum eo mel. et iteruȝ sumātur aloes et flos eris et merdasengi et cortices ouorum calcinati quod est eis fortius plurimū et permisceantur. et iterȝ medicine fortes quas diximus in capitulo eorum que sunt difficilis cōsolidationis. Et cum apparet caro bona administra conglutinantia facientia nasci carneȝ. Et quando est prope eam os corruptum tunc oportet vt rectificetur ⁊ curetur curatiōe sua. Et cum vides humiditates virulentas minorari aut saniosas redire tunc iaȝ curatio cōfert.

¶ In parte ista ostendit qualia medicamina conueniunt cum est ablata ⁊ mundificata caro corrupta. ⁊ ista medicamina conueniunt: ⁊ omnia que forti abstersione ⁊ exiccatione participāt: vt si quid corrupti remanserit remoueatur ab ipso: ⁊ etiam humiditates subtiles grosse que profluunt ad vlcus continuo abstergantur ⁊ exiccētur ab eis: quousq̧ sit hora nascētie carnis. ⁊ patet quod dicit in medicinis algherab: idest fistule lacrimalis surnctos: idest cathimia que adheret fundo vasis abstruit: idest quedā species cathimie radicum almaroch: idest lingue bouis. oīa alia que dicit sunt manifesta ex dictis.

¶ De carne addita super vlcera. CAP. XII.

In curatiōe illius sunt necessarie medicine abstersiue ⁊ exiccatiue ⁊ quanto magis sunt minoris mordicatiōis tāto sunt meliores. Et oportet vt nō expectetur hic de adiutorio nature quod expectatur in nascentia carnis: nascentia eniȝ carnis est opus nature. Et omne qḋ natura nasci non facit siue fit cum adiutorio medicine aut absq̧ eius auxilio est contrarium operationi nature. propter illud igitur oportet vt sit plurimum sustentationis super medicinam.

¶ Quia multotiens in vlceribus superexcrescit caro propter cuius crementum impeditur consolidatio eius. Idcirco Auicen. in hoc capitulo vult dicere modum ablationis ⁊ remotiōis istius carnis superflue. ⁊ duo facit. In prima parte ostēdit qualis virtutis in genere debēt esse medicine que hoc perficiunt. ⁊ comparat in hac comparatione opus nature ad opus medici vel ad opus quod faciunt medicine omnes. quia in hac actione. s. diminutione carnis principale operans sunt medicine ⁊ non natura. In secunda parte explicat medicinas que sunt conuenientes ad hoc opus. secunda ibi. (Et scias ꝙ trocisci facti ad hoc.) Dicit ergo primo. In curatione illius ⁊c. Et quanto sunt minoris mordicationis tanto sunt meliores. propterea quia dolor est vnum ex his que prohibent consolidationem vlcerum. ⁊ est causa apostematis eius. ⁊ propterea quanto minus mordicant quia minorem dolorem faciūt tanto sunt meliores. Et omne qḋ natura non facit nasci: idest omnis operatio in qua natura non facit nasci carnē. sed est cōtraria nascētie carnis sicut est diminutio ⁊ ablatio carnis siue ista operatio fiat cum auxilio medicine vel absq̧ eius auxilio sicut cuȝ ferro vel cum igne est contraria. s. ista talis operatio operationi nature. Nā opatio nāe in vlcere est alteratio sanguinis ⁊ cōuersio ipsius in membrū ꝗtū est possibile. sed opatio in qua fit cōtrarium huius est operatio cōtraria operationi ꝑncipali nature. quapropter vt ista opatio ꝑncipalis fiat ab opatiōe medicine vel ab alia re extrinseca ⁊ non a natura. Et hoc est qḋ dicebat

Gal.tertio de ingenio sanitatis. Carnem creare ⁊ consolidare cũ actione fiunt nãe.medicĩe.n.in his nihil agũt nisi ꝙ ea q̃ nãm ipediunt expellunt. Amputare vero ⁊ incidere superfluã carnẽ nõ fiunt actione nãe: sed cũ medicinis fortiter exiccantibus ꝛc. Deinde cum dicit.

¶ Et scias ꝙ trocisci facti ad hoc non conferũt illi quod ex ea antiquum est: imo recenti. Et si ex eis fuerit aliquid necessariũ tunc oportebit vt in faciendo trociscos sit cõseruatio ⁊ reponant in loco quẽ nõ corrumpat aer.

¶ In parte ista Auicen. explicat medicinas que sunt cõuenientes ad hanc operationẽ. ⁊ tria facit. In pmã pte ostẽdit in quo cõferunt he medicine que cõsueuerunt fieri et conseruari in quadã forma trocisci. scdo ostendit de quodam medicamine speciali quod cõsueuit laudari: ⁊ ondit quid in ipso sit obseruandũ. tertio in speciali explicat medicinas que ad hoc sunt vtiles. scda ibi (Et iam laudate sunt ad hoc feces aceti) tertia ibi (Et medicamen quidẽ qd est grossius.) In pmã parte vult dicere ꝙ trocisci qui fiunt ad talem consumptionẽ carnis reseruentur. verbi gratia. sicut sũt trocisci calidichon: quos ponit Almãsor: ad carnem minuendam non conferunt vt plurimum nisi ad carnem superfluã induratã. per hoc vult dicere Aui. ꝙ iste medicine diminutiue carnis quando componũtur adinuicẽ ⁊ reseruantur in aliqua forma sicut forma trocisci. tunc quia virtus earum alteratur ⁊ corrumpitur ab aere tales trocisci reseruati virtutem habẽt debilem. vñ non remouent nisi carnem mollem superfluam. Et ppterea quãdo volumꝰ ꝙ remoueatur caro dura antiqua debes accipere medicinas ⁊ ipsas de nouo componere ⁊ apponere in loco vbi virtutẽ habuerint fortiorẽ. ⁊ hoc est quod vult Auicen. hic. Et subdit ꝙ isti trocisci tanto hñt maiorem virtutem: quãto conseruãtur in loco in quo minus ab aere corrumpuntur. ⁊ hoc fit vt reponantur in vase vitreo ⁊ in loco sicco: quoniaꝫ vas vitreum phibet eos a resolutione que fit ab aere. quia non sic ipsum penetrat ⁊ non accipit aliquid ex virtute ipsorũ sicut vasa fictilia nec commisceat eis aliquid aliud sicut faciunt vasa facta ex ligno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iaꝫ laudate sunt ad hoc feces aceti: sed illud non est apud me penitus sanum: ⁊ facere eos trociscos ⁊ formas similes auellanis ẽ magis conseruans virtutem. Et vero dicit̃ ꝙ ipsa indiget vt imbibatur aqua calida de arsenico ⁊ alijs est illud qd preparat eam ad resolutionẽ virtutis ⁊ adiuuat aerẽ corrũpentẽ eam.

¶ In parte ista de quodam medicamine in speciali qd adhuc consueuit laudari ostendit quid est obseruandũ. ⁊ dicit ꝙ iam laudate sunt ad hoc feces aceti. s. ad minuendũ carnem superfluã. sed illud apud me nõ est sanũ. ¶ Iuxta quod intellige ꝙ de fecibus vini est conuenienter traditũ a Serapione in suo libro de simplicibus: ⁊ ab alijs: ꝙ cum ipse aduruntur habent virtutem putrefactiuã et diminutiuam carnis. sed de fecibus aceti non sic inuenitur. Uerum est quod dicit de fecibus vini ꝙ debẽt administrari cito. quia post modicũ tempus resoluitur virtus earum. Tunc ergo id quod dicit apud me non est sanum dupliciter potest exponi. Uno modo vt dicat ꝙ feces aceti forte nimia mordicatione participant. ⁊ pcipue sunt nociue si vlcus esset in neruis: quoniã neruis maxime nocet acetũ. Aliter põt illud dictum exponi. s. ꝙ illud apud me non est sanum. hoc est ꝙ tales feces non sunt conueniẽtes quia non habent virtutẽ sufficientẽ: propterea quia cito destruitur earum operatio ⁊ virtus. ideo tales feces reseruate sicut reseruabantur ab illis non faciebant operationem de qua esset curandum. Unde si tales feces duꝫ sũt aduste statim administrentur bene hoc faciũt. sed si reseruentur hoc non faciunt. ⁊ ista expositio videtur concordare ei quod subditur. Et facere eos trociscos ꝛc. quasi velit dicere Auic. ꝙ si conseruetur aliquo modo virtus earũ: tunc cõseruatur melius vt ex eis fiant trocisci ⁊ forme similes auelanis q̃ alio modo. nec ɔseruant̃ illo modo quo aliq faciebant. s. ꝙ pus ibibebãt eos aqua arsenici. ⁊ alijs aquis fortibꝰ. Nam hoc pparabat postea ad resolõnẽ virtutis eorũ. ⁊ ad hoc vt corrumperent̃ citiꝰ ab aere q̃ adderent in vtute eorũ. ⁊ hoc est qd vult dicere Auicẽ. Et cã quare tales feces melius reseruant̃ in hac forma est. q: figura hec. s. trocisci plus ɔseruãt rẽ a corruptiõe vtutis. q: sub hac figura res minus diuidit̃ ⁊ diminuit̃ q̃ si res hrẽt figurã angularẽ. ⁊ sub hac res plus ɔseruat̃ a putrefactione ⁊ corruptiõe q̃ sub figura rotũda oĩo sperica. q: mediũ qd est in rotundo sperico ppter elongationẽ nimiã a suis partibus extremis citius putrefit in corpe. Et hec est causa quare ex carnibus viperarũ fiunt trocisci. quia in hac figura melius seruantur virtutes eorum. ⁊ hec sunt verba Andromaci in suo libro quẽ fecit de tyriaca. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et medicamen quidem qd est grossius ⁊ fixioris virtutis est magis iuuatiuũ in hoc capitulo: non ex parte virtutis quoniã fortasse subtile est fortius: sed ppterea ꝙ passio eius ex aere ⁊ humoribus cõmixtis est minor: ⁊ fixio eiꝰ cuꝫ dispositione sua est maior. ⁊ iste medicine sunt sicut cortices eris ⁊ ostraca adusta ⁊ due species ericiorũ adustorũ cum carnibus suis: verum ericij remanent ⁊ constringunt carnẽ plusq̃ oporteat. ⁊ fortius de illis que numerauimus est flos lapidis nominati esie. ⁊ fortius eo est scorie ⁊ glutinũ auri ⁊ colcotar. ⁊ dragantum adustionis minorat virtutem eorũ ⁊ est mordicationis similis ⁊ addit eorum subtiliationem. ⁊ flos eris est fortis ⁊ non est sicut ziniar ⁊ pprie factum ex corticibus eris. Et ex eis que corrodunt carnem additaꝫ est vt sumãtur alchalai ⁊ calx non extincta ⁊ dimittant̃ in sexcuplo sui aque in sole septem diebus ⁊ moueantur omni hora donec ingrossentur ⁊ fiant sicut lutum: ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ administrẽtur. ⁊ similiter trociscus fiet licus. ⁊ vnguentũ viride est mirabile ⁊ viride factũ cum sale gẽma. ⁊ vnguentum qd nomiatur alescorexerin corrodit carnem sine mordicatione ⁊ medicamen dudune ⁊ medicamen dianor ⁊ medicamen factum ex corticibus eris ⁊ minuti turis est conueniens carni male et accipit humiditatem sicut coctũ et oẽs medicine facte ad hoc vt mittantur in nasum.

¶ In pte ista Aui. explicat in speciali medicĩas que sũt vtiles ad dimiuẽdũ carnes supfluas molles recẽtes ⁊ duras.

τ antiqs. τ duo facit. Primo ondit in quo modo substatie medicine diminutiue carnis fortius hoc opant. in secuda pte explicat tales medicinas. z° ibi (Et iste medicie sut) Que dicit in istis ptib⁹ sunt manifesta. τ due ptes ericioꝝ adustoꝝ. s. ericij veri τ terrestris. τ oes medicine facte ad h vt mittant in nasuz. i. oes medicie q fiut ad remouedu carne supfluā q orit in naso: sic sunt medicie q fiut ad remouendu polippu. τ oes etiā iste sunt vtiles ad remouendum carne supfluaz q oritur in vlceribus.

Regime vlceꝝ disruptoꝝ post ꝯsolidatos. CA. XIII.

Curatio post coꝝ disruptione est vt accipiat caro mala: et os qdez sequit ea: deinde occuperis in desiccatione ei⁹ fm q scis. Et extrahetia ossa fortasse sunt cu medicis attractiuis sic sunt folia papaueris nigri emplastra cum folijs fici τ sauiebrant semen biusquiami albi et calcadis equalib⁹ partibus emplastra.

Auic. pus docuit modu curatiois vlceru rone coꝝ que pnt cōponi cu vlcerib⁹ q phibet ipsa a sanatioe ipsoꝝ. in pte ista docet modu curatiois: quoꝝdā accntiu q consequunt post curatione coꝝ. τ ista qde sut duo acctia vnu accns est q ꝯsequtur vlcera post curatoez coꝝ q no est curatio pfecta. na qn no curant vlcera pfecte ita q ex toto remoueat coꝝ malitia accidit q post ꝯsolidatoez iterum post tps aliqd disrupunt vt dcm fuit pus. Aliud accns est qd ꝯseqt vlcera post pfectā curatoez coꝝ τ illud accns est turpitudo τ defedatio coloris q remanet in loco ꝯsolidatiois vlceris. qd qde accns remanet. tu q: cutis inficit ex applicatioe ꝯtinua medicaminu. tu et pp humiditates aliquas q retinent in cute ex qb⁹ defedat color ipsi⁹. Duo g facit. Prio ondit modu curationis qn accidit q vulnera disrupunt post ꝯsolidatoez coꝝ. z° ondit modu fm quez eradicant vestigia talia q remanet post sanatoez vlceru. z° ibi (Indiget) Qd in p° pte dicit notu est. q: modus curatiois illoꝝ no est aliud nisi vt reditio fiat super vlcus τ auferat tota caro corrupta. τ q: vtplm hoc accidit qn est corruptio in osse. Idcirco opz auferri corruptione ex osse in talibus τ vsq ad os discooperire.

Eradicatio vestigioꝝ vlceꝝ τ vulneꝝ. CAP. XIIII.

Indiget eradicatio vestigioꝝ vlcerum et vulneꝝ medicinis abstersiuis fortis abstersiois mudificatiuis et sint virtutes earuz ꝑme virtuti ei⁹ qd abstergunt. ergo curet forte cu forti: et qd est minus eo cu eo qd est minus eo. Medicie at mundificatiue fortiu virtutu sunt verbigratia: vt sumat squama ferri cu lacca et trifera et liniat desup calx et mel aut succ⁹ calamēti et albugo oui et arsenicuz et lapis piperis. Medicie aut leues leuib⁹ sunt sic fabe et farina ciceris et semen raphani et lutu molle rani et cortices melōis. Et adeps asini e bona valde et ꝑprie qn associant ei qdam pdicta. Vestigia aut vlcerationis aut verberatiois abstersio cu oleo de lilio delet velociter. Amplius trocisci quos ego dicaz i capitulo decorationis.

In isto caplo vt dicebat dat modu curatiois alteri⁹ accidetis: puta vestigioꝝ q remanet in cute post ꝯsolidationem vlceꝝ. τ duo facit. Primo docet remotione taliu accidentiu τ vestigioꝝ q remanet post vlcera. z°. q: et talia vestigia. possent et fieri in cute ex verberatioe τ casu tangit aliqd de mo curatiois illoꝝ remittens nos pro pfectiori doctrina taliu vestigioꝝ ad aliu locuz. z° ibi (Vestigia aut τc.) Prima in duas. Primo ostedit qlis vtutis debet esse medicine q hoc pficiut. τ scdo explicat illas medicinas que ad hoc sunt vtiles. z° ibi (Medicine aut mudificatiue) Que dicit in omnibus istis particulis sunt manifesta. non idigentia expositioe τ declaratione.

Tractatus qrtus de solone continuitatis neruoꝝ. τ qd no pedet cu restauratoe de solone ꝯtinuitatis neruoꝝ.

De vulnerib⁹ neruoꝝ τ q currut cursu coꝝ. CAP. I.

Neruis ꝑpter vehementiaz sensus eorum τ cōtinuitatem suaz cuz cerebro accidet ex vulneribus dolores vehemētes valde τ lesioes valde magne sicut spasm⁹ τ ꝑmixtio rōnis. τ multotiens perducut ad spasmuz absq antecessione lesiois praue: τ no fit in eis excusatio qn illic sit apostema magnu absq dolore magno.

In pcedentibus tractatib⁹ Auice. determinauit modu curatiois solonis cōtinuitatis vt est accidēs in membris carnosis in isto tractatu quarto qui est tractatus vltimus istius fen quarte. est itentio Auice. docere modu curationis solonis cōtinuitatis ꝑut est cōtingens mebris neruosis: qm curatio eius diuersificat ab ipsa vt est accidens in mebris carnosis: sicut iferius appebit. τ sic pcedit. In p° parte dat modu curatiois solonis ꝯtinuitatis q accidit in neruis. in scda pte docet modu curatiois: quarudā dispositionu q ipsaz aliqn cōsequuntur. z° ibi (Qnq accidit in neruis corruptio) Prima in duas. pmo docet modu curationis solutionis q est manifesta sicut est vuln⁹. z° dat modum curatiois solonis cōtinuitatis in neruis que non est manifesta sicut est attritio τ torsio. z° ibi (Cum neruis accidit attritio τc.) Prima pars diuidit in duas. in pma pte manifestat q modus curatiois solutionis cōtinuitatis in neruis depedet ex cognitioe diuersitatis q est in solutioe cōtinuitatis accidēte in neruis τ dependet ex cognitione accidentiu q sequunt ad hanc solutionez cōtinuitatis pp q accidētia ipsa reddunt suspecta τ timorosa. τ quot modis pot accidere solutio cōtinuitatis in neruis. in scda pte ponit moduz curatiois solutiois cōtinuitatis in neruis. z° ibi (Medicamē vulneru neruoꝝ) Primu caplm diuiditur in tres partes. in pma pte ostedit ꝑpter qd vulnera q accidut in neruis sunt molesta τ timorosa. z° ondit quot modis pot accidere vulnus in neruis. 3° cōparat vulnera illa adinuice ondedo q sunt suspiciosa τ q min⁹ suspecta. τ ꝯparat et ipsa ad vulnera q fiunt in qbusdaz alijs membris q similant neruis. z° ibi (Et oe vulnus qd fit in neruis) 3° ibi (Et oia vulnera cadentia fm lōgitudine) Prima pars diuidit in ptes tres. in pma pte ondit ꝑpter qd vulnera q fiunt in neruis sunt suspecta τ molesta ostēdendo q accidentia sunt apta cōsequi ad hec vulnera accntia in eis τ q sunt molestioza q accntia in alijs accntibus exterioribus. Scdo ostēdit qre est q alie dispositioes accidentes in eis sunt molestiores τ difficili⁹ remouent q accidentes in alijs mēbris. z° ibi (Et qn q ex eis vulnerat⁹ est apostemat) Pria ps diuidit in duas. In pma pte ipse ondit que accntia sunt apta cōseq ad vulnera facta in mebris neruosis p q vulnera ista sut molestioza q fcā in mebris carnosis. i z° pte ondit ipe ex qb⁹ maxie aduēit nocu

mentu3 vulneribus neruo℞.z° ibi(Et qñ apant nerui et que sunt eis silia) Prima in duas.in pma pte ondit q acci dentia sunt apta cõsequi ad hec vulnera fcã in neruis pp q sunt suspecta ⁊ molesta.z° qd dixerat adaptat ad vulne ra facta i chordis ⁊ in lacertis s3 parte neruosã.z° ibi(Et silr est dispõ vulnerũ chorda℞) Prima in duas.pmo ostẽ dit q accñtia sunt grauiora ⁊ peiora q apta sunt conseq ad hec vulnera fcã in neruis.scdo ondit q sunt accñtia q non sunt ita molesta eo℞ q sunt apta conseq ad ipsa.z° ibi(Et faciliores eo℞ dispões) In pma pte dicit Auic. Neruis pp ter vehemẽtiã sensus ⁊c.Et istud dictũ est idẽ cu3 illo qd dictũ est in tegni a Gal. Nerui.n. ⁊ tenantos punctura pp ter psm sensu3 eo℞ parati sunt aduocare spasmũ. ⁊ pp hoc q2 ꝯtinua est pticula ad pncipiũ parata est aduocare spasmos. Juxta quã parte est intelligẽdũ qd Auicẽ. in hac pticula duo insinuat. Unũ est q sunt accñtia molesta ⁊ praua q sunt apta cõseq ad vulnera fcã in neruis. Se cundũ est ppter qd est q illa accñtia sunt apta cõsequi ad vulnera neruo℞.⁊ quis et est mod° sm quẽ talia accñtia cõsequunt.accñtia qdem q sunt molesta q sunt apta ꝯseq ad hec vulnera sunt maxie tria.s.dolor vehemẽs valde ⁊ spasm° ⁊ pmixtio rõnis. Qr dolor vehemens valde sit addẽs molestũ apparet.tũ q2 est aptũ v̾tutem psternere. tum et q2 dolor est cã apatis in loco sicut dictum est pus. Silr q spasm° sit accidẽs molestũ manifestu3 est: qm spasm° est egritudo in q phibet opatio anhelit° q est ne cessaria in vita.⁊ spasm° in toto nõ accidit absq lesiõe pn cipalis mẽbri qd est cerebrũ.lesio aũt mẽbri pncipalis est suspecta ⁊ molesta.silr et pmixtio rõnis qd sit accñs mole stum est manifestũ.nõ eni cõtingit absq veniẽti ⁊ magna lesiõe facta sm cerebrũ pp qd vulnera neruoru3 apta ad illa accñtia sunt suspecta ⁊ suspiciosa.⁊ hinc est q eo℞ cu ratio diuersificat a curatiõe vulne℞ q siũt in mẽbus car nosis. Nã q2 ad ipsa est aptitudo vt supueniãt accñtia mo lesta magis q̃ sit vuln° alteri° mẽbri.hinc est q o3 eis at tendere p ad curationẽ q est phibere vulneri supaduẽtu3 illo℞ accñtiũ. Nã sicut apparet 3° de inge.sani.Qñ est cõ positio duo℞ morbo℞ ops pmo itendere ad id qd ẽ mole stius ⁊ suspiciosius.⁊ ppea. q2 hec vulnera sunt apta ꝯseq accñtia suspecta ⁊ timorosa.hinc est q in eis nõ o3 itende re p ad curationẽ vulneris vn vuln°.sed ad curatione3 q phibet superuentũ illo℞ accñtiũ. S3 in vulnerib° carno sis.q2 hoc nõ timem° sufficit curatio q debet vulneri vn vuln° est. Scdo Auic.isinuat modũ sm quẽ hec accñ tia cõsequunt vuln° factũ in neruo ⁊ ppter qd. ⁊ isinuat id Auic.cũ dicit.ppter vehemẽtiã sensus eo℞ ⁊ cõtinua tionẽ eo℞ cu3 cerebro. Sed aduertẽdũ est q vehemẽ tia sensus est cã vt veniẽs dolor accidat in vulnerib° ner uorũ. Nã sicut appet pmo de accñti ⁊ morbo. Quãto mẽ bru3 est magis sensibile tãto mltiplicat in ipso passio a cã nocitiua. Quãto aũt auget magis passio in mẽbro sensibi li tãto forti° vel vehemẽtius itendit dolor. Et ppea acci dit q in vulnerib° neruo℞ sit maxim° dolor ppter vehe mentiã sensus in neruis.cũ a plurib° auctorib° medicine ponat neru° esse pncipale organũ tact° mediãte q diffun dit sensus tact° ipsius nerui. Sed causa spasmi ẽ dolor ipse vehemẽs.⁊ et cõtinuatio cũ cerebro.dolor qdẽ vehe mẽs facit ad puocãdũ spasmũ pp duo. Pmo q2 vehemẽs dolor est maxia cã apatis in neruo.B aũt.s.apa factũ i ner uo ex cã spasmatiõis pp ꝯctionẽ q accidit i neruo repletio ne apante. Scdo dolor ẽ cã aduent° spasmi pp qd ex dolo re accidit q neru° fugit rẽ ledẽtẽ ⁊ refugiẽs ꝯbit in seipo ad qd ꝯsequtur spasm° in mẽbro. Cõtinuatio aũt neruo rum cũ cerebro facit ad hoc vt passio attigat vsq ad cere brum. ⁊ q2 cerebro cõicãt oẽs neru: ipso patiẽte accidit q passio pueniat vsq ad oẽs neruos ex quo ꝯtingit q spasm°

nõ solũ euenit in lacerto illi° mẽbri. veru3 et ⁊ in lacertis totius corpis.vñ ⁊ totũ corpus spasmat. Pmixtio etia3 rõnis accidit pp ꝯtinuitatẽ nerui ad cerebrũ nõ ex ꝯtinua tiõe aptitudo ẽ vt cerebrũ patiat ⁊ ad ipm pueniat de no uo ex neruo aliq mã vaporalis ⁊ fumosa cala ex calitate cui° accidit in cerebro rõnẽ pmisceri. ⁊ pcipue ex aduẽtu ei° ad vẽtriculos q̃tu3 fit ex doloris vehemẽtia in neruo calm apa ad qd febris cõseqt.tũc eni pp ꝯtinuationẽ no cumẽti ad cerebrũ accidit rõnẽ pmisceri. Subdit aũt postea Auic.Et multotiẽs pducit ad spasmũ. In q Aui.et isinuat aliũ modũ sm quẽ in vulnerib° nerui ẽ aptitudo vt pueniat spasm°.S3 vt itelligat illud qd hic dic Auic.⁊ et qd dcm est pus est h dubitatio qs sit spasm° iste q ꝯseq tur ad vulnera fcã in neruis. z° est dubitatio pp qd potꝰ cõsequtur spasm° ad hec vulnera q̃ palisis. ⁊ nunq d aliqñ possit ꝯseq paralisis. Ad pmũ dubiũ aliqs dicet.videt q iste spasm° sit de repletiõe.q2 cura ipsi° est p euõnẽ hu miditatis ꝯtente in neruo.Et iõ cã ipsi° videt eẽ retentio huiditatis virulẽte in neruo.talis at spasm° videt eẽ spas mus de repletiõe. In opp̄m argr.q2 iste spasm° est acci dens in toto.mõ nõ videt posse q subito oẽs nerui replea tur ex huiditate cõtenta in loco vulneris pcipue cum illa huiditas modica sit q nõ videt posse sufficere ad replẽdũ oẽs neruos.q2 iste spasmus nõ vr eẽ de repletiõe. Pro pterea ponit qnta pticula afforismo℞.q spasm° superue niens vulneri ẽ mortale.nũc aũt spasm° q ponit esse mor talis nõ ẽ spasm° de repletiõe.sed spasm° q est de inanitio ne ponit esse mortalis:qre iste spasmus q seqtur vulnera facta in neruis cũ sit mortalis nõ videt eẽ de repletione. Dõm est ad hoc.ad cui° solõnẽ ops videre sm quẽ mo du3 ꝯseqt spasm° vlis in toto ad vuln° factu3 in neruo.lz de hoc aliqd tactũ sit: nõ tñ ꝯplete ẽ tactũ. Nota ergo in genere q spasm° vlis in toto nõ accidit ad vuln° nerui nisi pp ꝯctionẽ nerui ad cerebrũ ex quo causat spasm° in toto.tũc aũt duplici mõ põt cõicari nocumẽtum cerebro. pp qd accidit spasm° in toto. vno qde3 mõ põt cõicari no cumentũ cerebro qd nocumẽtum ex repletiõe nõ accidit circa cerebrũ:s3 accidit aut pticipatiõe soli° nocumẽti ad cerebrũ:aut ex pticipatiõe alicui° mãe vaporalis ad cere bru3 q ipsi nocet nõ rõne q̃titatis replẽdo.sed rõne male q̃litatis:ex pticipatiõe qde3 nocumẽti soli° ad cerebrum accidit spasm° in toto pp vehementiã doloris qui ꝯseqtur vuln° nerui.nã pp vehementiã doloris ꝯtingit vt hec pas sio nocitiua vsq ad cerebrũ pueniat.cerebru3 aũt pcipiẽs nocumentũ mouet ad expulsionẽ ipsius.in tali aũt motu expulsiõis accidit q cerebrũ ipm ꝯbit.q2 mot° expulsio nis fit cũ ꝯctiõe mẽbri.ꝯcto aũt cerebro sm subã cũ oẽs nerui sibi cõicẽt accidit subito fieri mot° ꝯctiu° in oĩbus mẽbris corporis.⁊ p oñs et facta ꝯctiõe in neruis fit mot° cõtractiuus in oĩbus lacertis corporis versus suam origi nem. hic autem est spasmus vniuersalis in toto. Qr autem isto modo ex participatione solius nocumẽti ad cerebru3 causetur spasmus est auctoritas ipsius Auic.tertio canõe. caplo de spasmo. vbi ponit sm istu3 modũ spasmũ ex do lore causari. Simili mõ etia3 accidit spasmus aliquando ex participatione alicuius materie vaporalis ad cerebrũ pertingentis. Nam quando accidit vulnus in neruo ⁊ re tinetur in neruo humiditas virulenta ⁊ non extra egredi tur:tunc propter continuationem nerui ad cerebru3 pos sibile est q aliquid humiditatis eius illius sub forma va poris ad cerebrum perueniat.⁊ ille est vapor qdã ad cere brum pueniẽs.existens et male qualitatis ⁊ nocens cere bro ppter malitia3 qualitatis est cã:vt cerebrũ et mouea tur motu cõtrario ad expulsionẽ eius ad cuius motũ con tractiuũ cõsequit et motus cõtractiu° in lacertis totius corporis qui est spasmus in toto. Accidit ergo esse in toto

spasmū ex illa mā puenientē ad cerebrū sub forma vapo-
ris nō qr illa mā noceat replēdo. s3 solū q noceat rōe sue
male q̄litatis. ⁊ q per istū modū possit accidere spasm⁹ in
toto declarant vba h⁹ auctoris in pdicto ca⁰. ⁊ ēt vba Gal.
3⁰ ⁊ 4⁰ de īteriorib⁹. ⁊ scdm istū modū maxīe causat spas-
mus in vulnere nerui qd ē pūctura. qr ī tali vulnere ma-
xime phibet exit⁹ hūiditatis virulēte pp exiccationē ori-
ficij ei⁹. Alio⁰ pōt nocumentū cōicari cerebro pp qd spas-
mus ɔuenit in toto ex mā replēte cerebrū fm originē ner-
uo⁊ ex q̄ repletiōe accidit ɔctio in origine neruo⁊. ⁊ ad
ɔctionē factā in origīe neruo⁊ ɔseq̄t ɔctio in oib⁹ neruis.
⁊ p ɔñs ēt cōseq̄t ɔctio in oib⁹ lacertis corpis. ⁊ sic fit spas
mus in toto. Et id qdē3 cōpetit qñ accidit q pp debilita-
te3 ɔtutis in mēbro pncipali tota mā q̄ erat replēs neruū
⁊ apātis locū vulneratū subito derinat ad cerebrū ⁊ re-
plet ipm ex repletiōe fcā pcipue fm originē neruo⁊ acci-
dit spasm⁹ in toto. Et id vides accidere qñ subito tumor
q apparebat in vulnere disparet. ppea. qr mā redit ad mē-
bra nobilia magis. Et iō dictū fuit supra q in vulneribus
talibus nō apparere tumorē aut subito disparere illū qui
pus apparebat in loco ē ēt signū malū. ⁊ illud Ypoc. dixit
in qnta pticula affo. in illo affozismo. Quibuscūq3 tumo-
res in vulnerib⁹ appent nō valde spasmant ⁊c. Sic g ex
dictis appet fm quē modū accidit ad vuln⁹ factū in ner-
uo cōseq spasmū in toto. Et ex his pōt apparere expō isti⁹
vbi Aui. qd dicit. Et multotiēs pducit ad spasmū .i. vuln⁹
neruo⁊ absq3 antecessiōe lesiōis praue .i. absq3 antecessio-
ne vehemētis doloris. ⁊ illud multotiēs pcipit ad sensu3
q nō existē dolore magno ī vulnere īmo ille q prius erat
recessit īfirm⁹ spasmat: queadmodū visu3 fuit in rustico
q̄dā q hūit vuln⁹ in dorso pedis ptingēs ad neruos. postq3
dolor recessit vehemēs quē hūit accidit ei spasm⁹. ⁊ illud
qdem cōtingit: aut qr subito derinat mā ad cerebr⁊ ⁊ tūc
delitescit tumor in apāte: vel aliqd ex hūiditate cōtenta ī
neruo sub forma vaporis hñtis malā q̄litatem puenit ad
cerebrū. ⁊ hoc ē qd vult dicere Auic. cū dicit. Et non fit in
eis .i. in talib⁹ vulnerib⁹ excusatio qn fit illis apā magnu3
absq3 dolore magno. ista vba vident esse puersa. qūo .n. ē
poße q ī neruis fit apā magnū ⁊ nō fit cū dolore magno?
¶ Dōm est q apā factū in mēbro neruoso cōseq̄t dolor
vehemēs. vt habitū fuit supra in ca⁰ de flegmōe. S3 ītelli-
git p apā hic vulneratū q̄cūq3 repletionē3. vult .n. dicere
q quando accidit spasm⁹ absq3 antecessione lesionis pra-
ue idest absq3 antecessione doloris. tunc non fit excusatio
quin illic in neruo ⁊ in loco vulneris vbi ē neru⁹ fit aposte-
ma magnū .i. repletio multe hūiditatis virulēte q̄ retine-
tur in neruo ⁊ nō egredit ex vulnere: ex q̄ humiditate ibi
retēta accidit q fit spasm⁹. aut qr ipsa subito dēriuatur ad
cerebrū. aut qr ex ipsa sub forma vaporis aliqd puenit ad
cerebrū ledēs. ⁊ tūc spasm⁹ iste fit absq3 dolore magno. et
h est qd vult dicere Auic. l3 obscure loq̄t. ¶ Et ex pdcis
appere pōt q magna dr̄ia est iter mōs spasmi q ɔsequunt
ad vuln⁹ fcm in neruo. nā in illis q ɔsequunt vuln⁹ fcm ī
neruo pp pticipatōe3 nocumēti ad cerebr⁊ vel soli⁹ nocu-
mēti vel cū vapore male q̄litatis. Pncipiū mot⁹ spasmi ē
nā cerebri q̄ cū ē sentiēs nocumētū mouet ad expulsionē
ei⁹ ⁊ ɔbit cerebrū ex q̄ ɔctiōe accidit ɔctio in oib⁹ lacertl
corpis. s3 in spasmo q ɔseq̄t vuln⁹ nerui pp subita3 muta-
tionē seu deriuatōe3 māe ad cerebrū ⁊ ip3 replētis. Prici-
piū p̄m ē mā replēs ex q̄ repletiōe accidit ɔctio fm neruo-
rum originē: l3 adhuc forte itercidat mot⁹ ɔctiōis cerebri
fact⁹ a nā inq̄tū ēt cerebrū mouet ad expulsionē māe no-
citiue replētis. tñ pncipal' cā spasmi ē repletio q̄ fit ex mā.
¶ Ex q̄ p3 q iste mod⁹ spasmi satis ē peior qñ sic accidit
q̄ pm⁹ mod⁹. cū pn^m mot⁹ in ipso sit res ɔ nāā: ibi vo fit pn-
cipium naturale. Et hec qdem verba extrahunt ex his q̄
habent in qnto de accidenti ⁊ morbo.

Tunc his pmissis possum⁹ videre ad dubiū pmū
qñ q̄rit vtrū spasm⁹ q accidit in vulnere
neruo⁊ fit spasm⁹ de inanitiōe vel de repletiōe. ¶ Dōm
est q iste spasm⁹ aut refert ad totū corp⁹: aut ad ptē illa3
q̄ solū vulnerata est. Si qdē referat ad totū corp⁹ tūc aut
iste spasm⁹ accidit ex alicui⁹ sube pticipatiōe vaporalis q̄
nocet cerebro pp maliciā q̄litatis tm. aut iste spasm⁹ acci-
dit pp subitā deriuatōe3 māe ad cerebrū. Si pmo⁰ origat
iste spasm⁹ sic dōm vt Aui. dič 3⁰ cañ. ca⁰ de spasmo q iste
spasm⁹ pportionat ad spasmū q nō fit a mā: qm iste spas-
mus h3 p pn⁰ motū cerebri ɔctū q motus fit a nā cerebri
refugiēte nocumētū fcm in ipso. ⁊ ppea. qr pn^m illi⁹ ɔctio-
nis in mēbro nō ē mā replēs vt replēs est hic ē q iste spas-
mus dicit pportionari spasmo q nō fit a mā: nō tñ spasm⁹
iste dr̄ eē de inanitiōe. qr mot⁹ ɔctiu⁹ nō accidit ibi pp ina-
nitionē factā in neruis. ⁊ iō iste spasm⁹ ppe loquēdo. quia
pn^m ei⁹ nō est mā neq3 puatio māe. s3 est ppri⁹ motus nāe
ppie loquēdo neq3 ē de ianitiōe neq3 de repletiōe. Et qñ
Ypoc. dixit q spasm⁹ aut ē de repletiōe aut de inanitōe re-
tulit fmonē suū ad spasmū cui⁹ mot⁹ pn^m est res ex nām.
nō aūt ad spasmū cui⁹ pn^m mot⁹ nāe pōt eē. Si āt spasm⁹
iste accidit pp subitā deriuationē māe ad cerebrū. Tunc
dōm ē q spasm⁹ iste est de repletiōe: nō aūt ītelligo q sit
de repletiōe. qr accidat repletio in oib⁹ ptib⁹ cerebri: ⁊ in
oib⁹ neruis corpis vel in oib⁹ neruis q sūt in medio inter
pte3 vulneratā ⁊ cerebrū. s3 ē de repletōe q̄tū ad cerebr⁊
pcipue fm loca origīs neruo⁊ ex q̄ repletione fit ɔctio in
illis ptib⁹ cerebri ad quā ɔctionē factā in illis ptib⁹ ɔctio
seq̄t in oib⁹ neruis corpis absq3 q mā repleat oēs neruos
Si aūt iste spasm⁹ referat solū ad ptē q̄ est vulnerata. sic
dōm est q aut cā spasmi facti in ipsa ē ɔctio fcā in ipsa pp
doloris vehemētiā. Tūc iudicandū est de isto spasmo sic̄
dcm̄ est de illo q accidit pp motū cerebri ɔctiuū. aut ē cā
isti⁹ spasmi apā in pte factū. ⁊ repletio in neruo. ⁊ tunc iste
spasm⁹ ē de repletiōe ⁊ mālis sic spasm⁹ qui fit ex apāte ⁊
repletiōe fcā in neruo ex hūore. ¶ Ad rōnē pmā dōm q
nō op3 q spasm⁹ q curat p euōnē sit de repletiōe. qr l3 ad
spasmū cōcurrat aliq mā. tñ qr illa mā nō semp spasmu3
facit inq̄tū est replēs nō dr̄ eē spasm⁹ de repletiōe. ⁊ sic ē
hic. licet .n. in vulnere nerui ɔcurrat semp ɔgregatio alic⁹
virulētie male rōne cui⁹ debet ibi euō: tñ iste spasm⁹ q cō-
sequit nō semp iudicādū ē de repletōe nisi inq̄tū fit ī pte
illa ex hoc q mā repleat ptē illā. sed spasm⁹ fact⁹ in toto
ex mā illa ex hoc q noceat cerebro fit a mala q̄litate non
dr̄ esse de repletione: īmo poti⁹ est spasm⁹ q ad mām non
pportoat. vt dcm̄ ē auctate Aui. 3⁰ cañ. ⁊ ppea possum⁹ di-
cere q aliquē spasmū eē de repletōe pt dupl'r ītelli. vno⁰
q eēt ex mā ex h q replet. ⁊ isto mō nō o3 q spasm⁹ ɔñs
vuln⁹ fit de repletōe. Alio⁰ pt dici eē de repletōe. qr ad ip3
ɔcurrat pñia alic⁹ māe. ⁊ isto mō iste spasm⁹ q̄tū ad vnā
cām. qr sp ɔcurrit aliq virulētia mala posset dici de reple-
tiōe. s3 ɔparādo ip3 ad cā3 q̄ ē passio dolorosa pp quā acci-
dit ɔctiu⁹ mot⁹. neq3 ē de repletōe neq3 de ianitōe vt dcm̄
ē pus. ¶ Ad 2^am rōnē dōm ē q spasm⁹ in vulnere pt esse
mortal' nō sub rōne q̄ ē de repletōe vel ianitiōe neruo⁊.
s3 qr p ipm significat q nocumētū puenit vsq3 ad loca et
mēbra nobilia. i. ad cerebrū ⁊ neruos. nocumētū aūt fcm
in talib⁹ mēbris est cā mortis vt in plib⁹: nō tñ semp est: ⁊
pcipue: vt dictū est spasm⁹ est mortalis quādo cōtingit ex
subita deriuatiōe materie replētis cerebrū. tūc eni3 signi-
ficatur esse maius nocumen tu3 in pncipio.

Ad secundam dubitationē dō3 est q ad vulne-
ra fcā in mēbris neruosis vel in
neruis pōt ɔseq paralisis. ⁊ pōt cōsequi paralisis in toto. ⁊
etiam paralisis in parte que tantū est vulnerata. Accidit

quidem in parte que tantū est vulnerata quādo in vulnere multiplicat̄ in tantū hūiditas replens q̄ opilat poros neruiita vt p hoc phibeat̄ transit⁹ spūs sensibilis ⁊ motiui: tūc.n. illud mēbrū mollificat̄. Accidit autē paralisis in toto aut si ex loco vulnerato deriuat̄ tanta mā v̄sus cerebrū vt in origie neruo⁊ accidat ɔpleta clausio ⁊ opilo: ita vt nequeāt descēdere spūs sensibiles ⁊ motiui ad mēbra iferiora tūc mollificant̄ mēbra. aut h̄ ɔtigit si adeo vehemēs nocumētū ptingat ad cerebrū q̄ ex motu ɔctiōis in cerebro vehemēter accidat pfecta clausio in vijs p quas descēdit spūs sensibilis ⁊ motiu⁹. tūc mēbra paliticant̄ ⁊ mollificant̄. ex h̄.n.s. q̄ motū forte cerebri ɔctiuū clausio accidit pfecta via⁊ p q̄s descēdit spūs sensibilis ⁊ motiu⁹ posse est accidere sic expsse p3 p Auic. 3°can. cap°de apate. aut h̄ pōt accidere si accidat vulneratio in loco aliq̄ neruoso a q̄ deriuet̄ spūs sensibil' ⁊ motiu⁹ ad' pla mēbra ⁊ ibi icidat̄ ex toto neru⁹ aut origo: ⁊ pn^m a q̄ deriuatur v̄tus in pla mēbra vel repleat̄ ex hūiditate illud pn^m sic vt ex toto fiat opilo si isto mō posset esse si accideret circa nucha3 ex vulneratiōe ibi fcā apa aut repletio hūiditatis ex q̄ cōtingeret opilo tūc oia mēbra mollificant̄ ad q̄ v̄tus dirigitur ab illa pte nuche. Sic g̃ spasm⁹ ⁊ paralisis cōsequunt̄ vulnera neruo⁊. sed spasm⁹ cōseq̄t̄ qn̄ nō accidit pfecta opilo pp quā phibeat̄ aduent⁹ oīo spūs sensibilis ⁊ motiui ⁊ pcipue qn̄ accidit circa cerebrū mot⁹ ɔctiu⁹. S3 paralisis seq̄tur qn̄ accidit opilo ɔpleta ex repletiōe hūiditatis q̄ aggregat̄ pp vuln⁹ ⁊ nō est ibi mot⁹ cerebri ɔctiu⁹. ⁊ ppea est posse q̄ ad vulnera fcā in q̄dā loco cōtingat spasmus ex vna pte ⁊ palisis ex alia pte sicut ponit̄ 3°can. ab Auic. ca°de plaga ⁊ icisiōe in capite. q: vulnera q̄ ptingūt ad pāniculos cerebri q̄ sunt mēbra neruosa ɔseq̄t̄ laxitas ⁊ mollificatio in latere vulneris ⁊ spasm⁹ in opposito ei⁹. Et cā eius ē. q: in latere cerebri in q̄ ē vuln⁹ nō accidit motus ɔctiuus cerebri pter multitudinē repletiōis cerebri f̄m illā ex ppinquāte ad vuln⁹. S3 ex repletiōe facta ibi phibet̄ descensus spūs sensibil' ⁊ motiui ad mēbra. vnde ipsa paraliticant̄ ⁊ mollificant̄: s3 in latere opposito. q: cerebrū nō sic recipit nocumentū ex mā illa vt replens. sed magis accidit nocumentū sibi ex ɔpassiōe ad alteru3 lat⁹ accidit ei vt possit moueri motu ɔctiuo ⁊ fugiēdo nocumētū ex q̄ motu ɔctiōis facto in ipso accidit q̄ mēbra illi pti supposita ɔbunt̄ v̄sus cerebrū iō spasmat̄. nec est h̄ ipose vt cerebrū f̄m diuersas ptes diuersu3 modū recipiat passiōis: imo posse ē q̄ cerebrū in vna pte sit sanū ⁊ i alia lesū pp distinctionē ptiū cerebri. Et sic h̄ posse ē circa cerebrū. ita posse est accidere h̄ circa nuchā pp distinctionē ptium nuche. lic3 aūt palisis possit ɔseq ad vulnera fcā in neruis sic ⁊ spasm⁹. tā vtplm est q̄d ɔseq̄t̄ spasm⁹. tū q: vtplm cerebrū neruis cōparit̄ refugiēs nocumentū q̄d ab eis puenit ex q̄ accidit vt fiat in ipso mot⁹ ɔctiu⁹ ad quē ɔsequtur spasm⁹. tū ēt q: raro ē vt ex vulnere tāta hūiditas ad ipm cerebrū pueniat vt ex ipsa accidat opilo ɔpleta ex q̄ phibeat̄ descēsus spūs sensibil' ⁊ motiui. ⁊ ppea. q: raro h̄ accidit idcirco auctores vtpl3 dnt̄ q̄ ad vulnera fcā in mēbris neruosis ɔseq̄t̄ spasm⁹. ⁊ nō faciūt mētiōe3 de palisi. hn̄ āt cogscit̄ q̄ ista v̄ba q̄ sūt dcā nō sūt p illis ad q̄s pncipalr sit hec expō. S3 tn̄ q: credim⁹ q̄ nō solū ad istos puenīet s3 ad alios. ⁊ q: itellect⁹ nr̄ nescit ab inq̄sitiōe desistere pro tāto hec v̄ba h̄ apposuim⁹. Deide cū dicit.

Et faciliores eo⁊ dispōnes sūt febres: ⁊ apata mlta appent i alijs locis q̄ i vulnerib⁹ ⁊ sitis ⁊ vigilie et desiccatio lingue et ppꝛie quādo accidit illic apostema.

In pte ista ōndit q̄ sūt accn̄tia magis molesta q̄ sūt apta ɔseq ad vulnera fcā in neruis. ōndit ēt alia accn̄tia q̄dam ɔsta vulnera fcā in neruis: sūt tñ i malitia ifra p̄dcā. Et dicit. Et faciliores eo⁊ dispōnes. i. accn̄tia q̄ ad ipsas sequūtur sūt febres. febres q̄dē dn̄r faciliores dispōnis q̄ ipsa cōsequunt̄: tū q: febris nō sic ē accn̄s suspectū vt spasmus ⁊ pmixtio rōnis. Nō.n. significat̄ ex febre tātū nocumētu3 aduenisse pncipali mēbro sic significat̄ ex spasmo ⁊ pmixtiōe rōnis. ppea. q: ex leuiori nocumēto cōtigit feb. q̄ ɔtigat spasm⁹ ⁊ pmixtio rōnis. Nā feb. ɔtigit de q̄cūq3 supca lefactiōe. ⁊ ēt ex dolore cito ɔseq̄t̄ febris. ēt dr̄ febris facilior dispō. q: facili⁹ accidit ex vulnere nerui q̄ spasmus ⁊ pmixtio rōnis. ppea. q: vt dcm̄ est. febris ex leuiori ⁊ minori nocumēto cōtigit q̄ spasm⁹ ⁊ pmixtio rōnis. h̄ nō accidit nisi qn̄ nocumētū grāde vsq3 ad cereb⁊ puenit. S3 modo aliqs q̄ret nun q̄d si supuenit febris sit bonū in vulnere nerui ⁊ pcipue qn̄ est spasm⁹ vel timet̄ de spasmo. Et videt̄ q̄ sic. q: ad spasmū febris adueniēs videtur curare spasmū. ponit̄.n. in 2^a pticula affo. q̄ bonum est vt febris superueniat spasmo ⁊ pcipue spasmo cū quo ē aggregatio hūiditatis: sic est in spasmo q vuln⁹ cōsequit̄. Si aūt timetur euētus spasmi videt̄ q̄ febris pseruabit ab euētu spasmi. ppterea. q: ɔsumet hūiditatē virulētā ex qua causat̄ spasm⁹. Et certe dōm est ad h̄ q̄ febris ɔsiderata vt ē accidens q̄dā vulneri nerui ei⁹ supuētus bon⁹ ē siue sit spasmus siue nō sit: sed timet̄ euētus ei⁹. Et cā hui⁹ est. ppea. q: tūc febris nō accidit nisi pter apationē q̄ fit in neruo: pp q̄d euētus febris significat q̄ iā neru⁹ incipit apari. ad hoc aūt cōsequit̄ spasm⁹. pter q̄d isto mō cōiungi febre3 cū spasmo nō est aliud nisi multiplicare duo accn̄tia molesta. hoc aūt peius est q̄ si sit vnū solu3: ⁊ isto mō euētus febris ē malū signū. q: significat neruū apari ⁊ ē mala cā inq̄tū ipsa est accn̄s q̄dā molestū egrū affligēs. sed alio⁹ pōt supuenire febris in vulnere nerui nō vt accn̄s vulneris: sed supuenit p accn̄s: vtputa ex aliq̄ mā putrefacta in venis vel extra venas. ⁊ isto mō q: febris nō supuenit ex malitia vulneris nō significat de se aliquā malitiā vulneris. ⁊ ei⁹ supuent⁹ pōt ēe bon⁹ ad euitationē ⁊ pseruatōe3 spasmi inq̄tū febris desiccat ⁊ ɔsumat hūiditates vulneris ⁊ alias. ⁊ h̄ mō Ypo. itelligit q̄ bonū ē febrē in spasmo fieri qn̄ ista duo nō ɔsequunt̄ vnā egritudinē molesta3 ⁊ suspiciosā. s3 sūt duo accn̄tia p se distincta nō depēdētia ab alia radice vel cā. ⁊ apata multa appent i locis alijs. h̄ est dicere q̄ ex accn̄tib⁹ ɔntib⁹ vulnera neruo⁊ est. q: in locis alijs q̄ in loco vulnerato appent multa apata. i. multi tumores: q̄d nō accidit i vulnere mēbri carnosi. Et rō h⁹ ē. ppea. q: ad vuln⁹ nerui ɔseq̄t̄ vehemēs dolor vt dcm̄ est. ex vehemēti dolore attrahit̄ mā ad locū vt dcm̄ est. ⁊ nō solū ad locū vulneratū. verū ēt ad loca vicia. ex q̄ accidit vt mlti tumores fiāt i locis vicinis. ⁊ h̄ ɔtigit qn̄ mlta mā ad extra ppellit̄. S3 si ad iteriora deriuaret̄ id nō accideret. sitis vigilie ⁊ exiccatio lingue. s. sūt ēt ex accn̄tib⁹ h⁹ vulneris. ⁊ pcipue qn̄ illic est apa. ppea. q: qn̄ est apa ɔseq̄tur febris ad quā h⁹ accn̄tia pp caliditatē febrilē cōsequitur sicut de se est notum. Deinde cum dicit.

Et similiter est dispositio vulnerum chordarū lacerto⁊ ⁊ propꝛie i latere capitis ea⁊.

In pte ista q: dixerat de vulnerib⁹ neruo⁊. aptat ēt q̄busdā alijs mēbris ⁊ dicit. Et silr est dispō. s. in talib⁹ accidentib⁹ vulne⁊ chorda⁊ ⁊ lacerto⁊ ⁊ ppe in latere capitis eo⁊. ⁊ ppe si cadat ad ptē q̄ est v̄sus caput. i. v̄sus extremitates eo⁊. nā in q̄cūq3 extremitate cadit est silis dispō ei⁹. musculus.n. h3 duas extremitates. vna ē v̄sus mēbra q̄ mouet a q̄ oꝛit̄ chorda. Et iō si ibi cadit vuln⁹: tūc eius iudiciū est sic de vulnere cadēte in chorda. alia ē extremitas eius v̄sus cerebrū. ⁊ in illa igredit̄ neruus ⁊ incipit ibi spargi. propter q̄d si cadat vulnus est iudicium eius sicut

de vulnere cadente in neruis. Intellige aūt cū Aui. dic̄.
Et silr est dispositio vulnerū chordarū q̄ ista siliṫudo est
larga. nam licet ad vulnera fcā in chordis sit aptus cōseq
spasmus ⁊ pmixtio rōnis ⁊ accn̄tia. alia tn̄ non sic sicut ad
vulnera facta in neruis. ppterea. q: nerui sunt mēbra plꝰ
sensibilia q̄ȝ chorda. naȝ chorda est mēbrū cōpositum ex
villis neruoꝝ ⁊ ligamentoꝝ q sensuȝ nō habēt. pṗter qd̄
vulnera q̄ fiunt in chordis medio mō sunt se h̄ntia inter
vulnera neruoꝝ ⁊ vulnera ligamētoꝝ. nō. n. sic sunt suspe
cta vt vulnera neruoruȝ. sunt tn̄ suspecta plus q̄ȝ vulnera
ligamētoꝝ inquantū chorda pticipat multo sensu per ad-
mixtionē villorū nerui q sunt in ea. vt vult Gal. 6°. de ige.
sani. ⁊ Auic. infra ⁊ hic insinuat. Deinde cū dicit.

❡ Et qn̄ apostemant̄ nerui ⁊ q̄ sunt eis similia
aut aduenit eis frigus spasmātur. ⁊ si aduenit
eis putrefactio corrūpit̄ mēbrum ⁊ augmēta-
tur: ⁊ putrefactio qdeȝ festinat ad eos qm̄ ipsi
sunt creati ex hūiditate quā cōgelauit ⁊ coagu-
lauit frigus. ⁊ ad huiusmodi qdeȝ ppperat pu-
trefactio ex humiditate ⁊ ex caliditate humida
⁊ decoquitur in eo.

❡ In parte ista on̄dit ex qbus maxime nocumētū fit vul-
neribus neruoꝝ. ⁊ pmo in gn̄ali on̄dit q̄ sunt nociṫiua eis.
2° hoc in spāli de qbusdā rebus. 2ª ibi (silr aqua) In pria
parte Auic. vult dicere q̄ ea q̄ sunt frigida in actu nocent
neruis ⁊ pcipue qn̄ apant̄. sunt. n. cā vt cito spasment̄. ⁊ h̄
dicit pmo Auic. cū dicit. Et qn̄ apant̄ ⁊c. Contingit aūt q̄
frigidum qd̄ aduenit neruis vulneratis ipsos spasmat pp
duas cās. Una cā est. q: frigidū ipm de se est cā spasmi: vt
dicit̄ qnta pticula affoꝛismoꝝ. illo affo. Frigiduȝ vo spas-
mos. ppterea. q: vt Auic. ponit 3°. canōe. in ca°. de spasmo.
Ex frigido cōgelat̄ ⁊ inspissat̄ sub̄a nerui ⁊ lacerti pp que
accidit 9ctio v̄sus pncipiū. ⁊ q: talis modꝰ passiōis pducit̄
vsq̄ ad cerebrū: pp 9tinuitatē cū eo accidit q̄ iste spasmꝰ
postea cōicat̄ toti corpori. Alia cā est. q: frm est cā vt sup-
fluitates retineant̄ in ipsis ⁊ nō resoluant̄ ab eo. hec autē
ipm spasmāt. ⁊ ēt hec hūiditas retēta ad cerebrū pducit̄.
vn̄ cōtingit ex passiōe fcā in cerebro spasmꝰ in toto. Silr
ēt ea q̄ sunt maxie nociua neruis sūt ea q̄ sunt putrefacti-
ua sic calida ⁊ hūida. Un̄ si ista approximent̄ in vulnera-
tione ipsoꝝ sunt cā putrefactiōis in mēbro. ⁊ istud Auicē.
tāgit scd̄o cū dic̄. Et si aduenit eis putrefactio. i. res putre-
faciēs sic est res calefaciēs ⁊ hūectās. Talia. n. sunt putre
factiua cū putrefactio fiat a calo ⁊ hūido sic pluries dcm̄
est pus. Reddit tn̄ Auic. cām q̄re talia putrefactiua ma-
xime nocēt neruis. ppterea. quia nerui generati sūt a mā
aliq̄ hūida q̄ cōgelata ē a frido. nūc aūt hūidū qd̄ cōgela-
tum ē a frido est aptū dissolui a calo ⁊ pcipue humido qd̄
auget sensibilitatē ⁊ hūectationē eiꝰ. q̄propter neruis sūt
maxie nociua ea q̄ cal̄a sunt ⁊ hūida sic pultes mollitiue
⁊ silīa q̄ ignari cirugici in vulnerib' neruoꝝ approximāt.
⁊ hoc est qd̄ Auic. vult dicere cū dicit. ⁊ ad hꝰ ppperat pu-
trefactio ex hūectatiōe ⁊ calitate hūida ⁊ decoquat̄ in eo
. i. talis calitas decoctionē. i. caliditatē extraneaȝ putrefa-
ctionem facientē in neruo. vn̄ ex talibus cito putrefit ner
uus ⁊ augetur putrefactio eius.

Sed aliquis dubitabit de h̄ qd̄ dicit q̄ nerui sūt
creati ex mā hūida quā coagulauit
frigus. pmo. n. nō viden̄t nerui creari ex mā humida: imo
ex mā sicca ⁊ terrestri. q: nerui ponunt̄ esse fridi ⁊ sicci in
nā mēbroꝝ. ēt sub̄a eoꝝ est terrestris ⁊ sicca. ḡ mā ppor-
tionabilis eis est mā sicca ⁊ terrestris. ppterea nō videt̄
esse coagulata a frigido. q: Auic. pmo cañ. fen pma. ponit
q̄ frigidū nullū opus nāe ingredit̄. ḡ nō igredit̄ opus vir
tutis informatiue. ppterea Arist. in scd̄o de gn̄atōe aialiū
ad lr̄am dicit. Ab iteriori aūt caliditate fiunt nerui ⁊ ossa
desiccata: qūo. n. fiūt a frido cū illic videat̄ ponere q̄ fiūt
a caliditate assante ⁊ desiccāte. ❡ Dōm est. ⁊ pmo ad pri-
mū q̄ qn̄ Auic. dicit hic q̄ nerui sunt creati ex mā hūida
nō intelligit q̄ in gn̄e mēbroꝝ mā neruoꝝ sit hūida: imo
respectu māe ex q̄ generat̄ caro est siccior ⁊ densior. Sed
itelligit q̄ sunt creati ex mā hūida. i. sunt creati ab hūidi-
tate aliq̄. Corpori. n. nostro ⁊ oibꝰ mēbris eius supponitur
pro mā aliqd humidū liquidū sicut sperma ⁊ sanguis mē
struꝰ. vt dicit Auic. in 3ª fen. pmi cañ. dicit q̄ mā cōdensa
tur p actionē factā in ipsa a v̄tute 9uertente ipam. ❡ Ad
scd̄m dōm est q̄ p frigidū Auic. hic nō itelligit fridū puꝝ
esse. tale. n. frigidū nō est cōstituēs aliqd̄ mēbrū cū oia mē
bra sint cōstituta a v̄tute iformatiua cuiꝰ instr̄m est calm
nāle inclusuȝ in spermate sic declarat phs: ⁊ ēt medici: sȝ
intelligit h̄ p frigidū calm diminutū qd̄ qdeȝ cōparat̄ ad
id qd̄ 9stituit mēbra carnosa. respectu illius dr̄ eē friduȝ.
❡ Ad tertiū dōm est q̄ v̄ba phi nō 9dicūt v̄bis Auicen.
ppter qd̄ intelligi dȝ q̄ sic accidit in mēbris corporis hu-
mani sicut in rebꝰ exterioribꝰ. Uidemꝰ. n. in rebꝰ exterio
ribus quedā qdem fieri a calido. ⁊ pfici ēt a calido ⁊ talia
remanēt calida. q̄daȝ aūt que q̄ȝtuȝ ad fieri in eis domina-
tur actio calidi q̄ȝtū ad factū esse ipa cōplet frigidū. ⁊ hoc
ppter. q: euaporat ab eis hūiditas subtilis cum calitate.
vn̄ remanent coagulata ⁊ cōdensata a frido ⁊ remanēt ēt
frigida sic simili mō est in qbusdā mēbris iterioribus. qm̄
licet ipsa q̄ȝtū ad fieri generent̄ a calido: tn̄ in fine ppter
multā euaporationē humidi. euaporat ēt calm vn̄ rema-
nent a frigido cōdensata. ppter qd̄ q̄ȝtū ad cōplementuȝ
eoꝝ dicunt̄ fieri a frido. ⁊ isto mō nerui ⁊ ossa dicunt̄ coa
gulata esse a frigido. ⁊ hec est intentio philosophi scd̄o de
generatione animaliuȝ. ppter qd̄ nō cōtradicit Auic. sed
idem dicit. Deinde cum dicit.

❡ Et similiter aque quideȝ frigide nocēt ex pte
spasmi ⁊ calide ex hoc q̄ putrefaciūt. ⁊ simil'r
oleum. veꝝ oleū q̄nq̄ȝ est necessariū. s. illud qd̄
est calefactū ppter necessitateȝ sedandi dolorē
aut ppter subtiliandas medicinas ⁊ facere eas
currere: ⁊ sunt medicie resistētes qualitati hu-
mectanti: ⁊ pungentes sole quādoq̄ȝ perficiūt
hanc operationem.

❡ In pte ista in spāli on̄dit de qbusdā rebꝰ q̄ maxie sūt no
ciṫiue vulneribꝰ neruoꝝ. ⁊ duo fac̄. p̄ facit qd̄ dcm̄ ē. 2°. q:
dixerat q̄ oleū ē nociuū vulneribꝰ neruoꝝ rōe vulneris.
on̄dit rōe cꝰ itētiōis aliqn̄ ipso vtimur. 2ª ibi. (Ueꝝ oleū
qn̄ȝ ē neciuȝ.) qd dicat in pª pte satis ē notū ex his q̄ dicta
sūt in pcedēti. §. In 2ª pte vult dicere q̄ oleū qn̄q̄ȝ ē neciū
admistrare duplici de cā. s. aut gr̄a sedatiōis vehementis
doloris: qm̄ vehemēs dolor sedat̄ p ea q̄ mollitiua sūt ha
bētia calitatē sic ē dcm̄ pus. q̄re ipȝ ē iuuatiuū i sedatione
doloris. ❡ Sȝ tūc itellige circa h̄ q̄ oleū nō dȝ admistra
ri itus i vulnere: sȝ sup neruū. ppea. q: eēt cā putrefactōis
neruisȝ dȝ admistrari i circuitu. ⁊ h̄ dico qn̄ neruꝰ ē disco
opertꝰ i vulnere. s; i vulnere in q̄ nō ē neruꝰ discoptꝰ sic
in pūctura nō cures appōere ipȝ i orificio vulneris. ppea.
q: tūc oleū nō imediate ad subaȝ nerui puenit ⁊ ē apitiuū
⁊ mitigatiuū doloris. Et iō Gal. i. 6° d ige. sani. dixit q̄ aliō
fac̄ i neruo discoopto ⁊ aliō i neruo coopto. vulnꝰ. n. disco-
optū putrefac̄ ⁊ maclat. Alia cā pp quā p̄t oleū admistra-
ri ē vt p admistratōȝ eiꝰ cū alijs medicis q̄ sūt grosse ⁊ ter
restres possint medicie penetrare ⁊ v̄tꝰ eaꝝ currere vsq̄ȝ
ad pfūdū: qm̄ ex admistratōe olei fiūt sub̄e sbtilioris. vn̄
possūt vsq̄ȝ ad neruū q positus est in pfundo in substan-

tiam etiā nerui que solida est ⁊ densa melius penetrare.⁊ isto mō oleū admiscet̄ in vnguētis vulner̄ neruor̄.⁊ hāc cām Auic. tangit cū dicit. Aut ꝓpter necessitatē subtilian/di medicinas ⁊ faciēdi eas currere. Et tūc medicine cum q̄bus oleū admiscet̄ debēt h̄re v̄tutē per quā resistāt q̄litati humectāti ipsi⁹ olei vt ex ipsis ⁊ oleo fiat medicina q̄ sit cōueniēs in v̄tute exiccatiua ipsi⁹:⁊ hoc est qd̄ dicit. Et resistētes q̄litati humectādi. Subdit Auic. Et pungētes sole qm̄ ꝑficiūt hāc operationē.hoc ē dicere ꝙ si medicie sine administratiōe alteri⁹ rei eēnt pūgitiue ⁊ mordicatiue ipse ꝑficiūt hāc opatiōnē. q̄r.s.ipse si administrant̄ cū oleo resistūt q̄litati humectāti ipsi⁹ olei ⁊ ex oleo tollit̄ mordicatio istar̄ medicinar̄.⁊ ꝓpterea cōpositū ex istis duob⁹ erit cōueniēs in vulnere nerui. ℂ Et ex hoc apparet vna alia vtilitas ipsius olei. Nā administratio ipsi⁹ interdū cū aliq̄ medicia facit vt sit ꝯueniēs ꝯpositio ex eis.cum neq̄ illa medicia neq̄ oleū p se ꝯueniāt in vulnerib⁹ neruorū sicut qn̄ aliq̄ medicia sola administrata eēt pūgitiua ⁊ mordicatiua nerui nō esset ꝯueniēs de se vt administraret̄ in vulnere nerui.q̄r medicamē vulneris neruor̄ dz esse remotū a mordicatiōe vt iferius appebit.ipm̄ tn̄ si administrat̄ cū oleo fit ꝯueniēs.ꝓpterea.q̄r administratiōe ipsius olei tollit̄ eius v̄tus mordicatiua.⁊ ipsa ēt mixta cū oleo tollit ⁊ remouet id pp̄ qd̄ oleū nocet qm̄ resistit q̄litati humectatiue ipsi⁹ olei pp̄ sui v̄tutē forte exiccatiuā. q̄re medicamen ex illis cōpositū erit v̄tutis tēperate ſm ꝙ ē cōueniēs i vulnere nerui.pp̄ qd̄ ex his appet triplicē eē cāz. q̄r vtimur oleo in vulnerib⁹ neruor̄. Deide cū dicit.

ℂ Et qn̄z qui ex eis vulneratus est apat̄ur ēt: ⁊ est eius opatio tardior: ⁊ simil'r ei⁹ maturatio ⁊ curatiōis susceptio est tardior. Et qn̄q̄ vlcerant̄ nerui: ⁊ sunt vlcera tardioris cōsolidatōis ⁊ tardioris maturationis.

ℂ In pte ista Auic.ostēdit ꝙ ēt alie dispōnes accñtes neruis ⁊ nō solū vulnera difficilioris curatiōis existunt in eis q̄̄ in alijs mēbris. Si.n.apat̄ neruus tūc resolō apatis si debeat resolui tardi⁹ fit in neruo q̄̄ in carne. Et rō ē ꝓpterea.q̄r neru⁹ est dēsioris sube q̄̄ sit caro. Et sil'r est maturatio ei⁹ si debeat ꝓcedere p viā maturatiōis fit tardius. ꝓpterea q̄r neruus est sube dure. Et iō dico ꝙ maturatio difficili⁹ fit in talib⁹ mēbris. Sil'r ēt si vlcera fiant in neruis difficilioris cōsolidatiōis ⁊ digōnis existūt q̄̄ in membris carnosis. ꝓpter cām vtrāq̄ q̄ dicta est. ⁊ ad has etiaz cās adiuuat vehemētia doloris q̄ cōseq̄r ampli⁹ tales dispositiones in mēbro neruoso q̄̄ in membro carnoso. qm̄ vehemēs dolor est ꝓhibēs v̄tutē ab oī sua opatōe cū ipaz ꝓsternat.⁊ hoc est qd̄ vult dicere Auicē.cū dicit. Et quādoq̄ ⁊c̄. Et est eius opatio idest resolutio si apostema debeat resolui.⁊ simil'r eius maturatio.s. si apostema d̄beat ꝓcedere in viā maturatiōis. vult ergo in h̄ dicere ꝙ apostema difficilius resoluit̄ ⁊ difficilius maturat̄ in hoc mēbro q̄̄ in membro carnoso ⁊c̄. ⁊ planum est per ea que dicta sunt. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et oē vulnus qd̄ fit in neruis aut est pūctura aut scissio. Et fissura quidē aut fit cū detectiōe nerui aut sine eius detectiōe. et illud q̄dem aut fit in lōgitudine aut latitudine.

ℂ In parte ista Auicē.ostendit quot modis potest accidere vulnus in neruis.nam curatio vulnerū neruor̄ diuersificat̄ ſm diuersitatez ipsorum sicut postea apparebit.⁊ vult dicere ꝙ vulnus qd̄ fit in neruo aut est pūctura aut est scissura q̄ est manifesta ⁊ vulnus apertū. ⁊ illa scissura aliquādo fit cū detectiōe nerui ita ꝙ videt̄ neruus.aliq̄n vero sine detectiōe.⁊ ista scissura aliq̄n fit per lōgitudinē nerui aut per latitudinē.⁊ hoc etiā diuidit̄:licet Auic. hic non exprimat.sed postea exprimit.quia si fit per latitudinem aut inciditur neruus ex toto:aut non: sed tantuz ſm partem. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et vulnera q̄dē cadētia ſm lōgitudinē in neruis saluiora sunt cadentib⁹ in latitudine. villus eniz sanus ledit̄ ex vicinitate incisi et nocet̄ per ipm̄ et nocet cerebro et facit accidere spasmuz et egritudines magnas: et fit iterū multotiens necessarium tunc abscindere vulneratū et punctum cum totalitate et prouenit ex eo quies et separant̄ accidentia mala.

ℂ In pte ista ꝯparat vulnera neruor̄ adinuicem ostēdendo q̄ sunt magis molesta ⁊ q̄ minus.⁊ cōparat etiā ad vulnera facta in q̄busdā alijs membris que similant̄ neruis in sui substātia.⁊ tria facit.ꝑmo cōparat vulnera neruor̄ q̄ fiunt ſm longuz nerui ad vulnera que fiūt ſm latitudinem in q̄bus nō ex toto abscindit̄ neruus. scdō comparat vulnera facta in neruis ad vulnera facta in q̄busdā alijs mēbris q̄ similant̄ neruis.3° cōparat vulnera neruoruz q̄ fiunt in latitudine qn̄ ex toto incidit̄ neruus ad alia.scdā ibi (Et vulnera q̄dem in pāniculis) 3ª ibi (Et nō timetur de abscisione neruor̄) Qd̄ in ꝑma pte dicit manifestū ē. ℂ Iuxta quā partē itelligendū ꝙ iter vulnera nerui que sunt magis suspecta ad mortē.ꝑmo est pūctura: deide scissura in q̄ fit icisio nerui p latitudinē nō tn̄ ex toto.deinde est fissura nerui in q̄ fit icisio nerui p lōgitudinez. nō hn̄s aūt suspitionē de morte est icisio nerui ex q̄ ex toto neru⁹ incidit̄ ſm latū. Rō q̄re punctura est magis suspecta est. q̄r in ipsa aggregant̄ due cāe q̄ sunt maxie ꝓuocatiue apostematis in neruo ⁊ spasmi.s. vehemēs dolor ⁊ retētio humiditatis virulēte in neruo q̄ non sic pōt ad extra fluere sic in apta fissura.⁊ iō Gal. in tegni maxie illa accñtia posuit cōseq̄ ad puncturā. Rō aūt q̄re fissura in q̄ neru⁹ iciditur nō ex toto p latū est molestior q̄̄ illa q̄ solū p lōgum iciditur est.q̄r villi neruor̄ plus ledunt̄ ex incisione facta per latum q̄̄ ex incisione facta per longū. ⁊ ꝓpterea quia plus leduntur.quādo autē nō ex toto incidunt̄ accidit ꝙ nocumentum factum in villo non inciso cōmunicat̄ villo qd̄ remanet non icisum:ex hoc postea cōmunicat̄ cerebro ex quo cōtingit spasmus. Et hoc est qd̄ dicit Auicen. Villus eni sanus ⁊c̄. Et ex hoc apparet ꝙ vulnera in quibus inciditur ex toto neruus sunt minus suspecta. Nam quando omnino separantur partes neruoruz non est possibile vt sic faciliter nocumentum qd̄ fit ex vulnere communicetur mediantibus villis neruoruz vsq̄ ad cerebr̄. propter quod in ipso nō sic timetur euentus spasmi:vt in alijs apertis fissuris. Et hinc est ꝙ quando nos timemus de spasmo ꝙ accidat in pūctura aut in scissura multotiēs incidimus neruum ex toto: quoniaz tunc minus timem⁹ de ipso spasmo.⁊ hoc est quod dicit Auicenna cum dicit. Et necessarium ⁊c̄. verum licet ex tali vulnere minus accidat nocumentum tamen vt dicit inferius.membruz ex incisione ipsius perdet motum.⁊ idem dicit̄ etiam a Gal. 6° de ingenio sanitatis. Item si neruus sit incisus ⁊ separatus nullam suspitionez vel timorez habens curabit̄ sicut cetera vulnera:sed membra que mouebant̄ per ipm̄ motum amittēt. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et vulnera q̄dē in pāniculis sunt leuiora eis que sunt in chordis nedū eis q̄ sūt in neruis. ⁊ tu q̄dez scis pāniculū cū testimonio ⁊ forsasse sciuisti euz ex anatomia. ⁊ si pāniculus apatur

nõ videt̃ in eo icessus villoꝝ in lõgitudine: ⁊ in chorda pãniculari videt̃ icessus pãniculoꝝ in longitudie: ⁊ chorda est dura valde ⁊ nõ ẽ pãnicularis in eius duritie: ⁊ pãniculus suffert suturas. ⁊ in vulnerib⁹ ⁊ disruptiõib⁹ que adueniunt ligamẽtis nascentib⁹ ex osse ad os nõ est malũ ⁊ sufferũt vehementiorẽ curã ⁊ nõ timetur ex abscissione neruorũ illud qd̃ timetur de eorũ cõquassatiõe ⁊ de incisione partis eoꝝ in latitudine cũ quis membrũ cõtrahebatur.

¶ In parte ista cõparat vulnera facta in neruis ad vulnera in quibusdã alijs mẽbris que in sub͂a assimilant̃ neruis. ⁊ duo facit. p̄mo facit hoc. 2⁰ docet euitare quedã errores q̄ posset cõtigere in cognitiõe vulneris horũ mẽbroꝝ. 2ª ibi. (Et si pãniculus apostemat̃ ⁊c̃) In p̄ma pte vt intelligat̃ intentio Auic. est itelligendũ ꝙ mẽbra q̄ quasi cõicant in sub͂a. q: oĩa videnť neruosa sũt pl͂a. s. neru⁹ chorda pãniculus ⁊ ligamentũ. ⁊ oĩa ista mẽbra cõcurrũt q̄si ad cõstitutionẽ vni⁹ mẽbri. s. lacerti. Nũc aũt suspiciora vulnera sũt illa q̄ fiũt in neruis. deide illa q̄ fiũt in chordis: deide illa q̄ fiunt in pãniculis. mĩme aũt q̄ fiunt in ligamẽtis. ¶ Intelligendũ tñ ꝓut dr̃. 6. de ige. sani. ligamentũ est duplex. qd̃dã est ligamẽtũ qd̃ est cõiũctio vni⁹ ossis cũ altero osse. ⁊ tale ligamẽtũ est mẽbrũ ignobile. ⁊ vuln⁹ in tali ligamẽto factũ suspitionẽ nõ h͡z: ⁊ talia ligamẽta in sui curatione tolerãt vehemẽtes medicinas. Aliud est ligamẽtũ qd̃ cõiungit̃ cũ lacerto qd̃ ꝓuenit ad cõstitutionẽ sub͂e lacerti. ⁊ tale ligamẽtũ: q: cõtinuat̃ cũ mẽbro nobili ⁊ neruoso: vulnus si fiat in ipso est suspiciosum: ⁊ nõ d͡z curari vt vulnus factũ in mẽbro carnoso. Silr̃ itellige scd̃o cuz dicit hic ꝙ vulnera facta in pãniculis sũt leuiora ⁊c̃. intellige hoc de pãniculis lacertoꝝ. nõ aũt itellige hoc dẽ oĩb⁹ pãniculis. Sunt. n. qdaz pãniculi in qbus si fiant sũt vulnera valde suspecta ⁊ mortalia sic̃ sunt pãniculi cooperiẽtes cerebꝝ. aut vt esset pãniculus tegens cor. in talibus enĩ pãniculis vulnera fc̃a sũt mortalia. ¶ Circa scd̃az ptez vt itelligat̃ intentio Auic. nota ꝙ aliqñ sũt q̄daz chorde q̄ assimilant̃ pãniculis sic̃ sũt chorde q̄ sũt late ad mõz pãniculoꝝ. chorde. n. q̄ sunt rotũde manifestã distictionẽ hñt a pãniculis. s͡z chorde late nõ sic mãifeste distiguunt̃. ⁊ ppea aliqñ posset error accidere. q: qñ vuln⁹ fit in talib⁹ chordis posset aliqs multotiẽs credere ꝙ vuln⁹ esset factũ in pãniculis ⁊ medicaret ipm sic̃ si eẽt factũ in pãniculo. ⁊ in h̄ eẽt error qm̄ aliam curã tolerat vuln⁹ factũ in pãniculis ⁊ vulnus factũ i chordis. ⁊ iõ Aui. docet h̄ disting[u]ere p duo signa. Unũ est. q: si a͡pa apparẽt in tali membro villi nõ discernunt̃ ad sensuz. s͡z in chorda q̄ assĩlat̃ pãniculis appet icessus villoꝝ mãifeste s̄m lõgiũ. ⁊ hoc iõ q: chorda ipsa cõposita est ex villis neruoꝝ ⁊ ligamẽtoꝝ. ⁊ ppea in ipsa pl͂s apparent villi manifesti q̄ in pãniculis. cui⁹ signũ ẽ. q: chorda h͡z maiorẽ duritiẽ ⁊ grossitiẽ q̄ hẽat pãniculus. ¶ Ex his g̊ p̄missis facile est itelligere q̄ Aui. dicit in istis pãniculis dicẽs. Et vulnera qdẽ in pãniculis sũt leuiora eis q̄ sũt in chordis: ꝓpterea q: pãnicli nõ sũt ita mẽbra sensibilia sic̃ chorde. ⁊ iõ nocumẽtũ ipsoꝝ nõ cõicat̃ cerebro vt illaruz nocumẽtũ. Et chorda est dura valde ⁊ nõ ẽ pãniculus in eius duritie. illd̃ dupl'r põt itelligi siue exponi. vno mõ vt oñdat d̃riaz inter pãniculũ ⁊ chordã q̄ assimilat̃ pãniculo sicut dcm̃ est. Alio mõ p[õ]t exponi vt hoc dictũ referat̃ ad diuersos mod[o]s chordaꝝ. nã chorda q̄dã est rotũda q̄dã lata valde. Nõ vult dicere ꝙ d̃ria ẽ iter istas. q: chorda rotũda ẽ valde dura. sed pãnicularis ẽ min⁹ dura. ¶ Secundũ g̊ istũ modũ loquẽdi ꝓus posuisset d̃riaz inter chordam pãnicularẽ ⁊ chordã rotũdã. Et pãniculus suffert suturaz ⁊ in vulnerib⁹ q̄ adueniũt ligamẽtis ⁊c̃. Et cã h⁹ est. q: vt dictũ est pãniculus nõ est tãte sensibilitatis vt ẽ neruus ⁊ chorda. ⁊ ppea vulnera fc̃a in ipso curant̃ vt vulnera facta in carne. ¶ Et nota ꝙ ex hoc qd̃ dic̃ in ligamẽtis nascẽtib⁹ ex osse ⁊c̃. insinuat ꝙ in ligamẽtis q̄ sũt cõiũgẽtia ossa ⁊ cõiuncta ossib⁹ nõ est suspitio qñ accidit vuln⁹. ⁊ ppea in tali vulnere possum⁹ ꝓcedere suẽdo ⁊ icarnãdo sic̃ fit in vulnere carnoso. S͡z in ligamẽto qd̃ ꝓuenit ad lacertũ neciũz est vt maior adhibeat̃ cautela cuz in ipso sit suspitio. ⁊ hoc est qd̃ dic̃ Gal. i. 6. de ige. sani. Si v̾o ligamẽtũ patiat̃ eoꝝ. s. q̄ cõiungunt̃ cũ lacerto molestũ ẽ ⁊ nõ preter suspitionez erit nisi caute ⁊ diligenter curet̃. Alia que Auicen. dicit manifesta sunt.

¶ Canõ curatõis solonis [c]õtinuitatis neruoꝝ. CAP. II.

Medicamen vulneꝝ neruoruz est illud qd̃ est calidũ siccũ subtiliũ partiuz eq̄lis caliditatis ita vt non mordicet ⁊ sit eius exiccatio vehemẽs valde cũ attractione nõ cuz stipticitate oĩno. ⁊ oẽ in quo ẽ caliditas subtilis cũ exiccatõe vehementi subtilis substãtie nõ euãatur ab attractiõe. ⁊ caueat̃ stiptici in eis ⁊ ꝓprie in principio rei nisi sit cum abstersiõe sicut es vstuz ⁊ scoria eris.

¶ Prius Auic. ostẽdit ꝓp qd ista vulnera neruoꝝ dñr esse suspecta ⁊ diuersitatẽ vulnerũ cõtingẽtium in neruis. In pte ista. A. dat modos curatiõis vulnerũ q̄ fiũt in neruis pences illud in q̊ differt curatio eoꝝ a curatiõe vulnerũ q̄ fiunt in mẽbris carnosis. ⁊ duo fac̃. In p̄ma pte oñdit qs est mod⁹ curatiõis taliũ vulnerũ. ⁊ ẽt accñtiũ q̄ sequunt̃ talia vulnera ⁊ q̄lis v̾tutis d͡z eẽ medicamẽ ipoꝝ. in 2ª pte in sp̄ali exẽplificat medicias ꝯueniẽtes in vulnerib⁹ neruoꝝ. 2ª ibi (Glutinũ alboriz ẽ de melioꝝb⁹) In p̄mo ergo caplo Aui. sic ꝓcedit. q: p̄ p[õ]nit modũ curatiõis taliũ vulnerũ p quẽ docet ꝓhibere ne accidãt accñtia molesta talib⁹ vulnerib⁹. 2⁰ docet curã taliũ vulneꝝ qñ in eis sũt accidẽtia molesta: sic̃ spasmus ⁊ a͡pa. 2ª ibi (Et qñq̄ accidit spasm⁹ ex vulnerib⁹ ⁊c̃) Prĩa in duas. p̄ oñdit q̄lia medicamina cõueniũt in vulnerib⁹ neruoꝝ. 2⁰ oñdit q̄lia maxime d͡z in eis cauere. 2ª ibi (Et de vulnerib⁹ a qb⁹ magis necesse ẽ ⁊c̃) Prĩa in duas. in p̄ª pte oñdit q̄lis mod⁹ curatiõis est ꝯueniẽs curatiõib⁹ vulneꝝ q̄ fiũt in neruis: ⁊ sub hoc ꝯprehẽdit vulnera chordaꝝ. scd̃o ꝯ[p]arat modũ curatiõis vulnerũ q̄ fiũt in neruis ad modũ curatiõis vulneꝝ q̄ fiũt in ligamẽtis: vt p hoc oñdat modũ curatiõis q̄ ꝯuenit vulnerib⁹ ligamẽtoꝝ. 2ª ibi (Et si neru⁹ est discoopertus ⁊c̃) p̄ma in duas. in p̄ª pte in gñali põit modũ curationis hoꝝ vulneꝝ. in 2ª pte in sp̄ali ponit curã ipsoꝝ s̄m diuersitatẽ hoꝝ vulnerũ. 2ª ibi (Et si neru⁹ ille fuerit discoopertus ⁊c̃) Prĩa in duas. In p̄ª pte in gñali ostẽdit q̄lis v̾tutis d͡z esse medicia q̄ cõpetit vulneri nerui. vñ vuln⁹ ẽ factũ in neruo. 2⁰ ponit modũ curatiõis gñalẽ q̄ obseruari d͡z in vulnerib⁹ neruoꝝ ⁊ cũ alijs medicaminibus. 2ª ibi. (Et si neru⁹ fuerit detectus) Prĩa in duas. p̄ oñdit in generali q̄lis v̾tutis d͡z eẽ medicia q̄ ꝯpetit vulneri neruorũ vñ vulnus nerui est factũ in tali mẽbro. 2⁰ ipse modificat dcm̃ suuz. 2ª ibi (Et si necia ẽ fortis calitas) Prĩa i duas. p̄ oñdit in gñali q̄l' v̾tutis d͡z eẽ medicia vulneꝝ neruoꝝ. i 2ª pte q: dixerat ꝙ tale medicamẽ d͡z eẽ sub͂e subtil. cũ tñ aliqñ medicamẽ grosse sub͂e hẽat alias v̾tutes ꝯueniẽtes oñdit q̄lr̃ subtilitas i tali medicamĩe possit fieri. 2ª ibi (Et qd̃ ẽ h⁹ gñis sub͂e) In p̄ª pte vult dicere Aui. ꝙ medicamẽ vulneꝝ neruoꝝ d͡z hr̃e has ꝓprietates qm̄ d͡z eẽ calefaciẽs ⁊ exiccãs, ⁊ hñs ẽt v̾tutẽ attractiuã: ꝓp qd̃ nõ d͡z eẽ

medicamen habēs vtutē stipticam que est 9ria vtuti attractiue. ⁊ pcipue oȝ caueri ponere stipticū medicamē in pn° nisi 9trigat ꝙ in medicamie stiptico sit vt° abstersiua ⁊ mūdificatiua: sic ẽs vstū ⁊ scoria eris. In calefactōe aūt ⁊ exiccatōe sic oȝ se hr̄e vt sit calefactōis tpate. Exiccatōis autē fortis oȝ eē q̄ntū aūt ad modū sube oȝ esse subtil' sube. tale .n. medicamē: q₂ ē calitatis tpate ⁊ exiccatōis fortis ⁊ subtil' sube est qđ hȝ vtutē attractiuā. Cā aūt q̄re medicamia q̄ 9ueniūt vulnerib° neruoꝝ rōne vulneꝝ: inq̄ntū sūt i neruis: oebēt hr̄e has ꝑpetates: est: q₂ vt dcm̄ ē in vulneribus neruoꝝ maxie timet̄ euēt° spasmi ⁊ apatis ⁊ putrefactōis: sic appet ex dictis. pp qđ medicia oȝ hr̄e tales vtutes vt p ipsam phibeat̄ aduēt° hoꝝ accn̄tiū q̄ faciūt vuln° eē molestū: ⁊ phibēs ipsȝ a 9solidatōe. Nūc aūt spasm° ⁊ apa vt dictū est accit maxie ex dolore ⁊ ex retētōe hūiditatis i neruo. q̄re pp h regrit vt medicamen qđ admistrat̄ in neruis ñ sit puocās dolorē: imo mitigatiuū: ⁊ cū h ēt sit attrahēs hūiditatē ad exteriora nō 9dēsans eā i neruo. putrefactio aūt accit i ipo maxie ex hūiditate sube ipsi°. q̄re opȝ vt caueat̄ vt medicia ipsa sit 9ria mollificatōi ⁊ hūectatōi i vulnere nerui. h aūt hȝ pficere medicia q̄ has hȝ ꝑpetates. nā medicia ex h ꝙ est calitatis tpate hȝ mitigare dolorē. non tñ est cā retētōis hūiditatis in loco. imo est cā attractiōis ei° ad ex. calȝ .n. supfluū: q₂ mordicat nō est mitigatiuū doloris: ȝ puocatiuū doloris: vñ nō est 9ueniēs. fridū aūt est phibitiuū egressionis hūiditatis. ⁊ est retētiuū ipsi° in neruo. ⁊ cū h ēt spasmant̄ nerui. pp qđ medicia ipsi° nō oȝ esse cala neq₃ frida supflue: vt nō mordicet: ȝ calitatis tpate: verū ēt ex h ꝙ medicia est vehemētis exiccatōis ipm phibȝ ne putrefactio accidat in ipo. ⁊ est 9ueniēs 9plōni nerui: q̄m neruus i gn̄e mēbroꝝ sicoꝝ est. Quapp in medicamie vulneꝝ neruoꝝ oȝ eē exiccatio vehemēs. ex h ēt ꝙ medicina vtutē hȝ attractiuā phibet ne hūiditas aggreget̄ i neruo. ⁊ q₂ illđ qđ hȝ vtutē attractiuā est qđ calitatē hȝ cū subtilitate sube. i tali .n. medicaie est ꝑpetas vt hūiditates ad exteriora moueat: sic oī ab Aui. 2° can. ca° de opatōib° mediciaꝝ singlariū. hic ē ꝙ illđ medicamē oȝ eē subtil' sube. ⁊ pcipue h medicamē 9uenit subtil' sube. tū q₂ neruus posit° ē in pfūdo. tū q₂ neru° ē sube dēse ⁊ dure vt g penetrare possit vt° medicamis oȝ vt medicam̄ sit subtiliū ptiū. ex q̄ pȝ ꝙ oȝ caueri i eis stipticū medicamē. ⁊ pcipue supflue stipticitatis: q̄m h phibet extrōnē hūiditatis ad exteriora ⁊ 9dēsat eā in loco. Et pcipue oȝ caueri i pn° maxie aggregatio hūiditatis in neruo pp hūiditatē q̄ existit in vulnere ex diuiutōe ⁊ cutis ⁊ carnis ⁊ venaꝝ ex qb° hūiditas egredit̄ ⁊ retinet̄ i loco vulneris nisi accideret ꝙ i tali medicamie stiptico eēt vt° abstersiua. Nullū .n. est icōueniēs vt in aliq̄ medicamine stiptico sit vt° abstersiua pp diuersitatē ptiū sic vt° stiptica ⁊ abstersiua vt est in scoria eris. Sic ponit̄ a Gal. 3° de simplici medicia: tūc tal' medicia est 9ueniēs. nā tūc stipticitas nō ē ipediēs attractionē hūiditatis ad exteriora. ȝ tñ h adiuuat ex eo qđ phibet fluxū hūoꝝ ad locū. pp g oīa ista 9currere ad curatōeȝ vulneꝝ neruoꝝ oȝ medicia hr̄e has ꝑpetates q̄ admistrant̄ in vulnerib° neruoꝝ. ¶ Tu tñ itellige circa h ꝙ ȝ qđ istat magis nob nc̄itas magis ad itētionē vnā q̄ ad aliā fm̄ h oȝ medicia augeri in vtute plus q̄ in itētionē illā respicit. vt vbi grā. qñ vides ꝙ in vulnere nerui ē maxim° timor de euētu spasmi ⁊ apatis pp retētionē hūiditatis i loco sic accit in pūctura. ⁊ tūc medicia oȝ augeri maxie in vtute attractiua humiditatis ad exteriora ⁊ in vtute exiccatiua: ⁊ multū eē de vtute mitigatiua doloris. Si aūt vides ꝙ in vulnere est maxim° timor de his pp dolorē veniētē: nō aūt ē timor mult° de his pp retētiōnē hūiditatis in loco sic est in manifesta fissura: tūc debes cauere maxie a medicamie mordicatiuo ⁊ puocatiuo doloris. ⁊ plus de exiccatōe curare q̄ de alia itētōe vt nō accidat putrefactio i vulnere. Et ppea vt appebit postea i talib° apatib° medicamia q̄ sunt vehemētis exiccationis ⁊ modice calitatis nō mordētia vt mieralia lota ⁊ calx lota ⁊ silia. Si aūt times ppvtruq₃ ne accidat sicut mltoties: q₂ cū pūctura aggregat̄ vehemētissim° dolor. ⁊ tūc itēdim° ad vtruq₃. ⁊ iđ in tali vulnere i orificio iponit̄ medicamen attractiuū vehemēter. ⁊ i ptib° alijs ponunt̄ ea q̄ dolorē mitigāt: sic cala mollitiua sic totū h iferius declabit̄.

Sed circa istā mām ē dubitatio duplex. Una dubitatio ē. q₂ Aui. dic̄ sitne ponit ꝙ medicam̄ vulneris neruoꝝ oȝ eē calȝ. ¶ Dices tu tūc. illđ vr̄ flȝ: q̄m dcm̄ fuit supra ꝙ medicia q̄ apponit̄ i vulnere i calitate ⁊ friditate oȝ assilari cōplōni ipsi° mēbri. vñ ipse dic̄ supra in 4° fen h°. Et assilat̄ calm̄ valde calo: ⁊ frido valde fridū valde. Cū igr̄ neruus i gn̄e mēbroꝝ sit cōplōnis fride vr̄ ꝙ medicia sibi 9ueniēs debeat eē cōplōnis fride. Firmat̄ āt arg° h ex isto: q₂ regula est ⁊ canon ꝙ i oī egritudie cōplōnālis mēbri oȝ 9seruari: sic declatū est p totū de igenio sa. Cōseruatio aūt fit a sibi silibus. ergo cū nerui sint fridi ad 9seruationē complōnis eoꝝ debent medicamina que administrātur frigida esse.

Secunda dubitatio est. q₂ aliqs dicet vr̄ ꝙ aliqñ cōpetāt medicamina fortis calitatis. q̄m ita ipe docet admistrare i vulnerib° neruoꝝ eufobiū ⁊ sulphur. oīa āt hec sr̄ vehemētis caliditatis. ñ g solū idigēt ea q̄ sr̄ tpate calitatis. ¶ Ad pmū dubiū dōȝ ē ꝙ dubiū illđ nō q̄rit aliđ nisi pp gđ ē ꝙ fridū ponit̄ maxie eē nocitiuū neruis. cū tñ nerui ponāt̄ mēbra frida. ¶ Ad c° solōnē itelligēdū ē ꝙ loq de calo ⁊ frido est duplr̄. Uno° de calo ⁊ frido fm̄ ꝙ sr̄ talia i actu. alio° ē loq de ipsis fm̄ ꝙ sr̄ talia i vtute vl' potētia: sic isto mō loqmur de medicamib° dicētes aliqñ qđ ē fridū in actu vl' calm̄ in actu. ⁊ aliqñ dicim° ꝙ ē calȝ ⁊ fridū fm̄ ꝙ vt° ei° calefacit: ⁊ ifridat̄. Silr̄ ēt ē loq de neruis duplr̄. vno° ē loq de ipsis .s. put sr̄ i dispōne nāli. alio° put sūt i dispōne pter nām q̄ ē vulneratio eis accn̄s. nō tūc si loq̄mur de neruis put sunt i dispōne nāli: tūc ea q̄ frida sunt i actu sūt eis nociua. cala aūt tpata i actu sūt eis iuuatiua: ȝ ea q̄ frida eēnt i vtute ⁊ potētia eēnt eis iuuatiua. cala āt nocitiua. Rō āt h° ē hec. q₂ hec est dr̄ia iter ea q̄ sr̄ talia i actu ⁊ ea q̄ sūt talia i potentia. q₂ talia i actu opant̄ in pma obuiatōe ad corpus: q₂ nō idigēt a calore corpis reduci ad actū. talia aūt i potētia nō opant̄ in pma obuiatōe ad corp° fm̄ ꝙ sr̄ cala i potētia. Sȝ pus fm̄ aliqđ patiuntur a calo nāli: ēt talia in actu sunt talia absolute: vt fridū in actu etiā est fridū absolute: ⁊ similiter calm̄ in actu. Talia aūt in potentia non dicunt̄ talia nisi ex cōparatione ⁊ relatione ad aliud: ⁊ pcipue ad corpora tpata. vt appet 3° de cōplōnib°. ¶ Tūc igr̄ stati ex h manifestū est ꝙ frida in actu nocent mēbris fridis ⁊ maxime neruis ⁊ cerebro: q̄m ista mēbra nō dicunt̄ frida: q₂ sint frigida i actu. oē .n. corp° qđ viuū existit calȝ est in actu. Sȝ dicunt̄ frida: q₂ paꝝ hn̄t calitatis in actu. Et ppterea: q₂ oīa mēbra corpis cala sunt in actu ea que sunt eis amica sunt cala i actu. ideo ea que frida sūt i actu nocēt eis. illis g mēbris sunt magis inimica frida in actu: ⁊ cui° nocumēto minus pn̄t tueri. ȝ mēbra frida min° pn̄t tueri a nocumento frido pp modicā calitatē ipsoꝝ. 9gelant̄ .n. statiȝ a frido in actu. ⁊ iđ spasmant̄. Cui° ēt sile videm° in corpib° pābulātibus p vehemēs frig°. nā si talia corpa siue mēbra modicū hēant caloris valde ledūt̄ ab ipo frigore adeo ꝙ q̄nq₃ 9gelant̄ ab ipo. Sȝ mēbra cala pp fortē calitatē resistētē ñ sic patiunt̄ a frido in actu. nō .n. sic cito 9gelant̄ ab eo. imo videm°: ꝙ q₂ iter mēbra cala est quoddā qđ vehemētis est calitatis in quo qdē calm̄ itēderet̄ nisi ifridaret̄: sicut fuit cor: ꝙ in tali mēbro nō solū fridū ñ est nocitiuū: imo fridū est iuuatiuū. vñ ⁊ nā motū anhelit° 9stituit ei p quē 9tinue

attrabit aer fridus ad refrigeriū ei⁹:ſȝ frida q̄ ſūt calā i po
tētia.nō tñ actu bñ eēnt amica neruis q̄.ſ.nō ſint amplius
fridiora reſpectu medicie tpatē q̄ȝ ſint nerui reſpcū cutis
q̄ tpata eſt.Calā aūt q̄ forēt caliora q̄ȝ ſint nerui nocerent.
Et iō eſt q̄ vnūq̄dq̄ ꝯſeruat̄ in ſua tpantia a ſibi ſili.Sup
poſito ḡ q̄ nerui bēant ꝓpriā tpantiā cū tpantia ipſoꝝ i ge
nere mēbroꝝ ſic q̄ ſint frida:manifeſtū eſt q̄ ea q̄ ꝯſeruāt
ipſos iter ea q̄ ſunt calā i potētia erūt frida:nō aūt calā:cū
calā remouerēt eos a ꝓpa tpantia.Et iō qñ auctores dicūt
q̄ fridū eſt inimicū neruis itelligūt de frido i actu.⁊ ꝓpea
ſic̄ appebit illō Aui.maxīe oñdit q̄ fridū nocet neruis qō
eſt fridū in actu.⁊ tunc oia medicamia q̄ gdē admiſtrant̄
neruis ſub actu calitatis.docȝ Aui.admiſtrare ea.Si aūt
loq̄mur de neruis put ſunt i diſpōne ex̄ nām:tūc eis ſunt
nocitiua ⁊ frigida i actu ⁊ frigida in potentia.frigida gdeȝ
in actu maxīe nocēt pp cām iaȝ dictā.Unde Auicē.ibi ma
xime dic̄ de talib⁹ fridis que nocēt neruis.frida aūt i potē
tia nocēt.ꝓpea q̄ medicina vulneꝝ neruoꝝ vt dcm̄ eſt dȝ
eē mitigatiua doloris ⁊ dȝ eē attractiua erugis ad ex̄ diſſo
lutiua humiditatis attracte ad locuȝ ex dolore.has aūt ꝓ
prietates nō hȝ fridū:ſed calȝ.ꝓpter qō medicamē vulne
ris neruoꝝ dȝ eſſe calm̄ in v̄tute ſaltē tpate.⁊ hoc gdē ma
xime attēdim⁹ circa pn̄ᵐ.cū eſt dolor ⁊ humiditas i loco.in
pceſſu aūt nō ſic curam⁹:ſȝ ſolū curam⁹ de exiccatōe forti.
⁊ dato q̄ tale medicamē nō ſit calm̄ i v̄tute:dūmō ſit calȝ
in actu.⁊ fortis exiccatōis eſt cōueniēs.ſic Aui.iferi⁹ docet
admiſtrar̄ tutiā ꝯfectā cū oleo roſaceo i vl̄nerib⁹ neruoꝝ.
⁊ hec eſt v̄itas in hac dubitatōe.Et ex his appet ſolō ad ar
gumēta diligēter iuēti.¶ Ad 2ᵐ dōm eſt ſic̄ exbit ex q̄dā
.§.quē īfra ſubdit.Et ſi neceſſaria ē fortis calitas ⁊c̄.q̄ illō
dcm̄ qō dr̄ hic q̄ medicia vulneꝝ neruoꝝ dȝ eſſe calitatis
tpate:itelligit̄ vt ei⁹ ipreſſio i calitate ad ſubāȝ nerui ptin
gat.qm̄ ſuba nerui nō ſuſtinet vehemēter calm̄:ſic̄ neqȝ fri
gidū vt poſtea dicet.Ea ḡ q̄ ſunt vehemēter calā vt eufor
biū ⁊ ſilia nō admiſtrant̄ vt eoꝝ vehemēs calitas ad ner
uū ptigat.Sȝ vt ꝓpter vehemītē calitatē v̄t⁹ eoꝝ penetret
ad ꝓfundū ⁊ hūiditatē ꝯtētaȝ in ꝓfundo exhat ad ſupficiē
orificiū vl̄neris apiendo:ea pp talia medicamia:vt poſtea
dicet nō eēnt bona in neruo diſcoopto:ſȝ ſūt bona i pūctu
ra.Nā q̄ tūc neruus coopt⁹ eſt ⁊ poſit⁹ eſt i ꝓfundo tal̄ me
dicine calitas nō pōt ꝑuenire ad ſubāȝ nerui ſub vehemē
tia calitatis:ſȝ ꝑuenit ad ipm̄ refracta ⁊ tpata.lȝ ḡ in ſe me
dicina hec ſit vehemētis calitatis:tñ impſſio q̄ ad neruuȝ
ꝑuenit eſt tpata.ḡ illud dcm̄ qō hic dr̄ dȝ itelligi de calita
te medicie ſm̄ q̄ ei⁹ impſſio ad neruū ꝑuenit:⁊ illō iſinuat
Aui.ī illo.§.alīato.vbi oñdit pp qd aliqñ ē nec̄ia fortis ca
liditas in medicamine vulneꝝ neruoꝝ.His ḡ bñ ꝑintelle
ctis multa illi⁹ capli facilr̄ ꝑit intelligi.¶ Deinde cuȝ dic̄.

¶ Et quod eſt huius generis ſubſtātie:ſubtilia
ipſum cum trituratione in aceto in quo non eſt
ſtipticitas:⁊ quādoqȝ timet̄ ex aceto.⁊ ſubtilia
tione eius.pceſſio calitatis ſubtilis in[illegible] ſpiſſa.

¶ In pte iſta Aui.q̄ aliqñ ꝯuēit q̄ medicia hēat ꝓpetates
pdictas.eſt tñ groſſe ſube:ſic̄ ſcoria eris:vult oſtēdere q̄lr
tale medicamē poſſum⁹ facere ꝯueniēs i ſuba.⁊ vult dicere
q̄ ꝑmixtio tal̄ medicamis qō eſt h⁹ gn̄is.i.groſſe ſube cum
aceto in q̄ nō eſt ſtipticitas:qm̄ ſtipticitas ꝓhibet ſm̄ aliqd
ei⁹ penetratōeȝ:fac̄ vt v̄t⁹ h⁹ medicamis penetret ad ꝓfun
dū.accit.n.q̄ ex ꝑmixtōe aceti ꝓpter ſubtilitatē ſube aceti
poſſit penetrar̄ calitas medicamis qō eſt groſſe ſube ſubti
liari ex ꝑmixtōe aceti in rem ſube dure ⁊ ſpiſſe q̄lis ē ſuba
nerui.Et h̄ eſt qō vult dicere Aui.cū dic̄.Et q̄nqȝ ꝯtiet ⁊c̄.
q̄ tñ ꝓus penetrare nō poterat:ꝓpter groſſitudinē ſube i q̄
fundat̄.Uel ē q̄ illud dcm̄ pōt exponi.alio⁹ vt vellet di
cere q̄ nō ſolū acetū ꝯfert admixtū cuȝ iſtis medicamib⁹.
q̄ adiuuat ad penetratōeȝ eoꝝ.veꝝ ēt cōfert ex hoc:q̄ ex
aceto aliqñ ꝓcedit aliq̄ calitas debilis que adiuuat ad pe
netrationē eoꝝ:⁊ ꝓcipue in rē ſpiſſe ſube.⁊ id ē qō Aui.dic̄.

Tunc ad remotionem dubij.aliqs.n.poſſet
dicere.q̄re doces tu
admiſtrare acetū in medicamib⁹ neruoꝝ:cū acetū ſit val
de fridū:¶ Ad hoc eſt dōm q̄ aliqñ ex aceto fit in re ſpiſ
ſe ſubſtātie aliqua calitas debilis ⁊ nō friditas.iuxta qō i
telligē:ſicut appet per iſtū.2ᵒ canone.caᵒ de aceto.⁊ p Hal.
p̄ de ſimplici medicia.Acetū eſt cōpoſitū ex duplici ſuba.ſ.
frida.⁊ hec eſt ſuba que ex vino remāſit frida pp exalatio
nem ptis cal̄e vinoſe qñ vinū ꝯuertit̄ in acetū ⁊ eſt cōpoſi
tum ex ſuba calā.⁊ hec eſt illa que calitatē accitalē acq̄ſi
uit per putrefactionē que accidit in vino qñ ꝯuertit̄ i ace
tum.lȝ tñ ſit cōpoſitū ex tali duplici ſubſtātia.tñ q̄ exube
rat ibi pars frida:idcirco acetū a ꝑdominio ponit̄ fridū.Si
ergo ꝯtingat q̄ pars que eſt calā in aceto ptrāſeat i ſubam
mēbri plus q̄ȝ frida:tūc ex aceto ꝑuenit in mēbro aliq̄ cali
tas debilis.⁊ q̄ in mēbro ſpiſſe ſube facil⁹ poccupat trāſi
tum pars calā.difficilius aūt ps frida.hic eſt q̄ Aui.dixit
q̄ in talib⁹ mēbris ſube ſpiſſe:ſicut ſunt nerui ꝑuenit aliqñ
pceſſio calitatis ſubtilis.i.debilis.⁊ vtraqȝ expoſitio vera
eſt ⁊ pōt ſaluari.¶ Intellige aūt circa hoc q̄ v̄ſus aceti in
medicamib⁹ vulneꝝ neruoꝝ nō eſt bñ tutū.ꝓpea q̄ acetū
ē inimicū neruis:ſic̄ ponit̄ ab Aui.3ᵒ can.caᵒ ð paſſis cura.
⁊ a Hali ꝯᵒ tertij ꝓnoſticoꝝ.Acetū.n.mordicatiuū ē:⁊ ve
plȝ ifridat:q̄ ambo ſunt nocitiua neruis.⁊ ꝓpterea:q̄ acetū
de ſe nocitiuū eſt neruis i medicamib⁹ vulneꝝ neruoꝝ diſ
cooptoꝝ q̄ imediate apponunt̄ ſup neruos.⁊ reputo tut⁹:
vt caueat̄ ab opatōe aceti.Sed i medicamib⁹ vulneꝝ ner
uoꝝ i q̄b⁹ nerui nō ſunt diſcoopti vt i pūctura.q̄ ibi medi
cina nō ponit̄ imediate ſup neruū neqȝ ad ipȝ ꝑueit v̄t⁹ niſi
valde refracta.q̄ in talib⁹ idiges vt v̄t⁹ medicamis maxīe
ꝓfundet̄:poſſum⁹ vti aceto:qm̄ tūc nō nocet rōne ſue mor
dicatōis:⁊ iuuat ad exiccatōeȝ.q̄ ipm̄ exiccatiuū ē:⁊ ad pe
netrationē v̄tutis medicamis.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſi neceſſaria eſt fortis caliditas:quandoqȝ
tūc neceſſaria eſt vt non ſit ꝓfundans tantū:ſed
vt frangatur ⁊ declinetur cum ea ex eo quod ei
admiſceat̄ ad qualitatē vt calefaciat cū mēſura
⁊ exiccet cum fortitudine.

¶ In pte iſta:q̄ dixerat q̄ medicia vulneꝝ neruoꝝ dȝ eſſe
eq̄lis calitatis:ita vt nō mordicet:modificat dcm̄ ſuū:q̄m
aliqñ ē nec̄ia vehemēs calitas.⁊ vult dicere q̄ aliqñ eſt ne
ceſſaria fortis calitas i medicamie pp alterā duaꝝ cāꝝ.aut
qñ idigem⁹ vt medicamē vehemēter penetret ad ꝓfūdū:
ſic̄ idigem⁹ i pūctura:aut ē nec̄ia pp refractōeȝ v̄tutis aliaꝝ
reꝝ cū q̄b⁹ admiſcet̄:vt ſi ſint q̄dā res q̄ ſint calē:aut min⁹
fride vl̄ eē.q̄ſi ꝯueniāt neruis ⁊ volum⁹ eas admiſtrare:q̄
i eis repiūt̄ alie v̄tutes ꝯueniētes:tūc miſcem⁹ res illas cū
aliq̄ medicia vehemēter calā.nā ex admiſtratōe ei⁹ fit me
dicina opans ſm̄ q̄ ꝯuenit.⁊ h̄ vult dicere Auic.⁊ expō ei⁹
pfecte hri pōt ex his que dcā ſunt.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſi fuerit neruus detectus nō ſufficit aliqd
cui ſit acuitas omnino ⁊ eſt nocumētum illius
cum eo magnum:⁊ ſimiliter ſi inuenerit medi
camen aut pannum quod adminiſtratur ſuper
vulnus cui obuiat dum eſt frigidū actu:tūc le
ſio nerui ab eo eſt vehemēs:⁊ qñ accidūt vul
nera in neruis:tūc nō opȝ vt ꝓperēt ad incarna
tionē:ſed dȝ vt icipiat̄ a ſedatōe doloris vapo
rando cum pānis calidis ⁊ cum oleis calidis:

⁊ cum oleo onfacino proprie: quoniā in ipo est stipticitas quedā ⁊ cum adipib⁹ iterū: ⁊ fit eoꝝ calefactio supra tepidū ꝓpter frigida. ⁊ silr fit tua intētio in sedatōe apatis. Et de illis que administrant̄ ēt tūc sunt empla facta cū syrupo acetoso ⁊ cū aqua cineris: ⁊ ex cibis ⁊ potib⁹ sicut farina fabaꝝ ⁊ herbi ⁊ ciceris ⁊ lupini amari: ⁊ sanie ordei ⁊ alijs: imo ista iterū administrant̄ anteq̄ apostemenť: ⁊ qn̄q̄ cōfert administrare illud qđ est leue. Cum ergo fit in eis illud ⁊ accidit securitas ex supfluitatib⁹ que effundunt̄ ꝑ illud quod administrat̄ de flobotomia ⁊ euacuatione: tūc incarna.

¶ In pte ista cū ondit Aui. in gn̄ali q̄lis v̄tutis oȝ eē medicina vulneꝝ neruoꝝ ondit modū gn̄alē quē obſuare oȝ ī curatōe cuiuscūq̄ vulneris neruoꝝ. nā ostēdit q̄ est itētio gn̄alis curatiua q̄ hr̄ ī vl̄nerib⁹ neruoꝝ ī qua itētōe ē differens curatio vulneris facta in neruo a curatōe vulneris facta in carne. ⁊ ondit ēt in gn̄ali fm̄ quē modū itētio illa pficit̄. ⁊ tria facit. p̄. n. in gn̄e ipse ondit q̄ maxie debēt caueri ī eis. 2° in gn̄e ostēdit q̄ oȝ obſuari in ipsis. 2ᵃ ibi. (Et qn̄ accidūt vulnera in neruis) 3° qđdā qđ dixerat ꝯfirmat ꝑ illđ qđ expiētia vr̄ accidere. 3ᵃ ibi (Et multotiēs qdē ꝯueīt ⁊c̄) Qđ in p̄ma pte dic̄ manifestū est ex his que dc̄ā sunt prius. Pars aūt 2ᵃ diuidit̄ in ptes duas. in p̄ma pte in gn̄ali ostēdit q̄ est itētio curatiua q̄ oȝ hr̄i in vulnerib⁹ neruoꝝ: ⁊ etiā cū qb⁹ medicis. ⁊ fm̄ quē modū illa itētio pficit̄. 2° ondit q̄ medicamina sunt ad h̄ ꝯueniētia. 2ᵃ ibi. (Et nō sedes dolorē cū aq̄ cal'a ⁊c̄) Circa p̄mā ptē aduerte q̄ itētio curatiua q̄ est in vulnerib⁹ neruoꝝ est ad duo in gn̄e. nā vna itētio ē ad īcarnationē: ⁊ ista itētio sumit̄ ab eē vulneris: vn̄ vuln⁹ est. 2ᵃ itētio q̄ habet̄ in eis est ꝓhibitio ⁊ remotio accñtiū q̄ cōsequunt̄ ⁊ apta sunt accidere ad talia vulnera: q̄ accñtia maxie sunt doloris vehemētia apa ⁊ spasm⁹. q: ista accñtia sūt molestiora q̄ʒ sit vulnus: qm̄ ex eis accit iterit⁹: ⁊ iō est: vt appet. 3° ⁊ 4° de ige. sa. q̄ qn̄ duo morbi ꝯiūgūt̄ q̄ hēm⁹ diuersas itētōes: debem⁹ icipe ab his q̄ respiciūt illud qđ ē molesti⁹. hic est q̄ in vulnerib⁹ neruoꝝ. p̄mū qđ itēdimus est ad sedationē doloris ⁊ ꝓhibitionē apatis ⁊ spasmi ne accidāt ēt ad remotionē eoꝝ si acciderit. deīn dū adest securitas ne accidāt oȝ hec vulnera īcarnare. ⁊ pp̄ h̄ dixit Aui. Et qn̄ accñt vulnera: tūc nō oȝ vt pget̄ ad īcarnationē. sed oȝ vt icipiat̄ ⁊c̄. Et subdit postea īfra. cū ḡ fit id ī eis. i. securitas ⁊c̄. tūc īcarna. ⁊ h̄ est p̄mū qđ Aui. īsinnat. 2° insinuat cū qb⁹ pficit̄ sedatio doloris ⁊ ꝓhibitio apatis ne accidat. ⁊ ꝑ ꝯñs spasmi ⁊ curationē eoꝝ cū iā icipiūt accidere. neȝ sic Aui. īsinuat in p̄n° isti⁹. §. Sedatio qdē doloris fit cū his q̄ vr̄ dicunt̄ sedatiua doloris. hec aūt sic declarātū fuit supra ī tractatu de vlcerib⁹ sunt q̄ calefaciūt tpate ⁊ mollificant. hec aūt sūt sic̄ olea cal'a adipes ⁊ silia administrata sub actu calitatis. ⁊ h̄ est qđ dic̄ Hal. 6° pticula de ige. sa. Cūq̄ talia cognoueris nō ponat̄ in foramie pūcture medicamen solidatiuū: sȝ doloris mitigatiuū ⁊c̄. ꝓhibitio aūt apatis ⁊ spasmi. ⁊ ēt remotio eoꝝ cū iā incipiūt accidere fit duplex. ista. n. aut acciderūt maxie pp̄ doloris vehementiā plus q̄ʒ ex aggregatōe humiditatis retēte. ⁊ tūc ꝓhibitio istoꝝ fit cūȝ pdictis q̄ dolorē sedāt: sic q̄ prius pmittant̄ ea q̄ huores distrahūt ⁊ diuertūt ⁊ ꝓhibēt fluxū huoꝝ ad locū. s. flōmia ⁊ solo vētris. aut ista accñt p̄ncipalr pp̄ aggregationē huīditatis retēte in neruo: pp̄ quā accit in neruo multa repletio: q̄re oȝ vt administrent̄ ea q̄ remouēt huīditatē ⁊ v̄tutē hn̄tē penetratiuā ad pfundū ⁊ absterſiuā ⁊ attractiuā huīditatis ad exteriora: cum h̄ ēt q̄ resoluāt poros mēbri apiēdo.

¶ Sȝ talia qdē sūt ēpl'a fcā ex faria fabaꝝ ⁊ orobi ⁊ lupioꝝ ⁊ ordei: ⁊ aq̄ cineris ⁊ cū syrupo acetoso qđ fit ex melle. hec. n. ꝓhibēt apa accidere ab illa cā: ⁊ cōferūt ēt qn̄ accñt. Et h̄. A. īsinuat ī illa pticula cū subdit. Et silr fit itētio tua ⁊c̄. Ex q̄ manifestū est q̄ cū ī pūctura sit maxie aptitudo pue niēdi apa ex aggregatōe huīditat̄ retēte ī loco q̄ talia medicamia q̄ fiūt cū syrupo acetoso: ⁊ aq̄ cineris ⁊ farina orobi ⁊ alijs desiccātib⁹ maxie debēt itelligi administrari ī ipsa. In apta aūt fissura: q: plus accit ex doloris vehemētia melius est administrare illa q̄ sunt mollificatiua ⁊ cal'a tpate. ⁊ iō Aui. ī illa pticula subdit postea. Et qn̄q̄ ꝯfert administrare illud qđ est leue ⁊c̄. i. qn̄q̄ ad ꝓhibitionē apatis ⁊ remotionē ei⁹ oȝ administrare ea q̄ sunt leuia nō fortiter exiccatiua ⁊ attractiua: sic̄ sunt empl'a p̄dicta. ⁊ h̄ est spālr magis ī vulnerib⁹ in qb⁹ idigem⁹ remotōe apatis ⁊ mitigatōe doloris q̄ʒ alia itētione: sic̄ sūt vulnera apta ⁊ manifesta. pp̄ qđ vsus illoꝝ emploꝝ q̄ ponit tutior est ī vulnere nerui hn̄te cecitatē. ⁊ qn̄ nō est doloris vehemētia: sȝ plima est repletio huīditatis in neruo: neq̄ idr̄nter in q̄cūq̄ vulnere administrari oȝ sic̄ qdā faciūt nō distiguētes ī dictis auctoꝝ.

¶ His ḡ pmissis facillimū est itelligere lr̄aȝ Aui. Dicit ḡ. Et qn̄ ⁊c̄. cū alijs calefactiuis. itellige q̄ si vuln⁹ discoptū est q̄ nō oȝ poni it⁹ qđ putrefaciat: sic̄ iste adeps: sȝ ex̄ ī circuitu. Qn̄ aūt est pūctura possumus apponere vbicūq̄ qa ibi nō timemus q̄ ex ipso accidat neruo putrefactio: sicut dcm̄ est prius aucte Hal. Et sicut ēt īfra Aui. insinuat. ⁊ cum oleo onfacino ꝓprie. Oleū onfacinū dr̄ esse oleūȝ: q: fit ex oliuis expssis non pfecte maturis. sicut apparet per Auic. 2° canone. ca° de oleo. modo hoc oleūȝ ipm aliqua calitate pticipat: sȝ modica. vn̄ est mitigatiuū doloris: ⁊ cū hoc etiā mollificatiuū est absq̄ hoc q̄ humectat subaȝ nerui: q: ipȝ siccitate aliqua pticipat ⁊ stipticitate. ⁊ ideo dixit Aui. qm̄ in ipso est stipticitas: quasi per hoc Aui. volēs innere. quod participat aliqua stipticitate non sic humectat: qm̄ humectatio est cōtraria substātie nerui. Iteruȝ etiam stipticitas adiuuat inquantū sȝ aliqđ ꝓhibet fluxū humoꝝ ad locū. Intellige tamē q̄ nimia stipticitas esset mala ꝓpter ꝯstrictionem quam facit in poris. ⁊ ideo dicit in fine. Aui. q̄ sedes dolorē ipsoꝝ cum aliquo subtiliū partiū in quo nō sit stipticitas: aut saltē q̄ nō supfluat. ¶ Secūdo intellige q̄ oleū qđ administrat̄ non oȝ esse nimis debilis calitatis: qm̄ hoc non essȝ sufficiēs. Unde lȝ Aui. dicat oleū onfancinuȝ nō itelligas q̄ hoc oleū onfancinū fiat ex oliuis multum acerbis: qm̄ esset nimis ponticū ⁊ frigidū. sed intelligas q̄ fiat ex oliuis vicinis maturitati. ideo Hal. 6° de ige. sani. dixit. Sed locus ex oleo fomentet̄ monstrās q̄ oleū fridūȝ corpis poros opilat ⁊ calȝ dissoluit ⁊ apit. fugiēdū est oleū pōticū: q: illaudabile ē. ¶ 3° intellige q̄ oleū qđ administrat̄ si qdē administrat̄ p̄ncipalr gr̄a sedandi dolorē: tūc nō debet esse nimis cal'm neq̄ vetus. hoc. n. magis sedatiuū doloris existit. Si aūt non solū gr̄a huius administrat̄: sed etiaȝ gr̄a dissoluēdi ⁊ aperiēdi. sic dicimus q̄ in pūctura tūc amplioris debet esse calitatis ⁊ vetustatis. ⁊ hoc est qđ Hal. dicit etiam ibi. bonū est aūt vt sit duoꝝ vel triū annoꝝ: eo q̄ magis q̄ʒ recēs dissolutiuū est. vnde q̄ato vetustius tāto dissolubilius erit. dolorēȝ tamē non adeo mitigabit. Et de illis que administrant̄ sunt emplastra ⁊c̄. intellige q̄ ista emplastra vt dcm̄ est maxime cōueniūt qn̄ cōuenit remotio apostematis cōtingētis plus ex aggregatione retente humiditatis in neruo absq̄ magno dolore sicut est in pūctura. aut aliquando sicut est in fissura manifeste in qua neruus esset repletus humiditate. ꝓpter quam etiaȝ videtur tendere in putrefactionem. tūc enim maxime illa conueniunt. queq̄cūq̄ alia que dicit manifesta sunt ex predictis.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nō sedes dolorē eoꝝ cum aqua calida oīo ímo cum oleo subtiliū partiū in quo nō est stipticitas calīa vsq; ad terminū nō sup̄fluū: calim enī sup̄flue ꝛ fridū nō ꝯueniūt ei.

¶ In pte ista Aui. ostēdit q̄lia sunt medicamīa que nō ꝯueniūt ad sedationē doloris eoꝝ: q: .n. dixerat ꝙ debent̄ eē q̄ calefaciūt ꝛ molliūt. vult ondere q̄lia mollitiua ꝯueniūt. nō .n. ꝯueniūt mollitiua pure humectātia sicut est aq̄ cal̄a: qm̄ illa putrefacerēt subā nerui. ſ; debēt esse mollitiua q̄ ad siccitatē vel humiditatē ꝑatā declinēt sicut est oleum calīm subtiliū partium: ꝛ in quo tñ non sit sup̄flua siccitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multotiēs q̄dē ꝯtingit ꝙ vulnus iā appropinquat sanitati ꝛ nocet ei frigus ꝛ fit vehemēs dolor ꝛ redit lesio: quare fit necessarium ut succurrat̄ statim cum sedatione ꝛ cū oleis calefacītis embrocando cum eis.

¶ Id qd̄ dixerat ꝺmōstrat ex eo qd̄ experiētia vr̄ ꝯtingere. Dixerat .n. q̄lr oīa medicamīa debēt neruis sub actu calīditatis approximari. ꝛ ꝙ vehemēter caueant̄ a frido: ꝛ ideo ostēdit qualr̄ fridū nocet neruis: ꝛ quomodo id nocumentum remouetur per ea que calefaciūt ꝛ manifestum est id quod dicit ex predictis.

¶ Or si neruus ille fuerit discopertus ꝛ fuerit incisio in longitudine: tūc stude vt cooperias ipsum carne ꝛ pone sup ipsum medicinas pūgitiuas quas diximus. Et stringe ipm̄ cū pānis longis strictura colligēte ꝛ aggregāte semper rem magnam loci sani.

¶ Cum docuit Aui. modū curatōis vulneꝝ neruoꝝ in gn̄ali ꝛ ondit i gn̄ali q̄lis virtutis debēt eē medicamīa neruoꝝ. i pte ista docet Aui. modū curatōis vulneꝝ neruoꝝ in sp̄ali f̄m diuersitatē vulneꝝ que fiunt in eis. f̄m .n. ꝙ est diuersa cā ꝛ est aptū accidere apa ꝛ spasmus in vno mō vulneris f̄m hoc diuersificat̄ curatio. ꝛ ēt f̄m ꝙ i vno mō vulneris est maior suspitio: ꝛ in alio minor. f̄m ēt hoc diuersificat̄ modus curatōis. ꝛ sic ꝓcedit. q: in p̄ma pte fac̄ qd̄ dcm̄ est. 2º ponit quosdā cañ. q obseruari debēt in admīstratōe medicaminis taliū vulneꝝ. 2º ibi. (Et oꝫ vt obserues) p̄ma in tres. p̄ ponit curā vulneris facti in neruo qd̄ est apta fissura f̄m lōgitudinē. 2º ponit curā vulneris facti in neruo ꝙ est apta fissura f̄m latitudinē. 3º ponit curā vulneris qd̄ est pūctura. 2º ibi (Si aūt disrūpat̄ in latitudīe) 3º ibi. (Cū g̃ est i eo strictura ꝛc̄) Circa p̄mā ptē itellige ꝙ iste modus curationis quē ponit oꝫ itelligi fieri qñ. s. sumus securi ne accidat apa: ꝛ qñ etiā sedata est doloris vehemētia. tñ q: in vulnere isto nō est multa suspitio ꝓpterea q: in tali vulnere non accit mlta lesio i neruis: sic dcm̄ ē p̄us. idcirco Aui. solū expressit modū curatōis q debet̄ vulneri rōne vulneris vt ē fcm̄ in neruo. 2º itelligit cū dic̄. ꝛ pone sup ipm̄ medicinas pūgitiuas q̄s diximꝰ ꝙ h̄ nō oꝫ itelligi sicut sonat sup̄ficies vboꝝ: q: dcm̄ ē pꝰ ꝙ oꝫ caueri medicamē pūgitiuū ꝛ mordicatiuū in vulnere neruoꝝ: ꝛ p̄cipue qñ neruus discoopt̄ꝰ est. ſ; expone ꝙ aut p medicinas pūgitiuas ipe itelligit medicinas exiccatiuas vehemēter: qm̄ tales medicie cōpetūt in vulnere nerui respectu vulneris facti in mēbro carnoso. q: neruus est siccior mlto plus q̄ caro. Aut intelligit ꝙ admīstrent̄ medicie pūgitiue nō sole sed cōmixte cum eo qd̄ remouet mordicationē ipsaꝝ ꝛ reducit eas ad ꝑamentum sicut est oleū sic supra dcm̄ est p̄ caº. Et ꝯstrige ipꝫ ꝛc̄. hoc .n. est dicere stringe h̄ vulnus cū ligamēto qd̄ reuoluat̄ sup magnā ptē loci sani. Qnō aūt ista ligatura fiat q̄ fit ad icarnationē dcm̄ est supra in caº de cura vlceꝝ: ꝛ ēt i caplo de qualitate ligādi vulnera: vnde hic non est necesse repetere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt disrumpat̄ in latitudine tūc necessariū est suere ipm̄ ꝛ non cōglutinat̄.

¶ In ista pte ponit curā vulneris qd̄ est apta fissura facti i neruo per latū. Et duo fac̄. p̄rimo ponit modū curatōis illius qd̄ fit i neruo p latū ex quo in toto neruus icidit̄. 2º ponit modū curatōis p latū in quo neruus ex toto nō icidit̄. 2º ibi. (Et qñ ꝓperat res) Circa p̄mā ptē itellige ꝙ iste modus curatōis quē ponit p suitionē vulneris ē ꝯueniēs vulneri in quo ex toto icidit̄ neruus. dic̄ .n. Gal. 6º de inge. sa. ꝛ dcm̄ est p̄us ꝙ si neruus fit ex toto icisus ꝛ sepat̄ eger nullā suspitionē ꝛ timorē hebit. ꝛ ꝓpterea curabit̄ illud vulnꝰ sic curant̄ alia vulnera simplicia p icarnationē ꝛ suitionē: mēbrū tñ qd̄ motū recipiebat ab illo neruo ipm̄ ꝑdit. ꝛ iō glosa dcm̄ Aui. Si aūt neruus disrūpat̄ in latitudine: supple ex toto tūc necc̄iū est suere ipꝫ. nō itelligo neruū: q: neruus nō suit̄: q: nō est vnibil̄ p suitionē sic caro ꝓpter modum subē quē hꝫ. Sed expone necc̄iū ē ipm̄ suere. i. tale vulnus. ꝛ si nō supple suit̄ non ꝯglutinat̄. i. nō icarnat̄ h̄ vulnus. nō .n. in tali vulnere ꝓpter multā sepationē ptiū ꝛ distantiā q̄ fit in ipso qñ icidit̄ neruus ex toto ꝓpter multā ꝯtractionē ptiū nerui q̄ ꝯbunt̄ est posse fieri icarnationē solū cū mō ligature. ſ; oꝫ suere vt ptes i de meliꝰ possint ꝯduci ꝛ seruent̄ ꝯducte. ꝛ iō si nō fiat suitio nō ꝯglutinat̄: ſ; trāsibit in vlcꝰ qd̄ postea distabit tp̄e lōgiori ad ꝯsolidationē. Uel pōt exponi. ꝙ si nō fit h̄ non ꝯglutinat̄. s. neruus icisus: q̄si p h̄ velit dicere ꝙ tale vulnus oꝫ sui. qm̄ p suitionē ptes nerui icisi melius adiuicē vniunt̄. vñ in corpibꝰ in qbꝰ pōt restaurari de solo ꝯtinuitatis i neruis p suitionē talis vulneris poterūt ptes nerui vniri. Si aūt nō fiat suitio: q: ptes iste mltū abiuicē distāt ꝓpter ꝯtractionē ipsaꝝ n̄ vnient̄ adiuicē. ꝛ isto mō legēdo nō hret h̄ locū nisi i qbuidā corpibꝰ puer. libꝰ existētes in etate puerili: sic supra dcm̄ fuit in caº p̄ de vulneribꝰ. nam ꝛ in alijs corporibus. ꝛ si suat̄ hoc vulnus: tñ solo ꝯtinuitatis in neruo non vere restaurat̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si qñ ꝓperat res ꝛ times putrefactionem succurre q̄ntū tibi est possibile. Or si apostemet̄ ꝛ adueniat frigus: ꝯueniet ei spasmus: ꝛ putrefactio cōtrahit membrū: quapropter nō opꝫ vt icarnetur caput vulneris: neq; colligatur nisi post sanitatem.

¶ ponit Aui. modū curatōis vulneris qd̄ fit p latū qñ nō ex toto neruus icidit̄. ꝛ dic̄. Et qñ ꝓperat res ꝛc̄. i. ꝙ qñ vulnꝰ ē tale ꝙ ad ipꝫ ꝯueniat̄ euētꝰ rei. i. apatis ꝛ repletōis mlte i neruo ꝓpter vehementē dolorē. ꝛ ex h̄ ēt timet̄ ne accidat putrefactio i neruo ꝓpter humiditatē attractiuā replētē neruū. ꝛ h̄ q̄dē timet̄: sic supra apparuit i vulnere nerui qd̄ fit p latū qñ nō ex toto icidit̄ neruus succurrere q̄ntū posse est. i. tūc itēde p̄us ad ea q̄ ꝓhibēt aduētꝰ istoꝝ: ꝛ sic i tali vl̄nere nō oꝫ ꝓcedere stati cū his q̄ icarnāt ꝛ aduināt ptes vulneris. ſ; pꝰ oꝫ ꝓhibere aduētꝰ istoꝝ vl̄ remouere ipa si icipiūt apparere. ꝙ p q: q: si apat̄. s. tale vulnꝰ ꝛ adueniat ei frigus ꝛ putrefactio ꝯbit̄ mēbꝝ: ꝛ ꝑdit motū suū: q: qñ adueniūt sibi illa: aut ex toto sperant̄: sic si putrefiat: aut necc̄iū ē nos ex toto icidere vt ꝓhibeamꝰ aduētū spasmi: sic dcm̄ fuit pꝰ in caº alio. hec aūt ē cā q̄re remanet mēbꝝ ꝯtractū sine motu. Et iō subdit Aui. Quapropter nō oꝫ vt icarnet̄ ꝛc̄. nisi post sanitatē. i. nisi post q̄ locꝰ sanꝰ ē totꝰ ab illis accn̄tibꝰ q̄ suspectiora sunt q̄ sit ipm̄ vulnꝰ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū ergo est in eo strictura amplicēt: qm̄ illud ꝓducit ad putrefactionē vulnerꝫ per illud qd̄

aggregat̃ in eis de viris ⁊ alijs: ⁊ cum hoc dolor sit vehemēs: quare nō oꝫ vt icarnet̃ oīo nisi postq̃ʒ epiccat̃ epiccatiōe decenti ⁊ securitas fit ex omni aꝑte ⁊ putrefactiōe. Et ꝑpter illō oꝫ vt soluat̃ strictura sup medicamen ⁊ medicamen vt festinet̃ ex alio. Et fortasse soluit̃ i die: aut in nocte bis: aut ter. Et fortasse est necessariũ vt facias illud iterũ in nocte illi⁹ diei: aut die illi⁹ noctis si fuerit in lōgitudie: ⁊ ꝑpt̃e q̃ñ illic est mordicatio. Et si nō fuerit tūc necessitas illius erit minor ⁊ sufficiet bis facere illud. mane ⁊ vespere.

¶ In pte ista Aui. ponit curã vulneris sñ̃ modũ curatōis q̃ debet̃ vulneri qō est pũctura. ⁊ pꝫ qō dic̃. Et ꝑp illō. s. vt strictura sup medicamē ⁊ medicamē. i. vt reiteratio fiat ligature ⁊ remoueat̃ medicamē: sic pꝫ p ea q̃ dic̃. Et ꝑpe q̃ñ ē illic mordicatio. i. q̃ñ sentit̃ post medicamē appositũ mordicatio. hec. n. mordicatio ē pp saniē aggregatã circa orificiũ quã medicamẽ attraxit: vñ ne sanies ibi remãeat oꝫ desiccare ⁊ abstergere saniē: ⁊ deĩ apponere medicamē. Et ex h̃ dr̃ mãifeste q̃ aggregatio saniei fac̃ necessitatē vt medicamē in die sepius renouet̃ sup vlc⁹. Deide cũ dicit.

¶ Et oportet vt obserues in medicinis eorũ ne calefaciant vltra q̃ʒ sit necesse neq̃ʒ abbreuiet̃ in calefactione necessaria: ⁊ similiter in abstersione ⁊ epiccatione ⁊ in cōtrario vtriusq̃ʒ. Cũ ergo videris quod iam calefactũ est: tūc ĩfrigida ipsũ. s. membrũ cũ mensura que minuat additionē ab eo quod est necessarium. Et quãdoq̃ʒ experiunt̃ cerata facta cũ euforbio sup crus hominis sani similis ĩfirmo in complexione sua ⁊ ipsius forma ⁊ cōsiderat̃ an supfluant in calefactione eius an nō calefaciãt ipsum in aliquo de quo sit curandũ: aut calefaciãt ipm calefactiōe tẽperata: ⁊ tūc sm̃ illã quãtitatē postea administrant̃ super ĩfirmũ: ⁊ experiunt̃ super ipsũ secundo. verũ vt experiant̃ super aliũ de illis qui similantur ei in primis est melius vt non sit necessaria in experientia eorum super ipsum alteratio plurima.

¶ In pte ista ponit q̃sdã canones obs̃uãdos i admĩstratiōe medicaminũ i vulnerib⁹ neruorũ. ⁊ duo fac̃. Pmo ponit q̃sdam canones spāles circa admĩstrationē medicinarũ que spālr̃ admĩstrant̃ i pũctura. ⁊ circa admĩstratōeʒ ēt medicaminũ q̃ admĩstrant̃ i apta fissura. 2° ponit canonē gñalē in oĩ vulnere neruorũ circa admĩstratōeʒ cuiusdã medicamīs spālis. 2ª ibi. (Et de eo qō rectũ ē). Pma i duas. p̊ pōit quēdã canonē circa admĩstrationē medicaminũ q̃ ponũt̃ i pũctura. 2° ponit q̃sdã cañ. circa admĩstratōeʒ medicaminũ q̃ ponunt̃ in manifesta fissura. 2ª ibi. (Et cũ hoc toto). Pma i duas. p̊ ponit cañ. quē obs̃uare oꝫ i v̄tutib⁹ medicaminis qō ponit̃ in pũctura. ⁊ doceʒ corrigere pctm̃ qō aliq̃ñ ꝯtingit ex approxiatōe medicamīs circa h̃. Scdo circa h̃ ponit expiētiã quãdã p quã docet cognoscere ꝯueniētiã: ⁊ incōueniētiã tal̃ medicamīs qō approxiat̃. 2ª ibi. (Et q̃ñq̃ʒ expiunt̃ cerota ⁊c̃. Que dicit i his ptib⁹ mãifesta sunt. Nō. n. est nr̃m propositũ verba que per se possunt intelligi exponere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cũ hoc toto cum neruus est discoopertus ⁊ vulnus amplũ valde non suffert aliqd valde calidũ sicut euforbiũ ⁊ sulphur ⁊ eis similia: immo idiget medicamie qō est sicut tutia: ⁊ iterũ medicamine facto ex calce abluta ablutione vltima in hora vna. Et oꝫ vt sit oleũ quod administrat̃ in ceratis eius: ⁊ ei⁹ linimētis sicut oleũ rosa. ⁊ myrtinũ qō nō tetigit sal. ⁊ glutinũ iterũ q̃ñ admĩstrat̃ in istis medicis oꝫ vt sit ablutũ. ⁊ mel iterũ oꝫ vt sit ablutũ: ⁊ tutia oꝫ vt sit abluta ⁊ nō oꝫ oĩo vt sit in eis de acuitate ⁊ mordicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua i curatione discoopti: lʒ cũ v̄tute resoluēte sine mordicatōe ⁊ ꝑpt̃e q̃ñ ĩfirm⁹ ē debilis ꝯplōnis.

¶ In pte ista ponit cañ. q̃ obs̃uari oꝫ circa admĩstrationem medicaminũ in vulnerib⁹ neruorũ q̃ sunt apte fissure. ⁊ tria fac̃. Pmo ponit cañ. circa ea q̃ eis ꝯueniũt rōne vulnerũ: vñ vulnera sũt neruorũ. 2° ponit cañ. quē ex dictis infert circa ea q̃ eis ꝯueniũt. 3° ondit q̃les sunt medicie ad q̃s possum⁹ trãscendere q̃ñ in eis q̃rit̃ fortis ⁊ vehemēs epiccatio: aut vehemēs ⁊ fortis abstersio. 2ª ibi. (Mēbra itaq̃ʒ digniora) 3ª ibi. (Et si fuerit illic vir⁹ aliq̃) In pma pte ĩtētio Aui. i genere nō est aliud dicere nisi q̃ medicia q̃ ꝯuenit vulnerib⁹ discoopertis oꝫ eē desiccatiua fortiter absq̃ʒ mordicatione ⁊ cũ aliq̃li abstersione. ⁊ q̃ vehemẽter calĩa sicut euforbium mordicãt. idcirco talia eis nō ꝯueniũt: ⁊ q̃ ēt maxie debēt esse remota a mordicatōe. idcirco bonũ est vt medicamia q̃ in eis admĩstrant̃ sint abluta. q̃ñ p ablutionē remouet̃ ab eis ps acuta in q̃ existit mordicatio. ¶ Caue tñ circa h̃ vt ea q̃ abluunt̃ bñ epiccent̃ ad solē vt nō remaneat cũ eis aquositas. q̃ñ ipa est vehemēter neruis nociua: sic dcm̃ est pus. Et ꝑpea q̃ sic timet̃ de nocumēto aq̃ hinc est ēt q̃ aliq̃ñ abluunt⁹ cũ aq̃ maris: aut cũ lixiuio: ⁊ tñ nō sũt putrefactiua: neq̃ʒ sic neruis nociuia. Oleũ aũt qō admĩstrat̃ in cerotis istorũ nō oꝫ eē calitatis q̃li alicui⁹. sʒ pl⁹ oꝫ decliare ad siccitatē cũ aliq̃li stipticitatē: ita tñ vt nō ꝓhibeat̃ resolutio a medicamie. Et ꝑpea oleũ bonũ ad h̃ est oleũ roseũ ⁊ mirtinũ oleũ sine sale. q̃ñ sal nō est ꝯuēiēs cũ mordicet: Dixit aũt signãter de oleo ro. qō admĩstrat̃ i cerotis. q̃ de oleo qō admĩstrat̃ gr̃a sedãdi dolorē: hoc verũ nō ē. imo oꝫ q̃ tale oleũ sit calm̃ mollitiuũ. vt dcm̃ est supra. sed tale oleũ nō admĩstrat̃ it⁹ in vulnere: sʒ circa ptes circũstãtes. sedato aũt dolore ōbēt admĩstrari medicamia epiccatiua modica calitate pticipãtia. ⁊ ꝑpea oleũ qō admĩstrat̃ tunc nō admĩstrat̃ nisi gr̃a vt admisceat̃ cũ alijs medicis vt fiãt vnguēta ⁊ cerota. hoc aũt meli⁹ est qō siccitate aliq̃ ⁊ stipticitate pticipet: sic est oleũ roseũ ⁊ mirtinũ. Deĩ cum dicit.

¶ Mēbra itaq̃ʒ digniora elōgari a frido ⁊ aquositate ⁊ vētositate vel vnctuositate ⁊ eis silib⁹ sunt cũ sunt discooperta: nō. n. est eorũ nocumentũ in discoopto cui obuiat ⁊ qō ledũt sicut est eorũ nocumētũ in eo cui nō obuiat nisi parũ ⁊ nō obuiat nisi ei qō cōtinet ipm ⁊ ipm sequit̃: ⁊ si nō fuerit excusatio tūc sm̃ q̃ diximus.

¶ In pte ista Aui. ponit aliũ cañ. circa ea q̃ eis nō ꝯueniũt. ⁊ iste canō ex dictis ĩfert. Manifestũ ē. n. q̃ ea q̃ sũt nociua neruis plus nocēt q̃ñ ad ipsos imediate ꝑueniunt ⁊ eos ꝯtãgũt q̃ʒ q̃ñ nō ꝑueniũt ad ipos imediate. nũc aũt q̃ñ nerui sũt discoopti h̃ eis accit cit⁹. nō aũt sic q̃ñ nō sũt discooperti. q̃re ⁊c̃. h̃ est qō vult dicere Aui. Et subdit. Et si nō fuerit excusatio. nō refert̃ h̃ ad frida ⁊ aquosa. sʒ refert̃ h̃ ad vni

ctuosa: sic ad oleū. vñ expone. Et si nō fuerit excusatio: supple ad admistrādū oleū. s. pp dolorē aut pp subtiliare medicinas: tūc s3 qđ dixim⁹ supple admistret. q2 cū admistret in circuitu mēbri vlnerati qñ admistrat gra sedatōis doloris: aut admistrat pmixtū cum eis q resistūt q̄litati humectanti qñ administrant gra alteri⁹ intētōis sicut dcm̄ fuit in pmo caplo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerit illic virt⁹ aliq̄ in creatione tūc non erit malū si admistres trociscos de colcotar: ⁊ trociscos andronij ⁊ prassiū cum vino cocto: aut cū oleo: in hyeme qdē cum oleo subtili: sed in estate cū oleo ro. ⁊ thus ⁊ glutinum albotin ⁊ albezard cum quātitate minore q̄ de medicinis discooperti.

¶ In pte ista Aui. ondit ad q̄s medicias licitū ē trāscēdere qñ q̄rim⁹ intētā exiccatōs aut abstersionē. ⁊ dic. Et si fuerit illic vt⁹ aliq̄ in curatione h̄ est dicere si in mō curatōis nr̄e fuerit necīa vt⁹. i. fuerit necīa fortior vt⁹: vt q2 sit necīū fortiter exiccare: vt ppe: q2 vuln⁹ est in mēbro sicco: ⁊ i corpe sicco. ⁊ cū hoc sunt ibi humiditates multe: aut necīū sit fortiter abstergere: pp eādē ēt cām nō est malū3 ⁊c. q. d. tūc si q̄ris exiccationē vehemētē potes puenire ad admistrādū trociscos de colcotar q sunt trocisci q̄si filati in vtute emplastri qđ dr̄ dyapalma trociscos andaron. Si aūt q̄ris vehemētē abstersionē potes admistrare prassiū coctū3 cū vino: aut cū oleo. vt oleo oliue in hyeme. ⁊ oleo ro. i estate. q2 pp calitatē aeris idicat vt nō sic oleū cal3 admistret. Aut potes admistrare thus ⁊ glutinū alboti. i. terbētinā ⁊ albezedar. i. galbanū cum q̄titate minori q̄ ō medicis discoopti. q. d. admistrent illa in minori q̄titate q̄ alie medicine q dicte sūt cōpetere vulnerib⁹ nerui discoopti. ⁊ h̄ iō. q2 vt dictū est nerui cū sī discoopti nō sic sufferūt medicamia fortia: ⁊ iō si puenim⁹ ad aliq̄ admistrādū q̄ sint aliq̄ntulū fortia debēt admistrari in modica q̄titate vt non accidat ex eis mordicatio ⁊ lesio in neruo. illud vult dicere Aui. i hac pte l3 obscure loquat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de eo qđ rectū est qualiacūq3 sint vulnera est vt ponat super medicamē merbabazalenis infusus in oleo.

¶ In pte ista Aui. ponit quēdā cān. gnalē. q̄tū ad admistrationē alic⁹ medicamis qđ cōpetit i vulnerib⁹ neruor oib⁹. Cā aūt q̄re illi⁹ medicamīs cōueniētia est i q̄l3 vulnere siue sit pūctura siue fissura. est q2 saltē in pn⁹ bonū est itēdere i q̄l3 ad mitigationē doloris. ppea q2 vulnera neruor q̄liacūq3 sint ē apt⁹ cōseq dolor vehemēs. Nūc aūt h̄ medicamē ipm est mitigatiuū doloris cū sit medicia calefaciēs tpate ⁊ mollitiuū aliq̄ntulū: alia aūt sūt mitigatiua doloris sicut dictū est pus. pp qđ illud medicamē in pn⁹ admistrare ē cōueniēs in q̄cūq3 vulnere: qđcūq3 sit illđ medicamen. Merabazalon idest lane sucide vel lana ysopi: quod idem est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sicut neruus discoopt⁹ ē dignior alijs neruis vt alleuiatio fiat in eo: sil'r ligamēta que nascunt iter ossa sunt figurar digniora vt opet super ea cum medicamie forti. Ligamēta aūt que cōtinuant cū lacertis sunt iter vtrasq3 res.

¶ In pte ista Aui. cū posuit mōz curatōis vulner neruor cōphēdēdo sub neruis chordas cōpat mōz curatōis vulner ner. ad vlnera ligamētor. ⁊ cū h̄ ondit q̄s est modus curationis vulner q̄ in illis accīt. ⁊ p3 qđ dicit ex his q̄ dcā sūt p⁹. Ligamēta aūt q̄ cōtinuant lacertis sūt dio iter vtrasq3 res i. iter vlnera neruor ⁊ iter vlnera ligamētor q̄ cōiūgūt ossa adinicē: ⁊ sic ēt modus medicamīs eor est medius: ⁊ totū hoc qđ dr̄ hic manifestū3 est ex his que dicta fuerūt circa finem pmi capli. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de vulneribus a quibus necesse est magis elongare aquā est vulnus nerui: ⁊ simil'r frigus quāuis minore: ⁊: tñ est de rebus nocibilioribus ei: ⁊ oleū iterū nocet: ⁊ non est nisi apud sedationem doloris calm. Et non o3 vt abluat vulnus neq3 cu3 aqua neq3 cū oleo: imo sollicitus sis vt abstergas humiditatē cum pānis: aut lana in fine lenitatis: neq3 etiā cum vino cocto nisi sis securus a nocumēto humiditatis eius. Et qñ exigit aliqua egritudinū vt sup ipsam ponat ⁊ pprie sup illud qđ est discoopertū oleu3: tūc o3 vt transeat super ipsum in primis vinū coctum deinde oleū. Ingt Gal. Accidit cuidam homini pūctura cu3 ferro minuti capitis ⁊ disrupta est cutis ⁊ cōtinuata est qbusdam neruis man⁹ ei⁹. medicus ergo posuit emplastrū qđ iam expertus fuerat in incarnatione vulner magnor in carne: q̄re apat⁹ est locus. Et postq̄ apatus fuit posuit desup medicinas mollificātes sicut emplm̄ de farina tritici ⁊ aqua ⁊ oleo: q̄re putrefacta est manus hois ⁊ mortuus est.

¶ In pte ista Aui. ondit q̄lia medicamia cōueniūt in vulnerib⁹ neruor. ⁊ ostēdit ex dictis q̄lia maxie in eis debēt caueri. ⁊ totū hoc manifestū3 est ex dictis pus. ⁊ p⁹ fac hoc. z⁹ idē qđ dixerat affirmat p q̄dā expimēta Gal. ibi z⁹. (Ingt Gal. ⁊c.) qđ dic in oib⁹ ptib⁹ p3. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qñ accidit spasmus ex vlceribus in eis: tūc de eo qđ necessariū est si iam stricta fuerit fissura cutis est vt apiat ⁊ admistrent medicine cōferētes illis vlcerib⁹ exiccantes ea subtiles valde. Et vt sit sollicitudo in hoc vt perueniat ad pfūdū. Et qñ est vulneris disruptio ⁊ pūctura ⁊ non est apostema: tūc curatio est curatio localis. Et op3 vt sit fortioris caliditatis ⁊ fortioris exiccatōis q̄ illđ qđ admistrat sup scissurā. qm̄ illud penetrat ad egritudinē facilius.

¶ In pte ista cōponit modū curatōis vulner neruor per quē docuit phibere ne eis supueniāt accīntia molesta sicut spasm⁹ ⁊ apa. ponit modū curatōis p quē docet remouere ista cū accīt. ⁊ duo facit hic. q2 p⁹ facit hoc. z⁹ ondit qd fiendū cū accit apa. z⁹ ibi. (Et cū dolor facit accidere ⁊c.) In p⁹ pte q2 spasm⁹ maxie accit ex retētione humiditatis in neruo que nō pōt respirare ad ex. ⁊ hoc maxime accit i pūctura. idcirco Aui. hūc modū curatōis spasmi applicat ad puncturā. p⁹ g̃ dat modū cōueniētē curatōis hui⁹ q̄tū ad localia que debēt admistrari in ipsa. z⁹ q̄tū ad modū diete quem obseruare o3. z⁹ ibi. (Et o3 vt sit ⁊c.) Qđ in pma pte dicit notum est ex pdictis. Dicit g̃. ⁊ qñ accidit spasm⁹ ⁊c. qm̄ vuln⁹ est disruptio ⁊ pūctura. i. est disruptio que est pūctura. Et n̄ est apa: tūc curatio est cura local. q2 tūc solū o3 itēdere ad ea que cōueniūt vulneri: vñ vulnus est nerui. nec o3 aliā intentionē hr̄e que respiciat accīntia vulneris. hoc vult dicere. reliquū qđ dicit planū est. Tunc cum dicit.

¶ Et o3 vt sit regimē vulnerati in neruis subti-

le ⁊ vt sit in vltimo subtiliationis.

¶ Ostēdit qualis modus diete cōuenit qn̄ superuenit vlneri accn̄s molestū qd̄ est spasm⁹. oꝫ.n. eē regimē subtile i vltio subtiliatōis: qm̄ tale accn̄s fac̄ egritudinē pacutā māle in q̄ ꝯpetit dieta vltia tenuis: sic ↄnsū est i p̄ regimis acutoꝝ: ⁊ in pma pticula affoꝛ. Et itellige ꝙ talis modus dietatōis nō solū obsuari oꝫ qn̄ superuenit accn̄s molestuꝫ. veꝝ ēt oꝫ obseruari ne adueniat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cuꝫ doloꝛ facit accidere apostema: tūc necessariū est dare cibū: ⁊ pprie qn̄ vulnera sunt i latitudine: nam nec̄ia est flobotomia vene sine sollicitudine ⁊ sine timoꝛe sincopis: verbigratia: ⁊ opoꝛtet vt sit stratus eius humidus. Et obsues mēbra ppinqua vulnerib⁹ cuꝫ inunctione: ⁊ simil̄r caput eius ⁊ colluꝫ ⁊ subascellas ipsi⁹ cum inunctione si fuerit vulnus in supioꝛibus: ⁊ similiter pectinē ⁊ inguina ⁊ pꝛopꝛie si fuerit vulnus in iferioꝛibus ⁊ partib⁹ cruris.

¶ Ostēdit modū qui ↄuenit qn̄ superuenit apa: ⁊ oia q̄ dic̄ sūt nota ex p̄dictis si ipsa bn̄ ↄsideres. nō.n. est vtile idē mltotiens reiterare. Sed id v̄buꝫ qd̄ dicit in pn̄⁹. ⁊ qn̄ doloꝛ fac̄ accidere apa. tūc necessariū est dare cibū. s. talē queꝫ diximus: vtputa qui sit vltime tenuis: qm̄ ⁊ in hoc ↄuenit etiā dieta que est vltime tenuis aut ppinq̄ sit illi donec apa sedet. vn̄ nō itelligit ꝙ sit necessariū dare cibuꝫ: sicut vr̄ l̄ra sonare. sꝫ expone vt iam dictum est.

¶ Medicie vulneꝝ neruoꝝ ⁊ vlceꝝ ipsoꝝ. CAP. III.

Glutinū alboꝛin est de melioꝛib⁹ medicinis vulnerū neruoꝝ: verum illis qui sunt sicut īfantes ⁊ mulieres ⁊ cuius complexio est vehemēt̄s humiditatis sufficit quod est sicut glutinū alboꝛin soluꝫ puluerizatum cum pauco oleo qd̄ ipsum leniat ⁊ viscosum faciat si fuerit siccū ⁊ resina loco ei⁹. In illo aūt cuius cōplexio est siccioꝛ ⁊ caro duꝛioꝛ opꝫ vt misceat̄ cum eo euforbium: ⁊ quod est ei simile aut vetus aut recēs aut parum aut multū s̄m compl̄onē coꝛpoꝛis ⁊ eius calefactionem. Et sit summa eius quod dat̄ de forti recēti. xij. pars kerat aut de glutino alboꝛin: aut ei simili sit tertia pars kerat: aut eius cum quo misceт̄. Et qn̄qꝫ admiscet̄ ei p̄ter euforbiuꝫ de lacte titimali: qm̄ est mirabile ⁊ de assa ⁊ de serapino ⁊ de oppoponaco: ⁊ qd̄ ē debilius. s. bauracb ⁊ spuma eius: ⁊ sulphur calefactū cū oleo s̄m quantitatē soꝛdiciei balnei ⁊ flos lapidis assius ⁊ omne attractiuū humiditatū ad exterioꝛa ⁊ dragātum iterum ⁊ cinis purgationis eris ⁊ cōglutinatio auri: ⁊ foꝛtasse non repit̄ in principijs vulnerum neruoꝝ nisi fermētum ⁊ administrat̄ ⁊ cōfert eis ⁊ attrahit ex pfundo attractione bona: ⁊ multotiēs iuuat̄ cum soꝛditie vasoꝝ apum cum non est p̄sens euforbium: aut farina lolij cuꝫ aqua cineris emplastrata: ⁊ administratio glutini alboꝛin est melioꝛ res cum qua incipitur: ⁊ post ipsum sicut emplastrum basilicon confoꝛtatum cum eo cum quo opoꝛtet vt confoꝛtetur de illis que dicta sunt: ⁊ foꝛtasse p̄miscetur cum ceratis ⁊ calefacit ea. ⁊ oꝫ vt sit ablutū: ⁊ quod eo melius est: est illud qd̄ est ablutū cuꝫ aqua maris in sole calido ⁊ quāto plus abluitur fit magis iuuatiuuꝫ. Et de medicinis bonis est medicamen Gal. compositū ex cera ⁊ euforbio ⁊ pice ⁊ oleo grosso ⁊ de vnoquoqꝫ sit pars media ⁊ de oleo ps vna: ⁊ oleū balsami cum subtilitate sua non est multe calefactionis: dico propter velocitatem sue resolutionis. Et cum vulnera fuerit gauziratum: aut pūctura ⁊ non associatur eis apostema neqꝫ putrefactio: tunc opoꝛtet vt administretur emplastrum cum euforbio: aut fimo columbino: ponatur in coꝛpoꝛe subtilioꝛe euforbium ⁊ in spissioꝛe fimus colūbinus: ⁊ adde et minue s̄m ꝙ vides de dispositione coꝛpoꝛis ⁊ eius foꝛma: ⁊ dilata si sunt stricta. Et scias ꝙ medicamen quod necessarium est in gauzi necessariū est vt sit foꝛtius eo quod est necessarium in scissione. Et cum accidit in vulneribus putrefactio: tūc serapinum est bonum ⁊ farina herbi: verum cum accidunt apostemata: tunc farina oꝛdei ⁊ farina fabarum et farina herbi iterum que iam decocte sunt cuꝫ aqua cineris: aut aqua pura in qua fit virtus serapini. Et cum vides vulnera ad sanitateꝫ peruenire non timeas tunc administrare desuper vinum coctum: opoꝛtet ergo vt administres medicinas īfusas in eo: deinde calefac ipsum et accipe ipsuꝫ cum pānis īfusis et stringe desuper.

¶ Prius Aui. posuit modū curationis vulneꝝ neruoꝝ. In parte ista in speciali ponit medicamina simplicia ⁊ composita que sunt conueniētia eis s̄m p̄dictas intentiones. ⁊ diuidit̄ pars illa in duas. in pma parte ponit medicamīa que sunt cōueniētia vulnerib⁹ neruoꝝ ⁊ rōne vulnerū: ⁊ rōne accidentiū ↄsequentiū vulnera. in secunda parte narrat in spāli qualdā medicinas s̄m dicta Gal. que administrant̄ i his vulneribus rōne accidētiū superueniētiū eis. z⁹ ibi. (Iaꝫ scit̄ ex eis que p̄misimus ⁊c̄). Prima pars diuidit̄ in duas Primo narrat medicamina que sunt conueniētia eis duꝫ sunt in suspectione. secūdo narrat medicamīa que conueniunt eis dum pcedūt in viam sanationis. z⁹ ibi. (Et cū vides vulnera ad sanitateꝫ ⁊c̄). Prima in duas. pmo narrat medicamīa que cōueniūt vulnerib⁹ rōne ipsoꝝ vulneruꝫ. scdo narrat medicamīa que ↄueniūt vulnerib⁹ cum in eis iam superueniūt accn̄tia: vtputa putrefactio: aut apa: ⁊ precipue qn̄ illa ↄtingūt ex retētione humiditatis in neruo vulnerato. z⁹ ibi. (Et cum accidit vulnerib⁹ putrefactio) Prima in duas. pmo ipse narrat medicamīa diuersa ↄuenientia vulnerib⁹ neruoꝝ s̄m diuersitatē coꝛpoꝝ: ⁊ s̄m diuersitatē vulneꝝ. In scda pte in gn̄ali docet distinguere iter medicamīa que ↄueniūt i pūctura ⁊ medicamīa que ↄueniūt in apta fissura: vt p hoc sciamus ꝙ medicamē qd̄ ponit est ↄueniēs in pūctura: ⁊ ꝙ est conueniēs in fissura. z⁹ ibi. (Et scias ꝙ medicamē qd̄ necessariū est) Prima ps posset diuidi in tot ptes quot sunt medicamina que ponit: ⁊ patent.

Et si bene cōsiderasti ea que dicta sunt in pcedenti.c. & ista que dicit hic manifesta sunt quātū ad itētionē pncipalē. & etiā si bene ꝯsiderasti ea que sunt dicta tu scies distiguere qd̄ medicamen est ꝯueniēs in pūcturā: & qd̄ est ꝯueniēs in fissura. & ppterea quātū ad hoc non oꝫ isisterē: sed solū sūt quedā exponēda. glutinū albotiꝫ .i. terbētina est de melioribus medicinis vulneruꝫ neruoꝝ. ppterea q: in se aggregat oēs cōditiones pdictas. pus est.n. calida non multe caliditatis sicca & attractiua & subtilis substātie. & propterea est quasi sicut medicamē cōe ad oīa vulnera neruoꝝ: siue sit vulnus qd̄ dr̄ pūctura siue sit apta fissura. veꝝ q: in pūctura reqrit̄ forte medicamē in fissura non sic. Etiā q: medicamen in vno corpe reqrit̄ fortioris exiccatōis & caliditatis fortioris q̄ i altero corpore: hic est q̄ ipsa pmiscet̄ cū alijs medicis densis que ipsam reddūt fortioris v̄tutis. neq; administratio eius solius sufficit semp. sed in qbusdā corporib⁹ in qb⁹ nō forti idigem⁹ exiccatiōe & attractōe: sicut sūt corpa muliebria & ifantiū: & corpa mollia sufficit administratio eius solius. in alijs oꝫ ei admiscere alia medicamina vt postea ponit. puluerizatū &c. illud v̄buꝫ dupli̅r pōt exponi. vno m̄ sic: & ꝯstruat̄ sic. tn̄ retinū pulverizatū .i. mixtū cū pauco oleo qd̄ ipm̄ leniat & viscosum faciat si fuerit siccū. s. corpus est in loco ei⁹ q̄si p hoc vult dicere q̄ i corpe aliq̄ntulū sicciori administrat̄ resina. q: sicut glutinū albotiꝫ solū ꝯuenit in corpe humidor: ita in corpe aliq̄ntulū sicciori sufficit rasina. nā rasina est plus exiccatiua q̄ glutinū. & iō i corpe qd̄ sit paꝝ siccius est ꝯueniēs resina: sic si eēt adhuc siccius oꝫ miscere euforbiū: qd̄ plus exiccat. Alio mō pōt illō v̄bū sic exponi: tn̄ retinū rasina si fuerit sicca .i. si fuerit sube sicce & dure: q: hoc gūmi aliq̄n idurat̄. pulverizatū .i. mixtuꝫ cū pauco oleo qd̄ ipm̄ faciat viscosuꝫ & leniat. est loco eius. q̄si p hoc vult dicere q̄ si nō inenit̄ glutinū accipiat̄ resina & misceat̄ cū aliq̄ntulo olei: & hoc est loco glutini. & hoc etiā est veꝝ. nam cum retinū nō sit multū siccius glutino albotiꝫ: si misceat̄ cū aliq̄ntulo olei remittet̄ exiccatio ei⁹ & efficitur h̄ medicamē sile glutino i v̄tute alboti q̄n solū administrat̄. Et ista expō vr̄ ꝯcordare ei qd̄ dic̄ Gal. 6° de ige. sani. Dicit.n. q̄ si gūma fuerit sicca: sic resina aliq̄ntuluꝫ olei tu miscebis. & sit summa ei⁹ qd̄ dat̄ de forti recēti .l. euforbio. ꝫ.j. ps ceroti. Et de glutino alboti aut ei sili sit ꝫ⁹ pars ceroti &c. vbi gr̄a hec pportio sic pōt fieri in hac pmixtōe euforbij. ꝫ.i. glutini. ꝫ.iij. cere. ꝫ.vij. Uel si misceas tūc potes ponere olei. ꝫ.v. cere. ꝫ.ij. fiat cerotuꝫ. & post ipm̄ sicut emplm̄ basilicon ꝯfortatū. Emplm̄ basilicon est illud qd̄ fit ex resina pice nigra colofonia cera & oleo partib⁹ equalib⁹. vt dicit Serapio in suo antidotario ca° de vnguētis. & dr̄ ꝯfortatum q̄n pmiscent̄ cum eo de his que dicta sunt vt glutinū albotiꝫ aut serapinū aut euforbiū fm̄ diuersitatē vulnerum: & ēt corpoꝝ. Et forsasse pmiscet̄ cuꝫ cerotis vt calefaciat ea id pōt referri ad glutinū: q̄n glutinū calm̄ est. & sermo suus imediate fuit de glutino. Sed melius vr̄ vt referat̄ ad euforbiū: q̄n hoc melius cōpetit ei cū euforbiū calidissimū sit. & oꝫ vt sit ablutū. illud v̄bū referet̄ ad glutinū. & hoc itellige .s. q̄ oꝫ esse ablutū q̄n administrat̄ super neruos discoopertos: q̄n tūc medicia marie debet esse a mordicatione remota vt habitum est prius. sed si deberet administrari in pūctura nō deberet ablui: quoniā in tali ꝯpetit medicinā esse fortē. Et nota q̄ docet abluere cū aqua maris: q̄n i ipsa exiccatio est vehemēs: vn̄ nō est nociuia neruis rōne humectatōis sic aq̄ simplex & pura & oleo grosso. vbi Aui. dicit de oleo grosso. G. 6° de ige. sa. fm̄ lr̄aꝫ que cōiter habet̄ dicit oleū sepinum: sed credo q̄ illa lr̄a sit mala. & q̄ Aui. habuit malā trāslatiōnē: q: vbi dic̄ oleū sepinū credo q̄ debeat dici oleū sabinū. q: illud oleū p ceteris laudat̄ iter olea que fiūt ex oliuis. q: tn̄ Aui. forte habuit lr̄am sic & nos hēmus expositū illud verbū q̄ per oleū sepinū itelligeret oleū grossum. p oleū aūt grossum itelligamus nō sic sonat vocabulū oleū grossaꝝ partiū: q̄tū ad v̄tutē sicut est oleū putrefa cū ponticū fridum. q̄n illud oleū sicut apparet ponit̄ in medicamine qd̄ est conueniēs puncture: vt apparet per ea que ingrediunt̄ compositionē huius medicie. Oleū autē qd̄ in hac cōpetit oꝫ esse calm̄ penetratiuum & exiccatiuū. ppter qd̄ dices q̄ per oleum grossum itelligit Aui. fecem olei. q̄n vt Serapio ponit in suo libro de simplicibus in ca° de oleo. tn̄ q̄dē est calefactiua & exiccatiua & resolutiua & ꝯueniens in vulnerib⁹ corpoꝝ siccoꝝ: aut per oleū grossum itelligit̄ oleū vetus. Nam oleū q̄n vetustuꝫ fit igrossat̄. tale aūt oleū .s. vet⁹ est ꝯueniēs in pūctura: & oꝫ administrari cuꝫ medicis que ponunt̄ ad puncturā. & ppterea Serapio in passignato ca° dicit. q̄ si nō hēs oleū vetus & indiges ipso coque oleū donec fiat sicut mel & vtere ipo: q: v̄t⁹ ei⁹ est sicut v̄t⁹ veteris: pp qd̄ oleū per igrossationē factā a calo ipm̄ efficit̄ v̄tutis fortioris. & isto mō vr̄ hic itelligere oleū grossum. q: itelligit oleū qd̄ igrossatū est ex antiquitate aut oleū qd̄ factū est grossuꝫ p decoctionē: vt ēt in hoc assilet̄ oleo antiquo. oleū.n. qd̄ sic grossum est: est calꝫ & magis apitiuū & magis desiccatiuū: & v̄tus ēt ei⁹ est potētior penetrare ad pfundū. oīa aūt hic ꝯueniūt medicamina q̄ oꝫ administrari i pūctura. & ista vr̄ eē ei⁹ itētio per ea q̄ subdit. & oleū balsami cū subtilitate sua &c. & vult dicere. q̄ bonū est accipe in tali medicamīe qd̄ oꝫ calefacere oleum qd̄ est ita grossum. q: oleū qd̄ est multū subtile in suba dato q̄ sit mlt̄e calitatis i v̄tute sic oleū balsami: tn̄ tale oleū q: velociter euaporat & resoluit̄ ipsi⁹ suba a mēbro pp subtilitatē nō multū calefac̄. Et ppea q̄n q̄rim⁹ vt mlt̄a sit v̄t⁹ calefactiua in medicamīe meli⁹ ē admiscere sibi oleū grossum illo mō: q̄n ipm̄ nō sic resoluit̄ fm̄ subaꝫ: ꝫ v̄t⁹ ei⁹ plus pdurat in mēbro. & p ꝯn̄s tale amplius calefac̄. & hec est ēt itētio Aui. Et cū vulnera fiūt aguzezi aut p.i. pūctura aut p.i. tergumazi .i. pūctura stricta: & cū accit̄ vulnerib⁹ putrefactio: tūc serapinū est bonū: q̄n serapinū exiccat & abstergit & putrefactōeꝫ remouet: & farīa ēt orobi exiccatiua ē vehemēter. Uerūtn̄ cū accit̄ apata &c. illō q̄dē marīe refert̄ ad apostemata que accidūt ex retentione humiditatis in neruo: sicut apparet ex dictis prius. si autem causa pricipaliter in hoc esset dolor: tūc oportet procedere sicut supius dcm̄ est cum his que doloris mitigatiua exstāt. alia q̄ dic̄ Aui. i isto ca°. satis nota sunt.

¶ De apatib⁹ que accīt neruis vulneratis. CAP. IIII.

IAm scitur ex eis que pmisimus & scire fecimus ex canone curationis neruorum qs sit modus curationis apostematum que accidūt eis cum vulnerātur: & oportet vt iteremus illud explanādo. Dico ergo illō quod Gal. dixit in libro catagenis. Inqt. Cum accidit in vulnerib⁹ neruoꝝ & mēbroꝝ neruosoꝝ flegmon: & flegmon est fortis inflāmans valde tūc opꝫ vt administrent̄ in curatione eius medicine facte cum aceto & lapidibus mineralibus quas dixit: & plurimū coꝝ est in tractatu secūdo catagenis: quaꝝ vna hec est. ℞. calcadis. ꝫ.i. & quartā. & dragāti. ꝫ.ij. & .s. & quartā & scorie plūbi. ꝫ.iij. & .ꝫ.iij.s. & corticū thuris. ꝫ.i.s. bezard. ꝫ.i. & cere. ꝫ.vij. & oli. ꝫ.ij. & aceti fortis lib. ij. & quartā: terant̄ medicine sicce & infundant̄ cum aceto. x. diebus & soluant̄ ea q̄ soluunt̄ & infrigident̄: & misceant̄ omnia in ol-

la ⁊ misceant̄ motu exq̄sitissimo donec equentur: ⁊ oportet vt distilletur super membrum infirmū ex oleo bis aut ter in die. Et cū ponit̄ hoc medicamen desuper oportet vt ponat̄ super ipsum deforis lana iā infusa in aceto et oleo calefactis equali caliditate. Nā nō est aliqđ nocibilius oīno neruis infirmis neq̄ deteri⁹ sup eos q̄ȝ illud qđ est frigidū. Et si necāriū sit emplastrare ista mēbra in dispōne emplastro facto cū aceto et melle et cinere. tunc opȝ vt emplastrū sit coctum et vt sit farina eius farina herbi. Si aūt nō fuerit tibi p̄sens tunc administra farinā fabaꝝ: aut ordei.

¶ In isto capitulo sicut dictum est Auicē. in speciali ponit quasdā medicinas que posite sunt a Galie. que cōueniūt vulneribus rōne accidentiū q̄ superueniunt aliq̄n neruis vulneratis. maxime āt illa accītia que sup̄ueniūt neruis vulneratis maxime videntur esse duo. aut ap̄a calīm aut est putrefactio accidens eis. ⁊ apostema molle generatur ex aggregatione humiditatis in neruo mollificando substantiam nerui ⁊ faciēdo ipsam cadere in putrefactionē. p̄pter qđ Auic. duo facit. p̄rimo narrat quedā sp̄alia medicamina que ꝯueniūt vulneribus neruoꝝ quādo in eis accidūt apostemata calida. secūdo narrat quedam medicamina que ꝯueniunt vulneribus neruoꝝ quando in eis accidit putefactio aut apostema in quo laxatur ⁊ mollificatur substātia nerui ⁊ tendit in viā putrefactionis. 2° ibi (Et si necessariū fuerit emplastrare) Circa p̄mam partē intellige q̄ illud medicamen qđ ponit Auicē. hic. positum est a Gal. catagenis. i. in libro compositaꝝ medicinaꝝ: q̄ debet administrari in vulnere nerui quando superuenit calidum apostema inflāmans valde. non imediate super neruū. timor. n. esset valde de mordicatiōe ipsius: sed debet poni sup orificiū vulneris extra: quoniā desiccatiuū est vt cōuenit cōplexiōi nerui ⁊ ratiōe aceti infrigidatiuū etiā p̄hibens apostema: ⁊ q̄ ad tale apostema cōsequitur dolor: idcirco debet fieri inunctio in circuitu mēbri cū eo qđ est mollitiuū ⁊ sedatiuū doloris mixtū cum eo qđ p̄hibet inflāmatiōez sicut est oleū oliue cōmixtū cum aceto. ⁊ p̄pterea subdit Auicēna. Oportet vt distillet̄ supra mēbrum infirmū ex oleo bis vel ter in die ⁊c. ⁊ sic debȝ exponi. Bezedar. i. galbani. In secūda parte Auicen. dicit q̄ si necessarium fuerit emplastrare illa mēbra in dispositione apostematis: q̄ sic debet exponi: q̄ si sit necessarium emplastrare membra hec in dispositiōe. s. putrefactiōis aut in dispositiōe apostematis qđ contingit ex aggregatiōe humiditatis mollificātis ⁊ laxantis substātiam nerui ⁊ facientis eam tendere in viā putrefactiōis. tunc. n. bonū est emplastrum factū ex farina orobi cū aceto ⁊ melle ⁊ aqua cineris que adinuicē coquant̄ vt vniat̄ virtus eoꝝ. hoc enī emplastrum desiccat humiditatem: ⁊ remouet mollificationem ⁊ laxationem factam in substantia nerui ⁊ putrefactionem etiam tollit. ⁊ hoc modo debet intelligi dictum Auicen. sicut etiam. ⁊ hec omnia satis manifesta sunt ex his que multotiens dicta sunt in capitulo predicto de curatione vulnerum neruoꝝ.

¶ De attritōe neruoꝝ ⁊ eoꝝ torsiōe. CAP. V.

Cum neruis aduenit attractio: tunc si non fuerint cū eo vulnera neq̄ ap̄ata ad hoc curet̄ cū eo qđ sedat dolorē. ⁊ silr qñ accidit ap̄a. tunc nō cures ip̄m cū eo qđ rūpit sicut aq̄ cineris ⁊ siliū: immo cura ip̄m cū sedantib⁹ dolorē. ⁊ silr oȝ vt embrocet̄ mēbꝝ cū oleo calefacto embrocatiōe cōtinua. ⁊ sint in virtute illius olei mollificatio ⁊ resolutio. ⁊ de oleis bonis in hoc est oleū anetinum ⁊ oleū de alachoen ⁊ oleum de ruta. ⁊ silr emplastra ꝯueniētia ad illud. ⁊ silr maluauiscus ē mirabilis cū terit̄ ⁊ ponitur sup neruos tritos. ⁊ caro vermeriaꝝ ē mirabilis. ⁊ fortasse curatur cū cepe bis cocta. Et si fuerit illic ap̄a. tunc regimē in sedatiōe ap̄atis eius est vt administret̄ desuper cōgelatum vue cū vino ⁊ pauco aceto ⁊ oleo cū quātitate cōueniente ⁊ calefiat cum equalitate. ⁊ submergat̄ lana sordida ⁊ p̄prie lana isopi ⁊ ponat̄ desup. ⁊ si fuerit hec lesio in iūcturis. tūc illic est meli⁹ vt sedet̄ dolor ⁊ ponat̄ medicamē fortius ⁊ cōpositū cū eo qđ maturat ⁊ resoluit: sed cū stipticitate temperata ⁊ opponat̄ p̄ id ap̄ati ⁊ nō addat in eo. ⁊ cōsidera in dolore ⁊ ap̄ate ⁊ intrēde ad id ex eis quod est vehemētioris intentiōis. ⁊ qñ nō est dolor tunc perfora ⁊ administra id qđ est forte sicut aqua cineris ⁊ acetū ⁊ vinū itex. Et qñ ap̄a iā p̄longatū est. tūc ꝯforta medicamē factū cum aqua cineris: ⁊ qđ sit cū sordicie balnei.

¶ Superius Auicē. docuit modum curationis solute continuitatis accidentis in neruis que solutio continuitatis est manifesta fissura: ⁊ q̄ est inter attritionem ⁊ torsionem que appellat̄ vulnus. modo in parte ista docet modum curationis solute cōtinuitatis accidentis in neruis que solutio continuitatis nō est solutio manifesta que sit manifesta fissura. ⁊ hec solutio cōtinuitatis dicitur attritio ⁊ contorsio. Est autem differentia inter attritionem ⁊ cōtorsionem: quoniam sicut extrahitur ex his que dicta sunt supra in tractatu secundo istius quarte Fen circa p̄ncipium. ⁊ ex his que dicuntur auctoritate Auicē. Fen secunda primi canonis in capitulo de speciebus solutionis continuitatis. Attritio est quando accidit neruis solutio continuitatis que non est manifesta: sed occulta inter partes nerui. quod enim accidit carni in contusione accidit neruo in attritione. vnde sicut in carne quando contunditur fit solutio cōtinuitatis ⁊ multi nerui inter partes carnis que nō est sensibilis: ita ⁊ fit in neruo quando atteritur. ⁊ propterea dictum est supra q̄ contusio est accidens lacertis fm medium ipsorum quod est pars carnosa: sed attritio accidit partibus extremis ipsorum que sunt neruose: propter quod in carne contusio vocatur in neruo accidēs vocatur attritio: sed torsio vel contorsio dicit̄ quando membrum separatur a iunctura: non tamen separatione integra ⁊ manifesta: sed occulta propter extensionem que aduenit ligamento propter quam extensionem accidit commotio ligamenti in iunctura ⁊ in eo quod continetur de ipso in carne. vnde accidit aliquantulum separationis. licet non integra separatio sicut fit in dislocatione. Et sub torsione quidem comprehenditur hic quedam dispositio que vocatur eguamen que est infra torsionem que est dispositio in qua solum accidit attritio in ligamento p̄pter qđ fiat aliq̄ sep̄atio mēbri a iunctura. Et ex h̄ appet q̄ attritio ē dispō q̄dā q̄ pōt accidere neruis ⁊ chordis ⁊ ligamē

tis: sed torsio cū sit dispositio in qua fiat separatio aliqua
membri a iunctura. ꝫ non integre ipsa proprie est disposi
tio que accidit ligamentis que coniungunt ossa adinuicē.
¶ Ulterius apparet ꝙ cū attritio non sit solo cōtinuita-
tis manifesta itentio curatiua in ipsa nō sumit̄ ab ipsa so-
lutiõe ꝯtinuitatis: qm̄ cū solo q̄ in ipa accidit sit numerus
multus ꝛ paruę q̄titatis q̄rum est ex se ꝑ seipsaꝫ ꝯsolida
ret̄. Sed qꝛ cū hac dispõne ꝯiungit̄ dolor ꝛ ꝯiungit̄ etiaꝫ
effusio humiditatis multotiēs inter partes circūstātes q̄
adinuicē separant̄: idcirco intentio curatiua in ipsa ab il-
lis sumit̄. puta a sedatiõe doloris ꝛ ꝓhibitiõe apātis ꝛ reso
lutiõe eius qḋ effusum est inter ptes nerui sicut appet in-
fra in illo caplō ꝓsequēdo curā eius. ꝛ iō dicebat Auic. su
pra in tractatu quarte Fen. illo caplō de cōtusione. Et nō
opꝫ vt administratio fiat in attritiõe cū reductiõe cōtinui-
tatis villoꝝ incisoꝝ: sed ad sedādum dolorē ꝛc̄. ¶ Hoc ğ
ꝑintellecto qḋ est vtile ad itelligēdū ea q̄ dicent̄ dicemus
ꝙ id caplm̄ diuidit̄ in ptes duas. In pⁱma pte ponit curā
attritiõis. In secūda pte ponit curā torsiõis q̄ est disposi-
tio magis respiciēs ligamēta iuncturaꝝ. 2ª ibi (Et opꝫ vt
caueat̄ in torsiõe neruoꝝ) Prima in duas. nam attritio
aliqñ fit in neruis absq̄ vulneratione. aliqñ fit cū vulne
re. pⁱmo ğ docet curā attritiõis qñ nō ꝯiungit̄ cum ea vul
nus. 2º docet curā attritiõis qñ cum ea cōiungit̄ vulnus.
2ª ibi. (Et si fuerint vulnera in cute ꝛc̄.) Prima in duas.
In pⁱma parte: quia vt dictum est intentio curatiua su-
mitur in attritione ex ꝓhibitione doloris ꝛ apātis ne ac-
cidat ex curatiõe eius: quādo accidit: ꝛ sumit̄ etiā ex reso-
lutiõe eius qḋ effusuꝫ est inter ptes nerui. ꝛ iō Auic. docet
modū curatiõis q̄ est ad resoluēdū pⁱncipalr̄ id qḋ effusuꝫ
est iter ptes neruoꝝ. 2ª ibi (Et ꝯsidera in dolore ꝛ aposte-
mate ꝛc̄.) Prima in duas. pⁱmo ponit modū curatiõis per
quē docet sedare dolorē ꝛ ꝓhibere ne accidat apā. secun-
do docet modū curationis si ꝯtingat ꝙ accidat apā. 2ª ibi
(Et si fuerit illic apā ꝛc̄.) Qḋ in pⁱma parte dicit notū est
ex dictis nisi ꝙ itelligas ꝙ Auic. in his v̄bis isinuare vult
cū in attritiõe intentio sit ad sedatiõeꝫ doloris ꝛ ꝓhibitio-
neꝫ apātis ꝛ ad resolonem illius qḋ est effusum est ꝙ pⁱus
opꝫ incipe a sedatiõe doloris ꝛ ꝓhibitiõe apātis q̄ꝫ a resolo
ne vehemēti illius qḋ est effusum in mēbro. Et hoc iō: qꝛ
stante dolore nō pōt resolutio fieri: qm̄ dolor est attrahēs
quare opꝫ pⁱus sedare dolorē. ꝛ ꝓpterea etiā subdit Auic.
qḋ dicit ꝙ quādo apostema accidit non debet curari. s. in
pⁱncipio apā cum eo qḋ rumpit. i. cum eo qḋ fortiter resol-
uit ꝛ exiccat sicut est aqua cineris: qm̄ hoc eēt causa augē
di apē: ꝓpterea qꝛ amplius ad locū attraheret q̄ꝫ resolue-
ret: sed adhuc debꝫ ꝓcedere cū his q̄ dolorē mitigāt: dein
de sicut postea appebit cessato dolore si remaneat aliqd
fixū collectuꝫ in mēbro possum⁹ ꝓcedere ad ea q̄ fortiter
resoluūt ꝛ exiccāt. sicut est aqua cineris ꝛ acetū ꝛ vinū vt
postea dicet. ꝛ hoc est qḋ dicit Aui. ꝛ ꝑ hoc etiā manifestū
est id qḋ dicit in pte secūda ꝛ 3ª quātū ad itentiõeꝫ quā in-
nuit pⁱncipalr̄ hēre. Et si fuerit hec lesio. i. talis attritio in
iuncturis: qꝛ. s. accidat in ligamētis ponat̄ medicīa fortis:
qꝛ vt dcm̄ est pⁱus ligamenta sunt absq̄ sensu ꝛ sunt duriō
ra ꝛ sicciora q̄ꝫ nerui. ꝛ iō idigēt fortiori medicīa. Et consi
dera in dolore ꝛ apāte ꝛ intēde. s. pⁱus in istis ad illud qḋ ē
vehemētis itensiõis. i. ad illud qḋ vehementer molestat.
vñ qꝛ dolor ꝛ apā molestāt lōge magis q̄ꝫ aggregatio hūi-
ditatis effuse iter ptes nerui: idcirco pⁱus opꝫ itendere ad
ꝓhibitiõeꝫ ꝛ remotiõeꝫ ipsoꝝ: deīde postea ad resolonem
eius qḋ remanet in mēbro cū his q̄ fortiter resoluūt sicut
sunt illa q̄ ponit in lr̄a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerint illic in cute vulnera etiā. tunc ne
cessaria sunt illa in q̄bus sunt exiccatio fortis ꝛ
aggregatio ꝛ strictura q̄bus colligant̄ partes si
cut farina fabaꝝ ꝛ acetum ꝛ mel ꝛ est medica-
men bonū. Et si vis vt sit fortioris exiccatiõis
pone in eo farinā herbi. ꝛ si adest voluntas vt
sit fortius iteꝝ ponat̄ in ipo radix lilij. Et si fue
rint vulnera taliter vt nō curet̄ de eis: tunc cu-
rent̄ nerui cū eo qḋ ꝓhibet apātionem neruoꝝ
ꝛ nō sit occupatio cū eis: ꝛ caro ostrearum est
mirabilis. ꝛ q̄nq̄ curatur cum cerato ex sale. ꝛ
emplm̄ cū olibano ꝛ myrrha est cōis iuuamē
ti in vtrisq̄ dispõnib⁹. ꝛ si fuerit cū vtrisq̄ reb⁹
dolor clamosus: tunc opꝫ vt misceat̄ cū medi
cinis pix ꝛ emplastret̄ cū illo calō.

¶ In illa pte Aui. ponit modū curatiõis attritiõis qñ ꝯiū-
git̄ cū vulnere facto in cute. ꝛ vult dīc ꝙ qñ accidit attri-
tio. ꝛ cū hoc ē illic vuln⁹ oꝫ ꝓcedere cū eis q̄ vehementer
exiccāt ꝛ aggregāt ptes in vnū sic̄ sunt illa medicamīa q̄
pōit. ꝛ hoc iō. qꝛ cū ibi sit vuln⁹. intētio curatiua nō solum
sumit̄ ex attritiōe: sꝫ ēt ex vulnere. ꝛ qꝛ ea humectāt sunt
ꝯria vulneri ꝛ ꝑcipue vulneri facto in neruo. idcirco non
oꝫ ꝑdicta mollitiua apponere: sꝫ ea q̄ vehemēter exiccāt.
Intellige aūt hoc veꝝ eē sup ipꝫ vuln⁹. nā sup loco vulne
ris oꝫ apponere: sꝫ in ptib⁹ circūstātib⁹ oꝫ ponere ea q̄ sūt
mollitiua ꝛ sedatiua doloris sic̄ ēt supra dcm̄ ē multotiēs
qḋ fieri oꝫ in vulnerib⁹ neruoꝝ. vñ h̄ nō est ꝯria curatiõis
a ꝑdicta: nisi qꝛ h̄ ꝯiūgit̄ vulnus. vñ rōne vulneris nō pos
sumus apponere supra locū vulneratū ea q̄ mollitiua sūt
ꝛ mitigatiua doloris sic̄ possumus apponere qñ ē attritio
sola sine vulnere. Et ꝓpterea ēt subdit Auic. ꝙ si illa vul-
nera sunt ita pua ꝛ modica vt de ipis nō curemus: qꝛ sunt
talia ꝙ de ipsis nō ē curādū. ꝛ tūc solū curat̄ cū ꝑdictis in
pⁱa⁰ q̄ apātiõeꝫ ꝓhibēt ꝛ nō sit occupatio cū eis. i. cum istis
fortiter exiccātib⁹ ꝛ resoluētib⁹. s. in pⁱa⁰: qꝛ illa nō ꝯueniūt
in pⁱa⁰. vt dcm̄ ē pⁱus gr̄a sedādi dolorem ꝛ ꝓhibēdi apā. ꝛ
hec est sua itētio quā in h̄. §. itēdit. ꝛ caro ostreaꝝ ē mira
bilis. s. qñ ē attritio cū vulnere in neruo. vñ Aui. caplō de
ostraco dixit. Et ostracū q̄dē ꝯfert vulnerib⁹ cū carne sua.
ꝛ ꝓpe illis q̄ sunt sup neruos cōtritiõis ꝑcipue cū thure ꝛ
myrrha ꝛc̄. Et q̄nq̄ curant̄. s. vulnera cū attritiõe cū cero-
to ꝛ sale. i. cū ceroto in q̄ pōit̄ sal. qm̄ sal ē vehemēter exic
catiuū humiditatis q̄ aggregat̄ in loco. ꝛ emplm̄ factū ex
myrrha ꝛ olibāo ē iuuamēti cōis in vtrisq̄ dispõnibus. i.
hꝫ ad dispões vtrasq̄ iuuamētū cōꝑata ꝛ ad attritiõeꝫ
neruoꝝ ꝛ ad vulnus: qḋ cū ipa ꝯiūgit̄. est. n. ꝯueniēs attra
ctiõi: qm̄ resolutiuū ē ei⁹ qḋ effusuꝫ ē in suba nerui ꝛc̄. ꝛ ēt
vulneri vtile: qm̄ exiccatiuū ē ꝛ aggregatiuū partiū disru
ptaꝝ. ꝛ si fuerit cū vtrisq̄ reb⁹. i. cū attritiõe ꝛ vulnere. do
lor clamosus. s. dolor vehemēs misceat̄ cū medicis. s. cuꝫ
emplō ꝑdicto ꝙ fit ex faria fabaꝝ aceto ꝛ melle. pix. s. liq
da: qm̄ pix v̄tutē hꝫ aliq̄ mō sedatiuā doloris: qm̄ pix ipa
est calida nō tñ multe caliditatis. ꝛ cū h̄ ipsa nō declinat mul
tū ad siccitatē: imo q̄si aliq̄ mō hꝫ virtutē mollitiuā. vñ ꝛ
ipa ponit̄ a Serapiõe aliq̄ mō v̄tutē maturatiuā hr̄e: qꝛ ğ
pix liqda hꝫ plus de v̄tute sedatiua doloris. ꝛ cū h̄ nō no-
cet vulneri. idcirco ꝑcipit admisceri medicis ꝑdictꝭ picē.
ꝛ istud ēt ꝑcipit Ga. 6. de ige. sa. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et opꝫ vt caueat̄ in torsione neruoꝝ aqua ꝛ
non approximet̄ neq̄ calida: neq̄ frigida: im-
mo administrent̄ olea q̄b⁹ est virt⁹ aromatico
rum stipticoꝝ calefacta et specierū cum quib⁹
est hec dispositio.

¶ In parte ista ponit moduꝫ curatōis torsiōis neruorum.
Quid aũt sit torsio manifestũ est ex dictis p̄us. ⁊ dicit. Et
opꝫ vt caueat̄ in torsione neruoꝝ. intellige hic ꝙ neruus
nō accipit̄ hic ꝓprie: q: vt ex dictis manifestũ est torsio ē
ꝓprie dispō ligamētoꝝ ꝯiungentiũ ossa ⁊ nō neruoꝝ: sed
accipit̄ hic neruus cōiter ſm ꝙ alij dicunt. ⁊ ēt Hali. 3° de
interiorib⁹. Et nerui extēdunt̄ ad tria. s. neruũ chordā ⁊ li
gamentũ. oia. n. ista pñt large appellari nerui. ꝓpterea: q:
oia mēbra ista similitudinē quandā hñt in subā. Expone
ergo in torsione neruoꝝ. i. ligamētoꝝ. Et nō approximet̄
ei aqua neq̧ calida neq̧ frigida. ⁊ aqua ꝗdem frigida nō
ꝯuenit: qm̄ aqua frigida spasmatiua est ⁊ non sedatiua do
loris: imo ꝓuocatiua ipsius sicut dcm̄ est p̄us. aqua aũt ca
lida nō ꝯuenit: q: mollificat ⁊ relaxat iuncturā. nũc autē
hec nō ꝯuenit in torsione: qm̄ vt dcm̄ est in torsiōe est ex
tensio ligamēti ꝑ quā fit aliqua separatio in iũctura. lꝫ nō
integra. nō ergo cōuenit id qḋ disponit membruꝫ ad inte
graꝫ separatōeꝫ. hoc aũt est illud qḋ humectat ⁊ mollit si
cut est aqua calida: imo cōuenit illud qḋ coadunat ⁊ con
stringit partes iũcture cũ ligamēto ⁊ cum hoc habeat vir
tutē aliquā sedatiuā doloris. tale aũt est oleũ in quo ē vir
tus calefactiua. nā rōne hui⁹ ē sedatiua doloris qui in tor
sione contingit. ⁊ etiā sit in ipso stipticitas. nā rōne huius
hꝫ ꝯstringere ⁊ coadunare iũcturā ⁊ ptes ligamenti. talia
aũt sunt olea q̄ fiũt ex aromatib⁹ in qb⁹ est aliq̄ virt⁹ cale
factiua ⁊ stiptica sicut est oleũ ḋ spica. oleũ masticinũ ⁊ si
milia. Et ꝑ hoc appꝫ dr̄ia īter curatiōeꝫ attritiōis ⁊ torsio
nis. qm̄ aqua calā ad sedatōeꝫ doloris nō est incōueniens
in attritiōe q̄ esset sine vulnere. ibi. n. nō curat̄ de partiuꝫ
vnione ⁊ ꝯstrictōe: sꝫ ē ibi itentio alia sicut dcm̄ est p̄us. ⁊
ꝓpterea multotiēs aliqḋ mēbꝝ attractũ ponimus in aq̄
calā ⁊ ꝯfert vt ad sensuꝫ appet: sꝫ ipa nō est ꝯueniēs in tor
siōe ꝓꝑ cām q̄ dicta est. ⁊ ista est intētio Auicēne.

¶ De indicijs neruorum corruptoruꝫ. CAP. VI.

Quandoq̧ accidit frustis neruoꝝ cor
ruptio. Et est necessarium vt extraba
tur: oportet ergo vt extrabatur extra
ctione vene ciuilis.

¶ Cum docuit Aui. curatiōis modũ solute cōtinuitatis in
neruis. mō docet modũ curatōis quarũdā dispōnũ q̄ ali
quando ꝯsequunt̄ neruos in solōne cōtinuitatis coꝝ. he
aũt sunt due dispōnes. q̄dā est q̄ ꝯsequit̄ neruos in solōne
ꝯtinui que est vulnus. ⁊ illa dispō est corruptio ⁊ putrefa
ctio ei⁹ ex toto. vñ indiget vt extrahat̄. quedā aũt est que
ꝯsequit̄ neruos plus in mō solōnis cōtinui que fit in attri
tione magis sicut est aliq̄ñ ꝙ fit duricies multa in neruo
accñs ex casu vel ꝑcussione ⁊ similib⁹ causis. ꝓpterea ꝗdē
Aui. duo facit. p̄mo. n. docet modum curatiōis qñ accidit
eis dispō p̄ma. 2° docet modũ curatiōis qñ accidit eis di
spositio. 2ª ibi (Hoc multotiēs accidit ⁊c̄.) qḋ in istis duo
bus capitulis dicit Aui. manifestũ est. q: ꝑ curatōe ipsoꝝ
ꝑfecta remittit nos ad curā quarundā dispōnũ de quaꝝ
cura p̄us facta est mētio: qm̄ similis est cura istaꝝ ⁊ illaꝝ.
lege ergo litteram ⁊ intelliges.

¶ De neruoꝝ duricie ⁊ coꝝ torsione. CAP. VII.

Hoc multotiēs accidit a verberatione:
aut casu. ⁊ qñ premit̄ sentit̄ cuꝫ eo stu
por. ⁊ cura duritiei neruoꝝ ꝓxima est
curatōi apāũ duroꝝ ⁊ alrosbor ⁊ nos
diximus in tabulis medicinarũ singulariũ ⁊ in
antidotario ꝙ necēũ est rememorari de medi
cinis ei⁹. Et qḋ narrabimus hic sunt medicine
ex perte in eo de qb⁹ sunt leues sicut vt sumat̄
bdellij iudaici pondus. ʒ. x. ⁊ infundat̄ in aqua
⁊ soluat̄ in ea ⁊ ꝯficiat̄ cũ eo quātũ ipm̄ est de
radice maluauisci ꝯtriti valde ⁊ emplastretur
cũ eo. Et simil̄r radix lilij ꝯfecta cum congela
to vue. Et iteꝝ ammoniacum ⁊ galbanũ ⁊ eu
forbiũ aggregata cuꝫ fece olei. ⁊ iteꝝ sumat̄ se
men almaru ⁊ fiat emplastrũ cũ vino cocto. ⁊
iteꝝ medicamē diaqlon cum medietate sui de
stercore caprino est vltimum.

¶ Et patet totum quod dicit.

¶ De rememoratōe egritudinũ ossiũ. CAP. VIII.

In ossibus aũt accidunt egritudies ex
corruptōe ꝯplōnis ⁊ ex solutione sin
gularis ⁊ fractura ⁊ dislocatiōe ⁊ pu
trefactōe ⁊ vlceratōe ⁊ excoriatiōe.
Et nos ꝗdeꝫ loquemur de fractura ⁊ disloca
tione que indigēt restauratōe post hunc locuꝫ.
illas aũt que de eis indigent alijs medicis dice
mus hic querētes auxiliũ a deo.

¶ Prius Aui. docuit modũ curatōis solute ꝯtinuitatis in
mēbris carnosis ⁊ mēbris neruosis. In p̄te ista Aui. docet
modũ curatōis egritudinũ ꝯtingentiũ in ossibus q̄ vt plu
rimũ ꝯsequunt̄ ossa ⁊ in vulnerib⁹ ⁊ vlcerib⁹. naꝫ in vlce
ribus ⁊ vulneribus multotiens accidit ꝙ fit corruptio in
osse ꝑ quā necesse ē illud os extrahere vel cũ opatiōe ma
nuali vel cũ medicis: q: ergo hec dispō accidit in ossibus
precipue in vlceribus. ꝓ tāto Auicē. post modũ curatiōis
quē tradidit vulneꝝ ⁊ vlceꝝ tractauit modũ curationis
cuiusdā dispōnis q̄ in osse accidit que fit in ipso cũ corru
ptione ipsius. Et ex hoc appet ꝓpter ꝗd est ꝙ istā parteꝫ
Aui. nō coniuxit cũ sermōe seq̄nti in quo tractat de dis
locatōe ossiũ ⁊ de solōne ꝯtinuitatis accñtis in ossib⁹. qm̄
hec dispō quā hic tractat vt plm̄ in osse cōsequit̄ in vlceri
bus sicut ex dictis apparuit. vñ merito Aui. post sermonē ḋ
cura vlceꝝ ⁊ vulneꝝ istũ sermonē in quo docet modũ cu
ratiōis qñ in osse accidit corruptio ꝯiuxit ⁊ determinauit
etiā pter hoc hic modũ curatōis fracture ossis inquātum
cũ medicamibus depēdet. Nā vt sicut modus curatiōis
ei⁹ est ꝯueniēs cũ mō curatiōis solute ꝯtinuitatis facte in
carne ⁊ neruo: ꝓpter qḋ adhuc in hoc sermone ponit mo
dũ curatōis fracture ossis inquātũ ex medicis dependet.
in seq̄nti aũt Fen. q: solũ dat ibi modũ curatōis ꝗ depen
det ex restauratōe ossis q̄ fit cũ manu determiat curā fra
cture q̄ accidit in osse inquātũ depēdet ex restauratōe fa
cta cũ manu. Et circa hoc Aui. sic ꝓcedit. p̄mo. n. ipse pre
mittit modos egritudinũ q̄ pñt ossib⁹ accidere: quaꝝ tra
ctatio spectat ad hunc librũ vt eligat de quaꝝ curatōe in
hoc libro determiare intēdit. secundo ꝓseqtur modũ cu
ratōis illaꝝ de qb⁹ hic determiare itendit. 2ª ibi (Vētosi
tas spine ⁊c̄.) ea q̄ in isto caplo dicit satis nota sunt. ex so
lutōe singulari. ⁊ ꝑ. i. fractura. Et nos ꝗdeꝫ ⁊c̄. ex isto v̄bo
vult ꝓbare ꝙ in hoc loco determiat de curatione dispō
nis ossis in quo accidit corruptio ⁊ putrefactio. ⁊ de cura
tiōe fracture inq̄tũ illa curatio ex medicis depēdet.

¶ De ventositate spine ⁊ corruptōe ossis. CAP. IX

Ventositatis spine cā sũt humores acu
ti penetrātes in os corrodētes ipsuꝫ.
⁊ incessus ventositatis spine est inces
sus doloris iũcturaꝝ: veꝝ tñ materia
in dolore iũcturaꝝ ē in carne ⁊ inā in vētosita

te spine est in osse. ꝛ eius additio corrupit ossis pte vnā post aliā. Dixerūt qdā q spina ē spasmus in toto corpe pp vlcus ꝛ nō affirmat.

¶ In pte ista Aui. exequit de curatōe dispōnum ossiū quorū determinatio spectat ad hūc locū. Primo ḡ docet modū curatōis dispōnis ossis in qua accidit eius corruptio. 2° docet modū curatōis fracture ossis inquātū illic modus curatōis eius ex medicis depēdet. 2ª ibi (Fracture est curatio cū manu) Prima pars diuidit in partes tres. In pma ptē: q2 corruptio ossis nō solū fit in vlceribus ꝛ vulneribus. lȝ vtplm fiat in eisd etiā fit in osse incipiendo ex mala dispōne q oritur ab ipio in osse pp quā dispōnē accidit ossis corruptio vni⁹. s. ptis eius post aliā ptē. Idcirco Aui. notificat nobis hanc dispōnē in q hoc est posse nobis accidere. s. q ex dispōne incipiēte mala in osse fiat in ipso corruptio. ꝛ ondit q est causa illi⁹ dispōnis ꝛ cōparat ipsā ad quādā aliā dispōnē q vr accidere in ossib⁹. In 2ª parte ponit nobis signa q significāt supra corruptōes ossis gnālem ꝛ in omni dispōne ꝛ in omni vlcere. 3° docet modū curatōis corruptōis ossis ex quacūq causa ptingat. 2ª ibi (Cū ossi accidit corruptio) 3ª ibi (Curatio corruptiōis ossis) Prima in tres. pmo notificat illā dispōnē in q accidit ossis corruptio ab ipo pn. pter malā dispōnē exitē in osse ꝛ notificat ipm ꝛ q̄tū ad modū ꝛ q̄tū ad cām. 2° cōparat illā dispōnē ad q̄dā aliā que videt accidere in ossib⁹. nō tn accidit sicut ē dolor: iūcturar. ꝛ 3° circa hāc dispōnē vt illo noie noiāt ponit opiōnē quorundā. 2ª ibi (Et incessus vētositatis spine) 3ª ibi (Dixerunt qdā q spina est spasmus) Ea q Aui. h dicit satis manifesta sunt. nullū enī est impossibile nec icōueniēs q in subām ossis penetrent hūores acuti ex qbus accidit corruptio ossis q pcedit de vna pte ad aliā partē. ꝛ illa talis dispō vocat vētositas spine. de illo āt qd illi dixerūt q vētositas spine est spasmus in corpore toto pp vlcus. dicit Aui. q non affirmat q̄si vult dre q nō sic itelligūt cōiter medici vētositatē spine. Sed itelligūt esse illud qd dcm ē. Utrū aūt vētositas spine possit significare id qd ipsi dicūt de hoc nō est q̄stio: qm de significatis vocabulorū nulla pōt esse pbatio nisi ex cōi vsu eorū sicut declaratū est in sentētijs pdiuib⁹.

¶ De signis corruptionis ossis. CAP. X.

Cum ossi accidit corruptio vides carnē sup ipm mollescere ꝛ mollē fieri: ꝛ icipit in via fetoris ꝛ vir⁹. Et penetrat p eam tēta facillime ad os. Cūq puenit ad os nō inuenit ipm lene ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei parump ꝛ quasi inuenit rē nō firmā in seipsa: imo hntem fracturā: aut putrefactiōes: ꝛ fortasse destruit ꝛ lenit. ꝛ ppter q̄n nō est corruptio in pricipio. nā in hora principij nō appet illud cū tēta. ꝛ q̄nq significat lubricitas ei⁹ supflua corruptōes ei⁹ ex hoc q q̄n lubricat in eo tēta in omni latere significat separationem pānicli ab eo ꝛ illud ppter corruptionem q incepit ꝛ illa q incipiet cū corrumpet caro supra ipm. ꝛ cū discooperis eā ab eo inuenies ipm mali coloris. ꝛ multotiēs qdeȝ accedit ipsum apa ꝛ corruptio carnis ꝛ mēbri in primis ꝛ mora: deide venit ad ipsū.

¶ In isto caplo Aui. ponit signa corruptionis ossis. ꝛ pmo poit signa q sumunt ab accn̄tib⁹ pntibus corruptōem ossis. 2° ex accntibus que aliq̄n ancedūt corruptōeȝ ei⁹. 2ª ibi (Et multotiēs qdē ancedit) qd pmo dicit q̄tū ad tras manifestū ē. Causa aūt q̄re mollescat caro q est sup os q̄n os icipit corrūpi est: q2 caro et pp vicinitateȝ icipit tēdere in viā putrefactiōis: qd aūt putrescit mollescit in pncipio ꝛ lapat. ꝛ causa sue mollicie ꝛ lapitatis tēta faciliter penetrat ad os. ꝛ q̄n ad os puenit nō lubricat ab ipo: imo adheret. ꝛ hoc pp mollicie q fit in osse q̄n incipit putrefieri. vñ nō hȝ supficiē tēlam ꝛ asperā in q tēta sic adherere possit. fortasse destruit ꝛ lenit. i. fortasse p itromissionē tente destruit ptinue os: q2 penetrat tēta p ipȝ ꝛ lenit. i. ac si iueniret rem mollē ꝛ lenē. ꝛ hoc q̄n iā putrefactio est pfirmata in osse. in pncipio aūt nōdū est sic corruptū. ideo non accidit id. reliqua que dicit manifesta sunt.

¶ De curatione eius. CAP. XI.

Curatio corruptiōis ossis ē ei⁹ fricatio ꝛ ipsi⁹ destructio: aut eius abscissio ꝛ ipsi⁹ serratura siue fit fistula siue non fit. Nā necesse ē fricare ipsū ꝛ radere aut cauterizare puenīedo ad vltimū corruptiōis ei⁹ vt cadant cortices corrupti ꝛ remaneat sanū. Et q̄nq cadunt cortices ossiū p medicinas itex sicut cadunt cortices capitis ꝛ alioꝝ. Et de illis est medicamē cuius hec est dscriptio. Re. aristologiā ireos myrrhā atq cortices plante opoponaci cambil adustum scoriā eris cortices plani aggreget ꝛ ē mirabile faciēs cadere cortices ossiū ꝛ nasci carnē bonā sup ea. ꝛ si fuerit corruptio ossis pfundior illa tunc nece est pcauare ipm. Et si corruptio iā psecuta est medullā nō est excusatio q̄n assumat illud os cū medulla sua. ꝛ si corruptio fuerit de illis quas nō sanat nisi abscissio: ꝛ serratura tot⁹ ossis membrant plm ei⁹ qd circūdat ipsū: tūc sciat locū in quo opȝ vt icidat ita vt reuoluat tēta vsq quo psequat locū in quo iuenit adherētiā ossis vltimā: q̄n illic est termin⁹. vex q̄n est os corruptū ex capite coxe ꝛ anche ꝛ sicut spondilis dorsi: tūc fugere ab ei⁹ curatōe est meli⁹ ppter nuchā. ꝛ si timet q corruptio ossis sequat corruptōeȝ carnis cui⁹ casus accidit pri⁹: tūc infrigidare ꝛ accipe carnē ab eo ē pueniēs ꝛ ē ei⁹ cura. ꝛ opȝ vt infrigidet mēbꝝ sanū cū epithimatibus q scriuisti i caplo corruptōis carnis discooperte ab eo et ꝛ cū eoꝝ similibus.

¶ In pte ista docet Aui. modū curatōis corruptōis ossis. ꝛ duo facit. Primo facit hoc qd dcm est. 2° q2 multotiens remanēt in vlceribus cortices ꝛ frusta ossiū ppter tensionem aliquā que accidit ossibus. vñ ossa excoriantur aut ppter scissionē que accidit eis. vñ separat aliqd frustum ab eis nō pfecta separatōe ꝛ remanet in vlcere. docet modum extractiōis illoꝝ. 2ª ibi (Illud qd meli⁹ est ꝛc.) Prima in duas: q2 pmo docet modū curatiōis ossis corrupti. 2° q2 vnus modus curatōis eius est serrare ipsum cum serra docet modū serrādi os corruptū. 2ª ibi (Ingt eleuetur ꝛc.) Prima in duas. pmo docet absolute modū curationis corruptōis ossis. 2° docet modū curationis quando accidit cum incipit ossis corruptio ex malitia complexionis carnis. secunda ibi (Et si timet q corruptio ossis:)

quod illud q putrescit. s. mollescit in pncipio.

¶Prima in duas. pmo docet modū curationis corruptiõis ossis. 2° ondit vbi modus curatõis eius debz caueri et ab ipsa medici fugere. 2° ibi (Et qñ os est corruptū.) Prima in duas. pmo ondit modū curatõis corruptionis ossis qñ nõ est multū pfundatū in osse. 2° ondit modū cure ei⁹ qñ iam est amplius pfundata in osse. 2° ibi (Et si fuerit ossis corruptio pfundior) Prima in duas. pmo docet modum curatõis cū opatõe manuali. 2° docet modū curatiõis ei⁹ cum medicis quãdo cum eis possibilis est hec curatio. 2° ibi. (Et qñ cadunt cortices &c.) totū qd dicit in his caplis manifestum est nõ indigẽs expõne. Uez qñ os est corruptū ex capite coxe et sicut spõdiles dorsi tũc fugemus &c. Et causa huius est: qz nõ est possibilis talis curatio pter magnitudinẽ ossis corrupti: et pter ppinquitatẽ ad membrū nobile sicut est nucha. Nũc aũt moritari solis pnosticis sunt relinquẽdi. vt dr in cõmento illius afforismi pme particule qñ in statu est egritudo &c.

¶De modis seruãtibus os corruptū. CAP. XII.

Aliquit eleuet caro ab osse ita vt ponatur in extremitate eius filū cū quo tendat ad supiora vitte: ergo tendat cum eo mẽbrū: aut aliud ex illo loco ad inferiora vt nõ associent ei dentes et serra ipm. Et qñ est tibi necessariū serrare costaz: aut os sub quo est tunica aut aliqd nobile sicut tunica costaz nuche: ponẽs sub serra laminã qua conseruetur mẽbz nobile. Et si caro fuerit [illegible] rotundiratẽ suã tota discoopta tũc serra ipm qm̃ oritur caro sup os qd iam discoopertū est ex oĩbus lateribus suis. Et si ptes ossis corrupti fuerint prime iuncture tũc extrahe ipm ex iunctura. et si corrumpit os brachij totum aut cruris: tunc euferat totū. Caput aũt anche et coxe et spondiles dorsi qñ corrumpunt tũc fugiat ex curatione eoz pter locum anche.

¶In ista parte: qz aliqñ opz nos serrare os docet Aui. modū serrature eius. Et pmo facit hoc. 2° ostendit vbi talis modus obseruari nõ debet. secũda ibi (Caput aũt coxe et anche) qd dicit manifesta sunt.

¶De eo quod remanet de frustis ossium et corticum eoz in vlceribus consolidatis. CAP. XIII.

Illud qd est meli⁹ est vt nõ festinet in extractione eoz: imo dimittant nature et adiuuẽtur et illud cum attractiõe pauca eoz q extrahunt in spatio nõ festino. Et non moueant cum medicis et operatiõe manus. nam qd extractū est violẽter non euacuatur qn faciat accidere vlcera fistulosa. Cū ergo expellit ea natura ad cutẽ et incipiunt exire et iã separata sunt tunc icarna et cura vulnus. Et silr est indiciū in frustis eoz et pãniculis de quoz veritate est vt manifestẽtur: nã cũ tu pperas et extrahis ea violẽter tũc est in eis timor spasmi et pmitiõis et febriū. Et si fiant saniosa non est in eis magnū nocumentū. si autẽ vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamen huiusmodi. sumant oleū vetus et cera citria et sordities vasoz apuz q vtreqz sint q̃tū est oleū: deide soluãt oĩa: deide sumat ps vna euforbij et ps vna lactis titimalli et tres ptes aristologie et fiat ex eis sicutceratū. Et sumantur itez ammoniacū et bdeiliū et liniant cum oleo de lilio: deide aggregãdo totū cum ptritõe fiat emplm̃ et ponat desup. ipm. n. est de illis que extrahũt ossa cū velocitate et facilitate.

¶In isto caplo docet Aui. modū curationis et extractiõis corticum ossiū et frustoz que aliqñ et non pfecte sunt separata a carne et osse. et pmo ostendit modū conuenientẽ extractõis ipsoz. et ondit etiã quis est modus incõueniens. 2° ipse narrat medicias in spãli p quas fit extractio hec. ibi 2° (Si aũt vis scire) manifestū est &c.

¶De medicinis fracture ossis. CAP. XIIII.

Fracture est curatio cuz manu quã dicemus et curatio cū medicis quas dicemus conferẽtibus fracture ossium et torsioni. Epithima ad fracturam et torsionẽ. Re. mugath mes excorticatoz añ. ʒ. x. aloes malnauisci albi. acatie añ. ʒ. v. luti. ʒ. xx. liniãtur cum albumine oui si fuerit apa calm̃. Itez folia alethil et cupressi et myrthi et salicis terãtur et exprimant et sumant galie. et rose et cepa narcisci est de illis que dicta sunt et de sandalis rub. et bolusar. et laudanū et saufel et kamaba et altea et mes et acatia et melilotū et sansucuz et adde in eo si indiges calefactiõe sansucum et enulam et cupressum. Ad fracturã et torsionẽ cum apate calo. Re. mes excorticatorū. ʒ. xx. mugat balaustie acatie emplastret et est forte valde. et de medicis ei⁹ sunt folia myrthi et laudanū et gallia et crocus et lutum est bonū attritioni. et oleū iterū est iuuatiuū ad fracturã et ad dislocatõez et ad torsionem. Iterum mugath et mes altea acatia lutum aloes myrrha liniãtur cum aqua myrthi.

¶In illo caplo Auicen. ponit moduz curationis fracture ossium inquantū talis modus curatõis ex medicinis dependet. et in hoc caplo nihil facit nisi q medicinas vtiles in fractura ossiū que adiuuant ad psolidationẽ ipsoz ponit. mugat. i. bdelliū. mes. i. fasioli rubei. luti. i. boli armẽi. vel põt intelligi p lutum terra sigillata. alethil. i. folia tamarisci masculi. Gallia potest eẽ gũma egrediẽs ab arbore mirabolãoz citrinoz. altea. i. maluauiscus. omnia alia que dicit plana sunt.

Hic finitur expositio tertie Fen. et quarte quarti canõis Auicẽ. inqztū est spectãs sciẽtie cirugie p quaz pncipalis facta est hec expositio. in diuersis aũt temporibus hoc opus pfecimus. Naz vsqz ad tractatum de vlceribus hoc opus fecimus dum eramus adhuc iuuenis in sciẽtia medicie. studueramus. n. Bononie vno ãno in sciẽtia medicine: deinde pter guerrã que tunc Bonõie erat discessimus de studio et adhesimus patri qui in hac sciẽtia pre ceteris erat expertus et cū eo commorans adhuc iuuenis sic videns ipsuz quottidie operari motus fui ad scribendum aliquid sup istã partẽ quarti canonis Aui. et exposuimus vsqz ad tractatū de vlcerib⁹.

ibi vo tuc supsedimus et reuersi fuim⁹ ad studiū Bonoñ. et studuimus continue quattuor annis in scientia medicine. in quarto vo anno dei gra mibi cōcedente fuimus doctorati in ista sciētia: et legimus cōtinue duob⁹ ānis. Postmodū vo qz puatum fuit studiū Boñ. coacti recessimus a studio illo et venimus ad ciuitatem Senarum et venimus ibi ad salariū et vocati. ibi vo ex rogamie quorūdā scholarium amicorum nrorum reincepimus opus boc. bic aūt incepimus ad tractatū de vlcerib⁹. et boc opus pfecim⁹. et qz primā partē fecimus cū adbuc eramus iuuenis etate et sciētia valde. Sic si aliq̄ essent impfecte dicta q̄ bn̄ rōnabiliter excusatio mibi fiet. volumus. n. mutare illa dicta aliter q̄ fecerimus vt nulli appeat esse mirabile si sic in breui tpe sit posse alicui bomini puenire in scientia ad ea de quibus multis apparet esse mirabiles: sz poti⁹ de illis que scripsimus nunc gras deo agemus. De istis aūt q̄ secundo scripsimus dum iam eramus docti in scia medicie si aliq̄ sint minus dicta q̄ bn̄ vel omissa q̄rimus idulgētiā.

Ego Dyn⁹ d̄ Florētia medicie minimus bec oia scripsi.

Fen qnta incipit de restauratōe. et est tractatus tres.

Tractatus primus de dislocatōe et restauratiōe.

De sermone vli de dislocatōe. CAP. I.

Dislocatio est egressio ossis ex loco suo q est p naturā apud illud qd ei vicinū existit integra. Si aūt non egrediaī integre nominaī separatio iūcture ad partē pfundā aut procedentē aut eminētem q̄ cognoscit sensu. Et ē separatio nō itegra quaz qdā nominant torsionē. Cū ergo est lesio q̄ nō mouet os: sz attrabit qd continet ipm: tunc est alguaenu et nō est ex gn̄e torsionis: et qn̄qz accidit iūcture res tertia: et est vt elōgeī et addat sup lōgitudinē suā naturalē: et nō consequiī ad boc dislocationem. verūtamen fit facilis dislocationis. et illud quidem multotiens accidit in adiutorio et coxa.

Clarissimi doctoris Gentilis de Florentia super pmuz et secundū tractatū Fen quinte. quarti canonis Auicēne .s. de dislocatiōibus et fracturis: quos Dynus nō exposuit: expositio incipit feliciter.

Postquam Aui. i superiori Fen determinauit de solone cōtinuitatis et cura ei⁹: in ista qnta Fen determiat de restauratōe. Notādū q̄ ossa dislocanī et frāguntī: et dria inter dislocationem et fracturā est ista: q̄ dislocatio ē ppria iūcturis: vt qn̄ os egrediī a iunctura sua. Fractura est ppria cōtinēti ossiū: vt qn̄ os frāgiī nō in iūctura. Et iō ista Fen diuidiī in ptes duas: qz pmo determiat de dislocatiōe. 2º de fractura. ibi scda (Fractura ē solo cōtinuitatis) pma i duas: qz pmo determiat Aui. de dislocatōe in gnāli. 2º in pticulari. ibi 2ª (Accidit mandibule inferiori) pma in tres: qz p̄ponit caplm gnāle de dislocatōe. 2º ponit caplm de signis dislocatiōis. 3º ponit caplm de cura dislocatōis in vli. ibi 2ª (Accidit in iunctura) ibi 3ª (Nō euaī gn dislocatio.) pma in duas: qz pmo Aui. oñdit qd ē dislocatio. 2º pōit duos cañ. ibi 2ª (Et prauior dislocatōe) pma in tres: qz pmo Aui. oñdit quid est dislocatio. 2º oñdit boies q sunt magis apti vt patiantur dislocatōez. 3º oñdit que iuncture sunt faciles ad dislocādū. ibi 2ª (Et de boibus sunt) ibi 3ª (Et de iuncturis qdē sunt) dicit sic de pma pte: q̄ dislocatio est integra egressio ossis a loco et situ suo: q locus ē p nām apud illud .s. os qd est alteri ossi vicinū. Et si tale os nō egrediaī itegre a iunctura sua noiaī separatio. et talis separatio pōt fieri aut ad ptē ossis procedentē .s. supiorez: que separatio cognosciī sensu .i. ad visuz et ad tactū: quā separatiōem quidā noiant torsiones. Et subdit: q̄ qn̄ ē lesio nō mouēs locū et situz ossiū: sz accidit illud qd ptinet os noiatū alguaenu. Et boc nō est de genere torsionis. et qn̄qz iūcture accidit res tertia: et est .s. ista res 3ª vt elongetur .s. iunctura: et fiat maior q̄ sit sz lōgitudinē nālez: et nō adbuc est dislocatio: verum tn̄ est facilis ad dislocādū. Et istud accidit mltotiēs in adiutorio et coxa. Deinde cum dicit.

Et de boibus est qdā q pparatus est dislocatōi in iuncturis suis: qm̄ concauitates ossiuz iuncturarum suarum nō sunt pfunde. et bucelle q̄ ingrediunī eas nō sunt intrātes. et ligamentū qd ordinaī inter ea ambo nō est firmū: immo debile in creatiōe sua minutū. Aut bumidū suscipiēs extēsionē. Aut iam effuse sunt ad ipm bumiditates viscose lubricare faciētes. Aut fracti sunt margines concauitatū ossiū in quas igrediunī de ossibus iūcturarum: quare fiunt concauitates prostrate sup quas nō est distictio.

Oñdit boies q̄ sunt magis apti ad dislocatōem: et dicit sic. q̄ de boibus est quidā q est preparat⁹ dislocatōi i iuncturis suis. Et rō est: qz concauitates ossiū siue iuncturaruz nō sunt pfunde et buccelle q̄ ingrediunī istas concauitates nō sunt intrātes in creatione sua in illas iūcturas: et sic os minutū. aut ē p sed et bumidū est suscipiēs extensionē .s. faciliter. aut .s. isti boies sunt apti ad dislocatiōem: pter qz multe būiditates viscose sunt effuse ad iūcturas istius bominis. aut .s. sunt apti ad dislocanduz: pter qz margines concauitatis ossiū istorum bominuz sunt fracti: quare .s. sunt concauitates prostrate .i. plane super quas non est distinctio. Deinde cum dicit.

Et de iūcturis qdē sunt iuncture facilis dislocatiōis. Et de eis sunt iuncture praue dislocationis: et de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iūctura poplitis pter lenitatez ligamenti sui: qm̄ ipsa est creata lenis ligamēti pter iuuamēta scita in anatomia. ergo fit pter illud facilis dislocatōis: et pter illud sustentaī cuz pila. et fit iterum facilis reditiōis ad salutē. nā facilitas reditionis est sm quātitatē facilitatis dislocationis: et difficultas ei⁹ est sm difficultatē eius. et iūctura bumeri est prima ei in maciētis nō in pinguibus. Praue vo dislocationis sunt sicut iūctura digitorū. ipse. n. fortasse nō dislocanī: imo franguntī anq̄ dislocenī et sicut iunctura cubiti: et pter illud reditio ei⁹ est praua. Me die vo sunt sicut iuncture ancbe. Et qn̄qz accidit vt fiat facilis dislocatiōis que nō est facilis dislocatōis pter aliquā causaruz: quare fit ēt facilis reditionis sicut accidit vt fiat pyxis ancbe plena būiditate. quare fit facilis eius dislocatio: et cū boc fit facilis eius reditio. sicut acci-

dit habētibus venam vese. quare ei omni hora dislocatur eius ancha et redit per quēlibet laborem: deinde dislocatur postea redit et hoc indiget cauterio et non alio.

¶ Oñdit q̄ iūcture sunt faciles ad dislocādū. et dicit sic: q̄ de iūcturis q̄dā sunt q̄ sunt facilis dislocatiōis: et q̄dā sūt medie: vt q: nō sic facilr dislocant. Et facilis dislocatōis est .s. iūctura poplitis .i. geniculi: et hoc est: q: ista iūctura ē ligata cū leui ligamēto pp iuuamēta scita in anathomia. et sic pp hoc fit facilis dislocatōis .s. ista iunctura: et est facilis restauratōis: q: omne mēbꝝ qd̄ facilr dislocat̄ facilr restaurat̄: et facilitas restauratōis ē fз q̄ntitatē facilitatis dislocatōis: et difficultas restauratōis est fm difficultatē dislocatōis. et iūctura humeri est pxima iūcture poplitis ad restaurādū. et subdit q̄ mēbꝝ qd̄ ē praue dislocatiōis q̄ñ istud membꝝ ē facilis dislocatiōis pp aliq̄ cām: tunc fit ēt istud membꝝ facilis restauratōis. Exemplꝫ. sicut accidit vt pixis achē fuit plena hūiditate: et fit facilis ei⁹ dislocatio. et cū hoc facilr restaurat̄: sicut accidit hn̄tibus venā vase .i. varices ppe anchā. quare ancha illi⁹ disloca tur vna hora post aliā: et redit facilr: deide iterꝫ dislocat̄. postea redit: et talis in cura indiget cauterio. et nō alio remedio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et prauior dislocatio est cū qua abscindunt̄ capita frustoꝝ ossis qd̄ conglutinat os cuꝫ osse et parꝫ reuertit̄ ad dispōnē suā naturalē: et plurimū illius fit in capite anche: deinde in capite adiutorij et in duob⁹ focilib⁹ duoꝝ pedū apud calcaneum. Et dislocatio quideꝫ est fedior q̄ fractura cum neqꝫ redit dislocatio neqꝫ restauratur fractura.

¶ Ponit duos cañ. et dicit sic ō pmo: q̄ illa ē prauior dislocatio: cū qua capita ossiū abscindunt̄: qd̄ caput cōglutinat os cū osse. et ista dislocatio non redit ad suā dispōnē nālē. et talis dislocatio plimū fit i capite anche et in capite adiutoꝝ vt in cubito: et in duob⁹ focilib⁹ duorum pedū apud calcaneū. Et subdit de secūdo cañ. q̄ fedior dislocatio q̄ p fractura est illa cum neqꝫ dislocatio redit neqꝫ fractura restauratur.

¶ De signis dislocationis vniuersalibus. CAP. II.

Accidit in iunctura iclinatio et pfunditas isolita sicut accidit aceñs apparēs in magnitudine carnis spatule et in dislocatōe iūcture pedis et magis apparens q̄ illa q̄ est iunctura colli. et cōparatio est ex illis q̄ extrahunt illud extractōe sana. et est vt consideres locū infirmū cū sorore sua sana illi⁹ infirmi eiusdē nō alterius. et cū videris iuncturam nō moueri. tunc iudica q̄ dislocata ē dislocatōe integra: sicut q̄ñ mouet̄ motu suo ad oēs partes et puenit ad oēs fines suos nō est cuꝫ ea egritudo pendēs cū sepatione.

¶ Posito caplo vli ō dislocatōe ponit signa dislocatiōis. et diuidit in partes tres. q: pmo pōit signa dislocatōs vlis. 2° ponit signa ꝯtorsiōis. 3° ponit signa additōis longitudinis iūcture. ibi 2° (Et vt videat̄) ibi 3° (Signa aūt eius) dicit sic de pma pte: q̄ si iūctura dislocat̄ accidit in ea inclinatio et pfunditas insolita: sicut accidit in magnitudine carnis spatule et i dislocatōe iūcture pedis: et magis apparens q̄ illa q̄ accidit in iūctura colli. vt q̄ñ os dislocat̄ ad ptē exteriorē facit gibbositatē. et si vis cognoscere ptē infirmā: oꝫ te cōparare ad partē sanā: vt ꝯsideres iuncturā infirmā cū sorore sua sana illi⁹ eiusdē infirmi et nō alterius. Et cū videris iūcturā nō moueri iudica q̄ ē dislocata dislocatōe integra: sicut si iunctura moueret̄ motu suo ad oēs ptes: et pueniit ad oēs fines suos: nō est tūc in iūctura egritudo pendēs cū sepatōe .i. dislocatōe.

¶ De signis declinationis. CAP. III.

Et vt videat̄ concauitas cū augmento alteri⁹ lateris et priuet̄ in sensu augmēto: qd̄ fuit sensatuꝫ ad interiora in huiusmodi cum hoc q̄ quidam motus est possibilis.

¶ Ponit signa cōtorsionis. et dicit sic: q̄ signū declinatōis .i. ꝯtorsiōis: ē vt videat̄ ꝯcauitas cū augmēto lateris alterius. et illud augmētū qd̄ fuit sensatū in iunctura puet̄ sensu .i. q: nō videat̄ nec tangat̄: et cuꝫ tali declinatione ē motus q̄dam membri possibilis.

¶ De signis additionis longitudinis iuncture absqꝫ dislocatione. CAPITVLVM IIII.

Signū ei⁹ est vt sit sicut suspensa: cum ergo cōpresseris eā redit ad mēsuram suam naturalē absqꝫ labore: si vero dimiseris eam redit ad mensuram suaꝫ accidētalē. et accidit pfunditas in quā forte ingredit̄ digitus: vbi non est caro vehementis multitudinis sicut humerus.

¶ Ponit signa additōis lōgitudis iuncture. et dic̄ sic: q̄ signū additōis lōgitudis iūcture absqꝫ dislocatiōe ē vt iunctura sit sicut suspēsa et cū ꝯpresseris ꝯprimēdo istā iūcturam redit ad mensurā suā nālem. et q̄nqꝫ in iunctura accidit pfunditas in quā ingredit̄ digitus: et hoc in illis iūcturis vbi nō ē caro vehemētis multitudis sicut humerus.

¶ De curatōe declinatōis et dislocatōis. CAP. V.

Non euacuat̄ q̄n dislocatio: aut perueniat ad modicū singularis: aut cōposita cum egritudine alia ex vlcere et vulnere et apare et alijs.

¶ Ponit caplꝫ vle de cura dislocatōis. et duo facit: q: p pōit curā vlem de dislocatiōe. 2° ponit curaꝫ de cōtorsione. 3° ponit curā elōgatōis iūcture. ibi 2° (Et declinatōi iterꝫ) ibi 3° (Opꝫ vt reducat̄) pma in duas: q: pmo Auic. pmittit intentōeꝫ suā. 2° exeq̄t ponēdo curā. ibi 2° (Et si fuerit cū alia) dicit sic de pma pte. q̄ dislocatio nō euat̄ q̄n perueniat ad modicuꝫ singularis .i. simplex aut composita egritudine alia vt si eēt composita dislocatio cū vlcere aut cū apate aut cū vulnere aut alijs. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Et si fuerit cū alia. tunc oportebit vt considere res: q̄m si dislocatio fuerit ex illis q̄ redeunt cū tensione leui nō faciēte dolere vlcus dolore vehemēti q pducit ad apa non tolerabile fac redire dislocatōeꝫ. et si res fuerit ecōtrario. tūc opꝫ vt curet̄ in pmis vlcus: aut vulnus: deide cura dislocatōeꝫ et ppie in iuncturis difficilib⁹. Cū vo volumus curare dislocatōeꝫ. tunc forte pducit illud ad spasmū maximū fm plm. et ppie quādo dislocatio est in mēbris pmis mēbris principalib⁹. et silr est dispō in apanb⁹ in qb⁹ est regimē fm q̄ nos experimur. Nā si

res fuerit facilis & nō cōmoueť ex ea dolor: ne- q̄ reditio cū ea est difficilis restauramus dislo cationē & non curamus. Si aūt accidit dolor: tūc opꝫ vt nō p̄sumamus: & si fecerimus: tunc oportet vt destruamus ligaturam si fuerit do lorosa. Or si ingrediať cū facilitate curabimus apostema iterū: & vlcus.

℄ Exeqť ponēdo curā: & duas fač. q: p̄ ponit curā. 2° cañ. curatiuos dislocatōis simplicis. ibi 2ª (Dislocatōis aūt) p̄ma in duas: q: p̄mo Aui. ponit cañ. curatiuū qñ disloca tio esset cōposita cū vulnere aut apate. 2° ponit cañ. curati uum qñ dislocatio esset cōposita cū fractura. ibi 2ª (Et si fuerit dislocatio & fractura.) dicit sic de prima parte. q̄ si dislocatio fuerit cōposita cū alia egritudine: tūc oꝫ vt tu ꝯsideres: qm̄ si dislocatio fuerit ex illis dislocatōib⁹ q̄ re- stauranť faciliter & cū tensione leui nō faciēdo dolere vl- cus dolore vehemētiq̄ dolor pducat ad apa intolerabile tūc fac redire dislocatōeꝫ: deide cura aliā egritudinē. Et si dislocatio fuerit ex illis dislocatiōib⁹ q̄ restauranť cuꝫ difficultate & cū tensione forti: opꝫ añq̄ cureť dislocatio vt cureť in p̄mis vlcus aut vulnus: deide cura dislocatio neꝫ: qm̄ si volumus p̄mo curare dislocatōeꝫ ista tunc for tasse pducit ad spasmuꝫ: & pp̄rie qñ eēt dislocatio pxima mēbri pncipalib⁹. & sicut dcm̄ est de dislocatiōe cōposita cū vulnere. ita oꝫ vt itelligať de dislocatōe cōposita cum apate. nā si dislocatio cōposita cū apate fuerit de disloca tionib⁹ q̄ faciliter restauranť sine extēsiōe vehementi re staureť p̄mo dislocatio: deide cureť apa. Si aūt accidit pp̄ restaurationeꝫ dolor. tūc nō p̄sumamus ad curādum dislocatiōeꝫ. Et subdit. q̄ si nos fecerimus: vt q: curam⁹ dislocatiōem opꝫ vt soluať ligatura si fuerit dolorosa. Et subdit q̄ si iūctura ingrediať cū facilitate curabimus ite rum apa & vlcus. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Et si fuerit dislocatio & fractura simul & fue rit tēsio in parte vna pmittēs regimen vtriusq̄ rei fiat. Et sapiēs qdē narrauit q̄ cecidit lapis sup extremitatē humeri hoīs: & vulnerata ē cu tis & caro donec appuit extremitas lacerti nu- da: & iā dislocatū erat subtus eā caput furcule. tunc ergo qdā stolidorū expimentatorū occupa tus est in equādo os & reduxit super ipm carnē & cutē: & emplastrauit & strinxit: quare accidit vt feteret caro & corrūperet pp̄ter vicinitatem suā os donec factū est viride. Et nō sciuit q̄ oꝫ vt huiusmodi caro abscindať & coquať ille lo- cus cū oleo feruente. & sīlr si fuerit illic apa ma gnū opꝫ vt cureť apa in primis.

℄ Ponit cañ. curatiuū qñ dislocatio fuerit cōposita cum fractura. & dicit sic q̄ si dislocatio fuerit cōposita cuꝫ fra- ctura. ita q̄ fuerit talr in vna pte q̄ pmittat curā fractu- re simul cū dislocatiōe fiat. & subdit q̄ qdā sapiēs dixit q̄ qdaꝫ narrauit q̄ lapis cecidit supra extremitatē humeri hoīs & vulnerata est cutis & caro donec appareret extremi- tas lacerti nuda & sub humero erat dislocatū caput furcu le. tūc qdā medicus stolidus est occupatus in restaurādo os & recepit sup os carnē & emplauit & restrīxit: quare ac- cidit vt feteret caro: & corrūpet donec factū est os viride & nō sciuit iste medic⁹ curare istā corruptōem ossis. ita vt coqueret locū cum oleo calido. & ēt nesciuit q̄ qñ est apa magnū oportet vt in p̄mis cureť apostema: deinde dislo- catio. ℄ Deinde cum dicit.

℄ In dislocatiōis aūt singularis & simplicis re- ctificatōe regimē est vt tēdať ad ꝯriū partis a q̄ separatuꝫ est donec opponať extremitas ossis extremitati ossis alteri⁹: deide reducať ad locū a quo exiuit: & tunc redit. Et multotiens qdeꝫ significat illud vox q̄ audiť: deide ligeť & in liga tura est securitas ab apate: aut adiutorium ne apostemeť. & necessitas ad pꝛhibēdū apa labo- riosum est maior & abhorreť vt mēbro obuiēt pāni calidi: qm̄ ipsi calefaciūt & addūt in apa- te: imo opꝫ vt sint infusi cerato ifrigidato: aut vino pontico. verūtamē Hyp. iussit vt tarde- tur tēsio & reditio vsq̄ ad diem tertiū & quartū nisi in diebus exceptis.

℄ Ponit cañ. curatiuos dislocatōis simplicis. & dicit sic. q̄ in rectificatōe dislocatōis singularis simplicis ē regimē: & est vt iūctura extendať ad partē ꝯriā ab illa a qua est se parata donec reducať ad locū a quo exiuit. & tunc redit & multotiēs significat reditionem iuncture vox q̄ auditur: deinde postq̄ reducta est ligetur: qm̄ ligatura adiuuat ne mēbrū apeť. Et subdit q̄ maior necessitas q̄ sit: est vt pꝛhi- beať ne in iunctura accidat apa laboriosuꝫ. & iō abhorreť ne mēbro obuiēt pāniculi: qm̄ ipsi calefaciūt & addunt in apate: imo opꝫ vt isti pāni sint infusi ceroto ifrigidato aut vino pontico. i. stiptico. Sed Hypoc. iussit vt tardetur re- stauratio vsq̄ ad diē 3ᵐ vel 4ᵐ: nisi i dieb⁹ exceptis. i. i cer tis iūcturis in qb⁹ oꝫ vt immediate fiat restauratio.

℄ Et declinatōi iterū necīa sunt huiusmodi: de- inde ligeť. & qñ mēbrū dislocať in omni motu & quotiens redit dislocať. tunc illud est pp̄ter mollificatōeꝫ & hūiditatē. q̄re idiget cauterio.

℄ Ponit curā torsionis. & duo facit: q: p̄mo facit hoc. scdo subiungit qddā. ibi 2ª (Et qñ remanet) dicit sic de p̄ª pte: q̄ declinatiōi iterū sunt necīa hꝫ. s. supius dicta. Et subdit q̄ qñ mēbrū dislocať ex omni motu & quotiens redit dis- locať. tunc illud est pp̄ter mollificatōeꝫ & humiditatem: quare indiget cauterio & nō alio: & hoc vt desicceť illa hu- ditas. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Et qñ remanet post reditōeꝫ dislocatiōi: aut sepatiom durities & quasi apa admīstra epithi mata & embrocas lenificantia. In iceptōe vo indiget epithimatib⁹ & embrocis ꝯfortātib⁹. & melius est vt embroceť sup stricturā pꝛeuldu- bio: in hyeme qdeꝫ cū oleo calefacto qd̄ sit ex oleis ꝯfortantib⁹: & in estate cū aq̄ frida.

℄ Subiūgit qddā. & dicit sic q̄ si post restauratōeꝫ rema- net duricies in iūctura & q̄si apa: debes ministrare epithi mata & embrocas lenificatiuas. & in p̄mo indiget embro- cis confortantibus: & melius est vt membrum embroce- tur in hyeme cum oleo calefacto: & in estate cum aqua fri gida. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Et oportet vt sit cibatio in dislocatis cum eo quod confortat iuncturam & ligat eam secun- dum similitudinem necessitatis.

℄ Subiūgit aliud. & dicit sic q̄ cibatio in dislocatōe oꝫ vt sit cū eo qd̄ ꝯfortat: sic eēnt extremitates aīaliū: & ē qd̄ cō fortat iūcturā & ligat eā scd̄m firmitudinē necessitatis.

¶ De curatione elongatōis iūcture. CAP. VI.

Portet vt renocetur os mollificatum ad interiora illius in quo quiescit a quo mollificatum est: et emplastretur cum emplastris in quibus est virtus stiptica cōmixtis cum eis que habent virtutem calefactiuam sicut si misceantur galle: et balaustie et acatia et similia sicut cum aliquantulo campbore et costi et vsnee. Et iterum sufficiat quod est sicut nux cupressi et iuniperus et reliqua que cadunt in emplastris rupture. deinde stringatur sicut caput.

¶ Ponit curā elongatiōis iuncture et dicit sic: q os mollificatū .i. elongatū os vt reducatur ad interiora illius a quo est mollificatū: et postea emplectur cū emplis in qbus sit virtus stiptica cōmixtis cū eis illis que hñt virtutē calefactiuam et ponit ea et sunt nota ad litteram.

¶ De dislocatione mandibule. CAP. VII.

Ccidit mandibule inferiori vt dislocetur ab ordine suo: quare remanet os apertum q̄uis sit illud de illis que parum fiunt et non accidit casu completo. Et cum dislocatur inclinatur ad anteriora ex contrario eius quod accidit apud mollificationem que forasse accidit ei apud saltum et est applicatio vnius eorum ad aliam difficilis licet non priuetur motu cum lacertis suis qui veniunt ei a posterioribus. Et quandoq accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significās ipsam cum declinatio mandibule est ad anteriora cum transuersatione.

¶ Posito capl'o vii de dislocatiōe et cura eius determiat de dislocatōe magis pticulari: et diuidit in ptes tot de quot mēbris determiat. ptes patēt iferius. Istud caplm est de dislocatiōe mādibule et .z. facit. qr p̄ ponit signa dislocatiōis mādibule. z° ponit curā. ibi z°. (Et curatio qdem vna) dicit sic de p̄ma pte. q mādibule iferiori accidit vt dislocetur ab ordine suo: qre os manet aptū: lz talis dislocatio parū accidat. Et sic tale mēbrū nō dislocatur pfecte. Et qñ mādibula relaxatur q̄ relaxatio forasse accidit ei apud saltū: et subdit q applicatio vnius mādibularū ad aliā est difficilis: lz ista mādibula dislocetur ex vno latere. Et est forma significās istā dislocationē: qr mādibula est transuersata ad anteriora. Deinde cum dicit.

¶ Et curatio quidem est vna. Et est de summa eius quod indiget vt festinetur ad reducendū ipsum: et si nō: perducet ad egritudines et nocumenta: et cum hoc fit praua eius reditio. nam facilior reditio eius est illa q̄ est velocior. q si differatur indurat et apostemat et extendit lacertos et cōmouet febres inseparabiles et dolores capitis stantē propter illud quod associatur ei de vehementia tensionis lacertorum: et forasse fit res praua donec iterficit in decimo. Et qñq accidit vt soluatur ei venter cum superfluitatibus colericis multis puris et euomat simile eis: quare oz vt festinetur ad curam.

¶ Ponit curā dislocatiōis mādibule: et .3. facit. qr p̄ Auicē. pmittit illā. z° ponit curā. 3° subiūgit qndā cañ. ibi z°. (Et modus ei° ē.) ibi 3°. (Et signū eqtiōis eius.) dicit sic de p° pte. q qlitercūq sit dislocatio mādibule curatio est vna et talis dislocatio idiget vt festinetur ad reducendū: qm̄ si nō reducitur festināter pducet ad egritudies et nocumēta et praua fiet reductio eius. Nam facilior ei° reductio ē illa q̄ fit velociter nā si differatur indurat et apat et extēdit lacertos: et pmouet febrē et dolorē capitis firmū et forasse fit res praua donec iterficit in decimo. Et qñq soluitur ei venter cū suis perfluitatib° colericis et vomitus suis superfluitatib° colericis. qre oz vt festinetur ad curā eius. Deinde cū dicit.

¶ Et modus regiminis eius est vt teneat vnus caput eius: deinde intromittit restaurator pollicem suum in os et conuenit infirmo mollificare mandibulam suam ex omni modo. Nam illic sunt lacerti qui iam transuersati sunt propter vehementiam dislocationis: postea moueat mandibulam dextram et sinistram: deinde extendat eā subito: deinde reducat eam. Et ipsa quidem non itrat ad illud a quo separata est nisi retro: quare oportet vt extendat eam ita vt equetur fm illam preparationem.

¶ Ponit curā et dicit sic. q modus dislocationis dislocate mādibule est vt vnus hō teneat caput infirmi et restaurator itromittat pollicē suū i os ifirmi ita q p̄ ifirmus mollificauerit mādibulā p oēm modū. nā illic sunt lacerti qui iā sunt trāsuersati pp vehementiā dislocationis. postea restaurator moueat mādibulā dextrā et sinistrā: deiñ restaurator extēdat mādibulā subito: postea ipellat eā ad locum suū. Et subdit q mādibula nō intrat ad locū suum nisi retro: et sic oz vt mādibula extendatur: et reducatur fz istā preparationē .s. dictā. Deinde cum dicit.

¶ Et signum equatiōis eius est equatio quadruplorum et coopertura et clausio oris: deinde sustenetur cum puluillis et cerato ex cera et oleo ro. deinde dimittat eam quoniā sanabitur q̄ velocius est possibile. Si autem non festine fiat et iam acciderit durities oportebit tunc vt incipias et lenias duritiem cum embrocis ex aqua calida et oleo in balneo embrocatione plurima dōec leniatur: deinde sedeat restaurator post infirmū et trahat mandibulā eius ad posteriora donec locetur et stringatur.

¶ Subiūgit quosdā cañ. p̄mo ponit p̄mū. z° ponit scōm. ibi scōa. (Et post illud) dicit sic de p̄mo cañ. q signū qñ mandibula est eqta est: qr qtuor ossa mādibularū sunt eqta: et ifirmus claudit os: deinde post reductionē mādibule oz vt fiat strictura et sustenetur cum puluillis et cerato et cera et oleo ro. deinde dimittat eā qm̄ sanabitur q̄ veloci° est pole. Et subdit q si restauratio mādibule nō fiat festine: et iam acciderit durities: oz tūc vt lenias duritiem cum embrocis cū aqua cal'a et oleo in balneo embrocatione plurima donec leniatur. Et restaurator oz sedere post infirmū et trahat mādibulam ad posteriora donec diligenter ligetur et stringatur. Deinde cum dicit.

¶ Et opz post illud vt resupinetur eger sup puluinar cuius ipletio fit lenis et teneat vn° caput

eius vt nō moueatur vsq; quo cōpleat̄ sanatio.

¶ Ponit alium casū. ⁊ dicit sic. ꝙ postq̄ mandibula restaurata fuerit eger resupinet̄ sup puluinar: impletio cuiꝰ sit ex re humili ⁊ leui: ⁊ vnus teneat caput eius ⁊ nō moueatur caput vsq; quo cōpleatur sanatio.

¶ De dislocatione furcule. CAP. VIII.

Nequit: furcula non separat̄ a latere inferiore qm̄ ipsa est continuata cū pectore non separata ab eo. Et ꝓpter h̄ non mouetur ex hoc latere. Et si percutiatur deforis percussione vehementi ⁊ stringatur: tunc ipsa equatur ⁊ curatur curatione q̄ curatur si frangitur. Uerumtamen extremitas eius que sequitur humerū ⁊ separatur ex eo non dislocatur plurimū quoniā lacertus qui habꝫ duo capita prohibet eā ab hoc. ⁊ prohibet eā iterū caput spatule. ⁊ non mouetur iterū furcula motu vehementi quoniā ipsa non est posita nisi vt separet pectus ⁊ amplificet ipꝫ. Et propter hoc est furcula facta homini soli inter aliqua animalia.

¶ Posito capitulo de dislocatione mandibule: ponit capitulum de dislocatione furcule: ⁊ duas facit. quia primo ostendit quō dislocat̄ furcula. 2° ōndit curā dislocatiōis furcule. ibi scđa. (Et si accidat ei dislocatio ex luctamine.) Dicit sic de pma pte. ꝙ furcula non separatur a latere superiori qm̄ furcula est continuata cū pectore: ⁊ sic pectus non permittit eam dislocari. Et subdit ꝙ si furcula dislocatur a parte exteriori ⁊ cōprimatur deforis cōpressione vehementi ⁊ stringat̄ tunc equat̄ ⁊ curat̄ eadē cura cū q̄ curat̄ si frāgitur. Et subdit ꝙ extremitas furcule que sequitur humerū nō dislocatur: sꝫ separatur ab humero qm̄ lacertus habens duo capita ꝓhibet eam ab ista dislocatōe: et ꝓhibet eā iterū caput spatule: ⁊ etiā furcula non mouetur motu vehementi quo possit dislocari. furcula non est posita ꝓpter aliud nisi vt amplificet pectus. Et ideo inter oīa aīalia soli hoī est facta furcula. Deinde cū dicit.

¶ Et si accidat ei dislocatio ex luctamine aut ex re alia simili huic tunc ipsa equatur ⁊ ingredit̄ ad locū suū cū manu aut puluillis plurimis q̄ ponunt̄ super eā cū ligatura q̄ necessaria est. Et rectificat hec cura extremitates humeri iterū cū separant̄ ⁊ reducit eas ad locū suū. ⁊ illō quo ligant̄ furcula ⁊ humerus est os cartilaginosum: ⁊ ipm̄ ingrossat̄ in macilentis. ⁊ quando remouet̄ existimat ille cui non est experientia ꝙ caput adiutorij iā separatū sit aut exiuit de loco suo: ⁊ ꝙ caput spatule videt̄ tūc acutūꝰ ⁊ videt̄ locus qui est ea inferior cōcauus: verū oportet vt distinguat̄ cū significationibꝰ. De curatiōe eius est vt nullo modo applicetur ad caput: ⁊ similiter humerus.

¶ Ponit curam furcule ⁊ dicit sic. ꝙ si furcule accidat dislocatio ex luctamine aut ex re alia simili huic tē pmo opꝫ ꝙ equetur ⁊ igrediatur ad locū suum cum manu aut cum puluillis plumis qui ponuntur sup furcula cū ligatura necessaria: ⁊ hec cura rectificat etiam extremitatē humeri cum separatur. Et subdit ꝙ illud quo humerus ⁊ furcula ligantur ē os cartilaginosū: ⁊ tale os ingrossatur in macilētis. Et qn̄ remouetur os istud a loco suo extimat ille cui nō est experientia ꝙ sit dislocatū caput adiutorij: qm̄ caput spatule videtur tē acutū ⁊ locus qui est iferior eo videtur cōcauus. verū oꝫ vt distinguat̄ cū significationibus. Et subdit ꝙ quando extremitas furcule vel humeri dislocatur nullo modo humerus oꝫ eleuari ad caput qm̄ ꝓhibet restaurationē ⁊ debitā cōiunctionē ptium.

¶ De dislocatione humeri. CAP. IX.

Humerus quādoq; dislocat̄ aut in dislocatione spatule ambigit̄ ⁊ magnificat̄ si dislocat̄: verū quādoq; accidit iuncture humeri ⁊ adiutorio vt dislocetur focile quoniā eius concauitas nō est profunda ⁊ ligamenta eiꝰ nō sunt firma: imo sunt lenia subtilia posita ꝓpter illud facilis motus.

¶ Ponit capl'm de dislocatiōe humeri ⁊ 3ª facit. q: primo ōndit quot modis humerus dislocatur. 2° ponit signa dislocationis humeri. 3° ponit eius curam. ibi scđa. (Signū eius est.) ibi tertia. (Curatio qdē illius.) pma in .2. q: primo facit quod dcm̄ ē. 2° ponit duos casū. ibi scđa. (Et qn̄q; accidit.) pma in .2. q: pmo Auicē. premittit. 2° exequitur. ibi scđa. (Et eius dislocatio.) dicit sic de pma parte ꝙ humerus qn̄q; dislocatur: ⁊ dubitatur nunqd spatula dislocetur: ⁊ si dislocat̄ est dislocatio magna. Et subdit ꝙ quādoq; accidit iuncture humeri vt focile dislocetur ex adiutorio eius ⁊ rō. q: iunctura in quā ingreditur adiutorium non est ꝓfunda. ⁊ ligamēta istius focilis non sunt firma: imo sunt lenia subtilia apposita. Et pp id opꝫ vt adiutoriū sit facilis motus. Et notādū ꝙ hūerus hꝫ duas ptes. qrū vna alligatur cū furcula ⁊ cū spatula: ⁊ est pars superior: ⁊ alia est pars iferior que noīatur focile: q̄ intrat in partē superiorē: ⁊ ambe iste ptes possūt dislocari. Deide cū dicit.

¶ Et eius dislocatio est res in qua nō accidit in eo qd̄ scimus nisi ſm̄ partē vnā exitus apparens plurimus: ipsa eniꝫ non dislocat̄ ad superiora: quoniā eminentia humeri ꝓhibet ipsam: neq; ad posteriora qm̄ spatula ꝓhibet eam: neq; ad partes ventris qm̄ lacertus habens duo capita ex anteriori nō permittit eā cū ꝓhibitione capitis humeri. Uerū nō dislocat̄ nisi ad latus domesticū aut siluestre. Et separat̄ ad illō separatione parua. Ad latus vero iterius igredit̄ quandoq; exitu plurimo ⁊ proprie in extenuatis macilentis: in istis eniꝫ cadit dislocatio adiutorij ⁊ eius reditio per quālibꝫ cām. ⁊ res vtreq; sunt in pinguibus praue valde.

¶ Ōndit quot modis pōt humerus dislocari: ⁊ dicit sic. ꝙ humerus nō dislocat̄ nisi ſm̄ vnā ptē. ⁊ ad talē ptē est exitus eius plurimus ⁊ apparēs: ⁊ humerus non potest dislocari ad supiora: qm̄ iunctura supior humeri ꝓhibet istam dislocationē: ⁊ nō dislocatur humerus ad posteriora. qm̄ spatula ꝓhibet istam dislocationē: neq; humerus dislocatur ad ptē ventris ex anteriori qm̄ lacertꝰ hn̄s duo capita ꝓhibet dislocationē istā. Uerū hūerus non dislocat̄ nisi ad latꝰ domesticū aut siluestre. ⁊ sepat̄ ad ista latera sepatiōe parua: sꝫ ad latꝰ iferiꝰ egredit̄ exitu plurimo ⁊ ꝓpe in macilētis: qm̄ in macilētis cadit dislocatio ⁊ reditio humeri propter quālibꝫ cām: ⁊ in piguibus talis dislocatio ⁊ reditio sunt praue. Deinde cum dicit.

¶ Et qñqz accidit adiutorio dislocatio in hora partus difficilis ⁊ apud sectionē ab embryone deinde si nō redit velociter nō crescit post illud in longitudine ⁊ remanet post illud cubit⁹ par uus q̄uis rectificet̄. ⁊ qñqz nō recipit etiā in q̄busdā corꝫ: imo remanet breuis minut⁹ minutū h̄ns adiutoriū: ⁊ brachiū in plurib⁹ corꝫ recipit ⁊ fit bone dispōnis in pluribus corꝫ: sed est fm dispōnē breuē similis pedi mustelle. Coxa v̄o nō euacuat̄ a duab⁹ diminutionib⁹ sil'.

¶ Ponit duos cañ. ibi ponit scd̄s. (Et qñqz accidit adiutorio) dic̄ sic de p̄a parte: quandoqz in hora ptus difficilis accidit dislocatio adiutorio embrionis apud sepationē eius a matrice: si talis dislocatio nō restaurat̄ velociter tūc nō crescit illud membrū dislocatū in longitudine. Et dato q̄ rectificet̄ cubitus si dislocat̄ remanet paruus: ⁊ in plurib⁹ corꝫ adiutoriū si dislocat̄ nō recipit restaurationē: imo remanet breuis minutus h̄ns minutū adiutoriū ⁊ brachiū. Et subdit q̄ si adiutoriū recipit restaurationeꝫ: ⁊ fit bone dispōnis tam̄ remanet adiutoriū breue simile pedi mustele. ⁊ si in tali hora dislocat̄ coxa nō euacuat̄ q̄n remaneat diminuta: vel si restaurat̄: vl' si nō restaurat̄. Deiñ cū dic̄.

¶ Et q̄n accidit adiutorio fractura in latitudie sua deide restaurat̄ tūc nō est possibile reducere dislocationē eius nisi ⁊ frangat̄ restauratio.

¶ Ponit scd̄ꝫ cañ. ⁊ dicit sic. q̄ q̄n adiutorium frangitur in latitudine: deinde restaurat̄ tunc si dislocat̄ nō est poss̄e reducere dislocationē: nisi frangat̄ restauratio.

¶ De signis dislocationis adiutorij. CAP. X.

Signū eius est vt videat̄ ꝯcauitas apud caput humeri ⁊ in firmamēto: verūtamē istud nō est ꝓpriū isti: imo est iterū ꝓpter ꝯuersionē capitis spatule ⁊ videt̄ extremitas humeri alteri⁹ acutior hac extremitate si nō acciderit ei iterū sepatio in seipā aut in osse qd̄ est caput eius per offensionē aut per aliud. Et qñqz sedat̄ cū curatione lesio eius ⁊ existimat̄ q̄ nō sit lesio cū eo. Et videt̄ capiti adiutorij dislocatio cū eminētia plurima in parte subascelle ad inferiora. ⁊ forsasse est poss̄e in īfantib⁹ vt equet̄ caput adiutorij ⁊ videat̄ adiutoriū nō h̄n annexū lateri bonitate ānexionis manus sane ad quā nō appropinquat nisi cū labore ⁊ dolore vehemēti. Et si desiderat eleuare manū ad supiora ⁊ tāgere aurē suā non p̄paratur ei: ⁊ difficiles fiunt ei motus alij. Et ista signa iterum quandoqz accidunt ꝓpter torsionem ⁊ apostema ⁊ percussionem.

¶ Ponit signa dislocatiōis humeri ⁊ sic dicit. q̄ signū per qd̄ cognoscit̄ dislocatio adiutorij est vt videat̄ cōcauitas apud caput humeri ⁊ videat̄ īfirmatio. verūtamē ista cōcauitas apud caput humeri nō est ꝓpriū signū dislocationis adiutorij: imo accidit ista cōcauitas pp̄ ꝯuersionē spatule ⁊ videt̄ extremitas humeri sani acutior .i. altior extremitate humeri īfirmi nisi sana dislocet̄ aut accidit dislocatio in osse qd̄ est caput spatule aut p offensioneꝫ aut per aliud. Et subdit q̄ qñqz curatiōe sedatur lesio istius ossis ⁊ existimat̄ q̄ nō sit lesio in eo. Et q̄n adiutoriuꝫ dislocatur in p̄te subascelle videt̄ dislocatio magna. Et subdit q̄ forsasse est possibile vt in īfantib⁹ caput adiutorij equet̄: ⁊ tñ non videatur bene annexū sic̄ est pars sana: ad quaꝫ p̄teꝫ sanā nō appropinquat pars lesa nisi cū labore ⁊ dolore vehementi: ⁊ si desiderat eleuare manū suā ad supiora ⁊ velit tangere aurē suaꝫ nō possit ⁊ etiā difficulter mouet illā p̄tem alijs motibus: ⁊ huiusmodi signa quādoqz accidunt p torsionem ⁊ apostema aut pcussionē.

¶ De cura dislocationis adiutorij. CAP. XI.

Curatio q̄dem illius que de illa est facilis ⁊ in corporibus infantiū ⁊ qui leuia habent corpora est vt extendatur cum manu ⁊ intromittat̄ sub titillico apud ꝓpinquitatem capitis adiutorij: deinde teneat illam ꝓpinquitatem ⁊ impellat eam ad supiora ⁊ manus altera extendat adiutoriū ad inferiora. Et forsasse est possibile in īfantibus vt equetur caput adiutorij cuꝫ digito medio ⁊ extendatur cū illa eadem manu.

¶ Posito cap͡o de dislocatiōe humeri ⁊ signis eius ponit capitulū de cura: ⁊. z. facit. q: p̄ ponit modū curationis istius dislocatiōis q̄n accidit corporibus fortib⁹. ibi scd̄a. (Que aūt est vehemētioris) dicit sic de p̄ma p̄te: q̄ curatio illi⁹ dislocationis q̄ ē facilis ⁊ est ī corporibus īfantiū ⁊ eorū q̄ h̄nt corpora humida: ē vt extendat̄ illud os cū manu ⁊ caput adiutorij īntromittatur in locū suū ita q̄ vna man⁹ extendat adiutoriū ad īferiora ⁊ reliqua manus restauratoris ītromittat caput adiutorij ad locū suūꝫ. Et forsasse est poss̄e vt adiutoriū equetur cū manu: vt q: cū digito medio premat caput adiutorij ⁊ cū alia manu extēdat adiutoriū Deinde cum dicit.

¶ Que aūt est vehemētioris dislocatiōis in corporibus fortib⁹: leuior modoꝝ in illo est vt restaurator ītromittat pedem suū in lat⁹ infirmi ⁊ locet calcaneum suum ꝓpe caput adiutorij: aut pillam siccam: aut inunctaꝫ si fuerit apostema adherens ꝓpe caput adiutorij īfirmo resupino. Et extendat manuꝫ manibus suis fm rectitudinem quasi velit eradicare eam ex spatula ⁊ īclinet manū suā parumper ad inferiora: ⁊ īgredietur. ⁊ iste est rectior modoruꝫ omniuꝫ ⁊ lenior eorum.

¶ Ponit modū curatiōis istius dislocatiōis adiutorij quādo accidit in corpib⁹ fortib⁹: ⁊. z. facit. q: p̄ facit qd̄ dc̄ꝫ ē. z͡o ondit q̄d est fiendū postq̄ redierit dislocatio ad locū suū ibi scd̄a. (Cuꝫ ḡ redit dislocatio.) p̄ma ps diuidit̄ in p̄tes q̄ttuor: sic̄ 4^or modos curatiōis ponit. ibi z^a. (Et iteꝝ q̄rit̄ vir fortis.) ibi 3^a. (Et q̄n fit paruuꝫ.) ibi 4^a. (Et medicat̄ qñqz.) dicit sic de p̄ma p̄te q̄ illa dislocatio q̄ est vehemētioris dislocatiōis ī corporibus fortibus lenior modoꝝ equatiōis ē vt restaurator ītromittat pedē suū. i. calcaneū sub titillico ꝓpe caput adiutorij: aut ītromittat pilā siccā. Et si fuerit ap̄a in adiutorio mitte pilā aut pedē inūctuꝫ ⁊ restaurator extēdat manū īfirmi manibus suis ita q̄ īfirmus iaceat resupine: et declinet parumper manuꝫ suā ad interiora: ⁊ ille modus est rectior modus oīuꝫ modorum ⁊ lenior coꝝ. Deinde cum dicit.

¶ Et iterū queratur vir fortis longus longior īfirmo ⁊ ītromittat humerū suū subascella īfirmi

⁊ eleuet ipm̄ a terra suspensu3 ab humero suo ⁊ ia3 extendit manū eius ad ventre3 ipsius. Et si infirmus fuerit leuis ponderis cuius corpus nō grauet sup manū eius suspendat cū eo aliqd̄ qd̄ grauet ip3: ⁊ qūq3 ponitur loco pedis perpendicularis eleuata super terrā. ⁊ est super caput ei⁹ pila ex pānis ⁊ ex corijs stans in operatione loco humeri viri. ⁊ restaurator extendit manū a latere alio ⁊ grauat viri si necessarium est ei illud cū pondere: aut suspensione.

❡ Ponit aliū modū curationis ⁊ dicit sic. ꝙ oꝫ eē vnus vir fortis longus pluſq3 īfirmus: ⁊ iste vir intromittat humerū suū subascella īfirmi ⁊ leuet īfirmū suspensu3 a terra ⁊ extendat manū īfirmi ad ventrē. Et si īfirm⁹ fuerit leuis pōderis apponat ad corpus īfirmi aliqd qd̄ grauet ipm̄ ⁊ qūq3 ponit̄ pila sicca in humero īfirmi: ⁊ facit opatione quā faciebat humerus viri. Et ali⁹ restaurator qūq3 grauet in istū virū sm̄ ꝙ est neciū. Deinde cum dicit.

❡ Et qn̄ fit prauū: aut fit difficile ⁊ ꝓlongat̄ tp̄s tunc fortasse idiges eo qd̄ est fortius post embrocationes ⁊ balneatōes. ⁊ fit qūq3 instrm̄ simile manubrio sarculi: ⁊ est virga breuis cuius longitudo est lōgitudo adiutorij: aut plus: aut minus sup cuius caput est pila. ⁊ ipsius pila facilior est vt sit ex pānis ⁊ corijs: ⁊ ipellit̄ cū illa virga illa spera sub titillico. ⁊ oꝫ tūc cū voluntas est vt fiat vt annectat vir fortis instrm̄ titillico ipellendo ipm̄ cū eo ad supiora: aut duo viri donec resistant restaurationi extēdenti manū ⁊ teneat vir alius humerū eius alterū vt nō separet̄ subito: aut ipellat illū humerū ⁊ restaurator ille iā incepit extendere manū eius ⁊ trahere eā ac si volūtate eius fit vt separet eā a spatula eradicādo ⁊ fit illud ad añriora parūper.

Et qn̄ fit illud cadit adiutoriū in iunctura sua: deinde pila annectatur titillico annexione forti sustētando ad supiora caput adiutorij. ⁊ oꝫ vt sit sustētatio sm̄ ipm̄ ⁊ spera sit sup illud qd̄ sequit̄ caput adiutorij in īfirmo. ⁊ oꝫ vt in fine qd̄ est sub eo vt nō frangat̄ adiutoriū: qm̄ non est posē post restaurationē eius vt redeat ad locum suu3 ꝓpter illud qd̄ sciuisti.

❡ Ponit 3m modū curationis: ⁊ sic dicit. ꝙ si dislocatio sit praua ad reducendū: ⁊ iam ꝓlōgatū fuerit tp̄s tunc debes balneare ⁊ embrocare membrū: deide debes habere vnū instrm̄ sicut vnū manubriū ⁊ debes hr̄e vnā pilā factā ex corijs aut pānis ⁊ debes ponere istā pilā sub titillico ⁊ debes ponere eā cū isto manubrio ⁊ vnus oꝫ stare ad equādū humerū ⁊ alter oꝫ extēdere manū ⁊ trahere eā fortiter ad iferiora. Deinde cū dicit.

❡ Et medicatur qūq3 cū scala ita vt ponatur caput adiutorij sup gradū scale q iam lenificatus est ⁊ preparatus cū inuolutionibus sm̄ formā cōuenientē: ⁊ suspendit̄ vir ex alio latere ⁊ extenditur manus ⁊ igredit̄ caput adiutorij in locum suu3. Verū oꝫ vt sit suspensio ⁊ gradus scale ꝓpter caput adiutorij vt nō frangat̄ ⁊ fortasse ponit̄ loco gradus ⁊ glomeris spici res potens ex illo eodē loco ⁊ nō remouet̄ ab eo ad locum aliu3: qm̄ tuncet̄ ex hoc fractura adiutorij. Et curatur qūq3 alijs modis deriuatis ex istis modis: ⁊ melior modo4 est modus primus.

❡ Ponit 4m modū ⁊ sic dicit. ꝙ caput adiutorij oꝫ poni super gradū scale qui sit ꝑparatus: ⁊ lenificatus ⁊ inuolut⁹ pānis: ita vt nō ledat ⁊ ab alio latere oꝫ extendi manus et igredie̊t in locū suū. Et oꝫ vt gradus scale bn̄ ponat̄ iuxta caput adiutorij vt non ledat aut vtatur restaurator alijs mōis deriuatis ab istis: ⁊ melior modo4 ē modus pm̄us. Deinde cum dicit.

❡ Cū ergo redit dislocatio ad locū suū tūc melior ligatura eius est vt liget̄ pila cū humero ligatura facta cū vittis lanis ꝓhibentibus separationē eius qd̄ redit: ⁊ oꝫ vt penetret vitta sup ipm̄ aut vitta alia desuper s3 modū cruris vsq3 ad humerū alterū. ⁊ qūq3 cadit crux super humerū īfirmū: deinde ligat̄ adiutoriū cu3 latere ad iferiora ⁊ ligatur cubitus ⁊ extremitas manus ad superiora ex parte colli ⁊ non resoluit̄ vsq3 ad septimu3 aut post ipm̄. ⁊ ciba ipsum sicut scis. Et si assiduatio fiat quotiens redit tūc necessarium est cauterium.

❡ Ondit qd fiendū postq3 redit dislocatio: ⁊ dicit sic. ꝙ cū redit dislocatio ad locū suū: tūc melior ligatura est vt ligetur pila cum humero. Et ponit modum ligationis qui est notus ad litteram.

❡ De dislocatione spatule. CAP. XII.

Iam dictū est illud: ⁊ est de illis quorum casus non accidit ⁊ mirantur ex ea tales quales Hyppo. ⁊ Gal.

❡ Posito cap° de dislocatiōe humeri. ponit cap̄l3 de dislocatiōe spatule: ⁊ dicit sic. ꝙ de dislocatiōe spatule ia3 dictū est. s. in ca° de dislocatiōe humeri. Et spatula ē de illis quorū cās. i. dislocatio nō accidit ⁊ de dislocatiōe spatule mirantur tales quales sunt Hyppo. ⁊ Galienus.

❡ De dislocatōib⁹ ossis parui apud hūerū. CAP. XIII.

Accidit quandoq3 ossi paruo quod est caput humeri vt separetur a loco suo. quare accidit etiam concauitas sicut in dislocatione.

❡ Ponit cap̄l3 de dislocatiōe ossis parui existētis apd̄ humerū: ⁊ z. fac. q: p̄ fac. qd̄ dictū est. ⁊ ponit ei⁹ cură. ibi 2°. (Nō oꝫ.) dicit sic de p° pte. ꝙ qūq3 accidit vt os puu3 qd̄ est caput humeri separet̄ a loco suo: quare accidit concauitas sicut dislocaretur.

❡ De cura. CAP. XIIII.

Non oꝫ vt extendatur tensione fractur: s3 coarctetur ⁊ stringatur cū digitis ⁊ iclinetur ad locū suu3 ⁊ stringat̄ sicut stringit̄ furcula cū puluillis. Nam ipa ligatura itert̄ qūq3 facit ipm̄ redire ad locum suu3 violenter: ⁊ nō curatur de illo qd̄ est de vehementia illius ligature ⁊ seruatione eius sicut cura-

tur de eo in furcula.

¶ Ponit curã ꝛ dicit sic. ꝙ nõ oꝫ qñ istõ os est separatũ vt extendaꝰ ac si esset fractũ: ꝫ coartet ꝛ cõstringaꝰ cũ digitis ꝛ iclinet ad locũ suũ ꝛ istringatur sic stringet furcula cũ pulvillis qñ ligatura qñqꝫ facit redire ipm os ad locũ suũ violenter ꝛ nõ curaꝰ in separatione istius ossis de ligatura vehementi: sicut curatur de ligatura vehementi in fractura furcule.

¶ De dislocatione cubiti. CAP. XV.

Huius membri dislocatio fit difficilis ꝛ fit difficilis ipsius reditio ꝑpter vehemẽtiã ligamẽtoꝝ cõtinentiũ ipm ꝛ coꝝ breuitatẽ ꝛ ꝑpter suaꝫ ꝯtrietatem cõcauitati. ꝛ qñqꝫ accidit ei separatio parua. ꝛ accidit ei dislocatio integra in quibusdã horis. Et qñ dislocatur significat eius dislocationem gibbositas in latere ꝛ arcuatio in latere. ꝛ deterior eius est ꝙ dislocatur ad posteriora: qm̃ est inobediẽtis curatiõis valde. Et plurima quidẽ dislocatio nõ accidit nisi in focili inferiori ꝛ est turpior ꝛ fedior ꝑpter illud qđ accidit ei de reditione. focili vero superiori parũ accidit. ꝛ nõ est cũ feditate dislocationis iferioris: qm̃ ipm est vehementioris continuitatis cuꝫ vola ꝛ est longinquius ab hoc vt remoueaꝰ. ꝛ nõ est possibile vt dislocetꝰ vnũ duoꝝ fociliuꝫ nisi elongetur a secundo elongatione aliqua.

¶ Ponit capl'ꝫ de dislocatiõe cubiti: ꝛ. ꝛ. facit. qꝛ ꝑ ꝑmittit capl'ꝫ. 2ᵒ ponit capl'ꝫ de cura. ibi scđa. (Oꝫ vt festinetꝰ.) dicit sic de ꝑma pte ꝙ dislocatio cubiti fit difficilis ꝛ reditio eiꝰ fit difficilis ꝑp vehemẽtiã ligamẽtoꝝ cõtinẽtiũ ipm ꝛ eorũ breuitatẽ. ꝑpterea: qꝛ cõcauitas istiꝰ iũcture est ꝯria. Et subdit ꝙ qñqꝫ accidit cubito sepatio parua: ꝛ qñqꝫ dislocatur cubitus itegre in qbusdam horis. Et qñ cubitus dislocatur sigñat dislocationẽ eius gibbositas in latere cubiti ꝛ arcuatio in latere. Et deterior dislocatio est illa q̃ fit ad posteriora: qm̃ est inobedientis reditiõis valde. Et plurima qdem dislocatio nõ accidit nisi in focili iferiori: ꝛ talis dislocatio est fedior ꝛ turpior: ꝑpterea: qꝛ ẽ difficile istud mẽbrũ ad reducendũ: ꝫ focili supiori parũ accidit vt dislocetur: ꝛ qñ dislocatur nõ est ita feda ꝛ turpis dislocatio focilis iferioris: ꝛ focile supius est bñ cõtinuatũ cũ vola manꝰ ꝛ est ab hoc longinquius vt moueaꝰ: ꝛ nõ est posse vt dislocetꝰ vnũ duoꝝ fociliũ nisi dislocetꝰ a focili. 2ᵒ aliq̃ dislocatione.

¶ De cura. CAP. XVI.

Oportet vt festinetꝰ ad eiꝰ curationẽ: qm̃ ꝑperat ad ipꝫ apa calim ꝑhibens a curatione: qm̃ extendere ad equãdũ ipm tunc ꝑducit ad perditionẽ: lꝫ iterũ nõ sit possibile vt equetur apate illic extẽte. Et separationi quidem parue succurritur cum qualibet difficultate: imo adiungat volam cuꝫ reditione eius ad locũ suum.

¶ Ponit curã dislocatiõis cubiti: ꝛ. ꝛ. facit. qꝛ ꝑ ꝑmittit qđdaꝫ. 2ᵒ exequitꝰ ponẽdo curã. ibi 2ᵃ. (Et dislocatio ꝯpleta) dicit sic de ꝑma pte. ꝙ oꝫ vt ad curationẽ istius dislocationis festinetꝰ: qm̃ ad istud membrũ qñ dislocaꝰ ꝑperat apa calim qđ ꝑhibet curationeꝫ. Naꝫ extendere qñ est apa in isto membro vt equetꝰ ꝑducit ad ꝑditionẽ: ꝛ nõ est posse vt equetur extẽte illic apate. Et subdit ꝙ dislocatio parua reducitꝰ cũ q̃libet difficultate: imo adiungit volam cũ reditione ad locũ suuꝫ. Deinde cum dicit.

¶ At dislocatio cõpleta si ẽ ad anteriora est regimẽ. ꝛ si est ad posteriora est ei regimẽ aliud. ꝛ illa q̃ est ad añriora redit ad locũ suuꝫ cũ percutit vola sua humerũ q opponiꝰ ei ꝑcussionibus aliquibus manu iam ꝑparata sicut oportet: ꝛ adiuuaꝰ manu altera ꝛ ingreditur.

¶ Exequitur ponẽdo curã: ꝛ ꝑmo ponit curã dislocatiõis cubiti q̃ est ad anteriora. 2ᵒ ponit curã dislocationis cubiti q̃ ẽ ad posteriora. ibi scđa. (Dislocatio vero ad posteriora.) dicit sic de ꝑma pte. ꝙ si dislocatio cõpleta fuerit ad anteriora aut ad posteriora vnaq̃qꝫ hꝫ regim̃: ꝛ dislocatio q̃ est ad anteriora redit ad locũ suũ cũ restaurator volaꝫ manꝰ ad humerũ q opponiꝰ ei percutit ꝑcussionibus aliquibus: ꝛ manus ꝑpareꝰ: sicut oꝫ ꝛ adiuuatur cũ manu altera ꝛ ingreditur. Deinde cum dicit.

¶ Dislocatio vero ad posteriora oꝫ vt extendatur tensiõe vehemẽti: deiñ ꝑcutiat eã ad posteriora. Qꝫ si nõ obedit ꝑ illud teneant adiutoriũ ꝛ brachiuꝫ duo fortes ꝛ liniat restaurator manũ suã cũ oleo ꝛ icipiat abstergẽdo iungere cubitũ cũ vehemẽtia donec igrediatur: deide oꝫ vt stringat ipm ꝛ ponat brachio suspensoriuꝫ dimittens cubitũ angulatũ ſm q̃titatẽ quã tolerat in prima hora: deinde nõ cesset cõstringere suspẽsoriũ paulatĩ donec ꝯstrigaꝰ angulus.

¶ Ponit curã dislocationis cubiti qñ cubitus dislocatur ad posteriora: ꝛ dicit sic. ꝙ dislocatio q̃ fit ad posteriora oꝫ vt extẽdaꝰ mẽbrũ extẽsione vehemẽti: deide oꝫ ꝑcutere ad posteriora. ꝙ si ꝑ istõ nõ eq̃ꝰ duo viri fortes debẽt tenere brachiũ ꝛ adiutoriũ. ꝛ restaurator leniat manuꝫ suaꝫ cũ oleo. ꝛ icipiat restaurator abstergere ꝛ strigere cubituꝫ cũ vehementia donec ingrediatur: deinde oꝫ vt suspendat brachiũ: ꝛ ponat cubito suspensoriũ vt dimittat cubitũ angulatũ ſm q̃titatem quã tolerat in ꝑma hora: deinde nõ debet cessare constringere suspensorium paulatim donec ille angulus constringatur.

¶ De dislocatiõe iũcture rascete. CAP. XVII.

Iunctura rascete est facilis dislocationis ꝛ difficilis vnitionis. nã qñ extenditur extẽsione parua ꝛ opponiꝰ vnũ duoꝝ mẽbroꝝ alteri redit: ꝫ eius hucellatio est praua: qm̃ illud qđ cõtinet ipsaꝫ de corporibꝰ apaꝰ ꝛ ꝑhibet bonitatẽ vnitiõis.

¶ Ponit caᵐ de dislocatiõe rascete iuncture: ꝛ. ꝛ. fac. qꝛ primo ꝑmittit de dislocatiõe eius. 2ᵒ ponit curã. (Et modus extensionis.) Dicit sic de ꝑma pte. ꝙ iunctura rascete est facilis dislocatiõis ꝛ est difficilis equatiõis. nã qñ ista iunctura extendiꝰ parua extensione ꝛ vnũ os opponitur alteri redit: ꝫ hucellatio eius. s. in iunctura est parua qm̃ rasceta continet multa ossa. Deinde cũ dicit.

¶ Et modus extẽsionis eius est vt extendat vir focile ad posteriora ꝛ extẽdat restaurator volam ad ꝯtriuꝫ illius prius: imo ad anteriora: ꝛ extẽdat vnũquẽqꝫ digitũ icipiẽs a pollice ꝛ ꝑce-

niens ad minimū: nā equatur per illud ⁊ redit: deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

℄ Ponit curā ⁊ dicit sic. ꝙ modus extēsionis istꝰ membri vt reducat̄ est iste vt vir extēdat focile ad posteriora ⁊ re- staurator extēdat volā ad ɔ̄uū ipsiꝰ: imo extēdat ad añrio ra ⁊ extēdat vnūquēqꝫ digitū ita vt icipiat extēdere a pol lice ꝑueniēs ad minutū .s. digitum: qm̄ ꝑ hoc eq̄tur ⁊ redit deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

℄ De dislocatiōe digitoꝝ ⁊ signis eiꝰ. CAP. XVIII.

Uando dislocant̄ digiti inclinant̄ ad anteriora ⁊ apparet illic eminentia in iterioribus ⁊ apparet cōcauitas dorsi ⁊ similiter fit in ossibus rascete.

℄ Ponit capl'ꝫ de dislocatiōe digitoꝝ ⁊ .z. facit. q: p̄ fac̄ h. z° ponit curā. ibi z°. (In reditiōe digitoꝝ.) dicit sic de pri ma pte. ꝙ qn̄ digiti dislocant̄ inclināt̄ ad partes iteriores ⁊ appꝫ illic eminētia in iterioribus ⁊ ɔcauitas appꝫ in dor so: et fit sic qn̄ dislocant̄ ossa rascete.

℄ De cura. CAP. XIX.

N reditiōe digitoꝝ a dislocatiōe ē dif- ficultas quedā ⁊ nō opꝫ vt extendan- tur extēsiōe equali: imo oꝫ vt expectes sup eos ⁊ eleues radiceꝫ ex manu ma sub q̄ cadit radix eiꝰ qn̄ stringis sup eū ad iferio ra ac si tu eradices ipm ex loco suo. ⁊ tūc vide- bis dislocationem iam intrasse ⁊ rectificari.

℄ Ponit curā ⁊ dicit sic. ꝙ in reditiōe digitoꝝ a dislocatio- ne ē q̄daꝫ difficultas: ⁊ nō oꝫ vt si vis reducere vt extēdas eq̄li: imo oꝫ vt expectes ⁊ debes eleuare indiceꝫ ex manu tua ita vt stringas cū eo trahēdo ad superiora ac si tu eradi- cares digitū a loco suo: ⁊ tunc videbis dislocationē iaꝫ in- trasse in alio ⁊ ciamauisse.

℄ De separatiōe ossiuꝫ rascete. CAP. XX.

Pꝫ vt in ea fiat qd̄ posse ē de eq̄tione ⁊ ipulsiōe oīs declinatiōis ⁊ eminētie ad ɔ̄uū ptis illiꝰ ⁊ positiōe astellarū ⁊ strictura eaꝝ desup vt dimittat̄ super eā ⁊ vt ponat̄ loco earū sup eā plūbū eq̄tū ɔser uās locū cū grauitate sua: veruꝫ oꝫ vt añq̄ po- nat̄ desup astella aut plumbū vt emples cū em plastro ɔfortatiuo de illis q̄ scis ⁊ nō moueat̄.

℄ Ponit curā sepatiōis ossiuꝫ rascete: ⁊ dicit sic. ꝙ in sepa- tiōe ossiuꝫ rescete oꝫ vt fiat illud qd̄ ē posse de eq̄tione ōis declinatiōis ⁊ eminētie ad ɔ̄uū ptis ⁊ ponas astellas ⁊ stri cturā desup ⁊ vt ponat̄ loco astellarū plūbū eq̄tū: qm̄ cuꝫ grauitate sua ɔ̄fuat locū: sꝫ oꝫ ꝙ añq̄ ponatur astella de- super aut plumbū vt emples locū cū emplastro cōfortati uo ⁊ membrum non moueatur.

℄ De dislocatiōe spōdiliū ⁊ sepatione earū. CAP. XXI.

Uando spōdiles dislocant̄ dislocatio ne ɔpleta iterficit ꝓculdubio. ⁊ nō cō pleta iterū qn̄ remouet̄ remotiōe plu- rima q̄uis sit minꝰ q̄ ɔpleta ē morta- lis: qm̄ ꝓculdubio coartat nuccā coartatiōe for ti si resistit ⁊ nō obedit. Et si ē spōdilis pria col li ⁊ q̄ seqtur eā priuat aīal anhelitu ⁊ morit̄ sta tiꝫ: qm̄ nerui anhelitꝰ coartant̄ q̄re non faciunt opationē suā. Et si ē de spōdilibꝰ dorsi ⁊ dislo cat̄ ad ptē iteriorē nō ē posse vt curet̄ ⁊ est de il lis q̄ iterficiūt velociter. Et si morat̄ ⁊ nō ē pos sibile talr ꝙ ꝓhibeat anhelitū retinet stercus ⁊ vrinā ⁊ iterfic̄. Et si morat̄ ⁊ nō coartat nuccā coartatiōe vehemēti: aut coartat ⁊ nō apat: aut sedat̄ qd̄ ē circo de apate ñ ē excusatio qn̄ nocu mētū igrediat̄ nuccā ⁊ neruos q̄ sūt sub illo lo- co ⁊ facit suꝑfluitates exire iuolūtarie. Et si est ad posteriorē tūc nocumētū qd̄ fac̄ nucce ē mi- nus. verū necc̄iuꝫ ē nocumētū iterū. ⁊ coartatio neruorum que debilitat pedes debilitat lacer- tos vesice ⁊ ani.

℄ Ponit capl'ꝫ de dislocatiōe spōdiliū: ⁊ .z. facit. q: p̄ ponit capl'ꝫ de dislocatiōe eoꝝ. z° ponit curā. ibi z°. (In illa qui- dē) pma in .z. q: p̄ pmittit quosdaꝫ cañ. de dislocatōe spō- dilis. z° ōndit quot modis dislocat̄ spōdilis. ibi z°. (Et qñ- qꝫ dislocant̄.) pma in .z. q: p̄ ōndit accñā que sequunt̄ ad dislocatiōeꝫ spōdiliū. z° ōndit cañ. vl'eꝫ curatiuū spōdilis. ibi z°. (Quare necc̄ia ē vtꝰ fortis.) dic̄ sic de pma pte. ꝙ qn̄ dislocant̄ spōdiles dislocatiōe ɔpleta iterfic̄ ꝓculdubio. Etiā si ñ ē cōpleta dislocatio spōdilis ⁊ ē multa iterfic̄: qm̄ ꝓculdubio coartat nuccaꝫ coartatione forti. ⁊ sic resistit ⁊ non obedit .s. restauratiōi. ⁊ si ē spōdilis pꝰ colli .s. illa q̄ dis- locat̄ siue sit illa q̄ seqtur pmā spōdilē colli .s. illa q̄ disloca tur ꝑuat̄ aīa anhelitu ⁊ morit̄ stati: qm̄ nerui anhelitꝰ coar tant̄. ⁊ sic nō faciūt opationē suā. ⁊ si dislocat̄ spōdilis dor si ad ptē añriorē nō ē posse vt curet̄ ⁊ velociter iterficit: et si morat̄ .s. sifirmꝰ ꝙ nō moriat̄ ⁊ nō ē talis dislocatio q̄ ꝓhi beat anhelitū retinet stercꝰ ⁊ vrinā ⁊ interficit. Et rō. q: le dit neruos euntes ad illas ptes: ⁊ si dislocatio nō coartat nuccā coartatione vehemēti aut coartat nuccā: ⁊ nō apat nō ē excusatio qn̄ nocumētū igrediat̄ nuccā ⁊ neruos qui sunt in illo loco ⁊ tūc suꝑfluitates .s. stercꝰ ⁊ vrina egrediū- tur inolūtarie: ⁊ ē necc̄iū nocumētū qd̄ debilitat pedes ⁊ la certos vesice ⁊ ani: q: debilitantur ⁊ leditur nucca que est pmū pncipiū neruoꝝ. Deinde cum dicit.

℄ Quare necc̄ia ē vtꝰ fortis ⁊ ipulsio vehemēs ⁊ ꝑcussio magna q̄ fere frāget fimenta eius do nec redeat ad locū suū: ⁊ añq̄ redeat ad locum suū: iā fracta sunt ꝑ illud eius fimenta.

℄ Pōit q̄ndā cañ. curatiuū ⁊ dic̄ sic. ꝙ i dislocatiōe spōdil̄ necc̄ia ē vtus fortis ⁊ ipulsio vehemens ⁊ ꝑcussio magna q̄ fere frāgat fimenta .i. ligamēta eiꝰ ⁊ añq̄ redeat ad locuꝫ suū iā apcata sint eiꝰ ligamēta. Deinde cum dicit.

℄ Et quandoqꝫ dislocantur ad duo latera ⁊ ad superiora. Et in huius quidem capituli diuisio nibus iam locuti fuimus vbi locuti fuimus de gibbositate. ergo compleat̄ illic. Et signū illius ē ꝙ vides illic aut eminētiā in posterioribꝰ aut arcuationē i pectore ac si fractū sit fimentū: ꝫ i eiꝰ fractura nō ē magnū malum. Et in disloca- tione spondilis ē timor mortis.

℄ Ōndit quot modis dislocat̄ spondilis: ⁊ dicit sic. ꝙ qñqꝫ spōdilia dislocant̄ ad duo latera ⁊ nō locuti fuimꝰ de gib- bositate. ꝫ hoc ɔpleat̄ illis .s. in illo caº. Et signū ꝙ spōdiles sint dislocati est quia illic vides aut eminentiam: aut ar- cuationem ac si esset fractum ligamentuꝫ. Et in fractura istaꝝ partium non est magnuꝫ maluꝫ: sed in dislocatione spondilis est timor.

℄ De cura. CAP. XXII

In illa qdē q̄ est ad interiora ex dorso spes ē parua ⁊ pu⁹ pfect⁹ ē i ei⁹ curatione. Illa q̄ ē ad posteriora idiget ꝯpsſiōne cū genib⁹ ⁊ fortitudie sicꝫ ē opatio balneatoꝝ. ⁊ ponat̄ sup eā cū fortitudie aut faciat ipꝫ iacere sup vētrē suū ⁊ stet sup eū cū calcaneis suis aut fricet ipsum cum aliobicb fricatione asini lissazaracti.

¶ ponit curā dislocatiōis spōdiliū: ⁊. z. fac̄. q: p̄ premittit qdaꝫ. z°. ponit modū curatiuū. ibi. z°. (Et si res fuerit vehementior.) dic̄ sic de p̄ᵃ pte. q̄ paruus pfect⁹ ē in illa dislocatiōe spōdiliū q̄ ē ad añriora. i. interiora ex dorso ⁊ ē talis dislocatio valde parua. Illa āt dislocatio q̄ ē ad posteriora indiget ꝯpsſiōe cū genib⁹: sicꝫ ē opatio balneatoris ⁊ ponant̄ fortiter sup eā: aut ifirm⁹ iaceat sup ventrē suū ⁊ restauratio fiet sup eū cū calcaneis aut fricet ifirmus cū aliosbitb Notādū q̄ aliosbitb est quoddaꝫ istr̄m in forma rotunda iuolatū pānis ⁊ stuppa cū quo cōprimit̄. Deide cū3 dicit.

¶ Et si res fuerit vehementior illa ⁊ fuerit recēs. dixit Hyp. q̄ oꝫ vt sumat̄ lignū c⁹ longitudo ⁊ latitudo sit tāte q̄ntitatis q̄ capiat infirmū ⁊ termiēt ita vt sit ſꝫ hāc mēsurā ppe parietē extēsū ad lat⁹ parietis i lōgitudie ⁊ nō sit elōgatio ei⁹ a pariete plꝰ q̄ntitate vni⁹ pedis: ⁊ ponat̄ sup ipꝫ strat⁹ plan⁹ ad corp⁹ ifirmi: deīn balneet̄ ⁊ applanet̄ sup lignū aut sup podiale sup faciē suaꝫ: deīn iuoluant̄ sup pect⁹ ifirmi ligature ample duab⁹ vicib⁹ ⁊ earū extremitates egrediant̄ de subascellis ⁊ ligent̄ iter duas spatulas ⁊ ligent̄ extremitates ligaturarū lataꝝ ad lignū lōgū silē manubrio mortarij ⁊ eleuet̄ h̄ lignū sup lignuꝫ positū aut podiale ⁊ det̄ mistro stāti apud caput ifirmi vt teneat ipꝫ vt fiat extremitas iferior iuoluta ad aliqd ⁊ extēdat̄ supior q̄ ē apd̄ caput i hora q̄ oꝫ ⁊ fiat p illō extēsio. Et ligent̄ iterū pedes ābo sil̄ cū ligatura āpla alia sup gēna ⁊ supra duas spatulas iterū: ligando iterū loca q̄ eleuent̄ ex loco i quo aggregant̄ due coxe cū ligamēto alio. Et aggregent̄ extremitates hoꝝ ligamitoꝝ ⁊ ligent̄ ad lignū aliqd̄ silē manubrio mortarij: sicꝫ ē lignū c⁹ p̄cessit narratio. ⁊ eleuet ip̄m apd̄ extrēitatē ligni p̄mi: deīn p̄cipe ministris vt extēdāt cū h̄ ligno extēsiōe q̄ fit ſm ꝯ̄rū. Et de hoib⁹ sūt q faciūt hāc extēsionē cū instrīs ⁊ sūt sicꝫ sagitte sup lignū erectū apd̄ extremitatē h⁹ ligni magni aut podial̄. s. duas extremitates q̄ sequunt̄ caput ⁊ pedes q̄n reuoluūtur ille sagitte iuoluunt̄ cū eis ligature q̄ extēdūtur. ⁊ oꝫ q̄n fit extēsio vt ipulsio fiat apd̄ gibbositatē cū radice volarū manuuꝫ. Et si fuerit nobis necesse sedere super ipsum faciemus illud ⁊ non timebimus aliquid.

¶ Exeq̄t ponēdo curā q̄n dislocatio ē fortis: ⁊. z. fac̄. q: p̄ ponit modū curatiōis q̄n dislocatio spōdiliū dorsi est fortis. z°. ponit modū curatōis dislocatōis fcē aduolatura. ibi z°. (Et si dislocat̄.) p̄ᵃ in. z. q: p̄ Auic. ponit qd̄ dcm̄ ē. z°. docꝫ admīstrare cibū. ibi z°. (Et admistret̄ cib⁹.) dicit sic de p̄ᵃ pte tota Auic. ponit talē modū curatiōis dicēdo sic q̄ opꝫ vt sumat̄ vnū lignū qd̄ sit q̄ntitatis tāte ſꝫ lōgitudinē ⁊ latitudinē q̄ntus est ifirm⁹: ⁊ ponat̄ ppe parietē aliquē istud lignū ita q̄ istud lignū sit elōgatū a pariete p vnū pedeꝫ ⁊ ponat̄ sup istud lignū lect⁹ plan⁹ q̄ntus ē ifirm⁹: deide balneet̄ ifirm⁹ ⁊ applanet̄ sup lignuꝫ: deide ifirmus oꝫ ligari cū ligamētis amplis sup pect⁹ ei⁹ ⁊ extremitates istarū ligaturaꝝ debēt ligari ad lignū: ⁊ istas extremitates ligaturarū debēt tenere ministri. Et iterū ligēt̄ pedes ifirmi cū ligatura alia. Et extremitates istarū ligaturarū ligent̄ ad aliō lignū ⁊ det̄ mistris iste extrēitates. Et extēdāt mistri ſꝫ ꝯ̄riuꝫ. Et multi hoies sūt q ponūt sup istud lignū q̄ iuoluunt̄ ⁊ reuoluūt̄ pāni sup ea. Et q̄n fit extēsio oꝫ vt locus dislocatus restauret̄ ⁊ cōprimat̄: ita q̄ si sit necesse sedere sup locū dislocatū faciemus. Deinde cum dicit.

¶ Et si non equatur spondilis cum istis rebus ⁊ infirmus fuerit tolerans compressionē: tunc oportet vt concauetur fouea in pariete qui est propinquus cum longitudine similis canali recipiens gibbositatē cum mēsura q̄ sit lōgitudo fouee q̄ntitatis vni⁹ brachij ⁊ nō sit altior spōdili ifirmi nꝫ iferior ea plꝫ: imo oꝫ vt iā primū sit fcā. Verū ad hāc egritudinē ad quaꝫ dixim⁹ in pricipio vt sit lignū positū ppe parietē: deīn sumat̄ tabula eq̄lis mēsure ⁊ ponat̄ vna extremitatū ei⁹ i foueā q̄ ē i pariete ⁊ ponat̄ mediū loci q ꝯsequtur ex ea sup gibbositatē: deīn ipellat̄ extremitas ei⁹ alia ifert⁹ donec videas q̄ spōdilis iā eq̄ta ē eq̄tiōe manifesta. Et Hyp. qdē iā dixit q̄ ꝯcauatio sola absq̄ tabula rectificat hāc reꝫ. ⁊ dixit iterū q̄ ꝯpsſio cū tabula sola fac̄ illō. Et si illō ē verū: tūc nō ē possē vt admistret̄ extēsio quā dixim⁹ i pricipio spēi q̄ noiat̄ sepatio spōdiliū ad añriora absq̄ ꝯpsſiōe. Et oꝫ vt p⁹ eq̄tiōeꝫ admistres tabulā d̄ ligno c⁹ latitudo sit q̄ntitas triū digitoꝝ: ⁊ ei⁹ lōgitudo q̄ntitas q̄ ꝯp̄hendit gibbositatē ⁊ qd̄dā ptis sane: ⁊ iuoluant̄ super eā pāni linei aut stupa icisa vt nō sit dura ⁊ ponatur super gibbositatem ⁊ ligetur cum ligamento quod est necessarium.

¶ Ponit aliū modū curatiōis ⁊ dic̄ sic. q̄ si spōdilis nō eq̄t̄ p istā: tūc oꝫ vt fiat fouea in pariete ita q̄ gibbositas igrediat̄ in illā foueā: ⁊ tūc sup gibbositatē ponat̄ tabula q̄dā q̄ ponat̄ i fouea ⁊ ab alia pte fouee ipellat̄ donec restauretur. Et subdit q̄ Hyp. dixit q̄ sola cauatio curat hāc rē vt ipellendo cū manu aut cū alio instrō. Et dixit iterū Hyp. q̄ ꝯpsſio cū sola tabula eq̄t: ⁊ si h̄ nō dic̄ Hyp. ē verꝫ: tūc nō oꝫ vt admistret̄ extēsio quā dixim⁹. Et q̄n spōdilis ē eq̄ta tē oꝫ vt admistres tabulā d̄ ligno q̄ sit tāta q̄ ꝯp̄hēdat gibbositatē ⁊ aliqd ptis sane. ⁊ iuoluat̄ sup eā pān⁹ aut stuppa ⁊ ponatur stuppa sup gibbositatem ⁊ ligetur stuppa ligamento quod est necessariū. Deinde cū dicit.

¶ Et admistret̄ ifirmo cib⁹ subtilis. Et si remāserit sup illō residuū ex gibbositate tūc oꝫ administrare curationē q̄ fit cū medicis q̄ mollificāt

⁊ leniunt cū administratione tabule quam narrauimus tempore lōgo. Et quidam homines administrant tabulam de plumbo.

¶ Docet administrare cibū ⁊ dicit sic. q cib⁹ q administrat̄ oz vt sit subtilis. Et subdit q si de gibbositate remāserit aliqd residuū: tūc oz administrare curationē cū modis q̄ mollificat̄ ⁊ dimittat̄ dsup tabulā quā narrauim⁹ tpe lōgo: ⁊ qdā hoies sūt q administrāt tabulā de plūbo. Deinde cū dic.

¶ Et si dislocat̄ ad vnū duoꝝ laterū equat̄ cum astella aut astellis duabus ⁊ stringit̄.

¶ Ponit modū curatōis dislocatiōis facte ad duo latera: ⁊ dicit sic. q si fiat dislocatio ad duo latera tunc equatur ⁊ stringatur cū astella. Deinde cum dicit.

¶ In facta xo et hoc in collo ad posteriora ⁊ ē illa que curatur oz vt resupinet̄ ifirmus: deide extendatur caput eius ad superiora cum facilitate ⁊ equet̄ spondilus eius cū compressione ⁊ abstersione. ⁊ qn̄ equatur ponat̄ sup eam emplastruz cōfortatiuū ⁊ vela super ipm cū pānis ⁊ stringe desup astellam cū mensura colli ⁊ lōgitudine eius ⁊ liga eam ad caput ⁊ adiutoriū: ita vt nō cadat ligamētum ad guttur ⁊ resoluatur in numero dieruz ⁊ ponant̄ fila cum qbus stringis fm formā vittarū et marginibus pannorū qm̄ illa que rotundantur ledunt.

¶ Ponit curā dislocatiōis facte ī collo ad posteriora ⁊ dic̄ sic. q in dislocatiōe facta in collo ad posteriora. Et est illa dislocatio q̄ curat̄: oz q ifirm⁹ resupinet̄: deinde caput ei⁹ extēdat ad supiora cū facilitate ⁊ equet̄ spōdilis cū ꝯpressiōe ⁊ abstersiōe ⁊ qn̄ eq̄t̄ ponat̄ desup empl̄z ꝯfortatiuū ⁊ coopi cū pānis ⁊ strige desup astellā cū mēsura colli ⁊ liga eā ad caput ⁊ adiutoriū ⁊ ponant̄ fila que rotūda ⁊ plana procedant super spondiles.

¶ De dislocatione albosos .i. iuncture ossis caude. CAP. XXIII.

Albosos quādo dislocat̄ tunc illud sciatur sensu. Sed magnitudinē dislocationis scies per sensuz iteruz ⁊ q eger nō expandit pedē neqꝫ in loco dislocationis neqꝫ apud genu: imo est plicatio genu ei laboriosior. Regimen xo illius est qm̄ cuz vis equare illud opz vt intromittas mediū digituz in anum vsqꝫquo opponatur loco: deinde preme cū eo ad superiora cum fortitudine. Et obserua cuz manu tua alia locum albosos donec eques ipsum deinde emplastra ipsum ⁊ stringe. ⁊ eger minoret cibū ⁊ minorabit̄ egestio. ⁊ sumat cū hoc quod leniat naturaz.

¶ Posito cafō dislocatiōe spōdiliū ponit ca^m de dislocatione alobosos qn̄ dislocat̄ tūc illō scit̄ sensu ⁊ magnitudo dislocatiōis ei⁹ scit̄ sensu iterū: ⁊ q eger nō pt expādere pedē nꝫ apud genu: imo plicatio genu ē laboriosior: ⁊ ponit regimē ⁊ curā: ⁊ dic̄ sic q regimē illi⁹ ē qm̄ cū tu vis reducere illud os eꝫ vt intromittas digitū medium in anuz vsqꝫquo apponat̄ loco. deiñ pme ad supiora ⁊ cū alia manu obsua donec eques ipz: deiñ ēpla ipz et strige ⁊ eger minoret cibū ⁊ egestio minorabit̄ ⁊ oz sumere cū h qd leniat .i. humectet naz.

¶ De dislocatiōe anche. CAP. XXIIII.

Coxe quandoqꝫ accidit simile ei quod accidit adiutorio de dislocatiōe ad inferiora sicut mollificare. ⁊ nō est possibile si dislocat̄ coxa vt expandat̄ pes nꝫ iuxta dislocationē apud genu: imo ē illō ī genu magis prauū. Et eius qdez dislocatio qnqꝫ fit ad interiora: ⁊ qnꝫ fit ad exteriora. verū plurimū dislocationis eius est ad exteriora. ⁊ minorat̄ eius dislocatio ad iteriora. ⁊ dislocat̄ iterum ad anteriora ⁊ ad posteriora ⁊ p illas easdē causas. Et qn̄ accidit in dispōne partus strictura sup embryonē q dislocatur ille pes: tunc facit euz habere crus minutum deficiēs a declinatiōe corporis: qre debilitat̄ ⁊ nō corrumpit̄.

¶ Ponit capl̄z de dislocatiōe coxe. ⁊ p̄ ponit istō ca^m. 2° ponit signa. 3° curā. ibi 2°. (Accit ex dislocatiōe.) ibi 3°. (Oz vt ad curādū.) dic̄ sic de p^a pte. q coxa qnꝫ mollificat̄ sic adiutoriū: ⁊ si coxa dislocat̄ nō est pos̄e vt pes extendatur aliq̄: imo genu nō pt moueri. ⁊ coxa dislocat̄ ad iteriora ⁊ exteriora: ⁊ dislocatio eius ad iteriora miorat̄. Et dislocatio fit ad añriora ⁊ posteriora: ⁊ p illas caīdē cās p q̄s dislocat̄ ad interiora ⁊ exteriora p easdem dislocat̄ ad anteriora ⁊ posteriora: ⁊ si pp partū ⁊ stricturā pes embryonis dislocatur tunc fac̄ embryonē hr̄e crus minutuz deficiens a dilatiōe corporis qꝛ illud crus debilitatur ⁊ nō corrūpit̄.

¶ De signis. CAP. XXV.

Accidit ex dislocatione anche ad anteriora vt videas pedē dislocatū longiorem altero ⁊ genu eminentius ⁊ non pōt duplicare pedē suū apud inguē inflatū apparuz: qm̄ caput coxe iā intrauit in ipm. Et si dislocat̄ ad exteriora abbreuiatur pes ⁊ apparet in inguine profunditas: ⁊ accidit in eo quod opponit̄ ei a posteriorib⁹ eminētia ⁊ inflatio: ⁊ genu est quasi ipm sit submersuz ad iteriora. Et si dislocat̄ ad anteriora pes est longior ⁊ nō est possibile infirmo vt extēdat crus suū: ⁊ nō fit ei pos̄e vt plicet ipm nisi cū dolore: ⁊ nō p̄parat̄ ei deābulatio penit⁹: ⁊ si vult ambulare ambulat sup calcaneū. ⁊ accidit ei multotiens ex hoc vt apostemet̄ iguē ei⁹ ⁊ retineatur ei⁹ vrina. Et si dislocat̄ ad posteriora abbreuiat̄ pes eius ⁊ fit sup euz expulsio difficilis ⁊ apparet in ipsius inguine mollificatio: ⁊ est caput coxe decliue ad obliquationem.

¶ Ponit signa dislocatiōis anche ⁊ dicit sic. q si ancha dislocat̄ ad añriora vides pedē dislocatū lōgiorē altero ⁊ genu ē eminēs: ⁊ pt duplicare pedē ⁊ iguē appꝫ iflatū apātū qm̄ iā itrauit in illū locū caput anche. Et si ancha dislocatur ad exteriora pes abbreuiat̄ ⁊ i iguie appꝫ pfūditas: ⁊ i pte alia appꝫ eminētia ⁊ iflatio ⁊ genu ē plicatū ⁊ si ancha dislocat̄ ad añriora pes ē lōgior ⁊ est ipos̄e ifirmo vt expādat crus suū: ⁊ nō pt plicare crus nisi cū dolore: ⁊ penit⁹ nō pt ambulare: ⁊ si vult ambulare ambulat sup calcaneuz: ⁊ mltotiēs apat̄ iguis ⁊ retinet̄ ei⁹ vria. Et si ancha dislocat̄ ad posteriora pes est curtus ⁊ nō pōt infirm⁹ expādere pedē ⁊ caput coxe est obliquatum.

¶ De cura. CAP. XXVI.

Portet vt ad curādū sit festīatio. Nā si nō redit velociter fortasse effundent̄ ad eā hūiditates ꝛ putrefient ꝛ ꝑducēt ad corruptionē mēbri toti⁹ ꝛ seqt̄ illȯ de timore id qȯ scis. Regimē ṽo dislocatiōis coxe ad iferiora est vt extēdas pedē: deide fac eū redire cū vehemētia postq̄ȝ moueris cū dextra ꝛ sinistra dōec opponatur ei ad qȯ redit: ꝛ pone pedi q̄si stasaȝ. ꝛ stringe sup crus: deide stringe sup coxā ꝛ sup genu strictura q̄ ꝓuet eā: deinde suspendat̄ ex humero suspēsione ne sit pōle cruri cum hoc vt extendat̄.

¶ Ponit curam mollificationis anche. scdo ponit curam quādo ancha dislocatur ad anteriora. tertio ponit curam quādo dislocatur ad añriora ꝛ posteriora. 4.° pōit curam quādo dislocatur ad exteriora. q̄nto ponit curam quando ancha dislocatur ad posteriora. 2ª ibi (Quādo vero dislocatur) 3ª ibi (Et i illa q̄ est ex illo) q̄rta ibi (Et si sit dislocatio coxe) q̄nta ibi (Et quādo dislocatio est) dicit sic de p̄ma parte ꝙ si ancha dislocatur opȝ ꝙ ad curandum sit festinatio: quoniam si non redit velociter fortasse effundent̄ ad eam humiditates ꝛ putrefient ꝛ ꝑducunt ad corruptionem membri ꝛ sequet̄ apostema ꝛ mors. ꝛ tūc Auic. ponit regimen dislocationis anche ad iferiora vt quādo mollificatur ꝛ est vt extendas pedeȝ: deinde reducas pedem donec redeat ad locum suum. Et postea fac ligaturaȝ ꝯueniētē per quā retineat̄ in loco suo. Deinde cū dic̄.

¶ Quādo ṽo dislocat̄ ad iteriora tūc p̄cipit̄ vt flectat genua: ꝛ teneat eū homo fortis ex latere emunctorij: ꝛ capiat restaurator manu sua caput coxe apud genu ꝛ trahat ipȝ ad añriora: ita vt ipellat extremitatē aliā ꝛ ipellat ipȝ ipulsione tendente ad superiora ꝛ exteriora. ꝛ si adiuuat eum alius ab extremitate alia ex ꝯ̄rio mot⁹ eius: ꝛ iam ligauit eam cū vitta aut cū fune erit bene: deinde ligetur cū ligamēto.

¶ Ponit curam anche quando dislocatur ad anteriora. ꝛ dicit sic. ꝙ quādo ancha dislocatur ad anteriora oportet vt ifirmus plicet genua: ꝛ vnus homo fortis teneat eū ex latere emūctorij ꝛ restaurator capiat caput coxe apud genu ꝛ trahat ipm ita vt equet coxaȝ: deinde liget̄ cum ligamento. Deinde cum dicit.

¶ Uer q̄n dislocat̄ ad exteriora oȝ tūc vt firmet restaurator extremitatē coxe q̄ ē apud genu: ꝛ moueat eā ex ꝯtrario mot⁹ p̄dicti: ꝛ sit ali⁹ tenēs ab extremitate alia mouens eā ex cōtrario mot⁹ p̄mi ꝛ iā ligauit vittā aut funē.

¶ Ponit curam quando ancha dislocatur ad exteriora. ꝛ dicit sic. ꝙ quādo ancha dislocat̄ ad exteriora: tunc oportet vt reducatur ꝯ̄rio modo mō predicto. Deiñ cū dic̄.

¶ Et in illa q̄ est ex illo ad añriora aut posteriora strigat restaurator radiceȝ coxe cū ligatura lata. ꝛ capiat sup hūerū ad parteȝ q̄ oȝ ꝓ̄ȝ ꝺclinatiōeȝ dislocatiōis. ꝛ accipiāt viri duas extremitates ligature āple: deiñ extēdāt eā oēs sil̄ extēsione q̄ suspēdūt ifirmū i aere. Et cū hȝ iteꝝ ē pōle vt redeāt modi p̄dicti ad rectificationeȝ.

¶ Ponit curam cōmuneȝ a dislocationeȝ anche ad anteriora ꝛ posteriora. ꝛ. ꝛ. facit. sicut duos modos restaurationis ponit. scdo ibi (Et est iterum modus alius) Circa totam p̄mam parteȝ ponit duos modos equationis. ꝛ ponit scdm (Et medicant eam quandoq̄ȝ cum tybzen) dicit sic de prima parte. ꝙ oportet vt restaurator liget ancham ligatura lata ꝛ capiat super humerum ad parteȝ que oportet ꝓm ꝙ est dislocata. Et deinde extendatur ꝛ equetur. Deinde cum dicit.

¶ Et medicāt eā q̄n̄qȝ cuȝ thihrē. Et mod⁹ ali⁹ est ꝓ̄ȝ ꝙ retulit de eo q̄dā eoꝝ ꝛ bn̄ egit. Jnq̄t. opȝ vt cauea foueā lōgā in ligno toto silem aq̄ductib⁹: ꝛ nō sit lōgitudo fouee ꝛ p̄fūditas ei⁹ pl̄s q̄ntitate triū digitoꝝ: ꝛ nō sit lōgitudo eoꝝ adiuicē pl̄s q̄tuor digitis. ꝛ ponat̄ extremitas althihrē in p̄te illi⁹ fouee ꝛ sustēt̄ēt cū eo: ꝛ sit ipulsio ei⁹ ad p̄tē ad quā oȝ ipellere. ꝛ oȝ vt sustēnent̄ i medio ligni magni aut podialis lignū aliq̄ȯ erectū c⁹ lōgitudo sit q̄ntitas vni⁹ pedis ꝛ grossitudo eius q̄ntitas manubrij fossorij vt q̄n̄ resupiat̄ sup dorsū reuoluat̄ hoc lignū i eo qȯ ē iter albafegi ꝛ caput coxe: qm̄ ꝓhibȝ seq̄ illȯ qȯ extēdit ipȝ a p̄te pedū: lȝ illud iteꝝ m̄ltotiēs idigeat extēsiōe q̄ fit a supiorib⁹: ꝛ cū hoc cum corp⁹ ipellit̄ ad iferiora ipellit hoc lignū caput anche ad exteriora: ꝛ oȝ vt sit man⁹ ad iferiora ꝓm mōȝ quē dixim⁹ añ hoc p̄cipue ex pede. Qȝ si caput coxe nō igredit̄ per hāc spēȝ curatiōis tūc oȝ vt auferat̄ lignū erectū sustētatū: ꝛ vt figant̄ duo ligna alia sup duo domicilia loci illi⁹ ligni. s. i oī latere eius lignū vt sint sicut postes porte ꝛ nō sit vnūq̄ȯq̄ȝ eoꝝ minus pede: deide eq̄tet sup ea lignuȝ aliud sicut eq̄tat lignū scale vt sit figura sex lignoꝝ silis littere q̄ nominat̄ grece hitaneu: hec eniȝ figura fit cum ponit̄ lignum triū in medio iferius duobus extremis parūper. deide opȝ vt resupinet̄ ifirmus super latus sanū ꝛ extendat coxā sanā in eo qȯ est inter hos duos postes sub ligno qȯ ē simile gradui scale ꝛ ponat̄ coxa ifirma super hunc postē vt sit caput coxe equitans sup ipm postq̄ȝ expansi fuerint sup postes panni plicati plicatione plurima vt nō ledat postis coxaȝ: postea sumat̄ lignum aliud equalis latitudīs cui⁹ longitudo sit tante quātitatis q̄ cōprehendat ex capite coxe vsq̄ȝ ad locū calcanei ꝛ ponat̄ in longitudine sub coxa ab interiori parte vt retineat caput coxe ad calcaneū ꝛ liget̄ cum eo: deide administret̄ in gibbositate. Uer ꝓm ꝙ dixim⁹ in eo quod precessit: oportet tūc vt extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cuȝ eo vt redeat caput coxe ad locum suum cum hac extēsione vehementi.

ℭ Ponit aliū mōꝫ. ⁊ dic̄ sic. ꝙ oꝫ vt sumaᷣ tybzē: tybzen ē qđdā isIrm̄ ꝯcauū qđ poīᷣ i capite ossis dislocati: ⁊ tūc opꝫ vt sumaᷣ vnū lignū ꝯcauū ⁊ i capite isti⁹ ligni pōaᷣ istud tybzē ⁊ ipellaᷣ cap. coxe cū isto ligno ſm ꝙ oꝫ. Et si ꝑ hāc spēm curatiōis nō egrediaᷣ: tūc oꝫ vt accipiaᷣ illud lignuꝫ ꝯcauū ⁊ ponaᷣ sup istud duo ligna ad mōꝫ scale: tūc itromittaᷣ coxa ifirma i vno ⁊ postea coxa sana i alio: ita ꝙ super istos postea expādanᷣ pāni plicati vt nō ledāt. ⁊ sic sumaᷣ vnū aliud lignū qđ capiat totū pedē. ⁊ sic extendat ⁊ reduceᷣ ſm meliorē modū possibilitatis.

ℭ Et ē iteꝝ mod⁹ ali⁹ cū quo igrediᷣ caput coxe absq₃ extēsiōe ifirmi sup lignū. ⁊ ē mod⁹ quem laudat Hyp. ⁊ ille existimat ꝙ oꝫ vt ligenᷣ manus ifirmi sil' cū ligamēto lato leni ⁊ ligenᷣ pedes ei⁹ ābo cū ligamēto lato forti leni sup duos calcaneos ⁊ sup duo genua. ⁊ sit lōgitudo cuiusq₃ coxa ꝯpari suo quātitas q̄tuoꝝ digitoꝝ. ⁊ sit crus ifirmū extēsuꝫ plꝰ altero q̄ntitate duoꝝ digitoꝝ ⁊ suspēdaᷣ ifirm⁹ sup caput: ⁊ sit elōgatio ei⁹ a terra q̄ntitas duoꝝ cubitoꝝ: deide currat adolescēs hn̄s experiētiā puber cū brachijs suis ⁊ extrahat coxā ifirmā i grossiore loco ei⁹ vbi ē caput coxe iteꝝ ⁊ suspēdaᷣ cū ifirmo subito. nā iūctura cū feīn fuerit illud cuꝫ ea igrediet ad locū cū quoliꝫ studio. ⁊ iste qdē mod⁹ ē facilioꝛ alijs: qm̄ nō idiget opatiōe plima. Uerum plures medicantiū nō bene operanᷣ in eo: qm̄ ipsi spernūt euꝫ ꝓpter suā facilitatē.

ℭ Posito vno mō equādi anchā ponit aliū mōꝫ. ⁊ dic̄ sic. ꝙ ē ali⁹ mod⁹ equādi anchā quē laudat ypo. ⁊ extiat ꝙ oꝫ vt ligēᷣ man⁹ ifirmi ligamīe lato. Et ligenᷣ pedes ifirmi ambo cū ligamēto lato. Et ligenᷣ sup duos calcaneos. Et sup duo genua ita ꝙ ifirm⁹ sit elōgat⁹ a terra ꝑ duos cubitos: deiñ adolescēs hn̄s experiētiā currat cū brachijs ⁊ extrhat coxā ifirmā i grossiori loco ei⁹: ⁊ suspēdaᷣ cū ifirmo subito. nā cū h factū fuerit iūctura igrediet ad locū suū ⁊ iste mod⁹ ē facilioꝛ alijs: qm̄ iste mod⁹ n̄ idiget opōne plimaꝫ; plꝰs medicantiuꝫ nō hn̄ opanᷣ i isto mō: qm̄ nimis est facilis. Deinde cum dicit.

ℭ Et si fit dislocatio coxe ad exterioꝛa: tūc oꝫ vt extēdaᷣ ifirm⁹ ħꝫ ꝙ dixim⁹ cū hac ligatura q̄ est sup albabafegi iguinis ⁊ furculā ħꝫ ꝙ dixim⁹: deide ē neccīuꝫ medicāti vt euellat cū thibzē deforis ad iterioꝛa postq̄ꝫ posuerit extremitatem thibzē i aliq̄ pte fouee quā dixim⁹ vt strigat super eā. ⁊ sint aliq̄ mistroꝝ ex pte coxe sane ipellētes iteꝝ ⁊ oppōaᷣ ipulsio vt nō ipellat plim.

ℭ Ponit curā qñ coxa dislocaᷣ ad exterioꝛa. ⁊ dic̄ sic. ꝙ si coxa dislocaᷣ ad exterioꝛa: tūc oꝫ vt ifirm⁹ extēdaᷣ ⁊ ponaᷣ tibzē. s. illō isIrꝫ i capite coxe ita ꝙ illō instrꝫ sic positū in fouea de ligno sup⁹ dcā ⁊ strigat postea coxā sup eam ipellendo ſm melioꝛeꝫ modū. Deide cū dicit.

ℭ Et cū dislocatio ē ad añrioꝛa tūc oꝫ vt extēdatur ifirm⁹: deiñ pōat vir fortis radicē vole manus sue dextre sup inguē ifirmi ⁊ coarcet ipm̄ cū manu altera. ⁊ ipse cū hoc ponat coartatōeꝫ extēsaꝫ ad inferioꝛa ad parteꝫ genu.

ℭ Ponit curā qñ dislocatio ē ad añrioꝛa. ⁊ dic̄ sic. ꝙ cū dislocatio ē ad añrioꝛa: tūc oꝫ vt extedaᷣ ifirm⁹: deiñ cōprimaᷣ cū māu sup cap. coxe ifirmi ⁊ equeᷣ. Deiñ cū dic̄.

ℭ Et qñ dislocatio ē ad posterioꝛa tūc nō opꝫ vt extēdaᷣ ifirm⁹ ad iferioꝛa eleuat⁹ sup terrā: im mo oꝫ vt sit posit⁹ sup aliqđ duꝝ; sic opꝫ vt sit iteꝝ qñ sepaᷣ ancha ei⁹ ad exterioꝛa sic̄ dixi i gibbositate. oꝫ g̊ vt extendaᷣ ifirm⁹ sup lignū: aut podiale sup faciē suā ⁊ sint ligamēta stricta nō sup coxā: imo sup crus sic̄ dixim⁹ nuper. ⁊ opꝫ iteꝝ admistrare cōpressionē cū tabula ⁊ super albabafegi ⁊ locū ad quē egrediᷣ iūctura.

ℭ Ponit curaꝫ qñ dislocatio ē ad posterioꝛa. ⁊ dic̄ sic. ꝙ si dislocatio coxe ē ad posterioꝛa: tē nō oꝫ vt extēdaᷣ ifirm⁹ ad iferioꝛa: imo oꝫ vt sit ifirm⁹ posit⁹ sup aliqđ durum. ⁊ sint ligamenta stricta sup crus ⁊ admistreᷣ cōpressio cum tabula in illo loco vbi iūctura igrediᷣ. Deide cū dic̄.

ℭ Dic̄ ē ſmo nr̄ i spēb⁹ dislocatōis q̄ accīt anche ex cā māifesta añte illud. Uerū q̃ qñꝫ dislocaᷣ coxa ꝑꝑ multitudinē hūiditatis accītis ei sicut dislocaᷣ spatula: opꝫ tūc vt admistreᷣ cauteriū sic̄ dixim⁹ i loco in quo dixim⁹ hoc cauteriū.

ℭ Cōcludit. ⁊ dic̄ ꝙ h ē g̊ ſmo nr̄ i spēb⁹ dislocatōis anche accītis ex cā māifesta. Et subdit ꝙ qñꝫ dislocaᷣ coxa ꝑꝑ m̄ltitudinē hūiditatis sic̄ spatula: q̄r oꝫ vt cauterizeᷣ ſm ꝙ diximus. ℭ De dislocatōe genu. CA. XXVII.

Genu ē velocis dislocatōis. fortasse. n. dislocaᷣ absq₃ cā p̄ter deambulationē velocē aut lubricat paꝝ sicut carnatis mistoriēs dislocaᷣ absq₃ cā p̄ter saltuꝫ. Et genu qdē dislocaᷣ ad oēm ptē nisi ad anterioꝛeꝫ ꝓpter rotulā ⁊ adiutoꝛiuꝫ eius.

ℭ Ponit cap. de dislocatōe poplitis. i. genu. ⁊ ꝑ faē h. 2ᵒ ponit curā. 2ᵒ ibi (Sedeat ifirm⁹) dic̄ sic de pᵒ pte. ꝙ genu ē velocis dislocatiōis. Et fortasse genu dislocaᷣ absq₃ cā p̄ter ābulatōeꝫ: vt q̃ ambulatio velox pt ē cā dislocatōis: ⁊ genu qñꝫ lubricat ꝑꝑ hūiditatē extiteꝫ in ipo: ⁊ genu dislocaᷣ ad oēm ptē nisi ad anterioꝛē ꝑꝑ rotulā ⁊ adiutoꝛiū. q̃ ista ꝓhibēt dislocatōꝫ ei⁹. ℭ De cura. CA. XXVIII.

Sedeat ifirm⁹ sup sedeꝫ ꝓpiquā terre: ⁊ eleuenᷣ pedes ei⁹ parūper: deiñ extēdat vir fortis manū suā desup ⁊ desubtus extensiōe forti ⁊ reducat restauratoꝛ iūncturā ad dispositionē suā ſm iudiciū dislocationis vniuersalis ⁊ liget eam.

ℭ De dislocatōe arefatu ⁊ ē rotula genu. CA. XXIX.

Quando accīt ei dislocatio opꝫ vt pes plane ponaᷣ i terra ⁊ reducaᷣ rotula: deide ipleaᷣ curuatura geniculi pānis ꝓhibēnb⁹ a duplicatiōe ⁊ ponanᷣ desuper astelle resistētes ei i pte ad quā declinat. Cū g̊ restrigiᷣ ⁊ adheret nō dupliceᷣ genu cuꝫ festinatiōe sed paulatiꝫ donec alleuieᷣ.

ℭ Ponit curā. ⁊ dicit sic. ꝙ ifirm⁹ oꝫ sedere sup sedem ꝓpinquā terre. ⁊ pedes ei⁹ eleuenᷣ parūper: deiñ vir fortis extēdat manū suā extēsiōe forti ⁊ restauratoꝛ reducat iūcturā ad dispōnē suā ſm iudicium dislocatiōis ⁊ liget. Et

subdit ꝙ qñ genu dislocatꝰ oꝫ vt pes plane ponatꝰ i terra ⁊ reducatꝰ rotula: deinde curuatura geniculi repleatꝰ pãnis q̃ ꝓhibeãt dislocationẽ: ⁊ desup ponanꝰ astelle resistẽtes ei in pte ad quã declinat. cũ q̃ stringitꝰ ⁊ adheret nõ duplicetꝰ genu cũ festinatiõe ſꝫ paulatiꝫ donec alleuietꝰ.

¶ De dislocatõe iũcture tali apõ calcaneũ. CA. XXX.

Dislocatꝰ calcaneꝰ. Indiget ergo si dislocatur extensiõe forti ⁊ curatiõe vehementi ipulsiõe cũ fortitudie vt redeat. Deide oꝫ vt dimittat deambulationẽ circiter. xl. dies vt nõ dislocetꝰ scdo. In separatiõe xᵒ pauca suffic̃ q̃lꝫ extẽsio: deiñ reducatꝰ.

¶ Ponit caplꝫ de dislocatiõe calcanei. ⁊. z. fac̃. qz p̃ ponit curã qñ calcaneꝰ nõ est dislocatꝰ pfecte. zᵒ ponit curã qñ calcaneꝰ pfecte dislocatꝰ. zᵃ ibi (Et qñ pfecte dislocatur) Dic̃ sic de p̃ᵃ pte. ꝙ qñ calcaneꝰ dislocatꝰ idiget extẽsione forti ⁊ curatiõe vehemẽti. et iplsiõe cũ fortitudie vt redeat ad locũ suũ. Deide oꝫ vt nõ ambulet p q̃dragita dies vt nõ dislocetꝰ zᵒ. si sepatꝰ nõ pfecte sufficit q̃lꝫ extẽsio: deide reducatur. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ cõplete dislocatꝰ opꝫ vt reducatꝰ ꝺm ꝙ dicunt antiq̃. Inquit. Opꝫ vt extendatꝰ ifirmꝰ sup dorsuꝫ suũ sup terrã ⁊ ab eo q̃ð est iter coxas eiꝰ apud alabausegi. sit paxillus longus intrans in ꝓfunditatẽ terre nõ pmittens corpꝰ eiꝰ moueri cũ ꝓcedit pes eiꝰ ad iferiora: imo oꝫ vt figatꝰ iste paxillus antequ͂ resupietꝰ ifirmꝰ. Qz si pñs tibi fuerit lignũ magnũ in cuiꝰ medio diximus eẽ aliud lignum situꝫ tũc oportebit vt fiat extensio sup hoc lignũ: ⁊ opꝫ vt sit minister tenẽs coxaꝫ ⁊ extendẽs eã: ⁊ minister aliꝰ extendens pedẽ: aut manibus suis: aut ligamẽto ꝺꝫ cõtrariũ extensiõis ministri primi ⁊ equet medicꝰ manu separationẽ ⁊ teneat minister alius pedeꝫ aliuꝫ ad inferiora.

¶ Ponit curã dislocatõis calcanei qñ pfecte dislocatꝰ. ⁊. z. fac̃. qz p̃ fac̃ h̃. zᵒ ponit q̃sdã cañ. zᵃ ibi (Et oꝫ post eq̃tõeꝫ) Dic̃ sic de p̃ᵃ pte. ꝙ qñ calcaneꝰ dislocatꝰ cõplete: tũc oꝫ vt reducatꝰ ꝺm ꝙ dñt antiq̃: oꝫ vt ifirmꝰ extẽdatꝰ sup dorsuꝫ suũ ⁊ ponatꝰ iuxᵃ coxas eiꝰ ⁊ ptes gẽitales paxillus lõgꝰ intrans in ꝓfunditatẽ terre: vt nõ pmittatꝰ corpꝰ moueri. et tũc oꝫ vt sit mĩster extẽdens pedẽ manibꝰ suis: ⁊ medicus equet manibꝰ suis sepationẽ. Deide cũ dicit.

¶ Et oꝫ post equationẽ vt ligetꝰ ligamẽtis fortibus ⁊ vadat cũ pte ligamenti ad pectinẽ pedis ⁊ cum pte eiꝰ ad calcaneũ ⁊ ligetꝰ illic: ⁊ oꝫ vt caueatꝰ ex neruis q̃ sunt supra taluꝫ posteriꝰ vt nõ fit sup eos ligatura vehemẽs: ⁊ vt ꝓhibeat infirmꝰ a deambulatiõe. xl. diebꝰ ⁊ isti si conãtur ambulare ante nõ sananꝰ ꝺm cõplemẽtuꝫ ⁊ dissoluitꝰ in eis mẽbꝝ ⁊ corrũpitꝰ curatio.

¶ Ponit q̃sdã cañ. ⁊. z. facit. ꝺm ꝙ duos cañ. ponit. zᵃ ibi. (Qz si sepatꝰ) Dic̃ sic. de p̃. ꝙ postq̃ calcaneꝰ ẽ eq̃tꝰ oꝫ vt ligetꝰ cũ ligamentis fortibꝰ. Et caueas ne liges sup neruos tali. Et ꝓhibeas ifirmũ a dambulatiõe q̃dragita diebꝰ. ⁊ si conatꝰ ãbulare isti nõ sananꝰ ꝺꝫ cõplemẽtũ. Deiñ cũ dic̃.

¶ Qz si separatꝰ os tali ex saltu: naꝫ illud accidit multotiẽs: aut accidat huic mẽbro apã calidũ: oꝫ tũc vt ꝑparetꝰ hoc membrũ cũ resupinatiõe ifirmi sup facieꝫ suã ⁊ extensiõe mẽbri ⁊ equatiõe eiꝰ ⁊ cũ embrocis q̃ sedãt apata cal'a ⁊ administratiõe ligamẽtoꝝ fortiũ ⁊ vt q̃escat ifirmus ⁊ nõ moueatur donec rectificetꝰ mẽbrum integre. ⁊ ligatura quideꝫ tali opꝫ vt fit ad digitos ⁊ dimittatꝰ talus apertus.

¶ Ponit zᵐ cañ. ⁊ dic̃ sic. ꝙ qñ os tali sepatꝰ pp saltũ: ⁊ multotiẽs accidit huic mẽbro apa calm. oꝫ q̃ vt equetꝰ istõ mẽbrũ ⁊ embrocetꝰ cũ embrocis q̃ sedãt apata cal'a ⁊ administrentꝰ ligamẽta fortia ⁊ nõ moueatꝰ ifirmꝰ dõec mẽbꝝ itegre rcificetꝰ. Et oꝫ vt ligatura tali ꝓcedat vsq̃ ad digitos.

¶ De dislocatiõe ossis pedis. CAP. XXXI.

Eius regimẽ ẽ ꝓrimũ regimini dislocatiõis ossis calcanei ⁊ fortasse suffic̃ vt eques ita vt calces cũ pede tuo sup ipꝫ pãno exñte iter ea donec equetꝰ: deide emplã ⁊ strige ꝺm modũ quẽ scis.

¶ Ponit curã dislocatiõis ossis pedis. ⁊ dic̃ sic. ꝙ regimen dislocatiõis ossis pedis ẽ ꝓrimũ dislocatõi ossis calcanei. Et fortasse suffic̃ vt equetꝰ istõ os cũ pede exñte sup ipꝫ pãno dõec equetꝰ: deiñ ẽpletꝰ ⁊ strigatꝰ ꝺm modũ quẽ scis.

¶ Tractatus scõs de radicibꝰ vlibus in fractura.

¶ De sermõe vli in fractura. CAP. I.

Fractura est solo ꝯtinuitatis ꝓpria ossibꝰ. Et accic̃ qñꝫ sparsa: ⁊ qñꝫ nõ ẽ sparsa: ⁊ qñꝫ accidit eq̃lis: ⁊ qñq̃ accit scissa. ⁊ eq̃lis qñꝫ accit in latitudie: ⁊ qñꝫ accit i lõgitudine. ⁊ cadẽs in latitudie qñꝫ accit divisa: ⁊ qñq̃ accidit nõ divisa. ⁊ cadẽs i lõgitudie ẽ divisio et alcasim q̃ nõ accidit separata. Et q̃dã noiauerunt spẽs fracture noibꝰ suis dñtes fracturã magnã icedentẽ in latitudie et ꝓfunditate rhaphanalẽ et hastalẽ et arũdinalẽ. Et dicẽtes icedẽteꝫ i lõgitudie fracturã linealem: et dicẽtes icedẽtem in latitudine cũ lõgitudine lunalem et nerualẽ. Et illam q̃ est paruaruꝫ partiuꝫ vnam sauchiẽ et alieruſiẽ cum albuheriẽ.

¶ Posito tractatu de dislocatiõe. ponit tractatũ de fractura. ⁊. z. fac̃. qz p̃ ponit sermonem vleꝫ de fractura. zᵒ ponit ꝺmonẽ pticularẽ in ea. zᵃ ibi (Mltotiẽs accidit vt scidatꝰ craneũ) p̃ᵃ in zᵃ. qz p̃ ponit ꝺmonẽ vleꝫ de fractura. zᵒ ponit ꝺmonẽ vleꝫ i curatiõe fracture. zᵃ ibi (Restauratiõis vasis) p̃ᵃ ps hꝫ ptes tot quot ponit cañ. ibi põit zᵐ (Et qñ fractura ꝯpletꝰ) ibi 3ᵐ (Et vt dclinet fractura) ibi 4ᵐ (Et qñ cadit fractura) ibi 5ᵐ (Et q̃ð dꝛ de lesione medulle) ibi 6ᵐ (Et locꝰ q̃dẽ fracture) ibi 7ᵐ (Et fractura fedior) ibi 8ᵐ (Et mẽbra q̃dẽ diuersificatꝰ) ibi 9ᵐ (Et cãe pp q̃s) Dic̃ sic de p̃ᵃ pte ꝙ fractura ẽ solo ꝯtinuitatis ꝓpa ossibꝰ. Et fractura accit qñꝫ sparsa. i. ꝓpoliata. ⁊ qñq̃ nõ ꝓpsa. i. ñ ꝓpoliata. Et qñꝫ accit eq̃lis. Et qñꝫ accit scissa. Et fractura eq̃l qñꝫ accit ꝺꝫ latitudinẽ: et qñꝫ ꝺꝫ lõgitudinẽ. Et fractura cadẽs i latitudie qñꝫ accit diuersa. qñq̃ accit nõ diuersa. Et fractura q̃ cadit i lõgitudie ñ cadit separata. Et subdit ꝙ q̃dã medici noiauertꝰ spẽs fracture noibꝰ suis q̃ noia põit Aui. i lrã ⁊ sũt nota ad lrãꝫ. Deide cũ dic̃.

¶ Et qñ fractura completꝰ nõ est posse vt remaneãt duo ossa ꝺm ꝙ necesse est iter ea de oppo

fictione ſm ꝑparationē cōtinuitatis nullis: imo ſeparant̃ neccio ab oppōne. ⁊ ſilr̃ ſepatio faciēs accidere puncturā neccario in eo qđ cōnnectur de velaminib⁹ ⁊ carne: quare accidit dolor ſequens ea. ⁊ qñ eſt equatio rotunda ſine fruſtis conuertit̃ mēbrū cum facilitate.

¶ Ponit ſcḋz cañ. ⁊ dicit ſic. ꝙ qñ eſt fractura totalis ⁊ cōpleta nō ē poſſe ꝙ remaneāt duo oſſa ſʒ ꝙ ē neceſſe ſʒ oppoſitionē eādē imo opʒ ꝙ neccio ſeparent̃ ab oppōne. Et ſubdit ꝙ qñ os eſt ſepatū. i. fractū neccio iducit̃ in mēbro punctura in velamib⁹ ⁊ carne. q̄re accidit tūc dolor ſeqñs illaʒ fracturā. Et qñ fractura mēbri eſt eq̄lis rotūda ſine fruſtis mēbꝝ ꝯuertit̃. i. reducit̃ cū eq̄litate. Deīn cū dic̃.

¶ Et vt declinet fractura ad exteriora ſm ꝙ dixit Hyp. melius eſt ꝙ̄ vt declinet ad iteriora: quoniam illud qđ occurrit ei de neruis illic eſt plus quare ledit.

¶ Ponit tertiū cañ. ⁊ dicit ſic. ꝙ ſm ꝙ dixit hyp. meli⁹ eſt vt fractura declinet ad exteriora ꝙ̄ vt declinet ad iteriora mēbri. Et rō. q: verſus partes interiores membri ſunt multi nerui. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ cadit fractura apud iuncturā ⁊ reſtaurat̃ remanet mot⁹ difficilis ꝑpter duritiem: ⁊ araibadu qđ accidit indiget ſpatio donec dclaret̃. ⁊ illud qdē prauī⁹ accidit in iūcturis oſſiūʒ puoꝝ. ⁊ de illo iterū eſt vbi eſt iūctura in creatiōe ſtrictior ſicut eſt iūctura cauille: ⁊ fractura prauioris icarnatiōis ⁊ vniōis eſt illa q̄ ē ſm rotūditateʒ: deīde illa q̄ declinat: nō. n. adheret niſi ſup ipm ꝓlongēt̃ ligatura hñs fabricatōeʒ mirabileʒ tpe lōgiſſimo ⁊ ſumat ex cibis ⁊ medicinis: ⁊ ex eo qđ mittit ſanguinē ad illā pteʒ ſm ꝙ dicem⁹: ⁊ deterior fractura oſſiūʒ ad iteriora nō ad exteriora ſcḋm ꝙ dī.

¶ Ponit q̄rtuʒ cañ. ⁊ dicit ſic. ꝙ qñ frangit̃ mēbꝛuʒ apud iuncturā ⁊ talis fractura reſtaurat̃ mot⁹ mēbri remanet difficilis ꝑp duritiē q̄ euenit in iūcturis. ⁊ ꝑp porū ſarcoydē. Et qūo accidit porus ſarcoydes inferi⁹ declarabit̃. Et talis difficultas mot⁹ accidit prauior qñ ē fractura in iuncturis oſſiūʒ puoꝝ: ⁊ de prauiori ē vbi iūctura in creatiōe eſt ſtrictior ſic̄ eſt iunctura cauille. Et ſubdit ꝙ fractura prauioris incarnatiōis ⁊ vniōis ē illa q̄ ē ſm rotūditatē: deīde illa q̄ declinat ad rotūditatē: qm̄ non adheret talis fractura niſi prolōget̃ ſup ea ligatura tpe lōgo. Et niſi ſumat cibos ⁊ medicias neccias q̄ trāſmittūt ſanguinē ad illaʒ ptē ſm ꝙ dixim⁹. Et illa fractura oſſiūʒ eſt deterior q̄ eſt ad ptes iteriores ⁊ nō ad exteriores. Deīde cū dic̃.

¶ Et qđ dī de icīſione medulle ⁊ iterficit ē itentio cui nō eſt vtilitas: medulla. n. hʒ lenitatē viſcoſitateʒ ⁊ nō icidit̃: ⁊ qñqʒ accīt cum fractura accītia ſicut vulnera ⁊ fluxus ſanguis ⁊ apa ⁊ attritio ei⁹ qđ circūdat eā ex carne q̄ ſi nō preparet̃ cū ꝓhibitiōe putrefactiōis: aut ſcalpellet̃ accidit ex eo corroſio. Et locus qdem fracture magnoꝝ ſcit̃ per dolorē ⁊ per caſuʒ. Fracture vero pueroꝝ puoꝝ appet ꝑ dolorē ⁊ apa. nā in ipſis accīt plura iudicia reſtauratōis. ⁊ qñ iſta oſſa redeūt ad ſitus ſuos poſſe eſt in īfantib⁹ ⁊ q ſunt eis ꝓximi vt reſtaurent̃ villus virtutis prīc in eis. In etate ſo adoleſcētie ⁊ q̄ eſt poſt ipaʒ non reſtaurat̃: imo currit ſup eam īcarnatio ex materia cartilaginoſa cōiungens iter duo oſſa de genere ei⁹ qđ facit currere erarius de duobus plumbis ſup cōtinuationē eris ⁊ alioꝝ: ⁊ oſſa magis iobedientia ad reſtaurationē faciēdā ē adiutoriū: deīde brachiū. Ampli⁹ furcula qñ frāgit̃ ad iteriora praua fit eis cura.

¶ Ponit quintum cañ. ⁊ dicit ſic. ꝙ illud qđ dicit̃ de inciſione medulle ꝙ interficit eſt intentio cui nō eſt vtilitas: quoniaʒ medulla ꝓpter ſuaʒ lenitatem ⁊ viſcoſitateʒ nō inciditur. Et quādoqʒ cum fractura accidunt accidentia: ſicut vulnera ⁊ fluxus ſan. ⁊ apoſtema ⁊ additio carnis. ⁊ ſi nō preparatur ad ꝓhibendum putrefactionem accidit corroſio membri. Et ſubdit ꝙ locus fracture magnorum cognoſcitur per dolorem ⁊ per caſuʒ. cetere fracture ⁊ fractura puoꝝ appet per dolorem ⁊ apoſtema. i. tumorem. Et in pueris accidunt plura iudicia reſtauratiōis: quoniā in infantibus reſtaurant̃ per viaʒ pme intentionis. ſed in adoleſcentibus nō reſtaurant̃ oſſa per viā prime intētionis. q: concurrit ad reſtaurationem oſſium eoꝛuʒ cartilago cōiungens inter duo oſſa. ⁊ hoc facit nā ſicut facit ferrarius qñ cōiungit es cū ere. Et ſubdit ꝙ oſſa magis inobedientia ad faciēdū reſtaurationē eſt adiutorium: deīde brachiuʒ. Sed quādo furcula frāgitur ad iteriora praua fit cura eius. Deinde cum dicit.

¶ Et fractura fedior in duob⁹ focilib⁹ ē fractura focilis īferioris eoꝝ ſicut dictum eſt in diſlocatione. Res aūt coxe ⁊ cruris eſt facilior: qm̄ reſtauratio non ꝓhibet ea a dilatione.

¶ Ponit ſeptimū cañ. ⁊ dicit ſic. ꝙ fedior fractura in duobus focilibus eſt fractura focilis īferioris: ſic̄ dcm̄ ē in diſlocatione. ſed fractura cruris eſt facilior. Deīde cū dic̃.

¶ Et mēbra qdeʒ diuerſificant̃ in ſpatio reſtauratiōis. verbi gratia. qm̄ naſus reſtaurat̃ ſcḋm ꝙ dī in. x. ⁊ coſta in. xx. ⁊ vlna in eo qđ approximat a. xxx. vſqʒ ad. xl. ⁊ coxa i. l. ⁊ forſaſſe extendit̃ lōge donec reſtaurat̃ coxa vſqʒ ad menſes tres aut quatuor: ⁊ qđ eſt ſupra hoc. Et vt declinet mēbꝛuʒ in firmatiōe reſtauratiōis ad ventreʒ ei⁹ melius eſt ꝙ̄ vt declinet ad dorſuʒ ipſius: qm̄ fit declinatio ei⁹ in latere vrine.

¶ Ponit octauum cano. in quo oſtendit ſcḋm quot dies membra reſtaurantur. ⁊ quod dicit eſt notum ad litterā. Deinde cum dicit.

¶ Et cauſe ꝓpter quas nō reſtaurat̃ os ſūt multitudo embrocatiōis aq̄ ⁊ multitudo ſolutiōis ligamentoꝝ ⁊ ligatiōis eoꝝ: aut feſtinatio in motu: aut paucitas ſanguis abſolute: aut paucitas ſanguis viſcoſi in corpore: ⁊ ꝓpter illud minorat̃ reſtauratio fracture colericoꝝ ⁊ conualeſcentiū. Et de illis q̄ ſignificāt reſtaurationeʒ ē apparitio ſanguis q videt̃ q̄ſi ipe ſit ſuperfluitas quā expellit natura ex multitudine ſua cuʒ ſtudio ad fracturam.

¶ Ponit nonū canō. et dicit sic. q̄ cause ꝓp quas os qñ frangit nō restaurat̄ sunt. qñ mēbꝝ multū embrocaret̄ aqua. Et qñ ligamēta multū solueret̄. Et qñ mēbꝝ festinaret̄ ad mouēdū. Et qñ in corpore eēt pauc⁹ sanguis viscosus. Et ꝓp hoc minorat̄ restauratio in corporib⁹ colericorū et ꝯualescentiū. Et rō. q: ista corpora hñt paꝝ de sanguie viscoso. Et subdit q̄ de illis q̄ significāt restaurationē est qñ in mēbro appet sanguis q̄ sanguis videt̄ q̄si sit supfluitas quā supfluitatē nā expellit cū studio ad fracturā.

¶ De radicib⁹ restaurationis ligature. CAP. II.

Restauratio basis est extēsio mēbri cuꝫ quātitate que opꝫ. Nam additio in ea spasmat et lesionē facit: et ꝓueniunt ex ea febres: et qñqꝫ accidit ex ea mollificatio. et illud qdeꝫ in corporib⁹ hūidis est minoris nocumēti ꝓpter iobedientiaꝫ eoꝝ ad extensioneꝫ et diminutio ei⁹ ꝓhibet bonitatē cōsolidationis et ordis: et q̄ in dislocatiōe et fractura est equale. Qd ergo extēdit̄ fm modū q̄ oꝫ est vbi fit occupatio cū ꝑparatiōe duoꝝ ossiuꝫ fm rectitudinem et positionē pulullorꝫ et ligamētorum fm q̄ opꝫ et cooperire ea astellis et cooperire astellas ligamentis.

¶ Postq̄ Auic. superi⁹ posuit capl'm vle de fractura. ponit caplm de radicib⁹ restauratiōis: et diuidit̄ in ptes tot quot ponit capla in hoc. s. in restaurādo ptes patebūt. p⁹ caplm hꝫ ptes tot quot ponit canō. de radicib⁹ restauratiōis. et ponit multos canō. in isto caplo q̄ patebunt inferius. Dicit sic i pmo canō. q̄ basis restauratiōis ponit̄ et extēdet̄ mēbrū cū q̄titate q̄ oꝫ. nā si supflue extendit̄ mēbrū spasmat. et facit lesionē: et proueniūt ex ea febres. Et qñqꝫ accidit ꝓp extensionē supfluaꝫ mollificatio in mēbro: et talis extēsio supflua in corporib⁹ hūidis ē minoris nocumēti. ꝓpea. q: sunt obediētia ad extēdendū et diminutio extēsionis mēbri ꝓhibet bonitatē cōsolidationis et ordis: et ꝓhibet illud qd̄ est eq̄le in dislocatione et fractura. Et subdit q̄ si eger extēdit̄ fm modū ꝯueniētē aut qñ fit occupatio duorum ossiuꝫ fm q̄ oꝫ et coopire astellas ligamētis et appōere pullullos fm q̄ opꝫ. Deinde cum dicit.

¶ Et oꝫ vt q̄escat mēbrū q̄tū est posse nisi qñqꝫ fm quātitateꝫ quā tolerat cū nō fuerit nocumētum et apa vt nō moriat̄ natura mēbri. Et opꝫ vt caueat̄ dolorati vehemēs apud extensionē et stricturā in fractura et dislocatione simul. et silr illud qd̄ accidit ex strictura vehemēti et tardatione solutionis: quoniam illud perducit ad hoc vt moriat̄ illud mēbrū et putrefiat et fit necessariuꝫ abscindere ipsum.

¶ Ponit scdm canō. et dicit sic. q̄ membrū restauratū oꝫ vt quiscat fm q̄titateꝫ quā tolerat. et hoc cū nō fuerit nocumentū et apa vt nā mēbri nō moriatur. et qñ extendis opꝫ vt nō ꝓhibeat̄ ne inducat̄ dolor. et oꝫ q̄ timeat̄ illud qd̄ accidit ex strictura vehementi et tardatione solutiōis: qm̄ istud ꝑducit ad hoc vt moriat̄ illud mēbrū et putrefiat. et sic necꝫ erit abscindere ipm̄. Deinde cū dicit.

¶ Et intentio in p̄limo restauratiōis est vt eueniat alrosbotb in eis q̄ nō sunt ossa capitis. neꝫ sup ea nō orit̄ alrosbotb: q̄re opꝫ vt ꝑparet̄ ita vt nō eueniat siccū neqꝫ paucū et itez grossum p̄tm ꝑtrāsiens mēsurā. Et de sicco ē q̄ magnitudo eius diuersificat̄ fm mēbrū et q̄titatē fracture in magnitudīe sua: aut multitudine ipsi⁹ aut in ꝯrijs ambaꝝ. et tu qdē scies in diminutiōe qd̄ opꝫ fieri in illo q̄si apud rememorationē ciboꝝ et apud rememorationē fracture. Et opꝫ vt cum accidit alrosbotb vt ꝓhibeat̄ a motib⁹ cōpmētib⁹ et coitu et ira et iracūdia qm̄ adducunt sanguinē et fugit locū calm̄ et sanguis q̄rit frigidū et adiuuat̄ cū emplastris fortibus stipticis in q̄b⁹ ē calitas q̄dā et glutinatio et ponant̄ in eis q̄ sunt sicut nux cupssi et dragagātū et medicine que sunt ad rupturam.

¶ Ponit tertiū canō. et dicit sic. q̄ itentio in p̄limo restaurationis est vt eueniat porus sarcoydes in illis ossib⁹: q̄ nō sūt sic ossa capitis: qm̄ in ossib⁹ capitis non orit̄ alrosbotb. Et sic oꝫ q̄ ista mēbra talr ꝑparent̄ vt nō eueniat i eis alrosbotb siccū neqꝫ paucū et nō eueniat grossuꝫ p̄tm trāsiens mēsuraꝫ et magnitudo pori sarcoydis diuersificat̄ fm q̄ ē mēbrū et fm q̄ est fractura magna vel pua. q: sic ē fractura magna vel pua: sic orit̄ magn⁹ vel pu⁹ por⁹ sarcoydes. Et tu scies qūo alrosbotb diminuit̄ qñ erim⁹ rememorati de cibis et strictura. Et subdit q̄ cū accidit alrosbotb oꝫ vt mēbrū ꝓhibeat̄ a motib⁹ cōpmētib⁹ a coitu et ira et iracūdia: qm̄ adducunt sanguinē et sanguis fugit locū calm̄ et q̄rit frm̄. Et subdit q̄ ꝯnatio alrosbotb adiuuat̄ cū ēplis fortib⁹ stipticis in q̄b⁹ ē calitas q̄dam et glutinatio: et ponit medicīas q̄ ponunt̄ i istis emplis et sūt note. Deinde cū dic.

¶ Et quādo accidit fracture vt nō restauret̄ restauratiōe de qua curet̄ tūc fiat in ea qddaꝫ sile fricationi in vlcerib⁹ q̄ nō sanant̄: et est vt fricetur vtrisqꝫ manib⁹: donec auferat̄ viscositas vilis debilis q̄ est q̄si ipsa nō sit aliqd: q̄re accidit vt eleuet̄ in locū et ipellat̄ ad ipm̄ sanguis bonus nouus et coaguletur sup ipm̄ rosbotb forte: et multotiens qdeꝫ egrediunt̄: et alterat̄ color ossis: res siles corticib⁹ et squamis ꝓpter fricationē. et sup huiusmodi nō ponant̄ astelle: imo si fuerit necꝫ sufficiat ligatura bona.

¶ Ponit quartū canō. et dic̄ sic. q̄ qñ accidit fracture vt nō restauret̄ restauratiōe de qua possit curari: tunc fricet̄ sic fricant̄ vlcera q̄ nō sanant̄: et fricet̄ vtrisqꝫ manib⁹ donec auferat̄ illa viscositas q̄ est ac si ipsa nō sit aliquid quādo accidit ꝓpter fricationē vt veniat ad mēbrū sanguis bonus et giet̄ alrosbotb forte. Et subdit q̄ mltotiēs egrediūtur res similes corticib⁹ et squamis per fricatōes et i hꝯ dispositione non ponant̄ astelle: immo sufficiat ligatura bona. Deinde cum dicit.

¶ Et quādo aggregant̄ fractura et vulnera tūc nō est posse vt differat̄ restauratio vsqꝫquo sanent̄ vulnera. os. n. indurat̄ et nō recipit restaurationē nisi cuꝫ ꝑuitate et extēsione vehemēti et dispōnibus maximis. Et cū hoc qñ accidūt cū vulnere dolores et apata in q̄bus est timor tūc vt torqueat̄ membꝝ meli⁹ est q̄ vt accidat timor magn⁹: quare oꝫ vt in huiusmodi fractura nō perueniat̄ ad vltimū in re restauratiōis.

Quā in oībus [illegible] nō [illegible] poro
sarcoydes [illegible] in [illegible]

Et qñ est cũ fractura attritio est cũ illo timor in corrosione mẽbri: q̄re o; vt scapelleť locus ad hoc vt egrediať sanguis: qm̃ in ipso ẽ timor ꝛ est vt moriať mẽbrũ. ꝛ si fluat sanguis tunc o; vt retineať. Et multotiẽs q̄dẽ fit necessariũ ꝓpter timorẽ apostematis ꝛ nocumẽtu; vulneris vt facias aliud q̄ꝫ sit necessariu; de curatione membri: quare flebotomas ꝛ soluis ventrem ꝛ subtilias cibum.

¶ Ponit q̄ntũ cañ. ꝛ dicit sic. ꝙ qñ fractura ꝛ vulnera aggregaň: tũc non est possibile vt differaň restauratio vsq̄quo sanaň vlcera. Et rõ est. q: si differť restauratio: tũc os nõ recipit restauratiõnẽ ꝓp duritie; nisi cũ difficultate ꝛ prauitate ꝛ extensione vehemẽti. Et iõ subdit ꝙ qñ accidũt in vulnere dolores ꝛ apãra in q̄bus est timor vt mẽbrum torqueaŕ melius est q̄ꝫ vt accidat timor magnus. q̄re op; vt in hõ fractura nõ ꝑueniaŕ ad vltimũ i restaurando. et subdit ꝙ qñ cum fractura est attritio ꝛ timor ne corrodat mẽbrũ. q̄re op; vt locus scapelleť tali vt egrediaŕ sãguis qm̃ est timor ne moriaŕ mẽbrũ. ꝛ si sanguis fluat superflu⁹. tũc op; vt retineaŕ. Et subdit ꝙ multotiẽs fit necessariu; vt soluaŕ venter ꝛ fiat flẽomia ꝓp timore; ne mẽbro eueniat apostema. Deinde cum dicit.

¶ Et q̄ñq; accidit ex strictura pruritꝰ ꝛ ẽ necessarium vt soluaŕ: aut embrocet mẽbꝝ cũ aqua calida donec resoluanť humiditates mordicantes. et Hyp. q̄dẽ p̄cipit ei q restauraŕ vt sugat aliquid de helleboro in illa hora ꝛ fuit ei⁹ intẽtio vt trahanť mãe ad interiora. ꝛ Ga. ꝓhibet hoc: imo p̄cipit vt bibaŕ agaricu;. Et si fuerit necessariũ tũc deť aliq̄d de sirupo acetoso i quo sit virt⁹ acuta. ꝛ dr̃ ꝙ illud fuit in tp̃e Hyp.

¶ Ponit sextũ cañ. ꝛ dicit sic. ꝙ q̄ñq; ꝓp strictura; accidit pruritus: q̄re est necessariũ vt mẽbrũ dissoluaŕ ꝛ embrocetur cũ aq̄ calida donec resoluanť hũiditates mordicantes. Et subdit ꝙ hyp. p̄cipit ei q restauraŕ vt sugat aliq̄d de elleboro: ꝛ intentio ei⁹ fuit vt trahanť mãe ad iteriora. Et Ga. ꝓhibet hoc: imo p̄cepit vt bibaŕ agaricum. Et dicit Auic. ꝙ si fuerit necessariũ dare hoc tũc detur de sirupo acetoso aliq̄d in quo sit virt⁹ acuta. ꝛ dicit ꝙ illud de elleboro fuit tp̃e Hyp. Deinde cum dicit.

¶ Et superfluitas que est iter duo tẽpora est mirabilis. ꝛ cũ volueris facere restauratiõe;: deinde dolet ꝛ inq̄etat: tunc recti⁹ est vt dimittas illud ꝛ extrahe illõ q̄õ redire fecisti: fortasse. n. remouebis per illud ifirmũ a dolorib⁹.

¶ Ponit septimu; cañ. ꝛ dicit sic. ꝙ superfluitas q̄ est inter tp̃s p̄ncipij ꝛ tp̃s restauratiõis est mirabilis. Et subdit ꝙ cũ tu volueris facere restauratiõnẽ ꝛ membrũ postq̄ꝫ restaurasti dolet ꝛ inq̄etat: tũc rectius ẽ vt dimittas restaurare. ꝛ extrahe illud q̄õ fecisti redire: qm̃ fortasse per hoc remouebis ab infirmo dolore;.

¶ In fractura aũt in lõgitudine suffiť vt mẽbrũ adhereat cũ strictura vehemẽti ꝛ vehemẽtiore q̄ꝫ in alijs: i cui⁹ ꝯp̄ssiõe vltimatio fiat ad iteriora. In fractura autẽ q̄ est in osse o; vt duo ossa stent ꝑm rectitudinem in fine q possibilis ẽ obseruando illud ex ꝑte situs partiũ sanaꝝ. ꝛ considera an sit oppositio ossis hui⁹ ad suu; cõpar ossis alterius: deinde restaura: ꝛ obserua. nam iter illud sunt res de illis sicut frusta ꝛ additiones: ꝛ de illis sunt vacuitates: veru; frusta qñ non decenter componunť soluunt inter os ꝛ inter restaurationem.

¶ Positis aliq̄bus canonib⁹ de vase restauratiõis. ponit alios cañ. ꝛ iterũ diuidiť in ꝑtes tot quot ponit cañ. q oẽs apparebũt inferi⁹. dicit sic de p̄ cañ. ꝙ in fractura q̄ est in osse ꝑm lõgitudinẽ sufficit vt mẽbru; adhereat strictura vehemẽti. ꝛ sit strictura vehemẽtior q̄ꝫ in alijs stricturis ꝛ ꝯprimaŕ mẽbꝝ versus ꝑtes interiores mẽbri. Et subdit ꝙ fractura q̄ est in osse op; ꝙ duo ossa stent ꝑm rectitudinẽ q̄ ẽ possĩ: ꝛ debes obseruare h̃ faciẽdo ꝯpõnẽ ad ꝑtẽ sanaꝝ: ꝛ ꝯsidera an oppositio isti⁹ ossis sit ad suũ cõpar ossis alteri⁹: deide restaura ꝛ obserua. Et subdit ꝙ qñ frusta ossis nõ decenť ꝯponunť soluũt iter fracturã ꝛ restauratõ; q: nõ ꝑmittũt facere restaurationẽ. Deide cũ dicit.

¶ Et qñ frangiť iterũ ꝛ remanent iter duas scissuras ossis non ꝑmittunt vt adhereat vna carũ alteri ꝛ separanť: q̄re fit vlcus in quo semp aggregaŕ viri⁹: q̄re accidit inde ꝙ ipsũmet putrefit ꝛ putrefit mẽbrũ. Amplius vnitio nõ fit fortis: fortis. n. nõ fit nisi qñ decẽter continuantur frusta ꝛ additiões in oppositiõe sua q̄ ei opponitur. est ergo necessaria extensio postq̄ꝫ fuerit verificata oppositio iter duo ossa ꝛ iter additiões ꝛ meatus q deglutiunt eas ꝛ verificata fuerit restauratio. Cũ ergo extẽderis ꝛ opposueris: rectũ est cũ inuenis oppositiõe; verificata; vt mollifices extensiõnẽ paulatim ꝛ obserues oppositionem vt decliner cu; attractione ꝛ obserues cum manu tua dispositionẽ ei⁹ q̄õ decenter componitur.

¶ Ponit 2ᵐ cañ. ꝛ dicit sic. ꝙ qñ os frãgiť ꝛ iter duas scissuras ossis remanẽt ista ossa nõ permittũt vt vna scissura ossis adhereat alteri scissure: q̄re accidit ide putrefactio i mẽbro. Et subdit ꝙ restauratio mẽbri i p̄ restauratõis nõ fit fortis: nõ. n. fit fortis nisi qñ decenť ꝯtinuanť frusta et additiões ossis in oppõne sua. Et sic postq̄ꝫ iter duo ossa ẽ fcã oppositio ita ꝙ meat⁹ deglutiãt se: tũc ẽ necĩa extẽsio q̄usq; vificeť restauratio. Et subdit ꝙ cũ imediate extenderis ꝛ opposueris vnã ꝑtẽ ossis alteri pti ꝛ vificata ẽ oppositio ꝑtiũ ossis: rectũ ẽ vt extẽsio mollificeť paulatī et obserues cũ manu tua illõ q̄õ decẽter ꝯpõiť. Deiñ cũ diť.

¶ Et si inueneris eminentiã aut aliud rectifica illud cum manu: deide necessariũ est ligamentum cõseruans mẽbrũ ꝑm q̄ete; sua; nõ duru: qm̃ dolere facit valde: neq; lene quoniã diminuit cõseruationẽ. ꝛ de reb⁹ q̄ carũ est media est melior. ꝛ op; vt sit ligamentũ positu; ad illud ad q̄õ est iclinatio vehementius.

¶ Ponit tertiũ cañ. ꝛ diť sic. ꝙ si tu inueneris eminẽtiã aut aliud tu debes rectificare illud cũ mãu tua: deide administra ligamentũ necĩu; ita ꝙ ligamẽtũ nõ sit multũ strictũ n; mltũ molle. qm̃ melior medicia fracture ẽ ligatio ꝛ ligamẽtũ o; ꝙ sit positũ vehemẽtius ad illud q̄õ magis declinat. Deinde cum dicit.

¶ Et si fractura est cōpleta tunc oz vt equetur equatiōe stringente eā ex omni parte. Et si fractura fuerit in parte plꝰ oportebit vt sit strictura illic plus: ꝛ si cū fractura fuerit aliqd ex frustis ꝛ ossibus paruis tūc si fuerit ledens dolorem facies tunc valde ad illud cū rectificatiōe. Et si nō fuerit ledens tūc non cures de eo neqꝫ apponas manū. Et si verbi gratia. audita fuerit eius crepitatio tunc sperat̄ qꝫ currit sup eaꝫ rosboth. Cum ergo securus fuerit de illo tunc nō opꝫ vt tardetur res eius.

¶ Ponit quartū canō. et dicit sic. qꝫ si fractura est cōpleta: tunc oz vt fractura equet̄ equatiōe stringēte eā ex oī pte Et si fractura fuerit plus in pte oz qꝫ strictura sit plꝰ illic vbi est fractura. Et subdit qꝫ si cū fractura fuerit aliquid de frustis ossium si illud frustū ledit oz rectificare. Si aūt nō ledit dimittat̄ ꝛ nō curet̄ de eo. Et si vides os crepitare: tunc speratur qꝫ alrosboth venit super ossa fracta ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quādo accidit ex frustis disruptio carnis nō est tūc rectum occupari in dilatatiōe disruptionis operatiōe stolidorū sed est necesse vt extendātur duo ossa ad duo latera ꝯm vltimū finē rectitudinis ne sit tortuositas in eis quoniā in tortuositate tūc est corruptio ossis. Cū ergo extenderis ipsum tunc redi ad frustum ꝛ reduc ipsum ꝛ stringe illud.

¶ Ponit quintū canō. ꝛ dicit sic. qꝫ qm̄ ꝓpter frusta ossium accidit disruptio carnis nō est rectū occupari tūc in dislocatione disruptiōis carnis operatiōe stolidorū. sꝫ est necē vt restaurent̄ ossa ꝯm vltimū finē rectitudinis ne sit tortuositas in ossibꝰ: qm̄ i tortuositate tūc ē corruptio ossis. Cū ergo extenderis mēbrū: tūc si eēt aliqd frustū reduc ꝛ stringe cū ligatura. Deinde cū dicit.

¶ Si aūt nō redit tūc nō dilates disruptionem: imo pn̄s sis vt videas mēsuram qua idiges ꝛ pfora in ea ꝯm quātitatē qua igrediat̄ in eā frustum ꝛ cōpone super ipm̄ frustum cutis lenis super qd possit esse foramē spissum ꝛ penetret frustum in ipm̄: ꝛ preme sup cutem ꝛ manū cōpressiōe grauante eas ambas: ꝛ ꝓcedet os in foramine ꝓcessione ad radicē suam: deide serra cū serra opatōis: ꝛ est serra minuta subtilis acuta sicut serra facientiū pectines. ꝛ fortasse pforat̄ radix cuius pforatio est necessaria cum tripano faciēdo foramia cōtinua accipiēdo locum cuius querit̄ fractura: ꝛ illud nō est auferens timorē vbi est post os corpus nobile: licꝫ fortasse sit saluius qꝫ instrumēta monētia motu suo aut sua collectione aut incisione sua. Et qn̄qꝫ ingeniat̄ vt ponatur tripanū sup latitudinem substātie nō pmittentē tripanū penetrare nisi ꝯm quātitatē adiuuantē: q̄re est mioris nocumēti qꝫ istrumēta mouētia. ꝛ pp hoc oz vt sint apud restauratores ipsorū tripanorū species plures preparate.

¶ Ponit sextum canō. ꝛ dicit sic. qꝫ si frustū non redit tunc debes pforare ꝯm quātitatē qua frustū ossis exeat extra: istud frustū serret cum serra facientiū pectines. Et subdit qꝫ fortasse istud frustum ossis auferi cū trepanis: lꝫ talis pforatio nō sit auferens timorē ꝛ ꝓprie vbi post os qd aufertur est aliqd corpꝰ nobile: sicut eēnt nerui artarie ꝛ vene. ꝛ ista ablatio cū trepano ē saluior qꝫ cū reliquis istris que auferūt aut collectione: sicut tenalie: aut incisione sic rasoriū. Et nō pmittat̄ qꝫ trepanum penetret vltra necessitatem. Et sic cōcludit qꝫ ꝓpter hoc restaurator debꝫ hr̄e multas spēs trepanorū. Deinde cū dicit.

¶ Et fortasse non apparet frustū sed est necessarium ad intus illud qd exiccat ꝛ retinet ipm̄. deinde fieri illud quod oportꝫ. Et si fuerit frustum aut petia ossium separatum pungens locum ꝛ dolorē faciens tūc necesse est scindere ꝛ vti regimine ad extrahendū illud qd egreditur. Et multotiēs oportet serrare illud. ꝛ quādo fuerit illud quod fractum est ꝛ cōminutū magnum ꝛ fuerit eius cōfractio ꝛ cōminutio plurima tūc necesse erit vt extrahatur totū. Si autem fractura non fuerit cum cōminutione ꝛ fuerit dislocatio eius scissura capiens locū plurimū: tūc incide infirmiorē locū ꝛ dimitte reliquū: qm̄ non est nocumentum in eo: immo nocumentū in abscidendo totū est magnū.

¶ Ponit septimum canō. ꝛ dicit sic. qꝫ fortasse non apparet frustū ossis: ꝛ tūc est necessariū ponere exiccantia: deide fiet illud qd oportet. Et subdit qꝫ si fuerit frustum ossis pungens aut petia separata ab osse: tunc necessarium est scindere locum ꝛ extrahere illud os. ꝛ quādoqꝫ est necessarium vt serret̄ illud os. Et subdit qꝫ si illud os quod est fractum fuerit cōminutum: tunc opꝫ vt extrahatur totū os. Et subdit qꝫ si fractura nō fuerit cum cōminutiōe ossis: ꝛ dislocatio ꝛ scissura fuerit plurima: tunc incide locū infirmiorem: ꝛ alium locum dimitte: quoniā non est nocumentum in dimittendo: imo nocumentū in abscindēdo totum illud est magnum.

¶ De admonitione restaurationis. CAP. III.

Necesse est restaurator vt cōsideret inclinationē ossis: ꝛ qm̄ ipse inuenit apud partē ad quā inclinat̄ gibbositatē ꝛ apud partē a qua inclinat̄ cōcauitatē. Et plurimū quidē itelligit illud cum tactu. ꝛ illud iterū qm̄ dolor sit vehemēs in pte ad quā est inclinatio. ꝛ crepatio iterū significat illud ꝛ super illud fabricet rem suam.

¶ Posito caplo de vasi restaurationis. ponit capitulū de āmonitione restauratoris. ꝛ diuidit̄ istud capitulū in tot partes quot ponit canō. de restauratione. partes patebunt legendo ꝛ exponendo litterā. dicit sic de pmo canone: qꝫ restaurator debet cōsiderare inclinationem ossis: quoniā restauratio inuenit apud partē ad quā inclinatur gibbositatem. Et apud partem a qua inclinatur inuenit cōcauitatem: et restaurator intelligit hoc cum tactu: ꝛ cognoscitur. etiam quia dolor est vehemens in illa parte in qua est declinatio ossis. et etiam crepitatio significat os fractum. Deinde cum dicit.

¶ Et est necessariũ restauratori vt extendat manum suã sup locuȝ fracture in dispõne itineris eius ad supiora ⁊ iferiora cũ facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit separationẽ aut eminentiam aut frustuȝ cognoscat ipm vt nõ liget vice altera nisi ẜm ꝙ oȝ: qm̃ accidet cõfusio aut dolor: ⁊ nõ oȝ vt cõfidas in equatiõe sensata p manum ante cõplemẽtuȝ sanitatis. nã multotiens occultat apa cõtusionẽ ⁊ torsionem: cum ergo restaurator puenerit ad fracturã ⁊ inuenit illud si nõ exquisite operať in eo deturpatur mẽbrũ: ⁊ si exquisite operať perducit ad spasmũ ⁊ febrem paruaȝ: ergo melius est vt dimittat illud ⁊ non tangat ipsum.

¶ Ponit 2m cañ. et dicit sic. ꝙ restaurator õbȝ extendere manũ suã super locũ fracture tangẽdo ad supiora ⁊ iferiora cũ facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit separationeȝ aut eminẽtiam aut frustum cognoscat illud: ⁊ nõ liget restaurator nõ ẜm ꝙ opȝ imo liget ẜm ꝙ oȝ. qꝛ si ligaret nõ ẜm ꝙ oȝ faceret accidere doloreȝ aut ꝯfusionẽ. Et subdit ꝙ nõ oȝ restauratoreȝ cõsiderare in equatiõe quã videt ⁊ sensata p manũ. Naȝ multociẽs apa occultat contusionẽ ⁊ torsionẽ. Et subdit ꝙ cũ restaurator puenit ad fracturã ⁊ inuenit. s. apa torsionẽ si non exquisite operať in mẽbro deturpať mẽbrũ. et si exquisite operať pducit ad spasmũ ⁊ febrem prauam. Ergo melius est vt dimittať illud ⁊ nõ tangat ipsum. Deinde cum dicit.

¶ Cum ergo icipit puenire ad restaurationem ptis ossium ⁊ nõ penetrat opȝ vt nõ vim faciat ⁊ faciat ipam ingredi cuȝ difficultate ẜm oẽm dispositiõeȝ qm̃ ingrediť super ifirmuȝ qd̃ est maius ꝙ̃ remaneat os nõ equatuȝ. Et si dolet reditio ⁊ rectificatio valde ⁊ est posse medico vt reducat illud ad dispõnẽ fracture tũc est delitie ifirmo ⁊ cõcupiscẽtia magna.

¶ Ponit tertiũ cañ. et dicit sic. ꝙ cũ restaurator peruenit ad restaurandũ partes ossiuȝ ⁊ nõ penetrat. s. vna ps ossis in aliã nõ oȝ vt faciat fracturã ingredi cũ difficultate ẜm oẽm dispõnem qm̃ super infirmũ fiet maius maluȝ ꝙ̃ vt os remaneat nõ equatuȝ. Et subdit ꝙ si reditio ⁊ rectificatio dolet valde. ⁊ est posse ꝙ medic⁹ reducat membruȝ ad dispõnem fracture tũc infirmo est delitie ⁊ cõcupiscẽtia magna. Deinde cum dicit.

¶ Et opȝ vt restaurator festinet ad restaurãdũ illud qd̃ fractum est ⁊ restauret in die suo: qm̃ quãto plus elõgatur tãto est eius itroitus difficilior ⁊ nocumẽta in ipso sũt plurima ⁊ pprie in ossibus q̃ circũdãt lacerti ⁊ nerui plres sic costa. ⁊ opȝ vt adiuuet ad festinationẽ restaurationis cũ causis in ꝯtrario cãruȝ oppositarꝫ pdictarũ ⁊ prima est cõglutinatio sanguinis viscosi.

¶ Ponit quartum cañ. et dicit sic. ꝙ oportet vt restaurator festinet ad restaurandum mẽbrum qd̃ est fractum ⁊ restauret eo die quo frangitur qm̃ quãto plus elongatur restauratio tanto plus itroitus ossis ⁊ eius reditio fit difficilior ⁊ nocumẽta in ipso sunt plura ⁊ pprie in ossibus q̃ circundant lacerti ⁊ nerui plures sicut costa. Et subdit ꝙ ad festinationem restaurationis opȝ vt adiuuet cũ causis ꝯtrarijs. s. ad faciendũ bonuȝ regimẽ ⁊ ad gñandũ poꝛꝰ sarcoydes: sicut sunt cibaria viscosa.

¶ De pparatione restaurandi. CAP. IIII.

Oportet vt oĩ mẽbro qd̃ tu restauras sit pparatio cõueniẽs, pbibẽs dolorẽ. ⁊ melior pparatio cũ hoc est illa q̃ est ei per nãm. verbi gr̃a. vt sit i manu ad furculaȝ ⁊ sit in pede ad illud qd̃ ipellit obseruando cõsuetudinẽ ifirmi in hoc. ⁊ sicut mẽbꝝ qd̃ opȝ suspẽdi opȝ vt suspendať ẜm equalitatem. sir membruȝ cuiꝰ dispositio significat ne suspendatur opȝ vt sit eius accubitatio ⁊ ipsiꝰ locus super rem planam vt nõ suspendať pars eius ⁊ restringať pars eius.

¶ Ponit caplm in quo oñdit qũo membrũ oȝ pparari qñ restaurať. ⁊. 2. facit: sicut duos cañ. ponit. 2m ibi (Et suspẽsio qdem) Dicit sic de pma pte canonis ꝙ opȝ vt mẽbruȝ qd̃ restaurať sit taliter pparatũ vt nõ doleat: ⁊ talis pparatio est vt situeť membruȝ ẜm nãm suã ⁊ ẜm cõsuetudinẽ ifirmi ⁊ sic mẽbrũ qd̃ oȝ suspendi suspendať sicut est brachium. Et mẽbruȝ qd̃ nõ debet suspendi nõ opȝ ꝙ suspendatur ⁊ accubitatio istius mẽbri ⁊ locus eius oȝ ꝙ sit sup reȝ planam. Deinde cum dicit.

¶ Et suspensio qdem est mala oĩ restaurato sic ipulsio ad supiora est illi ꝯueniẽs dum pbibẽs nõ pbibet. ⁊ cũ pparatio mẽbri fit ita vt sit alterius ꝙ̃ opȝ aut magis infirmum inclinat mẽbrum et contorquet ipsum ẜm inclinationem suspensiõis et preparationis.

¶ Ponit aliuȝ cañ. et dicit sic ꝙ sic pparatio membri ad supiora est ꝯueniẽs ita suspẽsio mẽbri ad iferiora est mala preterq̃ in mẽbris debẽtibus suspẽdi. qꝛ talia mẽbra opȝ vt suspẽdanť: sicut brachia ⁊ virga. Et iõ dicit Aui. Dum pbibens non pbibet. Et subdit ꝙ si ppatur membrum aliter ꝙ̃ oportet: tunc membrum torqueť ẜm ꝙ inclinať ⁊ suspenditur ⁊ preparatur.

¶ De qualitate ligamentoꝝ ⁊ astellaꝝ. CAP. V.

Oportet vt sint pãni ligamẽtoꝝ mũdi: nam sordidus est durus et facit dolorem. et sit subtilis vt penetret res si liniť sup ipȝ et sit leuis vt nõ grauet sup membrũ ifirmuȝ. Et opȝ vt ligamẽta capiant de loco sano aliqd cui sit quantitas: illud. n. est magis tenens restauratos ꝙ̃ vt separeť ⁊ magis infirmũ: ꝙ̃uis sit necessariũ vt nõ sit superfluitas in illo: qm̃ faciet vt mẽbrũ hẽat meatus strictos nõ suscipiẽtes nutrimẽtum.

¶ Posito caplo de preparatiõe restaurandi mẽbra ponit caplm de qualitate ligamẽtoꝝ. ⁊ diuidiť in ptes tot quot ponit cañ. de mõ ligandi canões. oẽs patebũt exponendo eos. dicit sic de pmo. ꝙ oẽs pãni ligamẽtoꝝ oȝ vt sint mũdi: qm̃ sordidus pãnus est durus. ⁊ facit dolorẽ: ⁊ oȝ ꝙ talis pãnus sit subtilis. ⁊ B vt si liniť aliqd super istũ pãnũ vt penetret: ⁊ opȝ ꝙ talis pãnus sit leuis vt nõ grauet sup mẽbrum infirmũ: ⁊ ligamẽta opȝ ꝙ capiant de loco sano aliquid cui sit q̃ntitas. qꝛ illud est magis tenens restauratos: sed non oportȝ vt i hoc sit superfluitas: qm̃ faceret vt membrum habeat meatus strictos: quare non penetrat.

nutrimentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterū illud quod admonuimus de strictura est magis exprimens humiditatē effusam ad mēbꝝ infirmū. ad illud qd̄ est lōginquius eo expellēdo ⁊ magis ꝓhibēs illd̄ qd̄ attrahit ad ipꝫ ⁊ ligamētū latū ad illud est melius: qm̄ magis facit adherere ⁊ plus dilatās: verꝫ scdꝫ ꝙ possibile est in omni mēbro. naꝫ illud qd̄ posse est ex hoc in pectore nō est sicut illd̄ qd̄ posse est i manu: ⁊ qd̄ non est ex mēbris latiꝫ: nā illud non ē posse i eo: imo qn̄ lata est vitta nō fit bona ei⁹ ordiario sup mēbꝝ sile illi: imo fit feda: q̄propter opꝫ vt sit ɔtētus de huiusmōi in illa cui⁹ amplitudo est triū digitoꝝ vsqꝫ ad quatuor: ⁊ illa sūt sicut focile ⁊ furcula: ⁊ sicut illis silia: nam non est in eis posse illud: imo si nō ligant̄ cum subtili nō est posse: in furcula. n. nō cōuenit lata. Et in huiusmodi qdē est necessariū multiplicare inuolutiones vt stent loco dilatationis. ⁊ vitta que inuoluit̄ sufficit vt sit latitudo eius triuꝫ digitoꝝ aut q̄tuor ⁊ lōgitudo ipsius triū cubitoꝝ.

¶ Ponit tertiū cañ. ⁊ dic̄ sic: ꝙ oꝫ ɔsiderare illd̄ qd̄ admonuimus de strictura que est magis exp̄mēs humiditatem effusam ad ipm̄ mēbꝝ īfirmū: ⁊ est magis ꝓhibēs illud qd̄ attrahit̄ ad ipm̄: ⁊ sic ligamētū latū ad stringēdū est meli⁹: qm̄ facit magis adherere mēbra fracta. ⁊ est magis dilatatum. Sed oꝫ ꝙ ligamētū fiat latū et strictū fm̄ ꝙ est posse in mēbro: q2 in pectore non est posse ꝙ fiat illud ligamētuꝫ latū sicut est posse i manu ⁊ aliis extremis ptib⁹ corpis: qm̄ si sup pect⁹ admīstrat̄ vitta lata ligatura non fit bona: imo fit feda. Et sic oꝫ ꝙ i pectore sit vitta lata triū digitoꝝ: aut q̄tuor ⁊ talis ligatura oꝫ fieri in osse pectoris: et in furcula ei⁹: q2 i furcula pectoris nō ɔuenit ligatura lata: ⁊ sic est necessariū mltiplicare inuolutōes ligature ⁊ stent loco dilatatiōis: ⁊ sic vitta que inuoluit̄: oꝫ ꝙ sit trium digitoꝝ aut q̄tuor. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et puluilloꝝ fortitudo qñqꝫ fit vehemens in adiutorio ligamētoꝝ ad faciēdū adherentiam. Uerū pulуilloꝝ sūt due spēs. Una earū ē i qua est intentio eq̄re concauitatē mēbri: ⁊ adhibeat̄ studium vt non cadat inter ea ambo foramen ⁊ vt non supponant̄ suppositione diuersa ⁊ vt buccellent̄ cum eis vlcera. Et altera est in qua ē intentio vt coopiat cum ea ligamētū ⁊ equet equatione scd̄a vt reuoluat̄ ligamentū ⁊ adhereat scdꝫ equalitatē: quare nō erit loc⁹ strictior loco ⁊ mollior loco: quare faciunt ea adherere astelle adherētia bona. primū ergo eoꝝ sunt ligamēta ⁊ vitte: ⁊ scdꝫ sunt astelle: ⁊ ligamētū iferius ꝓhibet mās ⁊ scdꝫ torsionē.

¶ Ponit 3m cañ. ⁊ dic̄ sic: ꝙ fortitudo puluilloꝝ: qñqꝫ fit vehemēs in adiutorio ligamētoꝝ ad faciēdū adherētiā. Sꝫ puluilloꝝ sunt due spēs. vna spēs puluilloꝝ ē que hꝫ eq̄re ɔtinuitatē mēbri: ita vt nō cadat īter mēbra foramē: ⁊ etiā vt cuꝫ istis puluillis buccellent̄ vlcera si sunt. ⁊ altera spēs puluilloꝝ est in qua est itētio vt coopiat̄ ligamētū eq̄tiōe 2a. vt reuoluat̄ ligamētū: ⁊ adhereat fm̄ eq̄litatē: ⁊ sic vn⁹ locus nō erit strictior alio loco nec melior alio. et isti puluilli faciūt adherere astellas bona adherētia. pm̄ q̄ qd̄ admīstrat̄ sunt ligamēta ⁊ vitte. Et 2m qd̄ admīstrat̄ sunt astelle. tūc ligamētū iferius ꝓhibet mās venire ad mēbꝝ: ⁊ 2m qd̄ admīstrat̄ ꝓhibet torsionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opꝫ vt sint margines puluilloꝝ: vbi posse est: ⁊ illa quātitas exigit vt sit numerus puluilloꝝ. Et fortasse ē necessariū administrare puluillos paruos quos cooperit puluillus vnus equans super eos in longitudine ligamēti cadētis super locum.

¶ Ponit 4m cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ margines puluilloꝝ oꝫ ꝙ administrent̄ vbi est posse: ⁊ illa q̄titas exigit: vt sit numerus puluilloꝝ: vt q2 sicut fractura est magna vl' quanta administrent̄ puluilli. Et subdit ꝙ fortasse est necc̄iuꝫ administrare puluillos puos quos opit puluillus vnus lōgus equās i lōgitudinē ligamēti cadētis sup locū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ligamētū qd̄ noiat̄ hñs duas facies: vl' facies hoīs: ⁊ hñs duo capita est illud qd̄ administrat̄: ita vt ponat̄ mediū pāni cum qua ɔseruatur equatio loci īfirmi sup locū suū: ⁊ fit illud in medio albadacati: deinde accipiat cuꝫ vnaqꝫqꝫ duaꝝ medietatū ad pte diuersam: ⁊ fiat in inuolutione earū cū vtrisqꝫ manib⁹ sil' scdꝫ ꝙ est famosum qd̄ nō ē nobis necc̄ariū exponere.

¶ Ponit 5m cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ ligamētū qd̄ noiat̄ hñs duo capita administrat̄: ita vt ponat̄ mediū pāni cum q̄ conseruat̄ equatio loci: ⁊ fiat in mēbro albacati. i. in mēbro posi vt in eo fiat tale ligamētuꝫ: ⁊ fiat inuolutio ⁊ ligatio vtrisqꝫ manib⁹ simul fm̄ ꝙ est famosum: qd̄ non est necc̄iū exponere.

¶ De eq̄tione ligamēti cū expōne ⁊ distictōe. CAP. VI.

Portet vt incipiat̄ cū ligamēto a loco fracto ⁊ ab eo vbi declinat ad os ⁊ illic sit vehemētius strictū: ⁊ vbi fractura est vehemētior oꝫ vt sit ligamētuꝫ fortius: ⁊ ad vltimū locus fracture: ⁊ locus a quo ē necc̄ariū expellere mās: ⁊ est vt seruet̄ sup eam sit⁹: ⁊ illud qdeꝫ securat ab apatione: imo fortasse resoluit apationē: ⁊ ē cuꝫ securatiōe ab apatione ⁊ putrefactōe ossis. Iterū illud qdeꝫ nō ɔfert ad virus si gñat̄ in ipso osse pueniēs ad medullā ⁊ corrūpēs medullā ⁊ os: ⁊ est necessariū vt frāgat̄ ⁊ ab eo discoopiat̄: ⁊ vt fiāt vie ad pus: ⁊ ad egrediēdū. Et est melior locoruꝫ cū defensione ei⁹ qd̄ venit de eius gñe qui fit: lꝫ mēbꝝ iferius qñqꝫ expellat ad supi⁹ superfluitatē snā qn̄ supinus est debile.

¶ Posito caplo de qualitate ligamēti vlī magis. Ponit capitulū de q̄litate ligamēti magis pticulariter i q̄ oñdit distinctionē ⁊ expōnē ligamētoꝝ. Et diuidit istud capl'm in ptes tot quot ponit in hoc cañ. ptes patebūt iferius exponendo eas. Dicit sic de pma pte. ꝙ ligamētū oꝫ vt incipiat̄ a loco fracto. i. vbi sit fractura: ⁊ icipiatur vbi declinat os. Et vbi os declinat sit vehemētius strictum. Et sic vbi fractura est vehemētior: oꝫ ꝙ ligamentū ibi sit fortius. Et ad vltimū locus fracture est locus a quo est necessariū expellere mām in artariis: ⁊ vt seruet̄ sup mēbꝝ sit⁹ eius: ⁊ hoc totū securat ab apate. imo fortasse resoluit apatōeꝫ: ⁊ iduē

securationē ab apatione & putrefactiōe ossis iterū. Et subdit q̄ hoc totū qd̄ dictū est nō ꝯfert si virus gn̄at in osse ꝑueniens ad medullā & corrumpēs medullam & ideo & sic est necessariū vt fiat via vt egrediat̄ pus. & melius est vt defendat̄ mēbꝝ ab eo qd̄ est de gn̄e ei⁹. i. a nutrimēto supfluo: q: mēbꝝ inferi⁹ mittit supfluitates suam ad mēbꝝ supius qn̄ est debile supius. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et non opȝ vt fiat vltimatio in strictura ligamentoꝝ & astellarū tanta que ꝓhibeat aductū nutrimēti & sanguis: illud nanq̄ est ex illis que ꝓhibēt restaurationē: & Hyp. qdē adiuuat ligamenta in eo q̄ conat̄ de expulsione apatis cū ceratis repcussiuis cum oleo omphacino & cera: & fortasse est nec̄ariū sedare apostema cum eis que sunt sicut oleū camemillinū: & sicut cū vino stiptico: nam ipm resoluit apostema & ꝯfortat mēbꝝ. & vbi fuerit vlcus non appropinquet cerarū: & fortasse est necessariū illud in quo est fortitudo & resolutio sicut oleū & mastix & ammoniacū: & ad vltimū cum ligamētuȝ admistrat̄ & fractura est recēs que nondū apat̄: tūc oȝ vt sit ex ligno & īfrigidarū repcussiuū: & fortasse sufficit vt liniat̄ cum aq̄ & aceto: & fortasse administrat̄ cū cerato & silib⁹ de illis que narrauim⁹. & si admistrat̄ post apa: tūc melius ē vt sit ligamentum ex lana que sit infusa in oleo resoluente apa & linięte ipsum: & ꝑm dēm dispōnē in ligamento sup qd̄ ponit̄ cerarū desubtus ē securatio a commotione doloris: & ꝓpter qn̄ medicus non est presens.

❡ Ponit 2ᵐ cañ. & dicit sic. q̄ nō oȝ vt fiat vltimatio ligamētoꝝ in strictura & astellaꝝ tāta que ꝓhibeat aductū nutrimenti & sanguis ad mēbꝝ: qm̄ talis ꝓhibitio aduct⁹ nutrimenti ꝓhibet restaurationē. Et subdit q̄. Hyp. adiuuat ligamēta vt expellāt mām veniētē ad mēbꝝ cū ceratis repercussiuis cum oleo onfancino & cera. Et subdit q̄ fortasse est nec̄ū sedare apostema cuȝ eis que sunt sicut oleū camomillinū & cū vino stiptico: qm̄ hoc resoluit apa & cōfortat mēbꝝ: & vbi fuerit vlc⁹ nō appropinquat cerotū. Et fortasse est nec̄ū admistrare illud in quo est fortitudo & resolutio: sicut oleū dine & mastix & armōiacū. Et subdit q̄ ad vltimū cū ligamētū admistrat̄ & fractura est recens q̄ nōdum apat̄: tūc oȝ q̄ illud ligamētū sit ex lino. & sit ifridatū repcussiuū. Et fortasse sufficat q̄ istud ligamētū sit linitū ex aq̄ & aceto. Et fortasse admistrat̄ cū ceroto & silib⁹ de illis que narrauimus. s. supius q̄ si ligamētū admistrat̄ post apostema: tūc melius est vt sit ex lana que sit ifusa in oleo resoluēte apa & leniēte ipm. Et subdit q̄ ꝑm oēȝ dispōnē in ligamēto supponit̄ cerotū cū securatio a cognitione doloris & ꝓpter qn̄ medicus non est pn̄s. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Cum ergo accidit dolor succurrit̄ cum solone & ligatōe: & non oȝ vt admistret̄ ceratum: & ꝓpter qn̄ ē illic vlcus: fortasse. n. attrahet ad mēbruȝ putredinē: & ponat̄ loco eius vinū nigruȝ & plimū qdē fracture associat̄ vlcus: q̄ꝓpter opȝ vt elonget̄ ceratum: & sit sufficiētia in vino stiptico in quo infusus sit pululus longus: & nos quidem ponemus epithymatibus fracture caplm singulare.

❡ Ponit 3ᵐ cañ. & dicit sic. q̄ cū dolor accidit: tūc succurrit̄ cum solone ligamēti: & ligatōe eius: & qn̄ est illic vlcus: non opȝ vt admistret̄ cerotuȝ: & fortasse si cerotum admistrat̄ attrahit ad membꝝ putredinē: & loco ceroti ponat̄ vinum nigrū. Et subdit q̄ plimū fracture diuerse associat̄ vlc⁹. q̄ꝓpter opȝ vt cerotū elonget̄ ab ista fractura: & admistretur pululus infusus in vino stiptico. Et nos ponemus vlē caplm de epithymatib⁹ iferius. ❡ Deide cum dicit.

❡ Et cum icepis cum ligamēto a loco exigente tunc inuolue ipsum inuolutionib⁹ quas addes ꝑm additionē magnitudinis fracture & partem earū ꝑm diminutionem eius & ꝑm apa si fuerit apparēs: deinde reduc ipm ad illū locū: deinde vadat vsq̄ ad locū sanū: hoc ē ergo ligamētum primū: deide fac pn̄s ligamētū secūdū & inolue ipsum sup fracturā bis aut ter: deinde fac ipsū descēdere ad iferiora mollificādo paulatiȝ. postea fac esse pn̄s ligamentū tertiuȝ: & fac simil'r ad supiora: & tūc facies ligamenta esse paria ad expellendū supfluitates a mēbro & ad rectificādum ipm sup itentionē in ꝑparatione huius ligamenti: & non sis supfluus iterū in elongādo stricturam in vtrisq̄ lateribus: qm̄ fit membrū oppilatarū venarū non suscipiēs nutrimētū: & fortasse cōtrahitur.

❡ Ponit quartū cañ. & dicit sic. q̄ oportet vt addas inuolutionibus ligamēti ꝑm q̄ fractura est magna. Et opȝ vt diminuas ꝑm diminutionē fracture. Et dicit q̄ pmū ligamētum debet ꝓcedere ab vna parte fracture vsq̄ ad locuȝ sanum: deinde debes admistrare 2ᵐ ligamentū qd̄ sit inuolutum bis aut ter. Et istud ligamētum debet descēdere ad inferiora & mollificet̄ paulatim: deinde debes admistrare tertiū ligamētū qd̄ ꝓcedat ad supiora: & tunc debes facere ligamēta paria vt expellant supfluitates a mēbro. Et ligamenta stent bene situata & ꝑpata. Et subdit: q̄ non debēt supfluitates istoꝝ mēbroꝝ ligamētoꝝ supflue stringere ne vene oppilent̄: & ad mēbrū non possit venire nutrimētū. & fortasse membꝝ cōtrahit̄.

❡ Et qn̄q̄ non fit ita: imo incipit̄ cum ligamento ascēdendo: deinde sequtur cum ligamēto descendendo: deinde cum ligamēto icipiēte ab iferiori parte ligamēti iferioris ad supiorē partem ligamēti ascēdentis quasi ipm sit cōseruās duo ligamēta illa et ponat̄ vehemētior strictura ei⁹ apud fracturā: et intētio quidē in vno duorū ligamentorū ē cōtraria itentioni in ligamēto quo querit̄ attractio materiei ad mēbrū quare stringit sub mēbro cum longitudine ab eo et non cessat mollificari inolutio & ē ligamētū diuersificās. Ista ergo sunt ligamēta que sunt sub astellis: et hec sunt ligamēta que sunt supra astellas.

❡ Positis aliq̄b⁹ canonib⁹ de qualitate ligamēti ponit alios cañ. & diuidit̄ in ptes tot quot ponit cañ. ptes patebūt inferius exponēdo eas. dicit sic de pmo cañ. q̄ qn̄q̄ istud ligamentum qd̄ dictū est supius nō fit ita. imo pmo fit ligamē

tum vnũ qd ascendit. deinde fit ligamẽtũ aliud qd descendit. deinde vnũ ligamẽtũ qd ɔseruat ambo ista ligamẽta. Et vehemẽtior strictura ligamenti oȝ poni apud fracturã. Et subdit ꝙ intẽtio in istis ligamẽtis est ɔ̃ria itentioni que q̃rit ad attrahendũ mãȝ ad locũ. Et sic pma ligamẽta dicta dicunt̃ ligamẽta repulsiua: ⁊ sic istud tale ligamẽtũ incipit sub mẽbro: deinde mollificat versus partẽ supiorẽ: ⁊ est ligamentũ diuersificans .i. expellens. ⁊ subdit ꝙ ista ligamẽta sunt posita sub astellis. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Ligamentum vo supius oportet vt sit ita vt ponat mẽbrum sicut frustum vnum cui non sit motus ⁊ ꝓhibeat torsionẽ: ⁊ cum fractura est in latitudine cõplete sit necessariũ vt ligamẽtuȝ sit equalis cõmixtiõis ⁊ stricture: ⁊ si fuerit pl'ȝ fracture ad partẽ vnaȝ ⁊ est ex fractura opȝ vt sit sollicitudo vehemẽtior sup latus in quo est fractura plus. ⁊ non oȝ vt diuersifices sup eam figuras ligamenti faciẽdo figurã post figuram qm̃ illud corrũpit illud quod confortauit restauratio: ⁊ dolorẽ qdeȝ facit incurrere contorsio: que fortasse accidit in die ⁊ strictura ligamenti spasmãs: naȝ si ɔstringit̃ facit dolorẽ: ⁊ cũ mollificat̃ torquetur.

ℂ Ponit aliũ cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ ligamẽtũ qd ponit̃ sup astellas: oȝ ꝙ sit ita. pmo opȝ vt sup mẽbrũ ponat̃ astella que ꝓhibeat torsioneȝ mẽbri: supple liget̃ deinde. ⁊ subdit ꝙ qñ fractura est cõplete latitudis: tũc oȝ vt ligamentũ sit equale ⁊ equalr̃ strictuȝ: ⁊ si fractura declinat plus ad vnã ptẽ tũc oȝ vt sit sollicitudo vehemẽtior sup latus fracture. Et subdit ꝙ non oȝ vt diuersifices sup fracturã figuras ligamenti faciẽdo vnã figurã ligamenti post aliã figuram: qm̃ talis diuersitas: ⁊ signa corrũpit illud qd ɔfortauit restauratio: ⁊ facit tale ligamẽtũ icurrere dolorẽ: ⁊ strictura ligamẽti facit ꝑuenire spasmũ. ⁊ sic cum tale ligamẽtũ strigit̃ facit dolorẽ: ⁊ cũ istud ligamẽtũ mollificatur torquet mẽbrum. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et Hyp. quidem facit esse rectuȝ vt soluat̃ ligamentum vna die ⁊ vna die non: illud eniȝ est melius vt non irascat̃ infirmus ⁊ non approximet eum cum palpatione eius ⁊ ipsius fricatio neꝑpter illud quod necessarium est vt ꝑueniat ad mẽbrum de humiditate subtili impediente que fortasse cõuertit̃ in virus. Et magis conueniens horarũ cõsuetudinis bonitatis ligamenti ⁊ cõseruationis eius scdõȝ conditiones p̃dictas est post fracturã per dies viginti: nam illud est hora iceptionis alrosborb rubei: deinde qñ adheret os nõ stringatur valde.

ℂ Ponit tertiũ cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ Hyp. dic̃ ꝙ rectuȝ est ꝙ ligamẽtũ soluat̃ vna die: ⁊ alia non: qm̃ istd ẽ meli⁹: ⁊ nõ irascat̃ ifirm⁹ ⁊ mẽbꝝ qñ soluit̃ nõ oȝ palpari neq; fricari: qꝛ talis palpatio ⁊ fricatio fac̃ ɔcurrere ad mẽbꝝ hũiditateȝ subtilẽ q̃ ɔuertit̃ i virus: ⁊ subdit ꝙ magis ɔueniẽs horaꝝ ɔsuetudis vt ligamentũ seruet̃ sup mẽbꝝ est viginti horis: qꝛ tũc icipit gñari alrosborb rubeũ ⁊ ligamẽtũ non oȝ valde stringi. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et respiret locus strictus eius vt nõ coartet̃ ⁊ ꝓhibeat̃ alrosborb: aut ꝓhibeat̃ eius generatio cum quãtitate sufficiẽte: quare non accidet nisi subtile debile.

ℂ Ponit 4m cañ. ⁊ dicit sic ꝙ locus oȝ talr̃ ɔstringi vt respiret: ⁊ nõ coartet̃ ⁊ ꝓhibeat̃ alrosborb aut ꝓhibeat̃ gñatio alrosborb cum q̃titate sufficiẽte: q̃re nõ accidet nisi alrosborb subtile debile. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Nisi quãdo accidit iaȝ alrosdorb ⁊ incipit adherere magnitudineȝ qua non indiget ⁊ tendit in superfluitateȝ. Nam vna de conueniẽtijs eius est strictura vehemens: ⁊ iteruȝ administratio stipticoꝝ ꝓhibentium: ipsa enim ꝓhibẽt nutrimentum ⁊ stringũt alrosborb: ergo nõ penetrat in ipsum nutrimẽtum iterũ. Et non opȝ iteruȝ vt licentia detur ⁊ permittatur vt fiat ligatura in non sua hora.

ℂ Ponit 5m cañ. ⁊ dic̃ sic: ꝙ qñ alrosborb crescit plus q̃ȝ debeat in magnitudine: tũc oȝ stringi fortiter: qm̃ vna de cõuenientijs eius ad ꝓhibendũ alrosborb est strictura vehemẽs. Et iteꝝ administratio stipticoꝝ ꝓhibẽtiũ: qm̃ ipsa .s. strictura vehemẽs: ⁊ administratio stipticoꝝ ꝓhibẽt nutrimẽtũ ⁊ stringũt alrosdorb: ⁊ sic nõ penetrat i alrosborb nutrimẽmentum iteꝝ. Et subdit ꝙ oȝ ꝑmitti vt ligatura fiat in nõ sua hora: qm̃ valde obest.

ℂ De qualitate astellarum. CAP. VII.

Oportet vt sit substantia de qua fiunt astelle aggregãs ad duritiẽ suam tenacitatẽ ⁊ lenitatẽ sicut alchone ⁊ lignum oleandri ⁊ lignũ granati ⁊ eis similia: ⁊ opȝ vt sit grossius qd est in ea loc⁹ qui obuiet fracture duobus laterib⁹: nam oȝ vt sit grossius astellarũ principiũ eaꝝ qd sequit̃ latus fracture: aut vehementiorẽ ptẽ fracture ⁊ sint latera earũ subtiliora vt sint plenarum extremitatum ne opponat̃ in eis glutinatio: immo planum ligamenti.

ℂ Ponit caplm̃ in q̃ ostẽdit q̃lr̃ debeãt esse astelle q̃ administrãt̃ in fractura. ⁊ diuidit̃ in ptes tres: sic̃ tres ponit regulas d̃ q̃litate astellaꝝ. ibi ponit scdãȝ. (Et si ponãt̃ astelle) ibi ponit tertiã. (Et longius lateruȝ eius). dicit sic de pma pte: ꝙ suba de qua fiũt astelle: oȝ vt sit aggregans ad duritiem suã tenacitatẽ ⁊ lenitatẽ: sicut est achoni .i. lignũ de ferula ⁊ oleandri ⁊ lignũ granati ⁊ eis silia. ⁊ grossius qd est ĩ astellis oȝ ꝙ sit obuiãs loco fracture a duob⁹ lateribus. Et subdit ꝙ grossius astellaꝝ oȝ ꝙ pmũ eaꝝ sit sequẽs latus fracture: ⁊ sint latera astellaꝝ planaꝝ extremitatuȝ ne apponat in membro et ligamentum fiat planum super eas. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et si ponant̃ astelle a laterib⁹ q̃tuor: tũc ẽ magis defendẽs: ⁊ non est malũ si est ei superfluitas longitudis: qm̃ non est nocumentũ in illo neq; detrimẽtũ in hoc .s. si capiũt ꝓpe iuncturã p̃ter quod tegat iuncturam ipsam.

ℂ Ponit scdãȝ regulã ⁊ dic̃ sic: ꝙ si astelle ponant̃ a q̃tuor laterib⁹ mẽbri. tũc hec est magis defendẽs. Et non est malum si astelle sunt magne vltra q̃ȝ oȝ: qm̃ non est detrimẽtum in illo neq; est detrimentũ in hoc dato ꝙ tangant iuncturam ipsam. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et lõgius lateꝝ ei⁹ sit ad lat⁹ ad qd est motus

inclinationis mēbri cum hoc.s. vt non sit ita ꝙ
grauet neqꝫ premat vehemēter neqꝫ coartet ⁊
vt nō minuant̄ ab eo ligamīta diminutōe plīma
qm̄ fiūt astelle exprimētes: ⁊ cū videris aliqd
de hoc oppone cum diminutōe donec inuenias
eq̄litatē: ⁊ nō oꝫ vt astelle obuiēt loco denuda/
to sup quē nō est caro: imo ē neruosus ossosus.

℄ Ponit tertiā regulā: ⁊ dic̄ sic. ꝙ lōgitus latex astellaꝝ: oꝫ
vt sit ad locū iclinationis mēbri ad hoc: vt nō sit ita astella
ꝙ grauet neqꝫ p̄mat vehemēter: nꝫ coartet: ⁊ vt ligamēta
diminuātur ab eo diminutōe plīma: qm̄ si fit multū fortis
ligatura astelle fiūt ꝯp̄mentes ⁊ coartātes. Et subdit ꝙ cū
videris aliqd de hac appōne: tūc debes iducere eq̄litatē i
ligamētis: ⁊ astelle nō oꝫ ꝙ obuiēt loco denudato sup quē
non est caro: imo est neruosus ossuosus.

℄ De qualitate administrationis astellarum cum distin/
ctione ⁊ expositione. CAP. VIII.

Hora que exigit vt ponāt̄ astelle ē post
qnqꝫ dies ⁊ supra vsqꝫ quo fiat securi
tas nocumētis: ⁊ q̄to plus magnifi/
cat̄ timor tāto magis oꝫ vt tardet̄ po/
sitio astellaꝝ: ⁊ multotiēs attrahit festinatio in
hoc nocumenta ex apātib⁹ ⁊ pruritu ⁊ vesicis:
veꝝ cum tardant̄ astelle: tūc oꝫ vt sit illic ꝙ stet
loco earū bonitate ligature cū vitta ⁊ de bonita
te p̄paratōis. Et si illō nō fuerit: tūc necārie sūt
astelle ēt in principio rei. Oꝫ ergo vt annectant̄
astellis ligamēta: ⁊ puluilli annexione descēdē
te eq̄āte coopiēte decēter cōponēte quoꝝ gros
sius sit apud fracturā ⁊ nō fortiter strigat̄: imo
addat̄ in strictura paulati cū expiētia infirmi ⁊
cū dispōne ipsi⁹. Et si fuerit ligamēta ⁊ puluilli
grauātes eā tūc nō fiat eoꝝ multiplicatio.

℄ Posito caplō de q̄litate astellarū ponit caplm̄ de q̄lita/
te administratiōis astellarū. Et diuidit̄ illud caplm̄ in ptes
tot quot ponit canō. i. docendo administrare astellas. ptes oēs
patebūt exponēdo lr̄aꝫ. Dic̄ sic de p̄ma pte ꝙ astelle dēbēt
poni post qnqꝫ dies ⁊ supra vsqꝫ quo sit securitas nocumē/
tis possibilib⁹ euenire in mēbro. Et q̄to timor nocumētorū
plus magnificat̄: tanto oportet vt positio astellaꝝ tardet̄ ⁊
festinatio pōnis astellaꝝ attrahit multotiēs nocumenta
ad mēbꝝ faciēdo euenire apāta pruritū ⁊ vesicas: ⁊ sic cū
astelle tardant̄ tūc oꝫ vt loco astellaꝝ sint ligamēta ⁊ pul
uilli ānexi anexione bona coopiēte ⁊ equāte mēbꝝ decen/
ter: ⁊ nō strigat fortiter: imo paulatim addat in restrigēdo
cū expiētia ifirmi. Et si ligamēta ⁊ puluilli multuꝫ grauāt
tūc nō fiat eoꝝ multiplicatio. ℄ Deide cum dicit.

℄ Et de nocumētis eoꝝ qn̄ descēdūt est ligamē
tum molle: ⁊ oꝫ vt nō ligent̄ ligamēta supiora
sup astellas ligatura dissoluēte eas ⁊ remouē/
te ipsas a decēte cōpone sit⁹ eaꝝ. ⁊ oꝫ vt soluant̄
ligamēta necessitate electionis in oīb⁹ duob⁹ die
bus in principio rei: ⁊ p̄p̄rie qn̄ accit prurit⁹: ⁊
tūc qdē oꝫ vt fiat illud qō p̄cepim⁹. Cū ḡ ptran
sit septimas a strictura soluat̄ in spatio tardio/
re ⁊ in oīb⁹ q̄tuor ⁊ qnqꝫ: in hac. n. hora fit secu
ritas a pruritu ⁊ apāte. Et illic iteꝝ fiat mollifi/
catio ligamentoꝝ paulati vt non p̄hibeat pene/
trationem nutrimenti.

℄ Ponit scd̄aꝫ regulā: ⁊ dic̄ sic. ꝙ de nocumētis puluilloꝝ
qn̄ descēdūt est ligamētū qn̄ est molle. Et ligamēta q̄ liga/
tur sup astellas: nō oꝫ vt ligent̄ ligamēto dissoluēte eas ⁊
remouēte astellas cōpōne decēte sit⁹ eaꝝ: ⁊ ligamēta oꝫ vt
soluant̄ oīb⁹ duob⁹ dieb⁹ i pn̄. fracture. Et si i fractura accit
prurit⁹: tūc fiat illud qō dixim⁹. Et cū a strictura ptrāsierit
septim⁹ dies soluat̄ in spatio tardiore vt in oīb⁹ q̄tuor: aut
qnqꝫ dieb⁹: q: post septimū diē fit securatio a pruritu ⁊ ab
apāte. ⁊ iteꝝ oꝫ vt fiat mollificatio ligamētoꝝ vt non p̄hi
beat penetrationē nutrimēti. ℄ Deide cum dicit.

℄ Et si fuerit tibi pose vt retineas astellas ⁊ nō
soluas eas ēt vsqꝫ ad viginti nō erit nocibile: de/
inde solue eas. Attn̄ qnqꝫ soluunt̄ in qbusdam
horis: nō p̄pter cām apparētē: sed p̄p defensio/
nē: ⁊ ad videdū illud qō accidit. ⁊ ꝯsiderare ad
illud qō discoop̄tū ē de carne si fuerit an corru/
ptus sit color eius: ⁊ eius dispositio.

℄ Pōit tertiā regulā ⁊ dic̄ sic. ꝙ si fuerit tibi pose vt reticias
astellas ⁊ nō soluas eas vsqꝫ ad. xx. dies non erit nocibile.
deinde post. xx. dies solue eas: sed qm̄ astelle non soluunt̄
nisi p̄pter h̄ vt videat̄ illud qō discoop̄tū est de carne q̄lr
se hēat: ⁊ ꝯsidera an color carnis sit corrupt⁹ an nō. Et si es/
set aliq̄ mala dispō scias subuenire. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Et iam sciuisti ꝙ oꝫ vt nō fiat vltimatio cum
strictura vltimatōe p̄hibēte aduētū nutrimēti:
ad fracturā: ipsa. n. nō restaurat̄ nisi cū sanguie
⁊ nutrimēto forti qō venit ad eam. Et nō sit fe
stinatio in auferēdo astellas ⁊ p̄iciēdo eas: q̄/
uis credat̄ esse coherētia: qm̄ fortasse accit inde
vt sit alrosborb nō cōfirmatū adhuc: q̄re cōtor/
queat̄ mēbꝝ. ⁊ vt remaneāt astelle sup mēbꝝ cū
non sunt necīe est melius q̄ꝫ vt disponant̄ ab eo
qn̄ cū nō sunt necārie: nō ergo festines: sꝫ tarda.

℄ Ponit 4^{am} regulā ⁊ dic̄ sic. ꝙ tu sciuisti ꝙ oꝫ vt nō fiat vl
timatio ligamēti cū strictura vltimatōe p̄hibēte aduētus
nutrimēti ad fracturā. Fractura. n. nō restaurat̄ nisi cū san
guie ⁊ nutrimēto forti qō venit ad ipsaꝫ: ⁊ q̄uis fiat coadhe
rentia tn̄ nō fiat festinatio in auferēdo astellas: ⁊ p̄hiben/
do eas: qm̄ fortasse accit ꝙ alrosborb nō sit ꝯfirmatū: ⁊ sic
si soluit̄ an tp̄s necīū mēbrū ꝯtorqueat̄: ⁊ sic vt astelle rema
neāt plusq̄ꝫ sint necīe ē melius q̄ꝫ eleuent̄ anteq̄ꝫ sint: ḡ nō
festinet̄ ad remouendum astellas sed tarda.

℄ De fractura cum vulnere. CAP. IX.

Et qn̄ aggregant̄ fractura ⁊ vuln⁹: tūc
restaurator vehemēter alleuiet restau
rationeꝫ: ⁊ faciat penetrare astellas a
loco vulneris ⁊ ponat sup vulnus qō
oꝫ vt empl̄is ⁊ p̄p̄rie piceis. Et qdā p̄cipiūt vt
icipiat̄ cū strictura a duob⁹ laterib⁹ vulneris: ⁊
dimittat̄ vuln⁹ discoop̄tū. Et h̄ qdeꝫ est meli⁹ si
vuln⁹ nō fuerit sup fracturā ipsaꝫ: deīn oꝫ vt sit
sup ip̄m velamē: ita vt tegat ipsum ab aere.

℄ Posito caplō de modo administratōis astellaꝝ. Ponit ca
pitulū de fractura cū vulnere expñte. Et diuidit̄ in ptes tot
quot ponit regulas in hoc. ptes patebūt iferius exponēdo
eas. dicit sic de p̄ma pte. ꝙ qn̄ fractura. ⁊ vulnus aggregā

tur: tūc restaurator oʒ alleuiare restaurationē: ⁊ faciat ꝙ astelle remoueant̄ a loco vulneris: ⁊ sup vulnus ponat̄ illō qō oʒ ex emplis ⁊ ꝓprie piceis. Et qdā ꝑceperūt vt icipiat̄ cū fractura a duob⁹ laterib⁹ vulneris ⁊ vuln⁹ dimittat̄ discooptū: ⁊ hoc qdē ē meli⁹: si vulnus nō fuerit sup fracturā ipsam ⁊ sup vuln⁹ opoꝛʒ ꝙ sit velamē talr: vt non tangat̄ vulnus ab aere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerit sup fracturā: tūc oʒ vt igenief̄ in figuratōe stricture cuʒ igenio: ita vt inūdificet̄ ex oi latere ⁊ sepet̄ parūper a vulnere ipso cū ꝑparatione ꝯueniēte ad illud: ⁊ ifundant̄ puluilli i vino nigro stiptico. Et hoc igeniū est vt ponat̄ extremitas ligamēti sup labiū vulneris: deinde torqueat̄ retro ⁊ firmet̄ cū ligamēto alio: ⁊ ponat̄ sup labiū aliud iferi⁹: deiñ ordinet̄ reliquuʒ ligamentū ſm ꝙ oʒ: deiñ torqueat̄ ita vt remaneat vuln⁹ ipm aptū: ⁊ qō est ꝑter ipʒ sit firmū ex eo ita ꝙ iam ascēdit ligamētū ⁊ descēdit ligamentum ⁊ cadat sup fracturam strictura vehemens ⁊ remaneat vuln⁹ aptū vt discoopiat ipʒ ꝓpter illud. Et oʒ vt ponat sup astellas foramē ecōtrario illi⁹ vt pueniat supfluitas medicie vulneris ad illud. Si posuerit sup astellas foramē oppositū illi vt pueniat bonitas medicie ad vulnus. Et sit polis egressio virus ab eo ⁊ sit ita vt possit tegere sup ea vtraqʒ sil' quāuis dimittere vuln⁹ discooptū sit malū: ⁊ ꝓprie i frigore: imo oʒ vt nō sit coartatū tm̄: ⁊ vt custodiat̄ i nocte.

¶ Ponit 2ᵐ cañ. ⁊ dic̄ sic. ꝙ si vulnus fuerit sup fracturam tūc oʒ vt in figuratōe fracture igeniet̄ cū igenio: ita vt mūdificet̄ vuln⁹ ab oi latere ⁊ ligamētū sepet̄ parūper a vulnere ipso cū ꝑparatōe ꝯueniēte ad illōd: ⁊ infundant̄ puluilli in vino nigro stiptico: ⁊ admistrent̄: ⁊ h̄ ingeniū ligamēti est vt extremitas ligamenti ponat̄ sup labiū vulneris: ⁊ ordinet̄ ligamētū talr vt vulnus ipm remaneat aptū: ⁊ qō est ꝑter vuln⁹ sit firmū ꝓpter ligamētū: qō admistrat̄: ⁊ in astellis fiat pforatio eōrio vulneris: ⁊ ligent̄ ita vt p illas astellas pforatas possit supfluitas vulneris abstergi ⁊ medicina possit venire ad vuln⁹: q̄uis dimittere vuln⁹ totalr discooptū sic malū: ⁊ ꝓprie in frigore. imo oʒ vt non sit tm̄ coartatū ⁊ custodiat̄ vuln⁹ in nocte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si vuln⁹ sanat̄ admistrent̄ astelle si iā est cōglutinatū: ⁊ firma astellā illi loco si ille loc⁹ fuerit declinat⁹ ab eo. Et cū volūtas fuerit soluere illud qō tegit vuln⁹ ⁊ mane ⁊ vespe est magis polē pp curationē ei⁹ ꝓpriā: ⁊ nō sit ex eo ꝯrietas i ligamēto restauratōis fracture oio.

¶ Ponit 3ᵐ cañ. ⁊ dic̄ sic. ꝙ si vuln⁹ sanat̄ ac si est ꝯglutinatum admistrent̄ astelle ⁊ firma astellā illi loco si ille locus fuerit declinat⁹ ab osse: ⁊ cū volūtas est soluere mēbꝝ fiat mane ⁊ vespe ꝓpter ꝓpriā curationē loci: ⁊ ligamētū restaurationis sit ꝯrīū fracture. ¶ Deīde cum dicit.

¶ Inqt Hyp. Opʒ vt liget̄ vuln⁹ ex medio ligamenti si fuerit recēs: ⁊ si est antiquū ⁊ fecit pus post maturitatē: tūc liget̄ ex supiori ei⁹ vsqʒ quo ꝯsequat̄ mediū ei⁹. Et de illo qō est bonū est vt ponat̄ illud qō seq̄t vuln⁹ ex ligamētis: ⁊ ꝓprie supi⁹ stricti⁹ vt sit polītas currēdi. vez eius stricura sit ſm tolerātiā: ⁊ quāto magis elongat̄ a vulnere ponat̄ leui⁹: ⁊ qñ est vulneri ꝓfunditas vehemēs strigat̄ sup locū ꝓfunditatis ligatura ligamēti. ⁊ si cōuenit strictura ligamēti loco restaurationis: tūc iam puenit itēno: ⁊ si nō: icipe velare vuln⁹ cū eo qō diximus ⁊ cū puenit̄ ad fracturā iterū ponat̄ ligamētū stricti⁹: ⁊ oʒ vt ponat̄ ꝑpatio mēbri ita vt facilis fiat cursus puris si aggregat̄ in vulnere.

¶ Pōit 4ᵐ cañ. ⁊ dic̄ sic. ꝙ hyp. dic̄. ꝙ si vln⁹ fuerit recēs liget̄ ex medio ligamēti. Et si vuln⁹ fuerit āntiquū: ⁊ fac̄ pus liget̄ a pte supiori vulneris vsqʒ ad mediū vulneris ⁊ versus ptē supiorē vulneris ponat̄ ligamētū stricans vt possit bn̄ currere pus. ⁊ talis strictura oʒ fieri ſm tolerātiā ifirmi: ⁊ q̄to ligamētū magis elōgat̄ a vulnere ponat̄ leuius ꝙ qñ esset multa ꝓfunditas vulneris stringat̄ sup pte ꝓfunda ei⁹: ⁊ si talis strictura vulneris ꝯueniet ad restaurādū: ⁊ tūc iam puenit itētio. s. ꝙ quā q̄ris: ⁊ cū puenit̄ ad fracturā iterum ligamētū ponat̄ stricti⁹: ⁊ ꝑpatio mēbri opʒ vt ponat̄ ita vt cursus puris si aggregatur in vulnere fiat facilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oʒ in estate vt ifrident̄ ligamēta cōtinētia vuln⁹ ēt vt sit aditoriū ad ꝓhibēdū apa. Et nō oʒ vt appropinquet loco ceratū ⁊ ꝓprie in estate: qm̄ forasse putrefiet mēbrū: imo si necaria est repcussio: tūc cum vino stiptico ſʒ ꝙ ꝑterijt a nobis eius declaratio. ⁊ cū fracture ē attritio ⁊ timet̄ mors mēbri: tunc scalpellet̄.

¶ Ponit 5ᵐ cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ in estate ifrident̄ ligamēta ꝯtinētia vuln⁹ vt sit aditoriū ad ꝓhibēdū apa: ⁊ nō oʒ vt loco appropīquet cerotū: ⁊ ꝓprie in estate: qm̄ forasse putrefiet mēbꝝ. imo si necīa est repcussio fiat cum vino stiptico ſm ꝙ ꝑterijt a nobis eius declaratio. Et subdit ꝙ cuʒ fracture est attritio ⁊ mors mēbri timet̄: tūc oʒ vt scarpellet̄ membrum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias oio ꝙ qñ vulnus ligat̄ ſm ꝙ cōuenit expellit ligamētū descēsionis: ⁊ si errat̄ in ligamento apat ⁊ ꝓprie qñ mollificat̄ sup locū vulneris ⁊ stringit̄ sup illud qō est post ipʒ: ⁊ si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virus neqʒ pueniet ad ipsuʒ medicamē. ⁊ si dimittit̄ discoopertum putrefit ⁊ ifridat̄ ⁊ accidit mors mēbri ⁊ ꝓducit ad dolores ⁊ febres: q̄re necariū ē medico vt faciat aliqd iter hoc: ⁊ cōsideret illud qō accidit ⁊ succurrat ei anteqʒ confirmet̄.

¶ Ponit 6ᵐ cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ debes scire ꝙ qñ vuln⁹ ligatur ſm ꝙ ꝯuenit ligamētū expellit descēsum māe ad lat⁹. si errat̄ in ligamēto apat: ⁊ ꝓprie qñ ligamētū mollificat̄ super locū vulneris: ⁊ strigit̄ sup illō qō est post vuln⁹ si nō fuerit aliqd qō ꝓhibeat. Et subdit ꝙ si vuln⁹ dimittit̄ discoopertuʒ putrefit ⁊ infridat̄: ⁊ accīt mors mēbri: ⁊ accīt dolores ⁊ febres: ⁊ sic ē necīū mēbro vt faciat aliqd iter hoc. s. qō dcm̄ est ⁊ ꝯsideret illud qō accidit ⁊ succurrat anteqʒ ꝯfirmat̄.

¶ De fractura male restaurata. CAP. X.

Qandoqʒ fractura est restaurata non scdʒ ꝙ oʒ ⁊ est necessariū vt iteret̄ ei⁹ fractura: q̄re opʒ vt restaurator sciat dispōneʒ alros hoc h q restaurauit os.

Et si fuerit magnus fortis non vadat ad frangendũ ipsũ scḋo. fortasse.n. nõ erit posse vt frãgat̃ ex loco fracture prime ꝓpter fortitudinẽ alrosbotb: quare frãget̃ in alia pte loci.

¶ Ponit capitulũ de fractura male restaurata ⁊ ponit tres regulas in hoc. ibi ponit 2ᵃᵐ. (Et si nõ inueniť excusatio) ibi tertiã (Et mltoties qdẽ) dic̃ sic de pᵒ pte ꝙ qñq; fractura est restaurata nõ ſm ꝙ oꝫ ⁊ ẽ necẽiũ vt frãgat iteꝝ. ꝑꝑ quã rem oꝫ vt restaurator sciat dispõnẽ alrosbotb. Et si fuerit magnᵘˢ ⁊ fortis nõ vadat ad strigẽdũ ipm. 2ᵒ q: fortasse nõ erit posse vt frãgat̃ ex loco fracture pme ꝑꝑ fortitudinẽ alrosbotb: qre frãget̃ in alia parte loci. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si non inueniť excusatio: tũc oꝫ vt p̃cedat ⁊ leniat donec mollificeť alrosbotb: ⁊ mollificantia ipm sunt medicine p̃dicte in ca. duritieꝝ illic: sic cutis alleliari ⁊ dactili: ⁊ sicut spẽs fecũ oleoꝝ ⁊ alleale ⁊ medulle ossiũ ⁊ medulle granoꝝ cotti ⁊ eis silia: deide frangat̃: ⁊ oꝫ vt assiduet̃ cũ hoc embrocatio cũ aq̃ calia ⁊ irroitᵒ tine i die multotiẽs. Et si nõ ꝓfecerit illḋ ⁊ experimentum ⁊ modo significauerit firmitudinem vehemẽtẽ: tũc oportebit vt seceť caro ita vt sit posse fricare alrosbotb ex latere ⁊ destruere cũ cum ea: deinde frangat̃ ⁊ restaureť ⁊ cureť vulnus curatione sua.

¶ Ponit scḋaꝫ regulã ⁊ dicit sic. ꝙ si nõ inueniť excusatio qn iteꝝ mẽbꝝ male restauratũ frangat̃: tũc oꝫ vt p̃cedat ⁊ leniat donec alrosbotb mollificeť. ⁊ mollificãtia alrosbotb sũt medicĩe p̃dc̃e i caᵒ duritieꝝ sic ẽ cutis alleliari. i. illiᵘˢ aĩal ⁊ dactili: ⁊ ponit multa alia humectãtia. Et qñ fuerit alrosbotb mollificatũ frãgat̃. Et cũ toto hoc assiduet̃ embrocatio aq̃ sup mẽbꝝ ⁊ assiduet̃ irroitᵒ tine multotiẽs in die. Et si talis humectãtio nõ ꝓfecerit: q: ꝓpter hoc alrosbotb nõ est mollificatũ: tũc oꝫ vt seceť caro circũcirca ⁊ remoueat̃ aliquid de alrosbotb cum ferro ⁊ frangat̃. deinde restauretur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multotiẽs qdeꝫ est posse vt cureť fractura male restaurata absq; fractura scḋa leniẽdo alrosbotb cum eo qḋ scis: deinde equeť: ⁊ qñ seruat̃ sup ipsam equat̃ sup ipsam alrosbotb iteꝝ ⁊ excusat fracturã ꝓprie in corpibᵘˢ lenibᵘˢ.

¶ Ponit 3ᵃᵐ regulã: ⁊ dic̃ sic ꝙ multotiẽs est posse vt fractura male restaurata cureť absq; eo ꝙ fiat fractura 2ᵃ leniẽdo alrosbotb cum eo quod scis: deinde equat̃ alrosbotb sup ipsam iteꝝ: ⁊ hoc excusat fracturã scḋaꝫ: ⁊ ꝓprie in corporibus lenibᵘˢ sicut i corporibus in fractura.

¶ De epithymatibus fracture ⁊ que currunt cursu eorum. CAPITVLVM. XI.

Epithymatũ alia sunt que ꝓhibẽt apa ⁊ rectificãt pruritũ. Et alia sunt ad i-durandũ alrosbotb ⁊ glutinationẽ faciendã in ipso. Et alia sunt ad equãdũ alrobotb magnũ: ⁊ alia sunt ad remouẽdã duritiem iuncturarũ que accidit post restaurationem: ⁊ alia sunt ad auferendã mollificationeꝫ si acciderit in iuncturis.

¶ Positis caplis de fractura. Ponit caplm de epithymatibus: ⁊ duo facit. q: pᵒ ponit capla pticularia que ꝯferũt ad fracturã. ibi 2ᵒ (Iã diximᵘˢ i caplo) dic̃ sic ĩ pma pte: ꝙ epithymatũ alia sunt que ꝓhibẽt apa ⁊ rectificãt pruritũ. Et alia sunt ad idurãdũ alrosbotb: ⁊ ad faciẽdũ glutinationẽ sint ipso. Et alia epithymata sunt q̃ hñt eq̃re alrosbotb: ⁊ alia epithymata sunt que remouẽt duritiẽ iuncturarũ. Et alia epithymata ad auferẽdũ mollificationẽ si ccident i iuncturis.

¶ De epithymatibᵘˢ conferentibus ⁊ que currunt cursu eorum ⁊ rectificantibus pruritum. CAP. XII.

Iam diximus in ca. ligamẽti vittas ad illud qḋ oꝫ sciri in hoc ca. ⁊ dicimᵘˢ cerata ⁊ embrocas cũ vino stiptico ⁊ illis silia. Et reiteramus nũc: ⁊ dicimᵘˢ. ꝙ oꝫ vt sit illḋ qḋ administrat̃ de cerato: aut aliis ita vt aspitas sit i eo aliquo modo: imo sit leuiᵘˢ quãto plus esse põt ⁊ molliᵘˢ. Et nõ oꝫ vt administreñť cerata vbi timeť putrefactio neq; vbi multiplicant̃ ptes fracture. huiusmodi.n. p̃paratũ est ad suscipiẽdã putrefactionẽ: qm̃ plimũ est cum vlceribᵘˢ. Sup aq̃s aũt calidis ⁊ earum effusione iam locuti sumᵘˢ ⁊ fecimᵘˢ scire ꝙ vtilitas in eis est resolutio mãeꝝ que incurrere faciũt pruritũ ⁊ attractio materiei nutritiue: ⁊ sũt iterũ necẽarie qñq; q: mẽbꝝ iã ꝺbilitauit strictura ⁊ exiccauit ipꝫ: ⁊ illḋ qḋ vltie ꝯseq̃t est scitũ.

¶ Ponit capla pticularia epithymatũ q̃ ꝯferũt ad fracturam: ⁊ ponit multa epithymata ⁊ vnguẽta q̃ ꝯferũt ad fracturã ⁊ sũt nota ad lr̃aꝫ. Et iõ diuidit ista ps i tot ptes quot ponit capla de epithymatibᵘˢ: ⁊ sunt nota ad lr̃am.

¶ De epithymatibᵘˢ ad idurãdũ alrosbotb. CAP. XIII.

Res ꝯferẽtes in hoc sũt embroce stiptice subtiles ⁊ empla que siliant̃ eis sic̃ decoctio myrti ⁊ eius oleũ si necẽariũ est oleũ: ⁊ oleũ alcane ⁊ epithyma cũ aqua folioꝝ myrti ⁊ granoꝝ eius ⁊ decoctio arboris alcori: ⁊ decoctio radicis aldirdar: ⁊ decoctio folioꝝ eius est incarnatiua iduratiua: ⁊ emplastrũ factũ ex mes ꝓprie qñ ponuñť cũ eo crocus ⁊ myrrha ⁊ conficit̃ cum vino odorifero est bonum valde: ⁊ distillatio spatularũ palme est bona iterum.

¶ De regimine equationis alrosbotb. CAP. XIIII.

In pricipio qdẽ ⁊ dũ ꝑmanet recẽs stiptica p̃dicta: qm̃ ipsa aggregãt ipm ⁊ stringunt ipsum ⁊ minorãt quãtitatẽ eius: post illḋ vo qñ supfluit: ⁊ ꝓprie ꝓpe iuncturam est necessariũ secare ab eo ⁊ fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo qḋ dictum est in eo.

¶ De medicis leniẽtibᵘˢ duritiẽ iũcture. CAP. XV.

Oportet vt embroces ⁊ icipias cũ aq̃ calia: deĩn administres desup empla ⁊ iunctiones que fricãdo fiũt leniẽtes facta ex mucillaginibᵘˢ gũmis ⁊ adipibus ⁊ oleis: ⁊ si ponat̃ in eis acetũ forte erit magis

ꝓfundatiua: ⁊ de illis quorum administratio ꝓpinquat est dactili ⁊ alleliati ⁊ oleū sisaminū: qm̄ ē emplm̄ leue: ⁊ iterum mollitiuum de kerua pmisceat̄ cū tāto butyro q̄tū est ipsius medietas ⁊ mellis: q̄tū est ipsius q̄rta: ⁊ fortasse sufficit ceratū de oleo lilij solū: ⁊ qn̄q3 adiuuat̄ cum oib⁹ lenificātib⁹ p̄dictis in caplo sephiros: ⁊ cū senties alteratione cōplonis ad frigus: tūc adde i eis ex castoreo ⁊ serapino ⁊ oppoponaco. Medicamen bonū. ℞. fecē olei de lino ⁊ fecē olei sisamini ⁊ fenugrecū coctū in lacte ⁊ beil ad ipsuȝ ⁊ administret̄: ⁊ iterū radices altee ⁊ radices cucumeris asinini ⁊ bdelliū ⁊ ammoniacū ⁊ opopoponacū dissoluant̄ cum aceto forti ⁊ liniant̄ ⁊ vnguentū eburneū est bonū. Medicamē bonum. ℞. mucillaginē fenugreci ⁊ seis lini ⁊ mucillaginē cucumeris asinini ⁊ ammoniacum ⁊ laudanū ⁊ ysopū humidā ⁊ oleū de lilio ⁊ adipem anatis ⁊ bdelliū lene ⁊ purū ⁊ medullā vituli resoluant̄ in oleo ⁊ fiat vnguētū. Aliud forte. ℞. olei veteris lib. ij. olei de lilio lib. ß. storacis liqde. lib. q̄rtaȝ cere citrine lib. ß. glutinis albotim. ʒ. ij. euforbij. ʒ. ij. medulle ossiuȝ cerui. ʒ. iiij. fiat vnguētū. Vnguētū bonum ad duritieȝ iuncturarum quā acq̄sivit restauratio: ammoniaci ptē vnam. bdellij iudaici pteȝ vnam: laudani partē mediā. olei de alcanna adipis anatis amborum añ. partis quartā: solue gūmas ⁊ aggrega oia. Vnguentū bonum: ammoniaci. ʒ. vi. ⁊ cere citrine tantūdē. gūmi albotim bdellij ⁊ galbani oium añ. ʒ. viij. olei de alcāna. ʒ. iiij. terant̄ gūme cōtrite in aceto: deinde aggregent̄ in mortario iuncto cum oleo de lilio: ⁊ fiat ad spasmum earum nodationē que accidit sicut glādula vbi ē. Et iam diximus eam in caplo suo: ⁊ administrent̄ vnguenta que diximus nūc: ⁊ administratio castorei ⁊ costi ⁊ fimi columbini: ⁊ sinapis emplastrādo est vltima. Linitiuum bonū. ℞. fecis olei de lilio. ʒ. i. ⁊ fecis olei semis lini. ʒ. i. ⁊ storacis liqde ⁊ galbani ⁊ serapini ⁊ oppoponaci omniū añ. ʒ. ß. bdellij seminis. ʒ. i. adipis vesit: aut galline: aut porci apud illum qui diligit illud ex sapientib⁹ diuitū. fiat ex eis vnguētū.

¶ De facientib⁹ fortitudinē mollificatōis. CAP. XVI.

Sustentatio in curatōe eius est super stiptica subtilia sicut sauina ⁊ dactili imaturi ⁊ his similia: aut super stiptica spissa: ⁊ quandoq3 miscentur cum his sicut crocus ⁊ cinnamomum ⁊ myrrha: ⁊ enula est bona valde ⁊ ꝓprie quando coquit̄ cum ea acorus ⁊ cinis vitis cum adipe antiqua ⁊ cortices spatularum palme: ⁊ oia que dicta sunt in indurando alrosborb.

¶ De administratōe aque calte ⁊ olei. CAP. XVII.

Scias q̄ aqua calida ⁊ oleum non cōueniunt apud restaurationē: qm̄ ꝓhibent restaurationē: sed cōueniūt ante ipsam: qm̄ ambo p̄parāt restaurationem ⁊ conueniunt post ipsam: qm̄ ipsa abstergunt quod remanet ex apostemate ⁊ duritie ⁊ rosborb ⁊ pustulas quas euenire fecerūt ligamenta in neruis: quare fit motus cum eis non facilis. Cum ergo administrant̄ aqua calida ⁊ oleū ⁊ adipes ⁊ medulle succurrūt illis nocumētis: inter illud vero aqua ⁊ oleuȝ sunt valde ꝓhibentia ab incarnatione.

¶ Poīt caplm̄ d̄ administratōe aq̄ calte ⁊ olei. ⁊ diuidit̄ i ptes tot quot ponit regulas in hoc. ptes patebūt exponēdo eas. Dic̄ sic de p̄ma pte. q̄ tu debes scire q̄ aq̄ cal̄a ⁊ oleum nō ꝯueniunt apud restaurationē: qm̄ ista ꝓhibēt restaurationē: ⁊ p⁹ restauratōeȝ ꝯueniūt ista: qm̄ ista abstergūt illō q̄d remāet ex apāte ⁊ duritie alrosborb. remouēt pustulas q̄s faciūt euenire ligamēta in neruis: ⁊ fit mot⁹ cū eis difficil: cū ergo administrat̄ aq̄ cal̄a ⁊ oleū: ⁊ adeps ⁊ medulle ⁊ hō. succurrūt istis nocumētis. s. pustulis accidētib⁹ i fractura Et subdit q̄ īttra totū hoc aq̄ ⁊ oleum sunt valde ꝓhibētia incarnationem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse administrant̄ in infantib⁹ ⁊ qui sūt eis ꝓximi non in alijs cum emplastra exiccata sunt super eos ⁊ faciunt eis dolorē: quare indigent: tunc vt oleo inungat̄ locus qui dolet: deinde sustentet̄ ⁊ restauret̄: apud quietem vero non datur licentia in hoc. Et medici qn̄q3 vtūtur embroca ex aqua calida cum ipsi soluūt ligamentum p̄mū querētes ex eo iuuamentuȝ ⁊ est vt attrahāt ad ipsum materiā. Et oporȝ vt sit illa aqua talis vt cum cadit apud infirmū sit tēperata: calida enim fortasse resoluit ex corpore mundo supra illud q̄d attrahit ⁊ ꝓprie qn̄ ꝓlongat̄ tp̄s effusiōis eius ⁊ attrahit ex corpore repleto supra illud q̄d oȝ: ⁊ propter hoc abbreuietur tempus eius: immo opȝ vt sit aqua cuȝ caliditate ad equalitatem tendēs ⁊ sit tempus effusionis eius s̄m quantitatē que videt̄ ex augmento mēbri et ei⁹ inflatione et non effundant̄ cum incipit detumescere.

¶ Poīt ⁊ᵐ cañ. ⁊ dic̄ sic. q̄ fortasse administrat̄ i īfantib⁹ qn̄ empl̄a sunt exiccatiua vt vngant̄ aliq̄ oleo loca dolentia. Deide post h̄ sustētet̄: ⁊ restauret̄. Sȝ qn̄ mēbrum ē r̄apō getētūc nō dat̄ licētia in hoc. s. in administratōe olei. Et subdit q̄ medici qn̄q3 vtunt̄ ēbroca ex aq̄ cal̄a qn̄ soluūt ligamētuȝ p̄mū q̄rētes p talē administrationē iuuamentū vt attrahant ad mēbrum mātā: ⁊ ista aq̄ oȝ q̄ sit talis vt cū cadit sup īfirmū sit tp̄ata: q̄ cal̄a fortasse resoluit vltraq̄ d̄eat ex corpore mūdo qn̄ ꝓlōgat̄ tp̄s effusionis ei⁹: ⁊ ex corpe repleto attrahit ad mēbrum vltraq̄ oȝ: q̄tus paucū sit tp̄s effusiōis aque: ⁊ sic oȝ vt calitas aque sit tēdens ad eq̄litatē. Et tp̄s effusionis eius sit s̄m quātitatē que videt̄ de augmēto mēbro ⁊ inflatione eius. Et cum mēbrū incipit detumescere

non effundaᵗ aqua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nos quidem iam diximus de indicijs embroce in capitulo dislocationis illud quod opꝫ attendere etiam hic: ⁊ magis dilectuꝫ mihi qn̄ non est illic dolor est vt non appropinquet mēbro oleum neqꝫ aqua calida oīno nisi illō quod antecedit ipsum in principio rei ad defensionem. Et de illis que ponuntur super iuncturas que indurantur post restaurationē sup torsionē ⁊ attritionē sunt dactili ⁊ alleliati emplastrādo.

¶ Ponit 3ᵐ cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ nos diximus de indicijs embroce in caplo dislocationis illud qō opꝫ attendere hic. Et subdit ꝙ magis dilectū sibi est vt mēbro non approximet neqꝫ oleū neqꝫ aquaꝫ calaꝫ oīo. Et nō admīstret nisi illud qō añcedit ipsum ad defensionēꝫ. Et subdit ꝙ de illis que ponunᵗ sup iuncturā que induraᵗ aut est attrita aut cōtorsa sunt dactili ⁊ alleliati .i. cutis illius aīalis.

¶ De cibatōe restaurati ⁊ potōe eius. CAP. XVIII.

Oportet vt sit cibus eius ex eis que generant sanguinem spissum ⁊ non spissum siccum: imo spissum viscosum vt generet alrosborb tenaceꝫ fortem non siccum debileꝫ leuem: ⁊ illa sunt sicut pedes ⁊ frumentum coctum cum multa aqua quousqꝫ sit sicut puls ⁊ ventres ⁊ capita ⁊ cutis hedi ⁊ arietis decocta ⁊ similia eis ⁊ vinuꝫ stipticum. Et ex illis que danᵗ in secūda mensa sunt castanee ⁊ grana in qbus nō est acuitas.

¶ Ponit caplm de cibatione restauratioꝫ ꝙ sit ex eis que gnāt sanguinē spissum: ⁊ nō siccū: imo spissū viscosuꝫ: ⁊ oꝫ esse cibus talis vt generet alrosborb tenacē ⁊ fortē non siccuꝫ debilē leuē ⁊ ponit cibaria ⁊ sūt nota. ¶ Deide cū dic.

¶ Et alienet omnia que subtiliant sanguinem ⁊ calefaciunt ipsum ⁊ elongāt ipsum a coagulatione sicut vinum subtile ⁊ res confortantes valde. Et ad summū regimen eiꝰ sit igrossatio nisi sit illic ꝓhibens ex vulnere requirēte subtiliationem cibi sm̄ illud qō est super ipsum de magnitudine eiꝰ: aut ipsiꝰ putrefactione ⁊ apō siorē doloris. Qui vō securꝰ est ab illo dilateᵗ in cibo ⁊ potu.

¶ Ponit scdaꝫ regulam: ⁊ dicit sic. ꝙ iste restauratꝰ oꝫ alleuiare omne cibariū qō calefacit: ⁊ subtiliat sanguinē ⁊ elōgat sanguis coagulationē sicut esset vinū subtile ⁊ res confortātes valde: ⁊ ad vltimū regim̄ istiꝰ restaurati sit igrossatio nisi ꝓhibeat vulnꝰ igrossationē: ⁊ nisi sit ꝓhibēs ingrossationeꝫ cibi dolor vulneris mēbri. Et si fueris securus ab hoc .s. qr non times ingrossare cibū dilateᵗ īfirmus i cibo ⁊ potu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qui amat defensionem incipiat cum regimine subtiliante: vt securetur a malitia apostematis. Et illud est sicut si oporteat iterū vt flobotometur ⁊ soluatur venter: ⁊ non post dies paucos administret illud quānis sit quādoqꝫ necessariū iterum vt dimittat hoc regimē qn̄ superfluit rosborb i magnitudine: ⁊ est necesse ꝓhiber e ipm̄. Modus cibarij cōuenientis ei qō admīstraᵗ hora coagulationis.

¶ Ponit tertiā regulā ⁊ dicit sic. ꝙ ille qui amat defensionem mēbri ⁊ icipiat cū regimine subtiliāte quousqꝫ securetᵗ flōmia aut solone ventris fiat. Deinde igrosseᵗ cibꝰ nisi ꝓhibeat magnitudo alrosborb. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sumantur panis de simula ⁊ farina rizi ⁊ sepum vacce pinguis ⁊ lac: ⁊ fiat ex eis cibariuꝫ simile frumēto cocto vt puls cum bonitate sue cōsuetudis: medicina aūt eius quā sumit ad restaurationem mumia est que est mirabilis.

¶ Ponit vnum modum cibarij conuenientis restauratori est notꝰ ad litteram.

¶ De accitibꝰ q̄ accñt ad fracturā. CAP. XIX.

Quādoqꝫ accidit ex fractura disruptio carnis que non conglutinatur. ꝙ si nō incidatur putrefit ⁊ putrefacit illud quod sequitur eam ex osse: quare est necessarium vt incidaᵗ ⁊ coquatur: ⁊ quādoqꝫ accidit fluxus sanguinis: ⁊ est necesse vt prohibeatur: ⁊ quādoqꝫ accidunt concussio ⁊ attritio fortis carni que si non curetur cum scalpellatione aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem peruenit ad estiomenum: quare oportet vt obseruetur illud: ⁊ quādoqꝫ accidit apostema calidum in quo est timor: quare opꝫ vt regatur regimine suo: ⁊ quandoqꝫ accidunt vulnera que non egent vt curentur cum eo cuius preterijt narratio. Et quādoqꝫ accidit alrosborb superfluus in fractura cuius quāntitas nō est necessaria: quare oportet vt minoretur nutrimentum ⁊ prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi ⁊ strictura desuper ⁊ reliquis que sunt dicta. Et quandoqꝫ accidit mollificatio iuncturarum ex extensione. Et quandoqꝫ accidit vt currat virus ad medullam que generaᵗ in osse: quare necesse est vt extrahaᵗ os ⁊ discooperiaᵗ via virus ad itus.

¶ Ponit accñtia sequētia ad fracturā: ⁊ sic dicit. ꝙ qñqꝫ accidit ꝓpter fracturā disruptio carnis que caro non conglutinaᵗ: ⁊ si non incidaᵗ putrefit: ⁊ putrefaᵗ os: ⁊ qñqꝫ accidit ꝓpter fracturā fluxus sanguis: ⁊ est necesse vt ꝓhibeaᵗ. Et qñqꝫ accit ꝓpter fracturam ꝯtusio ⁊ attritio fortis carni q̄ si nō cureᵗ cū scalpellatōe: ⁊ cū rebꝰ ꝓhibētibꝰ putrefactionem ꝑuenit ad mēbꝝ ad hestiomenuꝫ. Et qñqꝫ ꝓpter fracturā accit apā calꝫ i quo est timor: q̄re oꝫ vt regaᵗ regimine suo. Et qñqꝫ ꝑꝑ fracturā accidunt vulnera que egēt vt curenᵗ cū eo cuiꝰ ꝑterijt narratio. Et qñqꝫ in fractura accidit alrosborb supfluus. q̄re oꝫ vt minoreᵗ nutrimentū. Et ꝓhibeaᵗ gnātio alrosborb faciēdo ea que dcā sūt. Et qñqꝫ ꝑꝑ fracturā accidit mollificatio iūcturaꝝ: q̄re oꝫ vt cureᵗ. Et qñqꝫ accidit ꝑꝑ fracturā vt currat virus ad medullā q̄re necē est vt discooperiaᵗ os: ⁊ discooperiaᵗ via ad virus.

¶ Tractatus tertius. De fractura cranei. CAP. I.

Multotiēs accidit vt findaᵗ craneū ⁊ nō findaᵗ cutis: imo apeᵗ.

¶ Quia videmus B caplm multe vtilitatis ⁊ multe necītatis existere. [illegible] [illegible] tōes q̄ sᵗ i fractura talᵗ mēbri. tū ꝑꝑ ignorātiā cōeꝫ medicoꝝ circa modū curatio.

nis ei⁹. Et qꝛ ēt modus fracture talis mēbri sic̄ ēt post. A.
ponet ⁊ ōn̄det n̄ ē silis curatōi aliaꝝ fracturaꝝ alioꝝ mē
broꝝ. nō. n. fit p̱ replasmatōez ⁊ restauratōez sic̄ fit ī aliqͥs
mēbris: ſ3 poti⁹ modus curatōis ei⁹ viciat̄ curatiōi magis
vulneꝝ ⁊ vlceꝝ mēbroꝝ carnosoꝝ3. Est. n. cura fracture
cranei ī me⁹ eaꝝ cirugiaꝝ q̄ sūt ſm carnē ⁊ eaꝝ q̄ sūt ſm
ossa sic̄ dr̄ ī. 6. li⁹. Pauli ī cap. de fracturis q̄ accn̄t ossib⁹ cra
nei. Pro tāto ī hac sen. 5ª q̄ ē ð restauratōe solū circa expō
nē h⁹ capl̄i visum fuit nob̄ aliq̄ntulū eē nec̄iū itēdere sup̱
alia capl̄a h⁹ ſen expōnē facere nō curātes. Dicim⁹ ḡ q̄
cū. A. deteriauit de mō curatōis fracture ī gn̄ali nō descē
dēdo ad curatōez alteri⁹ fracture ſm aliqͦd aliud mēbꝛū.
In p̱te ista icipit ðteriare ī spāli modos curatōis fracture
ossiū cuiuslȝ mbꝛi. Incipit āt ī h̄ ca⁹ ð mō curatōis fractu
re ɔtigētl ī osse capitl qͦd craneū dr̄: p̱pea qꝛ caput ē ex mē
bris exteriorib⁹ q̄ p̄ occurrūt. vn̄ p̄ icipit ðteriare ð mō cu
ratōis fracture ɔtigētl ī osse capitl. ℂ Circa h̄ āt capl̄3. A.
sic p̱cedit. In p̄ª p̱te: qꝛ fractura q̄ accit ī craneo aliqñ est
occl̄ta ad sensū ⁊ ābigit̄ ð ipa: ōn̄dit nec̄itatē cognitōis ei⁹
⁊ modū ēt ſ3 quē oȝ cogſci. ī 2ª p̱te docet modū curatiōis
ei⁹. ibi 2ª (Uulneꝝ āt capitis vsq; ad terminū almocati)
p̄ª ps diuidit̄ ī p̱tes duas. in p̄ª p̱te ōn̄dit nec̄itatē cognitiōis
fracture q̄ ɔtigit in craneo. ⁊ ōn̄dit nocum̄ta ex ignorātia
ipsi⁹. in 2ª p̱te dat modū cognitōis ei⁹ qñ. s. ē fissura occl̄ta.
ibi 2ª (Illud vō in q̄ ðclarat̄ cū estimatōe) p̄ª ps diuidit̄ in
tres. In p̄ª p̱te docet ſ3 quē modū ē posē q̄ fractura ī cra
neo aliqñ occl̄tat̄ sensui. in 2ª p̱te ōn̄dit nocum̄ta q̄ ɔtigūt
ex ei⁹ ignorātia p̱p̱ quā negligit̄ mod⁹ curatōis ei⁹. ī 3ª p̱te
ex dictl īnuit nec̄itatē modi cognitōis ei⁹ qñ sēsui occl̄tat̄
2ª ibi (Cū ḡ occupatio fit) ibi 3ª (Et p̱p̱ea vt ɔsideret̄) In
p̄ª p̱te vult dr̄e q̄ ml̄toties ɔtigit vt findat̄ craneū. i. os ca
pitis sup̱. ex aliq̄ cā p̄mitia: ⁊ tn̄ n̄ findat̄ cutl: ſ3 apat̄. i. tu
mescit caro ⁊ cutis q̄ ē s̄ craneū i q̄ accidit fissura. ⁊ tūc qñ
sic ɔtigit fractura q̄ ē in craneo nō ē māifesta ad sensū p̱p̱
(cooptōez carnis ⁊ cutis.

Sȝ aliquis dicet qūo ē h̄ posē. s. vt findat̄ os ⁊ nō
cutis neq; caro q̄ s̄t sup̱ ipȝ: cū tn̄ os capitl sit duri⁹ carne ⁊
cute. res āt dura difficili⁹ vr̄ pati q̄3 mollis. ℂ Dōȝ ē q̄ h̄
est posē accidere ⁊ accit vt sepe vr̄ ad sensū: ſ3 illud qdē n̄
accit a re p̄mitia ledēte p̱ icisionē: qm̄ ex tali re obuiāte p̄
nec̄iū eēt icidere carnē ⁊ cutē q̄3 os: ſ3 h̄ accit multotiēs a
cā p̄mitia q̄ ledit p̱ ɔtusionē ⁊ ɔq̄ssatōez. ex obuiatōe. n. ta
liū reꝝ ml̄toties accit q̄ frāgit̄ craneū māifesteꝝ tn̄ caro
neq; cutl. ⁊ hō qꝛ tales res soluūt ɔtinuū ɔq̄ssando p̱ plica
tōez. res igr̄ dura q̄ plicari n̄ pōt sine fractiōe ⁊ disruptiōe
p̱tiū frāgit̄ ex obuiatōe tal̄ rei: ſ3 res moll̄ q̄ plicari pt̄ ⁊ ce
dere sine disruptōe p̱tiū n̄ ē nec̄e vt frāgat̄ sic̄ ēt ad sensū ī
reb⁹ exteriorib⁹ app̱3. videm⁹. n. q̄ res dure vt lig⁹ sicca p̱
plicatōez frāgūt̄ res āt molliores n̄: qꝛ igr̄ craneū ē mēbꝝ
hn̄s duriciē: caro āt ⁊ cutis mollia s̄t: hic ē q̄ ex obuiatōe
rei ɔtūdētis ⁊ ɔq̄ssantl accit ml̄toties craneū frāgi: nō āt
carnē ⁊ cutē p̄cipue maxīe h̄ ɔtigit qñ craneū ē duri⁹ sic̄ ē
ī corpib⁹ iuuenū. in pueris. n. p̱p̱ molliciē ossiū sic̄ app̱3 ad
sensū accit ml̄toties a re ɔtūdēte q̄ os n̄ frāgit̄: ſ3 iterius
plicat̄ sic̄ accit in cute ⁊ carne. q̄3q; tn̄ ex re ɔtūdēte tali sic
obuiāte n̄ accit findi carnē ⁊ cutē: ſ3 findi craneū: tn̄ qꝛ ex
ipa ɔtigit ml̄ta passio i carne cū cute ad quā seq̄t̄ vehem̄s
dolor q̄ ē cā attractōis hūoꝝ ad locū ⁊c̄. Idcirco dixit. A.
q̄ lȝ n̄ findat̄ cutl: ſ3 craneū: ml̄toties tn̄ apatio fit ī carne
⁊ cute q̄ craneū circūdāt. ℂ Si igr̄ dicas q̄ res dura diffi
cili⁹ patit̄ q̄3 mollis. Dōȝ q̄ veꝝ ē loq̄ndo de passiōe abso
lute. tn̄ loq̄ndo de tali mō passionis nō oȝ. Est. n. aliqͥs mo
dus passiōis in q̄ magis patit̄ res dura q̄3 mollis. vnde qñ
craneū frāgit̄: sic q̄ cutl ⁊ caro ēt patit̄ ab illa re obuiāte:
caro ⁊ cutis citi⁹ recipit lesionē q̄3 os: n̄ tn̄ oȝ q̄ ab ipsa reci
piat eādē lesionē quā recipit os. ℂ Deide cū dic̄.

ℂ Cum ergo occupatio fit in curatiōe apatis ⁊
nō perueniunt ad plagam fortasse accidit vt pu
trefiat os desubtus.

ℂ In ista parte ōn̄dit nocum̄ta q̄ pn̄t ɔtigere ex ignorātia
tal̄ fracture. ⁊ duo fac̄. p̄ ōn̄dit nocumētū qͦd accit ex igno
rātia fracture absolute p̱p̱ quā negligit̄ modus curatōis
ei⁹. 2º ōn̄dit aliud nocumētū ɔtingere ex ignorātia ſm sui
totalitatez ⁊ ſm oēs sui p̱tes. ibi 2ª (Et vt curet̄ fractura
oportebit) In p̄ª p̱te ōn̄dit ħ. q̄ qñ medic⁹ occupat̄ ī cu
ratōe apatis qͦd fit in carne ⁊ cute. s. ponēdo mollitiua ⁊ re
solutiua sic̄ pōit̄ in apatib⁹ q̄ ɔsequunt̄ ɔtusionem carnis
⁊ cutis ⁊ n̄ p̱uenit̄ ad plagā. i. nō p̱uenit medic⁹ ad scissurā
ossis cū detectōe ipsi⁹ q̄si ignorās q̄ os sit fractū. vn̄ n̄ in
tēdit ad curatōez fracture ossis cū detectōe ei⁹ vt p⁹ appe
bit. fortasse accidit vt putrefiat os desubt⁹. i. fortasse acci
dit vt fiat putrefactio sub osse. accidit qdē putrefactio sub
osse: qꝛ scissura facta a re ɔtundēte. p̄ qdē vniuꝛsaliter accidit q̄
sub osse accidit disrup⁹ aliq̄rū veaꝝ ex q̄b⁹ hūiditas egre
dit̄ remanēs sub osse ⁊ putrefit. 2º ēt hūiditas ⁊ vir⁹ q̄ sūt
supra os p̱ apatōez ⁊ ɔtusionē factā ī carne ⁊ cute defluūt
p̱ fissurā ad locū q̄ ē sub osse: puta ad pāniculū q̄ imediate
est sub osse. 3º etiā hūiditas ipa q̄ ex fissura ipa resudat ex
p̱tib⁹ ossis ⁊ p̱uenit ēt ad ipȝ ex aliqͥs p̱tib⁹ p̱p̱ dolorē q̄ at
trahit retiere iter p̱tes ossis ⁊ fissuras fixas ſ3 aliqd ⁊ ſm
aliqd ēt ðfluit ad locū q̄ ē sub osse. hec āt hūiditas ⁊ viru
lētia cū nō mūdificat̄ p̱ fissurā ossis: eo q̄ nō ē detecta vel
apta: vn̄ mūdificari n̄ pōt: ⁊ ēt qꝛ medicus nō itēdit ad ei⁹
mūdificatōez: ſ3 occupat̄ solū in curatione apatis cutis ⁊
carnis ⁊ ossis. retinet̄ āt oē hūidū retētū in aliquo loco ex
nām. ⁊ p̄cipue cū respiratōe p̱uat̄ putrefit sic̄ app̱et. 3º vel
2º de febrib⁹: p̱pter putrefactōez talis hūiditatis q̄ detie
tur sub osse. ⁊ ēt iter p̱tes ossis fixas accidit cū n̄ p̱ueit̄ ad
detectōez fissure q̄ os putrefit de subt⁹: qꝛ. s. ex suba ossis
putrefit ⁊ ēt sub osse fit putrefactio sup̱ pāniculū q̄ dr̄ du
ra mr̄ q̄ ē imediate sub osse. ℂ Nota aūt q̄ Aui. dicit for
tasse aut ex mō loquēdi quē ſuāt auctores multotiēs. nā
modus coꝝ est multotiēs vt vtant̄ h̄ vbo fortasse in mō
affirmatōis ipoꝝ de re aliq̄. Aut dixit fortasse: qꝛ illud vt
in plurib⁹ accidit: qꝛ tn̄ nō est ipoſe qn̄ sine icisiōe cutis ⁊
carnis nō accidat putrefactio de q̄ facta est mētio. hoc āt
est posē. s. dato q̄ nō p̱ueniat̄ ad fissurā cū incisiōe carnis
⁊ cutis: q̄ tn̄ nō fiat putrefactio dicta altero duoꝝ modo
rum: aut qꝛ fissura accn̄s ossi est p̱ua p̱p̱ cui⁹ p̱uitatez acci
dit vt in ipa nō aggreget̄ hūiditas q̄ putrefiat: sed solidat̄
cū regenerat̄ porus fac̄t⁹ a nā. vn̄ ibi sufficit sola medica
tio apatis facti in carne ⁊ cute: ⁊ p̄cipue hoc accidit qñ cor
pus in quo hoc accidit est bonoꝝ chimoꝝ ⁊ nō sup̱fluoꝝ
nec in q̄3to nec in q̄li. In fissura aūt magna aut p̱funda il
lud nō esset posē. hoc aūt est posē si cū medicamīe apatis
facti in carne ⁊ cute acciderct q̄ fieret putrefactio ī osse.
tūc. n. facta detectōe carnis ⁊ cutis appebit fissura facta ī
osse. vn̄ ⁊ tūc medic⁹ itēdit ad curatōez fracture ossis. ⁊ ēt
hūiditas poterit exteri⁹ exalare. p̱pter qͦd illa accn̄tia de
quibus loquit̄ statim postea nō ɔtingeret antequā medi
cus intēdat ad curatōem fracture.

ℂ Et accidūt an̄ sanitatē aut post ipsaȝ egritudi
nes male ex febrib⁹ ⁊ tremore ⁊ destructōe ra
tiōis ⁊ aliꝭs: quare ē necessariū vt findat̄ ⁊ mul
toties qdē significat locū ifirmus ipse ⁊ q̄ tan
git ipm̄ omni hora: ⁊ hoc p̱p̱ie. ⁊ tūc qdē ē ne
cessariū vt redeat vulnus ad dispōnē suā.

ℂ Nūc docet q̄le nocumētū in gn̄ali ɔtigeret ex ignoran
tia fracture occulte p̱p̱ quaȝ negligit̄ curatio ei⁹: qꝛ. s. acci
dit ide putrefactio sub osse. Docet etiaȝ qualia accidētia
in speciali contingunt que accidētia sequunt̄ putrefactio
nem factam sub osse dicens. Et accidunt ante saniosita

te.i.an talē putrefactōez: aut post ipsaz egritudīes male ⁊ cetera accñtia pessima ⁊ mōtalia sic feb. ⁊ dīstructio rōnis tremoz. Febris accidit: ppea qz illa putrefactio fit in mēbro nobili sicut sup pāniculū tegētem cerebrū q cōicat cū corde. ad putrefactiōem aūt in mēbro nobili cōicante cū corde ɔseqˀ febris ⁊c. Accidit aūt tremoz ⁊ destructio rōnis pp nocumētū qd̄ puenit ad cerebrū ex putrefactiōe q fit aut facta ē sup pāniculū tegētē cerebz. ⁊ pp silez rōnē accidūt aliqñ accñtia mala ⁊ pessima de qbˀ fiet mētio ī fra sicut scotomia apa ⁊ silia accñtia. Et qñqz ēt pp passio nē factā ad stōm accidit vomitus colere: qz supple vt phibeat adūetus istoz accñtiū ē neciū vt findaꝛ caro ⁊ cutis ⁊ detegaꝛ fractura ossis vt possit fieri curatio fracture ossis fm modū de quo fiet mētio. Et subdit Aui. Et multotiens qdē significat. q.si vult dr̄e Aui. q nō solū significaꝛ q sit vel fiet putrefactio ī osse qñ negligaꝛ curatio fracture ex accñtibˀ q ɔsequunꝛ in pcessu de qbˀ fcā est mētio. Uez ēt multotiēs significat fractura ossis ex indicio patiētis: qñ tāgit ipm q̄re omni hora dicet h doleo h sentio lesionē. ⁊ ista ē vna ex significatōibus ppens curatōis fracture ossis capitis. Uñ q̄ñis medicˀ curet apa factū ī carne ⁊ cute: tñ nō cessat lesio remanere pp fracturā q remanet. ⁊ tūc neciū ē vt nō valeat curatio apatis qd̄ ē in carne ⁊ cute vt redeat vulnus ad dispositōez suam. i. vt vulnus redeat ad dispositionem in qua debet ad hoc vt curetur fractura ossis. Et ista qdez dispō ē vt. s. icidaꝛ caro ⁊ cutis ad h vt fractura sit detecta ⁊ mājfesta ⁊ postmodū oz curari fractura fm modū q post diceꝛ. Et ex h Aui. nō vult hr̄e nisi q nō sufficit qñ ē fractura ī osse occupari in curatiōe apatis carnis ⁊ cutis exterioris: imo opz pcedere ad fracturā. Si ḡ ignoraꝛ fractura ⁊ fiat occupatio ī curatione illius. tūc nō fiet curatio: imo accidet error. Et ppea vt iferiˀ ipse ifert ē neciū pcognoscere qñ fractura nō ē detecta fm modū q cognosciꝛ ex ossis fractura. Et istud vult Aui. hr̄e ex istis vbis q dicit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et vt cureꝛ fractura opoꝛtebit vt findaꝛ a cute cū q̄ñtitate qua nō retineaꝛ in ea virus in hoc neqz aliud. oz. n. vt nō retineaꝛ virˀ nisi fueris securˀ d̄ additōe apatis ⁊ iueneris apa ruptū ⁊ appeat fractura vna. Q̄ñqz. n. accidit inde error magnˀ: putaꝛ. n. q nō sit fractura nisi illa.

¶ In pte ista oñdit. A. errorē q accidit ex ignorātia fracture absolute pp occultatōez eiˀ: qa fissura aliqñ nō accidit ī carne ⁊ cute. ⁊ tūc frāgiꝛ craneū. Nūc oñdit errorē q accidit aliqñ nō ex ignorātia fracture oino: sz ex ignorātia fracture fm sui totū. Nā aliqñ ē q fractura solū appz ad sensuz fm aliq̄ sui pteꝫ: qz in carne ⁊ cute ē facta aliq icisio et fissure. vñ fractura in osse ē appens fm aliq̄ sui partē ⁊c. Medicˀ putat q sufficiat fissura illa q est in carne ⁊ cute: ppea qz putat q nō sit ampliˀ fissura ī osse nisi illa q appz ad sensuz nūc āt ī h aliqñ accidit error magis: ppea qz fissura nō ē solū in illa pte cranei q appet ad sensuz: imo ē satis maior celata sub cute ⁊ carne. Si ḡ medicˀ nō ampliat orificiū ita vt detegaꝛ fractura sufficiēter errabit: ppea qz nō pfecte poterit virˀ ⁊ sordes mūdificari. vñ retinebiꝛ ⁊ defluet iteriˀ sub osse ⁊ accidet putrefactio in osse ⁊ super pāniculū tegētē cerebrū. ⁊ sic iste error dr̄ a poꝛe. naz poꝛ error ɔtigit ab ignorātia fracture: ppea qz nullo mō appz ad sensuz cū nō sit scissa cutis neqz caro: sz iste error nō accidit: qz nulloˀ fractura appz: nec qz caro ⁊ cutis nō sit scissa: sz accidit qz fissura fcā in carne ⁊ cute nō ē sufficiēs ita vt sufficiēter sit detecta fractura. putat. n. multotiens medicˀ q nō sit ibi fractura āplioꝛ nisi q appz. ⁊ sic putat sufficere illā fissurā: ⁊ cū tñ vo nō sufficiat pp cām dictā: sz opz āpliˀ detegere ne ī carne remāeat aliqd virˀ vel sordicies.

h q pmisso ē facile itelligere qd̄ Aui. dic icipiēs p oñdere cās pp quā ad curatōez fracture oz ips detegi a carne ⁊ cute. ⁊ ex h oñdit postea errorē q aliqñ circa h ɔtingit. Dicit ḡ ⁊ vt fractura cureꝛ opz vt findaꝛ a cute ⁊c. Qz vult dr̄e Aui. q si oz curari fractura oz vt findaꝛ cutis ⁊ caro ⁊ detegaꝛ pfecte in tāta q̄ñtitate vt libe possit virˀ ⁊ sordicies ad ex pfluere ⁊ nō retineri ī ipa. ⁊ reddit cāz istiˀ cū dicit. oz. n. vt nō retineaꝛ virˀ. ⁊ h iō qz retētio virˀ ē cā vt virˀ penetret ⁊ defluat ad iferioꝛa. h āt ē cā putrefactōis ossis ⁊ pāniculoz cerebri ⁊ alioz maloz accñtiū de qbˀ pus facta ē mētio ⁊ de qbˀ ēt fiet mētio. Subdit postea. nisi fueris securˀ de additōe apatis ⁊ iueneris apa ruptū ⁊ appeat fractura vna. ¶ Circa quā pte itellige q ista exceptio ñ refert ad illud qd̄ mō dixit. opz. n. vt nō retineaꝛ virˀ: qm in nullo vulnere oz virˀ retinere: sz in q̄libz oz vt ex defluat ⁊ mūdificeꝛ: sed referꝛ ad illud qd̄ p dixit. Et vt cureꝛ fractura oz vt findaꝛ a carne ⁊ cute ⁊c. nō vult. n. dr̄e p h qd̄ subdit nisi oñdere in qbˀ casibˀ excipiꝛ q. s. ī eis ad curatōez fracture nō ē neciūz icisionē facere ī cute ⁊ carne Et duos vr̄ pōere casus in qbˀ nō ē neciū icisionē facere in cute ⁊ carne. pmū casuz tāgit cū dicit nisi fueris securˀ d̄ additōe apatis. 2m casuz tāgit cū dicit. Et si iueneris apa ruptū ⁊c. Primus ḡ casus quē vult tāgere. A. ē q oz fieri icisio cutis ⁊ carnis ī fractura cranei nisi fueris securˀ de additōe apatis. i. nisi fueris securus q apa nō oziaꝛ nec eueniat vel ī pāniculū cerebri vel ī ipso cerebro. ⁊ p h itelligit ēt de q̄libz accñte malo. q̄re p h vult dr̄e Aui. q si tu fueris securus q nō accidat aliqd accñs malū. tūc pōt absqz icisione carnis ⁊ cutis ptrāsire ī curatiōe fracture. ¶ Sz mō aliqs q̄ret ⁊ qñ ɔtigit q absqz icisiōe cutis ⁊ carnis sit poꝫe curare fracturam absqz aductu alicuiˀ accñtis mali. ¶ Dōm ē q h est poꝫe altero duoz modoz: aut enī hoc est possibile: qz fissura facta in craneo sic est parua q in ea nō timeꝛ de aggregatiōe humiditatis iter ptes ossis ⁊ penetratōe ipsiˀ ad medullā sic s dcm ē. Aut h ē poꝫe ex mō curatōis ⁊ dispōnis fracture ossis ⁊ ex dispōne vlceris vel vulneris. s. ex dispositōe virtutis. qñ. n. illa concordāt: puta q corpus est bonoz chimoz ⁊ nō supfluoz. ⁊ q fractura ossis nō ē magna neqz multi nūeri ⁊ q ēt fractura ossis aliq pōt hr̄e respiratōez ad exteriˀ: ⁊ virˀ expulsiua ī osse ē fari potēs supflua ad exteriˀ expellere ⁊ cū h medicamīa educētia hūiditatē ad ex appoꝛunēt. tūc poꝫe ē q absqz icisione fcā in carne ⁊ cute ⁊ absqz alia dētectōe ossis cureꝛ fractura. ⁊ p hunc modū ɔtigit aliqñ q isti expimētatores curāt vulnera capitis ī qbˀ fractura cranei existit absqz icisiōe carnis ⁊ cutis ⁊ absqz detectōe ⁊ eleuatōe ossis. ⁊ qz aliqñ curaꝛ: pp qd̄ accidūt aliqñ illa q dcā sūt ɔcurrere ⁊ sp credūt posse curare. Sz qz oia illa ɔcurrūt raro hic est q nō sp cū illo mō curatōis curāt: imo mltotiēs egros iterficiūt. de h āt videbiꝛ magis ī pcessu. ¶ Scdus āt casus quē. A. vult tāgere in q nō ē neciū facere icisionē carnis ⁊ cutis ē qñ apa fcm ī carne ⁊ cute ē eruptū: ita q sic ē discopta caro ⁊ cutis q appz tota fractura. tūc est sic detectū os q nō ē neciū icisionē facere carnis ⁊ cutis. Dico āt si appz tota fractura: qz in h casu aliqñ accidit error. Nā multotiēs appz fractura aliq ī osse ⁊ ē discopta ⁊ putaꝛ q nō sit āplioꝛ fractura ī osse: cuz tñ aliqñ ēt sit alia fractura latēs sub cute ī alia pte ossis q si nō discopireꝛ fierēt nocumēta q dcā sūt. Nullū. n. ē icōueniēs nec ipoꝫe q ex aliq re cōtūdēte capiti obuiāte fiāt multe fracture in diuersis ptibˀ ossis: qrū vna sit discopta. alia vo occulta sub cute. ⁊ tūc si nō discopiaꝛ vsqz ad illa aggregabiꝛ virus iter ptes ossis ⁊ descēdet inferius sup pāniculū ⁊ aggregabit nocumenta de qbˀ fmo habitus ē. Et h est qd̄ vult dr̄e Aui. cū dicit. Et iueneris apa ruptū ⁊ appeat fractura vna. qñqz. n. accidit mihi error magnˀ. putaꝛ. n. q ñ sit fractura nisi illa. Ex isto āt vltio vbo qd̄ dicit h Aui. qdā accipiūt ⁊ cre-

dũt q̄ pośe ſit q̄ ex aliq̃ re cõtũdẽte obuiãte capiti ex pte anteriori frangẽte craneũ idẽ frãgat craneũ ex pte poſteriori.⁊ p hũc modũ dicũt q̄ mltotiẽs moriť eger. ẽt dato q̄ ſaneť ex fractura appẽte. Nã dicũt q̄ fractura eſt facta ex pte alia.q̃ latet ẽt:q: nõ curať ⁊ diſcoopit mortẽ inducit.Et ad h̄ ɔfirmãdũ dicũt ſile eſſe in craneo cerebri ſic ẽ in vaſis vitreis:q: videmus q̄ vas vitreũ frangiť in oppoſita pte pti q̃ ɔtũdiť vel obuiat rei ɔtũdẽti.Sʒ illud qd̃ dicũt nõ ẽ credibile neq̧ illud vult dñe Aui. Nõ.n.A. vult p h̄ q̄ fractura poſſit euenire in pte q̃ rei ɔtũdẽti obuiat:ſʒ vult dñe q̄ ẽ poſe ab re vna ɔtũdẽte fieri fracturã in ptib⁹ locis oſſis.q̃re vna põt eſſe coopta:alia võ nõ.lʒ tñ nõ ſit diſcopta appẽt aliq̃ ſigna q̃ nobis oñdũt eẽ fracturã in oſſe. Quia qñ tangiť cũ tẽta interi⁹ iux os circũcirca cutis ⁊ caro nõ adherẽt firmiter oſſi in ptib⁹ circũſtãtib⁹: imo ſepata caro repiť ab oſſe.⁊ ẽt circa cutẽ appet maifeſte ɔtuſio pcedere ad ptẽ maiorẽ q̃ ſit illa q̃ ſic eſt diſcopta. vñ lʒ fractura nõ ſit diſcopta tñ res ɔtũdẽs leſionẽ fec in oſſe ⁊ cute ⁊ carne q̃ ſupponiť illi oſſi neq̧ fractura accidit i pte q̃ ɔtuſiõeʒ nõ recipit.⁊ illud nõ ẽ icredibile. Paulus.n.in ſuo.6.lib.de fractura cranei hãc opionẽ maxime iprobat.dic̃.n.ad lraʒ talia v̄ba. Quidã ãt his dñis ⁊ aplachim a adiecerũt qd̃ ẽ ſm eos ſciſſio cranei.i. caluarie ſm oppoſitas eis q̃ plaganť fiẽs ptib⁹.Ecce q̄ in his v̄bis narrat opionẽ pdictã.Subdit ãt poſtea. Hi ãt errãt nec ſic ẽ vt in vaſis vitreis qbuſdã vt ipſi aiũt.⁊ h̄ fit.nã illa qdeʒ: ppea q̄ ipſa vacua ſũt h̄ patiũť.Craneũ ãt.i. caluaria plenũ ẽ ⁊ aliter forte cũ alijs plibus ptib⁹ capitis plagatis nimis.Ecce q̄ h̄ maifeſte iprobat pdictã opioneʒ oñdẽs nõ eſſe ſile h̄ ⁊ in vaſis vitreis pp triplicẽ cãʒ.vna cã eſt:q: illud accidit eis qñ ſunt vacua aliq̃ corpe groſſo ⁊ ſolũ ſunt plena aere.Craneũ aũt plenũ ẽ cerebro. ¶ 2ª cã ẽ:q: vaſa illa magis ſũt ſciſſibilia:q: nõ ſũt ſic fortia.craneũ ãt ẽ forte ⁊ durũ. ¶ 3ª cã:q: vaſa illa ſunt ɔtinua i ptib⁹ ita vt paſſio agiliter ab vna pte pp ɔtinuitatẽ ad alterã ptẽ pueit. Craneũ ãt ẽ multis ptib⁹ oſſis ɔtẽriuʒ ⁊ ɔſtrictiuũ.ſic.n. in anathomia appʒ:craneũ ex multis ptib⁹ ɔponiť iter q̃s ſunt mlte cõmiſſure ⁊ nõ eſt vnũ os ɔtinuũ . g̃ pp tria hec non accidit illud in craneo ſicut illud accidit in vaſis vitreis ⁊c̃.Subdit ãt poſtea cãm pp quã hec deceptio aliqñ ɔtigit dicẽs. Uel ſi nõ h⁹ vt ſoluať ɔtinuitas cuti fiẽs cranei.i.caluarie regia.poſtea võ ab apoſtaſi.i. abſens ſit ſm cã ⁊ euaporatiuã appẽs viſuʒ ẽ ei⁹ ſm oppoſitũ factũ eẽ plage.q̃ſi vult dñe:q: aliqñ ab aliq̃ re ɔtũdẽte neceẽ eſt vt findať craneũ in duab⁹ ptib⁹.⁊ in vna pte detegiť craneũ in alia võ nõ:q: nõ findiť cutis.vñ in pn⁹ nõ v̄r ibi fractura eẽ:ſʒ ibi eſſe facta leſio.poſtmodũ võ:q: in pceſſu detegiť.tũc idcirco credũt q̄ ex pcuſſiõe facta ſolũ in vna pte poſſit os cranei frãgi in oppoſita pte:ſʒ decipiũť vt ẽ dcm̃. q: ab illa cã ɔtũdẽte ſic facta fuit ɔtuſio in pte vna ita facta fuit in pte oppoſita.lʒ ibi nõ appuerit detectio oſſis in pn⁹ ſicut ẽt in alia pte. ¶ Deinde cũ dicit.

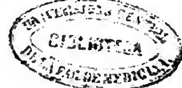
¶ Et propter hoc opʒ vt conſideretur diſpoſitio fracture conſideratione bona.

¶ In pte iſta ex dictis iſert v̄itatẽ modi cognitiõis fracture qñ ſenſui occultať:q: n.ex ignorãtia ei⁹ pp quã negligitur modus curatõis ei⁹ ɔſequũť manifeſta nocumenta. hinc eſt q̄ opʒ vt ɔſidereť diſpoſitio fracture ɔſideratiõe bona.vt dicit Aui. ¶ Tunc ſequiť illa pars.

¶ Illud vero in quo declinať cum extimatiõe de rectificationẽ eſt vt ɔſidereť cauſa fracture ⁊ vltimatio virtutis rei frãgẽtis i grauitate ſua aut in ſua magnitudine aut in ſua fortitudie vt p illud ſciať vltimatio q̃ opʒ eſſe ex fractura.

¶ In pte iſta oñdit modũ ſm quẽ deuenim⁹ in cognitiõeʒ fracture oſſis qñ ipa nõ ẽ ſenſui maifeſta:ſʒ occulta: ppea q: aut ñ ẽ ſciſſa cutis aut ẽ ſciſſura modica ⁊ ſtricta. ⁊ duo facit. Primo ponit ſignificatões q̃ſdã que ſumunť ex quibuſdã que antecedũt modũ opatiõis nature. 2º oſtendit quandã ſignificatiõem que ſumiť ex modo opationis nature q̃ ſignificatio dʒ eẽ ɔñs pores.2ª ibi ¶ Et in hõ qdẽ dñſpõnib⁹ ẽ neciũ icidere cutẽ ⁊c̃. Pª in tres ſm q̄ tria põit ſigna ſignificatiõnũ. Primũ.n.ſignũ ſumiť ex diſpõne cãe pmitie a q̃ accidit fractura.2ª aũt ſumiť ex accñtib⁹ q̃ ɔſequũť fracturã.3ª cã ſumiť ex diſpõe fracture q̃ ɔtingit in cute vtplʒ qñ frãgiť craneũ.2ª ibi ¶ Et ſilia accñtia ibi 3ª ¶ Et qñq̧ ſignificať fiſſura cutis ⁊c̃. In pma pte vult dñe A.q̄ qñ dubitať d̄ fractura oſſis:ppea aut q: cutis ſiſſa ñ eſt:aut dato q̄ ſit ſixa: nõ tñ appʒ ad ſenſuʒ. Significatio vna p quã eſtimatio tua põt declinare ad rectitudinẽ ⁊ veritateʒ ẽ ɔſiderare in cã pmitiua ex q̃ accidit leſio ⁊ fiſſio: puta ɔſiderare ad v̄tutẽ cãe frangẽtis: puta ad grauitatẽ ad magnitudinẽ aut ad aliã fortitudineʒ.p h̄.n.eſtimam⁹ vtrũ ab illa cã ſit apta euẽire fractura vel nõ:vt v̄bi grã. ſi os ad ſenſuʒ nõ appʒ: dubitamus tñ de fractura ipſi⁹ ſi viderimus q̄ pcuſſio vel ɔtuſio q̃ accidit craneo fuit a grãdi cã:vt q: fortis fiat pcuſſio ⁊ valde magna. vel fuerit caſus a loco valde alto. tc̃ ẽ eſtimãdũ q̄ ab illa cã os fractũ fuit.vñ pcedẽdũ ẽ ad diſcoptõeʒ carnis ⁊ cutis vt certificemus nr̃am cognitõeʒ p ſenſuʒ.Si aũt cã pmitiua nõ eſt magne v̄tutis:tũc eſtimãdũ ẽ os nõ eẽ fractũ. ¶ Intelligere tñ q̄ lʒ iſta ſignificatio pbabilitateʒ hẽat nõ tñ hʒ necitatẽ. ¶ Nõ.n.ẽ neciũ ex forti cã pmitiua corpi adueniente craneũ frãgi.neq̧ dato ẽt q̄ ſit debile nõ frãgi. v.demus .n.in magnis caſib⁹ craneũ nõ frãgi:in puis ãt ipʒ frãgi.q̃ qdẽ diuerſitas põt ɔtingere pter diuerſuʒ modũ leſiõis quã recipit os a pua ⁊ magna cã frãgente vt in ptib⁹ tñ ſic dcm̃ eſt accidit. ⁊ q: hec ſignificatio oĩno non eſt neceſſaria. idcirco ad maiorem certificationẽ ipſius opʒ ẽt alias ſignificatões adiungere q̃ dicenť.

Dubitaret forte aliqs:q: Gal. 4º de ingeᷓ 3º cap. v̄r ponere q̄ a cauſis pmitiuis nulla fiat idicatio in morbis ⁊ pcipue a cauſis pmitiuis q̃ adueniũt remanẽte morbo.Dicit g̃.Dico g̃ nil pmitiuũ ſignificatõeʒ curatõis oñdere.Et ſi ab eis nulla ſumiť idicatio cũ cognitio in morbo nõ ſit niſi p curatõem neq̧ ẽt ab eis ſumiť aliq̃ idicatio cognoſcitiua.q̃re v̄r q̄ fruſtra ſit i cognitione fracture oſſis de diſpõne cauſe pmitiue ingrere. ¶ Dõm ẽ ad dcm̃ Gal.q̄ Gal.vult dñe q̄ a cauſis pmitiuis nõ ſumiť aliq̃ idicatio curatiũa imediate: pptérea q: ñ hñt ſiẽ eẽ cũ morbo:ſʒ ceſſant remanẽte mõbo ab eis nulla ſumiť idicatio curatiua:q̄ tñ a cauſis pmitiuis nllus modus cognitõis ſumiť:iſtud Gal.nõ negat:imo expſſe dicit q̄ ſi morb⁹ nõ ſit i maifeſto ſenſu vtile ẽ de cãis pmitiuis ingrere.⁊ dato q̄ nõ ſint pñtia nec ab eis ſumať aliq̃ indicatio curatiua ſic ſi in aliq̃ mẽbro eẽt vuln⁹ factũ ex morſu alicu⁹ aĩalis vtile ẽ ad cogſcẽdũ eẽntiã illi⁹ vulneris ingrere vtrũ aĩal qd̃ momõdit fuerit rabidũ vel nõ.Sʒ ſi vulnus eẽt nob manifeſtũ ⁊ eẽ ipſi⁹ nõ eẽt neciũ de cã pmitiua ingrere.cognitio g̃ cãe pmitiue ad curatõeʒ adiuuat ñ p ſe:ſʒ p accñs iq̃ntũ dat nob aliqñ adiutoriũ i cognoſcẽdo eẽntiã morbi.Et h̄ eſt qd̃ Ga.dicit expſſe i illo capl̃o.ſ. ¶ ꝓ.dico q̄ oporteat ſcire pmitiuũ:eo q̄ aliqñ dat adiutoriũ i cogſcẽdo morbũ:ſʒ ſi loc⁹ morbi ſit in ppatulo ſenſualiter ⁊ poterim⁹ ſenſualr cogſcere cãʒ nõ erit neciũ pmitiuã cognoſcere. ¶ Sili mõ dõm ẽ h̄:q: qñ nõ ẽ apparens os.⁊ ẽ dubitatio de fractura vtile ẽ de cã ei⁹ pmitiua igrere.Sʒ ſi totũ os ẽ diſcooptũ ⁊ appʒ ad ſenſũ ñ ẽ neceẽ d̄ cã pmitiua ingrere.Dico ãt ſi totũ os qd̃ leſiõi rei frãgẽtis ſubmittať ſit diſcoopertũ: qñ poſſibile eẽt a re ɔtũdẽ.

te faciēte lesionē in osse discoopiri os fm aliq̄z partē in q̄ nō eēt lesio. Alia vō pars in qua fissura est eēt occulta sub carne ⁊ cute. sicut .n. est poſe vt cute nō fracta frangat̄ cra neū ita est poſe ꝙ cutis frangat̄ in aliqua parte in qua os nō recipiat lesionē non vō in illa in qua recipit lesionē: lꝫ illud raro eueniat. Et tunc qdēꝫ sicut dcm̄ fuit supra caro in fundo vulneris nō est ossi circūcirca adherēs: sed qua si tēta sub carne penetrat vſus os coopꝛtū. ⁊ tūc oꝫ de cau sa pmitiua ⁊ aliis significatōibus p quas ingrimus de fra ctura cranei ingrere. Sꝫ si totū os sic discoopꝛtū ⁊ circum circa sit caro sana adherēs ad sensuꝫ ⁊ in ipso nō appareat fractura. dico ꝙ tunc medicus nō oꝫ hesitare de fractura in illo osse quātūcunq̄z causa pmitiua q̄ obuiauerit in vir tute fuerit maxima. lꝫ a tali causa pmitiua sit possibile si ne fractura cranei accidere nocumētū intrīsecū sup pāni culos cerebri: cu⁹ rōne necesse est os detegere: ⁊ dato ꝙ nō sit fractura in osse: sicut inferius apparebit hoc in pro cessu. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et similiter accidentia qn̄q̄z significant illud sicut apoplexia ⁊ scotomia ⁊ destructio vocis ⁊ que sunt eis simulia.

ℭ In pte ista ponit aliā significatiōēꝫ q̄ sumit̄ ab accn̄tib⁹ que ꝯsequunt̄ lesionē factā in osse q̄ sunt scotomia apo plexia ⁊ destructio vocis ⁊ silia. que qdē accn̄tia aliqn̄ eue niunt in pn̄⁹ fracture cranei. Et hec qdē ē qn̄ ꝯtusio sic est magna vt ēt vſq̄z ad pāniculos cerebri: vel ēt ipꝫ cerebrū sit ꝯtingēs: vel ēt si ex fractura cranei aliq̄z partē ossis cō tingat separi ab ipso osse ⁊ infigi in pelliculis ipsi⁹ cerebri ita vt in eis faciat pūctōēꝫ. tūc .n. ex tali pūctura subito ce rebro cōpatiēte cāt̄ hec accn̄tia pessima. ⁊ pp h̄ accn̄tia accidit feb. ⁊ apa aliqn̄. Accn̄tia āt ista accidūt in pcessu. ⁊ h̄ qdē accidit qn̄ ꝯtigit pp fracturā ꝙ huīditas virulēta descēdās vel defluēs p fracturā sup pāniculos cerebri nō hn̄s respiratōēꝫ ad extꝫ ibi retenta in saniē ꝯuertit̄. in sa niē aūt ꝯuersa ⁊ ēt in ꝯuersiōe ipsius pp ꝯpassionē cerebri eueniūt hec accn̄tia. ⁊ qn̄q̄z iste descēsus huīditatis ⁊ co adunatio ē sup pāniculos cerebri: ⁊ ꝯuersio ei⁹ est in saniēꝫ nō sic statī: sꝫ in pcessu. iō talia accn̄tia nō accidūt stati a pn̄°: sed in pcessu. ⁊ q̄nto citi⁹ fit talis putrefactio in illa mā tāto citi⁹ illa ꝯtingūt accn̄tia. q̄nto āt tardi⁹ tāto tardi⁹ illa ꝯtingūt. Et ppea dicet̄ inferi⁹ ꝙ in estate ñ tardet̄ modus curatōis vltra septē dies: in hyeme vō vltra .x. ℭ Aduer tendū est aūt ꝙ Gal. h̄ incidēter: hec accn̄tia mala nō pn̄t ꝯtigere solū in vulnere capitis cū fractura cranei. Itē ēt ⁊ aliqn̄ est poſe ea ꝯtingere dato ꝙ nō sit fractura cranei. nullū .n. ē ipoſe ꝙ ab aliq̄ re ꝯtundēte obuiāte capiti acci dat fieri vuln⁹ in capite sine fractura. lꝫ craneū nō fräga tur. poſe ē tn̄ vt accidat disruptio in venul̄ q̄ sunt sub cra neo ⁊ effundat̄ ab eis huīditas sanguinolēta q̄ morās sup pāniculos cerebri nō hn̄s respiratōēꝫ ꝯuertit̄ in saniē. ⁊ cō uersa in saniē cāt hec accn̄tia. ⁊ ppea etiā qꝛ aliqn̄ ad sensuꝫ hoc repit̄: sic̄ videm⁹ in plurib⁹ ꝙ i vulnere capit̄ in q̄ os detegit̄ nulla fractura i craneo appet: ⁊ tn̄ ꝯsequunt̄ acci dētia mala sic̄ feb. spasm⁹ ⁊ extenuatio labioꝝ ⁊ silia. ⁊ tūc qdē sūt accn̄tia in fractura cranei ꝙ ad euitatōēꝫ hoꝝ ac cidētiū detegimus os vt expiret huīditas. ita ēt cyrugici edocti appentib⁹ his accn̄tibus dato ꝙ os fractū nō sit tn̄ detegūt craneū: ⁊ aliqn̄ māifeste visū ē in qbusdā ptib⁹ q̄ erāt sub crāeo saniē eē egressaꝫ ⁊ huīditates putrefcās: ⁊ tn̄ euaserūt. in aliq̄b⁹ āt h̄ visuꝫ ē ꝙ ex malitia magna la tēte in ptib⁹ iterioꝛib⁹ sūt mortui i pcessu. Deīde cū dic̄.

ℭ Et qn̄q̄z significat fissura cutis in multitudie sua ⁊ sine diuersitate in suo casu sup rectitudi neꝫ vnam dispōnē fracture itē licet nō sit hoc significatio significās oēm parteꝫ. Fortasse .n. est fractura interioꝛ plurima ⁊ magna ⁊ nō est sup cuteꝫ fissura aut est fissura parua: quare oꝫ tunc necessario vt cognoscat̄ dispō cū significa tionibus in quib⁹ querit̄ de fractura ⁊ firmet̄ membrū si est possibile.

ℭ In ista pte pōit aliā significatōēꝫ q̄ sumit̄ ex tactu queꝫ medic⁹ facit mediātib⁹ istrīs. ⁊ dic̄. qn̄q̄z significat. planū est qd̄ dic̄: qꝛ illa significatio q̄ sumit̄ ex dispōne fracture cutis nō ē sp necīa ⁊ vā. ⁊ iō subdit rē q̄re qn̄ fissura ē pua in cute ⁊ interi⁹ ē fissura plima ita ꝙ p fissurā cut̄ nō pōt appere fractura oꝫ vt cognoscat̄ dispō supple fracture cra nei cū significatōib⁹ s. aliis q̄ dcē sūt qb⁹ q̄rit̄. i. ingrit̄ de fractura. alia lr̄a hꝫ cū instrīs qb⁹ ⁊c. ⁊ ē lr̄a magis ꝯpleta: qꝛ adiūgit aliā significatōēꝫ pter illas q̄ dcē sūt. Et tūc oꝫ expōere ꝙ aliqn̄ fissura est sic pua i cute ꝙ oꝫ vt cogscat̄ dispō ei⁹ cū istrīs cū qb⁹ ingrit̄ d̄ fractura: sic̄ qꝛ debemus accipe tētā subtilē ⁊ imittere i orificiū vulner̄ vſq̄z ad os ⁊ tētare si tēta iueniat depssionē in osse an retineat̄ i fissu ra q̄ ē in osse: qꝛ tūc ꝯiecturam⁹ ꝙ fractura sit in osse. ⁊ cū isto tali instrō debes bn̄ ⁊ plies tentare ⁊ ingrere. ⁊ h̄ ē qd̄ Aui. addit cū dic̄. Firmet̄ mēbrū si ē poſe. i. firma bn̄ iten tōe tua de dispōne tal̄ mēbri: vtꝝ. s. sit fractū vel nō. ⁊ p h̄ nō vult aliud hr̄e nisi ꝙ optie debes tētare ⁊ ingrere vtꝝ os sit fractū vel nō. ℭ Deīde cū dicit.

ℭ Et in huiuſmodi dispōnibus est necīum inci dere cuteꝫ dure: ⁊ discoopire donec appareat os dubitatū totum. ⁊ si accidat fluxus sanguis impleat̄ illud qd̄ discoopꝛtū est pānis siccis: de inde sustēta cū puluillo infuso in vino ⁊ dimit te ipsum vſq̄z mane.

ℭ In pte ista pōit significatōēꝫ q̄ sumit̄ ex mō curatōis vl̄ opatōis nr̄e q̄ significatio ē ꝯtra pdcās significatōes. ⁊ di cit. ⁊ in hꝫ qdē dispōnib⁹ ⁊c. h̄ ē dīc̄ ꝙ qn̄ appent pdicte si gnificatōes oēs vl̄ plēs p q̄s tu potes ꝯiecturare ꝙ os fra ctū ē tūc ad certificādū ꝯplere tuā cognitōēꝫ tu debes p cedere cū icisiōe cut̄ ⁊ carnis ⁊ discoopire totū os de q̄ tu dubitas ꝙ sit fractū. tūc .n. ad ocl̄ꝫ videbis vtꝝ sit fractū vl̄ nō. ⁊ facto h̄ si accidit flux⁹ sanguis debes iplere vuln⁹ aut cū pānis siccis aut si nō sufficit cū pānis ifusis in albu mie oui vel in aq̄ mixta cū aceto: qꝛ ista ꝯstrigūt sanguinē ⁊ ppe debes fasciare desup cū puluillo ifuso in aliq̄ vio sti ptico. ⁊ sic dimittere ipm manere. ⁊ postea videre vtꝝ os sit fractū vl̄ nō sit fractū. Si vō nō sit fractū: tūc curabis illud vuln⁹ cura q̄ dicta ē prius i tractatu de vulnerib⁹ ⁊ vl cerib⁹ mēbroꝝ carnosoꝝ. Si vō sit fractū tūc curab cura q̄ dicet̄. Ex his vbis Aui. tu debes accipe ꝙ nō ē pcedēduꝫ ad icisionē carnis ⁊ cutis nisi qn̄ estimas p aliq̄s significa tiōes ꝯiecturatiuas ꝙ os ē fractū: vel dubitam⁹ de fractu ra ipsius. Sꝫ si nō dubitaremus de fractura ⁊ appeat no bis os solidū nō debēmus pcedere ad icisionē cutis ⁊ car nis sicut faciūt stulti cyrugici ⁊ psumptuosi ꝙ añq̄z alias significatōes inquirāt in quolibet vulnere capitis ꝯtingē te audēt statī incisionem facere magnā vt os in magna q̄ntitate detegat̄ dicētes ꝙ in tali detectōe ossis nullū exi stit peccatū nec piculū. Et isti qdē ignorāt ꝙ ex tali icisio ne pñt multa mala accn̄tia cōseq̄ ⁊ pericula. Primo qdē. qꝛ talis incisio nō fit sine maximo doloꝛe. doloꝛ aūt maxi mus ē causa vt multotiēs attrahat̄ apa. vñ dicit Gal. Ca ue doloꝛē inquātū potes: qꝛ nihil est causa apatis sic̄ do loꝛ. ignorant ēt isti ꝙ talis detectio exponit os frigoꝛi. ⁊ ēt aliis ex qb⁹ pōt nocumētis ex ipso cōsequi. ⁊ p ꝯñs in pan niculis cerebri: propter quod non est agendum sicut isti

presumptuosi agūt:sed prius inquirēdū est p alias significa tiōes:7 qñ p illas significatiōes manifestas cognoscim⁹ fra cturā.tunc pcedendū est ad icisionē istā 7c.Et ppea dixit Aui.Et in his qdē significatōib⁹.s.qñ apparēt pdicte signi ficatōes p q̄s estimamus q os ē fractū.tūc pcedēdū ē ad talē icisionē:aliter nō est necciuz ipsaz facere.

¶ Vulnex aūt capitis vsq3 ad terminuz almo chati cura est illa q̄ iā dicta est in caplo vlcex 7 ante ipm findēria vero os 7 ducēria os 7 simi lia illis de illis que dicunt.

¶ Pri⁹ Aui.docuit modū cognitionis fracture acciñtis in craneo qñ ipsa est latēs ad sensuz.In pte ista docet modū curatiōis vulnex capitis in qb⁹ ē fractura cranei.Et duo facit.p circa hoc dat suā itentōez.2⁰ exequit.ibi 2ª (Et mi nores dispōnes 7c.) In pma pte dicit q cura vulnex ca pitis q̄ pcedūt vsq3 ad craneū.i.q̄ terminant vsq3 ad pel liculā q̄ dr almocati.ista aūt pellicula est illa q̄ tegit os ca pitis exteri⁹ q̄ alio noīe dr zinzia mater.Tres.n.sunt pel licule capitis.due qdē iteriores sub craneo quax vna dr pia mater q̄ imediate cerebrū tāgit.alia dr dura mater:q̄ ossi adheret.3ª est pellicula q̄ exteri⁹ ex craneuz est super ipso q̄ dr zinzia mater.Nunc aūt cura vulnex q̄ pcedunt vsq3 ad zinziā matrē in qb⁹ vulneribus nō est aliq̄ lesio in osse dicta est ante in caplo vlcex.7 añ ipsum.i.in caplo de vulnerib⁹.7 pcipue in caplo vulnex q̄ fiūt in capite.ea vo q̄ sunt recētia curant sicut vulnera facta in mēbris carno sis:quox cura dicta est in tractatu de vulnerib⁹.s3 vulne ra capitis in qb⁹ accidit lesio vel fixura in osse:aut accidit eleuatio alicui⁹ ptis ossis:aut accidit ali⁹ modus fracture in osse sūt illa quox curatio h tradit.¶ Deide cū dic.

¶ Et minores dispōnes fracture ossiū in capite si accidit in eis scissura parua nō penetrās vsq3 ad latus aliud:imo succedit apud qdā expimē ta 7 similis isti magis rectū est itex vt frices il lud vsq3quo non remaneat de scissura aliqd.7 si amas vt festines cū effusione humiditatis ni gre donec vehemēs fiat apparitio scissure p eā fac:7 frica donec nō remaneat vestigiū:7 sint apud te fricatoria diuersax q̄titatū 7 admini stra in primis lata eox:deide q̄ sequunt illa.

¶ In pte ista ondit curatōez taliū vulnex in qbus accidit fractura.7 duo facit.pmo in gnāli ondit fm quē modum pcedēdū ē p detectōez ossis 7 eleuatiōez ipsi⁹.in scda pte in spāli docet illū modū eleuatōis 7 detectōis ossis s3 mo dū antiquox.7 cū h ēt modū fm quē possumus phibere acciñtia q̄ aliqñ ptingūt.ibi 2ª (Et qualiter fit hec curatio nos diximus in hoc illud qd dixerunt pmi 7c.) Prima in duas.In pma pte supposito ex pdictī q facta sit detectio carnis 7 cutis.ita q os fractū sit totū detectū ostēdit mo duz curatiōis fracture cranei qñ fractura est in osse:nō tñ penetrat ad iferius ossis.In scda pte ponit modū curatio nis fracture in osse qñ fractura ista ē penetrans ad latus aliud ossis.s.vsq3 ad iferi⁹.(Si aūt estimaueris q fixura sit penetrās) Prima in duas.in pma pte:q2 modus cura tiōis isti⁹ fixure facte in craneo ē p remotōez talis fixure ab osse docet modū s3 quē talis fixura siue scissura d3 ab osse remoueri.In scda pte docet q̄ sunt medicamina q̄ in tali vulnere post modū illi⁹ opatōis pueniūt.ibi 2ª (Cūq3 administraueris 7c.) In pma pte vult dre q minor fractu ra q̄ pōt ptigere in osse ē vt in ipo accidat fixura puc q̄ti tatis:7 cū hoc nō penetret vsq3 ad aliud lat⁹:imo succedit i.recedit.apposita qdā expimēta.Et ista qdez expimēta

vel expimētū ponit statī post 7 in tali fixura 7 in his q̄ si milant ei magis rectū ē vt fricet os totū vt nō remaneat aliqd de fissura.Et hoc iō fit vt hūiditas aggregata nō re maneat iter ptes fixure q̄ retēta in eis putrefactōez i osse iduceret.Et de ista cā ēt ampli⁹ videbit in illo.§.in frāgē tib⁹ vo os 7c.Secūdū aūt quē modū possum⁹ cognoscere q fissura ista parua q̄ dr alio noīe capillaris fixura an mo ta sit ab osse p fricatiōez Aui.docet.Et si amas 7c.Debes .n.supra fissurā infundere aliqd de hūiditate nigra sic est encaustrū:q2 ex effusiōe ista appet nobis manifeste ps il la in q̄ ē fractura.7 itex debes fricare donec nullū ibi re maneat vestigiū nigredīs:q2 tunc ex toto erit amota fixu ra illa.7 debēt eē apud te instra p q̄ fricas diuerse quātita tis:ita vt in pmis frices cū his q̄ sunt latiora:deide cū stri ctiorib⁹:ppterea q2 semp orificiū cuiuscunq3 vulneris d3 eē latū 7 fundū strictuz:qm ex hoc mā melius mūdificat 7 minus in tali vulnere humiditas aggregat ex qua time tur putrefactio.¶ Deide cū dicit.

¶ Cūq3 fricaueris admīstra medicinā capitalē 7 sufficit tibi.Et medicie qdē capitales sunt si cut ireos 7 farina horobi 7 minuū olibani 7 aristolo.7 cortices radicis opoponaci 7 myr rha 7 sarcocola 7 san.dra.7 omne exiccatiuū sine mordicatōe:7 curent curatōe vlcex.

¶ In pte ista ondit q̄ sūt medicamia q̄ pueniunt p⁹ pdictā fricatōez 7 remotiōez fixure.7 dic.Cūq3 fricaueris admi stra medicamia capitalia:medicamia qdē capitalia dnr q̄ pueniētia sūt in gnātōe carnis 7 psolidatōe vlcex q̄ fiūt in capite.7 q2 talia vlcera vel vulnera ptigūt ad mēbx qd siccū est:q̄le ē os.7 dem fuit supra.In mēbro sicco pueniit medicia q̄ sit maioris exiccatiōis q̄ in mēbro hūido:hinc est q tales medicine sunt magis exiccatiue q̄ medicie q̄ administrant in vlcerib⁹ mēbrox carnosoruz.vex ē tñ q l3 debeāt eē exiccatiue:nō tñ intantū vt mordicēt:ppterea q2 mordicatio phibz nascētiā carnis sic dem ē supra.Cau sa āt q̄re post fricatōez debēt talia medicamia administra ri est:q2 qñ remota ē fixura.tūc nō restat nisi curare illud cura q̄ debet vlceri rōne q̄ vlcus ē:in q̄ vlcere nō ē alia in tētio nisi regnātio carnis 7 psolidatio.Et iō Anicē.subdit ifra.q post istā fricationē curet cura vlcex.Et q2 medici ne capitales sunt q̄ pueniūt in tali vlcere:hinc ē q post ta lē fricatōez debes administrare medicamia capitalia:7 sūt sufficiētes ad curatōez talis vlceris.7 h est qd Anic.dicit. (Et sufficiūt tibi) S3 aduertēdum hic est q l3 Aui.dicat absolute.Cūq3 fricaueris os administra medicinaz capita lē 7c.nō tñ hoc d3 itelligi absolute absq3 omni pditōe.S3 illud qdē d3 itelligi cū pditiōe:puta si nō timet de apate. meli⁹ est.n.in pn⁰ attēdere ad phibitiua apatis 7 mitiga tiua doloris sic est oleū rosa.de q̄ ifra dicet ex q̄ ptes cir cūstātes debēt inungi.postmodū cessato h timore debes pcedere ad medicias capitales q̄ exiccatiue existūt sicut puenit vlceri existēti in tali mēbro.Et q2 vt in plurib⁹ pp icisionē q̄ dolorē faciēt pp motū factū ex fricatōe.7 ppte rea q2 plura corpa nō sunt pfecte mūda timor ē de aduen tu apatis.p tāto tuti⁹ ē vt in plurib⁹ facta abrasiōe nō sta tī3 administrare medicias capitales:s3 prius medicinā dolo ris mitigatiuā 7 phibitiōnē apatis p aliquot dies appone re:deide medicias capitales adducere:sed de hoc adhuc plus videbit in pcessu.¶ Deide cū dicit.

¶ Si aūt extimaueris q fissura sit penetrans vsq3 ad lat⁹ aliud.tunc fricatio nō finit eaz vsq3 ad elongatōez.7 caue ne multum procedas in fricatōe:imo vbi iam securus fueris 7 cogno

almochati zinzia mater ... ad ... vulnera ... ad ... pellicula ...
... talia vulnera ...

ueris dispōnem velaminis an sit seruans situꝫ suum ex osse. tūc nocumētum est minus ꝛ res magis apparens ꝛ est euētus apātis minoꝛ ꝛ saluioꝛ ꝛ paruioꝛ ꝛ apparitio puris maturi velocioꝛ ꝛ magis cōpleta aut iā separauit ipsum ꝑcussio ab osse. ꝛ illud est ab eo in quo ē timoꝛ plus ꝛ doloꝛes ꝛ febꝛes ꝛ que sequūtur ea plus ꝛ susceptio ab osse alteratōis coloꝛis velocioꝛ ꝛ cursus puris virulēti subtilis in eo plus ꝛ ꝙ accidit ex doloꝛib⁹ ꝛ febꝛibus ꝛ tetano ꝛ sincopi ꝛ destructiōe rōnis propter dimissioneꝫ curationis in eo plus.

❡ In pte ista pōit modū curatōis fracture ossis capit. qñ penetrat vſqꝫ ad iterioꝛa. ꝛ sic ꝑcedit. In p⁹ pte oñdit qd in tali fractura oꝫ gerere. oñdit. n. ꝙ sp̄ i ipa nō sufficiat fricatio: sꝫ oꝫ vti detectōe ꝛ eleuatōe alicui⁹ ꝑticule ossis. In 2ª pte oñdit in q̄to tēpoꝛe oꝫ fieri hᵉ eleuatio ossis. 3ª ostēdit qð ē ꝯueniēs istrm cū quo oꝫ fieri eleuatio ossis. 2ª ibi (Cū ḡ v̄ificat̄ necītas) 3ª ibi (Et qñqꝫ fit cū serra subtili) ꝑma i duas. p̄ facit qð dcm̄ ē. 2° q: post eleuatōeꝫ ossis solent aliqñ accñtia timoꝛosa ꝛ suspecta ꝯtingere docet illa ſupe. 2ª ibi (Et stude ne frig⁹ adueñiat) p⁹ ps diuidit̄ i q̄tuoꝛ ptes. in p⁹ pte oñdit qñ oꝫ in tali fissura penetrāte vti eleuatōe ꝛ detectōe ossis. in 2ª pte docet q̄titatē ossis quā oꝫ eleuare ꝛ detegere. in 3ª oñdit cām ꝑꝑ quā vtimur h̄ mō curatōis. s. eleuatōe ꝛ detectōe ossis in fractura cranei. nō aūt vtimur h̄ mō curatōis i fractura alterius ossis. in 4ª pte oñdit qs ē locus ꝯueniētioꝛ in q̄ oꝫ fieri icisionē detectōeꝫ ꝛ eleuatōeꝫ ossis. 2ª ibi (Et nō q̄rit̄ in oī fissura ꝛc.) 3ª ibi (In frāgētib⁹ v̄o os ꝛ q̄ sūt ꝛc.) 4ª ibi (Et oꝫ vt sit icisio ex loco ꝛc.) ꝑma in duas. in p⁹ pte oñdit ꝙ i tali fissura penetrāte post fricatōeꝫ oꝫ vti detectiōe ꝛ eleuatōe ossis. in 2ª pte ꝯpat curatōeꝫ vulneꝝ capitis i qb⁹ nō ē fractura cranei ad curatiōeꝫ taliū vulneꝝ in qb⁹ ē fractura cranei vt oñdat q̄liter diuersificat̄ curatio illoꝝ a curatōe istoꝝ. 2ª ibi (In fissis v̄o i qb⁹ nō ē ꝛc.) veꝝ ē ꝙ illa ꝑticula pōt dupl'r sniari vt videbitis. ꝑma in duas. p̄ facit qð dcm̄ est. 2° oñdit q̄ mapie oꝫ caueri i talib⁹ vulnerib⁹. 2ª ibi (Et in hꝯ qdē dispōne imo ꝛc.) In p⁹ pte Aui. vult h̄ dr̄e: ꝙ ſi videris ꝙ fissura sit penetrās ad lat⁹ aliud. tūc fricatio nō finit eā. i. tūc fricatio de q̄ dcm̄ ē nō ē sufficiēs ad faciēduꝫ cessare fissurā. ꝛ iō oꝫ amplius finire ipam. Uel alr̄ expōe tūc fricatio nō finit eā. i. tūc talis fricatio nō facit cessare qn fissura appeat ꝑ vestigiuꝫ talis nigredis remanētis in ipsa. Alia aūt lr̄a hꝫ. tūc fricatio nō excusat ab elōgatiōe vſqꝫ ad elōgatōeꝫ. q̄si vult dr̄e ſm istā lr̄aꝫ ꝙ si fissura sit penetrās ad aliud lat⁹: tūc fricatio nō excusat ab elōgatione vſqꝫ ad elōgatōeꝫ. i. qn elōgem⁹ fricatōeꝫ ꝑfundādo. s. eā donec appeat p̄s dura mr̄. Et subdit. Et caue ne mltū ꝑcedas i fricatōe. q̄si vult dr̄e. ꝙ qñ fissura erit penetrās ad lat⁹ aliud erit apparēs dura mater: aut ꝑꝑea q: ꝑ fricationē ꝑuenisti vſqꝫ ad durā matrē: aut q: sic eēt fissura lata ꝙ appet. tunc desiste a fricatōe ꝛ debes ꝑcedere ad cognitōeꝫ dispōnis pellicule q̄ ē sub osse. vtꝝ sit seruās situꝫ suū quē oꝫ ſuare nāl'r cū osse: aut ꝑꝑ ꝑcussionē separa est ab osse. ꝛ h̄ ē qð vult dr̄e cū dic: imo vbi iā secur⁹ fueris i fricatiōe ꝛ cognoueris dispōnē velamis. ꝛ istā talē sniam pōit Paulus in ꝑlleg⁹ cap. a q̄ iste mlt̄a h⁹ capl̄i accepit. Dicit. n. Si v̄o vſqꝫ ad mirigen fuerit supple penetrās fissura. tunc rodere ꝛ icidere debem⁹ ad cognitōeꝫ vtꝝ destat ab osse nimiū vel maneat ꝑpe ꝑpomeni. i. adherēs ꝛc. Si. n. videris velamē. i. pelliculā q̄ est sub osse ſuare sitū suū nālē cū osse ꝛ sit adherēs ossi sic oꝫ adherere ſm nāꝫ:

imo ꝛ in qbusdā locis alligat̄ ossi sic in anathomia appet. tūc ē nocumētū min⁹. ꝑꝑea q: nō ē nocumētū in pellicula cerebꝛi neqꝫ ēt fcā ē disruptio i venulis q̄ sūt iter os ꝛ pelliculā. ita vt ex eis hūiditas effūdat̄ q̄ aggregat̄ sup pāniculū cerebꝛi. ꝛ tūc res i h̄ vulnere ē magis apparēs. s. ꝙ sit salua. qm̄ i tali vulnere min⁹ accidit euētus apatis. ꝛ ēt febꝛis ꝛ appitio ēt saniei: ꝛ puris digō ē citioꝛ ꝛ cōpletioꝛ. Si āt ex ꝑcussiōe sit separat⁹ pāniculus ab osse. tūc i tali fractura ē timoꝛ maioꝛ ꝛ ꝑiculū: qm̄ tunc doloꝛes ꝛ febꝛes ꝛ apata ꝯsequūt̄ magis ad talē fracturā. Iteꝝ ēt ꝛ os citi⁹ alterat̄ in suo coloꝛe tēdēs. s. ad coꝛruptōeꝫ ꝛ moꝛtificatōeꝫ. Iteꝝ ēt ex tali vulnere accidit plus egressio hūditatꝭ virulēte q̄ saniei digeste ꝛ laudabil'. oīa aūt hec accñtia cōtingūt mapie in tali fractura i q̄ ꝑꝑ ꝑcussionē separatū ē velamē ab osse ꝑꝑ duplicē cāꝫ. Quaꝝ vna ē: qm̄ hec ē significatio ꝙ attritio ꝛ ꝯtusio rei nocētis ꝑueīt vſqꝫ ad pelliculas cerebꝛi q̄ sunt mēbꝛa sensibilia ꝛ ꝑpinq̄ mēbꝛo nobili. s. cerebꝛo ꝑꝑ quoꝝ membꝛoꝝ passionē illa accñtia molesta ꝯtigūt. ❡ 2ª cā ē: q: in sepatōe velamis ab osse accidit necīo effusio hūiditatis iter os ꝛ pāniculū: ꝛ aliqñ accidit ꝙ disrūpunt̄ vene magis iteri⁹. vñ accidit effusio hūiditatis aut iter duos pāniculos: aut iter pāniculū ꝛ cerebꝛū q̄ hūiditas ibi detēta ꝛ post i putrefactōeꝫ ꝯuersa nocumētū igerēs pānicul' ꝛ cerebꝛo hᵉ accñtia molesta cāt. ❡ Et subdit postea Auic. Et qð accidit ex doloꝛib⁹ ꝛ febꝛibus ꝛ tetāo ꝛc. h̄ ē dr̄e ꝙ qñ ē talis fractura i ipa sūt apta ꝯtingere hec accñtia mala. i. doloꝛ ꝛ febꝛis ꝛ spasm⁹ sincopis ꝛ ꝑmixtio rōnis ꝑꝑ tarditateꝫ curatōis q̄ est necīa i tali fractura. q̄si ex his v̄bis Auic. voluit dr̄e ꝙ in fractura penetrāte ē necīa ꝑter abꝛasionē ꝛ fricatōeꝫ detectio ꝛ eleuatio ossis ꝛ qñ ē necītas. Nā qñ i fractura cranei sepatū est velamē ab osse. tūc necīa ē detectio ꝛ eleuatio alic⁹ ꝑticule ossis: ꝛ q̄to plus differt̄ hec curatio tāto magis ꝯtigūt accñtia ꝑdicta pessima. ❡ Et cā q̄re h̄ est necīa dtectio ꝛ eleuatio ossis ē: q: qñ velamē sepatū est ab osse necīū ē vt hūiditas effundat̄ iter velamē ꝛ os. vt ḡ ibi nō detineat̄ ꝛ putrescat necīū ē vt dtegat̄ os ad h̄ vt hūiditas ad ex̄ possit fluere. nō solū āt hᵉ ē cā q̄re oꝫ os discoopire ꝛ detegere aliq̄ pte ossis: sꝫ ēt cā ē: q: qñ ꝑ ꝑcussionē factā a re contūdēte sepatū ē velamē ab osse: signū ē ꝙ attritio ꝛ ꝯtusio fcā est mapia in ꝑtib⁹ ossis. in simplici. n. icisiōe nō accidit vt scidat̄ dura mater q̄ dura mr̄ nō sepat̄ ab osse: sꝫ h̄ accidit in ꝯtusiōe ꝛ ꝯquassatōe magna. in tali āt attritōe fcā i ꝑtib⁹ ossis necīū ē vt hūiditas iteri⁹ coadūcet̄ in medulla ossis inter ꝑticulas ei⁹. sic videm⁹ fieri in carne qñ atterit̄ caro ꝙ hūiditas coadūat̄ iter ꝑticlas ei⁹. hec āt hūiditas virulēta coadūat̄ iter ꝑticlas ossis nisi detegat̄ os ſꝫ aliq̄ ꝑticulā: ꝛ illa hūiditas possit mūdificari ꝛ desiccari putrefit: ꝛ putrefacta totū os putrefiet. Hec. n. hūiditas nō pōt ꝑ ligamētū exp̄mi a ꝑtib⁹ ossis sic fit qñ ossa alioꝝ mēbꝛoꝝ frāgunt̄: q: in alijs ossib⁹ possum⁹ vti ligamēto stricto ꝑ qð exp̄mit̄ hūiditas ab osse ad alias ptes. In osse aūt capitis ꝑꝑ modū ꝯpōnis capitis h̄ ligamēto vti nō possum⁹. Iteꝝ ēt nec cū medicamīe talis hūiditas pōt resolui. tū ꝑꝑ dēsitatē poroꝝ ꝛ sube ossis. tū ēt q: illud medicamē attractiuū eēt. sic aūt attraheret mām ex osse in p̄n⁹ appositū: ita ēt attraheret mām ad hos cū in p̄n⁹ ꝑꝑ fluxū māe sic ꝯpetāt ea q̄ exp̄mūt ꝛ repellūt māꝫ ab ipo: sic q̄ ex̄hūt mām ꝯtētā in ipo: q: ḡ hec hūiditas mūdificari ꝛ exiccari nō pōt alio mō nisi cū detectōe ꝛ eleuatōe alicuius particule ossis vt non accidat putrefactio in toto osse. ꝛ etiā in pāniculo cerebꝛi necīuꝫ est detegere ꝛ eleuare aliq̄ ꝑticulā ossis. ꝛ q̄to citi⁹ fit tanto est melius. Si aūt in fractura cranei nō desistit velamē ab osse: imo ſuat sitū suū cū osse. tūc sufficit sola abꝛasio q̄ est ꝑ fricationē: qm̄ tunc nō ē sic timoꝛ de aggregatiōe humiditatis q̄ sit effusa inter os

rō q: quando magis differim⁹ opatiōeꝫ in cranio tanto magis contingunt accidentia.

τ panniculũ cerebri: nec ẽt est timor de aggregatõe hũiditatis inter ꝑticulas ossis. vñ sufficit sola abrasio vt remoueat̃ fissura τ possit aliqualr̃ hũiditas expirare ad exteri⁹ q̃ ex vulnere cadit sup dura matre. τ hec ẽ intẽtio quã A. vult hr̃e. τ ꝙ ista sit ei⁹ intẽtio appet p vba Pauli in pallegato cap. cũ dicit. Si vo desiterit nimiũ augent̃ dolores τ febres. τ silr̃ os alochodi. i. alteri⁹ coloris fit τ fion. i. pus subtile τ indigestũ egredit̃. Si vo neglexerit q curat τ nõ anothasi. i. pforatõe vtet̃ isto difficiliora fiũt sinthomata colemesia. i. colere vomitus. spasmus. abscisio mẽtis. τ febris acuta in qb⁹ oꝫ refutare enchisiꝫ. i. icisionẽ. nõ pñtib⁹ aũt his siqdẽ nõ desistit mirin: progma vo. i. fissura solum fuerit τ p rasoria solũ curat̃ τ si vsq; in pfundũ fuerit. Ecce manifeste ꝙ ponit qñ sufficit sola abrasio. τ q̃ndo pter abrasionẽ opꝫ vti pforatõe τ eleuatõe ossis. ❡ Et nota ꝙ Paulus signãter addit nõ pñtib⁹ ãt his: q2 dato ꝙ nõ desisteret ab osse pãniculi si tñ videmus accñtia illa molesta pñtia statiꝫ vtẽdũ est detectõe τ eleuatõe ossis: imo ẽt vt dcm̃ fuit pus si videmus accñtia. τ dato ꝙ craneũ fractũ nõ esset vti debemus detectõe τ eleuatõe ossis. τ iõ signãter dixit nõ pñtib⁹ aũt his τc. ❡ Deide cũ dicit.

❡ Et in huiusmodi qdeꝫ dispõne: imo in omni dispõn e oꝫ vt vehemẽter caueat̃ frig⁹ ẽt in estate: qm̃ in eo est timor magnus.

❡ In ista pte oñdit qd maxie ẽ illud qd oꝫ caueri in talib⁹ vulnerib⁹ q̃ sunt cũ fractura cranei post abrasionẽ ossis τ detectõeꝫ ipsius. τ dicit. Et in hõ qdẽ dispõne. i. in tali vulnere in q̃ facta ẽ detectio ossis vsq; ad durã matrẽ: imo in ea dispõne. i. in oi vulnere capitis qd penetrat vsq; ad craneũ siue sit cũ fractura ipsius siue sit absq; fractura oꝫ vt vehemẽter caueat̃ frigus. p frig⁹ qdẽ itelligẽs oẽ qd ẽ frigidũ actu siue sit friditas aeris siue sit alteri⁹ rei q̃ approximet̃ ad vuln⁹ τ in estate. ❡ Nota ḡ ex h ꝙ nõ solũ in hyeme veꝝ ẽt in estate in q̃ ẽ calitas aeris opꝫ vehemẽter cauere frigus. Et iõ Cyrugici q in tali ope sũt edocti ꝯtinue qñ tales egros curãt ꝑcipiũt vt teneant̃ circa egrũ carbones igniti. ❡ Aduertẽduꝫ tñ est h ꝙ si in aere ẽ vehemẽs calitas q̃lis multotiẽs ẽ in estate nõ multũ ẽ sollicitãduꝫ in augẽdo ampliorẽ calorẽ vel caliditatẽ cũ igne: qm̃ etiã vehemẽs caliditas nocet pducẽdo ad estuatiõeꝫ ifirmũ. vñ Gal. 3⁹ de igenio sa. dixit. Iteꝝ ꝯsiderãdus ẽ aer circũdãs ifirmũ: qm̃ afficit corp⁹ sicut afficit medicia. Et ppterea qñ Auic. dixit. Infridatio ẽ timor magn⁹ ẽt i estate intellexit ꝙ etiã in estate oꝫ caueri si accidat ex aliq̃ accidẽte. puta vel ex vẽto vel ex aliq̃ alia cã accñtali: qm̃ in eo ẽ timor magn⁹. Que ãt sit cã q̃re ẽ frig⁹ maxie nociuũ cerebro τ ossib⁹ τ oib⁹ mẽbris neruosis dicta ẽ pus in caplo de cura vulneꝝ neruoꝝ. Et silis qõ q̃ fuit ibi fcã posset h fieri. τ p tãto de h hõe nõ curam⁹. ❡ Deide cũ dicit.

❡ In fissuris vero in quibus non est nisi fissura: sed est plurima τ apparet cum ea illud inter quod τ os non est nisi cortex multotiens sufficiũt strictura τ ligamẽtuꝫ τ emplastruꝫ τ infridãtia. veꝝ illud qd ẽ recti⁹ est vt incipiat̃ τ fundat̃ sup scissurã oleũ ros. tepidũ: deinde aggreget̃ inter duas extremitates vulneris τ sufficiat si necessariũ est illud τ pulueriꝫet̃ desup puluis capitalis τ ponant̃ sup eas puluilli imbibiti vino stiptico ꝯcusso cũ oleo: deinde reliqua ligamĩta: τ qescat ifirmus τ fiat deliriosus τ fiat vt dormiat τ flobotomet̃ si idiget.

❡ In pte ista fm vnũ modũ possum⁹ dr̃e ꝙ ipe ponit ꝯpationẽ iter curatõeꝫ vulneꝝ q̃ sunt cũ fractura ossis τ curationẽ vulneꝝ capitis q̃ sũt sine fractura cranei oñdẽdo h ꝙ in vulnerib⁹ q̃ sũt sine fractura cranei silĩ mõ pcedem⁹ in curatõe sic facimus in curatõe alioꝝ vulneꝝ simpliciũ. s. admĩstrãdo ligatõeꝫ τ suturas τ ea q̃ incarnant τ q̃ phibẽt fluxũ hũoꝝ ad locũ sic facimus in vulnerib⁹ aliis. Sꝫ qñ craneũ fractũ ẽ nõ oꝫ cũ tali mõ curatõis pcedere. Fꝫ istũ modũ expõit illud qd dicit h de cura taliũ vulnerũ capitis in qb⁹ nõ ẽ lesio in osse nõ dic̃ pncipalr̃ τ p se: q2 cura taliũ vulneꝝ sic ipsemet dixit pus iã dicta ẽ: sꝫ solũ h h dixit vt ostẽderet diuersitatẽ taliũ vulneꝝ a curatõe vulneꝝ in qb⁹ accidit craneũ frãgi. τ fm hũc modũ expõnis sic expõit̃ lr̃a. In fissis vo i qb⁹ nõ ẽ fissura. i. in qb⁹ nõ est vuln⁹ simplex: qd dic̃ pp vulnera q̃ sũt cũ ꝯtusiõe in qbus nõ ẽ nisi vuln⁹ simplex: qd dic̃ pp vulnera q̃ sũt cũ ꝯtusiõe in qb⁹ nõ possum⁹ pcedere suẽdo τ icarnãdo a pn⁰ sic habitũ est ãsꝫ ẽ plurima. i. τ q̃nis illa fissura sit plima. Et apparet cũ ea illud iter qd τ os nõ ẽ nisi cortex. i. τ i tali fissura iter illud qd appꝫ de vulnere. τ os nõ ẽ i medio nisi cortex. i. q̃dã pellicula corticalis sic gingia mater. Et ista sunt vulnera capitis de qb⁹ dixit ã ꝙ ipsa terminãt̃ vsq; ad almocbati. i. gingiã matrẽ multotiẽs sufficit strictura τ ligamẽta τ empl̃a in fridãtia. q̃si i his vbis Auic. velit oñdere ꝙ talia vulnera curant̃ vt vulnera simplicia fcã in carne: quoꝝ cura dita est supra. vñ sic in vulnerib⁹ carnosis simplicibus oꝫ pcedere cũ his q̃ icarnãt. s. cũ ligatura τ ꝯstrictiõe ptiũ. τ cũ his q̃ refrenãt τ repellũt hũiditatẽ ex loco vulneris appositis i circuitu vulneris q̃ sũt stiptica ifrigidãtia: ita opꝫ ẽt i curatõe hoꝝ vulneꝝ q̃ sũt sine lesiõe ossis pcedere. Et tũc Aui. oñdit fꝫ quẽ modũ facimus h. s. ꝙ phibemus hũiditates fluere ad loca vulnerata τ ꝯstrigimus ptes adiuicẽ dicẽs. Veꝝ illud qd ẽ recti⁹. i. qd ẽ rectũ ad h vt compleant̃ itẽtõeꝫ q̃ dicte sunt ẽ vt icipiat̃ τ fundat̃ oleũ ros. tepidũ sup fissura: ppea q2 oleũ ros. ẽ phibitiuũ flux⁹ materiei ad loca vulnerata: qm̃ ifridatõe τ stipticitate pticipat rõne quoꝝ duoꝝ phibꝫ fluxuꝫ materie. Intellige ãt ꝙ signãter dixit tepidũ: q2 vt dcm̃ ẽ in oi vulnere capit̃ nocet qd ẽ fridũ in actu. ❡ Et si dicat̃ quõ ḡ Aui. pcepit vti in tali vulnere emplis ifridãtib⁹. ❡ Dicẽdũ ẽ ꝙ illud qd ẽ fridũ in actu phibet̃ admĩstrari i curatõe taliũ vulneꝝ capitis. illud tñ qd fridũ est vel declinans ad frig⁹ in vtute: actu tñ tepidũ vel calm̃ nõ phibet̃ admĩstrari i vulnere capitis sic est oleũ ro. tepidũ: sic ẽt h meli⁹ declarabit̃ in pcessu. ❡ 2⁰ intellige cum dic̃ ꝙ fundat̃ oleũ ros. tepidũ sup fissura nõ itelligit Aui. ꝙ fundat̃ itus in fissura. τ postea aggreget̃ ptes fissure adiuicẽ τ suant̃. ppea q2 sic habitũ fuit supra ẽt ẽ auctoritas Galie. in tegni in curatõe vulneꝝ simpliciũ. qñ pcedimus icarnãdo partes τ coniungẽdo in vnũ debꝫ phiberi ne inter partes vulneris cadat oleũ aliquod vel puluis aut pilus aut aliqua res extranea. etiam oleũ rosa. nõ esset bonũ ad incarnationẽ partiũ talis vulneris: q2 cum tale vulnus fiat in membro sicco medicina incarnatiua ipsius debet esse valde exiccatiua. Et ppterea pcepit postea ꝙ ponat̃ desuper puluis capitalis: qui. s. est puluis factus ex reb⁹ que conueniunt ad incarnationẽ talis vulneris quale est vulnus factũ in membro sicco sicut est caput quãtuꝫ ad ossa que sunt in ipso. Intellexit ḡ Auicen. ꝙ oleũ rosatuꝫ non fundatur super fissura: sed fundat̃ in partibus circumstantibus vulneri. partes autẽ que sunt adinuicẽ disrupte aggregentur in vnum. Et si necessarium est suantur. Est aũt hoc necessarium quãdo partes essent multuꝫ remote ad quaꝝ conseruatõeꝫ in vnũ nõ sufficeret sola ligatura: sed opꝫ vti sutura: deide pulueriꝫetur desup puluis capitalis vt. s. exiccet humiditatẽ que est inter labia vulneris vt p sufficientẽ exiccatõeꝫ ipsius exiccet̃ supflua humiditas τ

dicit paulo q asur dato q pamiculi nõ desisteret ... et dato q craneũ fractũ nõ esset vti debemus detectiõe τ eleuatiõe ossis

reliq̄ ꝯuertat̄ in roxem mediāte quo ptes adinuicē vniātur. ꝛ postea ponant̄ desup puluilli imbibiti in vino stiptico ꝯcusso cū oleo rosa. Puluilli qdē ponunt̄ desup ad meliorē ꝯseruatiōem partiū adinuicē. imbibunt̄ aūt in vino stiptico ꝛ oleo ros. qm̄ vinū stipticū est ꝯueniēs rōne exiccatōis quā facit. ꝛ etiā rōne stipticitatis. Oleū aūt rosa. q2 infridat ꝛ stiptificat. vñ est phibitiuū apa ne accidat et est ibi ꝯueniēter admixtū. Et qescat infirmus qm̄ motus pbibet vnitionē partiū. ꝛ et est causa ingeñatōis ebulitionis humoꝝ q̄ pbiberi oꝫ inquātū est poss̄e ne accidat discursus humoꝝ ad vulnus ꝛ accidat apa. Et flobotomet̄ si indiget. Est qdē indigētia flobotomie qñ timemus de fluxu humoꝝ ad vulnus ex quo fluxu ē aptitudo vt eueniat apa. timemus aūt hunc fluxū aut pp̄ter vehemētes doloꝛes aut pp̄ter corporis repletiōes ꝛ impuritatē. Et q2 ista pleruq3 accidūt. adcirco pleruq3 melius est in curatione taliū vulneꝝ a flobotomia incipe. Hec est ḡ expō littere huiꝰ particule fm̄ pñctū modū introducēdi istam particulā. ¶ Possumus āt alioꝰ hanc pticulā exponere fm̄ quā expōnē dicemus q͂ Aui. ostēdit drīaꝫ inter modum curatōis que ꝯuenit vulnerib' q̄ sunt cū fractura cranei in qbꝰ vulneribus nō est facta sepatio panniculi ab osse. ꝛ in qbus et vulnerib' nō est facta attritio in partib' ossis. ꝛ inter modū curatōis q ꝯuenit vulnerib' que sunt cum fractura cranei in qbꝰ vulnerib' facta est sepatio pāniculi ab osse ꝛ q̄ sunt cū attritiōe ꝛ conquassatōe facta in osse. Tā in vulneribus q̄ sunt cū fractura cranei supposito q͂ ibi nō sit nisi fissura in osse ꝛ nō sit facta separatio pāniculi ab osse. ꝛ et q͂ attritio ꝛ conquassatio nō sit multa facta in osse possumus pcedere cū ligatura ꝛ sutura partiū vulneris. ꝛ cū his q̄ incarnāt. cuꝫ hoc et admīstrādo ea q̄ prohibent ꝛ repellūt materiā ad locū puenire sicut est administratio olei ros. tepidi circa ptes fissure. Sꝫ qñ est fissura cranei ꝛ est sepatio pāniculi ab osse facta. ꝛ etiam est facta attritio circa ptes ossis nō possumus pcedere cuꝫ tali mō curatōis. sed oꝫ pcedere cū detectōe ꝛ eleuatiōe ossis. ꝛ q͂to in tali vulnere plus differtur talis modus curatōis tāto est peius sicut d. timus pus. Et isto mō loquēdo videt̄ illud qđ dicit hic cōtinuari ad illud qđ dixerat pus .s. q͂ in vulnere qđ est cū fractura cranei qñ pāniculus est separ' ab osse accidūt de illis accidētibus malis plus pp̄ter dispōnē curatōis q̄ est p eleuatōeꝫ ꝛ detectōeꝫ ossis. Sed in vulnerib' in qb' nō est nisi fissura facta in craneo multotiēs sufficit modus curatōis q est p stricturā suitionem ꝛ incarnatiōeꝫ. ꝛ nō oꝫ pcedere cū eleuatiōe ꝛ detectiōe ossis. Et iste modus expōnis videt̄ magis ꝯformis seriei verboꝝ ꝛ mō ꝯtinuatōis eoꝝ. ¶ Secūdū ḡ istā itētiōeꝫ sic exponet̄ lr̄a. in fissis vo ꝛc. q.d. ita dcm̄ ē qūo in vulnerib' q̄ sunt cū fractura cranei in qb' facta est sepatio pāniculi ab osse pp attritiōeꝫ multā oꝫ pcedere cū eleuatiōe ꝛ detectōe ossis. Et q͂ in eis accidūt plus de accñtibus malis pp dimissionē talis curatōis. In fissis vo in qb' nō est nisi fissura .i. sꝫ in vulneribus in qb' nō est nisi solū fissura cranei. vñ non est ibi attritio ossis. nec et est facta sepatio pāniculi ab osse. s3 est plurima .i. dato q͂ sit plurima ꝛ apparet cū ea illud iter qđ ꝛ os nō est nisi cortex .i. ꝛ appet q͂ solū ē lesio facta in pāniculo corticali. puta in pāniculo q est supra os. nō tñ facta ē lesio in pāniculo intrinseco q est sub osse. multotiēs sufficit strictura ꝛ ligatura. totuꝫ illud qđ subiūgit̄ postea ē planū ex dictis.

Sed secundum hāc expōnē nō est modica dubitatio. Nunqđ sit licitum in vulnere qđ est solū cū fractura cranei absq3 alia lesiōe pcedere cū tali mō curatōis. Et vr̄ q͂ sic p illud qđ dicit hic Aui. fm̄ istā expōnem. Istud et vr̄ ad lr̄am ponere Serapio in sua practica. cap. de soda gn̄āta ex casu ꝛ pcussione dicit. n. talia vba. q͂ si vulnꝰ fuerit magnū. s. in capite. donec appeat os ꝛ fuerit in eo venenū. tūc oꝫ vt lauemus in pmis cū vino stiptico calefacto ꝛ absterga͂t locꝰ cū lana lenī. q͂ si appeat q͂ os sit fractū. tūc non ē poss̄e vt redeat ad dispōnē nālē. oꝫ ḡ vt igeniet̄ in re eiꝰ cū reb' que stāt ei strictōe icarnatōis ꝛ ē vt calefacias oleū rosa. ꝛ infundas ipꝫ sup locū eiꝰ ꝛ ꝯnectas duo labia fissure q̄ ē in cute aut pāniculo ꝛ adinuicē suas ea cū filo sete grosse aut lini ꝛ post suturā admīstra hunc puluerē ꝛc. Ecce q͂ in his vbis Serapio pōit q͂ in cura vulneris qđ ē cū fractura ossis pcedere possumus cū sutura ꝛ icarnatōe. ppterea illud vr̄ asserere fama q̄ est de istis empicis q manifeste dicūt se craneū fractū cū emplis ꝯsolidare absq3 alia icisione cutis ꝛ carnis ꝛ absq3 alia detectōe ossis ꝛ maxie illud asserūt plurics ad sensum se vidisse. Fama āt quā plurimi famāt nō oino depdit̄. vt phus dicit. q̄re vr̄ q͂ isti veꝝ dicāt saltē in pte. ¶ In oppositū vr̄ eē illud qđ s̄ dixit Aui. in illo. §. Et in fissibus isti magis rectū ē vt frices iteꝝ ꝛc. ibi .n. ad lr̄aꝫ ponit q͂ in fissura ossis dato q͂ nō penetret ꝛ sit capillaris rectiꝰ est pcedere cū fricatōe ꝛ abrasiōe ossis. q̄re et multo fortiꝰ hoc debemus agere qñ fissura penetrat vsq3 ad durā matrem. ¶ Dōm aūt ē ad hāc dubitatōeꝫ q͂ nō credo imposs̄e eē q͂ aliqñ in vulnere qđ ē cū fractura cranei possit accidere sanatio cū mō curatōis q ē p suitionē ꝛ icarnationē absq3 abrasiōe ossis vel eleuatōe ꝛ detectiōe alicuiꝰ pticule ossis. Qñ. n. ista ꝯcurrūt puta q͂ corpꝰ ē bonoꝝ humoꝝ nō supfluoꝝ in q͂to nec in q̄l. ꝛ q͂ in craneo ē parua fissura absq3 attritiōe facta in ipo. ꝛ absq3 et lesiōe facta in pāniculo q ē sub osse. Dico q͂ tale vulnꝰ ꝯsolidari pōt cuꝫ strictura p ligaturā ꝛ cū sutura ꝛ cū his q̄ icarnatiua sunt ponēdo sup locū fissure sic sūt pulueres vel empl'a exiccatiua q̄ hñt icarnare. ꝛ in ptib' circūstātib' apponēdo ea q̄ maꝫ pbibēt puēire ad locū sic ē effusio olei ros. in circuitu. Et rō q̄re in tali vulnere hꝰ modus curatōis pōt sufficere ē q2 in tali vulnere nō timemꝰ de aggregatōe hūiditatis sup pāniculo sub osse aut iter ptes ossis q putrefiat ꝛ putrefacta putrefaciat os ꝛ pāniculū. Et h' iō pp bonitateꝫ hūoꝝ istiꝰ corpis ꝛ in q͂to ꝛ in q̄l. ꝛ et pp flōmiā q̄ fiet cū dicat Aui. ꝛ flōmet̄ si idiget vt nō sit timoꝛ d fluxu humoꝝ ex ptib' alijs. Et ad pbibitōeꝫ et istiꝰ iuuat appōere oleū ros. i circuitu. Itē cū in tali vulnere nō sit facta lesio in pāniculo ita vt sit separꝰ ab osse timoꝛ nō ē vt in plib' q͂ hūiditas aliq̄ ex diruptōe venaꝝ sub osse aggreget̄ sup pāniculo sub osse q̄ putrefiat. ꝛ putrefcā putrefaciat os ꝛ pāniculū. Et et cū in osse nō sit facta attritio nō est ibi timoꝛ et de aggregatōe hūiditatis de q̄ sit curandū iter pticulas ossis sic ē timoꝛ i attritiōe ꝛ ꝯtusiōe ossis. hūiditas āt q̄ ē ibi ex vulnere facto i carne ꝛ cute ipa subito exiccabit̄ illa. s. q̄ erit supflua a medicia icarnatiua q̄ pōit desup ptes vulneris ꝛ reliq̄ ꝯuertit̄ in carnē. ex cuiꝰ ꝯuersiōe accidit ptes vulneris vniri. ꝛ iteꝝ et regnābit̄ potius iter pticulas ossis mediante q̄ pticule ossis adinicē vnient̄. Propter qđ nullū vr̄ iposs̄e q͂ in vulnere qđ ē cū fractura cranei supposit' istis ꝯditōib' aliqñ fieri sanatōeꝫ cū tali mō curatōis dicto. Sꝫ i vulnere qđ ē cū fractura cranei in q̄ fcā ē attritio aut sepatio pāniculi ab osse tal' modus curationis nō sufficit. imo oꝫ festiare ad aliū modū curatōis pp cās q̄ dicte sūt. ¶ Sed vlteriꝰ aduerte qđ l3 nullū sit iposs̄e aliqñ accidere sanatōem i vulnere qđ ē cū fractura cranei illo mō q̄ dcm̄ ē. tñ reputo tutiꝰ ꝛ saniꝰ pcedere in curatōe eiꝰ cū mō curatōis q ē p abrasionē fissure ossis. ꝛ p mūdificatiōeꝫ hūiditatis q͂ pcedere cū mō curatiōis q est p suturā ꝛ icarnatōeꝫ. vñ s̄ dixit Aui. Et i fissib' isti magis rectū ē vt frices iteꝝ illud vsq3 q̄ nō remaneat de fissura aliqđ. Et h' iō q2 vt i plib' ē q͂ nō sumus securi de effusiōe hūiditatis supra pāniculū. ꝛ et iter ptes ossis fissuꝛ.

Loquitur quō curatiōe ꝛ sanitate ... in curationis ... abrasione ossis ... aliud.

hoc ideo tum quia plurima corpora sunt et imunda. tum etiam quia vt in pluribus non pot sic subita exiccatio fieri quin aliquid humiditatis que est ibi saltem ex vulnere facto i carne defluat inter partes fissure que humiditas nisi mundificetur putrefiet et putrefacta generabit accidentia pessima de quibus facta est prius mentio. Que quando acciderit vt plurimu mortem inducunt. Et precipue contingit etiam quod humiditas est apta defluere iter partes ossis super panniculum. quia talia vulnera que fiunt in capite et precipue cum fractura ossis plurima transeunt in vlcera. propterea quia in capite ex modo compositionis capitis non sic est possibile cum modo ligature partes astringere et iungere sicut est hoc possibile in alijs mebris. quia ergo vtplurimum transeunt in vlcera. et in vlceribus cotinue multiplicatur humiditas propter causam que dicta fuit in capitulo de vlceribus hinc est quod existente fissura in osse timor est de effusione talis humiditatis inter partes ossis et sup panniculum qui est sub osse ex cuius effusione generantur accidentia pessima predicta. Quia ergo non est tutus euentus illorum accidentium. hinc est quod tutius est procedere cum modo curationis qui est per abrasionem et fricationem ossis fissi quam sit pcedere cum hoc modo curationis qui est per incarnationem. et dato quod aliquando esset possibile cum hoc modo curationis pcedere. Et propterea Auic. signanter dixit in lra. Multoties sufficit strictura et ligatura etc. dixit. n. sub isto modo loquendi. multotiens sufficit vt ostenderet quod talis modus curationis esset possibilis in vulneribus in quibus est sola fissura cranei et non in illis in quibus est attritio et lesio facta in panniculo. licet tamen sit possibilis: non tamen semper. et ideo dixit multoties. quasi vult dicere. quod aliquibus vicibus hoc pot cotingere. Iterum etiam licet sit possibilis: non tamen in pluribus est ei innitendum: et ideo dixit sub hoc modo loquendi sufficit. Et hoc est quod mihi in hac dubitatione sentiendum esse videtur. Et ex dictis apparet qualiter etiam secundum istam expositionem. et verum dicit hic Aui. et supra cum dixit. Et in similibus isti magis rectum est etc. et qualiter etiam secundum istam expositionem non contradicunt verba eius.

¶ Ad illud autem quod dicit Serapio possumus etiam dupliciter rndere. Uno modo quod dixit illud verbum vt ostenderet quod possibile erat aliquando in vulnere illo cum tali modo curationis pcedere. Et quia Serapio ibi principaliter non erat eius intentio loqui de curatione vulnerum que fiunt in capite pro tanto non curauit suum sermonem extendere in modo curationis illorum. sed incidentaliter illud ibi dixit. ¶ Uel possumus dicere aliter quod illud verbum quod dicit Serapio. oportet ergo vt ingenietur in re eius cum rebus que stant ei statione icarnationis non refertur ad illud quod imediate dixerat. quod si appareret quod os sit fractum etc. ita quod velit quod quando appet ossis fractura tu icedas cum illo modo curatois. sed refertur ad illud quod dixit quod si vulnus fuerit magnum donec appareat os etc. quasi vult dicere quod quando vulnus cotingit vsque ad os: tunc debes lauare in primis cum vino stiptico et abstergere locum a sanie superflua postea ingenia cum rebus que stant ei loco incarnationis quod si os est fractum: tunc non est possibile vt redeat ad dispositionem naturalem. i. tunc non est possibile pcedere cum his que incarnant: sed oportet cum alio modo curatois pcedere quem modum curatois ibi non ponit. quia non erat ibi principalis eius intentio tractare de curatione vulnerum capitis. vt ergo non plongaretur eius sermo vltra propositum: idcirco non tractauit illum modum curationis. Et isto modo exponendo dictum illud Serap. non cosuluit in vulnere quod est cum fractura cranei talem modum curationis qui est per suturam et incarnationem fieri. sed hoc tamen consulit i vulnere quod ptigit ad os sine fractura eius. Et isto modo exponendo concordat dictum eius cum prima expone istius. §. sed intelligendo vt stat series verborum suorum cum secunda expone isti. ¶ Ad illud autem quod tu dicis de experimentatoribus apparebit quid sit dicendum in quodam sequenti. §. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et non queritur in omni scissura et fractura vt accipiat os totum: quoniam hoc non est possibile in omni osse verum recordare eius quod precipimus in capitulo vniuersali de fractura et restauratione. Ueruntamen multi homines acceperunt os ex capitibus eorum incidendo et secundum modum et creuerunt caro et cutis super vulnus et euaserunt.

¶ In parte ista Aui. ostendit quando necessarium est os eleuare et detegere et quantitatem eius quod debet eleuari et detegi. et dicit. Et non queritur in omni fissura et fractura vt accipiatur os totum. i. fiat eleuatio et detectio istius ossis quod est fissum: quoniam hoc non est possibile in omni osse. Istud quidem non est possibile: quia aliquando est quod fissura est valde magna et longa ptingens vsque ad multam distantiam. vnde si quis vellet pcedere cum eleuatione totius ossis fissi oporteret facere orificium maximum: hoc autem non fieret sine periculo maximo: et precipue: quia talis detectio multa panniculi exponit ipsum et cerebrum vt cito recipiat nocumentum a causa extrinseca. et hoc non est necessarium facere. Solum. n. fit ista detectio ossis vt mundificetur humiditas: et non retineatur sup duram matrem. Nunc autem hec mundificatio satis conuenienter fit si solum eleuetur et detegatur os secundum aliquam quantitatem modicam. et propterea non oportet cosequenter os in tota fissura in eleuatione et detectione ipsius. Uerum recordare eius quod precipimus in capitulo vniuersali de fractura et restauratione. istud quidem quod dixit in capitulo de iudicijs restaurationis cuius oportet hic reminisci dixit in illo. §. vltimo illius capituli. §. illo. Et quando fuerit illud quod est fractum et cominutum magnum et fuerit eius cofractio cominutio plurima: tunc necesse erit vt extrahatur totum etc. ibi. n. dixit quod in fractura ossis oportet eleuare et auferre totum illud quod est vehementer cominutum. Sed si fractura non fuerit cum cominutione et fuerit fissura multa tunc debes icisionem et detectionem facere in loco qui est debilior ad icidendum. et in quo facta est magis fractura: et dimittere postea reliquum. quia dimittendo alias partem non est nocumentum. imo si totum velles abscindere et remouere esset nocumentum magnum. hoc est illud cuius oportet hic recordari de quo fiet mentio in illo. §. Inquit Paulus et G. iterum nos docuit quantitatem fissure: verumtamen pro quia. quia multi homines acceperunt. i. eleuauerunt et detexerunt os ex capitibus. s. in talibus vulneribus cranei secundum modum predictum. s. in pallegato. §. et creuerunt caro et cutis sup vulnus et euaserunt: supple absque hoc quod fieret detectio et eleuatio ossis totius fissi. hoc est quod intendit dicere Aui. in hoc. §.

¶ In frangentibus vo os et que sunt post ea.

¶ Supra Aui. ostendit qualis modus est coueniens in vulneribus que sunt cum fractura cranei. quia ostendit quod modus curationis coueniens est per abrasionem ossis et per eleuationem et detectionem ipsius. in parte ista est eius intentio ostendere causam propter quam in fractura cranei pcedimus cum hoc modo curatois: et non pcedimus cum restauratione et replasmatione prius ossis sicut pcedimus in fracturis ossium aliorum mebrorum. Et diuiditur pars ista in partes quatuor secundum quod quatuor ponit causas istius diuersitatis modi curatois fracture cotingentis in ossibus aliorum mebrorum. secundam causam ponit ibi. (Quapropter vt non effundatur etc.). Tertiam causam ponit ibi. (Et de illis que vocat ad illud etc.). quartam causam ponit ibi. (Et iterum si accideret vir) In prima parte Aui. vult dicere quod vna causa propter quam diuersificantur ossa capitis cum frangunt in modo curatois ipsorum ab ossibus aliorum mebrorum cum frangunt est: quia cum frangunt ossa capitis natura ipa non restaurat in loco fissure alrosbeth forte et durum: sicut facit in alijs ossibus: et dr alrosbeth porus sarcoydes qui quem vniunt par

f

tes ossis fracti. Quia sicut declaratum est alibi. ossa cum frangunt̄ non possunt ad veram redire vnitionem ⁊ continuationē sicut caro. sed redeūt ad vnitionē ⁊ continuationem mediāte poro sarcoydes qui regenerat̄ ibi ex alimento qḋ supfluit ex alimēto ossis. qui qdez porus assimilat̄ nature ossis: non tamen vere existit os: vnde est quasi nature medie iter naturam ossis ⁊ carnis. Et mediāte qdem isto poro alligant̄ adinuicem ⁊ vniunt̄ particule ossis disrupte. Modo in ossibus capitis cum franguntur natura non regenerat istum porum qui dicitur alrosbotb: sic forte ⁊ durum sicut regenerat in alijs ossibus. imo regenerat ipsum debilem ⁊ mollem respectu eius quod generat̄ in alijs ossibus. Et causa huius est duplex. vna est ex materia. altera est ex fine. Ex materia quidem quoniā porus qui generat̄ est ꝓportionalis ossi in quo regenerat̄ ⁊ ex materia ꝓportionali materie cuius regeneratur: nunc autem os capitis non est sic habēs duritiē ⁊ grossitiem vt os pedis: aut brachij aut coxe. propter quod etiam qui generat̄ in ipso cum ꝓportionet̄ ei non est tante duriciei ⁊ fortitudinis sicut est porus qui regenerat̄ in alijs ossibus. Ex fine autem causa quare non regenerat̄ porus tante duriciei. sed regenerat̄ debilis ⁊ mollis est vt non grauet̄ panniculus ab ipso ⁊ impediatur ratio motuū ipsius. Si enim regeneraret̄ porus multe duriciei ⁊ fortitudinis cum talis porus tangat panniculum grauaret panniculuz ⁊ lederet ipsum ⁊ ꝓhiberet ipsum in motu eius. ꝓpter qḋ vt hoc non accidat nā regenerat ibi porū qui est mollis ⁊ debilis ⁊ substātiam habēs raram respectu pori qui regenerat̄ in alijs ossibus fractis. In alijs autem membris regeneratur porus durus vt partes ossis melius adinuicem vniant̄: ⁊ os sit fortius ad hoc vt melius possit pati motus consuetos illius membri. Si enim in osse manus aut pedis regeneraret̄ porus mollis ⁊ debilis iam impediret̄ motus manus ⁊ pedis. Non enim ista membra tunc essent sic robusta in motibus. quia ergo hoc est necessarium in membris alijs: non autem est hoc necessariū in osse capitis: hinc est ꝙ porus qui regenerat̄ a natura in fractura ossis capitis est res debilis ⁊ mollis. In fractura autem ossium aliorum membrorum regeneratur res dura ⁊ fortis. hoc vult dicere Auicen. ꝙ in ossibus capitis non regenerat̄ res dura ⁊ fortis. neqꝫ etiam est necessitas regenerationis eius. hinc est ꝙ non multū curamus de replasmatione ossium capitis fractorum. In ossibus autem alijs: quia curamus de illo. idcirco curamus de replasmatione ipsorum cum modo ligature ⁊ alijs que ad hoc requirūtur. ergo vna causa diuersificationis curationis est: quia in osse capitis ex hoc ꝙ non replasmamus nullum sequitur nocumētum. sed in alijs ossibus si non replasmamus sequitur inde nocumētum scilz impedimētum motus illius mēbri. Et hanc causam pͥmo tangit cuz dicit. In frangentibꝰ vero os ⁊ que sunt post ea ⁊c. i. in fracturis ossium ⁊ in dispositionibus que sunt post fracturas. i. que sequunt̄ ad fracturas vel que similant̄ fracturis.

¶ Scias ꝙ ossa capitis diuersificantur ab ossibus alijs cum franguntur: quoniā cum ipsa frāguntur nō restaurat natura super ea alrosbotb fortem sicut attrahit ipsum ⁊ nasci facit super reliqua ossa: immo rem debilez. Quapropter vt non effundatur pus ad interiora oportet vt extrahatur si fuerit plaga capitis completa: aut incidatur si non fuerit completa ⁊ non fiat occupatio in restauratione eius: ⁊ oportet vt non tardetur illud in estate vltra septem dies in hieme vltra decem dies: ⁊ quanto fuerit velocius erit melius ⁊ longinquius ab hoc vt accidāt nocumenta magna: ⁊ de illis que nocent ad illud ⁊ faciunt esse necessarium est ꝙ ab ossibus alijs preter ossa capitis conuertit ligamentum reditionem: ⁊ hoc ligamentum non est possibile super caput. ꝓpter illud ergo necesse est accipere os ⁊ fracturaz cui est quantitas donec egrediatur virus sicut est necessarium. Et iterum si acciderit virus inter os restauratum ligatum ligamento opprimente expellente materiam cum iam esset generatum illud virus ex ipso loco ⁊ penetraret ad medullam esset nobis necessariū vt discooperiremus ⁊ mundificaremus: ergo qualiter in huiusmodi membro: non est igitur excusatio de hac collectione ⁊ incisione ⁊ detectione loci ⁊ ꝓhibitione incarnationis eius vsqꝫ quo securus sis. Et si nō est timor cursus virus vsqꝫ ad iteriora ossis qḋ icisimus.

¶ In ista parte secūda vult dicere ꝙ secūda causa propter quam vtimur tali modo curationis in vulnere qḋ est cum fractura cranei. puta fricatiōe eleuatione ⁊ detectiōe ossis: est ne virus effundat̄ interius. vtputa ad duram matrez: timor enim est ne per scissuram virulētia ⁊ humiditas defluat ad interiora que ibi retenta cum non mūdificet̄ putrefiet: putrefacta autem putrefaciet os ⁊ panniculuz: ⁊ fient accidentia pessima de qbus facta est mentio. Adiuuat autem ad istam causam non solum timor humiditatis ad interiora per fissuram: verū etiam qꝛ timor est de humiditate virulenta que aggregat̄ interius supra pāniculum ex disruptione venarum sub osse. nam accidit aliquādo vt dictum est pus precipue quādo ꝑuenit lesio vsqꝫ ad panniculum ꝓpter attritionē magnam ⁊ conquassationez. que disruptio fit in venulis q̄ sunt sub osse ex qbus egredit̄ humiditas que coadunatur sub osse supra panniculum. ista aūt humiditas ibi detēta putrefiet ⁊ putrefacta generabit nocumenta de quibus sermo est habitus. Ut ergo non effundatur humiditas ad interius ⁊ retineatur hec humiditas ⁊ virus super panniculum: oportet vt si fissura fuerit completa vt extrahatur illud os quod est ibi fractum ⁊ cōminutum. Aut si non fuerit ibi orificium completum detegatur ⁊ incidatur os ita vt compleat̄ per quod orificium humiditas illa possit ad extra profluere. neqꝫ debes occupari in restauratione illius ossis fracti. Et in estate quidem ista detectio ossis non debet retardari ad fiendum vltra septē dies: in hyeme vero vltra decez: in estate enim citius oportet vt fiat: quoniam citius accidit putrefactio in tali humiditate in estate q̄ȝ in hyeme. Et in quocūqꝫ tempore quanto hoc citius fit est melius. quia tanto fit magis elongatio ab euentu nocumētorum predictorum. ergo scḋa causa propter quam fit hec detectio ossis est ꝓpter timorez effusionis humiditatis super mēbra que sunt sub osse. sed in ossibꝰ aliorum mēbrorum. qꝛ non est talis timor. propterea qꝛ non sunt sub eis talia mēbra hinc est ꝙ in eis nō vtimur hoc modo curationis. ¶ In tertia parte vult dicere ꝙ vna ex causis ꝓpter quam fit necesse vti tali modo curationis ⁊ non vtimur replasmatione sicut facimus in alijs ossibus fractis est: qꝛ in fractura ossis replasmatio partiuz ossis fracti maxime fit per moduz ligature. Et causa huius est vt dr̄. 6°. de ingenio sanitatis finali capitulo. quia per modum ligature pͥmo conseruant̄ partes ossis fracti in suo plasmate que si non conseruarent̄: non vnirentur nec replasmarentur.

secundo quia per modum ligature prohibetur humiditas superflua peruenire ad os fractum: ⁊ illa que est in partibꝰ ossis fracti exprimit̄ ab eis versus alias partes. Et hoc est maxime necessariū in curatione ossis fracti. nisi enim humiditas prohibeat̄ puenire ad os. ⁊ nisi etiam humiditas que iam aggregata est ibi exp̄mat̄ ad alias partes os illud non poterit replasmari: imo accidit in ipso putrefactio. vt verbi gratia: si os brachij sit fractū vsqꝫ ad medullam ⁊ nō ligetur s̄m qđ oportet ligari: nos videmus ꝙ humiditas aggregatur in membro illo ex cuius aggregatione accidit primus putrefactio in medulla ossis. deinde putrefiet totuꝫ os ⁊ vltimo totum membrum. Et sicut replasmatio maxime partiū ossis fracti fit per conuenientem modum ligature: ⁊ p̄hibitio eius fit quādo non fit conueniens modus ligature quādo non cōuenienter os ligatur: tūc accidit putrefactio eius. nūc autē talis modus ligature qui fit per replasmationem partiū ossis fracti non est possibile fieri in osse capitis. quia sicut apparuit in precedēti tractatu in capitulo de qualitate ligamenti fracture: ⁊ sic etiam apparet. 6°. de ingenio sanitatis. Modus ligature qui conuenit ad replasmationem ⁊ restaurationē partiū ossis fracti est ille q̄ incipit cum pluribus inuolutionibus in loco infirmo: ⁊ fit ibi bona ⁊ fortis constrictio. ita tamen vt dolorem non generet. postea vero tendit versus locum sanum mollificando ipsum paulatim. hic enim modus ligature vt dicitur. 6°. de ingenio sanitatis: p̄hibet euētum humorꝫ ab alijs mēbris ⁊ exp̄mit humiditates a loco īfirmo ad alias partes. Nūc autem talem moduꝫ ligature non est possibile fieri sup caput p̄pter modum cōpositionis ⁊ situationis capitis. quare cum talis modus ligature non sit possibilis super caput si vellemus intēdere cum replasmatione ⁊ restauratione accideret aggregatio humiditatis superflue in illo osse. propterea quia non potest per modum ligature exp̄mi illa humiditas. aggregata autem ibi ⁊ detenta putrefiet ⁊ putrefacta putrefaciet os ⁊ panniculum qui est sub osse. vt ergo nō accidat hec putrefactio nece est accipe os fractuꝫ ⁊ detegere ipsum s̄m aliquam quātitatē ad hoc vt humiditates virulēte non detineant̄: sed egrediant̄ ad extra. ¶ In quarta parte in qua ponit aliam causam vult dicere Auic. ꝙ in alijs ossibus aliquādo est cum modo ligature conuenientis per quam exp̄mit̄ materia contenta ⁊ repellit̄ illa que est apta ad membruꝫ fluere: accidit ꝙ non possumus p̄hibere qn aggreget̄ virulētia ⁊ humiditas in membro illo q̄ postea penetrat ad medullā ossis: ⁊ tunc vt nō accidat putrefactio vel corruptio illius mēbri totius necessarium est discoopire ⁊ mūdificare virulentiam ⁊ humiditatē ibi aggregatam. Ergo cum hoc accidat aliqñ in alijs ossibꝰ similiter accidet etiā aliquādo in craneo. Et si in craneo accidat multo fortius: tūc erit nob necīu discoopire ⁊ virus mūdificare vt non accidat putrefactio ossis ⁊ panniculi: ⁊ per consequēs interitus ⁊ mors. Quasi per hoc vult dicere Auicē. ꝙ in alijs ossibus: lꝫ aliquādo illud accidat: tamen nos p̄cedimus semp ibi quando possumus cum replasmatione: quia ⁊ si illud contingat non est suspitio de aduentu mortis. vnde possumus postea p̄cedere ad discooperiēdū ⁊ mundificandū absqꝫ ꝙ mors pueniat. Sed in osse capitis si illud contingat: tūc est suspitio de euentu mortis propter membra nobilia que sunt sub craneo que tūc nocent̄: Ergo quia medicus semp debet eligere viam curationis: ⁊ saluiorem dato ꝙ quasi non timeret de penetratiōe virus ad interiora. tamen melius est vt procedat cum incisione: ⁊ detectione ossis ⁊ prohibitione incarnationis vsquequo sit securus ꝙ perfecte tota humiditas virulneta sit mundificata exterius: quia isto mō procedēdo erit securus: ne accidat putrefactio ossis ⁊ pāniculi qui est sub osse. Et hoc est quod vult dicere Auicē. cum dicit. Non est igitur excusatio de hac collectione. Sic ergo ex dictis apparet quod quatuor ponit causas Auicēna propter quas in curatione talium fracturarum non incedimus cum replasmatione sicut facimus in fracturis ossium aliorꝫ membrorꝫ: quarū vna causa fundat̄ super hoc ꝙ non est ibi multum necessaria replasmatio sicut in alijs ossibus. nec ex hoc ꝙ non sic prouenit nocumentū sicut in alijs ossibus. Secunda causa fundat̄ super hoc ꝙ esset nocitiua ⁊ adducēs nocumenta mortalia. Tertia causa fundat̄ super hoc: quia non esset bene possibile fieri. Quarta causa fundatur super hoc ꝙ semp modus curationis securior ⁊ saluior eligi debet a medico. Ille aūt in quo est suspitio debet euitari.

Sed modo circa dicta emergitur dubitatio non modica. ⁊ est dubitatio vtrum sit possibile ꝙ vulnus quod est cuꝫ fractura cranei possit curari alio modo conuenienter q̄ꝫ cum incisione ⁊ detectione alicuius particule ossis. Et videt̄ ꝙ sic. p̄mo quia cōmuniter diffamatur ꝙ per emplastra multi curant̄ absqꝫ incisione ⁊ detectione ossis. Fama autem quam multi famant non videt̄ esse oīno falsa. ¶ Secūdo hoc videt̄ probari posse ratione: quia sicut ex dictis apparet detectio et eleuatio ossis s̄m aliquam quantitatē non fit nisi vt virus ⁊ humiditas bene mūdificetur ⁊ non aggregetur super pāniculuꝫ neqꝫ inter particulas ossis fracti ⁊c̄. Unde si hic timor non esset non procederemus cum ossis eleuatione et detectione. Si igit̄ probabitur ꝙ sit possibile conuenienter mundificari ab humiditate ⁊ virulentia non facta eleuatione ossis ⁊ detectione videtur ꝙ talis modus curationis non sit necessarius: sed potius ille alter modus curationis debet precipue eligi. quia in modo curationis qui fit cum tali eleuatione ⁊ detectiōe ossis est timor ⁊ suspitio multotiens de euentu apostematis in panniculo ⁊ est suspectio. Unde Auicē. ita dicit. Multotiens accidit in siphac post curationem cum ferro apostema calidū ⁊c̄. Quod autem sit possibile conuenienter mūdificari humiditatem ⁊ virulentiā absqꝫ detectiōe ⁊ eleuatiōe ossis. probat̄: quia q̄dā res sunt ex quibus possunt fieri emplastra que habēt vehementeꝫ virtutem attrahēdi ad exteriora non solum humiditatem ⁊ virulentiam: imo etiam habēt virtutem attrahendi frusta ossium decisa que remanent in vulneribus. sicut recitat Auicen. quinto canone de virtute cuiusdam emplastri quod fuit relatum ab Andromacho. igit̄ si reperiunt̄ talia emplastra: tunc cum talibus emplastris poterit fieri sufficiens mūdificatio virus absqꝫ alia detectione ⁊ eleuatione ossis partis. ¶ Adiuuat autem ad cōfirmandum hanc rationeꝫ. quia nos videmus sicut apparet quinto de interioribus in isto capitulo hoc membrum sicut ⁊ alia membra pati dicimus ⁊c̄. Si illo. Sed tamen pellicule costarū sicut Archistratus dixit ⁊c̄. ꝙ multotiens in fracturis ossium sanguinem qui ex percussione erat effusus interius inter partes ossis: ⁊ etiam inter partes carnis que circundat os exterius expellitur a natura per cutem: que sic est grossa ⁊ densa: imo aliquando adeo sic expellitur ad ex̄. ꝙ ligamentum tingit̄ ab ipso sicut ad sensuꝫ videmus. ¶ Et isti dicto concordat illud quod dicitur particula. 7ª affori︠s︡morum in cōmento illius affori︠s︡. Quibuscūqꝫ ⁊c̄. Dicit enī ibi ad litteram ꝙ forti nature nil repugnat in expulsione: ēt dato ꝙ materia sit grossa ⁊ vie sint stricte. videmus enī vt dicit ꝙ materia apostematis cum a quibusdam locis natura eam expellat ossa etiam transit. Si ergo ex opatione nature hoc fit multo fortius poterit virus ⁊ humiditas in vulnere qđ est cum fractura cranei mundificari ad exteriora absqꝫ detectione ⁊ eleuatione partis ossis: ⁊ precipue quando in hoc fieret adiutorium cum emplastris que virtutem habēt attractiuam vehementem eruginis ad extra. quare tale vulnus cōuenienter cum emplis curari poterit

sicut se asserũt facere isti emperici.

In oppositum vo arguit̃ q: nullus auctor famosor ponit istũ modum curationis cum emplastris solũ ex̃plus imo oẽs dicũt solũ curare cum incisione et detectione et eleuatiõe alicui⁹ ptis ossis. Mirabile aũt est q oẽs antiq hũc modum curationis cum emplastris ignorãt. Etiã Gal. 6° de ige. sa. ad lrãʒ dic. q si velim⁹ ingrere medicamẽ huius actõis. puta q mundificet et humiditatẽ exiccet nullum repimus sufficiẽs in fracturis ossiũ absq modo ligature cõuenientẽ qui modus ligature non põt fieri in osse capitis: qre ad lrãm videtur ponere q cũ solis medicis talis modus curationis nõ põt esse sufficiẽs. ¶ Dicẽdũ est ad hoc q credimus cognoscere que sunt empla ex qb⁹ etiã cõponunt̃ et cum qb⁹ isti emperici dicũt se curare talia vulnera que sunt cum fractura cranei absq alio modo curatõis. et credim⁹ etiã vidisse effectus quos cũ eis agere põt. Et ideo ex rõne mot⁹ et etiã ex his alijs q̃ expiẽtia vidi dico audacter ad istã dubitationẽ q nõ credimus ipossibile esse qn aliqñ sit posse fieri curationẽ vulneris talis quod est cum fractura cranei per hec emplastra absq alio modo curationis: puta absq q fiat detectio et eleuatio ossis. licet autem talis modus curationis sit possibilis: tamẽ dico q in plib⁹ non sufficit. et dico etiaʒ q tutior est modus curationis quem docẽt auctores q̃ sit iste. ¶ Q2 aũt sit posse istũ modũ curatiõis aliqñ fieri isto modo declarat maxime rõ pdicta. Sũt. n. in vulnere qd est cum fractura cranei tota intẽtio in pã ut est vt humiditas nõ aggreget̃ iter ptes ossis fracturẽ et sub osse sup panniculũ et detineat̃ et putrefiat cum sit posse talẽ humiditateʒ aliqñ pfecte ex̃ educi et absq alia icisione et detectiõe ossis manifestũ est q tale vulnus sanari poterit absq tali eleuatione et detectione pticule ossis. Est aũt hoc possibile quãdo ista pcipue ↄcurrũt sicut supius etiã aliqd de hoc dcm fuit puta q corpus est benor ehumor in quãto et in quali propter quã bonã dispõnẽ nõ est timor de fluxu humor ad locum vulneris de quo fluxu multum fit curãdũ: et cuʒ hoc orificiũ in cute et i carne est bñ ampliũ et fractura etiã ossis sit oñ ampla et nõ valde stricta. ista. n. faciũt ad hoc vt humiditas possit respiratiõnẽ hñe ad ex̃. et cum hoc etiam fractura illa sit absq attritiõe facta in partib⁹ ossis et absq attritione facta in ipo pãniculo. attritio enim est constrictionis et conculcationis humiditatis causa inter ptes ossis pãnicula que postea in saniẽ ↄuertũt̃. Uirtus etiam expulsiua ossis et pãniculi fortis est potens humiditatẽ supfluam ad exteriora propellere: et cum hoc exterius approximantur medicamina educentia humiditatẽ ad extra. quãdo enim oĩa ista ↄcurrũt: dico q nullum est impossibile vulnus qd est cum fractura cranei curari per emplastra absq alia incisione et detectione alicuius pticule ossis: tamẽ talis modus curationis vt in pluribus sufficiẽs non est: ppterea q2 raro accidit q oĩa ista simul concurrant. Aliqñ enim est q corpus est imundũ. vnde emplastra attractiua posita pcipue in pncipio sunt causa vt amplius attrahat̃ de materia q̃ educat̃. vnde sicut apparebit sicut oẽs auctores: ppter timorẽ in effusionis humiditatis itra vulnus: et ne accidat apostematio in pncipio docent apponere ea que vtutẽ habent frigidatiuã et repcussiuã sicut oleũ ros. et phibet calida apponi. aliqñ etiã est q orificiũ vulneris qd est in carne et cute est strictũ valde: et similr etiã fissura facta in osse est stricta valde: ppter qd humiditas non sufficienter tota ad extra põt educi: ʒ eius aliqua pars educat̃. Iterũ vt in pluribus accidit q fissura que fit in osse fit cuʒ attritione partium ossis: et cum ista attritione aliqñ deprimit̃ aliqua particula ossis sup pãniculũ: ppter quam est necesse: tũc oĩo auferre illaʒ partẽ ossis. nec esset sufficiẽs ad curationẽ talis appositio emplastror. Quia igit̃ raro oĩa ista ↄcurrũt: imo vt in pluribus ↄtraria eueniũt. hinc est q ille modus curationis absq incisione et detectione ossis vt in plurib⁹ non est sufficiẽs: hinc est q isti emperici qui cuʒ talibus emplastris pcedũt aliqñ curauerunt semp credẽtes posse curare ppterea q2 nesciũt distinguere dispositiones vulnerũ idifferenter administrantes talia emplastra in quocũq vulnere multos interficiunt. Si autem scirent distinguere non sic interficerẽt. lʒ autem talis modus curationis absq detectione et eleuatione partis ossis sit possibilis: Dico tamen q tutior est modus curatõis qui fit per eleuationem et detectionẽ ossis: et potius medicus rõnalis debet ei adherere. Et ratio est: q2 ista emplastra per que pcedunt in curatione isti emperici: aut ipsa habent virtutẽ attractiuam eruginis et humiditatis ad exteriora: aut habẽt virtutẽ incarnatiuam: aut habẽt virtutẽ repcussiuam et cõfortatiuã sub pluribus enim intentionibus non administrant̃ emplastra vel vnguẽta in pncipio taliũ vulnerũ. Si quidem ipsa habẽt virtutẽ attractiuã: dico q in pncipio vsus taliũ est suspectus. ppterea q2 timor est vt plures attrahant̃ humores ad locũ et sint causa apostematis q̃ ex loco euacuetur: pcipue q2 in pncipio talis vulneris fluxus est: tum propter doloreʒ. tum ppter debilitatẽ partis. tum etiam quia plura corpora sunt imũda: ppter quam oʒ plus fluxuʒ intendere in pncipio ad ea que repellũt et partẽ confortãt q̃ ad ea que attrahunt: sicut dictum est. et ppter illud oẽs auctores pcipiũt in pncipio et docẽt administrare oleum ros. Si autem talia emplastra habẽt virtutẽ incarnatiuã: tũc vsus eor est suspect⁹. ppterea q2 in pncipio pcedere in tali vulnere cum incarnatiuis est suspectũ sicut declaratum fuit supra illo. §. In fixis vo i qb⁹ ñ ẽ nisi fixura et c. pcipue aũt ista medicamina incarnatiua non sufficiũt ad desiccationem humiditatis aggregate in loco. quia dictũ est pus auctoritate Gal. 6° de ingenio sanitatis. Nullum taliũ medicaminum inuenimus sufficiẽs ad desiccationẽ nisi cum modo ligature cõuenientis et c. per modum enim ligature adiuuat̃ vt exprimat̃ humiditas quam exiccat tale medicamen. vnde videmus q si illa vulnera non cõuenienter ligẽtur q nullum medicamen appositum sufficiet ad exiccationem ipsor: imo transeũt in vlcera. Et quia talis modus ligature qui conuenienter in ossibus fractis fieri non põt in vulnerib⁹ que sunt cum fractura cranei vt dictuʒ est pus hinc est q talia medicamina in eis non sufficiũt. ¶ Si autem talia emplastra haberẽt virtutẽ repcussiuam et cõfortatiuam: tũc vsus talium emplastror absq ossis detectione esset causa retentionis humiditatis que iaʒ in loco est aggregata. Hec autem humiditas detẽta generabit accidentia mortalia et molesta et suspecta de quibus facta est pus mentio. ppter quod vsus taliũ emplastror absq alio modo curationis esset incõueniẽs. quia ergo talis modus curationis vt in pluribus non sufficit. quia etiaʒ non est tutus: imo est suspectus. hinc est q dato q quasi esset possibile per talem moduʒ curationis curare talia vulnera. tñ tutius esset et melius cum illo modo curationis quem ponunt auctores pcedere q̃ cuʒ isto. Et quia medicus semp eligit viam salutis et tutiorem. hinc est q auctores tractantes modum curationis taliũ vulnerũ solum posuerũt modum curationis qui est per incisionem et detectionem ossis et non istũ alium. Et ppterea Aui. dixit signanter in lra. Non est ergo excusatio de hac collectione detectiõe et incisione et prohibitione incarnationis quousq securus sis. Etsi idest quãuis non est timor cursus virus vsq ad interiora ossis qd ẽ ictũ eius. Ecce quomodo ponit aliquãdo possibile esse q non decurrat virus ad interiora: et tñ tutius est adhuc cum illo modo curationis procedere. Et hoc est qd mihi in hac dubitatione sentiendũ esse videt̃. ¶ Et ex his que dicta sunt facilr possumus soluere obiecta. quãdo

enim dicit ꝙ cõmuniter diffamat ꝙ per talia emplastra multi curant. Dicẽdum ꝙ ad famã quam dant laici ⁊ vulgares qui non cognoscũt ea que sunt artis medicine sufficit ꝙ solum illud quãdoqȝ accidat. Nam vulgares quando aliqd vidẽt semel accidere: quia rõnẽ ignorãt postea diffamant ꝙ illud semꝑ accidat. Et quia vt dctm̃ est illud est possibile aliquãdo accidere pro tãto postea laici sic locuti cõmuniter diffamãt. sed istud iudiciũ laicoꝝ ⁊ diffamatio vt in pluribus est mendosa. iudicãt enim de his que nõ cognoscunt nec bene sciũt distinguere. taliũ autem nullus ẽ bonus iudex. Unusquisqȝ enim vt dicit primo ethicoꝝ solum bene iudicat que cognoscit ⁊ non alia. Adiuuat autẽ ad deceptionem laicoꝝ iudicꝫ ⁊ vulgariũ. ppterea quia decipiunt ab istis empericis. nam isti emperici: qꝛ sagaces sunt in decipiendo quodlibet vulnus capitis: quantũcũqȝ sit leue dicũt ⁊ faciũt credere vulgarib' ꝙ sit cum fractura cranei ⁊ dato ꝙ non sit. Et quia talia vulnera capitis q̃ sunt absqȝ fractura cranei faciliter curantur vulgares credunt ipsos curare faciliter oĩa vulnera que sunt cum fractura cranei cum talibus emplastris: ⁊ idcirco sic ipsos diffamant. sed istud iudicium est falsum: vt est dictum. Et iõ Hyp. in libro regiminis acutoꝝ dicebat de ipsis. Sed vulg' peritum ab impito huiusmodi cognoscere ⁊ discernere nequeunt vnũ laudãtes ⁊ alia vituperantes ⁊c̃. ¶ Ad illud autẽ quod tu probas per rationẽ apparet solo per ea que dicta sunt si bene ipsa cõsideres. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet vt sit incisio ex loco conueniẽtiore ⁊ conueniẽtior quidẽ est aggregãs ad oppositionẽ quã existimas ꝙ virus currat ex eo melius ⁊ ad facilitatẽ incisionis ⁊ paucitatẽ necessitatis ad hoc vt moueat ⁊ extendat secundo. ⁊ est cum hoc longinquior locus a neruis sicut syncipur. Nam medium eius non obuiat origini neruorum.

¶ In parte ista docet quis est locus cõueniẽtior in quo opꝫ fieri incisionẽ ⁊ eleuationẽ ⁊ detectionẽ ossis fracti. ⁊ vult dicere ꝙ ille locus est cõuenientior in quo aggregant tres cõditiones aut plures ex eis. Prima cõditio est ꝙ fiat incisio in tali loco qui sit in situ ĩ quo melius estimas ꝙ humiditas viruleta ex ipso defluat. ⁊ iste est locus qui est magis inferior. ⁊ istud vult dicere Aui. cum dicit. Et cõuenientior quidem. s. locus est aggregãs ad oppositionẽ. i. ad talem situm quem estimas ⁊c̃. Secũda conditio est ꝙ in illo loco os sit facilioris incisionis. qꝛ quãto citius ⁊ facilius ĩcidit tãto fit cõmotio minor ipsi' cerebri ⁊ tãto etiã mĩor necessitas vt secũda vice fiat cõmotio ⁊ ĩcisio: qꝛ qñ faciliter fit incisio in vna vice põt cõueniẽter compleri detectio ista ⁊ eleuatio ossis. hic aũt locus est in quo os est magis tenue ⁊ subtile. vnde Gal. 6°. de inge. sani. dicit. ꝙ in quodã habente fracturam cranei dimisit os incidere in parte ĩferiori: ⁊ incisit in parte supiori lꝫ locus inferior esset cõuenientior ad effluentiã saniei: ppterea quia os in parte ĩferiori erat nimis duꝝ ⁊ grossuꝫ. ⁊ hoc est qd̓ vult dicere Aui. cuꝫ dicit ad facilitatẽ incisionis ⁊c̃. Tertia conditio est ꝙ locus ille sit longinqor quantum est possibile ab origine neruoꝝ. detegere. n. in loco ppinquo origini neruoꝝ est timorosuꝫ propter nocumẽtũ qd̓ posset neruis aduenire: ⁊ ꝑ cõñs cerebro sic est in sincipite: qꝛ securius possumus ibi ĩcidere ⁊ abscidere qȝ in ossib' lateralr exñtib'. ppterea: qꝛ loc' ille ꝫ sui motũ obuiat origini neruoꝝ: sed a latere multi nerui diffundunt circa ptes illas: ⁊ sic ẽt dr̃. 6° de ige. sa. Et h̓ est qd̓ vult dicere Aui. cũ dicit. Et est cũ hoc longinquior locus a neruis ⁊c̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et stude ne frigus adueniat velamini: qm̃ est malum ⁊ timorosum: ⁊ subtilia regimẽ ⁊ assidua effusionẽ olei tepidi.

¶ In pte ista Auic. qꝛ post eleuationẽ ossis solẽt aliqñ accñtia molesta contingere docet illa remouere. ⁊ docet etiam post curationẽ illoꝝ accñtium qualia medicamina debẽt admistrari. ista aũt accñtia in qbus est suspectio iter cetera maxime vident esse duo. s. apostema qd̓ posset cõtingere post talẽ eleuationẽ ex cõmotione ⁊ dolore ĩ pãniculo ⁊ nigrefactio ipsius pãniculi. Primo ergo docet prohibere euẽtũ pmi accñtis. 2° qd sit faciẽdũ qñ euenit 2m accñs. ibi. 2° (Et appet supra velamen nigredo ⁊c̃). Primũ ergo accidens docet phibere ne eueniat per duo fm ꝙ duplex in genere põt esse causa apatis. vna causa põt esse extrinseca: ⁊ ideo istã causam pmo docet remouere per remotionem causaꝝ extrinsecaꝝ q̃ sunt apte facere accidere apata. ⁊ qꝛ iter istas causas maxime nociriua puocãs apa maxime est frigus. ppterea qꝛ frigus est maxime nocẽs ⁊ puocãs apa in vulnerib' omniũ mẽbroꝝ neruosoꝝ. Idcirco Aui. maxime fecit mẽtionẽ de frigore suadẽdo vt caueas ne frig' adueniat velamini. qm̃ ipsum est maxime ipsi nociuũ. vnde ⁊ supra dixit. Et ĩ omni qdẽ dispõne: imo in omni dispõne oꝫ vt vehemẽter caueãt frigus etiã in estate ⁊c̃. per h̓ ẽt Aui. ĩtelligit: vt tu caueas a quacũqȝ causa extrinseca que adueniẽs velamini possꝫ ĩducere apata. de istis aũt talib' causis pfectius dicet ĩferius. Alia aũt causa apatis põt eẽ ĩtrinseca puta fluxus hũoꝝ ad locũ: ⁊ istam docet remouere ꝑ duo. pmo qdeꝫ per ea que subtrahũt mãm que fluit: ⁊ hoc est regimẽ subtiliare valde vsqȝquo simus securi de phibitione apatis: ⁊ per hoc ipse ĩtelligit oẽm aliuꝫ modum subtractionis mãe: sicut per solonẽ vẽtris ⁊ flõmiã: lꝫ non exprimat hoc: cum supius exposuerit: fm aliqd tamẽ dixit. Et flobotomet si ĩdiget. tũ etiã: qꝛ ĩferius hoc pfectius est dicturus. 2° docet remouere per localia medicamĩa que materiam fluentẽ ab illo loco versus alia loca repellũt quale medicamẽ est assiduatio effusionis olei ros. tepidi. oleum enim ro. tepidũ est repellẽs mãs fluẽtes ad locũ vulneratum: qm̃ ĩfridat ⁊ stipticat ⁊ prẽ cõfortat. de ista aũt effusione olei ros. tepidi adhuc perfectius videbit in processu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si apparet sup velamen nigredo: ⁊ ẽ fortasse in eo quod apparet de ipso ⁊ non est nocẽs: ⁊ fortasse causa eius sunt medicine: tunc cura ipsam cum melle concusso cum triplo sui olei rosa. donec remoueat nigredo ⁊ pulueriza desuper medicinã capitalẽ: ⁊ si nigredo fuerit cõfirmata tunc fuge.

¶ In parte ista docet remotionẽ alterius accñtis qd̓ est nigredo apparẽs sup pãniculũ: ⁊ cũ h̓ ẽt q̃ medicĩe cõueniunt post remotionem taliũ accñtiũ. Et vult dicere ꝙ si nigredo est appens sup velamen. i. sup pãniculuꝫ. si ista nigredo fuerit tantũ in illo qd̓ apparet de pãniculo. i. fuerit tantuꝫ supficialis: tũc non est nocens nocumẽtũ de quo sit curandum: qm̃ causa ipsius: aut est aliqd sanguis congelati ⁊ nigrefacti ⁊ dispersi circa supficiẽ pãniculi: aut fortasse ĩ hoc causa est aliqua medicina: puta qꝛ effusa est humiditas nigra super pãniculuꝫ quãdo fit per ipsam experimẽtum in fixura capillari: vtrum sit penetrans ad interiora nec ne. Et tũc cura talis nigredinis est cũ medicamine qd̓ fit ex oleo ros. ⁊ melle sic ꝙ oleũ ros. sint ptes tres. mel vo pars vna: ⁊ accipiat pãnus ⁊ infundat in hoc medicamine et ponat sup pãniculum. hoc enim medicamen ad hoc cõueniẽs est qm̃ hoc medicamen rõne mellis habet extergere: quoniã

extergit illud nigrum qd adheret superficiei panniculi rõne aũt olei ros. habet repellere humores fluẽtes ad vulnus ꝛ ꝓhibere ne accidat apostema ꝛ contẽperat etiã caliditatẽ ꝛ attractionez mellis. Et quia in principio plus timemus de fluxu ꝛ apostematis euentu ꝙ de alio accidẽte hinc est ꝙ in isto medicamine ponit ꝙ maior quantitas sit olei ꝙ mellis. Et pulueriza desup medicinam capitalẽ .s. cum recenta est nigredo neq; etiam est timor amplius de euentu apostematis. Que autem sint medicine capitales: dictum est de ipsis supra. Si vͦo nigredo fuerit cõfirmata ꝛc̃. quia .s. nigredo non sit solũ circa supficiẽ pãniculi. imo etiaz circa totam substantiã pãniculi: ita ꝙ eius pãniculi substãtia denigret: tũc fuge .s. a tali infirmo. qꝛ non pcures de curatione ipsius. hec enim egritudo tũc significat consumptionem ꝛ mortificationẽ caloris innati. ꝛ per cõsequẽs significat corruptionẽ accidentẽ substãtie pãniculi: ꝛ etiã substãtie cerebri. quãdo aũt hec accidũt significat illud esse mortale: ꝛ ꝙ mors etiam accidet in ꝓpinquo. morituri autem solis ꝓnosticis sunt relinquẽdi. vt testat Gal. in cõmẽto illi⁹ aphorismi ꝑme ꝑicule qñ in statu ꝛc̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum ergo verificat necessitas extendendi aliquid ꝛ incidẽdi illud: aut extrahendi ipsiz: tũc festinet ꝛ non expectet cõplementũ generationis pñis in loco. Et hoc quidẽ non tolerat nisi vbi non est pãniculus noiatus mater coartat⁹ aut punct⁹: qm̃ pũctura facit in dispõne apostema ꝛ spasmum: ꝛ fortasse pducit apoplexiam quare opz vt extrahat illud os statim ꝛ redibit sensus si fuerit apoplexia statz. Si autem fuerit foramen: tũc res erit vehementioris festinationis: ꝛ qñ frangit craneum ꝛ infrigidat velamen ꝛ apostemat ꝛ noiat illud furratẽ: ꝛ tunc tibi inest in eo qd diximus cum huiusmodi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio tũc sit vsq; ad duos dies aut tres. In pmo rei oz vt curet in scdo cum incisione.

¶ In parte ista cuz ostẽdit ꝙ in fractura oportet vti detectione ꝛ incisione ossis ꝛ eleuatione docet in quanto tẽpore post fracturam accidentem cranco debemus hoc agere. ꝛ vult dicere ꝙ quando verificatur tibi p signa supradicta ꝙ necessarium est extẽdere .i. fricare os: aut incidere .s. aliquam partem ossis aut extrahere: puta qꝛ fuẽt ibi aliqua frusta ossis disrupta. tunc debes festinare in faciẽdo hoc ꝙ citius potes neq; debes expectare vt ibi fiat completa generatio sanei. ꝛ hoc ideo qꝛ in generatione sanei que fit sub osse accidunt accidẽtia predicta de quibus facta est mentio multotiens. in quibus est timor ꝛ suspectio de morte: qꝛ igit malus est superuentus accidentium illorum. Idcirco expectare non debes illud in faciendo illa: sed festinare ꝙ citius potes. potest aũt expectatio tolerari plus in illo vulnere in quo pãniculus qui dicitur dura mater non est punctus ab aliquo frusto ossis: aut non est constrictus vel compressus ab osse depresso: sed si pãniculus pungatur ab aliquo frusto ossis. tũc statiz debes festinare in detectione ꝛ extractione illius particule ossis: propterea qꝛ ex pũctura accidit apostema ꝛ spasmus. ꝛ quandoq; ad apoplexiaz .i. ad perditionẽ sensus perducit ꝛ motus in corpore toto ꝓpter vehemẽs nocumẽtũ qd participat cerebro: ꝓpter qd vt ista accidẽtia cessent debet statim illud os extrahi: qꝛ ad extractionẽ illius aliqñ quãdo nõ est confirmatum apa in pãniculo cessant accñtia illa statim ꝛ redit sensus ꝛ motus. Si aũt fuerit foramẽ .i. panniculus nõ solũ pungat ab aliquo frusto ossis verũ etiaz perforet. tunc adhuc vehemẽtius oz festinare in extrahẽdo os illud. ꝛ tũc est causa maioris nocumenti ꝙ quando solũ pungit. Et subdit etiã Auicen. aliud nocumentum in quo opz festinare talẽ modũ curationis dicẽs. Et qñ frangitur craneũ ꝛ infrigidat velamen ꝛ apostemat .i. qñ accidit post fracturã cranei ꝙ apostemat pãniculus: ꝓpterea qꝛ occurrit sibi frigus: eo ꝙ vna ex causis apãtis est frig⁹. ꝛ p hoc intelligit occursum cuiuslibet alterius cause exterioris: sed expressit de frigore ꝓpter cãm dictã prius nominatur illud frustraten quasi vult dicere ꝙ tũc hec dispositio est talis in qua frustra medicus tendit ꝛ laborat in cura. Et hoc ideo: qꝛ vt in pluribus qñ accidit pãniculo apa est mortale. lz tñ vt in pluribus sit mortale: qꝛ tñ aliquando cõtingit adhuc ab ipso euadere. Idcirco ad hoc opz insistere curatiõi istius. Et p tanto Aui. subdit ꝙ tunc in tali casu oz ẽt festinare aut ad plus si fuerit necessaria expectatio: vt qꝛ ĩfirmus sit debilis vel habeat accñs aliqd qd prohibeat fieri: oz tunc expectatio fieri vsq; ad duos dies vel tres vt in plurib⁹. tñ melius est vt curet die 2⁰ cũ incisione hoc est qd Aui. vult dĩe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quandoq; fit cuz serra subtili predicta. ꝛ quandoq; fit ita vt fiant foramina parua similia foraminibus q̃ fiũt ab acubus quibus subsellia suuntur vbi oportet vt cadat ex eis. lz in eis sit timor: quoniã fortasse penetrant subito vsq; ad pãniculuz vbi ingenietur cũ instrumẽto qd diximus: qm̃ est saluius.

¶ In parte ista cum docuit qñ debet fieri incisio ꝛ eleuatio ossis: ꝛ in quãto tempore post fracturam hoc debz fieri oñdit in generali que sunt instra ꝯuenientia p que facimus. ꝛ dicit. Et qñq; fit ista talis incisio ꝛ eleuatio ossis cũ serra subtili .i. cũ incisione subtili de qua facta est mentio. quare dr incisoriũ subtile: qꝛ incidit os p hoc ꝙ fricationẽ facit in osse ꝛ fricando cũ ipso os remouetur aliqua particula ossis. ꝛ iste quidẽ modus eleuatiõis sufficit qñ os est pcipue leuis ꝛ facilis incisiõis. sed si os est forte valde. tũc opz prius ipm pforare in diuersis locis vt cuz trepanis. ꝛ hoc est qd dicit. Et quãdoq; fit ita .s. ista incisio ꝛ eleuatio ossis vt fiant foramina parua. lz in eis .i. in talibus instrumẽtis sit timor: qm̃ fortasse .s. qñ medicus cuz instr̃is istis sic pforat penetrat subito vsq; ad panniculũ: ꝛ sic pãniculus aut pungit aut pforatur in quo est maximũ nocumentum vt dictũ fuit supra. ergo ingenietur cum illo qd diximus .i. ergo ingeniare vt tu eleuationẽ istam ꝛ incisionez facias cum pdicto instrumento. ꝛ licet difficilius hoc fiat cum eo: quoniã est saluius quoniã in ipso modo est timor de lesione pãniculi sicut in trepanis. ꝛ propterea etiã medici moderni nunquam in eleuatione ossis vtũtur trepanis: sed solũ rasorijs. ꝛ in hoc ipsos laudamus: quia tutiori ꝛ securiori modo se adherent.

¶ Qualiter vͦo fit curatio nos dicemus in hoc illud quod dixerũt primi. Inquiunt opz vt radat in primis caput vulnerati ꝛ fiant in eo due fissure se secantes orthogonaliter ꝛ secet vna earũ alteram fm figuram crucis. ꝛ oportet vt sit vna duarum sectionuz secatio prima q̃ fuit ex percussione: deinde opz vt excoriet sub angulis quatuor vt discooperiatur os totum: cuius ꝯcauatio debet fieri. Et si accidat inde flu-

ris sanguinis. tunc oportet vt impleatur pāno infuso in aqua ⁊ in aceto ⁊ si non imple ipsū panno sicco: deinde pone super eum puluillū infusum in vino ⁊ oleo ⁊ administret ligamētum quod cōuenit ad illud.

¶ In precedentibus Auicēna docuit fm̄ quem modū in generali oportet ꝓcedere in curatione vulnerū q̄ sunt cū fractura cranei. ⁊ docuit quomodo procedendū est in sectione ⁊ detectione ⁊ eleuatione alicuius particule ossis. In parte ista in speciali secundum verba antiquoꝝ docet modū secundū quē debꝫ fieri ista incisio ⁊ detectio ossis. ⁊ cum hoc etiam fm̄ verba antiquoꝝ docet modū curationis quorundā accidentium que aliquando ꝯsequūtur post detectionē ⁊ eleuationē ossis. Primo ergo p̄ verba Pauli ⁊ Gali. docet ista que dicta sunt. 2° iuxta hec verba recitat quedam exempla fm̄ verba Pauli ⁊ Gal. ⁊ ad confirmationē quorundā que prius dixerat. 2° ibi (Ego vidi quēdā cui accidit ⁊c̄.) Prima ī duas. p̄mo dat modū fm̄ quē oꝫ fieri hec eleuatio ⁊ incisio ossis. 2° docet modum curationis illoꝝ accidētium que aliquādo cōsueuerunt accidere post talē detectionē ⁊ eleuationem ossis. 2° ibi (Inq̄t Paulus multotiēs accidit ⁊c̄.) Prima in duas. p̄mo docet modum eleuationis ⁊ detectionis ossis fracti. 2° ostendit qualia medicamina conueniunt in vulnere post detectionem ⁊ eleuationē ossis. ibi 2° (Amplius opꝫ post curationē cū ferro) Prima in duas. p̄mo docet modum fm̄ quē debet fieri detectio ⁊ eleuatio ossis. 2° ostēdit quantum est illud q̄d debet auferri ⁊ incidi de osse. 2° ibi (Inquit Paulus ⁊ Gal. iterū ⁊c̄.) Prima in duas. p̄mo facit quod dictum est. 2° finē dictis imponit generalizando sermonem dcm̄ ad omnes species fracturarum. 2° ibi (Hic est sermo in curatiōe ossis capitis) Prima in duas. in parte p̄ma: quia vt dictum est prius accidit frangi craneum: ⁊ tamen non detegitur de cute ⁊ carne ostendit secundum quem modū debet fieri detectio carnis ⁊ cutis ⁊ per quam incisionem. secundo modo detectiōe facta in carne ⁊ cute docet modum secundum quē debet fieri detectio ⁊ eleuatio ossis fracti. secunda ibi (Ita vt cum fuerit mane si nō accidat aliquod ⁊c̄.) que dicit in p̄ma particula satis nota sunt. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ita vt cū fuerit mane si nō acciderit aliq̄d ex accidētib⁹ malis. tūc oportebit vt icipias ꝯcauare os fractū ⁊ illud est: q̄m opꝫ vt facias sedere infirmū aut p̄cipias ei vt resupinet̄ fm̄ figurā que cōuenit fracture: deīde oppila aures eius cū lana aut coto vt non ledat̄ ex voce ꝑcussionis et solue ligamētū vulneris et aufer pannū ex eo et absterge ip̄m: deinde p̄cipe duob⁹ ministris vt teneāt cū pānis subtilib⁹ quatuor angulos cutis q̄ iam scissa fuit ⁊ extēdāt eā ad sup̄iora. s. cutem q̄ est super os fractū. et si os fuerit debile ex natura sui aut ex fractura q̄ accidit ei. tūc oportebit vt auferas ip̄m cum incisorijs ponēdo quedā cōtra alia et incipiēdo ab eo q̄d ex eis est lati⁹ fiat ꝑmutatio ex eis ad icisoria subtilia: deīde peruenias ad capillaria et admīstra facilitatē in ꝑcussiōe parua et magna vt nō ledat caput et ingetet ipsum. Et si caput fuerit forte. tunc oportebit in primis vt ꝑforet̄ cū tripanis que noiant̄ nō profundātia. et sunt ꝑforatorie q̄bus est eminētia parua iterius ex locis acutis eoꝝ vt ꝓhibeat ea illa eminētia ꝓfundare et peruenire de siphac: donec ꝯcaues cū eis os scissū et eradices ip̄m et nō subito: imo paulatī. et si fuerit nobis possibile vt eradicemus ip̄m cū digitis. tūc illud est bonū. et si nō tunc cū tenalijs: aut cum forpicibus: aut his similibus. et opꝫ vt sit iter illud ex foraminibus exitus quātitate stili ita vt fiant ꝓpe superficiem ossis interioris. Et opꝫ vt remaneat tacitu foraminis aliquid ex siphac. ⁊ ꝓpter hoc oꝫ vt sint ꝑforatoria secūdum mensuram essentie ossis: ⁊ vt administrent̄ in hoc ꝑforatoria plurima: cum ergo fractura nō est nisi in loco originis ossis tm̄: tūc oꝫ vt fiat permutatio ad illas res tm̄: ita vt cum cauaueris os tunc oportebit vt eques aspiratē ossis capitis que fit ex icisiōe ⁊ cōcauatione: aut cū nouacula: aut cū aliquo icisorioꝝ que similat̄ aciei ensis postq̄ posueris instrumētū q̄d coopit siphac ⁊ seruat ip̄m. Et si remāserit aliq̄d ex ossib⁹ paruis: aut frustis tūc oportebit vt accipiant̄ cum facilitate: deinde ꝑueniat in curatione cū opatiōe aut vnguētis. Nā iste est facilior qui fit ex modis curationis ⁊ minoris nocumēti. Inq̄t Gal. cum tu discoopueris partē ossis capitis: tunc pone sub eo icisoriū in fine cuius est pars que assilat̄ lenti eminēs si est lenis ⁊ est acuitas in lōgitudine donec sit latitudo lēti filus sustētata super siphac. Et oꝫ vt ꝑcutiat̄ desup cū malleo paruo ⁊ icidat̄ os capitis. Cū ḡ fecerim⁹ illō erit ex eo totū illō quo idigem⁹ ⁊ illud est: q̄m siphac nō mouet̄ tūc: neq̄ si medicās esset dormiēs: q̄m siphac opponit̄ lateri lato instrūi filus lēti. Et si ꝑuenit hoc istrumētū ad os capitis: tūc ipsum eradicat illud absq̄ lesiōe. Et illud ideo quoniā postremū figure filis lēti circūdans hoc icisoriū retro icidit os capitis: ⁊ nō est posse vt inueniat̄ sp̄ēs alia ad eradicādū hoc os facilius: neq̄ velocioris opationis q̄ȝ hec sp̄ēs. Curationē ꝟo que fit cū ferris ⁊ istrumētis que nominant̄ moderni vituperauerūt ꝓp maliciā eius. hic est ergo sermo noster in curatōe ossis capitis: cū accidit ei scissura. Et ꝯuenit hec eadem curatio in reliq̄s sp̄ēb⁹ fracture que icidit ossi capitis quāuis nos nō diximus nisi curatōē fissure: ⁊ posuimus eam exemplū alijs. Inq̄t Paulus ⁊ Gal. Iterū docuit nos quātitatē ossiū que oꝫ incidi ⁊ iste est sermo eius. Nō oꝫ vt icidat̄ ex osse nisi illud q̄d est infirmū: nam illud q̄d ex eo est cōminutū vehemēter opꝫ vt

auferat͂ totũ. In illo aũt ex quo extendũtur͂ sciſſure extẽſione plurima. naꝫ illud qñ accidit: nõ oꝫ tũc vt ꝯſequaris fiſſuras vſqꝫ ad finẽ eaꝝ. ⁊ vt ſcias ꝙ nõ accidit ꝓpter hãc cãꝫ res nociua qñ i reliqs opõnib⁹ q̃ oꝫ ipꝫ facẽ eſt ſꝫ ꝙ oꝫ.

¶ In iſta parte docet modũ ſm quẽ oꝫ fieri detectio ⁊ eleuatio oſſis. ⁊ diuidit͂ iſta ps in duas. pmo. n. oñdit modũ ſm quẽ oꝫ detegi os ⁊ incidi. 2° q: poſt detectõeꝫ oſſis remanet aſpitas in oſſe q̃ nocet pũgẽdo pãniculũ. ⁊ aliqñ ẽt remanẽt aliq̃ fruſta acuta quas aſpitates oꝫ adequare ⁊ que fruſta opꝫ remouere. docet modũ ſm quẽ debemus adequare aſpitates ⁊ remouere hec fruſta. 2ª ibi. (Ita vt cũ cauaueris os totũ oꝫ vt eq̃s aſpitates oſſis) pma ps diuidit͂ in ptes tres. In pma pte oñdit ſm quẽ modũ debꝫ fieri hoc. 2° narrat auctoritate Gal. qđ eſt inſtrm̃ magis aptũ ꝑ qđ oꝫ fieri ſine nocumẽto hec opatio. 3° ẽt oñdit q̃ ſunt inſtrã inepta ⁊ mala in quoꝝ vſu ẽ timor ⁊ ſuſpectio ⁊ docet ipſa euitare. 2ª ibi (Inqt Gal. cũ tu diſcoopueris) ibi 3ª (Curatõeꝫ võ q̃ fit cũ ferris) que dicit Aui. in oĩbus iſtis ꝑiculis ⁊ in ꝑiculis ẽt q̃ ſequũtur͂ vſqꝫ ad locũ illum. (Ampli⁹ opꝫ p cũratõem cũ ferro ⁊c.) nota ſunt. Quedã gdẽ illi ſunt nota q vidit in expientia hũc modũ opatõis. ſi gs. n. vidit agile erit ſibi itelligere pba eoꝝ q̃ dicit. q̃daꝫ aũt ſunt nota ex his q̃ dicta ſunt in pcedentib⁹. ⁊ ꝓ tãto in iſtoꝝ vboꝝ expõne inſiſtere non curamus niſi q̃dã lralia exponẽtes. Et intellige ꝙ oĩa iſta verba q̃ ponent͂ ẽt vſqꝫ ad finẽ capli ſunt vba Pauli ad lrãm ſicut appet in caplo qđ fec͂ de hac cura expſſe. Et oꝫ vt ſit iter illud ex foramibus exitus q̃titate ſubtili ita vt fiat ꝓpe ſupficiẽ oſſis iterioris ⁊c. vult dĩe Aui. ꝙ inter foramia q̃ fiunt cũ iſtis trepanis mediũ ſpaciũ oꝫ eſſe ad quãtitatẽ groſſiciei ſtili vel ſcalce. vt dicit Paulus. pfunditas aũt ipſoꝝ oꝫ pcedere vſqꝫ ad ſupficiẽ oſſis itrinſecã. nõ oꝫ. n. oĩno perforari. caueat͂ pãniculus ne pforet͂ a trepão. Et ꝓpterea oꝫ iſta trepana eſſe diuerſa in tali foramine ipſoꝝ ſm diuerſitatem groſſiciei oſſiũ. ⁊ ꝙ iſtud itelligat Auic. in hac pte appet ꝑ vba Pauli. vñ iſtud accepit. dicit. n. ſic. mediũ aũt foraminum locũ ſpaciũ hẽat lõgitudinẽ pbans maxime milex. i. groſſiciẽ ſcalce. pfundũ aũt vſquequo ꝓpe ſupficiẽ oſſis q̃ introfiat cauẽtib⁹ nobis tangere terebella mitigãt. iõqꝫ ad groſſiciẽ oſſis oꝫ terebella eſſe plurib⁹ in eo paratis ⁊c. Et ſubdit poſtea Aui. Cũ g̃ fractura nõ ẽ niſi i loco origis oſſis tm̃ opꝫ tñ vt pmotatio fiat ad alias res tm̃ ⁊c. Vult dĩe. A. in his vbis ꝙ ſi fractura ſolũ penetrauerit vſqꝫ ad locũ iteriorẽ oſſis: puta vſqꝫ ad ſupficiẽ iteriorẽ: ñ tñ penetrauerit vſqꝫ ad durã matrẽ. tũc ſolũ eſt auferẽda illa pticula oſſis vſqꝫ ad locũ illũ. ⁊ nõ ampli⁹ pcedendũ eſt. ⁊ ꝙ iſtud dicat apparet ꝑ vba Pauli. dicit. n. ſic. Si võ vſqꝫ ad diployã. i. duplã cranei. i. caluaria ſoluꝫ fuerit katagina. i. fractura vſqꝫ ad hãc ẽ ſolũ pforandũ. dicit poſtea ita. nõ g̃ icidat͂ ex oſſe niſi illud qđ eſt ifirmũ. i. vehementer cõminutũ. Et hoc ẽ qđ ipſe expõit cũ ſubdit. Nã illud qđ ex eo eſt cõminutũ ⁊c. Cauſa aũt iſti⁹ dicti dicta eſt ſupra vbi ẽt de hoc mẽtiõeꝫ fecit Aui. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ampli⁹ opꝫ poſt curatiõem cũ ferro vt accipias pãnũ lini extẽſuꝫ quãtitate oſſis vulneris ⁊ ifunde ipꝫ in oleo ro. ⁊ coopi cũ eo os vulneris: deide accipe pãnũ duplicatũ aut triplicatũ ⁊ ifunde ipm̃ in vĩo ⁊ oleo ro. Et lini vuln⁹ totũ oleo roſa. deide pone ſup ipꝫ pãnũ quanto leui⁹ potes vt ñ grauet ſiphac: deide admiſtra deſup ligamẽtũ latũ ⁊ nõ ſtringas ipm̃ niſi cũ q̃titate q̃ teneat pãnos tm̃: deide admiſtra regimẽ qđ remoueat iflãmatõem ⁊ deſtruat febrẽ ⁊ humecta velamẽ deſup cũ oleo roſ. in oĩ hora ⁊ ſolue ipm̃ in die tertio ⁊ abſterge ipm̃. Et cura ipꝫ curatõe q̃ creat carnẽ ⁊ ſedat inflationẽ ⁊ pulueriza ſup ſiphac puluerẽ ex medicinis ſiccis q̃ noiant͂ medicie capitis donec oriatur caro in q̃buſdã horis ſup os ſi idiguerim⁹ hoc cũ oſſa ſunt emmẽtia ⁊ vt naſcat͂ caro velociter: ⁊ cura ipſum cũ reliqs medicinis quas diximus in curatõe vulneꝝ.

¶ In pte iſta cũ oñdit modũ ſꝫ quẽ oꝫ fieri detectio ⁊ eleuatio ⁊ icĩſio oſſis. oñdit q̃lia medicamia debẽt admĩſtrari facta hac icĩſiõe ⁊ detectõe ⁊ eleuatõe oſſis. ⁊ duo facit. p oñdit q̃lia medicamia ꝯueniũt vſqꝫ ad diẽ 3m. 2° oñdit q̃lia ꝯueniũt poſt diẽ 3m. 2ª ibi (Et ſolue ipm̃ in die 3°) In tota iſta pte Auic. vult dĩe ꝙ qñ tu pfeciſti pdictũ modũ curatõis cũ ferro: puta q: eleuaſti ⁊ detexiſti os ſm aliq̃ ꝑiculã vſqꝫ ad durã matrẽ debes accipe pãnũ lini tante q̃titatis hñtẽ extẽſionẽ q̃ta ẽ q̃titas orificij qđ factũ eſt in ipſo oſſe ⁊ ifundere ipm̃ in oleo ro. ⁊ ponere ipm̃ in orificio itus ſup pãniculũ vt coopiat pãniculũ ſm illã ptem ſm quã ẽ detect⁹. poſtea accipias aliũ pãnũ duplicatũ vl triplicatũ ⁊ ifundas ipm̃ in oleo ro. ⁊ vĩo: deide ſupra ponemus toti orificio vulneris exterioris ⁊ liniem⁹ totũ vulnus oleo ro. deide poſtea ponat͂ alter pãnus ſiccus ſupra ipꝫ q̃to leui⁹ ẽ poſe vt nõ grauet͂ ſiphac. poſtea admĩſtretur deſup ligamẽtũ latũ neqꝫ oꝫ ꝯſtrigi niſi ſolũ intantuꝫ vt reticat pãnos deſup. ⁊ admĩſtret͂ cũꝫ hoc regimẽ qđ ſit ꝯtrũ inflãmatõi ⁊ febri: ⁊ ſit valde tenue declinãs ad ifrigidatõeꝫ ⁊ ꝯtinue plibus vicib⁹ in die oꝫ ifundere ⁊ hũectare ligamẽtũ oleo ro. ita vt penetret vſqꝫ ad pãniculuꝫ: Et hoc eſt qđ vult dĩe Auic. cũ dicit. Et humecta velamẽ deſuper cũ oleo roſa. omni hora. intelliges qdeꝫ per velamen aut ligamentũ vt velit dicere ꝙ tu ſuper ligamentũ in tali tẽpore anteq̃ diſſoluas debes ifundere multotiẽs oleũ ro. deſup. Aut itelligit per velamen pãniculũ cerebri vt velit dicere ꝙ tu debes ipſum humectare ſepe cũ oleo ro. Et vtraqꝫ expõ eſt vera. q: oꝫ pãniculus humectari cũ oleo ro. ſꝫ iſta hũectatio oꝫ fieri ñ diſſoluẽdo ligaturã: q̃m ligatura nõ oꝫ diſſolui vſqꝫ ad diẽ tertiũ. ſꝫ oꝫ fieri ſup ligaturã. ita ꝙ penetret vſqꝫ ad durã matrẽ poſtea diſſolue ligaturã in die 3°. ⁊ abſterge ipm̃. ⁊ cura poſtea cũ curatione qua curat͂ caro: cũ hoc tñ ꝙ ſemp ſedet͂ iflãmatio ⁊ calitas vt q: ſ. i circuitu oꝫ ẽt fieri iunctio cũ oleo ro. ſupra ſiphac: aut ibi ſup pãniculũ debes pulueriʒare aliq̃s medicias deſiccatiuas que faciũt naſci carnẽ que noiant͂ medicie capitales. Et qñqꝫ ẽt refricabim⁹ os ſi idiguerimus. vel q: ſint aliq̃ eminẽtie: q̃s oꝫ auferri vel vt velocius ⁊ forti⁹ naſcat͂ caro ſup os. Et ſubdit ꝙ vlr opꝫ tale vulnus curare. p mõ curatõis quẽ diximus in curatione vulneꝝ itelligẽdo per vulnera: vulnera ꝓprie dicta. ⁊ ẽt oĩa vlcera. hoc eſt quod Aui. vult dicere in tota iſta pte. ¶ Reſtat aũt videre cãꝫ iſtius toti⁹ pceſſus curatõis quẽ ponit. Cauſa qdẽ q̃re pcipit admĩſtrari oleũ ro. eſt ꝓpter timorẽ de aduẽtu apãtis: ⁊ ꝓpter dolorẽ ⁊ ꝓpter cõmotionẽ ⁊ ebulitionẽ factã in humorib⁹ ex modo curatõis cũ ferro qui pceſſit. Oleũ ãt roſ. eſt doloris mitigatiuũ. eſt ẽt ſedatiuũ ebulitõis ⁊ inflãmationis humoꝝ. eſt ẽt repcuſſiuũ humoꝝ a loco vlneris ad alia loca. Eſt ẽt ꝯfortatiuũ ptis ꝓpter ſtipticitatẽ qua pticipat. pticula aũt ꝯfortata repellit a ſe hũores fluẽtes. ⁊ per ꝯñs oleũ ro. ẽ ꝓhibitiuũ euẽt⁹ apãtis. Et iõ vt apã ꝓhibeatur docet p admĩſtrare oleũ ro. ⁊ q: maxie timor ẽ i euẽtu

apatis ī pāniculo:q̄m apa eueniēs in pāniculo ē mortale.
idarco docet admistrare oleū ro.puꝝ sup pāniculū ⁊ cōti-
nue vsq̧ ad tres dies ip̄z oleo ro.īfundere. Sup orificiū
aūt ipsi⁹ vulneris totū docet apponere pānū lini īfusū in
vio mixto cū oleo ro.īfundat̄ q̄dē in oleo ro. pp cām iā di
ctā:ſ3 admiscet̄ ibi vinū gr̄a exiccatōis q̄ cōpetit vulneri,
vn̄ vuln⁹ ē.⁊ p̄cipue d3 esse h̄ vinū stipticitate p̄ticipās vt
ex stipticitate adiuuet ad p̄hibitōem flux⁹ hūoꝝ.Supra
istū aūt pāniculū d3 poni ali⁹ pānus siccus. tū vt ꝯseruet̄
meli⁹ hūiditas vini ⁊ olei ros.⁊ t̄pe lōgiori in pāno q̄ ē sub
eo.tū ēt q2 isti vulneri maxie nocet frig⁹ iuuat īquātū p̄hi
bet penetrare frigus:⁊ r3 locū calidiore3.Et p̄p̄ea cirugici
cōiter apponūt ibi plumaceolos ō stupa: ſ3 isti pāni debēt
poni q̄to leui⁹ ē pōe vt nō grauet̄ sup hac:q̄m ex grauatio
ne gnāt̄ apa. Nā vt īferi⁹ dicet̄ hec est vna ex cāis apatis
pāniculi.⁊ pp eādē cā3 ligatura nō d3 eē cū aliq̄ strictura.
⁊ d3 esse lata vt meli⁹ fuent̄ ibi illi pāni ⁊ cū minori ꝯpres
siōe.⁊ ēt q2 meli⁹ tuet̄ ab aere frido ne p̄ueniat ad pānicu
lū. Regimē aūt qd̄ admistrat̄ d3 eē destruēs iflāmatiōe3
⁊ febrē in p̄n°.p̄p̄ea q2 in p̄n°.vt dcm̄ ē timor ē ō euētu apa
tis.⁊ p̄ ꝯn̄s feb.q̄ ꝯseq̄t̄ apa pp ebulitōe3 ⁊ cōmotōe3 fcā3
in hūoribus. Ut ḡ h̄ nō accidat p̄ tāto d3 admistrari tale
regimē in p̄n°:ſ3 post p̄n̄m q̄n timor nō eēt ampli⁹ de euētu
apatis ⁊ itēderemus ad regnātōem p̄ori loco ossis dep̄di
ti.tūc nō d3 vti regimie subtili: ſ3 poti⁹ regimie declināte
ad grossiciē ⁊ viscositatē:q̄m ex tali nutrimēto gnāt̄ mā q̄
est p̄portōalis regnātōi ipsi⁹ p̄ori sic h̄ dr̄.⁊ a Gal.6.ō ige.
sani. Usq̧ aūt in 3m diē solui nō idiget ligamētū pp cōmo
tionē q̄ ē in hūorib⁹ ⁊ ebulitōe3.vn̄ vt q̄etet̄ ebulitio ⁊ cō-
motio q̄ ē in hūorib⁹ d3 p̄mitti ligatura vsq̧ in 3m diē. ⁊ in
isto t̄pe medio ōbem⁹ ꝯtinue īfundere cū oleo ro. ligamē
tis vt sedet̄ ebulitio facta in hūorib⁹.⁊ p̄hibeat̄ euēt⁹ apa
tis calidi.⁊ ēt pāni q̄ positi sūt in vulnere ⁊ s̄ ēt vulnus nō
exiccent̄ ⁊ idurent̄:q̄m eēt cā doloris ⁊ ingetatōis īfirmi.
Die āt 3°. d3 solui vt abstergat̄ hūiditas q̄ ē ibi ꝯtēta ⁊ vt
nō accidat q̄ ibi remanēs putrefiat.⁊ sup pāniculū debēt
pulueri3ari medicie sicce:q̄m cū pāniculus ⁊ os sint ꝯplo
nis sicce medicie regnāntes carnē ī tali vulnere debēt eē
sicce sic declaratū ē s̄ in tractatu de vulnerib⁹ ⁊ vlcerib⁹.
⁊ q2 adhuc post 3m vsq̧ ad 7m ē aliq̄ mō timor ō fluxu hu-
moꝝ ⁊ ebulitōe ipoꝝ:iste modus curatōis d3 eē cōmixt⁹
cū his q̄ iflāmatōes sedāt ⁊ feb.destruūt ⁊ ebulitōe3 hūo
rū.Et p̄p̄ea adhuc bonū ē saltē ī circuitu vulneris facere
linimētū cū oleo ro.deīde q̄n sum⁹ securi ne āpli⁹ sit aptu3
accidere apa ōbem⁹ intēdere solū ad illa q̄ carnē gnānt. ⁊
curare h̄ vuln⁹ ſ3 modū curatōis q̄ ē dict⁹ ī tractatu cura
tōis vulneꝝ ⁊ vlceꝝ.Et q̄nq̧ ī h̄ mō curatiōis debem⁹ os
refricare aut cā remouēdi aliq̄s eminētias ⁊ barbulas si
sūt ibi:q̄m sup h̄ nō nascit̄ caro:aut ēt vt citi⁹ ⁊ veloci⁹ na-
scat̄ caro.fricatio.n.ossis ē cā vt caro veloci⁹ nascat̄ sup os
pp duplicē cām. vna ē:q2 fricatio ē cā attractōis nutrimē
ti ad locū ex q̄ caro regnātur.2a causa est:q2 fricatio fit vt
aliq̄ aspitas fiat ī osse pp quā meli⁹ sup ip̄z adhereat nutri
mētū ex q̄ regnāt̄ caro.⁊ iō fricatio ē cā vt citi⁹ ⁊ velocius
regeneret̄ caro sup ossa.

Sed modo ꝯ dcā ē dubita°.vtrū.ſ.sit ꝯueniēs to-
tiēs admistrare illud qd̄ totiēs.A.reiterat.puta vtrꝫ p⁹ de
tectōe3 ⁊ eleuatōe3 ossis sit ꝯueniēs appōere oleū ro. sup
pāniculū int⁹ ī vulnere ⁊ totiēs vuln⁹ īfūdere cū oleo ro.
Et vr̄ q̄ ꝯueniēs sit p̄cedere ad medicamia alia que sint
exiccatiua ⁊ abstersiua.ꝯ.n.illud vr̄ asserere Gal.6.ō ige.sa.
Dicit.n.sic in lr̄a finali ca°.§.q̄ de his erat dc̄3 restat ⁊c.q̄-
rit.n. in illo.§.vtrꝫ meli⁹ sit in osse capitis inciso ⁊ detecto
medicinā doloris mitigatiuā iponere sic faciunt plēs me
dici : aut medicinā vehemēter exiccatiuā sic faciebat q̄dā
medic⁹ q̄ vt dic̄ supra pāniculū q̄ ē sub crāeo q̄n erat denu
dat⁹ ab osse maxie apponebat vnguētū qd̄ appellat̄ exhi-
sios.⁊ supra h̄ vnguētū ponebat postea mel mixtū cū ace-
to.⁊ subdit postea dicēs.de h̄ tn̄ su⁹ an̄ deū ero testis : q̄m
plēs ab eo cū hac medicia curati sūt ī asia q̄ ab illis q̄ me
diciā3 dolori mitigatiuā iponebāt. ista v̄ba sūt sua ad lrā3.
q̄re si ſ3 ip̄z plēs curabāt ab illo meli⁹ est cū tali medicia
īcidere in p̄n°.q̄ cū medicia mitigatia doloris:q̄le ē oleu3
ro. Idē ēt ad lrā3 dic̄.A.3°.can̄.Fen p̄°.tractatu 3°.ca°.ō pla
ga ⁊ īcisiōe capitis.illo.§. Et medici ī fractura cranei de q̄
exhēda sūt ⁊c. ℂ P̄.ar̄.rōne:q2 in vulnere mēbri qd̄ ē sic-
cissimū cōpetit medicia valde exiccatiua sicut declaratū ē
mltotiēs in p̄orib⁹. Nūc āt pāniculus q̄ dr̄ dura mr̄ ē mē-
brū siccissimū sic dr̄.6.de ige.sa.q̄re in vulnere qd̄ p̄tingit
vsq̧ ad durā matrē ⁊ p̄cipue supra durā matrē d3 apponi
medicia q̄ valde sit sicca.medicia āt q̄ modice erit exicca
tōis ip̄z putrefaciet ℂ Et ꝯfirmat̄ h⁹ rō ex alio.nā pānicu
lus q̄ dr̄ dura mr̄ assimilat̄ in sui suba ipsis mēbris neruo-
sis.tū q2 neruosa ē.tū ēt q2 ipa h3 duriciē sicut alia mēbra
neruosa. Nūc āt ī vulnere mēbri neruosi qd̄ ē cū ōtectiōe
nerui ⁊ dato q̄ attēdam⁹ ad p̄hibitōe3 apatis nūq̄ iponi
mus oleū aliqd̄ int⁹ ī vulnere:q̄m in apto vulnere ip̄z pu-
trefaceret ⁊ macularet sic dr̄.6.de ige.sa.S3 si apponim⁹:
apponim⁹ ext̄ in circuitu.ḡ simi mō ī isto vulnere saltē n̄ de-
bemus ip̄z itro ponere sic p̄cipit.A.⁊ Paulus. ℂ P̄.s̄ est
positū q̄ vehemēter cauēdū est ne frig⁹ supueniat ad vela
mē:q2 q̄n īfridat̄ ē cā apatici⁹: ſ3 oleū ro.ē fridū q̄re posi-
tū supra velamē erit cā vehemēt̄ nocumēti ī ipo. ℂ Et si di
cat̄ q̄ oleū ro.l3 sit fridū ī v̄tute tn̄ nō appōit̄ fridū ī actu:
ſ3 cal3.de tali āt frido.ſ.qd̄ ē fridū actu s̄. itellectū ē qd̄ di
ctū ē nocet vehemēter pāniclo. ℂ Ista rn̄sio nō valet. Nā
l3 oleū ro.appōat̄ cal3 in actu cū ip̄z sit fridū ī v̄tute.⁊ illō
qd̄ ē tale in v̄tute.⁊ pōit̄ in corpe hūano reducit̄ ad actū a
calore n̄ali oleū ro.vltio l3 appōat̄ cal3 actu cū sit fridū ī
v̄tute reducit̄ ad actū fridicitatis:q̄re ī vltimo p̄ueniet fridi
tas actual̄ ex oleo ad pāniculū:ſ3 fridiās actual̄ ē nociua
valde.ista ḡ adminustratio olei ros.s̄ pāniculū erit nociua
valde. ℂ In o⁹ est.A.⁊ Paulus ⁊ breuiter oēs alij aucto
res loq̄ntes de curatōe h⁹ vulner̄. dicētes q̄ meli⁹ ē icip̄e
obseruare vt ī plib⁹ illud qd̄ docet.A.⁊ Paul. puta q̄ me
li⁹ ē p⁹ icisionē ⁊ detectōe3 ossis icip̄e ab admistratōe me
dicie mitigatie doloris ⁊ p̄hibitie apatis q̄le medicamē ē
oleū ro.q̄ icip̄e ab admistratōe3 mediciaꝝ valde exiccā-
tiū q̄les sūt medicie capitales.Et rō ē:q2 sic app3.3° ō ige.
sa.illo ca°.At cū h̄ dn̄.Et rō vt video bn̄ diffinita sit a me
illo.§.iōq̧ si quēl3 morbū cū aliq̄s morbis ꝯpositū. Idē ēt
repetit.6.ō ige.sa.Et.A.ēt idē pōit 4a Fen.p̄mi can̄.vltio
cap°. q̄n adinicē duo ꝯiūgunt̄ morbi aut ē suspitio ne ꝯiū-
gant̄ adiuicē icipiēdū ē a curatōe illius vl̄ a p̄hibitōe illi⁹
qd̄ ē suspectior ⁊ timorosior.⁊ ēt sine cui⁹ curatōe ali⁹ cura
ri nō pōt sic dcm̄ fuit ī tractatu de vulnerib⁹ neruoꝝ qd̄ ē
q2 ad vulnera neruoꝝ ē suspectio ō euētu apatis ⁊ spasmi.
Idcirco ī talib⁹ vulnerib⁹ nō itēdim⁹ a p̄n° ad curatiōe3 q̄
debet̄ vulneri vt vuln⁹ ē sic facim⁹ in vulnerib⁹ mēbroꝝ
carnosoꝝ:ſ3 itēdim⁹ ad modū curatōis q̄ quē p̄hibet̄ euē
tus apatis ⁊ spasmi q̄ sūt piculosiora q̄ vuln⁹.⁊ sine q̄ru3
curatōe si acciderit vuln⁹ ēt curari n̄ poss3. Nūc āt ad vul-
nera q̄ fiūt cū fractura cranei p̄tigētia vsq̧ ad durā m̄re3
p̄cipue p⁹ detectōe3 ⁊ icisionē ossis aptitudo ē vt eueniat
apa in pāniclo coopiēte cerebꝝ ad qd̄ ꝯseq̄t̄ spasm⁹ ⁊ alia
accidētia molesta ō q̄bus fcā ē mētio s̄.q̄ st̄ molestiora q̄
vuln⁹:q̄m sunt accn̄tia mōtalia. ē q̄dē aptitudo p̄ueniēdi
apa ad tale vuln⁹ qd̄ p̄tigit vsq̧ ad durā matrē:q̄m tal̄ pā-
niclus p̄ q̄dē ē neruosus. Un̄ sic ad vulnera fcā in neruis
pp doloris vehemētiā est aptitudo vt accidat apa.ita ēt ad
vulnera q̄ p̄tigūt vsq̧ ad pāniculū istu3 ēt q̄ ē neruosus ⁊
sensibilitatis mlte. ℂ 2° tal̄ pāniclus h3 mltā p̄pinq̄tatē
ad cerebꝝ cū iter ip̄z ⁊ cerebꝝ n̄ sit nisi q̄dā alter pānicu-
lus subtilis valde q̄ dr̄ pia mr̄:pp qd̄ pp ꝯtinuitatē ipsi⁹ ⁊

ppīgtatē. nocumēta ēt modica: qꝛ cōicant̄ cerebro sūt pue niētia ī toto. ꝛ ꝑ ɔ̄ñs molestissima ꝛ piculosissima. ꝑcipue āt hᵒ nocumēta ꝛ maxīe apa sūt apta accidere pᵒ talē cura tiōe; q̄ fit cū ferro ī q̄ fit icisio ꝛ detectio ossis. ꝛ h̄ iō qm̄ ī tali mō curōnis fit magi ɔmotio circa ptes cerebri. ex cō motōe āt accit ebulitio ꝛ iflāmatīn būorib. ad h̄ āt ieqt̄ fluxᵒ ipoꝝ ad locū vlneratū ad quoꝝ fluxū ē aptitudo vt in pāniclō pueniat apa: ꝛ qꝛ būores q̄ maxīe fluūt ex ɔmo tōe ꝛ ex dolore maxīe sūt būores calidi: idcirco maxīe apti tudo ē vt ī pāniclō pueniat apa calm. ꝛ ꝑpea dic̄ ī seqnti. q̄. mltotiēs accit pᵒ curatōe; cū ferro ī sipbac apa cal; ⁊c. Et qꝛ g̊ ad tale vulnᵒ ꝛ ꝑcipue pᵒ curatōe; ferro ē aptitudo vt accidat apa qd̄ ē acciñs mortale. hic ē ꝙ in tali vulnere pᵒ dtectōe; ꝛ eleuatōe; ossis ē meliᵒ admistrare ea q̄ ꝓhibēt euētū apatis tal' vsq̄ q̄ sumᵒ securi de h̄ tiore ꝛ pᵒ modū itē dere ad admistratōe; eoꝝ q̄ valde exiccāt vt regñet caro ꝛ vlcᵒ ɔsolidet̄. Et qꝛ ī ꝑdicto vulnere pᵒ talē curatōe; est aptitudo vt pueniat apa ꝑcipue ꝑꝑ duo. ꝑ qdē ꝑꝑ dolorē. zᵒ āt ꝑꝑ fluxū būoꝝ ex ɔmotōe ꝛ ebulitōe fcā in eis. idcir co medicīa q̄ admistrat̄ ī pnᵒ d; cē adhuc ēt doloris miti gatia ꝛ ꝓhibitiā fluxᵒ būoꝝ ꝛ sedatiā ɔmotōis ꝛ ebulitio nis eoꝝ. oēs āt itētōes ꝑficit oleū ro. ip; qdē ē mitigatiuū doloris: qꝛ ip; iquātu; ē oleū ē mollificatiuū quodāmō ꝛ ꝑcipue l; sit fridū: nō tñ ē mlte friditat': s; q̄ñ ad caliditatē dcliat sic app; ꝑ. A. zᵒ cañ. in caᵒ d oleo. Talia āt sūt q̄ sūt mitigatia doloris. Jtez ēt ē ꝓhibitiuū fluxᵒ būoꝝ iquātū ifridatōe ꝛ stipicitate pticipat. Nā talia sr̄ q̄ fluxū būoꝝ refrenāt. ēt ip; ē sedatiuū ɔmotōis ꝛ ebulitiōis fcē ī būo ribᵒ ꝑꝑ ifridatōe; quā fac. Et hᵒ ē cā q̄re auctores ꝑcipiūt oleū ro. admistrari plus q̄ aliud medicamē. ɔpetit. n. pl's q̄ aliud medicamē vel emplr̄; qd̄ ē repcussiuū. vt vbi gra. pl's q̄ aq̄ rosacea ꝛ silia: qꝛ ip; magi mitigatiuū existit do loris. ꝛ qꝛ ip; magis ad tpamtū accedit. ea. n. q̄ sūt ī exces su fritatis nō sic sūt ɔuepiētia mēbris neruosis ꝛ cerebro. Jp; ēt magi ɔpetit q̄ oleū aliud fridū: puta vt oleū viol. ꝛ silia: qm̄ ipm aliq̄ exiccatōe pticipat ꝑꝑ quā plus ɔpetit ɔploni pāniclī q̄ est sicca. ꝛ cū h̄ ēt stipticitate pticipat ꝑꝑ quā plus ꝛ meliᵒ mēbrū ɔfortat ad repulsionē fluxᵒ būoꝝ. Jnsup ēt ꝑcer oīa hᵒ vr̄ magis ɔueire admistratio olei ro. ꝙ ip; vr̄ ex ꝑꝑetate q̄dāmō mēbra capit' ꝑcipue cerebꝝ ɔfortare. Dicit. n. A. zᵒ cañ. caᵒ d oleo de ipo ꝙ oleū ro. est valde bonū iflāmatōi cerebri in pnᵒ appitōis apatis cere bri. ꝛ subdit ꝙ augmētū fac̄ ī vtutibᵒ cerebri ꝛ ī itellectu: qꝛ g̊ hᵒ oīa ī se h; oleū ro. iō hec ē cā q̄re auctores plus docēt eligere tale medicamē q̄le ē oleū ros. q̄ aliud medicamē.

℄ Aduertēdū ē tñ circa h̄ ꝙ l; nūcᵒ ꝛ meliᵒ sit icipe in cu ratōe tal' vulneris pᵒ detectōe; ꝛ eleuatōe; ossis ab admi stratōe olei ro. ꝑꝑ cās ꝑdictas: tñ ī admistratōe illᵒ ē attē dēdū vt q̄tro pole pl's ē mior fiat vsus ipsiᵒ ꝛ pauciori tpe q̄ ē pole. l;. n. oleū ro. sit ɔueniens ꝑꝑ itentōes ꝑdictas: tñ ip; vulneri vt vulnᵒ ē nō ɔueit: ēt ip; ɔploni pāniculi nō ē ɔueniēs: ꝑpea qꝛ pāniculus ē siccitatis vehemtis rōne cu ius ē idigēs medicia q̄ pticipat exiccatōe vehemti. Et hic est ꝙ ifusio mlta ipsiᵒ ꝛ mlta ɔtinuatio ī admistratiōe in tus ī vulnere ꝑducit aliq̄ñ ad putrefactōe; ipsiᵒ sic faciūt mlti cirugici q̄ dicta auctoꝝ sufficiat̄ solū intelligūt. Et ꝑpea. A. ꝛ alij auctores solū ad 3ᵐ diē docēt ip; itus admi strare pᵒ 3ᵐ diē icipe ab admistratōe mediciaꝝ exiccātiū. Et ad hāc itētōe; volūt ire Gal. 6. de ige. sa. ꝛ A. 3ᵒ cañ. nō .n. voluit dr̄e ꝙ nō eēt bōa admistratio olei ro. ī pnᵒ cura tiōis tal' vulneris pᵒ detectōe; ꝛ eleuatōe; ossis: s; voluit ꝑ illud oñdere ꝙ cauere d; mltiplicatio vsus eius q̄tu; ē pole. Et ꝑpea qꝛ forte illi medici suis tpibᵒ multiplicabāt vsū eiᵒ valde ꝛ ꝑcipue intᵒ ī vulnere. Jdcirco dic ꝙ ples vi dit sanatos ab illo medico sene cum sua medicina exicca tia q̄ a medicis alijs q̄ solū itēdebāt admistratōe; medi cie mitigatie dolous: tñ ꝑ h̄ vult dr̄e ꝙ illoᵒ ɔpetat ad

mistratio eiᵒ: qꝛ q̄ñ ē suspitio d euētu apat'. tc̄ admistra re ip; d;. ꝛ ꝑpea dixit ī fine illᵒ capl'i. s. nō ē mi; g̊ si dura pellicl'a ablat' ossibᵒ forte nō fugiat medicamē si magnū nō hēat apa. i. si ñ sit suspectio de euētu apatis magni. ꝛ qꝛ in pnᵒ vt ī plibᵒ suspectio ē de h̄ ꝑ tāto ē meliᵒ vt ī plibᵒ h̄ admistrare s; modū q̄ dictᵒ est cauēdo. s. supfluitatē vsus eiᵒ. ꝛ ex his facile pñt solui oba. ℄ Ad illud. n. qd̄ tu dicis auctē Ga. 6. de ige. sa. app; solo ad ea q̄ dcā sr̄ q̄r illud di ctu; d; itelligi. ℄ Ad rōnē āt q̄ ꝑ af. illud ñ debere admi strari app; ēt solo. vez. n. ē ꝙ rōne vulneris. vñ vulnᵒ ē in tali mēbro illud ñ ɔpetit: s; rōne accñtis: cᵒ timet̄ euētus apat' d q̄ ē suspectio maior ꝛ timor q̄ sit d vlnere sic dcm̄ est pᵒ. ℄ Ad illud āt qd̄ tu arguis ꝛ dicis ꝙ h̄ nō facimᵒ ī vulneribᵒ neruoꝝ ꝛ dato ꝙ ī ipsis sit suspiᵒ d euētu apat'. ℄ Dō; ꝙ ñ ē sile oīno de vulnere nerui ꝛ d vulnere qd̄ ē cū fractura cranei ī q̄ detegit̄ os. ꝑ qꝛ ī vulnere nerui ē ti mor de euētu apat' nō solū ꝑꝑ dolorē ꝛ fluxū būoꝝ: imo ēt ꝑꝑ retentōe; būiditat' ī neruo. oleū āt l; iuuaret rōne doloris noceret rōne būiditat' retēte ī neruo. ī tali āt vul nere plus ē timor de euētu apat' ꝑꝑ ɔmotōe; ꝛ ebulitōe; q̄ accit ī būoribᵒ q̄ ex alio. Jtez ēt nerui nō sūt positi sub osse: s; sub carne q̄ qꝛ rara ē porosa pōt sufficienter vtᵒ olei penetrare ad neruos si fiat inūctio ī circuitu vulner'. ꝛ da to ꝙ suba olei ñ ponat̄ sup neruū. pāniculus āt q̄ dr̄ dura mr̄: qꝛ positᵒ ē sub osse si fieret inūctio ex oleo ro. solū ī cir cuitu nō sic poss; vtᵒ eiᵒ penetrare ad pāniculū ꝑꝑ spissitu dinē ꝛ duriciē ossis. ꝛ iō qꝛ ī admistratōe olei ro. ī circuitu fieret modica vtilitas. hic est ꝙ auctores docēt nō solū in circuitu veꝝ ēt sup pāniclu; admistrari. q̄tū tñ ad h̄ simi lant̄ hᵒ vulnera: qꝛ sic neruᵒ ɔplonis ē siccē: ita ēt pāniclu; q̄ ē ēt neruosus. ꝛ ꝑ tāto debemᵒ cauere ī ipo mltiplicatio nē eiᵒ vsus q̄tū possumᵒ: ꝛ q̄ citiᵒ possumᵒ accedere debe mus ad medicamē exiccās. ℄ Ad aliud āt. tu dicis oleū ro. ē fridū ꝛ frida ꝓhibent̄. ℄ Dō; ē ꝙ ea q̄ sr̄ frida ī actu ꝓhibent̄ iponi. oleū āt ro. nō appoīt frm ī actu: imo appo nit̄ calm ī actu. l; sit fridū ī vtute. Et tu dicis postea illud ñ val;: qꝛ reducit̄ ad friditate; ī actu. ℄ Dō; ē ꝙ meᵒ fri da q̄ reducit̄ ad actū ñ itelligit̄ ꝙ reducat̄ ad actū fridita tis q̄lis ē fridicas ī re q̄ ē actu frida: s; reducit̄ ad actū fri ditat' ꝑ que; actū ē potens agere ī corpᵒ nr̄m. qs āt sit iste actᵒ: ꝛ s; quē modū ad hūc actū reducat̄ ñ spectat pñti ꝑ posito igrere: cū h̄ subtilissima ꝑscrutatōe idigeat. ꝛ h̄ est qd̄ mihi vr̄ in hac q̄ōne tenendū. ℄ Deide cū dicit.

℄ Et inqt Pau. Multotiēs accit ī sipbac capi tis pᵒ curatō; cū ferro apa cal; ita ꝙ supueīet spissitudi ossis capitis ꝛ spissitudi cutis itez: ꝛ ē cū h̄ grauitas ꝛ ꝓhibitio motᵒ eiᵒ nāl. Et ml totiēs accīt istis extēsio ꝛ accñtia alia mala: ꝛ seq̄t̄ has res mors. Et nō accit apa cal; sipbac nisi aut ꝑꝑ os eminēs sub eo: aut ꝑꝑ grauitatē tentaꝝ: aut ꝑꝑ frigus: aut multitudinē cibi aut multitudinē vini: aut ꝑꝑ cām aliā occultā.

℄ Supra. A. oñdit modū s; quē fit icisio ossis ꝛ q̄lia medi camia ɔueniāt pᵒ icisione; ꝛ dtectōe; ossis. Jn pte ista do cet modū curōnis q̄rūdā accñtiū q̄ ɔsueuerūt ɔseq ꝛ ap pere pᵒ icisiōe; ꝛ dtectōe; ossis. hec āt accñtia q̄ plm ɔsue uerūt ɔseq sūt duo. Unū ē supuētus apatis cali ī pāniclō. zᵐ est nigredo appens ī pāniclō. ꝑ g̊ docet modū curōnis apatis cali qd̄ accit in pāniclō. zᵒ oñdit modū curōnis ni gredis fiētis ī ipso. ꝛ oīa hec docet ꝑ vba Pauli ad lraz. zᵒ ibi. (Jnqt Pau. si denigrat̄ sipbac) pᵐ in tres. ꝑ oñdit q̄ ē maxīa significatio apat' cali euenietis ī pāniclō. zᵒ oñdit q̄ ē māifesta cā euentᵒ eiᵒ. 3ᵒ doc; modū curōnis eiᵒ. ibi zᵒ (Et nō accit apa) 3ᵒ ibi (Qꝛ si apatis cali cā ⁊c.) Dicit g̊ ꝑ. mltotiēs accit ī sipbac. itelligit pāniculū coopientē cere

beñ. ⁊ pōt p̄ h̄ itelligi vterq̄ pãniclus. s. dura mr̄ ⁊ pia mr̄. nā i vtroq̄ pōt accidere apa: imo ꝓpīgtate ipoꝝ adiuice3 est raro ꝙ ꝯtigat i vno q̄n ēt accidat alteri. Post curõne3 cū ferro. itlr̄ ꝙ l3 dicat p⁹ curõnē cū ferro. nullū tñ ē impōle ip3 accidere añ curõnē cū ferro. marie tñ accit p⁹ curatõe3 cū ferro ꝑꝑ ꝯmotõe3 q̄ fit i hūorib⁹ i tali curõne q̄ est cā flux⁹ hūoꝝ ad locū. ⁊ p̄ ꝯñs apatis. apa cal3. nota dicit apa cal3 ꝙ cū illud ꝯtigat ex fluxu hūoꝝ ꝑꝑ ꝯmotiõe3 ⁊ ebulitõe3 factā i hūorib⁹ ꝑꝑ dolorē. hūores āt q̄ sūt pati defluere ꝑꝑ h̄ sūt marie hūores cali. idcirco apa qd̄ gnāt ꝑꝑ h̄ vt i plib⁹ ē cal3 apa ita ꝙ supemiet spissitudini cutl. iter ⁊c. in his vbis. A. docet q̄ sūt marie signa p̄ q̄ cogscit apa eē ortū i pãniclo: ⁊ ista signa sūt duo. Unū ē q: pãnicls ꝑꝑ apa tumescit ⁊ iflat adeo ꝙ supeminet ex' ordimo ēt s̄ cutē. Et aliud signū ē: q: ꝓhibent ei⁹ mot⁹ nāles. vñ aut n̄ mouet aut cū difficultate. ⁊ h̄ ꝯtigit ꝑꝑ grauatõe3 q̄ fit in pãniclo ex mā apatl apante. ⁊ ꝑꝑ ꝯstrictõem q̄ fit in artarys ēt ex mā apatl. vñ ex ꝯstrictõe ⁊ ꝯculcatõe fcā i eis ꝓhibet mot⁹ eoꝝ. ⁊ p̄ ꝯñs ꝓhibet ēt mot⁹ pãniclli: cū mot⁹ n̄ est nisi p̄ motõe3 artariaꝝ q̄ sūt i ipso ⁊ sub ipo. Et multotiēs accit istis extēsio ⁊c. i. spasm⁹ ita ēt h3 lr̄a ⁊ text⁹ Pauli ⁊ alia accñtia mala: sic. s. ꝑmixtio rõnis ⁊ febris aut apa ⁊ silia. ⁊ q: ista accñtia cū adueniūt significāt maximū nocumētū iā ad cerebrū puenisse. idcirco cū accñtia pueniūt vt i plib⁹ mors ꝯseqr̄. Et nō accit ⁊c. pōit h̄ cās apatis q̄ i gñe reducunt ad hec: q: cāe ei⁹ apatis aut sūt extrīsece sic aliq̄ eminētia ossis q̄ remā et pūgens siphac. hec. n. ē cā doloris ad quē ꝯseqr̄ apa: aut ē aggrauatio sup pãnicl3 ex cõpressiõe tētaꝝ aut licinioꝝ aut est frig⁹ qd̄ inimicu3 ē oīb⁹ mēbris neruosis vt s̄ hitū ē: aut mltitudo pot⁹ vini. hec. n. sūt cāe q̄re facilr̄ cerebꝝ replet. q̄ repletio ē cā apatis pãnicli: aut cāe ei⁹ apatis sūt occltē. ⁊ p̄ cās qdē occltas itelligit cās iteriores q̄ sūt cāe hūorales: vtputa repletio aut cacochimia hūoꝝ. ⁊ sub cā qdē occlta ꝯphēdit q̄cūq̄ cā hūoral siue corpalis vtputa malicia ꝯplonis ꝯñis in loco vel dolor q̄ sunt cause attractõis hūoꝝ ad locū ex qb⁹ apa causat. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et si apatis cali cā est māifesta. tūc o3 vt abscidas illā ca3 velociter. Et si est ex cā occulta. tūc stude i sepatiõe ei⁹ ⁊ admistra flõmiā vene si nō fuerit ꝓhibēs ad hoc ⁊ minoratõe3 cibi ⁊ regimē qd̄ ꝯuenit apatib⁹ calis sic embrocatio cū oleo ro. calo aut cū aq̄ in q̄ bullita sunt altea ⁊ fenugrecū ⁊ semē lini ⁊ camemilla ⁊ eis silia: ⁊ admistra empl3 ex faria ordei fem̄ cū aq̄ ca. ⁊ oleo ⁊ semie lini ⁊ admistra adipē gallie i lana ⁊ hūecta cū ea caput ⁊ ceruicē ⁊ spõdiles ⁊ distilla in aures aliqd̄ ex oleis q̄ sedāt caliditates ⁊ fac sedere ifirmū in aq̄ cala i domo ⁊ inūge ipm. Et si apa calīs pseuerat ⁊ nō est aliqd qd̄ ꝓhibeat sumere medicamē solutiuū soluēs semel fiat illud. nā Hypo. pcipit illud.

❡ In pte ista docet modū curõnis ipsius apatis. ⁊ p̄ ondit modū curõnis apatis q̄ debet cāe apatis. z⁹ pōit modū curatõis apatis q̄ debet ipsi apati. z⁹ ibi (Et regimē qd̄ ꝯuenit ipsis apatib⁹ calis) p⁹ in duas. p̄ ondit modu3 curõnis apatis q̄ debet q̄n accit a cā ꝑmitia ⁊ māifesta. z⁹ pōit modū curõnis q̄ debet q̄n ꝯtigit ex cāis iteriorib⁹ ⁊ occltl. ibi z⁹ (Et si est cā occlta) Et itellige circa h̄ ꝙ diuersitas modi curõnis i vtraq̄ nō ē nisi q̄tū ad remotõem cāe q̄ facit apa: s3 curõ q̄ debet apati qd̄ icipit eē in mēbro aut qd̄ ia3 fem̄ ē q̄tu3 ad localia eadē ē. Dicit g̃. Et si apatis cali cā ē manifesta. i. extrīseca ⁊ ꝑmitiā. tūc o3 vt abscidas illā cā3 velociter. vt vbi grā. si cā sit aliq̄ eminētia ossis pūgēs auferat. si grauitas tētaꝝ aut licinioꝝ fuerit auferat ēt. Si frig⁹ calefac cū pãnis calis euaporãdo ēt cū calefactiuis. si mltitudo cibi vel pot⁹ diminue vtrūq̄. Et si ē ex cā occulta. i. ex cā itrīseca ⁊ corpali q̄lis est marie cā hūoral. tūc ēt stude in sepatiõe ei⁹: q: vtraq̄ cā3 pus o3 abscidere: deide vēire ad egritudinē q̄ fcā ē ab illa cā. vt Gal. dicit i regni. Et admistra flõmiā vene si n̄ fuit aliqd ꝓhibēs. vtputa etas vel debilitas mlta vtutl aut alia ex cāis q̄ ꝓhibēt ipas fieri oio. pcipit āt marie ad remouedū cām occltā flõmiā. l3. n. aliq̄ faciat mētõe3 iferi⁹ de farmacia: q: vt plus est ꝙ apa accit ex fluxu sang. ad locū q̄ ex fluxu alteri⁹ hūoris. ppea q: sanguis ē marie aptus fluere. tū ēt ꝑꝑ abundāitā ipsi⁹ maiorē: tū ēt ꝑꝑ mobilitatē ipsius. Iter ēt flõmia est euo marie distrahēs. h̄ āt a pn⁹. q: apa gnāt marie ex fluxu hūoris. iō ꝯpetit marie distractiõe3 fieri ad ptē oppositā: ⁊ q: h̄ marie facit flõmia: ⁊ cito ēt fac: p̄ tāto plus mentõe3 facit de flõmia q̄ de alioꝝ euõnis. Et minoratõe cibi. Et mioratio qdē cibi ē vt fiat dieta subtil: aut si vtus tolerat in vltio tenuitatis. tal. n. modus diete ꝯpetit apati calido pãniculi cū sit egritudo acuta. Et regimen qd̄ cõpetit apatib⁹ calis sup. o3 admistrari in tali apate. h̄ aūt intelligit. A. eē regimē q̄tū ad modū curõnis p̄ localia q̄ ꝯpetūt apati calo. Et iste qdē modus curõnis ē vt in pn⁹ administrent ea q̄ vtutē hñt infridatiuā ⁊ repcussiuā: ⁊ cū h̄ hēat vtutē aliq̄lē mitigatiuā: q̄le ē oleū ro. vt pus dcm̄ ē. in processu aūt q̄n icipit hūor ia3 figi in apate debēt admistrari ea q̄ vtutē hñt aliq̄lē resolutiuā ⁊ sunt mollitiua ⁊ mitigatiua doloris q̄lia sunt illa q̄. A. tāgit in lr̄a sic ē embrocatio facta cū aq̄ in q̄ decocta sūt altea fenugrecū ⁊ semē lini ⁊ camomilla ⁊ istis silia. ⁊ sic sunt empla ex faria ordei ⁊ aq̄ ⁊ oleo. ⁊ semē lini. ⁊ fit ēt admistratio adipis gallie ita vt cū ea vngat caput ⁊ collū ⁊ spõdiles dorsi. ⁊ nō solū hec inuāt admistrata circa ptes capitis veꝝ ēt circa totū: sic est balneare ifirmū totū cū aq̄ cala aut cū olo aliq̄ vtutē mollificatiuā ⁊ resolutiuā hñte. In aurib⁹ aūt distillādū ē aliqd̄ ex oleis q̄ calitatē ⁊ ebulitõe3 sedāt in hūorib⁹ sic oleū ro. vel viol. vel onfancinū ⁊ silia. ista. n. posita in aurib⁹ sedāt inflāmatõe3 hūoꝝ cõtētoꝝ sup cerebꝝ. Et subdit. A. ꝙ si apa calīs pseuerat ⁊ nō ē aliqd ꝓhibēs sumere medicamē solutiuū ⁊c. In qb⁹ vbis. A. tria isinuat vnū ē de tpe admistratõis medicamīs solutiui. ⁊ illud tāgit cū dicit p̄. ꝙ si apa cal3 pseuerat. ex h̄. n. innuit ꝙ medicamē solutiū est ꝯueniēs marie pseuerāte apate. ⁊ iō est ꝯueniēs i pcessu. Nō aūt q̄re ei⁹ ꝯpetētia plus ē in pcessu sicut ꝯpetētia flõmie plus ē in pn⁹ est: q: in pcessu euo q̄ cõpetit ē euo q̄ ex loco hūorē iam fluxū eradicat. Illa aūt euo q̄ ꝯpetit in pn⁹ est euo q̄ ex loco magis hūorē deriuat ad partem ꝯriā vt nō moueat ⁊ figat in loco. nūc aūt euo cū farmacia: q: farmacū euat eligēdo ē euo q̄ marie eradicat hūorē. S3 euo cū flõmia: q: eligēdo nō euat est euo in q̄ marie fit distractio oiu3 hūoꝝ q̄ sunt in motu ad ptē aliq̄: ꝑꝑ qd̄ ꝯpetētia flõmie marie est in pn⁹. in q̄ q̄rit p̄ euõnē plus distractio ⁊ hūoꝝ diuersio q̄ aliud. Competentia aūt farmacie plus ē apate pseuerāte: q: tūc p̄ euõnē q̄rit eradicatio humoris q̄ in mēbro apato est ꝯtēt⁹. z⁹ aūt isinuat timorem vsus euonis cu3 farmaco. ⁊ hoc isinuat cū dicit z⁹. Et nō ē aliqd ꝓhibēs sumere medicamē solutiuū ⁊c. Et in hoc ꝙ sic dixit isinuat ꝙ pla pñt eē ꝓhibētia vsum ei⁹ q̄ vsum flõmie. Et hoc iō: q: sic appz p̄ Ga. in ꝯmento scdi regiminis acutoꝝ. Ulr̄ tuti⁹ possumus flõmiā facere q̄ farmaciam in passiõib⁹ acutis exhibere. in vi⁹. n. farmacie est timor ppea q: nos nō possumus dū volum⁹ ꝯstrigere euonē sic in flõmia possumus. vñ nō sic in ptāte est mēsuratio euonis eius sicut est mēsura flõmie: ꝑꝑ qd̄ timor magis est in

vsu ei⁹. ⁊ p̄cipue in acutis egritudib⁹ in q̄bus nocumentū est cauendū q̄z sit in vsu flōmie. Est etiā3 timor in exhibitione farmacie plus pp̄ cōmotiōe3 quā facit in humorib⁹ ⁊ inflāmatiōem quā facit in eis q̄ nō sic h3 facere flōmia. Et q2 illa maxie cauemus in passionib⁹ acutis ⁊ p̄cipue in illis q̄ sunt cū apate illi⁹ membri. hīc est q̄ plus timemus vsum farmacie in eis q̄z vsu3 flōmie. Tertio Aui. isinuat q̄le est hoc farmacū qd̄ d3 exhiberi ⁊ hoc isinuat cū dicit. soluēs semel. in hoc. n. v̄bo voluit insinuare q̄ farmacū illud qd̄ exhibet̄ d3 esse farmacū soluēs cū facilitate vt ex sui facilitate nō augeat inflāmatiōe3 ⁊ furiā in humorib⁹ quale farmacū est cassia fistula ⁊ māna ⁊ tamarindi ⁊ similia. v̄bū aūt Pauli loco ei⁹ qd̄ hic dicit Aui. soluens semel h3. ⁊ colagogo. i. colere eductio farmaco. i. purgare eos iubet. ⁊ vex etiā est illud v̄bū cu3 hoc apa sit calīa qd̄ fit ex sanguie declināte ad nā3 cole. ex tali. n. sanguie est aptus apari pāniculus: qm̄ talis sanguis pp̄ sui subtilitatē ē apt⁹ imbibi in subā3 pāniculi q̄ est despissa ⁊ solida. vn̄ videm⁹ q̄ pleuresis qd̄ est apa pāniculi vxplūm fit ex tali sanguie. talis etiā hūoꝛ est maxime mobilis. vn̄ maxime est aptus fluere ad locū qui apatur. hinc est q̄ farmacū qd̄ huic cōuenit maxime d3 esse colere eductiuū cū facilitate vt inflāmationē in humoribus nō augeat ⁊ furiā q̄lia sunt farmaca p̄dicta colere solutiua. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Inq̄t Paulus. Denigrat̄ siphac ⁊ nigredo ē in sup̄ficie ei⁹. ⁊ illud est i medicamie itex quo curat̄. na3 medicamē nigrū foꝛtasse facit illud: tunc op3 vt sumas ex melle ⁊ oleo ro. iij. p̄tes: ⁊ p̄misceas ⁊ linias cū eo pānū ⁊ ponas sup̄ siphac. q̄ si accidit in siphac nigredo ex seipso ⁊ peruenit vsq3 ad oculū p̄cipue cum signis alijs malis. tūc op3 vt despes de salute hui⁹ infirmi quoniā est significatio consumptiōis caliditatis inate ⁊ destructiōis eius.

ℭ In p̄te ista ostendit modū curatōis denigratōis q̄ aliq̄n appet in pāniculo post incisionē ⁊ detectōe3 ⁊ eleuationē ossis. ⁊ q2 istud qd̄ hic dr̄ totū dcm̄ est supra. idcirco in expositōe hui⁹. §. insistere nō curamus. Intellige hic vnum circa illud v̄bum qd̄ dicit. Et si accidat siphac nigredo ex seipo ⁊ peruenit vsq3 ad oculum. s. nigredo p̄cipue cum signis alijs malis. tunc op3 vt desperes ⁊c̄. Dixit aūt Auic. signanter ⁊ p̄cipue cū signis alijs malis. Ista. n. nigredo q̄ p̄uenit vsq3 ad oculū pōt ɔtingere duplici de causa: aut. n. p̄mo cōtingit in pāniculo ⁊ p̄uenit vsq3 ad oculum p̄pter moꝛtificatōem ⁊ destructionē caloꝛis naturalis. tūc est signum moꝛtis. Et cū ipsa coniungunt̄ alia accidentia pessima ⁊ moꝛtalia. Aut ɔtingit aliquādo nō p̄pter hoc sed p̄pter expulsionē sanguinis attracti ex p̄cussiōe ⁊ casu versus partē exterioꝛe3 sicut videmus etiā in alijs fracturis ossiū q̄ in p̄ncipio circa cutē nō apparente aliq̄ nigredine ⁊ liuiditate post modū ipsa appet: p̄pterea q2 sanguis attractus expellit̄ a natura ad sup̄ficiē cutis ⁊ resoluit̄. cōsimili mō aliquādo nigredo in hoc vulnere contingere pōt q̄ p̄tingit vsq3 ad oculū. ⁊ quādo quidē ipsa sic euenit possibilis est euasio illi⁹ ifirmi sicut manifeste nos in quodā hn̄te vulnus cū fractura ⁊ detectōe cranei vidimus ista3 nigredinē apparētem ⁊ p̄tingētem vsq3 ad oculu3 tn̄ euasit infirmus: sed tamē cū ista nigredine nō erant alia mala signa cōiuncta. Et p̄ tanto Aui. dixit. Et p̄cipue cum signis alijs malis. ℭ Deīde cum dicit.

ℭ Et ego iā vidi quēda3 cui accidit fractura in capite suo ⁊ concauatū est os capitis eius post annum ⁊ sanatus est: ⁊ illud ideo: quoniā fractura fuit in sincipite: ⁊ fuit ex percussiōe sagitte: ⁊ erat ei cursus: ⁊ propter hoc non aduenit siphac aliquid: imo saluatu3 est a coꝛruptiōe. Inquit Halie. Accidit homini vt frangeretur sinciput ei⁹: ⁊ itex os ꝓpis fractura extēsa: ⁊ cōposita est fractura cū dispōe rex ossis sincipitis ⁊ icidimus ip̄m ad itentione3 nota3: ⁊ sufficit illud ⁊ sanatus est vir.

ℭ In parte ista que fuit etiā p̄us diuisa Auicē. p̄ q̄dā exempla ex expientia sumpta appꝛobat q̄dā p̄us dicta. Et duo facit s̄m q̄ duo recitat exēpla. quox vnū est Pauli aliud v̄o Hal. scōm exemplū. ponit ibi (Inq̄t Hal. accidit homini ⁊c̄.) Primū q̄dē exēplū p̄bat quō incisio ⁊ detectio ossis in loco iferioꝛi ex quo sanies melius possit habere fluxum: q2 tūc custodit̄ magis impassibilis sicut dicit s3 verba Pauli q̄ vidit quēdā cui accidit fractura i capite suo: ⁊ ɔcauatū est os capitis eius post annu3 ⁊ sanatus est. ⁊ h̄ iō q2 fractura erat in sincipite. vt dicit Aui. in l̄ra. Sed littera textus Pauli dic̄ q̄ fractura erat in occipitio ⁊ vtrūq3 pōt esse verū. ⁊ ista fractura fuit ex percussiōe sagitte ⁊ fuit facta in loco inferioꝛi ex quo sanies poterat hēre continue effusionē. vn̄ nō remanebat sup̄ pāniculu3. ⁊ p̄pter hoc pāniculus saluat⁹ est a coꝛruptōe ⁊ sanatus est. postea q̄n fuit facta cōcauatio ⁊ detectio ossis. hoc est qd̄ vult dicere Auicē. Unde istud verbū qd̄ dicit in p̄ncipio hui⁹. §. Et ego iam vidi quēdā ⁊c̄. non refert̄ ad illud qd̄ imediate dixerat in p̄cedenti. §. sicut videt̄ sonare series verboꝛum littere Auicē. sed est quidā. §. p̄ se hn̄s illā sn̄iam que dicta est. ⁊ est totū verbū Pauli. Un̄ d3 exponi. ego. s. paulus. ita. n. est scriptum in illo cap̄lo qd̄ fecit Paulus. Dicit eni. noui. n. aliquē ⁊ post annū passiōis ⁊c̄. Secūdum aūt exemplū qd̄ ponit est exēplū Ha. ⁊ pōt legi ad duplicē intentionē. Una intētio s̄m quā pōt legi est vt velit ostēdere illud qd̄ dcm̄ fuit supra. s. q̄ q̄n est aliqua fractura hn̄s longitudinē multā nō op3 in eleuatōe ossis cōsequi tota3 fracturā: sed sufficit eleuare ⁊ auferre aliquā parte3 ossis que magis est cōminuta ⁊ cōfracta. sicut dicit Hal. q̄ accidit cuida3 homini vt frāgeret̄ os in sincipite fractura extensa ⁊ lōga ⁊ incisimus ad intētionē notā: puta q2 solum icisimus aliquā partē que erat debilioꝛ ⁊ magis cōminuta ⁊ nō secuti fuimus in incisione totā fracturam. Et sufficit illud ⁊ sanatus est vir. ⁊ s̄m istā intentionē nō inuenit̄ illud exemplu3 positū a Halie. 5. de inge. sanita. sed forte deficit p̄pter defectū illius translatiōis. Alia intētio secūdum quā pōt legi est vt cōcoꝛdat in idē cu3 p̄dicto exemplo qd̄ posuit Paul. vt p̄ hoc velit ostēdere q̄liter dato q̄ fractura pertingat vsq3 ad locu3 sup̄ioꝛem. sufficiat tn̄ incisionē ⁊ detectionē ossis facere in loco inferioꝛi cu3 ex illo loco cōuenienter sanies effluat ⁊ remaneat pāniculus custoditus a putrefactiōe. Sicut inq̄t Halie. accidit cuidam homini ⁊c̄. ⁊ incisimus ad intentionem notam. s. ad istam intentionem vt sanies possit ad extra p̄fluere. vnde incisimus in loco per quem liberius poterit effluere: puta in loco inferioꝛi ⁊ sufficit illud ⁊ sanat⁹ est vir: supple absq3 incisione maioꝛi. ⁊ secundu3 istam intentionem bene inuenitur illud exemplū positum a Halie. sexto de ingenio sanitatis. capitulo vltimo. §. illo. scio nanq3: quoniam cuidam caput vidimus ⁊c̄. Et in hoc terminatur expositio istius capituli.

ℭ Explicit expositio clarissimi artium ⁊ medicine doctoris magistri Dyni de Floꝛētia super tertia ⁊ quarta Fen Auicen. ⁊ super parte quinte.

¶ Gentilis Florentini sup ea parte tractatus tertij Fen q̄n te. De fracturis quam Dinus non exposuit. Expō incipit.

¶ De fractura mādibule. CAP. II.

Inquit sapiēs cum īciditur ad interiora frangitur.

¶ Supi⁹ Aui. determinauit de fractura cranei i pte ista dtermīat ꝺ fractura mādibule: ⁊ duo facit: q: ꝑ pmittit. 2° ponit curā. 2ᵃ ibi. (Quā si frāgit̄ mādibula). dic̄ sic de pma pte ꝙ sapiēs dixit ꝙ cū mādibula īcidit̄ ad īteriora .i. īclinat̄ ad īteriora frāgit̄. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Qz si frangit̄ mādibula dextra tūc intromitte indicem ⁊ mediū manus sinistre in os infirmi: ⁊ si frāgit̄ mandibula sinistra tūcītromitte manus dextre ⁊ eleua cū eis marginē fracture exterius ⁊ iterius ⁊ oppone eas ambas cum manu altera de foris ⁊ equa eam ⁊ cognosces eq̄tionē eius ex equatōe dentiū q̄ sunt in ea.

¶ Ponit curā ⁊ duo facit. q: ꝑ ponit curā q̄n mādibula frāgit̄ in vno loco. 2° ponit curā q̄n mādibula frāgit̄ in diuersis locis. 2ᵃ ibi. (Si aūt frangitur mādibula). Dicit sic de pma pte ꝙ si mādibula dextra frangit̄: tūc ītromitte digitum indicē ⁊ mediū manus sinistre in os īfirmi ⁊ restaura. Et si frangit̄ mādibula sinistra. tūc ītromitte digitos manus dextre ⁊ eleua marginē fracture equādo ⁊ monēdo iterius ⁊ exterius: ⁊ cognosces equationē eius equatōe dentium qui sunt in mādibula. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si aūt frāgat̄ mādibula in duob⁹ locis: tunc extēde eam in duo latera ſm oppositionē ministro extēdēte eā: ⁊ ministro retinēte ipsam: deinde veniat medic⁹ ad equādū ipsaꝫ ſm ꝙ diximus ⁊ liga dētes q̄ torti sūt ⁊ sepati sūt adiuicē. Si āt accidat cū fractura vulnus aut frustū tūc administra ꝯsuturā ⁊ puluillos ⁊ medicinas īcarnatiuas post reditionē ⁊ equationē.

¶ Ponit curā q̄n mādibula frāgit̄ in duob⁹ locis: ⁊ duo fac̄ q: ꝑ facit hoc. 2° docet facere ligamētū. 2ᵃ ibi. (Inqt ⁊ ligamentum). dicit sic de ꝑᵃ pte: ꝙ si mādibula frangit̄ in duobus locis: tūc extēde mādibulam in duo latera ⁊ medicus equet ipsam ſm ꝙ diximus ⁊ liga dētes q̄ torti sunt: ⁊ sepati sunt adiuicē. Et subdit ꝙ si cū fractura accidat vulnus: aut frustum ossis: tūc admistra cum sutura puluillos ⁊ medicias īcarnatiuas post reditionē ⁊ eq̄tionē. Deiā cū dic̄.

¶ Inqt: ligamentū eius sit secūdū hūc modum pone medietateꝫ vitte sup nucbā colli ⁊ vadāt due extremitates a duobus lateribꝰ super duas aures vsqꝫ ad extremitateꝫ mandibule: deinde vadāt cuꝫ eis iteꝝ ad nucbaꝫ: deinde vsque ad locuꝫ sub mādibula super duas maxillas vsqꝫ ad sinciput vadens ex eo iterum vsque ad locū qui est sub nucba ⁊ ponatur ligamētuꝫ aliud super frontēꝫ ⁊ in posterioribꝰ capitis ⁊ strīgat̄ tota inuolutio que īuoluta est ⁊ ponatur desuper pannus lenis.

¶ Docet facere ligamētū: ⁊ dicit sic ꝙ ligamētū fit ſm hūc modū. naꝫ ponit mediū vitte sup nucbā colli: ⁊ vadāt due extremitates ligamēti sup duas aures vsqꝫ ad extremitatem mādibule. deide iterū vadāt ad nucbā: deide iteꝝ reuoluat̄: ⁊ fiat aliud ligamētum sup frontē: ⁊ tota inuolutio q̄ īuoluta est strīgat̄ ⁊ ponat̄ desup pān⁹ lenis. Deiā cū dic̄.

¶ Et si separentur ambe mādibule simul ex extremitatibus earū tunc incipiatur cum vtrisqꝫ manibus paulatiꝫ: deinde opponātur ⁊ ꝯiūgātur ⁊ consideretur ad cōpositioneꝫ dentiuꝫ ⁊ liga duales cuꝫ filo auri vt non separetur rectificatio ⁊ ponatur medicamen ligamenti super collum ⁊ vadat caput eius ad extremitateꝫ mādibule ⁊ precipiatur īfirmo vt q̄escat ⁊ sit tranquillus ⁊ dimittat locutionē ⁊ ponatur cib⁹ ei⁹ sorbitiōes. Et si alteratur aliud ex figura tūc soluat̄ ligamētū nisi accidat apā calīꝫ. Qz si accidat tūc nō negligas vti emplis ⁊ embrocis q̄ ꝯueniunt ad illud ex illis q̄ sedant ⁊ resoluūt cuꝫ eq̄litate. Et os q̄dē mādibule strīgit̄ ante tres hebdomadas: quoniaꝫ est lene ⁊ est in eo medulla plurima replens ipsum.

¶ Ponit curā per ligamētū q̄n mādibula frangit̄ in duob⁹ locis. ⁊ dic̄ sic ꝙ si āmbe mādibule sepant̄ sil' ex extremitatibus eaꝝ: tūc īcipiat̄ restaurari cū vtrisqꝫ manib⁹ paulatim deide ꝯiugant̄ mādibule: ⁊ ꝯsidera ꝙ dētes bn̄ apponant̄ ⁊ liga dētes duales cū filo auri: ⁊ non sepet̄ rectificatio. Et ponat̄ mediū ligamēti sup collū: ⁊ vadat caput eius ad extremitatē mādibule ⁊ ꝑcipiat̄ vt īfirm⁹ q̄escat: ⁊ sic trāquillus: ⁊ dimittat locutionē. Et cib⁹ eius sit sorbitis. Et subdit ꝙ si non mutat̄ aliq̄d ex fissura: tūc nō soluat̄ ligamētum nisi accidat apā calīm. Et si apā calīm accidat: tūc nō negligas vti emplastris ⁊ embrocis que ꝯueniunt ad apā calīm. Et ex illis que sedāt ⁊ resoluāt cū equalitate. Et subdit ꝙ os mādibule restaurat̄ an̄ tres hebdomadas: q̄m est os lene: ⁊ est medulla plima replens illud os.

¶ De fractura nasi. CAP. III.

Nasi supior ps est os ⁊ īferior ē cartilago: ⁊ illi q̄dē cartilagini non accīt fractura: imo attritio: ⁊ ꝙ cōprimēdo dilatat̄ tota: ⁊ q̄ñ dilatat̄ inferior ps ei⁹ supiore remanēte vt est ⁊ separio ad vnuꝫ lat⁹. Supiori ṽo pti ossis accīt q̄nqꝫ fractura: ⁊ q̄n frāgit̄ nasus ⁊ nō curat̄ ꝑducit ad casū. Et iteꝝ q̄nqꝫ īdurat̄ ⁊ remanet ſꝫ tortuositatē suā: q̄re non recipit equationem.

¶ Ponit capl'ꝫ de fractura nasi. ⁊ duo facit. q: ꝑ pmittit. 2° ponit curā. 2ᵃ ibi. (Opꝫ ḡ vt festinet̄) dicit sic de pma pte ꝙ superior pars nasi est cartilago: ⁊ cartilagini non accidit fractura: imo accīt ei attritio ⁊ cōprimendo dilatat̄ tota: ⁊ ista ps īferior dilatat̄ existe pte supiori nasi: sꝫ supiori pte nasi q̄nqꝫ accīt fractura. Et q̄n nasus frāgit̄: ⁊ n̄ curat̄ ꝑduc̄ ad casum. Et q̄nqꝫ īdurat̄ ⁊ remanet ſm tortuositatē suā: ⁊ non recipit curationē. Deinde cum dicit.

¶ Opꝫ ḡ vt festinet̄ ī die p̄rio ⁊ nō ptrāseat decimū. Et scias ꝙ q̄n fractura nasi cōseq̄t loca superiora ei⁹ magis ꝯueniēs ē: ⁊ rectī⁹ regimē ī ea est vt sumat̄ stilus decēter fact⁹ lenis ⁊ intromittat̄ cū facilitate in nasum vsqꝫ ad finē alchabasum ⁊ teneat ipm cum manu sua ⁊ equet nasum cum manu altera donec equetur: deinde subtilit̄ intromittēdo licīniū cōseruās ipsuꝫ in

figura equationis. Et meli⁹ ē qdē vt fit ex lino Et cautela ē vt itromittat̃ in vtrasqꝫ nares fil: sꝫ non sit nocumētū nisi in latere vno. Et qñqꝫ ponit̃ liciniū in latus vnū vsqꝫquo eius vltimatio ꝑuenit ad cōfirmatiōem ⁊ restaurationem. Et nō componat̃ sup nasum ligamentū: quoniam facit ipm latum nisi sit illic eminentia magna ⁊ timeat̃ sm eam descēsio.

Ponit curā. ⁊ pmo ponit curā qñ nasus frangit̃ in ptib⁹ supioribus. 2° ponit curā qñ frāgit̃ in partibus iferiorib⁹. ibi scōa (Cū aūt accidit in partib⁹) Dicit sic de pma parte ꝙ oꝫ vt festinet̃ restauratio nasi in die pmo ⁊ nō ptranseat decimū. Et scias ꝙ qñ fractura nasi fit in partib⁹ superioribus magis ɔueniēs ⁊ rectius regimē in ea ē vt sumatur filus decēter factus: ⁊ itromittat̃ cum facilitate in nasum vsqꝫ ad alchaiasem .i. ad ptes vbi fit odorat⁹ ⁊ teneat hūc filū cū manu sua ⁊ cū manu altera equet nasūꝫ quousqꝫ equet̃. Deinde subtiliẽt medicus in itromittēdo licinium cōseruās nasum in figura sua. Et melius qdē est vt illud liciniū fiat ex lino. ⁊ maior cautela ē vt liciniū intromittat̃ in ambas nares. dato ꝙ lesio fit tm̄ in vna nare. ⁊ ponit̃ qñqꝫ licinium in latere vno quousqꝫ ꝑuenit ɔfirmatio ⁊ restauratio ɔpleta. Et subdit ꝙ nō dꝫ poni ligamētū qm̄ facit nasuꝫ latū nisi esset multū magna eminētia: ⁊ reaneat̃ nasus sm eūdem sensum. Deinde cū dicit.

Cum aūt accidit in partib⁹ iferioribus: tunc posse est vt equet̃ cū duobus digitis duaꝝ manuū sicut duob⁹ idicibus aut duobus auricularibus. Et qñ accidit in hac dispōne apa: tūc vnguentū diaglon ē bonuꝫ valde: qm̄ sedat apa ⁊ cōseruat iterū figuram equatiōis ⁊ ɔfortat. fit medicamē factum cuꝫ aceto ⁊ oleo ⁊ simila ⁊ minuto turis sup qd̄ puluerizet̃ cinis: ⁊ emplastret̃ cum eo. Et qñ fractura est attritio aperta tūc nō est posse vt redeat cum ea ad rectificatiōnē nisi postqꝫ findit̃ ⁊ extrahit̃ cōminutio ossiū ⁊ cum sutura eius: ⁊ puluerizent̃ desup pulueres. Et qñ accidunt iclinatio ⁊ sepatio cartilaginis tunc equa eaꝫ violēter: deinde liga eaꝫ ligatura cōseruāte eam super illud et ē vt ponas ligamētū extensuꝫ ex latitudine ceruicis super quaꝫ est iclinatio ex eis quib⁹ sit facile hoc ligamentuꝫ. ⁊ bonuꝫ ē vt sumas marginē pāni fortis: aut corrigiā cui sit latitudo digiti vni⁹ ⁊ leni vnam extremitatū eius cū glutino pisciuꝫ: ⁊ glutino corij vaccini: aut cū gūma aut cum reliquis glutinationē faciētibus: ⁊ iuisca ipsam super extremitatē nasi ex latere sup qd̄ est iclinatio donec exiccet̃ sup ipm ⁊ reducat̃ nasus ad situm suū cum violētia. deinde extēde illā corrigiam: aut pannū donec equet̃ cū eo ⁊ iclina ipꝫ ad lat⁹ diuersum iclinationi prime ⁊ restaura ipsum super collum ⁊ liga ipsum ligamēto tenente ipm secundum illam formā ⁊ emplastra cū emplastris que sunt necessaria.

Ponit curā qñ nasus frangit̃ in partibus iferioribus. ⁊ dicit sic: ꝙ cū fractura accidit in partibus iferiorib⁹ nasi. tūc posse est vt equet̃ fractura ista cuꝫ duob⁹ digitis sic cū duobus indicib⁹ aut cū duobus auricularibus. Et subdit ꝙ qñ in hac dispōne accidit apa: tunc vnguētum diaglon ē bonuꝫ: qm̄ sedat apa ⁊ ɔseruat figurā equationis ⁊ ɔfortat ⁊ ponit alia medicamina que ēt sunt bona ⁊ sunt nota Et subdit ꝙ qñ in fractura accidit attritio manifesta: tūc nō ē posse vt redoleat cuꝫ ista fractura nasus ad restauratiōem nasi postqꝫ scindit̃ ⁊ extrahit̃ ɔminutio ossium. ⁊ cū sutura eius. Et pulueriꝫet desup pulueres conueniētes. ⁊ qñ accidit in naso inclinatio ⁊ separatio cartilaginis. tunc equa istā separationē violēter. Deinde liga cū ligatura cōseruāte eam restauratiōem sm ꝙ ē conueniēs ⁊ est talis ligatura vt ponas ligamentum ⁊ sumas marginē pāni fortis aut corrigiā cui sit latitudo vnius digiti. Et line vnam extremitatē eius cū glutino pisciū aut cuꝫ alijs glutinantibus: ⁊ iuisca istū pannū sup extremitatē nasi ex latere super qd̄ ē iclinatio donec exiccet̃ ⁊ reducat̃ nasus ad scitū suum cum violentia: ⁊ extende corrigiaꝫ illā aut pānū donec equet̃ cū eo ⁊ emplastra cū emplis necessarijs.

De fractura furcule. CAP. IIII.

Furcula frangitur: aut ꝑpter pondus delatū: aut ꝑpter casuꝫ magnum: aut ꝑpter ꝑcussionē vehementem.

Posito cap°. de fractura nasi. ponit cap. de fractura furcule. ⁊ duo facit. qꝛ pmo pmittit. 2° ponit curā. ibi 2ª (Amplius furcule restauratio) Dicit sic de pma pte ꝙ furcula frāgitur aut ꝑpter pōdus dilatum aut ꝑpter cursum magnū aut ꝑpter percussiōem vehemētē. Deide cū dicit.

Ampli⁹ furcule restauratio fit difficilis ⁊ idiget subtiliatiōe. Dixerūt in restauratiōe eius: si ɔtrahit̃ ꝑpe cassum erit descensio capitis adiutorij iferius minus. Inqt. Et qñ ɔbitur furcula in duas medietates: tūc fac sedere ifirmū super sedē ⁊ teneat minister adiutoriū in quo est furcula fracta ⁊ extēdat ipm ad exteriora ⁊ ad supiora iterū ⁊ extēdat mīster iteꝝ ceruicē ⁊ humeꝝ iclinatū cū q̄titate q̄ ē necīa. Et equet medic⁹ cū digitis suis illud qd̄ ē eminēs impellēs ipm ⁊ qd̄ ē ɔcauū cōmoueat añ ⁊ retro ⁊ extrahat ipm. Et si idiget in illo extensiōe plurima ponat sub titillico pilā magnā de pilis ⁊ eleuet cubitū donec approximet ipꝫ costis: qm̄ extēdet̃ sm ꝙ vult. ⁊ si icidit̃ extremitas furcule ad iferiora frāgēdo: aut nō obedit cū attractōe medici ⁊ nō suspēdit: qm̄ ē ad ꝓfundū plurimū: tūc ꝓsterne ifirmū sup collū suū ⁊ pone sub hūero puluinar gibbosum ⁊ demerge humeꝝ ei⁹ iferius donec eleuet̃ ad os furcule: deide eq̄ ipm ⁊ rectifica cū digito tuo ⁊ stringe.

Ponit curā. ⁊ duo fac. qꝛ p̄ facit h. 2° ōn̄dit qūo extremitates furcule nō frāgunt̃. ibi 2ª (Et extremitas vo eius) Prīa in duas. qꝛ p̄ Aui. facit qd̄ dcm̄ ē. 2° docet curare qñ frustū aliqd̄ lederet. ibi 2ª (Et si ifirm⁹ iuenerit) Dicit sic d̄ pma pte. ꝙ restauratio furcule fit difficilis ⁊ idiget subtiliatiōe. Dixerūt. s. antiq in restauratiōe furcule si cōtrahitur ꝑpe cassum. s. pectoris erit descensio capitis adiutorij minus. Et quādo ɔtrahit̃ furcula in duas extremitates: tūc fac sedere ifirmum super sedem ⁊ minister teneat

adiutoriū in quo ē furcula fracta. Et extendat adiutoriū ad superiora ⁊ iferiora. iterū extēdat ceruicem ⁊ humeꝝ. Et medicus equet cuȝ digitis suis illud quod est eminēs ipellendo illud qđ est eminēs. ⁊ cōmouendo ante ⁊ retro qđ est concauū. Et si indiget in illo extēsione ponat medicus sub titillico pilā magnā de pilis: vt eleuet cubituȝ donec approximet ipsum costis: qm̄ extendeť sm̄ ꝙ vult. Et subdit ꝙ si furcula iciditur ad iteriora: ⁊ non obedit cum attractione medici: tunc prosterne infirmum sup collum suū: ⁊ pone sub humero puluinar gibbosuȝ. ⁊ demerge humerum eius inferius donec eleueť ad os furcule. deinde equa ipm ⁊ stringe. Deinde cū dicit.

¶ Et si īfirmus inuenerit puncturaȝ ex deambulatione manus super ipm tūc frustum pungit ipm: sm̄ sciū ergo scinde ⁊ aufer frustuȝ ⁊ fiat illud a te cuȝ facilitate. ⁊ ꝓpꝛie si fuerit frustum subtus. ⁊ vt nō disrumpas siphac pectoris itromitte instrumētum conseruans siphac pectoris sub osse. deinde frange os. Et si nō acciderit apostema calidū: tūc sue scissurā ⁊ icarna eam. Et si accidit apostema calidū tunc infunde puluillos cum oleo aliquo. ⁊ si dimitiť caput adiutorij apud fracturā cum frusto furcule ad iferiora: tunc oȝ vt suspēdať adiutoriū cuȝ ligamento lato ⁊ eleueť ad partē ceruicis: ⁊ si frustū furcule fuerit iclinatum ad superiora. ⁊ illud qdem parum fit: tūc nō suspendatur adiutorium: sed resupina illū cuius est furcula fracta sup dorsuȝ suū: ⁊ subtilia regimē eius ⁊ stringeť furcula in mense ⁊ minus. De furcula aūt dixerūt ꝙ furcula nō sciungiť ex latere intrinseco: quoniam annexa est pectori nō sciuncta ex eo. ⁊ ꝓpter hoc non mouetur ex hoc latere. ⁊ si percutiatur exterius vehementer ⁊ separetur. tunc ipsa equetur ⁊ curatur curatione qua curatur cum frāgitur.

¶ Ponit curā quando frustuȝ aliquod lederet. ⁊ dicit sic. ꝙ si īfirmus iuenerit puncturaȝ ex deambulatōe manus super pectus. tūc frustuȝ pungit. ergo stringe ⁊ aufer illud frustuȝ. ⁊ talis ablatio fiat cum facilitate: ⁊ pone īstrumētum qđ custodit siphac pectoris. deinde incide os ⁊ extrahe: ⁊ si nō accidit apostema calidū: tūc sue fissuram ⁊ icarna eam. Et si accidat apā calidum: tūc infunde puluillos in oleo ro. Et subdit ꝙ si caput adiutorij dimittiť .i. deprimitur apud fracturam: tūc oȝ vt suspēdatur cum ligamēto lato. ⁊ eleueť ad partem ceruicis. Et si frustum furcule fuerit iclinatum ad superiora: tūc oȝ vt nō suspēdať adiutorium: sed resupina ipm cuius furcula est fracta sup dorsum suū. Et subtilia regimē. ⁊ restaurabiť furcula in mense ⁊ minus. Et subdit ꝙ qdam antiqui dixerūt ꝙ furcula nō stringiť a latere intrinseco: quoniā est annexa pectori: nō seiūcta a pectore: ⁊ ꝓpter hoc nō moueť furcula. i. non dislocať ex hoc latere. ⁊ si separeť ⁊ percutiatur exterius. tunc apā equatur. Deinde cū dicit.

¶ Extremitas vero eius que sequitur humeꝝ ⁊ separať ab eo nō dislocatur plurimū: quoniaȝ lacertus qui hȝ duo capita ꝓhibet eam ab hoc ⁊ ꝓhibet eam iteꝝ caput spatule. ⁊ non mouetur furcula motu vehemēti. quoniam ipsa nō est posita nisi vt separeť pectus tātuȝ ⁊ dilatet ipm: ⁊ ꝓpter hoc facta est furcula hoī soli inter reliqua aīalia. Et si accidat ei dislocatio ex luctamine: aut re alia simili huic: tūc ipā equetur ⁊ itromittať ad locū suum cū manu ⁊ puluillis plurimis q ponunť sup eam cū ligamento qđ oȝ. Et conuenit hec curatio extremitati humeri iterū cū separať: ⁊ reducit eam ad locū suum. Et illud quo ligať furcula humero ē humerus ⁊ os cartilaginosum: ⁊ ipm igrossať in macilentis. ⁊ cū remoueť existimat ille cui nō est experiētia ꝙ caput adiutorij iam separatuȝ est: ⁊ exiuit de loco suo. caput enim spatule videtur tunc vnum ⁊ videtur locus a quo ꝑmutatū est cōcauum. veꝝ oȝ vt distinguatur significationibus quas experiemur post.

¶ Ondit quomō extremitas furcule non dislocať. ⁊ dicit sic. ꝙ extremitas furcule que sequiť humeꝝ ⁊ separať ab humero nō dislocať plurimū: quoniaȝ lacertus hñs duo capita ꝓhibet eam dislocari. Et caput spatule ꝓhibet eaȝ ⁊ furcula moueť motu vehemēti qm̄ furcula nō est posita nisi vt separet pectus ⁊ dilatet ipm. ⁊ ideo facta est furcula hoī soli inter reliqua aīalia. Et subdit ꝙ si furcule accidat dislocatio aut ex luctamine aut ex re aliqua. tūc ipa furcula equať ⁊ itromittiť ad locum suū cuȝ manu ⁊ puluillis plurimis qui ponunť sup eam cū ligamento qđ oȝ. ⁊ hec curatio ꝯuenit extremitati humeri cum separať. Et subdit ꝙ illud quo ligať furcula humero est os cartilaginosum. ⁊ tale os igrossať in macilētis: ⁊ cuȝ istud os remoueať a loco suo extimat ille cui nō est experiētia ꝙ caput spatule sit dislocatuȝ ⁊ exiuit de loco suo: verūtamen opȝ vt distinguatur significationibus.

¶ De fractura spatule. CAP. V.

Spatule qdē locus lat⁹ parū frāgitur. Plurimū. n. quod accidit de fractura eius accidit marginibus ⁊ lateribus ⁊ frustis. ⁊ quādo accidit cognosciť tactu: ⁊ per illud qđ seqtur ea de pūctura. Verū plurimū accidit ei scissura quā significat asperitas que cognosciť tactu ⁊ dolore locali: ⁊ punctura si fuerit: lȝ nō sint reliqua signa. ⁊ fortasse accidit fractura ad iteriora ⁊ significat ipsaȝ icisio accidēs ⁊ crepitatio lenis quā ꝑcipit auditus cū crepitat miser cū ea. ⁊ iueniť ꝑ attractionem manus qua cōseqtur eā ⁊ dolorem.

¶ Posito cap°. de fractura furcule. ponit capl̄m de fractura spatule. ⁊ duo facit. qꝛ p̄mo p̄mittit. scđo ponit curā. ibi scđa (Cura eius ē) Dicit sic de p̄ma parte. ꝙ locus lat⁹ spatule parū frangiť. plurimum. n. qđ accidit de fractura spatule accidit in marginibus ⁊ lateribus spatule ⁊ frustis ei⁹. Et qñ fractura spatule accidit cognosciť tactu ꝑ illud qđ seqtur eam de pūctura. Verum plurimū accidit ei scissura quaȝ significat asperitas que asperitas cognosciť tactu ⁊ dolore locali ⁊ punctura. dato ꝙ nō sint relique fissure. ⁊ subdit ꝙ fortasse accidit spatule fractura in iteriora: ⁊ significat ipsam crepitatio quā recipit auditus: ⁊ iueniť dolor in loco. Deinde cum dicit.

¶ Et cura eius iterum est subtiliatio manus ⁊ bonitas conuenientie impulsionis ab inferiori bus ⁊ equationis. ⁊ fortasse indiget ventosis secundum ꝙ existimo donec attrahatur ad superiora ⁊ equetur cum cautela a nocumēto in aggregatione materiei. Frustula autē spatule cum frāgunt̄ si sunt inquietātia pūgentia ⁊ ledentia:tūc necessariū est extrahere ea. ⁊ si sunt geta equent̄ ⁊ ligentur ligamētis similib⁹ ligamētis furcule. Et oꝫ vt dormiat hñs fracturaꝫ spatule sup latus sanū nō sup aliud.

¶ Ponit curam ⁊ dicit sic ꝙ cura fracture spatule est subtiliatio manus ⁊ cōuenienter equare ⁊ fortasse indiget vētosis ſm ꝙ extimo donec spatula attrahat̄ ad superiora:⁊ equetur cum cautela ne accidat nocumentuꝫ de aggregatione materiei:frustula aūt spatule cum franguntur si sunt inquietātia pungentia ⁊ ledētia.tūc est necessariuꝫ extrahere ea.Et si ista frustra sint geta.tunc ligentur ligamentis similibus ligamētis furcule.Et hñs fracturaꝫ spatule: oꝫ vt dormiat sup latum santum.

¶ De fractura cassi thoracis. CAP. VI.

Accidit casso scissio sicut ligno ⁊ accidit fractura ad iteriora. Et primū quidem cognoscit̄ sonitu sensato per tactum ⁊ auditū: ⁊ qñq3 iuenis ipsam manifestā cuius due partes sunt manifeste: ⁊ cum extēsione doloris. Scđm vero sequūtur accidētia mala ex cōstrictione anhelitus ⁊ tussi sicca ⁊ fortasse patiens illud spuit sanguineꝫ. ⁊ quādoq3 generat̄ ex eo putrefactio velaminis.

¶ Ponit capl'm de fractura cassi pectoris.⁊ duo facit.:ꝙ pmo pmittit.scđo ponit curā.ibi scđa.(Et cura istoꝝ est cura) dicit sic d pma parte.ꝙ casso pectoris accidit scissio sicut ligno.i.sicut scindit̄ lignuꝫ.ita potest scindi cassum pectoris.Et accidit ꝙ frangit̄ ad iteriora.Et scissio cognoscitur sonitu sensato per tactū ⁊ audituꝫ.Et quādoq3 iuenis scissuraꝫ manifestā.cuius sunt due partes manifeste. ⁊ cū dolore extensiuo.Scđm vero.i.fracturam ad iteriora sequunt̄ accidentia mala ex cōstrictione anhelitus ⁊ tussis. Et quandoq3 patiens istam fracturam spuit sanguinem:⁊ quādoq3 generatur super istam fracturam putrefactio velaminis.Deinde cum dicit.

¶ Et cura istorum est cura illius qui hꝫ illud in humero: ⁊ si iclinatur iferius: tūc cura est illa que descripta est in cōpressione furcule depresse per fracturā. ⁊ si igrediuntur coste administra super eas ligamētum factum ex lana cum reuolutione post ligamēta posita super eas de subtus cum rectitudine:deinde aggrega extremitates duorum ligamentorum ⁊ liga eas ad inuicem:quoniam ipse ꝓhibent ligamenta reuoluta a solutione.

¶ Ponit curam ⁊ dicit sic ꝙ cura istoꝝ.i.patientiū fracturam in pectore est cura illoꝝ qui hñt fracturam in humero.Et si cassuꝫ pectoris iclinatur inferius.tūc cura est illa que dicta est in cōpressione furcule depresse ꝑpter fracturam.Et si coste ingrediunt̄ ad iteriora: tūc administra ligamēta conuenientia.deinde administra ligamentum factum cū lana ex reuolutione.deinde aggrega extremitates duorum ligamētorum simul:quoniā ꝓhibent ligamēta reuoluta a solutione.

¶ De fractura costarum. CAP. VII.

Ostis veris septem accidit fractura duobus lateribꝰ. Falsis vero accidit fractura a latere dorsi. Et quoniā extremitas alia ē cartilago hypocūdriorum ſm ꝙ sciuisti nō accidit ei attritio. Cognitio autem fracture costarū est facilis que nō occultatur tactui ꝑpter illud qđ sentit̄ de asperitate ⁊ motu in nō suo loco ⁊ fortasse auditur si ausculat̄ crepitatio occulta.

¶ Ponit capl'ꝫ de fractura costaꝝ.⁊ duo facit.q: pmo premittit.2° ponit curā.ibi scđa.(Et si fuerit iclinatio) Dicit sic de pma parte.ꝙ costis veris que sunt septē accidit fractura a duob⁹ lateribus:ſꝫ costis falsis accidit fractura a latere dorsi.⁊ qz extremitas alia istarū costarū est cartilago.sicut sciuisti.iō nō accidit ei nisi attritio. Sed cognitio fracture costaꝝ est facilis q̄ non occultat̄ tactui:⁊ fortasse si ausculat̄ sentit̄ crepitatio occulta.Deinde cū dicit.

¶ Et si fuerit iclinatio coste ad iteriora: ⁊ significāt eam accidentia pleuresis ⁊ est fortasse cū ea sputū sanguinis tūc nō audēt restauratores curare ipsam cum extensione ad exteriora propter defectū ingenij: quoniam illud est difficile absq3 ventosis. ⁊ quoniā ex ventosis timetur ꝙ aggreget̄ materia plurima ad iterioreꝫ locū ⁊ est in ea illud qđ est de corruptione. Et si expellis eas ⁊ nō ꝓlongas retentiōem earum nō est malū. Uerum quādoq3 cibant ifirmū cibis iflatiuis valde: vt ifletur venter eius ⁊ comprimat iflatio fracturam ⁊ ipellat eam ad exteriora. Et hoc quāuis sit de illis a quibus in qbusdam horis nō est excusatio:est tamē causa magna ad faciendū vt accidat apostema. Inqt quidam sapientū. Opꝫ vt cooperiat̄ locus cuꝫ lana ifusa in oleo calido: ⁊ ponant̄ puluilli in eo qđ est iter costas donec repleat̄ vt sit ligamentum equale quādo inoluit̄ ſm rotunditateꝫ:sicut narrauimus in pectore:deinde ponatur sicut ponit̄ in habentibus pleuresim ſm quātitatem cōuenienteꝫ ossi. Et si oppresserit nos res vehemēs ⁊ os pungit velamen pūctura ledente.tūc opꝫ vt findat̄ cutis ⁊ discooperiat̄ illud qđ discoopertū est de costa: deinde ponat̄ sub eo istrumentum qđ ꝯseruat siphac vt nō egrediatur siphac ⁊ icidantur cum facilitate ossa q̄ pungūt ⁊ exire facias. Deinde si nō accidit apostema calidū aggregent̄ fissure ⁊ medicent̄ cuꝫ vnguēto. Et si accidit ei apostema calidū cooperiat̄ cum puluillis ifusis in oleo: ⁊ cibetur ifirmus ⁊ curet̄ cum eo qđ sedat apā calidum ⁊ resupinet̄ sup latus qđ leue est sup ipm.

¶ ponit curã: τ dicit ſic ꝙ ſi inclinatio coſte fuerit ad interiora: τ ſignificãt talẽ inclinationẽ accidẽtia pleureſis: tũc reſtauratores nõ audẽt curare ipſaʒ ꝓpter defectũ ingenij: quõ talis curatio eſt difficilis abſq; vẽtoſis: τ ex ventoſis timet̃ ꝙ aggreget̃ mã plurima: τ eſt timor ne apoſtemet. Et ſi expellas iſtas vẽtoſas ſiue curas: τ nõ retineas eas nõ eſt malũ. Sʒ quidã medici qñq; cibãt infirmũ cibis inflatiuis vt inflet̃ vẽter infirmi: τ inflatio cõprimat fracturã ad exteriora: τ talis cura q̃uis ſit de illis a q̃bus nõ fit excuſatio eſt tñ magna cauſa vt accidat apoſtema. Et ſubdit ꝙ q̃dã ſapiẽtũ dixit ꝙ oʒ vt loc⁹ fracture cooperiat̃ cũ lana ĩfuſa ĩ oleo calido: τ ponant̃ puluilli in eo vacuo qd ẽ ĩter coſtas vt ligatura fiat eq̃lis ſicut narrauim⁹ in pectore: deinde ponat̃ ligamẽtũ ſicut ponit̃ in patiẽte pleureſim ſm q̃titatẽ ꝯueniẽteʒ. Et ſi res vehemẽs .i. fractura vehemẽs oppſſit vocẽ τ os pungit velamẽ punctura ledẽte: tũc oʒ vt ſcindat̃ cutis τ diſcopiat̃ illud qd diſcoptũ eſt de coſta: deinde ponat̃ ſub coſta iſtrumẽtũ qd ꝯſeruat ſiphac. Et incidant̃ cũ facilitate oſſa que pũgunt τ extire faciens. Deinde ſi nõ accidit apa calidũ aggregentur ſciſſure: τ medicent̃ cũ vnguẽto. Et ſi accidit apa calidum coopiat̃ cũ puluillis infuſis in oleo: τ cibet̃ infirm⁹: τ curet̃ cũ eo qd ſedat apoſtema calidũ: τ reſupinet̃ ſup illud lat⁹ qd eſt leue infirmo.

¶ De eo qd accidit ſpõdilib⁹ de fractura. CAP. VIII.

Inquit paulus. Rotũditatib⁹ ſpõdilium accidit qñq; attritio: ſed fractura parũ accidit: τ tunc minuit̃ ſiphac: τ nuche: τ nucha ipſa: τ cõicãt eis ambabus nerui in nocumento: τ ſequit̃ ea vtraq; mors ſi accidat illud ſpõdili colli. τ ꝓpter hoc oʒ vt ꝑmittam⁹ ſermonẽ τ enũciem⁹ ꝑditionẽ factã. Et ſi eſt poſſe vt pſumam⁹ τ auferam⁹ os ledẽs cũ ſciſſiõe: tũc illud eſt. τ ſi nõ: oʒ vt viſitemus eos cũ regimine qd ſedat apa calida. Et ſi remanet aliqd ex ptib⁹ eminẽtib⁹ ſpõdilis ex qua ſũt que noiant̃ ſpine. Nã illud qd cadit velociter ſub dies cũ volum⁹ ei⁹ cõminutionẽ: quoniã illud qd cõminutũ eſt mouet̃ τ ſeparatur a loco ſuo: tunc oportet vt auferat̃ illud ſcindendo curem exterius: deinde aggregetur cum ſutura τ adminiſtret̃ in eo curatio incarnatiua.

¶ poſito capitulo de fractura coſtarum: ponit capituluʒ de fractura ſpondilium: τ duo facit: quia pmo ponit curã fracture ſpondilium. ſecundo ponit curã quando frãgit̃ os ab alburbil. ſecunda ibi. (Et frangitur os alburbil.) Dicit ſic de prima parte. ꝙ Paulus dixit ꝙ rotunditatibus ſpondilium quãdoq; accidit attritio: ſed fractura parum accidit ſpondilibus: tunc minuunt̃ ſiphac τ nucha: τ leduntur nerui: τ aduenit mors. Et ſi accidit fractura ſpondilibus colli: tunc oportet vt preſumamus: τ pmittamus productioneʒ infirmi. Et ſi eſt poſſibile vt auferamus os ledens cum ſciſſione: tunc illa eſt cura: τ ſi nõ tũc viſitemus infirmũ cum eo qd ſedat apoſtema calidum. Et ſubdit ꝙ ſi remanet aliquid de ptib⁹ eminentibus ſpõdiliũ: tunc equa: τ ſi eſt aliquid cõminutũ: tunc oportet vt ſcindatur: τ extrahatur os cõminutum. deinde aggregetur ſciſſura: τ adminiſtretur curatio incarnatiua. Deinde cum dicit.

¶ Et ſi frangit̃ os alkacil in ĩferiore pte alcharim: τ alohoſos: tũc itromittat̃ digitus idex ſiniſtre manus in anũ: τ equet̃ os fractũ cũ eo τ cũ manu altera ſm ꝙ poſſe eſt. τ ſi ſenſerimus os fractũ iã ſeparatũ eſſe: tũc oportebit iterũ vt auferat̃ cũ ſciſſiõe ſicut dixim⁹: deinde adminiſtretur ligamentum qd cõuenit ano τ curatio conueniens ei.

¶ Ponit curaʒ qñ frangit̃ os ani: τ dicit ſic: ꝙ qñ frangit̃ os alkacil .i. os exiſtẽs in partib⁹ inferiorib⁹ ani: tũc itromittat̃ digitus idex ſiniſtre man⁹ in anũ: τ equet̃ os fractũ ſm qd eſt poſſe. τ ſi ſenſerim⁹ os fractũ iaʒ ſeparatũ eẽ tũc oʒ iterũ vt auferat̃ cũ ſciſſione: deinde adminiſtret̃ ligamentũ qd ꝯuenit τ curatio ꝯueniens.

¶ De fractura adiutorij. CAP. IX.

Os adiutorij cũ ſpargit̃ ſm plurimuʒ nõ declinat niſi ad exteriora: q̃re opʒ vt tu facias illud qd oʒ fieri in reditione fracture eius ſicut eſt ſm qd ſciuiſti: τ tãge ipſaʒ manu tua: τ equa equatione vltima: τ liga eã cũ ligamẽto aſcẽdente etiam vſq; ad humerũ: τ ſtringe cũ eo ſi eſt ꝓpria illi: deinde ligamẽto cõi ſʒ qd ſciuiſti etiã vſq; ſub cubito ſi fuerit fractura ꝓpinq̃ cubito: poſtea liga ipſaʒ ligamẽto tertio aſcendẽte ab inferiori vſq; ſupius: τ ſuſpẽde manũ angulariter ne multiplicet̃ eius ſuſpẽſio extendẽdo: quõ ẽ malũ: τ meli⁹ q̃dem ẽ vt ſtringat̃ adiutoriũ ad pectus ſm angularitatẽ in cubito vt nõ moueat̃: τ ꝓprie qñ fractura eſt ꝓpe cubituʒ.

¶ Ponit caplm de fractura adiutorij. τ diuidit̃ in partes tot quot ponit regulas de fractura adiutorij. partes erũt note legendo litterã. Dicit ſic: de pma parte. ꝙ os adiutorij cũ frangit̃ ſm plurimũ non declinat niſi ad exteriora: q̃re oʒ vt tu medice facias redire fracturaʒ. Et tange fracturã: τ equa eã manu tua equatiõe bona τ vltima: τ liga eã cũ ligamẽto aſcẽdente vſq; ad humerũ: τ ſtringe cũ eo: deinde liga alio ligamẽto cõi vſq; ad cubituʒ: poſtea liga ligamẽto tertio aſcendẽte ab ĩferiori ad ſuperius: τ ſuſpẽde manũ angulr̃ ad collũ: τ ne multũ ſuſpẽdat̃ extẽdendo: quõ eſt malũ. Et melius q̃deʒ eſt vt adiutoriũ ſtringatur ad pectus ſm angularitatẽ in cubito vt nõ moueat̃: τ ꝓprie qñ fractura eſt ꝓpe cubituʒ. Deinde cum dicit.

¶ Ergo pone ſup ligamẽta: aut aquã τ acetũ: aut aquã ſolã ſi fractura adhuc nõ apoſtemat̃ τ fac ipſaʒ ex lino cui⁹ latitudo ſit q̃tuor digitorũ non plus. Et ſi iã ſuperuenit ei ſpaciũ τ apoſtema eſt: tunc pone ipſaʒ ex lana τ ablue ipſaʒ in oleo ſi tibi poſſibile ẽ: τ ſi nõ fuerit aliquid ꝓhibens nõ ſoluas vſq; ad ſeptẽ: τ qd ẽ poſt eos vſq; ad decẽ: tũc ſolue τ liga cũ aſtellis: τ ſi defenſio vocat te ad aliud: tũc ſolue in tertio. τ eſt illud ad qd inclinat̃ Hyp. quõ auferre nocumẽta lʒ noceat reſtaurationi. Veruʒ ĩ qualitate ponẽdi aſtellas: oʒ vt ſufficiat tibi illud qd tibi declarauimus in ca. ſuo τ nõ ſepares ab ea ſtricturã ad min⁹ vſq; ad .xl. dies.

Ponit secūdā regulā: ꝛ dicit sic: ꝙ tu debes ponere sup ligaturā aquā sup. aut aliqd repcussiuū vt ꝓhibeat apostemata: ꝛ hoc si fractura nō adhuc apostemat: ꝛ fac ligaturā ex lino: cuius latitudo sit q̄ttuor digitoꝝ nō plus. Et si iaȝ superuenit apostema: tūc pone ligaturā ex lana īfusa in oleo calido: ꝛ si nō fuerit aliqd ꝓhibēs nō soluas ligaturā vsqꝫ ad septimū: ꝛ qđ est post septimā vsqꝫ ad decimū: tūc solue ꝛ liga cuȝ astellis. Et subdit ꝙ si defensio vocat te ad illud qđ pcipit ypoc. s. vt ponanẜ astelle an̄ decimū diē sup. lȝ noceat restauratiōi sȝ in q̄litate ponēdi astellas: oȝ vt sufficiat tibi illud quod declarauimus in capitulo suo. Et non separes strictura ȝ vsqꝫ ad minus q̄ȝ decem dies. Deinde cum dicit.

Et quādo indiges fȝ cōsuetudinē extensione vehemēti: ꝛ nō obedit tibi: ꝛ nō excusaris auxilio alicuiꝰ adiuuātis te: tūc fac sedere infirmū sup sedē subleuatā: ꝛ sit ad stātē plus declinis q̄ȝ ad sedentē: ꝛ appodietẜ sup gradū scale: aut qđ simile sit ei eis q̄ sciuisti i caplo dislocationis: ꝛ locus ille sit planus factꝰ: ꝛ mollificatꝰ: ꝛ lenitꝰ. deinde suspēde in humero eius aliqd graue extēdens ipsuȝ ad iferiora. cū ergo extenderis extēsione quesita: tūc liga cuȝ vitta forti sub fractura: ꝛ supra illā ꝛ fac dormire īfirmū resupinū: ꝛ extende illud qđ ligasti vitta cum fortibus vittis vsqꝫ subtus ꝛ ad superiora: in illo enim est sufficientia.

Ponit tertiā regulā: ꝛ dicit sic: ꝙ qn̄ tu medice indiges extēsiōe vehemēti vt restaures adiutoriū q̄re nō obedit tibi ꝛ nō excusaris auxilio alicuiꝰ iuuātis: ex tūc fac sedere īfirmū sup sedē subleuatā: ꝛ sit īfirmꝰ plus declinis ad stātē i pedibꝰ q̄ȝ ad sedētē: ꝛ apodietẜ īfirmꝰ sup gradū scale: aut sup aliqd qđ sit sīle gradui scale: fȝ quod dictuȝ est in caplo dislocatiōis adiutoriȝ. Et ille locus sup quē ponitur īfirmus sit lenificatus ꝛ planus: deinde extēde ad iferiora: ꝛ cū extenderis tūc eq̄ ꝛ liga cū vitta forti: ꝛ fac dormire īfirmū resupinū: ꝛ extēde illō qđ ligasti cū vitta forti vsqꝫ ad sufficientiam. Deinde cuȝ dicit.

Et qn̄ fractura est in medio adiutorij pone ligamentū cuȝ longitudine vna a duabus extremitatibus iuncture: ꝛ si fuerit ꝓpinquior ad latus pone ligamentū vehemētioris ꝓpinquitatis extremitati longinque q̄ȝ alij: ꝛ si fuerit scissura sola: tunc cura est curatio scissure. ꝛ stringatur super eaȝ ligamentum.

Ponit aliā regulā: ꝛ dicit sic: ꝙ qn̄ fractura est in medio adiutorij. pone ligamētū lōgitudinis a duabus extremitatibꝰ vitte. Et si fractura fuerit ꝓpinqor ad latꝰ: tūc pone ligamētū magis ꝓpinquū illi extremitati lōginque q̄ȝ alie extremitati. Et si fractura adiutorij fuerit sola scissura: tūc curatio eius est curatio scissure: ꝛ stringatẜ sup istaȝ scissurā lagamentū fm qđ est cōueniens.

De fractura brachij. CAP. X.

Accidit qn̄qꝫ vt franganẜ duo focilia simul: ꝛ qn̄qꝫ accidit vt frangatẜ vnū eoruȝ. ꝛ fractura focilis inferioris est vehemētior ꝛ turpior q̄ȝ fractura focilis superioris: quoniā singulis fit fractura vniꝰ eoruȝ. ꝛ illud ideo quoniā focile inferius ē brachiū deferēs: quare eius fractura est deterior: ꝛ quoniā est nudū carne: tunc est fractura turpior: ꝛ iterū supinꝰ focile suscipit curationem ꝛ sufficit ei extensio parua: ꝛ nō silr est inferiꝰ ꝛ ꝓptie si franganẜ simul.

Posito caplo de fractura adiutorij: ponit caplm de fractura brachij. ꝛ diuidiẜ in ptes tot quot ponit cañ. siue regulas de fractura brachij. partes patebūt exponēdo lraȝ. dicit sic de pma pte: ꝙ qn̄qꝫ accidit vt frāganẜ duo focilia brachij. Et qn̄qꝫ accidit vt frangatẜ vnū duoꝝ fociliū. Et fractura focilis inferioris est vehemētior ꝛ turpior q̄ȝ fractura focilis superioris: qn̄ fractura vniꝰ eoꝝ fit singularis: ꝛ ideo est ꝙ fractura focilis inferioris est fedior ꝛ turpior q̄ȝ focile inferius. ꝛ brachiū est deferēs. i. sustentās brachiū: ꝛ qꝛ est nuduȝ carne. iō eius fractura est turpior. Et iterū qꝛ focile supius suscipit curationē: ꝛ sufficit ei ad restaurandū extensio parua: ꝛ nō similiter est inferius. s. focile. Deinde cum dicit.

Et oportet vt sustenteẜ apud extensionē adiutorij sup alchol: ꝛ est radix vole: ꝛ cognoscitur strictura ligamēti: qn̄ si accidit ex ea in digito apostema paruuȝ: aut dolor paruus: tunc ligamētū est equale: ꝛ si nō est tūc est molle: ꝙ si est plurimū supfluuȝ: tunc est vehemens: ꝛ oportet vt mollificeẜ. Positio aūt astellarū nō est ex illis que occultenẜ tibi: sed oȝ vt nō consequanẜ cū longitudine sua volā ꝛ radices digitorū: imo abbreuienẜ ab hoc parūper: nisi necessariū faciat illud ꝓpinquitas fracture iūcture rasecte tali. Verū tunc iterū oportet vt nō tangat albaragi digitoruȝ.

Ponit secūdā regulaȝ: ꝛ dicit sic: ꝙ qn̄ restaurateẜ focile oȝ vt sustenteẜ sup radicē vole: ꝛ cognoscitẜ strictura ligamenti: qn̄ si ꝓpter ligaturā accidit in digito apa paruuȝ: aut dolor paruus: tūc ligamētū nō est equale: ꝛ si nō: tunc ligamētū est molle. Et si ligamētū est multū strictū oȝ vt mollificeẜ. Sed positio astellaꝝ nō est ex illis que occultenẜ tibi. sȝ oȝ vt astelle nō ꝯsequanẜ cū longitudine sua volaȝ ꝛ digitos: imo abbreuienẜ astelle nisi propinquitas fracture sit cōsequens rasetam: ꝛ tunc iteruȝ non oportet vt astelle cōsequanẜ alboragi digitorum. i. extremitates digitorum. Deinde cū dicit.

Et cuȝ restaurateẜ ꝛ ligatẜ oȝ vt suspendatẜ ad collū fm figurā angularē: ꝛ oȝ vt sit suspensio eius ꝓptie si est eius fractura ad inferiora cum pāno cuius latitudo capiat lōgitudinē brachij totius: qn̄ si fuerit obuiatio suspēsori ꝓpe fracturā ꝛ reliquū eius separatū a sustētatiōe accidet tortuositas ꝓculdubio ꝛ declinatio super illud qđ facit ipsaȝ sicut volā: imo oȝ vt sit vola: ꝛ plurimū brachij in suspensorio.

Ponit tertiā regulaȝ: ꝛ dicit sic: ꝙ cuȝ brachiū restauratur ꝛ ligatẜ oportet vt suspendatur ad colluȝ fm figuram angularē. Et oȝ vt sit suspēsio brachij cū pāno: cuiꝰ latitudo capiat totū brachiū: qn̄ si brachiū nō fuerit equalr suspēsuȝ: tūc efficiẜ tortū: ꝛ sic opȝ vt vola: ꝛ plum brachij sit in suspēsorio: ꝛ hoc qn̄ fractura brachij fuerit versus partes inferiores. Deinde cū dicit.

At vero si fractura fuerit ad superiora opor-

tebit vt suspensio sit ita vt videat̄ fractura: ꝛ eleuet duas extremitates ex latere vole: ꝛ ex latere cubiti. Et si separatur qđ est inter illud erit adiuuans ipsum ad equationē figure: ꝛ sit suspensoꝛiuꝫ pānus lenis: ꝛ sit suspēsio taliter nevllo modo sit possibile moueri: ꝛ vt nō dilatet ipsuꝫ dilatatione laboꝛiosa. Et foꝛtasse accidit brachio vt restauret̄ in latitudine circiter viginti ꝛ octo dies.

¶ Ponit aliā regulā: ꝛ dicit sic: ꝙ si fractura fuerit ad superioꝛa: tūc opoꝛtebit vt suspēsio sit ita vt fractura videat̄ ꝛ eleuet duas extremitates ex pte vole ꝛ cubiti: ꝛ fiat bona equatio figure: ꝛ pānus sit suspēsoꝛiū ei⁹: ꝛ sit taliter suspensio ne vllo mō sit possibile moueri: ꝛ brachiuꝫ foꝛtasse restauratur vsq; ad .xxviij. dies.

¶ De fractura rascete. CAP. XI.

Ossibus istis parum accidit fractura: quoniā ipa sūt dura valde. Et quādo aduenit eis causa aliqua remouet ea a locis suis ꝛ non frangit ipsa: quare sunt vltima ad curationem: queādmodū diximus in dislocatione.

¶ Ponit capitulū de fractura rascete: ꝛ dicit sic: ꝙ ossibus rascete parū accidit fractura: quoniaꝫ ipsa ossa sunt dura valde: ꝛ quādo aduenit eis causa aliqua remouet ista ossa a loco suo: ꝛ nō frangit ea. quare sunt vltima ad curationeꝫ queādmoduꝫ diximus in dislocatione.

¶ De fractura ossium digitoꝛum. CAP. XII.

Istis iterum parum accidit fractura: imo accidit separatio. Dixerunt quidam. Si accidit eis fractura opoꝛtet vt sedeat infirmus super sedeꝫ eleuatam: ꝛ precipiatur ei vt ponat volaꝫ super sedem equalem: ꝛ extendat ossa fracta minister ꝛ equet ea medicus cum pollice ꝛ indice. Et si pollex fuerit iclinatus ad inferioꝛa: tūc opoꝛtebit administrare ligamētuꝫ desuper ꝛ foꝛtasse accidit apostema caliduꝫ. Et ad locuꝫ mollificationis boꝛuꝫ ossiuꝫ aggregatur superfluitas plurima: ꝛ coagulat̄ velociter: quare stringitur. ꝛ si accidat fractura sulemi: aut digito si est pollex opoꝛtet vt ligetur ligamento ꝓpꝛio ei: ꝛ vt ligetur iterum cuꝫ vola vt firmetur: ꝛ non moueatur. Et si accidit fractura alicui reliquoꝛuꝫ digitoꝛuꝫ si fuerit index aut auricularis: tunc liget̄ cuꝫ illo qui appꝛoximat ei. Et si est de digitis mediis: tunc ligetur cum illo qui est ex latere eius: aut ligentur omnes s̄m cōtinuitatem ad inuicem: quoniaꝫ est melius. Firmantur eniꝫ ꝛ non mouent̄: ꝛ sunt tunc quasi ligati sint cum astellis .s. ossa fracta.

¶ Ponit capitulū de fractura ossiū digitoꝝ: ꝛ dicit sic: ꝙ ossiuꝫ digitoꝝ iteruꝫ paruꝫ accidit fractura: imo accidit eis separatio. Et quidā dixerūt: si istis ossibus accidit fractura: oꝫ vt sedeat ifirm⁹ super sedē equalē: ꝛ minister extendat ossa fracta: ꝛ medicus equet. Et si pollex fuerit inclinatus ad inferioꝛa: tūc opoꝛtebit administrare ligamētuꝫ desup. Et qn̄q; accidit apostema calidū. q̄re curet̄ cura eius. Et si pollici accidit fractura tē oꝫ vt liget̄ ligamēto ꝓpꝛio: vt liget̄ iterū cū vola: ꝛ firmet̄: ꝛ nō moueat̄. Et si fractura accidit alicui alteri digitoꝝ: tūc liget̄ digit⁹ cū alio: aut cū oīb⁹ aliis s̄z ꝯtinuitateꝫ: quoniā est melius ꝛ firmant̄ melius: ꝛ nō mouent̄: ꝛ sic tūc q̄si erūt ligati cuꝫ astellis: ita sunt firmi.

¶ De fractura ossis anche. CAP. XIII.

Os anche quādoq; frangit̄: sed raro cum dispositiōe foꝛtitudinis sue: ꝛ accidit illud ei s̄z semitā cōminutionis extremitatuꝫ. ꝛ quādoq; findit̄ in longitudine: ꝛ quādoq; impellit̄ itus ad vētrem: ꝛ accidit post istas dispositiones iteruꝫ ex doloꝛe ꝛ punctura ꝛ stupoꝛe cruris: ꝛ coꝛe primum ei qđ accidit adiutoꝛio ex fractura humeri. ꝛ quādo frangitur os latuꝫ qđ est supꝛa alobosos: aut finduntur vt ligna lacerti ei⁹ fit res difficilis in rectificatione eius: quare fit vna duarū anchaꝝ declinis ad diminutionē.

¶ Posito capitulo de fractura ossiū digitoꝝ. ponit capitulum de fractura ossis lati anche. Et nota ꝙ os anche pōt ꝯsiderari dupl̄r. vno mō ꝓ osse qđ itrat in piscide. altero ꝓ piscide ipsa: quoꝝ vnūqđq; potest frāgi: ꝛ diuidit̄ istud capitulū i duas ptes: qꝛ pmo pmittit. 2° ponit curā. ibi 2°. (Et cura eius est.) dicit sic de pma pte: ꝙ os anche qn̄q; frāgitur: sed raro ꝓpter dispōnē firmitudinis sue: ꝛ accit fractura ossi s̄m semitā s̄m quā extremitates cōminuuntur .i. cōfrāgunt̄. Et quādoq; istud os scindit̄ in latitudine. Et quādoq; pellit̄ istud os intus ad vētreꝫ: ꝛ post istas dispositiōes accidit punctura. Et pꝛimū ei qđ accidit adiutoꝛio ex fractura humeri accidit coxe. Et subdit ꝙ qn̄ frangit̄ os latuꝫ qđ est sup anchas .i. os qđ intrat in piscidem: aut scindunt̄ lacerti: tūc fit res difficilis in rectificatiōe: ꝛ sic vna duaꝝ anchaꝝ efficit̄ pua. Deinde cū dicit.

¶ Et cura eius est vt iaceat infirmus ꝛ incipiant duo homines foꝛtes extendere duas coxas eius .s. quisq; eoꝛum extendat coxam: ꝛ iam ante tenuerimus manus eius vt non festinet ad expellenduꝫ illuꝫ qui extendit coxam eius: ꝛ icipiāt duo restauratoꝛes compꝛimere anchā eius cuꝫ vehemētia ꝛ foꝛtitudine donec equetur. deinde pꝛeparent sup eaꝫ emplastrum. postea resupinet̄ super aliquid qđ sit sicut glomer ex pāno aut ei simile ex illis que habent duriciē. Et hoc qđ est pꝛimuꝫ ei cuꝫ quo curatur spatula iteruꝫ: ꝛ quādo frangit̄ ex latere anche: tunc cura eius est cura humeri: ꝛ opoꝛtet vt administretur humectatio super ligamentuꝫ: ꝛ equentur puluilli sicut opoꝛtet ꝛ est necesse vt sit sustētatū super locū planuꝫ.

¶ Ponit curam: ꝛ dicit sic: ꝙ cura istius fracture est vt infirmus iaceat: ꝛ duo homines foꝛtes incipiant extendere coxas infirmi: ita vt vnusquisq; extendat coxaꝫ suaꝫ: ꝛ alius teneat manus infirmi: vt ille qui extēdit coxas nō possit trahere infirmū: ꝛ restauratoꝛes incipiant cōpꝛimere anchaꝫ cū vehemētia ꝛ foꝛtitudine donec equet̄: deinde ponatur super coxam emplastrū: ꝛ resupinet̄ patiens sup

glomere qd habeat duriciē: et hoc est primū ei cuz quo cu ratur spatula. Et qñ coxa frangit̄ ex latere anche: tūc cura est cura humeri. Et oꝫ vt sup ligamētū administret̄ humectatio: et pulvilli equentur fm qd oꝫ: et os oportet vt sustentetur super locum planum.

De fractura coxe. CAP. XIIII.

Cum coxa frangit̄ necessaria est extēsio vehemēs: deinde equetur fm formaꝫ naturalē que est ei: et est gibbositas silvestris partes eius et concavitas pauca in eius domestico fm ambulationē forme que est ei in sanitate: et observent̄ in dispositiōe fracture medij eius aut extremitatis eius superiora et inferioris dispositiōis q̄ decē sunt in ca. adiutorij: et fit strictura ad supiora conservans et retinens.

Ponit curā de fractura coxe: et dividit̄ in ptes tot quot ponit regulas de fractura coxe. ptes patebūt exponēdo literā. dicit sic de pma pte qp cū coxa frangit̄ est necessarius vt vehemēter extēdat̄: deinde equet̄ fꝫ formā nālē: q̄ forma nālis coxe est vt sit gibbosa a pte silvestri: et sit ꝯcaua a parte domestica fꝫ qp est in sanitate. Et observet̄ in dispositiōe fracture q̄ pars coxe est fracta fm qp dictū est in c. adiutorij. Et fractura versus partes inferiores fit cōservans et retinens. Deinde cuꝫ dicit.

Dixerūt: qñ frangit̄ cōvertit̄ ad loca anteriora et ad exteriora: et illud id est. qm ipsa ē lata ab hac parte p naturā: et equetur manibus et ligamentis: et specieb⁹ extensionis que sunt fm eq̄litateꝫ: aut cuꝫ strictura vnius duarū ligaturaruꝫ supra fracturā in medio. Si autē fractura fuerit inclinata a medio: et fuerit ppinqua capiti coxe: tūc sumat̄ ligamētū: et involuat̄ i medio eius lana vt nō incidat carneꝫ: et ponatur mediū eius super pectinē: et ascēdant extremitates eius ad partē capitis: et dentur ministro vt retineat eas ad inferiora: et si fractura fuerit i eo qd seq̄t̄ genu: tūc nō ponem⁹ ligamētū in superiori parte fracture: et elevabim⁹ extremitates eius ad illud qui extēdat eas ad superiora. et teneat genu cū ligamēto involvens ipsuꝫ deinde: et equet̄ mēbrū istud infirmo iacēte super faciē suā: et crure eius extenso.

Ponit scdaꝫ regulā: et dicit sic: qp qdā dixerunt qñ coxa frangit̄ ꝯvertit̄ a loco inferiori ad exteriora: et equet̄ fractura manib⁹ et ligamētis et spēb⁹ extēsionis fꝫ equalitatē strīgēdo ligaturā sup mediū fracture. Et si fractura fuerit ppe caput coxe: tūc solvat̄ ligamētū: et in medio coxe involvat̄ lana: vt nō incidat carneꝫ. Et ponat̄ mediuꝫ ligamenti sup pectines ligādo versus ptes supiores et inferiores. et si fuerit fractura in eo qd seq̄t̄ genu: tūc ligamētū pcedat versus ptes supiores et inferiores plus: et equet̄ mēbrum istud infirmo iacēte super faciem suaꝫ: et crure eius extenso. Deinde cum dicit.

Et si fuerint ossa pungentia: tunc oꝫ vt equētur sicut diximus multotiēs et que ex eis elevantur capiatur. Regimē vero sit fm qd diximus in curatiōe adiutorij: et os qdē coxe stringitur in quinquaginta noctibus.

Ponit tertiā regulā: et dicit sic: qp si aliq̄ ossa fuerint pūgēta: tūc equent̄ fꝫ qd diximus multotiēs. et ossa q̄ elevant̄ cooperiant̄: et regimē sit fꝫ qd diximus in curatiōe adiutorij. os coxe stringit̄ in qnq̄ginta dieb⁹. Deinde cū dicit.

Et ego enūciabo qūo oportet vt sit situs ei⁹ postq̄ꝫ aggregat̄ curatio cruris. Et oportet vt ponat̄ inter duas coxas tunc pila de ligno et ei similibus servās eā ad formaꝫ fm quā equata est: et restauret̄ restauratione cognita fꝫ qp intelligitur ppter illud qd accidit de apostemate et pruritu. Et quādo accidit super coxā. naꝫ est apostema forte: et est ex eis que festinānt ad coxaꝫ: tūc oportet vt pprie pveniat̄ ad solvendū vt respiret: et extēdat̄ apostema: et tu qdeꝫ iā scivisti embrocas pprias. Verū i cauglalib et albaravaeb: et sunt tabule magne in quibus est parū cōcavitatis: vt decēter componant̄ super involutiones: et capiāt longitudinē pedis: qm si brevīant̄ et non restaurant̄ super crus: et abscindunt infra illud vtilitas: et nō est vtilitas quesita. et si plongant̄ erit infirmus ex eis in labore: lꝫ si ipse abbreviēt̄ nō erit expers laboris: et vtilitas elōgatiōis earū ē vt phibeāt iterum parteꝫ sanā pedis moveri cuꝫ fuerit motus illius quāntans nocivus fracture. et pprie in dispositione dormitatiōis et sōni: et necessitas boruꝫ instrumētoꝝ non est nisi in fractura magna valde: et nō est possibile cū hoc vti eis: nisi anteq̄ꝫ apostemet̄: qm apostema nō tolerat huiusmodi. Et ad vltimū est gravitas et malitia et labor: et oportet vt fugiat̄ ab eis duꝫ exceptio pseverat cū ingenijs alijs. Situs aūt restaurate coxe oportet vt sit fm qp fuit cōsuetudo eius in sanitate de assiduatiōe cōstrictionis et dilatatiōis: et illud qd est magis vincens est dilatatio. et scias qp ille cuius coxa et ancha sunt fracte parū denudat̄ a claudicatiōe: et qñ abscindunt̄ frusta lacertoꝝ eius mandat pr⁹: deinde minuitur secundo.

Ponit aliā regulā: et dicit sic: qp ego ānūciabo quō oꝫ vt sit situs cruris qñ aggregat̄ curatio ei⁹: qm oꝫ vt ponat̄ inter duas coxas pila retinēs coxā restauratā fm figurā: fꝫ quā equata est. et restauret̄ coxa restauratiōe cognita fm qp intelligit̄ de apate et pruritu. Et qñ super coxaꝫ accidit apostema forte: tūc oꝫ vt festine veniat̄ ad solvēduꝫ ligamentū: vt respiret: et apa capiat locū. Et tu qdē iaꝫ scivisti embrocas ppas apati. Sꝫ tabule que ponunt̄ ad restaurandū oꝫ vt decēter ꝯponant̄ vt nō sint maiores q̄ꝫ oꝫ. Et nō est poss̄e vti istis tabulis nisi anteq̄ꝫ locus apet̄: qm apostema nō tolerat hec: et duꝫ inceptio apatis pseverat fugiatur ab istis tabulis: et cura cuꝫ ingenijs alijs: sed situs coxe restaurate oꝫ qp sit fm qd est cōsuetudo coxe in sanitate. Et scias qp ille cuius coxa et ancha est fracta parū denudat̄ a claudicatiōe. Et qñ frusta lacertoꝝ coxe scindūtur, natura mādat māꝫ ad mebrū: deinde mā minuit̄.

¶ De fractura rotule poplitis. CAP. XV.

Rotula parum frangitur ⁊ ſm plurimuȝ conteritur. Et cognoſcitur illud quod accidit cuȝ tactu ⁊ aſperitate: ⁊ cum vacuitate que intelligitur cum tactu ⁊ auditur aure. Et oportet in curatione eiꝰ vt extendatur crus: deinde intromittatur rotula in locuȝ ſuum. ⁊ ſi ſeparata fuerit aggregetur prius: deinde intromittatur.

¶ Ponit curā de fractura rotule. ⁊ dicit ſic: ꝙ rotula parū frangit̄ ⁊ ſm plurimum ↄ̄teritur ⁊ cognoſcitur hoc tactu ⁊ auditu ⁊ in curatione eius opꝫ vt extendatur crus. deinde itromittat̄ rotula ad locum ſuū. ⁊ ſi rotula fuerit ſeparata ꝑus aggregetur. deinde itromittat̄.

¶ De fractura cruris. CAP. XVI.

Quando frangitur os paruum cruris eſt ſaluius ꝙ̄ ſi frangat̄ os magnum. ⁊ quando frangitur arundo parua ſuperior eſt iclinatio ad exteriora ⁊ ante ⁊ eſt ambulatio cum hoc poſſibilis. ⁊ ſi frangitur arūdo magna iferior declinat crus ad exteriora: ⁊ quādo frangunt̄ vtreqꝫ arūdines ſimul: tunc eſt deterius: ⁊ tūc quideȝ accidit cruri inclinatio ad oēs partes. Et ſcias ꝙ curatio fracture cruris eſt ſm cōſiderationem curationis adiutorij: ⁊ in eius ſimilitudine: ⁊ non eſt diſpoſitio cruris in tortuoſitate que accidit figure ſue naturali: ſicut diſpoſitio adiutorij: imo eſt rectum: quare oꝫ vt ſit extenſio eius ad hoc vt redeat ad rectitudinem.

¶ Ponit curā de fractura cruris parui. ⁊ dicit ſic: ꝙ quādo os paruum cruris frangit̄ eſt ſaluius ꝙ̄ ſi frangat̄ os magnum. ⁊ ſi arundo parua ſuperior frangitur: declinatio oſſis eſt ad exteriora ⁊ ante. ⁊ ē motꝰ cū hoc poſſis. Et ſi arūdo magna frangit̄: declinat crus ad exteriora. ⁊ qñ vtreqꝫ arundines frangunt̄: tunc eſt deterius. ⁊ tunc ꝗdem crus inclinatur ad omnes partes. Et ſcias ꝙ crus curat̄ ſi frangatur ſicut adiutorium: ſed diſpō ⁊ figura cruris eſt recta ⁊ diſpoſitio adiutorij eſt tortuoſa: ⁊ ſic opꝫ vt crus extendatur ad rectitudinem.

¶ De fractura calcanei. CAP. XVII.

Calcaneus eſt excuſatus a fractura ꝓpter duritiem ſuam ⁊ per circundationem defenſionum ⁊ plurimū eius qđ accidit ei non eſt niſi diſlocatio ⁊ iam dictum eſt de ea.

¶ Ponit curā de fractura calcanei. ⁊ dicit ſic ꝙ calcaneus nō frāgitur ꝓpter duritiē ſuaȝ: ⁊ ꝓpter defenſionem eius plurimū qđ accidit calcaneo nō eſt niſi diſlocatio. Et iā dictum eſt de ea. ſ. diſlocatione calcanei.

¶ De fractura tali. CAP. XVIII.

Fractura tali eſt parua ⁊ eius curatio eſt difficilis. ⁊ plurimū quidem frangitur cuȝ cadit homo ex loco alto: qm̄ conteritur ſuperius pedis. ⁊ fortaſſe accidit cum eo attritio oſſis cum curſu ſanguinis ad ventres qui coagulatur in eis: ⁊ quādoqꝫ perducit ad egritudines magnas ex febre ⁊ permixtione rōnis ex tremore ⁊ ſpaſmo pedis. Cum ergo accidit in eo apoſtema congelatuȝ quod non apparet ⁊ non egreditur ⁊ apparet iam tenebroſitas que nō fuit eſt ſignum maluȝ ſignificans ꝙ eſt in via putrefactionis. Si aūt eſt apoſtema apparens impellens manuȝ: tūc eſt melius ⁊ fortaſſe ſit facilis eius eruptio. ⁊ quando talus reſtauratur deambulatio eſt doloroſa ſuper ipſum. ⁊ quando nō reſtaurat̄ talus ſm ꝙ oꝫ deſtruit̄ iuuamentum.

¶ Ponit caplm̄ de fractura cauille pedis. ⁊ dicit ſic. ꝙ fractura tali. i. cauille pedis eſt prauā: ⁊ curatio eius eſt difficilis. Et plurimū quidem frangitur. ſ. talus cum cadit homo ex loco alto: quoniaȝ pars ſuperior pedis conteritur. Et fortaſſe cum iſto caſu accidit attritio oſſis cū curſu ſanguinis ad venas qui ſanguis coagulatur in venis: ⁊ perducit quādoqꝫ ad magnas egritudines vt ad febrem ⁊ ꝑmixtionem mentis ⁊ ſimilia. Et ſubdit ꝙ cum accidit apoſtema congelatum: ⁊ apparet tenebroſitas in mēbro. tūc eſt ſignum ſignificās ꝙ membrum eſt in via putrefactionis. ſi auteȝ eſt apoſtema apparens: tunc eſt melius. Et fortaſſe eruptio iſtius apoſtematis ſit facilis. Et cum talus reſtauratur ſecundum ꝙ oportet tunc iuuamentum ambulationis deſtruitur.

¶ De fractura digitorum pedis. CAP. XIX.

Curatio eorum in fractura ⁊ diſlocatione eſt curatio digitorū manus. Et quādoqꝫ reſtaurator equat eos pede ſuo calcando eos cū eo.

¶ Ponit curam ⁊ diſlocationem digitorum pedis. ⁊ dicit ſic ꝙ curatio iſtorum digitorum in fractura ⁊ diſlocatiōe eſt curatio digitorum manus. Et qñqꝫ reſtaurator equat iſtos digitos pede ſuo. ⁊ ſic equat ⁊c̄.

¶ Gentilis florentini ſuper tractatū tertiū. q̄nte fen quarti canonis Auicēne de fracturis expoſitio explicit.

¶ Incipit tractatus Dini de ponderib⁹ et mensuris. Et primo de incipientibus a littera A.

D Istinctio mensurarū et ponderū diuersificat̄ fm Auic. et serapionē dupl'r. vno modo rōne diuersarum prouinciarū et locorū. scd'o modo ratione rerū diuersarū que mensurant̄: vt fit apud romanos. i. grecos: et apud italicos vel egyptiacos.

Aben vel alben mellis fm Serapionem est pōdus duarū eminarū. s. italicarū que sunt due libre. ℥. S. vncie.

Aben olei vl' alben est pōdus emine. i. ℥. S. que sunt libre. ij. fm Serapionem.

Acfunef vel acfunefum fm serapionem est pōdus. xviij. ʒ.

Acleti vel acliteros est mēsura. ℥. iiij. fm. A. in cap°. de squinantia: vbi dicit vini dulcis acleti. iiij.

Accetabulū est q̄rta ps emine fm Isidor̄ vel. xij. ʒ.

Accetabulum est mensura vt testa oui.

Alcoatus est coatus. vide infra.

Acantus fm. A. est pōdus. ℥. i. S. vel alcantus.

Acsimesi vel acsunesi mellis fm alseir est. ℥. iiij. et quarta et octaua. et aur̄. xviij.

Acsimesi vini ē. ℥. ij. et grana. xxij. S3 olei ē darkimie. xvi. vel aur̄. xvi. Sed fm. A. et serapionem solum est pondus xviij. aur.

Adarchimi fm Serapionē est pondus. vi. obolorum. Et sunt. lxxij. grana ordei.

Adurib fm serapionem vel adorat est pondus lib. iiij. vel aldorat secundum. A.

Acsimesum fm serapionē est pōdus. xviij. ʒ.

Alchi fm serapionē et. A. est pōdus. ℥. iiij.

Albemine vel albemien fz sapionem ē pōdus. xxvi. sext.

Aldeguarid vel dauguarid fm. A. est pōdus. iiij. ℥.

Aldorach fm. A. in q̄nto cap°. de ponderibus est lib. iiij. Et est aliud adoralt.

Alemini vel baemeni fz. A. est sext. v. et ℥. xx. et aur̄. iiij. qui sunt grana. xxxvi. Et q̄ illa mēsura bene capi nō potest. dicūt q̄daz q̄ est. vi. sextarij que fm. A. possunt facere. ʒ. xxxix. vel. ʒ. xxx. ℥. S. vel aur̄. ij.

Almaucisi vel almaucisu est. ℥. i. ℥. S. et ē idē q̄d supra.

Almilus fm aliquos est pōdus. xxx. granor̄ ordei.

Anolosat vl' anulusat ē idē q̄ obolus. s. pōdus. xij. granor̄.

Anulaseth: vt colligitur ab. A. ca°. de agarico dicēte. Dosis eius anuluset. iij. Et serapio qui ponit ei⁹ dosim. ʒ. ij. et sic colligitur q̄ tres anuluset sint. ʒ. ij. et hoc in medicinis: s3 in vino oleo et melle esset plus.

Alsulef olei fz alseir est pōdus darkimie. xvi. vel aur̄. xvi. vel. ℥. iiij. vini fm eūdez ē. ℥. ij. et quarta darchimie q̄d est. ℥. ij. ℈. i. gra. ij. ℥. S. Mellis ē pōdus. ℥. iiij. et quarta et octaua. ℥. i. siue. xviij. aur̄. q sunt. xxij. ʒ.

Alsatis vel assatis fm. A. ē pōdus. ij. sext. qui fm ipm sunt ʒ. xij. et dauc. iiij. vel in sūma. ℥. i. ℥. S. et gra. ordei. xxxij. Et fm serapionē est etiā sext. ij.

Alsacraiati magna fm. A. et parua est littera falsa. Sed l'ra serapionis est melior q̄ dixit assa daffati vl' assa dafa magna ē sumenet. viij. que sunt. ʒ. v. et grana. xxxvi. parua ē septē sumenet. i. ʒ. ij. ℥. S. et grana. xviij. Et melius secundū rationem sumenet.

Alsacraiati fm. A. est pōdus. vi. sext. et. 4°. Et fz serapionē ʒ. lxxiij. ℥. S. idem est.

Arsat fm. A. est pōdus. ℥. xxx.

Asadaffati vel assadafa fm serapionē dcm̄ est.

Asanguinum fm nicholaum et communez opinionem est pondus. ʒ. i. ℥. S.

Auellana fm. A. est darkimie. i. vel aur̄. i. q̄d est. ʒ. i. S. Et fz serapionē ē dar. et ē. ʒ. i. licet auellana fz aui. sit. ʒ. i. ℥. S. vel aur̄. i. Et ideo itelligendū q̄ auellana sicut et aure⁹ in medicinis p̄cipue magne virtutis est solu3. ʒ. i. Et quandoq3 minus q̄. ʒ. vt infra dictum est.

Aureus fm nicholaū est. ʒ. i. ℥. S. et fm serapionē et. A. simil'r. Sed in medicinis magne virtutis fm eos aureus ē minus q̄. ʒ. vel quātum. ʒ. nā. A. de cura asclitis dixit de pillulis fulturuus. si sit debilis det̄ aureus vn⁹. et si sit fortis det̄. ʒ. i. Aliqs tn̄ dicet q̄ l'ra est cōrupta. s3 fm serapionē aureus in medicinis ē. ʒ. i. vel minus. Et similiter auellana in medicinis fortibus.

Aureum fm serapionem ē aureus.

Aurath est pōdus granorum ordei. ix.

Augueti fm nicolaū et aliquos ē. ʒ. ix. et fm serapionem est aur̄. sed fm Isidorum ē mensura. lxxij. sext.

Amphora vt ē mēsura rei liquide ē continens quadratum pedū: sed rei sicce est mod. iij. fm italicos. etc.

B Riola ē pondus quatuor. ℥. et ideo in cap°. de regimine aque et vini vbi. A. in l'ra n'ra dixit fiellas alia trāslatio h3 briellas. ideo debet poni tale pondus.

B atus hebraice est mēsura q̄nquaginta sextariorum secundum Isidorum.

C Assicius vel caffacius ē pōdus. ℥. xv. et secundū aliquos. ℥. xi. vel fm aliqs ē mensura cheulcati. infra in k.

C adus fm serapionem est vas ɔtinens. ℥. iij.

C iatus fm Isidor̄ ē. ʒ. x. et est mensura.

C iatus fm quandam glosam in lib. A. de collirio experto: vbi ponit mellis ciatos. vi. et exponit̄. ℥. ix. et sic ciatus ē videtur. ℥. i. ℥. S. S3 posset dici q̄ ciatus magnus est. ℥. iij. et paruus. ℥. i. ℥. S.

C ilenini fm quosdam est lib. iiij.

C oatus fm serapionem ē pondus. ℥. i. ℥. S.

C obatus vel coatus olei fm Almansorē est darchimie. ix. que sunt aur̄. ix. vel. ʒ. xviij. vel fm serapionem. xij. darchimie sunt. lxxij. oboli que sunt. 864. grana. Credēdu3 ē tamen fm almansorē q̄ sint. ℥. ij. ℥. ʒ. ij.

C obatus vini ē. ℥. i. et medietete darchimie. ℥. ʒ³. que sunt. ℥. i. ʒ. i. et quarta vnius. ʒ.

C oclear mellis fm serapionem ca°. de aborsu. et. A. in fine q̄nti ē. iiij. aur̄. vel. ʒ. vi. S3 coclear medicie ē aur̄. i. ℥. ʒ. i.

C oclear fm Isidorum ē minima mensura: et ē tertia pars cotille vel. ʒ. S. vel silique. ix.

C oe est pondus lib. ix.

C ontulla ē mensura continens. ʒ. i. ℥. S.

C ongiū ē nomen mensure liquidorum: et est sext. vi. et sextarius est lib. ij.

C hous olei secundu3 almansorem ē pondus lib. viij. mellis lib. xxiij. ℥. S. vini lib. x.

C onos interdū pro ciato ponitur: et ē. ℥. i. ℥. S.

C arinet nomē pōderis fm. A. est. vi. kirat infra in kerinet.

C arben olei secundum Almansore3 est. ℥. ix. vini. ℥. x. mellis. ℥. xiij. ℥. S.

C orus ē mensura. xxx. modior̄ que hebraice cora dicitur.

C otilla vel cotillū fm serapionē vel. A. ē pondus. ℥. ix.

C otolla secundum Isidorum est ciati. vi. et ciatus secūdū eum est. ʒ. x. Sed cotulla vt est mensura secundum Isidorum ē emina que est lib. i.

C ina fm aliquos ē pondus. ℥. iiij.

C binari fm aliquos putatur acimbulū pondus vt supra.

C alculus secundum Isidorum est minimum pondus. i. ij. grana lentis: vel quarta pars oboli.

C eratus est medietas oboli vel siliqua. i. ℥. S. siue quatuor grana lentis.

C adus greca mensura est mensura trium vrnarum secundum Isidorum.

Danic secundum .A. et serapionem est pondus .i. kirat vel .viij. granorum: vel secundū aliquos est pondus octaue partis .ʒ.

Dar. secundum .A. et serapionem ē pondus .ʒ.i. et ē auellana fm serapionem et ē .ʒ.i.s.

Danguarecb est pondus .ʒ.iiij. supra in alanguaricb: sʒ deguaricba fm diuisiones almāsoris dicūt qdā eē lib.iiij.

Darcbini fm serapionem et .A. est pondus aur.i. vel .ʒ.i. et .s. Sʒ adarcbimi ē pondus .vi. obolorū supra in darcbimi.

Darcbimie vel darkimet est .vi. obol. et obolus est kirat .iij. et kirat ē .iiij. et sic .vi. oboli sunt .lxxij. grana ordei.

Danracb secundum .A. in qnto videtur esse lib.i. sed dorat est aliud vt infra.

Derat fm aliquos ē pondus .lxiiij. granorum ordei.

Denarius fm aliquos ē pondus .viij. granorum frumenti.

Dorath italicum est pondus .izo.ʒ.

Dragma ē .ix. pars vncie secundum antiquos: sed secūdum modernos est octaua pars .ʒ. vel pondus secundum aliquos .vij. denariorum et .s. Sed secundum Jsidorum est viij. pars .ʒ. trib^o stans .Э. vel .xviij. siliqs. vl .xlviij. granis lentis: et est fm eū pondus denarij argēti: et est fm aliquos .lxiiij. q̄ diuersitas forte puenit ex diuersitate ponderis ordei vel frumenti nam forte plus ponderant .lx. grana frumenti q̄ ordei: et plus ponderat frumentum et ordeum in vna regione et vna parte q̄ in alia. et ideo forte per grana non potest haberi ita precise quantitas ponderū sicut crederet. et ideo forte nō bene opinatus ē magister gulermus placentinus. Potest autem error colligi per siliquas et grana lentis.

Duella secundum Jsidorum est due sextulle: vel 3^a pars .ʒ. vel .xl viij. siliquarum.

Durecb seu daugna secundum serapionem ca^o. de syrupo mirti ē mensura lib.ix.

Duruk vel daruch ital. secundum serapionem et .A. est pondus .izo.ʒ.

Denarius argenti secundum Jsidorum est .ʒ.i. sine octaua pars .ʒ. sed secundum magistros bononiēses est pondus viij. granorum frumenti: et cōcordant cū Jsidoro si .ʒ. eēt lxiiij. grana frumenti vel ordei. Mina secundum Jsidorum est lib.i. quia est medietas sextarij qd̄ secundum ips est lib.ij. sed secundum .A. emina est sext .xl. et lib.i. ē sext. xx. Et sext. est .ʒ.vi. Et dauic .ij. aut aur .iiij. et sic videtur q̄ emina sit lib.ij. Et credo q̄ littera .A. sit corrupta: sʒ secūdum sinonima mundini emina est medietas sext. continet autem ciatos .ix. qui sunt .xiij.ʒ. et .s. Uel secundū Jsidorum solum sunt .xi.ʒ. et .ij.ʒ. sed mina ē alibi pondus lib.ij.

Migion grece est .ʒ.s.

Erub mellis secundum Auicennā est pondus lib.i. et .s.

Faba greca secundum serapionem et .A. ē sumene .ij. et oboli .ij. qui sunt in summa .lxxij. grana: vel .ʒ.i. et .xij. grana. Et secundum aliquos ʒ.i. et .viij. grana.

Faba alexandrina secundum serapionem est sumene .iij. et oboli .iij. qui sunt .io8. grana: vl .ʒ.i. et .s. et .xij. grana.

Faba egiptiaca secundum .A. et serapionē sunt sumene .iiij. et oboli .iiij. qui sunt .ʒ.ij. et grana .xxiiij.

Faba basaria vel melius assiria.

Dama secundum .A. est pondus 4^e partis .ʒ. vsq; ad duo dauic. et est .xv. grana vsq; ad .xvi. grana secundum sinonima est 4^a .ʒ. et .s. et credo q̄ sit falsum.

Gomor scdm Jsidorum est mensura .v. sext. q sunt .x. lib. secundum ipsum.

Gomos secundum ipsum est mensura .xv. modiorum. Sed apud alios vbi dicit .v. sext. vel paulomin^s. et sic videtur idem q̄ gomor.

Grana frumenti octo sunt pondus vnius denarij fm magistros.

Armecb vel karme secundum serapionem est quarta pars .ʒ. vel grana .xvi.

Actus secundum quandam glosam est pōdus .iij.ʒ.

Iobeh secundum .A. est pondus .izo.ʒ. quia ē arsat romana.

Arat vel kirat vel karatos secundum almansorem et Auicennam est pondus quatuor granorū ordei.

Karme vel barmecb secundum serapionem ē 4ª pars .ʒ.i. vel dauicb .ij. vel grana .vi.

Karmet vel kermet est pōdus .vi. kirat que sunt .xxiiij. grana ordei.

Kerloiati vel kelati secundum Auicē. 5°. cañ. caplo de diaquilon est pondus .ʒ.iiij.

Keilati ē pōdus .ʒ.i. et .s. sed fm alios solum .i. et .s.

Kemarasi alexādrina ē pōdus .iiij. obol. vl .xxxvi. granorū.

Kise in secretis Galieni fm quosdam est pondus lib .xxiiij.

Kise vel kile secundum alios est mensura continens vini lib.i. et melius.

Kist secūdum serapionem et .A. apud grecos vel romanos est pondus .ʒ.xx. sed secundum serapionem in 7°. in electuario de citonijs. kist romanum est .xviij.ʒ. sed in fine libri est .ʒ.xx.

Kist italicum secundum Rasim et serapionem et .A. est lib. .i. et .s. vel .ʒ.xviij.

Kist mellis fm serapionem ē lib.ij. et .s.

Kist olei secundum alseir. ē pondus .xviij. lib. vini .lxxx. lib. mellis .io8. lib.

Koati secundum serapionem est pondus idem qd̄ ciatus. et est .ʒ.iii.s. magnus.

Ibra fm Jsidorum et secundum omnes ē pondus .xij.ʒ. quia tot sunt mensure anni. Et quia secundum ipsum .ʒ. est .viij .ʒ. libra est .96.ʒ. Et quia .ʒ. est pondus .lx. granorum. libra erit pōdus .5760. granorum. sed si .ʒ. sit .lx. grana. libra erit .6144. grana. Sed si .ʒ. esset .ix.ʒ. secundum Nico. tūc libra erit .io8.ʒ. vel .6480. grana.

Enstron magnum secundum .A. est pondus .ʒ. iij. paruū est darkimie .vi. que sunt .ʒ.vij. et grana .xij. vel paruum est aur .vi. que sunt .ʒ.i. vel nouem vel solum .ʒ.i. et mellis. Nam secundum Jsidorum aur. est 6^a pars .ʒ.i. et sic aur .vi. sunt ʒ.i. vel .xxiiij. Э.

Menstron magnum olei secundum almansorem est .ʒ.iij. et vini .ʒ.ij. et gormie .viij. que sunt .ʒ.iij. et .ʒ.ij. q: gormia est quarta vnius .ʒ. et mellis .ʒ.iij. et .s. et sic videt q̄ menstron sit aliud a mesitum: vel littere sunt corrupte. et hoc etiam apparet in mukitron.

Mesitron vel mestron magnum olei secundum alseir ē darkimie .vi. vel aur .vi. et computa vt supra. Sed vini ē gormie .xx. q̄ sunt .ʒ.v. et grana .v. sʒ mellis est darkimie .vij. vel aur .vij. que sunt .x.ʒ.i.s.

Mulkitron magnum secundum serapionem ē pondus .ʒ.iij. et sic videtur idem qd̄ menstron fm .A.

Mukitron paruum secundum serapionem est darkimie .vi. vel aur .vi. vt supra in menstron: vel secundum sinonima est .ʒ.vi. et grana .xlviij.

Mina romana vel greca est aliud ab emina que est mensura et vna est pondus .ʒ.xx. secundum .A. et serapionem.

Mina italica vel egiptiaca fm eos est pōdus .xvi.

Mina greci dicunt mina vel minas secundum Papiam est

pondus.200.ʒ. Sed secūdū plinium est pondus.100. deń. Et secundum Isidorum est pondus.100.ʒ. que sunt .1800. silique vel stateres.xxv.vel.xij.℥.ꝛc.

Modius secundum Isidorum est mensura.xxij.sext. secūdum hebreos vel.xliiij.lib.

n Ux secundum Auicennam ꝛ Serapionē est pondus.iij.kirat vel.xij.grana ordei.

o Bolus secundū Isidorum est pondus.iij.siliquarum vel.viij.granorum lentis.

Opitallus secundū Isidorū est mensura ponderans.xv.ʒ.

p Ugillus secundū Serapionem est mensura.iij.℥.

q Uadrans secundum Isidorum est quarta pars.℥. hebraice.

Atum secundum Isidorum apud palestinam est mensura vnius modij ꝛc.

S cripulus vel scropulus secundum communem opinionem est pondus tertie partis.ʒ. vel pondus duorum denariorum ꝛc. Sed secundum Isidorum est siliquarū.vi.vel duorum obolorum vel.xvi.granorum lentis.

S extarium secundum Isidorū est mensura lib.ij.qui bis assumptus dicit̄ bilibris.ter dicit̄ genix. quinquies complicatus.quartus seu gomer reddit. adde sextū congiū facit.vnde sextarius dicitur quasi sexta pars cōgij quod congium est sex sextarij.

S extarius secundum antiquū nomen mensure est.ij.lib. vel.ij.lib.ꝛc.ꝛ ita est secundū nicolaum. Sed secundū Papiā ē vini lib.ij.ꝛc.℥.viij.olei lib. Mellis lib.iij.Sʒ secundum Aui.in caplo de mollificatiōe lingue.sextarius est.ʒ.vi.ꝛc.Sed secundū eum in fine quinti ꝛ secundū Serapionē ꝛ Rasiʒ in receptionibus suis est.ʒ.vi.ꝛ dauic.ij.siue grana.xvi.vel est aurei.iiij.ꝛc.ꝛ ideo in receptis tantum ponere debemus.

S extulla est sexta pars.℥. vel.iiij.℈.ꝛ est idē qḋ solidus secundum Isidorum.

S olidus secundum Isidorū alio nomine sextulla dicitur: quia est sexta pars.℥. siue.iiij.℈. vel.xxiiij.silique. Sed ſm Nicolaum ꝛ communē opinionem est.ʒ.i.ꝛc.ꝛ sic videtur q̄.℥.sit.ix.ʒ.vt volūt salernitani si ipsa.℥.est. vi.solidi.ꝛ ideo melior est sentētia Isidori q̄ est.iiij.℈.

S iliqua est pōdus.iiij.granorum ordei.ꝛ est idē qḋ kirat. ꝛ secundum Isidorum est.xxiiij.ps solidi.

S imene est barme.i.ꝛc.que sunt.xxiiij.grana ordei: quia barme est pondus.xvi.granorum. Sed secundum Aui. sumene est mine.x.ꝛc.sed creditur corruptum.

S tater secundum Isidorum est medietas constans.iij.solid.vel aurei.iij.

S icel vel siclus:secūdū eūdē est hebraice.℥.i. sʒ apud latinos ꝛ grecos est quarta pars.℥.siue.ʒ.ij.

S exaginta grana ordei vel frumenti cōstituunt.ʒ.i.Et ſm aliquos.lxiiij.Et ſm Guilbermū Placentinum.lxxij.qr ℈.ſm euʒ est.xxiiij.grana ꝛ.iij.℈.constituunt.ʒ.i.secundum omnes ꝛ secundū Isidorum:qr.℈.est pondus.vi. siliquarū ꝛ siliqua est pondus.iiij.granorum ordei videt̄ q̄.ʒ.constituat̄ solum ex.liiij.granis ordei vel frumēti.

S imula.i.flos farine secundum Auicennam.

S atureg secundum quandam glosam in secretis Galieni est pondus.ʒ.i.ꝛc.

S auich idest farina ordei.

S use vel trise in secretis secundum eos est mensura continens vini lib.i.

S emuliti ſm aliquos est pondus.℈.i.vel granorū.xxiiij.

S emuntie ſm aliquos est pondus.ʒ.i.ꝛc.ꝛ granorum.iiij.

T Usuch secundū aliquos in diuisionibus Rasis de sonitu ꝛ tinitu auris est pōdus.ij.granorum ꝛc.

T esugi vel resugi secundum Auicen. in quinto est pondus.i.grani ordei vt dicūt aliqui: sed forte non est verum.

Talentū secundum Isidorum apud romanos magnum est pondus lib.120.paruum.50.Medium.lxxij.

V Ncia secundū Isidorum est pondus.viij.ʒ.vel xxiiij.℈. quia tot sunt hore diei vel est pondus.144.siliquarum que sunt.576.grana:ꝛ ita secundum maiorem opinionē ꝛ ē.lxxx. grana ordei vel frumenti:sed secundum salernitanos est.lxxxxiij.

Vola magna secundum Auicen.est.ʒ.ij.parua est.ʒ.i.ꝛc.

Explicit tractat9 Dyni de ponderib9 Deo grās Amen.

¶ Incipit cōpilatio emplastroꝝ ⁊ vnguentorum Magistri Dini Florentini artium ⁊ medicine doctoris excellētissimi. Et primo de repercussiuis.

Ememoratio quarundā medicinaruz que sunt apte cyrugie ſm sententiam Galie. in libro de simplicibus medicinis particula quinta et vltima dicti libri. et ſcḋm Auicenna in secundo. Et primo dicamus de repercussiuis.

Repercussiua sunt ista q̄ a parte patiente repellunt frigiditate sua ac stipticitate sua cōstringēdo mēbrū ⁊ retinēdo spūm ⁊ virtutē retentiuaz cōfortāt. Quoꝝ exēplū est solatri spēs. succ⁹ cucurbite. endiuia. vga pastoris. sempuiua. portulaca. succ⁹ psilq. coriandri. aq̄ fria. ⁊ sandali. ⁊ cortices granatoꝝ. ⁊ sauicb. decoctū cū aceto ⁊ cū sumacb. ⁊ lens aq̄ ⁊ rodoleon cū aceto ⁊ sādalis. ⁊ vmblic⁹ veneris ⁊ silia. succi. s. ⁊ suba cū aceto vel sine eo. Dec. n. ⁊ silia in pncipio repercutiunt apata calida ⁊ membruz omne recuperāt ⁊ confortant. Que vo frigida repercutiunt sunt que cuz stipticitate attinent caliditatē vt squinantum. absinthiuz ⁊ blacce. ⁊ bisantie ⁊c̄.

¶ Emplastrum cōmune discrasie calide.

Emplastrum vnū multuz cōe male cōplexioni calide ⁊ apati calo i pncipio ⁊ ad palpebras tumefactas rubeas ⁊ in palpebris a frigido ēt valet id si adiungis cū istis folia absinthy: ⁊ folia vitice ⁊ apy ⁊ calamētū ⁊ silia: combustiōi ignis herisipille ⁊ apostemati a cā pmitiua ⁊ multis alys. ℞. folioꝝ maluarū et rosarū. aā. ⁊ coque in aq̄ ⁊ exprimanť ab aq̄ ⁊ teranť cum gladio in modū vnguēti. ⁊ qn̄q; spargiť in eo terēdo parū aceti ⁊ paruz olei rosati. Et qn̄q; poniť in decoquendo de absinthio. Et quandoq; de floribus camomille. et similibus temperatis.

¶ Medicine aperitiue.

Medicine que aperiūt poros cutis. i. id qḋ ē in cute de meatibus ⁊ poris nominanť rarificātes. i. resoluētes. q̄rū nā est ꝑpate caliditatis ⁊ eaꝝ exiccatio pua. q̄rū exēplū est camomilla ⁊ ei⁹ oleuz ex vtrisq; ⁊ oleū cucumeris asinini. ⁊ oleū antiquū. anetū ⁊ fenugrecuz. ⁊ semē lini. ⁊ oleū raphani. ⁊ absinthiū. ⁊ radix sābuci furfur. ⁊ aq̄ calida.

¶ Emplastrū cōmune.

Emplastrum vnū cōe qḋ optime aperit ⁊ rarificat poros. ⁊ pp̄ h̄ mitigat dolorez in cōtusiōib⁹ ⁊ in sanguie mortuo. ⁊ ēt maturat aſtones et resoluit oīa ꝯstricta. Et est mirabile empl̄m in cōtusiōib⁹ sine vulnere ⁊ cū vulnere. s. in pn̄⁹ ⁊ mūdificat pustulas ⁊ escaras a flate salso q̄ fiūt multotiēs in crurib⁹. ℞. folioꝝ malue. absinthq. aā. ptes duas ⁊ coq̄nť in aq̄: deide exprimanť ⁊ teranť in modū vnguēti. deide cū decoctiōe eaꝝ cōficianť ad modū pultis cū farina ordei ⁊ puluere fenugreci ⁊ semie lini ⁊ florib⁹ camōille ⁊ paꝝ furfuris subtil ⁊ paꝝ olī camōille. ⁊ coq̄ť ad spissitudinē. Et qn̄z coquūť ibi de ros. ⁊ paꝝ furfuris sil ⁊ paꝝ olei camōille. ⁊ qn̄z ponť ibi paꝝ de melle.

¶ De mollificātib⁹ apata dura.

Medicinaruz aūt v̄tus mollientiū apata dura. est calefactiua ex gradu scḋo aut 3⁹. ⁊ exiccatiua ex gradu pmo. Et opz vt in istis medicis sit aliqḋ cōglutinatiōis sic̄ in aperitiuis ſꝫ min⁹ eis: qm̄ apata dura sclirotica fiūt ex flate duro viscoso ⁊ colera nigra terrestri ⁊ frigida qn̄ exiccať. Uerū nō oꝫ vt sit nimie siccitatis ne exicceť subtile ⁊ idureť grossū ⁊ putrefiat ⁊ fiat in termio qḋ nō sanať. Quaꝝ exēpluz est aq̄ cala ⁊ adeps capraꝝ in pua duritie ⁊ galline. anatis. hyrcoꝝ. ⁊ bouuz: ⁊ eoꝝ medulle ⁊ medulle cerui. ⁊ bdeliū ⁊ armoniacuz. Et medulle recētes sunt meliores q̄ antiq̄. ⁊ oleū antiquū ⁊ oleuz de lilio. Radix eusci cocta cū oleo ⁊ radix cucumeris asinini cocta cum aqua. ⁊ folia malue cocta ⁊ nō decocta. et fenugrecū semen lini et cepe coctum cum oleo. Et ex compositis sunt dyaquilon ⁊ triafarmacon commixta cum adipibus ⁊ similia.

¶ Empl̄m mollitiuuz duritier. ꝫ.

Emplastrum vnuz mollitiuum duritierū optimum. ℞. radices maluauisci decoctas in aqua vel in oleo camomille ⁊ est melius ⁊ contere multū. Deinde misce cum bdelio prius in aceto mollificatum vel in oleo de camomilla quod melius est cum eo. Et ex alia parte tolle ficus siccas pingues ⁊ contere in modum electuary cum adipe caprino. congrega iterum cum maluauisco ⁊ ipingua totum cum assungia de porco recenti vel de gallina vel cum butyro. Uel fac id sine ficubus ⁊ est optimum. sed assungia est melior ⁊ oīa bene icorporētur. hoc enim est perfectum empl̄m in omni duritie.

¶ De resoluentibus vapores.

Et proprietas earuz que resoluūt vapores. qm̄ aut ipsa abstergunt aut ipsa calefaciunt calefactione vehementi. ⁊ est vt exiccent ⁊ non vt aperiant grossa cruda propter viscositatem ventosaz que est in vaporibus. Quorum exemplum est emplastrum de farina ordei ⁊ tritici: ⁊ ciceris: ⁊ fabe: ⁊ fenugreci: ⁊ magis vltimū est ex farina loly ⁊ lupini: ⁊ panici ⁊ mily: ⁊ silia.

¶ Empl̄m resolutiuum.

Emplastrum vnuz quod resoluit tumorem ventosum. ℞. farine ciceris ⁊ fabe: et pulueris cimini: mellis. farine fenugreci: coquantur cum decoctione ruthe ⁊ agni casti.

¶ De medicinis resolutiuis.

Resolutiua vero ventositatis flegmatice debent esse ca. vesicantia vt aqua cineris. et aqua salis. Lacerū cū rodoleō ⁊ spōgia noua ifusa in eis.

¶ Empl̄m resolutiuum.

Emplastrum vnum quod valet in apostemate flegmatico cuz viscositate vbi remanet digitoꝝ impressio. ⁊ si sit ibi aliquid vaporis. i. ventositatis. ℞. cineris cribellati partē vnam. salis partem. ꝫ. farine fabe partem. i. furfuris subtilis. partem vnam. aceti ciatum vnuz. mellis lib. ꝫ. lixiuy quod sufficit. coquatur vsq; ad spissitudinem. Et melius est in istis spongia noua infusa in lixiuio forti ⁊ pauco aceti ⁊ paruz salis posita ⁊ ligata sepe stricta super membrū vbi est tumor talis.

¶ Distinctio maturatiuarum.

Medicine aūt q̄litas siue ꝯplo q̄ adiuuat ad gn̄ationē saniei oꝫ eē tēperata silis nāe corporis i q̄ admistrať. Et qm̄ nā corpis ē cala ⁊ hu. oꝫ ēt hāc medicinā caliditatē ⁊ hūitatē hr̄e. ita q̄ ēt actualeꝫ qḋ ex̄hibetur ex dictis Gal. cū diť. Qḋ male digerētes applicabāt sibi ad stōm ifantes: vt ab eoꝝ calore actuali iuuareť eoꝝ digō. Itē oꝫ eē opilatiua cū viscositate. vt pp̄ h̄ retineanť vapores ⁊ spūs. Et sanguis ad locū collect⁹ adiutorio caloris nālis ⁊ accn̄talis. Lā medicamie in sanie altereť. nā spēs ei⁹ qḋ i corpe alterať tres sūt. Una ē alteratio q̄ fit ſꝫ cursuz nālē. ⁊ a solo nāli calo. sic̄ digō cibi in stō. chilus in epe. ⁊ sanguis i oīb⁹ mēbris ⁊c̄. Altera vo ē alteratio q̄ ē non ſm cursuz nāe. imo fit ab extraneo ⁊ ab accn̄tali calore. sic̄ accidit i oīb⁹ reb⁹ q̄ putrefiūt. ⁊ iste spēs sūt ꝯrie. Spēs āt 3ª ē pmixta ex istis itus vtrasq; nās: ⁊ accit h̄ apō saniositatē qm̄ fit ptia calore nāli ⁊ ptiꝫ ab accn̄tali. Et iō nāl caliditas nō vicit māꝫ ve. ⁊ id ē ēt qm̄ ē alteratio accn̄s nō bona bonitate pura. ⁊ sanies q̄ min⁹ ē fetēs ⁊ ē plꝰ alba ⁊ i liq̄re magis ꝯpata ē melior. qm̄ pp̄ h̄ itēdiť calorē nālē ibi plꝰ opari q̄ accn̄talē. ⁊ ipe sp coneť idḡruz p̄t nutrimētū. i. sāguinē mēbris radicalib⁹ assilare q̄ alba sūt. Et exēplū haꝝ medicīaꝝ q̄ ad sāguieꝫ q ē i apāte adiuuāt ad digerēdū ē oleū

temperatū in caliditate sua. ꝛ aqua tepida cū eo. ꝛ faria or. ꝛ frumēti semicocta cū aq̄ ꝛ oleo ꝛ croco. ꝛ bis q̄ sūt magne caliditatis et farina tritici cū istis bene cocta. in istis que sunt parue caliditatis et cū multo oleo. et farina fenugreci. et seminis lini mixta cū ea. et medulla panis etiā fit decocta. Triticū masticatū: et medulla fermenti cū butyro vel cū ficubus siccis vel passis. Et de adipibus humidis sicut adeps porci et vitulo᷑ mixtis cū supradictis: et oia calida et hūida: sicut tetrafarmacō. et similia cito festināt saniē i eis.

Medicine maturatiue apostematū. ℞. farine cribrate. electi frumenti cum pauco croco et aqua calida et oleo cōmuni cōficiantur vt pulᵉ mollis et coquatur spaciose miscendo.

¶ Item aliud in materia mixta. ℞. radices maluauisci et pauca folia malue et coquantur optime. deinde expresse ab aqua terantur cum medulla frumenti et farina fenugreci. seminis lini et folio᷑ camomille et teranᷓ simul. et impinguetur cū assungia nō multū veteri sed recenti vel vnius āni. Si aūt ista apostemata fierent ppe membrū aliquod pncipale. vt est stomacus vel epar vel venter cū imaturatiuis aliquid stiptico᷑ misceatur ne virtus talis membri dissoluatur per mollia.

Medicine aperiētes apāta sine exituras. Has medicinas oꝫ esse vehementer calidas et siccas. s. putrefactiuas vt sua perforēt caliditate. Sꝫ que rumpunt apostemata minus opꝫ esse siccas. de q̄bus sunt que apostemata rumpunt. adeps porci et vituli cū fermēto et resina. et cepe narcisci decocta cū oleo. et calx decocta cū melle. et fermentū cū aceto et cātaridibᵘ. Et cantarides puluerizate cū pice liq̄da et melle anacardi. Et putrefactiua sapo cū calce ꝛ sputo vel capitello confectus. Et fex vini combusta cum croco ꝛ fermento confecta. Et vlceratiua cutis sunt magis vritiua. vt allia. cepe. sinapis. et ista confecta cum ficubus ꝛ supradicta similiter.

¶ Eructiue causticatiue. ℞. calcē viuam ꝛ tere cū sapone albo molli ꝛ capitello in modum paste. et fac pastillum et molle cum sputo ꝛ loco appone.

¶ Aliud. ℞. resine ꝛ confice cum cantaridibus in modum paste ꝛ loco appone.

¶ Aliud non ita causticum. ℞. ficus siccas pingues cū sinapi tritas optime in modum electuarij. confice optime ꝛ loco appone. ꝛ ipsum si vis mollias cum aceto.

¶ Medicine attractiue ꝛ mūdificatiue.

Attractiua sunt calida cū siccitate ꝛ sunt lenia vt glutinū. albotiꝫ. mel. ꝛ fex eius ꝛ folia caulis ꝛ vnguenta attractiua ꝯposita. ꝛ galbanū ꝛ similia. Et quedam plus mundificant in grossa materia ꝛ tempore frigido: vt glutinū ꝛ serapinū. ꝛ ipsū galbanū ꝛ mel decoctū in oībus. Et ea q̄ abstergūt plus alio modo mordicant ꝛ grossaꝫ māꝫ mundant. vt yreos ꝛ passulum. cū melle coctū iuccᵘ eiᵘ. ꝛ armōiacū. ꝛ terbētina teraᷓ cū melle: ꝛ silia.

¶ Aliud bonū. ℞. medulle fermēti ꝛ mulsū cū butyro.

¶ Aliud cōe multo᷑ in omni de medicis corrosiuis ꝛ carnis minutiuis. ℞. armōiaci. galbani: resine pini. an̄. ℥. i. terbentine. ℥. ij. picis nigre. ℥. i. oīa ad ignē liq̄fiant ꝛ colentur. ꝛ fiat vnguentū. ꝛ si vis adde cere. ꝛ parū olei.

¶ De medicinis corrosiuis ꝛ carnis minutiuis.

Corrosiua carnis vel minutiua debēt esse cū siccitate vehemēter calida: sꝫ minus putrefactiuis. Ex q̄bus sunt ziniar calcantū vstū ꝛ nō vstuꝫ. costus amarus. hermodactili. galle. licet nō sint corrosiue per se. q2 non sunt calide. sunt p accidens pp̄ter siccitateꝫ minutiue ꝛ cōsumptiue carnis mollis. ꝛ isto mō dr̄ corrosiuū es vstuꝫ ꝛ spongia ꝛ ciclamen. hec tn̄ solū exsiccant. Caro etiā salita carnē mollē cōsumit aliquando: ꝛ alumen et alia exiccatiua liquefaciētia carneꝫ mollē s̄m diuersa cor-pora quibus administranᷓ. Et de his etiam sunt mirra. limacie combuste cornu combustuꝫ abrasuꝫ. ꝛ ista etiā ꝯsolidant multotiens vlcera s̄m diuersa corpora.

¶ Aliud de ziniar. ℞. ziniar ꝛ subtiliter puluerizetur ꝛ cū dyaltea icorporeᷓ in modū vnguēti. Mundificatiua siue abstersiua seq pn̄t post ista. Uerūtn̄ caplm eo᷑ positū est supra.

¶ De medicinis putrefactiuis.

Putrefactiua acuiora sūt q̄ corrosiua. ꝛ vlterius ipurmentia ac incēsiua que in filtrationibus apponuntur. ꝛ idcirco putrefactioneꝫ in carne accidere faciunt ꝛ co᷑ escara in lōgiori tempore cadit ex q̄bus sunt sicut calx: ꝛ sandaracha: et ex eis ꝯposita. et sicut est puluis affodillo᷑ q est in trociscis q dicenᷓ īfra.

¶ Aliud. ℞. calcis viue ꝛ icorpora cum sapone cum capitello ꝛ membro appone cum saliua.

¶ De generatiuis carnis.

Carnis generatiua oportet esse calida ꝛ sicca vt humiditatem subtileꝫ que in omni vlcere euenit exiccent ꝛ humectationē grossam mundificent. decet ergo eas esse exiccatiuas in pmo gradu vt non sanguineꝫ exiccent vehementē ad locū. sed superfluitates tantū: ex quibus sunt thus. aristol. rotun. farina fabe. yreos ꝛ farina lupino᷑: ꝛ farina ordei. ꝛ farina fabe aduste. farina orobi. puluis rosarū. cathimia. tucia. farina milij. ꝛ panicij. ꝛ puluis radicis arnoglosse ꝛ similia. Que oīa hīto respectu ad corpus vel ad vlcus in q̄bus administrātur exiccēt s̄m primo gradu. vel parū plus. Unguenta tamen ꝛ pulueres generantia carnē in vlceribus infra dicentur.

¶ De medicinis icarnatiuis.

Decet ergo ea eē/ sicciora generatiuis carnis quasi in secundo gradu. vt nō solum humiditates exiccent. veruꝫ etiā ꝛ sanguinē: ꝛ etiā sint viscosa vt partes retineant inuiscatas. ex q̄bus sunt sicut sarcocolla: aloes: sanguis draconis. ꝛ cortices thuris. ꝛ amilluꝫ: folia cypressi: ꝛ mirti. ꝛ īfra dicenᷓ vnguenta ꝛ pulueres icarnatiue.

¶ De medicinis cicatrizatiuis.

Cicatrizatiua oportet etiam esse sicciora incarnatiuis plusq̄ in secundo gradu. ꝛ cū hoc etiam habeant stipticitatem vt nō solum superfluitates exiccent: sed etiam sanguinē existentē in carne. ꝛ de ipsa carne cutis fiat. Ex q̄bus sunt sicut es vstuꝫ lotū. galle. alumen balaustie: spodiū cortices pomi granati. pumex adusta. ꝛ plūbū adustū. aloes. ꝛ papirᵘ adusta. litargirū. et cerusa. ꝛ medicamina. ꝛ vnguēta ꝯposita q̄ īfra dicentur.

¶ Distinctio mitigantium dolores.

Mitigatiua doloris huiusmodi duo sunt genera. Sūt enim mitigatiua que vere sunt mitigatiua. ꝛ hec debent esse temperata. s. in caliditate sicut rodoleon tepidum. ꝛ etiam que dicta sunt in capitulo rarificantium poros: vt oleum tepidum: ꝛ aqua tepida. ꝛ vitellus oui. ꝛ eius albumen cum eo camomilla: ꝛ cera. Alia sunt mitigatiua cum alteratione complexionis lapse in calore. vt sunt repercussiua sicut solatrum: ꝛ cetera: que de parte patiente repellunt materiaꝫ. et hec in principio apostematis administrantur. Deinde si res non perficitur administrantur aperientia poros: vt supra dicta: vel cum alteratione cōplexionis lapse in frigidi. ꝛ hec sunt calida temperata: vt dyaltea. tetrafarmacō ꝛc. Sūt ꝛ alia mitigātia que sua frigiditate in vltimo stupefaciūt membra vnde tam dolorem ex frigido q̄ ex calore videntur auferre. Ex quibus sunt opium. mandragora. iusquiamus. papauer nigrum ꝛ similia. Que nullo modo sunt apponenda nisi cum calor ꝛ dolor fuerit intolerabilis: et reliqua auxilia non valent: sed periculum mortis imminet. quoniam nisi itē sue fuerit calor maius est periculum q̄d ex eis de stupefactione accidit membris quandoq ꝙ fit perfectus. Unde

Hali in libro de igenio sanita. Et si eger per vigilias ducat ad mortem somnifera donabis. Modo ponemus vnguēta et pulueres. trociscos. epithimata. decoctiones. et alia composita que in cyrurgico opere sm diuersos auctores experta sunt.

¶ Medicamina maturatiua cōposita.

n carbunculis ⁊ bothor q̄ fiūt in lacrymali maturatiuū. ℞. butyrū ⁊ cōfice cū farina frumenti. Et nota q̄ oē emplm̄ maturatiuū os iterū apponi alio die sup apa post icisionē si cū ferro incidatur vt digerātur labia incisa ⁊ mitiget dolorē.

¶ Aliud in apate calido nō multū. ℞. farie cribrate. electi frumēti. vel farine ordei in apate plus calo ptes. ij. ⁊ croci kirat. i. cū aq̄ cala ⁊ coq̄ ad ignē vt fiat tenax. ⁊ aliq̄n ponit ibi de oleo cōmuni coquendo ⁊ vtere.

¶ In apate magis calo. ℞. folia maluarū ⁊ coque in aq̄ et expme ab ea ⁊ tere. ⁊ trita cōgrega cū farina ordei. ⁊ fenugreci: ⁊ seis lini. ⁊ faria floris camomi. in modū pultis ⁊ parū butyri vel olei ro. vel camomille. assungia pulli. ⁊ cōfert in vulnere cōtusiuo. ⁊ coq̄t ad spissitudiē ⁊ ponat calm.

¶ Aliud bonū in emunctorijs. ℞. radicis euisci ⁊ parū malue ⁊ coquant in aqua ⁊ exprimant ⁊ terant cū farina fenugreci ⁊ seminis lini. ⁊ flor camomille. ⁊ medulla fermēti. ⁊ oia terant cū assungia porci vnius anni.

¶ Aliud in mā pfunda grossa. ℞. cepas albas coctas in aq̄ ⁊ oleo. vel sub pruna ⁊ munda ⁊ tere cū medulla fermenti ⁊ cū assungia ⁊ pone calidum.

Emplm̄ serapinū ad apa testiculor. ca. ℞. farine fabarū cribrate ⁊ coquatur cum oleo rosato: ⁊ aqua ⁊ liniatur super ipsum.

¶ Aliud simile. ℞. folia alkekengi recentia ⁊ misceant cū farina ordei ⁊ oleo ro. ⁊ vitellis ouor ⁊ cū eo epithimetur.

¶ Aliud in apate flegmatico q̄ etiā vulneri siue vlceri cōfert. ℞. radicis maluauisci ⁊ frōdes apij: ⁊ bn̄ in aq̄ coquātur. ⁊ si est ibi vulnus vel vlcus cū apate vel in mēbro neruoso. et op; poni emplm̄ maturatiuum. vt q: apa nō est in pncipio: imo q̄si in statu. tūc ista coquant in lixiuio vel in aqua mellis vbi coctum sit serapinū ⁊ exprimatur ab aq̄ ⁊ teratur cum supradictis alijs.

¶ Aliud quo vti possumus vbi sit vulnus ⁊ disruptio. ℞. farine ordei cribrate ⁊ cū aqua ⁊ melle icorporent ⁊ coquantur donec equet ⁊ spissū fiat. Et nota q̄ oia empla q̄ dicūtur maturatiua possunt eē resolutiua diuersis respectib⁹.

Emplastrum cōferēs in apate testiculor ⁊ duritie pauca habēte malā cōplonē ca. ℞. folia malue ⁊ parū de rosis ⁊ coq̄nt in aq̄: ⁊ postea exprimantur ⁊ terantur cū ista decoctione ⁊ oleo ro. ⁊ farina fabe cōficiantur ad modū pultis ⁊ coquant ad spissitudinē ⁊ tepide apponatur. Et si remanet durities. tunc remoue cū euisco cum supradictis. Hoc codē mō valet in apostemate in mammillis facto simili modo.

¶ Aliud in eodem tempore bonum ad idem. ℞. farine ordei pugillos duos. farine fenugreci. ⁊ seis lini pugillū vnū vel parū minus. coquant sil. ponat cū eis oleū rosa. ⁊ si indiges maiori resolōne pones oleū aneti vel camomille.

Emplastrum siue vnguētū dyaqlon magnum qd̄ dicitur arabice colnō de gummis expertū ad resoluēdū ⁊ maturationē omnis duritiei ⁊ iflationis. cuius permixtio hec est. ℞. litargiri mundi triti ⁊ cribellati. ℥. xij. olei hyreini. olei camomillini. olei anetini. ana. ℥. vi. mucillaginis fenugreci. ⁊ seminis lini. ⁊ mucillaginis ficuū pinguiū. ⁊ passullarū. ⁊ altee. ⁊ succi yreos ⁊ succi squille: ⁊ ysopi humide. glutini. alzanac. ana. ℥. iij. ⁊ ʒ. terbētine. ℥. iij. resine pini. ⁊ cere citrine. añ. ℥. ij. Cōficiantur sicut dictū est. ⁊ est exptum. Inquit filius zacarie: ⁊ acquiritur ei in decoctiōe vt descendat ad molliciem cere ⁊ accedat ad spissitudinem vnguentorum ⁊ liniatur in panno ⁊ ponatur vbi oportet. Et quandoq; ponitur apostolicon cum dyaquilone ⁊ facit duas operationes simul.

¶ Emplastra repercussiua.

Emplastrum repcussiuū ⁊ cōfortatiuū membri ne recipiat humorē in apostemate calido sanguineo in pncipio ⁊ in colerico. similiter possumus vti istis cū succo lactuce ⁊ rasure cucurbite ⁊ semperuiue: ⁊ similib⁹. ℞. solatri. folior portulace. ⁊ semperuiue. ⁊ vermicularis. ⁊ cimbalarie. simul omnes vel aliqua istarū terantur in modū salsamenti: ⁊ misce parū aceti et olei rosati ⁊ sup locū ponat. ⁊ si siccatur remoueat. vel ex eis extrahat succ⁹ ⁊ cū faria or. ⁊ olo ro. ⁊ aceto fiat emplm̄.

¶ Item aliud valde cōmune in calida cōplexione. ℞. rosarum: folior maluarū. ⁊ coquant in aqua ⁊ exprimantur ⁊ terantur in modū vnguēti. ⁊ super locū ponatur. ⁊ est valde cōmune emplm̄ ⁊ mirabile in oī mala complexione calida. Uel accipe farie ordei. ℥. vi. ⁊ sandali citrini albi ⁊ rubei. ana. ℥. iiij. ⁊ pulueris rosar. ℥. ß. boli armeni. ℥. ij. misce cum aqua rosata ⁊ aceto. ⁊ epithimet locus. Uel recipe rosarū rubearū ⁊ parū cāphore. ⁊ folia malue ⁊ fac decoqui in aqua. ⁊ decocta exprime ⁊ tere. Deide cōtere cum farina ordei ⁊ tere cū aqua vbi sit cocta ⁊ pone olei rosa. ℥. ij. ⁊ aceti. ℥. iiij. ⁊ oia coque ad spissitudinē. ⁊ pone sup locū frida.

Emplastrum quod valet ad dolorē stomaci calidū: ⁊ epatis ⁊ colerice passioni ⁊ herisipille. ⁊ althoyn. epithimatū super cor ⁊ pulsui cordis calido ⁊ omni apostemati calido ⁊ in pncipio. ℞. sandalorum vniuscuiusq; generis. boli armeni. rosarum rubearū. seminis psilij. ana. ℥. ij. seminis portulace: ⁊ seminis lactuce. añ. ℥. ij. ⁊ cāphore. ℥. ß. terantur oia ⁊ cōfice ad modū vnguēti cū aq̄ rosata ⁊ agresta. ⁊ aceto ⁊ farina ordei q̄tū oia.

Emplastrum maturatiuum in carbunculis. ℞. ficus siccas pingues ⁊ passulas et decoque in aqua. vel non coquas teras in modū vnguēti cū medulla fermenti ⁊ butyro vel assungia porcina recē(ti cōfice.

Emplastrū pti resolutiuum ⁊ partim repercussiuū qd̄ conuenit apostemati calido in augmento. ℞. rosarum. absinthij. maluarū. ⁊ coquantur in aqua ⁊ expressis ex aqua terantur ⁊ cum farina ordei misceātur cū decoctione istarū ⁊ cū oleo camomille ⁊ rosato donec inspissent ⁊ coquantur.

Emplastrum qd̄ cōuenit in statu apostematis. ℞. farine ordei. ℥. vi. et fenugreci et seminis lini. ana. ℥. i. florum camomille et foliorū apij. et rosarum et furfuris subtilis. ana. partem vnam. Si vis coquantur folia apij prius. deinde pone rosas et exprime ista ab aqua et tere et confice simul ista. et pulueres cum farina ordei et cum decoctione et cum. ℥. i. ß. camomillini in modum vnguenti et vtere.

¶ Aliud qd̄ conuenit in declinatione apostematis. ℞. farine fabarum vel ordei. ℥. vi. et quandoq; iungimus farinā fenugreci. et seminis lini: et florum camomille et de butyro et mellis. ℥. iiij. distemperatū cum vino et aqua. et aceto et coquantur in modum vnguenti et vtere.

¶ Item in his casibus valet paritaria calefacta in testis calidis infusa cum oleo camomillino. Et si vis parum aceti et folia apij et vrtice et spargula et folia porri adde. et etiā si illa coquantur cum lixiuio et cū furfure subtili et melle et sale et similibus exiccatiuis et incisiuis.

Emplastrum repercussiuum in principio et mēbri confortatiuum ne recipiat materiā in apostemate frigido flegmatico et a flegmate subtili vbi digitorum impressio seruatur.

℞. cineris cōis cribrati vel vitis. furfuris subtilis añ. par-

tes .ij. ℞ pulueris gallarū cypressi ptem vnam. Conficiant̄ cum melle ℞ vino. ℞ coquantur ad spissitudinem.

Emplastrū in apate flatico subtili ℞ grosso. ℞ pulueris calamēti. ℞ cimini. ℞ cineris cribrati. ℞ furfuris subtilis. ℞ pulueris rutbe. ℞ mellis. ℞ salis. ℞ oia icorpa cū lixiuio ℞ pauco aceto ℞ coq ad spissitudinem. Et spongia noua sepe ifusa in aq̄ cineris calida ℞ expressa sup tale apa valet vel excusat hec oia ℞ melius.

Empl̄z in apate vētoso. ℞ peciā plenā sale ℞ milio ℞ calefac in testis ℞ pone sup locū vētosuz. vel accipe ciminū ℞ calamētū ℞ rutbā pulueriçatā ℞ furfurem subtilē ℞ mel ℞ salē. ℞ oia coq in vino ℞ emplastra.

Emplastrū maturatiuū ℞ mollitiuū qd pueniт in oi duritie. ℞ radicū coctaruz malua uisci ℞ ptritarꝫ. lib. ij. sepi byrcini. bdelij. aā. ℥. iij. mucillaginis fenugreci. ℥. ij. Et dissolue bdelliū ad ignem cum oleo de lilio. deinde cum alijs optime incorpora.

Emplastruz optimū mollitiuū oium duritierū. ℞ sepi byrcini. ℞ optime cōtere ad modū vnguēti. deide cū ficub⁹ siccis piguibus incorpa in modū empl̄i ℞ loco duritiei appone ℞ optimū inuenies.

Emplastrum maturatiuū ℞ resolutiuum in mā flatica grossa. ℞ maluauisci. lib. ß. farine fenugreci. seis lini. aā. ℥. iij. olei liliorꝫ. ℥. ij. medulle cruris vaccini. ℥. iij. Fiat emplastrum.

Emplastrū mollitiuū doloris mitigatiuū ℞ maturatiuū in pectore ℞ in oi loco. pter loca vbi oz misceri pfortatiua rōne nāe mēbri sic epar. vbi misce absintbiū ℞c. ℞ radices maluauisci ℞ folia malue et coquant̄ ℞ terant̄ cū puluere fenugreci ℞ seis lini. ℞ florum camomille. ℞ impinguetur cum butyro ℞ assungia porci recenti. ℞ quandoqꝫ ponitur medulla fermenti.

Emplastruz optimū oiuz duritierū mollitiuū et resolutiuū in q̄cūqꝫ loco ℞ spē egritudinis vbi fit durities. ℞ radices maluauisci bñ coctas et bdeliū pus mollificatū cū olo camomille ℞ assungia anseris vel anatis vel galline vel porcine recētis. ℞ optime incorpora oia i modū empl̄i ℞ ē optimū. Et qñqꝫ ponim⁹ fic̄ siccas. Et qñqꝫ loco assungie anseris ponim⁹ sepū caprinū.

Empl̄m qd optie pfert vlcerib⁹ apositis ad desiccandū ℞ i locis neruosis. optie. n. desiccat ℞ mūdificat. ℞ farine ordei ℞ fabe. ℞ cōfice cū aceto ℞ melle. et ēt cōfert in apate flatico qd superuenerit mēbro vulnerato neruoso. ℞ qñqꝫ addit̄ cinis cribrat⁹. ℞ qñqꝫ puluis orobi ℞ yreos. si vis vt magis desiccet. ℞ pueniт ēt pfusioni sup neruos. Et si dolor sit nimi⁹ addat̄ pix. Et pueniт ēt ibidē si ē sepatio iūcture i fine rei ℞ q̄cūqꝫ mō fiat sit coctū in olla.

Emplastrū optimū qd pfert formice corrosiue et miliari ℞ vlcerib⁹ calis ℞ virulētis ex flate salso factis vehemētib⁹ ℞ igni psico vlcerato. ℞ breuiter oi vlceri ambulatiuo supficiali ℞ podagre cale. ℞ rosarū. ℥. i. lētiū ptes. i. ij. farine ordei ptes. iij. rose coquant̄ in aq̄ ℞ expmant̄ ℞ terant̄. ℞ lētes mollificent̄ pus vna die. deinde coq lentes bñ. deinde pistent̄ vt pus ℞ cū rosis cōficiantur sic cū farina ordei cū illa decoctione lentiū ℞ rosaruz ℞ pone in olla ℞ adde olei ro. ℥. ij. vel plꝰ coquant̄ ad ignē ℞ fiat sic empl̄m ℞ vtere. Et in fine taliū vlcerū ponat̄ sola plantago sic trita sicut salsa. ℞ qñqꝫ addit̄ puluis corticū granatorꝫ. ℞ qñqꝫ ponit̄ plātago ad decoquendū cū rosis. plātago tñ maiorē sustinet decoctionē. ℞ qñqꝫ addit̄ puluis mirtillorꝫ vel puluis orobi ℞ silia. pulueres tñ subtilr pulueriçent̄ ℞ cribellent̄.

Emplastruz pferēs igni psico ℞ prune ℞ sil̄ibus. ℞ arnoglosse ℞ optime terat̄. ℞ coquatur in aq̄ cū pauco rosarū. Deinde expmant̄ ab aq̄ ℞ terant̄ ℞ cōficiant̄ cū aq̄ illa ℞ cū medulla panis furfurei ℞ cū lentib⁹ bñ coctis ℞ ij. statis cōficiant̄ sic in modū pultis. ℞ iungat̄ ibi puluis gallarum ℞ coquatur ad spissitudinez ℞ liniantur super pecia ℞ ponatur super locū siue sit ibi vulnus vel non.

Emplastrum bonū bensipille vlcerate. ℞ ros. ℞ maluas ℞ coq̄nt̄ sil̄ in aq̄. deide expmant̄ ℞ terant̄ cū pauco olo ro. ℞ pauco aceto ℞ misceatur ibi puluis lentiū ℞ corticū granatorꝫ. ℞ silia exiccatiua ℞ portulaca cōtrita ℞ cocta.

Emplastrum multū desiccatiuū i vlcerib⁹ ℞ apostematibus ℞ tumoribus ℞ ad ipetiginē ℞ albaras virulentas squalidas factas caccsq̄s aquosis ℞ in bernia aquosā ℞ maxime i pueris. ℞ baccarū lauri. ℥. iij. fimi colūbini ℞ alu minis iameni. aā. ℥. ß. terbētine lib. ß. vel lib. i. pulueris gallarum. ℥. i. Ssique fiant omnia pulueriçando cum lixiuio ℞ coquantur ad spissitudinem.

Ad idem. ℞ tartari alumis et gallarū. aā. ℥. ij. terbētine ℥. vi. vitrioli viridis. ℥. i. oia pulueriçent̄ ℞ cū lixiuio ℞ aceto conficiantur et ad spissitudinem decoquantur.

Emplastrum qd pfert in vlcerib⁹ apositis et apostemati flatico malo būido sine dolore. ℞ mellis lib. i. tartari pulueriçati. ℥. iiij. aceti. ℥. ij. sulfuris subtilis ptem. i. stercoris caprini. ℥. ij. lixiuij ciatum vnū. omnia coquantur ad spissitudinem.

Emplastrum dolorē mitigans et locū leniēs tumidū et digerens qd ponit̄ super locū vbi cadit vuln⁹ sic in vulnere penetrāte i pectore. posito pus stuello in orificio cū mellicrato qd nō cadat inter stuellū qd sui nō pōt. vel vbi cadit sagitta q̄ bñ non pōt restricto pus sāguine cū albumie oui. ℞ foliorꝫ absintbij et rosarū rubearū. rutbe. et maluas paucas. aā. p. ij. Coquantur in vino albo. deinde expmant̄ et in modū pultis conficiant̄ cū mellis. ℥. vi. et farine ordei et puluere fenugreci et seis lini et florꝫ camomille. aā. ℥. i. Conficiātur et cū decoctione istius vini in modū pultis et ponat̄ in olla. et ponat̄ ibi oleū camōille. ana. ℥. ij. vel butyrū. ℥. x. et coq̄nt̄ ad spissitudinē. et aliquot dieb⁹ tepidū apponatur et est bonū et in contusionibus.

Emplastrum desiccās et psumēs flaticū tumorē in q̄cūqꝫ loco sit. ℞ stercoris caprini pulueriçati. mellis et farie fabe vl̄ orobi et aceti. et oia coq̄nt̄ ad spissitudiez.

Emplastrum mediocre iter resolutiuū et alteratiuū. doloris mitigatiuū. saniez in vulnerib⁹ pcusis vel dolorosis vel alteratis in casu aliquo mō iducēs. ℞ rosarū. ℥. i. et lixent̄. deide expresse ab aqua exprimant et terant̄ in parasside cū duobus pugillis farine ordei et olei rosati. ℥. ij. Et in illa decoctiōe pdictarꝫ rosarū sil̄ icorpora in olla et coq̄nt̄ ad spissitudinē.

Emplastrum qd lenit nodositatē neruorꝫ. ℞ serapini. ℥. iij. castorei. ℥. ij. euforbij. ℥. i. ß. bdelij. armōiaci. aā. ℥. iiij. terant̄ et liniant̄ cū aq̄ cala et sumant̄ cere. ℥. xv. et olei sambucini. ℥. iij. Liq̄fiāt et misceant̄ cū medicis istis. et emplet̄ loc⁹ lesus cū eo.

Emplastrum qd pfert ad apata emorroydarū et dolorē carꝫ positis si idiget sanguisugis. ℞ cepas albas et coq i igne et mūda eas. deiñ tere optie cū pauca faria fenugreci et se. lini. et florꝫ camōille et ipigna cū butyro et emplet̄ tepidū. Et cōfert mltū bñ empl̄z ad dolorē auris ad vētositatē ex būorib⁹ grossis.

Empl̄z ad podagrā calaz. et ēt i vlcerib⁹ virulētl. vꝫ. si adiūgis ibi çeçi. ℥. vi. et ē optimū. ℞ rosarꝫ. ℥. ij. lētiū. ℥. vi. farie or. ℥. iiij. Coq̄nt̄ rose et lētes et terant̄ multū cū sua decoctiōe et cū farina ordei in modū vnguēti. Et qñqꝫ ponit̄ olei rosati et parū aceti.

Empl̄m ad podagrā fridaz. ℞ mirre. ℥. ß. aloes. ℥. i. croci. ℥. i. farine lupinorꝫ ptes. ij. salis ptē. i. furfuris subtilis ptes. iij. mellis lib. ß. decoquant̄ in aq̄ cl

neris. ⁊ extēdant̄ in pāno ⁊ vtere calo sup locū.

Bymach .i. eplm stomaticū cōferēs ad dolorē stomaci: ⁊ epis ex fritate ⁊ ad malitiā digōnis ⁊ vētositatē. ℞. croci: ⁊ aloes. ana. ʒ. i. masticis. ʒ. iij. absintbij. ʒ. ij. ⁊ ficus. ʒ. i. ʃ. gūmi ara. ʒ. vij. olei de spica q̄ntum est necesse. misceantur ⁊ administrentur.

Bymach aliō cū melliloto ad apata dura in stō et epe ⁊ splene. ⁊ resoluit apata calā ⁊ apata dura. ℞. melliloti: fenugreci: flo℞ camomille: baccarū lauri: aloes eupatorij. an̄. ʒ. iiij. absintbij. ʒ. ij. armōiaci: bdelij. an̄. ʒ. ij. ficuū siccarū nūero. x. Sic⁹ ⁊ fenugrecū decoqntur i aceto ⁊ admisceant̄ ⁊ pcutiāt̄ ⁊ fundāt̄ sup illō aliqd

Emplastrum ex butyro vaccino: ⁊ fiat ēpl℥. resolutiuū in ɔtusiomb⁹. resoluit eni sanguinē mortuū grossum. ℞. farine ordei: fenugreci: seminis lini. ⁊ flo℞ camomille. ⁊ parum sulfuris. subtilis ⁊ arsenici subtiliter. cribrati. oīa coquant̄ cū decoctiōe calamēti ⁊ oleo camomillino.

Emplastrum faciēs ad alopiciā℥. ℞. euforbij. ʒ. v. rutbe mōtane. ʒ. iiij. nigelle cōbuste. ʒ. i. sēis armel. ɔbusti. ʒ. iij. corticis arboris fici: ⁊ folio℞ ei⁹. spume maris ɔbuste. an̄. ʒ. ij. terant̄ ⁊ cōficiant̄ cū aq̄ cepe sqlle: ⁊ epitbimet̄ cū eo. xx. vicib⁹. donec locus rubeat ⁊ sanguinolētus fiat ⁊ epitbimet̄ rursus sup eū ar. ro. ⁊ laudanū ⁊ absintbiū ɔbustū ⁊ sisimbriū ⁊ liciū de oī eq̄liter cū aq̄ solatri.

Epitbima exptū qō cōfert ad ipetiginē ⁊ pruritū totī⁹ corpis ⁊ scabiē. Sumant̄ scoria argēti. ⁊ duo arsenici. rubee tincto℞ ⁊ çedoarie. ⁊ sulfur citrinū ⁊ albū. ⁊ merdasengi: ⁊ galle: ⁊ çeçi: ⁊ cōdusi eq̄li mensura ⁊ ɔficiant̄ cū aceto ⁊ oleo q̄ntū sufficit.

Epitbima aliud ad ipetiginē ⁊ scabiē būidā. Accipe folia oliua℞ ⁊ sūmitates oleandri recētes. terant̄ ⁊ exp̄mant̄. ⁊ sumat̄ ex succo eo℞ partes. ij. ⁊ olei ptē. i. ⁊ decoquant̄ sup prunas donec ɔsumet̄ succ⁹ et remaneat oleū ⁊ colet̄ ⁊ pqciatur supapius arsenicū ⁊ sulfur q̄ntum necesse est ⁊ liniatur cum penna.

Emplastrum qō delet ipetiginē. ⁊ verrucas. ℞. calcē viuā ⁊ fecē vini combustā ⁊ optime cōtere ⁊ cū visco diu misce. verrucis appone. desiccat enim eas ⁊ extrabit.

Emplastrum ad scabiē ⁊ ipetiginē būidā. ℞. alchāne. ʒ. v. fuliginis furni. ʒ. ʃ. coriandri sicci cōbusti. ʒ. vij. scorie argenti. merdasengi. ana. ʒ. iiij. teratur ⁊ cribelletur ⁊ liniantur cum aceto ⁊ oleo rosato.

Epitbima ad ipetiginē ⁊ asapbati bonu℥. Sumāt̄ merdasengi: ⁊ ceruse plūbi venarū tincto℞ ⁊ scoria argenti eq̄li mensura ⁊ terant̄ ⁊ cribrent̄ ⁊ cōficiant̄ cū oleo ro. ⁊ aceto ⁊ liniatur cum eo.

Epitbima aliō ad sapbati siccā ⁊ bu. ℞. tbucie. ʒ. x. sceba ɔbusti. ʒ. ij. merdasengi. ʒ. ij. terantur ⁊ ɔficiant̄ ⁊ cribellent̄ cū olō ro. ⁊ stet ifirm⁹ ad solem parū.

Epitbima ad ipetiginē būidā ⁊ alopiciā. Sumant̄ spuma maris. tartarū ɔbustū ⁊ frustum lauri. ptes equales. terant̄ oia ⁊ cōficiant̄ cum aceto ⁊ illiniantur cum eo.

Epitbima sublime. qō abradit pillos ⁊ lenit corp⁹. ℞. amili. ʒ. x. in descriptiōe alia. ʒ. c. calcis subtilis. ʒ. v. arsenica subtilis. ʒ. xx. terant̄ vnūqōq; p se ⁊ cū aq̄ conficiant̄ ⁊ administretur.

Epitbima ad ɔbustionē ignis ⁊ vlcera cala desiccat enim sine mordicatione ad oīa silia. valet excoriatiōi pustule male ⁊ vlcerationi nasi. Sumat̄ subtilis calx ⁊ ablauatur decies cum aqua ⁊ cōficiatur cum oleo rosato ⁊ cerusa plumbea ⁊ albumine oui ⁊ liniatur cum eo.

Epitbima ad fixuras que fiūt in ano. ℞. medulle ossiu℥ vaccarū ⁊ medulle fermenti. Et diu sit in modū vnguēti icorporet̄ ⁊ in ano fisso appone cū pecia subtili.

Epitbima ad pruritū ⁊ apa ani. Sumāt̄ rose ru. et lētes excorticate ⁊ mollite ⁊ pmisce coctas vtraq; sil' cum aq̄ solatri: ⁊ oleo ro. Et in modū paste emplet̄ locus.

Epitbima aliud ad apa in ano ⁊ intestino. ℞. folia maluarū ⁊ coquant̄ cu℥ aq̄ ⁊ exp̄mant̄ ex ea ⁊ terant̄. Et iterū cū sua decoctiōe decoq̄nt̄ cū oleo ro. ⁊ cū medulla panis. ⁊ cū fuerit grossum tolle ab igne et cū fuerit tepidū cōmisce vitellos ouorum sex.

Epitbima ad scissuras q̄ fiunt in manibus ⁊ pedibus ex colera nigra ⁊ citrina. ℞. butyrū vaccinū ⁊ cerā eq̄liter ⁊ liquefiāt sil' ⁊ ipleat̄ locus fissurarū. liquefiat oleū rosatū ⁊ cera alba administra.

Epitbima qō abstergit faciē ⁊ eradicat pannū. ℞. lupino℞ sicco℞ ⁊ fabarū siccarū ⁊ excoriatarū ⁊ seminis barbece oiu℥. an̄. ptē. i. ciceris excorticati pte℥. ʃ. cribellent̄ ⁊ ɔficiant̄ cū aq̄ barbece.

Epitbima aliō ad pānū in facie. ℞. corticis oui vinee cāpestris. farine ordei. radicis cāne persice: fabe spume maris ana. sumant̄ ⁊ cribrata conficiātur cum lacte recenti inuncto ⁊ liniatur facies.

Epitbima ad pustulas duras in facie ex bumore grosso. stercus galline terat̄ ⁊ ɔficiatur cū melle. ⁊ sumant̄ fabe excorticate pulueriçent̄ ⁊ terant̄ ⁊ ɔficiant̄ cū ipso melle.

Epitbima qō ɔfert oculo ad quē descēdit mā ⁊ cōfert ad apata. ℞. aloes succotrini. sief. memitbe lilij. mirre: acacie: croci: opij: equali mensura sumant̄ ⁊ terantur et cōficiantur cū aqua solatri ⁊ administrentur.

Epitbima qō dormire facit. ℞. sēis lactuce: opiu℥: semē iusq. albi. mādra. terant̄ ⁊ ɔficiantur cū aq̄ decoctionis papaueris. ⁊ liniant̄ supcilia.

Epitbima ad pulsationē timpo℞. ℞. acacie mirre gūmi ara. an̄. ʒ. ʃ. balaustiarū. ʒ. iij. croci. ʒ. ʃ. terant̄ ⁊ ɔficiāt̄ cū aceto ⁊ liniant̄.

Epitbima ad lūbricos ⁊ ascarides in vētribus infantiū. Sumant̄ lupini ⁊ pulueriçent̄. ⁊ si vis bumectent̄ ⁊ conficiantur cum felle tbauri vel cum melle ⁊ liniatur venter vsq; ad vmbilicum ⁊ super ipsum.

Epitbima. ad fetore℥ ascella℞. ℞. alumīs iameni. ʒ. ij. mirre. ʒ. ʃ. mirtillo℞ ⁊ rosar℥. ana. ʒ. iij. merdasengi. ʒ. ij. terantur cribellentur ⁊ conficiantur cum aqua decoctionis rosarum.

Epitbima maturatiuum ⁊ circa gullam propter sqnantiam optimum attractiuum. ℞. fic⁹ siccas pigues. xx. ⁊ coq̄nt̄. et cocte terant̄ et fiē elariu℥ ɔficiant̄ cū sua decoctiōe: ⁊ cū faria ordei et medulla fermēti. et ponant̄ pp sq̄nātiā sup peciā circa guttur.

Epitbima ad scabiē et pruritū et ē optimū. ℞. terbētie. ʒ. ij. olī cōis. ʒ. iiij. et m̄s̄tū sil' cū pistello i mortario ducant̄. deīde accipe de terra quā speciarij appellāt terrā camelli et cribret̄ et icorporet̄ cū pdcis i mortario donec eq̄t̄ et vngat̄ mēb℞ scabiosu℥ ex isto.

Empl℥ optimū qō maturat. et val℥ i carbūculis maturādis iuuat ad maturatiōe℥ apatis q̄n̄ ia℥ maturū ē et digestū et attrabit et ptes circūdātes rectificat et mūdificat. ℞. fic⁹ siccas et tere bñ et cepas lilij decoctas i aq̄ et pauco oleo. et medullā fermēti et butyrū. et oīa sil' icorpora et cōtere fiē vnguentū et appone tepidum et etiā plurib⁹ dieb⁹ post apertionē apostematis.

Emplm qō abscindit et desiccat lac coagulatu℥ et in māmillis multiplicatū. ℞. sēis albedoragi. ʒ. ij. et pulueriçent̄ subtilr̄ farine ordei. et faria fabarū ana pugillos. iiij. et cōficiant̄ ista cū decoctiōe mētexe lamēti et rutbe cū oleo camomillino. vel terat̄ et suba p

dictarū herbarū coctarū et conficiant̄ cū farina ordei et fabarū et puluere seis albedoragi et decoctiōe pdictarū herbarū coctarū.et cū oleo camōille et melle si sit vlcus.

¶ Rubrica de dentifricijs.

Dentifriciū qō dētes abstergit ⁊ ꝯcaui tatē eoꝝ remouet. ℞.cipi. salis gēme cōbusti i furno ⁊ spume maris ⁊ alu minis cōbusti aā ptes equales terant̄ ⁊ vtere.

¶ Dentifriciū bonū.sal mineralis sal masse te rant̄ ⁊ cribrent̄ ⁊ cōficiant̄ cū melle mundo. ⁊ cōfecta in uoluant̄ cū folijs fici aut cū cartis ⁊ cōburant̄ sup pruna. vel in furno ⁊ sumat̄ ex eo para.i.ex fructu thamarisci cō busto ⁊ cribellato pars.s. ⁊ spuma maris par.iij. totū sic terat̄ ⁊ cribelletur ⁊ administretur.

Dentifricium bonū. ℞.lateris rubei noui fru strum vnū ⁊ puluerizet̄ nō mul tū tritū sed grosso modo coquant̄ cū melle ad spissitudinē ⁊ ponat̄ in piscide.⁊ ex hoc dentes fricentur.

¶ Sequitur rubrica de trociscis.

Trocisci ad eū qui spuit sanguinē. ℞.aca cie.rosarum: gūmi arabici kara be aā.ʒ.iij.amili:spodij:coralli.riglitie terre si gillate:balaustie:oīuꝫ eq̄lr ꝯficiant̄ cū mucilla gine psilij ⁊ administrentur.

Trocisci ad eū q̄ spuit sanguinē. ℞.acacie.ʒ.iij.ro sarū:balaustie.aā.ʒ.viij.gūmi arabi.ʒ.iij. dragaganti.terre sigillate ana.ʒ.ij.terantur ⁊ conficiātur cum aqua pluuiali ⁊ administretur.

Trocisci ad illū q̄ mingit sanguinē. ℞.aluminis ia meni.ʒ.i.dragagāti.ʒ.ij.terre sigillate.seis portulace.balaustie.aā.ʒ.iij.terant̄ ⁊ fiant trocisci.

Trocisci andaron.qui exiccant vlcera pulueriçati q̄n cōficiunt̄ cū aceto ⁊ oleo rosa.si vis.va lent eni vlcerib⁹ multe humiditatis ⁊ calis alijs. ℞.corti cū pomoꝝ granatoꝝ vel capitū.ʒ.x.gallarū nō pforatarū ʒ.iij.mirre:aristologie ro.aā.ʒ.iij.dragagā. alumis iame ni.aā.ʒ.ij.çeçi.ʒ.iij.cōficiant̄ cū rob q̄n subtilr sunt pulue riçati ⁊ exiccent̄. Et q̄n est nec̄e terat̄ vnus ex eis cū succo cū quo os in modū vnguēti.vel cū succo arnoglosse.vel cū aceto.vl̄ cū aliquo liquore ⁊c̄. ¶ Isti trocisci andaron q̄n terunt̄ in aceto vel oleo ro. vel mirtino in modū vnguēti liniunt̄ sup ipetiginē vlcerosaꝫ ⁊ super crustas vlcerosas ⁊ vlcera virulēta ⁊ formicalia valde cito cōferūt ⁊ in capiti b⁹ mamillarū virulētarū ⁊ crustarū ⁊ saphati hūidi capit̄.

¶ Alij trocisci ad idē. ℞.corticis granatoꝝ.ʒ.x. aristologie gallarū nō pforatarū.aā.ʒ.viij.salis armoniaci thuris alu minis.iameni.aā.ʒ.iij.calcāti ⁊ mirre.aā.ʒ.ij. ⁊ terant̄ et conficiantur cum vino dulci.et quandoq̄ꝫ cum oleo rosa to.vel mirtino et aceto.

Trocisci calidicon carnē mollē corrodētes ⁊ fistu lis.⁊ emorroydib⁹.⁊ putrefactiōi q̄ est in toto corpe ⁊ in gingiuis putrefactis.⁊ herpestiomeno. ℞. calcis viue ptē.i.arsenici rubei ⁊ citrini kali.acacie.aā.ptē s.oīa hec tria cū aq̄ que vocat̄ pma terant̄. ¶ Aq̄ āt pma sic fit. ℞.calcis viue ⁊ kali.ptes eq̄les ⁊ terant̄. ⁊ sexcuplū pcedens ipsoꝝ ex aq̄ eis admisceat̄ ⁊ per tres dies ibi mo rent̄ q̄tidie agitādo.⁊ postea colet̄.⁊ ex ea conficiant̄ ⁊ fiāt trocisci ⁊ reponant̄ vbi ab hūiditate tangi nō possunt.

¶ Trocisci alij calidicon. ℞.calcis nō extincte.ʒ.xx. ex ar senicis tribus.ʒ.xx.acacie.sedeguarā.aā.ʒ.ij.⁊ cōficiantur cū aceto vini.⁊ moueant̄ in sole diebus aliquot.

Trocisci ad gingiuas mollificatas ⁊ noiant̄ trocisci de arsenico.debēt poni q̄n ex eis remota est mala ꝯplō cū decoctiōe sumach ⁊ rosarū. ⁊ q̄n mūdifi cata est lues cū melle rosato. ℞.arsenici rubei ⁊ citrini.cal cis gallarū alumis oīum aā.ptes eq̄les. Ex q̄bus pulueri çatis.⁊ cū aceto mixtis formēt̄ trocisci. ⁊ cū necesse fuerit puluis ex aliquo eoꝝ fiat.⁊ gingiue corrose fricent̄ ex eo.

¶ Sequitur rubrica de pulueribus.

Pulvis qui motos dētes cadere phibet ⁊ eos ꝯfirmat. ℞.balaustie:aluminis: gallarū:acacie:ypoquistidos:ana. ista terant̄ ⁊ ex eis radices dentium fricentur.

¶ Alius. ℞.gallarū:emblicoꝝ:mirabolanoꝝ citrinoꝝ.alumis.ptes eq̄les.sumant̄ ⁊ tere cū aceto confi ciant̄ ⁊ ex eis fiant trocisci. Et cū necesse fuerit motorum dentium radices ex eis foueantur.⁊ si hec nō ꝓsunt cuꝫ fi lo aureo vel serico extrahantur.

Pulvis qui ꝯfert ad vlcera hūida ⁊ ad sorditiē ⁊ fa cit nasci carnē ⁊ icarnat vlcera valde ⁊ ab scindit eruptionē sanguis in oī loco. ℞.sarcocolle.ʒ.xx.ba laustie.thuris masculi sanguis dra.oīuꝫ ana.ʒ.v. terantur ⁊ cribellentur ⁊ cōficiantur simul ⁊ administrentur.

Pulvis qui facit nasci carnē ⁊ idurat eā icarnat vl cera. ℞.sarcocolle farine kesue.i.orobi.aā. ʒ.iiij.aristologie:radicis lilij celestis:thuris.aā.ʒ.i.rosaruꝫ almarubi.ʒ.i.terant̄ ⁊ cribrent̄ ⁊ administrentur.

Pulvis q̄ corrodit carnē additā ⁊ cōfert ad corrosi uā. ℞.colcotar cōbustū galle çiniar. calca dis:çeçi:eq̄liter sumat̄ ⁊ administretur.

Pulvis conferens ad vlcera quoꝝ cōsolidatio est difficilis. ℞.aloes part.ij.thuris ptē vnā balaustie.partē.s.terant̄.⁊ administrentur.

Pulvis ad vlcera quorum consolidatio est diffici lis. ℞.aloes partes duas.thuris. partem.i. balaustie partem mediam.terantur ⁊ administrentur.

Pulvis ad vlcera quoꝝ tardatur consolidatio. ℞. mirre.plumbi vsti:gallarum: merdasengi: climie:cerusse ana.ʒ.i.terantur ⁊ administrentur.

Pulvis de sarcocolla retinens sanguinē ⁊ iuuat ad ꝑcussionē facta cum ense ⁊ ad vulnera capi tis. ℞.sarcocolle partes.ij.balaustie:sanguis draconis.aā. ptem.i.thuris partem.s.terantur ⁊ administrentur et pre mantur cū palma manus ⁊ stringatur ⁊ fiat trociscus.

Pulvis valēs ad corrosionē ⁊ ē expertus. ℞.arsenici rub.⁊ citrini.aā.ʒ.iij. calcis acacie. aā.ʒ.v. colcotar adusti.ʒ.iiij.terātur cum succo arnoglosse. ⁊ ace to ⁊ exiccentur vel fiant trocisci ex eis.

Pulvis q̄ fit ad pustulā corrosiuā q̄ fit i ore. ℞.fo lioꝝ lauri ramoꝝ recētiū ⁊ folioꝝ oliuarū ⁊ acacie.aā.ʒ.xx.alumis:iameni:çeçi:⁊ colcotar.ana.ʒ.iiij. terantur cū succo arnoglosse ⁊ aceto ⁊ administretur.

Pulvis q̄ carnē gnāt ⁊ recētia vlnera icarnat. Spar git̄.n.sup vuln⁹ sutū ⁊ icarnat. Item stuell⁹ fcūs de pillis leporis ⁊ albumie oui itiect⁹.deiñ i dcō pluē re iuolut⁹ mirabilr de vēis sāguieꝫ fluētē strigit. ℞.aloes sāguis dra.olibani:sarcocolle.aā.p.eq̄les. Est tñ efficacior cū artificialr appōit̄ ꝫ diuersa corpa:⁊ q̄nꝫ ꝯpōit̄ solū ex duobus.s.ex thure ⁊ aloe.

Pulvis q̄ vlcera ꝯsolidat ⁊ carnē hūanā i eis creat. ℞.aloes:balaustie cachimie argēti: calcecchacumenō triti ⁊ lauati.partes equales ⁊ vtere.

Pulvis fortis. ℞.aloes:venaꝝ curcume. balaustie mirre:gallarū.ptes equales:sumant̄ ⁊ fiat puluis ⁊ vtere. Cōuenit.n.vlcerib⁹ mltū hūidis ⁊ corporibus siccis.

Pulvis q̄ dat̄ ad bibēdū illi cui casus aut fortis ac cidit ꝑcussio. ℞.reuba.ʒ.i.rubee:lacce mun date.boli armeni:terre sigillate.aā.ʒ.s. dos isti⁹ pluerís ē a.ij.ʒ.vsq̄ ad.iiij.cū aq̄ in q̄ cicer ifusuꝫ fuerit.huic autem dent̄ ad comedendū mes rizi cicera ⁊ lentes.

Pulvis alius q̄ ad fortē valet casuꝫ. ℞.mumie.boli armeni.⁊ terre sigillate.ana.ʒ.ij. ⁊ dent̄ ad

potandū cum vino albo stiptico.ʒ.ij.

Pulvis q dat ad potādū ei a q̄ mltitudo sanguis ex pcussione aut casu fluit. ℞.karabe.boli armeni.balaustie.sang.dra.lacce.aā.ptes eq̄les. Ex his pulnerizatis.ʒ.iiij.ad potādū tribuant cū.℥.i.aq in q̄ fuerit sumach ifusuз z opu sexta pars.ʒ.i. Istud enim stringit sanguinem.patiens stiptica comedat.

Pulvis ad lenē carnē mortuā z debilitatā cōfortat z dolorē mitigat.z loc⁹ cū oleo ro.iungatur cui desup pulvis mirti aspgatur z mediocriter ligetur.

¶ Epithima ad casuз qñ cū eo febris z apa calīn fuerit. ℞. rosaꝝ ru.lētiū excorticataruз.boli armeni. sief.memithe. sandali.faufel.Ex his oibus cū aq̄ coctis z parū olei rosati vsq ad spissitudinem fiat epitima.

Epithima ad oēm spēз scabiei.z est optimū vnguētuз. ℞.succi lapacij. scabiose celidonie. enule cāpane.fumiterre aā.℥.vi.z ferueat cū.℥.vi. olei cōmunis z salis cōis.℥.ij.tātū ꝙ succi ɔsumant.z remoueat oleū.deide cola z accipe id oleū z cere.℥.i. z liq̄fac ad ignē sil.deide tolle ab igne z misce ibi aloes.galbani pulueriçati z argēti viui mortificati.aā.℥.i.z misce donec equet. Et si vis magis desiccare adde vitrioli.℥.ß.z iungatur.

Unguētum ad flegma salsuз. ℞.argēti viui extincti.℥.i.litargiri.℥.ij.plūbi vsti.lib.ß.cerusse.lib.i.thuris.℥.i.cineris vitis.℥.iiij.arsenici.℥.iiij. aceti et olei qd̄ sufficit.z terant z icorporent cuз aceto diu agitando in mortario postea cōficiant cū oleo.

Pulvis ad fistulas desiccādas. ℞.elli albi.arist.ro. cētauree.radicis scolopēdrie.yreos. farine orobi ana. Fiat ex eis pulvis ex quo fistula ipleatur.

Item pulvis ad ideз. ℞.calcis vive q̄tuз vis. mittas eam multotiens in succo celidonie. z exiccetur z pulueriçetur z vtere. ¶ Iteз pulvis caroli vel ligni corrosi de castanea mirabiliter exiccat.

Iteз pulvis ad desiccādū fistulas. ℞.calcis vive q̄tuз vis z tere multū cū melle in modū empli. z pone in testis i furno.z dimitte ibi donec exiccent.z qñ vis pulueriça ex eis z vtere. ¶ Ad idē aristol.rotūda pulueriçet z ex ea cū vino potet.vel fiāt ex ea pille z sumant z mirabilr pdest ad desiccādas fistulas. ¶ Itē succ⁹ celidonie z ciclaminis cum melle decoctū valet ad curādas fistulas.

Pulvis ad sanandū oīa vlcera q̄ sanant cū labore. ℞.farine orobi.ʒ.iiij.aristol.rotūde.rosaꝝ. aā.ʒ.i.thuris.ʒ.ß.terant z cribellent z vtere.

Pulvis ad vlcera desiccāda. ℞.yreos.ʒ.ij. aristol. rotūde.ʒ.iiij.thuris sarcocolle.aā.ʒ.ij. farine orobi.ʒ.iiij.sang.dra.corticū granatoꝝ. z colcotar ad bu(sti.aā.ʒ.i.

Pulvis ad bociū siue herniā gutturis. ℞.spōgie ɔbuste.lib.i. palee marine ɔbuste. ℥.iiij.piperis.℥.ij.gallarū cipressi.℥.ij. celidonie.℥.i. radicis lūciarie.℥.v.ciclamis.ʒ.iij.agni casti.ʒ.ij. piretri.℥.iiij.bede guar.℥.ij.sepie.℥.v.siccent z fiat pulvis. z omni sero z mane teneat ante cibum ex eo sub lingua.

¶ Alius pulvis ad idem. ℞.piperis piretri. çinçib. spongie marine.aduste.seminis saxifragie. ana.ʒ.ß. ponat sub lingua facto pus gargarismate cum aceto.

¶ Ali⁹ pulvis ad ideз expert⁹. ℞.piperis.ʒ.ß.palee marine aduste.piretri.sepie. nodi rosaruз.ana.ʒ.i. fiat pulvis. z ex eo ponatur sub lingua.

Pulvis vlcera desiccās. ℞.cerusse.rosaꝝ. balaustiarū.aā.ʒ.viij.seminis rosarū.alumis.gallaꝝ ana.ʒ.iij.aristologie aduste.ʒ.ij thuris.ʒ.i.

¶ Ad ideз. ℞.rubee tinctoꝝ.ossiuз adustoꝝ.merdasengi. ana.ʒ.ij.thuris aloes.sanguis dra.aā.ʒ.iiij. sarcocolle.ʒ.i.

¶ Pulvis ad idē. ℞.aloes.olibani.sanguis dra.sarcocolle. aā.ʒ.ij.aristol.aduste cerusse.corticū arboris spini.centau-

ree minoris.ana.ʒ.i.gallarum. balaustiarum.ana.ʒ.ij. fiat pulvis z est optimus.

Pulvis optimus ad fistulas. Spargit eni ꝫ in fistulis.z q̄nq3 linit tenta cū melle z inuoluitur in pulverē z imittit in fistulis z vbicunq3 sint desiccat eas ℞.aloes thuris.sarcocolle.sanguis dra. balaustie.antimonij.alumis.aā.℥.ß.floris eris q̄tū est q̄rta ps vnius. z fiat pulvis vt fiāt trocisci. Cūq3 necesse fuerit pulueriçet vn⁹ ex eis. valet.n.in vlcerib⁹ z fistulis hūidis z corpore sicco.

¶ Sequitur rubrica de oleis.

Oleum de nucibus est resolutiuū grossarū ventositatū z ɔfert tumorib⁹ z contusionibus neruoꝝ z puncture.i.vulneꝝ eoꝝ z ppzie cū calce lota z ɔfert scabiei.

Oleum de amigdalis amaris est aperitiuū opilationuз z carminatiuū ventositatum z resolutiuum z confert doloribus auriū.z surditati z sibilo.z ɔfert doloribus neruoꝝ z duritiem eoꝝ lenit.

Oleum de semine lini cōfert ad spasmū z lenit duritiem neruoꝝ z iuncturarū. z est egritudinibus ani maxima medicina z egritudinibus emorroydaꝝ z ragadys.z dolori pulsanti.

Oleum de vitellis ouoꝝ in multis expertū est.cutiз mundificat z serpigines z alios morbos cutis curat.z ɔfert fistulis z alijs vlceribus malis. Modus compositionis eius est. ℞.ouoꝝ elixatoꝝ vitella circiter 30.z moue vitella manibus vt aqua exeat. postea pone in sartagine lapidea z frige super ignē z pone z moue vitella cum ligno aut cocleari ferreo. Et ꝙ emanabit erit oleuз. z scias ꝙ abundanter emanabit.

Oleum de frumēto impetigines z cutis asperitates sanat.z fit leuiter isto mō. ℞.pugillū frumēti z pone sup incudē z accipe palā de ferro calam temperate z preme cū ea super frumentū z egredietur oleuз super incudem.z tu collige cum spongia.

Oleum de iunipero ɔfert ifectiōi cutis z malo mortuo tibiarū z fpigini z cācro z mal'vlcerib⁹.

Oleum de frassino valet sicut oleum de iunipero in omnibus suis operationibus.

Oleum costinū neruos z lacertos calefacit z stuporem tollit.z aperit opilationes eoꝝ et ɔfortat oīa neruosa et ɔfert stō z epi fridis eo ɔfortat capillos et pbibз caniciē et fac colorē et odorē corpis eē bonū.

Oleum camomillinum est benedictum expertoruз iuuamentorum.est enim resolutiuum et sedatiuum dolorum. Et est in eo ꝓhibitio cursuuз materierum.et ppter eius stipticitatem modicā cōfortat neruos, et confert doloribus eoꝝ.et confortat loca neruosa oīa.

Oleum rosatum cōpletum.s.quod fit ex rosis completis et oleo ex oliuis completis est cōfortatiuū et resolutiuū conuenienter sedatiuū et lenitiuum. Illud vero quod fit ex rosis icōpletis est extinctiuū iflāmationū cōfortatiuū aggregatiuū ispissatiuum et ꝓhibitiuum cursui materierū. ¶ Nota ꝙ ex oleis pōt cōfici vnguentū isto modo. Accipe ex oleis qd̄ vis.℥.iiij. cere.℥.ß.et liquefac ambo ad ignem et congelabitur ad modum vnguenti et nihilominus habebit virtutem olei.

Trituratura, merdasengi q̄ valз ad variolā et cicatrices reaptādas et albificādas si sūt rubee et adustionē cū igne et vesicas q̄ accidunt pueris ex caliditate et abscindūt hūores sudoris valde. ℞.merdasengi Mia.i.terat et fundat sup ipз Mie.ij.sal et fundat sup vtraq3 baq dulci cū q̄titate q̄ submergat vtraq3 .iiij.digit] z dimittat sic.v.dieb⁹ z moue id oī die.S.moue id et funde illam aquam ab eo.et funde super illud aquā aliam similiter q̄draginta diebus et muta aquā omni die

semel donec dulcescat aqua et albificetur merdasengi. et fiat sicut cerusa et exiccetur et fiant sicut trocisci. Cumq3 fuerit necesse cōpone ex eis ꝛ oleo ro. ꝛ vtere.

Oleum de tartaro qd val3 ad clarificādu3 faciem ex panno ꝛ impetigine et omni feditati, ꝛ valet ēt imissu3 i fistulis. q2 vesicat. ꝛ fit isto9. Recipe tartari q̄tū vis ꝛ inolue in pecia balneata: ꝛ pone sub pruna ignis ꝛ dimitte aduri. deīn pone eū i sacculo ꝛ suspēde i q̄dā fouea ꝛ ciatū de sub9 ꝛ distillabit sic aq̄ clara. Ita adurit sex vini q̄n q̄rit aliqd op9. ¶ Rubrica de aquis.

Aqua cū q̄ clistericāt vlcera iteriora pectoralia sine vulnera ꝛ exiccat ꝛ abstergit ꝛ ponat tepida. R. yreos ꝛ arist. ro. capilli ve. ꝛ yisopi. an. M. s. psilly. ʒ. ij. balaustie mirti. an. ʒ. i. furfur. ʒ. s. ꝛ silia sic plātago terāt ꝛ coquant cū vino albo acerbo ꝛ colent. ꝛ i colatura coq̄t mel bona hora ꝛ vtere tepida. ¶ Ite3 pt poni ibi alumē ꝛ aq̄ cineris ꝛ silia. ꝛ ponere filtrū ēt balneatū: ꝛ qn̄ ē apa nō ɔuenit aliqd ex eis. ¶ Itē aq̄ q̄ fit cū vino distillato q̄ vulgo dr̄ aqua ardens valet in fistulis desiccandis ꝛ in doloribus membroꝝ frigidoꝝ corpore euacuato.

Aqua q̄ cautericat sic cauteriū ꝛ dr̄ capitellū. Nā si inuenit cutē ruptā ꝛ distillat gutta vna sup carnē cū pēna in fistula vel alibi cōburit cito ꝛ escara cadit. et si nō inuenit cutim ruptā ꝛ ponit cu3 massa cere vel guscio auellane cautericat sic ignis fac. vesicat. n. ꝛ vlcerat locū. ꝛ fit isto9. Sume salē alkali. ꝛ si nō inuenit accipe sale3 armoniacū ꝛ calcē viuā. an. lib. i. ꝛ tere vtraq3 ꝛ pone in olla3 nouā pforatā sic colatoriū ꝛ ɔpme illā multū vt nō colet aq̄ cito ꝛ pone super eā ex aq̄ tantū q2 cooperiat eū p digitū ꝛ dimitte colari. ꝛ pone ifer9 olla3 vitreatā. ꝛ cū fuerit colata renoua calcē ꝛ salē. ꝛ iterū cola id qd ē colatū ꝛ reconde ꝛ vtere. ¶ Itē alio9 fieri pōt ꝛ sic. R. calcis nō extīcti sextariū mediū ad mēsurā frumēti ꝛ cinerē de cerro q̄ vtuntur tinctores ꝛ funde sup aquā vt submergat bñ et preme bñ illā. ꝛ dimitte colari ꝛ ipsa colata renoua calcē ꝛ cinerē iterū qd colatū ē recola ꝛ fac ita. s. ꝛ erit capitellū fortissimū. Et si de tali capitello accipias ciatū vnū: ꝛ olei ciatū vnu3 ꝛ sil' ferueāt donec ɔsumet capitellū lēto igne remanebit siccū vnguentū ꝛ forte comburens.

Aqua sine decoctio optia in exiccando fistulas postq̄ eradicata ē corruptio ossis ꝛ non ē ibi supcalefactio nec apa. R. cinerē cōe3 cribratū ꝛ fac fieri cū aq̄ sic fit cinerata. ꝛ ea decocta tepefiat ꝛ iponit vbi mēbꝝ vlceratū vel fistulatū ē cū vlcere virulēto. ꝛ diu ꝛ sepe ea sup tepefacta teneat. Desiccat eni mirabilr ꝛ rectificat vlcera ꝛ squalida membra. valet talis decoctio in stupore membri cū dolore ꝛ ēt cū est dolor mēbri q vulgo dr̄ gramfo.

Emplm relatū ab adromaco qd ɔuenit vbi vult' aliqs q2 frāgat aliqd ex eo. frāgit. n. ipm ꝛ extrahit ossa corrupta ꝛ frustulos ꝛ spinas ꝛ ɔfert ad venā sciaticā ꝛ sanici ꝛ ad duritiē viscerū ꝛ torsionē mēbri sup mēbrū ꝛ sigillationē vulnerū. R. granoꝝ q̄ inueniunt i fructu palme q dr̄ armeli vel antinelli ꝛ bauracb ru. salis armoniaci. aristologie cretice. radicis cucumeris asinini. ꝛ gluti albori. an. aur. xx. pipis macropipis. armoniaci. amomi. xilobalsami. an. aur. x. thimi. masti. mirre. resine sicce. ꝛ aladabaci. i. visc9 q̄rcin9. an. aur. x. cere. aur. xxx. adipis caprini aur. xv. fecis olei de lilio. q. s. ad ɔponēdū medicinas. terantur medicie sicce ꝛ cribrent ꝛ fricent: ꝛ vngat q fricat eas man9 suas cū fece oli d liliorita vt cū pmixta fuerit oia bñ reponant ꝛ ɔfuent. Et cū nece fuerit vti eo ad auferēdū lapsitudinē ēt sumant de eo. ʒ. iij. ꝛ de olo de alchana. ʒ. iij. misceant ꝛ admistret. Medicie faciētes vesicas sūt sic s ɔterant allea ꝛ ɔtrita fasciata sup locū ꝛ reiterato. ¶ Itē cātarides puluericate ɔferūt cū medulla vitis albe q̄ est iter pmū corticē ꝛ meditullū. Ite3 framula trita idē facit.

Ruptorium quod vehementer cutim vrit sicut ignis ꝛ consumit ꝛ desiccat omnem corruptionē ꝛ cauernā cū cute nō adherēte ꝛ antracē ꝛ venenū ꝛ herpetem ꝛ similia. R. calcē viuā optime tritam ꝛ confice cū sapone albo ꝛ molli ꝛ cū sputo in modū pastilli: Et si vis forti9 facere cōfice cu3 capitello. ꝛ q̄to forti9 erit capitellū tāto forti9 erit ruptoriū ꝛ ɔsumet oē3 cānositatē. ¶ Ruptoriū ꝛ vesicatoriū ꝛ cātarides subtilissime puluericatos ꝛ confice cu3 medulla fermēti q̄tum capere pōt. ꝛ in fine parū aceti ꝛ supponat mēbro. ꝛ tunc pma vice vesicat ꝛ multis vicibus appositū frāgit carnē. ¶ Itē puluis cantaridarū misceat cū pigola lota apposita vesicat ꝛ refuatur optime ꝛ nō iduratur. ¶ Itē rasura flāmule vel vitis albe eleuato pus cortice vesicat locū. ꝛ multa vnguenta posita sunt que vesicāt ꝛ adurunt. ¶ Itē vnguēta que sunt posita in multis capitulis vesicant ꝛ adurunt locum.

Emplastrum apostolicū cyrugicū valet ad consolidandū ꝛ cicatricem inducit ꝛ attrahit ꝛ mūdificat. valet ad splenē duru3 ꝛ post ossis cōsolidationē. ꝛ valet ad iguinis relaxationē. ꝛ si cū stipticis misceat melius erit ad id. val3 ēt ad dolorem ex fractura pectoris q̄ fit ex cōtusione ꝛ pcussione. ꝛ valet ad scissuras in q̄cūq3 parte corporis sint. ꝛ attrahit sagittas ꝛ ossa capitis pueroꝝ plicata ad pristinū reducit statū. R. picis naualis lib. s. picis grece. lib. i. galbani. bdelij serapini. armoniaci. oppoponiaci. ana. ʒ. s. rase pini. ʒ. ij. cere. ʒ. iij. aceti vel vini lib. s. masticis thuris. an. ʒ. s. terbentine. ʒ. ij. oli. ʒ. i. Fiat āt sic. gūme. s. pix naualis. galbanū. serapinū. armoniacū. oppoponacū parū cōquassentur. ꝛ vna die ponant ad mollēdum in aceto predicto vel vino. deide sic liq̄fiant ad ignē s. cū illo aceto vbi steterunt. ꝛ cū illo oleo qd est. ʒ. i. ꝛ colētur. deide liquefiat cū eis cera ꝛ terbentina. deinde pone picem grecam olibanū. ꝛ masticem puluericata tantū misce donec vniantur. ꝛ ita liquefacta pice super aqua3 frigida3 ꝛ diu malaxa ꝛ magdaleones informa. Et si vis ponere litargirū pone parū olei veteris. ʒ. iij. litargiri. ʒ. i. s. ꝛ simul coque donec gutta in aqua coaguletur. deinde misce gummas ꝛ est melius.

Puluis optimus corrosiuus qui in parua quātitate positus super carnem duram ꝛ fradulentā nedum mollem multum adurit. ꝛ postea cum butyro cadit. Et si vis vt butyrum non ita cito destruatur super mēbrum ꝛ maxime in estate pone in quatuor. ʒ. butyri duas assunge ꝛ non plus. quia liquefieret durum. vel solum liquefiat ad ignem. ꝛ dimitte congelari.

Arsenicum sublimatum quod ita fit. Recipe arsenici citrini. squamme rami ꝛ cerusse. ana. ʒ. sex teratur subtiliter ꝛ ponatur in testo primo facto in ipso quodam solamine salis cocti in clibano ita q2 pulueres ponantur super istum salem sine aliquo liquore ꝛ cooperiatur aliquo testo vitreato in quo sit quodda3 foramen superius vt fumus donec coquatur egrediatur. Deinde deficiente fumo obturetur. ꝛ fiat ignis sub testis ita q2 non ascendat super testum inferiorē. et sit ignis in primis leuis donec fumus egrediatur. Deinde vigoretur ignis tota die. deinde infrigidatis testis discooperi et rade q2 ascendit et misce cum fecibus et trita bene. iterum sublima tota die donec tu videris in coopertorio album adherere. Deinde discooperi et habebis valde album id quod ascendit ꝛ est fortissimus ita q2 tantillum comburit carnem. Et si illud album volueris facere cristallinum pone id in ampulla coopta cū stricto collo. ꝛ pone illā in olla vbi sit cinis cribat9 ꝛ sepellias ampulla3 sub cinere vsq3 ad mediū ꝛ fac ignē sub9 tēperatū ꝛ ascēdet ꝛ adherebit āpulle sic glacies. Et ita sublimant oēs spēs. sic

argētū viuū: τ sal armoniacū: τ sulfur: τ arsenicum. Nisi φ quādo argentū viuū sublimat̄ oz ita vas obturari φ nullo mō exalet. τ si nō totū recedet per fumū.

Puluis alius corrosiu⁹ bon⁹ leuis τ secur⁹ vbicūqȝ. τ valz ēt gigiuis corruptis canceratis τ eas desiccat τ remouet corruptū. ℞. alumis çuccarini. thuris τ arsenici. aā. ʒ. ij. calcis viue. ʒ. vi. oīa ista pulueriçata optime pone in sacculo vno: τ suspēde in medio olle plene aq̄ τ bulliat vsqȝ ɔsumat̄ aq̄ vsqȝ ad mediū sacculū τ plꝰ. Deinde reple ollā aq̄ tepida vel frida. τ iterū feruear tātūdē. τ iterū fac sic donec fiat nonies. Deide tolle sacculū τ pone ad solē τ idurabit̄. et qñ vis opari tere de B. ē. n. mirabilis pluis i corrodēdo carnē nō durā mltū et de dura corrodit et ppe neruos et vbicūqȝ ista sint i cācrēis oris et gigiuis.

Puluis leuis q minuit carnē mollē solū desiccādo. et ē bon⁹ in vulnerib⁹ capitis et ē vt fiat ex hermodactilis. et ēt caries ligni valet desiccādo.

Puluis corrodēs sȝ cuitād⁹ ē sup neruos pp nimiā stipticitatē. τ ē vt fiat pluis de çeçi. et si aduritur ē lōge melior in carnē gingiuarū putridarū et restrigit et cicatriçat qñqȝ et abscindit verrucas incisas vbicūqȝ et est optimus puluis in multis si p vt oȝ administret̄. et qñqȝ administrat̄ cū alijs pulueribus desiccatiuis.

¶ Aduritur çeçi isto modo pulueriçetur bene et ponatur in ciato: et ciatus ponatur super cinerem calidum. ferueat enim donec desiccet̄ et coaguletur. Et eodem modo aduritur alumen tritum.

Expertus fui φ solū cerotū ex olo ro. et cera et succo plātagis ɔsolidauit vlc⁹ corrosiuū cū q̄ ɔtinue fiebat corrosio circa pectinē in radice vgi vt vidi sti in q̄dā notario dn̄i Simōis ptānis bonōie quē nō vidi.

Item expientia optia i fistulis vlcerib⁹ fistularis que tollit carnē totā durā filtratā. ℞. armoniacū et funde i aceto fortissimo et tere. deiñ subtilissimū puluerē çiniar desup cōmisce mltū ita vt ex toto cōmixto possint inde fieri forme lōge ad modū tētarū et sicca in vmbra. Deide vnā istarū tētarū mitte i orificiū. τ ista adherebit τ nūq̄ eradicabit̄ de loco nisi cū tota carne dura ifiltrata.

Medicine ad gigiuas vlceratas et sanguinolētas: et cū cōcauant̄ dētes et agitāt̄. ℞. aluminis rochc assi. ʒ. iiij. et rosarū. ʒ. i. cortices grana. ʒ. iij. sanguinis dra. ʒ. ß. masticis. ʒ. ß. spodij. ʒ. ß.

Puluis mirabilis in replēdo gigiuas carne et i cancrenis gigiuarū et mollicie. ℞. ossiū dactilorū cōbustorū. ossiū oliuarū ɔbustorū: et cācros fluuiorū cōbustos in furno ana. ʒ. ij. τ parum boli et thuris. sanguinis draconis et aluminis vsti parū sicciora parum siccioribus debent adiuuari.

Aqua mirabilis in consolidando oia vlcera in oī parte corporis et maxime non putrida. ℞. rosarū ʒ. ß. lentiū. sumach. ana. ʒ. iiij. balaustie. ʒ. ij. oia contusa coque in aceto liquefacto.

Puluis desiccatiuus τ ɔsolidatiu⁹ oris. ℞. alumen çuccarinū τ tere. τ pone in ciato vel ampullam: τ fac ferueri ita φ coaguletur.

Puluis q minuit carnē mollē in corpe molli τ i bona q̄titate posit⁹ i corpe τ mēbro sicco. τ ē vt fiat ex gallis τ corticibus granatorū. Itē spōgia minuit carnem mollem sine dolore.

¶ Capitulum de vnguentis.

In primis vnguētū d̄ cerusa faciēs ad ɔbustionē ignis et ad vesicationē τ ad excoriationē herisipillā vlceratā et vlcera calia τ sciaticā τ pustulas calias τ ad mala ɔplones q̄ ē circa vuln⁹. ℞. merdasengi. ʒ. ij. ceruse lote. ʒ. x. cere albe. ʒ. xiiij. oli ro. ʒ. iiij. soluant̄ cera et oleū ro. τ pciat̄ sup eā ceruse τ merdasengi i mortario: τ terant̄ bn̄ τ misceant̄ cū duob⁹ albumib⁹ oui. τ cū iā ifrigidata ē cera cū illis terat̄ iterū τ misceant̄ τ vtere.

Unguentum ad idē. ℞. ceruse lote. ʒ. vij. litargiri. ʒ. iij. scorie argēti vl̄ catimie. ʒ. ij. dragag. ʒ. i. cere albe. ʒ. i. olei ro. ʒ. iij. τ liq̄ fiat cera cū oleo: τ alia cribrata p syndonē in mortario misceatur.

Unguentū basilicō mai⁹ nigrū noiatū tetrafarmacō. Cui⁹ itētio ē medicamē ex q̄tuor medicis. s. pter oleū: q: oleū τ cera τ litargirū dn̄r istra vnguētorū. Jō nō ɔputāt oleū qñ dicūt ē medicamē ex 4ᵒʳ reb⁹ faciēs ad apata dura. τ mūdificat saniē q̄dāmō τ gnāt eā i ɔtusiōib⁹ τ vulnerib⁹ alteratis. i. nō recētib⁹ τ recalefacit vuln⁹ ifridarū. fac̄ nasci carnē τ valz ad vlcera q̄ fiūt i calcaneis τ manib⁹ ex frigore τ in oīb⁹ scissuris i manib⁹ τ pedib⁹ ēt. τ resoluit apata τ duritiē labiorū eorū vulnerū τ vlcerū sic. Et qñ pōit̄ cū eo τ liq̄fit ad ignē glutinū p mediā ptē vel min⁹ dr̄ basilicō ɔfortatū. τ tūc mūdificat attrabit τ ɔsolidat plꝰ q̄ basilicō simplex. τ valz ēt i vlnerib⁹ τ plagis neruosorū mēbrorū. ℞. cere. resine pini mollis vl̄ sicce: picis nigre: sepi vaccini: olei cōis. aā. ʒ. iij. Soluant̄ oīa ad ignē i captia τ colent̄ τ vtere. Et si vis id albū facere. i. citrinū: τ q̄si min⁹ hūectās. pone loco picis nigre colofoniā. Et ēt q̄dā i hyeme ponūt galbanū i eo ad q̄titatē vni⁹ aliarū rerū. τ scias φ cera ē medicīa iter calitatē τ fritatē. τ pp̄ B noiat̄ istud cerotū cui⁹ itētio ē ipsi⁹ pmixtio. Et resina est calīa i p gradus tertij. τ pix ē calīa τ sic. i 3ᵒ gra. τ ē resolutiā. τ pp̄ B noiant medici greci fersesculei. C⁹ itētio ē p̄stās digōnē. Et sepū vaccinū ē calm in p gradu. donec ptrāsit annū. τ noiat̄ b⁹ ɔpō tota calīa resoluēs apata.

Unguētum basilicō min⁹. ℞. resine pini. picis nigre vl̄ colofonie cū ista pice greca fit plꝰ τ citrinū. τ si ponis h rasinā siccā sic granū thuris erit meli⁹ τ sepi τ olei ptes eq̄les. liquefiant ad ignē τ colētur: τ si ponis colofoniā pone in fine subtiliter pulueriçatā illis colatis τ misce donec ifrigidetur.

Unguentū tabnidati carnis creatiuū faciēs nasci carnē i vlcerib⁹ τ mūdificat ea et icarnat et ɔfert ad pcussionē ensis vl̄ cultelli qñ nō sit sāguiolēta vlcera. Et si dic̄ φ nō sit sāguiolēta bn̄ vl̄ dr̄e. q: illa ē p⁹ itētio. s. restrigere sāguiē et ē mirabile. ℞. merdasengi ʒ. 6ß. olei lib. ij. sāguis dra. radicū lilij celestis. sarcocolle. armōiaci aristol. lon. aā. ʒ. vi. terat̄ merdasengi. et decoq̄tur cū olo lēto igne dōec liq̄ fiat bn̄ et terat̄ armōiacū et ifundat̄ pauco aceto. et terāt̄ alie medicie. et postq̄ viderl merdasēgi liq̄factū dimitte dōec ifridet̄ parū. deide pyce sup ipȝ armōiacū ifusū i aceto. φ si pycis ipȝ merdasengi feruēs: et nō accit ide q̄d vis de medicis reduc ad ignē et decoq̄ donec coagulet̄ merdasengi. Et signū φ gutta posita sup ferrū vel sup lapidē aliquo⁹ coagulat̄. deiñ tepefiat et pyce reliq̄s medicinas et misce bene.

Unguentū lucis ad apata rupta mūdificāda et emōroydas vlceratas mūdificat vl cera pessima et ea sanat τ liq̄ fac̄ carnē mollē sine morsura et trahit τ cicatriçat. ℞. litargiri aurei. ʒ. iij. armo. ʒ. iij. ß. cere. ʒ. viij. colofonie τ ē ratinegi sicca. ʒ. ix. galbani mirre q̄niar. aristol. lō. aā. ʒ. i. bdelij: stora. thuris. aā. ʒ. i. ß. tbubel. i. squāma eris. ʒ. i. oli antiq̄ i hyeme lib. ij. i estate lib. i. liq̄fiant oēs gūme τ tere p⁹ i aceto vl̄ aq̄ i aliq̄ pte oli pdc̄i et litargirū coq̄t̄ tc̄ cū aliq̄ pte. Demū iterū litargirū terat̄ cū olo: τ decoq̄t̄ τ tepefiat. deiñ gūme sic liq̄fce colent̄ sup litargirū τ cera iterū coq̄t̄ donec gutta in terra vl̄ in ferro aliquo⁹ coagulet̄. deide pone alios pulueres τ diu misce.

Unguentū de çiniar faciēs ad fistulas τ vlcera antiqua. ℞. çiniar. ʒ. ij. cere. re sine ana. ʒ. v. olei quod sufficit.

Unguentum dyaquilon ⁊ est vnguentū de mucillaginibus qḋ facit ad oēm duriciez ⁊ cicatricē a vulnere vel vlcere factā post tempus reaptat ⁊ dealbat ⁊ applanat: sed nō nouiter facta cicatrice ponat̄ q: calefacit. Et memor esto ponere ibi de yreos. q: est mirabile ⁊ pcipue si ponat̄ ibi de amurca olei multū. ℞. mucillaginis: fenugreci. ⁊ se. lini: ⁊ altee. ana lib. i. decoquantur donec inspissentur. deinde sumatur lib. ß. merdasengi. ⁊ decoquatur cū lib. i. olei. deinde pyciātur sup ipm iam parū infrigidatū mucillagines ⁊ misceant̄ simul ⁊ decoquantur: ⁊ fiāt res vna. Et si de puluere yreos subtiliter puluerizati cum iam appropinquat decoctioni miscebis: erit vltimum in eo quod dictum est.

Unguentum de calce. valens ad vlcera combustionis ignis cū dolor iaz quieuit ⁊ vesice sunt fracte ⁊ locus est vlceratus ⁊ iducit carnez sup vlcera in neruis discoopertis mediātibus filis ⁊ ponatur tunc calīn actu ⁊ maxime in hyeme. ⁊ valet oī excoriatiōi ⁊ flegmati salso vbi fuerint vlcera cū escaris ⁊ vulneribus narium ⁊ in ore. lȝ attribuat̄ cōbustioni ignis tn̄ oia vlcera virulēta ⁊ varicosa exiccat pustulas ⁊ vlcera supficialia ⁊ ambulatiua ⁊ carnē mollē minuit sine dolore. Et valet ēt cōfricationibus q̄ fiunt iter agētibus tpe magni caloris. ⁊ si vis miscere parū fuliginis domus vt itingatur parū potes vel de succo siclē ⁊c̄. Et nō cognosceт̄ postea ⁊ nō nocebit. ⁊ si vis facere vnguentū cū oleo loto potes dūmodo oleū separetur ab aqua bene. ita q̄ eo loto potius eyciat̄ de oleo q̄ȝ ibi de aqua remaneat. Accipe ex calce q̄tū vis ⁊ funde super ipsaz aquā frigidā ⁊ percute cū manu ⁊ permitte desiccare donec fiat clara. Et funde iterū ⁊ laua septies. deinde exiccet̄: deide ad modū vnguēti cū oleo ro. in estate ⁊ cū cōi in hyeme. diu in mortario ducat̄ ⁊ sup locū combustū inungatur vel cū pecia iponat̄. Et si vis facere cū cera vt sup peciā extendat̄ fiat ita. ℞. cere albe. ʒ. i. olei rosa. ʒ. iij. calcis lote exiccate ⁊ subtiliter p pannū cribrate. ʒ. i. oleū ⁊ cera liquefiāt. deide misce calcē. ⁊ icorpa.

Unguentum de merdasengi valēs ad vlcera humida superficialia ⁊ ad pustulas ⁊ ad saphatiȝ humidā ⁊ scabiē ⁊ excoriationē coxarū ⁊ renū ⁊ earū cōfricationē tpe calido. ℞. merdasengi cribret̄ subtiliter ⁊ in mortario cū fortissimo aceto ⁊ olo. s. q̄nq; cū vino q̄nq; cū olo diu fricādo ⁊ icorporetur. Et si admisceris parū ęꝑi vsti. vel plumbi vsti fortius desiccabit. ⁊ si parū de yreos mūdificabit cū tantillo cere. ⁊ si vis coque quando ponis in eo cerā ⁊ erit meli⁹. ¶ Nota q̄ q̄ncūq; si vis facere aliq̄ḋ vnguētū qḋ extendat̄ in pecia vbi est litargirū: os vt ponas cerā vel aliquā gūmā. Si aūt vis solū vngere non oportet vt ponatur cera vel gumma aliqua. quia tunc fit viscosum ⁊ tenax.

Unguentum de calcadis qḋ noiat Hal. conaki cui⁹ itētio est faciēs ad vlcera difficilis cōsolidatiōis ⁊ ad ea vlcera in q̄bus est sanguis vel nō sanguinolēta ⁊ mūdificat ⁊ cicatrizat apata rupta que fiūt in mābus diuersis oībus. ℞. adipis antiq lib. ij. olei antiqui lib. iij. merdasengi lib. iij. calcadis. ʒ. iiij. mūdificet̄ adeps a velaminibus ínis ⁊ terat̄ residuum eius donec liquefiat velociter. deinde liq̄fiat id sup ignē: ⁊ cola ipm donec fiat clarū mundū ⁊ pondera ex ipso lib. ij. ⁊ tere. ʒ. iiij. calcadis ⁊ misceant̄ cum lib. iij. ⁊ tere merdasengi lib. iij. ⁊ cribelate misceant̄ cū eis in mortario: ⁊ cū adipe. deinde pone ea in captia sup ignē ⁊ cōmoue ea cū spatula recenti de palma: qḋ est q: spatula exiccat̄ fm spaciū q̄ re ꝯsumit̄ humiditas eius: ⁊ icidat̄ spatula illa ex palma an̄q̄ȝ id fiat p diē si est hyems: ⁊ si est estas tūc icide in eadē die in qua decoq̄tur medicia cū radice ei⁹ grossa fili glomeri magno ⁊ noiant rē cū q̄ noiat̄ id qḋ accipit̄ ⁊ relinq̄t̄. aut spatula q̄ est post lōgū grossū ei⁹ ⁊ pyciūt id deide ⁊ abscindant in pte ⁊ sepant eas a corticib⁹ suis ⁊ submergūt eas in medicia donec cadit i eā illḋ qḋ icisū ē ⁊ recipiāt hūiditatē q̄ ē in eo. q: in medicia ē v̄t⁹ resolutiā ⁊ refrenatiua. q̄m olei antiq ⁊ adipis ē v̄t⁹ resolutiua ⁊ calcadis ⁊ aq̄ palme ē virtus refrenatiā subtilitatē faciēs. cū calcadis v̄o nō ē multū q̄ iuuet medicias i refrenatiōe mātrū q̄ currunt. n̄ȝ in refrenatōe ei⁹. qḋ iā locutū ē in mēbris ⁊ grossitudie: vex est v̄tus exiccatiua parū. ⁊ tn̄ nō ponit̄ in hac medicia nisi pp id qḋ ē in eo ex iuuamēto ⁊ ꝯueniētia ⁊ aptitudie in cōpōne vnguēti. ⁊ decoq̄tur cū medicinis q̄s dixim⁹ donec fiat spissitudo. ⁊ q̄ nō resoluit aq̄ adeps. aut opȝ vt sit salita in antiqua q̄tum possibile est. ⁊ similiter plurimū opȝ vt oleum sit antiquū fm hanc formam.

Unguentum qḋ corrodit carnē additam aperit apata absq; dolore vehemēti. Sumat̄ de lyac ⁊ frigant̄ ⁊ excorient̄. ⁊ sumat̄ fm pondus ex aq̄ saponis forti ⁊ terant̄ sil̄ ⁊ misceant̄: ⁊ pyce sup q̄rtaȝ ptem ponderis sui de venis tinctoꝝ cū iā linit̄ dabalx. i. icidens sicut rasoriū ⁊ ponat̄ sup locum.

Unguentum ad emorroydas ⁊ pulsationē ⁊ vētositatē in ano ⁊ tumorē earū. ℞. aq̄ porri ⁊ aq̄ ruthe. an̄. ptē. ß. ⁊ ponant̄ in captia. ⁊ sumant̄ deiñ mumie. ⁊ cere albe. an̄. ptē. ß. ⁊ pyce sup illa ⁊ pyce ēt adipē caprarū ⁊ adipē q̄ ē in zirbo camelli. ⁊ cōterant̄ ambo multū donec fiāt sic massa ⁊ ponant̄ in capice. ⁊ sumantur iterū pix romana. ⁊ oleū sambucinū: ⁊ oleū de nuce: et fundat̄ sup ea: ⁊ fiat ignis cū facilitate donec liq̄fiāt: ⁊ fiāt res vna. Cū ḡ necessitas ꝓuocat: accipe ex eo ⁊ calefac ad ignē ⁊ inolue coctū fȝ silitudinē glādule ⁊ vnge ipsum ex medicia ⁊ itromitte ipȝ in anū. ¶ Aliud ad idē. Sumat̄ adeps vacce vel eq̄rū ⁊ liq̄fiat ⁊ collet̄ cere albe. ana. ʒ. v. soluant̄ sup ignē. ⁊ an̄ liq̄facta sūt pyce sup ea picis romane. ʒ. ß. kiterica. ʒ. i. aq̄ porri. ʒ. ß. ⁊ bulliāt donec misceant̄. ⁊ deponant̄ ab igne ⁊ administret̄ sic pmū.

Unguentum ad saphati in cute capitis hūidā vl cerosaȝ. ℞. cartā de bōbice: ⁊ ꝯbure. deiñ fac puluerē subtilē: ⁊ cū aceto diu in mortario cōpone in moduȝ vnguenti. ⁊ caput inunge oī die bis. ⁊ si fricabit̄ pus caput cū cepe erit melius.

Unguentum aliud magnuȝ ad idē desiccās. ℞. cartarū combustaruȝ calcis viue argēti viui. an̄. ʒ. i. cōfice cū aceto ⁊ oleo ro.

Unguentum ad saphati siccaȝ ⁊ ad furfures. ℞. mucillagis fenugre. ⁊ assungie pulli cere ⁊ sagimis porci. an̄. ʒ. ij. ⁊ argēti viui extincti misce ⁊ fiat vng^m^.

Unguentum aliud ad saphati in capite siccā ⁊ hūidā. ℞. sang. colūbini collati lib. ß. cere. ʒ. ij. argēti viui extīcti. ʒ. ß. succi ruthe. ʒ. ß. ⁊ si vteris eo in hūido. adde salis armoniaci. ʒ. i.

Empl'm exptū qḋ fac̄ detumescere emorroydas et mitigat dolorē et exiccat ⁊ ꝯsolidat eas q̄ñ icidunt̄. et valet i fixuris ani si ponat̄ sup eas tepidū cū digitis vel cū pecys. ℞. boli armeni. gūmi ara. sang. dra. mastícis. an̄. ʒ. iij. mirre. balaustiarū. rosa. siccarū. an̄. ʒ. ij. Dec oia pluerizent̄ et p pānū cribrent̄. deide accipe butiri. ʒ. i. olei ro. ʒ. iij. cere. ʒ. ij. succi folioꝝ porrorū colati. ʒ. ij. liquefiant ad ignē et misce illa alia diu et vtere.

Unguentuȝ Mes. qḋ dr̄ ysopi cerotū descriptiōe Ha. qḋ valȝ ad duritiē et nodositatē mēbroꝝ duritierū splēis ⁊ epis et dolorē eoꝝ ⁊ dolorē matricis et duritiē iūcturarū. lenit. n. eas c⁹ hec ē pmixtio. ℞. cere citri. olei camōillini et yrini. ana. ʒ. vi. mast. ʒ. i. resine. ʒ. ß. spice. ʒ. ij. croci. ʒ. i. ß. terbētie. ʒ. i. ysopi hu. ʒ. 80. Et nota q̄ ysop⁹ hu. dr̄ q̄ū iuenit̄ poni i vnguentis: vnctuositas lane succide piguis q̄ ita exhibit̄ ḋ tali aq̄. vȝ. ℞. lanarū succi

darū ouiū circiter.90.ꝛ ſup eas aquā calaꝫ.q.ſ. ad īfundē-dū.et dimitte ꝑ horas.iiij.deide bulliat bullitione vna et cōpmaſ̄.et coq̄t illa aq̄ lanarū cū facilitate agitādo ſemper ſuper fundum vaſis in vaſe ſtagneo cuꝫ ligno amplo: ne recipiant veſtigia aduſtionis aliquid: ꝛ coquatur donec fiat ſicut mel currens.

Anguentū dyafinicon ꝯferēs ad vlcera difficilis ꝯſolidatōis ꝛ vlcera frandulēta ꝛ ſpēs berpetis ꝛ vlcera ſtatis ſalſi ꝛ vlcera ſanguinolēta ꝛ fiſtulas ꝛ apata peſtulētie ꝛ apata diuerſaꝝ māeruꝫ. ℞.adipis zirbi antiq colati.ꝛ adipis vituli recētis colati ꝛ mūdi aā. lib.v.ſ.colcotar.ʒ.viij.olei ātiq.litargiri mūdi.aā. lib.iij. Terant̄ litargirū ꝛ colcotar cōtritione vltima.ꝛ mūdentur ꝑ pānū ſubtileꝫ ꝛ ſpiſſuꝫ.deide pmiſceaſ̄ ꝛ teratur cū oleo bene aā parū addendo ꝛ fiat illud. deinde coleſ̄ ſuper id adeps ꝛ coquaſ̄ cū facilitate agitādo ſemp ro. cum ramo palmaꝝ groſſo abiecta cute ei⁹ ꝛ ſint de nouo iciſi.ꝛ quotiens aduniſ̄ humiditas a medicamie iteruꝫ alterius hūidi extremitas agiteſ̄ nec nō earū extremitates ꝛ ptes minores ꝛ hūidiores incidant̄ in fruſtra ꝛ ponant̄ in medicamine.deide icidant̄ dū exiccant̄.ꝛ hoc fiat donec pſiciatur eius decoctio hic.q: ſi fit in fine hore:ꝛ ſit ignis prunexut parua flamma ignis.

Anguentum nobile relatū a Nicodemo valēs ad vulnera put.ꝛ gñat in eis carnē ꝛ ſigillat ꝛ attrahit ꝛ ꝓhibet in eis putrefactionē. Hoc vnguentū eſt optimū.ꝛ ēt ad albuginē oculi ſubtiliādā.cū iā in fine oculus eſt clar⁹ ꝛ ſecur⁹ ab oī dolore. ℞.aloes. mirre ſarcocolle.aā.p.i.mellis ſpumati duplū pōderis oīum ꝛ terbētine.par.i.ꝛ melius ſi vis vini albi.q.ſ. decoquant̄. cū facilitate vſq dū hēat ſpiſſitudineꝫ. ꝛ qñq addiſ̄ huic circiter par.ſ.vitrioli: ꝛ ꝓprie ad conſumptioneꝫ carnis addite ꝛ eſt expertum.

Anguentum ad ideꝫ Nicodemi. ℞.mirre aloes aā.vini albi.q.ſ. teraſ̄ ad modum alcocol.ꝛ ꝓijciaſ̄ ſup vinū ꝛ tere:cū eo miſcendo ꝛ iteruꝫ funde vinū aā modicū terendo id.ꝛ ſic donec fiat liqduꝫ ſicut mel ꝛ adminiſtreſ̄.ꝛ ſunt q addūt vitrioli.p.i.q̄rtuꝫ. Et ſunt q cōficiunt cum vino ꝛ oleo mirtino viciſſim paruma de vtroq infundendo.

Anguentum ceraſeos magnū rectificās vlcera maligna ꝛ viſcoſa ꝛ eſt attractiuū bonū ꝛ mūdificat apata rupta ꝛ fiſtulas difficiles ꝛ mundificat a carne molli ꝛ a mala putrefactione ꝛ pficit eoruꝫ ſigillationē laudabileꝫ. ℞.armoni.ʒ.i.bdelij. olibani maſculi ariſtolo.rotū.vł lōge.ſarcocolle.aā.ʒ.v.mirre galbani.aā.ʒ.iij. litargiri.ʒ.xv. aloes.oppoponacis. ana.ʒ.ij.ꝛ.ſ. floris eris.ʒ.iij.raſine.ʒ.xiiij.ſiat ſic.gūme.ſ.bdeliū oppoponacū.armoni.ꝛ galbanū cōterant̄ ꝛ in aceto īfundant̄ vel in aliq̄ parte illius olei ꝛ reſina liq̄fiant ad ignē ꝛ colentur ꝛ alia ſubtiliſſime pulueriзent̄.ꝛ per pānū cribrent̄.ex his pactis coque litargirū cū oleo.ꝛ cū iaꝫ īcipit coagulari parū gutta ſup ferrū tolle ab igne ꝛ tepefiat.ꝛ tūc liquefac gūmas ad ignē ꝛ reſinā ꝛ ceraꝫ ꝛ cola ſup litargirum ꝛ coq̄ iteꝝ ſuper ignē paꝝ valde ne icendant̄ gūme. ꝛ ꝓba ſi gutta incipit coagulari ſuper ferrū:ꝛ tūc tolle ab igne et dimitte tepefieri ꝛ ꝯmiſce alios pulueres ita ꝙ in fine ponatur viride es ꝛ diu miſce ꝛ vtere ſuper tentā de pecia ꝛ mitte in plagaꝫ.ꝛ ſiłr pone ſuper petiam.

Anguentum paruū ceraſeos faciēs naſci carnē in vulnerib⁹ ꝛ mūdificat ꝛ icarnat ea.ꝛ cōfert vlcerib⁹ recētib⁹ ꝛ antiq̄s. ℞.ariſto.lōge. radicis yreos.ſang.draco.armo.ſarcocolle.aā.ʒ.ſ.litargiri triti.ʒ.v.olei.lib.i.decoq̄tur litargirū cuꝫ oleo ꝛ deponaſ̄ ab igne ꝛ fiat tepidū.demū armoniacū mollificatū ī aceto liquefiat ad ignē ꝛ coleſ̄ ſuper litargirū.ꝛ iteꝝ coq̄ paꝝ donec gutta poſita ſup ferruꝫ ſe tenuerit:deide pone pulueres depoſito vaſe ab igne ꝛ tepefacto diu miſce ſiłr ꝛ vtere.ꝛ ſi vis ponere de cera pone de ea.ʒ.ſ.

Anguentum de lino qđ ſcripſit Alexāder mirabile ad iplēdū vulnera carne ꝛ ꝓprie eis qb⁹ videſ̄ difficił incarnatio ꝛ ſanat fiſt. ꝛ vlcera frandulēta. ℞.oppoponacis.p.i.raſure pāni. de lino ſubtilis antiq mūdi.p.ſ.vini mellis ꝛ olei ro.vel mirti.aā. p.v. litargiri aloes ſarcocolle.p.i. tertiā.aā. fiat vnguētum ſic terēdo nūc oleū nūc vinū īfundeſ̄ ꝛ adminiſtreſ̄. ꝛ qñꝫ coq̄tur litargiꝝ cū oleo demū oppoponacū mollificatū in vino.poſtea poniſ̄ cere.ʒ.ſ.demū miſceanſ̄ ꝛ alia.

Anguentum alchimel.i.cātaridaꝝ qđ ē efficiēs opationē cauterij liniſ̄ ſup mēbrū ꝛ faſ̄ veſicatiōes ꝛ excoriatiōes.ꝛ ꝯfert morphee ꝛ ſilio⁹ ſiē pāno ꝛ lētiginib⁹ cutis ꝛ ei⁹ maculis ꝛ īpetigini. ℞.cāthariel recētiū.ʒ.x.aſſungie porci.ʒ.xlv.teranſ̄ ſiłr ꝛ dimittātur marceſcere ꝑ.vij.dies:deide bulliāt ꝛ coleſ̄ ꝛ ſeruentur in vaſe vitreo ꝛ adminiſtreſ̄ vbi opꝫ.

Anguentum baſilicon magnū qđ ꝯfert in vulnerib⁹ in qb⁹ nō ē calefactio ꝛ ꝓprie neruoꝝ ꝛ mēbroꝝ neruoſoꝝ. mūdificat.n. ꝛ incarnat ea. ℞.cere albe.reſine.ſepi vaccini.picis gluti alimbat.olibani mirre ana.ʒ.i.olei.ʒ.i.ſ.

Cerotum de ſandał vltimū ad ſedādū iflāmationes ꝛ apata ca. ꝛ ſup calefactiōes q̄ ſunt in ſtō epe ꝛ vga ꝛ in oīb⁹ mēbris. ℞.roſaꝝ.ʒ.xij.ſandaloꝝ ru.ʒ.x.ſādaloꝝ al.ꝛ citri.aā.ʒ.vi.boli arme.ʒ.vij. ſpodij.ʒ. iiij.cāphore.ʒ.ij.cere albe.ʒ. xxx.olei ro.lib.i. conficiant̄ ꝛ adminiſtrent̄. Et quidā ſunt q lauant oleum ꝛ cerā ꝛ poſtea miſcent cū alijs:ꝛ eſt melius. ¶ Iteꝫ aliud ad idē de ſandalis. ℞.ſandalorum ru.al.ꝛ citrinorum.aā.ʒ.iij.roſarum.ʒ.viij. boli ar.ʒ.iiij. pulueriзentur cum aqua roſata ꝛ oleo ro.ꝛ parum aceti.

Cerotum ſa.ꝛ eſt optimū in ifrigidatiōe valēs ad fe.acutas ꝛ ad ſedā calaꝫ ꝛ apata vge cū calitate.ꝛ ēt ſi nō ē magna calitas: valet id ceroꝫ in papiſmo.q: aliquo mō digerit. Vñ papiſm⁹ eſt nomē cōe ad oē apa in virga.vñ ſi ē cū iflāmatiōe valet id cū ſandalis. ꝛ ſi eſt q̄ ſit mā mixta valet id ſimplex ceroꝫ. ꝛ ēt ſine aceto ꝛ ad priapiſmū ꝛ ad pulſatōꝫ. ℞. cere al.ʒ.i. olei onfacini.ʒ.iiij.aq̄ clare vehementis frigoris.q.ſ.ꝛ bñ lauent̄ lauatiōib⁹ ꝑlib⁹.ꝛ quāto magis laboras in lauādo id fiet magis excellentius. vltimo vero cōquaſſando cum aceto claro albo ꝛ pauco reſeruetur. hoc enim vnguentuꝫ in oībus inflammationibus valet.

Anguentum de bdelio qđ valet ad paraleſim ꝛ ad ſpaſmū ꝛ ad egritudies neruorū īfrigidatos ꝛ lenit nodoſitates neruoꝝ. ℞. bdelij.ʒ.vi. euforbij.ʒ.iiij.caſtorei.ʒ.ij.ſerapini.ʒ.iiij.cere.ʒ.xv.olei ſābuci.aut de ben.aut de lilio.ʒ.x.bdeliū ꝛ ſerapinū ſoluantur in aqua rutbe agreſtis ꝛ cera.leniaſ̄ cū aqua calida et fiat vnguentum ꝛ liniatur cum eo.

Anguentum aureū qđ cōſolidat ꝛ curat plagas ꝛ eſt exptū. ℞.cere citrie.ʒ.vi.olei boni lib.ij.ſ.terben.ʒ.i.reſine ꝛ colofonie ana.ʒ.i.ſ. olibani maſti.croci ana.ʒ.i.

Anguentum de ceruſa faciēs ad vlcera ca.excoriatiōes q̄ fiūt de colera aduſta et flegmate ſalſo ꝛ ad fe. ꝛ ignis cōbuſtioneꝫ ꝛ heriſipillam. ℞.ceruſe lote merdaſengi. aā.ʒ.vi. plūbi vſti ꝛ ſcorie argēti.aā.ʒ.iiij.maſt.olibani.aā.ʒ.ij.ꝛ.ſ.olī ro. ꝛ aceti al.q.ſ. Teranſ̄ in mortario:pus oleū: deide īfundendo acetum ita ꝙ fine mora terat. Si aūt eo indiget pruritū hñs argēti viui extincti optime cuꝫ ſaliua.ʒ.v. adde.ꝛ adminiſtra qñq ꝑpter neceſſitateꝫ plus exiccandi зiniar vel зezi.

Unguentum stricinũ qđ valet ad vulnera ⁊ vlcera ⁊ ad cõbustiones ⁊ ad excoriationem ignis. super vnguẽtũ de cerusa adde strici. ℥.i.ʒ. aloes.mirre.añ.ʒ.iiij.⁊ administra.

Unguentum egiptiacũ magnũ cõferens ad vlcera antiq ⁊ fistulas q̃ indigẽt mũdificatiõe ⁊ exiccatiõe. mũdificat eni ea a carne mortua. ℞.floris eris aur.v.mirre aure.viij.⁊ aceti fortis aur.vij. coque oĩa super ignẽ donec inspisset. Et sunt q addũt olibani masculi subtilissime triti aur.ij.⁊.ʒ. Et sũt qui addũt vitrioli combusti aure.iij. Et sunt qui addunt olei partes vnam ⁊ coquantur omnia ad spissitudinem.

Unguentum tetrafarmacon faciẽs nasci carnẽ in vulneribus ⁊ consolidat ea. ℞.litargiri pulverizati sic alcocol p.i.argenti vivi p.i. olei antiqui par.ij.⁊ coquantur cũ facilitate donec fiat ex eis spissitudo ⁊ administra.

Unguentum alfoserine relatũ ad Alexandrũ mundificãs cutiꝫ ⁊ sanãs scabieꝫ siccaꝫ ⁊ asperitates cutis ⁊ ĩpetiginẽ ⁊ flã salsũ. ℞.ceruse litargiri.alfosiri⁹.aloes.croci argẽti vivi extĩcti añ.olei de oleãdro ⁊ aceti.q.s.⁊ fac sicut vnguẽtum de cerusa.

Unguẽtum de cerusa qđ cõfert ad cõbustionem ignis ⁊ excoriationi ⁊ bensipille vlcerate ⁊ vlcerib⁹ supercalefactis. ℞.ceruse lote.℥.v. litargiri.℥.i.cere al.℥.vij.olei ro.℥.ij.liq̃ fiant ad ignẽ cera ⁊ oleũ ⁊ pꝛiciant super cerusa ⁊ litargirũ in mortario misceant simul anteꝙ̃ infrigident.⁊ in fine cum incipit coagulari misceatur cum eis albumen vnius oui ⁊ vtere.

Unguentũ ad idẽ. ℞.ceruse lote.ʒ.v.litargiri.ʒ.ij. scorie argẽti vel climie argẽti aure.i. dragãti.℥.i.cere albe.℥.i.olei ro.℥.iij.⁊ fiat sicut primũ.

Unguentum basilicon magnũ ꝯferens ad vlcera ⁊ conuenit locis carnosis ⁊ vlceribus in quibus non est calefactio.⁊ potest dici confortatiuum. ℞.cere albe lib.ʒ.picis.℥.iij.⁊.ʒ.mirre resine añ.℥.ij.gluttinis albotim.℥.ij.olei lib.i.

Unguentum de flore eris ad vlcera antiq̃ q̃ sũt difficilis cõsolidationis. ℞. floris eris.℥.ij.cere resine.añ.℥.v.liq̃ fiat cera cũ oleo.q.s. deĩde resina colet ⁊ ꝯmisceat viride eris qđ sufficit: scꝫ.℥.v.vel etiã si vis vt aliquo mõ sit corrosiuũ sit viride eris pl͛s ⁊ mundificat optime vbicũꝙ̃. Et si facis isto mõ est optime cõpositionis. ℞.floris eris cere ⁊ resine colate.añ.ʒ.v. olei.℥.i.deĩde resina colet.deinde misceat viride eis.

Unguentum de calcadis qđ noiauit Ha. mucbũ cõferens ad apãta pestilẽte ⁊ cõsolidat.vel q̃ difficulter sanant. ℞. adipis sirbi antiq lib.ij. olei antiq.lib.iij.calcadis.ʒ. viij.liquefiat adeps ⁊ teratur calcadis ⁊ misceat cũ tribus lib.olei ⁊ terat litargiri lib. iij.⁊ misceat cũ eis in mortario.deĩde ponat ĩ fresino mũdo ad ignẽ ⁊ ꝑmisce ea cũ spatula q̃ sit abscisa ex palma donec equetur ⁊ administret factis magdaleonibus.

Unguentum apostoloꝝ ⁊ est vnguẽtũ veneris rectificãs cũ facilitate fistu.difficiles ⁊ scropbulas vlceratas ⁊ eradicat eas ⁊ mundat vulnera ex carne put.sine dolore.⁊ inungit tenta cũ eo.nec ei sile inuenit. Et dicit vnguẽtũ apostoloꝝ.q2 in eo sũt.xij. medicie. ℞.cere al.resine.añ.ʒ.xxiiij.oppopo. floris eris. añ.℥.ij.armo.℥.iiij.arist.lõ.tbu.masc.añ.ʒ.vi. mirre galbani.añ.℥.iiij.bdelij.℥.vi.litargiri.℥.viij.olei lib.ij. Fiat isto mõ. Accipe gũmas.s.oppopo.galb.armõia.⁊ bdeliũ cõtrita in mortario ⁊ ĩfundant ĩ aceto.⁊ iterꝫ cõtũde bas si op⁹ est ⁊ pone eas in aliq̃ pte illi⁹ olei donec ĩcipiat se tenere ⁊ sit tepidũ.litargirũ vo sup ignẽ:tũc cõmiscent gũme. ⁊ cũ cõmixte fuerint liq̃fac cerã ⁊ resinã ⁊ liq̃fac sup gũmas et litargirũ qđ cõmiscuisti.⁊ repone sup igneꝫ:⁊ coq in lento igne donec gutta sup ferrũ ĩcipiat coagulari.deinde tolle ab igne ⁊ pulueres cũ eis diu misceant. ꝫ viride ea pone in fine.⁊ si fiet durꝫ ⁊ tu vis misce parꝫ de terbentina.

Unguentum de vzifur.cõferẽs ad vlcera mala ⁊ ad scropbu.⁊ ad cãcrenas ⁊ apostemata testiculorum vlcerata. ℞.litargiri ⁊ gal.ana.℥.v. olibani.armonia.ana.⁊.ʒ. glutinis albotim.ʒ.vi. cere.ʒ.x. vzifur.ʒ.viij.olei.q.s.ad libitum.

Unguentum ad puncturas neruoꝝ.⁊ ẽ ab Aui. narratũ.⁊ est Ha. ℞. cere resine. picis.euforbij.añ.℥.i.olei.℥.ij.⁊ fiat vnguentum. Et si vis eo vti in corpore leni pone euforbij.℥.ʒ.terbentine.℥.ij.cere resine.picis.ana.℥.i.olei.℥.i.misce.

Unguentum de calce qđ valꝫ vlcerib⁹ cõbustionis ignis ⁊ vlcerib⁹ neruoꝝ discoopertoꝝ si ponit tepidũ mediãtib⁹ filis ⁊ desiccat alia vlcera crustosa supflua.ex q̃bus aquositas colat ⁊ residet.⁊ cũ oleo diu cõficias.⁊ si miscebis zezi visti ⁊ litargiri ⁊ parum aceti plus desiccabit ⁊ plus valebit nisi in neruis discoopertis.q2 non esset bonum cũ zezi ⁊ cum aceto.

Unguentũ vtile qđ carnẽ corrodit ⁊ mũdificat in vlcerib⁹ putri.⁊ cãcrenis ⁊ berpestiomeno ⁊ ꝯseruat loca illa ĩ eis ⁊ exiccat virulẽtiã ⁊ pꝛbibet ĩ eis corrosionẽ futurã. ℞.floris eris.alum.mell͛ puri. añ.p.eq.multũ sit in mortario ĩcorporet postꝙ̃ alumẽ et flos eris sũt vltime ꝯtrita.⁊ aliq eũ coquũt ⁊ fit rubeum.

Unguentũ de calce.abluat calx sicut scis ⁊ fiat vnguentũ ex ea cũ succo sicle ⁊ succo caulũ ⁊ oleo ro. ⁊ cera pauca. ⁊ fit ħ mõ. ℞. cere.℥.i.olei ro.℥.ʒ.alioꝝ succoꝝ.℥.i.pulueris calcis supradicte.℥.i.ʒ. puluis iste sit bñ cribratus.valꝫ ħ vnguentum vlceribus cõbustionis ignis.⁊ valꝫ ẽt apostematibus calidis ⁊ vlceribus cum crustis virulẽtis a flãte salso factis. ¶ Iteꝫ fit alio mõ vnguẽtũ de calce. ℞.calceꝫ nonies lotã ⁊ bñ cecorꝫzatã.cõfice in mortario multũ fricãdo cũ oleo ro. vl cõi.⁊ iterũ fricet mõ ponẽdo calcẽ ⁊ mõ oleũ vt equet et pone ĩ vase vitreo vel in piscide de vitreata.⁊ ħ valꝫ ꝯbustionib⁹ ignis ⁊ breuiter oib⁹ vlcerib⁹ virulẽtis ⁊ crustulosis ⁊ minuit in eis carnem ⁊ super neruos detectos ponendo tepefactum mediantibus filis ⁊ flegmati salso.et infinitas habet laudes ⁊ effectus.

Unguentum optimũ in cõbustione ignis ⁊ aque bulliẽtis vtiur postꝙ̃ coctura pluribus dieb⁹ curata est cũ ĩfrigidatiuis ⁊ vtimur eo ad mitigãdũ dolorẽ ⁊ añ vesiccationẽ ⁊ berpetis vesicas existẽte dolore.⁊ si esset in gutture dolor boli calidi. tũc cũ non possum⁹ mitigare dolorẽ facim⁹ loco ei⁹ gargarisma cũ decoctiõe ros.⁊ ordei.deĩde cũ melle rosato:deĩde cũ decoctiõe sumach. ℞.vitellos ouoꝝ. octo vel pl͛es ⁊ misce cũ oleo ro.⁊ pauca farina or.⁊ diu misce.efficit .n. vnguẽtũ ⁊ valꝫ ħ ẽt ad ꝑapisma sup vgã q̃si in augmẽto ⁊ statu ⁊ dolore mitigato in ꝯbustiõe ignis dico vtimur vnguento de calce.valet ẽt ad mitigãdũ dolorem ex calido.

Unguentum optimũ ad pũcturã neruoꝝ ⁊ non habet aliud ꝓpriũ ⁊ in vlceribus ⁊ mẽbris neruosis ⁊ alijs.⁊ attrabit optime ⁊ mundificat carbũculos ⁊ apãta rupta. ℞.terbẽtine ⁊ medulle fermẽti.⁊ hec duo simul in modũ vnguẽti incorporentur.

Unguentum ad scabieꝫ sic.⁊ maxie in pueris et mulierib⁹ humidas carnes bñtibus. ℞.terbẽ.⁊ olei cõis vel laurini.⁊ parꝫ salis ⁊ sil͛ cõcutiant donec sil͛ ĩcorporant ⁊ dealbant ⁊ inungat locus:et si parũ argẽti viui extincti cũ saliua admisceat : erit optimũ in omni specie scabiei.sed in emunctorijs nõ inungatur.Et si cingulũ ex hoc inungatur ⁊ carne nuda feratur

non prodacentur pediculi secum id ferenti.

Unguentum ad scabiez magis desiccatiuū sine argento viuo. ℞.terre camelli et olei communis vel laurini qd̄ est melius ⁊ in moduz vnguenti simul incorporetur.

Unguentum cōe qd̄ est optimū ad scabiē hu. et siccaz.⁊ est mirabile valde purgato corpore ⁊ balneato. ℞.radices teneras enule ⁊ elixa in aqua.deinde bene mūda ab oī duricie ⁊ eas cōtere in modum vnguēti.deinde admisce assungiā salitaz bene tritā. deinde misce paꝝ argenti viui extincti ⁊ oīa simul incorpora in modū vnguēti.hoc.n.valz mirabiliter scabiē mūdificat corpore mundato ⁊ balneato.Caue tamen ne ꝓpe stomacū inungaṫ.⁊ si vis sophisticare tinge id ⁊ pone parum pulueris croci.⁊ potes ponere de zezi ⁊ est optimuz. Uel pōt fieri id vnguētum pulcrius sicut qn̄ est enula ita cocta. ℞.tantūdez assungie ⁊ tere cum ea ⁊ fac ambo ferueri cum vino albo.deinde cola comprimendo id qd̄ coagulabitur ⁊ misce cum argento viuo.

Unguentum cōferens excoriationi coxarū cuz ab equitatiōe accidit. ℞.litargiri cum aqua ro.⁊ parum olei ros. fiat vnguentum. vel bolū ar.cum eisdez vel pulueres rosarum asperge.

Unguentum ad fixuras pedis ⁊ calcānei. ℞.draganti.⁊ gallarum. ⁊ puluerizentur subtilissime et misceantur cum cera vel sepo caprino vel bouino vel pauco oleo.

Unguentum ad arsurā ⁊ ariditatez in membro cū nō est ibi multa virulētia ⁊ adustionē pueroꝝ īter coxas ⁊ silia. ℞. vnguēti populeonis ⁊ vnguēti de cerusa albi.an̄.ʒ.iij.⁊ icorporenṫ simul bene.

Unguentū cōferens quasi in omni spē scabiei. ℞. fulliginis dom⁹.ʒ.i. terre cameli.ʒ.iij. litargiri.ʒ.ij.terbētine.ʒ.i.vitrioli.ʒ.i. olei cōis.q.s. puluerizentur subtiliter ⁊ cribellentur:deinde oleum cū terbētina incorporentur.deinde alia ducantur diu.

Unguentum nigrū qd̄ cōfert morsibus ⁊ pforationib⁹ q̄ fiunt ex vnguib⁹ auiuz ⁊ apum puncturis.⁊ cōfert omnib⁹ vulneribus cū qbus accidit attritio aut sepatio vel incisio ⁊ magis auxiliaṫ. ⁊ ē vtile etiā morsui canis ⁊ hominis si a p̄ncipio cū isto vnguēto cureṫ.⁊ cōfert vlceribus factis ex frigore. ℞.cere. sepi arietini.picis.galbani.an̄. partes equales. ⁊ si i media pte ponaṫ glutinis albotin.idest si accipiaṫ pars vna de isto ⁊ tātundez de glutino ⁊ liquefiāt simul in captia ⁊ reconde erit cōfortatiuū bonuz ⁊ erit optimū vnguentū ad cōsolidandum vulnera alterata ⁊ in neruis ⁊ alijs locis ⁊ attrahit ⁊ mūdificat ⁊ optimū est in omnib⁹ ⁊ pluribus cōplexionibus.⁊ si tale vnguētuz sit lib.i.misceatur cum eo euforbij puluerizati.ʒ.ij.⁊ erit bonum in puncturis neruoꝝ ⁊ mundificat saniem grossam coagulatam ex vlcere vbi nō est neruus detectus in paucis vicibus.

Unguentum ad scabiez humidā. ℞.argentū viuū extinctū oleandrū cadmiaz argenti condisi alumen vetus ⁊ litargiruz. ex his omnib⁹ cum aceto ⁊ oleo mixtis fiat epithima vel vnguentuz et per noctez totam sic permaneat. ⁊ si vis ponere tātillam de cera ad hoc vt vnguētū melius cōponatur coque litargirum p̄us cū oleo:deinde alia incorporenṫ simul.

Unguentum aliud ad scabiez bonū existēs valde neq̧ ampullas neq̧ adustiōes facit. ℞.litargiri calcanti ana partes equales. hoc eni cuz aceto ⁊ oleo ro.per hebdomadam vnam ad solez frequēter fricēṫ modo cū oleo rosato modo cum aceto.

Unguentū qd̄ valz scabiei sicce. ℞. haurach costi sal ꝯdisi assungie.an̄.ʒ.viij.aceti ⁊ olei .q.s.ad ℔ vt corp⁹ i balneo epithimari possit.Cōfert p̄terea in pruritu sicco oī die corp⁹ ex aqua calida balneari.

Unguentuz ad safati capitis cum est recens ⁊ est cuz hūiditate. ℞.radicis cucumeris. alcane.aristologie.litargiri.cortices granatoꝝ. ex his eni valet tritis ⁊ cribratis per pānū ⁊ aceto ⁊ oleo ro. diu fiat cōtritio in modū vnguenti ⁊ locus inungatur.

Unguentum ad safati vetustā ⁊ humidā multū vlceratam. ℞.salis ⁊ calcanti adusti sulfuris terre.argenti viui galle radicuz cane litargiri. aristologie lōge.an̄.partes equales.omnia hec trita ⁊ cribellata subtiliter cum aceto ⁊ oleo misceantur.

Unguentum ad safati siccaz ⁊ cum squamis siccis ⁊ albis similibus furfuris:sed non est in ea latitudo sicut in squamis furfuris. ℞.adipis galline vel anatis.ʒ.iij.cere albe.ʒ.i. ⁊ misceaṫ ⁊ quottidie inungaṫ caput eo loto ⁊ abraso cū mucillaginibus.

Unguentum leniens duriciem in iuncturis siue remanēs ꝓpter vulnus siue aliter faciens impedimētū in motu. ⁊ vbi sunt fracture restaurate.⁊ est arosboth duꝝ ⁊ mollit oē durū. ℞.cere citrine adipis anatis resolute ⁊ colate.an̄.ʒ.i. olei ō lilio.ʒ.vi. medulle vaccini cruris.ʒ.ij.ex his fiat vnguentum.

Unguentum ad idem bonū habēs odorez ⁊ cōuenit delicatis. ℞. fecis olei de lilio .fecis olei de semine lini.bdelij.an̄.ʒ.i.storacis galbani oppoponacis armoniaci.an̄.ʒ.ß.adipis vrsi.ʒ.v.⁊ si nō inuenitur accipe galline vel anatis:aut porcie ⁊ gūme. postea in pauco aceto dissoluantur ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum ad stricturā ⁊ duriciez q̄ est in neruo vel chorda ⁊ tensionē leniens. ℞. cere citrine.ʒ.i.olei de ben.ʒ.vi.masticis nitri storacis ana.ʒ.ß.fiat vnguentum.

Unguentum mirabile in generatione carnis et vulnera cōsolidās. ℞.litargiri.ʒ.i. olei.ʒ.ij.coquanṫ ambo donec dissoluaṫ litargirū postea olibani.sarcocolle.sang.dra.galbani colati. colofonie vel picis sicce oium ana.ʒ.ij.sumantur ⁊ predicte decoctioni admixta coquantur donec inspissentur ⁊ medicenṫ cum eo vulnera cum non fuerint sanguinolenta.

Unguentum qd̄ remouet humiditatez ⁊ saniositatem ⁊ virulentiaz in vlcerib⁹. ℞.litargiri triti.ʒ.i.olei ros. aceti mellis ana.p.eq.litargirum tritum imbibaṫ cum eis.⁊ teraṫ donec albescat ⁊ inficiatur:deīde. ℞.aluminis draganti adusti balaustiaꝝ gallaꝝ.an̄.ʒ.v.al.lib.i.⁊ cuz dictis vnguentū incorporetur.

Unguentum generatiuuz carnis in estate ⁊ cuz i vulnere calor ⁊ ardor fuerit ⁊ tēpus calidum ⁊ in cicatricibus vulnerū est vtenduz. Sumatur litargiri triti vt alcofol.ʒ.v.q̄ in aceto donec dissoluatur ⁊ mollescat teratur. deinde olei ro. desuper infundatur ⁊ teraṫ donec ingrossetur.duz aūt sic teritur semel ex aceto ⁊ alia vice ex oleo ro.est infundenduz donec infletur ⁊ ad magnitudinem deueniat ⁊ fiat vnguentuz cui postea.s.ceruse lote.ʒ.v. ⁊ camphore parum adde et cum eis misce ⁊ in curatione vtere.

Unguentum nigrum quo vtendū est cuz vulnus est siccuz. ℞.cere olei. visci.picis. partes.equ.Sumantur ⁊ resoluātur ⁊ quod ex eis est vnguentum nigrum.

Unguentum optimum qd̄ leuiter corrodit ⁊ vlcera saniosa mundificat ⁊ omnib⁹ fistulis auri ⁊ vlceribus subuenit ⁊ carnem corrodit molles. ℞.ziniar mellis puri.an̄.ʒ.i.sarcocolle armoniaci.an̄. ʒ.ß.fiat sic.Armoniacuz in aceto mollificeṫ.deinde enim alijs tritis in mortario cuz p̄dicto melle ducaṫ subtiliter

⁊ conterendo. est enim optimū vnguentum ad ea q̄ dicta sunt in residuo scrofularū ⁊ in alijs vbi indiget.

Unguentum qđ vlcera cōsolidat ⁊ in vlceribus mltū humidis carnē creat ⁊ pustulas crustosas desiccat q̄ scabiei assimilant̄ ⁊ vlcera facta a cōbustiōe ignis. ⁊ oēm remouet in vlceribus humorositatem vbicunq̄ sit virulentia. ℞. litargiri vt alcohol pulueriȝati q̄tum vis. ⁊ ex aceto ⁊ aqua ro. vel oleo ro. simul in mortario ībibatur donec tumescat ⁊ albificetur. deinde calcecbumenon anthimonij balaustiarum venaȝ curcume gallarum sang. draco. syrici alumis cachimie argenti oium quantū ē sexta pars totius vnguēti sumat̄. post hec omnia illa pulueriȝata mittant̄ in mortario ⁊ dōec minuta sint agitent̄. deinde ex hoc vnguēto vulneri cū coto imponatur quo caro putrida nata est. hoc aūt vnguēto tam diu in curatione est vtendum donec gñet̄ in eo quātitas que ipsum induret ⁊ cutem perfecte indurat.

Unguentum qđ exituraȝ sine ferro rumpit. ℞. mellis anacardi ⁊ picis liqde. ana par. equa. que in cocleari ferreo mixta calefiāt donec misceātur. ⁊ vbi apostema aperire volueris impone ⁊ dimitte per medium diem ⁊ aperiet illud.

Unguentum qđ confert cācro nō vlcerato. ⁊ ēt si timet̄ ne locus vlceret̄ inunctū ibi ⁊ confert vulnerib⁹ humidis ⁊ igni persico vlceratis ⁊ similib⁹. ℞. ceruse lote ⁊ tutie lote ptes equa. terant̄ ista cum oleo ro. ⁊ succo portulace aut succo solatri ⁊ mucillagie psilij aut succo cucurbite aut succo citrioli. ⁊ diu ī mortario terant̄. ⁊ si fiat vas ex plumbo ⁊ pistellū ⁊ in tali vase fiat vnguētū id valebit ēt cācro vlcerato ne vlteri⁹ vlceret̄ ⁊ vbiq̄ valet. ⁊ ēt in alijs vlcerib⁹ corrosiuis malis.

Unguentum optimū qđ omne vlcus saniosum putridū virulentū ⁊ apostema ruptuȝ ⁊ carbunculū mundificat. ℞. mellis colati. ℥. p̄us cocti lib. i. sarcocolle. ℥. ij. ⁊ optime icorpora ⁊ si ponis ibi medullam fermēti ⁊ terbentinā erit melius ⁊ vltimū. ⁊ solū ēt mel coctuȝ est perutile in hoc. Et qdā accipiūt mel coctuȝ ⁊ colatū ⁊ sarcocollā. aā. ℥. vi. ⁊ diu misceatur.

Unguentum ad ragadias in ano ⁊ vbicūq̄ fuerint. ℞. cere citrie olei sisamini vel se. lini adipis anatis medulle cruris vaccini. adipis hoīs. bdelij. aā. par. equa. bdeliū primitus in mucillagie se. lini dissoluat̄. deinde oia misceant̄. hoc enī optimū existit.

Unguentum quo si vngat̄ cingulū de lana ⁊ portetur nuda carne interficit pediculos ⁊ phibet ne amplius generent̄. ℞. olei. ℥. ij. cere. ℥. ʒ. argenti viui nūmatas q̄tuor argentuȝ viuū optime extinguatur ⁊ cū alijs misceat̄. ⁊ fiat vnguentū ex quo cingulū vngat̄ ⁊ nuda carne deferat̄. vel etiaȝ locus vbi fit vngatur ⁊ maxime cū aquaȝ calida lauetur bene fricando.

Unguentuȝ qđ valet scissuris malis q̄ in carnem penetrant. ℞. litargiri. ʒ. v. olei. ʒ. xx. coquant̄ sil' qbus decoctis addat̄ galbani. ʒ. iij. ⁊ fiat vnguentū de quo sup scissuras gutta distillet̄ vel vngat̄.

Unguētum ad safati siccaȝ ⁊ recenteȝ ⁊ furfures in capite. ℞. olei dulcis adipis gallie ⁊ mucillagi. altee vel fenugre. ⁊ se. li. aā. ℥. ij. cere. ℥. ʒ. ⁊ inungat̄ sepe caput ⁊ sepe abradat̄ ⁊ sepe lauet̄. ⁊ si erit antiqua tūc fricet̄ donec currat ex ea sanguis deide iungat̄.

Unguentuȝ ad safati humidaȝ ⁊ non antiquam. ℞. merdasengi olei ro. corticum granatorū ⁊ acetū ⁊ fiat vnguentū ⁊ cōfert ei quottidie liniri cum psilotro abradente pilos donec siccetur. deinde liniatur cum eis que dicta sunt in sicca.

Unguentuȝ qđ dicit̄ psilotruȝ quo inuncto in loco capilli seu pili cadūt. ℞. calcis fortis sup᷑ quā ponat̄ sextuplum aq̄. ⁊ per tres dies sic dimissa colet̄ postea ī hac aqua. vi. pars calcis ponat̄. ⁊ per tres dies moret̄. his gestis sexta pars arsenici citrini in predicta aqua mittatur ⁊ tam diu ad solem dimittatur donec penna immissa depiletur cum extrahitur postea vero locus fricetur. id enim cito abradit pilos.

Unguentū qđ confert formice miliari. ⁊ etiaȝ corrosiue. ⁊ etiaȝ vlcerib⁹ corrosiuis in circuitu perunctū ne perambulet ⁊ alijs malis vlcerib⁹ sup̄ficialibus. ℞. boli ar. ⁊ diu cū aceto ⁊ aqua ros. terat̄. ⁊ si vis ponere oleum ro. paruȝ in mortario incorporent̄. ⁊ in corrosiuā melius est vt galle cum eis ponantur.

Unguentum egiptiacuȝ mundificās ⁊ exiccās fistulas ⁊ vlcera praua ⁊ cauernosa ⁊ vbicūq̄ sint exiccat vlcera auris mundificata quādo liquefit cū aqua ⁊ melle ⁊ sepe imponit̄ tepidū. ℞. floris eris. ℥. iij. mellis. ℥. vij. aceti. ℥. vij. tere ⁊ p̄misce eas adinuicem. deide bulias sup ignē donec inspisset̄ ⁊ vtere.

Unguentum ad vesiccas ⁊ alia vlcera ca. ⁊ mala adusta. ℞. ceruse climie argenti litargiri ⁊ boli ar. ⁊ paȝ cāphore ⁊ agitet̄ cuȝ mucillagine psilij ⁊ fiat vnguētū. Et si vis misce paȝ aceti ⁊ olei ros.

Unguentum aliud egiptiacuȝ magis exiccans. ℞. ȝinar ⁊ olei ⁊ aceti. ana partes equales misceātur ⁊ coquantur simul in captia donec rubeant ⁊ inspissentur.

Unguentum aliud optimū vlcera mundificās ⁊ attrahit ⁊ mundificat ⁊ attrahit saniem. ℞. mellis ru. lib. ʒ. terbē. ℥. iij. aggregent̄ simul ⁊ liquefiant ad ignē ⁊ bulliāt paȝ ⁊ colent̄. Et si vlcus nimis est sordidū adde parum de yreos ⁊ erit melius.

Unguentum aliud qđ optime mundificat ⁊ attrahit ista q̄ etiam valet in puncturā neruorum. ℞. medulle fermenti ⁊ terbentine ⁊ butyri ⁊ simul misce optime.

Unguentum mirabile inunctū circa herpestiomenum. nō eniȝ permittit vlcus ambulare ⁊ inunctū super locū herisipillarū aut sfonicū. vel super quecūq̄ doloreȝ ⁊ tumoreȝ apostematū ex calido apare mirabiliter pdest ⁊ vlcera humida supficialia ⁊ a flāte salso ⁊ excoriationeȝ curat. ℞. boli ar. in modum vnguenti diu cū aceto ducas ⁊ valet in priapismo.

Unguentum q̄ confert herisipille vlcerate. ⁊ etiā nō vlcerate ⁊ igni persico ⁊ formicis vulnerib⁹ ⁊ vlceribus crustosis ex flāte salso ⁊ similibus. ℞. litargiri radicū tinctoruȝ ana. ℥. ʒ. corticuȝ granatorum gallarum aristo. longe boli ar. ana. ℥. ij. cere. ℥. i. ⁊ ʒ. olei ro. ℥. ij. ⁊ icorporent̄ ⁊ alia mixta p pānū sil' misceant̄.

Unguentum ad scissuras labiorum. ℞. cere. ℥. i. adipis anatis. ℥. i. olei. ℥. ʒ. terben. ℥. ij. dragaganti. ℥. i. gallarum. ℥. ʒ. liquefiat cera cum adipe oleo ⁊ terbentina ⁊ alia subtiliter trita ⁊ per sindonem cicatrizata misceantur ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum ad fissuras in palmis manuū ⁊ cortices q̄ ibi fiūt. ⁊ valȝ ēt oib⁹ scissuris ⁊ oīa ista vnguēta p̄ls valēt si mēbrū fixū diu ⁊ sepe in aq̄ calda teneat̄ vel cū spōgia balneet̄ siue labia siue aliud mēbrū sit. ℞. terbē. ℥. ij. adipis anatis. ℥. ij. mucilla. draga. ℥. ij. cere. ℥. i. dragag. pulueriȝati. ℥. ij. ⁊ fiat vnguētum.

Unguentum ad ragadias in ano ⁊ matrice ⁊ cōbustionē ignis ⁊ aq̄ bulliētis. est. n. bonū ad vlcera ⁊ ragadias cū caliditate ⁊ adustionē ⁊ oēm caliditatē ⁊ acuitateȝ. ℞. cere colate. ℥. ij. olei ro. ʒ. x. plūbi vsti cōditi. ʒ. ij. ⁊ anisi vel cāphore vel dragāti opij. aā. ʒ. i. ⁊ albumis vni⁹ oui. aggregent̄ cera cū oleo ro. ad ignem. sed p⁹quā aliqua ps isti⁹ olei coquat̄ plumbuȝ vstū vel

tantundem de litargiro loco plumbi vsti. deide alia pars media istius olei cum cera liquefacta misceat̃ cuz plūbo vel litargiro sic cōdito cum oleo ⁊ tepescant. deinde pulueres alios subtilissime trita ⁊ misce simul.

Unguentum aliud qd̄ est vtile formice corrosiue ⁊ omnib⁹ alijs vlcerib⁹ ambulatiuis ⁊ corrosiuis. ℞. rosarum arnaglosse sicce ana. pt. eq. pulueriza subtilissime ista ⁊ cum sufficienti oleo ⁊ pauca cera liquefiāt. ¶ Et pro sorore Joana que patiebatur sequestrationem vnguiū fuit factuz tale vnguentum. ℞. mucillagi. maluauis. pauce cere olei viol. dragaganti ⁊ super locum ponatur cum pinguedine capre.

Unguentum ad ragadias ani cuz dicit̃ esse dolor vehemens ⁊ arsura. ℞. cere al. loti olei viol. succi plātag. hec cōficiant̃ in mortario cum aqua frigida paulatiz incorporādo. ⁊ hoc habeas tecum.

Epithima ad scissuras q̄ fiūt in ano. ℞. merdasengi ablutū ceraz al. oleuz ros. liquefiant ⁊ proijciatur sup eas vitelluz vnius oui aut duorum: ⁊ permisce bene oia adinuicē ⁊ ex eo imple scissuras ⁊ ē bonū.

Unguentum ad safati recentē in capite ⁊ in corporibus teneris. ℞. vene tinctorū alcāna aristo. lon. litargiri corticum granatorū terant̃ oia ⁊ cribrent̃ per pānū ⁊ liniant̃ cū aceto ⁊ oleo ros. Et si ponitur aloes erit magis tenax ⁊ magis viscosum.

¶ Puluis de cartis bombacinis cōbustis multum ductis in mortario cum aceto in modum vnguenti curat omnez safati humidam in capite.

Unguentum ad safati antiquā ī capite. ℞. salis attramenti adustor̄ sulfur. ⁊ argēti viui ⁊ galle ⁊ venas tinctorum litargirum et aristologiam fiat vnguentum sicut prius.

Unguentum quod valet ad albaras nigras putrefactas virulentas. ℞. aluminis rochini. ʒ. ij. ⁊ ʒ. piperis nigri. ʒ. i. auripigmēti. ʒ. i. ʒ. tartari cōbusti iter duas pecias balneatas. ʒ. iiij. oia puluerizata misce cū succo affodilor̄ ⁊ pauca cera ⁊ oleo laurino.

Unguentum ad liuiditates ⁊ sanguinē mortuuz ex percussiōe. ℞. cere. ʒ. i. olei camomille. ʒ. iij. succi maiorane. ʒ. ʒ. arsenici triti ⁊ cribrati p pānum. ʒ. ij. cera cum oleo ⁊ succo liquefiat. deide arsenicuz misceatur donec vniantur ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum ad safati faciei. ⁊ ē rubor quasi rubor pncipij lepre. ℞. pulueres carbonuz de salicib⁹ siccis ⁊ tritis ⁊ cribratis p pānū ⁊ vnias cū melle in modū vnguēti. ⁊ vngas faciem ⁊ sero ⁊ mane lauet̃ cum decoctione furfuris vel violaruz. deinde vngatur cum vnguento citrino qd̄ est in particulari.

Unguentum ad pānum faciei. ℞. yreos. ʒ. ij. farine ciceris ⁊ fabe. ana. ʒ. i. boracis. ʒ. ʒ. cum oleo amigdalarum dulcium et multo melle in modum vnguenti.

Unguentum qd̄ reparat cicatrices rubeas post tēpus si cicatrix remanet roborosa vtat̃ diaquilon: deinde accipiat̃ litargirum. ceterum ducatur cum oleo ros. in mortario donec dealbetur ⁊ cōgeletur ⁊ ponatur ad solē donec exiccet̃ in massa ⁊ reseruet̃ sic. deide qñq3 accipe de illo litargiro sic pparato. ⁊ ducas cū oleo rosato in modū vnguēti ⁊ vtere super cicatrices.

Epithima ad scissuras que fiūt in ano ⁊ labijs. ℞. cere. olei siricini. butiri vaccini. olei violati oīum ana. ʒ. i. permisce ea in sartagine. ⁊ frige ea dōec liquefiat cera ⁊ fiat res vna ⁊ reconde ⁊ conserua ipsū. cū ergo necessitas prouocat vtere eo.

Unguentum ad equos qui habēt pedes siue vngulas nimis fortes paruas ⁊ ramosas ⁊ ascoglonsas. ℞. assungie porcine lib. ij. ⁊ ʒ. rasine lib. ij. sepi castrati. lib. ij. picis. lib. i. ʒ. cere lib. ʒ. dialtee. ʒ. viij. terbētine. lib. i. olei ro. lib. i. ʒ. lardi lib. ʒ. et est vtile hoc in omnibus contusionibus in hyeme precipue.

Unguentum ad equos qui habēt pedes nimis teneros qui nō pñt tenere clauos. ℞. serapini armoniaci. galbani. rasine. masticis thuris. pegolle hispanie. picis naualis cere olei assungie. añ. ʒ. i. sepi castrati. lib. i. et pone omnes gummas. in aceto forti: ⁊ fac mollire per vnam diem ⁊ vnge circa coronaz pedis equi. ⁊ est vnguentum attractiuum.

Unguentum multuz desiccatiuū in fistulis ⁊ vlceribus fraudulētis ⁊ vnctuosis. ℞. calcis viue partes duas. arsenici citrini. sulfuris viui ana. partez. i. ⁊ omnia tere. ⁊ cum volueris operare incorpora cum aqua cineris fabaruz. ⁊ est illa que vocat̃ aqua saponis aut aqua cineris ylicis donec fiat sicut vnguentum ⁊ vtere in fistula inuncto licinio.

Unguentum optimū in sanguie mortuo sub cute. ℞. succi maiorane arsenici citrini ⁊ olei camomille ⁊ cere. añ. fiat vnguētum molle.

Unguentuz magistri anselini de ianua qd̄ cōsolidat ossa fracta. ⁊ sanguinez extrahit de sub craneo cōficit̃ sic. ℞. terbētine. ʒ. vi. ablue cū vino bene ⁊ proijce vinū. deide cere liquefacte cum ista terbētina ad ignē per sedaciuz colata. ʒ. iij. ⁊ misce simul: deinde misce ista cū fortissimo aceto ⁊ dimitte per vnā diez ⁊ malassa multū remouēdo cū aceto. postea ex aceto cōprime ⁊ proijce in lacte mulieris vel vacce ⁊ cōfice cum isto lacte bene. deide adde cum succo betonice ⁊ de puluere herbe quā habem⁹ de tunisi. ⁊ in isto puluere est virtus ⁊ ponat̃ incorporādo. Jste puluis solum est de cortice ⁊ de radice huius herbe. ⁊ vident̃ radices valde bone nisi q2 medicamentum istius tendit ad coloreʒ croceū paruz ⁊ sunt aromatice sed valde bona non. Et ita assimilat̃ q quidam dicant q est ipsa. ⁊ quidaz dicūt q nō est ⁊c. ⁊ vtere eo sicut istis que sunt hic. ⁊ quādo nō habemus istaz herbaz facimus sine ea. ⁊ est mirabile incarnatiuuz. ⁊ est vnguentum fratris bonacursij qui facit illud sine radice: immo nihil fit de radice: et est quasi tale vnguentum sicut emplastrum ⁊ istud vnguentum est infra.

Unguentum de gūmis calidū qd̄ inuncto membro valet. ⁊ cōfert dolorib⁹ factis ex humoribus frigidis ⁊ male cōplexioni frigide. ⁊ est vnguentuz vnctuosum molle. ℞. euforbij serapini masticis oppoponacis. galbani. asse fetide oīum ana ad libitum et liquefiant in aqua ros. ⁊ vino cocto. ⁊ postea ferueāt ⁊ colentur: deide misce cuz oleo veteri. ⁊ terbētina. ⁊ dialtea. agripa ⁊ cera ⁊ vnguento de medullis ⁊ ponantur ibi species iste. ℞. cardamomi. sar. ameos. galange. cinamomi omnia ad libitum. ¶ Jteʒ si accipiat̃ oleuz costinū. ʒ. iij. ⁊ cere. ʒ. ʒ. valet ad idē ⁊ ad dolorē factū in neruoso membro. ⁊ frigori ⁊ spasmo ⁊ mollificationi alicui⁹ membri.

Unguentū quo inuncto membro dolorib⁹ cōfert ex attenuatōe et inanitione. ℞. cere. ʒ. i. olei vio. camōilli. añ. ʒ. i. ʒ. adipis gallie ⁊ anseris. añ. ʒ. i.

Unguentum attractiuū ī carbūculis ruptis. ℞. terbē. ⁊ medulle fermēti ⁊ sil multuz icorporent̃. ⁊ si vis plus mūdificare pone paruū mellis.

Unguentum mirabile in consolidādo vulnera. ℞. terbentine. ʒ. iij. cere. ʒ. i. liq̄fiāt simul in captia ⁊ liquefacta proijce super acetum al. ⁊ diu malassa. deinde iteruz liquefac ad ignez. ⁊ si nō vis liquefacere nisi pma vice satis est. ne pp̄ter liquefactiones plus induretur. sed malassando bene fiat in istis liquoribus. et proijce super succum betonice ⁊ diu malassa. deide iteruz

liquefac ⁊ funde iterum super lac ⁊ acetum ⁊ succum betonice simul aggregatos ⁊ diu malassa ⁊ utere sup petias perforatam ⁊ est optimum incarnatiuum.

Unguentum optimū in cōsolidatiōe vulneruʒ. ⁊ dicūt fabulatores qꝫ vnguentuʒ id ⁊ alia similia cōsolidat vulnus cranei fracti ⁊ vbicunqꝫ sit. Et est visus talis. petia perforet̄ ⁊ inungat̄ ⁊ ponat̄ sup vulnus a quo sanguis nō fluit plus. Deinde super istā petiam ponat̄ alia petia balneata in vino. deinde plumazoli ⁊ dimittat̄ duobus vel trib⁹ diebus. ℞. resine pini pinguis. ℥.i. terbē. ℥.iij. cere. ℥.i. Ista bulliant in vīo in quo sit cocta betonica ⁊ cētaurea ⁊ sit colatum. deide sic liquefacta in tali vino coletur in parascide ⁊ dimitte infrigidari donec fiat sicut massa. deide pꝫce vinū ⁊ liquefac massā istam in captia inuncto oleo ro. Et si non vis liquefacere istam massam ne induret̄ sicut emplastrū: imo remaneat sicut vnguentū sufficit solū qꝫ malasset̄ cum aceto ⁊ succo betonice ⁊ lacte in captie inuncto oleo ro. ⁊ liquefac ⁊ funde super acetū al. ⁊ malassa cū manib⁹: deide simul ducas cum lacte mulieris: deide malassa cum succo betonice.

❡ Item aliud simile. ℞. cere. ℥.i. terbē. ℥.iij. liquefiāt ⁊ dū sunt tepida ⁊ deposita ab igne misce lac vaccinum. ℥.vi. ⁊ iterum ferueant donec gutta posita in aqua coaguletur. deinde totum proyciatur super acetum ⁊ malassetur pluribus diebus renouando acetum. ⁊ si ponis çoquendo in eodem succo betonice erit optimum.

❡ Item aliud simile. ℞. herbā que vocat̄ sanataglia. ⁊ est illa quā tenent puelle in ollis ⁊ faciūt inde serta ⁊ similat̄ puinche. ⁊ accipe betonice ⁊ centauree minoris folia ana qn̄tū vis. ⁊ terant̄ bn̄ ⁊ coq̄nt̄ multū in vīo albo. deīn colla ⁊ huic decoctiōi adde terben. ℥.xij. resine. ℥.iij. cere al. ℥.iij. mast. ℥.i.ß. san. dra. ℥.i. Bulliāt oīa satis in vīo isto collato. deīn colent̄ sup acetū albū ⁊ dimitte coagulari ⁊ malassa. Et qdam ponūt in fine decoctionis lactis mulieris. ℥.ij. et vtere. ⁊ dicit̄ qꝫ tale vnguentū cōsolidat ossa cranei ⁊ trahit saniē de subesse. Et ego credo qꝫ pl's valet in vulneribus alteratis nō sanguinolentis ⁊ qꝫ si cū aliquo istorum vnguentoꝝ terat̄ de fermento qꝫ oīa infixa attraheret.

Unguentum qd̄ est quodāmō saniem faciens ⁊ mūdificās ⁊ faciēs nasci carnē. ℞. sepi vaccini lib.ß. olei ro. ℥.iiij. cere. ℥.ij. yre. roſ. siccaꝝ. an̄. ʒ.ij. thuris sarcocolle. ana. ℥.ß. aristo. rotū. aloes succotrini ana. ʒ.ij. mastı. ℥.i. terbētine. ℥.ij. fiat vnguentum.

Unguentum al. ad scabieʒ siccā pruriginosam ⁊ excoriationē calidaʒ ⁊ aridaʒ q̄ tenet quantitateʒ multā in corpore. ℞. populeon. ℥.iiij. olei roſ. ℥.i. succi plantaginis. ℥.i.ß. cere. ℥.i. ⁊ incorpora omnia ad ignem ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum conferēs vlceribus malis ca. ⁊ ambulatiuis ⁊ combustioni ignis. ℞. olei roſ. ℥.iiij. cere. ℥.i.⁊.ß. succi sempuiue. ℥.ij. vel solatri ceruse lote. ℥.ij. plumbi vsti et loti spody. olibani. ana. ℥.i. liquefiat cera cum oleo ⁊ fiat vnguentum.

Unguentum cōferēs morphee curabili ⁊ omni ipetigini. ℞. sulfuris viui. saponis saraceni. saponis gallici. nucis bene trite. ana. ℥.iij. tartari fuligis. an̄. ℥.ij. auripigmēti. sal̄ cōis. ellebori al. ⁊ nigri. an̄. ℥.i. alumis scissi. fumiterre ⁊ succi lapacij. ⁊ herbe flaure. an̄. ℥.i. ⁊ fiat vnguētū incorporādo pulueres cū succis.

Unguentuʒ ad duriciē q̄ remanet i apatib⁹ ruptꝫ mollificādā. ℞. galbani. ʒ.i. arm. ℥.i. terbē. resine. an̄. ℥.i. picis. ℥.ß. aloes. ℥.ß. mast. thuris. alumi nis. litargiri oppopo. an̄. ℥.ß. bdelij. fenugreci. an̄. ʒ.viij. aceti qꝫ.ſ. ad mollificandū gūmas. olei antiqui qd̄ suffic̄.

Unguentum ad safati hu. ⁊ vlcerib⁹ pruriginosis in cute nō profundis. ⁊ in flate salso ⁊ in morphea hu. ⁊ in oībus vlcerosis aquosis cū rubedine ⁊ sine rubedie. ℞. assungie porci colate. ℥.iij. ⁊ pluries lauentur cum aqua frigida vbi addantur viride eris ceruse. ana. ℥.iij. argenti viui extincti. ℥.ß. succi caulis. ℥.i. succi plantaginis. ℥.i. cere. ℥.ij.

Unguentum cōtra vlcera ⁊ pustulas ca. ⁊ hu. ℞. succi plantaginis. ℥.i. aceti. ℥.i. olei roſ. ℥.i. populeon. ℥.i. salis. ℥.ij. vnguenti albi. ℥.iij. cere. ℥.ß. fiat vnguentum.

Unguentum aliud ad idē. ℞. cortices granatoꝝ. ℥.ij. subtilr̄ pulucrizatoꝝ. ʒ.ꝫ.i. sulr̄ pulucrizati. ℥.i. vel minus de isto. ⁊ cū assūgia salita colata lib.ß. ⁊ pauca cera. ſ. ℥.i. ⁊ incorporetur.

Unguentuʒ depillatiuū pilloꝝ. ℞. saponis lib.ij. tartari lib.ß. auripigmenti. ℥.iij. succi gigeri al. ʒizanie. lib.ß. cere ⁊ assungie veteris. an̄. ℥.iiij. calcis viue. ℥.ij. capitelli. ℥.iiij. Calx ponat̄ in aq̄.i. i capitello illo ⁊ colatura misceat̄ cū aliis. ⁊ si nō vis vt renascantur post depillationē frica locū cuʒ mucillagine psilij ⁊ silib⁹.

Unguentuʒ pducēs saniē in vlcerib⁹ ꝯtusis. ℞. sanguis liq̄facti ⁊ colati. ℥.iij. cere al. ℥.ij. olei ro. ℥.i. sed melius est in cura huius mitigare dolorem pmo solum cū oleo roſ. deinde digestiuum.

Unguētum attractiuū ⁊ mundificat saniēʒ grossam. ℞. galbani. armo. resine. terbē. sepi vaccini. picis. cere. ⁊ olei. an̄. ʒ. Galbanum ⁊ armonia. cum prius mollificentur in aceto ⁊ terant̄: deinde liquefac ad ignem ⁊ fac vnguentum.

Unguentū ad impetigineʒ quasi vlcera pruriginosa emittens virus subtile aquosum in supficie. ℞. carbimie. colcotar adusti. litargiri. ceruse. an̄. ⁊ salis vsti tantillum. cōfice cuʒ oleo ⁊ aceto. Et si vis pone alumen vsti. ⁊ si vis vt sit viscosum pone aloes ⁊ sarcocol. Et si vis cōfice solū cum assungia. ⁊ tale vnguentuʒ ⁊ oīa silia ducant̄ in testo de plūbo ⁊ satis sunt meliora. ⁊ cū pistillo de plūbo. Et oē vnguētū in quo ponant̄ mineralia ⁊ si est fracta cutis nō ponas colcotar. q2 nimis adurit.

Unguentum Dyascoridis curans vlcera difficilia ⁊ fist. ⁊ apota rupta squalida et cōiamit carnē molleʒ ⁊ additaʒ ⁊ extrahit furunculos et omne id qd̄ infigit̄ in carne ⁊ cōfert morsui canis rabidi. ℞. litargiri. lib.ß. ⁊ ita feci ⁊ fuit optimū olei. lib.ij. in estate. in hyeme vō lib.ij.ß.⁊. ℥.iiij. galbani. ℥.i.ß. eruginis eris. ℥.i. arm. ℥.ij.ß. aris. rotū. ℥.ß. mirre. ℥.i.⁊.ʒ.ij. cere. ʒ.vij. thuris cū cortice suo. resine. bdelij. oppopona. an̄. ʒ.xv. colofonie. ʒ.xlv. vel. ʒ.l. ⁊ ita feci. ⁊ si vis terbē. ℥.ij. litargiruʒ cuʒ oleo tepido miscebis. p. ʒ. dies ⁊ cū aceto gūmas mollifica. an̄. ⁊ in mortario postea cōquassa ⁊ litargirū cum oleo bulliat sub igne paruo. postea addatur cera: deinde vase deposito ab igne post paululuʒ addant̄ gūme liquefacte ad ignem colate cum captia forata vel sedatio super litargirum ⁊ bulliat: deinde fiat donec gutta paruʒ super lapidem ingrossetur. deinde adde pulueres alios ⁊ diu misce. deposito vase ab igne: deinde addatur in fine erugo eris ⁊ diu misce. hoc enim vnguentum est mirabile.

Unguentum dyapomphilogos. qd̄ herisipillata vulnera ⁊ cancrenas iaʒ vlceratas ⁊ sordidas curat ⁊ tibiarum vlcera sine dolore cōcaua et disperata loca replet. confert ignis cōbustioni cum sit vlcus ⁊ cicatrizat. ℞. olei rosati. cere albe. ana. ℥.iij. succi granorum rubeoruʒ solatri. ℥.iiij. ceruse lote. ℥.ij. plumbi vsti ⁊ loti. pompholigos. vel spody. olibani puri. ana. ℥.i. Confice sic. in oleo ceraʒ liquefac cum lento igne vase deposito specierum pulucreʒ subtiliter cicatrizatū decoctioni adde in mortario semper fundēdo diu misce ⁊ sepius supradictum succuʒ diu cōmisce. cumqꝫ per sex horas ad soleʒ

decoctum fuerit. tunc dimitte. et si de succo supernatauerit proiice. et si non potest haberi succus granorum solatri accipe succum foliorum eius.

Unguentum ad puncturā neruorū et est forte et est Sal. qd in corporibus hu. debz misceri cum terbentina. ℞. cere. ℥. xij. bictie. picis eufor. bij. añ. ʒ. viij. cera pix et bitumē liquefiāt ad ignē et eis liquefactis tolle ab igne et misce euforbiū et est vnguentū solidum durū. qz nō est ibi oleū. vnde si vis magis esse tēperatū et erit optimū pone olei. ℥. i. q si vis eum esse adhuc magis tēperatū tolle de isto et liquefac cū terbētina. q. s.

Unguentum viride tēperatū solidum qd sine dolore tēperate carnē minuit cōsolidat et cicatrizat et ē Sa. mirabile. ℞. viridis eris cere olei ana. ℥. i. liquefac cerā cū oleo et tolle ab igne. deinde mitte viride es per pānū cribratum et diu simul misce.

Unguentum aliud viride quod corrodit carnē superfluam. ℞. lardi colati. ℥. ij. cere. ℥. i. pulueris viridis eris. ʒ. ij. Item potest misceri viride es cum dyaltea.

Unguentum fortissimū corrosiuū. ℞. arsenicū sublimatū q̄tū vis et misce cū lardone colato et coagulato vl' abraso et diu misce sil' et vtere.

Unguentum corrosiuū nō multū forte. ℞. mel lib. ℥. ij. terbē. ℥. s. et misce cum zezi donec sit quasi sicut vnguētū. et cū indurat adde parum mellis. vel sic tolle zezi puluerizatū et cū vnguēto egipciaco diu misce. et est mirabile in extirpando infiltrationem fist. et carnes bauosas q̄s in eis puluis nō corrodit.

Unguentum attractiuū quo mundificant apostemata ca. post apertionē. ℞. mellis rubei puri lib. ij. terbentine. ℥. vi. dyaltee. ℥. iiij. vitellorū ouor. xxiiij. sarcocolle olibani. añ. ℥. ij. et. s. farine optime cicotrizate. q. s. ad faciendum ita q nō sit nimis durū nec nimis molle. et sic ducatur multis diebus.

Unguentum attractiuum in materia grossa et tēpore frigido ita q attrahit fixa in membro. ℞. rasine galbani ana. ℥. i. terbētine. ℥. ij. resoluantur ad ignem et colentur.

Unguentum viride qd plagas veteres mundificat et sanat et carnē suauiter consumit superfluam. ℞. celido. plantag. scabiose vrtice leuistici agrestis centrū galli. añ. m. s. et terantur cū lib. i. s. olei misceantur et dimittantur sic in oleo sex diebus: deide ad ignem ferueri donec herbe trite petant fundū: deide cola et exprime bene et in expressione pone cere. ℥. ij. terbētine. ℥. vi. et resine pini. ℥. ij. et ferueat donec gutta posita sup ferrum parū coaguletur: deinde tolle ab igne: deide misce thuris aloes et sarcocolle. añ. ℥. s. aristo. floris eris. añ. ℥. vi. misce diu donec coaguletur sed in fine pone viride es.

Unguentum siue emplastrum rubeū grecū rectificans vlcera mala difficilis cō solidationis et desiccās et cicatrizans et replens vlcera vetera carne. ℞. olei lib. ij. aceti lib. ij. litargiri lib. i. ℥. iiij. floris eris vsti. ʒ. x. ziniar. ʒ. viij. Acetū et oleum coque litargirum simul donec deficeret acetū et ab igne deponatur et accipe litargirū et proiice in oleū ad ignem reponas: coq̄ dōec igrossef gutta in aq̄ posita. saluo q in fine ponas ziniar. et si vis inde empl'm facere et informare magdaleones satis coque. Et si vis vnguentum facere minus coque.

Unguentum cantarides causticū optimum ad desiccandū malos hūores in quocunq; loco inunctū fuerit illic attrahit hūores facta vesica et sciaticis et podagricis similiter super patiētia loca inunctū auxiliat. et verucas extirpat facta vesica. ℞. cineris vitl. pulueris stercoris columbini. cere resine. olei. añ. ʒ. ij. cantaridarū. ℥. iij. auripigmenti. ℥. ij. ellebori al. ℥. i. s. aceti fortis. q. s. Confice sic. pulueres terendo in mortario cū aceto tere et cerā cū oleo coque et resinā liq̄factā desup mitte et oibus istis mixtis vtui reserua. probatum est.

Unguentum aliud causticum ad lapides podagrorum et poros soluendos in quocunq; loco corporis absq; ferro rumpere volueris. et siue apostema siue alia duricies potissimū est. ℞. lixiuij primi a saponario. ℥. xxx. olei veteris. ℥. xx. afroniti terben. saponis gallici et cere. añ. ℥. vi. pul. nitri auripigmēti calcis viue añ. ʒ. ij. Cōfice sic. puluerē afroniti cū lixiuio et oleo coque: deinde saponem adde. postea ceram. postea terbē. deinde alios pulueres et fiat coquendo vnguentum.

Unguentum aliud ad idem. ℞. cere olei veteris cantaridarū lixiuij fortis capitelli. añ. ℥. ij. assueti arsenici calcanti saponis. mell'al. gummi hedere. añ. ℥. i. Confice sic. pulueres terendorum cum lixiuio diu tere. et postea cerā cum oleo liquefactā desup mitte: deinde terendo alia misce et vtere.

Unguentum qd sicut emplastrum fit. qz efficitur et reddit substātia eius sic dyaquilon qd solidat et cicatrizat. ℞. cere. ℥. iiij. cerusse. ʒ. viij. olei rosati. lib. i. misce et fiat vnguentum.

Emplastrum optimū et expertū ad relaxationem inguinis: et ad fracturā dummodo nō descendant intestina et ad ventositatem ei'. ℞. nucum cipressi. acacie. gallarū. balaust. ana. ʒ. v. dragaganti mirre. sarcocolle. thuris gūmi ara. ana. ℥. iij. sang. draco. mumie. ana. ʒ. ij. aloes. ʒ. i. omnia puluerizent et subtilissime cribrata cum aceto cōficiantur ita vt fiant magdaleones ita vt possint extendi super petiaz sicut apostolicon. et cum op' vt emplastrū remoueatur. tūc si magdaleones sint exiccati terantur iterū subtiliter et cum aceto reficiātur: vel vt diutius conseruentur morbidi sicut apostolicon. Accipe de visco. q. s. et eis puluerizatis confice puluerem cum eo et fac magdaleones: et cum opus fuerit accipe quantū vis et deducas manibus tuis et fiet tenerū et extende in pecia vel potes liquefacere viscum ad ignem et misce pulueres simul. et malaxa cum aceto et est optimū. vel confice puluerē et est plus exiccatiuum.

Electuarium optimū ad idem. et ad superfluū fluxū sanguinis ab ore vel ab ano vel ab emorroydibus. Comedat bis in die. s. mane et sero et ieiuno stomaco añ cenaz. ℞. radicis consolide maioris et radicis acori. ana. lib. s. mumie in. ℥. s. nucis cipressi. ℥. ij. zinzi. ʒ. ij. s. masticis. ℥. ij. piperis. ʒ. ij. gario. ʒ. i. cinam. ʒ. ij. nucis inde. ʒ. i. s. pili leporis minutī incisi pugill'. v. mellis dispumati. lib. iij. s. Radices optime coquant: deinde terantur et cum melle coquantur optime: deinde misceantur alia et fiat electuarium cū his medicinis optime consolidatur fractura inguinis sine descensu intestinorū: tenēdo emplastrū cum lumbare duobus mensibus.

Puluis ad hocius gutturis. ℞. zinz. ℥. i. piperis. ℥. ij. gario. cinamomi. brionie. ana. ʒ. ij. pirettri. ʒ. i. s. serpili. matersilue. ana. ʒ. s. foliorū oliue benedicte. ℥. s. salis gemme. ʒ. s. ossis sepie. palee marine spongie combuste. ana. ʒ. ij. et fiat puluis.

Unguentum quod habuit Comes galiermus a papa. et dicit q papa habuit a magistro Anselmo de ianua. ℞. betonice pinpinelle melongrane herbene vermicule. ana. m. v. bulliant omnia in vna metreta cū dimidia boni vini greci veteris vel alterius generis vini. et bulliant in vna calderia noua donec de vino remaneat tertia pars. deinde colet vino accepto et herbis eiectis. mitte deinde vinum in caldario de ramo stagnato nouo. et quando incipit bulire vinū. ℞. resine lib. i.

terbentine lib. ʒ. cere albe noue lib. ʒ. masticis. ℥. iiij. et illas res mitte in dicto vino vnam post aliam immediate semper miscendo vinum et agitando donec fiat bona mixtio. et postquam miscuisti. recipe duos ciatos lactis mulieris et misce super dictas res semper miscendo et agitando donec fiat bona mixtio. deinde eleua ab igne et est factum et mitte in pisside. quia ibi melius conseruatur. Et quando vis illud operari pone in peciam non nimis grossam et retineat aliquantulum plus quam sit latitudo vulneris. Et scias quod illud emplastrum multum bene conseruatur.

Unguentum quod vlcera calida refrigerat. conueniens in membris genitalibus et alijs. Recipe. tucie lote. calcecumenon lotum. catbimiam lotam. et cerusam lotam. aloes omnia subtilissime terantur et in modum vnguenti cum oleo ros. vel mirtino ducantur in mortario multum. et si vis ponere ceram vt sit magis tenax. fac in forma vnguenti.

Unguentum multum valle quod consolidat vulnera et mundificat et attrahit potenter ossa fracta et omnia infixa. et habet multas alias laudes. Rx. betbon. viridis. radices et folia berbene. centauree mi. sigillum sancte Marie. millefolij. et si non possunt haberi omnes. habeantur saltem ille tres priores radices. s. et folia et terantur et extrahantur succi ex eis cum instrumento apto ita vt habeas lib. vi. et pone ad solem et dimitte inspissari. vel coque ad ignem. sed illud est melius: deinde accipe cere lib. iij. terbentine lib. ij. et liquefiant ad ignem. et ea liquefacta proijce super acetum et simul ducas cum aceto. deinde in medulam fermenti et misce cum succo illo et ducas. et cum ingrossatur misce cum lacte mulieris vel vacce et incorpora. et si de succo beto. et centauree sit ibi tanto melius et de puluere cribrato cum syndone.

Confectio alfasuriem quod est medicamen bonum ad fistulas et ad cancrum et ad malum mortuum et delet additionem carnis put. et sanat scabiem siccam cuius permixtio hec est. Rx. litargiri. auri. calcanti. ana. p. i. floris eris. par. ʒ. terantur cum aceto fortissimo tempore estiuo fortiter per. i. diem semper modicum addendo acetum et modicum addendo de oleo ro. et administretur vbi opus.

Confectio vnguenti sanantis vlcera difficilis consolidationis. et est medicamen expertum. Rx. aloes. mirre ana. par. eq. deinde tere vehementer cum succo absinthi. et succo plantagi. vsquequo fiat sicut mel. et administretur cum coto aut panno subtili.

Unguentum seu emplastrum Andromaci vlcerans et cauterizans vbi opus. Rx. aque saponarie que extrahitur ex arte saponis. Uel. Rx. optimi capitelli facti ex multa calce pluribus vicibus colati lib. iiij. risi frumenti excorticati. ana. ℥. viij. ponatur in vase vitreo et stringatur orificium eius vehementer et dimittatur die atque nocte: deinde agitetur cum ligno. et sic fiat omni die ac nocte vsque dum grana dissoluantur et totum factum sit mucillago deinde reseruentur. Cum autem vti opus accipiatur de eo in cortice auellane aut in vacuitate arundis. aut in cera preparata et dimissum in loco tribus horis aut plus si opus.

Unguentum seu emplastrum de sinapi munda. descriptione Democriti conferens ad venam sciaticam et podagram et dolorem ossium et artheticas et conferens ad pass. frigidas et ad emigraneam et ad obliuionem et litargiam et catarrum.

¶ Si fiat emplastrum super sincipud. et confectio talis est. Rx. sinapis contrite par. i. et pone in aceto forti. ficuum sic. par. i. et pone in aceto forti. et similiter funde in aqua die ac nocte. deinde exprime fortiter vt nullus humor remaneat in eis. deinde sinapi contritam cum eo miscebis diligenter concutiendo. et si sit sinapis. pars. i. sicut ficus. Si autem vehementioris virtutis vis facere ex sinapi. par. ij. si autem minus pone de ficubus p. ij. et de sinapi p. i. Cum autem apponetur loco dimittatur in eo et auferetur antequam vulneret. et proprie quando soluit calefactionem plusquam oportet. Et quando dimittitur vsque dum vlceretur et proprie quando profundarum materierum excussionem queris in talibus. In defectu vero sinapis scibibale caprine ponantur pridie in aceto infuse. et est ad ydropisim et duritiem splenis et dolorem eius efficax. Et quandoque additur eis fimus columbinus. radix enule agrestis. semen nasturcij etiam gumma lauri. et conferunt ad egritudines frigidas viscerum et ydropisim et ad duricies splenis et similia. ¶ Item opus fieri emplastrum vel vnguentum de sinapi quod optime vesicat in sciatica et sincipite propter catarrum capite prius abraso. Rx. sinapis tritam subtiliter et tere cum ficubus siccis et pinguibus et pauco aceto fortissimo et fiat in modum electuarij. et fricetur locus cum panno aut pecia et emplastretur locus. deinde rumpantur vesice et ponantur folia caulium calefacta et remoueatur emplastrum.

Emplastrum de fermento descriptione democriti. Inquit enim est nobilis medicina. et illud ex eo quod antiquius est melius cum melle distemperato et sint partes eius equales et sexta pars ex visco quercino. et octo partes ex armoniaco dissoluto in aqua fenugreci et modico fecis olei antiqui. Adhuc accipe fermenti. mellis. olei. et lactis mulieris et vitelli ouorum partes equales. et fiat ex eis emplastrum. maturat enim et rumpit apostemata et dubeleth. Si autem fortius facere volueris adde eis galbanum circiter par. ʒ. et dissolue cum eis baurach.

Emplastrum vel vnguentum filij Zacharie quod lenit duritiem et nodositatem iuncturarum et lenit pectus et habilitat materiam in eo et in pulmone difficilis expulsionis. Rx. cere citrine. ℥. iij. olei lilij. q. s. medulle cruris vacce. adipis galline. mucillaginis se. lini. ana. ℥. iij. Si autem id fortius facere volueris adde mucillaginis altee et fenugreci. par. eq. et pro oleo de lilio potest poni oleum de keruà aut oleum citrinum aut vtrumque.

Mixtura siue potio ad vulnera intrinseca sananda. Rx. radicis arthemisie pimpinelle gariofilate pilosele. berbe violarum. berbe veteri caulis ru. sumitatum canepis. senationum. ana. m. i. rubee tinctorum quantum vis de omnibus scabiose. m. i. Si vis hec omnia bulliant in vino vsque ad medietatem. postea cola et colature adde tertiam partem mellis et cum eo bulliant: deinde cola et vsui serua. et da omni mane ieiuno stomaco ciatum vnum.

Unguentum palme al. emplastrum consolidans vulnera difficilia ad sanandum et consolidandum. Rx. litargiri. ℥. iij. pinguedinis porci. lib. iij. vitrioli viridis. ℥. iiij. teneritatum palmarum ad libitum. coquantur et semper agitando cum spatula palme fiat et loco palme potest poni radices cane et est optimum. et vtere.

Unguentum expertum ad scabiem. Rx. assungie porci. olei laurini. argenti viui. thuris albi. cere. masticis. ana. ʒ. ij. salis comunis. ℥. iiij. succi plantag. succi fumiterre. ad libitum. sic confice. acetum assungiam nouam purgatam a pelliculis suis. et oleum laurinum mitte in vase stanneo cum succis et bulliant ad ignem donec liquefiant. et adde puluerem salis comunis et masticis et bulliant vsque ad predictam decoctionem. et postea depone ab igne et adiunge argentum viuum extinctum cum pauco oleo supradicto. et misce bene cum spatula. et vnge palmam manus siccam fortiter in sero vsque ad octo dies. Et argentum viuum sic extinguitur ponas ipsum in mortario et ducas ipsum cum pistello et cum multa saliua. et etiam extinguatur sicut dictum supra.

Unguentum ad furfures capitis. Rx. farine ciceris. ℥. viij. farine fenugreci. baurach

panis furfureus. mirti contriti. sinapis contriti. ana. ℥. xv. aloes. ℥. x. Conquassentur cum pauco aceto ⁊ aqua ⁊ fricetur cum eis caput bene ⁊ lauet omni hebdomada bis aut ter ⁊ assiduet inunctiones cum oleo cocto cū gariofilis et oleo: ⁊ balneum. Item fricatio cum succo corticum nucum recentium eradicat furfures ⁊ est expertum.

Unguentum ad scabiem. ℞. salis cōmunis. ℥. ii. assungie porcine. ℥. i. ʒ. ii. argentiviui extincti. ℥. i. cere. ℥. ß. olei laurini. thuris. an̄. ℥. ß. succi plātaginis. succi fumiterre. ana. ℥. i. ⁊ fiat vnguentū. ⁊ in punctura est optimum ⁊ expertum. Et sic est finis huius opusculi Ad laudem dei omnipotentis.

¶ Expliciunt vnguēta Dini Florētini artium ⁊ medicine doctoris famosissimi ad laudem dei omnipotētis Impssa Venetijs Mandato ⁊ expensis Nobilis Viri Domini Octauiani Scoti ciuis Modoetiensis p Bonetū Locatellum Bergomēsem. Nono Kalēdas Januarij. 1496.

Collige triticibus medicine pondera granis.
Grana quater quinque scropulum pro pondere sume.
In scropulis tribus surgit dragma multiplicatis.
Si solidum queris tres dragmas dimidiabis.
Exagium solidum distant in nomine solo.
Ex octo fieri dinoscitur vncia dragmis.
At bis sex vncie cōputant pro pondere libre.
Quotilla a sextario distat in nomine solo.
Si queris pondus quod habet sextarius vnus:
Librarum quinque pondus debes dimidiare.

Finis.

Registrum

a	h	p
¶ Expositio dini	⁊ difficultatem	medicamen
¶ Clarissimi	alterius. Recipe	⁊ cum oleo
illo morbo qui	est extremitas	aggregatur in
stematis) Prima	pulmonis appel	le ⁊ vt fit in
b	i	q
flegmonis a cā	ei vt faciat nasci	¶ De curatione
n quantum ad	incisus ⁊ maxie	¶ Et quādoque
nigredinem aūt	in siccitate cum	tur de eo
constricti in	secundo gradu	In illa quidem
c	k	r
idest competit	his vulneribus	nutrimentum.
panne) tertia ibi	nere mel: qm̄ vt	tum vnum qd
quasi materia	brum vulneratū	tur: tunc
panis qui est	latinarum in pul	profundatiua: ⁊
d	l	s
minuit plectoria	co ⁊ similibus.	hoc. ideo tum
in duas. primo	¶ In parte ista	secundo quia
ad localia. scđa	adheret. s. cū tali	enim dicitur q
ra ⁊ ad membra	ei extremitas	
e	m	t
Aui. quare opm	apponantr calida	¶ Sentilis
est dicere empla	tamen diuersio	adiutorium in
saniem corrūpet	¶ Refrenatio	¶ Ponit curam
gessri super eius	eo q putredo	
f	n	v
cui accidit vt	reat. significat	¶ Incipit cōpl
busdā sinonimis	fit perfecta	Gal. in libro
particularia	tionis vlcerum	neris. ⁊ extendā
gant cum ferro	virtutem eorum	potandum eum
g	o	argentūviuum.
ad membrum.	pauca vel	
rabitur. Cum aūt	iterum cum	
tur sm̄ istam	in sanguine	
tis quod facit	vero eradicatōis	